

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Δ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Ε΄
(26.09.1985 - 21.11.1985)

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Δ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ — ΣΥΝΟΔΟΣ Ε'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ 26ης Σεπτεμβρίου 1985

(Ώρα έναρξεως 5.10 μ.μ.)

(Αρ. 1)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Γ. ΛΑΔΑΣ)

Κηρύττω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων που είναι η πρώτη συνεδρία της Ε' Συνόδου της Δ' Βουλευτικής περιόδου.

Παρακαλώ το Γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού μπούμε, κύριοι συνάδελφοι, στη σημερινή ημερήσια διάταξη, σας αναγγέλλω ότι έχω διορίσει σαν Γραμματέα-Κοσμήτορα της Βουλής, κατά το άρθρο 72, παράγραφο 4 του Συντάγματος, τον κ. Λάμπρο Νικολαΐδη, Βουλευτή του ΑΚΕΛ-Αριστεράς, σ' αντικατάσταση του αείμνηστου Νίκου Μαυρονικόλα, ο οποίος εγκατέλειψε τα εγκόσμια το περασμένο καλοκαίρι. Ο λόγος που με οδήγησε να διορίσω τον κ. Νικολαΐδη σαν Γραμματέα της Βουλής σ' αντικατάσταση του κ. Μαυρονικόλα είναι διότι ο αποβιώσας ανήκε στο κόμμα του ΑΚΕΛ-Αριστεράς και είναι ορθό κάποιος της ίδιας παράταξης να συνεχίσει το έργο του.

Καλώ τον κ. Νικολαΐδη να λάβει τη θέση του στη Γραμματεία της Βουλής.

(Ο κ. Νικολαΐδης ανέρχεται και καταλαμβάνει τη θέση του Γραμματέα).

Μπαίνουμε κύριοι συνάδελφοι, τώρα στην ημερήσια διάταξη, και δη στο Κεφάλαιο Α, στο οποίο αναφέρεται η Νομοθετική Εργασία του Σώματος. Υπάρχουν 7 Νομοσχέδια εγγεγραμμένα στην ημερήσια διάταξη. Τα υπ' αριθμό 1 και 2 αποσύρθηκαν από την Εκτελεστική Εξουσία· το τρίτο είναι ο περί Δήμων Νόμος του 1985 και τα άλλα 4 είναι Συμπληρωματικοί Προϋπολογισμοί οι οποίοι έχουν εγκριθεί ομόφωνα από τους εκπροσώπους των κομμάτων στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Εισηγούμαι να αρχίσουμε από τα νομοσχέδια πάνω στα οποία υπάρχει ομοφωνία και δη από το υπ' αριθμό 4: «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 40) του 1985».

Καλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση προς το Σώμα.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟ-ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟ-
ΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟ-ΥΠΟΛΟΓΙ-
ΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 40) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος	Θαλής Μιχαηλίδης
Αλέξης Γαλανός	Λεόντιος Ιεροδιακόνου
Παύλος Δίγκλης	Κωνσταντίνος Λόρδος
Ανδρέας Ζιαρτίδης	Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου 1985. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών ο οποίος ανέλυσε τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπεύεται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £105,912 και η διάθεσή του για την καταβολή αποζημιώσεων για ζημιές σε οικίες και οικιακό εξοπλισμό και για γεωργικές/κτηνοτροφικές ζημιές οι οποίες δεν καλύπτονται από τον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων και άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς, που έχουν προκληθεί από τις θεομηνίες που έπληξαν τις περιοχές Κόρνου και Πυργών (Λάρνακα) και Αναλυόντα και Καταλυόντα (Λευκωσία) κατά την 29η Μαΐου και 7η Ιουνίου 1985, αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που αναφέρονται στην Εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου η ζητούμενη συμπληρωματική πίστωση στον Τακτικό Προϋπολογισμό θα καλύψει ειδικότερα τις πιο κάτω ζημιές:

(α) **Πυργά:**

(i) Κτιριακές ζημιές σε 70 κατοικίες μόνιμων κατοίκων του χωριού	£ 42,919
(ii) Κτιριακές ζημιές σε 5 περιπτώσεις κοινοτικών κτιρίων (2 εκκλησίες, ένατέμενος, Σ.Π.Ε., κοινοτική κατοικία)	£ 3,645
(iii) Ζημιές σε οικιακό εξοπλισμό σε 14 περιπτώσεις (5 από τις οποίες είναι πρόσφυγες)	£ 1,480
(iv) Ζημιές σε 92 γεωργοκτηνοτρόφους σύμφωνα με κατάλογο που ετοίμασε το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων	£ 32,932

(β) **Κόρνος:**

(i) Κτιριακές ζημιές σε 18 κατοικίες μόνιμων κατοίκων του χωριού	£ 4,892
(ii) Ζημιές σε 1 γεωργοκτηνοτρόφο σύμφωνα με εκτίμηση του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων	£ 18,094

(γ) **Γενικά:**

Καθαρισμός δρόμων και άλλων δημόσιων χώρων	£ 800
--	-------

(δ) Ζημιές στον Αναλυόντα και Καταλυόντα	£ 1,150
---	---------

Σύνολο	£105,912
--------	----------

Επειδή δεν υπάρχουν ισάξιες εξοικονομήσεις κάτω από οποιοδήποτε άλλο άρθρο του Τακτικού Προϋπολογισμού του τρέχοντος χρόνου για την κάλυψη του πιο πάνω ποσού χρημάτων, υπάρχει ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνώντας με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή τη ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 25) του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Μη υπάρχοντων ομιλητών επί θέματος αρχής προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προϊμίον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 1 του νομοσχεδίου εγκρίνεται μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου Ποσού £105,912 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 2 του νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδικεύσεις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 3 του νομοσχεδίου και ο επισυνημμένος Πίνακας εγκρίνονται μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως.

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου με την ανάγνωση του τίτλου του.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 25) του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως το νομοσχέδιο ψηφίζεται ομόφωνα σε Νόμο.

Προχωρούμε τώρα στο επόμενο θέμα που είναι «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 6) του 1985».

Καλείται ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώσει την Έκθεση προς το Σώμα.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟ-ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟ-
ΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ
ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 6) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος
Αλέξης Γαλανός
Πάυλος Δίγκλης
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Θαλής Μιχαηλίδης
Λεόντιος Ιεροδιακόνου
Κωνσταντίνος Λόρδος
Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου 1985. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών ο οποίος ανέλυσε τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού χρημάτων ύψους £20,830 και η διάθεσή του ως ακολούθως:

- (α) Ποσό ύψους £20,030 για την κάλυψη της δαπάνης για την επιδιόρθωση των ζημιών που έχουν προκληθεί από τις θεομηνίες της 29ης Μαΐου 1985 σε κατοικίες και άλλα κτίρια των Κυβερνητικών Οικισμών/Συνοικισμών Αυτοστέγασης του χωριού Πυργά (Λάρνακας) και
- (β) ποσό ύψους £800 για την κάλυψη της δαπάνης για την καταβολή αποζημιώσεων προς τους εκτοπισθέντες του χωριού Πυργά (Λάρνακας) για την αντικατάσταση του οικιακού εξοπλισμού τους ο οποίος έχει καταστραφεί από τις θεομηνίες που έπληξαν την περιοχή στις 29 Μαΐου 1985.

Σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, ύστερα από τη θεομηνία που έχει πλήξει το χωριό Πυργά στη Λάρνακα οι αρμόδιες υπηρεσίες της Επαρχιακής Διοίκησης και των Δημοσίων Έργων προέβησαν στην εκτίμηση των ζημιών, οι οποίες κατόπιν σχετικής Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου απεφασίσθη να καλυφθούν από την Κυβέρνηση κάτω από τα διάφορα Κεφάλαια και Άρθρα των Προϋπολογισμών του φετινού χρόνου. Σύμφωνα με τα αναλυτικά στοιχεία που αναφέρονται στην ίδια έκθεση θα χρειασθεί ποσό ύψους £20,030 για κτιριακές ζημιές στο χωριό Πυργά σε 18 τουρκοκυπριακές κατοικίες στις οποίες διαμένουν εκτοπισθέντες και ποσό ύψους £800 για ζημιές σε οικιακό εξοπλισμό σε 14 περιπτώσεις (5 από τις οποίες είναι πρόσφυγες).

Επειδή δεν υπάρχουν διαθέσιμες ισάξιες εξοικονομήσεις κάτω από οποιοδήποτε άλλο Άρθρο του Κεφαλαίου 31 «Υπουργείον Εσωτερικών — Άλλαι Υπηρεσίαι» του Προϋπολογισμού του ΤΑΕΠ του 1985, υπάρχει ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή τη ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Μη υπάρχόντων ομιλητών επί θέματος αρχής προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 1 του νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £20,830 διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 2 του νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 3 του νομοσχεδίου και ο επισυνημμένος Πίνακας εγκρίνονται επίσης μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως.

Και προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 6) του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως το νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Το επόμενο νομοσχέδιο είναι «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 42) του 1985».

Ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής επιτροπής Οικονομικών παρακαλείται να αναγνώσει την Έκθεση προς το Σώμα.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟ-ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟ-
ΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟ-ΥΠΟΛΟΓΙ-
ΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 42) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Πάυλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λεόντιος Ιεροδιακόνου

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου 1985. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών ο οποίος ανέλυσε τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £1,244,000 και η διάθεσή του για την κάλυψη της Κυβερνητικής εισφοράς στα Ταμεία του Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, η πρόνοια που έχει περιληφθεί στο φετεινό Προϋπολογισμό, ύψους £30,612,000, για τον πιο πάνω σκοπό, δεν αναμένεται να επαρκέσει, γι' αυτό και προκύπτει η ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης. Σύμφωνα επίσης με την ίδια Έκθεση οι αυξημένες ανάγκες της υπηρεσίας αυτής είναι αποτέλεσμα της αύξησης του ανώτατου ορίου των ασφαλιστέων αποδοχών από £132 σε £147 την εβδομάδα ή από £572 σε £637 το μήνα, της αύξησης των εισοδημάτων βάσει των οποίων υπολογίζονται οι εισφορές καθώς επίσης των ειδικών διευθετήσεων που έγιναν για την πληρωμή των καθυστερημένων εισφορών που οφείλονται από ένα μεγάλο αριθμό αυτοτελώς εργαζομένων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 24) του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Μη υπάρχοντων ομιλητών επί θέματος αρχής προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προόμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 1 του νομοσχεδίου εγκρίνεται μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £1,244,000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 2 του νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδικευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 3 του νομοσχεδίου και ο επισυνημμένος Πίνακας εγκρίνονται επίσης μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως.

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 24) του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Το τελευταίο νομοσχέδιο που έχουμε σε σχέση με οικονομικά θέματα είναι «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείων Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 28) του 1985».

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών καλείται να αναγνώσει την Έκθεση προς το Σώμα.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟ-ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 28) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λεόντιος Ιεροδιακόνου

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου

1985. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών ο οποίος ανέλυσε τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και έδωσε συμπληρωματικά στοιχεία και πληροφορίες που ζητήθηκαν από τα Μέλη της Επιτροπής.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £100,000 και η διάθεσή του για την αντιμετώπιση των αυξημένων δαπανών του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης σχετικά με τη διεξαγωγή ερευνών για την ανεύρεση υπογείων νερών και γενικά για την εφαρμογή των προγραμμάτων ανόρυξης γεωτρήσεων για αρδευτικούς και υδρευτικούς σκοπούς.

Όπως ανφέρεται στην Εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, η πρόνοια που έχει περιληφθεί στο φετεινό Προϋπολογισμό, ύψους £490,000 για τους πιο πάνω σκοπούς, δεν αναμένεται να επαρκέσει για την κάλυψη ως το τέλος του χρόνου των αναγκών της προαναφερθείσας υπηρεσίας, γι' αυτό και προκύπτει η ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης. Σύμφωνα με την ίδια Έκθεση, οι αυξημένες ανάγκες της υπηρεσίας αυτής είναι αποτέλεσμα των γενικών αυξήσεων που παραχωρήθηκαν στα ημερομίσθια των εργατών που απασχολούνται στην υπηρεσία αυτή με βάση τις ισχύουσες συλλογικές συμβάσεις, στις τιμαριθμικές αυξήσεις που έχουν υπερβεί το ποσοστό που προβλέφθηκε για το 1985 καθώς και στην αύξηση των τελών ενοικιάσεως οχημάτων και μηχανημάτων, αυξήσεις που δεν ήταν γνωστές κατά το χρόνο της ετοιμασίας των Προϋπολογισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνώντας με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε ν' αναφέρεται ως «ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 20) του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Μη υπάρχοντων ομιλητών επί θέματος αρχής προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 1 του νομοσχεδίου μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £100,000 διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 2 του νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 3 του νομοσχεδίου και ο επισυνημμένος Πίνακας εγκρίνονται επίσης μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως.

Και προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 20) του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Το επόμενο θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι «Ο περί Δήμων Νόμος του 1985».

Καλείται ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών να αναγνώσει τις Εκθέσεις της Επιτροπής προς το Σώμα.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Θαλής Μιχαηλίδης

Ανδρέας Φάντης

Κυριάκος Χρίστου

Χρίστος Κουρτελλάρης

Ιωάννης Μάτσης

Μανώλης Χριστοφίδης

Χρίστος Σολωμής

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε είκοσι και μία συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στο διάστημα από τις 21 Φεβρουαρίου μέχρι και τις 4 Ιουλίου 1985. Στην πρώτη συνεδρία της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών ενώ σε άλλες συνεδρίες της κλήθηκαν εκπρόσωποι όλων των οργανώσεων που εξέφρασαν επιθυμία ή διατύπωσαν παράκληση να εκφράσουν απόψεις πάνω στο υπό εξέταση νομοσχέδιο. Η Επιτροπή στα πλαίσια μελέτης του όλου θέματος έλαβε επίσης σοβαρά υπόψη γραπτές παραστάσεις και άλλα υπομνήματα που υποβλήθηκαν.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κατάργηση της υφιστάμενης νομοθεσίας για τους δήμους και η αντικατάστασή της με νέα εκσυγχρονισμένη και αναθεωρημένη νομοθεσία για τις δημοτικές αρχές στα πλαίσια και υπό το φως των σημερινών συνθηκών και δεδομένων. Με την εισαγωγή της νέας αυτής νομοθεσίας καθίσταται επίσης δυνατή η ανάδειξη με εκλογές των δημοτικών αρχόντων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, όπως κατατέθηκε στη Βουλή από την Εκτελεστική Εξουσία—

- (α) Καθορίζεται ότι η θητεία των δημοτικών συμβουλίων θα είναι πενταετής και θα αρχίζει την 1ην ημέρα του Ιανουαρίου ο οποίος έπεται της εκλογής τους.
- (β) Προβλέπεται ότι κάθε συμβούλιο θ' αποτελείται από το δήμαρχο ο οποίος θα εκλέγεται άμεσα από τους δημότες-εκλογείς, και από συμβούλους των οποίων ο αριθμός δεν θα είναι μικρότερος των πέντε ούτε μεγαλύτερος των είκοσι τριών.
- (γ) Λαμβάνεται πρόνοια ώστε στις περιπτώσεις δήμων που βρίσκονται κάτω από Τουρκική κατοχή το Υπουργικό Συμβούλιο να έχει εξουσία αντί να διατάσσει τη διεξαγωγή εκλογών, να διορίζει δημοτική επιτροπή.
- (δ) Αναφορικά με τη διαδικασία πριν, κατά και μετά την εκλογή, υιοθετούνται κατ' αναλογία οι πρόνοιες του περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμου του 1979 και του περί Εγγραφής Εκλογέων και Εκλογικού Νόμου του 1980.
- (ε) Διατηρούνται ως έχουν στην υφιστάμενη νομοθεσία οι βασικές εξουσίες και τα καθήκοντα των συμβουλίων ή διαφοροποιούνται με ορισμένες τροποποιήσεις ώστε να καταστεί πιο αποτελεσματική η άσκησή τους.
- (ζ) Προβλέπεται η επιβολή επαγγελματικού φόρου, τέλους ενοικίου, εισφοράς για κοινοτικές υπηρεσίες όπως και αριθμού άλλων τελών προς όφελος των Δήμων.
- (η) Τέλος, προβλέπεται η έκδοση αριθμού Κανονισμών για τη λεπτομερειακή ρύθμιση αριθμού άλλων θεμάτων στα πλαίσια της καλύτερης εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, ως θέμα αρχής, συμφωνεί με την ανάγκη εκσυγχρονισμού και κωδικοποίησης της νομοθεσίας για τους δήμους και ιδιαίτερα χαιρετίζει την περίληψη πρόνοιας για την ανάδειξή τους με εκλογές. Με την υιοθέτηση της αρχής αυτής εκδημοκρατικοποιείται ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης και ταυτόχρονα προσδίδεται σ' αυτόν μια εντελώς νέα διάσταση η οποία ανταποκρίνεται περισσότερο στις σύγχρονες αντιλήψεις για την αυτοτέλεια των τοπικών αρχών αυτοδιοίκησης.

Κατά τη διάρκεια της μελέτης του πιο πάνω νομοσχεδίου από την Επιτροπή, το Υπουργείο Εσωτερικών κατέθεσε αριθμό συμπληρωματικών τροποποιήσεων, ορισμένες από τις οποίες, αφού εγκρίθηκαν από την Επιτροπή, ενσωματώθηκαν στα κατάλληλα μέρη του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών με γνώμονα τις νέες τάσεις που επικρατούν διεθνώς αναφορικά με το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, τις ανάγκες που υπαγορεύονται από την Κυπριακή πραγματικότητα, και τις απόψεις και θέσεις όλων των ενδιαφερομένων πλευρών έχει καταλήξει ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία με βάση και την κατ' άρθρον εξέταση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σ' ένα μεγάλο αριθμό τροπολογιών οι κυριότερες των οποίων έχουν ως εξής:

1. Γίνεται εισήγηση για την περίληψη σχετικής πρόνοιας σύμφωνα με την οποία στις καθορισμένες εκείνες περιπτώσεις όπου το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί να διορίζει δημοτικές επιτροπές, ο διορισμός των προσώπων που θα συμμετέχουν σ' αυτές να γίνεται από καταλόγους

προσώπων τους οποίους θα υποβάλλουν τα κόμματα που εκπροσωπούνται στη Βουλή, ο δε αριθμός που θα διορίζεται εκ μέρους κάθε κόμματος να είναι ανάλογος της εκλογικής τους δύναμης όπως αυτή προκύπτει από τα εκάστοτε αποτελέσματα των βουλευτικών εκλογών.

2. Καθορίζονται αντικειμενικότερα κριτήρια και δημοκρατικότερες διαδικασίες και μηχανισμοί για την ίδρυση νέων δήμων και την κατάργηση υφισταμένων. Επίσης κατοχυρώνονται οι δήμοι που υφίστανται και λειτουργούν σήμερα έστω και αν δεν συγκεντρώνουν τον καθοριζόμενο κατώτατο αριθμό δημοτών, εκτός αν οι ενδιαφερόμενοι δημότες σε δημοψήφισμα τους αποφασίσουν διαφορετικά.
3. Καθιερύεται ανεξάρτητη επιτροπή ορίων η οποία θα έχει αρμοδιότητα να επανακαθορίζει, τροποποιεί, επεκτείνει ή περιορίζει τα δημοτικά όρια των δήμων.
4. Παραχωρείται το δικαίωμα στους εκτοπισθέντες να ψηφίζουν για την εκλογή δημοτικών συμβουλίων στους δήμους όπου διαμένουν με βάση τις ίδιες περίπου διευθετήσεις που ισχύουν για τις άλλες τοπικές αρχές. Με την τροπολογία αυτή διαφώνησε ο εκ των Μελών της Επιτροπής κ. Χρ. Σολωμός ο οποίος υποστήριξε την επί ίσης βάσης συμμετοχή των εκτοπισθέντων στις εκλογές των δημοτικών συμβουλίων στους δήμους όπου διαμένουν.
5. Αυξάνεται ο ανώτατος αριθμός δημοτικών συμβούλων και προβλέπεται η κλιμακωτή κατανομή του ανάλογα με τον πληθυσμό κάθε δήμου.
6. Παραχωρείται το δικαίωμα του εκλέγειν για τους σκοπούς των δημοτικών εκλογών σ' όλους τους πολίτες της Δημοκρατίας οι οποίοι έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και οι οποίοι δικαιούνται κατά τα άλλα να εγγραφούν στο μόνιμο εκλογικό κατάλογο.
7. Προβλέπεται ότι ο δήμαρχος και ο αντιδήμαρχος κάθε δήμου θα εκλέγεται από και μεταξύ των δημοτικών συμβούλων του κατά την πρώτη συνεδρία του νέου δημοτικού συμβουλίου αμέσως μετά την εκλογή τους.

Με την τροπολογία αυτή δήλωσαν ότι διαφωνούν τα Μέλη της Επιτροπής, Βουλευτές του ΑΚΕΛ-Αριστεράς, τα οποία υποστήριξαν την άμεση εκλογή του δημάρχου από τους δημότες.

8. Προστίθεται στις εξουσίες του δημάρχου η αρμοδιότητα τελέσεως πολιτικών γάμων.
9. Καθορίζονται οι προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες το δημοτικό συμβούλιο μπορεί ν' αποφασίζει για οποιαδήποτε πώληση, ανταλλαγή ή επιβάρυνση της κινήτης ή ακινήτης περιουσίας του.
10. Το προτεινόμενο δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας μέχρι 1% πάνω στη νέα εκτιμημένη αξία μειώνεται στο σημερινό ποσοστό των 12,5% πάνω στην εκτιμημένη αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας, όπως αυτή είναι εγγεγραμμένη στα βιβλία του οικείου επαρχιακού κτηματολογικού γραφείου κατά την 31η Δεκεμβρίου 1983. Γίνεται επίσης πρόβλεψη ώστε τόσο η ακίνητη ιδιοκτησία που ανήκει σε δήμους όσο και αυτή που ανήκει σε αθλητικά σωματεία και χρησιμοποιείται από αυτά, να ενταχθεί στην κατηγορία των ακινήτων που απαλλάσσονται από την καταβολή του πιο πάνω τέλους.

11. Επεκτείνονται οι αρμοδιότητες των δημοτικών συμβουλίων ώστε πέρα από την ίδρυση και τον έλεγχο των κοιμητηρίων, να μπορούν επίσης να καθορίζουν τα κριτήρια με βάση τα οποία ορίζονται οι τιμές των τάφων.
12. Απαλείφεται η προτεινόμενη πρόνοια για την επιβολή τέλους οδικού φωτισμού, τέλους ενοικίου καθώς και για την επιβολή ετήσιας εισφοράς για κοινοτικές υπηρεσίες.
13. Καθορίζονται με εξειδικευμένη αναφορά στον προτεινόμενο νόμο τα τέλη που καταβάλλονται για τις διανυκτερεύσεις στα ξενοδοχεία και άλλα τουριστικά καταλύματα.
14. Διασαφηνίζονται οι περιπτώσεις εκδόσεως δημοτικών κανονισμών από τα δημοτικά συμβούλια και περιλαμβάνεται πρόνοια για την απαραίτητη κατάθεσή τους στη Βουλή για έγκριση.
15. Απαλλάσσονται από τα προβλεπόμενα τέλη επαγγελματικής άδειας οι Υπουργοί, οι δικαστές και οι Βουλευτές αναφορικά με την άσκηση των καθηκόντων τους που απορρέουν από το αξίωμα το οποίο κατέχουν.
16. Εισάγεται πρόνοια ώστε για τη διατήρηση Λούνα παρκ και άλλων παρόμοιων χώρων ψυχαγωγίας όπου διατίθενται προς χρήση από το κοινό ηλεκτρικά παιχνίδια ν' απαιτείται η προηγούμενη παραχώρηση άδειας από το συμβούλιο η οποία και θα χορηγείται ύστερα από τεχνικό έλεγχο.
17. Απαλείφονται οι διατάξεις που αφορούν την ιεραρχική προσφυγή δημότη προς τον Υπουργό ή τον Έπαρχο στις περιπτώσεις που αυτός θεωρεί ότι αδικήθηκε από απόφαση δημοτικού συμβουλίου χωρίς βέβαια να επηρεάζεται το αναφαίρετο δικαίωμά του να προσφεύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο σύμφωνα με τις ισχύουσες συνταγματικές διατάξεις.
18. Επιφέρεται, τέλος, αριθμός άλλων επιμέρους νομοτεχνικών και λεκτικών τροποποιήσεων με στόχο τη σαφέστερη και πληρέστερη απόδοση των διατάξεων του προτεινόμενου νόμου.

Οι τροπολογίες που προτείνονται πιο πάνω αφού πήραν τη δέουσα νομοτεχνική μορφή ενσωματώθηκαν στα κατάλληλα μέρη του υπό συζήτηση νομοσχεδίου για το οποίο και γίνεται από την Επιτροπή η εισήγηση όπως η Βουλή το ψηφίσει σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί, χωρίς αυτό να επηρεάζει με οποιοδήποτε τρόπο τις επιμέρους θέσεις ορισμένων Μελών της Επιτροπής σε ορισμένα επιμέρους θέματα.

Ολοκληρώνοντας η Επιτροπή τη μελέτη του υπό συζήτηση νομοσχεδίου επεδίωξε ιδιαίτερα τη δημιουργία του απαραίτητου νομικού υπόβαθρου για την ανάδειξη με εκλογές των δημοτικών αρχόντων χωρίς όμως να διαφεύγει από την προσοχή της το γεγονός ότι ορισμένα θέματα, κυρίως τεχνικά, ή θέματα που σχετίζονται με τους οικονομικούς πόρους των δήμων επιδέχονται περαιτέρω μελέτη και πρόσθετο προβληματισμό. Συναφώς η Επιτροπή πιστεύει ότι η φύση και το περιεχόμενο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου είναι τέτοιο που αναμφίβολα θα δημιουργήσει την ανάγκη, ανάλογα με την πρακτική πείρα που θα αποκτηθεί με βάση την εφαρμογή του, επανεξέτασης και πληρέστερης ρύθμισης ορισμένων προνοιών του. Γι' αυτό και καλούνται οι αρμόδιοι να μη διστάσουν να φέρουν ενώπιον της Βουλής συμπληρωματικές τροποποιήσεις που δυνατόν να κριθούν

αναγκαίες και θα υποβοηθήσουν την από κάθε άποψη ευρυθμότερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία των δήμων.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Θαλής Μιχαηλίδης

Ανδρέας Φάντης

Κυριάκος Χρίστου

Χρίστος Κουρτελλάρης

Μανώλης Χριστοφίδης

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Όπως είναι γνωστό η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών με βάση την αρχική μελέτη που έκαμε για το πιο πάνω νομοσχέδιο κυκλοφόρησε μαζί με την Έκθεσή της και αναθεωρημένο νομοσχέδιο για τους Δήμους. Στο μεταξύ, όμως, η ολομέλεια της Βουλής με Απόφαση που πήρε κατά την τελευταία πριν από τις θερινές διακοπές συνεδρία της, στις 11 Ιουλίου 1985, έδωσε εντολή στην Επιτροπή όπως επανεξετάσει αριθμό θεμάτων που είχαν εγερθεί σε μεταγενέστερο στάδιο και να υποβάλει συμπληρωματική Έκθεση προς το Σώμα.

Ενεργώντας η Επιτροπή μέσα στα πλαίσια των όρων εντολής που πήρε από το Σώμα πραγματοποίησε έξι νέες συνεδρίες, στις 29 Αυγούστου και στις 2, 9, 12, 16 και 18 Σεπτεμβρίου 1985 και επανεξέτασε αριθμό θεμάτων που εγέρθηκαν, περιλαμβανομένων και συμπληρωματικών εισηγήσεων που διατυπώθηκαν από την Ένωση Δήμων Κύπρου και τις συνδικαλιστικές οργανώσεις.

Τα βασικά θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή και για τα οποία η Επιτροπή εισηγείται πρόσθετες διαφοροποιήσεις στο αρχικό κείμενο του νομοσχεδίου που έχει ήδη κυκλοφορήσει, συνοψίζονται στα πιο κάτω:

- (α) Η Επιτροπή εισηγείται, διαφωνώντας του εκ των Μελών της κ. Ι. Κατσουνωτού, όπως η εκλογή του Δημάρχου στους Δήμους γίνεται απ' ευθείας από τους δημότες που διαμένουν σε ένα Δήμο και όχι από τα Μέλη του Συμβουλίου του οικείου Δήμου. Στην εκλογή του Δημάρχου θα συμμετέχουν και οι εκτοπισμένοι εκλογείς που έχουν τη συνήθη διαμονή τους στο δοσμένο Δήμο, χωρίς, όμως, να έχουν και το δικαίωμα του εκλέγεσθαι. Οι τελευταίοι, με προσωρινές διατάξεις που θα ισχύουν ενόσω διαρκεί η σημερινή έκρυθμη κατάσταση, θα δικαιούνται, ανάλογα με το βαθμό παρουσίας τους στους αντίστοιχους Δήμους, να αντιπροσωπεύονται στα Δημοτικά Συμβούλια των Δήμων με ανάλογο αριθμό συμβούλων, τους οποίους θα εκλέγουν ξεχωριστά. Ταυτόχρονα παρέχεται η δυνατότητα, και εφόσον οι εκάστοτε συνθήκες το επιβάλλουν, να εκλέγουν το δικό τους Δημοτικό Συμβούλιο και Δήμαρχο στους Δήμους από τους οποίους έχουν εκτοπισθεί και οι οποίοι τώρα βρίσκονται υπό τουρκική κατοχή. Πρόσθετα και μέσα στα πλαίσια περαιτέρω διασαφήνισης των δικαιωμάτων των προσφύγων που διαμένουν στους ελεύθερους Δήμους, γίνεται εισήγηση όπως, ως βάση

υπολογισμού της αντιπροσώπευσής τους στα Δημοτικά Συμβούλια, λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των δημοτών-εκλογέων στο δοσμένο Δήμο και όχι το σύνολο των μη εκτοπισμένων δημοτών.

- (β) Όσον αφορά το οικονομικό μέρος του νομοσχεδίου που αφορά τις πηγές εσόδων των Δήμων, η Επιτροπή εισηγείται όπως στο παρόν στάδιο παραμείνουν οι ίδιες διατάξεις που αρχικά περιελήφθηκαν στο νομοσχέδιο, από τη στιγμή μάλιστα που η πρακτική εφαρμογή τους θα αρχίσει εφαρμοζόμενη από τον ερχόμενο χρόνο, με την ταυτόχρονη όμως δήλωση ότι η επιτροπή Εσωτερικών θα επανεξετάσει το όλο θέμα σε ευθετότερο χρόνο και ιδιαίτερα μετά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της επανεκτίμησης της ακίνητης ιδιοκτησίας, διαδικασία η οποία στο παρόν στάδιο βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη.
- (γ) Η Επιτροπή επανεξετάζοντας τις αρμοδιότητες που παρέχονται με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο στους Δήμους έχει καταλήξει στο συμπέρασμα να εισηγηθεί αριθμό διαφοροποιήσεων, συνοδεύοντας αυτές με ανάλογες διασφαλίσεις, ώστε τα δημοτικά συμβούλια να μπορούν στις καθημερινές εργασίες και δοσοληψίες τους να ενεργούν με μεγαλύτερη ευελιξία.
- (δ) Αναφορικά με τους όρους υπηρεσίας των δημοτικών υπαλλήλων, η Επιτροπή εισηγείται όπως, καθ' όσον αφορά τους υπαλλήλους που βρίσκονται ήδη στις υπηρεσίες των Δήμων, διασφαλισθούν τα δικαιώματά τους που απορρέουν από τις συλλογικές τους συμβάσεις, και οποιαδήποτε νέα διευθέτηση να ισχύει για τις περιπτώσεις νεοπροσλαμβανόμενων υπαλλήλων μόνο.

Η Επιτροπή ύστερα από πρόταση του εκ των Μελών της κ. Ι. Κατσουνωτού, σε συνδυασμό με αριθμό τροπολογιών που κατατέθηκαν εκ μέρους της Ομάδας του, επανεξέτασε το προνοούμενο στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο εκλογικό σύστημα. Η Επιτροπή, διαφωνώντας του κ. Ι. Κατσουνωτού, εμμένει στις αρχικές πρόνοιες του νομοσχεδίου που καθορίζουν το εκλογικό σύστημα και σύμφωνα με τις οποίες θα ισχύει εκείνο που ισχύει για τις Βουλευτικές εκλογές, εκτός της πρόνοιας για τους σταυρούς προτιμήσεως, θέση που υιοθετήθηκε και για τις υπόλοιπες τοπικές εκλογές. Ο εκ των Μελών της Επιτροπής κ. Μ. Χριστοφίδης, χωρίς να διαφωνεί με το εκλογικό σύστημα, συντάχθηκε με την άποψη για διατήρηση των σταυρών προτιμήσεως για τις δημοτικές εκλογές.

Η Επιτροπή με την ευκαιρία της επανεξέτασης των προαναφερθέντων θεμάτων έκρινε σκόπιμο να εισηγηθεί επίσης αριθμό νομοτεχνικών και λεκτικών τροποποιήσεων, οι οποίες και ενσωματώθηκαν στα ανάλογα μέρη του αναθεωρηθέντος νέου νομοσχεδίου.

Ολοκληρώνοντας την επανεξέταση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου η Επιτροπή χαιρετίζει ιδιαίτερα το γεγονός ότι με το προτεινόμενο υπό συζήτηση νομοθέτημα τίθενται οι βάσεις για την ανάδειξη με εκλογές των δημοτικών αρχών και το γεγονός ότι δημιουργούνται έτσι οι προϋποθέσεις ώστε η συμμετοχή των δημοτών στις υποθέσεις που αφορούν τους Δήμους, στους οποίους διαμένουν, να καταστεί ενεργότερη.

Η Επιτροπή χαιρετίζει επίσης την ομόθυμη συνεργασία όλων των κομμάτων κατά το στάδιο τόσο της αρχικής όσο και της μεταγενέστερης μελέτης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, συνεργασία που επέτρεψε τη διακομματική προσέγγιση σε

πλείστα όσα σοβαρότατα θέματα αρχής που είχαν εγερθεί, πράγμα που έδωσε, για μια ακόμα φορά, την ευκαιρία στα κόμματα να διαδηλώσουν την προσήλωσή τους στην αρχή της ανάδειξης των δημοτικών αρχών με τις πιο δημοκρατικές διαδικασίες.

Αναθεωρημένο νέο νομοσχέδιο επισυνάπτεται.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επί θέματος διαδικασίας.

Μετά την ανάγνωση και της Συμπληρωματικής Έκθεσης των Επιτροπών, εισηγούμαι όπως η συζήτηση του νομοσχεδίου αναβληθεί για την προσεχή Πέμπτη και όπως παραπεμφθούν στις Επιτροπές Εσωτερικών και Νομικών τα θέματα εκείνα τα οποία αφορούν τα δικαιώματα των προσφύγων, τόσο του εκλέγειν όσον και του εκλέγεσθαι.

Πιστεύω ότι υπάρχουν πρόνοιες του νομοσχεδίου που πρέπει να εξεταστούν από νομικής πλευράς, κατά πόσον συνάδουν με το Σύνταγμα ή κατά πόσον οι πρόνοιες αυτές αντιτίθενται προς το γράμμα και το πνεύμα του Συντάγματος.

Επίσης θα ήθελα να τονίσω όπως αυτά και μόνον τα θέματα εξεταστούν από τις αρμόδιες Επιτροπές και όπως κατά τη συνεδρίαση της προσεχούς Πέμπτης ολοκληρωθεί οπωσδήποτε η συζήτηση του νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ-ΙΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστεράς είναι της γνώμης ότι ύστερα από 37 συνεδριάσεις της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής που μελέτησε αυτό το νομοσχέδιο, και ύστερα από δυο αναβολές συζήτησης της σχετικής Έκθεσης που ετοίμασε η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, δεν θα πρέπει να υπάρξει περαιτέρω αναβολή για συζήτηση του θέματος. Γι' αυτό και εισηγούμαστε να προχωρήσουμε στη συζήτηση και την ψήφιση του νομοσχεδίου που έχουμε ενώπιόν μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι θα ήταν ορθό να διεξαχθεί ψηφοφορία επί του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνούμε με την εισήγηση του αρχηγού του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Κληρίδη, για αναβολή μόνο μιας εβδομάδας, ακριβώς για τους λόγους τους οποίους ανέφερε και ειδικά για τα σοβαρά νομικά θέματα που πιθανόν να εγερθούν. Γι' αυτό, αν γίνει ψηφοφορία, οπωσδήποτε θα υποστηρίξουμε αυτή την πρόταση· αλλά τονίζεται ότι η αναβολή θα είναι για μια βδομάδα μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Πιστεύουμε, κύριε Πρόεδρε, ότι ενόψει της σοβαρότητας των θεμάτων που αναφέρθηκαν θα ήταν φρόνιμο να συμφωνήσουμε στην αναβολή μιας βδομάδας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, θέτω σε ψηφοφορία την πρόταση του κ. Κληρίδη. Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρότασης του κ. Κληρίδη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

20 ψηφίζουν υπέρ της προτάσεως του κ. Κληρίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

12 ψήφοι εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

Η πρόταση του κ. Κληρίδη λοιπόν εγκρίνεται με 20 ψήφους υπέρ, 12 εναντίον και καμιά αποχή.

Κύριοι συνάδελφοι. Νομίζω ότι έχει γίνει πλήρως κατανοητό ότι η αναβολή αυτή δίδεται για να εξεταστεί μόνο το θέμα που ανέφερε ο κ. Κληρίδης και ότι απαρεγκλίτως η συζήτηση του νομοσχεδίου αυτού θα αρχίσει και θα αποπερατωθεί την προσεχή Πέμπτη.

Καλώ τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών να καλέσει συνεδρίαση των δυο Επιτροπών, Εσωτερικών και Νομικών, ουχί αργότερα του Σαββάτου, για να εξετάσουν τα δυο αυτά θέματα και να υποβάλουν εγκαίρως, αν παρίσταται ανάγκη, Συμπληρωματική Έκθεση.

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Ήδη, κ. Πρόεδρε, εξηγήθηκα με τις Υπηρεσίες της Βουλής να κληθεί συνεδρία το Σάββατο το πρωί σύμφωνα με την επιθυμία του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Χαίρω πολύ που το ακούω, κ. Γαλανέ, και ελπίζω ότι η Συμπληρωματική Έκθεση θα κυκλοφορήσει εγκαίρως ούτως ώστε να τελειώσει η συζήτηση αυτού του θέματος την Πέμπτη.

Προχωρούμε, κύριοι συνάδελφοι, στο Κεφάλαιο Β' που είναι η Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων, καθώς και Κανονισμών.

Σας πληροφορώ ότι υπάρχει μέγας κατάλογος Εγγράφων προς κατάθεση και παρακαλώ τον κ. Γραμματέα να αρχίσει την ανάγνωση του σχετικού καταλόγου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησης) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Αγροφυλάκων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της αυτής ως ανωτέρω Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εμπορικών Περιγραφών Νόμος του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της αυτής ως ανωτέρω Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί της Διεθνούς Συμβάσεως περί της Καταμετρήσεως της Χωρητικότητας των Πλοίων του 1969 (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Προστασίας των Λουομένων εν τη Θαλάσση (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 43) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 44) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της αυτής Επιτροπής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 29) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 30) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της αυτής Επιτροπής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 45) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 7) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 46) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 47) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 48) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 49) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 50) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 31) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Κανονισμού Εισαγωγών ('Αδειαι) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου (Ταμείον Προνοίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Προεδρίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Πειθαρχικός Κώδιξ) Κανονισμοί του 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Προεδρίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Χωρίων (Διοικήσεις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Πάγκας 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας (Καθορισμένα Πρότυπα — Τροποποίηση Τετάρτης Σειράς) Κανονισμός του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Ο κ. Λόρδος.

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

Βλέπω ότι εισέδυσε και πάλι ο δαίμων του τυπογραφείου, όπως λέγουν οι δημοσιογράφοι. Και πάλι κατά λάθος φαίνεται ότι παραπέμφθηκαν οι Κανονισμοί του ΡΙΚ στην Επιτροπή Εσωτερικών ενώ έπρεπε να παραπεμφθούν στην Επιτροπή Κανονισμού που τους χειρίζεται ήδη, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή όλοι οι Κανονισμοί και η νομοθεσία που στέλλει το Υπουργείο Προεδρίας συνήθως παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, διότι δεν υπάρχει Επιτροπή που να ασχολείται ειδικώς με τα θέματα αυτά, γι' αυτό παραπέμφθηκαν στην Επιτροπή Εσωτερικών. Αλλά πολύ σωστά, εφόσον η Επιτροπή Κανονισμού ασχολείται ήδη με αυτό το θέμα, θα ήταν ορθό, νομίζω, να παραπεμφθεί ενώπιον της Επιτροπής Κανονισμών.

Ευχαριστώ πολύ, κ. Λόρδο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Επαναλαμβάνω: Ο περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας (Καθορισμένα Πρότυπα — Τροποποίηση Τετάρτης Σειράς) Κανονισμός του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Πάφου του 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Αγίου Αθανασίου 1985 (2).

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Γερμασόγειας 1985 (2).

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Μέσα Γειτονιάς 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Χορηγημάτων και Απολαβών της Εθνικής Φρουράς της Δημοκρατίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Αμύνης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών και Αμύνης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Ταμείου Προνοίας των Εργατών της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Κανονισμοί του 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Χωρίων (Διοικήσεις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Πάνω Πλατράν 1985 (1).

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Χωρίων (Διοικήσεις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Τροόδους 1985 (2).

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Χωρίων (Διοικήσεις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Προδρόμου 1985 (1).

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Χωρίων (Διοικήσεις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Μονιάτη 1985 (1).

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Χωρίων (Διοικήσεις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του Συμβουλίου Βελτιώσεως Κουκλιών 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Αγρού 1985 (2).

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Δερύνειας 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του Συμβουλίου Βελτιώσεως Σαλαμιούς 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Αμαθούντας 1985 (2).

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί Λεμεσού του 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Ακριβοδίκαιη Μεταχείριση Πολιτικών Κομμάτων και Υποψηφίων) Κανονισμοί του 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Προεδρίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Εσωτερικών και Κανονισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Προσωπικού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Γενικοί Κανονισμοί του 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Παροχαί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Δαπάναι Επαγγελματικής Εκπαιδύσεως) Κανονισμοί του 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Προξενικών Τελών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εξωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ετήσια Έκθεση του Κυπριακού Οργανισμού Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας για το έτος 1984.

Εστάλη από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγγραφα αποσταλέντα από το Υπουργείο Οικονομικών στις 7/8/85 σύμφωνα με το εδάφιο (2) του Άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1985 (Αρ. 1 του 1985) και το εδάφιο (2) του Άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμου του 1985 (Αρ. 2 του 1985).

Εστάλησαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγγραφα αποσταλέντα από το Υπουργείο Οικονομικών στις 7/8/85 σύμφωνα με το εδάφιο 2 του Άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1984 (Αρ. 1 του 1984) και το εδάφιο (2) του Άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμου του 1984 (Αρ. 2 του 1984).

Εστάλησαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ετήσια Έκθεση και Λογαριασμοί του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών για τα έτη 1982-1983.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ισολογισμός και Απολογισμός Εσόδων και Εξόδων του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού για το έτος 1984.

Εστάλη από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έκθεση πάνω στις επενδύσεις του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την περίοδο 1.1.85 μέχρι 30.6.85.

Εστάλη από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγγραφα αποσταλέντα από το Υπουργείο Οικονομικών στις 17/9/85 σύμφωνα με το εδάφιο (2) του Άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1985 (Αρ. 1 του 1985) και το εδάφιο (2) του Άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμου του 1985 (Αρ. 2 του 1985).

Εστάλησαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εξαμηνιαία Έκθεση του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Δημοκρατίας για την περίοδο που λήγει την 29η Ιουνίου 1985 σύμφωνα με το άρθρο 119(5) του Συντάγματος.

Εστάλη από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

Υποβλήθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. (Πρόταση Νόμου).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί της Ισομισθίας Ανδρών και Γυναικών Νόμος του 1985.

Υποβλήθηκε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστεράς. (Πρόταση Νόμου).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Επερατώθη η ανάγνωση των κατατεθέντων Νομοσχεδίων, Κανονισμών και Εγγράφων, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε τώρα στο Κεφάλαιο Γ' — Ερωτήσεις και Απαντήσεις. Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.

Ερώτηση ημερομηνίας 7 Σεπτεμβρίου 1984, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Νίκο Μαυρονικόλα και ληφθείσα στις 11 Σεπτεμβρίου 1984.

«Με τη μετακίνηση του χωριού Χολέτρια σε νέα τοποθεσία, η Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου ζήτησε από κατοίκους του χωριού να πληρώσουν από £40.- για την κατασκευή αποχετευτικού έργου στο νέο χωριό κατά την περίοδο 1977-78.

Μερικοί κάτοικοι πλήρωσαν το πιο πάνω ποσό αλλά άγκαι πέρασαν ήδη 7 χρόνια, καμιά προοπτική δε φαίνεται για την κατασκευή του έργου, ενώ οι κάτοικοι ταλαιπωρούνται αφάνταστα χειμώνα-καλοκαίρι από το υπερχειλισμα των βόθρων όπου εκκολάπτονται κουνούπια και προκαλείται συνεχώς δυσσομία.

Πρόσφατα κάτοικοι που πλήρωσαν τις £40.- ζήτησαν να τους επιστραφούν τα χρήματα και η Διοίκηση απάντησε ότι ακόμα δεν αποφάσισε η Κυβέρνηση πότε θα εκτελέσει το έργο, γι' αυτό και δεν θα πάρουν τα χρήματά τους πίσω.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

- 1) Γιατί σημειώνεται όλη αυτή η καθυστέρηση;
- 2) Πότε οι αρμόδιες υπηρεσίες που θα κατασκευάσουν το έργο προτίθενται να αρχίσουν εργασίες;»

Απάντηση ημερομηνίας 19 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 11 Σεπτεμβρίου 1984 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Νίκου Μαυρονικόλα.

«Σχετικά με την κατασκευή αποχετευτικού έργου στο νέο χωριό Χολέτρια, σας πληροφορώ ότι το εν λόγω έργο άρχισε περί το τέλος του 1984 και αναμένεται η συμπλήρωσή του το έτος 1986, έναντι συνολικής δαπάνης £77,000».

Ερώτηση ημερομηνίας 25 Οκτωβρίου 1984, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γεώργιο Παπαδόπουλο και ληφθείσα στις 25 Οκτωβρίου 1984.

«Η τουρκοκυπριακή κοινότητα της Σταυροκόννου κατοικήθηκε από πρόσφυγες από τις πρώτες μέρες της εισβολής. Οι κάτοικοι αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα μερικά των οποίων επιδεινώνονται με την ασυδοσία κρατούντων τοπικών παραγόντων.

Τέτοια προβλήματα είναι:

- (α) Το στεγαστικό: Επί δυο χρόνια τώρα δεν επιθεωρήθηκαν οι κατοικίες για να διαπιστωθούν οι ανάγκες και πλησιάζει ο χειμώνας.
- (β) Μερικοί ζητούν αυτοστέγαση: Χωρίς εύλογη δικαιολογία τους αρνούνται ενώ σε άλλους με πολύ καλύτερες συνθήκες τους έχουν παραχωρηθεί δάνεια για τον πιο πάνω σκοπό.
- (γ) Επανεκτίμηση των κλήρων: Να γίνει δικαιότερη κατανομή διότι υπάρχουν πολλές δυσαναλογίες.
- (δ) Αρδευτικό: Υπάρχει διάτρηση μεγάλης απόδοσης που παρόλες τις υποσχέσεις για λειτουργία αρδευτικού σχεδίου τίποτε δεν έγινε.
- (ε) Κοινοτικό Ιατρείο: Λόγω έλλειψης κατάλληλου οικήματος δεν το επισκέπτεται ιατρός.
- (στ) Διάθεση σταφυλιών: Χορηγείται κάθε χρόνο ειδικό 'κότα' για τα σταφύλια. Υπάρχει από τριετίας καταγγελία ότι ορισμένο άτομο πωλούσε το 'κότα' για ίδιο όφελος. Καμιά έρευνα. Γιατί;
- (ζ) Σχολείο: Η παλιά κοινοτική επιτροπή ακόμα δεν παρέδωσε τα περιουσιακά στοιχεία του σχολείου στη νέα κοινοτική επιτροπή.

Αυτά και άλλα προβλήματα που βασανίζουν τους κατοίκους της Σταυροκόννου.

Ερωτούμε τα αρμόδια Τμήματα πότε και πώς σκέπτονται να τ' αντιμετωπίσουν;»

Απάντηση ημερομηνίας 18 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 25 Οκτωβρίου 1984 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γεώργιου Παπαδοπούλου.

- «(α) Οι κατοικίες στο χωριό Σταυροκόννου επιθεωρούνται τακτικά και επιδιορθώνονται όταν τούτο κρίνεται αναγκαίο. Εξάλλου η Σταυροκόννου περιλαμβάνεται στα χωριά που καλύπτονται από την πρώτη εξαγγελία της Κυβερνήσεως για εγκατάσταση ηλιακών θερμοσιφώνων, ήδη δε αριθμός δικαιούχων εγκατέστησαν ηλιακές συσκευές στα σπίτια που διαμένουν.

(β) Είναι γεγονός ότι σε ορισμένες προσφυγικές οικογένειες που εγκαταστάθηκαν στη Σταυροκόβου και οι οποίες για επαγγελματικούς ή άλλους λόγους δεν μπορούσαν να παραμείνουν στο χωριό, δόθηκε έγκριση από την ΥΜΑΠΕ για μεταστέγάσή τους σε χώρους της δικής τους προτίμησης. Τα τελευταία όμως 4 χρόνια η ΥΜΑΠΕ δεν προωθεί τέτοιες αιτήσεις παρά μόνο σε πολύ εξαιρετικές και μεμονωμένες περιπτώσεις, οι οποίες δικαιολογούνται για ανθρωπιστικούς κυρίως λόγους, (υγείας, υπερηλίκων που επιθυμούν να συνενωθούν με παιδιά τους κ.α.), ώστε να μην ενθαρρύνεται η εγκατάλειψη του χωριού και των γεωργικών κληρών, εφόσον μάλιστα οι στεγαστικές συνθήκες στο χωριό είναι ικανοποιητικές.

(γ) **Επανεκτίμηση των κληρών**

Η διανομή της Τ/Κ γεωργικής γης έγινε βάσει κριτηρίων που υιοθέτησε η Κεντρική Επιτροπή Προστασίας και Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών, και η διάθεση των κληρών ανατέθηκε στις κατά τόπους Επαρχιακές Επιτροπές στις οποίες εκπροσωπούνται, μεταξύ άλλων, οι Αγροτικές Οργανώσεις ΠΕΚ, ΕΚΑ και η ΠΕΠ. Μερική αναδιανομή γίνεται κάθε χρόνο, με σκοπό την ικανοποίηση νέων δικαιούχων μονίμων κατοίκων των χωριών στα οποία βρίσκονται οι κλήροι, και τη διάθεση της Τ/Κ γης πάνω σε δικαιότερη βάση προς όφελος των προσφύγων. Η επόμενη αναδιανομή των κληρών θα γίνει περί το τέλος του τρέχοντος καλοκαιριού.

(δ) **Κοινοτικό Ιατρείο**

Η Επαρχιακή Επιτροπή Προστασίας και Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών Πάφου σε συνεργασία με τον Επαρχιακό Ιατρικό Λειτουργό μελετά το θέμα βελτίωσης του υφιστάμενου Κοινοτικού Ιατρείου ή την εξεύρεση άλλου καταλληλότερου κτιρίου και ελπίζεται ότι το θέμα θα ρυθμισθεί σύντομα. Στο μεταξύ Κυβερνητικός Ιατρός επισκέπτεται το χωριό μια φορά τη βδομάδα».

Ερώτηση ημερομηνίας 17 Ιανουαρίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου και ληφθείσα στις 18 Ιανουαρίου 1985.

«Το υδατικό έργο Πόλεως Χρυσοχούς, που αναμένεται να βοηθήσει αποφασιστικά τη γεωργική ανάπτυξη της περιοχής, υπάρχει κίνδυνος να καθυστερήσει στην έναρξη λειτουργίας του, λόγω μη προώθησης των εργασιών εγκατάστασης του αρδευτικού δικτύου.

Επειδή η εγκατάσταση του αρδευτικού δικτύου είναι αυτονότητα απαραίτητη για τη λειτουργικότητα του όλου έργου, ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πού οφείλεται η σχετική καθυστέρηση και τι μέτρα λαμβάνονται για το ξεπέρασμα οποιωνδήποτε δυσκολιών».

Απάντηση ημερομηνίας 1 Αυγούστου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 18 Ιανουαρίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

«Η καθυστέρηση στην εγκατάσταση του αρδευτικού δικτύου του Έργου οφείλεται στην έλλειψη του αναγκαίου τεχνικού προσωπικού που θα αναλάβει την επίβλεψη της εγκατάστασης του δικτύου.

Οι συνεχείς προσπάθειες του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων για την πρόσληψη του αναγκαίου προσωπικού, που χρονολογούνται από το 1983, δεν κατέστη δυνατό μέχρι στιγμής να καρποφορήσουν για διάφορους λόγους, κυρίως των οποίων ήταν η μέχρι πρόσφατα διαφορετική αντίκρουση από την εργοδοτική και τη συνδικαλιστική πλευρά του θέματος της πρόσληψης εκτάκτου προσωπικού για την εκτέλεση αναπτυξιακών έργων.

Οι διάφορες δυσχέρειες έχουν τώρα υπερπηδηθεί και το όλο θέμα βαίνει προς τακτοποίησή του η οποία σε σύντομο χρονικό διάστημα θα επιτρέψει την πρόσληψη του αναγκαίου προσωπικού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων σύμφωνα με τη νενομισμένη διαδικασία.

Παρά τις υπάρχουσες δυσκολίες, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων λαμβάνει όλα τα μέτρα μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων του ώστε το Αρδευτικό Έργο Χρυσοχούς να κατασκευασθεί και λειτουργήσει έγκαιρα και μέσα στα προγραμματισθέντα χρονικά πλαίσια».

Ερώτηση ημερομηνίας 31 Ιανουαρίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου και ληφθείσα στις 31 Ιανουαρίου 1985.

«Ο δρόμος Πάφου-Τάλας βρίσκεται από αρκετά χρόνια σε άθλια κατάσταση. Η κατάσταση του δρόμου έχει ιδιαίτερα επιδεινωθεί τον τελευταίο χρόνο λόγω υπερβολικής του χρήσης από φορτηγά αυτοκίνητα.

Κατόπιν τούτου ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα:

1. Το ποσό που περιλήφθηκε στους φετεινούς προϋπολογισμούς για τον πιο πάνω δρόμο τότε θα αρχίσει να διατίθεται;
2. Αναμένεται ότι η διάθεση του ποσού αυτού θα επαρκέσει για την πλήρη επιδιόρθωση του δρόμου;
3. Πότε αναμένεται να ολοκληρωθεί η πλήρης επιδιόρθωση του δρόμου;»

Απάντηση ημερομηνίας 14 Αυγούστου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 31 Ιανουαρίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

«Για το θέμα της βελτίωσης του δρόμου Έμπας-Τάλας, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων έχει απαντήσει σε σχετική «Ερώτηση» του αξιότιμου Βουλευτή κ. Κυριάκου Παπαδημητρίου στις 23 Μαΐου 1985 (Αρ. Ερωτ. ΔΔ' 224 της 21.3.1985).

2. Ας σημειωθεί ότι οι μελέτες έχουν ήδη συμπληρωθεί με μικρή καθυστέρηση από το αρχικό πρόγραμμα ένεκα αλλαγών που έγιναν στα κατασκευαστικά σχέδια για μείωση των κλίσεων στα ανήφορα του δρόμου. Οι εργασίες προγραμματίζονται να αρχίσουν αμέσως μετά τη συμπλήρωση των διαδικασιών για αποδέσμευση των πιστώσεων, και αφού ζητηθούν προσφορές. Θα καταβληθεί κάθε προσπάθεια να επιταχυνθούν οι κατασκευαστικές εργασίες για να αναπληρωθεί η καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στην ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων».

Ερώτηση ημερομηνίας 31 Ιανουαρίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γεώργιο Παπαδόπουλο και ληφθείσα στις 7 Φεβρουαρίου 1985.

«Επειδή ο δρόμος Λεμεσού-Πάφου φαίνεται ότι χρονίζει και θα ταλαιπωρηθεί ο κόσμος ακόμα για αρκετό χρονικό διάστημα μέχρις ότου αποφασίσει η

Κυβέρνηση να προχωρήσει στην κατασκευή του ζωτικού τούτου για την Πάφο έργου, ερωτούμε το αρμόδιο Υπουργείο αν προτίθεται και πότε να κάμει τις απαραίτητες επιδιορθώσεις στον υφιστάμενο δρόμο και να προβεί στην επιστροφή του με πρέμιξ ώστε να καταστεί υποφερτό το ταξίδι προς Πάφο.

Επίσης η σχετική επιδιόρθωση κι' επιστροφή του δρόμου τούτου θα ενθαρρύνει τη διακίνηση του επιβατικού κοινού μέσω του αεροδρομίου Πάφου».

Ερώτηση ημερομηνίας 14 Φεβρουαρίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γεώργιο Παπαδόπουλο και ληφθείσα στις 15 Φεβρουαρίου 1985.

«Ο δρόμος Λεμεσού-Πάφου βρίσκεται από απόψεως καταλληλότητας διακίνησης και ασφάλειας σε κατάσταση που χαρακτηρίζεται κάτω του μετρίου υπό τις σημερινές συνθήκες. Τούτο έχει διαπιστωθεί από αρκετών ετών και εγένοντο σκέψεις και εισηγήσεις για νέα χάραξη υπεραστικού δρόμου που να εξυπηρετεί τις σημερινές ανάγκες διακίνησης από και προς Πάφο.

Η κατασκευή νέου σύγχρονου δρόμου θεωρείται ως έργο προτεραιότητας για την ανάπτυξη της επαρχίας Πάφου κατά καθολικό τρόπο και ιδιαίτερα θα βοηθήσει στην αύξηση της επιβατικής κίνησης του αεροδρομίου Πάφου.

Υπό τις πιο πάνω προοπτικές για την επαρχία Πάφου ερωτούμε το αρμόδιο Υπουργείο αν έχουν συμπληρωθεί τα σχέδια νέας χάραξης του δρόμου Λεμεσού-Πάφου και, αν ναι, πότε σκέφτεται να τα υλοποιήσει».

Απάντηση ημερομηνίας 14 Αυγούστου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερωτήσεις ημερομηνίας 7 Φεβρουαρίου 1985 και 15 Φεβρουαρίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γεώργιου Παπαδοπούλου.

- «1. Όπως είναι γνωστό για τα πρώτα 6 μίλια περίπου του δρόμου Λεμεσού-Πάφου κατασκευάζεται ήδη νέος δρόμος που αναμένεται να συμπληρωθεί εντός του 1987. Το τμήμα τούτο του νέου δρόμου θα συνδέει την Παρακαμπτήριο Λεωφόρο Λεμεσού από τα Πολεμίδια μέχρι το χωριό Ερήμη παρακάμπτοντας τα χωριά Ύψωνα και Κολλότσι.
2. Για το υπόλοιπο τμήμα του δρόμου από το χωριό Ερήμη μέχρι την Πάφο μήκους 36 μιλίων περίπου αποφασίσθηκε πρόσφατα, όπως ανατεθεί η αναθεώρηση της τεχνοοικονομικής μελέτης του πιο πάνω δρόμου σε Συμβούλους Μηχανικούς.
3. Σκοπός της αναθεώρησης της μελέτης η οποία διεξήχθηκε στην περίοδο 1980-82, είναι να διαπιστωθεί κατά πόσο χρειάζεται νέα τεχνοοικονομική μελέτη, για την κατασκευή νέου υπεραστικού δρόμου Λεμεσού-Πάφου ή αναθεώρηση της αρχικής μελέτης, που πρόβλεπε βελτίωση των χειροτέρων 25 χλμ. του δρόμου πάνω στην υφιστάμενη χάραξη, που να συνάδει με τα νέα δεδομένα, όπως διαμορφώθηκαν με βάσει τις σημερινές ανάγκες της πόλης και Επαρχίας Πάφου σε συνάρτηση με τις μελλοντικές ανάγκες.
4. Η σχετική εργασία για την αναθεώρηση της μελέτης υπολογίζεται να συμπληρωθεί μέχρι το Δεκέμβριο του χρόνου αυτού. Η πάρα πέρα προώθηση του όλου θέματος θα εξαρτηθεί από τις εισηγήσεις των

Συμβούλων Μηχανικών. Κατασκευαστικά σχέδια θα ετοιμασθούν μετά τη συμπλήρωση όλων των μελετών από τους Συμβούλους Μηχανικούς.

5. Στο μεταξύ καταβάλλεται προσπάθεια για την καλύτερη συντήρηση του υφιστάμενου δρόμου με σκοπό να διατηρείται σε ικανοποιητική κατάσταση. Ο δρόμος αυτός συντηρείται ανάλογα με τις πιστώσεις που παρέχονται ετήσια για τη συντήρηση του οδικού δικτύου. Για το 1985 έχουν ήδη επιστρωθεί με κρέμιξ πρόσφατα, τμήματα του δρόμου παρά το Χαποτάμι, Μανδριά-Κόμβος Αεροδρομίου, Τίμη-Αχέλεια και τμήμα μεταξύ Πέτρας του Ρωμιού-Πισσούρι συνολικού μήκους 4 μιλίων περίπου, αντί δαπάνης £80,000».

Ερώτηση ημερομηνίας 8 Μαρτίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μαθηκολώνη και ληφθείσα στις 8 Μαρτίου 1985.

«Όλες οι κοινότητες της περιοχής Ορεινής Λάρνακας αντιμετωπίζουν πρόβλημα από τις συχνές διακοπές του ρεύματος κατά τους χειμερινούς μήνες. Πολλές φορές η διακοπή διαρκεί για ολόκληρο το βράδυ.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο:

1. Γνωρίζει για το πρόβλημα τούτο;
2. Πού οφείλονται οι διακοπές αυτές του ρεύματος;
3. Πώς προτίθεται να αντιμετωπίσει το πρόβλημα;»

Απάντηση ημερομηνίας 11 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας σε Ερώτηση ημερομηνίας 8 Μαρτίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μαθηκολώνη.

«Η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου με την οποία επικοινωνήσε το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας, σχετικά με την πιο πάνω ερώτηση, μας αναφέρει τα ακόλουθα:

‘Μολονότι συνεχής μέριμνα της Αρχής είναι η απρόσκοπτη παροχή ηλεκτρισμού σ’ όλους τους καταναλωτές της, ωστόσο δεν μπορεί ν’ αποκλεισθεί το ενδεχόμενο να σημειώνονται κάποτε απρόβλεπτες βλάβες στο δίκτυό της, με συνέπεια να διακόπτεται η παροχή ρεύματος. Όπως είναι φυσικό οι πιθανότητες για τέτοιες βλάβες είναι περισσότερες κατά τη διάρκεια κακοκαιρίας, δεδομένου ότι το δίκτυο που ηλεκτροδοτεί τις περισσότερες αγροτικές περιοχές είναι ενάεριο και, ως εκ τούτου, βρίσκειται εκτεθειμένο στις καιρικές συνθήκες.

Πέραν τούτου, το ηλεκτρικό δίκτυο που τροφοδοτεί τα χωριά της περιοχής Ορεινής Λάρνακας, είναι περισσότερο ευπαθές σε βλάβες λόγω του ότι διέρχεται από ορεινή περιοχή και πλήττεται από περισσότερους κεραυνούς. Ας σημειωθεί ότι σχεδόν όλες οι διακοπές του ρεύματος που συνέβησαν τα τελευταία δύο χρόνια οφείλονταν σε κακοκαιρία.

Για την απάμβλυνση του προβλήματος η Αρχή έχει ήδη λάβει σειρά μέτρων με τα οποία ελπίζεται πως θα βελτιωθεί η αξιοπιστία του συστήματός της στην περιοχή’».

Ερώτηση ημερομηνίας 22 Μαρτίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Κερύνειας κ. Χρίστο Κουρτελλάρη και ληφθείσα στις 22 Μαρτίου 1985.

«Μας υποβάλλονται έντονα παράπονα και ανησυχίες από τη συνεχή κυβερνητική αναβλητικότητα στη λήψη των απαιτούμενων πρακτικών και αποτελεσματικών μέτρων, για ουσιαστική οικονομική στήριξη της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας, παρά τις κατά καιρούς σχετικές διακηρύξεις του Προέδρου της Δημοκρατίας και των αρμόδιων Υπουργών της Κυβέρνησης.

Είναι γνωστό ότι σύμφωνα με τις επίσημες Εκθέσεις των ελεγκτών της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας το κεφαλαιουχικό της έλλειμμα ανεβαίνει αλματωδώς.

Συγκεκριμένα την 31.12.77 ανερχόταν στο ποσό των £9.629.919.

την 31.12.78 ανερχόταν στο ποσό των £18.022.396.

την 31.12.79 ανήλθε στο ποσό των £24.505.510.

την 31.12.80 ανήλθε στο ποσό των £29.861.593.

την 31.12.81 ανήλθε στο ποσό των £34.034.992.

την 31.12.82 ανήλθε στο ποσό των £37 εκατ. περίπου.

Και φημολογείται ότι την 31.12.84 ανήλθε στο ποσό των £52 εκατ. περίπου.

Παρά το γεγονός ότι στα πλαίσια των εξαγγελιών της η Κυβέρνηση, ενεργώντας μέσω του εκπροσώπου της που είναι ο Έφορος-Διοικητής Συνεργατικών Εταιρειών, στις 30.7.80 έπαυσε την Επιτροπεία και διόρισε διευθυντές από ανώτερους κυβερνητικούς λειτουργούς, η οικονομική κατάσταση της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας αφέθη στα πέντε σχεδόν χρόνια που μεσολάβησαν να οδηγείται από το κακό στο χειρότερο.

Η Ερευνητική Επιτροπή για το Συνεργατισμό που έχει συσταθεί με το σχετικό διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου του 1980, έχει ασχοληθεί και διερευνήσει την κατάσταση γενικά για το Συνεργατισμό και ειδικά για την Κεντρική Συνεργατική Τράπεζα και έχει υποβάλει τα ειδικά και τα γενικά συμπεράσματα και τις εισηγήσεις της με την Έκθεσή της ημερ. 19 του Οκτώβρη 1981 προς το Υπουργικό Συμβούλιο χωρίς μέχρι τώρα να γνωσθούν τα μέτρα αξιολόγησης των συμπερασμάτων, των εισηγήσεων και του καταλογισμού ευθυνών όπου υπάρχουν.

Γι' αυτό ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή:

1. Εάν και τι μέτρα έχουν ληφθεί ή πρόκειται να ληφθούν για την οικονομική στήριξη της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας.
2. Εάν έχει μελετηθεί και με ποιο τρόπο προγραμματίζεται η αποκατάσταση της φερεγγυότητας της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας και η διασφάλιση των καταθέσεων των Συνεργατικών Ιδρυμάτων και γενικά της εμπιστοσύνης των καταθετών.
3. Εάν έγινε ή και πώς προγραμματίζεται να γίνει η ορθή αξιολόγηση της Έκθεσης της Ερευνητικής Επιτροπής για το Συνεργατισμό και ποια συγκεκριμένα μέτρα λήφθηκαν ή πρόκειται να ληφθούν.
4. Εάν κινήθηκε ή πρόκειται να κινήθει η νομική διαδικασία για πράξεις ποινικού δικαίου και καταλογισμού ευθυνών όπου υπάρχουν για νομική και οικονομική προστασία των συμφερόντων των καταθετών της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας και των άλλων προβληματικών Συνεργατικών Εταιρειών».

Απάντηση ημερομηνίας 10 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας σε Ερώτηση ημερομηνίας 22 Μαρτίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Κερύνειας κ. Χρίστου Κουρτελλάρη.

«Αναφορικά με το ερώτημα 3 της πιο πάνω Ερώτησης αναφέρεται ότι σαν αποτέλεσμα του πορίσματος της Έκθεσης της Ερευνητικής Επιτροπής για το Συνεργατισμό απομακρύνθηκαν από τις θέσεις τους οι γραμματείς/διευθυντές των προβληματικών συνεργατικών εταιρειών ως οι υποδείξεις της Ερευνητικής Επιτροπής και στη θέση τους διορίστηκαν άλλα πρόσωπα. Ευθύς αμέσως μετά την Έκθεση της Ερευνητικής Επιτροπής παύθηκαν αμέσως οι επιτροπές των διαφόρων προβληματικών εταιρειών που υπέδειξε η Ερευνητική Επιτροπή, περιλαμβανομένης φυσικά και της επιτροπής της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας Ατδ και στη θέση τους διορίστηκαν Συμβούλια Διευθυντών, αποτελούμενα κυρίως από τρία μέλη προερχόμενα ανά ένα από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας και του Γραφείου Συνεργατισμού. Στην περίπτωση της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας τα μέλη του Συμβουλίου Διευθυντών προείρχοντο από το Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας, την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και το Γραφείο Συνεργατισμού. Αργότερα τούτο διευρύνθηκε και σήμερα τα μέλη του είναι ως εξής:

Υπουργείο Οικονομικών	1 μέλος
Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας	2 μέλη
Κεντρική Τράπεζα Κύπρου	1 μέλος
Εκπρόσωποι Συνεργατισμού	3 μέλη
Σύνολο	7 μέλη

Κατά τον Ιούνιο/Ιούλιο του 1984 τέθηκαν υπό εκκαθάριση οι ακόλουθες προβληματικές εταιρείες:

1. Συνεργατικές Κεντρικές Βιομηχανίες (Πάφου) Ατδ.
2. ΣΟΓΕΚ ΑΤΔ.
3. ΑΓΡΟΤΕΧΝΙΚΑ ΑΤΔ.
4. ΓΑΙΟΤΕΧΝΙΚΑ ΑΤΔ.
5. ΣΟΔΙΜ ΑΤΔ.
6. ΣΟΓΕΑ ΑΤΔ.
7. Συνεργατικό Μηχανογραφικό Κέντρο Ατδ.
8. ΣΠΕΛ ΑΤΔ. (τέθηκε υπό εκκαθάριση στις 13.6.84).

Στην περίπτωση του ΣΟΓΕΑ Ατδ και του Συνεργατικού Μηχανογραφικού Κέντρου Ατδ έχουν ιδρυθεί από ενδιαφερόμενους νέες Συνεργατικές Εταιρείες οι οποίες αγόρασαν από τους εκκαθαριστές όσα περιουσιακά στοιχεία έκριναν ως αναγκαία για τις νέες εταιρείες τους. Η εκκαθάριση των υπολοίπων συνεχίζεται.

Το κενό που δημιουργήθηκε στο Συνεργατισμό από τη διάλυση της ΣΠΕΛ Ατδ έχει καλυφθεί με το άνοιγμα καταστήματος χονδρικής πώλησης εμπορευμάτων στη Λευκωσία από το ΣΠΟΛΠ Ατδ Λεμεσού.

Άλλη προβληματική εταιρεία η οποία πρόκειται να τεθεί υπό εκκαθάριση είναι ο Συνεργατικός Κεντρικός Οργανισμός Επενδύσεων Ατδ., ο οποίος αποτελεί το φορέα διά του οποίου το Συνεργατικό Κίνημα μετέχει στο εργοστάσιο λιπασμάτων των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών.

Γενικά, με βάση την πείρα του πρόσφατου παρελθόντος, το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας σε συνεργασία και με το Υπουργείο Οικονομικών, λαμβάνει μέσω του Τμήματος Συνεργατικής Ανάπτυξης, όλα τα αναγκαία μέτρα για τον απαραίτητο έλεγχο ώστε οι αξιωματούχοι των Συνεργατικών Ιδρυμάτων να αποφεύγουν τα λάθη και παραλείψεις του παρελθόντος που οδήγησαν το Συνεργατισμό στη γνωστή κρίση. Αναμένεται ότι, στην όλη προσπάθεια για τη σωτηρία του Συνεργατισμού, θα βοηθήσει μεγάλως και ο νέος Νόμος περί Συνεργατικών Εταιρειών αρ. 22/85, ο οποίος συνάδει με τις σύγχρονες αντιλήψεις και προσφέρει τις δυνατότητες στο Συνεργατισμό να λειτουργεί και αναπτύσσεται μέσα σε δημοκρατικές αρχές και πλαίσια.

Αναφορικά με το ερώτημα 4 για την κίνηση της νομικής διαδικασίας για πράξεις ποινικού δικαίου και καταλογισμού ευθυνών επισυνάπτεται αντίγραφο αυτεπεξήγησης επιστολής της Γενικού Εισαγγελέως της Δημοκρατίας με αρ. 115/1939/2Τ και ημερομηνίας 25 Μαΐου, 1985».

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

«ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Γ.Ε. Αρ. Φακ.: 115/1939/2Τ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,
ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΚΥΠΡΟΣ

25 Μαΐου 1985.

Γενικό Διευθυντή

Υπουργείου Εμπορίου & Βιομηχανίας,

Αναφορικά με την επιστολή σας με Αρ. Πρωτ. 30/60/Η της 14 Μαΐου 1985, σχετικά με το ερώτημα 4 του Βουλευτή κ. Χρ. Κουρτελλάρη, πληροφορηθείτε ότι σήμερα δεν εκκρεμεί σχετικά οποιαδήποτε αστυνομική ανάκριση ή ποινική δίωξη. Εάν βέβαια μελλοντικά προκύψει θέμα αστυνομικής ανάκρισης και ή ποινικής δίωξης για οποιοδήποτε αδίκημα, τούτο θα εξετασθεί με τη συνηθισμένη διαδικασία.

2. Όσον αφορά το ζήτημα της τυχόν αστικής ευθύνης των τότε μελών της Επιτροπείας της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας, διευκρινίζεται ότι τούτο δεν αφορά την Κυβέρνηση ή το Γραφείο της Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, αλλά τις Εταιρείες-Μέλη της Τράπεζας.

(Υπ.) Ρ. Γαβριηλίδης

Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας,
για Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας».

Ερώτηση ημερομηνίας 28 Μαρτίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 28 Μαρτίου 1985.

«Τους τελευταίους μήνες ακούονται πολλά παράπονα από κατοίκους πολλών κοινοτήτων, τα οποία δημοσιεύτηκαν και στον τύπο, ότι πειρατές υλοτόμοι επιδίδονται συστηματικά στην αποκοπή χαρουποδένδρων και ελαιοδένδρων, με αποτέλεσμα να απογυμνώνονται ολόκληρες περιοχές και να προξενούνται τεράστιες ζημιές τόσο στους ιδιοκτήτες γεωργούς όσο και στο φυσικό μας περιβάλλον.

Ως γνωστό, ιδιαίτερα οι χαρουπιές, ευδοκίμουν μόνο στην Κύπρο και σε ελάχιστες άλλες χώρες της Μεσογείου και εκτός από το εισόδημα που αποφέρουν στον τόπο για εκατοντάδες χρόνια, αποτελούν και ένα παράξενο φαινόμενο για τους τουρίστες που επισκέπτονται το νησί μας.

Επειδή τα τελευταία χρόνια χιλιάδες χαρουπόδενδρα και ελαιόδενδρα καταστρέφονται είτε από πυρκαγιές είτε για την κατασκευή οικοπέδων και διάφορων άλλων έργων, ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή ποια μέτρα λαμβάνει για την προστασία των πιο πάνω δένδρων και κατ' επέκταση του φυσικού μας περιβάλλοντος και πώς σκέπτεται ν' αντιδράσει για τη σωτηρία αυτού του είδους του πρασίνου».

Απάντηση ημερομηνίας 27 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 28 Μαρτίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Αυγερινού Παπαρέ.

«Τα χαρουπόδενδρα και τα ελαιόδενδρα είναι ξηροφυτικά είδη και μαζί με μερικά άλλα είδη δένδρων και θάμνων όπως είναι η πεύκη, ο αόρατος, η τριμιθιά κλπ. αποτελούν ξεχωριστή και χαρακτηριστική φυτοκοινωνία των Μεσογειακών Χωρών. Τα ίδια είδη επικρατούν σε πολλές περιοχές της Κύπρου, ιδιαίτερα στις παραθαλάσσιες και αποτελούν πολύτιμο στοιχείο του φυσικού περιβάλλοντος.

Το Υπουργείο Εσωτερικών γνωρίζοντας την αξία και σημασία των πιο πάνω ειδών για τον τόπο μας, προβαίνει στη λήψη διαφόρων μέτρων για την προστασία τους και ταυτόχρονα μελετά τρόπους για αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του προβλήματος. Συγκεκριμένα, τα τελευταία δυο χρόνια παρουσιάστηκε στο Δικαστήριο αρκετός αριθμός υποθέσεων παράνομης υλοτομίας και στους παραβάτες επιβλήθηκαν διάφορες ποινές. Δόθηκαν επίσης αυστηρές οδηγίες στην Αστυνομία και στους αγροφύλακες να εντείνουν την επαγρύπνησή τους και να καταγγέλλουν όσους εξακολουθούν να προβαίνουν σε παράνομη υλοτομία τέτοιων δένδρων. Για την προστασία των δένδρων από τις πυρκαγιές, αναλαμβάνονται συντονισμένες ενέργειες από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου αυτού (Επαρχιακές Διοικήσεις, Αστυνομία/Πυροσβεστική Υπηρεσία) οι οποίες σε συνεργασία με το Τμήμα Δασών μεριμνούν για την κατάσβεσή τους. Είναι γεγονός ότι σ' ό,τι αφορά την κατάσβεση πυρκαγιών σε ιδιωτικά κτήματα, υπάρχει κάποιο κενό στη σχετική νομοθεσία για το ποιος είναι ο αρμόδιος φορέας για την κατάσβεσή τους. Το κενό αυτό θα καλυφθεί με τροποποιητικό νομοσχέδιο που θα κατατεθεί σύντομα στη Βουλή των Αντιπροσώπων».

Απάντηση ημερομηνίας 18 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 28 Μαρτίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Αυγερινού Παπαρέ.

- «1. Σύμφωνα με πληροφορίες που έχει το Υπουργείο τούτο, χαρουπόδενδρα και ελαιόδενδρα από ιδιωτικά κτήματα υλοτομούνται κυρίως με τη συγκατάθεση των ιδιοκτητών. Τα δένδρα υλοτομούνται γιατί οι ιδιοκτήτες είτε θέλουν να αλλάξουν τη χρήση της γης τους είτε θέλουν να πάρουν κάποιο εισόδημα. Η υλοτομία των δένδρων αυτών με βάση την υπάρχουσα νομοθεσία είναι δύσκολο να παρεμποδιστεί. Επίσης πολλά δένδρα υλοτομούνται γιατί υφίστανται μεγάλες ζημιές ή ξηραίνονται μετά από πυρκαγιά ή σοβαρή προσβολή από τρωκτικά (ποντίκια).

2. Το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων στην προσπάθειά του να προστατεύσει τα χαρουπόδενδρα και ελαιόδενδρα λαμβάνει διάφορα μέτρα μέσα στα οποία και τα πιο κάτω:
- (α) Μελετά τη δημιουργία ειδικών φυτειών για παραγωγή καυσοξύλων π.χ. φυτειών ευκαλύπτου, ακαχιών και άλλων ταχυαυξών ειδών σε κατάλληλες περιοχές. Παράλληλα ενθαρρύνει τους ιδιώτες να φυτεύουν περισσότερα δένδρα μέρος των οποίων θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί αργότερα για καυσόξυλα. Ήδη από το 1985 περιλήφθηκε άρθρο στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης του Τμήματος Δασών με πρόνοια £5,000 για οικονομική βοήθεια για δάσωση μη κρατικών γαιών.
 - (β) Διεξάγει κάθε χρόνο ομαδικές εκστρατείες κατά της ποντικής. Οι εκστρατείες αυτές έχουν εντατικοποιηθεί από το 1978 και καλύπτουν κάθε χρόνο 100-120 χαρουποπαραγωγικά χωριά. Παράλληλα παραχωρεί δωρεάν ποντικοφάρμακο σε όλους τους ενδιαφερόμενους χαρουποπαραγωγούς. Με τις ενέργειες αυτές έχει επιτευχθεί σημαντική βελτίωση στην κατάσταση των χαρουπόδένδρων.
 - (γ) Συνεργάζεται με το αρμόδιο Υπουργείο για προώθηση Νομοσχεδίου για τις Τοπικές Αρχές, στο οποίο περιλαμβάνονται πρόνοιες για την προστασία της αγροτικής περιουσίας και παραγωγής από τη φωτιά. Με την προώθηση της Νομοθεσίας αυτής αναμένεται να μειωθεί ο αριθμός των δένδρων που υφίστανται ζημιές από τις πυρκαγιές και που αργότερα υλοτομούνται και που από αυτά τα περισσότερα είναι χαρουπόδενδρα-ελαιόδενδρα».

Ερώτηση ημερομηνίας 2 Απριλίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα στις 3 Απριλίου 1985.

«Τα επτά ελεύθερα και τα δυο προσφυγικά χωριά της Αμμοχώστου, Λιοπέτρι, Φρέναρος, Σωτήρα, Παραλιμνι, Αγία Νάπα, Δερύνεια, Αυγόρου, Βρυσούλλες και Δασάκι 'Αχνας αποτελούν μια βασική παραγωγική ακριτική περιοχή. Έχουν ένα πληθυσμό περί τις 40 χιλιάδες, μια παραγωγή κάθε χρόνο εκατομμυρίων λιρών σε πατάτες, φθαρτά, λαχανικά, κτηνοτροφικά, σιτηρά και άλλα προϊόντα. Δημιουργήθηκε επίσης στο Φρέναρος βιομηχανική περιοχή και στις κοινότητες Αγίας Νάπας, Παραλιμνιού και Σωτήρας αναπτύσσεται ο τουρισμός που δίνει εισόδημα εκατομμυρίων λιρών.

Τα επτά ελεύθερα χωριά της Αμμοχώστου μπορούν να αναπτυχθούν ακόμα περισσότερο. Σήμερα αντιμετωπίζουν πάρα πολλά οικονομικά προβλήματα. Προβλήματα νερών, χαλίτικης και δασικής γης, προβλήματα συγκοινωνιακά, προβλήματα διάθεσης της παραγωγής, προβλήματα τουριστικά, βιομηχανικά, προβλήματα κτηνοτροφίας και γενικότερα προβλήματα ανάπτυξης της οικονομίας τους.

Ερωτούμε τα αρμόδια Υπουργεία να πληροφορήσουν τη Βουλή:

1. Έχουν μελετηθεί τα πολλαπλά προβλήματα των ελεύθερων χωριών της Αμμοχώστου;
2. Υπάρχει πρόγραμμα για περισσότερη τουριστική ανάπτυξη των χωριών της Αμμοχώστου;

3. Υπάρχει πρόγραμμα για την αξιοποίηση της Λίμνης Παραλιμνίου για εμπλουτισμό των νερών στα χωριά Παραλίμνι, Σωτήρα και Δερύνεια;
4. Πώς απαντά η Κυβέρνηση στο αίτημα των αγροτών της περιοχής και των Αγροτικών Οργανώσεων για ίδρυση Συμβουλίων Εμπορίας Φθαρτών-λαχανικών;
5. Πώς αξιοποιείται η χαλίτικη και δασική γη της περιοχής που ανέρχεται σε χιλιάδες σκάλες προς όφελος των γεωργοκτηνοτρόφων και των πτωχών οικογενειών της περιοχής των ελεύθερων χωριών Αμμοχώστου;
6. Γενικά υπάρχει πρόγραμμα πάρα πέρα ανάπτυξης των ελεύθερων χωριών της Αμμοχώστου;»

Απάντηση ημερομηνίας 16 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 3 Απριλίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Θέμα 1 (Γεωργική ανάπτυξη)

Ειδικά για την αγροτική ανάπτυξη της περιοχής καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια, μέσα στα πλαίσια φυσικά των οικονομικών δυνατοτήτων του Κράτους.

Στην περιοχή εφαρμόζονται όλα ανεξαιρέτα τα σχέδια που προωθεί το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, όπως α) δανειοδότηση για την κατασκευή εγγειοβελτιωτικών έργων, ανέγερση θερμοκηπίων, εγκατάσταση βελτιωμένων συστημάτων άρδευσης, ανέγερση και βελτίωση κτηνοτροφικών υποστατικών κλπ., β) ίδρυση κτηνοτροφικών περιοχών, κ.α. Ας σημειωθεί ότι για ορισμένα σχέδια τα ποσά που εγκρίθηκαν για τη δανειοδότηση των γεωργών της περιοχής είναι σημαντικά και αντιπροσωπεύουν σε ορισμένες περιπτώσεις π.χ. την ανέγερση θερμοκηπίων ποσοστό πέραν του 50% των ποσών που διατέθηκαν για ολόκληρη την Κύπρο.

Ενδεικτικό της σημασίας που αποδίδεται στην ανάπτυξη της περιοχής, είναι η απόφαση της Κυβέρνησης για μεταφορά νερού στην περιοχή με το Σχέδιο του Νότιου Αγωγού, έργο το οποίο θα κοστίζει αρκετά εκατομμύρια λίρες.

Θέμα 3

Για το θέμα της αξιοποίησης της Λίμνης Παραλιμνίου ετοιμάζεται η σχετική μελέτη. Ήδη οι έρευνες για τη συλλογή των αναγκαίων εδαφολογικών στοιχείων άρχισαν και η ανόρυξη των γεωτρήσεων που απαιτούντο συμπληρώθηκαν πρόσφατα. Η ολοκλήρωση της μελέτης υπολογίζεται να γίνει γύρω στον Οκτώβριο.

Επιπρόσθετα στο πρόγραμμα των εργασιών του Υπουργείου μου περιλαμβάνονται μελέτες που αφορούν τόσο την παροχή αυξημένων ποσοτήτων νερού για οικιακούς σκοπούς όσο και τη βελτίωση ή και αντικατάσταση των δικτύων υδατοπρομήθειας των κοινοτήτων της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου.

Θέμα 5. (Αξιοποίηση δασικής γης)

Η έκταση της δασικής γης της ελεύθερης Επαρχίας Αμμοχώστου είναι ως επί το πλείστον ξηρική και άγονη κι' ανέρχεται σε 12,000 σκάλες περίπου από τις οποίες 2,240 σκάλες ενοικιάζονται σε ιδιώτες. Από τις ενοικιαζόμενες σκάλες οι 110 είναι αρδευσιμες και 2,130 είναι μη αρδευσιμες.

Το εισπραττόμενο ονομαστικό £1,25 σεντ τη σκάλα/χρόνο για τις αρδευσιμες καλλιέργειες και 25 σεντ για τις μη αρδευσιμες».

Ερώτηση ημερομηνίας 19 Απριλίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα στις 19 Απριλίου 1985.

«Το θέμα των τιμών των σιτηρών είναι ένα θέμα σοβαρό που αφορά τον αγροτικό κόσμο. Χιλιάδες αγροτικές οικογένειες ασχολούνται με τη σιτοκαλλιέργεια που μας δίνει κάθε χρόνο ένα εισόδημα 7-8 εκατομμυρίων λιρών.

Φέτος τα κόστη παραγωγής είναι πιο αυξημένα. Αυξήθηκαν οι τιμές των σπόρων, των λιπασμάτων, των ενοικίων γης καθώς και άλλα καλλιεργητικά έξοδα.

Οι παραγωγοί δικαιολογημένα απαιτούν την παραχώρηση αυξήσεων στις τιμές.

Ερωτούμε τα αρμόδια Υπουργεία:

Μελετά η Κυβέρνηση το δικαιολογημένο αίτημα των σιτοπαραγωγών για αύξηση των τιμών των σιτηρών;»

Απάντηση ημερομηνίας 21 Αυγούστου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 19 Απριλίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Οι τιμές των σιτηρών εσοδείας 1984/85 καθορίστηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του της 23 Ιουλίου, 1985, και δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της 2 Αυγούστου, 1985, (Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, Αρ. Δ.Π. 206).

Οι φετεινές τιμές που είναι αυξημένες σε σύγκριση με τις περσινές κατά £5.- τον τόνο έχουν ως εξής:

- (α) Σκληρό σιτάρι: £121 τον τόνο (1000 κιλά).
- (β) Μαλακό σιτάρι: £96 τον τόνο (1000 κιλά).
- (γ) Κριθάρι: £106 τον τόνο (1000 κιλά)».

Ερώτηση ημερομηνίας 24 Απριλίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκο Χρίστου και ληφθείσα στις 25 Απριλίου 1985.

«Από τρία σχεδόν χρόνια στον κύριο δρόμο από Σαϊττά προς τον Αμιάντο και μεταξύ Σαϊττά και περιοχής 'Φίλαγρα', ενώ ο δρόμος έχει ευθυγραμμιστεί, παραμένει χωματόδρομος με αποτέλεσμα να προκαλούνται προβλήματα κατά τη διακίνηση των αυτοκινήτων από τις λακκούβες. Οι σκόνες δε προκαλούν ζημιές στη δενδροκαλλιέργεια που αναπτύσσεται στην περιοχή αυτή.

Νοουμένου ότι πρόκειται για κεντρικό δρόμο με μεγάλη διακίνηση οχημάτων ιδιαίτερα το καλοκαίρι και δεδομένου ότι πρόκειται για δρόμο δύο περίπου χιλιομέτρων, ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο:

1. Έχει προγραμματιστεί να γίνει η ασφαλτόστρωση του δρόμου αυτού πριν από την καλοκαιρινή περίοδο; Εάν όχι, πότε πρόκειται να ασφαλτοστρωθεί;
2. Πότε προγραμματίζεται να ευθυγραμμιστεί το υπόλοιπο τμήμα στην περιοχή Σαϊττά;»

Απάντηση ημερομηνίας 14 Αυγούστου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 25 Απριλίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκου Χρίστου.

- «1. Ο δρόμος Καρβουνά-Σαϊττά έχει μήκος 7 μιλίων περίπου και η βελτίωσή του με ασφαλικό οδόστρωμα πλάτους 5.50 μ. άρχισε το 1974. Μέχρι το 1982 συμπληρώθηκε η βελτίωση του τμήματος του δρόμου από Καρβουνά μέχρι την περιοχή 'Φίλαγρα' μήκους 5.3 μίλια.
2. Για τμήμα του πιο πάνω δρόμου, μήκους 1,550 μέτρων έχουν συμπληρωθεί οι χωματουργικές εργασίες και άρχισαν πρόσφατα εργασίες για θεμελίωση, ασφαλτόστρωση και πλήρη συμπλήρωση της βελτίωσης.
3. Για το τελευταίο τμήμα του εν λόγω δρόμου μέχρι το Σαϊττά άρχισαν ήδη εργασίες για ευθυγράμμιση και βελτίωσή του.
4. Καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για την όσο το δυνατό γρηγορότερη συμπλήρωση των εργασιών. Σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασίας του Τμήματος Δημοσίων Έργων, η ασφαλτόστρωση αναμένεται να συμπληρωθεί εντός του Σεπτεμβρίου και για τα δυο τμήματα του δρόμου, και μέχρι τέλος του χρόνου αυτού αναμένεται να συμπληρωθούν όλες οι εργασίες».

Ερώτηση ημερομηνίας 31 Μαΐου 1984, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου και ληφθείσα στις 31 Μαΐου 1984.

«Η κοινότητα Επισκοπής της επαρχίας Πάφου θέτει αίτημα για τη σύνδεσή της με το χωριό Νατά.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πιο πάνω αίτημα».

Απάντηση ημερομηνίας 15 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 31 Μαΐου 1984 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

«Οι περιοχές των χωριών Επισκοπής και Νατάς χωρίζονται από τον ποταμό Έζουσα και ενώνονται με χωμάτινο αγροτικό δρόμο μήκους 3 1/2 μιλίων, που διασταυρώνει την κοίτη του. Ο δρόμος αυτός που χρησιμοποιείται βασικά για γεωργικούς σκοπούς συντηρείται κάθε χρόνο από πιστώσεις που παραχωρούνται για αγροτικούς/αμπελουργικούς δρόμους και εξυπηρετεί σε ικανοποιητικό βαθμό τους γεωργούς και των δυο χωριών. Για να διευκολύνεται η χρήση του και κατά το χειμώνα που υπάρχει νερό στον ποταμό, κατασκευάστηκε το 1983 τουσιεμές (IRISH BRIDGE) με δαπάνη £2,500.

Και τα δυο χωριά συνδέονται με την πόλη της Πάφου με ασφαλτοστρωμένους δρόμους. Η περαιτέρω βελτίωση του υπό αναφορά γεωργικού δρόμου δεν δικαιολογείται γιατί αφενός δεν χρησιμοποιείται για συγκοινωνιακούς σκοπούς ενώ αφετέρου η εξυπηρέτηση που προσφέρει για γεωργικούς σκοπούς είναι ικανοποιητική. Εξάλλου η διεύρυνση και βελτίωσή του είναι δαπανηρή (£53,000), σαν έργο δε παρουσιάζει πολύ χαμηλή προτεραιότητα».

Ερώτηση ημερομηνίας 2 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου και ληφθείσα στις 2 Μαΐου 1985.

«Από του 1972 έχει γίνει διάτρηση και εγκατεστάθη τουρπίνα στο χωριό Παχύαμμος για σκοπούς άρδευσης.

Παρά τα επανειλημμένα διαβήματα των κατοίκων και τις υποσχέσεις αρμόδιων Κυβερνητικών παραγόντων η διάτρηση δεν τέθηκε σε λειτουργία.

Κατόπιν τούτου ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πού οφείλεται η καθυστέρηση αυτή 15 ολόκληρων χρόνων».

Απάντηση ημερομηνίας 13 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 2 Μαΐου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

«Η γεώτρηση για την οποία γίνεται λόγος ανορύχθηκε από το Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως του Υπουργείου μου το 1974 μέσα στα πλαίσια των ερευνητικών γεωτρητικών του προγραμμάτων. Επειδή η υπ' αναφορά γεώτρηση δεν θα μπορούσε από μόνη της να αντιμετωπίσει σε ικανοποιητικό βαθμό τις αρδευτικές ανάγκες του Παχύαμμου, κρίθηκε σκόπιμο να επιδιωχθεί η αξιοποίηση και λειτουργία της, για λογαριασμό του Αρδευτικού Τμήματος Παχυάμμου, σε συνδυασμό με την κατασκευή και λειτουργία γεώδους υδατοδεξαμενής που θα γέμιζε με νερό το χειμώνα και θα χρησιμοποιείτο κατά τις αρδευτικές περιόδους μαζί με το νερό της υπ' αναφορά γεώτρησης.

Έτσι άρχισε μέσα στο 1976 η ετοιμασία του συνδυασμένου σχεδίου από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων του Υπουργείου μου και στις αρχές του 1979 έγινε δυνατή η αποπεράτωση και λειτουργία της γεώδους υδατοδεξαμενής και η εγκατάσταση ηλεκτροτουρπίνας πάνω στη γεώτρηση με συνολικό κόστος του όλου έργου £88,000.

Η καθυστέρηση στην αξιοποίηση της γεωτρήσεως οφείλεται τόσο στην άρνηση της κοινότητας να συνάψει δάνειο για καταβολή της συνεισφοράς της έναντι της δαπάνης παροχής ρεύματος στη γεώτρηση όσο και στην άρνησή της να παραλάβει το εκτελεσθέν έργο με την πρόφαση ότι η υδατοδεξαμενή, η οποία αποτελεί το δεύτερο μέρος του αρδευτικού έργου, παρουσιάζει διαρροές νερού.

Η προσωπική μου επίσκεψη στην κοινότητα Παχυάμμου στις 27.5.85 και η επιθεώρηση των αρδευτικών έργων με συνοδεία των κοινοτικών αρχών κατέληξε στα πιο κάτω θετικά αποτελέσματα:

- Αποδοχή της κοινότητας να καταβάλει τη συνεισφορά της έναντι της ολικής δαπάνης για την παροχή ρεύματος στη διάτρηση, με κυβερνητική δανειοδότηση. (Το κοινοτικό μερίδιο μειώθηκε από 1/3 σε 1/4 λόγω πτωχής οικονομικής κατάστασης των κατοίκων).
- Άμεση λειτουργία της γεώτρησης με την προσωρινή χρησιμοποίηση κυβερνητικής ηλεκτρογεννήτριας (για τη διάσωση των φυτειών που κινδύνευαν να καταστραφούν) μέχρι που να καταστεί δυνατή μόνιμη σύνδεση της γεώτρησης με ηλεκτρική ενέργεια σε διάστημα 1-2 μηνών, αφού συμπληρωθεί η αναγκαία προεργασία από την ΑΗΚ.
- Ανάληψη έρευνας από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για διακρίβωση της αποτελεσματικής λειτουργικότητας της υδατοδεξαμενής και της εκτέλεσης των αναγκαίων διορθωτικών εργασιών σε περίπτωση εντοπίσεως τυχόν διαρροών».

Ερώτηση ημερομηνίας 3 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Μιχάλη Πουμπουρή και ληφθείσα στις 3 Μαΐου 1985.

«Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή γιατί σταμάτησαν οι εργασίες ασφαλτόστρωσης του δρόμου Φρενάρου-Βρυσούλλων και πότε θα ολοκληρωθεί αυτό το έργο».

Απάντηση ημερομηνίας 1 Αυγούστου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 3 Μαΐου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Μιχάλη Πουμπουρή.

«Σχετικά με την ασφαλτόστρωση του δρόμου Φρενάρου-Βρυσούλλων σας πληροφορώ ότι περί το τέλος Μαΐου του τρέχοντος έτους συμπληρώθηκε η ασφαλτόστρωσή του μέχρι του σημείου που ενώνεται με το δρόμο του Συναϊκισμού Βρυσούλλων.

Για το υπόλοιπο τμήμα του δρόμου μέχρι τον κύριο δρόμο Αμμοχώστου-Λάρνακας, μήκους 1/2 μιλίου, η Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου κατέλαβε προσπάθειες όπως εξασφαλίσει τις συγκαταθέσεις των παρόδων ιδιοκτητών για τη διαπλάτυνση του δρόμου χωρίς όμως αποτέλεσμα. Οι προσπάθειες αυτές συνεχίζονται, αν όμως σε σύντομο χρονικό διάστημα οι συγκαταθέσεις δεν εξασφαλισθούν, η Επαρχιακή Διοίκηση θα προχωρήσει στην απαλλοτρίωση της αναγκαίας γης για να καταστεί δυνατή η συμπλήρωση του έργου».

Ερώτηση ημερομηνίας 7 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 8 Μαΐου 1985.

«Τον τελευταίο καιρό μεγάλες εκτάσεις από αχλαδιές καταστρέφονται από την ασθένεια που αποκαλείται 'βακτηριακό κάψιμο' με επίκεντρο την περιοχή Τριμίκλινης και τα γύρω χωριά.

Μέχρι της στιγμής η Κυβέρνηση δεν κατόρθωσε να ανακόψει ή να περιορίσει την εξάπλωση αυτής της ασθένειας με αποτέλεσμα να υπάρχει ο κίνδυνος επέκτασής της σ' ολόκληρη την Κύπρο με απεριόριστες ζημιές στους παραγωγούς.

Ήδη υπάρχουν πληροφορίες ότι εμφανίσθηκαν κρούσματα και σε ορισμένες περιοχές της Λευκωσίας.

Σε μερικές χώρες της Ευρώπης και στην Αμερική διατάχθη γενικό ξερίζωμα των αχλαδιών σε περιοχές που παρατηρήθηκε το 'βακτηριακό κάψιμο'.

Με βάση τα πιο πάνω οι αγρότες βρίσκονται σε απόγνωση διότι παρόλες της προσπάθειας που κατάβαλαν και τα έξοδα που υπέστησαν δεν κατόρθωσαν να περισώσουν τα δένδρα τους από την καταστροφή και την εκρίζωση.

Επειδή οι ζημιές που προκαλούνται είναι πραγματικά πολύ μεγάλες και σε περίπτωση επέκτασής της ασθένειας σ' ολόκληρη την Κύπρο η καταστροφή στις αχλαδιές θα είναι ολοσχερής, ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή:

- (α) Τι άμεσα μέτρα παίρνει για την οριστική αντιμετώπιση της ασθένειας;
- (β) Με ποιο τρόπο σκέφτεται να βοηθήσει τους γεωργούς από τις ζημιές που ήδη υπέστησαν ή και αυτούς που θα υποστούν ζημιές στο μέλλον;»

Απάντηση ημερομηνίας 8 Αυγούστου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 8 Μαΐου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Αυγερινού Παπαρέ.

«Η ασθένεια 'βακτηριακό κάψιμο' που τελευταία εμφανίστηκε στον τόπο μας, έχει προκαλέσει σημαντικές ζημιές στα μηλεοειδή σε διάφορες περιοχές της Κύπρου με πιθανότητα να επεκταθεί σ' όλο το νησί.

Το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, μελετά με προσοχή το όλο θέμα και έχει καλέσει προς τούτο ξένο εμπειρογνώμονα, ο οποίος επισκέφθηκε την Κύπρο από τις 7 μέχρι τις 17 του Ιούλη, 1985, για μελέτη του προβλήματος και υποβολή σχετικών εισηγήσεων. Το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σκοπεύει να καλέσει επίσης και άλλους ειδικούς πάνω στο θέμα με τη νέα βλαστική περίοδο 1986.

Για να μπορέσει να βοηθήσει τους γεωργούς, το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, επεξεργάζεται σχέδιο για αντικατάσταση των ποικιλιών μηλιάς και αχλαδιάς που είναι ευπαθείς στο βακτηριακό κάψιμο, με υπάρχουσες ανθεκτικές ποικιλίες ή με άλλες δενδρώδεις καλλιέργειες που ευδοκιμούν στην περιοχή. Το σχέδιο προνοεί την παροχή οικονομικής βοήθειας στους πληγέντες γεωργούς.

Επίσης το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων προγραμματίζει την εισαγωγή νέων ανθεκτικών ποικιλιών οι οποίες αφού δοκιμαστούν για μια ικανοποιητική χρονική περίοδο θα αντικαταστήσουν τις ευπαθείς ποικιλίες μηλεοειδών.

Εν τω μεταξύ αρμόδιοι Λειτουργοί του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων επισκέπτονται τους επηρεασθέντες γεωργούς και τους συμβουλεύουν για λήψη των ενδεικνυόμενων άμεσων μέτρων για περιορισμό της ασθένειας».

Ερώτηση ημερομηνίας 14 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκο Αναστασιάδη και Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 16 Μαΐου 1985.

«Επειδή το χωριό Δορά αντιμετωπίζει οξύ το αρδευτικό πρόβλημα και επειδή αξιοποίηση του νερού του ποταμού 'Διαρίζου' θα συντελούσε στην επίλυση του πιο πάνω προβλήματος, ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή:

1. Αν και πότε σκοπεύει να εκτελέσει τα αναγκαία έργα προς επίτευξη του προαναφερθέντος σκοπού.
2. Αν και πότε σκοπεύει να κάμει νέες διατρήσεις προς το σκοπό επίλυσης του προβλήματος υδροπρομήθειας των κτηνοτροφικών μονάδων που εξ αιτίας της έλλειψης άλλων πηγών χρησιμοποιούν το πόσιμο νερό με αποτέλεσμα οι κάτοικοι να το στερούνται».

Απάντηση ημερομηνίας 29 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 16 Μαΐου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκου Αναστασιάδη και Αυγερινού Παπαρέ.

«(α) Αρδευτικά προβλήματα

Για την αντιμετώπιση των αρδευτικών προβλημάτων Δοράς το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, μέσα στα πλαίσια της ετοιμασίας

της μελέτης σκοπιμότητας του Σχεδίου Ενιαίας Αγροτικής Ανάπτυξης Κρασοχωριών, μελετά τόσο την περίπτωση κατασκευής υδατοδεξαμενής που θα παίρνει το νερό από το Χα-Ποτάμι για να αρδεύονται κτήματα του χωριού Δορά, όσο και την περίπτωση κατασκευής Φράγματος πάνω στον 'Πλατύ', παραπόταμο του Διαρίζου, οπότε θα αρδεύονται και κτήματα του χωριού αυτού που βρίσκονται μέσα στην κοιλάδα του ποταμού Διαρίζου.

(β) **Υδρευτικά προβλήματα κτηνοτροφίας**

Τα υδρευτικά προβλήματα του χωριού Δορά θα αντιμετωπισθούν με την ενίσχυση της υδατοπρομήθειάς του. 'Ηδη το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων του Υπουργείου μου ετοίμασε συνδυασμένο σχέδιο υδατοπρομήθειας το οποίο προβλέπει την αξιοποίηση της υπ' αρ. 19/84 κυβερνητικής γεώτρησης που βρίσκεται στην περιοχή του Μέσα Ποταμού, με στόχο την ενίσχυση των υδατοπρομηθειών των χωριών που σήμερα υδροδοτούνται από την πηγή 'Αρκολαχανιάς'. Μεταξύ των χωριών αυτών περιλαμβάνεται και η Δορά. Το υπ' αναφορά υδρευτικό Σχέδιο περιλαμβάνεται στις Προτάσεις για αναπτυξιακά έργα του Υπουργείου μου για το 1986 και θα καταβληθεί προσπάθεια για περίληψή του στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1986. Για τη Δορά το Υπουργείο μου προγραμματίζει την ανόρυξη και ξεχωριστής γεώτρησης μέσα στους προσεχείς λίγους μήνες».

Ερώτηση ημερομηνίας 14 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκο Αναστασιάδη και Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 16 Μαΐου 1985.

«Η Κυβέρνηση ενεθάρρυνε την αναμπέλωση σε ορισμένα χωριά μεταξύ των οποίων και η Δορά με υποσχέσεις για στρεμματική επιχορήγηση. Εκ των υστέρων παραχωρήθηκε η επιχορήγηση στους αμπελοουργούς που αναμπέλωσαν εκτάσεις μεγαλύτερες των 3 στρεμμάτων για συνηθισμένες ποικιλίες, ενώ για όσους το έπραξαν σε μικρότερες εκτάσεις ή με νέες ποικιλίες, καθ' υπόδειξη πάντοτε των αρμοδίων, καμιά επιχορήγηση δεν καταβάλλεται.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή γιατί αυτή η διάκριση, κι' αν αναγνωρίζοντας την αδικία που γίνεται σε βάρος πτωχών αμπελοκαλλιεργητών σκοπεύει να αναθεωρήσει την πολιτική του ώστε να καλύπτονται όλοι όσοι με άδεια της αρμόδιας Αρχής έχουν προβεί σε αναμπέλωση».

Απάντηση ημερομηνίας 13 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 16 Μαΐου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκου Αναστασιάδη και Αυγερινού Παπαρέ.

«Κατ' αρχή αναφέρεται ότι ουδέποτε δόθηκε στρεμματική επιχορήγηση σε αμπελοουργούς που εκρίζωσαν αμπέλια και τα φύτευσαν με συνηθισμένες ποικιλίες ανεξάρτητα από την έκταση του αμπελιού που εκρίζώθηκε. Στρεμματική επιχορήγηση δικαιούνται μόνο όσα αμπέλια αναμπελώνονται με νέες οινοποιήσιμες ποικιλίες. Για να μπορεί ένα αμπέλι να περιληφθεί στην αναμπέλωση θα πρέπει να είναι αμπέλι εν ενεργεία και να παίρνει τη συνηθισμένη στρεμματική επιχορήγηση. Επίσης για να πάρει ένα τεμάχιο που αναμπελώνεται, στρεμματική επιχορήγηση

θα πρέπει να πληροί το κριτήριο της ελάχιστης έκτασης που είναι 1 κυβ. σκάλα για τις περιοχές των πολύ εκλεκτών σταφυλιών (Ζώνη Α), 2 κυβ. σκάλες για τις περιοχές των εκλεκτών σταφυλιών (Ζώνη Β), και 3 κυβ. σκάλες για τις περιοχές των κοινών σταφυλιών (Ζώνη Γ). Το κριτήριο αυτό δηλαδή της ελάχιστης έκτασης έχει υιοθετηθεί για να αποφευχθεί μεγάλη αύξηση του κόστους εφαρμογής του σχεδίου κατά κυβερνητική σκάλα.

Το χωριό Δορά υπάγεται στη Ζώνη Γ και έτσι για να δικαιούται ένα αμπέλι που αναμπελώνεται, επιχορήγηση, πρέπει να είναι τουλάχιστο 3 κυβ. σκάλες.

Τέλος θα πρέπει να αναφερθεί ότι τεμάχια μικρότερης έκτασης απ' αυτή που αναφέρεται πιο πάνω, μπορούν να ενταχθούν στο Σχέδιο Αναμπέλωσης, αν συνορεύουν με άλλα μεγαλύτερα που αναμπελώθηκαν ή θα αναμπελωθούν με την ίδια ποιικιλία».

Ερώτηση ημερομηνίας 14 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκο Αναστασιάδη και Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 16 Μαΐου 1985.

«Επειδή η κτηνοτροφία στο χωριό Δορά γίνεται χωρίς κυβερνητικό προγραμματισμό, οι καταστροφές στους γεωργούς και αμπελουργούς είναι ανυπολόγιστες, ενώ πρόβλημα αντιμετωπίζει και ολόκληρη η κοινότητα καθ' όσον οι κτηνοτρόφοι χρησιμοποιούν για ύδρευση των ζώων τους το πόσιμο νερό του χωριού.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο αν μελετά και ποια μέτρα προτίθεται να πάρει προς τερματισμό της απαράδεκτης κατάστασης που επικρατεί και που προκαλεί όξυνση στις σχέσεις των κατοίκων με κίνδυνο όχι μόνο τις υλικές ζημιές αλλά και την απώλεια ανθρώπινων ζωών».

Απάντηση ημερομηνίας 29 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 16 Μαΐου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκου Αναστασιάδη και Αυγερινού Παπαρέ.

«Στη Δορά υπάρχουν 30 περίπου μονάδες αιγοπροβατοτροφίας με συνολικό αριθμό 3,500 περίπου αιγοπρόβατα, από τα οποία τα 1,500 είναι στην κατοικημένη περιοχή και όπως είναι φυσικό προκαλούν κάποια οχληρία. Η μορφολογία όμως του εδάφους της περιοχής του χωριού είναι τέτοια που η τυχόν δημιουργία κτηνοτροφικής περιοχής θα δημιουργούσε διάφορα προβλήματα (αποχέτευσης κλπ.).

Έτσι το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, μετά από επισταμένη μελέτη του θέματος, έκαμε γραπτή εισήγηση στην Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού, για ενθάρρυνση των κτηνοτρόφων να προχωρήσουν στην ανέγερση υποστατικών σε ιδιωτικά τεμάχια που κατέχουν έξω από την κατοικημένη περιοχή. Η προτεινόμενη ενθάρρυνση συνίσταται κυρίως στη διευκόλυνση κι επίστευση των αιτήσεων των κτηνοτρόφων για εξασφάλιση άδειας οικοδομής σε ιδιωτικά τεμάχια έξω από το χωριό.

Συναφώς αναφέρεται ότι το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, στα πλαίσια των προσπαθειών για βοήθεια του κτηνοτροφικού κόσμου, εφαρμόζει σχέδιο οικονομικής βοήθειας για μετακίνηση κτηνοτροφικών μονάδων το οποίο προνοεί παραχώρηση αποζημίωσης και δανείου συνολικού ύψους £2,000. Για τις μονάδες αίγοπροβατοτροφίας προνοείται αποζημίωση για τα υποστατικά που

εγκαταλείπονται μέχρι £500 και δάνειο μέχρι, £1,500 για ανέγερση νέων υποστατικών.

Τέλος όσον αφορά τα υδρευτικά προβλήματα της κτηνοτροφίας του χωριού Δορά αυτά θα αντιμετωπισθούν με την ενίσχυση της υδατοπρομήθειας του χωριού. Ήδη το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων του Υπουργείου μου ετοίμασε συνδυασμένο σχέδιο υδατοπρομήθειας το οποίο προβλέπει την αξιοποίηση της υπ' αρ. 19/84 κυβερνητικής γεώτρησης που βρίσκεται στην περιοχή του Μέσα Ποταμού, με στόχο την ενίσχυση της υδατοπρομήθειας των χωριών που σήμερα υδροδοτούνται από την πηγή 'Αρκολαχανιάς'. Μεταξύ των χωριών αυτών περιλαμβάνεται και η Δορά. Το υπ' αναφορά αρδευτικό σχέδιο περιλήφθηκε ήδη στις Προτάσεις για τα αναπτυξιακά έργα του Υπουργείου μου για το 1986 και θα καταβληθεί προσπάθεια για περιλήψή του στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1986. Για τη Δορά το Υπουργείο μου προγραμματίζει την ανόρυξη και ξεχωριστής γεώτρησης μέσα στους προσεχείς λίγους μήνες».

Ερώτηση ημερομηνίας 16 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου και ληφθείσα στις 17 Μαΐου 1985.

«Από την περιοχή της Πόλεως Χρυσοχούς δύο ιδιοκτήτες λεωφορείων εκτελούν καθημερινά από τριακονταετίας τη γραμμή προς Λευκωσία. Προ της Τουρκικής εισβολής τα λεωφορεία ακολουθούσαν τη διαδρομή μέσω Ξερού ενώ μετά τον Ιούλιο του 1974 ακολουθούν αναγκαστικά τη γραμμή Πάφου-Λευκωσίας. Αυτό σημαίνει τεράστια επιβάρυνση των ιδιοκτητών σε καύσιμα. Επανειλημμένα οι ιδιοκτήτες των πιο πάνω λεωφορείων TLB708 και TKZ828 ζήτησαν την παραχώρηση επιχορηγημένου πετρελαίου αλλά μέχρι τώρα το αίτημά τους δεν ικανοποιήθηκε.

Επειδή είναι προφανές πως το πιο πάνω αίτημα είναι απόλυτα δικαιολογημένο και επειδή υπάρχει ο κίνδυνος αν δεν ικανοποιηθεί το αίτημά τους να διακόψουν την εκτέλεση του δρομολογίου προς Λευκωσία, ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα ποια η σχετική θέση του».

Απάντηση ημερομηνίας 10 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 17 Μαΐου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

«Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την επιδότηση των καυσίμων των Μεταφορέων 'B', των μικροφορητών και των αγροτικών λεωφορείων της περιοχής Τηλλυρίας, που περιλαμβάνει τα χωριά Πάνω και Κάτω Πύργο, Πηγαίνα, Μοσφίλι, Παχύαμμο και Πωμό, και του λεωφορείου της διαδρομής Κάμπου-Τσακκίστρας-Μηλικουρίου-Λευκωσίας.

2. Το κριτήριο για την επιδότηση των αγροτικών λεωφορείων των περιοχών αυτών, η οποία άρχισε το Μάρτιο του 1982 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα, ήταν η βιωσιμότητα των λεωφορείων, γιατί ο επηρεασμός τους από την εισβολή δεν προήρχετο μόνο από την αύξηση των διανομένων μιλίων που προέκυψε από την εισβολή λόγω της αποκοπής της αρτηρίας Μόρφου-Λευκωσίας, αλλά και από τη μειωμένη επιβατική κίνηση, σε συνδυασμό με το αυξημένο κόστος κατοχής και λειτουργίας των οχημάτων στις νέες διαδρομές τους.

3. Στην περίπτωση των λεωφορείων της περιοχής της Πόλης της Χρυσοχούς η επιβατική κίνηση δεν έχει επηρεασθεί από την τούρκικη εισβολή και έτσι δεν περιελήφθηκε η περιοχή αυτή στο σχέδιο επιδότησης.

4. Πέραν τούτου, άγονες ή/και αποκομμένες οδικές γραμμές υπάρχουν σε πολλά μέρη της Κύπρου και ικανοποίηση του αιτήματος αυτού θα δημιουργήσει προϋποθέσεις για υποβολή παρόμοιων αιτημάτων, που οπωσδήποτε θα επηρέαζαν αρνητικά τις προσπάθειες για δημιουργία περιφερειακών εταιρειών αγροτικών λεωφορείων».

Ερώτηση ημερομηνίας 16 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου και ληφθείσα στις 17 Μαΐου 1985.

«Επανειλημμένα τα αρμόδια τμήματα διαβεβαίωσαν τους πρόσφυγες κατοίκους του πρώην τουρκοκυπριακού χωριού «Άγιος Γεώργιος» στην Πάφο πως θα κατασκευαστεί μικρό γεφύρι που θα επιτρέπει στους αγρότες να έχουν πρόσβαση στα κτήματά τους που βρίσκονται στην αντίπερα όχθη του παρακείμενου ποταμού.

Οι επανειλημμένες διαβεβαιώσεις και υποσχέσεις παρέμειναν απραγματοποίητες. Ποια η θέση του αρμόδιου Υπουργείου;»

Απάντηση ημερομηνίας 16 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 17 Μαΐου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

«Η κατασκευή μικρού γεφυριού (τουσιεμέ) στον ποταμό 'Διάριζο' για να εξυπηρετεί τους πρόσφυγες κατοίκους του Τ/Κ χωριού 'Άγιος Γεώργιος (Πάφου), προγραμματίζεται για το καλοκαίρι του 1986 εφόσον εγκριθούν οι απαιτούμενες δαπάνες».

Ερώτηση ημερομηνίας 21 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χρίστο Πέτα και ληφθείσα στις 21 Μαΐου 1985.

«Μια ομάδα κοινοτήτων της περιοχής Ορεινής μεταξύ των οποίων ο 'Άγιος Επιφάνης, Απλίκι, Φαρμακάς, Καμπί, Γούρρι κ.ά. δεν καλύπτονται τηλεοπτικά, παρά τα διαβήματα που συνεχίζουν από αρκετά χρόνια και παρά το ότι υποβάλλονται στη σχετική φορολογία.

Υπάρχει τεχνική άποψη ότι η κατασκευή υποσταθμού σε κατάλληλα επιλεγμένο σημείο της πιο πάνω περιοχής είναι δυνατό να καλύψει όλες τις πιο πάνω κοινότητες και τερματιστεί έτσι η αδικία που εξακολουθεί από αρκετά χρόνια να διαπράττεται σε βάρος τους.

Παρακαλείται η Αρμόδια Αρχή να πληροφορήσει το Σώμα:

Ποια μέτρα λαμβάνονται για τη σύντομη αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος;»

Απάντηση ημερομηνίας 7 Αυγούστου 1985, του Υπουργού Προεδρίας σε Ερώτηση ημερομηνίας 21 Μαΐου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χρίστου Πέτα.

«Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες απαντήσεις σε ερωτήσεις Βουλευτών, μετά την κατάληψη από τα στρατεύματα κατοχής του Τηλεοπτικού

Σταθμού Καντάρας ανεγέρθηκαν 22 τηλεοπτικοί υποσταθμοί έναντι δαπάνης £765,000 για την κάλυψη των ελεύθερων περιοχών που προηγουμένως εξυπηρετούντο από το Σταθμό Καντάρας. Με την ανέγερση των νέων υποσταθμών επιτεύχθηκε η κάλυψη του 97.5% του πληθυσμού, ποσοστό που είναι ψηλότερο από το αντίστοιχο πολλών άλλων χωρών, περιλαμβανομένων και ανεπτυγμένων χωρών.

Για την κάλυψη όλων των ελεύθερων περιοχών, οι οποίες λόγω της μορφολογίας του εδάφους εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν πρόβλημα, έχει ετοιμαστεί τεχνοοικονομική μελέτη, σύμφωνα με την οποία θα απαιτηθεί ποσό ενός περίπου εκατομμυρίου λιρών για την ανέγερση πρόσθετων τηλεοπτικών υποσταθμών αναμετάδοση.

Λόγω του ύψους της δαπάνης και των περιορισμένων οικονομικών πόρων του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, αλλά και για το λόγο ότι τα έσοδα του ΡΙΚ από τις περιοχές αυτές θα είναι μηδαμινά, αποφασίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο η κατά φάσεις κάλυψη των προβληματικών περιοχών με Κυβερνητικές δαπάνες.

Η πρώτη φάση, με την οποία θα ικανοποιηθούν οι κοινότητες στις οποίες ο αριθμός των επηρεαζομένων κατοίκων υπερβαίνει τους 450, θα εκτελεστεί μέσα στο 1985, ύστερα από την έγκριση και από τη Βουλή των Αντιπροσώπων πρόσθετων πιστώσεων ύψους £105,000 για την ανέγερση επτά νέων υποσταθμών αναμετάδοση. Μετά την εκτέλεση της φάσης αυτής το ποσοστό του πληθυσμού με μη ικανοποιητική κάλυψη θα περιοριστεί στο 1.6%. Ο Φαρμακάς περιλαμβάνεται στις κοινότητες που θα ικανοποιηθούν μέσα στο 1985. Με τον υποσταθμό που θα ανεγερθεί στην περιοχή θα εξυπηρετηθεί και το χωριό Καμπί (Φαρμακά).

Ελπίζεται ότι στο προσεχές μέλλον θα καταστεί δυνατή η υλοποίηση των υπόλοιπων φάσεων του προγραμματισμού για ικανοποίηση όλων των κοινοτήτων, ανάμεσα στις οποίες περιλαμβάνονται και τα χωριά 'Αγιος Επιφάνιος και Απλίκι. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα άλλα χωριά της περιοχής, στα οποία αναφέρεται η ερώτηση και στα οποία περιλαμβάνεται και το χωριό Γούρρι, δεν αντιμετωπίζουν τέτοιο πρόβλημα.

Όσον αφορά τη δεύτερη παράγραφο της Ερώτησης, σχετικά με την επιλογή τοποθεσίας για την εγκατάσταση ενός τηλεοπτικού υποσταθμού για κάλυψη ολόκληρης της περιοχής, αυτό τεχνικά και οικονομικά κρίνεται ανέφικτο επί του παρόντος».

Ερώτηση ημερομηνίας 23 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου και ληφθείσα στις 23 Μαΐου 1985.

«Η κοινότητα Θελέτρας έχει θέσει επανειλημμένα αίτημα για κατασκευή υδατοδεξαμενής για αρδευτικούς σκοπούς.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πότε προτίθεται να ικανοποιήσει το δικαιολογημένο αυτό αίτημα».

Απάντηση ημερομηνίας 9 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 23 Μαΐου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

«Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων του Υπουργείου μου, ετοίμασε Σχέδιο για την κατασκευή υδατοδεξαμενής στη Θελέτρα για αρδευτικούς σκοπούς. Το έργο

αναμένεται να στοιχίσει £8,500. Η κατασκευή του έργου με βάση το Σχέδιο αυτό εγκρίθηκε ήδη από την Αρδευτική Επιτροπή Θελέτρας.

Το Υπουργείο μου θα περιλάβει το έργο στις Προτάσεις του για τα έργα αναπτύξεως του 1986 και θα καταβάλει προσπάθειες για περίληψή του στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1986».

Ερώτηση ημερομηνίας 23 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γεώργιο Παπαδόπουλο και ληφθείσα στις 24 Μαΐου 1985.

«Είναι γνωστό ότι λόγω εκτάκτου ανάγκης από το 1974 το Α' Γυμνάσιο Φανερωμένης χρησιμοποιεί αρκετό μέρος από το χώρο της Παιδαγωγικής Ακαδημίας. Τούτο παρεμποδίζει το έργο της Π.Α.Κ. καθότι αδυνατεί να προσλάβει, λόγω ελλείψεως χώρου, τον απαιτούμενο αριθμό σπουδαστών.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο κατά πόσο προτίθεται ν' απελευθερώσει τον από μακρού χρησιμοποιούμενο χώρο για να μπορέσει η Π.Α.Κ. να προσλάβει τον απαιτούμενο αριθμό σπουδαστών ώστε και η Σχολή αυτή να εκτελεί απρόσκοπτα τον προορισμό της».

Απάντηση ημερομηνίας 17 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Παιδείας σε Ερώτηση ημερομηνίας 24 Μαΐου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γεώργιου Παπαδόπουλου.

«Η Παιδαγωγική Ακαδημία στεγάζει το Γυμνάσιο Φανερωμένης από το 1974. Σε κανένα στάδιο η λειτουργία του Γυμνασίου στο χώρο της ΠΑΚ δεν εμπόδισε τη σχολή να προσλάβει, λόγω ελλείψεως χώρου τον απαιτούμενο αριθμό σπουδαστών. Στα πρώτα χρόνια, μέχρι το 1980, ο αριθμός των σπουδαστών της ΠΑΚ ήταν περιορισμένος γιατί οι ανάγκες σε δασκάλους ήσαν λιγοστές. Μετά το 1980 όταν ο αριθμός των σπουδαστών άρχισε να αυξάνεται το Γυμνάσιο περιόρισε τα τμήματά του και μετάφερε αρκετά απ' αυτά σε λυόμενες αίθουσες ώστε να μην επηρεάζεται η λειτουργία της Ακαδημίας. Για το επόμενο σχολικό έτος τα τμήματα του Γυμνασίου περιορίστηκαν σε έξι μόνο και θα στεγαστούν όλα σε λυόμενες αίθουσες.

Η σχολική εφορεία προγραμματίζει νέο σχολικό κτίριο στην περιοχή της Παιδαγωγικής Ακαδημίας που ελπίζεται να είναι έτοιμο σε 2-3 χρόνια».

Ερώτηση ημερομηνίας 29 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 30 Μαΐου 1985.

«Σε σύντομη ομιλία που έκαμα στις 24.5.85 από του βήματος της Βουλής πάνω στο Νομοσχέδιο «ο περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1984» εισηγήθηκα στην Κυβέρνηση να μελετήσει το ως άνω θέμα και να απαγορεύσει με νόμο το κάπνισμα μέσα στα υπεραστικά ταξί, γιατί εδημιουργούνται προβλήματα και ακούονταν συχνά παράπονα για την υγεία του κοινού από πολλούς επιβάτες.

Σήμερα διάβασα στις εφημερίδες ανοικτή επιστολή από αγανακτισμένο πολίτη, προς τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων, στην οποία καταγγέλλει ότι τα τελευταία δυο χρόνια επισκέφθηκε επανειλημμένα το Υπουργείο Συγκοινωνιών και ζήτησε από τον κ. Υπουργό να απαγορευθεί με νόμο το κάπνισμα μέσα στα υπεραστικά ταξί.

Στην επιστολή του ο πολίτης αυτός διεκτραγωδεί την κατάσταση και παραθέτει παραδείγματα για τις ταλαιπωρίες που είχαν από το κάπνισμα διάφοροι επιβάτες, άρρωστοι και μη, κατά τη διάρκεια μετακίνησής τους μέσα στα ταξί.

Ο κ. Υπουργός υποσχέθηκε, όπως γράφει ο αναγνώστης, πως θα μελετούσε το όλο θέμα και ότι σύντομα θα κατέθετε σχετικό νομοσχέδιο στη Βουλή.

Επειδή το πιο πάνω πρόβλημα είναι αρκετά σοβαρό για την υγεία του κοινού και ακούονται πράγματι παράπονα και καταγγελίες από χιλιάδες λαού που χρησιμοποιούν αυτά τα μέσα διακίνησής τους και επειδή τόσο στην Ελλάδα όσο και σ' άλλες αναπτυγμένες χώρες το κάπνισμα στα ταξί απαγορεύεται με νόμο, ερωτάται το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων να πληροφορήσει τη Βουλή για άμεσα μέτρα σκέφτεται να εφαρμόσει και τότε επί τέλους θα καταθέσει σχετικό νομοσχέδιο για την απαγόρευση του καπνίσματος μέσα στα ταξί για να πάψει να υπάρχει η κατακραυγή από χιλιάδες μη καπνιστές πολίτες».

Απάντηση ημερομηνίας 12 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 30 Μαΐου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Αυγερινού Παπαρέ.

«Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων συμφωνεί πως θα πρέπει να απαγορευθεί το κάπνισμα στα υπεραστικά ταξί, για το σκοπό δε αυτό έχει ήδη υποβάλει τις εισηγήσεις του για τροποποίηση των περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Κανονισμών και αναμένεται η ετοιμασία των εν λόγω Κανονισμών από το Γραφείο της Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας».

Ερώτηση ημερομηνίας 29 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 30 Μαΐου 1985.

«Από το Σεπτέμβριο του 1984 οι αστυνομικοί που υπηρετούν στη φρουρά του αεροδρομίου Λάρνακας και στο Τμήμα Ελέγχου των αναχωρήσεων υποχρεώνονται να εργάζονται καθημερινά υπερωρίες.

Σκοπός των υπερωριών είναι η κάλυψη των έκτακτων μέτρων που γίνονται για λογαριασμό των διαφόρων αεροπορικών εταιρειών.

Από της πιο πάνω όμως ημερομηνίας οι αστυνομικοί αυτοί δεν έχουν πληρωθεί για τις προσφερόμενες υπηρεσίες τους σε υπερωρίες, παρόλο που οι διάφορες αεροπορικές εταιρείες κατέβαλαν στην Κυβέρνηση ολόκληρα τα χρηματικά ποσά που είναι υποχρεωμένες να καταβάλλουν για τη φρούρηση που τους παρέχεται.

Με βάση τα πιο πάνω ερωτάται η Κυβέρνηση να πληροφορήσει τη Βουλή, γιατί καθυστερεί η πληρωμή αυτών των αστυνομικών, και γιατί κατακρατούνται τα χρήματα που πληρώνουν οι αεροπορικές εταιρείες και τα οποία έπρεπε ήδη να είχαν πληρωθεί στους δικαιούχους τους».

Απάντηση ημερομηνίας 21 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 30 Μαΐου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Αυγερινού Παπαρέ.

«Αναφορικά με την υπερωριακή αποζημίωση των Αστυνομικών, στους οποίους ανατίθενται καθήκοντα Ειδικής Φρούρησης Αεροσκαφών στον Αερολιμένα Λάρνα-

κας, σας πληροφορώ πως το θέμα έχει ήδη διευθετηθεί με το Υπουργείο Οικονομικών και η πληρωμή των επηρεαζομένων θα γίνεται κανονικά».

Ερώτηση ημερομηνίας 5 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα στις 6 Ιουνίου 1985.

«Το καλλιτεχνικό συγκρότημα ΣΥΚΑΛΥ κλείει αυτές τις μέρες 25 χρόνια ζωής και προσφοράς στον τόπο μας. Στα 25 χρόνια της ζωής και της δράσης του το ΣΥΚΑΛΥ πρόσφερε στην κοινότητα Λύσης, στην περιοχή και σ' όλη την Κύπρο σημαντικά ωφελήματα στην καλλιέργεια και τη διατήρηση του λαϊκού μας πολιτισμού, των ηθών και των εθίμων του τόπου μας.

Μερικές δεκάδες εθελοντές Λυσιώτες πρόσφεραν γι' αυτό το σκοπό ώρες πολλές, μέρες και πολλά χρόνια για να ποτίσουν τις ρίζες του λαϊκού μας πολιτισμού.

Το ΣΥΚΑΛΥ έδωσε με επιτυχία πολλές παραστάσεις στην Κύπρο και στο εξωτερικό προβάλλοντας το λαϊκό μας πολιτισμό και τιμώντας την Κύπρο.

Μετά τον ξεριζωμό και την προσφυγιά, παρά τα τεράστια προβλήματα και το διασκορπισμό σ' όλη την Κύπρο, το ΣΥΚΑΛΥ αναδιοργανώθηκε, ανασυντάχθηκε και ανασυγκροτήθηκε και συνεχίζει τις παραστάσεις του στην Κύπρο και το εξωτερικό.

Εκτός του ΣΥΚΑΛΥ για το λαϊκό μας πολιτισμό προσφέρουν και άλλα λαϊκά συγκροτήματα και λαϊκοί καλλιτέχνες (λαϊκοί τραγουδιστές και λαϊκοί χορευτές).

Από χρόνια πολλά αυτοί οι καλλιτέχνες πρόσφεραν στις λαϊκές γιορτές που οργανώνουν οι Δήμοι και οι κοινότητες και προσφέρουν για τη διατήρηση των ηθών και εθίμων του λαού μας.

Η Πολιτεία, η Κυβέρνηση στα 25 χρόνια της Κυπριακής Δημοκρατίας έδειξε κάποιο ενδιαφέρον για το συγκρότημα ΣΥΚΑΛΥ και τους άλλους λαϊκούς καλλιτέχνες. Όμως είναι γενική η παρατήρηση ότι το ενδιαφέρον αυτό τόσο για το ΣΥΚΑΛΥ όσο και γενικότερα για τους καλλιτέχνες μας (λαϊκούς ποιητές και λαϊκούς τραγουδιστές) δεν υπήρξε σταθερό, δεν υπήρξε συγκεκριμένο, έτσι που να αντανακλά η βοήθεια του κράτους στην προσφορά αυτών των ανθρώπων στο λαϊκό μας πολιτισμό.

25 χρόνια προσφοράς του ΣΥΚΑΛΥ (και ιδιαίτερα μέσα σε δύσκολες συνθήκες) είναι ένα τέταρτο του αιώνα. 25-30 χρόνια προσφοράς των λαϊκών μας ποιητών και τραγουδιστών είναι μια ολόκληρη ζωή.

Υπάρχουν λαϊκοί καλλιτέχνες που αντιμετωπίζουν λόγω της φτώχειας τεράστια προβλήματα και δυστυχούν.

Ερωτούμε τα αρμόδια Υπουργεία:

1. Με την ευκαιρία των 25 χρόνων του ΣΥΚΑΛΥ μελετά η Κυβέρνηση πρόγραμμα για περισσότερη στοργή και βοήθεια στο καλλιτεχνικό αυτό συγκρότημα;
2. Προγραμματίζει η Κυβέρνηση ένα καλύτερο και συγκεκριμένο πρόγραμμα βοήθειας των λαϊκών μας ποιητών και τραγουδιστών παγκύπρια;
3. Μελετά η Κυβέρνηση την οργάνωση ειδικού τμήματος για την διάσωση και καλλιέργεια του λαϊκού μας πολιτισμού;»

**Απάντηση ημερομηνίας 17 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Παιδείας σε
Ερώτηση ημερομηνίας 6 Ιουνίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή
περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.**

«Το Υπουργείο Παιδείας μέσω της Μορφωτικής του Υπηρεσίας ενισχύει με κάθε δυνατό τρόπο τις προσπάθειες της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στον τομέα του λαϊκού μας πολιτισμού. Ενδεικτικά αναφέρεται: (α) η αδιάλειπτη οικονομική ενίσχυση συγκροτημάτων λαϊκών χορών, συμπεριλαμβανομένου και του ΣΥΚΑΛΥ, για εμφανίσεις στην Κύπρο και στο εξωτερικό, (β) η μέριμνα για την παροχή εκτάκτων χορηγημάτων, τόσο μηνιαίων όσο και με την ευκαιρία των εορτών των Χριστουγέννων, σε δυσπραγούντες εργάτες του πνεύματος και της τέχνης ανάμεσα στους οποίους και δώδεκα λαϊκοί ποιητές και καλλιτέχνες, (γ) η έκδοση από τη Μορφωτική Υπηρεσία σειράς πέντε τόμων λαϊκής ποίησης και (δ) η συστηματική αγορά εκδόσεων λαϊκής ποίησης.

Στο ενιαίο σχέδιο πολιτιστικής ανάπτυξης που καταρτίζει τώρα το Υπουργείο Παιδείας περιλαμβάνονται ειδικές πρόνοιες για διεύρυνση και συστηματοποίηση των μέτρων αυτών μέσα στα πλαίσια φυσικά των δυνατοτήτων που του παρέχουν τα κονδύλια που εγκρίνονται για την πολιτιστική ανάπτυξη. Οι ειδικές αυτές πρόνοιες είναι φυσικό να καλύψουν τόσο το ΣΥΚΑΛΥ όσο και άλλους φορείς με μακρά και γόνιμη προσφορά στον τομέα του λαϊκού πολιτισμού.

Εξάλλου στον τομέα της καταγραφής και μελέτης της λαϊκής παράδοσης το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών του Υπουργείου Παιδείας κατέγραψε επί τόπου την Κυπριακή διάλεκτο και πλούσιο λαογραφικό υλικό και κατάρτισε γλωσσικό και λαογραφικό αρχείο. Αποτέλεσμα της εργασίας αυτής είναι η έκδοση σχετικών βιβλίων και μελετών».

**Ερώτηση ημερομηνίας 6 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από το αξιότιμο
Μέλος της Βουλής κ. Ρήνα Κατσελλή και ληφθείσα στις 6 Ιουνίου
1985.**

«Είναι γνωστό πως είχε γίνει στο παρελθόν προσπάθεια να γίνει με πρωτοβουλία της Μορφωτικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας Συντονιστική Επιτροπή στην οποία να αντιπροσωπεύονται όλα τα λογοτεχνικά σωματεία:

- (α) Για την καλύτερη κατοχύρωση των συμφερόντων των συγγραφέων και
- (β) για την πιο αποτελεσματική προβολή της Κυπριακής λογοτεχνίας διακρατικά σε άλλες χώρες.

Ερωτούμε τους αρμόδιους σε πιο στάδιο βρίσκεται η διαδικασία αυτή και πότε θα υπάρξουν αποτελέσματα για το καλό της Κυπριακής λογοτεχνίας».

**Απάντηση ημερομηνίας 17 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Παιδείας σε
Ερώτηση ημερομηνίας 6 Ιουνίου 1985 του αξιότιμου Μέλους της
Βουλής περιφέρειας Κερύνειας κυρίας Ρήνας Κατσελλή.**

«Η Μορφωτική Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας ευθύς μετά την τουρκική εισβολή βοήθησε στη δημιουργία Συντονιστικής Επιτροπής Επιστημονικών, Πνευματικών και Καλλιτεχνικών Ιδρυμάτων και Οργανώσεων, με ειδικό στόχο τη διαφώτιση του διεθνούς πνευματικού χώρου πάνω στο θέμα της εισβολής-κατοχής. Η Επιτροπή αυτή εργάστηκε καρποφόρα για αρκετά χρόνια.

Η Μορφωτική Υπηρεσία είναι έτοιμη να ενισχύσει με κάθε δυνατό τρόπο οποιαδήποτε πρωτοβουλία που ενδεχομένως θα προέλθει από τα ίδια τα λογοτεχνικά σωματεία για την προώθηση των στόχων που αναφέρονται στην ερώτηση. Εξάλλου στο ενιαίο σχέδιο πολιτιστικής ανάπτυξης που καταρτίζει το Υπουργείο Παιδείας προβλέπεται διεύρυνση των μέτρων για την αποτελεσματική ενίσχυση της Κυπριακής λογοτεχνίας».

Ερώτηση ημερομηνίας 5 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Μιχάλη Πουμπουρή και ληφθείσα στις 8 Ιουνίου 1985.

«Ο δρόμος μεταξύ ΑΗΚ-Ξυλοφάγου που συνδέει την περιοχή Κοκκινοχωριών με τη Λάρνακα και τις άλλες πόλεις είναι πολύ στενός με απότομες στροφές.

Επειδή ο δρόμος αυτός χρησιμοποιείται από τους κατοίκους της περιοχής και τις χιλιάδες τουρίστες Αγίας Νάπας και Παραλιμνίου, ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή:

1. Υπάρχουν σχέδια για τη διαπλάτυνση και ευθυγράμμισή του, ώστε να διευκολυνθεί το κυκλοφοριακό σύστημα;
2. Αν ναι, πότε θα εφαρμοστούν;»

Απάντηση ημερομηνίας 14 Αυγούστου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 8 Ιουνίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Μιχάλη Πουμπουρή.

- «1. Ο δρόμος μεταξύ Α.Η.Κ.-Ξυλοφάγου υπάγεται στην αρμοδιότητα των Βρετανικών Βάσεων Δεκέλειας που έχουν προβεί πρόσφατα σε διαπλάτυνση και επίστρωσή του με πρέμιξ.
2. Είναι όμως γεγονός ότι σε μερικά σημεία ο εν λόγω δρόμος χρειάζεται και ευθυγράμμιση, πράγμα που αναφέρθηκε στο Διοικητή των Βάσεων περιοχής Δεκέλειας, από αρμόδιο του Τμήματος Δημοσίων Έργων ο οποίος και υποσχέθηκε ότι θα προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για προώθηση του θέματος».

Ερώτηση ημερομηνίας 10 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα στις 11 Ιουνίου 1985.

«Το θέμα της ανόρυξης αμμοχαλικών είναι σοβαρό και αφορά μεταξύ άλλων και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Το όλο θέμα απασχόλησε πολλές φορές τα Υπουργεία Εμπορίου και Γεωργίας καθώς και τη Βουλή.

Ερωτούμε το αρμόδιο Υπουργείο:

1. Γιατί δεν εφαρμόζονται τα πρότυπα που έχουν καθοριστεί στην ανόρυξη αμμοχαλικών;
2. Γιατί δεν γίνονται γνωστά τα ονόματα αυτών που καταδικάζονται για παραβάσεις του σχετικού νόμου;»

Απάντηση ημερομηνίας 13 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας σε Ερώτηση ημερομηνίας 11 Ιουνίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Αναφορικά με την πιο πάνω Ερώτηση το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας επικοινωνήσε με την Υπηρεσία Μεταλλείων που μας πληροφορεί τα ακόλουθα:

Η Υπηρεσία Μεταλλείων έχει διορισθεί σαν αρμόδια αρχή για τον έλεγχο και επιθεώρηση της εφαρμογής των Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας (Καθορισμένα Πρότυπα-Πέμπτη Σειρά) Κανονισμών του 1982 που ισχύουν από τις 14.10.1983.

Από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των πιο πάνω Κανονισμών η Υπηρεσία Μεταλλείων έχει προβεί σε συστηματική δειγματοληψία αμμοχαλίκων από όλες τις μονάδες παραγωγής αμμοχαλίκων καθώς και από ορισμένες αποθήκες αμμοχαλίκων κοντά σε πόλεις. Συγκεκριμένα μέχρι σήμερα έχουν ληφθεί 278 δείγματα. Τα δείγματα στέλλονται στα εργαστήρια των Τμημάτων Δημοσίων Έργων και Γεωλογικής Επισικόπησης για εξέταση.

Πολλά από τα δείγματα που έχουν ληφθεί δεν πληρούσαν τα Κυπριακά Πρότυπα για τα αμμοχάλικα και έχουν ληφθεί δικαστικά μέτρα εναντίον των ατόμων ή εταιρειών που παράγουν/πωλούν ακατάλληλα υλικά. Έχουν ήδη καταγγελθεί 14 παραγωγοί αμμοχαλίκων, αλλά μέχρι σήμερα έχουν εκδικασθεί — και καταδικασθεί μόνο δύο (E. Μυριάνθους και PREMIX LTD).

Οι Αρχές των Βρετανικών Βάσεων στις οποίες είχαν καταγγελθεί οι μονάδες του Μερρά Ακρωτηρίου πριν την εκδίκαση των πιο πάνω υποθέσεων, είχαν αναφέρει ότι πριν εκδικάσουν οποιαδήποτε υπόθεση θέλουν να έχουν τα αποτελέσματα παρόμοιων υποθέσεων στα Δικαστήρια της Δημοκρατίας. Γι' αυτό τώρα με την εκδίκαση των πιο πάνω υποθέσεων, πιστεύω ότι θα προχωρήσει και η εκδίκαση υποθέσεων μέσα στις Βρετανικές Βάσεις. Επίσης αναμένονται τα αποτελέσματα των άλλων υποθέσεων.

Παρόλον ότι έχουν γίνει οι πιο πάνω καταγγελίες, η Υπηρεσία Μεταλλείων συνεχίζει την όσο το δυνατό πιο συστηματική δειγματοληψία από τους τόπους παραγωγής/πώλησης αμμοχαλίκων.

2. Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος της Ερώτησης που αφορά τη γνωστοποίηση των ονομάτων όσων καταδικάζονται για παραβάσεις του σχετικού Νόμου αναφέρεται ότι ο τέως Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας αποφάσισε όπως μη δημοσιεύονται τα ονόματα των παραβατών (Σημείωση 22 και 23 στο Φακ. 29/60/Ι/ν). Ο νυν Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας άλλαξε την πολιτική του και όταν καταδικάζεται ένας για δεύτερη φορά και πλέον τα ονόματα των παραβατών θα δημοσιεύονται».

Ερώτηση ημερομηνίας 10 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα στις 11 Ιουνίου 1985.

«Βρισκόμαστε στη νέα περίοδο παραγωγής φρούτων (μήλων, φορμόζων, αγλαδιών, ροδακίνων και άλλων). Όπως είναι γνωστό, οι φρουτοπαραγωγοί αντιμετωπίζουν κάθε χρόνο σοβαρά προβλήματα (κόστους παραγωγής, τιμών, εμπορίας, διάθεσης, εξαγωγών).

Είναι γνωστό ότι με τη φρουτοκαλλιέργεια ασχολούνται πάρα πολλές οικογένειες ιδιαίτερα στις ορεινές περιοχές (Σολέας, Μαραθάσας, Πιτσιλιάς και αλλού).

Υπάρχουν μερικά βασικά αιτήματα των φρουτοκαλλιεργητών που η Κυβέρνηση ως τώρα δεν έχει αντιμετωπίσει θετικά.

Τα προβλήματα αυτά έχουν σχέση με τα κόστη παραγωγής, με τις εισαγωγές χυμών, αναψυκτικών από το εξωτερικό, με την εμπορία και άλλα.

Ερωτούμε τα αρμόδια Υπουργεία:

1. Μελέτησε η Κυβέρνηση το σοβαρό θέμα της μείωσης του κόστους παραγωγής των φρούτων μας;
2. Μελέτησε η Κυβέρνηση τον περιορισμό της εισαγωγής από το εξωτερικό εκατομμυρίων λιρών αναψυκτικών (κόκα-κόλα, πέψι κόλα, σάνκιστ) όταν έχουμε δική μας ντόπια παραγωγή χυμών και φρούτων;
3. Γιατί η Κυβέρνηση καθυστερεί να υιοθετήσει την παναγοτική απαίτηση για την ίδρυση Συμβουλίου Εμπορίας Φρούτων;»

Απάντηση ημερομηνίας 10 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας σε Ερώτηση ημερομηνίας 11 Ιουνίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Το Υπουργείο μας σε συνεργασία με άλλα Κυβερνητικά Τμήματα ζήτησε προσφορές, από Κυπριακούς Οίκους για τη διεξαγωγή μελέτης όλων των σταδίων εμπορίας των φρούτων αυτών (μήλων, αχλαδιών, ροδακίνων και άλλων) από τον παραγωγό μέχρι τον καταναλωτή ή βιομήχανο σε σχέση με το κόστος των διαφόρων διαδικασιών εμπορίας, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων συναγωνισμού και διαμόρφωσης τιμών έτσι που να διαφανεί κατά πόσο το σημερινό σύστημα εμπορίας λειτουργεί αποδοτικά και αν όχι να προτείνει υπαλλακτικές λύσεις για τη βελτίωση της εμπορίας.

Ήδη Κυπριακοί Οίκοι έχουν υποβάλει τις προσφορές τους και ειδική τεχνική επιτροπή προβαίνει στην αξιολόγησή τους.

Η μελέτη προβλέπεται ότι θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του έτους.

2. Τα αναψυκτικά για τα οποία υποβλήθηκε η ερώτηση, κατασκευάζονται από κυπριακές βιομηχανίες οι οποίες χρησιμοποιούν μόνο εισαγόμενη πρώτη ύλη. Η απαγόρευση της εισαγωγής των συμπυκνωμένων πρώτων υλών, όπως εισηγείται ο αξιότιμος Βουλευτής κ. Χαμπής Μιχαηλίδης, θα σήμαινε το κλείσιμο των βιομηχανιών με αποτέλεσμα εκατοντάδες εργατοϋπάλληλοι να απωλέσουν τις εργασίες τους ενώ παράλληλα θα στερήσουμε στις χιλιάδες των τουριστών και του καταναλωτικού κοινού γενικά, το δικαίωμα της εκλογής του αναψυκτικού της αρεσκείας τους.

Για τα αναψυκτικά που κατασκευάζονται από χυμούς φρούτων, χρησιμοποιούνται κυρίως ντόπιες πρώτες ύλες και εισαγωγές συμπυκνωμένων χυμών επιτρέπονται μόνο όταν η ντόπια παραγωγή αδυνατεί να ικανοποιήσει τη ζήτηση. Για το σκοπό αυτό, έχει συσταθεί ειδική Διυπουργική Επιτροπή η οποία παρακολουθεί τις εισαγωγές όλων των γεωργοκτηνοτροφικών προϊόντων σε συνάρτηση με την ντόπια παραγωγή.

Με την ευκαιρία αυτή πληροφορηθείτε ότι δεν υπάρχει σήμερα κανένα πλεόνασμα διάθεσης ντόπιων φρουτοχυμών. Τουναντίον παρατηρείται έλλειψη και

οι βιομηχανίες είναι αναγκασμένες να εισάξουν συμπυκνωμένους χυμούς για κάλυψη των αναγκών, τόσο της ντόπιας αγοράς όσο και των εξαγωγών.

3. Όσον αφορά την ίδρυση Συμβουλίων Εμπορίας σας πληροφορώ ότι η Κυβέρνηση μελετά με σοβαρότητα το θέμα αυτό και αναμένεται ότι θα ληφθούν τελικές αποφάσεις αφού μελετηθούν σε βάθος συμπεράσματα σχετικών μελετών που έχουν γίνει ή θα γίνουν».

Ερώτηση ημερομηνίας 13 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα στις 13 Ιουνίου 1985.

«Το αμπελουργικό πρόβλημα που αφορά γύρω στις 30 χιλιάδες αγροτικές οικογένειες βασανίζει από πολλά χρόνια τον αγροτικό κόσμο και γενικότερα την κυπριακή οικονομία. Το αμπελουργικό είναι βασικά θέμα εξαγωγών, διάθεσης και τιμών και η διεθνής κρίση στη διάθεση των κρασιών επηρεάζει δυσμενώς και τις εξαγωγές κυπριακών αμπελουργικών προϊόντων.

Η κρίση στη διάθεση των κρασιών που αντιμετωπίζει η ΕΟΚ επηρεάζει δυσμενώς και τα δικά μας αμπελουργικά προϊόντα. Πρόσφατα υπήρξε ένταση αυτής της κρίσης, με την αύξηση των δασμών στα σιέρι που επέβαλε η Μ. Βρετανία. Και η κρίση θα ενταθεί ακόμα περισσότερο με την ένταξη της Ισπανίας και Πορτογαλλίας στην ΕΟΚ από τις αρχές του 1986.

Η έξοδος από την κρίση στη διάθεση των κρασιών μας έγκειται στην αλλαγή της εμπορικής μας πολιτικής.

Φέτος προβλέπεται στην Κύπρο μια καλή παραγωγή σταφυλιών. Όμως οι αποθήκες των οινοβιομηχάνων και του Σχεδίου Αμπελουργικών Προϊόντων είναι γεμάτες με αμπελουργικά προϊόντα.

Σήμερα έχουμε απούλητα περί τους 25 χιλιάδες τόννους αμπελουργικά προϊόντα. Έχουμε —

- περί τις 7 χιλιάδες τόννους οινόπνευμα·
- περί τις 5 χιλιάδες τόννους κρασιά χύμα·
- περί τις 9 χιλιάδες τόννους σιέρι·
- περί τις 3 χιλιάδες τόννους κουμανδαρία.

Οι οινοβιομηχανίες έχουν ήδη προειδοποιήσει ότι λόγω των μεγάλων αποθεμάτων δημιουργείται σοβαρό θέμα παραλαβής σταφυλιών. Συνεπώς εμείς στην Κύπρο αντιμετωπίζουμε από τώρα κρίση στη διάθεση αμπελουργικών προϊόντων.

Ερωτούμε τα αρμόδια Υπουργεία:

1. Ενόψει της κρίσης που αντιμετωπίζουμε, μελετάται από την Κυβέρνηση το γενικότερο θέμα της διάθεσης των 25 χιλιάδων τόννων αμπελουργικών μας προϊόντων;
2. Μελετάται το γενικότερο θέμα από την Κυβέρνηση της εμπορικής μας πολιτικής για αποδέσμευση από την ΕΟΚ;
3. Πώς θα αντιμετωπιστεί φέτος το άμεσο πρόβλημα της παραλαβής των σταφυλιών από τις οινοβιομηχανίες;
4. Ποια τα αποτελέσματα της επίσκεψης του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Μιχαηλίδη στη Μ. Βρετανία για να αρθούν οι δυσκολίες για τη διάθεση των 9 χιλιάδων τόννων κρασιών σιέρι;

5. Γιατί η Κυβέρνηση δεν έχει μελετήσει σοβαρά την πρόταση της Σοβιετικής Ένωσης για κατασκευή των σωλήνων του Νότιου Αγωγού με την ανταλλαγή προβληματικών κυπριακών αμπελουργικών προϊόντων;»

Απάντηση ημερομηνίας 16 Αυγούστου 1985, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας σε Ερώτηση ημερομηνίας 13 Ιουνίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«1. Είναι γεγονός ότι τα πολλά και ποικίλα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Κυπριακή αμπελουργική βιομηχανία, οφείλονται κυρίως στις τεράστιες δυσκολίες που αντιμετωπίζονται στην εμπορία και διάθεση των αμπελουργικών μας προϊόντων.

Οι δυσκολίες αυτές έχουν σχέση κυρίως με το κόστος παραγωγής των προϊόντων αυτών, τις ποικιλίες και την ποιότητά τους, τη σημαντική αύξηση της παραγωγής τους κατά τα τελευταία χρόνια, καθώς και τον οξύ ανταγωνισμό μεταξύ των οινοπαραγωγικών χωρών του κόσμου για την κατάκτηση αγορών σε διεθνές επίπεδο. Η υπερπαραγωγή οινικών προϊόντων σε σύγκριση με την παγκόσμια ζήτηση και κατανάλωσή τους και η συσσώρευση μεγάλων πλεονασμάτων, αναμφίβολα περιπλέκουν και οξύνουν το πρόβλημα της εμπορίας και διάθεσής τους. Η κατάσταση επιδεινώνεται επίσης από τη λήψη αυστηρών μέτρων σ' ορισμένες χώρες για τη μείωση της κατανάλωσης οινοπνευματωδών ποτών γενικά και την καταπολέμηση του αλκοολισμού.

Παρά τις αντίξοες συνθήκες και δυσκολίες που αντιμετωπίζονται η Κυβέρνηση καταβάλλει εντατικές προσπάθειες και εργάζεται συστηματικά για τη διατήρηση και διεύρυνση τόσο των υφιστάμενων αγορών μας για τα οινικά μας προϊόντα, όσο και για την εξεύρεση και διείσδυση σε νέες αγορές. Για τη διευκόλυνση της διάθεσης των προϊόντων αυτών η Κυβέρνηση παρέχει επίσης την αρωγή και ενεργό συμπαράστασή της προς τις οινοβιομηχανίες, γιατί έχει πλήρη επίγνωση των δυσμενών επιπτώσεων και αρνητικών συνεπειών, που συνεπάγεται η συσσώρευση αποθεμάτων αμπελουργικών προϊόντων, τόσο για την αμπελουργική μας βιομηχανία, όσο και για την οικονομία του τόπου γενικότερα.

Ωστόσο, πρέπει να τονισθεί ότι η ολοκληρωτική επίτευξη του στόχου μας, που δεν είναι άλλος από τη διάθεση τόσο των υφισταμένων αποθεμάτων οινικών προϊόντων, όσο και της μελλοντικής ετήσιας παραγωγής τους, δεν είναι και τόσο εύκολο εγχείρημα κάτω από τις δυσμενείς συνθήκες που περιγράψαμε.

2. Στα πλαίσια των διαπραγματεύσεων για το πρόσθετο Πρωτόκολλο προς τη Συμφωνία Συνδέσεως Κύπρου-ΕΟΚ που υπογράφηκε στις 15 Σεπτεμβρίου, 1977, η Κυβέρνηση κατάβαλε επίμονες προσπάθειες για την επίτευξη των καλύτερων κατά το δυνατό διευθετήσεων σχετικά με την εξαγωγή του Κυπριακού Σιέρου και των αμπελουργικών προϊόντων γενικά στις χώρες της ΕΟΚ.

Αποτέλεσμα των πιο πάνω προσπαθειών ήταν η εξασφάλιση ετήσιων ποσοστώσεων και δασμολογικών μειώσεων για το Κυπριακό Σιέρου και τα επιτραπέζια κρασιά μας. Ωστόσο παρά τις παραχωρήσεις αυτές, οι εξαγωγές του Κυπριακού Σιέρου ιδιαίτερα παρουσιάζουν μια συνεχή πτωτική τάση, η οποία οφείλεται κυρίως στις δυσμενείς οικονομικές εξελίξεις στη Βρετανία, στη στασιμότητα και κάμψη στην αγορά του Σιέρου γενικά και στον μεγάλο συναγωνισμό από άλλες χώρες, ιδιαίτερα την Ισπανία.

Είναι φανερό από τα πιο πάνω ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εξαγωγές του Κυπριακού Σιέρου και των άλλων οινικών μας προϊόντων δεν είναι

δυνατό να επιλυθούν με την αποδέσμευση της Κύπρου από την ΕΟΚ. Αντίθετα μια τέτοια απόφαση, ιδιαίτερα μετά την ένταξη της Ισπανίας και Πορτογαλλίας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, θα οδηγούσε στην περαιτέρω όξυνση του προβλήματος και στην πλήρη απώλεια της Βρετανικής αγοράς για τα Κυπριακά οινικά προϊόντα. Η Κυβέρνηση παραμένει σταθερή στην άποψή της ότι ο καλύτερος τρόπος αντιμετώπισης των προβλημάτων που αφορούν τις εξαγωγές του Κυπριακού Σιέρυ και γενικά όλων των οινικών προϊόντων, είναι η βελτίωση των όρων εξαγωγής τους στις παραδοσιακές αγορές από τις οποίες εξασφαλίζουν και τις πιο αμειπτικές τιμές. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα στα πλαίσια της Τελωνειακής Ένωσης της Κύπρου με την ΕΟΚ.

3. Η Κυβέρνηση και το Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων (ΣΑΠ) καταβάλλουν έντονες προσπάθειες για την παραλαβή της μεγαλύτερης δυνατής ποσότητας σταφυλιών από τις οινοβιομηχανίες. Άλλη επιδίωξη είναι να ενημερώσουν έγκαιρα τους αμπελουργούς για τις ποσότητες σταφυλιών που θα μπορέσει να παραδώσει ο κάθε αμπελουργός στις οινοβιομηχανίες.

Περαιτέρω η Κυβέρνηση θα εξαγγείλει, όπως και στα προηγούμενα χρόνια τιμές ασφαλείας για τη σταφίδα και τη ζιβανία, έτσι που να διευκολυνθούν οι αμπελουργοί που θα έχουν τυχόν πλεονάσματα σταφυλιών, να τα μετατρέψουν σε σταφίδα ή και ζιβανία. Όπως είναι γνωστό τα πιο πάνω προϊόντα αγοράζει το ΣΑΠ σε απεριόριστες ποσότητες ανεξάρτητα από τις δυσκολίες που υπάρχουν στη διάθεσή τους.

4. Ως γνωστό η επίσκεψή μας στη Βρετανία από 10-15 Ιουνίου, 1985 σχετικά με το πρόβλημα της εμπορίας του κυπριακού Σιέρυ στη χώρα αυτή έχει στεφθεί από πλήρη επιτυχία.

Σαν αποτέλεσμα των επαφών μας με αρμόδιους Βρετανούς Υπουργούς και άλλους Κυβερνητικούς επισήμους, η Βρετανική Βουλή των Κοινοτήτων ενέκρινε τροποποίηση των σχετικών δασμολογικών κανονισμών, έτσι που το Κυπριακό Σιέρυ, να εξαιρείται από απαγορευτικά ψηλούς δασμούς και να εξάγεται απρόσκοπτα στο Ηνωμένο Βασίλειο».

Ερώτηση ημερομηνίας 17 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριακό Χρίστου και ληφθείσα στις 20 Ιουνίου 1985.

«Τα λατομεία που λειτουργούν στο δάσος του Ληστόβουνου προξενούν τεράστιες ζημιές στα δένδρα και γενικά στις καλλιέργειες στα χωριά Κελλάκι, Πραστεϊό Κελλακίου, Παρεκκλησιάς και στη γύρω περιοχή. Πέραν τούτου καταστρέφουν το δάσος και το φυσικό περιβάλλον.

Γι' αυτό και ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων ποια μέτρα παίρνει για να κλείσει τα λατομεία σ' αυτή την περιοχή που προξενούν ανεκτίμητες ζημιές στις καλλιέργειες και το δάσος».

Απάντηση ημερομηνίας 24 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας σε Ερώτηση ημερομηνίας 20 Ιουνίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριακού Χρίστου.

«Μετά τα τραγικά γεγονότα του 1974, όπου χάθηκαν οι κυριότερες πηγές προμήθειας αμμοχαλίκων (Οροσειρά Πενταδακτύλου) αρχικά οι ανάγκες της Οικο-

δομικής Κατασκευαστικής Βιομηχανίας εκαλύπτοντο από αμμοχάλικα από τις κοίτες των ποταμών και τις παραλίες μας. Όμως η ανόρυξη από τις πιο πάνω πηγές δεν μπορούσε να συνεχίσει γιατί η ανόρυξη από τις κοίτες των ποταμών έχει δυσμενείς επιπτώσεις επί των υδροφόρων στρωμάτων, ενώ η ανόρυξη από τις παραλίες εκτός της διάβρωσης επηρεάζουν τις ακτές μας και κατ' επέκταση τον τουρισμό μας.

Για να λυθεί το πρόβλημα μακροχρόνια η Κυβέρνηση (τα αρμόδια Κυβερνητικά Τμήματα, δηλαδή η Υπηρεσία Μεταλλείων, τα Τμήματα Γεωλογικής Επισκοπήσεως, Αναπτύξεως Υδάτων, Δασών, Πολεοδομίας και Οικήσεως και οι οικείοι Έπαρχοι) εξέτασαν διάφορες λύσεις. Αρχικά εξετάσθηκε η μέθοδος της βυθοκορίας (SEA DREGGING) (η απορρόφηση άμμου από το βυθό της θάλασσας). Το 1976-77 έγιναν έρευνες στη θαλάσσια περιοχή από το Ζύγι μέχρι το Ακρωτήρι Κίτι, σε συνεργασία με το Βρετανικό Γεωλογικό Ινστιτούτο. Δυστυχώς τα αποτελέσματα της έρευνας δεν ήταν ενθαρρυντικά γιατί η άμμος ήταν λεπτόκοκκος και δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή μπετόν (εκτός προτύπων). Επίσης υπήρχε κίνδυνος να γίνουν μετακινήσεις άμμου από τα θαλάσσια ρεύματα για να επουλώσουν τις λαγκούβες (λάγκους) που θα ανορύσσονταν. Για τους λόγους αυτούς η μέθοδος της βυθοκορίας εγκαταλείφθηκε.

Η άλλη δυνατή λύση που προσφερόταν ήταν η παραγωγή θραυστών σκύρων και άμμου. Έτσι το Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως σε συνεργασία με όλα τα προαναφερθέντα Κυβερνητικά Τμήματα επέλεξε διάφορες περιοχές στις οποίες υπήρχε το κατάλληλο πέτρωμα. Σαν τέτοιες περιοχές επελέγησαν για τη Λευκωσία οι περιοχές Φαρμακά, Μίτσερού, Φικάρδου και Παλαιχωρίου (οι δυο τελευταίες περιοχές εγκαταλείφθηκαν λόγω ενστάσεων). Για την επαρχία Λεμεσού οι περιοχές Μοναγρουλλίου και Παρεκκλησιάς. Για την επαρχία Πάφου οι περιοχές Ασπρογιάς (Παναγιάς) και Ανδρολίκου. Για τη Λάρνακα υπήρχαν τα λατομεία Μοσφιλωτής και Σκύρα Λίμα Λτδ., ενώ για την ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου τα λατομεία στην περιοχή Ορμήδειας.

Συναφώς θα πρέπει να αναφερθεί ότι οι περιοχές που επελέγησαν κατά επαρχία λήφθηκαν υπόψη διάφοροι λόγοι, όπως η απόσταση από τις πόλεις, ο όσον το δυνατόν λιγότερος επηρεασμός του φυσικού περιβάλλοντος και οχληρία στις γειτονικές καλλιέργειες και γενικά τις κοινότητες.

Ειδικά για την περιοχή Παρεκκλησιάς (Κελλακίου, Πραστειού) που αναφέρεται η Ερώτηση έχουν ιδρυθεί δύο Σκυροθραυστικές Μονάδες από τις Εταιρείες Κώστας Κυθραιώτης & Υιός Λτδ., και Γενικές Κατασκευές (Επιχειρήσεις) Λτδ., αφού επενδύθηκαν αρκετές εκατοντάδες χιλιάδες λίρες. Πρόσφατα παραχωρήθηκε και Τρίτο Προνόμιο στην Εταιρεία MEDCON CONSTRUCTIONS LTD για την ίδρυση και τρίτης μονάδας.

Η Υπηρεσία Μεταλλείων λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα και περιλαμβάνει όρους στα Προνόμια για περιορισμό της ζημιάς στο Φυσικό Περιβάλλον και στις καλλιέργειες στο ελάχιστο δυνατό.

Θα πρέπει τέλος να λεχθεί ότι η Λατομική Περιοχή Παρεκκλησιάς είναι η κυριότερη πηγή προμήθειας αμμοχάλικων κυρίως για την επαρχία Λεμεσού, αλλά και για την επαρχία Λευκωσίας. Οποιοσδήποτε ζημιές σε ιδιωτική περιουσία αφού πιστοποιηθούν από το Τμήμα Γεωργίας αποζημιώνονται από τις Εταιρείες ή ακόμα και από την Τραπεζική Εγγύηση που αναγκάσθηκαν να δώσουν οι Εταιρείες στην Υπηρεσία Μεταλλείων».

Ερώτηση ημερομηνίας 18 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα στις 20 Ιουνίου 1985.

«Το θέμα της εξαγωγής των πατατών είναι από τα βασικότερα που αντιμετωπίζει η οικονομία μας.

Από τις εξαγωγές των πατατών έχουμε ένα χρονιάτικο εισόδημα μεταξύ 15-25 εκατομμυρίων λιρών.

Οι πατάτες μας φέτος αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα τιμών ιδιαίτερα λόγω των καταστροφών από τους παγετούς και της οψιμάδας και έτσι έφτασαν στις εξωτερικές αγορές καθυστερημένα και μας συναγωνίζονται άγρια οι πατάτες της Ισπανίας, Ιταλίας, Γαλλίας, Ελλάδας και άλλων χωρών.

Όμως λόγω της σύνδεσής μας με την ΕΟΚ μειώνουν τις τιμές παραγωγού και οι δασμοί που επιβάλλουν οι χώρες της ΕΟΚ.

Ερωτούμε το αρμόδιο Υπουργείο:

- (α) Πόσους δασμούς θα πληρώσουμε φέτος για όλη την εξαγωγική περίοδο για τις εξαγωγές των πατατών μας (Απρίλης-Μάης-Ιουνής);
- (β) Πόσους συνολικά δασμούς πληρώσαμε για τις πατάτες μας στα τελευταία 5 χρόνια 1980-1985;»

Απάντηση ημερομηνίας 13 Αυγούστου 1985, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας σε Ερώτηση ημερομηνίας 20 Ιουνίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Η συμφωνία σύνδεσης της Κύπρου με την ΕΟΚ έχει αποδειχθεί ωφέλιμη για τις εξαγωγές Κυπριακών πατατών γιατί ένεκα της συμφωνίας αυτής οι εξαγωγές Κυπριακών πατατών στις χώρες της ΕΟΚ επιβαρύνονται με χαμηλότερους δασμούς από ότι θα επιβαρύνονταν αν δεν υπήρχε η συμφωνία αυτή.

Έτσι για τις εξαγωγές στις χώρες της ΕΟΚ πατατών της εαρινής εσοδείας 1985 υπολογίζεται να πληρωθούν δασμοί ύψους £959,000 (Λίρες Στερλίνες) περίπου ενώ αν δεν υπήρχε η συμφωνία σύνδεσης το ύψος των δασμών υπολογίζεται να ήταν £1,973,000 περίπου.

Το συνολικό ύψος των δασμών που πληρώθηκαν για τις εξαγωγές Κυπριακών πατατών εαρινής και χειμερινής εσοδείας στις χώρες της ΕΟΚ κατά τα τελευταία τέσσερα χρόνια (1982-1985) είναι £7,076,000 (Λίρες Στερλίνες) περίπου ενώ αν δεν υπήρχε η συμφωνία σύνδεσης της Κύπρου με την ΕΟΚ υπολογίζεται ότι το συνολικό ύψος των δασμών θα ήταν £13,061,000 περίπου.

Αναφέρεται ότι η ύπαρξη της συμφωνίας σύνδεσης της Κύπρου με την ΕΟΚ δεν εμποδίζει την προώθηση των εξαγωγών Κυπριακών πατατών σε χώρες μη μέλη της ΕΟΚ αλλά δυστυχώς οι προοπτικές εξαγωγής σημαντικών ποσοτήτων πατατών σε άλλες χώρες σε αμειπτικές τιμές είναι πολύ περιορισμένες».

Ερώτηση ημερομηνίας 20 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού και Πάφου κ.κ. Ιάκωβο Κατσουνωτό και Γιαννάκη Ομήρου και ληφθείσα στις 20 Ιουνίου 1985, αντιστοίχως.

«Τώρα που οι προεισαγωγικές εξετάσεις για τα Ελληνικά Πανεπιστήμια άρχισαν και συνεχίζονται, θα υπενθυμίσουμε το Υπουργείο Παιδείας την προειδοποίησή μας στο τηλεγράφημά μας ημερομ. 22/8/84.

Προειδοποιούσαμε τότε ότι υπήρχε κίνδυνος να μην παραχωρηθούν όλες οι θέσεις στα Ελληνικά Πανεπιστήμια λόγω αλλαγής του τρόπου επιλογής, και δυστυχώς οι φόβοι μας επαλήθευσαν, και στερήθηκε της ευκαιρίας μόρφωσης ένας μεγάλος αριθμός φοιτητών μας.

Καλούσαμε και καλούμε και τώρα το Υπουργείο όπως αναθεωρήσει τη στάση του και αλλάξει τον τρόπο επιλογής, όπως και οι δικές του υποσχέσεις, έτσι που να δοθούν όλες οι παραχωρούμενες θέσεις.

Επιπλέον προς τα πιο πάνω θέλουμε να τονίσουμε και τα εξής:

- (1) Την προηγούμενη ακαδημαϊκή χρονιά, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ελληνικού Υπουργείου Παιδείας, από τις 2.000 θέσεις που παραχωρήθηκαν σε Κύπριους φοιτητές πληρώθηκαν μόνο οι 800 θέσεις.
- (2) Οι εξετάσεις για την επιλογή των υποψηφίων είναι κατακτήριες, δηλ. για να επιλεγούν οι καλύτεροι από τους υποψηφίους και όχι προεισαγωγικές. Εξάλλου σαν κατακτήριες λειτουργούσαν από την εφαρμογή τους μέχρι πρόσφατα.
- (3) Παρά την υπόσχεση του Υπουργείου σας από το Μάρτη 1982 πως θα καθιερωνόταν ο θεσμός των Ενιαίων Εξωτερικών Εξετάσεων και η θέσπιση Κυπριακού Πιστοποιητικού Εκπαίδευσης, μέχρι της στιγμής δεν έχει υλοποιηθεί. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα άτομα με χαμηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο από αυτούς που αποτυγχάνουν για την Ελλάδα να σπουδάζουν σε άλλες χώρες, είτε γιατί διαθέτουν την ανάλογη οικονομική ευχέρεια είτε γιατί εξασφαλίζουν υποτροφίες από διάφορους φορείς.
- (4) Ενώ το 1976-1977 στην Ελλάδα φοιτούσαν 7.500 χιλ. Κύπριοι σε σύνολο 11.000, τα τελευταία στοιχεία αποδεικνύουν πως στην Ελλάδα σπουδάζουν μόνο 4.500 χιλ. σε σύνολο 13.500 χιλ. Αυτό είναι εθνικά επιζήμιο ιδιαίτερα αυτές τις κρίσιμες ώρες που περνά ο τόπος μας, δεδομένου ότι η ενίσχυση των εθνικών δεσμών με το Μητροπολιτικό Ελληνισμό χώρο είναι επιτακτική ανάγκη.

Ζητούμε λοιπόν από το Υπουργείο σας μέχρι την εφαρμογή του θεσμού των Ενιαίων Εξωτερικών Εξετάσεων να παραχωρούνται όλες οι θέσεις στους δικαιούχους τους ανεξάρτητα από τη βαθμολογία τους.

Με τα πιο πάνω δεδομένα ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο, αν θα υλοποιήσει τις δικές του υποσχέσεις για το ακαδημαϊκό έτος 1985-1986 και ποια θα είναι η φετεινή πολιτική του».

Απάντηση ημερομηνίας 31 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Παιδείας σε Ερώτηση ημερομηνίας 20 Ιουνίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού και Πάφου κ.κ. Ιάκωβου Κατσουνωτού και Γιαννάκη Ομήρου αντιστοίχως.

«Όπως είναι γνωστό κάθε χρόνο παραχωρούνται για τους Κυπρίους ορισμένες θέσεις στα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδας. Οι θέσεις αυτές, που είναι υπεράριθμες, είναι 5% του αριθμού των εισακτέων στις Πολυτεχνικές, Ιατρικές, Οδοντιατρικές και Κτηνιατρικές Σχολές και 10% του αριθμού των εισακτέων στις υπόλοιπες σχολές.

Για την επιλογή των Κυπρίων εισακτέων το Υπουργείο Παιδείας οργανώνει κάθε χρόνο τις Εξετάσεις για τα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Εξεταστέα ύλη στις Εξετάσεις αυτές είναι βασικά η ύλη που διδάσκεται στην Στ' τάξη.

Δικαίωμα διεκδίκησης θέσης αποκτούν οι υποψήφιοι των οποίων το άθροισμα των ανηγμένων βαθμολογιών στα εξεταζόμενα μαθήματα είναι τουλάχιστον το 50% της ανώτατης δυνατής βαθμολογίας στον Κύκλο.

Σημειώνεται ότι η αντίστοιχη 'αρχική' βαθμολογία, σε ποσοστό επί τοις εκατόν, του τελευταίου που εξασφαλίζει δικαίωμα διεκδίκησης θέσης είναι κατά κανόνα χαμηλότερη από το 50%. Πέρσι π.χ. ήταν για τον Κύκλο Α 34.10%, για τον Κύκλο Β 34.75%, για τον Κύκλο Γ 43.37%, για τον Κύκλο Δ 42.50%, για τον Κύκλο Στ 45.75%, για τον Κύκλο Ζ (ομάδα Α) 38.33% και για τον Κύκλο Ζ (ομάδα Β) 42%.

Όπως φαίνεται από τα πιο πάνω ποσοστά δεν παραχωρούνται θέσεις σε υποψηφίους που συγκεντρώνουν πολύ χαμηλή συνολική βαθμολογία και οι οποίοι, κατά τεκμήριο τουλάχιστον, δεν έχουν το απαιτούμενο υπόβαθρο και τις ικανότητες που απαιτούνται για παρακολούθηση πανεπιστημιακών σπουδών με επιτυχία.

Είναι γεγονός ότι κάθε χρόνο παραμένουν θέσεις αδιάθετες για τους πιο κάτω λόγους:

- (α) Σε μερικές Σχολές οι υποψήφιοι είναι λιγότεροι από τις διαθέσιμες θέσεις.

Στον **Κύκλο Γ** για παράδειγμα οι θέσεις για το ακαδημαϊκό έτος 1984-85 ήταν 773. Αναμένεται ότι τόσες περίπου θα είναι οι θέσεις και για το 1985-86. Οι υποψήφιοι για τον Κύκλο Γ είναι φέτος μόνο 420. Από αυτούς 199 είναι υποψήφιοι μόνο για τον Κύκλο Γ. Οι υπόλοιποι είναι υποψήφιοι και για άλλους κύκλους.

Στον **Κύκλο Ζ (ομάδα Α)** οι θέσεις για το 1984-85 ήταν 834. Αναμένεται ότι τόσες περίπου θα είναι οι θέσεις και για το 1985-86. Οι υποψήφιοι για τον Κύκλο Ζ (ομάδα Α) είναι φέτος μόνο 458. Από αυτούς 216 είναι υποψήφιοι μόνο για τον Κύκλο Ζ (ομάδα Α). Οι υπόλοιποι είναι υποψήφιοι και για άλλους κύκλους.

- (β) Ορισμένες θέσεις, ιδιαίτερα σε περιφερειακά Πανεπιστήμια, δεν ελκύουν το ενδιαφέρον των υποψηφίων. Υποψήφιοι δηλαδή που εξασφαλίζουν δικαίωμα διεκδίκησης θέσης δεν ενδιαφέρονται να πάρουν τις θέσεις αυτές.
- (γ) Μικρότερος αριθμός θέσεων, παραμένει αδιάθετος, γιατί υποψήφιοι που τις περιλαμβάνουν στις προτιμήσεις τους δεν εξασφαλίζουν δικαίωμα διεκδίκησης θέσης).

Ερώτηση ημερομηνίας 20 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γεώργιο Παπαδόπουλο και ληφθείσα στις 20 Ιουνίου 1985.

«Τα προσφυγικά υποστατικά 'Πάνω Παράγκες' στο Μούτταλο Πάφου, κρίθηκαν προ πολλού ακατάλληλα για κατοίκηση από ανθρώπους. Σε επανειλημμένες εκκλήσεις για προσωρινή επιδιόρθωση ή για μετοίκηση στο συνοικισμό, λαμβάνεται η στερεότυπη απάντηση, επί χρόνια, από μερικούς τουλάχιστο, ότι 'οι συνθήκες είναι ικανοποιητικές. Εξάλλου τα εισοδήματά σας είναι εκτός κριτηρίου' κτλ.

Ερωτούμε το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή:

1. Πότε επί τέλους θα εξετασθούν με αντικειμενικά και ανθρωπιστικά κριτήρια οι στεγαστικές ανάγκες των 'παραγκόβιων';
2. Πώς προτίθεται η ανάλογη υπηρεσία ν' αντιμετωπίσει τις άμεσες ανάγκες, ώστε αυτοί ν' απαλλαγούν από τον εφιάλτη της τραγικής χειμερινής περιόδου;»

Απάντηση ημερομηνίας 2 Αυγούστου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 20 Ιουνίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γεώργιου Παπαδόπουλου.

«Στην περιοχή Πάνω και Κάτω Παράγκες της συνοικίας Μουττάλου υπάρχουν 65 λυόμενες και 20 κτιστές Τ/Κ κατοικίες που παραχωρήθηκαν για τη στέγαση ισάριθμων προσφυγικών οικογενειών. Από έρευνα που έγινε, στην οποία έλαβαν μέρος διάφορα Κυβερνητικά Τμήματα και εκπρόσωποι των προσφυγικών οργανώσεων, διαπιστώθηκε ότι με ανάλογες επιδιορθώσεις λαμβάνοντας υπόψη ότι πρόκειται περί λυόμενων κατασκευών, οι οικίες θα καθίσταντο κατάλληλες για στέγαση για αρκετό χρονικό διάστημα ακόμα. Ειδικό συνεργείο της Υπηρεσίας Προστασίας και Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών ανέλαβε την επιδιόρθωση των οικιών και το όλο έργο της επιδιόρθωσης αποπερατώθηκε το Μάιο του 1984, με δαπάνη £25,000. Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι το αποχετευτικό πρόβλημα το οποίο υπήρχε στην περιοχή έχει λυθεί με την εκτέλεση έργων, στα μέσα του ίδιου χρόνου, έναντι δαπάνης £8,660.

Λόγω όμως της κατασκευής των σπιτιών αυτών και των μικρών διαστάσεων των δωματίων μπορεί να λεχθεί ότι υπάρχει σε κάποιο βαθμό συνωστισμός στις συνθήκες διαβίωσης των ενοίκων. Επειδή όμως αυτά είναι συνεχόμενα μεταξύ τους, σε περίπτωση που μια οικογένεια μεταστεγάζεται, το σπίτι, αντί να παραχωρηθεί σε άλλη οικογένεια, προσαρμόζεται στις εφαιπτόμενες του οικιστικές μονάδες ώστε να δημιουργούνται πιο άνετες συνθήκες διαβίωσης των ενοίκων.

Παρά τις επιδιορθώσεις και βελτιώσεις που έγιναν στα σπίτια αυτά, εξακολουθούν να μειονεκτούν σε σύγκριση με τις συνήθειες οικιστικές μονάδες. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς, μελετά το όλο θέμα με σκοπό τη ριζική λύση του».

Ερώτηση ημερομηνίας 20 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Νίκο Αναστασιάδη και ληφθείσα στις 20 Ιουνίου 1985.

«Από καταγγελίες υποψηφίων για τις θέσεις στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδας φαίνεται πως μέχρι σήμερα έχουν δοθεί λανθασμένα θέματα στα μαθήματα της Βιολογίας, Χημείας, Μαθηματικών και Αρχαίων Ελληνικών.

Η πιο πάνω απαράδεκτη κατάσταση θα έχει οπωσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις στα τελικά αποτελέσματα με συνέπεια πολλοί από τους σπουδαστές να αποκλειστούν από τον κύκλο σπουδών που έχουν επιλέξει ή ακόμα κι' από οποιαδήποτε θέση στις Ανώτατες Σχολές της Ελλάδας.

Επειδή η ευθύνη βαρύνει αποκλειστικά τους υπεύθυνους του Υπουργείου και επειδή φημολογείται ότι τούτο γίνεται σκόπιμα για να δοθεί το πρόσχημα να μη

δοθούν όλες οι προκηρυχθείσες θέσεις στους υποψήφιους σπουδαστές ερωτάται το Υπουργείο Παιδείας να πληροφορήσει τη Βουλή:

- (α) Με βάση ποια κριτήρια θα βαθμολογηθούν τα γραπτά των σπουδαστών στα μαθήματα που δόθηκαν λανθασμένα θέματα;
- (β) Από ποιούς προετοιμάζονται, από ποιους ελέγχονται και με βάση ποια ύλη ετοιμάζονται τα θέματα των εξετάσεων;
- (γ) Υπάρχει ή όχι η πρόθεση του Υπουργείου να παραχωρήσει όλες τις θέσεις στους υποψήφιους σπουδαστές και με βάση ποια λογική θα μπορούσε να αποκλειστούν οι υποψήφιοι εξαιτίας λανθασμένων θεμάτων που οι υπεύθυνοι του Υπουργείου ετοίμασαν;
- (δ) Ποια μέτρα θα πάρει το Υπουργείο εναντίον των υπευθύνων για την απαράδεκτη αυτή κατάσταση;»

Απάντηση ημερομηνίας 31 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Παιδείας σε Ερώτηση ημερομηνίας 20 Ιουνίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Νίκου Αναστασιάδη.

«Τα εξεταστικά δοκίμια των Εξετάσεων για τα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, που οργανώνει το Υπουργείο Παιδείας κάθε χρόνο, καταρτίζονται από τους οικείους Επιθεωρητές.

Για κάθε εξεταστικό δοκίμιο ορίζεται επιτροπή από δύο Επιθεωρητές. Οι δύο Επιθεωρητές καταρτίζουν τα εξεταστικά δοκίμια, επιβλέπουν τη δακτυλογράφηση και διορθώνουν τα στένσιλς. Επιβλέπουν επίσης την πολυγράφηση και την τοποθέτηση των εξεταστικών δοκιμίων σε φακέλους οι οποίοι σφραγίζονται.

Εκτός από τα μέλη της επιτροπής κανένας άλλος δεν λαμβάνει γνώση του περιεχομένου του εξεταστικού δοκιμίου για λόγους διαφύλαξης του απορρήτου.

Τα εξεταστικά δοκίμια στηρίζονται πάνω στην εξεταστέα ύλη που είναι βασικά η διδακτέα ύλη στην Στ' τάξη. Η εξεταστέα ύλη δημοσιεύεται έξι τουλάχιστον μήνες πριν τις Εξετάσεις.

Στις φετινές εξετάσεις σημειώθηκαν, δυστυχώς, ορισμένα λάθη σε 5 από τα 25 εξεταστικά δοκίμια. Τα λάθη αυτά δεν ήταν πολύ σοβαρά και οφείλονταν σε αβλεψίες. Δόθηκαν οδηγίες ώστε οι περιπτώσεις αυτές να αντιμετωπιστούν έτσι που τα λάθη που σημειώθηκαν να μην αποβούν σε βάρος των υποψηφίων.

Αναλυτικότερα τα λάθη που σημειώθηκαν είναι τα ακόλουθα:

1. Εξεταστικό δοκίμιο Χημείας

Έγινε λάθος στην ερώτηση με τον αριθμό 25. Το λάθος αυτό διαπιστώθηκε έγκαιρα και διορθώθηκε. Έγινε επίσης λάθος στο τέταρτο ερώτημα της ερώτησης 28. Δόθηκαν οδηγίες στους βαθμολογητές να δώσουν τις 4 μονάδες από τις 100, που αντιστοιχούν στο ερώτημα αυτό, σε όλους τους υποψηφίους που προσήλθαν στην εξέταση.

2. Εξεταστικό δοκίμιο Μαθηματικών Α

Στην ερώτηση 14 υπήρχε κίνδυνος ο συμβολισμός των ακτίνων των παρεγγεγραμμένων κύκλων να εκληφθεί ως γινόμενο. Δόθηκαν οδηγίες στους βαθμολογητές να δώσουν τις 5 μονάδες από τις 100 που αντιστοιχούν στην ερώτηση αυτή, στους υποψηφίους που θα διαπιστωθεί ότι εξέλαβαν το συμβολισμό των ακτίνων ως γινόμενο.

3. **Εξεταστικό δοκίμιο Αρχαίων Ελληνικών**

Στο δοκίμιο αυτό διαπιστώθηκαν αβλεψίες, δύο τελικά ν και δύο οξείες, που δεν επηρεάζουν τους υποψηφίους.

4. **Εξεταστικό δοκίμιο Γαλλικών**

Στην ερώτηση Β1 (ε) αντί Ουί γράφτηκε Qui. Το λάθος επισημάνθηκε και διορθώθηκε έγκαιρα.

5. **Εξεταστικό δοκίμιο Φυσικής Μηχανολόγων**

Στην ερώτηση 16 που βαθμολογείται με 1.25 μονάδες από τις 100, παραλείφθηκε η γραφική παράσταση. Τούτο έγινε αντιληπτό έγκαιρα και η ερώτηση διαγράφηκε. Μέγιστη δυνατή βαθμολογία θα θεωρηθούν οι 98.75 μονάδες των υπόλοιπων ερωτήσεων».

Ερώτηση ημερομηνίας 20 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Αμμοχώστου κ.κ. Κωνσταντίνο Λόρδο και Χρίστο Σολωμή και ληφθείσα στις 20 Ιουνίου 1985.

«Φέτος που οι παγετοί κατέστρεψαν χιλιάδες σκάλες πατατών, είχε σαν αποτέλεσμα να ξηλωθούν ολόκληρες εκτάσεις πατατών και να καλλιεργηθούν με διάφορα άλλα είδη μεταξύ των οποίων και καρπούζια.

Επειδή παρατηρείται μεγάλο πρόβλημα στη διάθεση των καρπουζιών ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή:

1. Τι μέτρα έλαβε το Υπουργείο αυτό για τη διάθεση και εξαγωγή των καρπουζιών της φετεινής εσοδείας αφού γνώριζε ότι προεβλέπετο υπερπαραγωγή καρπουζιών;
2. Προωθείται το αίτημα των παραγωγών για ίδρυση Συμβουλίου Εμπορίας Καρπουζιών;»

Απάντηση ημερομηνίας 10 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας σε Ερώτηση ημερομηνίας 20 Ιουνίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Αμμοχώστου κ.κ. Κωνσταντίνου Λόρδου και Χρίστου Σολωμή.

«Το Υπουργείο μας για να αντιμετωπίσει επιτυχώς την όσο το δυνατό καλύτερη διάθεση της φετεινής υπερπαραγωγής των καρπουζιών προέβη στις ακόλουθες ενέργειες:

- (1) Είχε σειράν συσκέψεων τόσο με άλλα αρμόδια Κυβερνητικά Τμήματα όσο και με τις Αγροτικές Οργανώσεις και το Συνεργατισμό, για εξεύρεση τρόπου διάθεσης και συντονισμού των προσπαθειών για την καλύτερη διάθεση των καρπουζιών της φετεινής εσοδείας.
- (2) Προέβη μέσω των Εμπορικών του Κέντρων στο Εξωτερικό, σε έρευνες αγορών αποτέλεσμα των οποίων ήτο να εξευρεθούν κατ' αρχήν ενδιαφερόμενοι αγοραστές, οι διευθύνσεις των οποίων δόθηκαν στους εξαγωγείς για περαιτέρω συνδιαλλαγή.
- (3) Ο Διευθυντής Εμπορίου σε πρόσφατο ταξίδι του στη Δ. Γερμανία, επελήφθη του θέματος της διάθεσης των καρπουζιών στην αγορά της χώρας αυτής, κατά δε τη διάρκεια της επίσκεψής του στάληκαν δείγματα σε ενδιαφερόμενους αγοραστές.

- (4) Έγιναν προσπάθειες, μέσω των Εμπορικών Αποστολών των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης, που ευρίσκονται στην Κύπρο, για προώθηση των εξαγωγών των κάρπουζιών στις χώρες αυτές.

Όσον αφορά το αίτημα για ίδρυση Συμβουλίου Εμπορίας Καρπουζιών σας πληροφορώ ότι η Κυβέρνηση μελετά το θέμα αυτό στα γενικότερα πλαίσια της δημιουργίας Συμβουλίων Εμπορίας και αναμένεται να ληφθούν αποφάσεις αφού μελετηθούν σε βάθος συμπεράσματα σχετικών μελετών που έχουν γίνει ή θα γίνουν».

Ερώτηση ημερομηνίας 27 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκο Χρίστου και ληφθείσα στις 27 Ιουνίου 1985.

«Οι παραγωγοί της Κοινότητας Ασγάτας παραπονούνται ότι δεν θα τους δοθεί νερό για άρδευση από τον παρακείμενο υδατοφράκτη.

Γι' αυτό και ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων, γιατί να μη δίνεται στους παραγωγούς της περιοχής νερό τη στιγμή μάλιστα που ο υδατοφράκτης κατασκευάστηκε στη γη τους;»

Απάντηση ημερομηνίας 21 Αυγούστου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 27 Ιουνίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκου Χρίστου.

«Καταρχή δεν έχει αποκλεισθεί το ενδεχόμενο παραχώρησης νερού για τις αρδευτικές ανάγκες της κοινότητας Ασγάτας από τον παρακείμενο Υδατοφράκτη (Έργο Βασιλικού-Πεντάσχοινου).

2. Επειδή όμως από τις σχετικές μελέτες προέκυψε ότι το σχέδιο μεταφοράς νερού από το Φράγμα για τις αρδευτικές ανάγκες της Ασγάτας θα ήταν οικονομικά ασύμφορο (γιατί λόγω υψομετρικής διαφοράς το νερό δεν θα μπορεί να μεταφέρεται στο χωριό με βαρύτητα αλλά μέσω αντλητικών συγκροτημάτων) το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, μελετά τις ακόλουθες υπαλλακτικές λύσεις:

- (α) Την ανόρυξη γεωτρήσεων, (ήδη ανωρύχθη μια γεώτρηση με ωριαία απόδοση 20-25 κυβικών μέτρων και υπάρχει πρόγραμμα συνέχισης του γεωτρητικού έργου)
- (β) Την κατασκευή εξωποτάμιας χωμάτινης υδατοδεξαμενής από την οποία το νερό θα μεταφέρεται με βαρύτητα.

3. Σε περίπτωση που οι πιο πάνω εναλλακτικές επιλογές θα αποδεικνύοντο ανεφάρμοστες τότε θα μελετηθεί εκ νέου η δυνατότητα παροχής νερού απευθείας από το Φράγμα.

4. Τα πιο πάνω είχα την ευκαιρία να συζητήσω διεξοδικά με τη Χωρική Αρχή, την Αρδευτική Επιτροπή και άλλους ενδιαφερόμενους στην παρουσία των Βουλευτών της περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Κ. Χρίστου, Κ. Παναγίδη και Ι. Κατσούνωτου κατά την επίσκεψή μου στην κοινότητα Ασγάτας την 1η Αυγούστου 1985».

Ερώτηση ημερομηνίας 27 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκο Χρίστου και ληφθείσα στις 27 Ιουνίου 1985.

«Το οίκημα που χρησιμοποιείται για σχολείο στην κοινότητα Μοναγρουλλιού είναι ακατάλληλο.

Γι' αυτό και ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων πότε θα οικοδομηθεί το περιφερειακό σχολείο για την περιοχή».

Απάντηση ημερομηνίας 15 Ιουλίου 1985, του Υπουργού Παιδείας σε Ερώτηση ημερομηνίας 27 Ιουνίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκου Χρίστου.

«Το οίκημα στο οποίο στεγάζεται το Δημοτικό Σχολείο Μοναγρουλλιού είναι εκκλησιαστική περιουσία. Το 1983 έγιναν επιδιορθώσεις έναντι δαπάνης ύψους £670.—. Έκτοτε ο κοινοτάρχης δεν αποτάθηκε στο Υπουργείο Παιδείας για οποιασδήποτε επιδιορθώσεις στο σχολικό κτίριο.

Το Υπουργείο Παιδείας, μέσα στα πλαίσια της κυβερνητικής πολιτικής για δημιουργία κεντρικών περιφερειακών σχολείων με τη συμπλεγματοποίηση μικρών σχολείων, προγραμματίζει την ανέγερση νέου σχολικού κτιρίου για τα χωριά Μονή και Μοναγρούλλι σε χώρο που θα συμφωνηθεί από τις δυο κοινότητες».

Ερώτηση ημερομηνίας 28 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα στις 29 Ιουνίου 1985.

«Υπάρχουν βασικά προβλήματα που αφορούν την κυπριακή οικονομία και γενικότερα τον αγροτικό κόσμο. Η στάση που ακολουθεί η Κυβέρνηση πάνω σ' αυτά θεωρείται απαράδεκτη.

Τα προβλήματα αυτά αφορούν την εκπροσώπηση του αγροτικού κόσμου στην Επιτροπή Σιτηρών, στο Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων (ΣΑΠ) και στην Επιτροπή Τιμών.

Οι πιο πάνω Επιτροπές χειρίζονται εκατομμυρίων λιρών προϊόντα που παράγει ο αγροτικός κόσμος (9 εκατομμύρια λίρες αμπελουργικά προϊόντα, 8 εκατομμύρια λίρες σιτηρά και βασικά προϊόντα) που είναι επίσης και καταναλωτής. Σ' αυτές τις Επιτροπές διορίζονται κυβερνητικοί Τμηματάρχες, εμποροβιομήχανοι ενώ ο αγροτικός κόσμος με τις Αγροτικές Οργανώσεις του δεν εκπροσωπείται.

Ερωτούμε τα αρμόδια Υπουργεία:

1. Γιατί η Κυβέρνηση ως τώρα αρνείται να δεχτεί τις ομόφωνες εισηγήσεις του αγροτικού κόσμου για εκπροσώπηση στις Επιτροπές Σιτηρών, Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων και Επιτροπή Τιμών;
2. Είναι τα συμφέροντα των εμποροβιομηχάνων που επηρεάζουν τις απόψεις της Κυβέρνησης και αρνείται να δεχτεί αυτή την εκπροσώπηση;
3. Για τα προϊόντα που υπάρχουν και λειτουργούν διάφορες μικτές Επιτροπές δεν βοηθούνται οι κοινοί σκοποί και τα γενικότερα συμφέροντα της κυπριακής οικονομίας;»

Απάντηση ημερομηνίας 21 Αυγούστου 1985, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας σε Ερώτηση ημερομηνίας 29 Ιουνίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Όπως επανειλημμένα είχαμε πληροφορήσει τον Έντιμο Βουλευτή, κάθε φορά που συζητούνται στην Επιτροπή Τιμών θέματα που αφορούν άμεσα τον Αγροτικό κόσμο (τιμές γεωργοκτηνοτροφικών προϊόντων) καλούνται εκπρόσωποι όλων των Αγροτικών Οργανώσεων και οι απόψεις και εισηγήσεις τους διαβιβάζονται στην Αρμόδια Αρχή όπως και των άλλων μελών της Επιτροπής.

Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση της Επιτροπής Σιτηρών. Όσον αφορά το ΣΑΠ οι αμπελουργοί εκπροσωπούνται στη Συμβουλευτική Επιτροπή η οποία μεταφέρει τις απόψεις τους στο Συμβούλιο του ΣΑΠ».

Ερώτηση ημερομηνίας 3 Ιουλίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα στις 4 Ιουλίου 1985.

«Στον Τύπο δημοσιεύθηκαν πληροφορίες ότι πολλοί αλλοδαποί χρησιμοποιούν διάφορα τεχνάσματα για να μπορέσουν να εξασφαλίσουν ιδιοκτησία ακινήτων στην Κύπρο.

Οι πληροφορίες αυτές αναφέρουν ότι εκατοντάδες διαμερίσματα σε τουριστικά συγκροτήματα στη Λεμεσό, Πάφο, Λάρνακα και Αγία Νάπα έχουν ήδη περιέλθει με διάφορους τρόπους στα χέρια αλλοδαπών.

Χρησιμοποιούνται νομοτεχνικά συμβόλαια για προώθηση του σκοπού της εξασφάλισης της ιδιοκτησίας.

Οι ενέργειες αυτές δημιουργούν σοβαρούς κινδύνους για την τουριστική μας βιομηχανία για να περιέλθει στα χέρια αλλοδαπών (ξένων) προς όφελος όχι της Κύπρου, αλλά του ξένου επιχειρηματικού κεφαλαίου.

Ερωτούμε τα αρμόδια Υπουργεία και τους υπευθύνους του Κ.Ο.Τ.

1. Είναι σε γνώση της Κυβέρνησης αυτές οι παράνομες ενέργειες για αγορά τουριστικών διαμερισμάτων από αλλοδαπούς;
2. Πόσα τουριστικά διαμερίσματα στην Πάφο-Λεμεσό-Αγία Νάπα-Λάρνακα ανήκουν σε ξένους επιχειρηματίες;
3. Τι μέτρα μελετά η Κυβέρνηση για την προστασία των κυπριακών συμφερόντων από τις ενέργειες των ξένων επιχειρηματιών;

Απάντηση ημερομηνίας 19 Αυγούστου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 4 Ιουλίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Η απόκτηση ακίνητης ιδιοκτησίας από αλλοδαπούς στην Κύπρο διέπεται από τον περί Κτήσεως Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Αλλοδαποί) Νόμο, Κεφ. 109, τα δε κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη κατά την εξέταση των αιτήσεων, τα οποία σημειωτέον εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο, είναι η οικονομική κατάσταση, το επάγγελμα και ο χαρακτήρας των αιτητών αλλοδαπών καθώς και ο σκοπός για τον οποίο ενδιαφέρονται να αποκτήσουν ακίνητη ιδιοκτησία στην Κύπρο. Με βάση τα κριτήρια αυτά παρέχεται άδεια για απόκτηση είτε ενός διαμερίσματος ή μιας κατοικίας είτε ενός οικοπέδου ή αγροτεμαχίου (όχι πάνω από 2 σκάλες). Αναφέρεται συναφώς ότι το Υπουργικό Συμβούλιο χορηγεί τέτοιες

άδειες με πολλή φειδώ, για αποκλειστικά προσωπική χρήση των ιδίων των αιτητών αλλοδαπών, (είτε για διακοπές είτε για μόνιμη εγκατάσταση) και όχι για οποιουσδήποτε άλλους και/ή κερδοσκοπικούς σκοπούς.

Κατά το διάστημα 1974-1984 εγκρίθηκαν οι αιτήσεις 3,106 αλλοδαπών (1686 διαμερίσματα, 742 κατοικίες και 678 οικόπεδα ή αγροτεμάχια). Από αυτούς οι 1615 είναι Βρεττανοί, οι 1052 Άραβες και οι 439 διαφόρων άλλων Εθνικοτήτων. Αναλυτικά κατά την ίδια περίοδο έχουν εγκατασταθεί στην Επαρχία Λευκωσίας 230 αλλοδαποί (138 διαμερίσματα), στην Επαρχία Λεμεσού 1615 αλλοδαποί (1071 διαμερίσματα) στην Επαρχία Πάφου 916 (284 διαμερίσματα), στην Επαρχία Λάρνακας 231 (118 διαμερίσματα) και στην Επαρχία Αμμοχώστου (Αγία Νάπα και Παραλίμνι) 114 (75 διαμερίσματα)».

Ερώτηση ημερομηνίας 1 Ιουλίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκο Χρίστου και ληφθείσα στις 4 Ιουλίου 1985.

«Οι παραγωγοί Αγριδιών παραπονούνται ότι τους ζητείται να ξεριζώσουν αμπέλια και δένδρα για να τους παραχωρηθεί νερό ενώ άλλοι παραγωγοί στην ίδια κοινότητα παραπονούνται ότι δεν τους παραχωρείται νερό για αρδευτικούς σκοπούς.

Γι' αυτό και ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα της Βουλής γιατί δεν προχωρεί στην αναθεώρηση των καλλιεργειών έτσι που να παραχωρηθεί νερό από την υδατοδεξαμενή σε καλλιεργητές που διαθέτουν γη και ζητούν νερό για την αξιοποίησή της».

Απάντηση ημερομηνίας 8 Αυγούστου 1985 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 4 Ιουλίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκου Χρίστου.

- «1. Το Αρδευτικό έργο Αγριδιών (Υδατοδεξαμενή) εκτελέστηκε μέσα στα πλαίσια του Σχεδίου Ενιαίας Αγροτικής Ανάπτυξης της Πιτσιλιάς και σύμφωνα με τον περί Αρδευτικών Τμημάτων (Χωρίων) Νόμο, Κεφ. 342. Στο Αρδευτικό Τμήμα που ιδρύθηκε εντάχθηκαν 90 σκάλες γης που ικανοποιούσαν το κριτήριο του συμπαγούς της εκτάσεως και της εδαφολογικής καταλληλότητας.
2. Από τις 90 αυτές σκάλες, έχουν ήδη αξιοποιηθεί οι 50 και αναμένεται ότι οι ιδιοκτήτες των υπόλοιπων 40 θα προβούν προσεχώς στην αξιοποίησή τους.
3. Οι καλλιέργειες που κρίνονται επιθυμητές και συστήνονται για την έκταση που καλύπτει το έργο, περιλαμβάνουν τις κερασιές, τις μηλιές, τις αμυγδαλιές και τα λαχανικά.

Παρόλο τούτο σε καμιά περίπτωση, εξ όσων μπορέσαμε να εξακριβώσουμε, η Αρδευτική Επιτροπή του Τμήματος αρνήθηκε να παραχωρήσει νερό σε δικαιούχο πρόσωπο για την άρδευση άλλων υφιστάμενων καλλιεργειών.

4. Σε ό,τι αφορά της παραχώρησης νερού για την άρδευση γης που βρίσκεται έξω από την έκταση που καλύπτει το Αρδευτικό Τμήμα, πρέπει να αναφερθεί ότι η επέκταση της αρδεύσεως για να καλύψει

— τεμάχια γης που βρίσκονται έξω από την ήδη αρδευόμενη συμπαγή περιοχή αυξάνει τις δαπάνες και είναι εφικτή μόνο σε περιπτώσεις τεμαχίων που βρίσκονται στην περιφέρεια της αρδευόμενης περιοχής, εφόσον βεβαίως υπάρχει αρκετό νερό και εξασφαλισθεί η συγκατάθεση της Αρδευτικής Επιτροπής του Τμήματος».

Ερώτηση ημερομηνίας 1 Ιουλίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκο Χρίστου και ληφθείσα στις 4 Ιουλίου 1985.

«Η Κοινότητα Κάτω Πολεμιδιών που αριθμεί σήμερα περί τις 17 χιλ. κατοίκους αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα εξαιτίας του γεγονότος ότι εγκαταστάθηκαν σε συνοικισμούς πολλοί πρόσφυγες. Συγκεκριμένα η υδατοπρομήθεια χρειάζεται να ενισχυθεί, οι πολεοδομικές ζώνες να αναθεωρηθούν, να εξευρεθεί γη για οικοπεδικούς σκοπούς, να παραχωρηθεί σκυβαλοφόρο όχημα στην κοινότητα από το κράτος και άλλα.

Επειδή η Κοινότητα δεν είναι δυνατό να λύσει αυτά τα προβλήματα με τα πενιχρά οικονομικά μέσα που διαθέτει, ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα της Βουλής ποια βοήθεια η Εκτελεστική Εξουσία είναι διατεθειμένη να προσφέρει στην κοινότητα για την επίλυση αυτών των προβλημάτων».

Απάντηση ημερομηνίας 13 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 4 Ιουλίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκου Χρίστου.

«Στην κοινότητα Κάτω Πολεμιδιών παρέχεται πόσιμο νερό από δύο γεωτρήσεις. Με την ποσότητα νερού που παρέχεται από αυτές καλύπτονται οι υδατικές ανάγκες των κατοίκων σε αρκετά ικανοποιητικό βαθμό και δεν πρέπει, τουλάχιστον στο παρόν στάδιο, να αντιμετωπίζεται οποιοδήποτε πρόβλημα έλλειψης πόσιμου νερού.

2. Επειδή όμως μελλοντικά δυνατόν να υπάρξει πρόβλημα ανεπάρκειας της κοινοτικής υδατοπρομήθειας, λόγω της αύξησης του αριθμού των προσφύγων που θα εγκατασταθούν στην περιοχή, το Υπουργείο μου ετοιμάζει μελέτη για την παροχή επιπρόσθετης ποσότητας νερού προς την κοινότητα για την κάλυψη μελλοντικών αναγκών.

3. Η μελέτη αυτή υπολογίζεται να συμπληρωθεί γύρω στα τέλη Σεπτεμβρίου του 1985».

Ερώτηση ημερομηνίας 27 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου και ληφθείσα στις 19 Ιουλίου 1985.

«Τι προγραμματισμός υπάρχει για την άρδευση χιλίων σκαλών γης των Κοιμών από το μεγάλο αρδευτικό έργο της Πάφου;»

Απάντηση ημερομηνίας 14 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 19 Ιουλίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

«Οι υδάτινοι πόροι του Μεγάλου Υδατικού Έργου Πάφου είναι δεσμευμένοι για την άρδευση των περιοχών που καλύπτονται από το υφιστάμενο αρδευτικό

δίκτυο. Επέκταση, συνεπώς, του αρδευτικού δικτύου για κάλυψη γης της κοινό-τητας Κοινών, προϋποθέτει την εξασφάλιση πρόσθετων υδάτινων πόρων, πράγμα το οποίο στο παρόν στάδιο δεν είναι δυνατό».

Ερώτηση ημερομηνίας 20 Ιουλίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Κυριάκο Χρίστου και ληφθείσα στις 23 Ιουλίου 1985.

«Όπως μας έχει καταγγελλεί από άμεσα επηρεαζόμενα πρόσωπα και άλλους, στο Γραφείο Εργασίας Λεμεσού —Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων— κάθε Δευτέρα και Πέμπτη υπάρχει μεγάλη ταλαιπωρία και συνωστισμός των ανέργων, γυναικών, και ανδρών, για να εγγραφούν στο μητρώο των ανέργων.

Επειδή παρά τις διαμαρτυρίες των άμεσα επηρεαζόμενων η κατάσταση συνεχίζεται και η ταλαιπωρία των ανέργων είναι δυνατόν να πάρει διαστάσεις, ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο:

1. Έχει επιληφθεί του όλου προβλήματος όπως εμφανίζεται σήμερα στο Γραφείο Εργασίας;
2. Ποια πρακτικά μέτρα παίρνονται για να εκλείψει η ταλαιπωρία των ανέργων κυρίως αλλά και του προσωπικού;»

Απάντηση ημερομηνίας 24 Αυγούστου 1985, του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε Ερώτηση ημερομηνίας 23 Ιουλίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Κυριάκου Χρίστου.

«Σύμφωνα με τη νομοθεσία περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων, κανένας δεν μπορεί να θεωρηθεί άνεργος για σκοπούς επιδόματος ανεργίας, εκτός αν παρουσιάζεται μια φορά την εβδομάδα σε καθορισμένη ημέρα, σ' ένα από τα κατά τόπους Γραφεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για υπογραφή του Μητρώου Ανέργων. Οι ημέρες υπογραφής καθορίζονται ανάλογα με τον αριθμό των ανέργων κάθε Επαρχίας. Στην Επαρχία Λεμεσού ο αριθμός των αιτητών επιδόματος ανεργίας που ήταν γραμμένοι στα μέσα Μαΐου 1985 ήταν 885 και είχαν καταταχθεί, για σκοπούς υπογραφής, σε τρεις ημέρες, δηλ. Δευτέρα, Τρίτη και Πέμπτη. Ο αριθμός των αιτητών αυτών της Επαρχίας Λεμεσού αυξήθηκε απότομα και από 885, που ήταν το Μάιο, ανήλθε τον Ιούλιο του 1985 σε 1,447. Τούτο είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία συνωστισμού και την πρόκληση ταλαιπωριών στους αιτητές.

Για απάμβλυνση του προβλήματος, έχουν ήδη γίνει διευθετήσεις για αύξηση των ημερών υπογραφής, έτσι που οι προσερχόμενοι κάθε μέρα στο Γραφείο για υπογραφή του Μητρώου Ανέργων να μειωθούν.

Η αύξηση των ημερών υπογραφής είναι, υπό τις περιστάσεις, ο μόνος τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος, γιατί οποιαδήποτε αύξηση του προσωπικού είναι αδύνατη λόγω της ανεπαρκούς επανδρώσεως του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Το Τμήμα αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα επανδρώσεως μετά την εισαγωγή του νέου Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και την ανάληψη επιπρόσθετων δραστηριοτήτων (είσπραξη εισφορών βιομηχανικής κατάρτισης και αμυντικής θωράκισης και εφαρμογή νομοθεσίας Ταμείων Προνοίας) χωρίς ανάλογη αύξηση προσωπικού. Το πρόβλημα πήρε ανησυχητικές διαστάσεις ύστερα από τη διαγραφή 12 θέσεων από τη Βουλή των Αντιπροσώπων από τον Προϋπολογισμό του Τμήματος για το 1985.

Με την ευκαιρία αυτή θα παρακαλούσα όπως τα πιο πάνω ληφθούν υπόψη κατά την εξέταση από τη Βουλή των σχετικών προτάσεων για επανίδρυση των θέσεων του Τμήματος. Θα ήθελα, επίσης, να αναφέρω ότι η κατάσταση θα ήταν πολύ χειρότερη σ' ό,τι αφορά τη λειτουργία των υπηρεσιών του Τμήματος, αν το προσωπικό δεν κατέβαλλε υπεράνθρωπες προσπάθειες εργαζόμενο υπερωριακά χωρίς αμοιβή και παραιτούμενο από μεγάλο μέρος της άδειάς του χωρίς κανένα αντάλλαγμα».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στο Κεφάλαιο Δ' εκκρεμεί ακόμη η συζήτηση του θέματος «Η κατάσταση του εσωτερικού μετώπου και οι ευθύνες όλων», που ενέγραψε ο αξιότιμος Βουλευτής και Πρόεδρος της ΕΔΕΚ κ. Βάσος Λυσσαρίδης.

Αντιλαμβάνομαι ότι η συζήτηση αυτού του θέματος θα συνεχισθεί την προσεχή Πέμπτη. Παρακαλώ όμως όλους τους Βουλευτές οι οποίοι θα ομιλήσουν επί του θέματος αυτού να είναι έτοιμοι την προσεχή Πέμπτη, ούτως ώστε να καταθέσουν τις ομιλίες τους για να δοθεί η ευκαιρία στους Βουλευτές που θέλουν να δευτερολογήσουν να πράξουν τούτο, και στον εγγράψαντα το θέμα Πρόεδρο της ΕΔΕΚ να το κλείσει με την τελική ομιλία του.

Κύριοι,

Νομίζω ότι έχομε φθάσει στη λήξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος. Η επόμενη συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 3 Οκτωβρίου 1985, με την ακόλουθη Ημερήσια Διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

- 1) Ο περί Δήμων Νόμος του 1985.
- 2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 44) του 1985.
- 3) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 30) του 1985.
- 4) Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.
- 5) Ο περί της Διεθνούς Συμβάσεως περί της Καταμετρήσεως της Χωρητικότητας των Πλοίων του 1969 (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1985.
- 6) Ο περί Προστασίας των Λουομένων εν τη Θαλάσση (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.
- 7) Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.
- 8) Ο περί Αγροφυλάκων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.
- 9) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 46) του 1985.
- 10) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 47) του 1985.
- 11) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 48) του 1985.
- 12) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 49) του 1985.
- 13) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 50) του 1985.
- 14) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 31) του 1985.
- 15) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 7) του 1985.
- 16) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 45) του 1985.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Ερωτήσεις—Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ:

«Η κατάσταση του εσωτερικού μετώπου και οι ευθύνες όλων».

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του αξ. Βουλευτή κ. Βάσου Λυσσαρίδη)
(7.3.1985).

(Συνέχιση της συζήτησης).

Ο κ. Κληρίδης παρακαλώ.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προτίθεται να εγγράψω θέμα και γι' αυτό ζητώ το λόγο. Μετά το στυγερό έγκλημα στη μαρίνα της Λάρνακας με την εν ψυχρώ δολοφονία ομήρων, που αποτελεί όχι μόνο καταστρατήγηση των νόμων της Κυπριακής Δημοκρατίας αλλά και του Διεθνούς Δικαίου, ζητώ να εγγράψω το εξής θέμα:

«Η εγκληματικότητα (ναρκωτικά, δολοφονίες, ληστείες) που συνεχώς με αυξανόμενο ρυθμό εισάγεται στην Κύπρο, τα αιματηρά επεισόδια ανάμεσα σε ξένους και η εμφανής αδυναμία της Κυβέρνησης να εδραιώσει το Νόμο και την τάξη».

Πιστεύω ότι η Βουλή αυτή πρέπει να συζητήσει αυτό το θέμα και πρέπει να ζητήσει κατά τη διάρκεια της συζητήσεως να προσέλθει και ο αρμόδιος Υπουργός στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή για να δώσει εξηγήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κληρίδη, είναι πολύ ενδιαφέρον το θέμα το οποίο ζητείτε να εγγραφεί. Είμαι υποχρεωμένος να το θέσω σε ψηφοφορία με την ελπίδα ότι θα εγκριθεί.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Δεν υπάρχει ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κανονικά δεν θα υπήρχε καμιά ένσταση· τουναντίον κι' εμείς αισθανόμεθα εντονότατα ότι αυτό το εισαγόμενο έγκλημα στην Κύπρο το οποίο δε σέβεται τους νόμους και γενικά τη φιλοξενία αυτού του τόπου, πρέπει να παταχθεί με κάθε τρόπο και δεν μπορεί να συνεχιστεί. Αλλά διαφωνούμε με την έκφραση «η εμφανής αδυναμία της Κυβέρνησης». Αν ο κ. Κληρίδης μπορούσε να κάμει κάποια αλλαγή στη διατύπωση του προτεινόμενου για εγγραφή θέματος, τότε νομίζω ότι θα μπορούσαμε να συμφωνήσουμε στην εγγραφή του χωρίς, εν πάση περιπτώσει, εκείνη την έκφραση περί εμφανούς αδυναμίας της Κυβερνήσεως με την οποία δεν συμφωνούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λόρδος.

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

Ο κ. Κληρίδης ζήτησε το λόγο, κ. Πρόεδρε.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν θα χρησιμοποιούσα την έκφραση «εμφανής αδυναμία» αν δεν είχαν συμβεί ορισμένα γεγονότα.

Πρώτον, δολοφονία εν ψυχρώ ομήρων έγινε ενώ η μαρίνα της Λάρνακας ήταν περικυκλωμένη από την Κυπριακή Αστυνομία και συγκεκριμένα από ειδικά σώματα της Αστυνομίας. Ο Υπουργός Εσωτερικών και ο Αρχηγός της Αστυνομίας ήταν παρόντες και οι δράστες προχώρησαν να δολοφονήσουν δυο άοπλους αμάχους χωρίς να υπάρξει αποτελεσματική δράση εκ μέρους της Αστυνομίας. Αν αυτό δεν είναι εμφανής αδυναμία, τότε δεν ξέρω τι είναι εμφανής αδυναμία. Αν αποδειχθεί ότι υπήρχαν λόγοι, τότε θα είμαι έτοιμος να αποσύρω την έκφραση αυτή.

Αλλά επιπρόσθετα θέλω να αναφέρω και το εξής: Πώς ήλθαν αυτοί οι άνθρωποι στην Κύπρο; Πώς ευρέθη ο οπλισμός; Έφεραν οπλισμό μαζί τους ή τους εδόθη ο οπλισμός από την Κύπρο; Αν όλα αυτά δεν συνιστούν εμφανή αδυναμία, τότε δεν ξέρω ποια είναι η εμφανής αδυναμία.

Θέλω μάλιστα να τονίσω και το εξής: Ποια ήταν η αντίδραση της Κυβέρνησης; Έκκληση: «Μη χρησιμοποιείτε την Κύπρο σαν αρρένα για να λύσετε τα προβλήματά σας». Παρόμοιες εκκλήσεις έγιναν και στο παρελθόν και πόσο σοβαρά λήφθηκαν υπόψη φαίνεται από τη σειρά των εγκλημάτων που διαπράχθηκαν σ' αυτό τον τόπο με πλήρη παραγνώριση της Κυπριακής νομοθεσίας, της Διεθνούς νομοθεσίας και των αισθημάτων του Κυπριακού λαού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ομήρου και ο κ. Γαλανός.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Νομίζω, κ. Πρόεδρε, ότι δεν θα ήταν σωστό να μπορούμε στη συζήτηση του θέματος που έχει αρχίσει ήδη να γίνεται. Εμείς λέμε το εξής: Να εγγραφεί το θέμα και απομένει στον εισηγητή του θέματος να υποστηρίξει την άποψη την οποία έχει εκφράσει μόλις τώρα. Οι άλλες πλευρές μπορούν να τοποθετηθούν διαφορετικά επί του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Κληρίδης ανέφερε ότι όταν κατατοπισθούμε από την Κυβέρνηση, αν υπάρχουν λόγοι που να μη δικαιολογούν αυτή την έκφραση, τότε θα την αποσύρει. Αυτό αποδεικνύει ότι ίσως ο κ. Κληρίδης να μη γνωρίζει ακριβώς πώς έγιναν τα γεγονότα. Ίσως να υπάρχουν αυτοί οι λόγοι και τότε, εφόσον υπάρχει η πιθανότητα να υπάρχουν πράγματα που δεν γνωρίζει, γιατί αυτό το εύκολο συμπέρασμα στο θέμα το οποίο έθεσε;

Όπωςδήποτε, όμως, είναι δικαίωμά τους να εγγράψουν το θέμα όπως νομίζουν. Ας γίνει αυτή η συζήτηση για να φανεί πράγματι αν υπάρχουν ευθύνες. Όμως νομίζω ότι θα ήταν καλύτερα να προχωρήσουμε στη συζήτηση αφού προηγουμένως γίνει μια κατατόπιση για τα γεγονότα, ώστε τουλάχιστο μιλώντας να γνωρίζουμε με κάθε λεπτομέρεια μέσω των Επιτροπών τι έγινε ακριβώς και κατά πόσο δικαιολογούνται ν' αναφερθούν μερικά πράγματα ή όχι. Γι' αυτό η εισήγησή μας είναι ναι μεν να εγγραφεί το θέμα αλλά ταυτόχρονα και ίσως προηγουμένως να γίνει μια κατατόπιση για τα γεγονότα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαϊωάννου.

ΕΖ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχουμε ένσταση να εγγραφεί το θέμα και να παραπεμφθεί στην αρμόδια Επιτροπή ή, αν θέλετε, στις αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές

προς εξέταση. Βέβαια δεν νομίζω ότι είναι του παρόντος να συζητήσουμε την ουσία του θέματος και παρακαλώ να σταματήσει η συζήτηση του θέματος, δηλαδή να μην μπούμε στην ουσία του θέματος, διότι αυτό θα γίνει όταν θα έχουμε την έκθεση της αρμόδιας ή των αρμόδιων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω, κύριοι, ότι έχει εξαντληθεί το θέμα. Αντιλαμβάνομαι ότι η Βουλή ομόφωνα ενδιαφέρεται να συζητήσει αυτό το πολύ καυτό θέμα που εισηγείται ο κ. Κληρίδης.

Εκείνο που παραμένει τώρα να αποφασιστεί είναι αν θα παραπεμφθεί το θέμα ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών και Αμύνης για να δοθούν οι πληροφορίες για τις οποίες έχει ομιλήσει ο κ. Γαλανός ή αν πρέπει το θέμα να συζητηθεί πρώτον ενώπιον της ολομέλειας του Σώματος και κατόπιν να παραπεμφθεί ενώπιον της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής. Αυτό επαφίεται στην προτίμηση του εγγράφοντος το θέμα βουλευτή.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η δική μου προτίμηση θα ήταν να ανοίξει η συζήτηση σε συνεδρία της ολομέλειας του Σώματος, να ακουσθεί η εισαγωγική ομιλία και να παραπεμφθεί, αν χρειάζεται, το θέμα στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές για να εξετάσουν και τα στοιχεία τα οποία θα καταθέσει ο εισηγητής του θέματος. Άλλως πως θα ήταν πρώτα να εξετάσουν το θέμα οι Επιτροπές και κατόπιν να ακουσθεί η εισηγητική ομιλία στην ολομέλεια του Σώματος για να το επανεξετάσουν και πάλιν οι Επιτροπές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κληρίδη, η δυσκολία αυτής της διαδικασίας είναι ότι όταν αγορεύσετε και πείτε ορισμένα πράγματα, θα θέλουν και οι άλλοι Βουλευτές, ίσως τα άλλα Κόμματα, να τοποθετηθούν και να απαντήσουν σ' αυτά τα οποία θα πείτε ή να προσθέσουν ή να αφαιρέσουν οτιδήποτε σ' αυτά που θα έχουν λεχθεί. Γι' αυτό το λόγο αν θα συζητηθεί το θέμα ενώπιον του Σώματος, να συζητηθεί τουλάχιστον επί επιπέδου Αρχηγών Κομμάτων και κατόπιν να παραπεμφθεί ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Προέδρε, εφόσον ήδη υπάρχουν άλλα θέματα στο Κεφάλαιο Δ, αυτό το θέμα δεν πρόκειται οπωσδήποτε να συζητηθεί αμέσως. Επομένως υπάρχει αρκετός χρόνος να γίνει μια κατατόπιση. Ούτως ή άλλως είναι τόσο σοβαρά τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν που δεν είναι σωστό να περιμένουμε να γίνει συζήτηση για να κατατοπιστούμε. Γι' αυτόν το λόγο παράλληλα, θα έλεγα, θα πρέπει να κατατοπιστούμε οπωσδήποτε και η συζήτηση να ακολουθήσει.

Τώρα αν επρόκειτο να συζητηθεί το θέμα σήμερα ή την προσεχή Πέμπτη ίσως να μην εδίδετο ο χρόνος για κατατόπιση. Όμως εφόσον υπάρχει μια σειρά συγκεκριμένων θεμάτων στο Κεφάλαιο Δ' και εφόσον δεν συζητήθηκε να δοθεί προτεραιότητα, νομίζω ότι θα πρέπει αμέσως σαν Επιτροπή Εσωτερικών να ζητήσουμε μια πλήρη κατατόπιση και να γίνει συζήτηση. Ούτως ή άλλως θα έλεγα στον κ. Κληρίδη ότι και να μην ενεγράφετο θέμα θα έπρεπε να γίνει μια κατατόπιση γι' αυτά τα σοβαρά θέματα. Γι' αυτό, δηλαδή εκ των πραγμάτων, θα πρέπει να ζητήσουμε αμέσως κατατόπιση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Γαλανέ, αυτός, αντιλαμβάνομαι, ήταν και ο σκοπός του κ. Παπαϊωάννου όταν έκαμε την εισήγηση να παραπεμφθεί το θέμα ενώπιον της Επιτροπής Εσωτερικών και γι' αυτόν το λόγο έκαμα σχετική ερώτηση στον κ. Κληρίδη, διότι πιστεύω ότι με αυτό τον τρόπο θα συντομευθεί η όλη συζήτηση του θέματος και θα έχουμε συγκεκριμένα αποτελέσματα σύντομα.

Ο κ. Παπαϊωάννου.

ΕΖ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχομε τη γνώμη ότι λόγω της σοβαρότητας και λόγω της φύσεως του θέματος θα ήταν χρήσιμο να δοθεί η ευκαιρία στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή να ακούσει και τον αρμόδιο Υπουργό ή τους αρμόδιους Υπουργούς τι έχουν να πουν πάνω σ' αυτό το ζήτημα, ούτως ώστε η έκθεση η οποία θα κατατεθεί ενώπιον του Σώματος να είναι τέτοια που να βοηθά και στη συζήτηση του όλου θέματος.

Υποβάλλω ότι είναι καλύτερα να ακολουθήσουμε αυτή τη διαδικασία παρά να ανοίξουμε μια συζήτηση στο Σώμα και μετά να παραπεμφθεί το θέμα στην Επιτροπή Εσωτερικών ή και άλλες Επιτροπές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία, κύριοι. Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν θα κληθεί ο Υπουργός Εσωτερικών από την αρμόδια Επιτροπή για να εξηγήσει σ' αυτή πώς έδρασε ή ποια είναι η κατάσταση σχετικά με αυτό το θέμα, δεν έχω καμιά ένσταση. Ίσως θα πρέπει η Επιτροπή να ζητήσει αυτό το πράγμα. Αλλά όταν εγγράφω θέμα και ζητώ δημόσια συζήτηση του θέματος, δεν δέχομαι προτού μιλήσω δημοσίως επί αυτού του θέματος και προτού αναφέρω δημοσίως τις θέσεις μου, να ερευνά η Επιτροπή το θέμα χωρίς να ξέρει ποια είναι τα δικά μου σημεία και οι δικές μου καταγγελίες για να τις διερευνήσει. Γιατί σε τέτοια περίπτωση η Επιτροπή ακούει απλώς μόνο τις απόψεις του Υπουργού. Αν η Επιτροπή θέλει να ακούσει τον Υπουργό, δικαίωμά της είναι. Ας τον καλέσει και ας δώσει αυτός τις δικές του εξηγήσεις. Αλλά δεν μπορεί η έκθεση της Επιτροπής να με ικανοποιήσει διότι εγώ δεν θα έχω θέσει επί τάπητος τα δικά μου σημεία, τα δικά μου ερωτήματα και τα δικά μου στοιχεία για να διερευνηθούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαϊωάννου.

ΕΖ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, φαίνεται ότι υπάρχει κάποια παρεξήγηση διότι δεν θέλομε να εμποδίσουμε οποιοδήποτε από του να εκθέσει δημοσίως τις απόψεις του επί του θέματος. Και ασφαλέστατα είναι δικαίωμα οποιοδήποτε Κοινοβουλευτικού εκπροσώπου να πράξει τούτο ενώπιον του Σώματος. Όμως πιστεύω ότι στο στάδιο της Επιτροπής μας δίνεται η ευχέρεια να υποβάλουμε ερωτήσεις και να εξασφαλίσουμε από μέρους της Εκτελεστικής Εξουσίας εκείνες τις απαντήσεις που θα μας βοηθήσουν να συζητήσουμε ευχερέστερα και πλέον εποικοδομητικά το όλο θέμα. Είναι από αυτής της άποψης που θέτομε το ζήτημα και όχι διότι θέλομε να εμποδίσουμε τον κ. Κληρίδη ή οποιοδήποτε άλλο Κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο από του να εκθέσει τις απόψεις του ενώπιον του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

‘Αλλωστε, κύριε Κληρίδη, είναι δυνατόν να εκθέσετε τις απόψεις σας κι’ εσείς ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών και Δικαιωματικά μάλιστα διότι είσθε ο εγγράφων το θέμα.

Ο κ. Παπαδημητρίου και ο κ. Γαλανός.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός ότι λόγω της σοβαρότητας του θέματος και ένεκα των καταστάσεων πρέπει να μας διακατέχει κάποια σύνεση. Η προσωπική μου εισήγηση είναι να κληθεί ο αρμόδιος Υπουργός σε κλειστή συνεδρία, να εκθέσει ο κ. Κληρίδης τις απόψεις του, να γίνει η συζήτηση και αν τόσον ο κ. Κληρίδης όσον και οι άλλες πλευρές ικανοποιηθούν, να μείνει μέχρις εκεί το θέμα. Δεν είναι ανάγκη να έλθει σε δημόσια συζήτηση το θέμα που πολύ πιθανό να εξελιχθεί κατά τέτοιο τρόπο και σε τέτοιο βαθμό που να προκαλέσουμε ζημιά αντί όφελος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Κληρίδης μπορεί να αισθάνεται έντονα ότι δεν είναι σωστό να γίνει έκθεση πριν να γίνει συζήτηση. Αυτό το πρόβλημα λύεται με το να κατατοπιστεί η Επιτροπή Εσωτερικών και, επαναλαμβάνω, η Επιτροπή Εσωτερικών θα ήθελε να κατατοπιστεί το ταχύτερο και η έκθεση να ακολουθήσει αφού γίνει συζήτηση.

Κατά πόσο βέβαια θα ικανοποιηθεί ο κ. Κληρίδης ή οποιοσδήποτε άλλος που θέλει να συζητήσει το θέμα, είναι άλλο ζήτημα. Αν δεν ικανοποιηθεί από την κατατόπιση, τότε ας μη γίνει η έκθεση, ας επακολουθήσει συζήτηση και ας γίνει μια έκθεση μετά το τέλος της συζήτησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είμαι και θα είμαι υπέρ της ανοικτής συζήτησης αυτού του θέματος. Γιατί δεν είναι μόνον ότι παραβιάζονται οι νόμοι της Κύπρου, αλλά στην Κύπρο διαπράττονται εγκλήματα κατά του διεθνούς δικαίου και πρέπει να φανεί ότι η Κύπρος, ανεξάρτητα από το ποιο είναι οι δράστες και ποια είναι τα θύματα, τάσσεται αμετακίνητα υπέρ του διεθνούς δικαίου. Δεν μπορούμε σ’ αυτό τον τόπο που λέγεται Κυπριακή Δημοκρατία να ανεχόμεθα δολοφονία ομήρου που είναι το χειρότερο και πλέον αποτρόπαιο έγκλημα κατά του διεθνούς δικαίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κληρίδη, συμφωνώ απόλυτα με τις απόψεις σας ότι είναι το πλέον αποτρόπαιο έγκλημα, ότι είναι μια παράβαση του διεθνούς δικαίου, του κοινού δικαίου, των νόμων της Κύπρου· ουδείς διαφωνεί μαζί σας επί όλων αυτών των θεμάτων, όπως αντιλαμβάνομαι, και πρέπει να διαβεβαιώσω ότι όλοι μας αισθανόμαστε πολύ έντονα γι’ αυτές τις καταστάσεις. Η Κύπρος πάει να μπει μέσα στη χορεία των εγκληματικών χωρών με το έγκλημα εισαγόμενο εκ του εξωτερικού και όλα αυτά τα πράγματα πρέπει να μας ανησυχήσουν και πρέπει να δημιουργήσουν το ενδιαφέρον μας. Δεν αμφιβάλλω για όλα αυτά. Αλλά νομίζετε

ότι προτού γίνει μια προεργασία ενώπιον της Επιτροπής Εσωτερικών με τη δική σας παρουσία και έκθεση των γεγονότων, δικαιωματικά βεβαίως, διότι εσείς εγγράφετε το θέμα, και προτού ακούσουμε επίσης τον Υπουργό, τον Αρχηγό της Αστυνομίας και όλους τους αρμόδιους παράγοντες, θα προσφέραμε οποιαδήποτε εξυπηρέτηση για την επίλυση του σοβαρού αυτού προβλήματος; Αν νομίζετε αυτό το πράγμα, είμαι έτοιμος να εγγράψω το θέμα διότι έτσι το επιθυμείτε. Αλλά δεν νομίζω πραγματικά ότι μπορούμε να προσφέρουμε υπηρεσία με αυτό τον τρόπο.

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από πλευράς διαδικασίας εμείς πιστεύουμε ότι ανεξάρτητα από τη συζήτηση ή όχι, πρέπει η Επιτροπή να επιληφθεί του θέματος και θέλουμε να ρωτήσουμε και κάτι άλλο. Γιατί ο κ. Κληρίδης εξανίσταται; Είναι η μόνη πλευρά που αισθάνεται έντονα σ' αυτό το Σώμα, όπως σωστά είπετε; Όλοι αισθανόμαστε πολύ έντονα, ιδίως όσον αφορά την εκτέλεση ομήρων. Το μήνυμα που πρέπει να βγει από αυτό το Σώμα είναι ότι όλοι αισθανόμαστε έντονα και όχι μόνο μια πλευρά. Και επιπλέον προχωρούμε ακόμα ένα βήμα περισσότερο. Εφόσον αισθάνεται τόσο έντονα ο κ. Κληρίδης να δοθεί και προτεραιότητα σ' αυτό το θέμα. Δεν έχουμε καμιά ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι το θέμα ενεγράφη και εκείνο το οποίο συζητούμε είναι αν θα παραπεμφθεί πρώτα στην αρμόδια Επιτροπή και μετά να γίνουν οι αγορεύσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Θα ήθελα να παρατηρήσω στον κ. Γαλανό ότι όλοι αισθανόμαστε έντονα για το στυγερό αυτό έγκλημα και δεν πιστεύω να υπάρξει κανείς που να διαφωνεί. Αλλά υπάρχει και ένα άλλο θέμα επί του οποίου διαφωνούμε και επί του οποίου εμείς αισθανόμαστε έντονα ενώ ο κ. Γαλανός, ως εκπροσωπών το κυβερνών κόμμα, μπορεί να μην αισθάνεται καθόλου. Εμείς αισθανόμαστε ότι υπήρξε αδυναμία της Κυπριακής Κυβερνήσεως επί αρκετό χρόνο και καταλογίζουμε ευθύνες. Και επί αυτού του θέματος επιμένω σε δημόσια συζήτηση. Ας πάει το θέμα στις Επιτροπές αλλά θα επανέλθω στη δημόσια συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαϊωάννου.

ΕΖ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Συμφωνούμε, κ. Πρόεδρε, ότι θα επανέλθω στη δημόσια συζήτηση και δεν υπάρχει καμιά ένσταση να πράξουμε τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κύριοι, το θέμα έχει εγγραφεί. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών ας το εξετάσει και ας καλέσει τον Υπουργό ή οποιοδήποτε άλλον επιθυμεί να καλέσει. Ο κύριος Κληρίδης δικαιωματικά δικαιούται να παραστεί

στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή και να καταθέσει τα στοιχεία του και η συζήτηση θα γίνει δημόσια ενώπιον αυτού του Σώματος.

Ο κ. Παπαδημητρίου.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μιας και μιλούμε περί στυγερών εγκλημάτων, κατά τα τελευταία δυο χρόνια συνέβησαν πολλά στυγερά εγκλήματα σ' αυτή τη χώρα που λέγεται Κύπρος και ιδίως τέτοιου είδους και τέτοιας φύσεως εγκλήματα που θα πρέπει όχι μόνο εμάς να ανησυχούν αλλά και ολόκληρο τον ελληνικό κυπριακό λαό. Και λαμβάνοντας αφορμή από το τελευταίο παιδοκτόνο έγκλημα που έγινε, καθώς και τα προηγούμενα, εισηγούμαι όπως εγγραφεί το θέμα «Η επαναφορά της θανατικής ποινής» και παραπεμφθεί στην αρμόδια Επιτροπή για συζήτηση γιατί αυτό είναι το αίσθημα πλέον που διακατέχει όλους —γονιούς και παιδιά και αδέρφια— γιατί έχει καταντήσει πλέον το έγκλημα να γίνει συνήθεια επειδή γνωρίζει ο δράστης, ο εγκληματίας, ότι σε δυο-τρία χρόνια το πολύ θα βγει από τη φυλακή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Παπαδημητρίου, είμαι υποχρεωμένος να θέσω σε ψηφοφορία το θέμα το οποίο προτείνετε προς εγγραφή για την επαναφορά της θανατικής ποινής λόγω των στυγερών εγκλημάτων που διαπράττονται τελευταία στην Κύπρο.

Εάν δεν υπάρχει ένσταση για την εγγραφή, το θέμα εγγράφεται και παραπέμπεται προς εξέταση από την Επιτροπή Νομικών με την παρουσία όλων των αρμόδιων Λειτουργών του κράτους κλπ.

Ο κ. Παπαϊωάννου.

ΕΖ. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

Ήθελα και εγώ, κ. Πρόεδρε, να εγγράψω ένα θέμα το οποίο κατά τη γνώμη μας είναι σοβαρότατο διότι αφορά κρατική περιουσία. Αφορά το Μακάριο Στάδιο το οποίο, όπως εγνώστη, πρόκειται να μεταβιβαστεί σε ένα κύκλωμα ιδιωτών του Γ.Σ.Π. και να γίνει ανταλλαγή με το Γ.Σ.Π.

Δεν είμαι σε θέση να γνωρίζω κατά πόσον τούτο είναι και αντισυνταγματικό, αλλά εν πάση περιπτώσει αποτελεί σκάνδαλο το γεγονός ότι κρατική περιουσία, όπως είναι το Μακάριο Στάδιο, θα μεταβιβαστεί σε χέρια ιδιωτών. Γι' αυτό εισηγούμαι να εγγραφεί το θέμα προς συζήτηση και να παραπεμφθεί στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή που είναι η Επιτροπή Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Παπαϊωάννου, να διατυπώσετε επακριβώς το θέμα το οποίο θέλετε να εγγράψετε, παρακαλώ.

«Η ανταλλαγή του Σταδίου Γ.Σ.Π. με το Μακάριο Στάδιο»;

ΕΖ. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

«Το θέμα του Κρατικού Μακάρειου Σταδίου και η πρόθεση ανταλλαγής του με το Γ.Σ.Π.».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την εγγραφή του θέματος από τον κ. Παπαϊωάννου και την παραπομπή του ενώπιον της Επιτροπής Παιδείας;

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Καμιά ένσταση, κ. Πρόεδρε, αλλά να λεχθεί η φημολογούμενη . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό είπε ο κ. Παπαϊωάννου, κ. Γαλανέ, στην αρχή της ομιλίας του, αυτό είπε.

Και φθάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας.

Ο κ. Δίγκλης.

Π. ΔΙΓΚΛΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γνωστό ότι και φέτος όπως και σε προηγούμενα χρόνια έχει δημιουργηθεί ένα πρόβλημα σχετικά με τους σπουδαστές της Παιδαγωγικής Ακαδημίας. Είναι γνωστό επίσης ότι οι χθεσινές εφημερίδες έφεραν τον Υπουργό Παιδείας ότι θα κλείσει την Παιδαγωγική Ακαδημία αν οι σπουδαστές δεν συμμορφωθούν και δεν επανέλθουν στα μαθήματα.

Πιστεύω ότι είναι πολύ σοβαρό το θέμα και ότι πρέπει να απασχολήσει το Σώμα, γι' αυτό χωρίς να παίρνομε οποιαδήποτε θέση επί του θεσμού των ειδικών κριτηρίων, εισηγούμαι όπως εγγραφεί και παραπεμφθεί στην Επιτροπή Παιδείας για συζήτηση το ταχύτερο δυνατό λόγω της φύσεως του θέματος το εξής:

«Η εισαγωγή σπουδαστών στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου βάσει ειδικών κριτηρίων».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Και πάλιν δεν θα είχαμε καμιά ένσταση αλλά, αν αντιλαμβάνομαι σωστά, κ. Πρόεδρε, αυτό το θέμα εκκρεμεί στα Δικαστήρια, στο Ανώτατο Δικαστήριο. Αν πράγματι εκκρεμεί η υπόθεση, τότε είναι δύσκολο να συζητηθεί· ίσως θα πρέπει να το δει η Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αφού είπε να παραπεμφθεί ενώπιον της Επιτροπής, κύριε Γαλανέ.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Όμως συζήτηση μετά από τη μελέτη της Επιτροπής δεν μπορεί να γίνει ενόσω η υπόθεση εκκρεμεί στο Ανώτατο Δικαστήριο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γιατί προτρέχομε, αγαπητέ μου κύριε Γαλανέ; Το θέμα υπάρχει. Αντιπροσωπεία των φοιτητών της Παιδαγωγικής Ακαδημίας με επεσκέφθη και μου εξέθεσε το πρόβλημά της και είναι σωστό να εξεταστεί το θέμα από την Επιτροπή Παιδείας για να διαφωτιστούμε. Ομολογώ ότι δεν γνωρίζω το θέμα προσωπικά και αυτό το δήλωσα και στους φοιτητές οι οποίοι με επεσκέφθησαν. Γι' αυτό έχω τη γνώμη ότι η εισήγηση του κ. Δίγκλη να παραπεμφθεί ενώπιον της αρμόδιας Επιτροπής είναι πολύ σωστή.

Ο κ. Δίγκλης.

Π. ΔΙΓΚΛΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να κάμω μια παρατήρηση, αν επιτρέπεται, επί όσων έχει πει ο κ. Γαλανός.

Πιστεύω ότι τίποτε δεν εμποδίζει την αρμόδια Επιτροπή αυτού του Σώματος να ασχοληθεί με οποιοδήποτε θέμα έστω και αν εκκρεμεί ενώπιον του Ανωτάτου

Δικαστηρίου. Υπάρχει άλλωστε παρόμοιο προηγούμενο· ενώ εκκρεμούσε η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου για την προσφυγή των 9 σπουδαστριών όσον αφορά την εισαγωγή τους στην Παιδαγωγική Ακαδημία, η Βουλή αυτή αποφάσισε και ενέγραψε και παρέπεμψε για συζήτηση στην Επιτροπή Παιδείας παρόμοιο θέμα.

Γι' αυτό πιστεύω ότι θα πρέπει να εγγραφεί το θέμα και να παραπεμφθεί για τάχιση συζήτηση ανεξάρτητα από το Ανώτατο Δικαστήριο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ήδη έχει εγγραφεί, κ. Δίγκλη, και έχει παραπεμφθεί ενώπιον της αρμόδιας Επιτροπής, η δε παρατήρησή σας είναι ορθή δεδομένου ότι η Βουλή πάντοτε θα προσέχει κατά τη συζήτηση να μην υπεισέλθει σε νομικής φύσεως θέματα τα οποία θα ήταν δυνατόν να δημιουργήσουν προβλήματα με το Ανώτατο Δικαστήριο. Και αυτό το Σώμα πάντοτε λαμβάνει τούτο υπόψη και όλες οι εισηγήσεις που έγιναν για εκκρεμή θέματα ενώπιον αυτού του Σώματος έγιναν με τέτοιο τρόπο ώστε να μην προσβληθεί ποσώς το κύρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Κηρύττω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

(Ώρα λήξεως 6.25 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων κατ' αλφαβητική σειρά:

Αναστασιάδης Νίκος	Μιχαηλίδης Χαμπής
Γαλανός Αλέξης	Νικολαΐδης Λάμπρος
Δίγκλης Παύλος	Ομήρου Γιαννάκης
Ζαχαριάδης Λέανδρος	Παναγίδης Κίμων
Ζιαρτίδης Ανδρέας	Παπαδημητρίου Κυριάκος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος	Παπαδόπουλος Γεώργιος
Κατσελλή Ρήνα	Παπαϊωάννου Εζεκίας
Κατσουνωτός Ιάκωβος	Παπαρές Αυγερινός
Κληρίδης Γλαύκος	Πέτας Χρίστος
Κουρτελλάρης Χρίστος	Πουμπουρής Μιχάλης
Κυριάκου Χαμπής	Σαββίδης Γεώργιος
Κωνσταντίνου Ντίνος	Σολωμής Χρίστος
Λόρδος Κωνσταντίνος	Τουλούρας Ζαχαρίας
Μαθηκολώνης Ανδρέας	Φάντης Ανδρέας
Μάτσης Ιωάννης	Χρίστου Κυριάκος
Μιχαηλίδης Θαλής	Χριστοφίδης Μανώλης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Κυρίλλης Φέλιξ
Χ' Ρούσος Νίνος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Διορισμός από τον Πρόεδρο της Βουλής του κ. Λάμπρου Νικολαΐδη, Βουλευτή του ΑΚΕΛ-Αριστεράς, σαν Γραμματέα Κοσμήτορα του Σώματος.
- 2) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 40) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 25 του 1985).

- 3) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 6) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο.
- 4) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 42) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 24 του 1985).
- 5) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 28) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 20 του 1985).
- 6) Εισήγηση του αξ. Βουλευτή κ. Γλ. Κληρίδη, διεξαγωγή σύντομης διαλογικής συζήτησης (Γλ. Κληρίδης, Ε. Παπαϊωάννου, Α. Γαλανός, Γ. Ομήρου) και απόφαση κατόπιν Ψηφοφορίας όπως η συζήτηση του νομοσχεδίου περί Δήμων αναβληθεί για την επόμενη συνεδρία αφού παραπεμφθούν και εξεταστούν εν τω μεταξύ από τις Επιτροπές Εσωτερικών και Νομικών τα θέματα που αφορούν τα δικαιώματα των προσφύγων, τόσον του εκλέγειν όσον και του εκλέγεσθαι.
- 7) Κατάθεση Νομοσχεδίων, Κανονισμών και Εγγράφων.
- 8) Ερωτήσεις-Απαντήσεις (Η καθυστέρηση στην κατασκευή αποχετευτικού έργου στο νέο χωριό Χολέτρια — Τα πολλαπλά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες της κοινότητας Σταυροκόννου — Ο κίνδυνος καθυστέρησης στην έναρξη λειτουργίας του υδατικού έργου Πόλεως Χρυσοχούς λόγω μη προώθησης των εργασιών εγκατάστασης του αρδευτικού δικτύου — Η άθλια κατάσταση που βρίσκεται από αρκετά χρόνια ο δρόμος Πάφου-Τάλας — Η ανάγκη επιδιόρθωσης και επίστρωσης του υφιστάμενου δρόμου Λεμεσού-Πάφου μέχρις ότου η Κυβέρνηση προχωρήσει στην κατασκευή του νέου δρόμου — Οι συχνές διακοπές του ρεύματος κατά τους χειμερινούς μήνες σ' όλες τις κοινότητες της περιοχής Ορεινής Λάρνακας — Τα υποβαλλόμενα έντονα παράπονα και ανησυχίες από τη συνεχή κυβερνητική αναβλητικότητα στη λήψη πρακτικών και αποτελεσματικών μέτρων για οικονομική στήριξη της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας — Τα παράπονα που ακούονται από κατοίκους πολλών κοινοτήτων, ότι πειρατές υλοτόμοι επιδίδονται στην αποκοπή χαρουποδένδρων και ελαιοδένδρων — Τα πολλαπλά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα ελεύθερα χωριά της Αμμοχώστου — Το αίτημα των σιτοπαραγωγών για αύξηση των τιμών των σιτηρών — Η ανάγκη ασφαλόστρωσης του χωματόδρομου από Σαϊττά προς τον Αμίαντο και μεταξύ Σαϊττά και περιοχής «Φίλαγρα» — Το αίτημα της κοινότητας Επισκοπής Πάφου για σύνδεσή της με το χωριό Νατά — Η καθυστέρηση 15 ολόκληρων χρόνων στο να τεθεί σε λειτουργία διάτρηση στην οποία εγκατεστάθη τουρπίνα στο χωριό Παχύαμμος — Η διακοπή των εργασιών ασφαλόστρωσης του δρόμου Φρενάρου-Βρυσούλλων — Η καταστροφή μεγάλων εκτάσεων αχλαδιών από την ασθένεια «βακτηριακό κάψιμο» και η ανάγκη λήψης μέτρων για την οριστική αντιμετώπιση της ασθένειας καθώς και για την παροχή βοήθειας προς τους πληγέντες γεωργούς — Το οξύ αρδευτικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει το χωριό Δορά και η ανάγκη αξιοποίησης του ποταμού Διαρίζου για επίλυση του προβλήματος καθώς και διενέργειας νέων διατρήσεων για υδροπρομήθεια των

κτηνοτροφικών μονάδων — Η ενθάρρυνση της Κυβέρνησης για αναμπέλωση σε ορισμένα χωριά μεταξύ των οποίων και η Δορά και οι υποσχέσεις για στρεμματική επιχορήγηση — Η χωρίς Κυβερνητικό προγραμματισμό κτηνοτροφία στο χωριό Δορά και οι ένεκα τούτου ανυπολόγιστες καταστροφές στους γεωργούς και αμπελουργούς — Το αίτημα δύο ιδιοκτητών λεωφορείων από την πόλη της Χρυσοχούς που εκτελούν το δρομολόγιο Πάφου-Λευκωσίας για παραχώρηση επιχορηγμένου πετρελαίου — Οι διαβεβαιώσεις των αρμόδιων Τμημάτων για κατασκευή μικρού γεφυριού για εξυπηρέτηση των προσφύγων κατοίκων του Τουρκοκυπριακού χωριού 'Άγιος Γεώργιος (Πάφου) — Η ανάγκη κατασκευής υποσταθμού για την τηλεοπτική κάλυψη ομάδας κοινότητων της περιοχής Ορεινής — Το αίτημα της κοινότητας Θελέτρας για κατασκευή υδατοδεξαμενής για αρδευτικούς σκοπούς — Η από το 1974 χρησιμοποίηση χώρου της Π.Α.Κ. από το Α' Γυμνάσιο Φανερωμένης με αποτέλεσμα την παρεμπόδιση του έργου της Π.Α.Κ. λόγω αδυναμίας πρόσληψης του απαιτούμενου αριθμού σπουδαστών — Η ανάγκη απαγορεύσεως του καπνίσματος μέσα στα υπεραστικά ταξί για την προστασία της υγείας των επιβατών — Το θέμα της υπερωριακής αποζημίωσης των Αστυνομικών στους οποίους ανατίθενται καθήκοντα ειδικής φρούρησης αεροσκαφών στον Αερολιμένα Λάρνακας — Τα εικοσιπεντάχρονα του συγκροτήματος ΣΥΚΑΛΥ και η ανάγκη παροχής μεγαλύτερης στοργής και βοήθειας στο καλλιτεχνικό αυτό συγκρότημα καθώς και στους ανά την Κύπρο λαϊκούς ποιητές και τραγουδιστές — Η προσπάθεια για τον καταρτισμό Συντονιστικής Επιτροπής στην οποία να αντιπροσωπεύονται όλα τα λογοτεχνικά σώματα για την κατοχύρωση των συμφερόντων των συγγραφέων και την προβολή της Κυπριακής λογοτεχνίας — Η ανάγκη διαπλάτυνσης και ευθυγράμμισης του δρόμου μεταξύ ΑΗΚ-Ξυλοφάγου που συνδέει την περιοχή Κοκκινοχωριών με τη Λάρνακα και τις άλλες πόλεις για διευκόλυνση του κυκλοφοριακού συστήματος — Η ανάγκη εφαρμογής των καθορισθέντων προτύπων για την ανόρυξη αμμοχαλικών και κοινοποίησης των ονομάτων αυτών που καταδικάζονται για παραβάσεις του σχετικού νόμου — Τα σοβαρά προβλήματα (κόστος παραγωγής, τιμές, εμπορία, εξαγωγές) που αντιμετωπίζουν κάθε χρόνο οι φρουτοπαραγωγοί — Τα πολλά και ποικίλα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Κυπριακή αμπελουργική βιομηχανία — Τα λατομεία που λειτουργούν στο δάσος Ληστόβουνου και που προξενούν τεράστιες ζημιές στα δένδρα και γενικά στις καλλιέργειες της γύρω περιοχής — Τα σοβαρά προβλήματα τιμών που αντιμετωπίζει η φειτηνή παραγωγή πατατών λόγω των καταστροφών από τους παγετούς και της καθυστέρησής τους να φθάσουν στις εξωτερικές αγορές ένεκα οψιμάδας και λόγω των δασμών που επιβάλλουν οι χώρες της ΕΟΚ — Η στέρηση της ευκαιρίας μόρφωσης ενός μεγάλου αριθμού Κυπρίων φοιτητών λόγω αλλαγής του τρόπου επιλογής για τα Ελληνικά Πανεπιστήμια — Η ακαταλληλότητα των προσφυγικών υποστατικών « Πάνω Παράγκας» στο Μούτταλο Πάφου — Οι καταγγελίες υποψηφίων για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδας ότι δόθηκαν λανθασμένα θέματα στα μαθήματα Βιολογίας, Χημείας, Μαθηματικών και Αρχαίων Ελληνικών — Το πρόβλημα της διάθεσης καρπουζιών και το αίτημα των παρα-

γωγών για ίδρυση Συμβουλίου Εμπορίας Καρπουζιών — Το παράπονο των παραγωγών της κοινότητας Ασγάτας ότι δεν θα τους δοθεί νερό για άρδευση από τον παρακείμενο υδατοφράκτη — Η ακαταλληλότητα του οικήματος που χρησιμοποιείται για σχολείο στην κοινότητα Μοναγρουλλίου — Τα προβλήματα που αφορούν την εκπροσώπηση του αγροτικού κόσμου στην Επιτροπή Σιτηρών, στο Συμβούλιο Αμπελοουργικών Προϊόντων και στην Επιτροπή Τιμών — Οι πληροφορίες που δημοσιεύτηκαν στον Τύπο ότι πολλοί αλλοδαποί χρησιμοποιούν διάφορα τεχνάσματα για να εξασφαλίσουν ακίνητα στην Κύπρο — Τα παράπονα των παραγωγών Αγριδιών σχετικά με την παραχώρηση σ' αυτούς νερού για αρδευτικούς σκοπούς — Τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει η κοινότητα Κάτω Πολεμιδιών εξαιτίας του γεγονότος ότι εγκαταστάθηκαν σε συνοικισμούς πολλοί πρόσφυγες — Το αίτημα της κοινότητας Κοινών για την άρδευση χιλίων σκαλών γης του χωριού από το μεγάλο υδατικό έργο της Πάφου — Η ταλαιπωρία των ανέργων, ανδρών και γυναικών, για να εγγραφούν στο μητρώο των ανέργων στο Γραφείο Εργασίας Λεμεσού).

- 9) Εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ' της Ημερήσιας Διάταξης των ακόλουθων νέων θεμάτων:
- (α) «Η εγκληματικότητα (ναρκωτικά, δολοφονίες, ληστείες) που συνεχώς με αυξανόμενο ρυθμό εισάγεται στην Κύπρο, τα αιματηρά επεισόδια ανάμεσα σε ξένους και η εμφανής αδυναμία της Κυβέρνησης να εδραιώσει το νόμο και την τάξη».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του αξ. Βουλευτή κ. Γλαύκου Κληρίδη) (26/9/85).
(Παραπέμφθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών) (26/9/85).
- (β) «Η επαναφορά της θανατικής ποινής».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του αξ. Βουλευτή κ. Κυριάκου Παπαδημητρίου) (26/9/85).
(Παραπέμφθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών) (26/9/85).
- (γ) «Το θέμα του Κρατικού Μαχάρειου Σταδίου και η πρόθεση ανταλλαγής του με το Γ.Σ.Π.»:
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του αξ. Βουλευτή κ. Εζεκία Παπαϊωάννου) (26/9/85).
(Παραπέμφθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας) (26/9/85).
- (δ) «Η εισαγωγή σπουδαστών στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου βάσει ειδικών κριτηρίων».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του αξ. Βουλευτή κ. Παύλου Δίγκλη) (26/9/85).
(Παραπέμφθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας) (26/9/85).

Τιμή : 25σ

.....

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Δ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ — ΣΥΝΟΔΟΣ Ε'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ 3ης Οκτωβρίου 1985

(Ώρα έναρξεως 4.23 μ.μ.)

(Αρ. 2)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ε. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

Παρακαλώ το Γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Α. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμς κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προτού προχωρήσουμε στη Νομοθετική Εργασία, θα 'θελα να ανακοινώσω προς στο Σώμα από μέρους όλων των πλευρών της Βουλής ότι αντιπροσωπεία των πατατοπαραγωγών είχε συνάντηση με τον Προεδρεύοντα της Βουλής και ύστερα από συνεννόηση με όλες τις πλευρές του Σώματος έγινε αποδεκτή εισήγηση όπως κληθεί το ταχύτερο η Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, καθώς και οι Επιτροπές Εμπορίου και Βιομηχανίας και Οικονομικών, για να μελετήσουν ξανά το πρόβλημα των πατατοπαραγωγών το ταχύτερο δυνατόν, αν είναι δυνατόν αύριο, και να καλέσουν τους αρμόδιους Υπουργούς οι οποίοι κλήθηκαν και στην προηγούμενη συνεδρία των Επιτροπών, στις 29 Αυγούστου, για να δώσουν εξηγήσεις.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνούμε οπωσδήποτε να κληθούν το ταχύτερο δυνατόν οι Επιτροπές, αλλά πιστεύω ότι θα ήταν ακόμα πιο σωστό να αποφασιστεί ότι στην επόμενη συνεδρία της Βουλής θα ευρίσκεται το θέμα στην Ημερήσια Διάταξη για ανοικτή συζήτηση, ούτως ώστε αν προκύψουν οποιαδήποτε θέματα ή αν δεν υπάρξει Κυβερνητική συμμόρφωση προς τις δίκαιες απαιτήσεις των πατατοπαραγωγών, να έχουμε την ευκαιρία ανοικτά από τη Βουλή να εμμείνουμε στην υπεράσπιση των αιτημάτων των πατατοπαραγωγών.

Γι' αυτό εισηγούμαι να αποφασιστεί ούτως ή άλλως, ανεξάρτητα από το πότε θα κληθεί η αρμόδια Επιτροπή ή Επιτροπές, ότι το θέμα θα βρίσκεται στην Ημερήσια Διάταξη της επόμενης συνεδρίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως έχετε αναφέρει, το θέμα είναι σοβαρό και επείγον. Πρόκειται για επιβίωση ενός μεγάλου επαγγέλματος, εκείνου των πατατοπαραγωγών. Γι' αυτό είχαμε συνεννοηθεί να κληθούν οι τρεις Επιτροπές — Εμπορίου, Γεωργίας και Οικονομικών— καθώς και οι αρμόδιοι Υπουργοί οι οποίοι αφού εκθέσουν ακόμα μια φορά τις απόψεις της Κυβέρνησης, και ετοιμασθεί έκθεση, και τότε οι Αρχηγοί των Κομμάτων να συνεννοηθούν για το χειρισμό αυτού του πολύ σοβαρού θέματος για το οποίο ως τώρα η στάση της Κυβέρνησης ήταν μάλλον αρνητική.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Και εγώ βεβαίως θα 'θελα να υπενθυμίσω ότι το θέμα είναι εγγεγραμμένο στην Ημερήσια Διάταξη με ομόφωνη απόφαση της Βουλής και με υπόδειξη των Βουλευτών όλων των Κομμάτων της επαρχίας Αμμοχώστου. Επομένως είναι στην Ημερήσια Διάταξη από τον περασμένο Ιούνιο. Εκείνο το οποίο διαπιστώνεται, δυστυχώς, κ. Πρόεδρε, είναι ότι, παρόλο που δεν θα 'θελα να υπεισέλθω σε λεπτομέρειες, φαίνεται πως η Κυβέρνηση δεν είναι πρόθυμη να προχωρήσει στην ικανοποίηση των δίκαιων αιτημάτων των πατατοπαραγωγών. Και επειδή ακριβώς ο χρόνος πιέζει πολύ, και το γνωρίζουν όλοι όσοι έχουν ασχοληθεί με το θέμα, θα πρέπει ουσιαστικά εντός των ημερών να το αντιμετωπίσει και η Βουλή και να εξαντλήσει όλες τις δυνατότητες βοήθειας προς τους πατατοπαραγωγούς διότι δυστυχώς και τα σημερινά μηνύματα που ήλθαν από το Προεδρικό είναι τέτοια που δεν αφήνουν οποιαδήποτε περιθώρια αισιοδοξίας. Δηλαδή δεν θα πρέπει απλώς να μελετηθεί το θέμα στις Επιτροπές και να επανέλθουμε για τη συνηθισμένη, την κλασική ορθόδοξη εκείνη έκθεση που ετοιμάζουν οι Επιτροπές αλλά θα πρέπει, όπως ελέγχθη και από τους πολιτικούς Αρχηγούς, να εξαντληθεί κάθε περιθώριο ώστε να ασκηθούν και πιέσεις προς την Κυβέρνηση αλλά και να ληφθούν το συντομότερο οποιαδήποτε δυνατά νομοθετικά μέτρα για την ικανοποίηση των αιτημάτων των πατατοπαραγωγών. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να διαβεβαιώσω ότι θα εξαντληθεί κάθε προσπάθεια στις Επιτροπές ώστε να βρεθεί μια ικανοποιητική λύση. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Επιμένω ότι πρέπει να αποφασιστεί να τεθεί το θέμα. Το γεγονός ότι είναι εγγεγραμμένο αλλά δεν αναφέρεται στην Ημερήσια Διάταξη δείχνει ακριβώς ότι δεν είναι αρκετό ότι κάποτε ενεγράφη. Να τεθεί στην Ημερήσια Διάταξη για την

επόμενη συνεδρία της Βουλής και να συζητηθεί οπωσδήποτε την επόμενη συνεδρία της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, κύριοι, υπάρχει πρόταση όπως το θέμα τούτο απασχολήσει το Σώμα κατά την επόμενη συνεδρία της Βουλής που είναι την προσεχή Πέμπτη.

Υπάρχει οποιαδήποτε αντίθετη γνώμη;

ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως το Σώμα θα ασχοληθεί με το πρόβλημα τούτο στην προσεχή της συνεδρία που είναι την ερχόμενη Πέμπτη.

Και τώρα μπαίνουμε στο Κεφάλαιο Α' — Νομοθετική Εργασία.

Το πρώτο θέμα είναι «ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 44) του 1985».

Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 44) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λεόντιος Ιεροδιακόνου

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 1985.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £6,927 και η διάθεσή του για την κάλυψη, μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους, των εξόδων λειτουργίας γραφείου καθώς και των απολαβών του γραφειακού προσωπικού του Κυπριακού Εμπορικού Κέντρου στο Ντουπάι.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών που συνοδεύει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο οι περιληφθείσες στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1985 πιστώσεις, αναφορικά με τα έξοδα λειτουργίας του Κυπριακού Εμπορικού Κέντρου στο Ντουπάι, δεν επαρκούν για την πλήρη κάλυψη των δαπανών λειτουργίας του εν λόγω εμπορικού κέντρου λόγω κυρίως της ανατίμησης του νομίσματος των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων έναντι της Κυπριακής λίρας.

Επειδή η συνέχιση της λειτουργίας του Κέντρου θεωρείται απαραίτητη για την προώθηση των Κυπριακών εμπορευμάτων στις Αραβικές χώρες, η έγκριση συμπληρωματικής πίστωσης κρίνεται δικαιολογημένη.

Συμπληρωματικά με τη ζητούμενη τούτη πρόσθετη πίστωση και λόγω του επείγοντος του θέματος για τη συνέχιση της λειτουργίας του εν λόγω Κέντρου, το Υπουργείο Οικονομικών ενέκρινε την παραχώρηση πρόσθετης πίστωσης ύψους £1,500 κάτω από το Άρθρο 340 «Μη Προβλεπόμενοι Δαπάναι και Αποθεματικών» του Κεφαλαίου 69Α του Τακτικού Προϋπολογισμού του 1985.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, συμφωνώντας με τους σκοπούς για τους οποίους πρόκειται να διατεθεί η πιο πάνω συμπληρωματική πίστωση ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 26) του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής παρακαλώ να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £6,927 διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 26) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο. «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 30) του 1985».

Καλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 30) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λεόντιος Ιεροδιακόνου

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 1985.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £52,825 και η διάθεσή του για την κάλυψη της δαπάνης αγοράς 800,000 δόσεων τριδυνάμου αντιαφθωδικού εμβολίου μέσα στο τρέχον έτος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που αναφέρονται στην εισηγητική έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών που συνοδεύει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο δεν περιλήφθηκε στο φετεινό Προϋπολογισμό πρόνοια για την αγορά εμβολίου για την αφθώδη στοματίτιδα επειδή στο στάδιο ετοιμασίας του Προϋπολογισμού αυτού γίνονταν ενέργειες, μέσω της διπλωματικής οδού, για τη δωρεάν εξασφάλιση του εμβολίου αυτού, προσπάθειες που τελικά δεν καρποφόρησαν.

Επειδή η αγορά του εν λόγω εμβολίου κρίνεται από το Τμήμα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών αναγκαία και επειδή δεν υπάρχουν διαθέσιμες ισάξιες εξοικονομήσεις για την αγορά της πιο πάνω ποσότητας εμβολίου κάτω από οποιοδήποτε άρθρο του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως του τρέχοντος έτους, υπάρχει ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνώντας με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πίστωσης (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 21) του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής παρακαλώ να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προϊμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £52,825 διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 21) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο. «Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985».

Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση προς το Σώμα.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Προεδρεύων

Ντίνος Κωνσταντίνου

Χαμπής Μιχαηλίδης

Κυριάκος Χρίστου

Λεόντιος Ιεροδιακόνου

Νίκος Αναστασιάδης

Λεάνδρος Ζαχαριάδης

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 1985.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η τροποποίηση του περί Εταιρειών Νόμου με την αύξηση, από £250 σε £500, του ποσού που απαιτείται για να δικαιούται ο δανειστής μιας Εταιρείας να καταχωρεί αίτηση για την εκκαθάρισή της.

Η προτεινόμενη αύξηση κρίνεται σκόπιμη ώστε το ποσό αυτό να ανταποκρίνεται στα σημερινά δεδομένα και να συνάδει προς ανάλογη πρόνοια του περί Πτωχεύσεως Νόμου που έχει ήδη ψηφιστεί από τη Βουλή και σύμφωνα με την οποία αυξήθηκε, από £50 σε £500, το ποσό με βάση το οποίο ο δανειστής έχει δικαίωμα να καταχωρήσει κατά του οφειλέτη αίτηση πτωχεύσεως.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας συμφωνεί με την προτεινόμενη τροποποίηση γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε Νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής παρακαλώ να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος, Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσεις της παραγράφου (α) του άρθρου 212 του βασικού νόμου. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο. «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 48) του 1985».

Καλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 48) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Πάυλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Λεόντιος Ιεροδιακόνου

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 1985.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων της τάξης των £2,5 εκ. και η διάθεσή του για την επιστροφή εισαγωγικών δασμών και φόρων καταναλώσεως σε δικαιούχα πρόσωπα σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και των άλλων σχετικών κανονισμών.

Όπως αναφέρεται στην Εισηγητική Έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών, η πρόνοια που έχει εγκριθεί στον φετεινό Προϋπολογισμό κάτω από το Κεφάλαιο 57Α «Τελωνεία» και άρθρο 761 «Επιστροφάι Δασμών», ύψους £7 εκ., δεν επαρκεί για την κάλυψη της πιο πάνω δαπάνης για το λόγο ότι δεν ήταν δυνατό να καθοριστεί με ακρίβεια η προβλεπόμενη δαπάνη η οποία εξαρτάται πάντοτε από τον αριθμό των αιτήσεων που υποβάλλονται για επιστροφές δασμών και φόρων καταναλώσεως.

Επειδή δεν υπάρχουν ισάξιες εξοικονομήσεις κάτω από οποιοδήποτε άλλο Κεφάλαιο του Τακτικού Προϋπολογισμού για την αντιμετώπιση της πιο πάνω δαπάνης, προκύπτει ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης και σ' αυτό αποβλέπει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 28) του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής παρακαλώ να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £2,500,000 διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 28) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο. «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 7) του 1985».

Καλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 7) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Πάυλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Λεόντιος Ιεροδιακόνου

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο το οποίο κατατέθηκε στη Βουλή στις 26 Σεπτεμβρίου 1985,

σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 1985.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού χρημάτων της τάξης των £600,000 και η διάθεσή του για την κάλυψη της δαπάνης που απαιτείται για τη συνέχιση του Σχεδίου Αυτοστέγασης Εκτοπισθέντων σε ιδιότητα οικόπεδα.

Όπως ειδικότερα αναφέρεται στην Εισηγητική Έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών, λόγω της συνεχιζόμενης τάσης των εκτοπισθέντων να αυτοστεγάζονται σε ιδιότητα οικόπεδα η πρόνοια που έχει εγκριθεί στον Προϋπολογισμό του Τ.Α.Ε.Π. για τους πιο πάνω σκοπούς έχει αποδειχθεί ανεπαρκής και επειδή δεν είναι δυνατό να προσφερθούν εξοικονομήσεις κάτω από οποιοδήποτε άλλο άρθρο του ίδιου κεφαλαίου του Προϋπολογισμού αυτού, υπάρχει ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης.

Σύμφωνα επίσης με την ίδια Έκθεση το ποσό αυτό αναμένεται να καλύψει τις ανάγκες των εκτοπισθέντων κατά Επαρχία ως ακολούθως:

Επαρχία	Επιχορήγηση για Αυτοστέγαση σε Ιδιότητα Οικόπεδα £	Δανειοδότηση για Αυτοστέγαση σε Ιδιότητα Οικόπεδα £
1. Λευκωσία	60,000	140,000
2. Λεμεσός	60,000	100,000
3. Λάρνακα	40,000	100,000
4. Αμμόχωστος	10,000	10,000
5. Πάφος	30,000	50,000
Σύνολο	£200,000 =====	£400,000 =====

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς για τους οποίους πρόκειται να διατεθεί το πιο πάνω ποσό χρημάτων γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του πιο πάνω νομοσχεδίου. Με την ευκαιρία αυτή η Επιτροπή καλεί τις αρμόδιες υπηρεσίες να εξετάζουν και διεκπεραιώνουν με ταχύτητα τις αιτήσεις εκ μέρους των δικαιούχων προσώπων για να αποφεύγεται το σημερινό φαινόμενο των καθυστερήσεων στην εξέταση των αιτήσεων αυτών για αδικαιολόγητα μεγάλα χρονικά διαστήματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Κουρτελλάρης.

ΧΡ. ΚΟΥΡΤΕΛΛΑΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Θα ψηφίσουμε υπέρ του νομοσχεδίου αλλά ο λόγος που ζήτησα να ανέλθω στο Βήμα είναι για να υπογραμμίσω μια απρέπεια και μια ανακρίβεια, θα έλεγα ακόμα και μια σκόπιμη επίρριψη ευθυνών στη Βουλή των Αντιπροσώπων, που προβάλλεται από τον κρατικό μηχανισμό και που τελευταία έγινε της μόδας, ότι δηλαδή για οτιδήποτε πηγαίνει στραβά κι ανάποδα φταίει η Βουλή.

Πρέπει να ληφθεί για να το γνωρίζουν οι πρόσφυγες —κοντά μου ήλθαν τουλάχιστον 30 παραπονούμενοι, και σήμερα ακόμα είχα πρόσφυγα από το Μαραθόβουνο— οι οποίοι λένε ότι πηγαίνουν στους αρμοδίους για να τους δώσουν τα λεφτά για τα οποία τους είπαν ότι υπάρχει εδώ και 5-6 μήνες τσεκ, αλλά δεν τους τα δίνουν και αντί να τους πουν ότι δεν ευθύνονται, διότι δεν υποβλήθηκε νομοσχέδιο στη Βουλή, τους λένε ότι δεν μπορούν να τους δώσουν λεφτά διότι δεν ενέκρινε σχετικό κονδύλι η Βουλή και ότι πρέπει να εγκρίνει τέτοιο κονδύλι η Βουλή για να τους τα δώσουν. Και μ' αυτό τον τρόπο εγείρουν την οργή των προσφύγων εναντίον της Βουλής των Αντιπροσώπων. Πιστεύω ότι αυτό το πράγμα είναι ανεπίτρεπτο και δεν πρέπει να περάσει απαρατήρητο, διότι οι πρόσφυγες που έχουν τόση ανάγκη και δεινοπάθησαν για 5 και 6 μήνες να πιάσουν την επιταγή τους, μπορούσαν να τελειώσουν το σπίτι τους αν τους έδιναν τα λεφτά και οι αρμόδιοι όφειλαν να διαπιστώσουν ότι δεν είχαν λεφτά, να στείλουν συμπληρωματικό προϋπολογισμό στη Βουλή και η Βουλή, με τη σειρά της, να πάρει απόφαση γύρω από το θέμα.

Γι' αυτό παρακαλώ να ληφθεί υπόψη αυτό το θέμα και να μπου σε τάξη όσοι παρεκτρέπονται και συμπεριφέρονται κατ' αυτό τον τρόπο σε βάρος του Σώματος της Βουλής για θέματα τα οποία η Βουλή καμιά ευθύνη δεν έχει. Διότι, όπως είναι γνωστό, αυτό το νομοσχέδιο κατατέθηκε την περασμένη Πέμπτη, και παρόλο που έχει τόσο όγκο εργασίας η Βουλή, το εξέτασε η Επιτροπή, κατέθεσε σχετική έκθεση στην ολομέλεια και ψηφίζεται σήμερα.

Ελπίζω ότι με την ψήφιση δεν θα κωλυσιεργήσουν και πάλι και να ισχυρίζονται ότι η καθυστέρηση οφείλεται στη Βουλή που δεν έχει καμιά απολύτως ευθύνη γι' αυτό το θέμα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Από τη θέση μου, κ. Πρόεδρε, θα φροντίσω να είμαι σύντομος.

Θα 'θελα σαν Δημοκρατικός Συναγερμός να εκφράσω ακριβώς τις ίδιες ανησυχίες τις οποίες εξέφρασε και ο συνάδελφος κ. Κουρτελλάρης.

Πέραν δε τούτων, πραγματικά νοιώθω την ανάγκη να συγχαρώ την Επιτροπή Οικονομικών διότι μέσα σε διάστημα χρόνου ρεκόρ όχι απλώς μελέτησε αλλά και ενέκρινε το υπό συζήτηση νομοσχέδιο.

Το παρόν νομοσχέδιο, κ. Πρόεδρε, αφορά την παροχή £600,000 για την αυτοστέγαση των εκτοπισθέντων σε ιδιόκτητα οικόπεδα.

Παράλληλα με τα προβλήματα που εξετάθησαν από τον κ. Κουρτελλάρη, εκκρεμεί σωρεία προβλημάτων που αφορά τη στέγαση εκτοπισθέντων σε τουρκοκυπριακή περιουσία, σε ακίνητη περιουσία η οποία ανήκε σε Τουρκοκυπρίους, και μάλιστα εκεί παρατηρείται μια καθυστέρηση πέραν του ενός έτους στην παροχή των σχετικών επιταγών από τις αρμόδιες υπηρεσίες, η δε δικαιολογία πράγματι την οποία προσπαθούν παραπλανώντας τον προσφυγικό κόσμο να δώσουν οι αρμόδιοι —τουλάχιστον σε πάρα πολλές περιπτώσεις— είναι ακριβώς αυτή, ότι η καθυστέρηση οφείλεται στη Βουλή η οποία δεν εγκρίνει τα σχετικά κονδύλια! Και θα πρέπει να είναι καθαρό το μήνυμα αυτό, κ. Πρόεδρε, ότι πάντοτε όσον αφορά τη Βουλή σε θέματα προσφυγικά, υπό την έννοια των αυτοστεγάσεων και

γενικότερα του στεγαστικού προβλήματος, όχι απλώς δεν καθυστερεί, αλλά σπεύδει η Βουλή σε χρόνο ρεκόρ να εγκρίνει όλα τα κονδύλια τα οποία το αρμόδιο Υπουργείο ζητά να εγκριθούν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ντίνος Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου.

Απλώς ήθελα να επισύρω την προσοχή της Βουλής αλλά και του λαού ότι το παρόν νομοσχέδιο κατετέθη στις 26 Σεπτεμβρίου και η Επιτροπή Οικονομικών το είδε και το ενέκρινε στις 27 Σεπτεμβρίου. Αν υπάρχει οποιοδήποτε αρμόδιο κυβερνητικό τμήμα που εργάζεται τόσο γρήγορα, τότε νομίζω ότι θα πρέπει να το συγχαρούμε. Δεν μας συνήθισαν σε κάτι τέτοιο.

Η Βουλή, όμως, έτσι εργάζεται και επιλαμβάνεται αμέσως των επειγόντων νομοσχεδίων. Στις 26 Σεπτεμβρίου κατετέθη και στις 27 εγκρίθηκε από την αρμόδια Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Πράγματι, κ. Πρόεδρε, η Επιτροπή Οικονομικών είναι άξια επαίνου για τον πολύ γοργό ρυθμό με τον οποίο έχει διεκπεραιώσει αυτό το νομοσχέδιο.

Πάντως, αν υπάρχουν αρμόδιοι υπάλληλοι της Κυβέρνησης οι οποίοι χρησιμοποιούν τέτοια επιχειρήματα για να μη χορηγούν τις επιταγές, πολύ κακώς πράττουν. Αλλά πιστεύω ότι αυτή δεν είναι η επίσημη πολιτική της Κυβέρνησης. Και οι μεμονωμένες εκείνες περιπτώσεις στις οποίες χρησιμοποιούνται αυτά τα επιχειρήματα —κακώς επαναλαμβάνω— νομίζω ότι πρέπει να καταγγέλλονται στην ίδια την Κυβέρνηση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ενώ και εγώ θα 'θελα να εκφράσω τα συγχαρητήριά μου στην Επιτροπή Οικονομικών θα 'θελα να μπορούσα να εκφράσω αυτή τη γενική αντίληψη για τον τρόπο με τον οποίο εργάζεται η Βουλή και να υπενθυμίσω ότι μια πρόταση νόμου, η οποία αφορά την εργατική τάξη, εκκρεμεί για 15 χρόνια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Πουμπουρής.

Μ. ΠΟΥΜΠΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

Πριν μερικούς μήνες είχαμε ζητήσει σαν Επιτροπή Προσφύγων όπως επισπευσθεί η κατάθεση νομοσχεδίου για να καλυφθούν πρόσφυγες για τους οποίους εδόθη έγκριση και άρχισαν την αυτοστέγασή τους σε τουρκοκυπριακά οικόπεδα και ζητήσαμε όπως επισπευσθεί η κατάθεση τέτοιου νομοσχεδίου έτσι που οι πρόσφυγες να αποπερατώσουν τις ανεγειρόμενες κατοικίες τους.

Δυστυχώς, μέχρι τώρα δεν έχει γίνει τίποτε. Και σήμερα ακόμα υποβάλαμε αυτή την ερώτηση στους αρμοδίους που ήταν στην Επιτροπή Προσφύγων για να εκθέσουν τα προσφυγικά προβλήματα και ζητήσαμε όπως επισπευσθεί ένα τέτοιο νομοσχέδιο. Γιατί; Γιατί υπάρχουν άνθρωποι που άρχισαν να ανεγείρουν το σπίτι τους εδώ και 1, 2 και 2 1/2 χρόνια ακόμα και η απάντηση που τους δίνουν είναι ότι το ειδικό κονδύλι που αφορά την ανέγερση σπιτιών σε τουρκοκυπριακά οικόπεδα έχει εξαντληθεί και κατά συνέπεια δεν μπορούν να τους δώσουν λεφτά. Γι' αυτό είναι απαράδεκτη αυτή η καθυστέρηση που σημειώνεται, και επειδή στην Έκθεση της αρμόδιας Επιτροπής υπάρχει έκκληση στους αρμοδίους να επισπεύσουν το ρυθμό παροχής των επιταγών, έτσι αποτεινόμαστε στην Κυβέρνηση για να επισπεύσει την κατάθεση του σχετικού νομοσχεδίου ώστε να καλυφθούν οι πρόσφυγες που ταλαιπωρούνται εδώ και 1-2 χρόνια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Από τα όσα έχουν λεχθεί φαίνεται καθαρά ότι το Σώμα είναι ομόφωνο στο ότι είναι πραγματικά ανεπίτρεπτο για οποιοδήποτε δημόσιο υπάλληλο ή Υπουργό ή οποιοδήποτε κυβερνητικό λειτουργό να επιρρίπτει ευθύνη στη Βουλή, όταν η Βουλή, δεν έχει καμιά ευθύνη, στη συγκεκριμένη δε περίπτωση η Βουλή δεν έχει οποιαδήποτε ευθύνη.

Γνωρίζουμε πολύ καλά ότι η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού δουλεύει υπερωρίες πολλές φορές και ότι δεν υπάρχει καμιά καθυστέρηση ως προς τη μελέτη και έγκριση των σχετικών νομοσχεδίων που αφορούν ιδιαίτερα τους πρόσφυγες αλλά και γενικά όλα τα στρώματα του λαού. Πάντοτε έγκαιρα μελετούνται και κατατίθενται στην ολομέλεια της Βουλής προς έγκριση τα σχετικά νομοσχέδια. Κατά συνέπεια η Εκτελεστική Εξουσία θα πρέπει να πάρει αυτό το μήνυμα της Βουλής και να τιμωρήσει τους υπαλλήλους οι οποίοι επιμένουν να επιρρίπτουν ευθύνες στη Νομοθετική Εξουσία.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £600,000 διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 7) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο. «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 45) του 1985».

Καλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 45) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Πάυλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Λεόντιος Ιεροδιακόνου

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουρωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 1985.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £452,900 και η διάθεσή του για την καταβολή τόκων προς την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου σχετικά με τραπεζικές διευκολύνσεις που παρέχει προς την Κυβέρνηση.

Σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών η πρόνοια ύψους £2,700,000 που έγινε στον Προϋπολογισμό του 1985 για την κάλυψη δαπανών για τόκους σχετικά με τραπεζικές διευκολύνσεις της Κεντρικής Τραπέζης Κύπρου προς την Κυβέρνηση δεν αναμένεται να επαρκέσει μέχρι το τέλος του τρέχοντος χρόνου και υπολογίζεται να ανέλθει τελικά στο ποσό των £3,152,862.

Όπως είναι γνωστό σύμφωνα με τις πρόνοιες της υφιστάμενης νομοθεσίας περί Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου, η Κεντρική Τράπεζα μπορεί να παραχωρεί στην Κυβέρνηση απ' ευθείας χορηγήσεις για να αντισταθμίζει τις υφιστάμενες διακυμάνσεις μεταξύ εισπράξεων και πληρωμών της Κυβέρνησης, το δε ποσό των χορηγήσεων αυτών δεν θα μπορεί να υπερβαίνει τα 25% των προϋπολογιζομένων τακτικών εσόδων της Κυβέρνησης για το οικονομικό έτος για το οποίο πρόκειται να διενεργηθεί η χορήγηση αυτή. Τέτοιου είδους χορηγήσεις σύμφωνα με την ίδια

νομοθεσία είναι αποπληρωτές το αργότερο μέσα στους έξη μήνες που έπονται του τέλους του οικονομικού έτους της Δημοκρατίας.

Επειδή δεν υπάρχουν διαθέσιμες εισάξιες εξοικονομήσεις για το πιο πάνω ποσό κάτω από οποιοδήποτε άλλο άρθρο του Κεφαλαίου 68Α, υπάρχει η ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης, θέμα στο οποίο αποβλέπει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνώντας με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε Νόμο του πιο πάνω νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε ν' αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 27) του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής παρακαλώ να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £452,900 διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. 'Αρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδικεύσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. 'Αρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 27) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο. «Ο περί Δήμων Νόμος του 1985».

Η Έκθεση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής έχει ήδη αναγνωστεί. Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει Συμπληρωματική Έκθεση.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ανεγνώσθη, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών θα 'θελε να αναφέρει πού έχουμε καταλήξει κατά τη συζήτηση αυτού του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαρίστως.

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Βεβαίως, κ. Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι θα αναπτυχθούν οι θέσεις, πλην, όμως, έχω καταθέσει σχετική τροπολογία από την προηγούμενη Πέμπτη αναφορικά με τον περί Δήμων Νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Καλά, όταν θαρθούμε στο σχετικό άρθρο στο οποίο αναφέρεται η τροπολογία.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Επειδή θα αναφερθεί, αντιλαμβάνομαι, κ. Πρόεδρε, από την Επιτροπή Νομικών θα 'θελα να την προτείνω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ να κατατεθεί.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Την έχω ήδη καταθέσει, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοφίδης.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προτεινόμενες τροπολογίες είναι οι ακόλουθες:

Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 8 του νομοσχεδίου με την προσθήκη στο εδάφιο (1) αυτού της πιο κάτω επιφύλαξης:

«Νοείται ότι διά τους σκοπούς διενέργειας δημοτικών εκλογών, βάσει του παρόντος Νόμου, δημοτικά όρια των πόλεων θα θεωρούνται εκείνα τα οποία υφίσταντο κατά την 16ην Αυγούστου 1974».

Η τροπολογία αυτή προτείνεται από το Δημοκρατικό Συναγερμό.

Στο άρθρο 15 του νομοσχεδίου γίνεται εισήγηση για τη διαγραφή της επιφύλαξης του άρθρου αυτού.

Στο άρθρο 16 γίνεται εισήγηση για τη διαγραφή από το εδάφιο (1) αυτού των λέξεων «Άνευ βλάβης ή επηρεασμού των διατάξεων της επιφυλάξεως του άρθρου 15».

Γίνεται, επίσης, εισήγηση για τη διαγραφή από το εδάφιο (2) αυτού των λέξεων «Τηρουμένων των διατάξεων της επιφυλάξεως του άρθρου 15».

Και τελικά γίνεται εισήγηση για την εξολοκλήρου διαγραφή του άρθρου 138.

Αντιλαμβάνομαι, κ. Πρόεδρε, ότι για όλες τις προτεινόμενες τροπολογίες θα υπάρξει ομοφωνία. Διαφωνία υπάρχει μόνον στην πρώτη εισήγηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Φάντης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε από τη θέση μου. Δεν είναι θέμα αρχής που ήθελα να θίξω αλλά...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πρώτα θέλω να ρωτήσω αν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής. Διότι είναι δυνατό να υπάρχουν άλλοι ομιλητές.

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε. Με το νομοσχέδιο που προτείνεται σήμερα για ψήφιση τερματίζεται το μακρόχρονο διοριστικό σύστημα στους Δήμους της Κύπρου. Αυτό αποτελεί σίγουρα μια σημαντική θετική εξέλιξη, την οποία οφείλουμε να χαιρετίσουμε. Το ερώτημα όμως που μπαίνει στη συνέχεια είναι το εξής: Πράγματι συνοδεύεται η εισαγωγή των εκλογών στους δήμους με την εκδημοκρατικοποίηση, την πραγματική, της νομοθεσίας σε ό,τι αφορά το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης και μάλιστα στα σημαντικά κύτταρα του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης που είναι οι Δήμοι; Η απάντηση η δική μας σ' αυτό το ερώτημα είναι αρνητική.

Το πρώτο στοιχείο που χαρακτηρίζει το σημερινό νομοσχέδιο είναι, δυστυχώς, η υπερβολική συγκέντρωση εξουσιών και πάλι προς την πλευρά της κεντρικής διοίκησης, προς την πλευρά της Κυβέρνησης. Η Κυβέρνηση εξακολουθεί, δυστυχώς, να ασκεί ένα ασφυκτικό έλεγχο πάνω στην τοπική αυτοδιοίκηση, πάνω στους δήμους. Έτσι η πρώτη βασική αρχή που θα έπρεπε, κατά τη γνώμη μας, να υιοθετηθεί, δηλαδή η αρχή της αποκέντρωσης, εξακολουθεί να κακοποιείται βάνουσα με αποτέλεσμα και πάλι ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης να μη λειτουργεί πάνω στη σωστή βάση. Η Κυβέρνηση εξακολουθεί με βάση το νομοσχέδιο που προτείνεται σήμερα για ψήφιση, να είναι ο τοποτηρητής των Δημοτικών Αρχών. Όπως, κατά τη γνώμη μας, είναι και στην περίπτωση των Συμβουλίων Βελτιώσεως και των Χωριτικών Αρχών.

Χαρακτηριστικό είναι το άρθρο 87 του σημερινού νομοσχεδίου το οποίο πραγματικά θεσμοθετεί αυτό τον έλεγχο της Κυβέρνησης πάνω στις εκλεγμένες δημοτικές αρχές. Έτσι μ' αυτό τον τρόπο και με χαρακτηριστικό το άρθρο 87, η αποικιοκρατική αντίληψη σε ό,τι αφορά το θεσμό εξακολουθεί να παραμένει αλώβητη. Η τοπική αυτοδιοίκηση, οι δήμοι, εξακολουθούν να παραμένουν η προέκταση της κεντρικής εξουσίας ένας από τους μηχανισμούς του κράτους που ασκείται κατά παραχώρηση της κεντρικής εξουσίας. Αυτή είναι μια αντίληψη κατά τη γνώμη μας ολότελα λανθασμένη, οπισθοδρομική, συντηρητική, ξεπερασμένη.

Πρέπει να επισημάνουμε, κ. Πρόεδρε, ότι αυτή η αντίληψη συγκρούεται και με τον Ευρωπαϊκό χάρτη τοπικής αυτοδιοίκησης ο οποίος έχει ψηφιστεί και από την Κύπρο και ο οποίος έχει επικυρωθεί από την εξ Ύπουργών Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης. Συγκεκριμένα αυτός ο χάρτης, στα άρθρα 2, 3, 7 και 8, κατοχυρώνει —και αναφέρω τι ακριβώς λέει σ' αυτά τα άρθρα ο Ευρωπαϊκός Χάρτης για την τοπική αυτοδιοίκηση— την πολιτική και οικονομική αυτοτέλεια στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, που τους επιτρέπει να ρυθμίζουν και να διαχειρίζονται ένα σημαντικό μέρος των δημόσιων υποθέσεων υπό δική τους ευθύνη και προς το συμφέρον του τοπικού πληθυσμού. Αυτά αναφέρονται στον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τον οποίο έχει υιοθετήσει και η Κύπρος διά του Υπουργείου Εξωτερικών.

Πρέπει εδώ ν' αναφέρουμε πως και η Ένωση Δήμων Κύπρου, των οποίων τα μέλη παρόλο ότι είναι διόρισμένα, όπως είναι γνωστό, και θα είχαν, ίσως, λόγο να υπερασπίζονται την άποψη για συγκέντρωση εξουσιών προς την Κυβέρνηση, αφού έχουν διοριστεί από την Κυβέρνηση, στο υπόμνημα που μας έχει αποστείλει, επισημαίνει πολύ σωστά στη σελίδα 2, παράγραφος β, ότι ο νέος Νόμος περί Δήμων δεν είναι καθόλου το φιλελεύθερο νομοθέτημα που όλοι ανέμεναν. «Όχι μόνο η όλη φιλοσοφία που το διέπει», αναφέρει στη συνέχεια, «δεν συνάδει προς τις σύγχρονες αρχές και αντιλήψεις αλλά και αποτελεί οπισθοδρόμηση σε σύγκριση με το υφιστάμενο νομοσχέδιο». Και αναφέρει το εξής:

«Η μεγαλύτερη συγκέντρωση εξουσιών στην Κυβέρνηση και στη Βουλή —ένα από τα χαρακτηριστικά στοιχεία του Νόμου— έχει διαφανή σκοπό την άσκηση ελέγχου πάνω στο μέγιστο μέρος των ενεργειών των Δήμων. Αποτέλεσμα του συγκεντρωτισμού αυτού θα είναι οι αναπόφευκτες γραφειοκρατικές διαδικασίες με τις συνεπαγόμενες οδυνηρές συνέπειες σε αυξημένο όγκο εργασίας, καθυστερήσεις και έξοδα».

Επιβεβαίωση του χειρισμού αυτού παρέχει το άρθρο 87, το οποίο προνοεί πέραν των προνοιών του αντίστοιχου άρθρου 94 του Κυβερνητικού νομοσχεδίου και απαιτεί όπως όλοι οι κανονισμοί που θα αποφασίζονται από ένα Δημοτικό Συμβούλιο για την έκδοση οποιωνδήποτε αδειών και για τον καθορισμό των καταβλητέων δικαιωμάτων εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο και ακολούθως κατατίθενται στη Βουλή.

Έτσι, κ. Πρόεδρε, η πρώτη βασική διαφωνία μας με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο είναι η φιλοσοφία του σε σχέση με την αυτοτέλεια του θεσμού —την πολιτική και τη διοικητική αυτοτέλεια.

Εμείς πιστεύουμε, και το έχουμε διακηρύξει επανειλημμένα από αυτό το Βήμα, ότι η τοπική αυτοδιοίκηση είναι μια εξ ορισμού δημοκρατική εξουσία που πηγάζει άμεσα από το λαό και που, συνεπώς, πρέπει να εκφράζει την απόλυτη εξουσία των κατοίκων πάνω στις υποθέσεις που τον αφορούν, και ότι θα πρέπει να εξουδετερωθεί ο αυταρχισμός της Κυβέρνησης σε σχέση με την τοπική αυτοδιοίκηση.

Η γνώμη μας, κ. Πρόεδρε, είναι πως για να γίνει πραγματικότητα η ουσιαστική λειτουργία του θεσμού, θα πρέπει η νομοθεσία να είναι απαλλαγμένη εντελώς από κάθε μορφής έλεγχο και κηδεμόνευση της κεντρικής εξουσίας.

Το δεύτερο που πρέπει επίσης να γίνει, για να μπορέσει η τοπική αυτοδιοίκηση να διαδραματίσει σωστά το ρόλο της, και οι δήμοι στη συγκεκριμένη περίπτωση, είναι να τους εξασφαλιστεί και οικονομική αυτοτέλεια. Η έλλειψη πόρων στους δήμους, η οικονομική, δηλαδή, αποδυνάμωσή τους, θα τους οδηγήσει μοιραία και πάλι στο να γίνουν εξαρτήματα της Κυβέρνησης. Έχω υπόψη μου το Δήμο της Πάφου —και νομίζω ότι αυτό συμβαίνει λίγο-πολύ και στους υπόλοιπους δήμους της Κύπρου— που πολλές χρονιές δεν μπορεί να πληρώσει καν τον οδικό φωτισμό. Αυτό, λοιπόν, που πρέπει να γίνει είναι να ενισχυθούν οικονομικά οι δήμοι. Πώς θα γίνει αυτό; Με εκχώρηση ποσοστών πάνω σε υφιστάμενους φόρους του δημοσίου προς όφελος των δήμων ή με την αποκλειστική παραχώρηση ορισμένων φόρων του δημοσίου προς τους δήμους. Ακόμα πιστεύουμε ότι πρέπει να ενθαρρυνθούν οι δήμοι να δημιουργήσουν δημοτικές επιχειρήσεις. Και η Κυβέρνηση έχει καθήκον είτε να προικοδοτήσει τέτοιες δημοτικές επιχειρήσεις είτε να παράσχει δάνεια προς αυτή την κατεύθυνση. Μόνο μ' αυτό τον τρόπο μπορούν

οι δήμοι να γίνουν πράγματι δυναμικά όργανα τοπικής αυτοδιοίκησης, να ξεφύγουν από το σημερινό περιθωριακό τους ρόλο και να αναγορευθούν σε πραγματικά κύτταρα λαϊκής κυριαρχίας, αποκέντρωσης και προοδευτικής κοινωνικής εξέλιξης. Η διοικητική πολιτική αυτοτέλεια και η οικονομική αυτοδυναμία είναι οι δυο απαραίτητες προϋποθέσεις για να στερεωθεί ο θεσμός και για να γίνουν πραγματικά αυτοδύναμα όργανα και όχι διεκπεραιωτές και εντολοδόχοι μιας άλλης εξουσίας.

Κύριε Πρόεδρε. Δεν θα μπω σε περισσότερες λεπτομέρειες. Όμως, πιστεύω ότι το θέμα είναι, πράγματι, πολύ σοβαρό διότι η Βουλή που πρέπει να είναι ευαίσθητη στους λαϊκούς κραδασμούς, θα πρέπει να δει το θέμα της τοπικής αυτοδιοίκησης σφαιρικά —και δεν είναι η πρώτη φορά που το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ επιμένει με τον πιο έντονο τρόπο πάνω στη σωστή αντιμετώπιση του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης. Πρέπει το Σώμα να αντιμετωπίσει πολύ σοβαρά το θέμα και να δώσει τις σωστές λύσεις.

Τώρα θα αναφερθώ πολύ σύντομα στις συγκεκριμένες επιφυλάξεις που έχουμε σε σχέση με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο.

Το πρώτο θέμα κεφαλαιώδους σημασίας είναι το θέμα του εκλογικού συστήματος. Υποστηρίζουμε —και καταθέσαμε σχετική τροποποίηση— ότι το ενδεδειγμένο εκλογικό σύστημα είναι η απλή και ανόθευτη αναλογική. Η καθιέρωση ποσοστού για τη συμμετοχή στη δεύτερη κατανομή μας βρίσκει απόλυτα αντίθετος. Αυτή η τοποθέτηση, δηλαδή η ύπαρξη ποσοστού για συμμετοχή στη δεύτερη κατανομή, οδηγεί σαφώς στον περιορισμό της πολυφωνίας, του πλουραλισμού και της έκφρασης των πολιτικών τάσεων μέσα στα δημοτικά συμβούλια. Και υπάρχει και το εξής παράδοξο και αντιφατικό: Ενώ αυτή η Βουλή αναγνώρισε στην πραγματικότητα την απλή αναλογική σαν σύστημα εκλογών σε ό,τι αφορά τις εκλογές για τις αρχές τοπικής διοίκησης, για τις χωριστικές αρχές και για τα συμβούλια βελτιώσεως, έρχεται στις εκλογές για τους δήμους και εισάγει ένα περιορισμό για τη συμμετοχή στη δεύτερη κατανομή. Δεν μπορούμε να παρακολουθήσουμε αυτή την αντίφαση. Διότι αν αναγνωρίζουμε το δικαίωμα εκπροσώπησης όλων των πολιτικών τάσεων στις χωριστικές αρχές και στα συμβούλια βελτιώσεως, που στο κάτω-κάτω είναι και μικρότερα αριθμητικά, πώς ερχόμαστε στους δήμους να εμποδίσουμε αυτή την πολυφωνία και τον πλουραλισμό των απόψεων που αυτές οι ομάδες σίγουρα είναι πολυπληθέστερες αριθμητικά; Πιστεύουμε ότι η ύπαρξη ποσοστού για συμμετοχή στη δεύτερη κατανομή στις εκλογές για τους δήμους, αποτελεί πραγματικά νόθευση της αναλογικής και καλούμε το Σώμα να αναθεωρήσει την άποψή του πάνω σ' αυτό το θέμα.

Μια δεύτερη διάταξη του νομοσχεδίου που δεν μας βρίσκει σύμφωνους είναι η καθιέρωση του ασυμβίβαστου για εκλογή στις δημοτικές αρχές των δημόσιων υπαλλήλων και των υπαλλήλων των Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου. Αντιλαμβανόμαστε το ασυμβίβαστο για τους δημοτικούς υπαλλήλους, διότι οι ελεγχόμενοι δεν μπορούν να είναι και ελέγχοντες. Δεν αντιλαμβανόμαστε, όμως, το ασυμβίβαστο για την περίπτωση των δημόσιων υπαλλήλων ή των υπαλλήλων των Ημικρατικών Οργανισμών που θα 'θελαν να προσφέρουν από το πόστο του εκλεγμένου δημοτικού άρχοντα.

Ένα τρίτο σημείο πάνω στο οποίο προτείνουμε αλλαγή στο νόμο είναι η διαγραφή του ορίου ηλικίας των 25 χρόνων για να μπορεί κάποιος να εκλέγεται στις δημοτικές αρχές, για να γίνεται Δήμαρχος ή μέλος του Δημοτικού Συμβου-

λίου. Για τους ίδιους λόγους που προτείναμε την υιοθέτηση σαν ορίου ηλικίας το 18ο έτος στο Νόμο για παροχή του δικαιώματος ψήφου, για τους ίδιους λόγους πιστεύουμε ότι θα πρέπει με εμπιστοσύνη στη νέα γενιά να προχωρήσουμε να δώσουμε αυτό το δικαίωμα στους δεκαοκτάχρονους, έτσι που να μπορούν να εκλέγονται στις εκλογές Δημοτικών Αρχόντων.

Αγαπητοί συνάδελφοι, αν θέλουμε μια νεολαία ώριμη πολιτικά, κοινωνικά και εθνικά, οφείλουμε να την εμπιστευθούμε.

Κύριε Πρόεδρε, αν ειλικρινής μας στόχος είναι, πέρα από τη γρήγορη προσφυγή στις δημοτικές εκλογές, με τον οποίο όλοι συμφωνούμε, η πραγματική εκδημοκρατικοποίηση του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης στην περίπτωση των Δήμων, η ουσιαστική και ενεργητική συμμετοχή του πολίτη στις υποθέσεις που τον αφορούν και η ενίσχυση των δήμων στα πλαίσια αποκέντρωσης του θεσμού, αν θέλουμε οι Δήμοι να είναι αυτοδύναμα πολιτικά και οικονομικά κύτταρα μέσα στην κοινωνία, τότε θα πρέπει να προχωρήσουμε σε κάποιες ουσιαστικές αλλαγές όπως τις έχουμε σε συνέχεια προδιαγράψει. Αλλιώς τικά φοβούμαστε ότι η υποβάθμιση και η περιθωριοποίηση του θεσμού θα συνεχιστεί και στο μέλλον.

Για τους λόγους που έχω αναφέρει και επειδή έχουμε σοβαρές επιφυλάξεις για την όλη νοοτροπία και φιλοσοφία που διέπει το νομοσχέδιο, εμείς του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ θα απόσχουμε από την ψηφοφορία. Ωστόσο θα δώσουμε θετική ψήφο στο άρθρο 20, που αναφέρεται στον καθορισμό χρόνου για τη διεξαγωγή των εκλογών, γιατί πιστεύουμε ότι θα πρέπει να προχωρήσουμε προς αυτή την κατεύθυνση το συντομότερο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φάντης και μετά ο κ. Γαλανός.

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Φάντης μετά ο κ. Γαλανός και ο κ. Κουρτελλάρης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ύστερα από πολύμηνη μελέτη του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, η οποία χρειάστηκε αρκετές συνεδρίες των Επιτροπών Εσωτερικών και Νομικών, βρισκόμαστε σήμερα στην ευχάριστη θέση να συζητήσουμε και να ψηφίσουμε τον περί Δήμων Νόμο.

Με την ψήφιση αυτού του Νόμου θα γίνει δυνατή η διεξαγωγή δημοτικών εκλογών οι τελευταίες των οποίων διεξήχθησαν το 1953, δηλαδή πριν 32-33 χρόνια.

Το γεγονός ότι με την ψήφιση του Νόμου θα έχουμε αιρετά δημοτικά συμβούλια χαιρετίζεται στην Έκθεση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής η οποία στην τελευταία Συμπληρωματική της Έκθεση αναφέρει τα εξής:

«Ολοκληρώνοντας την επανεξέταση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου η Επιτροπή χαιρετίζει ιδιαίτερα το γεγονός ότι με το προτεινόμενο υπό συζήτηση νομοθέτημα τίθενται οι βάσεις για την ανάδειξη με εκλογές των δημοτικών αρχών και το γεγονός ότι δημιουργούνται έτσι οι προϋποθέσεις ώστε η συμμετοχή των δημοτών στις υποθέσεις που αφορούν τους Δήμους στους οποίους διαμένουν, να καταστεί ενεργότερη».

Πρέπει να πω με την ευκαιρία αυτή ότι επανειλημμένα η Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστεράς ζήτησε από πολλά χρόνια τη διεξαγωγή δημοτικών

εκλογών και τον τερματισμό του διοριστικού συστήματος το οποίο ισχύει από το 1953.

Όσον αφορά το υπό συζήτηση νομοσχέδιο πρέπει επίσης να πω ότι το νομοσχέδιο που έχει μπροστά της η Βουλή σήμερα είναι πολύ πιο δημοκρατικό από το νομοσχέδιο το οποίο είχε καταθέσει αρχικά η Εκτελεστική Εξουσία.

Η Επιτροπή μελετώντας το νομοσχέδιο έχει αφαιρέσει πάρα πολλούς περιορισμούς και εξουσίες που δίδονταν στην Εκτελεστική Εξουσία ή στον Υπουργό προσωπικά και έχει μειώσει σε πολύ μικρό βαθμό την υποχρέωση των εκλεγμένων δημοτικών αρχών να ενεργούν με έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, όπως έχει διαμορφωθεί το νομοσχέδιο με τις τροποποιήσεις που έχουν γίνει, υπάρχει μια ισορροπία μεταξύ του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης και των εξουσιών που έχει ένα αιρετό Δημοτικό Συμβούλιο και του βαθμού του ελέγχου ο οποίος θα ασκείται από την Εκτελεστική Εξουσία.

Όσον αφορά συγκεκριμένα το άρθρο 87 στο οποίο έγινε αναφορά από τον προηγούμενο ομιλητή, αυτό το άρθρο προνοεί για το δικαίωμα κάθε δήμου να ετοιμάζει με την έγκριση του Υπουργού Κανονισμούς για διάφορα ζητήματα.

Αυτό το άρθρο ετέθη και υπάρχει στο νομοσχέδιο με βάση τη γενική αρχή η οποία έγινε δεκτή απ' αυτή τη Βουλή, ότι όλοι οι Κανονισμοί πρέπει να περνούν από τη Βουλή. Οποιοιδήποτε Κανονισμοί θεσπίζονται από οποιοδήποτε σώμα πρέπει να περνούν από τη Βουλή και είναι αυτό που προνοεί ακριβώς το άρθρο 87. Ενώ αναφέρεται ότι το Δημοτικό Συμβούλιο με την έγκριση του Υπουργού θα ετοιμάζει Κανονισμούς για διάφορα ζητήματα που καθορίζονται στο νομοσχέδιο, αυτοί οι Κανονισμοί θα τίθενται υπό την έγκριση της Βουλής που είναι το μόνο αιρετό σώμα που έχουμε.

Το θέμα της οικονομικής αυτοδυναμίας των Δήμων για το οποίο έγινε λόγος έχει απασχολήσει την Επιτροπή και έχουμε μελετήσει με προσοχή τις απόψεις που έχει εκφράσει η Ένωση Δήμων. Όμως, όπως αναφέρεται στην Έκθεση της Οικονομικής Επιτροπής, η οποία τουλάχιστο στα σημεία που αναφέραμε ήταν ομόφωνη, το οικονομικό θέμα η Επιτροπή το αντιμετώπισε με ένα ρεαλιστικό τρόπο. Και αν ακόμα προχωρούμε σήμερα να κάμουμε στο νομοσχέδιο τούτο τις τροποποιήσεις που εισηγείται η Ένωση Δήμων για τις δημοτικές φορολογίες πάνω στην ακίνητη περιουσία κλπ., αυτές οι φορολογίες θα ετίθεντο σε ισχύ, πρακτικά δηλαδή θα εφαρμόζονταν στη διάρκεια του 1986. Συνεπώς, αν στο παρόν νομοσχέδιο προχωρούσαμε σήμερα να τροποποιήσουμε την υφιστάμενη φορολογία πάνω στην ακίνητη ιδιοκτησία, οι Δήμοι για το 1985 δεν θα ωφελούνταν καθόλου διότι ήδη η φορολογία αυτή έχει επιβληθεί. Και όπως αναφέρεται στην Έκθεση της Επιτροπής όσον αφορά το οικονομικό μέρος του νομοσχεδίου που αφορά τις πηγές εσόδων των Δήμων, η Επιτροπή εισηγείται όπως στο παρόν στάδιο παραμένουν οι ίδιες διατάξεις που αρχικά περιλήφθηκαν στο νομοσχέδιο, από τη στιγμή μάλιστα που η πρακτική εφαρμογή τους θα αρχίζει από τον επόμενο χρόνο, με την ταυτόχρονη όμως δήλωση ότι η επιτροπή Εσωτερικών θα επανεξετάσει το όλο θέμα σε ευθετότερο χρόνο και ιδιαίτερα μετά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της επανεκτίμησης της ακίνητης ιδιοκτησίας, διαδικασία η οποία στο παρόν στάδιο βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη.

Εφόσο αυτή η διαδικασία για την επανεκτίμηση της ακίνητης περιουσίας δεν έχει συμπληρωθεί και βρίσκεται, όπως αναφέρεται στην Έκθεση της Επιτροπής,

σε πλήρη εξέλιξη, δεν θα ήταν φρόνιμο για την Επιτροπή χωρίς να υπολογίσει όλες τις συνέπειες από μια αύξηση της φορολογίας πάνω στην ακίνητη ιδιοκτησία να εισηγηθεί τώρα, στο σημερινό νομοσχέδιο, τροποποίηση δεδομένου μάλιστα, επαναλαμβάνω, ότι και αν ακόμα γινόταν οποιαδήποτε τροποποίηση, αυτή θα ίσχυε για φορολογία για τον επόμενο χρόνο.

Με τον τρόπο που χειρίζεται η Επιτροπή αυτό το θέμα, δίδεται ο χρόνος στην Επιτροπή να μελετήσει με όλη της την άνεση κάθε πτυχή που μπορεί να επηρεάζει τη φορολογία πάνω στην ακίνητη ιδιοκτησία και να αποφασίζει, έγκαιρα μάλιστα, για την τροποποίηση αυτού του εδαφίου του νόμου που αφορά την ακίνητη ιδιοκτησία ώστε να μπορεί να εφαρμοσθεί αυτό σε σχέση με τη φορολογία για το 1986 από τους αιρετούς μάλιστα Δήμους και όχι από τις σημερινές διορισμένες Δημοτικές Αρχές.

Έγινε αναφορά επίσης στο άρθρο του νόμου που καθιερώνει την αναλογική με τον τρόπο που την καθιερώνει. Πρέπει να πω ότι οι διατάξεις που υπάρχουν στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο είναι οι ίδιες οι διατάξεις που ισχύουν όσον αφορά τις Βουλευτικές εκλογές και η Επιτροπή η οποία ασχολήθηκε με αυτό το θέμα θεώρησε σωστό ότι εφόσον αυτές οι διατάξεις ισχύουν όσον αφορά τη διεξαγωγή Βουλευτικών εκλογών, δεν θα ήταν φρόνιμο σ' αυτές τις εκλογές, τις Δημοτικές, να κάμουμε οποιεσδήποτε τροποποιήσεις.

Αν κατά τη συζήτηση των τροποποιήσεων που μπορεί να υποβληθούν όσον αφορά το Νόμο περί Βουλευτικών Εκλογών εγερθεί αυτό το θέμα και υπάρξει εισήγηση για τροποποίηση της σχετικής διάταξης, τότε να μελετηθεί από την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή και να καταλήξουμε σε συγκεκριμένη εισήγηση σε σχέση με εκείνο το νόμο, οπότε αν τροποποιηθεί το σχετικό άρθρο του νόμου περί Βουλευτικών Εκλογών, αυτό να ισχύσει κατά συνέπεια και για το νόμο περί Δημοτικών Εκλογών.

Τώρα θέλω ν' αναφερθώ στις τροποποιήσεις που έχουν γίνει από το Δημοκρατικό Συναγερμό και από την ΕΔΕΚ, όπως κατατέθηκαν στη Βουλή από τον κ. Χριστοφίδη και από τον κ. Ομήρου.

Η πρώτη τροποποίηση για την οποία έγινε σχετική εισήγηση αφορά το άρθρο 8 του νομοσχεδίου στο οποίο προτείνεται να προστεθεί η εξής επιφύλαξη:

«Νοείται ότι διά τους σκοπούς της διενέργειας των πρώτων δημοτικών εκλογών δημοτικά όρια των πόλεων θα θεωρούνται εκείνα τα οποία υφίσταντο κατά τον Αύγουστο του 1974».

Νομίζω ότι αυτή η τροποποίηση που γίνεται είναι το λιγότερο . . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συγγνώμη, ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θέμα διαδικασίας.

Στο παρόν στάδιο γίνεται συζήτηση επί θέματος αρχής. Η συζήτηση πάνω στις προτεινόμενες τροπολογίες πρέπει να γίνει κατά τη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου όταν θα προτείνονται οι τροποποιήσεις, οπότε θα ομιλήσουν όλες οι πλευρές που θέλουν να ομιλήσουν πάνω στις τροποποιήσεις. Γι' αυτό εισηγούμαι ο κ. Φάντης να αναβάλει αυτή τη συζήτηση μέχρι τη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Αν αυτή είναι η διαδικασία, δεν έχω ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός ότι υπάρχει σχετική τροπολογία σ' ένα άρθρο. Η σχετική όμως αυτή τροπολογία είναι θέμα πολύ γενικό το οποίο δεν μπορεί να μείνει να συζητηθεί μόνο κατά τη συζήτηση της τροπολογίας και την ψήφιση εκείνου του άρθρου. Η τροποποίηση που προτείνεται επιφέρει ριζικές αλλαγές στη νομοθεσία, όπως αρχικά είχε διαμορφωθεί από το Σώμα, θίγονται πολλά στρώματα πληθυσμού και έχω τη γνώμη ότι χρειάζεται πρώτα να γίνει μια γενικότερη συζήτηση επί του θέματος και μετά να γίνει ειδικά η συζήτηση πάνω στην προτεινόμενη τροποποίηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΑΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ανεξάρτητα του ύψους, του βάθους ή του πλάτους οποιασδήποτε τροποποίησης, η συζήτηση γίνεται όταν προταθεί η τροποποίηση κατά την ανάγνωση του σχετικού άρθρου. Επομένως αν συζητήσουμε τώρα αυτό το θέμα, θα δικαιούμεθα να επανέλθουμε για να το ξανασυζητήσουμε όταν το σχετικό άρθρο τεθεί σε ψηφοφορία.

Πιστεύω λοιπόν ότι η κανονική διαδικασία είναι να γίνει η συζήτηση επί αυτού του σημείου όταν θα έχει αρχίσει η δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου και όταν το άρθρο θα έχει προταθεί προς ψήφιση ή προς τροποποίηση. Επί του παρόντος, αν ρωτάτε εμένα, δεν υπάρχει τροποποιητική εισήγηση. Τροποποιητική εισήγηση θα υπάρξει τη στιγμή που θα αναγνωσθεί το άρθρο και ο κ. Χριστοφίδης θα εγερθεί από τη θέση του να προτείνει την τροποποίηση.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Δηλαδή να θεωρήσουμε ότι έγινε λάθος; Είναι παρατυπία το ότι ο κ. Χριστοφίδης αναφέρεται . . .

ΓΛ. ΚΑΗΡΙΔΗΣ:

Πιστεύω ακραδάντως ότι το θέμα αυτό δεν έπρεπε να εγερθεί παρά μόνον κατά τη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου. Διότι δεν επιτρέπεται να ανέλθει κανείς στο βήμα προ της γενικής συζήτησης, εκτός εάν πρόκειται για ανάγνωση εκθέσεως Επιτροπής, για να ομιλήσει πάνω στις τροποποιήσεις που προτείνονται. Γι' αυτό υπάρχει η δεύτερη ανάγνωση για να υποβάλλονται οι τροπολογίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εδώ ο κ. Κληρίδης έχει δίκαιο, ότι οι τροπολογίες συζητούνται στην κατ' άρθρον ανάγνωση του νομοσχεδίου, όμως ο κ. Φάντης μπορεί να ομιλήσει πάνω σε θέμα αρχής ως προς το ποια στρώματα περιλαμβάνονται ή δεν περιλαμβάνονται στις εκλογές. Δηλαδή χωρίς να μπαίνει στη συζήτηση της τροπολογίας, δεδομένου ότι το νομοσχέδιο ασχολείται με αυτό το θέμα, είναι δικαίωμα του κ. Φάντη να ομιλήσει επί θέματος αρχής πάνω σ' αυτό το σημείο, αλλά συμφωνώ ότι το ειδικό θέμα της τροπολογίας μπορεί να συζητηθεί στην κατ' άρθρον ανάγνωση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν θα ήθελα να επιμένω για να φαίνομαι σχολαστικός. Αλλά θα εισάξουμε ένα νέο θεσμό, το θεσμό που κατά τη συζήτηση επί θέματος αρχής θα συζητούμε τροπολογίες. Και θα είναι η μόνη Βουλή η οποία θα ακολουθήσει αυτό το θεσμό, δηλαδή όταν συζητά για θέμα αρχής να συζητά ταυτόχρονα και για τροπολογίες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επειδή όμως, κύριε Κληρίδη, ως αντιλαμβάνομαι έχει διαμορφωθεί η Έκθεση των αρμόδιων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών κατά διαφορετικό τρόπο, από ό,τι αρχικά είχε αναγνωσθεί στο Σώμα, και αυτό ελέχθη από τον κ. Χριστοφίδη με τις τροπολογίες τις οποίες εισηγήθηκε, πρέπει να έχει δικαίωμα οποιοσδήποτε Βουλευτής μιλώντας επί θέματος αρχής να αναπτύξει τις απόψεις του. Συμφωνώ ότι όταν θα έλθουμε στο σχετικό άρθρο του νομοσχεδίου θα πρέπει ο Βουλευτής να περιορισθεί στο να εξηγήσει γιατί προτείνει την τροπολογία, αλλά επί θέματος αρχής πρέπει να έχει το δικαίωμα οιοσδήποτε Βουλευτής να εκφράσει τις απόψεις του εφόσον η Έκθεση έχει διαμορφωθεί διαφορετικά.

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μπορεί το θέμα να συζητηθεί χωρίς να γίνει αναφορά στην τροπολογία, όπως ελέχθη, αλλά θα είναι λάθος να συζητηθεί η τροπολογία σ' αυτό το στάδιο. Εδώ είναι ολοκάθαρο το θέμα. Ο κ. Φάντης, όμως, αν θέλει, μπορεί να αναφερθεί στην αρχή όπως διαμορφώνεται από τις θέσεις των κομμάτων που νομίζω ότι είναι τώρα γνωστές. Δεν γίνεται όμως η συζήτηση πάνω σε θέμα αρχής να λάβει υπόψη μια τροπολογία η οποία κανονικά δεν έχει ακόμα εισαχθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πουμπουρής.

Μ. ΠΟΥΜΠΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα του να περιοριστούν τα δημοτικά όρια κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αφαιρεθούν οι συνοικισμοί δεν είναι τώρα που εισάγεται. Εισήχθη στην περασμένη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, τη συνεδρία του Σαββάτου, από διάφορους συναδέλφους. Κατά συνέπεια το θέμα υπάρχει έστω και αν δεν έκαμε τη σχετική τροποποίηση ο Πρόεδρος της Νομικής Επιτροπής.

Από τη στιγμή λοιπόν που εκφράστηκε συγκεκριμένη άποψη, είναι υπόχρεως ή μπορεί κάθε Βουλευτής να εκφράσει την άποψή του πάνω σε θέμα αρχής αλλά είναι σωστό ότι δεν πρέπει τώρα να προκαταλάβουμε τη δεύτερη ανάγνωση. Αλλά για να πούμε απόψεις, πρέπει να τις πούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ασφαλέστατα όχι. Ασφαλέστατα δεν θα κάμουμε τη δουλειά την οποία θα κάμουμε όταν θα πούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου και όταν θα συζητούμε λεπτομερώς, αν χρειαστεί, τις τροπολογίες που θα προταθούν. Αλλά τώρα επί θέματος αρχής, έχει το δικαίωμα οποιοσδήποτε συνάδελφος να αναπτύξει τις απόψεις του εφόσον μάλιστα υπάρχει μια βασική αλλαγή στην Έκθεση των αρμόδιων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ακριβώς εδώ είναι το θέμα. Δεν υπάρχει εισήγηση στην έκθεση της Επιτροπής για τροποποιήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με βάση αυτά που ελέχθησαν από τον κ. Χριστοφίδη υπάρχει.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Είναι τροποποιητική εισήγηση του Δημοκρατικού Συναγερμού και όχι της αρμόδιας Επιτροπής, η οποία εισήγηση θα πρέπει να γίνει στην κατάλληλη στιγμή, όταν δηλαδή θα εγερθεί προς συζήτηση το κατάλληλο άρθρο. Εάν υπήρχε τροποποιητική εισήγηση στην έκθεση της Επιτροπής, τότε μάλιστα θα ήταν προς συζήτηση το θέμα. Αλλά δεν υπάρχει τροποποιητική εισήγηση στην έκθεση της Επιτροπής πάνω σ' αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Κληρίδης ισχυρίζεται ότι πρόκειται για τροπολογίες του Δημοκρατικού Συναγερμού. Να μου επιτρέψετε να διαβάσω τον τίτλο: «Νομοσχέδιο τιτλοφορούμενο ο περί Δήμων Νόμος του 1985. Προτεινόμενες τροπολογίες από την πλειοψηφία των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Εσωτερικών και Νομικών». Δεν πρόκειται λοιπόν για τροπολογίες του Δημοκρατικού Συναγερμού. Αυτό είναι το ένα.

Το δεύτερο είναι ότι θα πρέπει κάποιος να εξηγήσει γιατί αναβλήθηκε η συζήτηση του θέματος τούτου την περασμένη Πέμπτη. Ο λόγος για τον οποίο αναβλήθηκε ήταν για να συνέλθουν οι Επιτροπές και να μελετήσουν ορισμένα διαδικαστικά θέματα. Και οι Επιτροπές συνήλθαν και μελέτησαν αυτά τα ζητήματα και κατέληξαν σε κάποιες συγκεκριμένες απόψεις τις οποίες λόγω έλλειψης χρόνου —οι Επιτροπές τέλειωσαν την εργασία τους στις 4.00 το απόγευμα— η Επιτροπή αντί να ενσωματώσει σε έκθεση περιέλαβε στο κείμενο που ο κ. Χριστοφίδης έχει διαβάσει σαν Πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών σ' αυτό το Σώμα. Αν επρόκειτο για τροπολογίες του Δημοκρατικού Συναγερμού δεν υπήρχε λόγος να τις διαβάσει.

Κατά συνέπεια το κείμενο που έχουμε είναι μια Συμπληρωματική Έκθεση των Επιτροπών οι οποίες ασχολήθηκαν μ' αυτό το θέμα και πάνω σ' αυτό το θέμα έχει το δικαίωμα κάθε Βουλευτής να ομιλήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης και κατόπιν ο κ. Κληρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ανεξάρτητα από τα γεγονότα τα οποία ανέφερε ο κ. Ντίνος Κωνσταντίνου, στο Νόμο υπάρχουν κεφάλαια που μιλούν για τους υφιστάμενους Δήμους, για την ίδρυση νέων Δήμων, για τη συγχώνευση μονάδων, για την κατάργηση Δήμων και για την Επιτροπή Ορίων. Άρα σαν θέμα αρχής, ανεξάρτητα από την τροπολογία του Δημοκρατικού Συναγερμού, ένας Βουλευτής έχει δικαίωμα να πει ότι νομίζει για τα όρια των Δήμων. Για παράδειγμα μπορεί να πει ότι τα δημοτικά όρια της Λευκωσίας πρέπει να περιλαμβάνουν μόνο τον Τρυπιώτη ή ότι πρέπει να εκτείνονται μέχρι το Ακάκι. Είναι δικαίωμά του σαν

θέμα αρχής να πει απόψεις χωρίς να είναι ανάγκη να αναφερθεί στην τροπολογία του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Γι' αυτό είχα εισηγηθεί ότι ο κ. Φάντης μπορεί να ομιλήσει επί του θέματος ως θέματος αρχής χωρίς κατ' ανάγκην να μπαίνει στη λεπτομέρεια της ειδικής εισήγησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα πρώτα να διαφωτίσω λίγο τον ευπαιδευτο συνάδελφο διότι ήταν ο κ. Φάντης που παρεπονήθη ότι αυτό το κείμενο της Επιτροπής δεν είναι κείμενο της Επιτροπής διότι η Επιτροπή δεν επελήφθη αυτού του θέματος και ως εκ τούτου για να είμεθα δίκαιοι και έντιμοι έναντι αλλήλων, είπα, κύριοι, αφού λέτε ότι δεν συνεζητήθη το θέμα και δεν ελήφθη σχετική απόφαση στην Επιτροπή, να θεωρηθούν οι τροπολογίες ως τροπολογίες του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Δεν έχω καμιά ένσταση να συζητηθεί, όπως είπε ο κ. Λυσσαρίδης, γενικά το θέμα αλλά όχι η τροπολογία διότι δεν είναι η ώρα ακόμα της τροπολογίας. Αυτή είναι η ένστασή μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για να είμεθα ειλικρινείς, η κατάσταση είναι ακριβώς όπως την έχει εξηγήσει ο κ. Κληρίδης. Είχε υπάρξει πράγματι αυτή η θέση της πλειοψηφίας και θα μπορούσε κάλλιστα να υποβληθεί σαν θέση των δυο Επιτροπών, όμως ο κ. Φάντης σωστά ίσως είπε ότι υπήρχαν ορισμένα ή ορισμένες θέσεις που δεν εξετάστησαν στην Επιτροπή. Επομένως δεν είναι σωστό να θεωρηθεί ότι πρόκειται για έκθεση εφόσον δεν έχει εγκριθεί ή δεν έχει συζητηθεί από όλες τις πλευρές, πιστεύω δε ότι με δίκαιο τρόπο ετέθη ότι πρόκειται περί τροπολογίας, άλλως ο κ. Φάντης θα είχε εγείρει ένσταση ότι επρόκειτο περί εκθέσεως την οποία δεν είχε δει προηγουμένως. Δεν μπορεί να είναι και τα δυο ένα από τα δυο μπορεί να είναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι, πριν αρχίσουμε τη συζήτηση αυτού του Νομοσχεδίου, ζήτησα να κατατεθεί Συμπληρωματική Έκθεση των αρμόδιων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών και εγώ τουλάχιστον, ως Προεδρεύων του Σώματος, όταν εκαλείτο ο κ. Χριστοφίδης στο βήμα να αναγνώσει αυτό που ανέγνωσε, ήμουν με την εντύπωση ότι προερχόταν από τις αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές και υιοθετείτο κατά πλειοψηφία, με οποιοδήποτε τρόπο, αλλά εν πάση περιπτώσει αυτό είναι που ζητούσα από τον κ. Χριστοφίδη, να αναγνώσει Συμπληρωματική Έκθεση των αρμόδιων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών. Διότι την περασμένη Πέμπτη αναβάλαμε τη συνεδρία του Σώματος για να μελετήσουν περαιτέρω οι αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές ορισμένα ζητήματα και επομένως όταν ο κ. Χριστοφίδης ανέγνωσε από το βήμα της Βουλής αυτά που ανέγνωσε, σχημάτισα την εντύπωση ότι προερχόταν από τις αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές. Δεν είναι σε γνώση μου αυτά που ελέγχθηκαν τώρα μέσα στην αίθουσα. Εγώ γνωρίζω ότι οι αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές συνεδρίασαν και έπρεπε να έχουν Συμπληρωματική Έκθεση την οποία κάλεσα τον κ. Χριστοφίδη να αναγνώσει στο Σώμα.

Επομένως για να μη χάνουμε χρόνο, έχουν δικαίωμα μιλώντας οι συνάδελφοι γενικά επί θέματος αρχής να μιλήσουν πάνω σ' αυτά τα ζητήματα και επιπρόσθετα έχουν δικαίωμα όταν θα έχουμε τις σχετικές τροπολογίες να αναπτύξουν σε έκταση και λεπτομερώς τις απόψεις τους πάνω σ' αυτό το θέμα.

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Απλώς το εξής, κ. Πρόεδρε. Αν ο κ. Φάντης δέχεται ότι αυτή είναι κανονική έκθεση, χωρίς καμιά ένσταση, τότε μπορεί να συζητήσει και τώρα την τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πρώτο ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Κληρίδη για τη διαφώτιση αλλά να μου επιτρέψει να τον πληροφορήσω ότι ο λόγος για τον οποίο φαίνεται κατ' αυτόν τον τρόπο το θέμα, είναι διότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός και το ΔΗ.ΚΟ. συμφώνησαν γύρω από αυτά τα θέματα. Και από τη στιγμή που αποτελούσαν την πλειοψηφία δεν θεώρησαν σκόπιμο να κατατοπίσουν και τα άλλα κόμματα τα οποία το έμαθαν όταν ήλθαν στη Βουλή. Εφόσον είναι για να κατατοπιστεί το Σώμα είναι καλά να ξέρει και αυτό το παρασκήνιο· έτσι έχουν τα πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Κωνσταντίνου υποψιάζεται ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός και το ΔΗ.ΚΟ. συμφώνησαν. Δεν συμφώνησαν. Αν το ΔΗ.ΚΟ. θα δώσει την υποστήριξή του ή όχι, είναι δικαίωμά του. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός πήρε τις αποφάσεις του χθες το απόγευμα μόνος του. Και οι αποφάσεις που πήρε συμπίπτουν με αυτά τα οποία ανέφερε ο κ. Χριστοφίδης. Δεν συνεβουλευθήκαμε το ΔΗ.ΚΟ.· δεν έχουμε μίνιμουμ πρόγραμμα ούτε μάξιμουμ πρόγραμμα (γέλωτες), άλλοι είχαν και δεν έχουν και ο Δημοκρατικός Συναγερμός συνηθίζει να αποφασίζει και να καθορίζει τις θέσεις του μόνος του. Σήμερα το πρωί ο Δημοκρατικός Συναγερμός ανέφερε αυτές τις θέσεις, τις οποίες απεδέχθη και το ΔΗ.ΚΟ., ως αντιλαμβάνομαι, αλλά ο κ. Φάντης παρεπονήθη ότι δεν ήταν στην Επιτροπή για να τις ακούσει και επομένως η έκθεση που κατετέθη δεν συζητήθηκε στην παρουσία του. Για να είμεθα έντιμοι και δίκαιοι έναντι του κ. Φάντη και για να μη λεχθεί ότι αυτές είναι οι κατά πλειοψηφίαν απόψεις της Επιτροπής, αφού δεν συζητήθηκαν στην παρουσία του κ. Φάντη, διότι ο ίδιος είπε ότι δεν ήταν παρών, να μη θεωρηθούν ως κοινές εισηγήσεις Δημοκρατικού Συναγερμού—ΔΗ.ΚΟ. αλλά ως τροπολογίες τις οποίες θα προτείνει ο Δημοκρατικός Συναγερμός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός και μετά ο κ. Φάντης.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Το πράγμα για το οποίο συμφωνούμε με τον κ. Κληρίδη είναι ότι δεν υπάρχει ούτε μίνιμουμ ούτε μάξιμουμ πρόγραμμα. Επομένως εκείνο το οποίο θέλω να αναφέρω είναι ότι εμείς επωφεληθήκαμε της ευκαιρίας να τοποθετηθούμε και διαβιβάσαμε την τελική μας θέση στη Γραμματεία της Βουλής η ώρα 3.40 μ.μ.

Δεν νομίζω ότι υπήρξε καμιά πρόθεση να μην πληροφορηθεί τις θετικές θέσεις των άλλων κομμάτων το ΑΚΕΛ. Ήταν θέμα 10 λεπτών μέχρις ότου να μάθουν και εκείνοι τη δική μας θετική θέση. Υπονοούμενα ότι έγιναν γραπτές συμφωνίες ή οτιδήποτε άλλο σ' αυτή την περίπτωση ή σε οποιαδήποτε άλλη, νομίζω ότι παρεκλύουν το όλο θέμα.

Νομίζω όμως, κύριε Πρόεδρε, ότι αρκετά συζητήσαμε διαδικαστικά αυτό το θέμα. Ας προχωρήσει ο κ. Φάντης να βάλει τις θέσεις του χωρίς να αναφερθεί στο θέμα της τροπολογίας. Μπορεί να τις βάλει εμμέσως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φάντης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως έχουν εξελιχθεί τα πράγματα από τη συζήτηση είμαι υποχρεωμένος να διευκρινίσω ορισμένα σημεία.

Είπε ο κ. Κληρίδης ότι ο κ. Φάντης δεν ήταν παρών. Οι Επιτροπές Εσωτερικών και Νομικών, στην παρουσία του κ. Μανώλη Χριστοφίδη που προήδρευε της Επιτροπής Νομικών συνεδρίασε σήμερα μεταξύ 11.30-12.00. Ο κ. Φάντης ήταν παρών στη συνεδρία. Δεν ηγέρθη ούτε από τον κ. Χριστοφίδη ούτε από άλλο συνάδελφο οποιαδήποτε άποψη για την τροποποίηση που παρουσιάστηκε γραπτή τώρα στη Βουλή σαν προτεινόμενη τροποποίηση της πλειοψηφίας των Επιτροπών Νομικών και Εσωτερικών. Και ήγειρα ζήτημα ότι αυτό δεν είναι ακριβές διότι δεν συζητήθηκε στην Επιτροπή για να πούμε ότι τοποθετήθηκε η πλειοψηφία ή δεν τοποθετήθηκε η πλειοψηφία.

Το δεύτερο σημείο που ήθελα να διευκρινίσω είναι ότι και οι άλλες τροποποιήσεις που αναφέρονται σ' αυτό το χαρτί που μας εδόθη δεν αποδίδουν την πραγματικότητα, ότι είναι προτεινόμενες τροποποιήσεις της πλειοψηφίας. Διότι όπως ξέρουν όλα τα μέλη της Επιτροπής η εισήγηση για τη διαγραφή της επιφυλάξεως του άρθρου 15 είναι ομόφωνη. Άρα δεν είναι εισήγηση προτεινόμενη από την πλειοψηφία, όπως και οι άλλες εισηγήσεις, όπως και οι εισηγήσεις για το άρθρο 138. Αυτές οι άλλες εισηγήσεις που παρουσιάζονται στο χαρτί που μας δόθηκε ως προτεινόμενες από την πλειοψηφία των Επιτροπών Νομικών και Εσωτερικών είναι ομόφωνα αποδεκτές από τις Επιτροπές Νομικών και Εσωτερικών και η καινοτομία που υπάρχει σ' αυτό το έγγραφο είναι όσον αφορά την πρώτη τροποποίηση για τα δημοτικά όρια για την οποία δεν έγινε λόγος στην Επιτροπή και επομένως αυτό το πράγμα δεν αποδίδει την πραγματική θέση της Επιτροπής.

Τώρα όσον αφορά το θέμα που συζητούμε, με δυο λόγια θα έλεγα ότι κατά την άποψη της Κοινοβουλευτικής μας Ομάδας είναι και άδικο και παράλογο, θα έλεγα, να αποκόψουμε τώρα για τους σκοπούς των δημοτικών εκλογών ολόκληρες περιφέρειες που από χρόνια είναι εντός των δημοτικών ορίων και πληρώνουν και φόρο και όλες τις άλλες τους υποχρεώσεις και να τους πούμε «εσείς μεν θα υποχρεώνεστε να πληρώνετε και να εκπληρώνετε όλες σας τις υποχρεώσεις προς το δήμο της πόλης σας αλλά αυτή τη στιγμή που πάμε να ψηφίσουμε δημοτικές αρχές δεν έχετε δικαίωμα να ψηφίσετε».

Αυτά όσον αφορά αυτή την τροποποίηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΑΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Αναφέρομαι επί του θέματος της διαδικασίας και απλώς για λόγους καθαρά τυπικούς που πρέπει να παραμείνουν στα αρχεία της Βουλής. Ασφαλώς αυτή δεν είναι έκθεση διότι λέει «Προτεινόμενες τροποποιήσεις». Το παράτυπο είναι ότι λέει ότι προέρχονται από την πλειοψηφία των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών, που δίδει τη εντύπωση συνεδρίας και λήψης απόφασης κατά πλειοψηφίαν, ενώ αν έλεγε ότι προέρχονται από το ΔΗ.ΣΥ. και από το ΔΗ.ΚΟ. δεν θα εδημιουργείτο αυτή η εντύπωση.

Απλώς για λόγους καθαρώς πρακτικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν κύριοι, θα προχωρήσουμε με τη συζήτηση του νομοσχεδίου.

Ο κ. Χριστοφίδης.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για λόγους τάξης.

Πολλοί έντιμοι συνάδελφοι έχουν προβεί σε κριτική του κειμένου που είχα διαβάσει από το βήμα της Βουλής. Υπήρξα κάπως διστακτικός να ανέλθω στο βήμα όταν με καλέσατε να ανέλθω στο βήμα. Δεν είπα ότι το κείμενο που διάβασα είναι προτεινόμενες τροπολογίες από την πλειοψηφία των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Εσωτερικών και Νομικών.

Εκείνο που είπα με ακρίβεια ήταν «προτείνονται οι ακόλουθες τροπολογίες» και για όλες αυτές τις τροπολογίες υπάρχει ομοφωνία, αντιλαμβάνομαι, απ' όλους, πλην της πρώτης η οποία ας θεωρηθεί τροπολογία του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Υπήρξα προσεκτικός, κύριε Πρόεδρε, στην έκθεση . . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω, συνάδελφοι, ότι δεν χρειάζεται να συνεχίσουμε συζητώντας αυτό το θέμα. Πρέπει να προχωρήσουμε πάνω στην ουσία του θέματος και αν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής παρακαλώ . . .

Ο κ. Γαλανός και μετά ο κ. Κουρτελλάρης.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα είμαι πολύ σύντομος. Απλώς επιθυμεί και η δική μας πλευρά σαν Δημοκρατικό Κόμμα να χαιρετίσει το πολύ σοβαρό βήμα που γίνεται για εκδημοκρατικοποίηση αυτής της νομοθεσίας και βασικά το γεγονός ότι για πρώτη φορά θα έχουμε αιρετούς δημάρχους όταν για πάρα πολλά χρόνια οι δήμαρχοι των πόλεων ήταν δοτοί. Πρόκειται για ένα, επαναλαμβάνω, θετικό βήμα και θα πρέπει επίσης να αναφέρουμε ότι για να προχωρήσουμε σ' αυτή τη νομοθεσία για την οποία υπάρχει σε αρκετό βαθμό ομοφωνία όσον αφορά τις διάφορες πρόνοιές της, η Επιτροπή Εσωτερικών συνεδρίασε πάνω από 40 φορές για να επεξεργαστεί όλες τις πρόνοιες του νομοσχεδίου.

Πράγματι σωστά αναφέρθηκε ότι το τελικό νομοσχέδιο όπως διαμορφώθηκε είναι αρκετά διαφορετικό από το νομοσχέδιο το οποίο κατατέθηκε από την Εκτελεστική Εξουσία. Πιστεύω επίσης ότι είναι άδικη οποιαδήποτε προσπάθεια να παρουσιάσουμε ότι δεν υπάρχει σοβαρός βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης μέσα στις πρόνοιες αυτού του νομοσχεδίου. Βέβαια και πάλι για να είμεθα δίκαιοι ίσως

να μην υπάρχει ο απόλυτος βαθμός που ένα κόμμα μπορεί να αισθάνεται ότι έχει στόχο του να επιτύχει. Από την άλλη πλευρά, όμως, αν ληφθούν υπόψη οι ειδικές συνθήκες της Κύπρου, αν ληφθεί υπόψη ότι αυτό είναι ένα πρώτο σοβαρό βήμα, υπάρχει πράγματι μια ικανοποιητική εξισορρόπηση μεταξύ της τοπικής αυτοδιοίκησης η οποία δίδεται και ορισμένων δικαιωμάτων και δικαιοδοσιών της κεντρικής εξουσίας, της κεντρικής κυβέρνησης, διότι είμεθα ένας μικρός τόπος που διέρχεται δύσκολες στιγμές και δεν πρέπει ο απόλυτος βαθμός της αυτοδιοίκησης που μπορεί να επιθυμούμε να συγκρίνεται με τον αναγκαίο συντονισμό που πρέπει να υπάρχει μεταξύ της τοπικής αυτοδιοίκησης και της κεντρικής κυβέρνησης.

Επομένως είναι θέμα βαθμού και νομίζουμε ότι είναι ικανοποιητικός υπό τις συνθήκες ο βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης. Ούτε θα πρέπει να ληφθεί ότι υπάρχει αυταρχισμός από πλευράς κυβέρνησης ή των κεντρικών εξουσιών του κράτους διότι σε πολλές περιπτώσεις που είχαν δικαιοδοσίες τόσο το Υπουργικό Συμβούλιο όσο και ο αρμόδιος Υπουργός έγιναν τροποποιήσεις από την Επιτροπή και αυτές οι εξουσίες δεν υπάρχουν. Σε πολλές περιπτώσεις, επαναλαμβάνω, έγιναν τροποποιήσεις, πολλές φορές αυτές οι εξουσίες μεταβλήθηκαν σε κανονισμούς, σε ανάγκη υποβολής κανονισμών σ' αυτό το Σώμα για να αποφασίζει πάνω σε διάφορα επί μέρους θέματα.

Βέβαια καμιά νομοθεσία, και πρέπει να τονισθεί ιδιαίτερα αυτό το πράγμα, δεν είναι τέλεια. Ο νόμος είναι ζωντανός και είναι στην πράξη που αντιλαμβανόμεθα ορισμένες ατέλειες τις οποίες εδώ σαν Βουλή ερχόμεθα πάντοτε να τις συμπληρώσουμε. Γι' αυτό το λόγο δεν νομίζω ότι οποιαδήποτε πλευρά μπορεί να διατείνεται ότι πρόκειται περί τέλει νομοθεσίας. Εξ άλλου σαν Επιτροπή Εσωτερικών εργαστήκαμε μέσα σε πολύ ασφυκτικά χρονικά όρια για να επιτύχουμε την επεξεργασία αυτής της νομοθεσίας εντός ορισμένων τακτών ημερομηνιών. Γι' αυτό το λόγο αν υπήρχε περισσότερος χρόνος ίσως να εδίδετο και περισσότερη προσοχή πάνω σε ορισμένες πρόνοιες, ειδικά στο θέμα της οικονομικής αυτάρκειας και αυτοτέλειας που ετέθη. Σωστά ετέθη το θέμα σχετικά με την ανάγκη οικονομικής αυτοτέλειας των δήμων. Όμως υπάρχει η δικαιολογία ότι πράγματι το Κτηματολόγιο προχωρεί στο να κάμει μια επανεκτίμηση της ακίνητης περιουσίας. Υπάρχει επίσης δικαιολογία ότι οι πρόνοιες αυτές δεν θα εφαρμοστούν αμέσως.

Επομένως πρέπει να δεχθούμε τη βάση ότι η Επιτροπή Εσωτερικών παρακολουθεί πολύ στενά το όλο θέμα και μόλις αποπερατωθεί το θέμα της επανεκτίμησης σίγουρα θα δοθεί εκείνη η οικονομική αυτοτέλεια την οποία χρειάζονται οι δήμοι για να έχουν τον ικανοποιητικό βαθμό της τοπικής αυτοδιοίκησης που όλοι επιθυμούμε.

Κλείοντας θα ήθελα να πω απλώς δυο λόγια για να συγχαρούμε την Ένωση Δήμων Κύπρου η οποία πράγματι βοήθησε σε μεγάλο βαθμό την Κυβέρνηση κατά την ετοιμασία του νομοσχεδίου αλλά και την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών στο να επεξεργασθεί αυτή τη νομοθεσία με διάφορες εισηγήσεις και δίδοντας μας την ευκαιρία να ακούσουμε απόψεις οι οποίες προέρχονταν από τη δική της πείρα. Βεβαίως δεν δεχτήκαμε σε όλες τις περιπτώσεις τις εισηγήσεις της Ένωσης Δήμων και ο χρόνος θα κρίνει αν καλώς ή κακώς δεν τις δεχτήκαμε. Όμως και πάλι πρέπει να πιστώσουμε την Ένωση Δήμων Κύπρου με μια πολύ αξιόλογη βοήθεια την οποία έδωσε και στην Κυβέρνηση και στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κουρτελλάρης.

ΧΡ. ΚΟΥΡΤΕΛΛΑΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Νομίζω ότι σε ό,τι αφορά τη θέση μας για την ανάγκη ψήφισης αυτού του Νόμου, για την ανάγκη επίσπευσης των δημοτικών εκλογών, έχει εκτεθεί τόσες φορές από αυτό το βήμα που θεωρώ περιττό να ασχοληθώ με αυτό το ζήτημα.

Ζήτησα το λόγο για να μιλήσω όχι για να σχολιάσω και να επεκταθώ πέραν εκείνων που ελέχθησαν σε ό,τι αφορά την εκτίμησή μας προς όσους και για όσους συνέβαλαν στο να φθάσουμε εδώ και να συζητούμε αυτό το Νομοσχέδιο, διότι αυτά φαίνονται τόσο στην πρώτη όσο και στη Συμπληρωματική Έκθεση της Επιτροπής, αλλά θέλω να υπενθυμίσω ότι την περασμένη βδομάδα, όταν αναβλήθηκε η συζήτηση, αναβλήθηκε με εντολή προς την Επιτροπή Εσωτερικών να συζητήσει το θέμα του "status" των προσφύγων που ηγέρθηκε κατά τη συζήτηση και αυτό έγινε στη συνεδρία που έκαμε η αρμόδια Επιτροπή. Και ας μη κρυβόμαστε και εφαρμόζουμε την παροιμία «η αλεπού εχώνετο και η ουρά της φαίνεται». Η πραγματικότητα είναι ότι θέλαμε να συζητήσουμε το πρόβλημα των προσφύγων από αφορμή την οποία έδωσε η κινητοποίηση παραγόντων της Λάρνακας οι οποίοι κλήθηκαν και είπαν τις απόψεις τους στην Επιτροπή.

Πρέπει να πω μάλιστα με όλη την έμφαση ότι διαφαίνεται ότι υπάρχει προσπάθεια να θεωρήσουν τους πρόσφυγες πολίτες δεύτερης κατηγορίας. Υπάρχει μάλιστα προσπάθεια, πέραν του ότι έχουν καταλυφθεί οι περιοσιές τους από τους εισβολείς και τις κατοχικές δυνάμεις και τη φωνή τους ακόμα να την περιορίσουν για να μην έχουν δικαίωμα να έχουν λόγο και να υποδείξουν αντιπροσώπους στα διάφορα σώματα και στη συγκεκριμένη περίπτωση στα δημοτικά συμβούλια. Κι' αυτό το πράγμα είναι και λανθασμένο θάλεγα και ανεπίτρεπτο. Διότι, κύριοι συνάδελφοι, οι πρόσφυγες δεν είναι κατώτερης ποιότητας άνθρωποι και μου είναι αδιανόητο για περιοχές που περιλαμβάνονταν στα δημοτικά όρια πριν από δέκα και περισσότερα χρόνια, σε πολίτες τους οποίους μέχρι τώρα επιβαρύνουμε και επιβαρύνουμε ακόμα με διάφορα τέλη —και σωστά διότι εξυπηρετούνται και έχουν υποχρεώσεις— τώρα που ήλθε η ώρα να τους δώσουμε δικαιώματα να πούμε «ξέρετε, μελετήσαμε το θέμα από όλες τις πλευρές, εκόψαμε, εράψαμε, και αποφασίσαμε να σας βγάλουμε έξω και τελειώνουμε». Συγγνώμη, αλλά αυτό το πράγμα είμαι σίγουρος ότι ο προσφυγικός κόσμος δεν θα το δεχτεί, ούτε πιστεύω πως και οι Δήμοι που θα επηρεαστούν από αυτό το θέμα θα το θεωρήσουν ότι είναι ορθό και πρακτικά λειτουργήσιμο. Γιατί εάν εγκρίνουμε αυτή την πρόνοια για την οποία γίνεται πρόταση τώρα, από ποιο πρόσφυγα θα μπορεί αύριο να ζητηθεί η καταβολή τελών για σκύβαλα ή για οτιδήποτε άλλο και να το δεχθεί και τι θα γίνει τότε ο Δήμος που θα επηρεάζεται και που είναι υποχρεωμένος με βάση τις υπάρχουσες διαδικασίες να προσφέρει κάποιες υπηρεσίες; Θα σταματήσει να προσφέρει αυτές τις υπηρεσίες και τότε τι θα κάμουμε;

Νομίζω ότι αυτό το θέμα, με όλο το σεβασμό προς όσους το σκέφθηκαν και το πρότειναν, δεν είναι σε αντικειμενικά κριτήρια που στηρίζεται, δεν θα ωφελήσει, δεν θα λύσει οποιοδήποτε πρόβλημα, αλλά θα δημιουργήσει πρόβλημα και θα οξύνει τη δικαιολογημένη αγανάκτηση του προσφυγικού κόσμου ο οποίος καταλαμβάνει τα πράγματα και κακά είναι τα ψέματα. Οι πρόσφυγες έχουν δώσει στις περιοχές που πήγαν ανάπτυξη και πρέπει να πούμε ότι η προσφυγιά έδωσε σε μερικές περιοχές τέτοια ανάπτυξη που ούτε να τη φανταστεί κανείς θα ήταν

δυνατόν σήμερα. Και νομίζω ότι μια τέτοια συμπεριφορά το λιγότερο που θα κατορθώσει είναι να προκαλέσει τον προσφυγικό κόσμο ώστε δικαιολογημένα να εκφράσει ποικιλότητα τις διαμαρτυρίες του.

Γι' αυτό νομίζω ότι στο νόμο που θα ψηφίσουμε θα πρέπει, μεταξύ άλλων να προσέξουμε και το "Status" των προσφύγων που μας ανέθεσε την περασμένη βδομάδα η Βουλή να συζητήσουμε ώστε να μην το χειριστούμε κατά τρόπο που να παρουσιάζει τους πρόσφυγες ότι είναι πολίτες δεύτερης ή και τρίτης κατηγορίας, παρόλο που σε πολλά ζητήματα στην πράξη φαίνεται αυτή η πρακτική, αλλά δεν είναι σωστή και δεν πρέπει και το Νομοθετικό Σώμα να την επιστημοποιήσει με σχετική πρόνοια στο Νόμο περί Δήμων. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, θα είμαι σύντομος αλλά θα απαντήσω και σχετικά με την ουρά του θέματος.

(Γέλωτες)

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός χαιρετίζει το γεγονός ότι η Βουλή θεσπίζει ένα νομοσχέδιο που προνοεί για την εκλογή δημοτικών αρχών. Το πράττομε με μεγάλη καθυστέρηση, θα έλεγα καθυστέρηση όχι μηνών αλλά ετών, και για την καθυστέρηση αυτή δεν ευθύνεται η Βουλή των Αντιπροσώπων. Απεναντίας η Βουλή των Αντιπροσώπων με συζητήσεις της, με ψηφίσματά της, απαιτούσε από την Εκτελεστική Εξουσία να προχωρήσει στην κατάθεση σχετικού νομοσχεδίου. Εδώ είμαι υποχρεωμένος να αναφέρω ότι πράγματι το ΑΚΕΛ είχε καταθέσει και δικό του νομοσχέδιο το οποίο όμως δεν συνεζητήθη γιατί εν τω μεταξύ προχώρησε η Κυβέρνηση στην κατάθεση δικού της νομοσχεδίου.

Πιστεύω ότι το υπό συζήτηση νομοσχέδιο έχει αρκετές ατέλειες οι οποίες πρέπει να μελετηθούν και ότι το όλο σύστημα θα χρειαστεί βελτιώσεις σύμφωνα με την πείρα που στο μεταξύ θα αποκτήσουμε. Αλλά σ' αυτό το σημείο θα ήθελα ν' απαντήσω στον κ. Ομήρου. Δεν πρέπει να συγχύσουμε το θέμα της ανεξαρτησίας της τοπικής αυτοδιοίκησης και να θεωρούμε ότι μιλούμε περί ομοσπονδίας. Γιατί αν η τοπική αυτοδιοίκηση δεν έχει έλεγχο, τον πρέπει να έχει, μετρημένο έλεγχο και από την Εκτελεστική και από τη Νομοθετική Εξουσία, εισερχόμεθα τότε όχι σε τοπική αυτοδιοίκηση αλλά μάλλον σε σύστημα ομόσπονδης διακυβέρνησης. Είναι αδιανόητο η Βουλή αυτή η οποία εκχωρεί στην τοπική διοίκηση νομοθετική εξουσία να μην έχει έλεγχο επί των κανονισμών τους οποίους θα ετοιμάζουν οι Δήμοι. Είναι απαραίτητο να έχει έλεγχο. Και οι κανονισμοί αυτοί στους οποίους ανεφέρθη ο έντιμος συνάδελφος προνοούν για ορισμένα θέματα. Πρώτον, πώς θα είναι η διαδικασία πρόσληψης προσωπικού· δεν επεμβαίνει ούτε η Εκτελεστική ούτε η Νομοθετική Εξουσία σχετικά με το ποιοι θα προσλαμβάνονται αλλά σχετικά με το ποια θα είναι η διαδικασία, με το πώς θα κρατούνται οι λογαριασμοί των Δήμων, υπό ποιες συνθήκες οι Δήμοι θα μπορούν να συνάπτουν δάνεια και να δίδουν εγγυήσεις κλπ. Είναι γενικοί κανονισμοί οι οποίοι θα ισχύουν για όλους του Δήμους, και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι πρόκειται για επέμβαση στα εσωτερικά των Δήμων. Είναι ορθό μέτρο ελέγχου και υπό της Εκτελεστικής και υπό της Νομοθετικής Εξουσίας. Γι' αυτό πιστεύω ότι γίνεται ένα καλό βήμα

προς την εκδημοκρατικοποίηση των Δήμων και ότι περαιτέρω βήματα μπορούν να γίνουν ανάλογα με την εξέλιξη και την πρακτική που θα αποκτήσουμε.

Έρχομαι τώρα στη ουρά του κ. Φάντη.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΑΚΕΛ:

Του κ. Κουρτελλάρη.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Συγγνώμη, του κ. Κουρτελλάρη. Σύγχυσα τις δύο ουρές.

(Γέλωτες)

Μας λέγει ο κ. Κουρτελλάρης ότι είχαμε διαπράξει ένα φοβερό έγκλημα. Ποιο έγκλημα; Το ότι, όπως ήταν αρχικά το νομοσχέδιο και προτού ζητήσω την αναβολή της συζήτησης για να εξετάσουν οι αρμόδιες Επιτροπές το "Status" των προσφύγων, όπως πέρασε το νομοσχέδιο από τις Επιτροπές και ετέθη ενώπιόν μας, απαγόρευε στον πρόσφυγα να θέσει υποψηφιότητα για να εκλεγεί. Αυτό ήταν το αποτέλεσμα των προνοιών του νομοσχεδίου προτού ζητήσω την αναβολή. Επέτρεπε στον πρόσφυγα να εκπροσωπείται ανάλογα με τον αριθμό των προσφύγων στην περιοχή, αλλά απαγόρευε σε οποιοδήποτε πρόσφυγα να θέσει υποψηφιότητα σε Δήμο, είτε στη Λεμεσό είτε στην Πάφο είτε στη Λευκωσία είτε στη Λάρνακα, για να εκλεγεί δήμαρχος. Και θα είχαμε το εξής φαινόμενο —για να φανεί η ουρά μας τώρα— ότι στα Κάτω Πολεμίδια . . .

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΔΗ.ΣΥ.:

Πάνω Πολεμίδια.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

. . . Πάνω Πολεμίδια —ευχαριστώ για τη διόρθωση— υπάρχουν πέντε χιλιάδες πρόσφυγες και επτά χιλιάδες αυτόχθονες, και θα έπρεπε οι πέντε χιλιάδες να εκλέξουν δήμαρχο από μέσα από τις επτά χιλιάδες γιατί δεν edικαιούνται να θέσουν υποψηφιότητα. Όταν το είδα αυτό το πράγμα, δεν μπορώ να πω ότι έβαλα το σταυρό μου, γιατί δεν συνηθίζω να βάζω το σταυρό μου σαν Βουλευτής —όταν είμαι στην εκκλησία τον βάζω— αλλά είπα ότι αυτό είναι καταπάτηση των δικαιωμάτων των προσφύγων και ζήτησα την αναβολή για να εξεταστούν αυτές οι περιπτώσεις. Και ισχυριζόμαστε σήμερα ότι στερούμε τους πρόσφυγες των δικαιωμάτων τους γιατί είπαμε τα δημοτικά όρια θα είναι εκείνα τα οποία ήταν την ημέρα της εισβολής και με αυτό εξασφαλίζουμε κύριοι, διά νόμου, ότι δεν θα έρχεται η Εκτελεστική Εξουσία να αλλάξει τα όρια των Δήμων για να υποβοηθεί το α' ή β' κόμμα να εκλέξει δήμαρχο της αρεσκείας του. Κατ' αυτόν τον τρόπο ρυθμίζουμε νομοθετικά, όπως και πρέπει να είναι νομοθετικά ρυθμιζόμενα, τα όρια των Δήμων.

Αλλά υπενθυμίζω τον κ. Κουρτελλάρη ότι υπάρχει και πρόνοια στο νομοσχέδιο που λέγει ότι οποιαδήποτε περιοχή έχει κατοίκους, όχι ψηφοφόρους, πέντε χιλιάδες και άνω, μπορεί να αποτελέσει Δήμο και να εκλέξει δήμαρχο. Αν επομένως αναφερόμεθα στους προσφυγικούς καταυλισμούς, και παίρνω τη Λάρνακα σαν παράδειγμα, οι προσφυγικοί καταυλισμοί μπορούν να ανακηρυχθούν σε Δήμους και μπορούν να εκλέξουν δήμαρχο χωρίς να στερηθούν κανενός δικαιώματος οι πρόσφυγες.

Πιστεύω επομένως ότι είναι λανθασμένη παρουσίαση του θέματος ότι με τις τροπολογίες που έγιναν μειώσαμε τα δικαιώματα των προσφύγων. Αυξήσαμε τα δικαιώματα των προσφύγων γιατί δικαιούνται στις πόλεις στις οποίες κατοικούν

να διεκδικήσουν το αξίωμα του δημάρχου και δικαιούνται να θέσουν υποψηφιότητα σαν σύμβουλοι και να εκλεγούν σαν σύμβουλοι, ανεξαρτήτως ποσοστού, και δικαιούνται ακόμα σε περιοχές που είναι συγκεντρωμένοι πέραν των πέντε χιλιάδων προσφύγων να σχηματίσουν Δήμους και να εκλέξουν εξολοκλήρου πρόσφυγα δήμαρχο και δημοτικά συμβούλια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός και μετά ο κ. Λυσσαρίδης.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Νομίζω ότι ο κ. Λυσσαρίδης δικαιούται να ομιλήσει πρώτος γιατί θα πρωτολογήσει ενώ εγώ θα δευτερολογήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, φαίνεται πράγματι ότι υπάρχει μια παρεξήγηση και μια παρερμηνεία της υφής, της διάρθρωσης και της σημασίας της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ίσως η μακρά αποικιοκρατική περίοδος η οποία δημιούργησε τις συγκεντρωτικές νοοτροπίες και το γεγονός ότι για τόσα πολλά χρόνια δεν υπήρχε η λαϊκή συμμετοχή αναφορικά με το χειρισμό, πρώτα φυσικά των γενικών υποθέσεων —και σ' αυτή την περίπτωση ειδικά των τοπικών υποθέσεων— δεν επέτρεψαν να δημιουργηθούν οι σωστές αντιλήψεις για τις σωστές θεσμικές αλλαγές που είναι απαραίτητες αν πρόκειται να έχουμε ένα σύστημα ουσιαστικής τοπικής αυτοδιοίκησης και όχι υπαλλήλους του Κρατικού μηχανισμού ή ακόμα και της Βουλής αναφορικά με τα θέματα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το νομοσχέδιο αντανακλά συγκεντρωτικές αντιλήψεις.

Ελέχθη ότι αν δώσουμε δικαιώματα είτε στα τοπικά συμβούλια είτε στα δημοτικά συμβούλια, αυτό θα ισοδυναμεί με ομοσπονδία. Λυπούμαι να πω ότι αυτό αποτελεί τρομακτική παρερμηνεία του τι σημαίνει «δικαιώματα της τοπικής αυτοδιοίκησης». Τα δικαιώματα τα οποία εκχωρούνται στην τοπική αυτοδιοίκηση εκχωρούνται είτε δυνάμει Συντάγματος σε μερικές χώρες, είτε δυνάμει νομοθεσίας, με αυτό δηλαδή το οποίο αυτή τη στιγμή κάμνει αυτή η Βουλή. Αλλά από τη στιγμή που θα εκχωρηθούν αυτά τα δικαιώματα τα οποία είναι περιορισμένα και τα οποία δεν είναι απόλυτα και δεν συγκρούονται με την ευρύτερη πολιτική του Κράτους αναφορικά με τα γενικά θέματα, δεν πρέπει να ασκείται πλέον μόνιμος διοικητικός έλεγχος επί των δικαιωμάτων τα οποία εκχωρούνται, γιατί τότε γίνονται διορισμοί υπαλλήλων και είναι περιττό να μιλούμε πλέον περί δικαιωμάτων της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Υπήρξε η δεύτερη παρεξήγηση, ότι όλοι οι κανονισμοί των αιρετών σωμάτων τίθενται ενώπιον της Βουλής. Διότι αν οι κανονισμοί είναι για την εφαρμογή των δικαιωμάτων τα οποία διά νόμου εκχώρησε η Βουλή, και τα οποία δικαιούται να τροποποιήσει αργότερα, αν νομίζει ότι πρέπει να τροποποιηθούν, διότι ο νόμος είναι υπεράνω οποιωνδήποτε δικαιωμάτων των τοπικών αυτοδιοικήσεων, τότε δεν υπάρχει λόγος να είναι υποχρεωμένα τα αιρετά συμβούλια να υποβάλουν τους κανονισμούς για την εφαρμογή των δικαιωμάτων που εμείς τους εκχωρήσαμε, γιατί και τότε πάλιν υπάρχει ο συγκεντρωτικός έλεγχος του Νομοθετικού Σώματος που ούτε και αυτός είναι επιθυμητός σε θέματα τοπικής αυτοδιοίκησης. Γι' αυτό φοβούμαι ότι υπάρχει πράγματι μια διαφορετική αντίληψη αυτής της νοοτροπίας.

Δεν υπολογίζω ότι είναι δυνατόν με τη συζήτηση αυτή τη στιγμή να μπορέσω να πείσω ότι θα πρέπει να υιοθετηθούν νέες θεσμικές αλλαγές στο νομοσχέδιο περί Δήμων. Εφόσον όμως από διάφορες πλευρές εκφράστηκαν τουλάχιστον κάποιες αμφιβολίες για την ορθότητα της πορείας του θέματος της τοπικής αυτοδιοίκησης, θέλω να ελπίζω ότι αυτή η Βουλή θα το μελετήσει με μεγαλύτερη σοβαρότητα γιατί ειλικρινά πιστεύω ότι συγκρούεται και με τις μοντέρνες αντιλήψεις αλλά ακόμα και με τις συμβάσεις τις οποίες υπέγραψε αυτή η χώρα για τα θέματα της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ελέγχθη ότι υπάρχουν ειδικές συνθήκες. Ίσα-ίσα οι ειδικές συνθήκες της Κύπρου επέβαλλαν ακόμα πιο έντονα την εφαρμογή των ορθών θεσμικών διαδικασιών για το θέμα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Θα πρέπει να αντιληφθούμε ότι το Κράτος εποπτεύει αλλά δεν αντικαθιστά τα σώματα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η Βουλή νομοθετεί αναφορικά με τα θέματα της τοπικής αυτοδιοίκησης αλλά δεν εποπτεύει, εκτός αν οι πράξεις των τοπικών οργάνων αντιτίθενται προς το νόμο, οπότε ασφαλέστατα είναι παράνομες.

Πιστεύω επίσης ότι τα σώματα της τοπικής αυτοδιοίκησης θα πρέπει να είναι ακόμα πιο πλουραλιστικά· δεν πρέπει να εκφράζουν την κομματική απλώς τοποθέτηση μέσα σ' αυτά τα όργανα γιατί ο στόχος τους είναι η ανάπτυξη της περιφέρειας. Επομένως θα πρέπει τα οποιαδήποτε αιρετά σώματα να βρίσκονται σε επαφή και με τον κάθε πολίτη και με τα σωματεία, αθλητικά και πολιτιστικά σωματεία, των οποίων η γνώμη θα πρέπει να έχει βαρύνουσα σημασία στις αποφάσεις των τοπικών οργάνων.

Όσον αφορά τους κατεχόμενους δήμους, πιστεύω ειλικρινά ότι η ανάγκη ύπαρξης δήμων για τις κατεχόμενες περιοχές αποτελεί μια εθνική αναγκαιότητα. Αν η διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και του χαρακτήρα του Κυπριακού Ελληνισμού αποτελεί μια αναγκαιότητα για εκείνους που ξεκληρίστηκαν, τα κύρια καθήκοντα αυτών των δήμων, οι οποίοι άλλωστε δεν έχουν ουσιαστικά δημοτικά καθήκοντα γιατί δεν έχουν χώρο μέσα στον οποίο να δρουν, είναι η διατήρηση αυτής της πολιτιστικής κληρονομιάς, η συγκέντρωση των ευρισκομένων στη διασπορά πρώην δημοτών, και γι' αυτό θα πρέπει να ενισχυθούν κατ' αποκλειστικότητα από την Κυβέρνηση με οικονομικά μέσα, γιατί αυτοί δεν θα μπορούν να έχουν οποιουσδήποτε πόρους για να συντηρήσουν δημαρχεία με κάποια οικήματα, ή να έχουν πόρους με τους οποίους να μπορούν πράγματι να προσφέρουν κάποιες υπηρεσίες στους Δήμους των κατεχόμενων περιοχών.

Πιστεύω ακόμα ότι υπάρχει αντίφαση όταν λέμε ότι κάποιος μπορεί να ψηφίσει στα 18 του χρόνια —και το είπαμε ότι κάποιος που έχει το δικαίωμα και το καθήκον με το όπλο στο χέρι να δίνει τη ζωή του για την πατρίδα του έχει δικαίωμα να εκλέγει— αλλά, δεν έχει δικαίωμα να εκλέγεται. Θέμα ωριμότητας; Μα είναι η ωριμότητα του εκλογικού σώματος που θα αποφασίζει αν κάποιος των 18 χρόνων είναι ώριμος γιατί υπάρχουν άτομα 50 χρόνων που δεν είναι ώριμα. Άρα, αν στηριζόμαστε στην ωριμότητα του εκλογικού σώματος, γιατί στερούμε τους νέους των 18-25 από το δικαίωμα να εκλέγονται; Και φοβούμαι ότι αυτό θα είναι και η αντανάκλαση για τις βουλευτικές εκλογές αν αυτή τη νοοτροπία εκφράζει σήμερα αυτή η Βουλή.

Όσον αφορά την οικονομική αυτοδυναμία, ασφαλέστατα δεν είναι ποτέ δυνατή η πλήρης οικονομική αυτοδυναμία των τοπικών οργάνων και είναι γι' αυτό που σε όλες τις χώρες του κόσμου με νομοθεσία της Βουλής ένα ποσοστό των

δημοσίων εσόδων παραχωρείται προς τους Δήμους και ασφαλέστατα με κριτήρια τις ανάγκες και ίσως την οικονομική βιωσιμότητα των διαφόρων Δήμων, με την παραχώρηση περισσότερων πόρων εκεί που οι ανάγκες είναι περισσότερες ή οι περιοχές είναι φτωχότερες. Φοβούμαι ότι τα επιχειρήματα τα οποία ελέγχθησαν ότι δεν δώσαμε κάποια οικονομικά δικαιώματα στους Δήμους γιατί σήμερα τα δημοτικά συμβούλια δεν είναι αιρετά, δεν ευσταθούν γιατί ο νόμος μας θ' αρχίσει να εφαρμόζεται από την ημέρα κατά την οποία θα έχουμε και αιρετά συμβούλια. Επομένως τα οικονομικά μέτρα τα οποία θα έχουμε την ώρα που θα εφαρμοστεί ο νόμος θα είναι κάτω από τον έλεγχο των αιρετών δημοτικών οργάνων τα οποία σε μερικούς μήνες θα ευρίσκονται ήδη στην εξουσία.

Όσον αφορά το εκλογικό σύστημα ειλικρινά πιστεύω ότι αποτελεί παρωδία πλέον και της αναλογικής να ισχυριζόμαστε ότι σε Δήμους δεν θέλουμε συμμετοχή κάποιων αν δεν έχουν ποσοστό 10%, εφόσον δεν έχουν δημοτικό σύμβουλο, ή 8% αν έχουν δημοτικό σύμβουλο. Ποιός είναι ο στόχος; Σε Κοινοβουλευτικά συστήματα ο λόγος για τον οποίο δεν υπάρχει η απλή αναλογική είναι γιατί ισχυρίζονται ότι με αυτό τον τρόπο δεν θα υπάρχει ένα και μόνο κόμμα που να μπορεί να αποκτήσει αυτοδύναμη πλειοψηφία και επομένως να κυβερνήσει και γίνονται κάποιες κομπίνες, θα τις έλεγα, για να μπορέσει η χώρα να έχει κάπως σταθερή κυβέρνηση δίνοντας αυξημένα ποσοστά σε ορισμένα κόμματα.

Ποια είναι τα ελατήρια με τα οποία αυτή η Βουλή ζητά να νοθεύσει το σύστημα της απλής αναλογικής; Είναι για να έχουμε διοίκηση των τοπικών οργάνων με αυτοδύναμο κόμμα, πράγμα το οποίο στην Κυπριακή πραγματικότητα δεν θα υπάρξει ποθενά; Τα ίδια ασφαλώς επιχειρήματα ισχύουν και για τη Βουλή. Χαίρομαι δε γιατί το ΑΚΕΛ, δεν ξέρω αν σωστά αντιλήφθηκα, είναι υπέρ της απλής αναλογικής. Άλλωστε αυτή ήταν πάντα η θέση του για τις βουλευτικές εκλογές, και αν αντιλήφθηκα σωστά, θα δεχθεί να αλλοιωθεί και ο Νόμος για τις βουλευτικές εκλογές υπέρ της απλής αναλογικής, και ασφαλώς τότε και ο Νόμος για τις δημοτικές εκλογές.

Περαιτέρω ένα κατάλοιπο της αποικιακής νοοτροπίας είναι το παράβολο. Κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος πρέπει να καταθέτει £50 και πρέπει να πάρει το 1/3 του μέτρου για να πάρει τα λεφτά του πίσω. Ποιος είναι ο στόχος; Για να δώσουμε λεφτά στην Κυβέρνηση ή για να αποκλείσουμε κάποιους να μη βάλουν υποψηφιότητα; Και με £50 αποκλείεις οποιοδήποτε τρελλό, γιατί αυτή ήταν η πρώτη αντίληψη, του να βάλει υποψηφιότητα; Ίσα-ίσα αυτοί είναι οι μόνοι που θα έχουν την πιθανότητα να βάλουν υποψηφιότητα, γιατί ένας σώφρων δεν θα βάλει υποψηφιότητα, όχι γιατί δεν κρατά £50 αλλά γιατί θα σκεφθεί τις πιθανότητες που υπάρχουν να έχει ένα ποσοστό που να μην είναι τέλος πάντων εξευτελιστικό. Ποιος είναι ο στόχος των £50 για το παράβολο; Και πώς αυτή η Βουλή δέχεται αυτό το πράγμα; Γι' αυτό εισηγούμαι την κατάργηση του παραβόλου και σ' αυτή την περίπτωση και σ' όλες τις περιπτώσεις. Θέλω δε να ελπίζω, όπως είπα, ότι αυτό είναι το πρώτο μέτρο, και είναι βήμα ασφαλέστατα θετικό το γεγονός ότι θα έχουμε τώρα αιρετά δημοτικά συμβούλια και όπως ελέγχθη και από τον Ομήρου θα ψηφίσουμε εκείνη ειδικά την παράγραφο η οποία μιλά για τη διεξαγωγή εκλογών.

Ομαλά θα έπρεπε να είχαμε καταψηφίσει το νομοσχέδιο. Αλλά επειδή θέλουμε να πιστεύουμε ότι αυτό αποτελεί ένα πείραμα το οποίο θα δείξει στη Βουλή ότι θα πρέπει να αλλοιώσει την πορεία και ότι η Βουλή θα δεχθεί την

αλλοίωση της πορείας προς μια ουσιαστική τοπική αυτοδιοίκηση, θα κηρύξουμε στάση αναμονής και επομένως αποχής όσον αφορά τις βασικές αρχές αυτού του νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός και μετά ο κ. Χριστοφίδης και ο κ. Σολωμός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, όσον αφορά το θέμα της τοπικής αυτοδιοίκησης που έθιξε ο κ. Λυσσαρίδης, είναι θέμα νομίζω απόψεων όσον αφορά το βαθμό της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η ΕΔΕΚ είναι γνωστό ότι πάντοτε πίστευε βασικά στο θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης και μάλιστα ότι πρέπει να υπάρχει σε μεγάλο βαθμό τοπική αυτοδιοίκηση. Εμείς, από δικής μας πλευράς, πιστεύουμε ότι ναι μεν πρέπει να υπάρχει κάποιος ικανοποιητικός βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης αλλά από την άλλη πλευρά θα πρέπει να υπάρχει ένας πλήρης συντονισμός και έλεγχος από το κράτος. Επαναλαμβάνω, είναι θέμα του πώς τα Κόμματα αντιμετωπίζουν ορισμένους θεσμούς. Το σημαντικό σ' αυτή την περίπτωση είναι ότι γίνεται ένα σοβαρό βήμα για εκδημοκρατικοποίηση, δίδεται ο ψήφος στις πόλεις για δημοτικές αρχές. Σίγουρα, επαναλαμβάνω, κανένας νόμος δεν είναι τέλειος και εδώ είμεθα για να δούμε ατέλειες και να τις συμπληρώσουμε.

Εκείνα που θα ήθελα τώρα να σχολιάσω είναι τα σημεία τα οποία έθιξε ο κ. Κουρτελλάρης και μάλιστα πολύ παραστατικά με παροιμίες περί της ουράς της αλεπούς και παρόμοια. Νομίζω ότι θέματα προσφύγων και προσφυγικών δικαιωμάτων δεν προσφέρονται για καμιά προσπάθεια δημοκοπίας και δεν θα ήθελα να πιστεύω ότι υπάρχει τέτοια προσπάθεια και μάλιστα να εισάξουμε και θεσμό δημοκοπίας διά παροιμιών. Διότι πιστεύω ότι αυτό το Σώμα όχι μόνο δεν βλέπει τους πρόσφυγες σαν πολίτες δεύτερης κατηγορίας —και αλλοίμονο αν εμείς που είμεθα οι ίδιοι πρόσφυγες βλέπαμε σαν τέτοιους τους πρόσφυγες— αλλά τουναντίον προσπαθεί με κάθε τρόπο να βελτιώσει τη θέση τους και να μην υπάρξει κανένα κενό ή κανένας υπαινιγμός ότι δημιουργούνται οποιεσδήποτε αδικίες εις βάρος τους. Μπορεί να υπήρχαν, αλλά σ' αυτή τη νομοθεσία πιστεύω ότι δεν μπορεί κάποιος δίκαια μιλώντας και χωρίς να προσπαθήσει να δημιουργήσει λανθασμένες εντυπώσεις να κατηγορήσει οποιαδήποτε πλευρά ότι αδικεί ή θέτει σε δεύτερη μοίρα τους πρόσφυγες.

Το Δημοκρατικό Κόμμα με τις τροποποιήσεις τις οποίες υιοθετεί και εισηγείται όχι μόνο δίδει πλήρη δικαιώματα στους πρόσφυγες ή στους Δήμους στους οποίους κατοικούν αλλά έρχεται και δίδει το δικαίωμα το οποίο δεν υπήρχε προηγουμένως, να ψηφίζουν το δικό τους Δήμαρχο και όχι να είναι δοτός. Δεν ακούσαμε καμιά πλευρά σ' αυτό το Σώμα να μιλήσει υπέρ του να ψηφίζουν οι πρόσφυγες της Αμμοχώστου, της Κερύνειας ή της Μόρφου το Δήμαρχό τους. Μπορεί κάποιος να ρωτήσει, μα ποιες είναι οι εξουσίες του; Έχει κάποιες εξουσίες και προπαντός για την παρουσίαση των προβλημάτων αυτών των πόλεων, για την προβολή των θέσεών τους και ιδιαίτερα στο εξωτερικό διότι είναι εκεί που γίνεται ο αγώνας για επιστροφή προσφυγικών πόλεων. Είναι ανάγκη, είναι απόλυτος ανάγκη ο Δήμαρχος αυτών των πόλεων να είναι αιρετός και όχι δοτός.

Εγώ πιστεύω ότι τους πρόσφυγες σήμερα δεν ενδιαφέρει τόσο πολύ να ψηφίζουν στις πόλεις που κατοικούν· θέλουν βέβαια να έχουν τα δικαιώματά τους αλλά εκείνο που τους ενδιαφέρει είναι να έχουν το ίδιο δικαίωμα να ψηφίζουν και

εκείνοι το δικό τους Δήμαρχο, το Δήμαρχο της Αμμοχώστου, της Μόρφου και της Κερύνειας. Και είναι αυτό που νομίζουμε ότι είναι πολύ σημαντικό. Καμιά φορά και ο ψυχολογικός χαρακτήρας ορισμένων πραγμάτων έχει σημασία. Και είναι εδώ που έρχονται και εξισώνονται οι πρόσφυγες και όχι εκεί που προσπαθούμε να εύρομε διαφορές που δεν υπάρχουν, στα δικαιώματα που έχουν ούτως ή άλλως στις πόλεις στις οποίες κατοικούν. Και αυτή τη στιγμή οι πρόσφυγες με αυτή τη νομοθεσία έχουν δικαιώματα και να ψηφίζουν δικό τους Δήμαρχο και να εκπροσωπούνται και να ψηφίζουν στα κοινά της Λάρνακας, της Λεμεσού και των άλλων μη προσφυγικών πόλεων. Εκείνο που εμείς δεν δεχόμαστε και είναι αυτή την προσπάθεια που θέλομε εδώ να σταματήσουμε, είναι να αφομοιωθούν οι πρόσφυγες με τους αυτόχθονες και επομένως να αλλάξει ο χαρακτήρας του αγώνα. Αυτό δεν θα το δεχθούμε, κύριε Κουρτελλάρη, ούτε και καμιά τέτοια προσπάθεια. Δεν θέλομε να κατηγορήσουμε καμιά πλευρά ότι κάμνει τέτοιες προσπάθειες, αλλά εμάς το κύριο μέλημά μας σ' αυτή τη νομοθεσία είναι να μην υπάρξει αυτή η αφομοίωση αλλά οι πρόσφυγες να είναι εκεί, οι προσφυγικοί Δήμοι να είναι εκεί, και να εντείνουν τις προσπάθειές τους και να απαιτούν εκείνα που δικαιούνται. Αυτή είναι η θέση μας.

Όσον αφορά τα δημοτικά όρια που τίθενται πίσω στις 16 Αυγούστου του 1974, πιστεύουμε και πάλιν ότι στις περιπτώσεις οι οποίες θα προκύψουν, οι πρόσφυγες δεν θα βγουν αδικημένοι διότι και πάλιν θα προτιμηθούν εκεί που κατοικούν να έχουν δικούς τους Δήμους. Εξάλλου, καίτοι θα είναι προσωρινοί Δήμοι, ελπίζομε ότι θα είναι και δημότες προσωρινοί των πόλεων που διαμένου. Ο Δήμος ο δικός τους είναι εκεί που θα παν αργότερα όταν λυθεί το Κυπριακό και γι' αυτόν το λόγο πρέπει να έχουν το δικό τους Δήμαρχο και αυτό είναι που είναι βασικό για μας σ' αυτή τη νομοθεσία την οποία θα ψηφίσουμε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοφίδης.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ο Δημοκρατικός Συναγερμός θεωρεί ιστορικό σταθμό στην ιστορία του τόπου την ψήφιση του περί Δήμων Νόμου. Εν ονόματι της Δημοκρατίας τερματίζεται σήμερα μακροχρόνια αντιδημοκρατική πρακτική διορισμού των δημοτικών αρχόντων και οι Δήμοι της Κύπρου αποκτούν αιρετούς άρχοντες. Αυτό τιμά το λαό μας, τιμά και τη λαϊκή του αντιπροσωπεία. Με το νόμο αυτό τιμάται και η νεολαία μας γιατί της δίδεται από τα 18 της χρόνια το δικαίωμα του εκλέγειν.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός πιστεύει στην τοπική αυτοδιοίκηση, πιστεύει σε μια ισχυρή τοπική αυτοδιοίκηση και αυτό το πιστεύω, λόγω έργω και νόμω πάντα θα το αποδεικνύει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, δεν θα ανέβαινα στο βήμα μετά από όσα ελέχθησαν από τον Πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού, κ. Κληρίδη, όσον αφορά τις θέσεις της Κοινοβουλευτικής μας Ομάδας. Πλην όμως νοιώθω αυτή την ανάγκη, όχι ακριβώς για την αποκατάσταση της αλήθειας αλλά για την ορθή πληροφόρηση του Σώματος όσον αφορά τα δικαιώματα ή τα αμφισβητούμενα σε κάποιο στάδιο δικαιώματα του προσφυγικού μας κόσμου.

Εδώ, κύριε Πρόεδρε, όταν η Εκτελεστική Εξουσία είχε καταθέσει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο δεν υπήρχε καμιά απολύτως πρόνοια που να δίνει οποιοδήποτε δικαίωμα στους εκτοπισθέντες αναφορικά με τους Δήμους, τους ελεύθερους Δήμους στους οποίους σήμερα είναι κάτοικοι, και βέβαια ορθώς ελέγχθη από όλους τους συναδέλφους προσωρινοί κάτοικοι, όπως ευελπιστούμε. Δηλαδή, στις αρχικές πρόνοιες του νομοσχεδίου δεν είχαν ούτε το δικαίωμα του εκλέγειν ούτε το δικαίωμα του εκλέγεσθαι οι εκτοπισθέντες στους ελεύθερους Δήμους στους οποίους είναι προσωρινοί δημότες τα τελευταία 11 χρόνια.

Στην προηγούμενη συνεδρία του Σώματος με εισήγηση του Δημοκρατικού Συναγερμού είχε παραπεμφθεί για να εξεταστεί από τις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Εσωτερικών και Νομικών το 'status' όπως λέγεται, των προσφύγων στους ελεύθερους Δήμους. Εδώ, κύριε Πρόεδρε, χαίρομαι πραγματικά γιατί οι συναδέλφοι οι οποίοι κατά την πολύμηνη συζήτηση του νομοσχεδίου τούτου δεν είχαν υποστηρίξει με τόσο σθένος τα δικαιώματα των προσφύγων, χαίρομαι, επαναλαμβάνω, έστω και αν αυτό γίνεται για άλλους λόγους από αυτό το βήμα, που σήμερα υπερθεματίζουν για τα αυξημένα δικαιώματα, ή τουλάχιστον τα ίσα δικαιώματα που θα πρέπει να έχουν οι εκτοπισμένοι. Πλην όμως υπενθυμίζω υπεύθυνα το Σώμα τα εξής. Στην έκθεση της 6ης Ιουλίου, την πρώτη έκθεση που έγινε για τον περί Δήμων Νόμο, αναφερόταν ότι όπως είχε καταρτισθεί οριστικά το νομοσχέδιο τότε, υπήρχε η πρόνοια που οι εκτοπισθέντες θα ψήφιζαν με ένα ποσοστό συμμετοχής ανάλογα με τον πληθυσμό και με το ποσοστό που είχαν σε κάθε Δήμο, η δε αντιπροσώπευση τούτη ήταν πάντοτε η προσωπική μου θέση και άποψη ότι δεν ήταν σωστή. Χωρίς να διεκδικώ δάφνες και πρωτοπορίες στους προσφυγικούς αγώνες, κύριε Πρόεδρε, στην έκθεση της 6ης Ιουλίου η οποία υπάρχει ενώπιον του Σώματος, διαφωνούντος μόνον του υποφαινομένου ονομαστικά στην έκθεση, όλες οι άλλες πλευρές συμφωνούσαν σ' αυτό τον περιορισμό των διακιωμάτων των προσφύγων. Είχε βέβαια, για να είμαι δίκαιος, σε κάποιο στάδιο η πλευρά της ΕΔΕΚ τοποθετηθεί θετικά για τις προτεινόμενες από τον υποφαινόμενο τροπολογίες. Και στην συνέχεια, παρόλο που είμαι μέλος της Επιτροπής Εσωτερικών και έλαβα μέρος στις 30 ή 32 από τις 40 τόσες συνεδρίες που έγιναν, διαπίστωνα μια ημέρα πριν από τη συνεδρία της 26ης Σεπτεμβρίου αυτού του Σώματος ότι περιελήφθη η πραγματικά τουλάχιστον προσβλητική για ολόκληρο τον Κυπριακό λαό, και όχι μόνο τον προσφυγικό κόσμο, εκείνη διάταξη, η απαγορευτική του άρθρου 15, με την οποία λέγαμε στον προσφυγικό κόσμο ότι δεν έχει το δικαίωμα του εκλέγεσθαι. Είμαι μέλος της Επιτροπής Εσωτερικών και υπεύθυνα πληροφορώ το Σώμα ότι και εγώ το πληροφορήθηκα στη συμπληρωματική έκθεση την οποία πήρα μια μέρα πριν από τη συνεδρία αυτού του Σώματος της 26ης Σεπτεμβρίου. Και κατέθεσα από τις 26 Σεπτεμβρίου τροπολογία με την οποία ζητώ, και υπάρχει ενώπιον του Σώματος σήμερα, τη διαγραφή της επιφυλάξεως του άρθρου 15 που απαγορεύει στους εκτοπισθέντες να εκλέγονται σαν δήμαρχοι και επίσης την παντελή διαγραφή του άρθρου 138 μέσα στο οποίο καθορίζονται εκείνα, τα για μένα απαράδεκτα, πλαίσια μέσα στα οποία ψηφίζονται και ψηφίζονται ανάλογα οι εκτοπισθέντες.

Με τους όρους εντολής της τελευταίας συνεδρίας του Σώματος προς τις δυο Επιτροπές τοποθετήθηκε —και είναι πράγματι όχι απλώς ευχάριστη αυτή η εξέλιξη αλλά και κάτι που σήμερα δικαιώνει όλους μας— ομόφωνα η Βουλή, ότι οι πρόσφυγες πρέπει να έχουν ίσα δικαιώματα. Αλλά όταν γίνεται προσπάθεια από αυτό το βήμα να διεκδικούνται δάφνες και προνόμια όσον αφορά τα δικαιώματα

των προσφύγων, ειδικότερα για συναδέλφους οι οποίοι συμμετείχαν σ' αυτές τις Επιτροπές και είδαν κατά καιρούς τη στάση και τη συμπεριφορά άλλων συναδέλφων, είναι τουλάχιστον απαράδεκτο. Και όταν η συμπληρωματική έκθεση είχε ετοιμαστεί και τέθηκε ενώπιον του Σώματος την προηγούμενη Πέμπτη ήταν κατά πλειοψηφία, επαναλαμβάνω, κύριοι συνάδελφοι και λυπούμαι που το λέω, διαφωνούντος μόνον του υποφαινομένου, που η απαγορευτική εκείνη διάταξη —μιλώ για τις δυο Επιτροπές— συμπεριελήφθη όσον αφορά τους πρόσφυγες.

Η πλευρά του ΑΚΕΛ τοποθετήθηκε θετικά στις συγκεκριμένες τροπολογίες τις οποίες υπέβαλα ενώπιον του Σώματος στη συνεδρία του περασμένου Σαββάτου, και επίσης σήμερα η πλευρά του ΔΗ.ΚΟ. Η πλευρά της ΕΔΕΚ, όπως ανέφερα και προηγουμένως, είχε ταχθεί θετικά από πριν και της εδόθη η ευκαιρία σήμερα να το οριστικοποιήσει και επίσημα. Επομένως να μην γίνεται προσπάθεια παραπλάνησης οποιοδήποτε όσον αφορά τα γεγονότα.

Και νομίζω είναι περιττό από το βήμα τούτο να τονίζουμε με αφορμή τη συζήτηση οποιοδήποτε θέματος που έχει κατά καιρούς σχέση με τους πρόσφυγες, ότι όλοι κοπτόμαστε και ότι όλοι είμαστε έτοιμοι να υποστηρίξουμε με όλα τα εις τη διάθεσή μας μέσα τα δικαιώματα των προσφύγων. Προτιμούμε εμείς του Δημοκρατικού Συναγερμού να το κάμνομε αν είναι δυνατόν αθόρυβα, χωρίς να φαίνεται ότι με αυτό τον τρόπο αποδίδουμε οποιαδήποτε προνόμια, γιατί δεν πρόκειται περί προνομίων. Και βέβαια, παρόλο που θεωρώ ότι είναι περιττό, θα ήθελα και εγώ να κάμω τη δήλωση ότι πράγματι οι πρόσφυγες δεν διεκδικούν μόνιμα δημοτικά αξιώματα στους ελεύθερους Δήμους, γιατί εξακολουθούν να είναι και θα είναι δημότες των κατεχομένων Δήμων στους οποίους ήταν κάτοικοι πριν από το 1974. Το ελάχιστο όμως που ζητούν είναι να συμμετέχουν στη διοίκηση των Δήμων αφού είναι ίση η συμμετοχή τους και στις υποχρεώσεις προς τους Δήμους στους οποίους είναι προσωρινοί δημότες τα τελευταία 11 χρόνια.

Γι' αυτό και επανερχόμενος, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να υπενθυμίσω το Σώμα, ότι ανεξάρτητα από την τροπολογία η οποία κατατέθηκε σήμερα, και αντιλαμβάνομαι υπάρχει κάποια θέση ότι ανορθόδοξα κατατέθηκε, ή εν πάση περιπτώσει αμφισβητείται αν πρόκειται περί συμπληρωματικής έκθεσης ή τροπολογίας, εκείνο το οποίο υπάρχει ενώπιον του Σώματος από την προηγούμενη Πέμπτη και το οποίο τέθηκε από τον υποφαινόμενο είναι η διαγραφή της επιφυλάξεως του άρθρου 15 και η παντελής διαγραφή του άρθρου 138.

Όσον αφορά την άλλη τροπολογία η οποία τέθηκε ενώπιον όλων μας η ώρα 4.00 σήμερα το απόγευμα, ο κάθε συνάδελφος αντιλαμβάνομαι ότι μπορεί να τοποθετηθεί κατά συνείδηση και αφού ακούσει τη σχετική επιχειρηματολογία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Πουμπουρής.

Μ. ΠΟΥΜΠΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ασφαλώς αποτελεί θετική εξέλιξη το γεγονός ότι σήμερα συζητούμε το Νομοσχέδιο περί Δήμων. Αλλά δεν θα ήταν σωστό αυτό το Σώμα να εκφράσει ευχαριστίες ούτε προς την Εκτελεστική Εξουσία ούτε προς οποιοδήποτε γιατί για ένα τρίτο του αιώνα —από το 1953 μέχρι σήμερα— οι κάτοικοι των πόλεων αποστερήθηκαν του δικαιώματος να εκλέγουν τις Δημοτικές τους Αρχές και είχαν

διορισμένες αρχές που δεν εξέφραζαν τη θέληση, την επιθυμία και τα συμφέροντά τους. Κατά συνέπεια δεν πρέπει να διεκδικήσει η Εκτελεστική Εξουσία δάφνες για την εξέλιξη που πήραν τώρα τα πράγματα.

Η ουσία του προβλήματος που συζητούμε σήμερα είναι ποια δικαιώματα θα έχουν οι πρόσφυγες διότι είναι από εδώ που ξεκίνησε και σημειώθηκε η καθυστέρηση που όλοι γνωρίζουμε. Δηλαδή θα έχουν αυτά ή εκείνα τα δικαιώματα οι πρόσφυγες; Θα είναι ίσοι πολίτες, ίσοι δημότες με τους άλλους δημότες; Και όπως πολύ σωστά ελέγχθη, η Επιτροπή της Βουλής ξεκαθάρισε αυτό το θέμα και διακήρυξε ότι πρέπει να έχουν ίσα δικαιώματα και να μην υπάρχουν καθόλου περιορισμοί, και αυτό είναι προς τιμή της Επιτροπής Εσωτερικών. Όμως τώρα παρουσιάζεται από μιας άλλης πλευράς προσπάθεια για να αποστερηθούν οι πρόσφυγες ή ένα μεγάλο μέρος των προσφύγων του δικαιώματος να εκλέγουν τη Δημοτική Αρχή στα όρια της πόλης που ζουν εδώ και έντεκα χρόνια.

Ο κ. Γαλανός ανέφερε ότι δεν πρέπει να εισάξουμε εδώ το θεσμό της δημαγωγίας όταν ψηφίζουμε Νομοσχέδια. Πολύ σωστό, αλλά δεν πρέπει να εισάξουμε και το θεσμό της πολιτικής σκοπιμότητας όταν συζητούμε Νομοσχέδια. Πρέπει να υπάρχουν υγιείς αρχές στη συζήτηση των Νομοσχεδίων. Διαφορετικά αυτό το Σώμα θα οδηγηθεί όχι σε καλό δρόμο.

Ελέγχθη μάλιστα το εξής: «Τι έχουν να φοβηθούν οι πρόσφυγες των συνοικισμών της Λάρνακας; Απλούστατα θα τους ανακηρύξουμε σε ένα νέο Δήμο και θα αυτοδιοικούνται».

Κύριοι συνάδελφοι,

Όταν σε όλες τις πόλεις γίνεται προσπάθεια για λόγους εξυπηρέτησης να διευρυνθούν τα δημοτικά όρια για να εξυπηρετούνται καλύτερα οι πολίτες, είτε πρόσφυγες είναι είτε μη πρόσφυγες, τότε με ποια λογική εμείς θέλουμε να διασπαθίσουμε, να διαχωρίσουμε μια πόλη σε δυο ή τρεις Δήμους, αν θέλετε; Και αφού εμείς οι ίδιοι προ ολίγου είπαμε από αυτό το βήμα ότι είναι προσωρινή η παραμονή μας στους συνοικισμούς και στην προσφυγιά, με βάση ποια λογική θα πάμε να τους ανακηρύξουμε τώρα σε νέο Δήμο; Γιατί δηλαδή κοροϊδεύουμε τους πρόσφυγες ότι θα τους ανακηρύξουμε σε νέο Δήμο; Οι πρόσφυγες των συνοικισμών της Λάρνακας είναι δημότες από το 1974 και εκπληρώνουν όλες τις υποχρεώσεις τους προς τις Δημοτικές Αρχές. Πληρώνουν τους φόρους τους, πληρώνουν τις άλλες τους υποχρεώσεις. Κατά συνέπεια, γιατί πρέπει τώρα να τους αποστερήσουμε το δικαίωμα να συμμετάσχουν στην εκλογή της Δημοτικής τους Αρχής;

Θυμάμαι ότι απ' αυτό το βήμα την άνοιξη του 1984, όταν συζητούσαμε το τροποποιητικό νομοσχέδιο περί Κοινοτικών Αρχών, είχα εισηγηθεί ότι πρέπει να παραχωρηθεί και στους πρόσφυγες κατοίκους των συνοικισμών το δικαίωμα να εκλέγουν τις χωριτικές τους αρχές. Ποια ήταν η απάντηση της Εκτελεστικής Εξουσίας; Η απάντηση της Εκτελεστικής Εξουσίας και του κυβερνώντος Κόμματος ήταν, αφού σύντομα θα γίνουν δημοτικές εκλογές και θα συμμετέχουν στην εκλογή των Δημοτικών Επιτροπών, γιατί να βιαστούμε τώρα να τους κάμουμε να εκλέξουν Χωριτικές Αρχές; Να λοιπόν όμως που για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας τώρα παρουσιάζεται το ζήτημα να αποστερήσουμε αυτούς τους πρόσφυγες, που επαναλαμβάνω πληρώνουν όλες τις υποχρεώσεις τους προς τους Δήμους, του δικαιώματος να συμμετέχουν στην εκλογή της Δημοτικής τους Αρχής.

Υπάρχει, κύριοι συνάδελφοι, ακόμα κάτι. Διακρίνω σ' αυτή την προσπάθεια το στοιχείο της αντιπαράθεσης προσφύγων και μη προσφύγων και αυτό δεν είναι

προς το συμφέρον του αγώνα που διεξάγει ο λαός μας. Οι πρόσφυγες έδειξαν στα έντεκα χρόνια της προσφυγιάς ότι είναι και υπεύθυνοι και δημιουργικοί και νομοταγείς και θετικοί στις σχέσεις τους με τους πολίτες. Και πάντοτε εξέφραζαν τις ευχαριστίες και την ευγνωμοσύνη τους προς τις Αρχές των πόλεων και των κοινοτήτων που τους φιλοξένησαν και τους φιλοξενούν για έντεκα χρόνια. Δεν υπάρχει από μέρους των προσφύγων πρόθεση ανταγωνισμού και αντιπαράθεσης με τους κατοίκους των πόλεων. Αντίθετα υπάρχει κάθε καλή διάθεση για συνεργασία και συναντίληψη για το καλό αυτού του τόπου.

Κατά συνέπεια θα τοποθετηθούμε βέβαια όταν θα είμαστε στη δεύτερη ανάγνωση, αλλά επαναλαμβάνουμε ότι δεν πρέπει να καλλιεργήσουμε την αντιπαράθεση μεταξύ προσφύγων και μη προσφύγων και δεν πρέπει να αποστερήσουμε τους πρόσφυγες του δικαιώματος να εκλέξουν τώρα τη Δημοτική τους Αρχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές επί θέματος αρχής προτίθεμαι να προχωρήσω στην κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων, διότι υπάρχει τουλάχιστον ένα νομοσχέδιο από ό,τι έχω υπόψη μου, το οποίο θα πρέπει να κηρυχθεί επειγόν για να ψηφισθεί σήμερα. Μετά να διακόψουμε για λίγα λεπτά για να ετοιμαστεί η έκθεση και θα συνεχίσουμε με τη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

Υπάρχει ένσταση όπως ακολουθήσουμε αυτή τη διαδικασία;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση προχωρούμε στην κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συναλλαγματικών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985. Απεστάλη από το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ετήσια Έκθεση του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας για το έτος 1984. Απεστάλη από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λόρδος.

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ, αν δεν έχει ένσταση η Βουλή, όπως κηρυχθεί ως επείγον το νομοσχέδιο αυτό για να ψηφιστεί σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μπορεί να κηρυχθεί ως επείγον αλλά δεν είναι ορθό κάτι που κατατίθεται, χωρίς να δοθεί καιρός να μελετηθεί, να ψηφίζεται αμέσως. Νομίζω ότι υιοθετούμε μια αρχή την οποία μέχρι τώρα δεν είχαμε υιοθετήσει σ' αυτό το Σώμα και νομίζω ότι δεν είναι σε πίστη μας η α' ή β' πλειοψηφία να επιβάλλει την ψήφιση νομοσχεδίων την ίδια μέρα χωρίς καν να εξετάζονται από τις Επιτροπές. Είναι βέβαια στο χέρι της πλειοψηφίας να το πράξει, αλλά εμείς έχουμε ένσταση διότι εισάγουμε μια επικίνδυνη αρχή και αν συνεχιστεί αυτή η αρχή τότε τα πράγματα αλλάζουν. Κάποτε εκείνοι που σήμερα επιμένουν να εφαρμόσουν αυτή την αρχή και επιμένουν να ψηφίζουμε αμέσως οτιδήποτε καταθέσουν, ίσως το μετανοήσουν μελλοντικά γιατί θα δουν ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί και εναντίον τους κάποτε αυτή η αρχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Σχετικά με την τροποποίηση που αφορά τους Ημικρατικούς Οργανισμούς, πράγματι θα θέλαμε και μεις να δούμε καλύτερα την πρόταση νόμου γιατί μόλις πριν λίγο την πληροφορηθήκαμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λόρδος.

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, οφείλω να εξηγήσω υπό τας συνθήκας ότι ο λόγος που ζητούμε να κηρυχθεί η πρόταση νόμου σαν επείγουσα είναι γιατί έχουμε θετικές πληροφορίες ότι δημιουργείται και πάλιν το γνωστό θέμα της κομματικοποίησης της Δημόσιας Υπηρεσίας μέσω των Ημικρατικών Οργανισμών. Επειδή ο Νόμος που ήδη ψηφίστηκε για την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία και ο οποίος παραπέμφθηκε στο Συνταγματικό Δικαστήριο και ευρέθη από το Δικαστήριο ως συνταγματικός δεν καλύπτει τους Ημικρατικούς Οργανισμούς, κρίνουμε σκόπιμο ότι πρέπει να επεκταθεί να καλύπτει και τους Ημικρατικούς Οργανισμούς που είναι ουσιαστική προέκταση της Κυβέρνησης και του Κράτους. Ως εκ τούτου και για να μην εισερχόμεθα νομίζω σε άσκοπες συζητήσεις, θεωρούμε ότι κάθε μέρα η οποία περνά είναι κρίσιμη επί του θέματος αυτού. Για το λόγο αυτό και για να μην συζητούμε άσκοπα προτείνουμε να θέσετε το θέμα σε ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν δεχόμεθα ότι υπάρχει αυτή η τακτική, ούτε πρόκειται να γίνει κομματικοποίηση σε Ημικρατικούς Οργανισμούς. Απλώς είναι μια επίδειξη της πλειοψηφίας, και εισάγομε ένα νέο θεσμό ο οποίος πραγματικά προειδοποιώ ότι θα αλλάξει ορισμένα πράγματα που μέχρι τώρα σεβόμεθα σ' αυτό το Σώμα. Γιατί μπορεί μια πλειοψηφία να επιβάλει τη θέση της αλλά πρέπει ορισμένα πράγματα που έχουν καθιερωθεί, ορισμένες παραδόσεις να γίνονται σεβαστές.

Θα ήθελα να προκαλέσω τον κ. Λόρδο να δώσει λεπτομέρειες του αριθμού ανθρώπων που θα προσληφθούν, καθώς και σε ποιους Ημικρατικούς Οργανισμούς θα προσληφθούν, ποια είναι τα σχέδια και ποια είναι η όλη αυτή υπόθεση την

οποία σήμερα εισάγεται. Γιατί εμείς διατεινόμεθα ότι δεν υπάρχει αυτό το πράγμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Γαλανέ, δεν θα συζητήσουμε τώρα την ουσία του θέματος. Έχει δικαίωμα οποιοσδήποτε Βουλευτής να εισηγηθεί όπως πρόταση νόμου ή οποιοδήποτε νομοσχέδιο κηρυχθεί ως νομοσχέδιο επείγουσας φύσης και η Βουλή είναι το αρμόδιο Σώμα ν' αποφασίσει κατά πόσο αποδέχεται τούτο ή όχι. Επομένως, προτίθεμαι να θέσω το όλο ζήτημα σε ψηφοφορία.

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή ο κ. Λόρδος έθιξε τους λόγους για τους οποίους επιμένει να προχωρήσουμε, θεώρησα και εγώ σκόπιμο να απαντήσω για ποιούς λόγους πιστεύουμε ότι δεν είναι σωστό. Δεν προσπάθησα να . . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι γι' αυτό το λόγο που δεν θα ήθελα να συζητήσουμε τώρα την ουσία του ζητήματος. Εδώ έγινε εισήγηση όπως αυτή η πρόταση Νόμου κηρυχθεί ως επείγουσας φύσης.

Ποιοι υποστηρίζουν όπως η πρόταση Νόμου κηρυχθεί ως επείγουσας φύσης;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19 υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

19 υπέρ.

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

9 εναντίον.

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν υπάρχει αποχή.

Επομένως με 19 ψήφους υπέρ και 9 εναντίον η πρόταση Νόμου κηρύσσεται ως επείγουσας φύσης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εστάλη από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ιδιωτικών Σχολών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985. Εστάλη από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστεράς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί της Εισαγωγής Φοιτητών στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου Νόμος του 1985. Εστάλη από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην . . .

P. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε,

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κυρία Κατσελλή.

P. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας ήθελα να κάνω μια διευκρίνιση.

Η Επιτροπή Παιδείας πήρε αυτό το Νομοσχέδιο από τους φοιτητές της Παιδαγωγικής Ακαδημίας σήμερα, λίγο πριν αρχίσει η συνεδρία. Δεν είχε την ευκαιρία να μελετήσει το περιεχόμενό του αλλά η Επιτροπή Παιδείας ομόφωνα δέχεται απλά τον τίτλο και την αρχή της θεσμοθέτησης των εισακτέων στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου.

Η Επιτροπή Παιδείας θα μελετήσει το κείμενο που μας δόθηκε φυσικά και θα φέρει στην ολομέλεια της Βουλής για κατάθεση Νομοσχέδιο αφού φυσικά λάβει υπόψη το παρόν κείμενο και τις απόψεις των αρμοδίων του Υπουργείου Παιδείας και όλων των άλλων ενδιαφερόμενων Οργανώσεων. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Το κείμενο κατατίθεται. Αυτό που μπορεί να γίνει είναι η επεξεργασία του κειμένου απλώς και τα αποτελέσματα αυτής της επεξεργασίας να τεθούν ενώπιον του Σώματος. Αλλά το κείμενο, το Νομοσχέδιο κατατίθεται· δεν μπορεί να γίνει διαφορετικά.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Η πρόταση Νόμου.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Η πρόταση Νόμου κατατίθεται, ναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εκείνο το οποίο ήθελα να τονίσω είναι ότι δεν μπορεί να γίνει κατάθεση τίτλου. Το Νομοσχέδιο κατατίθεται από την Επιτροπή Παιδείας της Βουλής υπό τη μορφή που κατατίθεται. Αν θα γίνουν τροποποιήσεις, είναι θέμα που θα εξετάσει η Επιτροπή στο στάδιο της μελέτης του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Έτσι τίθεται, κ. Πρόεδρε. Βεβαίως η κυρία Κατσελλή όταν αναφέρθηκε στο θέμα, ήθελε απλώς να τονίσει το σημείο της επεξεργασίας για το οποίο συμφωνούν όλες οι πλευρές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985. Κατατέθηκε εκ μέρους των Βουλευτών όλων των Κομμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όλες οι πλευρές της Βουλής πιστεύουν ότι ύστερα από την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ότι ένα άρθρο της σχετικής νομοθεσίας κηρύσσεται αντισυνταγματικό, εάν η Βουλή σήμερα δεν διορθώσει αυτό το πράγμα, αύριο θα αρχίσουν αγωγές εναντίον των οφειλετών. Γι' αυτό ομόφωνα όλες οι πλευρές εισηγούνται να κηρυχθεί η πρόταση Νόμου ως επείγουσα και να ετοιμαστεί η σχετική έκθεση για την ψήφιση της τροποποίησης από μέρους της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Αφού ούτως ή άλλως θα συνεδριάσει η Επιτροπή Οικονομικών, κ. Πρόεδρε, για το άλλο επείγον θέμα, θα συνεδριάσει και γι' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως κηρύσσεται και αυτή η πρόταση Νόμου ως επείγουσα.

Τώρα προτίθεται να διακόψω τις εργασίες του Σώματος για 15 λεπτά. Ελπίζω ότι θα μπορέσουμε σε 15 λεπτά να συμπληρώσουμε την εργασία μας και να επανέλθουμε για να μπούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Να διακόψουμε για μισή ώρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εν τάξει, για μισή ώρα.

(Ώρα διακοπής 6.50 μ.μ.)

(Ώρα έναρξης 8.10 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεχίζουμε την εργασία μας πάνω στο Νομοσχέδιο περί Δήμων.

Ο κ. Μαθηκολώνης.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κατά τη διάρκεια της έκτακτης συνεδρίας των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Εσωτερικών και Νομικών, είχαμε θέσει στις Επιτροπές σαν Βουλευτές Λάρνακας μαζί με το συνάδελφο κ. Χαμπή Κυριάκου, διάφορα προβλήματα, σοβαρά προβλήματα τα οποία πιθανόν να προκύψουν για την πόλη της Λάρνακας και για το μελλοντικό Δήμο της Λάρνακας, εάν ο Νόμος τον οποίον πρόκειται η Βουλή να ψηφίσει ψηφιστεί όπως έχει. Αυτά τα προβλήματα προβληματίσαν πράγματι την Επιτροπή και αυτή τη στιγμή, κατόπιν ανταλλαγής διαφόρων απόψεων, θα ήθελα να υποβάλω αίτημα στο Σώμα να συγκατανεύσει σε μια αναβολή της περαιτέρω συζήτησης του Νομοσχεδίου για μια βδομάδα, μέχρι την ερχόμενη Πέμπτη, ούτως ώστε να δοθεί η ευκαιρία σε μας τους Βουλευτές της

Λάρνακας να δούμε αυτά τα προβλήματα, να ανταλλάξουμε διάφορες περαιτέρω απόψεις και να δούμε με ποιο τρόπο μπορούν να επιλυθούν ούτως ώστε το Νομοσχέδιο αυτό που πρόκειται να ψηφιστεί να είναι ομόφωνο, χωρίς να αφήνει κανένα παραπονεμένο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ομολογώ ότι εκπλήττομαι, διότι όταν ζητήθηκε αναβολή για πολύ ευρύτερα θέματα θεωρήθηκε ότι αυτό αποτελούσε κατά κάποιο τρόπο ένα έργο προβολής δυσχερειών. Έγινε αναβολή την περασμένη βδομάδα για να συζητηθεί αυτό το θέμα και τώρα βρισκόμαστε στο μέσο της συζήτησης και ζητούμε αναβολή όταν έχει αρχίσει ήδη η ψήφιση και έγινε η πρώτη ανάγνωση με ομιλίες επί θέματος αρχής.

Ειλικρινά πιστεύω ότι δεν υπάρχει λόγος· δεν νομίζω ότι θα προκύψουν νέα γεγονότα από τώρα μέχρι την ερχόμενη Πέμπτη για να λύσουν οποιαδήποτε προβλήματα υπάρχουν. Είναι προτιμότερο να προχωρήσουμε με την ψήφιση του Νομοσχεδίου και αν κάποιος θέλει αργότερα να υποβάλει τροπολογίες, να τις υποβάλει στην επόμενη σύνοδο της Βουλής που θα γίνει στις αρχές του χρόνου. Έχουμε ακόμα καιρό πριν τις εκλογές για να γίνουν οποιεσδήποτε τροπολογίες.

Γι' αυτό εγώ εισηγούμαι να προχωρήσουμε με τη συζήτηση του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φάντης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για να είμαστε δίκαιοι πρέπει να πούμε ότι η τροποποίηση που υποβλήθηκε σήμερα στη Βουλή και γύρω από την οποία έγινε συζήτηση, δεν περιλαμβανόταν στις προηγούμενες απόψεις που είχαν εκφραστεί και δόθηκε εντολή στην Επιτροπή Εσωτερικών, που ανέβαλε τη συνεδρίαση για μια βδομάδα, για να τη μελετήσει. Η αναβολή γίνεται μόνο σε σχέση με τη νέα εισήγηση για τροποποίηση που υποβλήθηκε τώρα στο Σώμα και την οποία προηγουμένως δεν είχε υπόψη της η Επιτροπή και είναι πάνω σ' αυτή την εισήγηση που ο κ. Μαθηκολώνης και ο κ. Χαμπής Κυριάκου ζήτησαν περιθώριο χρόνου μιας βδομάδας ύστερα από τον προβληματισμό μιας ώρας στην Επιτροπή κατά την οποία δεν εξευρέθη κοινή βάση για να αντιμετωπίσουμε την εισήγηση. Είναι ύστερα από αυτό τον προβληματισμό που ζητήθηκε η αναβολή της μιας βδομάδας και επειδή, όπως είπα προηγούμενα, αυτή η εισήγηση δεν περιλαμβανόταν στις προηγούμενες εισηγήσεις ώστε η Επιτροπή να την εξετάσει αυτή τη βδομάδα που πέρασε από την προηγούμενη αναβολή που έδωσε η Βουλή, γι' αυτό η Επιτροπή συμφώνησε να δοθεί αυτή η νέα αναβολή της μιας βδομάδας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδημητρίου.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε, μετά από τις διαβουλεύσεις που έγιναν στις δύο Επιτροπές, συμμεριζόμεθα την άποψη των συναδέλφων από τη Λάρνακα για τη δυσκολία που αντιμετωπίζουν και συμφωνούμε στην αναβολή μιας βδομάδας για τη συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Να αντιληφθώ, κ. Πρόεδρε, ότι αν στην ερχόμενη συνεδρία υπάρξει μία νέα εισήγηση, θα έχουμε πάλι το ίδιο πρόβλημα αναβολής;

Έχω την εντύπωση ειλικρινά ότι δεν είναι σωστή διαδικασία να διακόπτεται με αυτό τον τρόπο η ψήφιση ενός Νομοσχεδίου, να γίνεται διάλειμμα για άλλους λόγους —γιατί το διάλειμμα έγινε για να μελετηθούν δύο επείγοντα Νομοσχέδια από την Επιτροπή Οικονομικών— και κατά τη διάρκεια του διαλείμματος, που έγινε για άλλους λόγους, να ευρισκόμεθα προ της εισηγήσεως ή αποφάσεως, ως αντιλαμβάνομαι, για την αναβολή της συζήτησης του περί Δήμων Νόμου.

Εμείς δυσκολευόμεθα να ψηφίσουμε υπέρ αυτής της αναβολής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μάτσης.

Ι. ΜΑΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει οριστικά διευκρινιστεί από την Επιτροπή ότι την ερχόμενη Πέμπτη οπωσδήποτε θα συμπληρωθεί και θα λήξει η ψήφιση του περί Δήμων Νόμου.

Επομένως δεχόμεθα την αναβολή για μια βδομάδα, εφόσον η ερχόμενη Πέμπτη θα είναι η τελευταία συνεδρία με την οποία θα ασχοληθεί η Βουλή και θα ψηφίσει τελειωτικά αυτό το Νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι είναι υπέρ της αναβολής για μια βδομάδα μόνο· όχι περισσότερο;

Δεν θα δοθεί άλλη αναβολή.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

23 υπέρ της αναβολής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

3.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

2. Ναι.

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως θα ολοκληρώσουμε τη συζήτηση επί του Νομοσχεδίου περί Δήμων την ερχόμενη Πέμπτη.

Στο μεταξύ όμως κηρύχθηκαν ως επείγουσας φύσης δυο προτάσεις Νόμων.

Πρώτον είναι η πρόταση Νόμου «Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985».

Καλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Θαλής Μιχαηλίδης

Λεάνδρος Ζαχαριάδης

Λεόντιος Ιεροδιακόνου

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω Πρόταση Νόμου, που κηρύχθηκε ως επείγουσας φύσης, σε σημερινή συνεδρία της.

Σκοπός της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, η οποία κατατέθηκε εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, είναι η διεύρυνση των προνοιών της νομοθεσίας για την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων ώστε να καταστεί δυνατός ο Κοινοβουλευτικός έλεγχος και στις προσλήψεις έκτακτου προσωπικού που γίνονται στους ημικρατικούς οργανισμούς και σ' άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, διαφωνούντων των εκ των μελών της κ.κ. Α. Γαλανού και Θ. Μιχαηλίδη, υιοθετεί πλήρως τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό συζήτηση πρότασης νόμου γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παπαδημητρίου.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου. Όπως αναφέρεται και στην έκθεση, η δική μας πλευρά διαφωνεί με την πρόταση Νόμου και θα την καταψηφίσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ το Γραμματέα όπως προβεί στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης Νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 1;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

20 υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

20 υπέρ.

5 εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 2 του βασιικού νόμου. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ;

20 υπέρ.

5 εναντίον.

Τρίτη ανάγνωση της πρότασης Νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κρούουν οι κώδωνες)

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του Νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

20 υπέρ και 5 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 20 ψήφους υπέρ και 5 εναντίον η πρόταση Νόμου ψηφίζεται σε Νόμο.

Το άλλο Νομοσχέδιο που κηρύχθηκε επειγόν είναι «Ο περί Ανακούφισεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμος του 1985».

Καλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟ-ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ «Ο ΠΕΡΙ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ (ΠΡΟΣΩΡΙΝΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Θαλής Μιχαηλίδης

Λεάνδρος Ζαχαριάδης

Λεόντιος Ιεροδιακόνου

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κηρύχθηκε ως επείγουσας φύσης, σε σημερινή συνεδρία της.

Σκοπός της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, η οποία κατατέθηκε εκ μέρους των Βουλευτών όλων των Κομμάτων στη Βουλή, είναι η άρση κάθε αμφιβολίας ως προς τον ουσιώδη χρόνο χαρακτηρισμού ενός προσώπου ως πληγέντος οφειλέτη για τους σκοπούς της νομοθεσίας για την παγοποίηση των χρεών, ύστερα από την κήρυξη από το Ανώτατο Δικαστήριο ως αντισυνταγματικής σχετικής ερμηνευτικής διάταξης νόμου που θέσπισε η Βουλή το Δεκέμβριο του 1984.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετώντας πλήρως τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό συζήτηση πρότασης νόμου ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, παρακαλώ να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις του άρθρου 2 του περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) (Τροποποιητικού) Νόμου του 1984. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έναρξις της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση Νόμου εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ — Ερωτήσεις Απαντήσεις. Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.

Ερώτηση ημερομηνίας 29 Ιανουαρίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκο Χρίστου και ληφθείσα στις 31 Ιανουαρίου 1985.

«Η Πάχνα, μια από τις μεγάλες κοινότητες στα αμπελοχώρια Λεμεσού, με 2.000 κατοίκους, από χρόνια έχει υποβάλει αίτημα όπως επαναλειτουργήσει ιατρική έδρα στο χωριό, για να εξυπηρετούνται τόσο οι δυο χιλιάδες κάτοικοι Πάχνας αλλά και έξι άλλες κοινότητες (Άγ. Αμβρόσιος, Βουνί, Ποταμιού, Δωρά, Βάσα και Άρσος).

Δυστυχώς μέχρι σήμερα αυτό το αίτημα των κατοίκων δεν έχει ικανοποιηθεί, με αποτέλεσμα να μην εξυπηρετούνται στο βαθμό που πρέπει οι κάτοικοι από τον ιατρό που τους επισκέπτεται από την Αυδήμου. Ας σημειωθεί ότι στο παρελθόν υπήρχε ιατρική μονάδα στην Πάχνα. Όπως δε αναφέρουν οι κάτοικοι για πολιτικούς λόγους η Αγγλική Κυβέρνηση την μετέφερε σε άλλη περιοχή. Το οίκημα όμως υπάρχει.

Επειδή αυτό το αίτημα εκκρεμεί από καιρό και θεωρείται ζωτικής σημασίας για την υγεία των κατοίκων, ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο:

Πότε προτίθεται η Κυβέρνηση να ιδρύσει ιατρική μονάδα στην Πάχνα;»

Απάντηση ημερομηνίας 14 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Υγείας σε Ερώτηση ημερομηνίας 31 Ιανουαρίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκου Χρίστου.

«Είναι γεγονός πως πριν από την ανακήρυξη της Δημοκρατίας στο χωριό Πάχνα λειτουργούσε ιατρικό κέντρο, μετά την ανεξαρτησία όμως η έδρα μεταφέρθηκε σε τούρκικο χωριό, την Αυδήμου, (ίσως λόγω της εφαρμογής της αναλογίας 70:30) και λόγω του ότι η Πάχνα δεν ήταν συγκοινωνιακός κόμβος. Από την Αυδήμου εξυπηρετείτο και η Πάχνα.

Μέσα στα πλαίσια του Σχεδίου Αναπτύξεως Κρασοχωριών προβλέπεται ο αρτιότερος εξοπλισμός και επάνδρωση των υφισταμένων Αγροτικών Υγειονομικών Κέντρων της περιοχής, δηλαδή του Αγροτικού Υγειονομικού Κέντρου Πλατρών και Αυδήμου, όπως και η δημιουργία νέου Αγροτικού Υγειονομικού Κέντρου στο Όμοδος.

Μόλις αρχίσει η υλοποίηση του πιο πάνω Σχεδίου θα γίνουν διευθετήσεις για συχνότερες επισκέψεις γιατρού στην εν λόγω κοινότητα (2-3 φορές την βδομάδα) για καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων της κοινότητας».

Ερώτηση ημερομηνίας 8 Μαρτίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μαθηκολώνη και ληφθείσα στις 8 Μαρτίου 1985.

«Από πολλού εκκρεμεί αίτημα της κοινότητας Οράς να διευθετηθεί ώστε να επισκέπτεται την κοινότητα καθημερινά ιατρός για να εξυπηρετεί τις ανάγκες της κοινότητας, αλλά και όλων των χωριών ορεινής Λάρνακας.

Είναι ακατανόητο να επισκέπτεται καθημερινά την κοινότητα κτηνίατρος (ως πράγματι συμβαίνει) ενώ αντίθετα ιατρός για τις ανάγκες των ιδίων των κατοίκων να κρίνεται αρκετό να επισκέπτεται την κοινότητα μια φορά ανά 15νθήμερο.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή:

1. Θεωρείται ικανοποιητικό το να επισκέπτεται την κοινότητα Οράς ιατρός ανά δεκαπενθήμερο;

2. Προτίθεται η Κυβέρνηση να εισακούσει το αίτημα της κοινότητας και να διευθετήσει ώστε να επισκέπτεται την κοινότητα ιατρός καθημερινά;»

Απάντηση ημερομηνίας 17 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Υγείας σε Ερώτηση ημερομηνίας 8 Μαρτίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μαθηκολώνη.

«Είναι γεγονός πως την κοινότητα Οράς επισκέπτεται κυβερνητικός γιατρός ανά 15νθήμερο όπως συμβαίνει και με αρκετές άλλες κοινότητες.

Προσπάθεια του Υπουργείου είναι όπως τις αγροτικές περιοχές επισκέπτονται συχνότερα κυβερνητικοί γιατροί παρά στο παρελθόν.

Με το υπάρχον προσωπικό η προσπάθεια αυτή του Υπουργείου δεν μπορεί να υλοποιηθεί πλήρως.

Εκτός του ότι με τα σημερινά δεδομένα ο γιατρός των Λευκάρων δεν μπορεί να εκτελεί συχνότερες επισκέψεις στην Ορά χωρίς να προκαλέσει αναστάτωση στο γενικότερο πρόγραμμα επισκέψεων, πιστεύεται πως η κοινότητα Οράς εξυπηρετείται ικανοποιητικά με την παρούσα διευθέτηση».

Ερώτηση ημερομηνίας 21 Μαρτίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Κυριάκο Παπαδημητρίου και ληφθείσα στις 22 Μαρτίου 1985.

Στην περιοχή Αργάκας, Αγίας Μαρίνας-Πωμού όπου κατασκευάζονται διάφορα οδικά έργα που βρίσκονται στο στάδιο των χωματουργικών και σε πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα από την ημέρα της έναρξης μέχρι την ασφαλτόστρωσή τους έχουν προξενηθεί τεράστιες ζημιές στις γύρω φυτείες, ιδίτερα στις μπανανοφυτείες.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή, ποίος ευθύνεται για όλες αυτές τις ζημιές και ποια η διαδικασία αποζημίωσης όλων όσων έχουν υποστεί αυτές τις ζημιές;»

Απάντηση ημερομηνίας 24 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 22 Μαρτίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Κυριάκου Παπαδημητρίου.

- «1. Τη βελτίωση του τμήματος του δρόμου Πόλης-Πωμού από την Αργάκα μέχρι τα Νέα Δήματα, που περιλαμβάνεται μέσα στο Τρίτο Σχέδιο Οδικής Ανάπτυξης, ανέλαβε εργολαβικά η Εταιρεία ΜΕΤΚΟΝ. Μικρό τμήμα του εν λόγω δρόμου, που περνά μέσα από την Αγία Μαρίνα, βελτιώθηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων.
2. Σύμφωνα με το Συμβόλαιο που υπογράφηκε, η Εταιρεία ΜΕΤΚΟΝ είναι αποκλειστικά υπεύθυνη για τις ζημιές που προκλήθηκαν από σκόνες, σε φυτείες πλησίον του δρόμου. Ο Εργολάβος έχει ήδη ειδοποιηθεί γραπτώς από το Τμήμα Δημοσίων Έργων και του επιστάται η προσοχή για τις ευθύνες του σύμφωνα με το Συμβόλαιο και όλοι οι παραπονούμενοι για ζημιές παραπέμπονται σ' αυτόν, για διακανονισμό των αποζημιώσεων.
3. Για τις περιπτώσεις που οι ζημιές οφείλονται στις εργασίες του Τμήματος Δημοσίων Έργων, μέσα στο χωριό Αγία Μαρίνα, αυτές θα διακανονιστούν από το Τμήμα».

Ερώτηση ημερομηνίας 14 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκο Αναστασιάδη και Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 16 Μαΐου 1985.

«Στις 14/8/83 ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων υποσχέθηκε στους κατοίκους του χωριού Δορά πως ο δρόμος Δοράς-Πάφου μέσω Μούσερε θα άρχιζε να κατασκευάζεται μέσα στο 1984.

Έκτοτε και παρά τις υποσχέσεις και άλλων κυβερνητικών παραγόντων κανένα έργο για τον πιο πάνω σκοπό δεν έχει εκτελεστεί.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν και πότε σκοπεύει η Κυβέρνηση να αρχίσει την κατασκευή του πιο πάνω δρόμου».

Απάντηση ημερομηνίας 24 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 16 Μαΐου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκου Αναστασιάδη και Αυγερινού Παπαρέ.

α1. Η βελτίωση του δρόμου Κουκλιών-Αρχιμανδρίτας περιλήφθηκε για πρώτη φορά στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1971. Μετά την ολοκλήρωση της βελτίωσής του το 1983, περιλήφθηκε στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως 1984 η βελτίωση του δρόμου Αρχιμανδρίτας—Μούσερε-Δοράς, χωρίς πρόνοια.

2. Στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως 1985 υπάρχει πρόνοια για ποσό £15,000 για το δρόμο Αρχιμανδρίτας-Δοράς με το οποίο θα εκτελεστούν χωματουργικές εργασίες και θα κατασκευαστούν οχετοί σε τμήμα του, μήκους 1 χλμ. από Αρχιμανδρίτα προς Δορά. Κατασκευαστικές εργασίες προγραμματίζεται να αρχίσουν σύντομα».

Ερώτηση ημερομηνίας 14 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκο Αναστασιάδη και Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 16 Μαΐου 1985.

«Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή σε ποιο στάδιο βρίσκονται οι μελέτες για την κατασκευή του νέου δρόμου Λεμεσού-Μαντριών-Πλατρών κι' αν αληθεύει η πληροφορία πως το χωριό Βάσα Κοιλανίου θα παρακάμπτεται από το νέο δρόμο.

Αν πράγματι έτσι έχουν τα γεγονότα, ποια μέτρα προτίθεται να πάρει η Κυβέρνηση γι' αποφυγή απομόνωσης του πιο πάνω χωριού;»

Απάντηση ημερομηνίας 24 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 16 Μαΐου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκου Αναστασιάδη και Αυγερινού Παπαρέ.

α) Μέχρι σήμερα έχει βελτιωθεί το τμήμα του δρόμου από τη Γέφυρα Ερήμης μέχρι τη Μαλλιά, μήκους 27 χλμ. περίπου.

β) Στο φετεινό Προϋπολογισμό Αναπτύξεως κάτω από το Κεφ. 17Δ—Άρθρο 821 'Οδός Γέφυρας Ερήμης-Μανδριών' υπάρχει πρόνοια για £300,000. Στο παρόν στάδιο διεξάγεται η μελέτη υπαλλακτικών λύσεων για τη βελτίωση του τμήματος Μαλλιά-'Ομοδος.

Ο υφιστάμενος δρόμος δεν διέρχεται μέσω του χωριού Βάσα και κατά τη διεξαγωγή της μελέτης δεν τέθηκε θέμα παράκαμψης ή διέλευσης μέσω του χωριού Βάσα.

- (γ) Για ταχύτερη προώθηση της κατασκευής του τμήματος του δρόμου 'Ομοδος-Μαντριά και του δρόμου Μαντριά-Κάτω Πλάτρες, έχει προταθεί όπως τα έργα αυτά περιληφθούν στο Σχέδιο Ενιαίας Αγροτικής Ανάπτυξης Κρασοχωριών που καταβάλλεται προσπάθεια να αρχίσει μέσα στο 1986. Μέσα στα πλαίσια του Σχεδίου αυτού που ελπίζεται να εκτελεσθεί με εξωτερικό δανεισμό, θα είναι δυνατή η παραχώρηση περισσότερων πιστώσεων για συντομότερη συμπλήρωση των έργων. Αν το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης Κρασοχωριών καθυστερήσει για οποιοδήποτε λόγο, τότε το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων θα προτείνει όπως το πιο πάνω έργο βελτιωθεί μέσα στα πλαίσια του Τέταρτου Οδικού Σχεδίου. Εν τω μεταξύ θα γίνει εισήγηση να παραχωρούνται σημαντικές πιστώσεις κάθε χρόνο για τμηματική βελτίωση του έργου μέσα στα πλαίσια των Προϋπολογισμών Αναπτύξεως».

Ερώτηση ημερομηνίας 23 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου και ληφθείσα στις 23 Μαΐου 1985.

«Η κοινότητα Αρχιμανδρίτας είναι μια από τις φτωχότερες και φθίνουσες κοινότητες της επαρχίας Πάφου.

Ένα από τα έργα που είναι αναγκαίο να γίνει για να εξασφαλιστεί η επιβίωση της κοινότητας είναι ο δρόμος Αρχιμανδρίτας-Δοράς για να είναι δυνατή η οδική σύνδεση με τη Λεμεσό όπου είναι και οι παραδοσιακές αγορές διάθεσης των προϊόντων της κοινότητας.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα τα εξής:

1. Ποιος προγραμματισμός υπάρχει για την κατασκευή του πιο πάνω δρόμου.
2. Γιατί δεν διατέθηκε μέχρι τώρα το μικρό ποσό £15,000 για το δρόμο αυτό που περιλαμβάνεται στο φετεινό προϋπολογισμό».

Απάντηση ημερομηνίας 24 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών & Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 23 Μαΐου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

«1. Η βελτίωση του δρόμου Κουκλιών-Αρχιμανδρίτας περιλήφθηκε για πρώτη φορά στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1971. Μετά την ολοκλήρωση της βελτίωσής του το 1983, περιλήφθηκε στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως 1984 η βελτίωση του δρόμου Αρχιμανδρίτας-Μούσερε-Δοράς, χωρίς πρόνοια.

2. Στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως 1985 υπάρχει πρόνοια για ποσό £15,000 για το δρόμο Αρχιμανδρίτας-Δοράς, με το οποίο θα εκτελεσθούν χωματουργικές εργασίες και θα κατασκευασθούν οχetőι σε τμήμα του μήκους 1 χλμ. από Αρχιμανδρίτα προς Δορά. Κατασκευαστικές εργασίες προγραμματίζεται να αρχίσουν σύντομα.

3. Η ολική δαπάνη για τη βελτίωση του δρόμου Αρχιμανδρίτας-Δοράς, που έχει μήκος 8.2 χλμ. με πλάτος ασφάλτου 4.00 μ., υπολογίζεται σε £400,000. Ο

χρόνος συμπλήρωσης του όλου έργου θα εξαρτηθεί από τις πιστώσεις που προβλέπονται ετησίως στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως για το έργο τούτο).

Ερώτηση ημερομηνίας 10 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα στις 11 Ιουνίου 1985.

«Βρισκόμαστε στη νέα περίοδο παραγωγής φρούτων (μήλων, φορμόζων, αχλαδιών, ροδακίνων και άλλων). Όπως είναι γνωστό, οι φρουτοπαραγωγοί αντιμετωπίζουν κάθε χρόνο σοβαρά προβλήματα (κόστους παραγωγής, τιμών, εμπορίας, διάθεσης, εξαγωγών).

Είναι γνωστό ότι με τη φρουτοκαλλιέργεια ασχολούνται πάρα πολλές οικογένειες ιδιαίτερα στις ορεινές περιοχές (Σολέας, Μαραθάσας, Πιτσιλιάς και αλλού).

Υπάρχουν μερικά βασικά αιτήματα των φρουτοκαλλιεργητών που η Κυβέρνηση ως τώρα δεν έχει αντιμετωπίσει θετικά.

Τα προβλήματα αυτά έχουν σχέση με τα κόστα παραγωγής, με τις εισαγωγές χυμών, αναψυκτικών από το εξωτερικό, με την εμπορία και άλλα.

Ερωτούμε τα αρμόδια Υπουργεία:

1. Μελέτησε η Κυβέρνηση το σοβαρό θέμα της μείωσης του κόστους παραγωγής των φρούτων μας;
2. Μελέτησε η Κυβέρνηση τον περιορισμό της εισαγωγής από το εξωτερικό εκατομμυρίων λιρών αναψυκτικών (κόκα-κόλα, πέψι-κόλα, σάν-κιστ) όταν έχουμε δική μας ντόπια παραγωγή χυμών και φρούτων;
3. Γιατί η Κυβέρνηση καθυστερεί να υιοθετήσει την παναγροτική απαίτηση για την ίδρυση Συμβουλίου Εμπορίας Φρούτων;»

Απάντηση ημερομηνίας 19 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 11 Ιουνίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Μείωση κόστους παραγωγής φρούτων

Το θέμα αυτό απασχολεί πολύ σοβαρά το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, γι' αυτό και όλες οι προσπάθειες που καταβάλλονται αποβλέπουν στην αύξηση της παραγωγικότητας και μείωση του κόστους παραγωγής. Το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων με το επιστημονικό του προσωπικό, συμβουλεύει συνεχώς τους φρουτοκαλλιεργητές για την εφαρμογή βελτιωμένων καλλιεργητικών φροντίδων όπως ορθολογιστική λίπανση, ορθή χρήση του νερού, αποτελεσματική καταπολέμηση εχθρών και ασθενειών και γενικά καλή διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Στη μείωση του κόστους παραγωγής στοχεύει επίσης και η γεωργική έρευνα με την προσπάθειά της να εισαγάγει στη γεωργία νέα τεχνολογία και να εξεύρει νέα είδη και ποικιλίες δέντρων με ψηλότερη παραγωγή και καλύτερη ποιότητα καρπού. Η προσπάθεια προς την κατεύθυνση αυτή είναι συνεχής και πολύπλευρη και αποβλέπει όπως αναφέρθηκε τόσο στην αύξηση της παραγωγικότητας όσο και στη συμπίεση των κόστων παραγωγής σε χαμηλότερα επίπεδα.

Ίδρυση Συμβουλίου Εμπορίας Φρούτων

Το θέμα της Εμπορίας των Φρούτων είναι πολύ σημαντικό και μελετάται πολύ προσεκτικά από την Κυβέρνηση. Στα πλαίσια του Σχεδίου Παραγωγής και

Εξαγωγής Φρούτων και Λαχανικών έχουν μετακληθεί ξένοι εμπειρογνώμονες για τη μελέτη του όλου θέματος της εμπορίας. Στα πλαίσια του ίδιου Σχεδίου λειτουργεί επίσης η Συμβουλευτική Συντονιστική Επιτροπή Προώθησης Εξαγωγών Οπωροκηπευτικών στην οποία συμμετέχουν και εκπρόσωποι των Αγροτικών Οργανώσεων και των Εξαγωγών Φρούτων και Λαχανικών».

Ερώτηση ημερομηνίας 11 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκο Χρίστου και ληφθείσα στις 13 Ιουνίου 1985.

«Με παρότρυνση και δανειοδότηση της Κυβέρνησης έχει δημιουργηθεί στην Κύπρο μικρός στολίσκος σπογγαλιών από οκτώ σκάφη. Στη σπογγαλιεία απασχολούνται προς το παρόν γύρω στα 25 άτομα και συντηρούνται αντίστοιχες οικογένειες.

Για λόγους προστασίας και ανάπτυξης της σπογγαλιείας στην Κύπρο, έχουν ληφθεί νομικά μέτρα αποκλεισμού αλλοδαπών σπογγαλιών από το 1982 και έχει περιοριστεί ο χρόνος εργασίας σε 7 μήνες. Παρόλα αυτά με νέο διάταγμα του Απριλίου του 1985 επιτράπη σε αλλοδαπούς επαγγελματίες σπογγαλιείς να εργαστούν στην Κύπρο. Αναφέρεται συναφώς ότι λόγω της ειδίκευσής τους, οι ξένοι σπογγαλιείς συγκεντρώνουν μεγάλη παραγωγή, γεγονός που προκαλεί πρόβλημα επιβίωσης των Κυπρίων σπογγαλιών. Προκαλείται επίσης μεγάλη καταστροφή στην παραγωγή σφογγαριού με αποτέλεσμα να είναι σχεδόν αδύνατο να συνεχίσουν αυτή την εργασία οι Κύπριοι σπογγαλιείς στα αμέσως επόμενα χρόνια.

Ενόψει όλων των πιο πάνω προβλημάτων και του γεγονότος ότι οι Κύπριοι σπογγαλιείς είναι καταχρεωμένοι και βρίσκονται σε απόγνωση, ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο:

1. Γιατί παραχωρήθηκε άδεια σε αλλοδαπούς σπογγαλιείς παρά τη νομική απαγόρευση που υπήρχε για προστασία της Κυπριακής σπογγαλιείας;
2. Ποια άμεσα μέτρα προτίθεται να πάρει η Κυβέρνηση για την προστασία της σπογγαλιείας στην Κύπρο;
3. Ποια μέτρα προτίθεται να πάρει ενόψει του γεγονότος ότι οι Κύπριοι σπογγαλιείς αντιμετωπίζουν πιεστικά οικονομικά προβλήματα;

Απάντηση ημερομηνίας 19 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 13 Ιουνίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκου Χρίστου.

«Η παραχώρηση άδειας σε Ελληνικό σπογγαλιευτικό σκάφος για σπογγαλιεία στην Κυπριακή Υφαλοκρηπίδα, εντάσσεται μέσα στα πλαίσια των γενικότερων σχέσεων Κύπρου-Ελλάδας και στη συνεργασία ανάμεσα στα Υπουργεία Γεωργίας της Ελλάδας—Κύπρου. Συναφώς αναφέρεται ότι στην Ελλάδα διαβιούν 45.000 Ελληνοκύπριοι και τυγχάνουν όλων των ευεργετημάτων που τυγχάνουν οι Έλληνες πολίτες.

Το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων δε συμμερίζεται την άποψη ότι η έκδοση άδειας σε ένα αλιευτικό συγκρότημα που αποτελείται από τρεις δύτες, θα επηρεάσει δυσμενώς τα σπογγαλιευτικά αποθέματα σε σημείο που οι Κύπριοι σπογγαλιείς να αντιμετωπίσουν πιεστικά οικονομικά προβλήματα.

Τελειώνοντας θα ήθελα να σας διαβεβαιώσω ότι το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων λαμβάνει όλα τα αναγκαία προστατευτικά μέτρα για ορθολογιστική εκμετάλλευση των σπογγαλιευτικών μας αποθεμάτων».

Ερώτηση ημερομηνίας 17 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκο Χρίστου και ληφθείσα στις 20 Ιουνίου 1985.

«Ο δρόμος Ληστόβουνου-Κελλακίου που συνδέει και πολλά άλλα χωριά της περιοχής είναι εξαιρετικά επικίνδυνος λόγω των απότομων στροφών και της στενότητάς του.

Επειδή η ευθυγράμμιση και διαπλάτυνση αυτής της βασικής αρτηρίας καθυστερεί για πολλά τώρα χρόνια, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήσει το Σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων πότε ακριβώς θα πραγματοποιηθεί αυτό το έργο».

Απάντηση ημερομηνίας 24 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 20 Ιουνίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκου Χρίστου.

«1. Ο δρόμος Ληστόβουνου—Κελλακίου περιλήφθηκε στις μελέτες που έγιναν για τη βελτίωση αγροτικών δρόμων μέσα στα πλαίσια του Τρίτου Σχεδίου Οδικής Ανάπτυξης. Δυστυχώς ο δρόμος αυτός τελικά δεν εγκρίθηκε για βελτίωση, επειδή δεν πληρούσε τα κυκλοφοριακά/τεχνοοικονομικά κριτήρια της Διεθνούς Τράπεζας.

2. Στο παρόν στάδιο δεν υπάρχουν οποιαδήποτε ειδικά σχέδια για βελτίωση του πιο πάνω δρόμου, ο οποίος θα βελτιωθεί μέσα στα πλαίσια των προσεχών Προϋπολογισμών Αναπτύξεως, λαμβανομένων υπόψη των προτεραιοτήτων για τη βελτίωση του γενικότερου Αγροτικού Οδικού Δικτύου».

Ερώτηση ημερομηνίας 28 Ιουνίου 1984, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκο Αναστασιάδη και Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 28 Ιουνίου 1984.

«Τα ακάθαρτα νερά ιδιωτικού εργοστασίου που γειτνιάζει με το χωριό Ασώματος χύνονται σε αυλάκι που περνά μέσα από το χωριό με αποτέλεσμα να μετατρέπεται το πιο πάνω αυλάκι σε εστία μόλυνσης και δυσοσμίας, προκαλώντας έτσι κινδύνους για την υγεία των κατοίκων και καθιστώντας γενικά ανυπόφορη τη ζωή στην πιο πάνω κοινότητα.

Τόσο η διεύθυνση του εργοστασίου όσο και η κοινοτική αρχή έχουν αποταθεί στους αρμόδιους κυβερνητικούς παράγοντες για υπόδειξη τρόπων τερματισμού της απαράδεκτης αυτής κατάστασης. Μέχρι σήμερα και παρά τα πολλά διαβήματα η Κυβέρνηση κανένα μέτρο δεν πήρε, γι' αυτό και ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν έγιναν μελέτες και ποια μέτρα προτίθεται η Κυβέρνηση να πάρει για οριστική επίλυση του καυτού αυτού προβλήματος».

Απάντηση ημερομηνίας 24 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 28 Ιουνίου 1984 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκου Αναστασιάδη και Αυγερινού Παπαρέ.

«Η Εταιρεία "SUN ISLAND" η οποία ασχολείται με την κονσερβοποίηση φρούτων και λαχανικών χρησιμοποιεί για το πλύσιμό τους 150—200 τόνους νερό

την ημέρα. Ύστερα από υποδείξεις των αρμοδίων Υπηρεσιών η εταιρεία προέβη τελευταία στις αναγκαίες διευθετήσεις σε τρόπο ώστε το χρησιμοποιούμενο νερό, αφού καθαριστεί και απαλλαγεί από κάθε ξένη ουσία, να διοχετεύεται στο παρακείμενο αυλάκι του πιο πάνω Αρδευτικού Τμήματος για αρδευτικούς σκοπούς. Με το σύστημα που έχει εγκαταστήσει η Εταιρεία, το πρόβλημα έχει λυθεί οριστικά κατά τρόπο που ικανοποιεί και τους ενδιαφερόμενους γεωργούς.

Η καθυστέρηση στην απάντηση οφείλεται στο γεγονός ότι απαιτείτο κάποιος χρόνος προκειμένου να γίνουν σχετικές συνεννοήσεις με την πιο πάνω Εταιρεία και εισαχθούν τα αναγκαία μηχανήματα από το εξωτερικό για καθαρισμό των λυμάτων».

Ερώτηση ημερομηνίας 4 Ιουλίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκο Χρίστου και ληφθείσα στις 4 Ιουλίου 1985.

«Οι κάτοικοι Αγίου Ιωάννη (Αγρού) είχαν πηγή πόσιμου και αρδύσιμου νερού για τις ανάγκες της κοινότητάς τους.

Με διάτρηση που έγινε πολύ κοντά στην πηγή από την Κυβέρνηση στέρησαν οι πηγές, με αποτέλεσμα να χρησιμοποιείται μηχανή για άντληση του νερού τόσο για πόσιμο όσο και για αρδευτικούς σκοπούς. Αυτό έχει προκαλέσει σοβαρές δυσκολίες πέραν των οικονομικών, γιατί είναι υποχρεωμένοι οι κάτοικοι να χάνουν πολύτιμο χρόνο για να θέτουν κάθε λίγο σε λειτουργία τη μηχανή και να τη διακόπτουν. Επειδή από καιρό υποβλήθηκε αίτημα για αντικατάσταση της μηχανής με ηλεκτρικό μοτέρ αυτόματης λειτουργίας, ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο:

1. Γιατί καθυστερεί η εκτέλεση αυτού του έργου;
2. Πότε προγραμματίζεται η εκτέλεσή του;»

Απάντηση ημερομηνίας 20 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 4 Ιουλίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκου Χρίστου.

«Είναι γεγονός ότι μετά την ανόρυξη το 1976 ερευνητής γεώτρησης, μέσα στα πλαίσια του Σχεδίου Ενιαίας Αγροτικής Ανάπτυξης Πιτσιλιάς, στην περιοχή του χωριού Άγιος Ιωάννης Αγρού, επηρεάστηκε σημαντικά η πηγή του νερού ύδρευσης του χωριού, καθώς επίσης και μια πηγή που παρείχε νερό για άρδευση μιας έκτασης 4—5 σκαλών.

Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων του Υπουργείου τούτου αντιμετώπισε αμέσως την κατάσταση με την εγκατάσταση μηχανικής αντλίας πάνω στη γεώτρηση την οποία λειτουργεί και συντηρεί έκτοτε χωρίς επιβάρυνση των κατοίκων εργοδοτώντας προς τούτο, μερικώς, κάτοικο του χωριού.

Στο μεταξύ καταβλήθηκαν προσπάθειες για επαναφορά/επαύξηση της απόδοσης των πηγών που επηρεάστηκαν, πλην όμως τα αποτελέσματα δεν ήσαν ενθαρρυντικά. Γι' αυτό το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ετοίμασε ανάλογο συνδυασμένο Σχέδιο συνεπαγόμενο δαπάνη της τάξης των £16,000, που προβλέπει την εγκατάσταση ηλεκτρικής αντλίας σε αντικατάσταση της μηχανικής, οπότε το κόστος άντλησης θα μειωθεί και η λειτουργία του έργου θα αυτοματοποιηθεί.

Το Σχέδιο αυτό περιλήφθηκε μεταξύ των έργων τα οποία πρότεινε το Υπουργείο μου για περιληψη στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως για το 1986».

Ερώτηση ημερομηνίας 4 Ιουλίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκο Χρίστου και ληφθείσα στις 4 Ιουλίου 1985.

«Με βάση το τριετές πρόγραμμα οδικής ανάπτυξης, έχει συναφθεί δάνειο για την ευθυγράμμιση, διαπλάτυνση και ασφαλιτόστρωση του δρόμου Λεμεσού—Αγρού. Παρά το γεγονός ότι διέρρευσε ενάμιση χρόνος από τη σύναψη του δανείου έχει αποπερατωθεί δρόμος μόνο 4 μιλίων, από τα 30 περίπου μίλια. Αυτό προκαλεί δικαιολογημένες ανησυχίες στους κατοίκους των μακρινών κοινοτήτων. Πέραν αυτού εκφράζονται παράπονα και για το επίπεδο ευθυγράμμισης που γίνεται.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο:

1. Πού οφείλεται η καθυστέρηση που παρατηρήθηκε;
2. Πότε θ' αρχίσουν νέα έργα στο δρόμο Λεμεσού—Αγρού;
3. Προγραμματίζεται να αποπερατωθεί το όλο έργο στα χρονικά όρια της τριετίας που έχει προγραμματιστεί;»

Απάντηση ημερομηνίας 24 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 4 Ιουλίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκου Χρίστου.

«Ο δρόμος Λεμεσού—Αγρού βελτιώνεται μέσα στα πλαίσια του Τρίτου Σχεδίου Οδικής Ανάπτυξης και η αποπεράτωση του όλου έργου που έχει μήκος 35.4 περίπου χλμ. πραγματοποιείται σε τρία στάδια, ως εξής:

- (α) Σε πρώτο στάδιο έχει συμπληρωθεί και δοθεί στην κυκλοφορία από τον περασμένο Μάρτιο το τμήμα του πιο πάνω δρόμου από Αγία Φύλα μέχρι το χωριό Παλώδια, μήκους 5.4 χλμ.
- (β) Στο δεύτερο στάδιο, που προνοείται βελτίωση του τμήματος από τη Ζωοπηγή μέχρι τον Αγρό, μήκους 14 περίπου χλμ., οι κατασκευαστικές εργασίες υπολογίζεται να αρχίσουν πριν το τέλος του 1985 και θα συμπληρωθούν μέσα σε 16 μήνες περίπου από την ημέρα έναρξής τους. Συναφώς αναφέρεται πως έχουν ήδη ζητηθεί προσφορές για τις κατασκευαστικές εργασίες του εν λόγω τμήματος που έληξαν στις 23 Σεπτεμβρίου 1985.
- (γ) Στο τρίτο στάδιο που προνοείται η βελτίωση και του υπόλοιπου τμήματος του δρόμου, από Παλώδια μέχρι Ζωοπηγή, μήκους 16 χλμ. περίπου. Έχει ήδη αρχίσει η διαδικασία για την προεπιλογή Εργοληπτικών Οίκων με στόχο τη ζήτηση προσφορών αρχές του 1986 και έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών στο δεύτερο εξάμηνο του 1986.

Το όλο έργο, από Αγία Φύλα μέχρι Αγρό, που δανειοδοτείται μέσα στα πλαίσια του Τρίτου Σχεδίου από τη Διεθνή Τράπεζα και το Ταμείο Αναπτύξεως του Κουβέιτ, άρχισε μέσα στο 1983 και προγραμματίζεται να συμπληρωθεί μέσα στο 1988».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Φθάνομε στο Κεφάλαιο Δ. Αντιλαμβάνομαι ότι λόγω του προκεχωρημένου της ώρας υπάρχει επιθυμία από μέρους όλων των πλευρών του Σώματος να αναβληθεί η συζήτηση του Κεφαλαίου Δ για την επόμενη συνεδρία της Βουλής.

Υπάρχει ένσταση;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έτσι φθάσαμε στο τέλος των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

Η επόμενη συνεδρία θα είναι την προσεχή Πέμπτη, 10 του μηνός, στις 4.00 το απόγευμα.

Πριν την κανονική συνεδρία θα γίνει ειδική συνεδρία αφιερωμένη στα 25χρονα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Μετά θα ακολουθήσει η κανονική συνεδρία της Βουλής. Υπενθυμίζω ότι οι Κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι των Κομμάτων θα κάμουν πεντάλεπτες ομιλίες γύρω από τα εικοσιπεντάχρονα της Κυπριακής Δημοκρατίας όπως είχε συμφωνηθεί με τους Αρχηγούς των Κομμάτων. Η Ημερήσια Διάταξη θα έχει ως εξής:

«Τα Εικοσιπεντάχρονα της Κυπριακής Δημοκρατίας».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Νομοθετική Εργασία.

- (1) Ο περί Δήμων Νόμος του 1985.
- (2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 46) του 1985.
- (3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 47) του 1985.
- (4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 49) του 1985.
- (5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 50) του 1985.
- (6) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 31) του 1985.
- (7) Ο περί Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1982.
- (8) Ο περί Αγροφυλάκων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.
- (9) Οι περί Χορηγημάτων και Απολαβών της Εθνικής Φρουράς της Δημοκρατίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Ερωτήσεις—Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ:

- (1) «Προβλήματα πατατοπαραγωγών».
- (2) «Η κατάσταση του εσωτερικού μετώπου και οι ευθύνες όλων».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του αξ. Βουλευτή κ. Βάσου Λυσσαρίδη)
(7.3.1985). (Συνέχιση της συζήτησης).

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή έχει δει το φως της δημοσιότητας—και πράγματι έχω δει και εγώ ένα σχετικό πίνακα—ότι ορισμένα εργαλεία προοριζόμενα για την Εθνική Φρουρά αγοράστηκαν σε τιμές που δεν δικαιολογούνται, π.χ. βιδολόγοι για 24 ή 25 δολάρια, και επειδή το θέμα αυτό πρέπει να εξεταστεί, εισηγούμαι η Επιτροπή Ελέγχου της Βουλής να καλέσει το αρμόδιο Υπουργείο για να δώσει εξηγήσεις για τον τύπο των εργαλείων και αν δικαιολογούνται οι τιμές στις οποίες αγοράστηκαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το θέμα παραπεμφθεί στην Επιτροπή Ελέγχου για να διερευνηθεί;

Δεν υπάρχει ενσταση. Επομένως παραπέμπεται στην Επιτροπή Ελέγχου.
Κηρύττω τη λήξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.
(Ώρα λήξης 8.30 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων κατ' αλφαβητική σειρά):

Αναστασιάδης Νίκος
Γαλανός Αλέξης
Ζαχαριάδης Λέανδρος
Ζιαρτίδης Ανδρέας
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουνωτός Ιάκωβος
Κληρίδης Γλαύκος
Κουρτελλάρης Χρίστος
Κυριάκου Χαμπής
Κωνσταντίνου Ντίνος
Λόρδος Κωνσταντίνος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μαθηκολώνης Ανδρέας
Μάτσης Ιωάννης
Μαυρονικόλας Νίκος

Μιχαηλίδης Θάλης
Μιχαηλίδης Χαμπής
Ομήρου Γιαννάκης
Παπαδημητρίου Κυριάκος
Παπαδόπουλος Γεώργιος
Παπαϊωάννου Εζεκίας
Παπαρές Αυγερινός
Πέτας Χρίστος
Πουμπουρής Μιχάλης
Σαββίδης Γεώργιος
Σολωμής Χρίστος
Τουλούρας Ζαχαρίας
Φάντης Ανδρέας
Χρίστου Κυριάκος
Χριστοφίδης Μανώλης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Κυρίλλης Φέλιξ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Ανακοίνωση του Προεδρεύοντος της Βουλής κ. Ε. Παπαϊωάννου περί συναντήσεώς του με αντιπροσωπεία των πατατοπαραγωγών και περί συμφωνίας με όλες τις πλευρές του Σώματος όπως κληθούν το ταχύτερο δυνατό οι Επιτροπές Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, Εμπορίου και Βιομηχανίας και Οικονομικών για μελέτη του προβλήματος των πατατοπαραγωγών, η διεξαχθείσα σύντομη διαλογική συζήτηση (Προεδρεύων, Β. Λυσσαρίδης, Χ. Μιχαηλίδης, Χρ. Σολωμής, Αλ. Γαλανός) και απόφαση όπως το θέμα απασχολήσει τη Βουλή κατά την επόμενη συνεδρία της.
- 2) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 44) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 26 του 1985).
- 3) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 30) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 21 του 1985).
- 4) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο.
- 5) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 48) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 28 του 1985).

- 6) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 7) του 1985», η συζήτηση που έγινε πάνω στο θέμα (Χρ. Κουρτελλάρης, Χρ. Σολωμής, Ντ. Κωνσταντίνου, Αλ. Γαλανός, Β. Λυσσαρίδης, Μ. Πουμπουρής, Προεδρεύων (Ε. Παπαϊωάννου)) και ψήφιση αυτού σε Νόμο.
- 7) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 45) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 27 του 1985).
- 8) Συζήτηση πάνω στον περί Δήμων Νόμο του 1985 (Μ. Χριστοφίδης, Γ. Ομήρου, Α. Φάντης, Αλ. Γαλανός, Χρ. Κουρτελλάρης, Γλ. Κληρίδης, Β. Λυσσαρίδης, Χρ. Σολωμής, Μ. Πουμπουρής, Α. Μαθηκολώνης, Κ. Παπαδημητρίου, Ι. Μάτσης), καθώς και πάνω σε διαδικαστικό θέμα σχετιζόμενο με το χρόνο συζήτησης των προτεινόμενων τροπολογιών του Νομοσχεδίου που ήγειρε ο κ. Γλ. Κληρίδης (Γλ. Κληρίδης, Ντ. Κωνσταντίνου, Α. Φάντης, Β. Λυσσαρίδης, Αλ. Γαλανός, Μ. Πουμπουρής, Προεδρεύων (Ε. Παπαϊωάννου), Μ. Χριστοφίδης) και απόφαση όπως ολοκληρωθεί η συζήτηση του περί Δήμων Νόμου την επόμενη συνεδρία του Σώματος.
- 9) Κατάθεση Νομοσχεδίων.
- 10) Έκθεση για την πρόταση Νόμου «Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985», που είχε κηρυχθεί σαν επείγουσα, η προηγηθείσα διαλογική συζήτηση ως προς την ανάγκη κηρύξεως αυτής σαν επείγουσας (Αλ. Γαλανός, Γ. Ομήρου, Κ. Λόρδος, Προεδρεύων (Ε. Παπαϊωάννου)) και ψήφιση αυτής σε Νόμο.
- 11) Έκθεση για την πρόταση Νόμου «Ο περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985», που είχε κηρυχθεί σαν επείγουσα, και ψήφιση αυτής σε Νόμο.
- 12) Ερωτήσεις—Απαντήσεις (Το αίτημα της Πάχνας για επαναλειτουργία ιατρικής έδρας στο χωριό—Το αίτημα της κοινότητας Οράς για καθημερινή επίσκεψη ιατρού για την εξυπηρέτηση των αναγκών της κοινότητας—Οι τεράστιες ζημιές που έχουν προξενηθεί στις γύρω φυτείες της περιοχής Αργάκας, Αγίας Μαρίνας—Πωμού, από τα οδικά έργα που κατασκευάζονται εκεί και η ανάγκη καταβολής σχετικών αποζημιώσεων—Η υπόσχεση του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων και άλλων κυβερνητικών παραγόντων για την έναρξη κατασκευής του δρόμου Δωράς—Πάφου μέσω Μούσερε μέσα στο 1984—Οι μελέτες για την κατασκευή του δρόμου Λεμεσού—Μαντριών—Πλατρών και η πληροφορία ότι το χωριό Βάσα Κοιλανίου θα παρακάμπτεται από το νέο δρόμο—Η ανάγκη κατασκευής του δρόμου Αρχιμανδρίτας—Δωράς για να καταστεί δυνατή η οδική σύνδεση της Αρχιμανδρίτας με τη Λεμεσό για επιβίωση της κοινότητας—Τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν κάθε χρόνο οι φρουτοπαραγωγοί και η ανάγκη ίδρυσης Συμβουλίου Εμπορίας Φρούτων—Τα πιεστικά οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Κύπριοι σπογγαλιείς και η ανάγκη λήψης μέτρων για την προστασία της σπογγαλιείας στην Κύπρο—Η ανάγκη

ευθυγράμμισης και διαπλάτυνσης του δρόμου Ληστούβουνου-Κελλακίου που συνδέει και πολλά άλλα χωριά της περιοχής και είναι εξαιρετικά επικίνδυνος—Οι κίνδυνοι για την υγεία των κατοίκων του χωριού Ασώματος από τα ακάθαρτα νερά ιδιωτικού εργοστασίου που χύνονται σε αυλάκι που περνά από το χωριό—Η ανάγκη επίσπευσης της εγκατάστασης ηλεκτρικής αντλίας σε αντικατάσταση της μηχανικής στο χωριό Άγιος Ιωάννης (Αγρού)—Η παρατηρούμενη καθυστέρηση στην ευθυγράμμιση και διαπλάτυνση του δρόμου Λεμεσού—Αγρού).

- 13) Αναφορά του αξ. Βουλευτή κ. Γλ. Κληρίδη σε δημοσιεύματα για αγορά ορισμένων εργαλείων για την Εθνική Φρουρά σε τιμές που δεν δικαιολογούνται και παραπομπή του θέματος προς εξέταση στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών».

Τιμή : 25σ

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Δ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ — ΣΥΝΟΔΟΣ Ε'

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 10ης Οκτωβρίου 1985

(Ώρα έναρξεως 4.10 μ.μ.)

(Αρ. 3)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΛΑΔΑΣ)

Κηρύττω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Παρακαλώ τους έντιμους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Α. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι Βουλευτές,

Προτού μπούμε στην Ημερήσια Διάταξη της σημερινής τακτικής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων πρέπει να σας υπενθυμίσω ότι στις 16 Αυγούστου του 1985 έχουν συμπληρωθεί 25 χρόνια από τότε που μέσα σ' αυτή την αίθουσα ο τελευταίος Κυβερνήτης της Κύπρου, τότε Sir Hugh Foot και νυν Lord Caradon, ο αείμνηστος Αρχιεπίσκοπος Μακάριος και ο τότε Τουρκοκύπριος ηγέτης Φαζίλ Κουτσιούκ ανακήρυξαν την ανεξάρτητη Δημοκρατία της Κύπρου. 25 χρόνια έχουν περάσει από τότε. Η ανακήρυξη εκείνη και το Σύνταγμα βάσει του οποίου λειτούργησε και εξακολουθεί να λειτουργεί η Κυπριακή Δημοκρατία ήταν το αποτέλεσμα ενός πεντάχρονου σκληρού εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα που διεξήγαγε μια χούφτα Ελλήνων Κυπρίων αγωνιστών μέσα στην πενταετία 1955-1959. Το αποτέλεσμα αυτού του αγώνα δεν ήταν εκείνο για το οποίο διεξήχθη ο αγώνας εκείνος, ούτε εκείνο που συνέλαβαν και οραματίστηκαν οι εμπνευστές και εκτελεστές του. Η ανεξάρτητη Δημοκρατία της Κύπρου και το Σύνταγμα της

ήταν το αποτέλεσμα αδήρητης ανάγκης μέσα στις τότε επικρατούσες δυσμενείς πολιτικοστρατιωτικές συνθήκες. Όμως αυτό το Σύνταγμα, αυτή η ανεξάρτητη Δημοκρατία της Κύπρου οσοδήποτε περιορισμένη και αν ήταν η ανεξαρτησία της αυτή, έθετε τέρμα στην οκτακοσάχρονη σκλαβιά της κάτω από διάφορους ξένους κατακτητές: Ναΐτες, Λουζινιανοί, Ενετοί, Τούρκοι, Άγγλοι, πέρασαν σαν κατακτητές από αυτό τον τόπο μέσα στα 800 χρόνια της Κυπριακής σκλαβιάς. Σ' αυτή τη σκλαβιά έθεσε τέρμα η Συμφωνία της Ζυρίχης, οσαδήποτε και οποιαδήποτε και αν ήταν τα ελαττώματά της. Είχαμε την ελπίδα πως μια νέα εποχή ευτυχίας για όλο τον κυπριακό λαό θα ανέτελλε τότε. Όμως είχαμε λάθος. Προβλήματα δημιουργήθηκαν από τα πρώτα κιόλας βήματα της νεαρής Δημοκρατίας μας. Το πρόβλημα των χωριστών Δήμων, το πρόβλημα της φορολογικής νομοθεσίας και πολλά άλλα δευτερεύοντα προβλήματα αλλά και προπαντός η ανταρσία του Δεκεμβρίου του 1963 οδήγησαν σε αδιέξοδο, με αποτέλεσμα το μπουκοτάρισμα του κράτους από τους εκπροσώπους της Τουρκοκυπριακής κοινότητας. Έκτοτε μια περίοδος προβλημάτων και δυσκολιών κατέτρυχε διαρκώς την Κύπρο. Παράλληλα εξελισσόταν και μια προσπάθεια επίλυσης των διαφόρων προβλημάτων με ενδοκυπριακές συνομιλίες, που όμως δεν απέδωκαν αποτελέσματα. Εν τέλει, το καλοκαίρι του 1974, το πραξικόπημα των «αφρόνων» Συνταγματαρχών και η Τούρκικη εισβολή προσέδωκαν μεγαλύτερη ένταση και τραγικότητα στο κυπριακό δράμα που συνεχίζεται ως τα σήμερα χωρίς να διαφαίνεται ακόμα η κάθαρση και η λύση του. Από το μοιραίο καλοκαίρι του 1974 κι εδώ αγωνιζόμαστε να βρούμε μια λογική κι έντιμη λύση του Κυπριακού προβλήματος με βάση τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών και τις Συμφωνίες Κορυφής καθώς και τις γενικά παραδεγμένες αρχές του Διεθνούς Δημοσίου Δικαίου. Δεχτήκαμε την ομοσπονδία, τη διπεριφερειακή ομοσπονδία, και ελπίζαμε πως η οδυνηρή αυτή υποχώρηση θα σήμαινε το τέρμα του αγώνα και τη δημιουργία μιας νέας και ευτυχισμένης ζωής για όλους τους Κυπρίους Έλληνες και Τούρκους. Όμως ο τουρκικός επεκτατισμός, η τουρκική αδιαλλαξία και η προσπάθεια πολιτικοστρατιωτικού ελέγχου ολόκληρου του Κυπριακού χώρου από μέρους της Τουρκίας δεν επέτρεψαν τη λογική επίλυση του προβλήματος. Οι προσπάθειές μας ήταν πάντα ειλικρινείς και σύντονες. Έχουμε φτάσει κι έχουμε ξεπεράσει ακόμα το όριο, το επιτρεπτό όριο υποχωρήσεων. Όμως η αδιαλλαξία της άλλης πλευράς εξακολουθεί να παραμένει άκαμπτη. Είμαστε πάντα στο πλευρό του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών στην προσπάθειά του για εξεύρεση ειρηνικής και δίκαιης λύσης του προβλήματός μας. Και θα εξακολουθήσουμε πάντα να υποστηρίζουμε τις προσπάθειές του. Δυστυχώς όμως δεν αρκεί η επιθυμία και η θέληση της μιας πλευράς. Χρειάζεται η επιθυμία και η θέληση και της άλλης πλευράς για να εξευρεθεί μια λογική και δίκαιη λύση.

Εμείς είμαστε πάντα υπέρ της δημιουργίας μιας Κύπρου ελεύθερης, ανεξάρτητης, αποστρατιωτικοποιημένης και αδέσμευτης, μιας Κύπρου στην οποία όλοι οι πολίτες της ανεξάρτητα από θρησκεία, γλώσσα ή εθνική καταγωγή θα έχουν ίσα δικαιώματα και ίσες υποχρεώσεις έναντι του Συντάγματος και των Νόμων της Κύπρου. Εμείς είμαστε και παραμένουμε πάντα υπέρ της δημιουργίας μιας Κύπρου ειρηνικής και ευτυχισμένης, μιας Κύπρου που να είναι γέφυρα ειρήνης όχι μόνο για όλες τις κοινότητες που την κατοικούν αλλά και για όλους τους λαούς της περιοχής στην οποία βρισκόμαστε. Γι' αυτή την Κύπρο αγωνιζόμαστε και θα εξακολουθήσουμε να αγωνιζόμαστε. Κύριο όπλο μας σ' αυτό τον αγώνα είναι η κρατική μας οντότητα. Μια οντότητα που παρά τους περιορισμούς της, αποτελεί

σταθμό στην ιστορία της Κύπρου και χρήσιμο και αποτελεσματικό όπλο στα χέρια όλων εκείνων που αγωνίζονται για τη συμπλήρωση της Κυπριακής λευτεριάς. Αγωνιζόμαστε ενάντια σε υπέρτερες από κάθε άποψη δυνάμεις. Κι εμείς δεν έχουμε ούτε στρατούς ούτε στόλους ούτε αεροπορίες. Έχουμε μόνο την κρατική μας οντότητα που μας επιτρέπει να διακηρύττουμε την υπόθεσή μας και το δίκαιο του αγώνα μας από όλα τα διεθνή βήματα. Γι' αυτό και σήμερα με τα εικοσιπεντάχρονα της Κυπριακής Δημοκρατίας τιμούμε όλους εκείνους που αγωνίστηκαν και θυσιάστηκαν για να δώσουν στην Κύπρο αυτή την περιορισμένη έστω ανεξαρτησία της. Παρόλο ότι τιμούμε αυτή την επέτειο δεν πανηγυρίζουμε σήμερα γιατί δεν είναι καιρός για πανηγυρισμούς. Αντίθετα φέρνουμε στη μνήμη μας όλους εκείνους που έχυσαν το αίμα τους για να ποτίσουν το δέντρο της Κυπριακής λευτεριάς. Στη μνήμη όλων αυτών των επώνυμων και ανώνυμων ηρώων της Κυπριακής λευτεριάς σας καλώ, αγαπητοί κύριοι συνάδελφοι, να εγερθούμε για να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή.

(Μονόλεπτη σιγή)

Αιώνια ας είναι η μνήμη τους.

Παρακαλώ τώρα το Γενικό Γραμματέα του ΑΚΕΛ κ. Παπαϊωάννου να προσέλθει στο βήμα.

Ε. ΠΑΠΑ-ΙΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Τα 25χρονα της Κυπριακής Δημοκρατίας βρήκαν την Κύπρο σε μια τραγική κατάσταση: Διαμελισμένη, με το 37% του εδάφους της κάτω από τούρκικη κατοχή. Βρήκαν το ένα τρίτο του πληθυσμού της Κύπρου πρόσφυγες στην ίδια την πατρίδα τους, δυο χιλιάδες αγνοουμένους από 11 τώρα χρόνια και εκατοντάδες εγκλωβισμένους.

Τα 25 χρόνια της Κυπριακής Δημοκρατίας βρίσκουν το παράνομο κράτος Ντενκτάς να προχωρεί σε νέα τετελεσμένα για την εδραίωσή του και να παραχωρεί παράνομα βάσεις στους Αμερικανούς. Βρίσκουν το Κυπριακό σε τρομερά επικίνδυνο αδιέξοδο και το Εσωτερικό μας Μέτωπο θρυμματισμένο.

Η ανεξαρτησία της Κύπρου, που κερδίστηκε ύστερα από πολύχρονους σκληρούς και αιματηρούς αγώνες ήταν μια τρομερά κι επικίνδυνη ακρωτηριασμένη ανεξαρτησία. Με κυρίαρχες βρετανικές βάσεις, με στάθμευση ξένων στρατιωτικών αποσπασμάτων και αντιδημοκρατικές συνταγματικές διατάξεις.

Αλλά και έτσι ακόμη, όπως ήταν η ανεξάρτητη Κυπριακή Δημοκρατία, ο ιμπεριαλιστικός παράγοντας δεν έπαυσε να συνωμοτεί εναντίον της και να στοχεύει στη διάλυσή της. Γιατί δεν μπορούσε να χωνέψει το γεγονός ότι η Κύπρος έγινε ένα από τα ιδρυτικά μέλη του κινήματος των αδεσμεύτων και άρχισε να διαδραματίζει θετικό ρόλο στην μεγάλη οικογένεια των αδέσμευτων χωρών. Δεν μπορούσε να χωνέψει ακόμα το γεγονός, ότι σ' αυτό τον τόπο υπάρχει ένα ισχυρό προοδευτικό εργατικό κίνημα, που αποτελεί εγγύηση δημοκρατικής τάξης, ομαλότητας και κοινωνικής προόδου. Και γιατί τα στρατηγικά συμφέροντα και επιδιώξεις του ιμπεριαλισμού στην Κύπρο συγκρούονταν με τον πόθο και τη θέληση του κυπριακού λαού για σταθεροποίηση και ολοκλήρωση της Κυπριακής Ανεξαρτησίας.

Εκμεταλλευόμενος το σωβινισμό και από τις δυο κοινότητες, ο ιμπεριαλιστικός παράγοντας οδήγησε τα πράγματα σε διακοινοτικές συγκρούσεις και

αιματοχυσία. Κι αφού πέτυχε να παρουσιάσει τον αντιιμπεριαλιστικό, απελευθερωτικό αγώνα του κυπριακού λαού σαν διαφορά μεταξύ δυο κοινοτήτων, επεξεργάστηκε κι άρχισε να θέτει σ' εφαρμογή τα περιβόητα διαμελιστικά, υποδουλωτικά σχέδια 'Ατσεσον, Μπωλ, Λέμνιτσερ.

Χρησιμοποιώντας την Ελλαδική Χούντα και την ΕΟΚΑ Β' προσπάθησε να φέρει πολιτική αποσταθεροποίηση με δολοφονία του Προέδρου Μακαρίου. Κι όταν απέτυχε αυτό το στυγερό σχέδιό του, οργάνωσε και χρηματοδότησε το προδοτικό χουντοφασιστικό πραξικόπημα που άνοιξε τις πόρτες της Κύπρου στον τούρκικο Αττίλα.

Οι στρατοκράτες της 'Αγκυρας που επιμένουν να κατακρατούν το 37% του κυπριακού εδάφους περιφρονώντας τα ψηφίσματα και τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών, έχουν την υποστήριξη του αμερικανονατοϊκού ιμπεριαλιστικού παράγοντα. Διαφερετικά δεν θα μπορούσαν να συμπεριφέρονταν τόσο σκαιά και αλαζονικά μπροστά στη διεθνή κοινότητα. Ο Ντενκτάς δεν θα ήταν τόσο αδιάλλακτος, αν δεν είχε την υποστήριξη όχι μόνο της 'Αγκυρας, αλλά και των Νατοϊκών συμμάχων της.

Κύριε Πρόεδρε,

Ο πολύπαθος κυπριακός λαός διεξάγει σήμερα ένα πολύ σκληρό και περίπλοκο αγώνα για επιβίωση. Αγώνα αντικατοχικό, αντιιμπεριαλιστικό, απελευθερωτικό. Αγώνα για την απομάκρυνση των τουρκικών κατοχικών και όλων των ξένων στρατευμάτων από το έδαφός του. Αγώνα για τη συνένωση της χώρας του. Για την ολοκλήρωση της ανεξαρτησίας του. Για μια Κύπρο πραγματικά ανεξάρτητη, κυρίαρχη, εδαφικά ακέραιη, ενιαία, ομόσπονδη, αδέσμευτη και αποστρατιχοποιημένη, που θα γίνει κέντρο ειρήνης, φιλίας και συνεργασίας για όλους τους λαούς της περιοχής.

Στη δύσκολη, κρίσιμη κι επικίνδυνη αυτή καμπή του αγώνα της Κύπρου, οι συλλογικοί χειρισμοί, η ορθή αξιοποίηση κι από τις δυο πλευρές της πρωτοβουλίας του Γ.Γ. του ΟΗΕ, που υποστηρίζεται από το Συμβούλιο Ασφαλείας και τα κράτη μέλη του Διεθνούς Οργανισμού, μπορεί να τερματίσει το τρομερά επικίνδυνο αδιέξοδο που υφίσταται σήμερα και ν' ανοίξει το δρόμο προς μια αμοιβαία αποδεκτή ειρηνική λύση του Κυπριακού.

Το μήνυμα της 25ης επετείου της Κυπριακής ανεξαρτησίας, και των χιλιάδων θυμάτων του κυπριακού απελευθερωτικού αγώνα, είναι μήνυμα ενότητας δράσης όλων των πολιτικών δυνάμεων του τόπου που να στηρίζεται στις υγιείς δημοκρατικές αρχές της συλλογικότητας, δεσμευτικότητας και συνυπευθυνότητας. Την απαρασάλευτη αρχή της πλειοψηφίας.

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστεράς και το Κόμμα των Εργαζομένων της Κύπρου, το ΑΚΕΛ, θα ανταποκριθούν επάξια και με συνέπεια στο πατριωτικό αυτό μήνυμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Παπαϊωάννου για την ομιλία του και καλώ στο βήμα τον Πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Γλαύκο Κληρίδη.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι,

Τιμούμε φέτος τα 25χρονα της Κυπριακής Δημοκρατίας σε περίοδο έντονης ανησυχίας για το μέλλον της και για το μέλλον του Κυπριακού Ελληνισμού, που

αποτελεί την πλειοψηφία σ' αυτό το μαρτυρικό νησί και που έδωσε με το αίμα του τη ζωή στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Η κατοχή σημαντικού εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας από τον εισβολέα και ο ξεριζωμός από τις εστίες τους χιλιάδων πολιτών συνεχίζονται ενώ η τύχη των αγνοουμένων μας δεν έχει ακόμα διαπιστωθεί.

Ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών παραμένουν ανεφάρμοστα ενώ τα τετελεσμένα εδραιώνονται και νέα τετελεσμένα δημιουργούνται που οδηγούν με μαθηματική ακρίβεια στη διχοτόμηση της πατρίδας μας.

Η τύχη του Κυπριακού Ελληνισμού είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την τύχη της Κυπριακής Δημοκρατίας. Προστατεύοντας αποτελεσματικά την Κυπριακή Δημοκρατία προσφέρουμε ύψιστη υπηρεσία στον αγωνιζόμενο για φυσική και εθνική επιβίωση Κυπριακό Ελληνισμό.

Αλλά η Κυπριακή Δημοκρατία δεν προστατεύεται με την πολιτική της άσκοπης αναμονής και με ανέφικτους στόχους. Αντίθετα, με αυτό τον τρόπο υπονομεύεται. Με αυτό τον τρόπο υποβοηθείται και διευκολύνεται ο άμεσος τεμαχισμός και η μελλοντική πλήρης κατάλυση της Κύπρου.

Τιμούμε φέτος τα 25χρονα της Κυπριακής Δημοκρατίας χωρίς να είμεθα προετοιμασμένοι για να αντιμετωπίσουμε τους φοβερούς κινδύνους που μας απειλούν. Χωρίς την κατάλληλη πολιτική και με διασπασμένο το εσωτερικό μας μέτωπο λόγω της οξύτατης και παρατεταμένης πολιτικής κρίσης.

Ο προβληματισμός όλων, ηγεσίας και λαού, πρέπει να είναι σοβαρός και υπεύθυνος με αναγκαία κατάληξη το μέγα ερώτημα: Πώς αποτρέπουμε την πλήρη καταστροφή και πώς οδηγούμεθα στη σωτηρία;

Εκείνο που πρωτίστως επιβάλλεται να γίνει είναι η άμεση εκτόνωση της εσωτερικής κρίσης και η αποκατάσταση της ενότητας του Κυπριακού Ελληνισμού με δημοκρατικούς όμως τρόπους: Με βουλευτικές εκλογές και, στη συνέχεια, με Προεδρικές εκλογές.

Η χάραξη πανεθνικής πολιτικής σε μια Πανεθνική Διάσκεψη στην Αθήνα θα πρέπει να είναι ο δεύτερος στόχος.

Μέσα στα πλαίσια αυτής της πανεθνικής πολιτικής και σε αγαστή συνεργασία με την Ελληνική ηγεσία θα πρέπει να πολιτευθεί η Κυπριακή πολιτική ηγεσία, με βάση τις αρχές της συλλογικότητας στη λήψη των αποφάσεων και της δεσμευτικότητας των απόψεων της πλειοψηφίας.

Όταν με αυτό τον τρόπο αντιμετωπίσουμε την πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών αναμφίβολα περισσότερη αισιοδοξία θα διεισδύσει στις διαγραφόμενες σήμερα προοπτικές.

Η Κυπριακή Δημοκρατία τιμάται και διασώζεται με τη σωστή πολιτική και τακτική, συλλογικά και συνυπεύθυνα, και όχι με ωραία λόγια, ευχές και ουτοπίες.

Τελειώνοντας εκφράζω τη βαθειά λύπη μου γιατί από την τελετή αυτή για τα 25χρονα της Κυπριακής Δημοκρατίας, απουσιάζουν οι συμπατριώτες μας Τουρκοκύπριοι. Εύχομαι πως όλοι επιδιώκουμε στον επόμενο εορτασμό να συμμετέχουν και οι Τουρκοκύπριοι. Με τη δική τους συμβολή μπορούμε να δημιουργήσουμε μια Κύπρο ελεύθερη, ειρηνική και ευημερούσα.

Μια τέτοια εξέλιξη θα ήταν η καλύτερη έμπρακτη τιμή για τα 25χρονα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Κληρίδη για την ομιλία του και καλώ τώρα στο βήμα τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Αλέξη Γαλανό.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Σήμερα τιμώντας τα 25χρονα της Κυπριακής Ανεξαρτησίας δεν μπορούμε παρά να αναπολήσουμε και να μεταφέρουμε τη μνήμη μας πίσω 25 χρόνια σ' εκείνες τις ημέρες που η μικρή Κύπρος αφού απέκτησε την ανεξαρτησία της με σκληρούς, αιματηρούς αγώνες και θυσίες, έκανε τα πρώτα της δειλά βήματα στη διεθνή οικογένεια των κρατών. Σήμερα η μνήμη μάς μεταφέρει σ' εκείνες τις ημέρες που η Κύπρος περήφανα εισερχόταν στην οικογένεια των κρατών-μελών του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, σ' εκείνη την ημέρα που η Κύπρος με επικεφαλής τον τότε ηγέτη και Πρόεδρό της Εθνάρχη Μακάριο εντάσσεται σαν ιδρυτικό μέλος στο στρατόπεδο των Αδασμεύτων όπου το όνομα Μακαρίου έμελλε να συνδεθεί με τα ονόματα Τιτάνων του 3ου Κόσμου όπως ο Νεχρού, ο Στρατάρχης Τίτο, ο Γκαμάλ Νάσσερ. Ταυτόχρονα η Κύπρος εγένετο δεκτή σαν πλήρες και ισότιμο μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Κύριοι συνάδελφοι,

Η Κύπρος μας απέκτησε την ανεξαρτησία της και την κρατική της οντότητα μέσα από σκληρούς αγώνες, με αίμα και θυσίες και μέσα από το πυρ και το σίδηρο. Πριν 25 χρόνια, όταν η Κύπρος εγένετο ένα πλήρες μέλος της Αμφικτυονίας των Εθνών, ένα ρίγος υπερηφάνειας μάς συγκλόνιζε γιατί ξέραμε ότι την ελευθερία μας και την κρατική μας οντότητα δεν μας τη χάρισαν οι δυνατοί της γης, δεν ήταν προϊόν ανταλλαγμάτων, διαπραγματεύσεων και συγκατάβασης των Μεγάλων, αλλά αυτή την ανεξαρτησία, την ελευθερία και την κρατική οντότητα την κερδίσαμε εμείς μόνοι μας στο πεδίο της μάχης, πολλές φορές στο Αλώνι του Χάρου με αγώνες και με πολλές θυσίες. Την κερδίσαμε με το θρυλικό αγώνα της ΕΟΚΑ και με τις θυσίες και τους μόχθους και τις ταλαιπωρίες του Εθνάρχη Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και του Αρχηγού της ΕΟΚΑ.

Ήταν τότε που ένας αέρας λευτεριάς φύσησε πάνω από το νησί μας μαζί με μια ψυχική ανάταση ολόκληρου του λαού μας, τότε που τα μικρά Εγώ έγιναν ένα μεγάλο Εμείς.

Ο αγώνας αυτός βέβαια ξεκίνησε με τον οραματισμό της Ένωσης της Κύπρου με τη μητέρα Ελλάδα. Κάπου όμως οι διεθνείς σκοπιμότητες, οι συμβιβασμοί της Ιστορίας και οι γεωγραφικές και στρατηγικές πραγματικότητες μετέτρεψαν την πορεία του αγώνα από το στόχο και οραματισμό για την Ένωση προς τον πιο εφικτό στόχο της ανεξάρτητης Κύπρου, μιας Κύπρου που ο συμβιβασμός της Ιστορίας με τη γεωγραφία είχε σαν αποτέλεσμα το ανεξάρτητο Κυπριακό Κράτος.

Είναι με ιδιαίτερη συγκίνηση που η μνήμη μάς φέρνει πίσω σε κείνες τις αλκυονίδες μέρες, τις πρώτες μέρες της Ανεξαρτησίας μας, όταν το μικρό Κυπριακό κράτος εύρισκε το ρόλο του και το χώρο του μέσα στη μεγάλη οικογένεια των κρατών-μελών των Ηνωμένων Εθνών.

Θυμούμεθα με συγκίνηση τα πρώτα δειλά βήματα του νέου ανεξάρτητου κράτους, την εγκαθίδρυση του πρώτου Υπουργικού Συμβουλίου, τις πρώτες εργασίες της Βουλής των Αντιπροσώπων και των Κοινοτικών Συνελεύσεων. Τα

όνειρα και τους οραματισμούς για ένα κράτος δικαίου, για μια Κύπρο πατρίδα στην οποία οι Ελληνοκύπριοι και οι Τουρκοκύπριοι και όλες οι άλλες κοινότητες της Κύπρου θα συνεργάζονταν στενά για να δημιουργήσουν χρυσές γέφυρες μεταξύ τους και να καταστήσουν την Κύπρο ένα σταθμό ειρηνικό λαών και πολιτισμών, ένα παράγοντα ειρήνης, ένα παράδειγμα διεθνούς συνεργασίας, ένα διεθνή εμπορικό και οικονομικό κόμπο σ' αυτή την πολύ ευαίσθητη γωνιά, σ' αυτή την εσχατιά του έθνους στην ανατολική άκρη της Μεσογείου.

Νομίζω ότι όλοι γνωρίζουμε την εξέλιξη των γεγονότων, τα τεράστια οικονομικά και κοινωνικά άλματα που έγιναν στα πρώτα χρόνια της ανεξαρτησίας μας μέσα από το σύστημα της Μικτής Οικονομίας που εγκαθίδρυσε ο Μακάριος και ταυτόχρονα τις διεθνείς επιβουλές ενάντια στο νέο κράτος που συνέτειναν και κορυφώθηκαν με την τουρκοκυπριακή ανταρσία, αφού από την πρώτη μέρα της Ανεξαρτησίας χρησιμοποίησαν το Βέτο και τις άλλες υπερεξουσίες που τους έδωσε το Σύνταγμα και οι Συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου και υπέσκαπταν διαρκώς την ομαλή λειτουργία του Κράτους. Επακολούθησε η αποχώρηση της τουρκοκυπριακής πλευράς από την Κυβέρνηση, τη Βουλή και αργότερα τη Δικαστική Εξουσία, επακολούθησαν τα θλιβερά γεγονότα των 14 ετών μέχρι το 1974, επακολούθησε ο θλιβερός διχασμός στις δικές μας τάξεις όταν άφρονες και παράφρονες από τη δική μας πλευρά, ολίγοι προδότες και πολλοί περισσότεροι παρασυρμένοι αφελείς, σήκωσαν τα όπλα ενάντια αυτού του ίδιου του κράτους, ενάντια της Κυβέρνησης του αείμνηστου Μακαρίου και προετοίμασαν το έδαφος για το πραξικόπημα και την εισβολή του 1974, ενεργώντας κατ' εντολή της στυγνής και κωμικοτραγικής Χούντας των Αθηνών και εκεινών που τη συντηρούσαν.

Τα πρώτα 14 χρόνια της Κυπριακής Ανεξαρτησίας παρουσιάζουν το εξής φαινόμενο. Η μικρή Κύπρος στο εξωτερικό, στη διεθνή αρένα να δραστηριοποιείται, να ακολουθεί μια ευφάνταστη εξωτερική πολιτική, να αγωνίζεται στην πρώτη γραμμή του Κινήματος των Αδελφωμάτων και να αποκτά μια διεθνή προβολή και ακτινοβολία πολύ μεγαλύτερη από το φυσικό μέγεθός της. Δυστυχώς στο εσωτερικό η κατάσταση είναι αντίστροφη ένεκα της Τουρκικής ανταρσίας και έτσι συν τω χρόνω η εγκαθίδρυση πράσινων γραμμών, η άφιξη των αποσπασμάτων του Ο.Η.Ε., ο εθελοντικός εγκλωβισμός των Τουρκοκυπρίων, τη υποδείξει της ηγεσίας τους, σε Γκέττο και Enclaves, οι βομβαρδισμοί της Τυλληρίας, η ταπεινωτική αποχώρηση της Ελληνικής Μεραρχίας, η ΕΟΚΑ Β' και η Τ.Μ.Τ. και τελικά η Χούντα των Αθηνών εκθεμελιώνουν σιγά σιγά αλλά συστηματικά το Νέο Κράτος.

Και έτσι 14 χρόνια μετά που κερδίσαμε με τόσες θυσίες, τόσους μόχθους και τόσο αίμα την ανεξαρτησία μας και την κρατική μας υπόσταση, το 1974, τον Ιούλιο και Αύγουστο, ένας θλιβερός συνδυασμός από τη μια μεριά μιας στυγνής φασιστικής Χούντας στην Ελλάδα και μιας σωβινιστικής επεκτατικής πολιτικής στην Τουρκία, προϊόν του οικονομικού χάους στη χώρα αυτή, άνοιξαν τις κερκόπορτες της Κύπρου και έφεραν μαζί με την εισβολή την καταστροφή, τα ερείπια, το θάνατο, τις μαυροφορεμένες μάνες, τα ορφανά, τους πρόσφυγες, τους αγνοουμένους και τη διχοτόμηση της Κύπρου. Από τότε κάθε χρόνο, ενώ τιμούμε την επέτειο της κυπριακής ανεξαρτησίας, ένας κόμπος σφίγγει την ψυχή μας για το γεγονός ότι ο τόπος μας ακρωτηριάστηκε και ότι σε εδάφη που καθαγίασε η Ιστορία και η παράδοση στενάζουν οι ρίζες μας από τη μπότα του Τούρκου κατακτητή και του Αττίλα του τουρκικού επεκτατισμού.

Τέτοιες μέρες η μνήμη είναι πολύ δυνατή και έντονη. Αντλούμε μαθήματα και παραδείγματα από το πρόσφατο παρελθόν και προβληματιζόμαστε για το μέλλον.

Το Δημοκρατικό Κόμμα ακόμα μια φορά επιθυμεί να τονίσει ότι ακλόνητη θέληση και οραματισμός μας παραμένει να επανενώσουμε τον τόπο μας, να φέρουμε την ειρήνη, να αποκαταστήσουμε τα καταπατηθέντα δικαιώματα του λαού μας και να ενισχύσουμε με κάθε τρόπο την κρατική μας υπόσταση.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευτές,

Σήμερα τιμώντας αυτή την επέτειο πρέπει να έχουμε πάντα υπόψη ότι όπως την ανεξαρτησία μας την κερδίσαμε μόνοι μας με σκληρούς αγώνες, έτσι και το μέλλον του ανεξάρτητου Κράτους, την κρατική μας οντότητα και την επανένωση του τόπου μας θα τα επιτύχουμε στηριζόμενοι στις δικές μας αποκλειστικά δυνάμεις με την πλήρη συμπαράσταση της Ελλάδας, καλλιεργώντας τις αρετές του λαού μας και προπαντός χαλυβδώνοντας το εσωτερικό μέτωπο και επιτυγχάνοντας την ενότητα των σκοπών και στόχων του αγώνα μας τόσο απαραίτητων υποβάθρων για τη σωτηρία της Κύπρου.

Η εκτόνωση της σημερινής εσωτερικής κρίσης πρέπει οπωσδήποτε να επιτευχθεί χωρίς όμως να προσφέρουμε γη και ύδωρ στον Τούρκο κατακτητή γιατί οποιαδήποτε πολιτική συνεχών παραχωρήσεων δεν φέρνει πιο κοντά αλλά απομακρύνει τη λύση του Κυπριακού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Γαλανό για την ομιλία του και καλώ στο βήμα τον Πρόεδρο της ΕΔΕΚ Δρα Λυσσαρίδη.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Μέσα σ' ένα κλίμα ορατών εθνικών κινδύνων, με μια αχρείαστη διάσπαση του εσωτερικού μας μετώπου, με την Τουρκία να χωρεί ανενόχλητη στη σταδιακή υλοποίηση των επεκτατικών της σχεδίων ο Κυπριακός Ελληνισμός ατενίζει με αγωνία το μέλλον.

25 χρόνια ύστερα από την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας ένα μεγάλο ποσοστό κυπριακών εδαφών βρίσκεται υπό κατοχή, η Τουρκία εδραιώνει και νομιμοποιεί το προτεκτοράτο της στις κατεχόμενες περιοχές, οι πρόσφυγες παραμένουν πρόσφυγες, οι αγνοούμενοι αγνοούνται, οι εγκλωβισμένοι φθίνουν. Κυνικά η Τουρκία και ο Ντενκτάς μας καλούν να προσυπογράψουμε τη νομιμοποίηση των κατοχικών δεδομένων και την επικυριαρχία της Τουρκίας σ' ολόκληρο τον κυπριακό χώρο.

Οι ηγέτες της Τουρκίας δηλώνουν πως η Κύπρος ανήκει στο μητροπολιτικό μεταυτοκρατορικό οθωμανικό χώρο.

Δεν θα 'πρεπε να υπάρχει ταλάντευση για το προς ποια κατεύθυνση θα 'πρεπε να στρέφονται οι ενέργειες και οι δραστηριότητές μας.

Εχθρός δεν είναι η μια ή η άλλη ελληνοκυπριακή πλευρά, αλλά η κατοχή και ο τούρκικος επεκτατισμός.

Καθολικό καθήκον των πολιτικών δυνάμεων θα 'πρεπε να είναι η συσπείρωση του λαού στην αντιμετώπιση των κινδύνων εθνικού αφανισμού.

Δεν απομακρύνονται οι κίνδυνοι με την προσαρμογή και την προσυπογραφή των αξιώσεων του κατακτητή. Αντίθετα, αυτό επαυξάνει τη βουλιμία και τους κινδύνους για νέες επιθετικές ενέργειες της Τουρκίας.

Αν διαγράψουμε πατρίδες και δικαιώματα, ανοίγουμε το δρόμο για διαγραφή του Ελληνισμού από την Κύπρο.

Θα 'ταν θλιβερό 25 χρόνια ύστερα από την ανεξαρτησία να στερήσουμε τις προϋποθέσεις που θα μας καθιστούν την τελευταία γενιά Ελληνοκυπρίων στην πατρίδα μας.

Κανενός τα δικαιώματα δεν επιβουλεύεμεθα αλλά και σε κανένα δεν παραχωρούμε το δικαίωμά μας να ζήσουμε κι εμείς σαν λεύτεροι άνθρωποι σε λεύτερη πατρίδα.

Εμπόδιο δεν είναι τα οποιαδήποτε δικαιώματα ακόμα και προνόμια που είμαστε πρόθυμοι να παραχωρήσουμε στην τουρκοκυπριακή κοινότητα, αλλά η εμμονή της Τουρκίας να θέσει την Κύπρο υπό τον έλεγχο, την κηδεμονία της και την κατοχή της.

Κοινή η μοίρα όλων μας και θα 'πρεπε κοινή να είναι η προσπάθεια για την επιβίωση και τη δικαίωση.

Ο Κυπριακός Ελληνισμός παρακολουθεί με θλίψη τις επιθέσεις ενάντια στην ελληνική κυβέρνηση, που με τόση σαφήνεια εκφράζει την αποφασιστικότητά της να μην επιτρέψει συρρίκνωση του Ελληνισμού, να προστατεύσει την ύπαρξη και τα δικαιώματά μας. Με τι θα υποκαταστήσουμε αυτή την αναπλήρωτη συνεισφορά της Ελλάδας; Αν δεν στηριχθούμε στη συμπαράσταση του Έθνους πώς θα επιβιώσουμε; Γιατί η κατακραυγή; Επειδή ο Παπανδρέου διακηρύττει πως δεν αποδέχεται νομιμοποίηση της κατοχικής παρουσίας και των επεμβατικών δικαιωμάτων της Τουρκίας;

Όμως, αυτός ο προδομένος λαός δεν θα δεχθεί την απεμπόληση πατρίδων και δικαιωμάτων. Γνωρίζει ότι με την ελληνική συμπαράταξη υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις για δικαίωση του δικαίου αγώνα μας.

Με μετριοπάθεια, αλλά χωρίς ηττοπάθεια θ' αγωνιζόμαστε για λευτεριά, για επιστροφή, για ουσιαστική δημοκρατία, για μια Κύπρο λεύτερη με τα δικαιώματα όλων των πολιτών ισότιμα εξασφαλισμένα, ανεξάρτητα από θρησκεία ή εθνική προέλευση.

Δεν έχουμε δικαίωμα να προσυπογράψουμε την εθνική μας αυτοκτονία.

Οι ήρωες και οι μάρτυρες που θυσιάστηκαν για να σπάσουν τα αποικιακά δεσμά και να ανοίξουν το δρόμο προς τη λευτεριά οριοθετούν την πορεία μας.

Πιστοί στα δικά τους οράματα, πιστοί στην εξυπηρέτηση των δικαίων προσδοκιών του λαού μας θ' αγωνιζόμαστε όσο και όπως χρειασθεί ως τη δικαίωση.

Οι πανηγυρισμοί δεν έχουν θέση. Θα κριθούμε από τις πρακτικές τοποθετήσεις και τα έργα μας.

Όσο κι αν δύσκολες φαίνονται οι συνθήκες, αν σφυρηλατήσουμε μια παλλαϊκή αντικατοχική ενότητα, αν στηριχθούμε στο Έθνος, στην ελληνική συμπαράταξη, αν αξιοποιήσουμε την οποιαδήποτε βοήθεια μάς εξασφαλίζουν οι διεθνείς συγκυρίες, αν υιοθετήσουμε στρατηγική που να καθιστά τους επεκτατικούς στόχους της Τουρκίας ανέφικτους, αν αντί διάσπασης συστρατευθούμε στον αγώνα για εθνική σωτηρία, είμαστε βέβαιοι πως θα σπάσουμε το σημερινό αδιέξοδο και θ' ανοίξουμε το δρόμο προς τη λευτεριά.

Το Σοσιαλιστικό Κόμμα της Κύπρου, ΕΔΕΚ, θ' αναλώσει όλες του τις δυνάμεις προς αυτή την κατεύθυνση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον Πρόεδρο της ΕΔΕΚ κ. Λυσσαρίδη για την ομιλία του με την οποία έχουμε φθάσει στο τέλος της αναμνηστικής αυτής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Κύριοι Βουλευτές,

Μπαίνουμε τώρα στην τακτική εργασία του Σώματος και συγκεκριμένα στο Κεφάλαιο Α' στο οποίο θα συνεχιστεί η συζήτηση και τελικά η ψήφιση του περί Δήμων Νόμου του 1985.

Αντιλαμβάνομαι ότι στην προηγούμενη συνεδρία του Σώματος είχαν γίνει ομιλίες επί του θέματος και ότι υπάρχουν ομιλητές οι οποίοι θα 'θελαν να ομιλήσουν ακόμη επί του θέματος τούτου. Αν υπάρχουν ομιλητές, παρακαλώ να ζητήσουν το λόγο.

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, τουλάχιστον από ό,τι αντιλαμβάνομαι εγώ, δεν πρέπει να υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής. Εκείνο το οποίο εκκρεμεί ενώπιον του Σώματος είναι η κατ' άρθρο συζήτηση του Νομοσχεδίου για να προχωρήσουμε στις σχετικές τροπολογίες, οι οποίες έχουν κατατεθεί στη Γραμματεία της Βουλής και προς τούτο σας πληροφορώ ότι από τις 26 Σεπτεμβρίου έχω καταθέσει σχετική τροπολογία αναφορικά με τα άρθρα τα οποία αναφέρονται στα δικαιώματα των προσφύγων, των εκτοπισθέντων, των προσωρινών κατοίκων στους ελεύθερους Δήμους. Αντιλαμβάνομαι, κ. Πρόεδρε, οι Επιτροπές Εσωτερικών και Νομικών που έχουν συνέλθει με εντολή αυτού του Σώματος, έχουν τοποθετηθεί ομόφωνα όσον αφορά αυτές τις τροπολογίες γι' αυτό και όταν θα έλθει ο κατάλληλος χρόνος θα ζητήσω ακριβώς την ψήφιση των τροπολογιών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι μετά από τη συνεδρία την οποία είχαμε την παρελθούσα Πέμπτη επήλθε ομοφωνία επί των σημείων πάνω στα οποία οπωσδήποτε υπήρχαν κάποιες διαφορές και βέβαια εκτός από την αποχή που τηρείται από το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ τα άλλα Κόμματα δεν έχουν πλέον καμιά διαφορά όσον αφορά τα διάφορα σημεία των τροποποιήσεων που έχουν υποβληθεί.

Επομένως μπορούμε να προχωρήσουμε ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν αν αυτή, κύριοι, είναι η κατάσταση . . .

Ο κ. Μαθηκολώνης.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αναφορικά προς όσα έχει αναφέρει ο κ. Γαλανός, θα 'θελα να αναφέρω σαν Βουλευτής της Λάρινακας ότι μπορεί τελικά να πάρουμε τη θέση την οποία θα πάρουμε, αλλά εν πάση περιπτώσει έχουμε αρκετές επιφυλάξεις ως προς αρκετά σημεία του Νομοσχεδίου και ως προς τα δικαιώματα των εκτοπισθέντων, τις οποίες θα εκθέσουμε όταν έλθει η ώρα. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν λοιπόν δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές επί θέματος αρχής, να προχωρήσουμε στη δεύτερη κατ' άρθρο ανάγνωση του Νομοσχεδίου και στα σημεία στα οποία υπάρχουν παρεμβάσεις, θα δώσω το λόγο στον Πρόεδρο, της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής και στα πρόσωπα τα οποία παρεμβαίνουν καθώς και σε όσους τυχόν αντιτίθενται στις παρεμβάσεις αυτές.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα λεπτό, κ. Γραμματέα. Αντιλαμβάνομαι ότι το άρθρο 1 εγκρίνεται και ψηφίζεται ομόφωνα.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Για να μην ταλαιπωρείται η Βουλή, κ. Πρόεδρε, να θεωρείται ότι η στάση μας είναι στάση αποχής επί του συνόλου του Νομοσχεδίου και επί των επί μέρους άρθρων, εκτός για εκείνες τις τροπολογίες τις οποίες θα εισηγηθούμε.

Επομένως να το πάρετε ως δεδομένο ότι υπάρχουν οι αποχές της ΕΔΕΚ σ' όλα τα άρθρα, εκτός του άρθρου που προβλέπει την προκήρυξη των εκλογών και των εισηγήσεών μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία, κ. Λυσσαρίδη. Εν πάση περιπτώσει για το άρθρο 1 του Νομοσχεδίου θα υποθέσω ότι ισχύει η δήλωσή σας ότι υπάρχουν οι τρεις αποχές της ΕΔΕΚ. Οι Βουλευτές των άλλων Κομμάτων εγκρίνουν και ψηφίζουν το άρθρο 1 του Νομοσχεδίου.

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως παίρνουμε πέντε ή δέκα άρθρα διά μιας για να κόβουμε δρόμο. Αν υπάρχουν τροπολογίες σ' αυτά τα πέντε ή δέκα άρθρα τότε να γίνονται αναλόγως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, κ. Παπαϊωάννου, αυτή ήταν η πρόθεσή μου, αλλά νομίζω ότι το πρώτο άρθρο το οποίο εμπεριέχει τον τίτλο του Νομοσχεδίου θα 'πρεπε να εγκριθεί ιδιαίτερα.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν ας προχωρήσουμε τώρα με το δεύτερο άρθρο το οποίο περιέχει τους διάφορους ορισμούς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 2 λοιπόν του Νομοσχεδίου εγκρίνεται ομόφωνα από όλους τους Βουλευτές πλην των τριών της ΕΔΕΚ, οι οποίοι απέχουν.

Τώρα παρακαλώ, κ. Γραμματέα, αναγνώστε τους πλαγιοτίτλους των άρθρων από 3-14.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υφιστάμενοι Δήμοι. Άρθρον 3.

Ίδρυσις νέων δήμων. Άρθρον 4.

Συγχώνευσις μονάδος τοπικής διοίκησης μετ' ομόρου αυτής δήμου κ.λ.π.
Άρθρον 5.

Κατάργησις δήμων. Άρθρον 6.

Έκαστος δήμος αποτελεί νομικόν πρόσωπον. Άρθρον 7.

Επιτροπή ορίων. Άρθρον 8.

Ιδιότης του δημότου. Άρθρον 9.

Μητρώον δημοτών. Άρθρον 10.

Δημοτικά αρχαι. Άρθρον 11.

Θητεία συμβουλίων. Άρθρον 12.

Δικαίωμα του εκλέγειν. Άρθρον 13.

Εκλογικοί κατάλογοι. Άρθρον 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πλην των τριών αποχών των Βουλευτών της ΕΔΕΚ υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την ψήφιση των άρθρων αυτών του Νομοσχεδίου;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΑ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Δεν εγείρω ένσταση, κ. Πρόεδρε, αλλά εισηγούμαι τη συντόμευση της ψήφισης του Νομοσχεδίου. Αν λέγαμε άρθρο 3 έως άρθρο 14, άρθρο 15 έως άρθρο 30, θα προχωρούσαμε· δεν είναι ανάγκη να διαβάζονται οι πλαγιότιτλοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή να προχωρήσουμε χωρίς να διαβάζουμε τους πλαγιότιτλους για να συντομεύσουμε ακόμη περισσότερο;

ΓΑ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Βεβαίωτατα, αφού είναι αποδεκτά τα άρθρα από όλους εκτός από την ΕΔΕΚ που τηρεί αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεκτή η εισήγηση, κ. Κληρίδη, διότι κατ' αυτό τον τρόπο κερδίζουμε χρόνο.

Ψηφίζονται λοιπόν τα προαναφερθέντα άρθρα με τρεις αποχές των Βουλευτών της ΕΔΕΚ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 15.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Υπάρχει τροπολογία στο 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, κ. Σολωμή. Ο κ. Σολωμής να αναπτύξει την τροπολογία πάνω στο άρθρο 15.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η προτεινόμενη τροπολογία σκοπό έχει τη διαγραφή της επιφύλαξης του άρθρου αυτού, δηλαδή της επιφύλαξης του άρθρου 15 στη σελίδα 12 του υπό συζήτηση Νομοσχεδίου . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

. . . η οποία περιορίζει το δικαίωμα του εκλέγεσθαι στο αξίωμα του Δημάρχου μόνο στους αυτόχθονες και αποτελεί απαγορευτική τρόπον τινά διάταξη στην εκλογή στο αξίωμα του Δημάρχου οποιουδήποτε εκτοπισθέντος. Σχετική είναι και η τροπολογία του άρθρου 16 στη σελίδα 12 του Νομοσχεδίου, για την οποία υπάρχει σχετική εισήγηση, με τη διαγραφή από το εδάφιο (1) της φράσεως «άνευ βλάβης ή επηρεασμού των διατάξεων της επιφύλαξεως του Άρθρου 15», η οποία αναφέρεται στην προαναφερθείσα ακριβώς επιφύλαξη του άρθρου 15 με την οποία, επαναλαμβάνω, απαγορεύεται από το Νόμο η ανάδειξη στο αξίωμα του Δημάρχου οποιουδήποτε εκτοπισθέντος. Δεν νομίζω ότι χρειάζεται να αναφερθώ σε λεπτομέρειες και να επεξηγήσω στο Σώμα τους λόγους διότι αντιλαμβάνομαι ότι είναι ομόφωνη η εισήγηση για την τροπολογία αυτή, γνωστής ούσης βέβαια της θέσεως της ΕΔΕΚ. Απλώς θα 'θελα χαρακτηριστικά να αναφέρω, κ. Πρόεδρε, ότι η σκοπιμότητα δεν είναι πέραν των λόγων και των θέσεων της αντισυνταγματικότητας όπως έχει αυτή η αντισυνταγματικότητα διακριβωθεί από τις Επιτροπές που στη συνέχεια επεξεργάστηκαν τη σχετική διάταξη. Είναι και το ελάχιστο όριο αναγνωρίσεως ίσων δικαιωμάτων προς τους εκτοπισθέντες όσον αφορά το εκλέγειν και το εκλέγεσθαι, των δυο αυτών δικαιωμάτων τα οποία δεν μπορούν να διαχωρισθούν και στα οποία ρητώς αναφέρονται και οι σχετικές διατάξεις του Συντάγματος.

Γι' αυτό με τα λίγα που ανέφερα ζητώ όπως η τροπολογία τεθεί από την προεδρία σας για ψηφοφορία. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή, κ. Σολωμή, αν έχω αντιληφθεί καλώς, η προτεινόμενη τροπολογία αναφέρεται στην επιφύλαξη του άρθρου 15.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Όπως την έχω καταθέσει γραπτώς, κ. Πρόεδρε.

Είναι η διαγραφή της επιφύλαξης του άρθρου 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και η διαγραφή της φράσεως που αναφέρατε στο άρθρο 16 είναι "consequential" της τροποποιήσεως την οποία κάμνετε στο άρθρο 15.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υποστηρίζομε ανεπιφύλακτα την προτεινόμενη τροπολογία ανεξαρτήτως των απόψεων που έχουμε για τη γενική υφή του Νομοσχεδίου. Υποστηρίζομε ανεπιφύλακτα την τροπολογία διότι είναι αδιανόητο να στερείται

από οποιοδήποτε πολίτη το δικαίωμα του εκλέγεσθαι, πολύ περισσότερο όταν έχει το δικαίωμα του εκλέγειν. Γι' αυτό η αποχή μας αφορά το σύνολο και όχι ασφαλέστατα την τροπολογία την οποία εμείς τουλάχιστο θεωρούμε ως πολύ δίκαιη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Φάντης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να εγείρω ένα σημείο διαδικασίας, το εξής: Δεδομένου ότι αυτή η τροπολογία για την οποία έχει μιλήσει ο κ. Σολωμής, όπως και η προτεινόμενη τροπολογία για τη διαγραφή του Άρθρου 138 του Νομοσχεδίου, έγιναν δεκτές ομόφωνα από την Επιτροπή—υποτίθεται ότι οι τροπολογίες έγιναν ομόφωνα δεκτές σε προηγούμενη (όχι την τελευταία) συνεδρία της Επιτροπής—πρέπει το Νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας να μην περιλαμβάνει την πρόνοια για την οποία έχει μιλήσει ο κ. Σολωμής. Εκτός αν πήραμε αφορμή να μιλήσουμε γι' αυτή την τροπολογία απλώς για να εκθέσουμε κάποια θέση. Το Νομοσχέδιο, όπως τίθεται μπροστά στη Βουλή σήμερα, περιλαμβάνει τις τροπολογίες που έχουν εγκριθεί ομόφωνα και από την Επιτροπή Εσωτερικών και από την Επιτροπή Νομικών.

Συνεπώς δεν τίθεται θέμα αυτή τη στιγμή να τροποποιήσουμε οτιδήποτε σ' αυτό το Νομοσχέδιο. Εκτός αν υπάρχει νέα τροπολογία.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριε Πρόεδρε,

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, σας παρακαλώ ένα λεπτό. Φαίνεται ότι λόγω έλλειψης χρόνου δεν έχει δακτυλογραφηθεί και πολυγραφηθεί εκ νέου το Νομοσχέδιο. Γι' αυτό όλα αυτά υπάρχουν μέσα στο κείμενο που έχουμε ενώπιόν μας. Συνεπώς εκείνο που μπορεί να γίνει είναι να παρουσιαστούν από τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής όλες αυτές οι τροποποιήσεις που είναι ομόφωνες.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριε Πρόεδρε,

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, κ. Σολωμή.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Είμαι υπόχρεως, κ. Πρόεδρε, με όλο το σέβας προς το Προεδρείο αλλά και προς τη μνήμη του αγαπητού συναδέλφου κ. Φάντη . . .

(Γέλωτες)

. . . επιμένω ότι η μνήμη του κ. Φάντη κάπου δεν τον βοηθά στη συγκεκριμένη περίπτωση. Δεν είναι η μνήμη την οποία άλλοι καλώς ή κακώς ήθελαν να αποδώσουν στα λεγόμενά μου.

Κύριε Πρόεδρε, η αρχική έκθεση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τον περί Δήμων Νόμο έγινε στις 6 Ιουλίου. Η Συμπληρωματική Έκθεση, η οποία είναι και η τελευταία έκθεση που υπάρχει ενώπιον του Σώματος, έγινε στις 20 Σεπτεμβρίου. Η τροπολογία την οποία προσωπικά έχω καταθέσει και στην οποία αναφέρομαι, κατατέθηκε στις 26 Σεπτεμβρίου και η συνεδρία για την οποία ομιλεί ο κ. Φάντης έγινε στις 29 Σεπτεμβρίου. Πέραν της κοινής έκθεσης των δυο

αρμόδιων Επιτροπών δεν υπάρχει οποιαδήποτε άλλη Συμπληρωματική Έκθεση ενώπιον του Σώματος ούτε και οποιαδήποτε άλλης μορφής τροπολογία εκτός απ' αυτή την οποία κατέθεσε μεταγενέστερα ο κ. Χριστοφίδης. Η εικόνα που παρουσιάζεται σήμερα είναι ότι το Νομοσχέδιο το οποίο καλείται αυτό το Σώμα να συζητήσει περιλαμβάνει επακριβώς τις διατάξεις τις οποίες διά της τροπολογίας ζητώ τη διαγραφή τους. Είναι θέμα διαδικασίας, κ. Πρόεδρε, και πρέπει οι τροπολογίες να τεθούν σε ψηφοφορία. Το Νομοσχέδιο που έχετε ενώπιόν σας ομιλεί περί αυτών των διατάξεων των οποίων ζητώ τη διαγραφή και δεν υπάρχει άλλη συμπληρωματική Έκθεση πέραν της έκθεσης της 20ής Σεπτεμβρίου.

Επομένως επιμένω στην ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σαν Πρόεδρος της Επιτροπής νομίζω ότι το πράγμα είναι όπως το έχει θέσει ο κ. Σολωμής. Όμως έχω να εγείρω ένα άλλο θέμα διαδικασίας.

Αυτές οι τροπολογίες έγιναν κατόπιν που εδόθη η γνωμάτευση της Εισαγγελίας όσον αφορά τη συνταγματικότητα του θέματος. Θέλω να αναφέρω ότι στο νομοσχέδιο που ψηφίσαμε προηγουμένως περί Χωριτικών Αρχών υπάρχει αντισυνταγματικότητα και εισηγούμαι αργότερα να διορθώσουμε και το προηγούμενο νομοσχέδιο γιατί υπάρχει αυτή τη στιγμή, κατόπιν της τελευταίας γνωμάτευσης, μια αντισυνταγματικότητα στο προηγούμενο νομοσχέδιο περί Χωριτικών Αρχών όσον αφορά την ψήφο των προσφύγων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποιο νομοσχέδιο, κ. Γαλανέ, ποιο προηγούμενο νομοσχέδιο;

(ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΔΗ.ΣΥ.)

Δεν είναι στην ημερήσια διάταξη.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Στο περί Χωριτικών Αρχών, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά, εκείνο δεν είναι ενώπιόν μας αυτή τη στιγμή. Αυτή τη στιγμή συζητούμε το Νόμο περί Δήμων και εδώ βλέπω στο άρθρο 15 ότι υπάρχει αυτό το «Νοείται» για το οποίο ο κ. Σολωμής υπέβαλε τροπολογία. Εφόσον είναι ενώπιόν μας είμαι υποχρεωμένος να το θέσω προς ψηφοφορία για να αποφασίσει το Σώμα.

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή προήδρευα κατά την προηγούμενη συνεδρία του Σώματος θυμούμαι ότι δεν υπήρξε πράγματι συμπληρωματική έκθεση και κατά συνέπεια θα πρέπει να προσέξουμε μήπως παραλείψουμε από το νόμο κάτι το οποίο δεν θα πρέπει να παραλείψουμε. Κατά συνέπεια ας προχωρήσουμε όπως προχωρούμε κανονικά και εκεί που χρειάζεται πράγματι να γίνει οποιαδήποτε τροπολογία να γίνει για να έχουμε ένα συμπληρωμένο νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνώ, γιατί αυτό πραγματικά κάνουμε.

Ορίστε, κ. Μαθηκολώνη.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προτού γίνει η ψηφοφορία θα 'θελα να διευκρινίσω τη δική μου θέση σαν Βουλευτής της Λάρνακας και να εκθέσω ορισμένες επιφυλάξεις που έχω ως προς την ορθότητα αυτής της διάταξης και ως προς τις συνέπειες που θα έχει η προτεινόμενη αυτή τροπολογία για τη Λάρνακα.

Κύριε Πρόεδρε, κατά τις τελευταίες μέρες . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή αντιτίθεστε στην τροπολογία αυτή;

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Όχι, κ. Πρόεδρε, θα 'θελα να μου επιτρέψετε να τελειώσω. Δεν αντιτίθεμαι στην τροπολογία. Θα 'θελα όμως να διευκρινίσω και να επεξηγήσω τη θέση μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Τις τελευταίες μέρες, κ. Πρόεδρε, όπως πολύ καλά θα γνωρίζετε από τις επαφές που είχαμε ως Λαρνακείς μαζί σας και με τους Αρχηγούς των Κομμάτων, η Λάρνακα είχε εκθέσει το ιδιαίτερο πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζει σαν πόλη και σαν Δήμος από τη δυνατότητα που υπάρχει με αυτή την τροπολογία να εκλεγεί στην πόλη της Λάρνακας δήμαρχος μη Λαρνακεύς. Θα 'θελα να τονίσω εμφαντικότερα ότι ουδέποτε και σε καμιά περίπτωση δεν έχουμε αμφισβητήσει ούτε και αμφισβητούμε το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι για τους εκτοπισθέντες. Εκείνο όμως το οποίο συμβαίνει ιδιόρρυθμα στη Λάρνακα, όπως έχω πει, είναι ότι, ένεκα της ιδιαίτερης αυτής πλειοψηφίας των προσφύγων κατά δύομισι περίπου χιλιάδες ψήφους, υπάρχει η πιθανότητα και η δυνατότητα από μια εκλογική αναμέτρηση να αναδειχθεί δήμαρχος Λάρνακας π.χ. ο Ανδρέας Γεωργιάδης από την Αμμόχωστο. Αυτό φυσικά, και τούτο είναι ορθό, δεν το γνωρίζουμε αυτή τη στιγμή. Όμως θα ψηφίσουμε εν κατακλείδι την τροπολογία του κ. Σολωμή γιατί πιστεύουμε από άποψης αρχής ότι πράγματι οι εκτοπισθέντες πρέπει να έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι.

Όμως ταυτόχρονα διαφωνούμε σαν Λάρνακα και προσωπικά ως προς τη δυνατότητα που υπάρχει να εκλεγεί δήμαρχος Λάρνακας πρόσωπο το οποίο είναι προσωρινός κάτοικος αυτής της πόλης. Η διαφωνία μας οφείλεται στην ευαισθησία η οποία πιστεύω ότι θα υπήρχε και σε οποιαδήποτε άλλη πόλη της Κύπρου, αν υφίστατο αυτός ο κίνδυνος ή αν αυτή η πιθανότητα μάλλον επραγματοποιείτο. Θα ήταν πολύ οξύμωρο, κ. Πρόεδρε, ο Ανδρέας Γεωργιάδης από τη Λάρνακα να είναι δήμαρχος Αμμοχώστου και ο Ανδρέας Ανδρέου από την Αμμόχωστο να είναι δήμαρχος Λάρνακας. Αυτό το πράγμα η Λάρνακα δεν μπορεί να το δεχθεί για συναισθηματικούς αλλά και άλλους λόγους. Ο λόγος που θα ψηφίσουμε την τροπολογία είναι γιατί έχουμε τη διαβεβαίωση των κομμάτων ότι θα είναι πρόσεκτικά στον καταρτισμό των ψηφοδελτίων και των υποψηφιοτήτων ούτως ώστε να αποφευχθεί αυτή η δυνατότητα η οποία κατά μερικούς και κατ' εμέ θα οδηγήσει ενδεχομένως σε σύγκρουση και σε αντιπαράθεση (η τελευταία ίσως να είναι η ορθότερη λέξη), μεταξύ εκτοπισθέντων και Λαρνακέων.

Με αυτή τη διευκρίνιση επεξηγώ ότι θα ψηφίσουμε υπέρ του νομοσχεδίου πιστεύοντας ότι στην εξέλιξη των πραγμάτων θα βρεθούν τρόποι για να διορθωθούν αυτές οι ιδιόρρυθμες συνέπειες του νόμου και της προτεινόμενης τροπολογίας για τη Λάρνακα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Υπενθυμίζω τη Βουλή ότι με τις τρεις αποχές και με τη θετική ψήφο των υπολοίπων ήδη ενεκρίθη το άρθρο 9 το οποίο καθορίζει ποιος είναι «δημότης». Αυτή η συζήτηση πλέον είναι εκ του περισσού γιατί ήδη έχουμε ψηφίσει ποιος έχει το δικαίωμα να είναι δημότης ενός Δήμου και να έχει φυσικά όλα τα δικαιώματα του δημότη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λυσσαρίδη, εξ όσων έχω αντιληφθεί, ο κ. Μαθηκολώνης δεν αμφισβητεί το περιεχόμενο του άρθρου 9 ούτε και αντιτίθεται στην τροπολογία του κ. Σολωμή αλλά απλώς διευκρινίζει τη θέση του ως Βουλευτής Λάρνακας.

Ο κ. Πουμπουρή.

Μ. ΠΟΥΜΠΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θέλω να διευκρινίσω σαν πρόσφυγας που κατοικώ στη Λάρνακα, ότι η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα ψηφίζοντας την προτεινόμενη τροποποίηση για το άρθρο 15, δεν έχει πρόθεση να αντιπαραταχθεί και να συναγωνιστεί τους κατοίκους της Λάρνακας. Πρόθεσή μας είναι να συνεργαστούμε με τους κατοίκους της Λάρνακας για την πρόοδο και την ανάπτυξη της πόλης.

Κατά συνέπεια δεν πρέπει να δικαιολογούνται αυτοί οι φόβοι που έχουν εκφραστεί και η αντιπαράθεση που θα υπάρξει θα είναι μεταξύ των Κομμάτων και όχι μεταξύ των προσφύγων και μη προσφύγων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνώ, κ. Πουμπουρή.

Μ. ΠΟΥΜΠΟΥΡΗΣ:

Κατά συνέπεια με αυτές τις διευκρινίσεις πρέπει να προχωρήσουμε και να άρουμε οποιοσδήποτε επιφυλάξεις για να διασφαλισθούν όλα τα δικαιώματα των προσφύγων σαν ίσων δημοτών με τους άλλους δημότες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Είναι σχετικά με θέμα διαδικασίας. Επειδή η προτεινόμενη τροποποίηση αφορά άλλη παράγραφο του άρθρου 15 και εμείς είχαμε υποβάλει πρόταση για τροποποίηση της πρώτης παραγράφου του άρθρου 15, θα 'θελα να πω ότι δεν με πειράζει ποια θα προηγηθεί, αρκεί να μη φανεί ότι πρωθύστερα τίθεται πρώτα προς ψήφιση η τροπολογία της δεύτερης παραγράφου και μετά η τροπολογία της πρώτης παραγράφου. Η τροποποιητική μας εισήγηση είναι να διαγραφούν οι λέξεις «το εικοστόν πέμπτον» και να αντικατασταθούν με τις λέξεις «δέκατον όγδοον» διότι πιστεύουμε ότι το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι θα πρέπει να δοθεί από την ηλικία των 18 χρόνων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν έχει σημασία ποια τροπολογία θα τεθεί πρώτη και ποια θα τεθεί δεύτερη σε ψηφοφορία, κ. Λυσσαρίδη. Αντιλαμβάνομαι ότι η τροπολογία την οποία εισηγείται ο κ. Σολωμής σχετικά με την επιφύλαξη του άρθρου 15 και των "consequential" τροποποιήσεων του άρθρου 16 γίνεται ομόφωνα αποδεκτή,

δεδομένου ότι ο κ. Μαθηκολώνης δεν διαφωνεί και δεν καταψηφίζει την τροπολογία αλλά απλώς διευκρινίζει τη θέση του.

Τώρα σχετικά με το άρθρο 15, θέτω σε ψηφοφορία την τροπολογία την οποία εισηγείται η Κοινοβουλευτική Ομάδα της ΕΔΕΚ, που λέγει ότι πρέπει να διαγραφούν οι λέξεις «εικοστόν πέμπτον» και να αντικατασταθούν με τις λέξεις «δέκατον όγδοον».

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για να αντιληφθούμε όλοι, η προτεινόμενη τροπολογία δεν αφορά το δικαίωμα του εκλέγειν . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, του εκλέγεσθαι.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

. . . αλλά του εκλέγεσθαι για να εκλέγονται πρόσωπα ηλικίας 18 ετών σαν Δημοτικοί Σύμβουλοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και Δήμαρχοι.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Και Δήμαρχοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δήμαρχοι και Δημοτικοί Σύμβουλοι.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Ναι, κ. Πρόεδρε, προτού το θέσετε σε ψηφοφορία, θέλω να επισημάνω ότι είναι πολύ σοβαρό το θέμα και νομίζω ότι πρέπει να δοθεί το δικαίωμα σ' εκείνους οι οποίοι επιθυμούν να ομιλήσουν, να ομιλήσουν επί του θέματος. Διότι δεν πρόκειται απλώς για μια τροπολογία τυπική, αλλά ουσιαστική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κληρίδη, συμφωνώ μαζί σας, θα 'θελα όμως να εισηγηθώ να θέσουμε κάποιο περιορισμό στον αριθμό των ομιλητών. Για παράδειγμα, εάν υπάρχουν ομιλητές οι οποίοι υποστηρίζουν την άποψη της ΕΔΕΚ, και ασφαλώς υπάρχουν, καθώς και ομιλητές οι οποίοι αντιτίθενται στην άποψη αυτή, να δώσουμε το δικαίωμα σε δυο ομιλητές από τη μια πλευρά και δυο ομιλητές από την άλλη να ομιλήσουν και να κλείσουμε τη συζήτηση πάνω στο θέμα αυτό.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα εισηγούμουν να μελετηθεί το θέμα για τους εξής λόγους: Πρώτον, το Σύνταγμα προβλέπει ότι για το δικαίωμα να εκλέγεται κανείς σαν Βουλευτής υπάρχει περιορισμός και δεν μπορεί άτομο το οποίο είναι κάτω των 25 ετών . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

. . . να διεκδικήσει το δικαίωμα να εκλεγεί σαν Βουλευτής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρόλο ότι έχει το δικαίωμα του εκλέγειν από το 21ο έτος της ηλικίας του.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Ταυτόχρονα θα έχουμε την εξής αντίφαση. Είς μεν την περίπτωση Δημάρχου, θα μπορεί ένας να εκλέγεται Δήμαρχος σε ηλικία 18 χρόνων αλλά για να θέσει υποψηφιότητα για να εκλεγεί Βουλευτής θα πρέπει να αναμένει να γίνει 25 χρόνων.

Πιστεύω ότι ενόψει και της εκκρεμούσας αποφάσεως του Ανωτάτου Δικαστηρίου κατά πόσο συνταγματικά δικαιούται να ψηφίζει πρόσωπο το οποίο είναι κάτω του 21ου έτους της ηλικίας του, θα πρέπει αυτό το θέμα να αναβληθεί, να ψηφισθεί ο παρών Νόμος ως έχει και να το εξετάσουμε και πάλιν μετά την έκδοση της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Διότι αν το Ανώτατο Δικαστήριο αποφασίσει ότι ένας δεν μπορεί να ψηφίζει όταν είναι κάτω του 21ου έτους της ηλικίας του για την ανάδειξη Βουλευτών, θα είναι πολύ αντιφατικό να μπορεί να εκλεγεί Δήμαρχος ενώ δεν θα μπορεί να εκλεγεί Βουλευτής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Εάν δέχεσθε αυτή την εισήγηση του κ. Κληρίδη, τότε λήγει το θέμα.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω πει τις απόψεις μου. Εν πρώτοις δεν συζητούμε τώρα τον Εκλογικό Νόμο για την ανάδειξη Βουλευτών και εκεί ίσως να έχουμε να υποβάλουμε εισηγήσεις. Συζητούμε τώρα το Νόμο περί Δήμων και δεν υπάρχει κανένα συνταγματικό κώλυμα διότι σε κανένα άρθρο του Συντάγματος δεν αναφέρεται ποια θα πρέπει να είναι η ηλικία του ψηφίζοντος ή του δικαιουμένου να εκλεγεί σ' αυτά τα Σώματα. Επομένως, τουλάχιστον από νομικής πλευράς, δεν υπάρχει κώλυμα και πρόκειται περί πολιτικής αποφάσεως. Ούτε το ένα συγκρούεται με το άλλο. Είναι δικαίωμα της Νομοθετικής Εξουσίας να καθορίσει ότι για την α' περίπτωση τίθενται τα α' κριτήρια και για τη β' περίπτωση τα β' κριτήρια, παρόλο που εγώ τα θέλω να είναι ομοιόμορφα και θα προτείνω τα ίδια πράγματα και για το Νόμο για την εκλογή Βουλευτών. Πιστεύω ότι η Βουλή δικαιούται, εάν θέλει, να θεσμοθετήσει ώστε να εκλέγονται οι δημότες σε δημοτικά αξιώματα από την ηλικία των 18.

Το επιχείρημα το οποίο προβάλλεται για ανωριμότητα δεν ευσταθεί διότι μπορεί να υπάρχουν ανώριμοι των 50 και ώριμοι των 18. Και είναι η ωριμότητα του εκλογικού Σώματος που λαμβάνεται υπόψη από το νομοθέτη και όχι του υποβάλλοντος υποψηφιότητα. Εάν ένα άτομο θεωρείται ώριμο να θυσιάσει τη ζωή του για την πατρίδα του στα 18, πρέπει να θεωρείται ώριμο να εκλεγεί σε διάφορα αξιώματα. Τώρα είναι άλλο θέμα αν το Εκλογικό Σώμα δεν θεωρεί ότι το τάδε άτομο της τάδε ηλικίας δεν είναι ώριμο. Ώριμοι δεν είναι και πολλοί υποψήφιοι για άλλα αξιώματα σε πολύ μεγαλύτερες ηλικίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λυσσαρίδη, νομίζω ότι δεν ήταν αυτή η πρόθεση του κ. Κληρίδη. Η πρόθεση του κ. Κληρίδη . . .

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Όχι αυτά δεν αφορούν τον κ. Κληρίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

. . . δεν ήταν να τονίσει οποιαδήποτε ωριμότητα ή ανωριμότητα ή συνταγματικότητα.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μου κάνει εντύπωση. Αυτά δεν λέχθηκαν κατ' αντιπαράθεση προς την ομιλία του κ. Κληρίδη. Άκουσα τον κ. Κληρίδη και δεν άκουσα ο κ. Κληρίδης να εισηγηθεί μια τέτοια περίπτωση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κληρίδης δεν είπε ότι είναι αντισυνταγματικό αυτό το οποίο θα γίνει, αλλά είπε ότι θα υπάρχει κάποια αντίφαση μεταξύ των δυο νομοθετημάτων. Ο κ. Κληρίδης ας το εξηγήσει καλύτερα, διότι αυτός ομίλησε.

Ορίστε, κ. Κληρίδη.

Γ.Α. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μια πραγματική δημοκρατία, ευνομούμενη δημοκρατία, λαμβάνει σοβαρά υπόψη την εμφάνιση της δομής του κράτους και του πολιτεύματος. Δεν μπορείς να παρουσιάζεις στο εξωτερικό, σε περίπτωση που το Ανώτατο Δικαστήριο αποφανθεί ότι δεν μπορείς να έχεις το δικαίωμα ψήφου στα 18, ότι στην ίδια πολιτεία έχεις το δικαίωμα να εκλέγεις Δήμαρχος. Και η πρόταση για αναβολή του θέματος έχει σαν σκοπό, πρώτο να δούμε ποια θα είναι η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου και, δεύτερο, να δούμε αν θα δώσουμε το δικαίωμα στους 18χρονους να υποβάλλουν υποψηφιότητα και για Βουλευτές και τότε ανάλογα να προχωρήσουμε και με το Νόμο περί Δήμων. Άλλως θα έχουμε την εξής περίεργη εικόνα που θα δημιουργήσει την εντύπωση ότι είμεθα λίγο κράτος δημοκρατίας μπανάνας. Από τη μια το Ανώτατο Δικαστήριο θα λέγει ότι δεν δικαιούσαι να έχεις δικαίωμα ψήφου στην ηλικία των 18 και από την άλλη θα βάζεις υποψηφιότητα για να εκλεγείς Δήμαρχος.

Γι' αυτό είπα να αναβληθεί το θέμα μέχρις ότου το Ανώτατο Δικαστήριο εκδώσει την απόφασή του και είναι αυτή την εισήγηση που κάνω και είναι αυτή η εισήγηση που θέλω να τεθεί σε ψηφοφορία, κατά πόσο δηλαδή το θέμα θα αναβληθεί ωςότου δούμε την απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου και ανάλογα με την απόφαση αυτή να αποφασίσουμε τι θα κάμουμε και για τις Δημοτικές εκλογές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προσωπικά έχω αντιληφθεί την άποψή σας, κ. Κληρίδη.

Ο κ. Γαλανός.

Α.Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από δικής μας πλευράς θέλομε να τονίσουμε και να δηλώσουμε ότι αν υπήρχε εδώ η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου θα είμεθα έτοιμοι να δεχτούμε την εισήγηση του κ. Λυσσαρίδη διότι συμφωνούμε με τον τρόπο που ετέθη. Ένας ο οποίος δικαιούται να ψηφίσει στα 18 του πρέπει να δικαιούται και να εκλέγεται. Εφόσον όμως υπάρχει αυτή η εκκρεμότητα, η δική μας πλευρά μάλλον θα κάμει αποχή, διότι δεν είναι σωστό, εφόσον αυτή τη στιγμή ευρίσκεται υπό εξέταση ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου ένα θέμα, να προκαταλαμβάνουμε το θέμα από πολιτικής πλευράς παρόλο που είναι δικαίωμα του κ. Λυσσαρίδη να υποβάλει αυτή την τροπολογία.

Η αποχή μας όμως εξηγείται με τον τρόπο που ανέφερα, ότι γίνεται εν αναμονή της απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου. Από τη στιγμή που το

Ανώτατο Δικαστήριο θα δώσει το δικαίωμα ψήφου στους 18ρηδες θα το υποστηρίξουμε και οπωσδήποτε εδώ . . .

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Αφού ετάχθης υπέρ της αναβολής, πώς θα κάμεις αποχή;

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Τασσόμεθα υπέρ της αναβολής αλλά εάν πρόκειται να μη γίνει δεκτή η εισήγηση περί αναβολής, κ. Κληρίδη, τότε η αποχή μας δικαιολογείται με αυτό τον τρόπο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή, κύριοι, το καθαρό αποτέλεσμα των ομιλιών του κ. Κληρίδη και του κ. Γαλανού είναι ότι το Νομοσχέδιο θα ψηφιστεί ως έχει και υπό το φως της νέας αποφάσεως του Ανώτατου Δικαστηρίου, θα επανεξεταστεί το θέμα και θα εισάξουμε τροποποίηση του Νόμου αυτού εν καιρώ τω δέοντι. Αντιλαμβάνομαι ότι αυτό είναι το καθαρό αποτέλεσμα αυτών των ομιλιών.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η εισήγησή μου είναι, και ζητώ να τεθεί σε ψηφοφορία, να αναβληθεί η συζήτηση πάνω στην τροποποιητική εισήγηση επί του θέματος, μέχρις ότου αποφανθεί το Ανώτατο Δικαστήριο, οπότε θα επανεξεταστεί το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή να παραμείνει το άρθρο ως έχει.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Βεβαίως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτή είναι η ουσία.

Ο κ. Παπαϊωάννου και ο κ. Λυσσαρίδης.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μέχρις ότου διενεργηθούν οι Δημοτικές εκλογές η Βουλή θα έχει ακόμη έξι μήνες στη διάθεσή της και μέσα σ' αυτό το χρονικό διάστημα είναι δυνατό να γίνει οποιαδήποτε τροπολογία, ούτως ώστε οι εκλογές που θα διενεργηθούν τον Απρίλιο —πότε θα διενεργηθούν— να είναι με βάση και την τροπολογία που θα κάμει το Σώμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ειλικρινά δυσκολεύουμε να αντιληφθώ τη στάση της Βουλής. Αυτή η Βουλή ψήφισε να δώσει δικαίωμα ψήφου στους 18χρονους εν γνώσει της ότι αυτό συγκρούετο με σχετικό άρθρο του Συντάγματος. Μάλιστα η πρόθεση της Βουλής ήταν, αν τυχόν δεν κατοχυρώνετο διά νόμου αυτό το δικαίωμα, ότι θα χωρούσε άμεσα στην τροπολογία του Συντάγματος, που έχει δικαίωμα να το κάνει, εάν και εφόσον υπάρξει η κατάλληλη πλειοψηφία διά να κατοχυρώσει το δικαίωμα των 18χρονων.

Άρα δεν εξαρτάται από το Ανώτατο Δικαστήριο αλλά από πολιτική απόφαση της Βουλής. Σ' αυτή δε την περίπτωση το Σύνταγμα δεν αποτελεί πρόσκομμα· ίσα ίσα δείχνει αυτή η Βουλή την πολιτική της απόφαση πάνω σ'

αυτό το θέμα. Έγινε μια τροποποιητική εισήγηση. Είναι δικαίωμα όλων να έχουν την άποψή τους. Αλλά πιστεύω πως θα ήταν σφάλμα μια τροπολογία να αναβάλλεται.

Επιμένω η τροπολογία μου να εξεταστεί. Και είναι δικαίωμα της Βουλής να την καταψηφίσει με το δικαιολογητικό ότι θέλει να την επανεξετάσει υπό το φως περιστάσεων τις οποίες η πλειοψηφία της Βουλής θέλει να λάβει υπόψη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή νομίζω ότι έχει εξαντληθεί το θέμα και ο κ. Λυσσαρίδης δεν δέχεται την εισήγηση η οποία έχει γίνει, γι' αυτό το λόγο είμαι υποχρεωμένος να θέσω σε ψηφοφορία την τροπολογία του κ. Λυσσαρίδη, και παρακαλώ τη Βουλή να τοποθετηθεί επί του θέματος αυτού.

Ο κ. Λυσσαρίδης εισηγείται όπως δημότης-εκλογεύς ο οποίος συνεπλήρωσε όχι το 25ο, ως αναφέρεται στο Νομοσχέδιο, αλλά το 18ο έτος της ηλικίας αυτού, δύναται να εκλεγεί Δήμαρχος ή μέλος Δημοτικού Συμβουλίου.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Λυσσαρίδη;

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θέμα διαδικασίας, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κ. Παπαδημητρίου.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εφόσον αυτή η Βουλή έχει ψηφίσει στο Νομοσχέδιο για βουλευτικές εκλογές να ψηφίζουν οι δεκαοκτάχρονοι και το θέμα ευρίσκεται ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου, τι μας κωλύει δηλαδή αν ψηφίσουμε και στον προτεινόμενο νόμο να ψηφίζουν οι δεκαοκτάχρονοι και εάν το Ανώτατο Δικαστήριο απορρίψει το σχετικό άρθρο στον περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμο, να διαγραφεί τούτο από τον παρόντα Νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, σας παρακαλώ. Είναι μια τροπολογία την οποία θέτει Βουλευτής αυτού του Σώματος. Και εφόσον δεν την αποσύρει, είμαι υποχρεωμένος να τη θέσω σε ψηφοφορία.

Λοιπόν, κύριοι, πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Λυσσαρίδη;

3 υπέρ.

Πόσοι εναντίον;

20 εναντίον.

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7 αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

7 αποχές.

Όστε η τροπολογία του κ. Λυσσαρίδη απορρίπτεται.

Προχωρούμε.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Απλώς, κ. Πρόεδρε, πρόκειται για εξήγηση της ψήφου. Η ψήφος που δόθηκε εναντίον δεν σημαίνει ότι μετά την απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου δεν θα είμεθα έτοιμοι να επανεξετάσουμε το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό είναι καθαρό από την όλη ομιλία σας, κ. Κληρίδη, προηγουμένως, όπως και των άλλων Μελών της Βουλής. Είναι τελείως καθαρό ότι το θέμα θα επανεξεταστεί υπό το φως νέων γεγονότων.

Ο κ. Ζιαρτίδης.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Θα 'θελα, κ. Πρόεδρε, να επεξηγήσω και εγώ την ψήφο μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Δέχομαι την εισήγηση όπως επανεξεταστεί το ζήτημα εν καιρώ αλλά υπάρχει ακόμα ένα ζήτημα το οποίο εγώ έλαβα υπόψη μου, το εξής: Μεταξύ της ικανότητας ενός ανθρώπου να ψηφίζει και της ικανότητας να διοικεί μια πόλη, νομίζω ότι υπάρχει λίγη διαφορά.

(Γέλωτες)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως είναι δικαίωμά σας, κ. Ζιαρτίδη.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι αν αυτό το Σώμα πρόκειται να έχει σοβαρότητα, πρέπει να τηρεί και τους κανονισμούς και τις διαδικασίες. Αυτό δεν είναι ερμηνεία ψήφου. Ο κ. Ζιαρτίδης edικαιούτο να εκφράσει τις απόψεις του όταν ε συζητείτο το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, κ. Γιατρέ.

(Γέλωτες)

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Λυπούμαι, κ. Πρόεδρε, αν θέλετε ρωτήστε . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι διαφωνώ μαζί σας· ίσα-ίσα που πραγματικά είναι επεξήγηση της ψήφου του. Ψήφισε εναντίον της τροπολογίας σας ακριβώς γι' αυτό το λόγο, μεταξύ άλλων.

Λοιπόν, προχωρούμε, κύριοι, πάρα κάτω.

Έχουν γίνει δεκτές οι τροπολογίες του κ. Σολωμή για τα άρθρα 15 και 16.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Γενικά δημοτικά εκλογαί. Άρθρον 17.

Αναπληρωματικά εκλογαί. Άρθρον 18.

Προκήρυξις εκλογών. Άρθρον 19.

Πρώται γενικά δημοτικά εκλογαί. Άρθρον 20.

Διορισμός Εφόρων Εκλογής. Άρθρον 21.

- Εντάλματα εκλογής. Άρθρον 22.
 Υποβολή υποψηφιοτήτων. Άρθρον 23.
 Διαδικασία κατά την ημέραν υποβολής υποψηφιοτήτων. Άρθρον 24.
 Ενστάσεις κατά εγγράφων υποβολής υποψηφιοτήτων. Άρθρον 25.
 Συνδυασμοί. Άρθρον 26.
 Αποχώρησις υποψηφίου. Άρθρον 27.
 Θάνατος υποψηφίου. Άρθρον 28.
 Ουδείς υποψήφιος. Άρθρον 29.
 Εκλογή άνευ ψηφοφορίας. Άρθρον 30.
 Ψηφοφορία κ.λ.π. Άρθρον 31.
 Συγκέντρωσις και κατάταξις αποτελεσμάτων εκλογής. Άρθρον 32.
 Πρώτη κατανομή θέσεων συμβούλων και ανακλήριξις επιτυχόντων. Άρθρον 33.
 Δευτέρα κατανομή θέσεων. Άρθρον 34.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει κατατεθειμένη τροποποιητική εισήγηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σε ποιο άρθρο, παρακαλώ;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Στο άρθρο 34.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ας σταματήσουμε μέχρι το άρθρο 34.

Αντιλαμβάνομαι ότι μέχρι και το άρθρο 33 δεν υπάρχει καμιά τροποποιητική εισήγηση και συνεπώς τα άρθρα 17 μέχρι και το 33 γίνονται δεκτά και ψηφίζονται από την πλειοψηφία της Βουλής με 3 αποχές μόνον των Βουλευτών της ΕΔΕΚ. Και προχωρούμε τώρα στο άρθρο 34 όπου γίνεται εισήγηση για τροποποίησή του ως ακολούθως:

Να διαγραφούν οι παράγραφοι (α) και (β) του εδαφίου (2) αυτού.

Το εδάφιο (2) λέγει τα εξής:

«Η κατανομή των κατά το εδάφιο (1) αδιάθετων θέσεων συμβούλων γίνεται μεταξύ των αυτοτελών κομμάτων ή συνασπισμών κομμάτων ή συνδυασμών ανεξαρτήτων —

(α) τα οποία ή οι οποίοι εδικαιώθησαν τουλάχιστον μιας θέσεως εκ της πρώτης κατανομής και νοουμένου ότι συνεκέντρωσαν τα μεν αυτοτελή κόμματα ή οι συνδυασμοί ανεξαρτήτων ποσοστόν οκτώ τοις εκατόν (8%), οι δε συνασπισμοί κομμάτων είκοσι τοις εκατόν (20%) προκειμένου περί συνασπισμού δύο κομμάτων, και είκοσι πέντε τοις εκατόν (25%) προκειμένου περί συνασπισμού πλειόνων των δύο κομμάτων του συνόλου των εγκύρων ψήφων».

Δηλαδή η κατάργηση των παραγράφων (α) και (β) του εδαφίου (2) εισάγει την απλή αναλογική στην εκλογή δημοτικού συμβούλου στην πρώτη κατανομή και χωρίς τον περιορισμό του 8%.

Αυτή είναι η ουσία των δύο παραγράφων. Και γι' αυτό είμαι υποχρεωμένος να δώσω το λόγο στον εισηγητή της παρέμβασης αυτής για να εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους εισηγείται αυτή την παρέμβαση. Μετά τον εισηγητή θα δώσω το λόγο σε αντιλέγοντα Βουλευτή ο οποίος θα ζητήσει το λόγο για να αντιταχθεί στην παρέμβαση αυτή.

Β. ΑΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Σκοπός αυτής της τροπολογίας είναι η καθιέρωση του συστήματος της απλής αναλογικής. Με την παραγραφή αυτών των δυο παραγράφων ουσιαστικά υιοθετείται το σύστημα της απλής αναλογικής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει άλλος Βουλευτής που επιθυμεί να ομιλήσει επί του θέματος τούτου; Εφόσον ουδείς επιθυμεί να ομιλήσει, είμαι υποχρεωμένος να θέσω την παρέμβαση των Βουλευτών της ΕΔΕΚ σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της κατάργησης των παραγράφων (α) και (β) του εδαφίου (2) του άρθρου 34 του νομοσχεδίου το οποίο βρίσκεται ενώπιόν μας, διά της οποίας καταργείται οποιοσδήποτε περιορισμός και εισάγεται η απλή αναλογική στις εκλογές δημάρχου και δημοτικών συμβούλων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3 υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

3 υπέρ.

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

19 εναντίον.

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7 αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

7 αποχές.

Με 19 ψήφους εναντίον, 3 υπέρ και 7 αποχές απορρίπτεται η παρέμβαση των Βουλευτών της ΕΔΕΚ επί του άρθρου 34, εδάφιο (2) παράγραφοι (α) και (β), του υπό ψήφιση νομοσχεδίου. Και μη υπάρχουσας άλλης τροποποιητικής εισήγησης επί του παρόντος προχωρούμε στην ψήφιση των υπόλοιπων άρθρων του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

35. Ανακήρυξις συμβούλων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη διαβάζεται τους πλαγιοτίτλους, κ. Γραμματέα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα. Άρθρα 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Φτάνει ως το 43.

Μη υπάρχουσής οποιασδήποτε ενστάσεως τα άρθρα αυτά εγκρίνονται με 3 αποχές των Βουλευτών της ΕΔΕΚ.

Προχωρούμε παρακάτω.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρα 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ως εδώ.

Μέχρι το άρθρο 60 του νομοσχεδίου αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση και ότι τα προαναφερθέντα άρθρα εγκρίνονται ομόφωνα με τρεις αποχές μόνον των Βουλευτών της ΕΔΕΚ.

Λοιπόν προχωρούμε τώρα με δέκα άρθρα κάθε φορά, κ. Γραμματέα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα. Άρθρα 61 μέχρι 71.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρθρα 61 μέχρι 71. Τα άρθρα 61-71, συμπεριλαμβανομένου και του 71ου, αντιλαμβάνομαι ότι εγκρίνονται και ψηφίζονται ομόφωνα με μόνον 3 αποχές των Βουλευτών της ΕΔΕΚ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρα 72 μέχρι 82.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και τα άρθρα 72-82 εγκρίνονται και ψηφίζονται ομόφωνα.

Ορίστε.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει τροποποιητική εισήγηση για το άρθρο 75.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Για το άρθρο 75 δεν βλέπω γραπτή τροποποιητική εισήγηση ενώπιόν μου.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Είναι η τροποποιητική εισήγηση την οποία έχω καταθέσει εγώ σήμερα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν την βλέπω. Εν πάση περιπτώσει σταματούμε στο άρθρο 75. Αλλά σας παρακαλώ, εάν είναι γραπτή η τροποποιητική εισήγησή σας . . .

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Είναι γραπτή, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δώστε μου και μένα ένα αντίγραφο για να μπορώ να παρακολουθώ τι λέτε. Εμπρός, κ. Μαθηκολώνη.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το άρθρο 75, παράγραφος (ζ), αναγινώσκεται ως ακολούθως:

«Ουδέν δημοτικόν τέλος ακινήτου ιδιοκτησίας ορίζεται, επιβάλλεται ή εισπράττεται επί της ακολούθου ακινήτου ιδιοκτησίας: οιασδήποτε ακινήτου ιδιοκτησίας ανηκούσης εις την Δημοκρατίαν ή εις οιονδήποτε Δήμον».

Η τροπολογία την οποία εισηγούμαι, κ. Πρόεδρε, είναι η ακόλουθη. Όπως αναγράφεται και εις το σχετικό έγγραφο το οποίο υπάρχει ενώπιόν σας, να προστεθεί στο τέλος της παραγράφου (ζ) το εξής: «Εξαιρουμένης ιδιοκτησίας ανηκούσης εις την Δημοκρατίαν και κατεχομένης υπό εκτοπισθέντων διά την οποίαν τα σχετικά τέλη θα καταβάλλωνται υπό της Δημοκρατίας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η φράση «διά την οποίαν τα σχετικά τέλη θα καταβάλλωνται υπό της Δημοκρατίας», δεν υπάρχει στο κείμενό σας.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Είναι μια διευκρίνιση την οποία εισηγούμαι να προστεθεί τώρα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Είναι απλώς μια διευκρίνιση για να είναι σαφές το άρθρο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να την προσθέσετε ούτως ώστε να είναι πλήρες το κείμενο το οποίο θα πάει ενώπιον των αρμόδιων υπηρεσιακών παραγόντων για να πάρει την τελική μορφή.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Πολύ ορθά, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν βεβαίως εγκριθεί από την πλειοψηφία της Βουλής.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Βεβαίως.

Ι. ΚΑΤΣΟΥΝΩΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν τέλειωσε ακόμα ο κ. Μαθηκολώνης. Εμπρός κ. Μαθηκολώνη.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Η εισήγηση αυτή, κ. Πρόεδρε, αποσκοπεί στο να εξισώσει τη Δημοκρατία στο σημείο αυτό με τους υπόλοιπους πολίτες κάθε Δήμου, που έχουν ακίνητη ιδιοκτησία που φορολογείται. Το ιδιαίτερο σ' αυτή την περίπτωση είναι ότι η ακίνητη περιουσία της Δημοκρατίας είναι εκείνη η οποία κατέχεται από εκτοπισθέντες και για την οποία, παρά το γεγονός ότι κατέχεται και τη νέμονται οι εκτοπισθέντες και οπωσδήποτε θα ωφελούνται από τα δημοτικά τέλη ακινήτου ιδιοκτησίας τα οποία ολόκληρος ο υπόλοιπος λαός ή οι υπόλοιποι δημότες θα καταβάλλουν, εντούτοις, ως προς αυτή την περιουσία, εάν το Νομοσχέδιο ψηφισθεί ως έχει, δεν θα καταβάλλεται οποιοδήποτε τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή αντιλαμβάνομαι, κ. Μαθηκολώνη, είναι εξαίρεση της εξαίρεσεως . . .

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Εξαίρεση της εξαίρεσεως, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

. . . δυνάμει της οποίας η Δημοκρατία όχι μόνο θα προσφέρει την ακίνητη περιουσία για να τη χρησιμοποιούν οι εκτοπισθέντες αλλά θα πρέπει να πληρώνει και τα δημοτικά τέλη.

A. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Βεβαίως, για το Δήμο της πόλης εντός των ορίων της οποίας βρίσκονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι, ο κ. Γαλανός . . .

A. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Δεν έχω τελειώσει, κ. Γαλανέ, ακόμα, δεν έχω τελειώσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν τέλειωσε ο άνθρωπος, αφήστε τον να τελειώσει, κύριε, παρακαλώ.

A. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Τουλάχιστο να έχουμε την ελευθερία του λόγου, κύριε.

Είναι γνωστό ότι μια σοβαρή έκταση ακίνητης ιδιοκτησίας βρίσκεται στην κατοχή προσφύγων και παρά το γεγονός ότι στο παρελθόν, το 1981, ο Δημοκρατικός Συναγερμός είχε καταθέσει πρόταση Νόμου για να τιτλοποιηθεί αυτή η περιουσία στους πρόσφυγες, αυτό το πράγμα δεν είχε επιτευχθεί κατόπιν ενστάσεως των υπόλοιπων Κομμάτων στη Βουλή και λόγω διάφορων πρακτικής φύσεως προβλημάτων που ελέγχθη ότι υπήρχαν.

Εντούτοις εφόσον την περιουσία αυτή οι εκτοπισθέντες θα την κατέχουν και θα τη νέμονται για αόριστο χρόνο και αυτή ίδια η περιουσία της Δημοκρατίας θα ωφελείται από έργα τα οποία ο Δήμος θα κάμνει, θα ήταν εντελώς αδικαιολόγητο ο Δήμος της Λάρνακας ή οποιασδήποτε άλλης πόλεως, να επιχορηγεί τη Δημοκρατία με οποιοδήποτε έμμεσο τρόπο.

Πιστεύω ότι είναι μια πολύ δικαιολογημένη θέση η οποία θα βοηθήσει στο να ενισχυθούν τα Ταμεία του Δήμου εκεί όπου πράγματι υπάρχουν εκτάσεις εντός των δημοτικών ορίων που κατέχονται από εκτοπισθέντες και που ακόμα είναι εγγεγραμμένες στο όνομα της Δημοκρατίας.

Όταν η Δημοκρατία αποφασίσει να τις τιτλοποιήσει στο όνομα των εκτοπισθέντων, που θα ήταν ευχής έργο, τότε θα παύσει και η Δημοκρατία να καταβάλλει αυτά τα τέλη. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εκτός από οποιοδήποτε άλλο σημείο, έχω την εντύπωση, και ο κ. Μαθηκολώνης είναι νομικός, ότι βάσει του Συντάγματος δεν μπορούμε σαν Βουλή να επιφορτίσουμε την Κυβέρνηση με οποιαδήποτε οικονομική επιβάρυνση και νομίζω ότι η τροποποίηση αυτή έχει κάποια σχέση με αυτό το θέμα. Γι' αυτό και από συνταγματικής πλευράς δεν βλέπομε ορθή αυτή την τροποποίηση. Υπάρχουν όμως και άλλοι λόγοι —δεν πρόκειται να αναφερθώ σ' αυτούς— αλλά τονίζω αυτό το σημείο αν το έχει εξετάσει ο κ. Μαθηκολώνης . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πουμπουρής ζήτησε το λόγο αν δεν κάμνω λάθος.

M. ΠΟΥΜΠΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη στιγμή που οι Δήμοι θα προσφέρουν υπηρεσίες στους συνοικισμούς, πρέπει να έχουν και έσοδα οι Δήμοι από τους συνοικισμούς.

Την πρόταση του συνάδελφου κ. Μαθηκολώνη, αν δεν συγκρούεται με άλλους νόμους ή με το ότι η Δημοκρατία δεν πληρώνει τέλη, να τη δεχτούμε. Αλλά εγώ δεν είμαι βέβαιος αν δεν συγκρούεται. Αν δεν συγκρούεται να την υιοθετήσουμε.

Θα εισηγούμουν να ασχοληθεί η Επιτροπή Νομικών κατά πόσο συγκρούεται ή όχι και να επιφέρουμε σχετική τροποποίηση στο άμεσο μέλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μαθηκολώνης.

A. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση, μάλλον τη βεβαιότητα, αυτή τη στιγμή ότι δεν συγκρούεται, διότι αν εσυγκρούετο με το Σύνταγμα τότε δεν θα υπήρχε λόγος να υπάρχει η παράγραφος (ζ), η οποία να εξαιρεί τη Δημοκρατία από οποιαδήποτε τέλη ή δικαιώματα. Αφού δεν υποχρεούται να πληρώνει η Δημοκρατία, ποιος λόγος να μπει αυτή η παράγραφος; Εν πάση όμως περιπτώσει, εκείνο το οποίο επιδιώκομε εδώ δεν είναι η άμεση επιβάρυνση των οικονομικών της Δημοκρατίας αλλά μια απαλλαγή της Δημοκρατίας από απαλλαγή την οποία επιδιώκει αυτός ο Νόμος να της αποδώσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξ όσων γνωρίζω, κ. Μαθηκολώνη, η Δημοκρατία ουδέποτε πληρώνει φόρους ή δικαιώματα ή οποιαδήποτε τέλη. Το ότι βεβαίως μπήκε στο Νομοσχέδιο ότι δεν θα πληρώνει φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας, δεν νομίζω ότι η πρότασής σας δεν συγκρούεται με το Σύνταγμα. Διότι είναι γεγονός ότι αυτή η Βουλή δεν μπορεί να ψηφίσει νόμο ο οποίος συνεπάγεται ενός σελινιού δαπάνη από την Κυβέρνηση. Πώς είναι δυνατό να ψηφίσει νόμο ο οποίος θα συνεπάγεται την πληρωμή χιλιάδων λιρών σ' όλους τους Δήμους της Κύπρου;

Γι' αυτό το λόγο προσωπικά πιστεύω ότι συγκρούεται με το Σύνταγμα. Αλλά όπως έγινε με την προηγούμενη εισήγηση, προτείνω να ψηφίσουμε το Νομοσχέδιο ως έχει και να επανεξεταστεί κατόπιν αυτό το πράγμα, όταν θα δοθεί καιρός στην Επιτροπή Εσωτερικών και Νομικών, για να δούμε εάν πραγματικά δεν υπάρχει οποιαδήποτε σύγκρουση. Τότε να σκεφθούμε πώς θα το εισαγάγουμε στο Νομοσχέδιο αυτό.

Ο κ. Παπαϊωάννου.

E. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εκτός του ότι πιστεύομε και εμείς ότι συγκρούεται με το Σύνταγμα, η Εκτελεστική Εξουσία έχει τη δυνατότητα και εάν ακόμα της επιβληθεί να πληρώνει φόρους στους Δήμους, να τους περικόπτει από τις επιχορηγήσεις που παραχωρεί στους Δήμους. Επομένως ας μην νομοθετήσουμε για κάτι για το οποίο η Εκτελεστική Εξουσία, εν πάσει περιπτώσει, θα είναι σε ευχερέστερη θέση από ό,τι θα είναι οι Δήμοι.

Πιστεύω ότι οι Δήμοι μπορούν να επιτύχουν και πρέπει να επιτύχουν μεγαλύτερες επιχορηγήσεις από την Εκτελεστική Εξουσία για να μπορούν να κάμνουν τη δουλειά τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μαθηκολώνης.

A. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ενόψει και της θέσεως του κ. Παπαϊωάννου, παρόλο που αντιλαμβάνομαι ότι το ΑΚΕΛ ως προς την ουσία της εισήγησης αυτής βρίσκει ότι είναι δίκαιη και ορθή, θα εισηγούμουν να παραπεμφθεί αμέσως η τροποποιητική αυτή εισήγηση στην Επιτροπή Εσωτερικών για να την επεξεργαστεί, να τη μελετήσει μέσα στην τρέχουσα εβδομάδα και να παραμείνει αυτό το άρθρο να ψηφισθεί την επόμενη συνεδρία του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν γίνεται, κ. Μαθηκολώνη, με συγχωρείτε, δεν γίνεται, δεν μπορεί να γίνει ...

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Εφόσον δεν γίνεται, κ. Πρόεδρε, τότε αφήνω ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το μόνο το οποίο μπορεί να γίνει είναι αυτό το οποίο έχω εισηγηθεί, δηλαδή να ψηφισθεί η σχετική παράγραφος ως έχει και να επανεξεταστεί μετά η τροποποιητική εισήγησή σας.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όπως θα επανεξεταστούν όλα τα άλλα θέματα.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όστε ο κ. Μαθηκολώνης αναβάλλει την τροπολογία του για να εξεταστεί βραδύτερο και δεν έχει ένσταση στο να ψηφιστεί το άρθρο 75, παράγραφος (ζ), ως έχει σήμερα.

Λοιπόν προχωρούμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρα 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν μέχρι το άρθρο 90 του Νόμου, αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει καμιά τροπολογία και ότι ψηφίζονται όλα αυτά τα άρθρα ομόφωνα, με τρεις αποχές μόνον των Βουλευτών της ΕΔΕΚ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρα 91 μέχρι 101.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρθρα 91 μέχρι 101. Κοιτάζω να δω αν υπάρχει οποιαδήποτε έγγραφος τροποποιητική εισήγηση. Δεν υπάρχει. Όστε και τα άρθρα 91 μέχρι 101 εγκρίνονται από όλους τους Βουλευτές με τις τρεις αποχές της ΕΔΕΚ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρα 102 μέχρι 137.

Α. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε, κ. Ζαχαριάδη.

Α. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Στο άρθρο 105, κ. Πρόεδρε, έχω να εισηγηθώ μια τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα άρθρα λοιπόν 102, 103 και 104 εγκρίνονται ομόφωνα με τις τρεις αποχές μόνον της ΕΔΕΚ.

Λ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Ειδικώς αναφέρουμε στον Τρίτο Πίνακα που μιλά για τα καταβλητέα δικαιώματα για άδεια εξασκήσεως επαγγέλματος. Φαίνονται στις σελίδες 106 και 107, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν έχετε γραπτή τροπολογία;

Λ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Όχι, απλώς θα εισηγηθώ την απάλειψη δυο λέξεων, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Λ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Για να καθοριστούν τα καταβλητέα δικαιώματα υπάρχουν ορισμένα κριτήρια. Και εισηγούμαι ότι το κριτήριο που μιλά για «κύκλο εργασιών» να απαλειφθεί. Εφόσον υπάρχουν άλλα κριτήρια νομίζω ότι θα ήταν πολύ για τον καθορισμό μιας άδειας επαγγέλματος να ζητούμε να μας παρουσιάσουν τον κύκλο εργασιών. Υπάρχει το κριτήριο του αριθμού των υπαλλήλων ή το μετοχικό κεφάλαιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πού το λέει αυτό το πράγμα;

Λ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Στις σελίδες 106 και 107, κ. Πρόεδρε, γίνεται αναφορά στον κύκλο εργασιών των διαφόρων εταιρειών και εισηγούμαι όπως, όπου υπάρχει τέτοια αναφορά, εφόσον υπάρχουν τα άλλα δυο κριτήρια, να απαλειφθεί. Να απαλειφθεί μόνον η αναφορά στον κύκλο εργασιών των εταιρειών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ζαχαριάδη, έχετε μελετήσει το ενδεχόμενο ότι μια εταιρεία που δεν έχει μετοχικό κεφάλαιο £5,000 . . .

Λ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Έχει υπαλλήλους όμως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει 4 υπαλλήλους αντί 5 . . .

Λ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

. . . μπορεί να έχει κύκλο εργασιών £100,000;

Λ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Μάλλον απίθανο, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι δεν είναι καθόλου απίθανο. Υπάρχουν επιχειρήσεις οι οποίες έχουν nominal μετοχικό κεφάλαιο διότι έγιναν προ 50 ετών, φερ' ειπείν, και υπάρχουν εταιρείες οι οποίες δεν χρειάζονται πολύ προσωπικό αλλά με δυο-τρεις υπαλλήλους μπορεί να κόμουν έναν κύκλο εργασιών πολύ εύκολα πέραν των £50,000.

Εν τοιαύτη περιπτώσει είναι ένα κριτήριο το οποίο είναι ουσιώδες, κατά την πολύ ταπεινή γνώμη μου, βέβαια.

Λ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Θα προκύψουν προβλήματα όμως, κ. Πρόεδρε, αν παραμείνει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τι προβλήματα θα προκύψουν, κ. Ζαχαριάδη;

Λ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Φαντάζομαι δεν θα είναι διατεθειμένος ο κάθε επιχειρηματίας να δηλώνει τον κύκλο εργασιών του μόνο και μόνο για να καθοριστεί το δικαίωμα άδειας επαγγέλματος. Αυτά τα δίδουν για το φόρο εισοδήματος, για άλλους σημαντικούς λόγους αλλά όχι για μια άδεια εξασκήσεως επαγγέλματος να είναι ένας υποχρεωμένος να δώσει τον κύκλο εργασιών της επιχείρησής του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πάση περιπτώσει νομίζω ότι όταν λέει «κύκλο εργασιών» εδώ πέρα, δεν εννοεί να δώσει ένας κατάσταση των εισοδημάτων του, όπως γίνεται με το φόρο εισοδήματος, αλλά ένα περίπου.

Λ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Ναι, αλλά επαφίεται στην κρίση των υπαλλήλων του δημαρχείου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα πει ο ίδιος ο ιδιοκτήτης πόσος είναι ο κύκλος των εργασιών του.

Λ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Δεν καθορίζεται, όμως, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πάση περιπτώσει, εγώ δεν έχω ισχυρές απόψεις πάνω σ' αυτό το θέμα.

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι το σημείο που έχει αναπτύξει ο κ. Ζαχαριάδης και έχει βάση. Αλλά επίσης έχει βάση αυτό που του απαντήσατε διότι είναι σχετικά τα κριτήρια. Απόλυτο κριτήριο θα ήταν αν αναφέρετο στα κέρδη. Νομίζω θα ήταν πιο προσεκτική και σωστή έκφραση που θα διασκέδαζε τους φόβους του κ. Ζαχαριάδη αν έλεγε «το μέγεθος της επιχειρησεώς του ή το μέγεθος της εργασίας του». Τότε δεν θα έδιδε τα δικαιώματα που υπό άλλες συνθήκες παρουσιάζεται να δίδει με την έκφραση «κύκλος εργασιών» που ίσως να δίδει σε κάποιο δικαίωμα να εισέρχεται στις λεπτομέρειες μιας επιχείρησης.

Παρόλ' αυτά εμείς είμεθα υπέρ της τροποποίησης και αν ο κ. Ζαχαριάδης δεχθεί να μιλήσουμε για «μέγεθος εργασίας επιχειρήσεως» εμείς θα συμφωνήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, νομίζω ότι είναι μια ουσιαστική τροπολογία την οποία υποβάλλει ο κ. Ζαχαριάδης και είμαι υποχρεωμένος να τη θέσω σε ψηφοφορία για να αποφανθεί το Σώμα. Γι' αυτό το λόγο παρακαλώ όσοι υποστηρίζουν την τροπολογία του κ. Ζαχαριάδη, δηλαδή να αφαιρεθούν οι λέξεις «ή κύκλον εργασιών μη υπερβαίνοντα κλπ.» τότε να ψηφίσουν . . .

Λ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι να αφαιρεθούν όπου υπάρχουν στις σελίδες 106 και 107.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να αφαιρεθεί όπου υπάρχει στη σελίδα 106 και 107 η φράση «ή κύκλον εργασιών μη υπερβαίνοντα τας . . .».

Λοιπόν, πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Ζαχαριάδη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

13 υπέρ, 10 εναντίον. Άρα η φράση «ή κύκλον εργασιών μη υπερβαίνοντα τας . . . χιλιάδας λίρας», όπου απαντάται στις σελίδες 106 και 107, πρέπει να αφαιρεθεί ως κριτήριο για την επιβολή φορολογίας δυνάμει του Τρίτου Πίνακος του άρθρου 105 του Νόμου.

Προχωρούμε πάρα κάτω.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρα 106-137.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει αντιλαμβάνομαι θέμα τροπολογίας ούτε οποιαδήποτε άλλη παρατήρηση για τα άρθρα 106-137, γι' αυτό το λόγο τα άρθρα αυτά δέον να θεωρηθούν ως εγκεκριμένα ομόφωνα από το σύνολον των βουλευτών πλην των τριών βουλευτών της ΕΔΕΚ οι οποίοι απέχουν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εκλογή εις δήμους ένθα διαμένουν εκτοπισθέντες. Άρθρον 138.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Για το άρθρο 138, κ. Πρόεδρε, υπάρχει η τροπολογία η οποία έχει κατατεθεί ενώπιόν σας.

Με την προτεινόμενη τροπολογία εισηγούμαστε την εξ ολοκλήρου διαγραφή του άρθρου αυτού μέσα στα πλαίσια του οποίου διαγράφεται η συμπερίληψη στους δημοτικούς συμβούλους κατά συγκεκριμένες αναλογίες, ανάλογα με τον πληθυσμό, των εκτοπισθέντων σε σύγκριση με τους αυτόχθονες δημότες. Η τροποποιητική αυτή εισήγηση γίνεται σε συνέχεια, κ. Πρόεδρε, της ήδη ομόφωνα εκφρασθείσας απόφης των δυο Επιτροπών και του Σώματος στα άρθρα 15 και 16 με τα οποία επιφέρεται η πλήρης ισότητα των δικαιωμάτων όσο αφορά το εκλέγειν αλλά και το εκλέγεσθαι των εκτοπισθέντων, γίνεται δηλαδή η εισήγηση να διαγραφεί εντελώς το άρθρο 138 ώστε να καθίσταται ενιαία η ψηφοφορία ανεξάρτητα αν ο εκλογεύς είναι εκτοπισθείς ή αυτόχθονας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι κ. Σολωμή ότι δεν χρειάζεται να ομιλήσει κανείς επί του θέματος αυτού διότι οι δυο Επιτροπές Εσωτερικών και Νομικών είναι ομόφωνες επί του θέματος.

Είμαι υποχρεωμένος λοιπόν να θέσω το θέμα σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν . . .

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τι θέλετε κ. Μαθηκολώνη;

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Θα αναφέρω κάτι, κ. Πρόεδρε.

Έχω ήδη καταθέσει ως προς αυτό το σημείο του άρθρου 138 σχετική τροπολογία η οποία πρέπει και αυτή να είναι ενώπιόν σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν την έχω.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Είναι πάνω στο ίδιο έγγραφο που ήταν και η προηγούμενη, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Και αυτή η τροπολογία ήταν για να τροποποιηθούν οι παράγραφοι (β) και (γ) του εδαφίου (1) του άρθρου 138 με αντικατάσταση του ποσοστού 50% πέραν του οποίου η εκλογή διεξάγεται κατά τρόπο ενιαίο διά ποσοστού 65%.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κ. Φάντη.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εφόσον υπάρχει η εισήγηση, η ομόφωνη εισήγηση των Επιτροπών για διαγραφή ολόκληρου του άρθρου, δεν νομίζω ότι είναι σωστό διαδικαστικά να μπούμε σε μια υποτροποποίηση που αναφέρεται σε μια υποπαραγράφο του υπό κατάργηση άρθρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, διαφωνώ μαζί σας, κ. Φάντη, διαφωνώ μαζί σας. Είναι δικαίωμα κάθε Βουλευτή να υποβάλει τροποποιητική εισήγηση, ασχέτως αν οι Επιτροπές έχουν αποφασίσει.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Νομίζω, κ. Πρόεδρε, ότι θα είχε τη θέση της η τροπολογία του κ. Μαθηκολώνη εάν απορρίπτετο η εισήγηση των Επιτροπών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, όχι.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Και παρέμενε το άρθρο 138.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, όχι.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Διότι από τη στιγμή που θα διαγραφεί το άρθρο 138 πώς μπορούμε να συζητούμε για επί μέρους τροπολογία;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η επί μέρους τροπολογία θα πρέπει να τεθεί πρώτα και ας απορριφθεί. Είναι δικαίωμα του κάθε Βουλευτή να κάμει οποιαδήποτε τροπολογία επιθυμεί εφόσον ακόμη το άρθρο είναι μέσα στο Νομοσχέδιο. Διότι οι Επιτροπές δεν δικαιούνται να απαλείψουν το άρθρο από το Νομοσχέδιο.

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Επιπλέον, κ. Πρόεδρε, η επί μέρους τροπολογία ψηφίζεται πάντοτε πριν από τη γενικότερη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό λέω, κ. Γαλανέ. Λοιπόν θέτω σε ψηφοφορία, κύριοι, την τροπολογία του κ. Μαθηκολώνη.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Δεν θα 'θελα να υποστεί αυτή τη μεταχείριση η τροπολογία μου, διότι σκοπεύω να την αποσύρω, κ. Πρόεδρε, αλλά θα 'θελα να αναφέρω ότι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία. Αλλά τότε γιατί να την υποβάλετε, κ. Μαθηκολώνη;

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Διότι με διέκοψε ο κ. Φάντης, και δεν με άφησε να ολοκληρώσω εκείνο που ήθελα να πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία εφόσον αποσύρεται, δεν τίθεται...

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Επιτρέψατέ μου, κ. Πρόεδρε, να αναφέρω κάτι πάνω σ' αυτό το σημείο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ξέρουμε τις θέσεις σας, κ. Μαθηκολώνη, για τους Σκαλιώτες.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Επιτρέψατέ μου, κ. Πρόεδρε, να τις διευκρινίσω καλύτερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να τις διευκρινίσετε.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Μπορεί να τις ξέρετε σεις, αλλά μπορεί άλλοι σ' αυτό το Σώμα να μην τις γνωρίζουν.

Κύριε Πρόεδρε, ο λόγος για τον οποίο αποσύρω αυτή την τροπολογία δεν είναι ότι δεν πιστεύω στην ορθότητά της. Πιστεύω στην ορθότητα της τροπολογίας και πιστεύω και στην συνταγματικότητά της, όπως ακριβώς πιστεύω στη συνταγματικότητα αυτού του είδους του μέτρου υπέρ του οποίου έχει ταχθεί και ο πρώην Γενικός Εισαγγελέας, κ. Τορναρίτης, όταν συζητείτο το θέμα του περί Κοινοτικών Εκλογών Νόμου. Όμως αποσύρω αυτή την τροπολογία για το λόγο ότι έχω διαπιστώσει, κατόπιν επαφών που είχα με τα διάφορα κόμματα, ότι πράγματι δεν πρόκειται να ψηφισθεί και θα ήταν ματαιοπονία να βρίσκεται ενώπιον του Σώματος. Όπως έχω πεί, λοιπόν, για να μην υποστεί αυτή τη μεταχείριση, την αποσύρω.

Θα ήθελα να πω επίσης ότι υιοθετώ ακριβώς όσα έχω πει για την τροπολογία, τη σχετική με το δικαίωμα του εκλέγεσθαι των εκτοπισθέντων ως Δημάρχων, και ειδικότερα ως προς τη δυνατότητα που υπάρχει, με την κατάργηση του άρθρου 138, η πλειοψηφία του Δημοτικού Συμβουλίου στη Λάρνακα να είναι εκτοπισθέντες. Επ' αυτού του σημείου βασιζόμεθα στην υπόσχεση, ας πούμε, των κομμάτων ότι δεν θα επιτρέψουν κατά την κατάρτιση των ψηφοδελτίων τέτοιο ενδεχόμενο. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφόσον λοιπόν αποσύρεται η τροπολογία του κ. Μαθηκολώνη, θέτω σε ψηφοφορία την τροπολογία την οποία υποβάλλουν οι δυο Επιτροπές Εσωτερικών και Νομικών για την απόλειψη του άρθρου 138 του Νομοσχεδίου.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της απόλειψης του άρθρου 138;

Υπάρχει ομοφωνία. Όστε δεν υπάρχει πρόβλημα.

Το άρθρο 138 του Νομοσχεδίου απαλείφεται ομόφωνα.

Προχωρούμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρα 139-141.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι στα άρθρα αυτά δεν υπάρχει οποιαδήποτε τροπολογία ή ένσταση και συνεπώς και τα άρθρα αυτά εγκρίνονται ομόφωνα με τις τρεις αποχές μόνον των Βουλευτών της ΕΔΕΚ.

Νομίζω ότι έχουμε φθάσει στο τέλος της δεύτερης ανάγνωσης του Νομοσχεδίου.

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου με την ανάγνωση του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Δήμων Νόμος του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της έγκρισης του Νομοσχεδίου;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ομόφωνα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουνωτός τι ψηφίζει;

Λ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Σήκωσε το χέρι του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζετε υπέρ του Νομοσχεδίου ή απέχετε, κ. Κατσουνωτέ;

Ι. ΚΑΤΣΟΥΝΩΤΟΣ:

Με τη θέση στην οποία έχομε τοποθετηθεί, κ. Πρόεδρε, τηρούμε αποχή εκτός από τη διενέργεια εκλογών. Εκεί εμείς ψηφίζουμε υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν γίνεται, ή το ψηφίζετε ή το καταψηφίζετε· δεν υπάρχει θέμα.

Ι. ΚΑΤΣΟΥΝΩΤΟΣ:

Έχομε εξηγήσει τη θέση μας, κ. Πρόεδρε, με αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Απέχετε.

Πολύ ωραία. Το Νομοσχέδιο λοιπόν ψηφίζεται σε Νόμο, με πόσους ψήφους υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και μια αποχή.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Και μια αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε λοιπόν τώρα στο δεύτερο Νομοσχέδιο που είναι έτοιμο και είναι «Ο περί Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1982».

Καλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση προς το Σώμα.

Είναι ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ «Ο ΠΕΡΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1982»

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Χρίστος Κουρτελλάρης

Θαλής Μιχαηλίδης

Ιωάννης Μάτσης

Ανδρέας Φάντης

Χρίστος Σιλωμής

Κυριάκος Χρίστου

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δυο συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στις 22 Νοεμβρίου 1984 και στις 26

Σεπτεμβρίου 1985. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και εξέφρασαν απόψεις εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Συμβουλίου Εγγραφής Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών, του Συνδέσμου Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Κύπρου και του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κύπρου.

Με το νόμο που προτείνεται επιφέρεται αριθμός τροποποιήσεων στο βασικό περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμο, οι οποίες κρίνονται αναγκαίες από την ως τώρα πρακτική εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής.

Μεταξύ των πιο πάνω προτεινόμενων τροποποιήσεων περιλαμβάνεται τροπολογία που αφορά τα απαραίτητα προσόντα για να δικαιούται ένα πρόσωπο να εγγραφεί ως αρχιτέκτονας ή πολιτικός μηχανικός στο μητρώο Εγγραφής του Συμβουλίου Εγγραφής Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών καθώς και τροπολογία που ρυθμίζει λεπτομερειακά τα σχετικά με τη μετάκληση και απασχόληση στην Κύπρο αλλοδαπών αρχιτεκτόνων ή πολιτικών μηχανικών.

Με τις τροποποιήσεις αυτές διασφαλίζεται ειδικότερα ότι τα πρόσωπα που θα δικαιούνται να εγγράφονται στο Μητρώο Εγγραφής Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών θα είναι απαραίτητα εκείνα που η βασική τους μόρφωση ανάγεται, ανάλογα με την περίπτωση, στον κλάδο του αρχιτέκτονα, του πολιτικού μηχανικού ή του μηχανικού κατασκευών. Με τον τρόπο αυτό καλύπτεται το κενό που υπάρχει στην υφιστάμενη νομοθεσία και που δίδει το δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο αυτό και προσώπων που στην πραγματικότητα δεν συγκεντρώνουν τα απαραίτητα ουσιαστικά προσόντα του αρχιτέκτονα ή πολιτικού μηχανικού ή μηχανικού κατασκευών.

Επίσης εισάγεται σχετική διευκρινιστική διάταξη σύμφωνα με την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο στις περιπτώσεις που παραχωρεί ειδική άδεια σε αλλοδαπούς αναγνωρισμένης φήμης στο επάγγελμα για μελέτη ή εκτέλεση έργων στη Δημοκρατία να έχει παράλληλα την ευχέρεια να την παραχωρεί υπό τον όρο ότι η μελέτη ή τα έργα για τα οποία παραχωρείται θα γίνονται σε συνεργασία με Κύπριους αρχιτέκτονες ή πολιτικούς μηχανικούς εγγεγραμμένους σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία της Δημοκρατίας.

Η Επιτροπή από την ως τώρα εξέταση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου έχει διαπιστώσει ότι η ολοκλήρωση της μελέτης του δεν αναμένεται να επιτευχθεί σύντομα, μια και οι υπόλοιπες τροπολογίες που περιλαμβάνονται σ' αυτό πραγματεύονται γενικότερα θέματα αρχής που καθάπτονται των συμφερόντων πολλών ενδιαφερόμενων πλευρών με αντικρουόμενες σε πολλές περιπτώσεις θέσεις και επιδιώξεις. Γι' αυτό και έκρινε σκόπιμο να προωθήσει στο παρόν στάδιο τις δυο πιο πάνω τροπολογίες για τις οποίες υπάρχει ομοφωνία μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων πλευρών, για να πληρωθεί έτσι το υφιστάμενο κενό που διαπιστώθηκε στην ισχύουσα νομοθεσία και το οποίο προσφέρει δυνατότητες για καταστρατήγηση των διατάξεών της.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, με τη συναίνεση όλων των ενδιαφερομένων πλευρών, εισηγείται την ξέχωρη προώθηση των προαναφερθεισών τροπολογιών, τις οποίες και ενέταξε σε ξεχωριστό νομοσχέδιο, του οποίου και προτείνει την ψήφιση από τη Βουλή. Οι υπόλοιπες διατάξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, όπως έχει αποφασιστεί, θα τύχουν παραπέρα εξέτασης από την Επιτροπή με βάση την αξιολόγηση των διαφόρων παραστάσεων και εισηγήσεων που έχουν γίνει απ' όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Μη υπάρχόντων ομιλητών επί θέματος αρχής προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 1 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 2 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 9B του βασικού νόμου. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 3 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται μη υπάρχουσας ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 14 του βασικού νόμου. Άρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 4 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται μη υπάρχουσας ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μεταβατικά διατάξεις. Άρθρον 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 5 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης.

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη και τελευταία ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως το Νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Προχωρούμε τώρα στο επόμενο Νομοσχέδιο που είναι «Ο περί Αγροφυλάκων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985».

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΑΓΡΟΦΥΛΑΚΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος
Θαλής Μιχαηλίδης
Ανδρέας Φάντης
Κυριάκος Χρίστου
Χρίστος Κουρτελλάρης
Χρίστος Σολωμής
Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 3 Οκτωβρίου 1985. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών οι οποίοι ανέλυσαν τους σκοπούς του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής περί Αγροφυλάκων νομοθεσίας ώστε να μειωθεί από επτά σε πέντε χρόνια το χρονικό όριο που απαιτείται για την απόκτηση από τους αγροφύλακες δικαιώματος για φιλοδώρημα. Με την ίδια τροποποίηση καθορίζονται οι περιπτώσεις αφυπηρέτησης αγροφυλάκων και το ύψος του καταβαλλόμενου φιλοδωρήματος το οποίο θα είναι ίσο με το ένα εικοστό τέταρτο του τελευταίου μηνιαίου μισθού τους για κάθε συμπληρωμένο μήνα υπηρεσίας.

Οι πιο πάνω τροποποιήσεις αποτελούν στην ουσία υλοποίηση σχετικής συμφωνίας που έχει επιτευχθεί μεταξύ της Κυβέρνησης και των συνδικαλιστικών οργανώσεων σχετικά με το αίτημα των αγροφυλάκων για χορήγηση φιλοδωρήματος σε περίπτωση αφυπηρέτησής τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την φήμισή του σε νόμο, αφού επενεχθούν ορισμένες επιμέρους τροποποιήσεις που θεωρήθηκαν αναγκαίες. Αντίγραφο του ετοιμασθέντος νέου νομοσχεδίου επισυνάπτεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Μη υπαρχόντων ομιλητών επί θέματος αρχής προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 1 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται μη υπαρχούσης ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσεις του άρθρου 21 του βασικού νόμου. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 2 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έναρξιν ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 3 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως.

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση με την ανάγνωση του Συνοπτικού τίτλου του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Αγροφυλάκων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως το Νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Το επόμενο θέμα του Κεφαλαίου Α' που βρίσκεται μπροστά μας, που είναι και το τελευταίο, είναι «Οι περί Χορηγημάτων και Απολαβών της Εθνικής Φρουράς της Δημοκρατίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985».

Καλείται ο κ. Γαλανός να αναγνώσει την έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ ΩΣ «ΟΙ ΠΕΡΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΛΑΒΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Θαλής Μιχαηλίδης

Ανδρέας Φάντης

Κυριάκος Χρίστου

Χρίστος Κουρτελλάρης

Χρίστος Σολωμής

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών και Άμυνας μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 3 Οκτωβρίου 1985. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Άμυνας οι οποίοι ανέλυσαν τις πρόνοιες των υπό συζήτηση Κανονισμών.

Με τους προτεινόμενους Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τα άρθρα 23 και 28 του περί της Εθνικής Φρουράς Νόμου, σκοπείται η αύξηση του μηνιαίου επιδόματος των εθνοφρουρών από £4.50 σε £8.00.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής από τους εκπροσώπους του αρμόδιου Υπουργείου στο πιο πάνω μηνιαίο χορήγημα των εθνοφρουρών έχει ενσωματωθεί και το εκ £1.50 σεντ «επίδομα σιγαρέττων» που μέχρι τώρα παραχωρείτο μηνιαίως στους εθνοφρουρούς πέρα από το βασικό τους

χορήγημα. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία του Υπουργείου ο λόγος που επέβαλε την αναθεώρηση του επιδόματος των εθνοφρουρών είναι η σημαντική αύξηση στο κόστος ζωής από το 1978 όταν για τελευταία φορά αναθεωρήθηκε το εν λόγω επίδομα. Η πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση που θα προκύψει από την προτεινόμενη αύξηση υπολογίζεται να είναι της τάξης των £220,000 περίπου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών και Αμύνης επικροτώντας την προτεινόμενη αύξηση του μηνιαίου επιδόματος στους εθνοφρουρούς έχει τη γνώμη ότι το επίδομα αυτό θα πρέπει, όταν οι συνθήκες το επιτρέπουν, να αναθεωρείται σε συχνότερα χρονικά διαστήματα ώστε να προσαρμόζεται με την εκάστοτε αύξηση στο κόστος ζωής.

Ενόψει των πιο πάνω, η Επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό συζήτηση Κανονισμών με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1η Οκτωβρίου 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παπαρές.

Ο κ. Παπαρές είναι ο "spokesman" επί στρατιωτικών θεμάτων.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Στο Υπουργικό Συμβούλιό του, κ. Πρόεδρε, αυτός είναι ο Υπουργός Αμύνης μας.

(Γέλωτες)

Α. ΠΑΠΑΡΕΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υποστηρίζουμε ανεπιφύλακτα την αύξηση του επιδόματος προς τους εθνοφρουρούς μας από £4.50 σε £8.00. Ευχής έργο θα ήταν αν η Κυβέρνηση μπορούσε να δώσει ακόμα περισσότερα.

Για να είναι όμως δίκαιη η κατανομή των £8.00 για όλους τους εθνοφρουρούς, θα 'θελα να εισηγηθώ όπως όλοι ανεξαιρέτα οι στρατιώτες τοποθετούνται εκ περιτροπής στα διάφορα φυλάκια και στη γραμμή αντιπαράταξης. Υπάρχουν πράγματι αρκετά παράπονα από στρατευμένα παιδιά μας που στέλλονται από τη Λάρνακα, τη Λευκωσία ή από άλλες πόλεις, για παράδειγμα στον Κάτω Πύργο, στα Κόκκινα ή στην πράσινη γραμμή κλπ. και για να επιστρέψουν μόνον με την άδειά τους ξοδεύουν με ένα ταξίδι τις £8.00.

Γι' αυτό η εισήγησή μου είναι όπως όλοι οι στρατιώτες στέλλονται εκ περιτροπής να υπηρετήσουν στα πιο απομακρυσμένα φυλάκια και όχι άλλοι να είναι στη Λευκωσία ή στη Λεμεσό ή έξω από τα σπίτια τους και άλλοι να στέλλονται τόσο μακριά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε. Θα 'θελα να κάμω δυο παρατηρήσεις, διότι υποστηρίζουμε όπως χορηγηθεί στους εθνοφρουρούς μας όχι η αύξηση που προτείνεται στο νομοσχέδιο αλλά πολύ μεγαλύτερη αύξηση.

Η πρώτη παρατήρηση που θα 'θελα να κάμω είναι ότι μέσα στην τελευταία εικοσαετία, δηλαδή από την ημέρα που ιδρύθηκε η Εθνική Φρουρά δώσαμε στους εθνοφρουρούς μόνον £1.5 αύξηση και αυτό ύστερα από πολλούς καυγάδες. Τώρα ανεβάζουμε το ποσό στις £8. Είναι ανεπαρκέστατο αυτό το ποσό και πιστεύω ότι το συντομότερο δυνατό θα πρέπει να αυξηθεί το ποσό τουλάχιστο σε £10-£12 αν θέλουμε πραγματικά να πούμε ότι κάτι δώσαμε στους εθνοφρουρούς μας.

Το δεύτερο που θα 'θελα να παρατηρήσω είναι ότι στη γραμμή αντιπαράθεσης, γενικά στις απομακρυσμένες περιοχές, στέλλονται συνήθως εκείνοι οι οποίοι θεωρούνται ότι ανήκουν σε κάποια πολιτικά κόμματα ή έχουν κάποια πολιτικά φρονήματα και αυτό θεωρείται ως τιμωρία και συνήθως αυτοί που στέλλονται είναι αριστεροί. Ας μην το κρύβουμε αυτό το πράγμα. Νομίζω ότι είναι καιρός να σταματήσει αυτή η δυσμενής διάκριση σε βάρος των αριστερών εθνοφρουρών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι. Με πολλή συντομία θέλουμε να τονίσουμε και εμείς ότι πράγματι το ποσό των £8 είναι ανεπαρκές και ότι θα πρέπει σύντομα, όταν θα πρόκειται να γίνει νέα αναπροσαρμογή, το άλμα να είναι πιο σημαντικό ώστε πράγματι να μη δίδεται στους εθνοφρουρούς αυτός ο μισθός σχεδόν πείνας.

Εδώ θα πρέπει να παρατηρήσουμε και το εξής: 'Ότι το επίδομα το οποίο δίδεται στους δοκίμους, σε σύγκριση με το επίδομα που δίδεται στους εθνοφρουρούς, είναι πολύ μεγαλύτερο. Είναι τριπλάσιο δηλαδή το ποσό που δίδεται στους δοκίμους. Δεν εισηγούμεθα να ελαττωθεί το ποσό των δοκίμων. 'Όμως, εκείνο που εισηγούμεθα, για να είμεθα πάντα δίκαιοι, είναι ότι πρέπει, πράγματι, να υπάρξει μια αύξηση ώστε η διαφορά μεταξύ των δυο επιδομάτων να είναι σίγουρα μικρότερη από αυτή η οποία είναι σήμερα.

'Όσον αφορά το θέμα της γραμμής αντιπαράταξης, εμείς σαν ΔΗ.ΚΟ. είμεθα οι πρώτοι, και το τονίζουμε, που πιστεύουμε ότι πρέπει οι εθνοφρουροί να στέλλονται στα φυλάκια της γραμμής αυτής εκ περιτροπής. Δεν είναι μόνον θέμα δυσμενών διακρίσεων. Τουναντίον, ένας που αγαπά τον τόπο του, θα 'θελε πρώτος να βρεθεί στη γραμμή αντιπαράταξης για να δει πραγματικά ποιο είναι το νόημα αυτού του αγώνα και τι σημαίνει αυτή η πράσινη γραμμή που χωρίζει αυτό τον τόπο.

Γι' αυτό το λόγο αναμένουμε, εφόσον από όλες τις πλευρές έχει ακουσθεί η ίδια εισήγηση, ότι η φρούρηση στα φυλάκια αντιπαράταξης θα πρέπει να γίνεται όσο είναι δυνατό εκ περιτροπής και η Κυβέρνηση, και ειδικότερα το αρμόδιο Υπουργείο, να λάβει σοβαρά υπόψη αυτή την εισήγηση που, όπως φαίνεται, είναι ομόφωνη από όλες τις πλευρές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Άλλος ομιλητής επί θέματος αρχής;

Ο κ. Αναστασιάδης.

ΑΥΓ. ΠΑΠΑΡΕΣ:

Πάει για Υπουργός!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι Υφυπουργός!

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δέχομαι τον τίτλο.

Κύριε Πρόεδρε. Είναι με μεγάλη ευχαρίστηση που έχουμε ακούσει και το Δημοκρατικό Κόμμα να υιοθετεί, πράγματι, ότι ήλθε η ώρα να δοθούν αυξήσεις στους εθνοφρουρούς.

Όμως, σαν Πρόεδρος της Επιτροπής Εσωτερικών, ο κ. Γαλανός θα έπρεπε να θυμάται πως οι διάφορες πλευρές της Βουλής στις Επιτροπές Εσωτερικών και Οικονομικών είχαν εισηγηθεί την αύξηση του επιδόματος κατά αρκετά μεγαλύτερο ποσοστό. Εκείνοι που το απέρριψαν είναι η Κυβέρνηση που στηρίζεται στο ΔΗ.ΚΟ. ή που τη στηρίζει το ΔΗ.ΚΟ. Δεν στηρίζεται πουθενά, αλλ' εν πάση περιπτώσει μιλώ για το Κόμμα.

(Γέλωτες)

Εκείνο που πρέπει η Κυβέρνηση επί τέλους οριστικά να καταλάβει —είναι εδώ και πάλι που χαιρόμαστε γιατί με τα λόγια ο κ. Γαλανός συμφωνεί— είναι ότι δεν πρόκειται για δυσμενείς διακρίσεις αν οι εθνοφρουροί υπηρετούν ή όχι στα ακραία φυλάκια. Είναι τουναντίον, πράγματι, τιμή και καθήκον προς την πατρίδα, κ. Γαλανέ. Αλλά αυτή η τιμή και το καθήκον δεν είναι μόνον προς ορισμένες τάξεις. Τα παιδιά μερικών του ΔΗ.ΚΟ. που υπηρετούν αν ήταν τρόπος θα μεταφέρονταν τα φυλάκια έξω από το σπίτι τους για να τα βλέπει η μαμά τους. Γίνονται και συμβαίνουν καθημερινά. Και είναι ένας από τους τρόπους ψηφοθηρίας, προς πληροφορία σας, αυτός. Καλούν γονείς και τους υποχρεώνουν, εκμεταλλεόμενοι πιθανόν αδυναμίες τους, να εγγραφούν στο ΔΗ.ΚΟ. λέγοντάς τους «εγγραφείτε και αποκτήσατε ταυτότητα του ΔΗ.ΚΟ. και το παιδί σας θα μετατεθεί και θα έλθει στην πόλη, όπου επιθυμείτε, ή πολύ πλησίον της πόλης που επιθυμείτε».

Μπορούμε να δώσουμε αυξήσεις. Μπορούμε να δώσουμε επιδόματα μεταφορικών εξόδων στους εθνοφρουρούς, αν αρχίσουμε να κόβουμε μερικούς συμβούλους αχρείαστους, οι οποίοι αφυπηρετούν ή εν πάση περιπτώσει περατώνουν κάποιες υπηρεσίες στη Δημοκρατία, είτε γιατί συνταξιοδοτήθηκαν είτε γιατί πλέον οι υπηρεσίες τους στα διάφορα Υπουργεία δεν κρίνονται σκόπιμες και αντί να τους δίνουμε χιλιάδες λίρες για να συμβουλευούν δεν ξέρω σε τι θέματα, προσφέρουμε απ' εκείνα τα χρήματα για να ικανοποιήσουμε πραγματικές ανάγκες αυτών των νέων οι οποίοι στέλλονται στα σύνορα για να προστατεύσουν την πατρίδα τους. Και είναι περιττό κάθε μέρα να μιλούμε και να διαλαλούμε ότι δεν απεμπολούμε τα δικαιώματά τους αν καθημερινά δημιουργούμε το αίσθημα της πικρίας σε όσους τάχθηκαν να υπηρετούν αυτή την πατρίδα και ιδιαίτερα να την υπερασπίζονται. Γιατί, κ. Γαλανέ, κύριοι του ΔΗ.ΚΟ., κύριοι της Κυβέρνησης του ΔΗ.ΚΟ. δεν είναι νοητή ακόμα και στο στράτευμα η κακομεταχείριση, η δυσμενής μεταχείριση, η δυσμενής διάκριση. Και υπάρχουν πληροφορίες, κ. Γαλανέ, για να δείτε την αξιοκρατία που επικρατεί και στο στράτευμα, ότι ο νυν Υπουργός Αμύνης ζήτησε τους καταλόγους αξιωματικών και υπαξιωματικών για να τους εγκρίνει ο ίδιος αυτοπροσώπως. Να εγκρίνει ο ίδιος αυτοπροσώπως ποιοι είναι ικανοί να υπηρετήσουν ως αξιωματικοί και υπαξιωματικοί! Είναι και αυτός, κ. Γαλανέ, ένας τρόπος ή μια μορφή αξιοκρατίας που έχετε εισάξει στο στράτευμα. Συνεπώς αντί να ωραιολογούμε από το Βήμα της Βουλής, καλό θα ήταν κάποτε, αν όντως πιστεύετε σε όσα λέγετε, ή να πείτε ότι αποσύρετε την εμπιστοσύνη σας κι εσείς

από αυτούς που δεν την έχουν από το λαό ή, τουλάχιστον, να διαχωρίσετε τις θέσεις σας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης ο οποίος δεν μίλησε μέχρι της στιγμής.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μόνον δυο λόγια θα πω, κ. Πρόεδρε. Εφόσον υπάρχει, όπως φαίνεται, μια γενική διάθεση εκ μέρους της Βουλής να θεωρήσει ότι αυτά τα επιδόματα είναι εντελώς ανεπαρκή και ότι πράγματι δεν είναι νοητό να προβάλλονται οικονομικοί λόγοι για να δοθούν κάποια υποφερτά —που να μην προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια— επιδόματα, να ανατεθεί στον Πρόεδρο της Βουλής εκ μέρους όλων των Βουλευτών να μεταφέρει στην Κυβέρνηση την απαίτηση για άμεση αναθεώρηση αυτών των επιδομάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Φαίνεται ότι ο κ. Αναστασιάδης αποφάσισε να κάμει έναρξη της νέας Βουλευτικής προεκλογικής εκστρατείας και έτσι ανέβηκε στο Βήμα με Δημοσθενικό ύφος και μίλησε για ωραιολογίες, αλλά στην πραγματικότητα αυτά τα οποία μας είπε εδώ ήταν δικές του αερολογίες. Και ας μη μιλούμε με υπερβολές, με δυνατό τόνο της φωνής και με διάφορους θεατρνισμούς για να παρουσιάσουμε μια κατάσταση η οποία δεν ταυτίζεται στην πραγματικότητα με αυτά που ελέχθησαν.

Εδώ το θέμα ήταν πολύ απλό. Υπάρχει μια ομόφωνη Έκθεση της Επιτροπής να αυξηθεί το επίδομα των εθνοφρουρών και όλοι συμφωνήσαμε για την αύξηση και όλοι εισηγηθήκαμε στην Κυβέρνηση να αυξηθεί το επίδομα ακόμα περισσότερο, εντός των δυνατοτήτων, και σε πιο τακτικά χρονικά διαστήματα. Επιπλέον συμφωνήσαμε όλοι μας ότι πρέπει οι εθνοφρουροί να πηγαίνουν στην πράσινη γραμμή και στη γραμμή αντιπαράταξης εκ περιτροπής. Νομίζω ότι το θέμα των εθνοφρουρών και γενικά της Εθνικής Φρουράς δεν προσφερόταν για δημοκοπία. Μπορούσε ο κ. Αναστασιάδης να βρει πολλά άλλα θέματα για να κάμει έναρξη της νέας περιόδου του προεκλογικού αγώνα. Δεν προσφερόταν μια ομόφωνη Έκθεση για το σκοπό αυτό και νομίζω ότι σε πολλές περιπτώσεις ένα κόμμα, παρόλο που υποστηρίζει την Κυβέρνηση, μπορεί να εκφράσει δικές του απόψεις ή να προσπαθήσει να πιέσει προς μια κατεύθυνση. Γι' αυτό δεν νομίζω ότι ο κ. Αναστασιάδης, ο οποίος έχει αρκετή αντίληψη, δεν μπορεί να αντιληφθεί ότι η θέση αυτή του ΔΗ.ΚΟ. την οποία πρόβαλε, δεν συγκρούεται με το γεγονός ότι η Κυβέρνηση για τον α' ή β' λόγο έδωσε αυτή την αύξηση και όχι κάποια άλλη.

Βέβαια είναι εύκολο, όταν είναι κάποιος στην αντιπολίτευση, να μιλά και για πολύ μεγάλες αυξήσεις και πάντα να βλέπει σκάνδαλα εκεί που δεν υπάρχουν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κύριοι, νομίζω ότι έχει εξαντληθεί το θέμα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Επί προσωπικού θέματος, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε μιλήσει εναντίον του κ. Γαλανού και σας απάντησε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Επί προσωπικού θέματος ζητώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν έθιξα καθόλου το πρόσωπο του κ. Γαλανού, και δεν είπα ότι είπε αερολογίες, ούτε είπα για ηθοποιΐες, ή για προεκλογικούς αγώνες ή για οτιδήποτε. Ήταν θέσεις δικές μου, του κόμματός μου, έναντι του κόμματος του κ. Γαλανού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη. Νομίζω ότι δεν υπάρχει προσωπικό θέμα. Το θέμα έχει εξαντληθεί.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έχω και μια άλλη συγκεκριμένη εισήγηση, κ. Πρόεδρε. Δεν πρόκειται να μπω στην επιθετολογία. Η Βουλή να επαναφέρει το θέμα της συνεισφοράς στην Εθνική Φρουρά και αντί της περικοπής που έγινε στο 1/2% να αυξηθεί η συνεισφορά στο 1 ή και περισσότερο τοις εκατόν, και μ' αυτό τον τρόπο και προς τους εθνοφρουρούς μπορούν να δοθούν καλύτερα επιδόματα αλλά και θα είναι πιο αξιόλογη και πιο αξιόμαχη η Εθνική Φρουρά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι Βουλευτές. Από τη συζήτηση που έγινε γύρω από αυτό το θέμα προκύπτουν δυο γεγονότα, ή μάλλον τρία.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα σας δώσω το λόγο κ. Αναστασιάδη. Το θέμα έχει εξαντληθεί. Λυπούμαι.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αφήστε μια καλύτερη ανάμνηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώς η κακώς, κ. Αναστασιάδη, έκαμα ruling, τελείωσε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Πότε το κάματε το ruling;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα πρέπει να πειθαρχούμε και λίγο στην έδρα. Δεν γίνονται αυτά τα πράγματα. Προήδρευα τελευταίως στο Συμβούλιο της Ευρώπης και όλοι εδέχοντο τα rulings μου. Μόνον εδώ είναι που δεν θέλουμε να δεχθούμε τίποτε.

Κύριοι, σας παρακαλώ. Ας σοβαρευτούμε και λίγο.

Εδώ πέρα, έχουν ξεχωρίσει τρία πράγματα. Η πρώτη εισήγηση η οποία είναι ομόφωνη από όλο το Σώμα, είναι ότι πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια να αυξηθεί το επίδομα των εθνοφρουρών.

Η δεύτερη εισήγηση είναι ότι όλοι οι εθνοφρουροί πρέπει να τυγχάνουν της ίδιας μεταχείρισης. Δηλαδή αν υπάρχει ευνοιοκρατία να σταματήσει.

Και η τρίτη εισήγηση είναι αυτή του κ. Λυσσαρίδη, να επανεξετάσει η Κυβέρνηση το θέμα επαναφοράς νομοσχεδίου περί συνεισφοράς για την άμυνα με την εισήγηση να αυξηθεί η εισφορά από 1/2 σε 1%.

Αυτά τα τρία θέματα, τα οποία προκύπτουν από τη συζήτηση αυτή, θα τα υποβάλω προς την Κυβέρνηση για περαιτέρω εξέταση.

Ο κ. Σολωμός.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μια παρατήρηση όσον αφορά την τρίτη εισήγηση όπως έχει διαμορφωθεί. Συγκεκριμένα αναφέρομαι στην εισήγηση του κ. Λυσσαρίδη για τυχόν αύξηση του ποσοστού για την άμυνα από 1/2 σε 1%. Είναι η ταπεινή μου γνώμη, μέσα στα πλαίσια και παλαιότερης συζήτησης στο Σώμα του θέματος της αμυντικής θωράκισης που έγινε σε κλειστή συνεδρίαση —η μοναδική, αν δεν απατώμαι, στη Βουλευτική αυτή περίοδο— ότι θα πρέπει σε γενικότερη έκταση να αντιμετωπιστεί το θέμα της άμυνας και της αμυντικής θωράκισης διότι δεν πιστεύω να υπάρχει οποιοσδήποτε Βουλευτής, αλλά και οποιοσδήποτε Έλληνα Κύπριος που να διαφωνεί στο να δοθούν οσαδήποτε ποσά και να χορηγηθούν οποιοσδήποτε αυξήσεις σ' αυτό τον τομέα. Επομένως, ο περιορισμός αυτής της εισήγησης του Σώματος σε αύξηση του ποσοστού συνεισφοράς σε 1%, νομίζω ότι δεν θα εξυπηρετήσει ίσως το στόχο τον οποίο βλέπει ο κ. Λυσσαρίδης· και είναι η θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού τουλάχιστον από ανέκαθεν ότι η ουσιαστική ενίσχυση της αμυντικής μας θωράκισης μέσα σε γενικότερα πλαίσια και όχι μέσα στην αύξηση του ποσοστού από 1/2% σε 1% για την άμυνα, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί υπεύθυνα πλέον, σοβαρά και οπωσδήποτε οριστικά —σφαιρικά, θα έλεγα, χρησιμοποιώντας και λέξεις άλλων συναδέλφων— μαζί φυσικά μ' αυτή την εισήγηση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα υποβληθεί, λοιπόν, η βελτιωμένη από τον κ. Σολωμή, εισήγηση του κ. Λυσσαρίδη, διότι πραγματικά είναι ένα από τα τρία βασικά θέματα τα οποία προκύπτουν από τη συζήτηση που έγινε.

Κύριοι συνάδελφοι, έχουμε φθάσει στο τέλος της νομοθετικής εργασίας και θα προχωρήσουμε τώρα . . .

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΑ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Απλώς, κ. Πρόεδρε, θα 'θελα να εισηγηθώ, εφόσον ασχολούμεθα με θέματα οικονομικά που σχετίζονται με την Εθνική Φρουρά —το θέμα της αύξησης του επιδόματος των εθνοφρουρών, το θέμα των επιδομάτων προς τους συγγενείς των εθνοφρουρών, το θέμα της αμυντικής θωράκισης κλπ.— ότι θα έπρεπε αυτή η Βουλή να κατατοπιστεί —η νέα τουλάχιστο Βουλή— σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ζητούνται προσφορές για τη διατροφή του στρατεύματος αλλά και για την αγορά οπλισμού. Και θα έπρεπε να υπάρχουν Κανονισμοί απ' αυτή τη Βουλή σχετικά με το πώς να ζητούνται αυτές οι προσφορές και να γίνονται αυτές οι πράξεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι ένα πολύ σοβαρό και πολύ καυτό θέμα για το οποίο αναμφισβήτητα ουδείς θα είχε ένσταση. Νομίζω, όμως, ότι αυτό το θέμα θα πρέπει να το αφήσουμε για τη νέα Βουλή, εφόσον πολύ σύντομα θα έχουμε Βουλευτικές εκλογές. Είναι ένα θέμα πραγματικά πολύ σοβαρό, το οποίο η νέα Βουλή θα πρέπει να εξετάσει.

Προχωρούμε τώρα στο Κεφάλαιο Β' που αφορά την Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν ψηφίστηκαν ακόμα οι Κανονισμοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχουμε παρασυρθεί όλοι μας από την πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση πάνω στο θέμα των Κανονισμών.

Υπάρχει οποιοσδήποτε ο οποίος διαφωνεί με τους Κανονισμούς αυτούς;

Μη υπάρχουσας οποιασδήποτε διαφωνίας οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε τώρα στο Κεφάλαιο Β', που είναι η Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

1) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 51) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 52) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της αυτής Επιτροπής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 53) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της αυτής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 54) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της ίδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 55) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 56) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της αυτής ως ανωτέρω Επιτροπής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 32) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της ίδιας ως ανωτέρω Επιτροπής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 33) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της ίδιας ως ανωτέρω Επιτροπής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 34) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της ίδιας ως ανωτέρω Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 8) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της ίδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

11) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

12) Ο περί Γεωργικών Φαρμάκων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου (Κυρωτικός) Νόμος του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

14) Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών και Αμύνης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

15) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 35) του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

16) Οι περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) Κανονισμοί του 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

17) Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού και ενώπιον της κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

18) Δέκατη Έκθεση Προόδου για το δρόμο Λευκωσίας-Λεμεσού.

Εστάλη από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων και της Επιτροπής Παρακολουθήσεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19) Έγγραφα αποσταλέντα από το Υπουργείο Οικονομικών στις 9/10/85 σύμφωνα με το εδάφιο (2) του Άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως

(Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμου του 1984 (Αρ. 3 του 1984).

Εστάλησαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

21) Έγγραφα αποσταλέντα από το Υπουργείο Οικονομικών στις 10/10/85 σύμφωνα με το εδάφιο (2) του Άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων Νόμου του 1984 (Αρ. 3 του 1985).

Εστάλησαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22) Έγγραφα που αφορούν:

(α) Την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία που έληξαν ή λήγουν μέχρι 31/10/85 και

(β) τη σκοπούμενη πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και την εκπαιδευτική υπηρεσία

δυνάμει του άρθρου 3 (1) (α) του περί Προσλήψεων Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Εστάλησαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

23) Σχέδιο Απόφασης περί διάλυσης της Βουλής των Αντιπροσώπων. Υπεβλήθη από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστεράς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον των Κοινοβουλευτικών επιτροπών Εσωτερικών και Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

24) Σχέδιο Απόφασης περί διάλυσης της Βουλής των Αντιπροσώπων. Εστάλη από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Εσωτερικών και Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

25) Σχέδιο Απόφασης περί διάλυσης της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Κατετέθη από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Κόμματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον των δυο Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Εσωτερικών και Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

26) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

Κατετέθη από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστεράς και την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

27) Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

Υπεβλήθη από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστεράς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Επιτροπής Εσωτερικών και Αμύνης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

28) Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1985.

Υπεβλήθη από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστεράς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών και Αμύνης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

29) Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

Υπεβλήθη από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΔΗ.ΚΟ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών και Αμύνης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Περατώθηκε η ανάγνωση των κατατεθέντων Νομοσχεδίων και Εγγράφων, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Εισηγούμαι όπως τα νομοσχέδια που αφορούν τον Εκλογικό Νόμο κηρυχθούν ως επείγουσας φύσης νομοσχέδια και συζητηθούν κατά την προσεχή συνεδρία της Βουλής. Για το σκοπό αυτό πρέπει να κληθεί σε συνεδρία η αρμόδια Επιτροπή σύντομα, για να είμεθα έτοιμοι για συζήτηση των νομοσχεδίων την ερχόμενη Πέμπτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ήδη ο κ. Γαλανός, κ. Κληρίδη, έχει πει ότι αύριο ή το Σάββατο θα καλέσει συνεδρία της Επιτροπής Εσωτερικών για να εξετάσει ακριβώς αυτά τα θέματα. Εν

πάση περιπτώσει πρέπει να έχουμε Έκθεση την προσεχή Πέμπτη.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Επίσης οι προτάσεις για τη διάλυση της Βουλής θα πρέπει να εξεταστούν σ' αυτές τις μέρες διότι πρέπει να αποφανθεί η Επιτροπή ποια θα είναι η ημερομηνία της διάλυσης και θα χρειαστεί ειδική συνεδρία για τη διάλυση της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όλα αυτά τα θέματα πρέπει να εξετασθούν και να έχουμε Έκθεση της Επιτροπής την προσεχή Πέμπτη, κ. Κληρίδη. Νομίζω ότι είναι τελείως καθαρό.

Ο κ. Παπαϊωάννου κάτι θέλει να πει.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Αν είναι απόφαση του Σώματος ότι θα έχουμε την προσεχή Πέμπτη τις Εκθέσεις των αρμόδιων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών πάνω στα νομοσχέδια, ασφαλέστατα είναι δεκτή. Αλλά διαφορετικά θα πρέπει να κηρυχθούν νομοσχέδια επείγουσας φύσης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως, αν δεν υπάρχουν έτοιμες οι Εκθέσεις την προσεχή Πέμπτη θα κηρυχθούν ως επείγουσας φύσης νομοσχέδια.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Όχι, από τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς τουλάχιστον θα καλέσουμε αμέσως την Επιτροπή Εσωτερικών και αν χρειαστεί θα συνεδριάζουμε κάθε μέρα. Τώρα δεν μπορώ να διαβεβαιώσω ότι θα προλάβουμε την εργασία αυτή διότι δεν είναι στο χέρι του Προέδρου της Επιτροπής. Εκείνο που μπορώ να διαβεβαιώσω είναι ότι θα μελετήσουμε τα νομοσχέδια με τον ταχύτερο δυνατό ρυθμό. Εξάλλου είναι στο χέρι της πλειοψηφίας των κομμάτων, αν επιθυμούν, να ζητήσουν να γίνει Έκθεση για τις θέσεις τους. Επομένως δεν θα οφείλεται σε αμέλεια ή ολιγωρία της Επιτροπής Εσωτερικών αν δεν συμπληρωθεί η εργασία. Είναι αυτό που θέλω να τονίσω. Είμεθα έτοιμοι να συνεδριάζουμε καθημερινά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι πρέπει να υπάρξει μια εικόνα του τι θα κάμει αυτό το Σώμα. Από ό,τι ελέχθη θα κάμει προσπάθεια ο κ. Γαλανός σαν Πρόεδρος της Επιτροπής Εσωτερικών. Αλλά αυτό δεν αρκεί για το Σώμα. Γι' αυτό εισηγούμαι να κηρυχθούν επείγοντα τα σχετικά νομοσχέδια και να συζητηθούν την προσεχή συνεδρία της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση στην εισήγηση αυτή;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως τα Νομοσχέδια κηρύττονται επείγοντα.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεν πρόκειται περί ενστάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών βεβαίως θα προσπαθήσει να κάμει τη δουλειά της ίσα με την προσεχή Πέμπτη. Το ότι κηρύχθηκαν επείγοντα τα νομοσχέδια δεν σημαίνει ότι η Επιτροπή δεν πρέπει να εργαστεί για να μας κάμει έκθεση, αλλά αντίθετα σημαίνει ότι η Επιτροπή Εσωτερικών πρέπει να επισπεύσει την εργασία αυτή.

Αντιλαμβάνομαι ότι αυτό είναι το νόημα του να κηρυχθούν επείγοντα τα Νομοσχέδια αυτά καθώς και τα Σχέδια Αποφάσεως.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Είχα υποβάλει μία τροπολογία. Ελπίζω να έχει παραληφθεί από την αρμόδια Επιτροπή. Την κατέθεσα στο Γενικό Διευθυντή της Βουλής.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κατατέθηκε.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ναι, αλλά δεν άκουσα, γι' αυτό λέω να γίνει σαφές ότι κατατέθηκε μια τροπολογία και έπρεπε να συμπεριληφθεί στα έγγραφα που θα μελετήσει η αρμόδια Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πρέπει να ευρίσκεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Κυκλοφόρησε· την έχουμε όλοι μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυκλοφόρησε και είναι εις χείρας όλων.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εν τάξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πάση περιπτώσει, όταν θα συζητούνται όλες οι Αποφάσεις, θα συζητηθεί και η παρέμβαση η δική σας, κύριε Λυσσαρίδη.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ' που αφορά Ερωτήσεις και Απαντήσεις.

Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.

Ερώτηση ημερομηνίας 1ης Νοεμβρίου 1984, υποβληθείσα από το αξιότιμο Μέλος της Βουλής κ. Ρήνα Κατσελλή περιφέρειας Κερύνειας και ληφθείσα την 1η Νοεμβρίου 1984.

«Προ καιρού έχει ληφθεί απόφαση από την Κυβέρνηση για ανέγερση συγκεντρωτικών Κυβερνητικών κτιρίων τα οποία θα στεγάσουν όλα τα Υπουργεία και έχει οριστεί τόπος ανέγερσης η περιοχή στην οποία βρίσκονται σήμερα διάφορες υπηρεσίες, κυρίως του Υπουργείου Εσωτερικών.

Άσχετα με το χρόνο υλοποίησης της απόφασης αυτής, λαμβάνοντας υπόψη τον ανεπανόληπτο χαρακτήρα των υφιστάμενων παλιών κτιρίων που υπάρχουν εκεί, την ιστορική τους σημασία, (εκεί έχει στεγαστεί και το πρώτο Νομοθετικό σώμα επί Αγγλοκρατίας), τις σύγχρονες πανευρωπαϊκές αποφάσεις (Council of Europe κ.τ.λ.) για διατήρηση και χρησιμοποίηση για πολιτιστικούς σκοπούς των παλιών ιστορικών κτιρίων, ερωτούνται οι αρμόδιοι αν προτίθενται να μεταβάλουν την υφιστάμενη απόφαση και να κηρύξουν τα κτίρια αυτά διατηρητέα αφαιρώντας σταδιακά τις αντιαισθητικές παράγκες που έχουν προστεθεί μεταγενέστερα).

Απάντηση ημερομηνίας 4 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 1ης Νοεμβρίου 1984 του αξιότιμου Μέλους της Βουλής περιφέρειας Κερύνειας κ. Ρήνας Κατσελλή.

«Το θέμα της διατήρησης των παλαιών κτιρίων που στεγάζονται διάφορες υπηρεσίες και το Υπουργείο Εσωτερικών (πρώην Αρχιγραμματεία) καθώς και της περαιτέρω προώθησης του σχεδίου για Νέα Κυβερνητικά Κτίρια στο χώρο αυτό, εξετάζεται από αρμόδιες Επιτροπές και δεν έχει ληφθεί οριστική απόφαση».

Ερώτηση ημερομηνίας 2 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου και ληφθείσα στις 2 Μαΐου 1985.

«Επειδή σε προηγούμενα χρόνια οι αποζημιώσεις του Ο.Γ.Α. για ζημιές σ' ό,τι αφορά την παραγωγή μήλων στηρίχτηκαν πάνω σε υποθετικές τιμές πολύ κατώτερες των πραγματικών τιμών στις οποίες το φρούτο αυτό διακινείται στην αγορά, ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα κατά πόσο θα ικανοποιήσει το δίκαιο αίτημα των παραγωγών Παναγιάς, Αμπελίτη και Κυλλήνιας των οποίων η παραγωγή μήλων πλήγηκε από χαλάζι, να καθορίσει σαν τιμή για σκοπούς αποζημίωσης τα 50 σεντ κατ' οκάν».

Απάντηση ημερομηνίας 28 Σεπτεμβρίου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 2 Μαΐου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

«Οι μέσες τιμές αποζημίωσης τόσο για τα μήλα όσο και για όλα τα άλλα προϊόντα που καλύπτονται από τη Γεωργική Ασφάλιση καθορίζονται κάθε χρόνο από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 15(3)(γ) των Κανονισμών που εκδόθηκαν με βάση το άρθρο 33 του περί

Γεωργικής Ασφαλίσεως Νόμου 19 του 1977, αφού λάβει υπόψη τόσο τις τιμές που εξασφαλίζουν τα διάφορα γεωργικά προϊόντα στις χονδρικές αγορές όσο και στους τόπους παραγωγής κατά την εποχή της συγκομιδής, αφού αφαιρεθούν τα έξοδα που δεν πραγματοποιήθηκαν λόγω της ζημιάς (προμήθεια Μεσιτεμπόρων, Δημαρχείο, έξοδα μεταφοράς κ.α.).

2. Οι τιμές αποζημίωσης για τις ζημιές του 1985 θα καθορισθούν πολύ σύντομα από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού Γεωργικής Ασφαλίσεως».

Ερώτηση ημερομηνίας 14 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Νίκο Αναστασιάδη και ληφθείσα στις 16 Μαΐου 1985.

«Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή κατά πόσον αληθεύουν δημοσιεύματα του ημερήσιου τύπου ότι κομματικά στελέχη και έμμισθος του ΔΗ.ΚΟ. προωθούνται για πρόσληψη στις θέσεις του Διοικητή της Συνεργατικής Τράπεζας και του Λειτουργού του Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων.

Ερωτάται ακόμα το Υπουργείο να δώσει στοιχεία με ποια κριτήρια θεωρούνται ικανοί για πρόσληψη στις πιο πάνω θέσεις άνθρωποι που στερούνται των απαραίτητων προσόντων και πείρας και με βάση ποια λογική απορρίπτονται άλλοι σαφώς υπέρτεροι;»

Απάντηση ημερομηνίας 5 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Εμπορίου & Βιομηχανίας σε Ερώτηση ημερομηνίας 16 Μαΐου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Νίκου Αναστασιάδη.

«(Α) Θέση Γραμματέα-Διευθυντή της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας Λτδ. Στη θέση του Γραμματέα-Διευθυντή της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας διορίστηκε με προαγωγή ο κ. Δημήτριος Πιτσιλλίδης.

Ο κ. Πιτσιλλίδης έχει υπηρεσία 25 ετών στην πιο πάνω Τράπεζα και κατά τα τελευταία 18 χρόνια ήταν Προϊστάμενος του υποκαταστήματος στη Λεμεσό.

Ο κ. Πιτσιλλίδης κατέχει τα αναγκαία προσόντα για τη θέση που προήχθηκε. Είναι πτυχιούχος της Ανώτατης Σχολής Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών Αθηνών και έχει ειδική εκπαίδευση σε θέματα τραπεζικά.

Περιπλέον η υπηρεσία του κ. Πιτσιλλίδη στην πιο πάνω Τράπεζα και ειδικότερα σαν Προϊστάμενος του υποκαταστήματος Λεμεσού υπήρξε πολύ επιτυχής.

(Β) Τα δημοσιεύματα σε μερίδα του ημερήσιου τύπου ότι κομματικό στέλεχος και έμμισθος του ΔΗΚΟ προωθείται για πρόσληψη στη θέση Ανώτερου Λειτουργού Αμπελουργικών Προϊόντων στο ΣΑΠ είναι εντελώς αβάσιμα.

Η επιλογή των υποψηφίων για την πιο πάνω θέση έγινε με βάση τα υφιστάμενα σχέδια υπηρεσίας τα οποία οι επιλεγέντες ικανοποιούν πλήρως».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Κεφάλαιο Δ' έχει σαν πρώτο θέμα τα προβλήματα των πατατοπαραγωγών. Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει έκθεση των αρμόδιων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών και καλώ τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων να διαβάσει την Έκθεση.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

ΚΟΙΝΗ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ «ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΤΑΤΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ».

Παρόντες:**Κοινοβουλευτική Επιτροπή
Γεωργίας & Φυσικών Πόρων**

Χαμπής Μιχαηλίδης, Πρόεδρος

Χρίστος Κουρτελλάρης

Χρίστος Σολωμής

Ανδρέας Μαθηκολώνης

**Κοινοβουλευτική Επιτροπή
Εμπορίου και Βιομηχανίας**

Θαλής Μιχαηλίδης, Προεδρεύων

εκ μέρους του κ. Κ. Παναγίδη

Ντίνος Κωνσταντίνου

Χαμπής Μιχαηλίδης

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Κοινοβουλευτική Επιτροπή**Οικονομικών & Προϋπολογισμού**

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Θαλής Μιχαηλίδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Ενεργώντας με βάση σχετική απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής που λήφθηκε στις 3 Οκτωβρίου 1985 οι τρεις Επιτροπές συνήλθαν στις 7 Οκτωβρίου 1985 σε κοινή συνεδρία τους και επιλήφθηκαν των προβλημάτων που απασχολούν τους πατατοπαραγωγούς. Η μελέτη των προβλημάτων αυτών έγινε στην παρουσία των Υπουργών Εμπορίου και Βιομηχανίας και Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και άλλων εκπροσώπων της Κυβέρνησης καθώς επίσης στην παρουσία εκπροσώπων των αγροτικών οργανώσεων και των πατατοπαραγωγών, και στην ουσία αποτελεί συνέχεια παρόμοιας μελέτης που έγινε σε προηγούμενη συνεδρία των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και Εμπορίου και Βιομηχανίας που συγκροτήθηκε στις 29 Αυγούστου 1985.

Σύμφωνα με τις απόψεις που εξετέθηκαν ενώπιον των Επιτροπών τα σημερινά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πατατοπαραγωγοί υπήρξαν το συνδυασμένο αποτέλεσμα αντίξοων καιρικών συνθηκών, χαμηλής παραγωγής και των εξευτελιστικών τιμών που εξασφαλίστηκαν για τις πατάτες. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών τόσο η αντιπροσωπεία των πατατοπαραγωγών όσο και οι αγροτικές οργανώσεις που τους αντιπροσώπευαν στις συνεδρίες των Επιτροπών ζήτησαν από την Κυβέρνηση την παραχώρηση ουσιαστικής οικονομικής βοήθειας μαζί με την παραχώρηση μακροπρόθεσμων και χαμηλότοκων δανείων για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν άμεσες ανάγκες τους και τα καλλιεργητικά έξοδα των επόμενων καλλιεργητικών περιόδων. Ζητήθηκε επίσης η λήψη μέτρων για τον καθορισμό τιμής ασφάλειας των πατατών καθώς επίσης ο έλεγχος των συντελεστών παραγωγής. Σαν αποτέλεσμα της δεινής οικονομικής θέσεως στην οποία βρίσκονται σήμερα οι πατατοπαραγωγοί ζήτησαν επίσης την αναστολή διώξεων σε βάρος τους για πληρωμή οφειλόμενου φόρου εισοδήματος ή οφειλόμενων εισφορών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Οι Επιτροπές στα πλαίσια της ενημέρωσης που είχαν στη συνέχεια από τους αρμόδιους Υπουργούς πληροφορήθηκαν για την Κυβερνητική απόφαση για τη δανειοδότηση των πατατοπαραγωγών και για τις ενέργειες που έγιναν ή γίνονται στα πλαίσια της υλοποίησης της απόφασης αυτής. Επίσης δηλώθηκε από την Κυβερνητική πλευρά ότι ορισμένα αιτήματα των πατατοπαραγωγών χρειάζονται παραπέρα μελέτη ενόψει των γενικότερων θεμάτων αρχής που εγείρονται.

Με γνώμονα τις απόψεις και τις θέσεις που διατυπώθηκαν απ' όλες τις ενδιαφερόμενες πλευρές οι Επιτροπές με έγγραφό τους προς την Κυβέρνηση ζήτησαν, ως μέτρο άμεσης ενέργειας, την επανεξέταση του θέματος της δανειοδότησης προς τους πατατοπαραγωγούς και ειδικά των όρων χορήγησης και του χρόνου αποπληρωμής της. Οι Επιτροπές ζήτησαν επίσης την άμεση εξέταση και αντιμετώπιση του προβλήματος των ψυκτικών. Για τα υπόλοιπα αιτήματα των πατατοπαραγωγών που τέθηκαν ενώπιόν τους οι Επιτροπές ζήτησαν όπως μελετηθούν το συντομότερο και τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής τεθούν ενώπιόν τους.

Ενόψει των πιο πάνω οι Επιτροπές θεώρησαν σκόπιμο να ενημερώσουν τη Βουλή ως προς το πού βρίσκεται σήμερα το όλο θέμα διαδηλώνοντας συνάμα ότι θα συνεχίσουν τη στενή παρακολούθηση της μελέτης όλων των προβλημάτων με στόχο και επιδίωξη την εξασφάλιση ουσιαστικής βοήθειας στους πατατοπαραγωγούς, οι οποίοι αντιμετωπίζουν πράγματι πρόβλημα επιβίωσης και συνέχισης των καλλιεργητικών τους προσπαθειών, με σοβαρές επιπτώσεις στην οικονομία σαν σύνολο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής;

Ο κ. Χαμπής και μετά ο κ. Σολωμής.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μια δήλωση εκ μέρους της πλειοψηφίας των μελών των Επιτροπών Εμπορίου και Γεωργίας θα κάμω στη Βουλή.

«Μετά την πορεία των πατατοπαραγωγών της περασμένης Πέμπτης στο Προεδρικό και στη Βουλή και την παρέμβαση της Βουλής καθώς και τις εισηγήσεις των Επιτροπών της Βουλής, όπως αναφέρεται και στην Έκθεση, η Κυβέρνηση άλλαξε τις θέσεις της και πήρε χθες και άλλα μέτρα βοήθειας προς τους πατατοπαραγωγούς.

Ποιο συγκεκριμένα:

1. Αύξησε το ποσό των δανείων από 4 σε 5 εκατομμύρια λίρες. Συνολικά το 1 εκατομμύριο λίρες για δάνεια συντήρησης των οικογενειών γίνεται τώρα 6 εκατομμύρια.

2. Παράτεινε το χρόνο πληρωμής των δανείων από 1 χρόνο σε 4 χρόνια.

3. Μείωσε το επιτόκιο από 9% σε 5 1/2%.

Ανεξάρτητα από τα μέτρα αυτά που είναι θετικά, ο τρόπος που ενήργησε η Κυβέρνηση υπήρξε περισσότερο προεκλογικός, απαράδεκτος και ανεπίτρεπτος με την παραγνώριση βασικών γεγονότων και της θέσης της Βουλής.

Στις Επιτροπές της Βουλής προχθές υποβλήθηκαν αυτές οι προτάσεις για τα δάνεια, όπως και προτάσεις για τα άλλα βασικά αιτήματα των πατατοπαραγωγών, παρόντων των Υπουργών Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Μιχαηλίδη και Γεωργίας κ. Παπασολομώντος.

Οι κ. Υπουργοί ανέλαβαν να μελετήσουν τις προτάσεις των Επιτροπών της Βουλής. Καθορίστηκε μάλιστα και συνάντηση των κ. Υπουργών με αντιπροσωπεία της Βουλής και των πατατοπαραγωγών για χθες την Τετάρτη, στις 1 μ.μ., για συζήτηση των προτάσεων. Όπως παραδόξως όμως το πρωί της Τετάρτης ματαιώθηκε η συνάντηση και το θέμα το συζήτησε ο Πρόεδρος με τους κ. Υπουργούς και εξεδόθη η ανακοίνωση ότι η εξ' Υπουργών Επιτροπή πήρε τις γνωστές αποφάσεις με πρωτοβουλία του Προέδρου της Δημοκρατίας. Αυτός ο τρόπος χειρισμού της Βουλής και των Αγροτικών Οργανώσεων είναι ανεπίτρεπτος και απαράδεκτος.

Ασφαλώς αυτά τα μέτρα δεν ικανοποιούν όλα τα αιτήματα των πατατοπαραγωγών, όμως είναι μέτρα θετικά που βελτιώνουν τη θέση των παραγωγών.

Και αυτά τα μέτρα τα πέτυχαν οι παραγωγοί με τον αγώνα τους, τα διαβήματά τους, την ενότητά τους και την συμπάρασταση των Αγροτικών Οργανώσεων και της Βουλής».

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Ο τρόπος της μεταχείρισης αυτού του Σώματος, του Νομοθετικού Σώματος από την Εκτελεστική Εξουσία, αποδεικνύει με αφορμή το θέμα το οποίο συζητούμε τώρα, ότι η Κυβέρνηση, όχι απλώς ενήργησε, όπως αναφέρθηκε από τον κ. Μιχαηλίδη, δημοκοπικά και προεκλογικά αλλά ενήργησε με τον πλέον περιφρονητικό και υποτιμητικό τρόπο γι' αυτό το Σώμα. Και εξηγούμαι γιατί:

Την περασμένη Πέμπτη, 3 Οκτωβρίου, μέσα στα πλαίσια της απόγνωσής τους, οι πατατοπαραγωγοί είχαν πραγματοποιήσει τη γνωστή πορεία προς το Προεδρικό Μέγαρο και προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Αυτό το Σώμα ομόφωνα αποφάσισε όπως κηρυχθεί ως επείγον το θέμα της αντιμετώπισης των προβλημάτων των πατατοπαραγωγών και στην έκδηλη αυτή έκφραση της αγωνίας του για την όσο το δυνατό πιο γρήγορη αντιμετώπιση των προβλημάτων των πατατοπαραγωγών, το Σώμα παράπεμψε το θέμα σε τρεις Επιτροπές —στις Επιτροπές Γεωργίας, Εμπορίου και Οικονομικών— οι οποίες εσπευσμένα συνεδρίασαν στις 7 Οκτωβρίου, δηλαδή τέσσερις μέρες μετά την πορεία, για να αντιμετωπίσουν το θέμα αυτό το οποίο κηρύχθηκε επείγον. Στη συνεδρίαση εκείνη είχαν παραστεί, εκτός από τους αρμόδιους λειτουργούς των ενδιαφερόμενων Υπουργείων, ο Υπουργός Εμπορίου και ο Υπουργός Γεωργίας. Ο Υπουργός Οικονομικών δεν ήταν παρών διότι, όπως μας αναφέρθηκε και το γνωρίζαμε, απουσίαζε από την Κύπρο.

Αφού ακούστηκαν οι απόψεις των Αγροτικών Οργανώσεων, όλων των Αγροτικών Οργανώσεων, και των εκπροσώπων των πατατοπαραγωγών, οι οποίες ήταν ουσιαστικά ταυτόσημες, υπό την έννοια της άμεσης ανάγκης αντιμετώπισης των προβλημάτων των πατατοπαραγωγών, και σύμφωνα με το υποβληθέν συγκεκριμένο υπόμνημα, το οποίο αναφέρετο σε 13 τόσα περίπου αιτήματα, οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές ομόφωνα και πάλι ζήτησαν από την Κυβέρνηση την άμεση αντιμετώπιση του θέματος με κάποιες συγκεκριμένες εισηγήσεις και είναι εδώ που ο κ. Μιχαηλίδης, Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας, όταν επέμεναν

ομόφωνα και οι τρεις Επιτροπές να αντιμετωπιστεί το θέμα το συντομότερο δυνατό, εν όψει και της υποχρέωσής μας αυτή την Πέμπτη να παρουσιάσουμε την Έκθεση στη Βουλή, για να τοποθετηθεί και να αντιμετωπίσει οριστικά η Κυβέρνηση το πρόβλημα, μας ζήτησε πίστωση 15 ημερών περίπου ωστόσο επιστρέφει ο αρμόδιος επί των Οικονομικών Υπουργός που θα ασχολείται και με τα οικονομικά θέματα.

Στη συνέχεια είχε οριστεί κάποια συνεδρία στο αρμόδιο Υπουργείο για χθες Τετάρτη το μεσημέρι, και αφού είχαμε την τελευταία στιγμή ειδοποιηθεί ότι αναβάλλετο, στις 1.30 η ώρα είχαμε ακούσει όλοι στις ειδήσεις από το ραδιόφωνο ότι η Κυβέρνηση αποφάσισε αυτά τα οποία ανέφερε και η Έκθεση και ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης, για να μην σας απασχολώ. Και είναι εδώ ακριβώς, παρόλο που οπωσδήποτε κινδυνεύω από τον κ. Γαλανό ή από άλλους συναδέλφους του ΔΗ.ΚΟ. να κατηγορηθώ ότι δημοσκοπώ προεκλογικά, που θα ήθελα όχι μόνο απλώς να χαρακτηρίσω δημοσκοπική και προεκλογική τη συγκεκριμένη ενέργεια της Κυβέρνησης, αλλά να υποδείξω και την περιφρόνηση προς αυτό το Σώμα. Το Σώμα ομόφωνα χαρακτήρισε ως επείγον ένα συγκεκριμένο θέμα, το παρέπεμψε επείγοντως σε τρεις Επιτροπές αυτού του Σώματος που απασχολούν το 1/2 του αριθμού των Βουλευτών, ζήτησαν αυτές οι Επιτροπές να αντιμετωπιστούν άμεσα και κατά τον πλέον επείγοντα τρόπο τα σχετικά προβλήματα, πήραμε την παράκληση από την Κυβέρνηση να επανέλθουμε, λόγω απουσίας του Υπουργού Οικονομικών, σε 15 μέρες, και σε τρεις μέρες ακούμε από το Δελτίο Ειδήσεων την Κυβέρνηση, περιφρονώντας τις τρεις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές, ολόκληρο το Σώμα, τις Αγροτικές Οργανώσεις και τους εκπροσώπους των πατατοπαραγωγών οι οποίοι ανέμεναν τα αποτελέσματα όλης αυτής της κινητοποίησης, να εξαγγέλλει αύξηση του δανείου από τα 4 εκ. λίρες στα 5 εκ. λίρες.

Πέραν αυτών, όμως, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα ακριβώς εδώ να εκθέσω και τις θέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού όσον αφορά τη συγκεκριμένη αυτή κατηγορία ανθρώπων. Έχει από πολλού χρόνου διαπιστωθεί ότι βρίσκονται πραγματικά σε θέση απόγνωσης, ότι αυτή τούτη η επιβίωσή τους σήμερα είναι, τουλάχιστο όσον αφορά τη μεγαλύτερη μερίδα των πατατοπαραγωγών, αδύνατη, και η επίσπευση της επίλυσης των προβλημάτων είχε ζητηθεί, τολμώ να πω ομόφωνα, από αυτό το Σώμα, από τον Ιούλιο που άρχισε το πρόβλημα να συζητείται στη Βουλή.

Τα μέτρα τα οποία εξαγγέλλθηκαν από την Κυβέρνηση, παρόλο που έχουν το στοιχείο που μπορεί να δημιουργήσει κάποιες καλές εντυπώσεις και να συγκινήσει κάποια μερίδα του λαού που δεν γνωρίζει το πρόβλημα αυτού του κόσμου (όπως είναι η αύξηση του ποσού του δανείου σε £4 και £5 και £6 εκ., κλπ.) κρίνονται από τις Αγροτικές Οργανώσεις, αλλά και από τους εκπροσώπους των πατατοπαραγωγών ως ανεπαρκή, και αυτή είναι και η θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού, ότι πρόκειται για ημίμετρα που δεν μπορούν να επιλύσουν το ουσιαστικό πρόβλημα των πατατοπαραγωγών. Γιατί; Γιατί απλούστατα δεν αγγίζουν τα εξής συγκεκριμένα αιτήματα:

Πρώτο, το αίτημα της παραχώρησης οπωσδήποτε άμεσης οικονομικής βοήθειας.

Δεύτερο, το αίτημα του καθορισμού της τιμής ασφάλειας την οποία με τόση αγωνία επιζητούν οι πατατοπαραγωγοί, και τρίτο, το αίτημα της αναστολής των ποινικών διώξεων όσον αφορά τις καθυστερήσεις στην πληρωμή της εισφοράς στο

Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων αλλά και του φόρου εισοδήματος. Δεν είναι τυχαίο δε πως αυτή τη στιγμή που συζητούμε το θέμα στη Βουλή βρίσκεται αριθμός καταδικών στις φυλακές με βάση ακριβώς αυτές τις κατηγορίες, της παράλειψης της πληρωμής της εισφοράς στο Ταμείο των Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του φόρου εισοδήματος.

Τα συγκεκριμένα αυτά αιτήματα των ενδιαφερομένων, οι οποίοι και το Κράτος αναγνωρίζει ότι πράγματι βρίσκονται σε απόγνωση και αντιμετωπίζουν άμεσο πρόβλημα επιβίωσης και ζητούν το απλούστατο πράγμα της αναστολής των ποινικών διώξεων, όχι μόνο δεν έχουν αντιμετωπιστεί άμεσα αλλά έχει παρά τούτο η δικαιοσύνη προχωρήσει στο έργο της. Έχει σήμερα η κατάσταση δημιουργήσει και καταδικούς απ' αυτή την τάξη των πατατοπαραγωγών.

Τελειώνοντας, κ. Πρόεδρε, ήθελα να τονίσω ότι πέραν του απαράδεκτου από την Κυβέρνηση χειρισμού του όλου θέματος το οποίο επειγόντως η Βουλή συζήτησε και συζητεί, και της περιφρόνησης προς αυτό το Σώμα αλλά και προς ολόκληρη την τάξη των πατατοπαραγωγών, υπάρχει βασικά ο μεγαλύτερος αριθμός των αιτημάτων για ικανοποίηση των πατατοπαραγωγών, χωρίς να έχει αντιμετωπιστεί θετικά και εμείς τουλάχιστον, σαν Δημοκρατικός Συναγερμός, θα προχωρήσουμε ως εκεί που είναι δυνατόν, στη χορήγηση οποιασδήποτε βοήθειας και συμπαραστάσης προς την τάξη των πατατοπαραγωγών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Ο κ. Γαλανός.

(Ο Πρόεδρος αντικαθίσταται από το Βουλευτή κ. Λάμπρο Νικολαΐδη).

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, δεν μας εκπλήττει η αντίδραση των δυο Κομμάτων, ΑΚΕΛ και Συναγερμού, στα μέτρα τα οποία εξήγγειλε η Κυβέρνηση. Θα περιμέναμε μέσα σ' όλη αυτή την ιστορία ότι θα γίνετο ακόμα και κριτική όσον αφορά την όλη διαδικασία και τον τρόπο που οι Υπουργοί χειρίστηκαν τις Οργανώσεις καθώς και για την αναβολή του ραντεβού και της συνάντησης, που δεν γνωρίζουμε υπό ποιες συνθήκες έγινε ακριβώς αυτή η αναβολή. Θα περιμέναμε τουλάχιστον να υπάρξει μια πιο θετική αντιμετώπιση και να λεχθεί ότι οπωσδήποτε τα μέτρα τα οποία έλαβε η Κυβέρνηση ήταν θετικά, ήταν τα βασικά μέτρα τα οποία οι ίδιοι ζήτησαν, οι ίδιοι εισηγήθηκαν για την απάμβλυνση του προβλήματός τους, θα ήθελα δε να απαντήσω στον κ. Σολωμή και να πω ότι οι ίδιοι τόνισαν προχθές ότι δεν ζητούν ελεημοσύνη, δεν ζητούν οικονομικές χορηγίες, ζητούν χαμηλότοκα δάνεια τα οποία να δυνηθούν να αποπληρώσουν καθώς και παράταση βεβαίως του χρόνου αποπληρωμής των γιατί χρωστούν πολλά άλλα χρήματα στην Κεντρική Συνεργατική Τράπεζα κ.λ.π. Επομένως να μην ερχόμεθα εδώ και πάλιν ένεκα μιας προεκλογικής περιόδου να ζητούμε για λογαριασμό αυτών των ανθρώπων περισσότερα από όσα ήταν έτοιμα να ζητήσουν γιατί οι άνθρωποι αυτοί είχαν ορισμένα βασικά προβλήματα. Είναι μια τάξη η οποία πράγματι υποφέρει, είναι μια τάξη, κύριε Σολωμή, της οποίας όλοι μας πραγματικά αντιμετωπίσαμε ομόφωνα το πρόβλημα από τον περασμένο Ιούλιο, και αυτή η τάξη δεν ζητά από την Κυβέρνηση να τη βοηθήσει οικονομικά, δεν ζητά ελεημοσύνη αυτή η τάξη, ούτε και τη χρειάζεται, αυτή η τάξη ζητά να πάρει κάποια οικονομική βοήθεια με χαμηλότοκα δάνεια για να αντεπεξέλθει προς τη

σημερινή κατάσταση μέχρις ότου έλθουν καλύτερα χρόνια και σταθεί στα πόδια της. Είναι αυτό το οποίο ζήτησε και είναι αυτό το οποίο έδωσε η Κυβέρνηση.

Αναφορικά με το θέμα της αναστολής των ποινικών διώξεων, εισηγούμεθα κι' εμείς ότι πρέπει να το δει η Κυβέρνηση· δεν είναι ακόμα αργά να δει αυτό το θέμα. Ορισμένα άλλα επιμέρους προβλήματα να τα δούμε. Όμως έγινε ένα μεγάλο σοβαρό βήμα για ανακούφιση αυτών των ανθρώπων, και αυτή είναι η πραγματικότητα. Δεν είναι ο κύριος στόχος και το κύριο θέμα αν ακυρώθηκε ένα ραντεβού και αν δεν έγινε ένας σωστός χειρισμός ή αν δεν υπήρξε η λεπτότητα την οποία θα ανέμεναν οι αγροτικές οργανώσεις. Δεν γνωρίζουμε υπό ποιες συνθήκες, επαναλαμβάνω, ακυρώθηκε η συνάντηση. Εμείς οι ίδιοι θα εισηγούμαστε μελλοντικά να υπάρχει κάποια μεγαλύτερη προσοχή στα αισθήματα αυτών των ανθρώπων και όταν ορίζεται μια συνάντηση να γίνεται ή τουλάχιστον να αναγγέλλεται στις οργανώσεις ότι θα ληφθούν αυτά ή εκείνα τα μέτρα. Εφόσον έγιναν τόσες επαφές ήταν λογικό να μην αναμένεται να περιμένουν να ακούσουν τα αποτελέσματα από το ραδιόφωνο. Σωστά αυτά, κύριε Χαμπή Μιχαηλίδη και κύριε Σολωμή, όμως το βασικό είναι ότι η Κυβέρνηση μελέτησε το θέμα και παρόλο που είχε κάποιες επιφυλάξεις, κατόπιν των προσπαθειών όλων μας —και δεν θέλουμε εμείς να πάρουμε μόνοι μας όλο τον έπαινο, αν και προσπαθήσαμε κι' εμείς σε πολύ μεγάλο βαθμό όπως και σεις— έκαμε ένα σοβαρό βήμα για απάμβλυνση των προβλημάτων αυτών των ανθρώπων. Και τούτο δεν έγινε για να συγκινηθούν μερικές τάξεις, όπως ελέχθη, που δεν έπρεπε κανονικά να συγκινηθούν γιατί υπάρχουν αυτά ή εκείνα. Όχι. Είναι άδικη προσπάθεια να αποστερήσουμε την ουσία από κάποια προσπάθεια που πράγματι έγινε και σε μεγάλο βαθμό έγινε προς αντιμετώπιση εκείνων των θεμάτων που ήδη οι άνθρωποι ζήτησαν ν' αντιμετωπιστούν. Γι' αυτό χωρίς να θέλουμε να δημιουργήσουμε θέμα, χωρίς να θέλουμε να φιλονικήσουμε με τους συναδέλφους, γιατί μαζί αγωνιστήκαμε για να επιτευχθούν αυτά τα αποτελέσματα, λέμε ότι η κριτική η οποία γίνεται αυτή τη στιγμή προσπαθεί να πιαστεί από το νήμα της κάποιας μεταχείρισης που δεν έπρεπε να γίνει και που ίσως ήταν άδικη. Ίσως έπρεπε να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στα θετικά βήματα της Κυβέρνησης. Αυτό θα αναμέναμε με βάση αντικειμενικά δεδομένα, χωρίς να λαμβάνομε υπόψη ούτε διαφορές πάνω στο εθνικό, ούτε διαφορές πάνω σε βουλευτικά θέματα κλπ., αλλά αυστηρά το τι είναι το σωστό και ποια είναι τα συμφέροντα αυτής της τάξης η οποία πράγματι υποφέρει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής επί του θέματος;

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι. Είναι γεγονός και συμφωνώ με τον κ. Γαλανό ότι τα δάνεια και τα μέτρα τα οποία πήρε και εξήγγειλε χθες η Κυβέρνηση είναι το πρώτο βήμα και είναι μια κάποια ουσιαστική βοήθεια. Εκείνο όμως το οποίο δεν συμφωνώ με τον κ. Γαλανό είναι ότι τα μέτρα αυτά τα έχει πάρει η Κυβέρνηση κατόπιν δικής της πρωτοβουλίας. Αυτό είναι ανακριβές από τη μια πλευρά και άδικο για τη Βουλή από την άλλη. Θα έπρεπε ο κ. Γαλανός να γνωρίζει πάρα πολύ καλά ότι τα μέτρα τα οποία πήρε η Κυβέρνηση και τα οποία ανακοίνωσε χωρίς να ενημερώσει τους Βουλευτές, όπως είχε λεχθεί και από τους προηγούμενους ομιλητές, τα είχε εισηγηθεί η Επιτροπή της Βουλής προς την

Κυβέρνηση και μάλιστα είχε γίνει συγκεκριμένη εισήγηση σχετικά με αυτά τα μέτρα από Βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού. Θα ήθελα να τονίσω εδώ ότι όταν αρχικά ακούστηκε η εισήγηση για ούτως ειπείν μακροχρόνιο δάνειο, για τέσσερα χρόνια, ο έντιμος Υπουργός ο οποίος ήταν παρών αντέδρασε και είπε ότι είναι θέμα αρχής και είναι αδιανόητο να δοθεί μακροχρόνιο δάνειο στους πατατοπαραγωγούς. Όταν δε ετέθη θέμα για χαμηλότοκο δάνειο και έγινε συγκεκριμένα η εισήγηση για δάνειο με τόκο περίξ του 5-5 1/2%, αντέδρασε και πάλιν ο έντιμος κ. Υπουργός και είπε ότι είναι πρωτοφανές να δοθεί αυτή η βοήθεια στους πατατοπαραγωγούς γιατί δεν ξέρουμε τι πόρτα ανοίγουμε. Αυτές είναι οι θέσεις τις οποίες πήρε η Κυβέρνηση και είναι ορθό να λεχθούν για να τοποθετηθούν τα πράγματα στην ορθή τους θέση.

Όμως, κύριοι συνάδελφοι, αυτό το θέμα των δανείων ή των χαμηλότοκων δανείων και η βοήθεια που γενικά θα δοθεί και ο τρόπος που θα δοθεί, όπως έχει ορθώς λεχθεί, δεν λύει το πρόβλημα στην ουσία του. Τα προβλήματα των πατατοπαραγωγών δεν είναι νέα είναι παλαιά. Από πολλά χρόνια οι πατατοπαραγωγοί ζητούν τιμή ασφάλειας των πατατών τους και μέχρι σήμερα η Κυβέρνηση δεν έχει πάρει καμιά θέση ευνοϊκή ή άλλως πως προς αυτό τους το αίτημα. Ζητούν οι πατατοπαραγωγοί την κατά κάποιον τρόπο επιχορήγηση των πετρελαιοειδών που χρησιμοποιούνται για γεωργικούς σκοπούς. Η Κυβέρνηση αγρόν ηγόρασε και ως προς αυτή την εισήγηση των πατατοπαραγωγών. Δεν κάθεται καν να το συζητήσει, δεν κάθεται να προβληματιστεί γιατί λέγει ότι είναι θέμα αρχής και ότι υπάρχουν δέθεν γενικά προβλήματα πολιτικής.

Η παγοποίηση των παλαιών χρεών των πατατοπαραγωγών είναι ένα αίτημα αρκετά παλαιό και αυτό. Είναι γνωστό και όλοι το παραδέχονται ότι οι πατατοπαραγωγοί χρωστούν £23 εκ. σήμερα και ότι με τα δάνεια που θα πάρουν για να πραγματοποιήσουν τη νέα σοδειά, αυτό το χρέος θα ανέλθει στα £29 εκ. Είναι απλά μαθηματικά ότι με αυτό το χρέος οι πατατοπαραγωγοί θα έχουν να πληρώσουν £2,700,000 τόκους ετησίως και διερωτάται κανένας με ποιο τρόπο είναι που αναμένει η Κυβέρνηση ότι αυτοί οι βιοπαλαιστές θα δυνηθούν να αντιμετωπίσουν αυτές τις τεράστιες υποχρεώσεις τους αν η Κυβέρνηση δεν έλθει τελικά αρωγός και βοηθός προς αυτά τα προβλήματά τους.

Έχουν ζητήσει οι πατατοπαραγωγοί αυστηρότερο έλεγχο και καλύτερη εφαρμογή της νομοθεσίας περί ελέγχου των συντελεστών παραγωγής. Και αυτό το αίτημα των πατατοπαραγωγών, όπως οι ίδιοι το γνωρίζουν καλύτερα και όπως επανειλημμένα το έχουν διακηρύξει και στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στη Βουλή και στους Υπουργούς, δεν έχει μελετηθεί σε βάθος και εν πάση περιπτώσει η κατάσταση είναι τέτοια που υπάρχουν πολλά περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης.

Θα ήθελα, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, να αναφερθώ τελικά σε ένα πολύ καιριο πρόβλημα, ένα πολύ ουσιαστικό πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζουν οι πατατοπαραγωγοί, αλλά αυτό το πρόβλημα ενδιαφέρει και ένα άλλο μεγάλο μέρος του Κυπριακού λαού. Το πρόβλημα αυτό αναφέρεται στον τρόπο της εκτέλεσης των διαφόρων ενταλμάτων για χρέη που προκύπτουν από παράλειψη καταβολής εισφορών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του φόρου εισοδήματος. Ενώ για όλα τα υπόλοιπα αστικά χρέη που οφείλει ο οποιοσδήποτε οφειλέτης σε οποιοδήποτε δανειστή, η σύλληψη και φυλάκιση προϋποθέτει προηγουμένως τη διαπίστωση από το Δικαστήριο του γεγονότος ότι αυτός ο συγκεκριμένος οφειλέτης μπορεί να πληρώσει το χρέος του και επειδή δεν το

πληρώνει διατάσσεται η φυλάκισή του, στην προκείμενη περίπτωση των οφειλών του λαού προς το κράτος ή προς τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις δεν υπάρχει αυτή η διάκριση. Και παρουσιάζεται το τραγικό φαινόμενο να συλλαμβάνονται και να φυλακίζονται άνθρωποι γιατί χωρίς να φταίνουν οι ίδιοι στις περισσότερες των περιπτώσεων, χωρίς να έχουν καμιά υπαιτιότητα, αδυνατούν να πληρώσουν τις εισφορές τους στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή το φόρο εισοδήματος και το Δικαστήριο διατάσσει τη φυλάκισή τους, καμιά φορά ακόμα χωρίς να παν και στο Δικαστήριο, με την έκδοση ενταλμάτων, και χωρίς το Δικαστήριο να τους δώσει καν την ευκαιρία να πουν αυτοί οι άνθρωποι γιατί τέλος πάντων δεν μπόρεσαν να πληρώσουν τις εισφορές τους στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή το φόρο εισοδήματος. Αυτή η αδικία είναι τόσο έντονη και τόσο κατάφωρη που πιστεύω ότι πρέπει να μελετηθεί και να διορθωθεί. Η διόρθωση είναι απλή. Είναι η ψήφιση ενός νόμου διά του οποίου να μην επιτρέπεται η σύλληψη και φυλάκιση οποιουδήποτε προσώπου για οποιαδήποτε οφειλή, έστω και προς το Κράτος, εκτός αν αποδειχθεί εκ των προτέρων ότι αυτό το συγκεκριμένο πρόσωπο έχει τη δυνατότητα και την ικανότητα να πληρώσει και δεν πληρώνει. Προς αυτή την κατεύθυνση, επειδή προσωπικά αποδίδω τεράστια σημασία, έχω ετοιμάσει σχετικές προτάσεις νόμου τις οποίες θα καταθέσω αύριο στη Βουλή.

Θα ήθελα να κλείσω, κύριοι συνάδελφοι, λέγοντας ότι πιστεύω ακράδαντα ότι υπάρχουν πολλοί και πρακτικοί τρόποι για να αντιμετωπισθούν ολοκληρωμένα και συλλογικά τα προβλήματα τα οποία απασχολούν όχι μόνον τους πατατοπαραγωγούς αλλά και όλο το φάσμα του γεωργοκτηνοτροφικού πληθυσμού της Κύπρου. Χρειάζεται μια προσπάθεια, χρειάζεται μια κατάρτιση ολοκληρωμένης πολιτικής, χρειάζεται μια συνολική και συλλογική μελέτη αυτών των προβλημάτων για να εξαχθούν ορθά και δίκαια συμπεράσματα, και εκεί που υπάρχει πρόβλημα και δεν υπάρχει τρόπος να βρεθεί η θεραπεία του, να πούμε κατευθείαν και ειλικρινά στους ενδιαφερομένους, χωρίς να τους εξαπατούμε, «κύριοι, υπάρχει, αυτό το πρόβλημα, το βλέπουμε αλλά αδυνατούμε γι' αυτούς και γι' αυτούς τους λόγους να σας βοηθήσουμε». Δεν πιστεύω ότι οι άνθρωποι αυτοί δεν θα αντιληφθούν το δίκαιο και το ορθό. Ευχαριστώ πολύ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Μαθηκολώνη ο Πρόεδρος της Βουλής επανέρχεται στην έδρα του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι η πρώτη φορά που η Επιτροπή Οικονομικών παρευρέθη σε θέματα που αφορούν γεωργικά ζητήματα. Ήταν η απόφαση της Βουλής την περασμένη Πέμπτη, ακριβώς πριν μια βδομάδα, το θέμα αυτό που αφορά τα προβλήματα των πατατοπαραγωγών, να αποσταλεί σε τρεις Επιτροπές. Στην Επιτροπή Γεωργίας, την Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας και την επιτροπή Οικονομικών. Έτσι, υπ' αυτή την ιδιότητα, σαν μέλος της Επιτροπής Οικονομικών, παρευρέθηκα την περασμένη Δευτέρα σε συνεδρία των τριών Επιτροπών όπου ήλθαν οι εκπρόσωποι της Εκτελεστικής Εξουσίας και οι εκπρόσωποι των πατατοπαραγωγών για να κατατοπίσουν τις Επιτροπές.

Θα πρέπει το Σώμα και ο λαός γενικότερα να γνωρίζουν τι έγινε στη συνεδρία αυτή. Οι εκπρόσωποι των πατατοπαραγωγών και οι αγροτικές οργανώσεις εξέθεσαν λεπτομερειακά τα προβλήματα καθώς και το τι ζητούν οι

πατατοπαραγωγοί για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων. Απαριθμήθηκαν εκεί κάπου 10 τέτοια προβλήματα και ζητήθηκε από τον αρμόδιο Υπουργό να πει ποια ήταν η θέση της Κυβέρνησης γι' αυτά τα 10 προβλήματα. Και η απάντηση του Υπουργού ήταν ότι οι θέσεις της Κυβέρνησης είναι γνωστές και ότι πέραν του ενός εκατομμυρίου που δόθηκαν για τις προσωπικές ανάγκες και πέραν των τεσσάρων εκατομμυρίων τα οποία εξαγγέλθηκαν ότι θα δοθούν σαν δάνεια για καλλιεργητικά έξοδα, τίποτε περισσότερο η Κυβέρνηση δεν είναι διατεθειμένη να παραχωρήσει. Και τα δάνεια αυτά ήταν με τόκο 9% και η αποπληρωμή τους να εγίνετο μέσα σε ένα χρόνο.

Υποδείχθηκε στον κ. Υπουργό από τους πατατοπαραγωγούς και τις Οργανώσεις ότι αυτή η στάση της Κυβέρνησης δεν είναι ικανοποιητική, ότι δεν αποτελεί λύση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι παραγωγοί και ότι ούτε κατ' ελάχιστο δεν πλησιάζει τις απαιτήσεις τους.

Ύστερα απ' αυτό αποχώρησαν οι Οργανώσεις και οι πατατοπαραγωγοί και έμεινε ο αρμόδιος Υπουργός μαζί με τις τρεις Επιτροπές. Εκεί έγινε προσπάθεια από μέλη των τριών Επιτροπών και συγκεκριμένες εισηγήσεις, ιδιαίτερα από τον κ. Λόρδο, προς τον αρμόδιο Υπουργό αναφορικά με το θέμα των δανείων. Πρέπει να πω ότι ο κ. Λόρδος πολύ έντονα συζήτησε μαζί με τον Υπουργό το θέμα της παράτασης της αποπληρωμής των δανείων και εισηγήθη όπως η αποπληρωμή γίνει αντί σε ένα χρόνο σε τέσσερα ή πέντε χρόνια, αναφορικά δε με το επιτόκιο επικαλέστηκε το επιτόκιο που ζητούν οι Δανειστικοί Επίτροποι. Πρέπει να πω ότι και τα άλλα μέλη της Επιτροπής συμφώνησαν και έθεσαν ταυτόχρονα στον Υπουργό αυτά τα ζητήματα. Εκεί στις Επιτροπές η θέση του Υπουργού και των άλλων αρμοδίων ήταν πλήρως αρνητική έναντι αυτών των θεμάτων, ότι δηλαδή η Κυβέρνηση σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να παρατείνει τα δάνεια και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να δεχθεί επιτόκια κάτω από το 9%. Αυτά ήταν εκείνα τα οποία έγιναν στην Επιτροπή. Και οι Επιτροπές στη συνέχεια αποφάσισαν να θέσουν και γραπτώς προς την Κυβέρνηση αυτά τα αιτήματα και να ζητήσουν την ικανοποίησή τους, και να αναφερθούν αυτά και στην έκθεση που θα έθεταν προς το Σώμα οι τρεις Επιτροπές.

Είχε κανονιστεί την Τετάρτη, η ώρα 1.00, να έχουν συνάντηση οι Οργανώσεις και οι πατατοπαραγωγοί με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για να θέσουν ξανά και να ζητήσουν ικανοποίηση των αιτημάτων τους. Η προκαθορισμένη αυτή συνάντηση για άγνωστους μέχρι εκείνης της στιγμής λόγους, δεν πραγματοποιήθηκε. Τους ελέχθη ότι αναβλήθηκε χωρίς να καθοριστεί νέα ημερομηνία συνάντησης. Και η ώρα 1.30 εξαγγέλθηκε μέσω του Ραδιοφώνου από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ότι η Κυβέρνηση αποφάσισε να αυξήσει το ποσό των δανείων από τέσσερα εκατομμύρια λίρες σε πέντε, να παρατείνει την αποπληρωμή των δανείων από ένα χρόνο σε τέσσερα χρόνια και να μειώσει το επιτόκιο από 9% σε 5 1/2%.

Ο κ. Γαλανός έθεσε το ερώτημα αν εκτιμάται ή όχι αυτό που αποφάσισε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Ασφαλώς και εκτιμάται. Είναι ένα βήμα προς την ορθή κατεύθυνση. Αλλά δεν είναι μόνο αυτό το θέμα. Εδώ έγιναν μακροχρόνιοι αγώνες των Οργανώσεων και των πατατοπαραγωγών. Εδώ τρεις Επιτροπές της Βουλής στις οποίες εκπροσωπούνται 15, 16 Βουλευτές όλων των Κομμάτων συζήτησαν με την Εκτελεστική Εξουσία αυτά τα ζητήματα και ο αρμόδιος Υπουργός τη Δευτέρα έλεγε ότι αυτά τα πράγματα δεν μπορούν να γίνουν. Και την Τετάρτη, ενώ υπήρχε προκαθορισμένη συνάντηση, και αντί ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να ανακοινώσει τις αποφάσεις της Κυβέρνησης στους πατατο-

παραγωγούς και τις Οργανώσεις τους —και μπορούσε να το πράξει αφού πήρε τέτοιες θετικές αποφάσεις και αν τηρούνταν και λίγο τα προσχήματα θα μπορούσαν να κατατοπισθούν και οι Επιτροπές της Βουλής για το τι αποφάσισε τελικά η Κυβέρνηση— ακούστηκε από το Ραδιόφωνο η ώρα 1.30 ότι αποφάσισε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αυτά που ελέχθησαν. Και ο κ. Γαλανός που μίλησε προηγουμένως είπε ότι η κριτική που γίνεται είναι για προεκλογικούς σκοπούς.

Εάν η ανακοίνωση αυτή του Προέδρου η ώρα 1.30 δεν είναι προεκλογική προπαγάνδα, και μάλιστα η πιο φτηνή, τότε δεν ξέρω τι είναι φτηνή εκλογική προπαγάνδα.

Κύριοι, είτε εδώ πράγματι συζητούμε σοβαρά και χειριζόμαστε υπεύθυνα τα ζητήματα και υπάρχει μεταξύ της Εκτελεστικής και της Νομοθετικής Εξουσίας διάλογος, έντιμος διάλογος, ή πραγματικά τότε υπάρχει φτηνή δημαγωγία. Και η ανακοίνωση της Τετάρτης, η ώρα 1.30 μ.μ., για την απόφαση του Προέδρου της Δημοκρατίας είναι φτηνή δημαγωγία η οποία έτσι εκτιμάται από τους Βουλευτές και από τους ενδιαφερομένους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουνωτός και ο κ. Τουλούρας.

Ι. ΚΑΤΣΟΥΝΩΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Δεν είναι η πρώτη φορά που η Βουλή ασχολήθηκε με το θέμα των πατατοπαραγωγών. Από το Φεβράρη του 1985 η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας μελέτησε το πιο πάνω θέμα και υπέβαλε σχετική έκθεση προς το Σώμα ενώ το τελευταίο τρίμηνο Αυγούστου-Οκτωβρίου υπήρξε περίοδος εντατικών συσκέψεων, κινητοποιήσεων και συλλαλητηρίων ακόμη, για την αντιμετώπιση του όλου προβλήματος.

Παρόλο που το θέμα είναι πολυσηζητημένο και γνωστό σ' όλους τους συναδέλφους αλλά και στον κυπριακό λαό, μια σύντομη αναφορά στο ιστορικό του τεράστιου αυτού προβλήματος, θα βοηθήσει στην πλήρη κατανόησή του και θα συμβάλει στη δραστικότερη αντιμετώπισή του.

Η θεομηνία που έπληξε τις πατατοπαραγωγικές περιοχές είναι χωρίς προηγούμενο.

Ο οικονομικός απολογισμός των καταστροφών είναι γύρω στο 1.5 εκατομμύριο λίρες σε τιμές κόστους παραγωγού (στο στάδιο που οι θεομηνίες έπληξαν τις πατατοφυτείες) και 5 εκατομμύρια λίρες ζημιές σε τιμές εμπορίου. Ποια όμως είναι η σημερινή πραγματικότητα στα Κοκκινοχώρια και στα υπόλοιπα πατατοχώρια;

Α) Έχει υπερκαλυφθεί το πιστωτικό περιθώριο της πλειοψηφίας των παραγωγών στις τοπικές Σ.Π.Ε.

Β) Υπάρχει μεγάλη οικονομική δυσκολία στη συνέχιση της καλλιέργειας και στη συντήρηση των οικογενειών τους.

Γ) Ο κίνδυνος φυλάκισης λόγω οφειλών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι μια υπαρκτή πραγματικότητα. Αυτή τη στιγμή βρίσκεται φυλακισμένος ο Κυριάκος Ευθυμίου Παπέττας από το Αυγόρου.

Η τραγική αυτή κατάσταση οδήγησε τους πατατοπαραγωγούς στη μαχητική εκδήλωση της περασμένης Πέμπτης έξω από το Προεδρικό και στη Βουλή και όλοι έχουμε στα χέρια μας το υπόμνημά τους, καθώς και τα σοβαρά αιτήματα των παραγωγών.

Έχουμε και μεις σημειώσει με προσοχή τη δέση μέτρων που εξήγγειλε η Κυβέρνηση. Αυτά τα μέτρα, παρόλο ότι σμίχρυναν το χάσμα που υπήρχε μεταξύ Κυβέρνησης και παραγωγών, δεν λύουν εντούτοις το θέμα γιατί είναι μέτρα ανεπαρκή. Είναι μια προσέγγιση που επιτρέπει τη δημιουργία απλώς ενός καλύτερου κλίματος διαλόγου τόσο με τους παραγωγούς όσο και με τις αγροτικές οργανώσεις για την ουσιαστική ρύθμιση του όλου προβλήματος.

Παρά την αύξηση του ποσού δανειοδότησης από τα 4 στα 5 εκατομμύρια, ξέχωρα το 1 εκατομμύριο για οικογενειακές ανάγκες, παρά την αύξηση του χρόνου αποπληρωμής του δανείου από τον 1 χρόνο στα 4, και τη μείωση του επιτοκίου στο 5,5%, εντούτοις εμείς πιστεύουμε πως μόνο η δανειοδότηση δε λύει το πρόβλημα.

Θα πρέπει παράλληλα με τη δανειοδότηση να παρτούν και μια σειρά άλλα μέτρα, αν θέλουμε τους αγρότες μας απερίσπαστους στην παραγωγή και χωρίς το άγχος της πιθανής χρεωκοπίας, αν μη γένοιτο τους συμβεί και νέα θεομηνία ή υπάρξουν μειωμένες τιμές για την καινούργια σοδειά.

Οι επιπτώσεις από ένα τέτοιο ενδεχόμενο θα είναι δραματικές.

Θα δημιουργηθεί τεράστιο ανεργιακό πρόβλημα για 4—5.000 αγροτικές οικογένειες που ασχολούνται με την πατατοκαλλιέργεια. Δηλαδή αυτόματα στις ήδη υπάρχουσες στρατιές των ανέργων προστίθενται ακόμα 4—5 χιλιάδες άνεργοι πατατοπαραγωγοί.

Το ποσό των 20 και πλέον εκατομμυρίων λιρών που εισρέει από την εξαγωγή πατατών θα αποτελεί μια για πάντα μια ρομαντική ανάμνηση.

Όσον αφορά το Νότιο Αγώγ, που πιστεύεται ότι θα κοστίζει γύρω στα 180 εκατομμύρια λίρες, τουλάχιστο στον αγροτικό τομέα, τα εκατομμύρια που αναλογούν θα μείνουν σχεδόν εντελώς αναξιοποίητα.

Και ενώ γη θα υπάρχει αλλά δεν θα καλλιεργείται, υπάρχει ο μεγάλος κίνδυνος να περάσει αυτή η γη στα χέρια των εμπόρων, στα χέρια των αετονύχηδων του εύκολου πλουτισμού.

Για την αποφυγή λοιπόν αυτών των ανεπιθύμητων για όλους μας εξελίξεων και αφού και επίσημα διαλαλείται ότι είμαστε αγροτική χώρα αφού δεν έχουμε την αναγκαία βιομηχανική παράδοση και υποδομή να αγωνισθούμε με ίσους όρους με τις προηγμένες βιομηχανικά χώρες, πρέπει οπωσδήποτε η Κυβέρνηση νάναι αρκετά ευαίσθητη στα προβλήματα των αγροτών.

Εμείς πιστεύουμε ότι ο αγρότης που μοχθεί μέρα νύχτα για τη διατροφή και φυσική επιβίωση τόσο του ιδίου αλλά και του λαού μας, έχει κάθε δικαίωμα να βοηθηθεί. Τούτο το δικαίωμα πηγάζει μέσα από κοινωνικούς, ηθικούς και οικονομικούς λόγους.

Ας μην ξεχνάμε ότι ο ανεξάρτητος οικονομικά αγρότης αποτελεί την καλύτερη εγγύηση για τον αντικατοχικό αγώνα του λαού μας.

Σε αντίθετη περίπτωση, αν η κυβέρνηση εξακολουθεί να κρατεί τη μέχρι χθες διστακτική της στάση στο πρόβλημα των πατατοπαραγωγών τότε η ίδια, εν γνώσει της και ενσυνείδητα, δρομολογεί μια πορεία προς τη χρεωκοπία και την εξαθλίωση των παραγωγών μας.

Το Κόμμα μας, το οποίο παλεύει να περάσει μια αναθεωρημένη αγροτο-εμπορική πολιτική μέσα από εισηγήσεις για μεταρρυθμίσεις και θεσμικές αλλαγές που θα καταργούν το εισοδηματικό χάσμα μεταξύ αστικής και αγροτικής τάξης

και θα εδραιώνουν μια κοινωνία χωρίς προνομιούχους και μη, εισηγείται να δοθεί, σταδιακά έστω, λύση και στα υπόλοιπα αιτήματα των πατατοπαραγωγών.

Γιατί αν αφήσουμε τον πατατοπαραγωγικό κλάδο να τον γονατίσει το πρόβλημα, οι επιπτώσεις δεν θάναι μόνο στις πλάτες των ίδιων των παραγωγών αλλά και στο πληγωμένο κορμί της εθνικής μας οικονομίας.

Συμφωνούμε στο ξεκίνημα ενός διαλόγου για τη μελέτη της τιμής ασφάλειας που ζητούν οι παραγωγοί, σε συνάρτηση με το κόστος παραγωγής.

Μερικές αρχικές σκέψεις που τίθενται ενώπιον των αρμοδίων σχετικά με την τιμή ασφάλειας είναι: Αν σε καλοχρονιές εξασφαλιστεί ποσό από τις εξαγωγές μας μεγαλύτερο της τιμής ασφάλειας, τότε κάποιο ποσό να «μπαίνει» στο ταμείο σταθεροποίησης τιμών. Αν όμως σε κακοχρονιές, η τιμή που θα εξασφαλιστεί από το εξωτερικό συναθροιζόμενη με το αναλογούν κατ' οκιά ποσό από το ταμείο σταθεροποίησης τιμών δεν καλύψει την τιμή ασφαλείας τότε η κυβέρνηση να υποχρεώνεται να καταβάλλει το αναγκαίο ποσό μέχρι να εξασφαλιστεί η τιμή ασφάλειας.

Πιστεύουμε ότι επείγει η επίσπευση του Νομοσχεδίου για την επανεξέταση των πατατοπαραγωγών στον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης.

Ο μόνος φορέας που μπορεί και πρέπει να παρέχει πραγματική προστασία στη γεωργική παραγωγή από τις θεομηνίες είναι ο Ο.Γ.Α.

Εκείνο που ζητούμε είναι το νέο νομοσχέδιο όχι μόνο να μην περιλαμβάνει τις ελλείψεις και αδυναμίες του παλιού, αλλά νάναι τέτοιες οι πρόνοιες ώστε οι πατατοπαραγωγοί να αισθανθούν άμεση την ανάγκη της επανεξέτασής τους.

Πρέπει ακόμα η κυβέρνηση να δώσει λύση στο αίτημα των πατατοπαραγωγών για τις πατάτες που μπαίνουν στα φυγεία. Υποστηρίζεται από έγκυρη πηγή πως από κάθε κιλό πατάτας φυγείων οι παραγωγοί ζημιώνουν 70 μιλς. Αν σκεφτεί κανείς πως για 20 περίπου χρόνια μπαίνει στα φυγεία μια ποσότητα του ύψους των 10—15 χιλιάδων τόνων, κάθε χρόνο, θα αντιληφθεί πόσες εκατοντάδες χιλιάδες λίρες ζημιώνουν οι παραγωγοί. Έχουν δίκαιο λοιπόν να ζητούν οικονομική βοήθεια, αφού έχουν μια τόσο μεγάλη προσφορά στην οικονομία του τόπου.

Στο θέμα των διώξεων για οφειλές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, θα σταθώ λίγο περισσότερο, γιατί αυτό αφορά και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αλλά και τις συνδικαλιστικές Οργανώσεις.

Είναι ένα θέμα που επηρεάζει 15 περίπου χιλιάδες αυτοτελώς εργαζομένους και αγρότες, που πρέπει να απασχολήσει και σύντομα μάλιστα τη Βουλή.

Στην προκείμενη περίπτωση του φυλακισμένου Παπέττα, ίσχυσαν διαφορετικά κριτήρια από εκείνα που συμφωνήθηκαν σε παρόμοιες περιπτώσεις στη Λεμεσό και στη Λευκωσία.

Ενώ εκκρεμεί στο Ανώτατο Δικαστήριο προσφυγή για την επιβολή επιπρόσθετου τέλους, κοινώς προστίμου, κι ενώ το Δικαστήριο συνέχεται εντός ολίγων ημερών, κι ενώ έγινε συμφωνία αναστολής εκτέλεσεως των ενταλμάτων μέχρι το τέλος του χρόνου με την πληρωμή μηνιαίων δόσεων, εντούτοις ο Παπέττας βρίσκεται στη φυλακή.

Είναι καιρός να σκύψουμε όλοι με σοβαρότητα πάνω στο τεράστιο αυτό κοινωνικό πρόβλημα, και να δώσουμε επιτέλους προσοχή στις λογικές εισηγήσεις των Συνδέσμων Αυτοτελώς Εργαζομένων, και να υπάρξει ισότιμη μεταχείριση ενός μεγάλου παραγωγικού κλάδου.

Ο αυστηρός έλεγχος των φυτοφαρμάκων, των γεωργικών μηχανημάτων και κυρίως των εξαρτημάτων πιστεύουμε ότι μπορεί να μειώσει σημαντικά το κόστος παραγωγής.

Κι αν σε δυο χρόνια, όπως υπολογίζουμε, ο Νότιος Αγωγός θα μπορεί να αρδεύει την περιοχή των πατατοχωριών, τότε η ευθύνη όλων μας να κρατηθούν οι αγρότες στη γη τους είναι τεράστια, γιατί αλοίμονο αν ξεδέψουμε τόσα εκατομμύρια λίρες για να μη διψάσουν τα Κοκκινοχώρια, και φτάσουμε στο σημείο να μην υπάρχουν τ' αγροτικά χέρια που θα αξιοποιήσουν τη γη και το νερό.

Πρέπει επιτέλους ν' αλλάξει ριζικά η αγροτική πολιτική της Κυβέρνησης, αν θέλουμε να κρατηθεί ο αγρότης στη γη και τις ρίζες του.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τουλούρας ζήτησε το λόγο. Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου θα ήθελα να παρατηρήσω ότι η συζήτηση που διεξάγεται είναι κατά πόσο η Κυβέρνηση η οποία για πολύ χρόνο κώφευε στο πρόβλημα των πατατοπαραγωγών ανταποκρίθηκε μέχρι ενός σημείου μετά από τις πιέσεις που εξάσκησαν οι πατατοπαραγωγοί και η Βουλή. Στη βιασύνη του όμως ο Πρόεδρος, για να κερδίσει το πλεονέκτημα των εντυπώσεων, παραβίασε δυστυχώς και το Σύνταγμα. Περιφρόνησε τη Βουλή αλλά και το Σύνταγμα. Διότι προέβη σε δήλωση ότι «αποφάσισε», ενώ δεν έχει το δικαίωμα «να αποφασίσει». Είχε το δικαίωμα να εισηγηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο και το Υπουργικό Συμβούλιο ν' αποφασίσει και να ανακοινώσει απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος δεν έχει καμιά αρμοδιότητα πέραν του να καταρτίζει την ημερήσια διάταξη και δεν έχει ούτε και ψήφο ακόμα στο Υπουργικό Συμβούλιο. Άρα η προεδρική απόφαση ότι «ο Πάπας απεφάνθη» στερείται νομικής βάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τουλούρας. Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, δεν θα αναφερθώ στην παρατήρηση του κ. Κληρίδη γιατί νομίζω ότι παίζουμε με τις λέξεις. Πιστεύω ότι ο Πρόεδρος γνώριζε εκ των προτέρων ποια θα ήταν η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου επί του θέματος. Ας το θέσουμε έτσι κ. Κληρίδη.

Θα ήθελα όμως ν' απαντήσω στον κ. Κωνσταντίνου ο οποίος ξεκίνησε αναφερόμενος στις εμπειρίες του στις τρεις Επιτροπές στις οποίες μετέσχε και ειλικρινά στην αρχή δεν αντιληφθήκαμε πού απέβλεπε όλη αυτή η αφήγηση του τι έγινε σ' αυτές τις Επιτροπές και ποια θέση πήραν οι διάφοροι Υπουργοί και τα διάφορα Μέλη της Επιτροπής και ειδικά ο κ. Λόρδος τον οποίο ο κ. Κωνσταντίνου εκθειάζει ότι επέμενε και ήταν πειστικός κλπ. Μετά ο κ. Κωνσταντίνου έρχεται και συνδυάζει το γεγονός ότι ακυρώθηκε η συνάντηση—και κακώς ακυρώθηκε η συνάντηση, κ. Μιχαηλίδη—των Υπουργών με τις οργανώσεις και τους Βουλευτές, και το συμπέρασμα του κ. Κωνσταντίνου είναι ότι «αν αυτό το πράγμα δεν είναι η πιο φτηνή δημοκοπία στον κόσμο δεν ξέρω τί θα πει 'φθηνή δημοκοπία'». Νομίζω ότι αυτό το πράγμα θυμίζει κ. Κωνσταντίνου το «ράβδος εν γωνία, άρα βρέχει». Υπουργοί ακυρώνουν μια συνάντηση και ο Πρόεδρος ανακοινώνει ορισμένα θετικά μέτρα, και αυτό χαρακτηρίζεται αυτόματα ως θέμα πολύ φθηνής δημο-

κοπίας του Προέδρου της Δημοκρατίας και έτσι, για να το αποδείξουμε κιόλας, κτυπούμε και το χέρι μας στο έδρανο και υψώνουμε τον τόνο της φωνής μας. Νομίζω ότι είναι άδικη αυτή η επίθεση. Νομίζω ότι είναι πάρα πολύ άδικη. Κακώς έπραξαν οι Υπουργοί αν ανέβαλαν τη συνάντηση, κακώς δεν έγινε αυτή η συνάντηση, αλλά πρώτο, γιατί να φθάσουμε στο εύκολο συμπέρασμα ότι είναι κατόπιν εντολής του Προέδρου της Δημοκρατίας; Γίνεται ένα λογικό άλμα εδώ και δεν αποκλείεται να μην ήταν κατόπιν εντολής του Προέδρου της Δημοκρατίας που ακυρώθηκε αυτή η συνάντηση.

Μπορεί και να ήταν κατόπιν εντολής, θα έλεγε ο κ. Κωνσταντίνου, αλλά γιατί αυτό το λογικό άλμα; Αυτό το λογικό άλμα δεν υποδηλώνει κάποια προκατάληψη; Και είναι εδώ το θέμα το οποίο θέλω να αγγίξω ιδιαίτερα. Όπως ο κ. Κωνσταντίνου πιστεύει ότι ήταν δημοκοπία του Προέδρου της Δημοκρατίας, πιστεύω κι' εγώ ειλικρινά ότι υπάρχει σ' αυτά που ελέχθησαν μια εντονότατη προκατάληψη εναντίον του Προέδρου της Δημοκρατίας και είναι άδικο γιατί αν υπάρχει αυτό το πράγμα που επηρεάζει αυτά τα οποία λέγομε, νομίζω ότι χάνει το όλο θέμα την αντικειμενικότητά του και χάνουμε κι' εμείς οι ίδιοι την αντικειμενικότητά μας, ιδίως ο κ. Κωνσταντίνου που σε πολλά άλλα θέματα, και το λέω και το τονίζω, είναι και τετραγωνικά λογικός και οι θέσεις του πολύ ορθές. Επί του θέματος αυτού όμως πιστεύω ότι υπάρχει προκατάληψη.

Και επιμένω ότι έγινε μια πολύ μεγάλη και άσκοπη συζήτηση στο θέμα αυτό. Ήταν πολύ εύκολο σήμερα να πούμε ότι θετικά ήταν τα βήματα της Κυβέρνησης που έγιναν σ' αυτό το θέμα. Μπορούσαμε να τονίσουμε ότι βέβαια και υπό άλλες συνθήκες έτσι θα ήταν, αν δεν υπήρχε το σημερινό κλίμα των εκλογών. Δεν ήταν σωστή η συμπεριφορά των Υπουργών· δεν ήταν σωστό να ακυρώσουν αυτή τη συνάντηση. Όμως το πρώτο θέμα που έπρεπε να τονιστεί, ήταν ότι η Κυβέρνηση πήρε θετικά μέτρα και ότι πράγματι οι πιέσεις του Σώματος αυτού έπαιξαν κάποιο ρόλο. Και δεν έχει σχέση αν οι Υπουργοί αρχικά πήραν αρνητική θέση και έπειτα η Κυβέρνηση άλλαξε γνώμη. Οι Υπουργοί εξάλλου στο τέλος της συνάντησης, τουλάχιστον έτσι έμαθα και έτσι είναι νομίζω, είπαν ότι θα μελετήσουν το όλο θέμα και δεν είναι η πρώτη φορά που λαμβάνεται μια α' θέση αρχικά—και ελήφθη για πολύ καλούς λόγους—διότι η οικονομία αυτού του τόπου δεν σηκώνει να δίδονται επιχορηγήσεις αριστερά και δεξιά και δεν σηκώνει να δημιουργούνται προηγούμενα. Όμως είδαν αυτή την περίπτωση, όπως θέλαμε εμείς να τη δουν, σαν μια ειδική περίπτωση. Επομένως τι είναι όλη αυτή η ιστορία ότι αρχικά ήταν πάρα πολύ αρνητικοί κλπ.; Πολλές φορές συμβαίνει να ξεκινούν από μια αρνητική θέση και μετά να πείθονται. Σημασία έχει ποια είναι η τελική θέση. Και σημασία έχει εκείνο το οποίο τελικά θα αποφασιστεί.

Χωρίς λοιπόν να θέλω να δοθεί συνέχεια σ' αυτή τη συζήτηση—αν θέλετε, να δώσουμε—πιστεύω ειλικρινά ότι έπρεπε να δούμε το θέμα περισσότερο από τη θετική πλευρά του παρά να προσπαθήσουμε να αρπακτούμε από ορισμένες ίνες αρνητικής σημασίας, όπως είναι το θέμα της στάσης των Υπουργών. Αυτό είναι δευτερεύον θέμα. Μπορούσε να καυστηριαστεί, αλλά η θετική πλευρά είχε πολύ μεγαλύτερη σημασία. Ούτε πιστεύω ότι μπορεί να μιλούμε για φτηνή δημοκοπία του Προέδρου· είναι άδικο. Εξάλλου τη Δευτέρα που ήλθαν οι Υπουργοί και πήραν αρνητική θέση ήταν γνωστό πως προχωρούσαμε σε βουλευτικές εκλογές. Αλλά να πάμε και κάπου πιο μακριά αν θέλουμε να αποδώσουμε τέτοια κίνητρα. Είναι γνωστό ότι φέτος θα είχαμε εκλογές· θα είχαμε εκλογές αν όχι το Δεκέμβρη, το Γενάρη, το Φεβράρη, το Μάρτη ή τον Απρίλη. Επομένως αν ήταν γι' αυτούς τους

λόγους που θα βοηθούνταν οι πατατοπαραγωγοί, θα ελαμβάνετο υπόψη το θέμα των εκλογών που θα γίνονταν, όχι τώρα, σε μερικούς μήνες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΑΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ειλικρινά έχω την εντύπωση ότι ούτε οι πατατοπαραγωγοί ούτε αυτή η Βουλή ενδιαφέρεται να συνεχίσει τη συζήτηση πάνω σ' αυτή τη βάση. Αυτό που πρέπει να συζητήσει αυτή η Βουλή είναι αν τα μέτρα είναι ικανοποιητικά και αν δεν είναι ικανοποιητικά, όπως εμείς νομίζουμε, παρόλο που είναι θετικά, να εισηγηθεί μια νέα δέσμη μέτρων τα οποία να συζητήσουν και πάλιν οι Επιτροπές και με τη βοήθεια των οργανώσεων και των πατατοπαραγωγών να προωθηθούν οι περαιτέρω δίκαιες αξιώσεις των πατατοπαραγωγών. Τα υπόλοιπα ειλικρινά πιστεύω έχουν λεχθεί κατά κόρον και δεν εξυπηρετούν κατ' ουδένα τρόπο τα συμφέροντα των πατατοπαραγωγών τα οποία υποτίθεται ότι βρισκόμαστε εδώ για να συζητήσουμε και να εξεύρουμε μεθόδους για την προώθηση των υπόλοιπων αιτημάτων των πατατοπαραγωγών, όπως είναι οι τιμές ασφάλειας, η ασφάλιση των γεωργικών προϊόντων και ούτω καθεξής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, νομίζω ότι μπορούμε να καταλήξουμε σ' αυτό το θέμα.

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω μερικά λόγια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να πείτε. Πάνω στο θέμα ή σε απάντηση του κ. Γαλανού;

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Πάνω στο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάνω στο θέμα να πείτε.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι είναι ορθό αυτό που είπε ο κ. Λυσσαρίδης, ότι η ουσία του θέματος είναι η ικανοποίηση των αιτημάτων των πατατοπαραγωγών. Και είναι εκτίμηση και του Σώματος, αντιλαμβάνομαι, και των Επιτροπών ότι τα αιτήματα των πατατοπαραγωγών στο σύνολό τους δεν έχουν λυθεί.

Έχει με την απόφαση του Προέδρου της Δημοκρατίας σημειωθεί ένα θετικό βήμα; Έχω ήδη πει ναι, έχει σημειωθεί ένα θετικό βήμα». Κατά συνέπεια αυτό το Σώμα θα πρέπει να δει πώς θα σημειωθούν και άλλα θετικά βήματα. Αυτό είναι σωστό και δεν πρέπει να διαφεύγει της προσοχής μας. Είναι η ουσία. Αλλά και η απόφαση του Προέδρου, με τον τρόπο με τον οποίο ελήφθη, δεν αποτελεί λιγότερη ουσία.

Υπάρχει ένα πολύ σοβαρό ερώτημα στο οποίο ούτε ο κ. Γαλανός ούτε κανένας άλλος απάντησε. Ανακοινώθηκε από το ραδιόφωνο, ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αποφάσισε αυτό το πράγμα. Τη Δευτέρα, δυο μέρες πριν απ' αυτό, ο Υπουργός εξέθεσε στην Επιτροπή τις θέσεις της Κυβέρνησης οι οποίες ήταν τελείως διαφορετικές, και συμφωνώ με τον κ. Γαλανό ότι θα μπορούσε στο

χρονικό διάστημα των δυο ημερών που μεσολάβησε, η Κυβέρνηση να άλλαξε άποψη. Αλλά αυτό που ανακοινώθηκε από το ραδιόφωνο δεν ήταν η αλλαγμένη απόφαση της Κυβέρνησης. Ήταν το τι αποφάσισε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Και με βάση το Σύνταγμα αυτού του κράτους, δεν είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας που αποφασίζει· είναι το Υπουργικό Συμβούλιο που αποφασίζει. Προεδρεύει, ναι, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, αλλά είναι το Υπουργικό Συμβούλιο που αποφασίζει και συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου δεν υπήρξε. Και αυτά δεν είναι λεπτομέρειες, είναι ουσιώδη ζητήματα για τη λειτουργία αυτού του κράτους. Και είναι αυτό, μεταξύ άλλων, το ότι δηλαδή ανεβλήθη η συνάντηση που ήταν καθορισμένη για η ώρα 1.00 την Τετάρτη, και το ότι είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας που εξαγγείλε την απόφαση και όχι η Κυβέρνηση με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, που εξηγούν γιατί αυτά τα πράγματα δεν έγιναν απλώς και μόνο για να σημειωθεί ένα θετικό βήμα προς την κατεύθυνση των πατατοπαραγωγών αλλά για να αξιοποιηθεί το θετικό αυτό βήμα και πολιτικά από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Και επαναλαμβάνω, ασχέτως αυτού που έχει πει ο κ. Γαλανός, ότι διεθνώς δεν συμβαίνουν έτσι πράγματα, τέτοιου είδους ενέργειες χαρακτηρίζονται διεθνώς σαν φθηνή και καθαρή δημαγωγία.

Στη Βουλή θα κατατεθεί σε λίγο, γιατί υποχρεωτικά πρέπει να περάσει από τη Βουλή, σχετικό νομοσχέδιο και το νομοσχέδιο αυτό θα έλθει από το αρμόδιο Υπουργείο με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου η οποία αν δεν γίνει καμιά ταχυδακτυλουργία πρέπει να έχει ημερομηνία διαφορετική από την ημερομηνία της ανακοίνωσης μέσω του τύπου. Και θέλω να ελπίζω — αναμένω να δω — ότι δεν θα γίνει αυτή η ταχυδακτυλουργία, να φανεί ότι το Υπουργικό Συμβούλιο συνεδρίασε την Τρίτη ή την Τετάρτη το πρωί και πήρε απόφαση η οποία ανακοινώθηκε υπό τη μορφή της ανακοίνωσης του Προέδρου της Δημοκρατίας την Τετάρτη από το ραδιόφωνο. Θέλω να κάμω καθαρό ότι κανένας, και προπαντός εγώ προσωπικά, δεν έχει τίποτα για το πρόσωπο του Προέδρου της Δημοκρατίας. Έχω πει πολλά για τις ενέργειες του Προέδρου της Δημοκρατίας και μεταξύ αυτών είναι και τούτη η ενέργεια, η οποία είναι καθαρώς, επαναλαμβάνω, δημαγωγική γιατί δεν εστηρίζετο σε απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και γιατί παρέκαμψε και τη Βουλή και τις οργανώσεις οι οποίες αγωνίζονταν τόσες μέρες για τα δίκαια αυτής της τάξης του λαού. Κατά συνέπεια καμιά δικαιολογία δεν χωρεί εδώ και δεν μπορούν να εκτοξεύονται ρετσινιές σε βάρος κάποιου, ότι δήθεν δεν τα έχει καλά με τον Πρόεδρο και ότι θέλει να πλήξει τον Πρόεδρο.

Κύριοι συνάδελφοι, εδώ μιλούν τα γεγονότα. Τη Δευτέρα ο αρμόδιος Υπουργός ανέφερε τις θέσεις της Κυβέρνησης και οι θέσεις της Κυβέρνησης ήταν αντίθετες με τα αιτήματα που πρόβαλαν οι πατατοπαραγωγοί και οι τρεις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές. Εξαιτίας αυτού του γεγονότος καθορίστηκε συνάντηση την Τετάρτη, η ώρα 1.00, για να ξανασυζητηθούν τα ζητήματα. Η συνάντηση αυτή — δεν είπα εγώ ότι είναι με παρέμβαση του Προέδρου — ανεβλήθη και η ώρα 1.30 ανακοίνωσε ο Πρόεδρος, όχι το Υπουργικό Συμβούλιο, ότι πήρε απόφαση γι' αυτό το θέμα. Κατά συνέπεια, εδώ είναι το ένα θέμα, κ. Λυσσαρίδη, της ουσίας των αιτημάτων των πατατοπαραγωγών και γι' αυτό νοιάζεται η Βουλή και θέλει την ικανοποίησή τους, αλλά ταυτόχρονα η Βουλή δεν μπορεί να παραβλέψει τα επίσης ουσιαστικά ζητήματα τα οποία αφορούν τον τρόπο με τον οποίο η Εκτελεστική Εξουσία χειρίζεται τέτοια ζητήματα και ειδικά στην περίπτωση αυτή ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας χωρίς απόφαση του Υπουργικού του Συμβουλίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ο κ. Κωνσταντίνου αυτά που είπε τη δεύτερη φορά ήταν πολύ διαφορετικά από εκείνα που είπε την πρώτη φορά.

Κύριε Κωνσταντίνου, την πρώτη φορά που μιλήσατε δεν αναφέρατε ότι ο Πρόεδρος αποφάσισε την Τετάρτη, ενώ δεν εδικοιούτο, και η συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου ήταν την Πέμπτη. Αν είχε αναφερθεί αυτό το επιχείρημα τότε θα αντιλαμβανόμουν πού πήγαινε το όλο θέμα και ίσως να μην ετίθετο το θέμα έτσι.

Αλλά είναι ο κ. Κληρίδης που ανέφερε αυτό το επιχείρημα, το οποίο χρησιμοποιήσατε τη δεύτερη φορά για να στηρίξετε την επιχειρηματολογία σας.

Λοιπόν, το γεγονός είναι ότι αρχικά, όπως τέθηκε το θέμα από τον κ. Κωνσταντίνου, τέθηκε με τρόπο που συνέδεε την ακύρωση των συναντήσεων των δυο Υπουργών με την ανακοίνωση του Προέδρου η ώρα 1.30. Και πολύ εύκολα βγαίνει το συμπέρασμα ότι η ακύρωση έγινε κατόπιν εντολής του Προέδρου, εξ ου και η δημοσκοπία.

Έπειτα για να είμεθα απόλυτα ειλικρινείς, εφόσον το Υπουργικό Συμβούλιο το διορίζει ο Πρόεδρος, είναι φυσικό να αναμένει κανείς ότι, αν ο Πρόεδρος πραγματικά ήθελε να προχωρήσει προς αυτή τη χειρονομία, προς αυτή την απόφαση, θα ανεβάλλετο η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Δεν πρόκειται να κρυφτούμε πίσω από το δάκτυλό μας και να πούμε ότι δεν ήταν σίγουρο αν αυτό που θα αποφάσιζε ο Πρόεδρος την Τετάρτη το Υπουργικό Συμβούλιο θα το δεχόταν. Όχι, δεν πρόκειται να υποκριθούμε για κάτι τέτοιο.

Περαιτέρω με το να πω ότι υπάρχει προκατάληψη στις απόψεις που ανέφερε ο κ. Κωνσταντίνου, αποτελεί αυτό φτηνές ρετσινιές και φτηνές δικαιολογίες;

Δεν πιστεύω ότι η λέξη «προκατάληψη», όταν αντιμετωπίζουμε ένα θέμα, υποδηλοί ότι ρίχνουμε ρετσινιά. Είναι πολύ μεγαλύτερη ρετσινιά να πούμε στον άλλο ότι ρίχνει ρετσινιές παρά όταν εκείνος αναφέρει ότι προκατειλημμένα αντιμετωπίσαμε αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, νομίζω ότι έχει τελειώσει αυτή η αχρείαστη συζήτηση πάνω στο θέμα.

Έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα υπέρ των πατατοπαραγωγών. Αυτά τα μέτρα δεν θεωρούνται επαρκή από τους ομιλητές οι οποίοι μίλησαν επί του θέματος και γι' αυτόν το λόγο θα πρέπει να υποβληθούν προς την Κυβέρνηση οι απόψεις αυτού του Σώματος πάνω στη δέσμη των μέτρων που εισηγείται για την ικανοποίηση των προβλημάτων των πατατοπαραγωγών με ριζικότερο τρόπο και όχι μόνο με τον τρόπο της δανειοδότησης.

Νομίζω ότι αυτή είναι η ουσία της όλης συζήτησης την οποία έχουμε κάμει.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Αυτό είναι το ένα σκέλος, κύριε Πρόεδρε. Αλλά υπάρχει και το δεύτερο σκέλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν τέλειωσα ακόμα αλλά πέστε τα.

Ε. ΠΑΠΑ·Γ·ΩΑΝΝΟΥ:

Συγγνώμη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το δεύτερο σημείο που έχει εγερθεί ενώπιον αυτού του Σώματος είναι ο τρόπος με τον οποίο ανηγγέλησαν τα μέτρα προς ανακούφιση των πάταγοπαγωγών. Έχει δηλαδή παρακαμφθεί η Βουλή ενώ τρεις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές είχαν ασχοληθεί μ' αυτό το θέμα.

Νομίζω ότι αν υποβάλουμε αυτά τα δυο θέματα προς την Εκτελεστική Εξουσία, αντανακλούν το όλο πνεύμα με το οποίο έγινε η συζήτηση ενώπιον αυτού του Σώματος.

Ο κ. Λόρδος.

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

Σε σχέση με αυτά, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι η Εκτελεστική Εξουσία πρέπει να αποστείλει τώρα το ταχύτερο δυνατό στη Βουλή το εγκριθέν ποσό του δανείου σαν νομοσχέδιο μαζί με τους όρους που διέπουν το δάνειο αυτό, όπως τουλάχιστο εξηγγέλθη, για να εγκριθεί βάσει του περί Εγγυήσεων και Δανείων Νόμου που πέρασε πρόσφατα η Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς, κύριε Λόρδο.

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

Και εφόσον θα αποσταλούν αυτά που είπατε προηγουμένως στην Εκτελεστική Εξουσία, θα πρέπει να μεριμνήσετε ώστε η όλη διαδικασία να περατωθεί το ταχύτερο δυνατό αν πρόκειται τα δάνεια αυτά να είναι ωφέλιμα και χρήσιμα.

Και θα ήθελα ως προς το δεύτερο σκέλος να σας πω ότι οι Υπουργοί τηλεφώνησαν για να ακυρώσουν το ραντεβού τους που είχαμε διευθετήσει στο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας χωρίς να εξηγήσουν το λόγο αλλά και χωρίς να ορίσουν το επόμενο ραντεβού, πράγμα που κατ' εμέ δείχνει ότι ήδη γνώριζαν ότι επρόκειτο να ληφθεί από τον Πρόεδρο κάποια απόφαση, σαν αυτή που είχε ληφθεί, και να εξαγγελθεί αμέσως μετά.

Λυπούμαι να παρατηρήσω, κύριε Πρόεδρε, ότι δε λάβαμε ούτε και τηλεφώνημα πριν από την ανακοίνωση μέσω του ΡΙΚ που να μας εκθέτει την απόφαση που λήφθηκε και η οποία απόφαση λήφθηκε ύστερα από αρκετό μόχθο και προσπάθειες της Βουλής. Και αυτό είναι κάτι το οποίο πρέπει να αναφερθεί επίσης στο δεύτερο σκέλος της παρέμβασής σας προς την Εκτελεστική Εξουσία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω, κύριοι, ότι όλα αυτά είναι πολύ γνωστά και θα αποσταλεί αντίγραφο των πρακτικών μαζί με τις εισηγήσεις για τα θέματα που έχουν εκτεθεί.

Το ότι το σχετικό νομοσχέδιο πρέπει να αποσταλεί εγκαίρως, δεν χρειάζεται βεβαίως να σχολιαστεί καν διότι είναι κάτι το αυτονόητο. Διότι ένα νομοσχέδιο που έχει σκοπό να βοηθήσει ορισμένους ανθρώπους που πάσχουν τώρα, θα είναι παράλογο να σταλεί μετά ένα μήνα ή μετά δυο μήνες. Θα είναι δώρο άδωρο δηλαδή. Πρέπει να σταλεί το ταχύτερο δυνατό για να γίνουν οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν και να αρχίσει η καταβολή των ποσών που θα κατανεμηθούν στον καθένα.

Το επόμενο θέμα που έχουμε στο Κεφάλαιο Δ' είναι το θέμα του οποίου η συζήτηση συνεχίζεται και είναι «Η κατάσταση του εσωτερικού μετώπου και οι ευθύνες όλων», που ενέγραψε ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ κ. Λυσσαρίδης.

Αν υπάρχουν ομιλητές έτοιμοι για σήμερα, έχουμε ακόμα λίγο χρόνο για να προχωρήσουμε.

Ο κ. Πέτας.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αρκετά συζητήθηκε το θέμα τούτο και τώρα ήδη πηγαίνουμε προς διάλυση της Βουλής. Να πούμε στο συνάδελφο κ. Λυσσαρίδη να κλείσει το θέμα. Η εισήγησή μου είναι να αναβληθεί για την άλλη Πέμπτη διότι μας περιμένουν κάτω τα μωρά μας.

(Γέλωτες)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα λεπτό να ακούσουμε και τους . . .

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα λεπτό κύριε Πέτα να ακούσουμε τι έχουν να μας πουν . . .

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Η παράκληση που γίνεται δεν είναι να τελειώσει η συζήτηση αλλά αν μπορεί να αναβληθεί για την άλλη βδομάδα μπορεί να κλείσει και την άλλη βδομάδα. Ιδιαίτερα νομίζω ότι πρέπει να λάβουμε υπόψη ένα παληό αγωνιστή σαν τον κ. Παπαδημητρίου 16 χρόνια εδώ, να μην τον περιμένουν τα μωρά του;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, νομίζω ότι αν ακούσουμε και την ομιλία του κ. Πέτα θα κερδίσουμε λίγο χρόνο κι' έτσι θα μπορούσαμε να τελειώσουμε το θέμα μας στην επόμενη συνεδρία της Βουλής.

Εισηγούμαι, αν δεν έχετε ένσταση, να ακούσουμε τον κ. Πέτα.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Καμιά ένσταση να ακούσουμε τον κ. Πέτα. Αντιλαμβάνομαι ότι είναι η δέκατη φορά που ετοιμάζεται να ανέλθει στο βήμα και τον παρεμποδίζουμε.

ΧΡ. ΠΕΤΑΣ:

Ακριβώς πριν τρεις μήνες.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Λέω στην επόμενη συνεδρία να τελειώσουν όλες οι πρωτολογίες και δευτερολογίες για να μου δοθεί η ευκαιρία να τις ακούσω και τη μεθεπόμενη να το κλείσω, διότι η γνώμη μου είναι ότι εκείνος που κλείει το θέμα δεν πρέπει να εγείρει νέα θέματα και να απαντά . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

. . . οπότε δεν θα μπορέσω να το κάμω αν δεν ακούσω τις πρωτολογίες και τις δευτερολογίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Γι' αυτό να παρακαλέσουμε ή να πάρουμε απόφαση ότι όλες οι πρωτολογίες και δευτερολογίες θα ακουστούν την επόμενη Πέμπτη και ευχαρίστως να το κλείσω μη δημιουργώντας νέα θέματα με το κλείσιμο του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς.

Λοιπόν, ο κ. Πέτας.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επί του θέματος που ηγέρθη . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

. . . θα συμφωνούσαμε αλλά έχω να παρατηρήσω ότι αυτό είναι πρακτικώς αδύνατο. Είναι πρακτικώς αδύνατο να κλείσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν πολλοί ομιλητές, δηλαδή, κύριε Κωνσταντίνου;

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Υπάρχουν ομιλητές και για πρωτολογία ακόμα, απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι, και αντιλαμβάνετε ότι όταν υπάρχουν ομιλητές για πρωτολογία δεν είναι δυνατόν να κλείσει το θέμα την ερχόμενη βδομάδα. Είναι πρακτικώς αδύνατο να κλείσει το θέμα την ερχόμενη βδομάδα. Αυτό είναι πρακτικώς αδύνατο.

Είναι για να μην πάρει καμιά απόφαση το Σώμα, η οποία στην πράξη θα φανεί ότι δεν είναι εφαρμόσιμη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεν υπάρχει δυσκολία να κάμουμε και την Παρασκευή συνεδρία και να κλείσουμε. Διότι θα ήταν, θα έλεγα, όχι πολύ σοβαρό, ένα θέμα το οποίο εκκρεμεί σ' αυτή τη Βουλή για μερικούς μήνες, να διαλυθεί η Βουλή χωρίς να το έχει κλείσει.

Γι' αυτό αν υπάρχουν πολλοί ομιλητές και αν η Πέμπτη δεν είναι δυνατό να επαρκέσει για να ακουστούν όλοι οι ομιλητές, να γίνει συνεδρία και την Παρασκευή για να το κλείσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό εξαρτάται από τη Βουλή.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Τότε το υποβάλλω στη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν η Βουλή δεν έχει ένσταση, εγώ δεν έχω άποψη επί του θέματος αυτού.

Ο κ. Πουμπουρής.

Μ. ΠΟΥΜΠΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να πάρουμε απόφαση την ερχόμενη Πέμπτη κατά πόσο θα παραμείνει ανοικτό το θέμα ή θα κλείσει, αφού δούμε την εξέλιξη των πραγμάτων.

Θα ήθελα όμως πρόσθετα με αυτό να ρωτήσω: Τώρα θα μεταδίδεται η ομιλία του συναδέλφου κ. Πέτα από το ΡΙΚ ή όχι;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πρέπει να μεταδίδεται διότι είχα παρακαλέσει τους ανθρώπους του ΡΙΚ να παραμείνουν εδώ μέχρις ότου τελειώσει . . .

Μ. ΠΟΥΜΠΟΥΡΗΣ:

Διότι πρέπει να υπάρχει ισοτιμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

. . . η συνεδρία της Βουλής, αντιλαμβάνομαι δε ότι είναι εδώ τώρα.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Επιμένω διότι με αυτό τον τρόπο ο μόνος που θα στερηθεί του δικαιώματος να ομιλήσει θα είναι ο εισηγητής. Και θα είναι ειλικρινά πλέον, θα έλεγα, πλήρης υπονόμηση των δημοκρατικών και των κοινοβουλευτικών θεσμών. Αν πρόκειται απλώς να ομιλήσουν όσοι θέλουν να ομιλήσουν την Πέμπτη και αυτή η Βουλή ν' αποφασίσει ότι δεν θα ακούσει τον εισηγητή του θέματος τότε δεν θα τολμά κανένας που δεν διαθέτει πλειοψηφία εδώ στη Βουλή να βάζει θέματα προς συζήτηση γιατί απλώς θα δίδει την ευκαιρία σε άλλους να του απαντούν χωρίς να έχει ποτέ το δικαίωμα να δευτερολογήσει και να απαντήσει.

Γι' αυτό εγώ εισηγούμαι αυτή η Βουλή ν' αποφασίσει ότι θα κλείσει το θέμα πριν τη διάλυσή της. Δεν με ενδιαφέρει με ποιο τρόπο αλλά πριν τη διάλυση αυτής της Βουλής να κλείσει το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Ουδείς, κύριε Πρόεδρε, θέλει να στερήσει τον εισηγητή του δικαιώματος να απαντήσει στη συζήτηση. Αλλά ο κ. Λυσσαρίδης μας είπε εδώ ότι δεν ακούστηκε ο εισηγητής. Ο εισηγητής ήταν ο πρώτος που ακούστηκε και εφόσον υπάρχουν ακόμα συνάδελφοι οι οποίοι θα ήθελαν να πρωτολογήσουν δεν νομίζω ότι μπορούμε να τους στερήσουμε το δικαίωμα.

Ασφαλέστατα θα πρέπει να δοθεί και στο συνάδελφο το δικαίωμα να ολοκληρώσει τη συζήτηση και να απαντήσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, νομίζω ότι δεν μπορούμε να στερήσουμε από κανένα το δικαίωμα να ομιλήσει και το δικαίωμα να δευτερολογήσει και προπαντός δεν μπορούμε να αφαιρέσουμε το δικαίωμα από τον εισηγητή του θέματος να κλείσει το θέμα δίδοντας όσο σύντομα μπορεί τις απαντήσεις του και τις θέσεις του χωρίς να δημιουργεί καινούργια θέματα και προβλήματα. Δεν νομίζω ότι υπάρχει καμιά διαφωνία πάνω σ' αυτό το θέμα από το Σώμα.

Γι' αυτό το λόγο, κύριοι, νομίζω ότι πρέπει να αποφασίσουμε πράγματι να τελειώσουμε τη συζήτηση αυτού του θέματος πριν από τη διάλυση της Βουλής γιατί μ' αυτό τον τρόπο δίδουμε το δικαίωμα στον εισηγητή του θέματος να απαντήσει και να κλείσει το θέμα. Διαφορετικά θα ακουστούν όλες οι ομιλίες, η εισήγηση του εισηγητή θα έχει ήδη ξεχαστεί και θα παραμείνει ο εισηγητής μετέωρος.

Γι' αυτό το λόγο νομίζω ότι η απόφαση που πρέπει να πάρουμε τώρα είναι ότι το θέμα πρέπει να τελειώσει και οι εισηγητές να απαντήσουν πριν να διαλυθεί η Βουλή. Τώρα, αν θα χρειαστεί να πάμε ως τα μεσάνυχτα την προσεχή Πέμπτη ή αν θα χρειαστεί να κάμουμε μια ή και δυό επιπρόσθετες συνεδρίες της Βουλής, αυτό είναι θέμα το οποίο νομίζω ότι μπορούμε να αποφασίσουμε και δεν είναι ανυπερέβλητες οι δυσκολίες για να το κάμουμε.

Γι' αυτό το λόγο θα καλέσω τον κ. Πέτα να έλθει στο βήμα για να καταθέσει την ομιλία του. Να δώσουμε μόνο μερικά λεπτά στο ΡΙΚ για να συνδεθεί.

Ο κ. Πέτας παρακαλώ να έλθει στο βήμα.

ΧΡ. ΠΕΤΑΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα: «Το εσωτερικό μας μέτωπο και οι ευθύνες όλων» εξακολουθεί να βρίσκεται στην ημερήσια διάταξη της Βουλής και να συζητείται από αρκετούς τώρα μήνες.

Εξελιξείς γύρω από το θέμα που συντελούνται στο πέρασμα του χρόνου το συντηρούν διαδοχικά η μια κατόπιν της άλλης ώστε, παρά τη μακρόχρονη συζήτησή του να διατηρείται σε κατάσταση επικαιρότητας χωρίς να παρατηρείται η έντονη παρουσία στοιχείου ανιαρής επανάληψης.

Το μόνο που παρατηρείται έντονα και αδιαμφισβήτητα είναι η παντελής αποτυχία τόσο του εγγράφαντος το θέμα κ. Βάσου Λυσσαρίδη όσο και των υποστηρικτών του Προέδρου της Δημοκρατίας να παρουσιάσουν οποιοδήποτε ελαφρυντικό στο διασπαστή του εσωτερικού μας μετώπου Πρόεδρο Κυπριανού, τόσο για τον καταθρυματισμό από μέρους του του εσωτερικού μας μετώπου, όσον και για την πεισματική άρνηση να αποδεχτεί τις δημοκρατικές διαδικασίες στη σύνθεση του καθοδηγητικού φορέα του εθνικού μας μετώπου, όσον και στην από μέρους του λήψη αποφάσεων και τη δεσμευτικότητα των μερών απέναντί τους.

Με την πλήρως αρνητική στάση του Προέδρου απέναντι στην εκπεφρασμένη θέληση της αδιαμφισβήτητης πλειοψηφίας του λαού και τη συνενοχή των όσων τροφοδοτούσαν και συντηρούσαν την αδιαλλαξία του η διάσπαση του εσωτερικού μετώπου πήρε ακόμα μεγαλύτερες διαστάσεις από ότι όταν δημιουργήθηκε, η δε ιστορική ευθύνη του απέναντι στο λαό και τη χώρα μας ακόμα σοβαρότερη.

Πιο αναλυτικά:

Κατ' αρχήν είναι καιρός να κατανοήσουν ορισμένοι πόσον τεράστια είναι η ευθύνη που αναλαμβάνουν όταν θυσιάζουν την ενότητα του εσωτερικού μετώπου για στενά κομματικούς σκοπούς και συμφέροντα. Ούτε το εσωτερικό μέτωπο ούτε ο κρατικός μηχανισμός επιτρέπεται να χρησιμοποιείται σαν αντικείμενο κομματικής εκμετάλλευσης από καμιά πλευρά.

Η μέχρι σήμερα συζήτηση απόδειξε αναντίλεκτα την τοποθέτηση των πλευρών της Βουλής πάνω στο θέμα.

Το θέμα ενεγράφη μέσα στις συνθήκες της πολιτικής κρίσης που εκδηλώθηκε με την άρνηση του Προέδρου της Δημοκρατίας να δεχθεί τις απαραίτητες δημοκρατικές αρχές πάνω στις οποίες και μόνο θα γίνονταν δυνατή η πραγματοποίηση ενότητας του εσωτερικού μας μετώπου: Συγκεκριμένα της αρχής της συλλογικότητας στη λήψη αποφάσεων για το Κυπριακό, της δημοκρατίας στη σύσταση και τη λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου και της δεσμευτικότητας απέναντι στις αποφάσεις που θα λαμβάνονταν.

Η συζήτηση όχι μόνο επιβεβαίωσε αλλά και ενίσχυσε περαιτέρω τις θέσεις της Βουλής της 22ας του Φεβράρη σε ότι αφορά την αντιδικία του Προέδρου της Δημοκρατίας προς τη Βουλή.

Ενισχύθηκε περαιτέρω η θέση της Βουλής από την πλήρη αποτυχία της υπέρ του Προέδρου της Δημοκρατίας επιχειρηματολογίας να δικαιολογήσει τη στάση του.

Το θέμα ουσιαστικά εξαντλήθηκε, η συζήτηση ουσιαστικά συμπληρώθηκε και η διαδικασία της συζήτησης μπορούσε σύντομα να ολοκληρωθεί και τα συμπεράσματά της να καταχωρηθούν και η κάθε πλευρά να κληθεί να λάβει υπ' όψη τη δημοκρατικά ειλημένη θέση της νομοθετικής εξουσίας.

Επείγει να γίνει αυτό γιατί θα βοηθήσει τόσο στο ξεπέραςμα της κρίσης όσο και στον αγώνα για τη δίκαιη λύση του Κυπριακού, θέμα που υπερτόνισαν όλοι οι ομιλητές.

Όλοι οι συνάδελφοι, από όλες τις πλευρές της Βουλής, τόνισαν την ανάγκη της ενότητας του εσωτερικού μας μετώπου. Ανεξάρτητα από την αστήρικτη αιτιολόγηση της κατάστασης από ομιλητές ορισμένων πλευρών και των εξ ίσου ανεδαιφικών εισηγήσεών τους, όλοι υπογράμμισαν την ανάγκη της ενότητας. Αναμφίβολα ο στόχος αυτός είναι στόχος ολόκληρου του λαού της Κύπρου, όλων των δημοκρατικών ανθρώπων του κόσμου που υποστηρίζουν ταχεία, ειρηνική και δημοκρατική λύση του Κυπριακού προβλήματος.

Η συζήτηση απόδειξε ήδη ότι η ενότητα δράσης που όλοι υποστηρίζουν είναι δυνατή. Και το κλειδί αυτής της ενότητας δράσης βρίσκεται στο χέρι του Προέδρου της Δημοκρατίας. Και μπορεί να γίνει δίχως οποιονδήποτε παραχώρηση από οποιονδήποτε προς οποιονδήποτε, δίχως οποιονδήποτε αρνητική επίπτωση στο γόητρο οποιουδήποτε. Μπορεί το θέμα να λυθεί ευνοϊκά, η ενότητα ν' αποκατασταθεί, η κρίση, να ξεπεραστεί, η θέση μας στο διεθνή στίβο να ενισχυθεί, η ψυχική γαλήνη μέσα στον αγωνιζόμενο μαρτυρικό λαό μας ν' αποκατασταθεί, η αισιοδοξία μέσα στο λαό να κορυφωθεί, τα σχέδια κατά της Κύπρου να δυσκολευτούν. Το μόνο που απαιτεί η Βουλή, η πλειοψηφία του λαού, είναι η συνεπής προσήλωση προς τις δημοκρατικές διαδικασίες.

Είναι τούτη η ιστορική στιγμή που ο κάθε Κύπριος θάπρεπε να αναλάβει τις ευθύνες του απέναντι στον εαυτό του, απέναντι στην πατρίδα του. Ο κάθε Κύπριος καλείται να εκπληρώσει στο αέραιο το ιστορικό χρέος του απέναντι στο λαό σαν σύνολο.

Η συνεπής προσήλωση προς τη συλλογικότητα, τις δημοκρατικές διαδικασίες και τη δεσμευτικότητα, είναι η μόνη δυνατή μέθοδος να θέσει σε οργανωμένη και συντονισμένη δράση τους πάντες. Αυτό είναι που ζητά η Βουλή. Απόκρουση των δημοκρατικών διαδικασιών (όπως συνιστά η στάση του Προέδρου της Δημοκρατίας) οδηγεί στη διάσπαση, την αποδυνάμωση, την αποτυχία, την ολοκληρωτική καταστροφή.

Ο κ. Λυσσαρίδης στην επιχειρηματολογία του ουσιαστικά προσπάθησε να καταλογίσει ευθύνη για την κρίση στο εσωτερικό μας μέτωπο στο ΑΚΕΛ. Χωρίς, βέβαια, να παρουσιάσει έστω και ένα επιχειρήμα που να στηρίζει την προσπάθειά του. Με βάση το κείμενο των ομιλιών των Βουλευτών της ΕΔΕΚ θα ταίριαζε καλύτερα σαν τίτλος του θέματος που ενέγραψαν: «Το εσωτερικό μας μέτωπο και οι ευθύνες του ΑΚΕΛ».

Εξετέθησαν από την ηγεσία της ΕΔΕΚ οι στόχοι στη βάση των οποίων θα έβλεπαν να γίνεται δυνατή μια συνεργασία. Πάνω σ' αυτούς τους στόχους, θα πρέπει ν' αναφερτούμε πάρα κάτω. Όμως θα πρέπει κατ' αρχή να διευκρινιστεί η θέση της ηγεσίας της ΕΔΕΚ σχετικά με την ηγεσία αυτής της συνεργασίας, το Εθνικό Συμβούλιο που προτείνεται να συσταθεί. Είναι εδώ εκριβώς που βρίσκεται το αντικείμενο της κρίσης: Συμφωνεί η ΕΔΕΚ με τη σύνθεσή του όπως την προτείνει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας; Συμφωνεί με τον τρόπο που προτείνει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να λαμβάνονται οι αποφάσεις; Συμφωνεί όπως οι εκπρόσωποι των Κομμάτων, μέλη του Συμβουλίου, έχουν το δικαίωμα να λένε τις απόψεις τους, όμως αποφάσεις να λαμβάνει ο Πρόεδρος;

Ο κ. Λυσσαρίδης συμφωνεί με τις θέσεις που πρόβαλε ο κ. Γαλανός; Ιδιαίτερα με την πρόταση για τις αρχές που πρότεινε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας για τη συγκρότηση και τη λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου; Συμφωνεί με τη θέση ότι ο μόνος ικανός να σώσει την Κύπρο είναι ο κ. Κυπριανού, ότι οφείλουμε να συσπειρωθούμε γύρω από αυτόν και ότι αν δεν συσπειρωθούμε γύρω από τον κ. Κυπριανού θα οδηγηθεί η Κύπρος στην καταστροφή. Και η αιτία θα είναι τα Κόμματα.

Η πικρή πείρα του παρελθόντος υποδεικνύει να επιμένουμε σε τούτο για να ξεκαθαριστεί: Γίνονται από την ΕΔΕΚ δεκτές οι δημοκρατικές διαδικασίες στη λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου; Στην λήψη των αποφάσεών του; Στο σεβασμό της αρχής της πλειοψηφίας; Αν θα λέμε τις απόψεις μας και έξω από το Συμβούλιο να τις ξεχνούμε προς τι η σύστασή του;

Με δυο λόγια όλος ο κόσμος γνωρίζει ότι η κρίση στο εσωτερικό μέτωπο οφείλεται αποκλειστικά στην άρνηση του κ. Κυπριανού να δεχθεί τις δημοκρατικές διαδικασίες της συλλογικότητας στη λήψη των αποφάσεων, της δεσμευτικότητας προς τις αποφάσεις που λαμβάνονται, του σεβασμού προς την πλειοψηφία. Και όλος ο κόσμος γνωρίζει ότι η πολυπόθητη για όλους ενότητα είναι δυνατή μόνον αν αυτή θα είναι οικοδομημένη στη βάση αυτών των δημοκρατικών αρχών.

Πάνω σ' αυτό το βασικό ο κ. Λυσσαρίδης δεν ξεκαθάρισε τη θέση του Κόμματός του. Και ενώ ο κ. Ομήρου ξόδεψε μεγάλο μέρος της ομιλίας του για λασπολογία κατά του ΑΚΕΛ δεν θεώρησε αναγκαίο να συμπληρώσει τα κενά του κ. Λυσσαρίδη εξηγώντας πως βλέπουν να πραγματοποιείται και να λειτουργεί η «λαϊκή ενότητα».

Εμείς θεωρούμε αναγκαίο να επαναλάβουμε ακόμα μια φορά: Η κρίση γύρω από το Κυπριακό πρόβλημα και η αδιαχώριστη μ' αυτήν κρίση στο εσωτερικό μας μέτωπο εξελίσσεται σε σοβαρή πληγή. Εκείνοι που ποδοπάτησαν την Κυπριακή ανεξαρτησία, που με την χρήση βίας και την επιδρομή μοίρασαν την Κύπρο και απειλούν με την ολοκληρωτική κατάληψή της, αξιοποιούν αλλά και υποθάλλουν σατανικά τη διάσπαση του εσωτερικού μας μετώπου.

Ασφαλώς το είδος της λύσης του κυπριακού παραμένει πάντοτε σαν το πιο ουσιαστικό στους αγώνες μας. Θεωρούσαμε πάντοτε σαν καθήκον πρωταρχικής

σημασίας τον ορθό καθορισμό των στόχων μας. Ύστερα από την αναγκαία έρευνα, την υπεύθυνη ανάλυση των παραγόντων που συνθέτουν το κυπριακό πρόβλημα καθορίστηκε από το Εθνικό Υπουργικό το 1977 κάτω από την προεδρία και με την εισήγηση του Μακαρίου η γραμμή λύσης του Κυπριακού όπως και η τακτική του αγώνα.

Η απόφαση πάρθηκε με δυο διαφωνίες: τη διαφωνία του κ. Λυσσαρίδη και εκείνη του κ. Κυπριανού. Η τελευταία αποσύρθηκε μια βδομάδα αργότερα. Οι πολιτικές δυνάμεις που εκφράζουν τη θέληση της συντριπτικής πλειοψηφίας του λαού, ανάμεσα σ' αυτές και το ΑΚΕΛ-Αριστερά παραμένουν στη γραμμή αυτή.

Το γεγονός όμως παραμένει ένα: ότι ούτε αυτοί που ανοικτά εξέφρασαν διαφωνία με τη γραμμή του 1977, ούτε αυτοί που την εκφράζουν μόνον κλειστά και κατ' ιδίαν, αλλά και ούτε εκείνοι που την υπονομεύουν συμπεριφέρθηκαν υπεύθυνα και σοβαρά. Να πουν δηλαδή τη διαφωνία τους, τα δεδομένα και εκτιμήσεις πάνω στα οποία στηρίζουν τη διαφωνία τους και με σεβασμό να θέσουν το εαυτό τους στη δημοκρατική θέληση της πλειοψηφίας.

Το ΑΚΕΛ παραμένει πάντα με συνέπεια προσηλωμένο πάνω σ' αυτή τη γραμμή, χωρίς ποτέ ν' αρνηθεί να συζητήσει οποιαδήποτε σοβαρή και υπεύθυνη άποψη σχετικά μ' αυτήν.

Εδώ μερικοί συνάδελφοι προσπάθησαν ν' αντιστρέψουν τα πραγματικά γεγονότα, να διαστρελώσουν την ιστορική αλήθεια σε ότι αφορά την κρυστάλλινη πατριωτική γραμμή και συμβολή του ΑΚΕΛ και να χρησιμοποιήσουν αφειδόλυτα λάσπη ενάντια του. Αποδεικτικά πολιτικής αθλιότητας ήταν το αισχρό κατόντημα ορισμένων ν' αποκαλέσουν το ΑΚΕΛ, το πρώτο Κόμμα στην Κύπρο, όργανο των Τούρκων κατακτητών. Εμείς, το μόνο που είχαμε να κάνουμε γι' αυτούς ήταν να τους παραδώσουμε στην κρίση του ίδιου του λαού.

Πέραν από τις θεωρητικολογίες, τα ρητορικά σχήματα και τη φραστική ωραιολογία είναι ο στόχος των αγώνων μας, η πορεία για την κατάκτησή του, οι χειρισμοί, η επιδίωξη της διεθνιστικής αλληλεγγύης, η υπεύθυνη δουλειά.

Σε ότι αφορά τον στόχο είμαστε σαφείς: Με συνέπεια παραμένουμε στο στόχο για ομοσπονδιακή λύση του Κυπριακού. Αντιτιθέμεθα στη συνομοσπονδία γιατί αυτή συνιστά πάντοτε μέγιστο κίνδυνο διαμελισμού και τελικά, διάλυσης του Κυπριακού κράτους. Παραμένουμε αταλάντευτα και με συνέπεια στο στόχο για Κύπρο ανεξάρτητη, εδαφικά ακεραία, κυρίαρχη, ομόσπονδη και αποστρατικωποιημένη, μια Κύπρο για το λαό της, Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους.

Ο αγώνας του Κυπριακού λαού είναι αγώνας για την υπεράσπιση του αναφαίρετου δικαιώματός του για ανεξαρτησία. Του δικαιώματος αυτού που είναι ο ουσιαστικότερος σκοπός της σύστασης και της ύπαρξης του ΟΗΕ.

Στον αγώνα μας για το δικαίωμα ανεξαρτησίας, βρεθήκαμε αντιμέτωποι, με τον αποικισμό και τον ιμπεριαλισμό. Ταυτόχρονα χαιρέτισαμε τη συγκινητική αλληλεγγύη των φιλελεύθερων δημοκρατικών ανθρώπων όλου του κόσμου. Μια αλληλεγγύη που συνεχίζεται. Που χάρη της η Κύπρος ζει και ανθίζει.

Πιο ωμή και βάρβαρη ενέργεια κατά της ανεξαρτησίας της Κύπρου ήταν η Ξένη επιδρομή και κατοχή. Θα ήταν όμως μοιραίο λάθος στρατηγικής να περιορίσουμε το στόχο των αγώνων μας μόνο ενάντια στην επιδρομή και κατοχή.

Ο πολιτικός αγώνας μας για το σεβασμό της ανεξαρτησίας, κυριαρχίας και εδαφικής ακεραιότητας στρέφεται ενάντια σ' όλες εκείνες τις δυνάμεις που την επιβουλεύονται, την υπονομεύουν, και όχι στα εκτελεστικά τους όργανα μόνο.

Είναι σ' όλους γνωστό ότι η κύρια αντίδραση στην πορεία της Κύπρου για ανεξαρτησία και κοινωνική πρόοδο προερχόταν πάντοτε από τον ιμπεριαλισμό. Όπως ήταν επίσης σ' όλους γνωστό ότι αν δεν υπήρχε ο δάκτυλος του ιμπεριαλισμού ούτε το προδοτικό πραξικόπημα θα γίνονταν, ούτε η Τούρκικη εισβολή, ούτε ποτέ θα φτάναμε στη σημερινή κρίσιμη κατάσταση.

Μόνον όσοι φοβούνται να δουν την πραγματικότητα δεν θα έχουν διαπιστώσει ότι οι μυστικές υπηρεσίες του ιμπεριαλισμού βρίσκονταν πάντοτε στο ρόλο του οργανωτή και καθοδηγητή των εγκληματικών ενεργειών κατά της ανεξαρτησίας της Κύπρου. Εξ άλλου η επίσημη εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ και των άλλων χωρών του ΝΑΤΟ εξακολουθεί να συντηρεί και ενισχύει την αδιαλλαξία των Τούρκων και να εμποδίζει την ειρηνική-δίκαιη διευθέτηση του Κυπριακού προβλήματος.

Ο πολιτικός αγώνας της Κύπρου στο διεθνές στίβο για συμπαράσταση θα πρέπει να στρέφεται προς όλους του χώρους:

- Στο χώρο των σοσιαλιστικών χωρών υπάρχει ειλικρινής διάθεση για βοήθεια στον αγώνα μας. Το ίδιο και σε δεκάδες αδέσμευτες χώρες. Να προσέξουμε σαν κόρη οφθαλμού και ν' αξιοποιήσουμε ορθά και σ' όλη την πληρότητά της αυτή τη βοήθεια. Να μη λησμονούμε ότι αντικειμενικός νόμος που διέπει τις υγιείς εξωτερικές σχέσεις είναι η αμοιβαιότητα. Δεν γίνεται την ίδια στιγμή που απευθυνόμαστε προς τις σοσιαλιστικές χώρες και τις γειτονικές αδέσμευτες χώρες για υποστήριξη στον αγώνα μας να προσφέρουμε από την άλλη δικαίωμα και διευκολύνσεις στον ιμπεριαλισμό για επιδρομικές βάσεις στο έδαφος της Κύπρου που να στρέφονται ενάντιά τους.
- Ο πολιτικός αγώνας της Κύπρου στρέφεται και προς όλα τα μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας. Πρώτιστα προς τις ΗΠΑ. Όλος ο κόσμος γνωρίζει το ρόλο τους στο Κυπριακό. Γνωρίζει τις δυνατότητές τους να συμβάλουν για τη λύση του Κυπριακού. Το ιστορικό χρέος τους να συμβάλουν για τη λύση του κυπριακού προβλήματος οφείλουμε να το υπενθυμίζουμε από κάθε βήμα. Και στο δικό μας λαό και προς όλους του λαούς. Και προς τους δημοκρατικούς ανθρώπους και τις προοδευτικές οργανώσεις στις ίδιες τις ΗΠΑ και τις άλλες χώρες του ΝΑΤΟ.
- Ο αγώνας του Κυπριακού λαού έχει την πολύτιμη, την πλήρη και ειλικρινή συμπαράσταση του αδελφού Ελληνικού λαού.
- Ο αγώνας για δίκαιη λύση του Κυπριακού προς όφελος όλου του λαού της, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, υποστηρίζεται από τις δημοκρατικές μάζες των Τουρκοκυπρίων και του λαού της Τουρκίας.

Η συμπαράσταση προς τον αγώνα μας όλων αυτών των πλευρών θα πρέπει ν' αξιοποιείται πλήρως.

Ιδιαίτερα θα πρέπει ν' αξιοποιείται το βήμα και οι διαδικασίες του ΟΗΕ. Η Οργάνωση των Η.Ε. προσφέρει τις καλύτερες δυνατότητες για διεθνή συμπαράσταση στον αγώνα μας και οι διαδικασίες του ΟΗΕ την ασφαλέστερη πορεία του αγώνα μας.

Οι ασύνετες επιθέσεις πολιτικών καταστάσεων και μερίδας του τύπου στην Κύπρο κατά του ΟΗΕ και ειδικά ενάντια στην πρωτοβουλία Ντε Κουεγιάρ δεν είναι απλώς ενέργειες ασύνετες. Είναι πλήγμα ενσυνείδητο πισώπλατα του αγώνα του λαού μας. Είναι αμφίβολο αν οι εχθροί της Κυπριακής ανεξαρτησίας θα μπορούσαν να βρουν καλύτερο σύμμαχο στο εγκληματικό έργο τους κατά της Κύπρου.

Όταν δράσουμε έτσι θα κτυπήσουμε, κατά το γνωμικό, το κεφάλι της πρόκας, όχι το πέταλο.

Είναι τότε και μόνο τότε που οι στόχοι της Τουρκικής επιδρομής θα γίνουν ανέφικτοι. Είναι τότε μόνο που θα κτυπηθεί στο ψαχνό ο εχθρός της κυπριακής ανεξαρτησίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Αφ' ότου άρχισε η συζήτηση του θέματος στη Βουλή έχουν σημειωθεί σημαντικές αλλαγές: Τόσο στη θέση του Κυπριακού προβλήματος, όσο και στο εσωτερικό μας μέτωπο. Ενδεικτικά θα πρέπει από την αρχή να τονίσουμε ότι οι αλλαγές αυτές, όπως και εκείνες που είχαμε στο τέλος του χρόνου βρίσκονται σε αλληλοσχέση και αλληλεπίδραση μεταξύ τους.

Συγκεκριμένα οι μη ενδεδειγμένοι χειρισμοί κατά τις εκ του σύνεγγυς συνομιλίες και ιδιαίτερα η κατάληξή τους σε αποτυχία σημειώθηκαν κατά την ίδια περίοδο που στις σκέψεις του Προέδρου ωρίμαζε πια η απόφαση να τερματίσει μονομερώς την Δημοκρατική Συνεργασία.

Ήταν η ίδια περίοδος, στα περιθώρια μεταξύ των διαφόρων γύρων των εκ του σύνεγγυς συνομιλιών και της ίδιας της συνάντησης κορυφής της 17ης του Γενάρη, που η διεθνής και ντόπια κοινή γνώμη πληροφορούνταν για τις απανωτές επαφές του Προέδρου και της Κυβέρνησης με κορυφαίους κρατικούς παράγοντες της Δύσης για την συζήτηση του Κυπριακού. Και ενθυμούνται όλοι ότι πρόκειται για τους ίδιους εκείνους παράγοντες που καταπολέμησαν έντονα, από την πρώτη στιγμή την Δημοκρατική Συνεργασία. Σημειώνουμε την σύμπτωση των γεγονότων. Δεν ισχυριζόμαστε οτιδήποτε αφού δεν έχουμε στοιχεία.

Δε θα στερούνταν σημασίας να τονίσουμε εδώ ότι: είτε καμιά πλευρά δε ζήτησε από τον Πρόεδρο να καταγγείλει την Δημοκρατική Συνεργασία αλλά από μόνος του το αποφάσισε· είτε τον πίεσαν και υπόκυψε, η ευθύνη παραμένει ακέραιη στους ώμους του. Διότι ο ηγέτης πρέπει να ανήκει αποκλειστικά στο λαό του. Να είναι έτοιμος να λαμβάνει ορθές αποφάσεις ν' αποκρούει παράλογες πιέσεις και να βαδίζει μπροστά, όπως τα συμφέροντα του λαού και της πατρίδας υπαγορεύουν.

Δυστυχώς οι φόβοι μας επαληθεύτηκαν από την πορεία των γεγονότων:

— Ο Πρόεδρος απολάκτησε την Δημοκρατική Συνεργασία δίχως καν να δώσει καιρό για συζήτηση του θέματος με το ΑΚΕΛ και ηθικά ανεπίτρεπτα παράμεινε σαν Πρόεδρος της μειοψηφίας.

Τα ιστορικά γεγονότα μαρτυρούν ότι το ΑΚΕΛ στάθηκε στο ύψος των περιστάσεων. Σε ειδική απόφασή του στις 28/12/1984 έλεγε σχετικά και τ' ακόλουθα: «Στο ερώτημα του λαού τι να κάνουμε, το Π.Γ. της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ απαντά: Πρώτιστο καθήκον όλων μας είναι η προσπάθεια να επιτύχει η επικείμενη συνάντηση κορυφής για ν' ανοίξει ο δρόμος για μια συνολική λύση του Κυπριακού. Θέμα Προεδρικών εκλογών, συνεχίζει η ανακοίνωση του Π.Γ. του ΑΚΕΛ, δεν τίθεται αυτή την στιγμή γιατί υπεράνω όλων είναι η προσήλωση στη λύση του Κυπριακού προβλήματος. Στην κατάλληλη στιγμή ασφαλώς θα πρέπει να δοθεί η ευκαιρία στον κυρίαρχο λαό ν' αποφανθεί με την ψήφο του. Ευρύτερη ενότητα δράσης ναι. Άλλωστε, αυτό διακηρύτταμε και όταν αναγγέλλαμε τη Δημοκρατική Συνεργασία και το Μίνιμουμ Πρόγραμμα».

Πάρα κάτω τονίζεται: «Να επικρατήσει ψυχραιμία αλλά και συλλογική ανταλλαγή απόψεων ως προς το εσωτερικό μέτωπο και τους περαιτέρω χειρισμούς του Κυπριακού.

Και πολύ χαρακτηριστικά για την πατριωτική του συνέπεια τονίζει στη διακήρυξη του πάρα κάτω το Π.Γ. της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ: «Να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για μια συνολική λύση του Κυπριακού στην επικείμενη συνάντηση κορυφής, στηριγμένη στα ψηφίσματα του ΟΗΕ και στις συμφωνίες κορυφής. Να αξιοποιηθούν οι θετικές εξελίξεις που σημειώθηκαν στις διαβουλεύσεις του Γ.Γ. του ΟΗΕ με τον Πρόεδρο Κυπριανού και τον Τουρκοκύπριο ηγέτη κ. Ντενκτάς για ένα έντιμο συμβιβασμό . . . κλπ.».

Η πατριωτική συνετή στάση του ΑΚΕΛ απέναντι στην λανθασμένη μονομερή ενέργεια της διάλυσης της Δημοκρατικής Συνεργασίας δεν εξουδετέρωνε το τεράστιο πλήγμα κατά του αγώνα μας από το ότι ο λαός μας έχανε την μοναδική συνεργασία που συνένωνε το 57% της δύναμής του κατά τη στιγμή που έδινε κρίσιμη, την πιο κρίσιμη μάχη για το πρόβλημά του. Από την άλλη ο Πρόεδρος παρουσιαζόταν στην ιστορική συνάντηση αποδυναμωμένος, φυσικά γιατί ήταν μειοψηφία και ηθικά γιατί ανεπίτρεπτα κρατούσε το αξίωμα που του πρόσφερε η Συνεργασία που διάλυσε πράμα που συνιστούσε και συνιστά πρόκληση όχι, βέβαια, για το ΑΚΕΛ που απλώς έπραξε το καθήκον του, αλλά πρόκληση για τον κάθε Κύπριο πολίτη.

Είναι κάτω από αυτές τις συνθήκες που συνέβη και το άλλο αναπάντεχο: Το πέρασμα από την αισιοδοξία των ιθυνόντων όλων των πλευρών, όπως αυτή διαπιστωνόταν για πρώτη φορά τόσο έντονη στις 12/12/1984 που έκλειαν οι κύκλοι των συνομιλιών και καθορίζονταν η συνάντηση κορυφής, στην αποτυχία της συνάντησης.

Αλλά κι' εδώ είναι απαραίτητη μια παρένθεση. Η συνάντηση κορυφής της 17ης του Γενάρη είναι ένα σοβαρό γεγονός, ορόσημο στην ιστορική εξέλιξη του Κυπριακού. Ένα γεγονός που η υπεύθυνη ηγεσία έπρεπε να εκτιμήσει σωστά. Αυτό έκαμε το ΑΚΕΛ. Αυτό θα έπρεπε να γίνει από όλους. Και να γίνει ορθά.

Θα πρέπει, σχετικά, να επισύρουμε την προσοχή όλων στα διδάγματα της ιστορίας, θετικά και αρνητικά σε ότι αφορά τη στάση, τη συμπεριφορά των ηγετών σε κρίσιμες στιγμές του αγώνα.

Σ' εμάς ισχύει το αξίωμα ότι το πολιτικό ύψος του ηγέτη φαίνεται από την αυτοκριτική του. Από την στάση που ο ίδιος κρατά απέναντι στα δικά του λάθη.

Η συλλογικότητα στη λήψη αποφάσεων είναι ένα βασικό εχέγγυο για την ορθή αγωνιστική πορεία. Η αυτοκριτική στη διάρκεια του αγώνα είναι ένα άλλο βασικό εχέγγυο με εκρηκτικό δυναμισμό.

Έπρεπε να γίνει αιτιολόγηση της αποτυχίας της συνάντησης κορυφής. Ορθή αιτιολόγηση. Διότι επρόκειτο για γεγονός με σίγουρες συγκλονιστικές συνέπειες. Έγινε από μέρους μας η υπεύθυνη εκτίμηση. Τα συμπεράσματα τα είπαμε ανοικτά στο λαό.

Ο Πρόεδρος, ο τύπος και η ηγεσία του ΔΗΚΟ ξέσπασαν σε έκρηξη κριτικής και λασπολογίας εναντίά μας. Μέχρι που μας αποκάλεσαν «Αττίλες της Κύπρου». Η ηγεσία και ο τύπος της ΕΔΕΚ συναγωνίζονταν εκείνη του ΔΗΚΟ σε ύβρεις και λασπολογίες εναντίά μας ότι με την κριτική μας, τάχατες, βοηθήσαμε την αδιαλλαξία της Τουρκοκυπριακής ηγεσίας.

Με το ίδιο πνεύμα μίλησαν και από το βήμα τούτο οι εκπρόσωποι του ΔΗΚΟ και της ΕΔΕΚ εναντίά μας σχετικά με την κριτική εκτίμηση της συνάντησης κορυφής του Γενάρη.

Με πολύ ευκολία ορισμένοι παραποιούν την αλήθεια γιατί νομίζουν πως έτσι τους συμφέρει. Όμως τα γραπτά μένουν. Και σαν πραγματικά γεγονότα καταχωρούνται στην ιστορία.

Λέει στη σχετική διακήρυξή του το Π.Γ. της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ της 28/1/1985 μεταξύ άλλων: «Ποιος ευθύνεται γι' αυτή την αποτυχία και το ναυάγιο της συνάντησης κορυφής; Το Π.Γ. πιστεύει ότι:

α) Η επιμονή του κ. Ντενκτάς να θέλει τη συνάντηση κορυφής σαν μια απλή τελετή υπογραφής ήταν αδικαιολόγητη και ανεξήγητη. Σε μια οποιαδήποτε συνάντηση κορυφής όσον καλά προετοιμασμένη και αν είναι, γίνεται συζήτηση και αλλαγές στα προετοιμασμένα κείμενα. Με την άκαμπτη αδιάλλακτη στάση που τήρησε ο κ. Ντενκτάς εμμένοντας να υπογραφεί το έγγραφο του Γ.Γ. χωρίς οποιαδήποτε συζήτηση, ενώ ε γνώριζε πολύ καλά ότι υπήρχαν σημεία για συζήτηση και κενά που έπρεπε να συμπληρωθούν, βάζει στους ώμους του πολύ μεγάλη ευθύνη.

β) Αλλά και ο Πρόεδρος κ. Κυπριανού φέρει ευθύνη. Όπως λέμε πιο πάνω δικαίωμα να συζητήσει ορισμένα σημεία των εγγράφων του Γ.Γ. του ΟΗΕ είχε. Δεν αποτελούσε όμως ορθή τακτική η επιμονή του να συζητήσει εξ υπαρχής όλα τα βασικά ζητήματα του Κυπριακού προβλήματος, που, όπως είπαμε και προηγουμένα και μετά την υπογραφή των κειμένων του Γ.Γ. έμειναν ανοικτά προς συζήτηση είτε σε μια νέα συνάντηση κορυφής, είτε στις επιτροπές εργασίας. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, συνεχίζει η απόφαση του Π.Γ. της 28/1/1985, με το έγγραφό του που υπόβαλε στο Γ.Γ. του ΟΗΕ στις 13 του Δεκέμβρη, όταν την προηγούμενη συμφώνησε για τη συνάντηση κορυφής, έθετε ουσιαστικά υπό επαναδιαπραγμάτευση όλα όσα είχαν συζητηθεί στους 3 γύρους των συνομιλιών εκ του σύνεγγυς . . .».

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Η εξέλιξη μετά την σημαδιακή 17η του Γενάρη ήταν:

α) Μετά το πλείγμα που υπέστη η πρωτοβουλία Ντε Κουεγιάρ το Γενάρη και με τη δική μας ευθύνη η συνέχιση της εγκληματικής πορείας της Τουρκοκυπριακής ηγεσίας με νέα τετελεσμένα σε βάρος της ανεξαρτησίας και της ακεραιότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας, όπως και πριν κάτω από την πλήρη υποστήριξη της Τουρκίας και των Νατοαμερικάνων.

β) Κορύφωση της κρίσης στο εσωτερικό μας μέτωπο εξ αιτίας της άρνησης του Προέδρου να δεχθεί τις δημοκρατικές διαδικασίες και τους συλλογικούς χειρισμούς του Κυπριακού.

Το εξαιρετικά σημαντικό είναι ότι: Οι ελπίδες, αυτές που απέμειναν, για μια δίκαιη λύση του Κυπριακού προβλήματος πρέπει ν' αξιοποιηθούν τώρα σε συνδυασμό με τη νέα προσπάθεια του Γ.Γ. του ΟΗΕ για το Κυπριακό. Όχι τώρα, ίσως από χθες, θα πρέπει να είχαμε καταλήξει: Και για το εσωτερικό μας μέτωπο, και για την πρωτοβουλία την ανανεωμένη πρωτοβουλία Ντε Κουεγιάρ.

Είναι τώρα η στιγμή που επιβάλλεται να λειτουργήσουν σωστά οι διεργασίες για μια υπεύθυνη πορεία. Είναι τώρα που πρέπει να γίνει ορθή έρευνα, ορθή πρόβλεψη, ορθή ανάλυση και στη βάση του πορίσματος ορθός καθορισμός της πορείας, σε ότι αφορά τους περαιτέρω χειρισμούς του Κυπριακού.

Ποτέ δεν πιστέψαμε κι' ούτε και τώρα πιστεύουμε ότι μπορεί να υπάρξει εύκολη πορεία για μια αποδεκτή λύση. Παρά, όμως, τις δυσκολίες είναι δυνατή μια λύση. Αυτή μπορεί να προκύψει μέσ' από την ανανεωμένη πρωτοβουλία Ντε Κουεγιάρ.

Ο αποικισμός-ιμπεριαλισμός καλλιέργησε ανάμεσα στο λαό μας, Ελληνοκυπρίους και Τουρκοκυπρίους το επικίνδυνο σαράκι της καχυποψίας. Το σαράκι αυτό ζει και δρα συντηρώντας τη διχόνοια, εμποδίζοντας την προσέγγιση για μια δίκαιη λύση. Όμως πιο ισχυρό από το σαράκι της καχυποψίας και της διχόνοιας είναι το κοινό δράμα που περνούν Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι, ο κοινός πόθος για ειρηνική λύση και ειρηνική συμβίωση, η κοινή ανάγκη αποκατάστασης της εμπιστοσύνης, της φιλίας και συνεργασίας εκεί που τώρα φωλιάζει το μίσος, η καχυποψία και η αντιπαράθεση.

Δεν είναι η κατάλληλη θέση εδώ να συζητηθούν και εγκριθούν οι κατάλληλες θέσεις πάνω στην κάθε λεπτομέρεια.

Εδώ θα πρέπει να τονιστεί ότι η στάση μας απέναντι στην ανανεωμένη πρωτοβουλία Ντε Κουεγιάρ πρέπει να είναι σαφώς θετική. Όχι σε διακηρύξεις, αλλά στην πράξη. Στον υπερφίαλο επεκτατισμό της άλλης πλευράς, στην αλαζωνία και αδιαλλαξία που της καλλιεργεί ο αριθμητικός όγκος και η υπεροπλία της, αντιπαράτασσουμε τις αρχές του ΟΗΕ, το δίκαιό μας, τα ψηφίσματα και αποφάσεις του Οργανισμού για την Κύπρο. Για την εποχή μας τα όπλα που διαθέτουμε δεν είναι ολιγότερο αποτελεσματικά.

Στα όπλα μας πρέπει να προστεθεί και εκείνο της ενότητας δράσης. Δυστυχώς η κατάσταση στο εσωτερικό μας μέτωπο συνεχίζει την κατρακύλα προς το χειρότερο. Έγινε το 1982 μια συνεργασία που συνένωσε το 57% του λαού και κρατούσε ανοικτές τις πόρτες για ευρύτερη διεύρυνση. Διατηρούμε ήρεμη τη συνείδηση για το θετικό ρόλο που διαδραματίσαμε για την επίτευξή της. Τον επόμενο χρόνο, το 1983, αυτή η συνεργασία επικυρώθηκε και από τον ίδιο το λαό με την ψήφο του.

Στο τέλος του 1984 αυτή η συνεργασία διαλύθηκε μονομερώς από την ηγεσία του ΔΗΚΟ. Ορισμένοι πανηγύρισαν γι' αυτό. Πιστεύουμε λανθασμένα. Αν αναλύσουμε αυτό που κάνουμε τώρα θα προβάλλει αυτό το συμπέρασμα.

Ακολούθησαν διεργασίες προς το σκοπό της συνεργασίας μεταξύ δεξιάς και κέντρου. Άλλες διεργασίες αναπτύσσονται ταυτόχρονα προς την κατεύθυνση της σύμπληξης «Μετώπου Εθνικής Σωτηρίας» όπως κατ' αρχήν το παρουσιάζουν. Δεν ξέρουμε πιο θα είναι το αποτέλεσμα αυτών των προσπαθειών τελικά. Εκείνο για το οποίο είμαστε πάνω από σίγουροι είναι ότι ο αγώνας του λαού μας δεν είναι τη συσπείρωση των πολιτικών δυνάμεων πέραν από την Αριστερά, ούτε Μέτωπα αντίδρασης προς τις ειρηνικές διαδικασίες για την επίλυση του Κυπριακού μέσον του ΟΗΕ που χρειάζεται.

Ο αγώνας του λαού μας για τη σωτηρία της Κύπρου έχει ανάγκη από συνεργασία όλων των δυνάμεών του. Μια τέτοια συνεργασία είναι και δυνατή και επιβεβλημένη.

Είναι δυνατή εφ' όσον ο στόχος της θα είναι η γραμμή που η πολιτική ηγεσία του τόπου καθόρισε από κοινού ύστερα από ανάλυση το 1977. Η γραμμή για μια ανεξάρτητη, εδαφικά ακέραιη, κυρίαρχη, ομόσπονδη και αποστρατικωποιημένη Κύπρο.

Μέσ' από τις διαδικασίες του ΟΗΕ είναι απολύτως δυνατό να φτάσουμε σε μια τέτοια λύση. Είναι ανάγκη να συνειδητοποιηθεί από όλους ότι υπόσκαψη των διαδικασιών του ΟΗΕ, υπόσκαψη της ανανεωμένης πρωτοβουλίας του Ντε Κουεγιάρ είναι πισώπλατο πλήγμα κατά του αγώνα του λαού μας.

Συνοψίζουμε έντιμη κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

—Με την εσωτερική πολιτική κρίση να συνεχίζεται και να κλιμακώνεται οδηγούμαστε σαν χώρα και σαν λαός προς την ολοκληρωτική καταστροφή.

Οι επιπτώσεις της κρίσης, καταθλιπτικά αρνητικές, πλήττουν κάθε τομέα της εσωτερικής μας ζωής σαν λαού και σαν κράτους, αλλά και κάθε προσπάθειά μας για περαιτέρω διεθνοποίηση.

Κατά την ίδια στιγμή που διαπιστώνοντας την αδιαλλαξία της Τούρκικης πλευράς στρεφόμαστε προς το διεθνή παράγοντα παρακαλώντας για πιο αποτελεσματική συμπαράσταση, διαπιστώνουμε πτώση του ενδιαφέροντος. Και η διερεύνηση φέρνει στην επιφάνεια και το γιατί: Ένας λαός που επιτρέπει αντιδημοκρατικές-απολυταρχικές τάσεις να τον διασπούν δεν μπορεί να προσελκύσει το μάξιμουμ της διεθνιστικής υποστήριξης. Αυτή είναι η μοναδικά σωστή διάγνωση.

—Η κατρακύλα προς το βάραθρο μπορεί να ανακοπεί. Η πορεία του Κυπριακού μπορεί και πρέπει να επαναφερθεί στην ορθή, την ενδεδειγμένη της βάση.

—Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο με το ξεπέραςμα της πολιτικής κρίσης.

—Ξεπέραςμα της εσωτερικής πολιτικής κρίσης, διόρθωση της αγωνιστικής πορείας για τη λύση του Κυπριακού δεν μπορεί να επιτευχθεί με την λαοπλογία που οι νεοφώτιστοι ταγοί του ΔΗΚΟ περιλούζουν καθημερινά το ΑΚΕΛ από τις στήλες της «Ελευθεροτυπίας» αλλά και ούτε με τις αχαρκτήριστες ύβρεις και τα διασπαστικά κηρύγματα των άλλων απορριπτικών.

Ο λαός γνώρισε το ΑΚΕΛ από την ίδια την πρακτική των 60χρονων της οργανωμένης ύπαρξής του. Το γνώρισε, το εκτίμησε, το αγάπησε, το περιβάλλει με την εμπιστοσύνη του, για τη σαφή και συνετή πολιτική του, τον πατριωτισμό του, την ανιδιοτέλειά του και δεν έχει ανάγκη από τους προπαγανδιστές του ΔΗΚΟ να τον πληροφορήσουν για το ΑΚΕΛ και τη συνέπειά του. Μπήκαμε στον αγώνα από την κούνια μας με τον αταλάντευτο στόχο το καλό του λαού μας, της πατρίδας μας. Αποφασισμένοι να δώσουμε αν απαιτηθεί, γι' αυτό τον σκοπό και την τελευταία ρανίδα του αίματός μας. Δεν έχουμε ανάγκη από τα μαθήματά σας κύριοι. Μάθετε πρώτα πως συμπεριφέρονται οι άνθρωποι απέναντι στους συνεταίρους τους. Συνεπώς ξεπέραςμα της εσωτερικής πολιτικής κρίσης μπορεί να υπάρξει μόνο με την πλήρη συμμόρφωση του Προέδρου προς τις δημοκρατικές αρχές.

Με δυο λόγια και δίχως περιττές κουβέντες: Η κρίση άρχισε με την απόκλιση του Προέδρου από την εγκεκριμένη γραμμή και τακτική αγώνα και έφτασε στο αποκορύφωμά της και το πλήρες πολιτικό αδιέξοδο και την αντιπαράθεση του Προέδρου της μειοψηφίας προς τη συντριπτική πλειοψηφία του λαού, όταν ο Πρόεδρος απόκλινε από τις δημοκρατικές διαδικασίες (αρχή της συλλογικότητας και της πλειοψηφίας στη λήψη αποφάσεων) και στράφηκε προς απολυταρχικούς από μέρους του χειρισμούς.

Το κλειδί του ξεπεράσματος της κρίσης βρίσκεται στα χέρια του Προέδρου. Ας γίνει εντελώς καθαρό για όλους:

—Εγκατάλειψη της ενδεδειγμένης γραμμής και τακτικής αγώνα ούτε την αποδεχόμαστε, ούτε και θα την ανεχθούμε ποτέ. Δεν θα συμβιβαστούμε ποτέ με τον τυχοδιωκτισμό, την ανευθυνότητα, την πατριδοκαπηλία, την ανίερη εκμετάλλευση του πόνου και του δράματος των προσφύγων.

Είναι και η πρόταση να οδηγηθεί το Κυπριακό σε «δυναμική εμπλοκή Ελλάδας με Τουρκία, με στόχο, όπως διευκρινίζεται, να επέμβουν οι ΗΠΑ και να δώσουν λύση στο Κυπριακό!». Κλασικό δείγμα ανευθυνότητας. Ο καθένας καταλαμβάνει ότι αυτό θάταν το τραγικό τέλος της Ανεξάρτητης Δημοκρατίας της Κύπρου. Αλλά, οπωσδήποτε όχι μόνον αυτό.

Δεν επιδιώκουμε να επιβάλουμε τις απόψεις μας. Τις προτείνουμε και τις υποστηρίζουμε:

— Έχουμε με το μέρος μας το δίκαιο, τις αρχές του ΟΗΕ.

— Έχουμε στο πλευρό μας τη δημοκρατική ανθρωπότητα του κόσμου.

— Υπάρχουν μεγάλες δυνατότητες, μεγάλα περιθώρια, για πιο αποτελεσματική διεθνιστική συμπαρατάση. Θα μπορέσουμε να τ' αξιοποιήσουμε πληρέστερα αν εμείς αποδείξουμε ότι ενδιαφερόμαστε για τους εαυτούς μας, συνεργαζόμενοι μεταξύ μας στον αγώνα για την σωτηρία της Κύπρου. Και αν το επαναλάβουμε, συνεργασία δεν γίνεται με το: «σεεις λέτε τις απόψεις σας κι' εγώ αποφασίζω».

— Αν γίνει επίσης εντελώς καθαρό. Αντιδημοκρατικές, δικτατορικές διαθέσεις δεν αποδέχεται αλλά και ούτε ανέχεται ο λαός. Πολύ περισσότερο δεν θα δεχθεί κατά οποιοδήποτε τρόπο να συντηρήσει, να γίνει το στήριγμά τους, να γίνει συνυπεύθυνος για την εδραίωσή τους στην πολιτική μας ζωή.

Και ακόμα κάτι. Τώρα που η ανανεωμένη προσπάθεια Ντε Κουεγιάρ οδηγεί το Κυπριακό και πάλιν σε κρίσιμη φάση οφείλουμε, έχουμε ιστορικό καθήκον να επαγρυπνήσουμε. Δεν πρέπει να επιτραπεί ακόμα μια φορά τηλεκατευθυνόμενες παρεμβάσεις και υποσχέσεις να αναποδογυρίσουν αποτελέσματα εποικοδομητικών προσπαθειών και να οδηγήσουν την όλη προσπάθεια από την εγνωσμένη αισιοδοξία «στα κρύα του λουτρού» και το ναυάγιο.

Ενότητα στο εσωτερικό μας μέτωπο μπορεί να επιτευχθεί, αν εξασφαλιστεί η εδραίωση πάνω στην ασφαλή βάση της δημοκρατικής σύνθεσης του φορέα της, η δημοκρατική διαδικασία στη λειτουργία της, και η δεσμευτικότητα απέναντι στις αποφάσεις της.

Δίχως αυτές τις αρχές η ενότητα θα μετατρεπόταν σε λαβύρινθο ατέλειτων συζητήσεων κατά τον ίδιο χρόνο που ο εχθρός, αξιοποιώντας συγκυρίες που θα εμφανίζονταν και δυνατότητες που θα του προσφέρονταν, θα προχωρούσε βήμα προς βήμα σε νέα τετελεσμένα σε βάρος της Κύπρου μέχρι και την ολοκληρωτική καταστροφή της.

— Ξεπέρασμα της καταστροφικής λύσης μπορεί να υπάρξει μόνο στο σεβασμό προς το ψήφισμα και την απόφαση της Βουλής. Σεβασμός προς την απόφαση της Βουλής θα είναι πράξη μεγάλης, ιστορικής σημασίας. Θα είναι ενέργεια που θ' ανεβάσει σε ύψη το ηθικό ανάστημα των πολιτικών δυνάμεων που θα το πράξουν. Θα είναι το βήμα που θα φέρει στο μαρτυρικό λαό μας την αισιοδοξία, την περηφάνεια, τη χαρά. Από μια τέτοια ενέργεια δεν θα υπάρξει Κόμμα, Παράταξη, Κύπριος, ζημιωμένος. Όλοι θα βγουν κερδισμένοι. Η Κύπρος, ο δοκιμαζόμενος λαός της, θα βγει κερδισμένος.

—Αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εξακολουθήσει να μη συμμορφώνεται με την απόφαση της Βουλής η κρίση θα κορυφώνεται. Θα συνεχίσει και θα κορυφώνεται γιατί το αντίθετο θα σήμαινε αποδοχή αντιδημοκρατικής και αυταρχικής συμπεριφοράς στην πολιτική ζωή του τόπου.

Εμείς, κύριοι συνάδελφοι, σεβόμαστε την ετυμηγορία του λαού. Είμαστε έτοιμοι και για δημοτικές και για βουλευτικές και για πρόωρες προεδρικές εκλογές. Ήδη σήμερα κατετέθη σχετική πρόταση από μέρους της Ομάδας μας για πρόωρες βουλευτικές εκλογές. Όμως επαναλαμβάνουμε: Αυτό που αντιστοιχεί προς την κρίση που έχουμε είναι η πρόωρη προεδρική εκλογή.

Η πρόωρη προεδρική εκλογή είναι το πιο κατάλληλο, το πιο ολόπλευρο δημοψήφισμα για όλα: Και για την γραμμή και για την τακτική, και για το πολιτικό ήθος και για τη συνέπεια και αξιοπιστία και για τα πάντα.

Οι σοφιστείες να μένουν στην πάντα. Να πάψουν ορισμένοι να χύνουν κροκοδείλια δάκρυα για τη διάσπαση του εσωτερικού μας μετώπου όταν οι ίδιοι την προκάλεσαν και οι ίδιοι την συντηρούν. Δώστε πια το λόγο στο λαό ν' αποφανθεί με την ψήφο του για όλα.

Ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, έχουμε φτάσει στο τέλος της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων με το τέλος της ομιλίας του κ. Πέτα.

Η επόμενη συνεδρία του Σώματος θα είναι στις 17 του μηνός, στις 4 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ.

- 1) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 43) του 1985.
- 2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 46) του 1985.
- 3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 47) του 1985.
- 4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 49) του 1985.
- 5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 50) του 1985.
- 6) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 29) του 1985.
- 7) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 31) του 1985.
- 8) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 54) του 1985.
- 9) Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985.
- 10) Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Παροχαί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985.
- 11) Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Δαπάναι Επαγγελματικής Εκπαίδευσσεως) Κανονισμοί του 1985.
- 12) Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.
- 13) Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985. (Πρόταση Νόμου) (Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστεράς).

- 14) Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985. (Πρόταση Νόμου) (Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΔΗ.ΚΟ.).
- 15) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985. (Πρόταση Νόμου).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Ερωτήσεις-Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ:

«Η κατάσταση του εσωτερικού μετώπου και οι ευθύνες όλων».

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του αξιότιμου Βουλευτή κ. Βάσου Λυσσαρίδη) (7.3.1985).

(Συνέχιση της συζήτησης).

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γνωστό το δυσεπίλυτο αμπελουργικό θέμα. Φέτος, δυστυχώς, υπήρξε μια ευκολία διάθεσης των αμπελουργικών προϊόντων. Και λέω «δυστυχώς» διότι σ' αυτό υποβοήθησε πολύ η καταστροφή που υπέστησαν τα αμπέλια της Πάφου, ιδιαίτερα με το εκτεταμένο λειώμα των σταφυλιών, πιθανότατα, σύμφωνα με τις διαδόσεις, από ακαταλληλότητα των φαρμάκων.

Δυστυχώς τα εργοστάσια, την τελευταία βδομάδα, το ένα μετά το άλλο έκλεισαν και συνεχίζουν να κλείουν και με την πρώτη εμφάνιση των βροχών ανάγγειλαν και το σταμάτημα της παραλαβής των σταφυλιών. Δηλαδή την αγωνία των αμπελουργών με την πτώση των βροχών επέτειναν αφενός οι εργοστασιάρχες με το κλείσιμο των εργοστασίων τους, πράγμα που θα σημαίνει μεγαλύτερη καταστροφή αν πέσουν και άλλες βροχές, κύριε Πρόεδρε, και αφ' ετέρου η καθυστέρηση της παραλαβής των σταφυλιών επειδή παρουσιάστηκε μεγάλη καταστροφή φέτος από το λειώμα που υπέστησαν, για τούτη δε την κατάσταση τελευταία έγινε μια ευρεία σύσκεψη στο γραφείο του Επάρχου όπου αποφασίστηκε η γρήγορη παραλαβή των σταφυλιών, ιδιαίτερα από τις ευαίσθητες περιοχές, και η υπόσχεση των εργοστασίων ήταν ότι θα τέλειωνε η παραλαβή των σταφυλιών μέχρι τις 23 Οκτωβρίου.

Δυστυχώς, με το κλείσιμο των εργοστασίων παρατείνεται η παραμονή των σταφυλιών στ' αμπέλια, οι καιρικές συνθήκες αλλάσσουν γρήγορα, η καταστροφή προχωρεί και γι' αυτό το λόγο κάμνω έκκληση προς εσάς, κύριε Πρόεδρε —και πιστεύω και οι άλλοι συνάδελφοι της Επαρχίας Πάφου αλλά και των άλλων Επαρχιών που επηρεάζονται να μη διαφωνούν— να κάμετε θερμή έκκληση και εισήγηση στην Κυβέρνηση και ιδιαίτερα στο αρμόδιο Υπουργείο να επέμβει ούτως ώστε τα εργοστάσια αυτά να αρχίσουν αμέσως την παραλαβή των σταφυλιών για να προλάβουμε και άλλες καταστροφές και κυρίως οικονομική καταστροφή των παραγωγών.

Επιπλέον, κύριε Πρόεδρε, ήθελα να παρακαλέσω πολύ επίσης να εισηγηθείτε ότι πρέπει να αρχίσουν επίσης οι πληρωμές από μέρους των εργοστασίων διότι έχει δυο μήνες που αρκετοί παραγωγοί παρέδωσαν τα σταφύλια τους και δεν έγινε καμιά πληρωμή εκτός από μέρους του εργοστασίου της ΛΟΕΛ. Και τα άλλα εργοστάσια πρέπει να παίρνουν την επιχορήγηση. Πρέπει επομένως να στέρξουν

να πληρώσουν τους παραγωγούς διότι οι τρέχουσες ανάγκες τους που συνίστανται στην καταβολή των εξόδων για τη συγκομιδή, τη μεταφορά κλπ., είναι τεράστιες.

Γι' αυτό το λόγο παρακαλώ πολύ την έδρα να εισηγηθεί αυτές τις . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως κ. Παπαδόπουλε. Είναι έκδηλη η ανάγκη της πληρωμής των ανθρώπων αυτών και της παραλαβής των προϊόντων τους. Δεν χρειάζεται να το τονίσει κανείς. Γι' αυτό το λόγο αν δεν υπάρχει ένσταση εκ μέρους της Βουλής . .

Ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υποστηρίζουμε την πρόταση του κ. Παπαδοπούλου όπως από μέρους της Κυβέρνησης κληθεί ο αρμόδιος Υπουργός να συμβουλευσει τις οινοβιομηχανίες να μην κλείσουν σε καμιά περίπτωση τα εργοστάσιά τους αυτή την περίοδο και να χωρήσουν επίσης στην πληρωμή των αμπελουργών οι τρεις βιομηχανίες που καθυστερούν να πράξουν τούτο. Γιατί, κύριε Πρόεδρε, αν στη σημερινή περίοδο του κινδύνου των βροχών και των καταστροφών εκατομμυρίων οκάδων σταφυλιών κλείσουν τα εργοστάσια, οι ζημιές για την οικονομία θα είναι πάρα πολύ μεγάλες.

Γι' αυτό θα πρέπει ο αρμόδιος Υπουργός να καλέσει τις οινοβιομηχανίες να μην προχωρήσουν να κλείσουν τα εργοστάσια αυτή την περίοδο. Επίσης είναι και το θέμα της πληρωμής των αμπελουργών που εκκρεμεί από μήνες, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έχουν παραδώσει σταφύλια και μένουν απλήρωτοι από μήνες ενώ αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα για να επιβιώσουν. Συνεπώς να γίνει πρόταση και για τα δυο προβλήματα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδημητρίου.

Υποστηρίζετε, κύριε Παπαδημητρίου;

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Βεβαίως υποστηρίζουμε, αλλά να δώσουμε ορισμένες εξηγήσεις για να μπει το θέμα στην ορθή του βάση. Ο λόγος που διέκοψαν οι βιομήχανοι είναι γιατί πιέστηκαν να παραλάβουν περισσότερα σταφύλια κατά τις ημέρες που μπορούσαν να παραδώσουν οι παραγωγοί χωρίς δελτία και τώρα, επειδή πιέστηκαν, γέμισαν οι δεξαμενές και θέλουν να κλείσουν για μια βδομάδα με το πρόσχημα ότι θα δημιουργήσουν χώρους.

Όμως αυτό γίνεται κάθε χρόνο και συμφωνούμε ότι πρέπει να ασκηθεί έντονη πίεση το συντομότερο δυνατό για να παραληφθούν τα υπόλοιπα σταφύλια που

έμειναν γιατί οι καιρικές συνθήκες, τουλάχιστο στην Πάφο, είναι τέτοιες που θα φέρουν πλήρη καταστροφή στους αμπελουργούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή η ουσία, κύριε Παπαδημητρίου, είναι μία:

Πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες από μέρος του αρμόδιου Υπουργού ούτως ώστε πρώτο, να παραληφθούν και τα υπόλοιπα σταφύλια που υπάρχουν και, δεύτερο, να επισπευσθούν οι πληρωμές για εκείνα τα σταφύλια που έχουν παραδοθεί ήδη.

Αυτό το πράγμα θα γίνει, κύριε Παπαδόπουλε και κ. Μιχαηλίδη, να είστε βέβαιοι.

Νομίζω ότι έχουμε φτάσει στο τέλος της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

Κηρύττω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ώρα λήξεως 9.00 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων κατ' αλφαβητική σειρά:

Αναστασιάδης Νίκος
Γαλανός Αλέξης
Δίγκλης Παύλος
Ζαχαριάδης Λέανδρος
Ζιαρτίδης Ανδρέας
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουνωτός Ιάκωβος
Κληρίδης Γλαύκος
Κουρτελλάρης Χρίστος
Κυριάκου Χαμπής
Κωνσταντίνου Ντίνος
Λόρδος Κωνσταντίνος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μαθηκολώνης Ανδρέας
Μάτσης Ιωάννης
Μιχαηλίδης Θάλης

Μιχαηλίδης Χαμπής
Νικολαΐδης Λάμπρος
Ομήρου Γιαννάκης
Παπαδημητρίου Κυριάκος
Παπαδόπουλος Γεώργιος
Παπαϊωάννου Εζεκίας
Παπαρές Αυγερινός
Πέτας Χρίστος
Πουμπουρής Μιχάλης
Σαββίδης Γεώργιος
Σολωμής Χρίστος
Τουλούρας Ζαχαρίας
Φάντης Ανδρέας
Χρίστου Κυριάκος
Ψυλλίδης Ανδρέας

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Αράμ
Κυρίλλης Φέλιξ
Χ' Ρούσος Νίνος

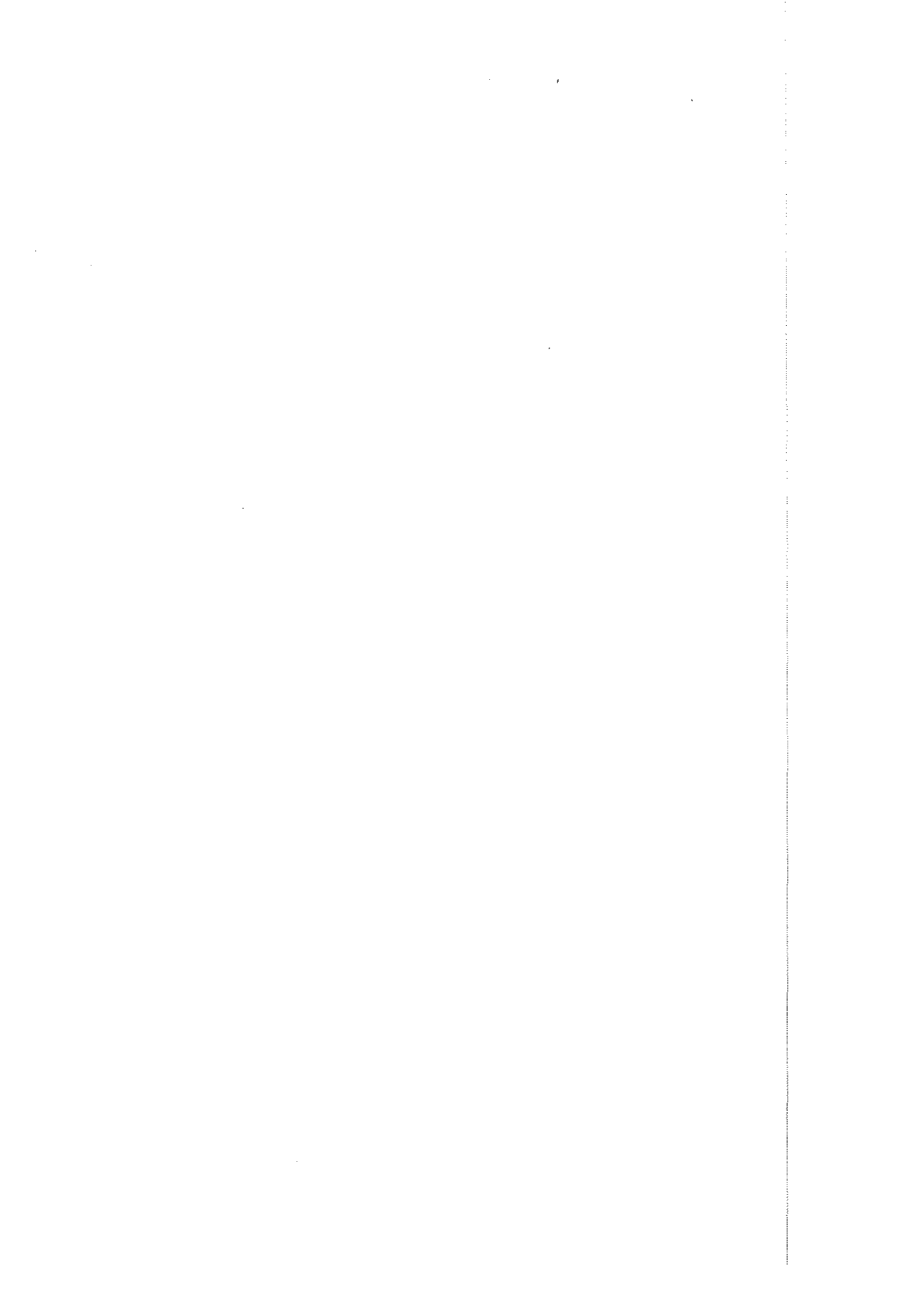
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Ομιλία του Προέδρου της Βουλής κ. Γ. Λαδά και των εκπροσώπων των κομμάτων στη Βουλή (Ε. Παπαϊωάννου, Γλ. Κληρίδης, Αλ. Γαλανός, Β. Λυσσαρίδης) για τα εικοσιπεντάχρονα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

- 2) Συζήτηση πάνω στον περί Δήμων Νόμο του 1985 (Χρ. Σολωμής, Αλ. Γαλανός, Α. Μαθηκολώνης, Β. Λυσσαρίδης, Μ. Πουμπουρής, Γλ. Κληρίδης, Ε. Παπαϊωάννου, Κ. Παπαδημητρίου, Α. Ζιαρτίδης, Πρόεδρος, Λ. Ζαχαριάδης, Α. Φάντης) καθώς και πάνω σε ανάκυψαντα διαδικαστικά θέματα (Α. Φάντης, Α. Γαλανός, Β. Λυσσαρίδης) και ψήφιση του νομοσχεδίου σε Νόμο.
- 3) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1982» και ψήφιση αυτού σε Νόμο.
- 4) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Αγροφυλάκων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο.
- 5) Έκθεση για τους Κανονισμούς «Οι περί Χορηγημάτων και Απολαβών της Εθνικής Φρουράς της Δημοκρατίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985», η συζήτηση που έγινε πάνω στο θέμα (Α. Παπαρές, Ε. Παπαϊωάννου, Α. Γαλανός, Ν. Αναστασιάδης, Β. Λυσσαρίδης, Χρ. Σολωμής, Γλ. Κληρίδης) και έγκριση αυτών.
- 6) Κατάθεση Νομοσχεδίων, Κανονισμών και Εγγράφων.
- 7) Κήρυξη των νομοσχεδίων που αφορούν τον Εκλογικό Νόμο σαν νομοσχεδίων επείγουσας φύσης προς συζήτηση στην επόμενη συνεδρία της Βουλής.
- 8) Ερωτήσεις-Απαντήσεις (Το θέμα της διατήρησης των παλαιών κτιρίων που στεγάζονται διάφορες υπηρεσίες και του Υπουργείου Εσωτερικών (πρώην Αρχιγραμματεία) καθώς και της προώθησης του σχεδίου για Νέα Κυβερνητικά Κτίρια — Το αίτημα των παραγωγών Παναγιάς, Αμπελίτη και Κυλήνιας των οποίων η παραγωγή μήλων πλήγηκε από χαλάζι, για καθορισμό για σκοπούς αποζημίωσης των 50 σέντ κατ' οκά — Τα δημοσιεύματα ότι κομματικά στελέχη και έμμισθος του ΔΗ.ΚΟ. προωθούνται για πρόσληψη στις θέσεις του Διοικητή Συνεργατικής Τράπεζας και του Λειτουργού του Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων).
- 9) Κοινή Έκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, Εμπορίου και Βιομηχανίας και Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το θέμα που αναφέρεται ως «Τα προβλήματα των πατατοπαραγωγών», η σχετική δήλωση του αξ. Βουλευτή κ. Χ. Μιχαηλίδη εκ μέρους της πλειοψηφίας των μελών των Επιτροπών Εμπορίου και Γεωργίας, οι αγορεύσεις και η συζήτηση που ακολούθησαν (Χρ. Σολωμής, Α. Γαλανός, Α. Μαθηκολώνης, Ντ. Κωνσταντίνου, Ι. Κατσουνωτός, Γλ. Κληρίδης, Β. Λυσσαρίδης, Πρόεδρος, Κ. Λόρδος).
- 10) Αγόρευση του αξ. Βουλευτή κ. Χρ. Πέτα πάνω στο θέμα που είχε εγγραφεί με εισήγηση του αξ. Βουλευτή κ. Β. Λυσσαρίδη «Το εσωτερικό μέτωπο και οι ευθύνες όλων».

- 11) Αναφορά του αξ. Βουλευτή κ. Γ. Παπαδοπούλου και παράκληση προς τον Πρόεδρο της Βουλής (Γ. Παπαδόπουλος, Χ. Μιχαηλίδης, Κ. Παπαδημητρίου) όπως ζητήσει από τον αρμόδιο Υπουργό να μεριμνήσει για την παραλαβή των υπόλοιπων ποσοτήτων σταφυλιών πριν την έναρξη των βροχών και για την επίσπευση της πληρωμής των παραγωγών από τις Οινοβιομηχανίες.

Τιμή : 25σ

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Δ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ — ΣΥΝΟΔΟΣ Ε'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ 17ης Οκτωβρίου 1985

(Ώρα έναρξεως 4.21 μ.μ.)

(Αρ. 4)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

Παρακαλώ το Γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Α. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το πρώτο θέμα στο Κεφάλαιο Α'—Νομοθετική Εργασία—είναι «ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 49) του 1985».

Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώσει την Έκθεση.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ.49) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Πάυλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το

πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 9 Οκτωβρίου 1985. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών ο οποίος ανέλυσε τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £20 εκ. και η διάθεσή του για την επιχορήγηση της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου.

Όπως ειδικότερα αναφέρεται στην εισηγητική Έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών, η σχετική πρόνοια ύψους £30 εκ., που έχει περιληφθεί στον Τακτικό Προϋπολογισμό για το 1985 για να καλύψει κυρίως τις επιχορηγήσεις προς την Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου και το Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων, αναμένεται να μην επαρκέσει για τον πιο πάνω σκοπό μια και σύμφωνα με τα στοιχεία του Γενικού Λογιστή της Δημοκρατίας, που είναι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Σιτηρών και ταυτόχρονα ο Λειτουργός που ελέγχει το κονδύλι αυτό, το συσσωρευμένο έλλειμμα της Επιτροπής Σιτηρών προβλέπεται να ανέλθει μέχρι το τέλος του χρόνου στα £26.7 εκ.

Υπό το φως των πιο πάνω παρίσταται ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης κάτω από το κονδύλι των επιχορηγήσεων για να μειωθεί το πιο πάνω συσσωρευμένο έλλειμμα της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 29) του 1985».

Η Επιτροπή με την ευκαιρία αυτή επιθυμεί να επαναλάβει για μια ακόμα φορά την πάγια θέση της αναφορικά με το θέμα των επιχορηγήσεων δηλώνοντας ότι, χωρίς να διαφωνεί με την κοινωνικοοικονομική σημασία που ενέχει ο θεσμός αυτός, πιστεύει ότι τα κριτήρια και ο τρόπος χορήγησης των επιχορηγήσεων είναι εξυπαρχής λανθασμένα με αποτέλεσμα οι επιχορηγήσεις αυτές ουσιαστικά να μην καταλήγουν στα πρόσωπα για τα οποία εξ ορισμού τους προορίζονται, αλλά αντίθετα να τις επωφελούνται πρόσωπα ή και τάξεις που η οικονομική τους ευρωστία δεν δικαιολογεί με κανένα τρόπο την επιχορήγησή τους. Με βάση τη θέση της αυτή η Επιτροπή επαναλαμβάνει για μια ακόμα φορά την εισήγησή της προς τους αρμοδίους για την άμεση επανεξέταση του θεσμού αυτού στο σύνολό του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνούμε με την έγκριση του νομοσχεδίου για ποσό £20 εκ. για τις επιχορηγήσεις των σιτηρών.

Θα αναφερθώ πολύ σύντομα σε τρία σημεία.

Κύριε Πρόεδρε, οι επιχορηγήσεις γεωργικών προϊόντων δεν είναι κυπριακό φαινόμενο. Είναι παγκόσμιο φαινόμενο. Επιχορηγήσεις γίνονται σε πολλά γεωργικά προϊόντα σε πολλές χώρες.

Συνεπώς η άποψή μας είναι ότι θα πρέπει να συνεχιστούν οι επιχορηγήσεις για τα γεωργικά προϊόντα.

Το δεύτερο σημείο είναι το θέμα του τρόπου που δίδονται οι επιχορηγήσεις. Πολύ σωστά η Επιτροπή παρατηρεί ότι θα πρέπει η Κυβέρνηση να μελετήσει τον τρόπο επιχορήγησης των σιτηρών για να ωφελούνται οι δικαιούχοι που πρέπει να παίρνουν τις επιχορηγήσεις. Αυτή η παρατήρηση είναι πολύ σωστή. Γι' αυτό προτείνουμε η Κυβέρνηση να αρχίσει διάλογο με τις αγροτικές οργανώσεις για τον τρόπο επιχορήγησης των σιτηρών με επιδίωξη να παίρνουν πραγματικά οι δικαιούχοι τις επιχορηγήσεις που δίδονται για τα γεωργικά προϊόντα διότι είναι θέμα πάρα πολύ σοβαρό που αφορά χιλιάδες αγροτικές οικογένειες αμπελουργών και σιτοπαραγωγών. Συνεπώς θα πρέπει να βρούμε τρόπους δίκαιης κατανομής των επιχορηγήσεων.

Το τρίτο σημείο, κ. Πρόεδρε, είναι το θέμα της Επιτροπής Σιτηρών και της Επιτροπής Αμπελουργικών Προϊόντων που διαχειρίζονται τα ποσά των επιχορηγήσεων. Διαχειρίζονται κάθε χρόνο ένα ποσό περίπου £30 εκ. για τα σιτηρά και τα σταφύλια. Αυτά τα προϊόντα, τα σιτηρά και τα σταφύλια, τα παράγουν οι αγρότες. Όμως οι ενδιαφερόμενοι αγρότες δεν εκπροσωπούνται στις δυο Επιτροπές ούτε στην Επιτροπή Αμπελουργικών Προϊόντων, ούτε στην Επιτροπή Σιτηρών.

Είναι η άποψή μας όπως η Κυβέρνηση υιοθετήσει πρόταση των αγροτικών οργανώσεων για εκπροσώπησή τους σ' αυτές τις δυο βασικές Επιτροπές.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ήθελα κι εγώ εκ μέρους του Δημοκρατικού Κόμματος να θέσω το θέμα των επιχορηγήσεων.

Βεβαίως κατανοούμε τη θέση της Επιτροπής αλλά οι επιχορηγήσεις τόσο των αμπελουργικών προϊόντων όσο και των σιτηρών παραχωρούνται στους γεωργούς από χρόνια τώρα.

Επομένως η θέση μας είναι ότι αυτές οι επιχορηγήσεις θα πρέπει να εξακολουθήσουν να παραχωρούνται και στους γεωργούς και στους σιτοπαραγωγούς. Είναι μια ενίσχυση της οικονομικής κατάστασης τόσο των αμπελουργών όσο και των σιτοπαραγωγών. Αν εξευρεθούν τρόποι δικαιότερης κατανομής αυτής της επιχορήγησης οπωσδήποτε θα ασπασθούμε αυτή την προσπάθεια.

Όμως πιστεύουμε ότι αυτές οι επιχορηγήσεις θα πρέπει να εξακολουθήσουν να παραχωρούνται στους γεωργούς. Είναι ένα μέρος του εισοδήματός τους για τους ανθρώπους που αγωνίζονται μέρα και νύκτα στη γη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν και άλλοι ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές παρακαλώ να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £20,000,000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985.
Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Άρθρον 3 και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 29) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

Το αμέσως επόμενο Νομοσχέδιο είναι «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 50) του 1985».

Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώσει την έκθεση.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 50) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Πάυλος Διγαλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Γάκωβος Κατσουνατός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 9 Οκτωβρίου 1985. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών, ο οποίος ανέλυσε τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £118,930 και η διάθεσή του για την κάλυψη της συναλλαγματικής διαφοράς η οποία έχει προκύψει κατά την αποπληρωμή των τελευταίων δυο δόσεων δανείων που συνήψε η Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου από την "Bank of America M.T. and S.A."

Σύμφωνα με την εισηγητική Έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών, η πρόνοια που έγινε στο φετεινό Προϋπολογισμό κάτω από το Κεφάλαιο «Μακροπρόθεσμα Δάνεια και Προκαταβολαί» και Άρθρο 493 «Δάνεια εις Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου» ύψους £1,270,000 για έκδοση στην Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου για την αποπληρωμή των δυο τελευταίων δόσεων του δανείου ύψους \$10 εκ. που έχει συνάψει η Επιτροπή από την πιο πάνω Τράπεζα, αναμένεται να μην επαρκήσει για την κάλυψη της συναλλαγματικής διαφοράς που έχει προκύψει κατά την αποπληρωμή των δόσεων του δανείου αυτού.

Επειδή δεν υπάρχουν ισάξιες εξοικονομήσεις για το ποσό που τώρα απαιτείται κάτω από άλλα Άρθρα του ίδιου πιο πάνω Κεφαλαίου, υπάρχει ανάγκη έγκρισς συμπληρωματικής πίστωσης, και σ' αυτό αποβλέπει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 30) του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής παρακαλώ να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισς πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £118,930 διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 30) του 1985.
(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

Το αμέσως επόμενο Νομοσχέδιο είναι «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 29) του 1985».

Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώσει την έκθεση.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 29) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Πάυλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτάς

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 9 Οκτωβρίου 1985. Στη συνεδρίαση αυτή ήταν παρών εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών ο οποίος ανέλυσε τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του προτεινόμενου νόμου και έδωσε συμπληρωματικά στοιχεία και πληροφορίες αναφορικά με το όλο θέμα.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας ποσού ύψους £250,000 και η διάθεσή του για την παραχώρηση δανείου προς την Δημοτική Επιτροπή Λεμεσού για τη δημιουργία του νέου κοιμητηρίου Λεμεσού.

Σύμφωνα με την εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, επειδή ο Προϋπολογισμός των Δανειστικών Επιτροπών προς τους οποίους έχει αποταθεί η Δημοτική Επιτροπή Λεμεσού για τη σύναψη του πιο πάνω δανείου είναι ελλειμματικός, υπάρχει ανάγκη εξασφάλισης των αναγκαίων πρόσθετων πιστώσεων κάτω από το Κεφάλαιο 12Δ «Πιστοδότησις Αναπτύξεως» και Άρθρο 440 «Δάνεια εις Δανειστικούς Επιτρόπους» του φετεινού Προϋπολογισμού Αναπτύξεως για να μπορέσουν οι Δανειστικοί Επίτροποι να παραχωρήσουν το σχετικό δάνειο.

Όπως αναφέρθηκε στην Επιτροπή από τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών, το εν λόγω δάνειο θα αποπληρωθεί σε πέντε ίσες ετήσιες τοκοχρεωλυτικές δόσεις με επιτόκιο 8% και σύμφωνα με την πρόθεση του Δήμου Λεμεσού θα υποθηκευτούν στους Δανειστικούς Επιτρόπους όλοι οι φόροι, τέλη και άλλα δικαιώματα, τα οποία είναι πληρωτέα σ' αυτόν, ώστε να διασφαλιστεί η κανονική αποπληρωμή του δανείου αυτού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 22) του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής παρακαλώ να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £250,000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδικεύσεις των δαπανηθησομένων ποσών και Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 22) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

«Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 54) του 1985».

Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώσει την έκθεση.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟ-ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟ-
ΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟ-ΥΠΟΛΟΓΙ-
ΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 54) ΤΟΥ 1985».**

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσούνωτς

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 11 Οκτωβρίου 1985.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £750,000 και η διάθεσή του για την επιστροφή φόρου εισοδήματος σε δικαιούχα πρόσωπα, σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία.

Όπως ειδικότερα αναφέρεται στην Εισηγητική Έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών, η πρόνοια που έγινε στο φετεινό Προϋπολογισμό ύψους £3 εκ. για τους πιο πάνω σκοπούς δεν αναμένεται να επαρκέσει μέχρι τέλος του τρέχοντος χρόνου, γεγονός που οφείλεται κυρίως στις επιστροφές που διενεργούνται με βάση τη νομοθεσία για προσωρινή φορολογία καθώς και στην παράλειψη των υπαλλήλων να κάμουν έγκαιρα τις φορολογικές τους δηλώσεις και να ζητήσουν τις εκπτώσεις που δικαιούνται.

Επειδή δεν υπάρχουν ισάξιες διαθέσιμες εξοικονομήσεις για τις απαιτούμενες τώρα πιστώσεις κάτω από οποιοδήποτε άλλο Άρθρο του σχετικού Κεφαλαίου του φετεινού Προϋπολογισμού, υπάρχει ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 31) του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής παρακαλώ να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £750,000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 31) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

«Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985», «Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Παροχαι) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985» και «Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Δαπάναι Επαγγελματικής Εκπαιδύσεως) Κανονισμοί του 1985».

Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση προς το Σώμα.

Π. ΔΙΓΚΛΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ 1) «Ο ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985», 2) «ΟΙ ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (ΠΑΡΟΧΑΙ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1985» ΚΑΙ 3) «ΟΙ ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (ΔΑΠΑΝΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ανδρέας Ζιαρτίδης, Πρόεδρος

Παύλος Δίγκλης

Ανδρέας Φάντης

Ρήνα Κατσελλή

Κωνσταντίνος Λόρδος

Αυγερινός Παπαρές

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια και Κανονισμούς σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 10 Οκτωβρίου 1985.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης των θεμάτων αυτών από την Επιτροπή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ, ΔΕΟΚ, ΕΤΥΚ και ΠΑΣΥΔΥ, των αγροτικών οργανώσεων ΕΚΑ, ΠΕΚ και Αγροτικής, της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων, του ΚΕΒΕ, της ΠΟΒΕΚ, του Παγκύπριου Δικηγορικού Συμβουλίου, της Π.Ε.Ε.Α., του Παγκύπριου Συνδέσμου Αυτοτελώς Εργαζομένων καθώς και των Συνδέσμων Αυτοτελώς Εργαζομένων Λευκωσίας, Λεμεσού και Πάφου. Στη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκε, επίσης, και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο οποίος ανέλυσε τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των προτεινόμενων νομοθετημάτων και έδωσε συμπληρωματικά στοιχεία και πληροφορίες που ζητήθηκαν κατά τη διάρκεια της συζήτησης του όλου θέματος.

Σκοπός του νομοσχεδίου περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι η συμπερίληψη στη βασική νομοθεσία αριθμού τροπολογιών που αποβλέπουν στην πληρέστερη προστασία των ασφαλισμένων και των εξαρτωμένων τους και γενικότερα στη βελτίωση και ομαλότερη λειτουργία του συστήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Με τους προτεινόμενους Κανονισμούς περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Παροχαι) καθορίζεται από τη μια ο τρόπος υπολογισμού του εφάπαξ ποσού στο οποίο θα δικαιούνται ο ασφαλισμένος ή η χήρα του σε περιπτώσεις που δεν ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις για την πληρωμή συντάξεων, ενώ από την άλλη αναθεωρούνται οι προϋποθέσεις πληρωμής επιδομάτων ανεργίας στους λιμενεργάτες.

Με τους προτεινόμενους Κανονισμούς περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Δαπάναι Επαγγελματικής Εκπαιδύσεως) ρυθμίζεται το θέμα της πληρωμής από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων δαπανών οι οποίες διενεργούνται για σκοπούς επαγγελματικής εκπαίδευσης ή αναπροσαρμογής ασφαλισμένων που παίρνουν σύνταξη αναπηρίας λόγω εργατικού ατυχήματος ή σύνταξη ανικανότητας.

Οι κυριότερες τροποποιήσεις που προτείνονται με τα υπό συζήτηση προτεινόμενα νομοθετήματα στο Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναφέρονται στα πιο κάτω:

- (α) Εισάγεται ο θεσμός του κατώτατου ποσού σύνταξης που καθορίζεται σε ύψος ίσο με το 50% της πλήρους βασικής σύνταξης και αυτό με στόχο να εξασφαλιστεί το κατώτατο όριο διαβίωσης για όλους τους συνταξιούχους. Η πρόσθετη δαπάνη για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων που συνεπάγεται η τροποποίηση αυτή υπολογίζεται σε £130,000—£140,000 σε τιμές του 1985. Παράλληλα υπολογίζεται ότι ο Κρατικός Προϋπολογισμός θα εξοικονομεί γύρω στις £20,000 ετησίως από την απαλλαγή πληρωμής δημοσίων βοηθημάτων σε συνταξιούχους που θα ευεργετηθούν από την τροποποίηση αυτή.
- (β) Προβλέπεται η ταυτόχρονη πληρωμή σε χήρες, κάτω από ορισμένους όρους, σύνταξης χηρείας και σύνταξης γήρατος, και αυτό μέσα στα πλαίσια των μέτρων για τη βελτίωση της θέσης της γυναίκας στο Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ειδικότερα της δικαιότερης μεταχείρισης ασφαλισμένων και μη ασφαλισμένων γυναικών. Η πρόσθετη

δαπάνη για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων από την τροποποίηση αυτή υπολογίζεται για τον πρώτο χρόνο σε £40,000.

- (γ) Μέσα στα πλαίσια της προσπάθειας για την καλύτερη προστασία της μητρότητας και με βάση και τις πρόνοιες της σχετικής Σύμβασης του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, προβλέπεται η αναθεώρηση και βελτίωση του επιδόματος μητρότητας από 60% σε 75% του συνόλου των ασφαλιστέων αποδοχών της ασφαλισμένης. Το μέτρο αυτό συνεπάγεται ετήσια δαπάνη ύψους £50,000 σε τιμές του 1985.
- (δ) Γίνεται εισήγηση όπως οι σύζυγοι αγνοουμένων που παίρνουν επίδομα αγνοουμένου να δικαιούνται, σε περίπτωση σύναψης νέου γάμου, στο εφάπαξ ποσό που παίρνουν οι χήρες συνταξιούχοι όταν ξαναπαντρευτούν.
- (ε) Για σκοπούς ομαλότερης λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων προτείνεται η τροποποίηση της νομοθεσίας έτσι ώστε να πληρώνεται αυξημένη παροχή και στις περιπτώσεις που οι εξαρτώμενοι δικαιούνται επίδομα μητρότητας, ανεργίας, ασθενείας ή σωματικής βλάβης. Η δαπάνη από την τροποποίηση αυτή είναι πολύ περιορισμένη και θα αντισταθμιστεί σε μεγάλο βαθμό από την άρση των προβλημάτων που συνεπάγεται η εφαρμογή των υφιστάμενων διατάξεων.
- (στ) Προτείνεται όπως το αντί συντάξεως γήρατος εφάπαξ ποσό πληρώνεται στο 65ο έτος της ηλικίας του ασφαλισμένου αντί στο 70ο έτος.
- (ζ) Με βάση την πρόνοια της υφιστάμενης νομοθεσίας για αναπροσαρμογή των ασφαλιστέων αποδοχών και παροχών κάθε χρόνο, γίνεται εισήγηση όπως το ποσοστό αύξησης των αποδοχών, που αποτελεί προϋπόθεση για την αναπροσαρμογή, μειωθεί από 10% σε 5%.
- (η) Παράλληλα με τις πιο πάνω τροποποιήσεις επιφέρεται αριθμός τροπολογιών στην ισχύουσα νομοθεσία περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων που αποβλέπουν ειδικότερα στη βελτίωση της λειτουργίας του Σχεδίου ή στη διευκρίνιση ορισμένων διατάξεων προς αποφυγή αμφισβητήσεων ως προς την ορθή ερμηνεία τους.

Όπως αναφέρθηκε στην Επιτροπή από τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η πρόσθετη δαπάνη ύψους £250,000 με £300,000 που θα απαιτηθεί για την υλοποίηση όλων των προτεινόμενων βελτιώσεων του Σχεδίου, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Αναλογιστή του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καλύπτεται από τα όρια ασφάλειας του Ταμείου και μπορεί να αναληφθεί από το Ταμείο χωρίς οποιαδήποτε αύξηση των εισφορών. Σύμφωνα επίσης με τον ίδιο εκπρόσωπο, όλες οι προτεινόμενες τροπολογίες αποτέλεσαν αντικείμενο μελέτης στο Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα και το Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και υιοθετήθηκαν από αυτά.

Οι εκπρόσωποι των οργανώσεων που παρευρέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής στη συντριπτική τους πλειοψηφία τάχθηκαν υπέρ όλων των προτεινόμενων τροποποιήσεων οι οποίες, κατά την άποψή τους, βελτιώνουν σημαντικά το όλο σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Αντίθετα, οι Οργανώσεις των αυτοτελώς εργαζομένων υποστήριξαν ότι οι προβλεπόμενες τροπολογίες στο Νόμο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων ευνοούν αποκλειστικά τους μισθωτούς, η δε πρόσθετη δαπάνη που θα απαιτηθεί για την υλοποίησή τους θα επιβαρύνει τελικά τις τάξεις των αυτοτελώς εργαζομένων. Με βάση τη θέση τους αυτή οι ίδιες Οργανώσεις

ανάφεραν ότι τάσσονται εναντίον οποιασδήποτε βελτίωσης του σχεδίου η οποία σε τελευταία ανάλυση θα οδηγήσει μελλοντικά στην αύξηση των εισφορών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης των πιο πάνω νομοθετημάτων ενώπιον της Επιτροπής κατατέθηκε συμπληρωματική τροπολογία στα προτεινόμενα νομοθετήματα που αφορά τις προϋποθέσεις πληρωμής σε χήρες ταυτόχρονης πληρωμής σύνταξης χηρείας και σύνταξης γήρατος. Ειδικότερα γίνεται εισήγηση όπως το δικαίωμα αυτό, το οποίο παρέχεται με βάση τις πρόνοιες του νομοσχεδίου, δίδεται σε ασφαλισμένη χήρα ανεξάρτητα από την ηλικία της. Η τροπολογία αυτή η οποία, όπως αναφέρθηκε από τον πιο πάνω εκπρόσωπο, αποτελούσε αίτημα του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος, αφού υιοθετήθηκε από την Επιτροπή και πήρε τη δέουσα νομοθετική μορφή, εντάχθηκε στο κατάλληλο μέρος του νομοσχεδίου. Από την όλη μελέτη των υπό συζήτηση σχεδίων νόμου προέκυψε επίσης η ανάγκη για τη διενέργεια αριθμού επιμέρους νομοτεχνικών τροποποιήσεων οι οποίες και ενσωματώθηκαν στα αντίστοιχα μέρη του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και Κανονισμών.

Χωρίς να επηρεάζονται οι θέσεις ορισμένων Μελών της Επιτροπής σε σχέση με ορισμένες πτυχές του Αναλογικού Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων υιοθετώντας στην ολότητά τους τις προτεινόμενες τροπολογίες, οι οποίες κατά την άποψη της βελτιώνουν αναμφίβολα το Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς όφελος των συνταξιούχων, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και την έγκριση των πιο πάνω Κανονισμών όπως αυτά έχουν τελικά διαμορφωθεί με βάση τις επενεχθείσες σ' αυτά τροπολογίες.

Τα Μέλη της Επιτροπής κ.κ. Κ. Λόρδος, Α. Παπαρές και Α. Ζαχαριάδης, χωρίς να διαφωνούν με τις προτεινόμενες τροπολογίες στο Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, είναι της γνώμης ότι είναι πια καιρός το Σώμα να ζητήσει από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων να υποβάλει στη Βουλή αναλογιστική μελέτη που να στοχεύει στην παροχή αυξημένων ωφελημάτων και στην τάξη των αυτοτελώς εργαζομένων, μια τάξη ασφαλισμένων που κατά τη γνώμη τους θα πρέπει να τύχει περισσότερης προσοχής και κατανόησης από την Κυβέρνηση. Πρόσθετα τα ίδια Μέλη υποδεικνύουν ότι από την μέχρι σήμερα εμπειρία από την εφαρμογή του Αναλογικού Σχεδίου, έχει διαφανεί η ανάγκη μιας περισσότερο θαρραλέας και ουσιαστικής αντιμετώπισης του θέματος των εισφορών που εγείρουν συνεχώς οι οργανώσεις των αυτοεργοδοτούμενων σε συνάρτηση με τα ωφελήματά τους. Για το ίδιο θέμα τα πιο πάνω Μέλη της Επιτροπής εισηγούνται επίσης όπως το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων αποφεύγει όπου είναι δυνατόν την αυτόματη ή και κάποτε υπέρμετρη προσφυγή στα δικαστήρια και αντί τούτου αποδέχεται διευθετήσεις που να διευκολύνουν τους ίδιους τους αυτοτελώς εργαζομένους/ασφαλισμένους, να καλύπτουν τις υποχρεώσεις τους βάσει του Σχεδίου.

Πρόσθετα τα πιο πάνω Μέλη υπενθυμίζουν τη θέση του κόμματός τους πάνω στο θέμα των επενδύσεων των πλεονασμάτων του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων τόσο για δημοσιονομικούς λόγους όσο και για λόγους ασφάλειας του ίδιου του Ταμείου. Συναφώς επανατονίζεται η ανάγκη θεσμοθέτησης, του συντομότερο δυνατό, των τρόπων επένδυσης των πλεονασμάτων του Ταμείου, ούτως ώστε να αποφέρουν τα μεγαλύτερα δυνατά οφέλη στο Ταμείο με την ταυτόχρονη διασφάλιση της ασφάλειας του ίδιου του Ταμείου. Η διευθέτηση αυτή θα μπορούσε, κατά τη γνώμη των ίδιων Μελών, άρτια να επιτευχθεί με την κατάλληλη τροποποίηση

της σύνθεσης του Συμβουλίου του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και με την παροχή σ' αυτό πιο ουσιαστικών εξουσιών και τη διαμόρφωση κατάλληλου μηχανισμού υποβολής της πολιτικής και των κατά καιρούς αποφάσεων του Σώματος αυτού στη Βουλή για έγκριση.

Τέλος, τα ίδια Μέλη εισηγούνται όπως το αρμόδιο Υπουργείο μελετήσει το θέμα της κατάργησης του πρόσθετου τέλους η τουλάχιστο τη διαφοροποίηση του ύψους του και του τρόπου με τον οποίο το πρόσθετο αυτό τέλος επιβάλλεται στις καθυστερημένες εισφορές και επανέλθει με σχετική εισήγησή του ενώπιον της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Λόρδος.

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε να επεξηγήσω σε κάποιο ακόμα βαθμό τις θέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού σε συνέχεια των παρατηρήσεων που περιέχονται στην έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας.

Ειδικότερα θέλω ν' αναφερθώ πάνω στο θέμα της αδυναμίας αρκετών αυτοεργοδοτούμενων να καταβάλλουν τις εισφορές τους στο Ταμείο. Έχουμε ύστερα από ουσιαστική μελέτη του προβλήματος καταλήξει στο συμπέρασμα ότι μπορεί πράγματι ένας αριθμός αυτοεργοδοτούμενων να συνεχίζει ακόμα παράλογα να αντιτίθεται στο Ταμείο και στις ορθές προοδευτικές επιδιώξεις του Ταμείου, αλλά διαπιστώσαμε στη διάρκεια της έρευνας αυτής ότι και ένας σοβαρός αριθμός αυτοεργοδοτούμενων πραγματικά και ουσιαστικά αδυνατεί την κατάλληλη στιγμή που πρέπει να καταβάλλει τις εισφορές του, να καταβάλλει τις εισφορές αυτές στο Ταμείο. Η αδυναμία μπορεί κάποτε να προέρχεται από τη φύση της εργασίας που διεξάγει. Αν η εργασία του είναι εποχιακή, εποχιακά είναι και τα εισοδήματά του. Και σαν παράδειγμα είναι οι αγρότες, οι οποίοι ορισμένες εποχές του χρόνου αδυνατούν για πραγματικούς λόγους να καταβάλουν τις εισφορές τους στο Ταμείο, εισφορές όμως που είναι σε θέση, αν διευκολυνθούν από το ίδιο το Ταμείο, να τις καταβάλουν τη στιγμή που θα εισπράξουν τα έσοδά τους από την εργασία τους. Όπως ταυτόχρονα και άλλες τάξεις αυτοεργοδοτούμενων μπορεί να αδυνατούν τις δεδομένες εκείνες στιγμές να καταβάλουν τις εισφορές τους στο Ταμείο γιατί τα έσοδά τους εξαρτώνται και από τις εισπράξεις τους.

Υπάρχει κατά τη γνώμη μας η λανθασμένη άποψη σε πολλούς ότι είναι δεδομένο ότι ένας αυτοεργοδοτούμενος ευπορεί. Αυτό μπορεί να είναι σύνηθες. Σύνηθες ναι, δεδομένο όμως όχι. Και κατά συνέπεια πιστεύουμε ότι το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων πρέπει πια να μελετήσει ύστερα από εμπειρία τριών τουλάχιστο χρόνων σ' αυτό το θέμα, τα ουσιαστικά προβλήματα των αυτοεργοδοτούμενων, να διαχωρίσει τα προβλήματα αυτά από τις περιπτώσεις κακόπιστης άρνησης καταβολής των εισφορών στο Ταμείο και να προτείνει λύσεις.

Στα πλαίσια της ίδιας μελέτης είναι η γνώμη μας ότι οι Δικαστικές διώξεις, όπως αναφέρεται και στην έκθεση, στις οποίες προσφεύγει με περισσότερη συχνότητα από όση κρίνουμε αναγκαία το Ταμείο, θα έπρεπε να είναι περισσότερη μετρημένες και προσεκτικές. Σε τίποτε δεν ωφελεί να μπει στη φυλακή κάποιος, ο οποίος την ίδια στιγμή θα μπορούσε να εργάζεται για να εισπράξει τα χρήματα που χρειάζεται και να καταβάλει τις εισφορές του στο Ταμείο. Το Δικαστήριο δεν πρέπει να είναι το μέρος εκείνο στο οποίο προσφεύγει με την πρώτη δυσκολία το

Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Θάπρεπε πιστεύουμε να είναι το τέρμα της διαδικασίας είσπραξης των εισφορών και όχι η αφετηρία όπως έχουμε παρατηρήσει να συμβαίνει σε ορισμένες περιπτώσεις.

Η εμπειρία από την εφαρμογή του πρόσθετου τέλους δείχνει ότι το πρόσθετο αυτό τέλος αποτελεί ακόμα ένα πιεστικό βάρος πάνω στους αυτοεργοδοτούμενους, οι οποίοι αδυνατούν για ουσιαστικούς λόγους να καταβάλουν τις εισφορές τους. Όπως γνωρίζετε το τέλος αυτό μπορεί να ανέρχεται από 5% μέχρι 100%, αναλόγως του χρόνου καθυστέρησης. Είναι βέβαιο ότι με την εφαρμογή του Νόμου κανένας δεν θέλει να υφίσταται το πρόσθετο αυτό τέλος και πρέπει να δεχτούμε ότι εκείνοι που το υφίστανται, εξαιρέσει πάντοτε των ολίγων αμελών ή κακόπιστων, το υφίστανται αναγκαστικά και όχι γιατί επιλέγουν τούτο. Και θεωρούμε ότι όταν το πρόσθετο τέλος ανέρχεται μέχρι του βαθμού των εκατόν τοις εκατόν, είναι σίγουρα τιμωρητικό.

Όλα αυτά που ανέφερα, κύριοι συνάδελφοι, συνιστούν την ανάγκη μιας συνεχούς μελέτης των προβλημάτων του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και συνεχούς εναρμόνισής του με τις πραγματικές ανάγκες όλων των τάξεων. Το αναλογικό σχέδιο ψηφίστηκε από όλα τα Κόμματα, χαιρετίστηκε σαν μέτρο φιλοπρόοδο αλλά αυτό δεν υπήρχε το τέρμα της διαδικασίας. Το σχέδιο αυτό πρέπει να εξελίσσεται συνέχεια με βάση τις ανάγκες του τόπου, τις ανάγκες των ασφαλισμένων και τις δυνατότητές τους. Και γι' αυτό ζητούμε όπως ο αναλογιστής και το Υπουργείο Εργασίας που είναι οι αρμόδιοι για τη συνεχή μελέτη αυτού του Σχεδίου, όπως το ψηλαφούν τούτο συνεχώς για να το εναρμονίζουν με τις πραγματικές ανάγκες του λαού.

Να μου επιτρέψετε τώρα να εγείρω ένα άλλο πολύ σημαντικό θέμα για το οποίο ο Δημοκρατικός Συναγερμός κατ' επανάληψη έχει προειδοποιήσει και το οποίο σήμερα έχει φθάσει στα όρια του επικίνδυνου. Και αυτό αφορά τις επενδύσεις του Ταμείου. Όπως γνωρίζετε το Ταμείο αποτελεί σήμερα πηγή συνεχούς δανεισμού από την Κυβέρνηση. Οι δημοσιονομικοί κίνδυνοι από την προσφυγή της Κυβέρνησης στους πόρους του Ταμείου είναι τεράστιοι. Αλλά επίσης σήμερα διακινδυνεύεται και η ασφάλεια του Ταμείου και οφείλουμε να προειδοποιήσουμε ότι έχει ξεπεράσει τα όρια ασφάλειας από το δανεισμό της από το Ταμείο η Κυβέρνηση. Και ότι τα όρια αυτά της ασφάλειας του Ταμείου που έχει ξεπεράσει, είναι τα ίδια όρια που έχει ξεπεράσει και για τη δική της ασφάλεια. Το δημοσιονομικό έλλειμμα τρέφεται συνεχώς από το Ταμείο. Οδηγείται και το Ταμείο σε χρεωκοπία και η ίδια η Κυβέρνηση. Είναι ανάγκη να σταματήσει αμέσως αυτή η εύκολη πηγή δανεισμού, ιδιαίτερα λαμβανομένου υπόψη, όπως έχουμε πληροφορηθεί, ότι μόλις πρόσφατα, στην αρχική έκθεση του αναλογιστή εγίνετο σαφής σύσταση όπως μη επιτραπεί στην Κυβέρνηση να δανείζεται τα πλεονάσματα του Ταμείου αλλά ότι αυτά έπρεπε να επενδύονται ορθολογιστικότερα και ευρύτερα.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός, όπως εξάλλου αναφέρεται στην έκθεση, σκοπεύει να υποβάλει στη Βουλή πρόταση Νόμου με την οποία να τροποποιούνται τα άρθρα που διέπουν το Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τα καθήκοντα και τις εξουσίες του, τόσο για να προστατεύσει το Ταμείο όσο και το κράτος από την Κυβέρνηση.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός πιστεύει ότι οι επενδύσεις του Ταμείου πρέπει να υπόκεινται και στον έλεγχο της Βουλής και η πρόταση Νόμου που θα υποβάλει θα έχει σκοπό να διορθώσει αυτά τα κακώς κείμενα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ζιαρτίδης και μετά ο κ. Γαλανός.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Έχει καταντήσει κοινώς λεγόμενο ότι ο Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι ένα σημαντικότερο νομοθέτημα στην τροποποίηση του οποίου πρέπει να προβαίνουμε με πολύ μεγάλη προσοχή.

Ο κ. Λόρδος, κατά τη διάρκεια της ομιλίας του, είπε πολύ εύστοχα ότι αυτό το φιλοπρόοδο κοινωνικό σχέδιο, δεν πρέπει να μείνει στάσιμο αλλά συνεχώς να εξελίσσεται και να βελτιώνεται.

Αυτό το μέρος της ομιλίας του κ. Λόρδου μου θυμίζει τις συζητήσεις που έγιναν το 1956 ανάμεσα στους ηγέτες του συνδικαλιστικού κινήματος, όταν για πρώτη φορά συζητούσαν το προταθέν από την απελευθερωμένη αποικιοκρατία πρώτο νομοσχέδιο.

Είπαμε τότε ότι το νομοσχέδιο του 1956 δεν ήταν καθόλου ικανοποιητικό, ότι είχε πολλά κενά, ότι άφηνε άλυτες πολλές από τις κοινωνικές δυσκολίες και αντιξοότητες που αντιμετώπιζαν οι εργάτες.

Εντούτοις είπαμε «θα το δεχθούμε σαν πρώτο βήμα και θα συνεχίσουμε αγωνιζόμενοι για τη βελτίωσή του». Είπαμε ότι όσα κι αν είναι τα μειονεκτήματά του αποτελεί, εν πάση περιπτώσει, μια κατάκτηση την οποία πρέπει να δεχτούμε και να εργαζόμαστε για την εξέλιξη και τη βελτίωσή της.

Πρέπει να δούμε αν αυτό το οποίο το 1956 δεχτήκαμε σημείωσε οποιαδήποτε εξέλιξη ή βελτίωση.

Οποιοσδήποτε αμερόληπτος συγκρίνει το σημερινό σχέδιο με το σχέδιο του 1956—57 δεν μπορεί παρά να παραδεχτεί ότι η εξέλιξη και οι βελτιώσεις που σημειώθηκαν είναι αξιοσημείωτες.

Όμως συμφωνώ με τον κ. Λόρδο ότι αυτό το θέμα της εξέλιξης του Σχεδίου, αυτό το θέμα της βελτίωσής του πρέπει να είναι πάντα στην έγνοια όχι μόνο των συνδικαλιστών αλλά και της Κυβέρνησης και της Βουλής.

Τώρα έχουμε μπροστά μας και συζητούμε ένα νομοσχέδιο τροποποιητικό το οποίο βελτιώνει το υφιστάμενο Σχέδιο. Η Έκθεση του αναλογιστή μας λέει ότι οι βελτιώσεις που επιφέρονται στο Σχέδιο, ή μάλλον το κόστος αυτών των βελτιώσεων, καλύπτεται από τα όρια ασφάλειας του Ταμείου και μπορεί να αναληφθεί από το Ταμείο χωρίς οποιαδήποτε αύξηση των εισφορών.

Θέλω, αγαπητοί συνάδελφοι, να προσέξουμε αυτό το μέρος της Έκθεσης το οποίο στηρίζεται σε διαπίστωση και σε συμβουλή του αναλογιστή. Θέλω να προσέξουμε ότι θα προχωρούμε στις βελτιώσεις, θα προωθούμε την εξέλιξη του σχεδίου αλλά πρέπει η προσοχή μας να μην απομακρύνεται από το σημείο του κατά πόσο αυτές οι βελτιώσεις μπορούν να καλυφθούν από τα όρια ασφάλειας του Ταμείου, κατά πόσο μπορούν να καλυφθούν χωρίς οποιαδήποτε αύξηση των εισφορών, τουλάχιστον επί του παρόντος. Διότι τα όρια ασφάλειας ετέθησαν ακριβώς για να γίνονται σεβαστά και για να αποτελούν πράγματι ασφάλεια για το μέλλον του Ταμείου. Αν επιχειρήσουμε βελτιώσεις που να βρίσκονται έξω από τα όρια ασφάλειας ή αν επιχειρήσουμε να προωθήσουμε εξέλιξη που δεν θα απορροφηθεί από αυτά τα όρια χωρίς ταυτόχρονα να αυξήσουμε τις εισφορές, με μαθηματική ακρίβεια οδηγούμε το Σχέδιο στη χρεωκοπία.

Έχω λοιπόν τη γνώμη ότι πρέπει η προσοχή της Βουλής, όταν συζητά τροποποιήσεις και πολύ περισσότερο η προσοχή της Βουλής όταν κάμνει η ίδια προτάσεις για τροποποιήσεις, πρέπει να είναι στραμμένη σ' εκείνη τη γραμμή που ονομάζεται όριο ασφάλειας.

Στην Έκθεση, ή μάλλον από την Έκθεση, ακούσαμε—και πρέπει να σας πω ότι εγώ το άκουσα και στη συνεδρία και το άκουσα και τώρα με πολύ μεγάλη λύπη—ότι οι αυτοεργοδοτούμενοι τάσσονται εναντίον οποιασδήποτε βελτίωσης του Σχεδίου η οποία σε τελευταία ανάλυση θα οδηγούσε μελλοντικά στην αύξηση των εισφορών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Στους εκπροσώπους των αυτοεργοδοτούμενων ελέχθη ότι αυτές οι τροποποιήσεις που συζητούμε τώρα δεν συνεπάγονται αύξηση των εισφορών, ούτε των εισφορών των μισθωτών, ούτε των εισφορών των αυτοεργοδοτούμενων. Αυτό τους ελέχθη καθαρά. Παρόλο τούτο τάχθηκαν ενάντια στις τροποποιήσεις. Είπαν, όμως, ότι ο δεύτερος λόγος που τάσσονται εναντίον των τροποποιήσεων είναι ότι αυτές ενοούν αποκλειστικά τους μισθωτούς. Αυτό αποτελεί λάθος.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου απάντησε και απάντησε κατά τρόπο σαφέστατο σε ερώτημα που του υποβλήθηκε, που είχε ως εξής: «Είναι αυτές οι τροποποιήσεις, τροποποιήσεις που ενδιαφέρουν και ωφελούν τους μισθωτούς και όχι τους αυτοεργοδοτούμενους;» Και η απάντησή του ήταν ότι όλες οι τροποποιήσεις αφορούν και ενδιαφέρουν όλους γενικά τους ασφαλισμένους.

Θάρθω τώρα στην πρώτη εισήγηση που έκαμαν με τις παρατηρήσεις τους οι κύριοι Λόρδος, Παπαρές και Ζαχαριάδης.

«Είναι πια καιρός», είπαν, «το Σώμα να ζητήσει από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων να υποβάλει στη Βουλή αναλογιστική μελέτη που να στοχεύει»—προσέξτε αυτή τη φράση—«που να στοχεύει στην παροχή αυξημένων ωφελημάτων και στην τάξη των αυτοτελώς εργαζομένων».

Αν φωνάξεις οποιοδήποτε αναλογιστή και του πεις «θέλω αναλογιστική μελέτη που να στοχεύει στην αύξηση των ωφελημάτων τούτης ή της άλλης κατηγορίας των ασφαλισμένων», το πρώτο πράγμα που θα σε ρωτήσει είναι: «Καλύπτεται αυτός ο στόχος από τα όρια ασφάλειας του Ταμείου;» Και αν του απαντήσεις «ναι», θα διερευνήσει το «ναι» που του απάντησες και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι θα ετοιμάσει ένα Σχέδιο που να ικανοποιεί την απαίτησή σου.

Αν όμως τα όρια ασφάλειας δεν είναι δυνατόν να καλύψουν την απαίτηση γι' αυτές τις βελτιώσεις, ο αναλογιστής δεν μπορεί να κάμει τίποτε άλλο παρά να ικανοποιήσει την απαίτησή σου επιβάλλοντας αυξημένες εισφορές. Δεν υπάρχει άλλη λύση. Ο αναλογιστής κάμνει μαθηματικά. Κάμνει προσθέσεις, κάμνει αφαιρέσεις, διαιρέσεις, υπολογισμούς και καταλήγει σε μαθηματικά αποτελέσματα. Δεν είναι φιλόφρων ο αναλογιστής. Θάλεγα μάλιστα ότι η δουλειά του αναλογιστή είναι από τις πιο σκληρές δουλειές στην επιστήμη διότι μετρά και αποφασίζει.

Ώστε εμείς δεχόμαστε να ζητηθεί από το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων και από τον αναλογιστή αναλογιστική μελέτη. Δεχόμαστε στόχος της αναλογιστικής μελέτης να είναι η βελτίωση των ωφελημάτων των αυτοτελώς εργαζομένων. Το δεχόμαστε. Αλλά προειδοποιούμε τους αυτοτελώς εργαζομένους. Για να βελτιωθούν τα ωφελήματά τους είναι απαραίτητο να αυξηθούν και οι συνεισφορές τους. Εκτός εάν αποφασίσουμε να αυξηθούν τα ωφελήματα των αυτοτελώς εργαζομένων σε βάρος των ωφελημάτων των μισθωτών.

Είμαι βέβαιος, βεβαιότατος, ότι ο κ. Λόρδος τέτοια εισήγηση δεν κάμνει.

Ώστε η θέση του κόμματός μας είναι να ζητήσουμε αναλογιστική μελέτη με στόχο την αύξηση των ωφελημάτων και να κάμουμε ό,τι μας πει ο αναλογιστής. Αν ο αναλογιστής μας πει καλύπτονται από τα όρια ασφάλειας, δεν χρειάζονται αυξήσεις συνεισφορών, οπωσδήποτε οι βελτιώσεις των ωφελημάτων των αυτοτελώς εργαζομένων θα γίνουν. Αν όμως ο αναλογιστής μας πει ότι χρειάζεται αύξηση των συνεισφορών, τότε πρέπει να αποφασίσουν οι αυτοτελώς εργαζόμενοι. Δέχονται να αυξήσουν τις συνεισφορές τους; Αν δέχονται το πρόβλημα λύεται.

Ελέχθη ακόμα ότι το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων πρέπει να κάμει μια περισσότερο θαρραλέα και ουσιαστική αντιμετώπιση του θέματος των εισφορών που εγείρουν συνεχώς οι οργανώσεις των αυτοεργοδοτούμενων σε συνάρτηση με τα ωφελήματά τους. Εμείς δεχόμαστε το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων να κάμει πράγματι θαρραλέα αντιμετώπιση αυτού του θέματος. Τι είναι αυτή η θαρραλέα αντιμετώπιση, πρέπει να περιμένουμε να μας πει το Τμήμα. Το Τμήμα και η Επιτροπή της Βουλής και η ολομέλεια της Βουλής αντιμετώπισαν θαρραλέα αυτό το ζήτημα στο παρελθόν. Είπαν σε όλους τους αυτοτελώς εργαζομένους, σε όλους τους αυτοεργοδοτούμενους: «Αφήνουμε σε σας να ορίσετε το ύψος του εισοδήματός σας και κατά συνέπεια το ύψος της συνεισφοράς σας. Εσείς αποφασίστε».

Αλλά, βέβαια, αν αυτή η μεγάλη ελευθερία σημαίνει να τρέξουν όλοι οι αυτοεργοδοτούμενοι να μειώσουν τις συνεισφορές τους, τότε αναπόφευκτα μειώνουν και τα ωφελήματά τους. Και δυστυχώς, η πρόβλεψη είναι ότι εξαιτίας εκείνων των τροποποιήσεων που κάμαμε, μετά 20—25 χρόνια θα υπάρξουν πολλοί αυτοεργοδοτούμενοι που θα κλαίνουν γιατί θα παίρνουν μειωμένες συντάξεις. Θα κλαίνουν γιατί θα συγκρίνουν τη σύνταξή τους με τη σύνταξη του μισθωτού. Και ίσως τότε να έχουμε το ίδιο πρόβλημα που είχαμε σήμερα. Σήμερα μια από τις τροποποιήσεις που κάμαμε ήταν να αυξήσουμε ως ένα βαθμό τις ήδη υφιστάμενες μειωμένες συντάξεις.

Αυτό που κάμνουμε σήμερα είναι ανορθόδοξο και αντικανονικό. Για να το κάμουμε καθοδηγούμαστε μάλλον από φιλανθρωπικά αισθήματα. Αλλά όσοι σήμερα υποβιβάζουν τη συνεισφορά τους πρέπει να ξέρουν ότι αυτό που γίνεται σήμερα με τους εισπράττοντες μειωμένη σύνταξη δεν μπορεί να επαναλαμβάνεται κάθε 5 ή 6 χρόνια, ούτε κάθε 20 χρόνια.

Αυτοί που σήμερα είχαν και έχουν ικανοποιητική διαφώτιση όσον αφορά τις υποχρεώσεις τους, μετά 20, 25, 30 χρόνια πρέπει να εισπράξουν στον ίδιο βαθμό που ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους.

Συμφωνώ απόλυτα με την άποψη των τριών συναδέλφων του Συναγερμού ότι το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων πρέπει να αφήνει σαν τελευταία προσφυγή το δικαστήριο. Θα πρέπει να παίρνει όλα τα μέτρα που χρειάζονται για να πείσει, ούτως ώστε να εισπράξει εκείνα που έχουν να δίνουν, το δε δικαστήριο να είναι η τελευταία προσφυγή.

Βεβαίως όσοι είναι δικηγόροι εδώ—και ευτυχώς έχουμε όχι λίγους—ξέρουν ότι υπάρχει ένας νόμος που διαγράφει τα χρέη όταν περάσει ορισμένο χρονικό διάστημα.

Ν. ΑΣΤΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Υπήρχε, δεν υπάρχει, ανεστάλη από το 1963.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Καταφέραμε να τον αναστείλουμε!

Λοιπόν, εν πάση περιπτώσει, αν υπάρχει εκείνος ο νόμος της παραγραφής των οφειλών πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί.

Το τελευταίο σημείο στο οποίο θέλω να αναφερθώ είναι το σημείο των επενδύσεων το οποίο έθιξε ο κ. Λόρδος. Είναι ένα ζήτημα που συζητείται για πολύ καιρό και συμφωνούμε ότι μέσα στις συνθήκες του ύψους των δημόσιων χρεών—όλοι οι οικονομολόγοι μας παίζουν τις καμπάνες για το ύψος αυτού του δημόσιου χρέους—μέσα σ' αυτές τις συνθήκες του ύψους των δημόσιων χρεών, η Βουλή, όχι η σημερινή αλλά η ερχόμενη, θα πρέπει να συζητήσουμε . . .

(Γέλωτες)

Κύριε Πρόεδρε, είπα να κάμουμε και κανένα αστείο. Θα πρέπει να συζητήσει η Βουλή αυτό το θέμα των επενδύσεων του Ταμείου.

Ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ακούστηκαν πολλές απόψεις τόσο από τον κ. Λόρδο όσο και από τον κ. Ζιαρτίδη, και θάλεγα στην πλειονότητά τους οι απόψεις αυτές ήταν και σωστές και θετικές. Νομίζω ότι συμφωνούμε πως το σύστημα Κοινωνικών Ασφαλίσεων που υπάρχει σήμερα στην Κύπρο είναι ένα προηγμένο σύστημα, αποτελεί μια κατάκτηση της εργατικής τάξης της Κύπρου και επίσης πρέπει να παραδεχθούμε ότι είναι σε πίστη του Κράτους που από το 1960, από την ημέρα της ανακήρυξης της ανεξαρτησίας, συνεχώς προχωρεί στο να βελτιώνει το σύστημα Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Επίσης πρέπει να συμφωνήσουμε ότι το αναλογικό σύστημα που έχει εισαχθεί στην Κύπρο αποτελεί ένα αρκετά προηγμένο σύστημα που και τώρα ήδη άρχισε να δίνει την εικόνα των αυξημένων παροχών και μελλοντικά, αν συνεχίσουμε να το παρακολουθούμε και αν συνεχίσει τούτο να είναι πάνω σε μια ορθολογιστική και σωστή βάση, σε τρόπο ώστε, όπως σωστά τόνισε ο κ. Ζιαρτίδης, τα όρια ασφάλειας να μην ξεπερνούνται αλλά πάντοτε να μην υπάρχουν οι προσδοκίες ότι τα ωφέληματα θα είναι μεγαλύτερα από τις εισφορές, όταν οι προσδοκίες θα κατατάσσονται μέσα στα όρια αυτά της ασφάλειας, το σύστημα αυτό θα συνεχίσει και να εξελίσσεται και να βελτιώνεται.

Θάθελα να τονίσω ορισμένα πράγματα όσον αφορά την τάξη των αυτοεργοδοτουμένων. Νομίζω ότι σωστά ελέχθη πως δεν θα πρέπει να γενικεύουμε. Νομίζω ότι πρέπει να γίνεται μια διάκριση μεταξύ των χλωρών και ξερών, να γίνεται μια διάκριση μεταξύ εκείνων οι οποίοι πράγματι δεν θέλουν με κανένα τρόπο να αντιληφθούν τη σημασία του συστήματος αυτού και δεν θέλουν με κανένα τρόπο να συνεργαστούν. Όμως πιστεύω ότι υπάρχει μια μεγάλη πλειοψηφία η οποία πραγματικά αντιμετωπίζει προβλήματα. Υπάρχει μια μεγάλη πλειοψηφία η οποία θα μπορούσε να ανταποκριθεί, όπως ελέχθη, στις εισφορές, φτάνει τα χρονικά όρια τα οποία τίθενται για την ανταπόκριση στις εισφορές να είναι τέτοια που να συνάδουν με τις υποχρεώσεις τους και με τον κύκλο εργασιών τους. Μια τέτοια τάξη, σωστά και πάλιν ελέχθη, είναι η αγροτική τάξη. Μπορεί να υπάρχουν και άλλες. Δεν πρέπει δηλαδή να υπάρχει η προκατάληψη έναντι όλων των αυτοεργοδοτουμένων ότι με κάθε τρόπο επιθυμούν να καταστρατηγήσουν το αναλογικό σύστημα Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ότι με κανένα τρόπο δεν θέλουν να πληρώσουν τις εισφορές τους. Είναι λανθασμένο να υπάρχει αυτή η προκατάληψη γιατί πράγματι υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός αυτοεργοδοτουμένων που

αντιμετωπίζει προβλήματα και αυτά πρέπει να τα δούμε με συμπάθεια και κατανόηση. Όμως δεν πρέπει να υπάρχει και προκατάληψη από τους αυτοεργοδοτούμενους έναντι του αναλογικού συστήματος. Ίσως όμως να υπάρχει. Ίσως να μην έγινε ακόμα η διαφώτιση εκείνη που πρέπει να γίνει. Ίσως να μην αντελήφθησαν ότι μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα το αναλογικό σύστημα πράγματι τους προσφέρει και πολλά ωφελήματα. Ίσως θα πρέπει να υπάρξει ένας μεγαλύτερος συντονισμός και να πάψει το σύστημα ν' αποτελεί κάποια έριδα ταξικής διαμάχης. Δεν είναι θέμα ποια τάξη ωφείλεται περισσότερο, αλλά θέμα ενός μεγαλύτερου εναρμονισμού και όλες οι τάξεις θα εύρουν το ρόλο τους σ' αυτό το σύστημα. Και εκείνες οι τάξεις που σήμερα αντιμετωπίζουν προβλήματα θα πρέπει να τις δούμε με συμπάθεια.

Έγινε αναφορά στο θέμα των Δικαστηρίων. Συμφωνούμε απόλυτα ότι τα Δικαστήρια πρέπει να είναι η έσχατη ποινή—ας το θέσουμε με αυτό τον τρόπο. Θα πρέπει να εξαντλούμε πολλές άλλες διαδικασίες πριν προχωρήσουμε στα Δικαστήρια και πριν τα Δικαστήρια επιβάλουν ποινές, πολλές φορές δυσανάλογες με το αδίκημα. Επίσης το θέμα των πρόσθετων τελών δεν πρέπει να καταντά κεφαλικός φόρος, δεν πρέπει να καταντά ένα χαράτσι για ανθρώπους οι οποίοι πράγματι αντιμετωπίζουν πρόβλημα. Γι' αυτό ίσως το θέμα των αυτοεργοδοτούμενων θα πρέπει η Κυβέρνηση και εμείς σαν Βουλή να το δούμε κάπως πιο εκλεκτικά, να το δούμε περισσότερο σε βάθος, να κάνουμε μια διάκριση για εκείνες τις τάξεις των αυτοεργοδοτούμενων που πραγματικά αντιμετωπίζουν προβλήματα και να δούμε πώς να τα αντιμετωπίσουμε, ιδιαίτερα όσον αφορά το θέμα των Δικαστηρίων, το θέμα του χρόνου αποπληρωμής και το θέμα πολλών άλλων ίσως πρακτικών δυσκολιών που μπορούν να υπερπηδηθούν με κάποια μεγαλύτερη κατανόηση. Και από την άλλη πλευρά αν υπάρχουν πράγματι εξόφθαλμες περιπτώσεις αυτοεργοδοτούμενων που προσπαθούν να εκμεταλλευτούν την όλη κατάσταση και δεν θέλουν να συμμορφωθούν με κανένα τρόπο με αυτό το σύστημα που κανονικά πρέπει να αγκαλιάζει ολόκληρη την Κυπριακή κοινωνία, τότε εκεί πρέπει να αντιμετωπιστούν δυναμικά.

Σωστά ελέχθη και θέλουμε να υπερθεματίσουμε ότι το αναλογικό σύστημα, όπως κάθε σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων, εξελίσσεται και βελτιώνεται ανάλογα με τις εξελίξεις και τις δυνατότητες μιας κοινωνίας—ελπίζουμε δε ότι πάντα μια κοινωνία εξελίσσεται και βελτιώνεται—και επομένως το σύστημα πρέπει κανονικά να βελτιώνεται και να εξελίσσεται, όμως πάντοτε υπάρχουν τα όρια ασφάλειας. Και είναι πολύ παρατραβηγμένο να μιλούμε διαρκώς για αυξημένα ωφελήματα χωρίς να έχουμε και το άλλο μας μάτι στο θέμα των εισφορών. Δεν υπάρχει θαύμα, και σωστά το είπε ο κ. Ζιαρτίδης, που να τεντώνει το σύστημα στο σημείο εκείνο που να αυξάνονται αλματωδώς τα ωφελήματα χωρίς ταυτόχρονα να υπάρχει η αναπροσαρμογή των εισφορών.

Εκεί που ίσως θα διαφωνούμε, είναι στον ίσως κάποιο υπερβολικό τόνο που χρησιμοποιήθηκε στο θέμα των επενδύσεων. Σίγουρα συμφωνούμε και μεις ότι πρέπει να υπάρχει έλεγχος όσον αφορά τις επενδύσεις· συμφωνούμε ακόμα ότι η Βουλή έχει ένα ρόλο να διαδραματίσει όσον αφορά αυτό τον έλεγχο και συμφωνούμε απόλυτα με τον κ. Ζιαρτίδη ότι θα το συζητήσουμε στην επόμενη Βουλή αυτό το θέμα. Εκείνο όμως το οποίο θέλουμε να πούμε είναι ότι δεν πρέπει να δίδουμε την εντύπωση ότι μόνον εδώ στην Κύπρο, από όλα τα μέρη του κόσμου, κ. Λόρδο, η Κυβέρνηση δανείζεται από αυτό το Σχέδιο. Σε όλα τα μέρη του κόσμου, όλες οι Κυβερνήσεις χρησιμοποιούν αυτά τα συστήματα κοινωνικών

ασφαλίσεων για να δανείζονται. Είναι ένας τρόπος εσωτερικού δανεισμού, νοουμένου ότι υπάρχει αυστηρός έλεγχος και νοουμένου ότι και πάλιν αυτός ο δανεισμός γίνεται μέσα σε ορισμένα όρια. Είναι πολύ λογικότερο και πολύ ορθότερο να γίνεται αυτός ο εσωτερικός δανεισμός παρά να καταφεύγει μια Κυβέρνηση σε εξωτερικό δανεισμό ή σε οποιαδήποτε άλλη υπαλλακτική λύση, όπως είναι οι φορολογίες. Επομένως αντί των φορολογιών και αντί του εξωτερικού δανεισμού, αν υπάρχουν ταμεία που προσφέρονται για εσωτερικό δανεισμό, τα οποία βεβαίως είναι εγγυημένα και βρίσκονται εντός ορισμένων ζωνών ασφάλειας, αυτό πρέπει να γίνεται. Πιστεύω ότι ο τόνος με τον οποίο εθίγη το θέμα και οι προειδοποιήσεις που ελέγχθησαν και η όλη εντύπωση που έγινε προσπάθεια να δημιουργηθεί, ότι κινδυνεύει αυτό το Ταμείο και ότι είναι υπό κατάρρευση κατά κάποιο τρόπο ένεκα του δανεισμού από την Κυβέρνηση, είναι κινδυνολογίες, είναι υπερβολικοί φόβοι που ίσως να επιφέρουν και το αντίθετο αποτέλεσμα δημιουργώντας μια τάση πανικού που δεν πρέπει ποτέ να υπάρχει ένεκα του ότι υπάρχουν τα Ταμεία αυτά και του ότι γίνεται αυτός ο εσωτερικός δανεισμός. Αν υπάρχουν στοιχεία που να στοιχειοθετούν τέτοιους κινδύνους, αυτά να δοθούν και να συζητηθούν σ' αυτό το Σώμα. Όμως παραμονές βουλευτικών εκλογών να προσπαθούν—σίγουρα δεν πιστεύω ότι γίνεται με οποιαδήποτε κακή πρόθεση—να δημιουργήσουν κάποιο υπερβολικό κλίμα πανικού νομίζω ότι είναι άδικο και νομίζω ότι δεν βοηθά το όλο κλίμα το οποίο πρέπει να αναπτύσσεται γύρω απ' αυτό το Ταμείο.

Το τελευταίο πράγμα που θάθελα να αναφέρω στον κ. Ζιαρτίδη είναι ότι για να μη γνωρίζει ότι δεν υπάρχει πλέον ο κίνδυνος να παραγραφούν τα χρέη, φαίνεται ότι ο κ. Ζιαρτίδης δεν είναι χρεώστης και επομένως δεν τον έχει απαυχολήσει αυτό το θέμα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Είναι και σε άλλες περιπτώσεις με αφορμή τη συζήτηση παρόμοιας φύσης νομοθετημάτων που είχα υποδείξει ότι η προσπάθεια δημιουργίας ή έστω η δημιουργία καμιά φορά και χωρίς προσπάθεια κάποιου κλίματος αντιπαράθεσης μεταξύ εργοδοτών και εργοδοτούμενων, μισθωτών και αυτοτελώς εργαζομένων σε τελευταία ανάλυση αδικεί το βασικό στόχο αυτού του Σχεδίου το οποίο σήμερα εφαρμόζομε σαν ένα βελτιωμένο σχέδιο κοινωνικών ασφαλίσεων, και εξηγούμαι.

Αυτά κυρίως που είπε στο τέλος ο κ. Γαλανός μου θυμίζουν λίγο εμένα προσωπικά τις δηλώσεις και τους υπερθεματισμούς όλων των πολιτικών Αρχηγών στην Κύπρο, ολόκληρης της πολιτικής ηγεσίας και όλων όσων ασχολούνται με το Κυπριακό και την εσωτερική κρίση—άλλοι υπεύθυνοι μιλώντας άλλοι ανεύθυνα—για την ενότητα η οποία επιβάλλεται στις σημερινές κρίσιμες στιγμές του Κυπριακού προβλήματος. Και να εξηγήσω τον παραλληλισμό. Έχουμε ακούσει κατ' επανάληψη απ' αυτό το βήμα ότι πράγματι το νέο σχέδιο κοινωνικών ασφαλίσεων είναι πρωτοποριακό και ότι οπωσδήποτε σαν θεσμό και σαν σχέδιο όλοι μας το χαιρετίζουμε. Έχουμε ακούσει ευχές και τώρα ακόμα από τον Κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του ΔΗ.ΚΟ. για βελτιώσεις και σχετικές επικρίσεις κατά του συναδέλφου κ. Λόρδου που έκρουσε κάποιο κώδωνα του κινδύνου αναφορικά με τις επενδύσεις. Και εδώ είναι ο παραλληλισμός και η σύγκριση που

κάμνω. Όλοι συμφωνούμε ότι είναι καλό το σχέδιο. Όλοι συμφωνούμε ότι τούτο πρέπει να εξυπηρετεί όλες τις τάξεις των πολιτών. Εκεί όμως που αρχίζει κανείς να επιχειρηματολογεί υπεύθυνα και να υποδεικνύει τις αδυναμίες αυτού του σχεδίου, δεν πρέπει κατ' ανάγκη να λέγεται ότι υποστηρίζει την τάξη των μισθωτών ή των αυτοτελώς εργαζομένων.

Όταν, κ. Ζιαρτίδη, μια μεγάλη τάξη αυτού του λαού, υποστήριζε ότι υπήρχαν σημεία αντισυνταγματικότητας στο Νόμο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων και πάλιν ακούονταν τα ίδια από τη Βουλή. Όταν ήλθε όμως στη συνέχεια το Ανώτατο Δικαστήριο και εξέδωσε απόφαση σε γενόμενες προσφυγές για την αντισυνταγματικότητα του Νόμου όσον αφορά εκείνο το αυθαίρετο του τεκμαρτού εισοδήματος του «αποφασίζω και διατάσσω», ότι η α' τάξη κερδίζει τόσα, δηλαδή ο κουρέας στο τελευταίο χωριό της Κύπρου κερδίζει τα ίδια που κερδίζει ο κομμωτής με 27 υπαλλήλους στην οδό Λήδρας π.χ., όταν μεγάλες τάξεις αυτού του λαού διαμαρτύρονταν ότι αυτό ήταν άδικο, ακούσαμε και πάλιν από αυτό το βήμα από διάφορες πλευρές ευχές για τη βελτίωση του συστήματος, μέχρι που ήλθε επιτέλους το Ανώτατο Δικαστήριο και μας είπε ότι είναι πράγματι αντισυνταγματικό. Διότι άλλος ο κουρέας του χωριού Μουταγιάκα και άλλος ο κομμωτής της οδού Λήδρας της Λευκωσίας. Απεδείχθη έτσι μια βασική αδυναμία αυτού του Νόμου, αυτού του συστήματος, όπως και υπάρχουν πάρα πολλές αδυναμίες και είναι μέσα σ' αυτά τα πλαίσια που ψηφίζουμε σήμερα και διορθώνουμε αδυναμίες αυτού του Νόμου. Μεταξύ άλλων είδαμε σήμερα, τρία χρόνια μετά την εφαρμογή αυτού του Σχεδίου, ότι μέχρι τώρα ο λιμενεργάτης, εφόσον είχε εισόδημα £9 την εβδομάδα, δεν εδικαιούτο να παίρνει επίδομα ανεργίας. Αυτό για το λιμενεργάτη που δεν ήταν εγγεγραμμένος σαν λιμενεργάτης. Επίσης λιμενεργάτης που ήταν εγγεγραμμένος σαν λιμενεργάτης εφόσον έπαιρνε £12 τη βδομάδα, δεν εδικαιούτο να παίρνει επίδομα ανεργίας. Δηλαδή του λιμενεργάτη που έπαιρνε £13 τη βδομάδα και που ξεκινούσε να πάει από το Παραλίμνι στη Λεμεσό για να πάρει τις £13 τη βδομάδα, ήλθαμε εμείς οι σοφοί νομοθέτες και του είπαμε «εσένα σε αρκούν αυτά και αυτό το Σχέδιο, που σήμερα έχει £160 εκατομμύρια λίρες πλεόνασμα, δεν δικαιολογείται να σου δίνει επίδομα ανεργίας». Αυτές είναι αδικίες.

Μου έκαμε εντύπωση η δήλωση του κ. Γαλανού για το πρόσθετο τέλος και χρησιμοποιώ τη λέξη «χαράτσι» που χρησιμοποίησε, διότι συμφωνώ με τη λέξη. Βεβαίως και είναι χαράτσι. Όταν ο Δημοκρατικός Συναγερμός όμως στην περσινή συζήτηση για την αύξηση των εισφορών, τις οποίες καταψήφισε, αποκάλυψε χαράτσι αυτό το πράγμα, διαμαρτυρήθηκαν οι άλλες πλευρές, καθώς και γι' αυτά που ανέφερε ο κ. Λόρδος και ο κ. Ζιαρτίδης και στο συνέχεια ο κ. Γαλανός για τις επενδύσεις του πλεονάσματος του Ταμείου σε διάφορες ιδιωτικές εταιρείες ή αλλού, με επιτόκιο του ύψους των 7%, 8%, ή 8 1/2%. Κύριε Ζιαρτίδη, σε συνάρτηση με αυτό που αναφέρατε για την παραγραφή των χρεών, πρέπει να έχετε υπόψη σας ότι το πρόσθετο τέλος, και το ξέρετε καλύτερα από οποιοδήποτε άλλο εσείς, αρχίζει από 5% και φτάνει μέχρι εκείνο το δυσθεώρητο ύψος που ονομάζεται 100%. Το λιγότερο είναι χαράτσι. Δηλαδή αν καθυστερήσεις να καταβάλλεις τις εισφορές σου είτε διότι απουσιάζεις από την Κύπρο είτε διότι δεν είχες την οικονομική δυνατότητα είτε διότι ξέχασες, είτε διότι, διότι, διότι, κινδυνεύεις εφόσον κατά το α' χρονικό διάστημα παραλείψεις να καταβάλλεις τις εισφορές σου, να πληρώσεις πρόσθετο τέλος εκατόν τοις εκατόν. Να αυξηθούν δηλαδή στο διπλάσιο οι εισφορές σου. Εάν η Κυβέρνηση η οποία εκμεταλλεύεται

τα χρήματα που δανείζεται από το πλεόνασμα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων αρνηθεί π.χ. να αποπληρώσει εκείνα που δανείζεται στον καθορισμένο στη σχετική συμφωνία χρόνο, εκείνο το οποίο κινδυνεύει να υποστεί είναι να πληρώσει το μάξιμουμ του επιτρεπτού νομικά τόκου, δηλαδή το 9%. Δηλαδή η Κυβέρνηση επενδύει και στη χειρότερη περίπτωση που θα είναι υποχρεωμένη να πληρώσει χρέη με καθυστέρηση όχι ενός αλλά 100 ετών, θα καταβάλει τόκο ουχί πέραν του 9%, διότι ως εκ της νομοθεσίας μας είναι παράνομο και αντισυνταγματικό. Αλλά ο εισφορέας, ο πατατοπαραγωγός π.χ., που σήμερα αδυνατεί να καταβάλει τις εισφορές των κοινωνικών ασφαλίσεων, και είναι γνωστό γιατί αδυνατεί, κινδυνεύει, όταν μετά από δυο χρόνια παρουσιαστεί στο Γραφείο Εργασίας για να καταβάλει τις καθυστερημένες εισφορές του, οι εισφορές του από £100 να γίνουν £200. Επομένως κανένας δεν διαφωνεί ότι το σύστημα σαν θεσμός είναι πρωτοποριακό. Όλοι το χαιρετίσαμε και το χαιρετίζουμε, όλοι το θέλουμε να επιβιώσει και όλοι πρέπει να μιλούμε θετικά για το σύστημα. Εκείνο όμως που επιβάλλεται να προσέξουμε, κ. Γαλανέ, είναι τις εκάστοτε γινόμενες συγκεκριμένες θετικές εισηγήσεις ώστε τις αδυναμίες αυτού του συστήματος να τις βελτιώσουμε. Και δυστυχώς απεδείχθη από τις μέχρι τώρα συζητήσεις και από τις αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε γενόμενες προσφυγές για τη συνταγματικότητα του Νόμου, ότι η τάξη η οποία φαίνεται εκ πρώτης όψεως τουλάχιστον ότι αδικείται, είναι εκείνη των αυτοτελώς εργαζομένων. Και είναι γι' αυτό το λόγο που υπάρχει και αυτή ακριβώς η κατακραυγή από μεγάλη μερίδα της τάξης αυτής. Η Βουλή έχει τον τελευταίο χρόνο ασχοληθεί πλειστάκις και μάλιστα με θέματα επείγουσας φύσης που αφορούσαν την οικονομική κατάσταση των διαφόρων αγροτικών μας τάξεων. Τώρα στο επίκεντρο είναι οι πατατοπαραγωγοί, ακολουθούν οι σταφυλοπαραγωγοί, έχουμε αγελαδοτρόφους σήμερα, είχαμε χοιροτρόφους προχθές κ.λ.π. Όταν η ίδια η Κυβέρνηση και στη συνέχεια η ίδια η Βουλή όχι απλώς εγκρίνει αλλά υπερθεματίζει στο θέμα της χορήγησης εκατομμυρίων λιρών ως εγγύηση για παροχή δανείων στους πατατοπαραγωγούς και την ίδια στιγμή τους βάζουμε φυλακή διότι καθυστερούν την αποπληρωμή των εισφορών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, πώς θα αγαπήσουν αυτό το σύστημα, κ. Γαλανέ;

Την ίδια στιγμή που εμείς από το βήμα της Βουλής αποκαλούμε το πρόσθετο τέλος «χαράτσι», χαιρετίζουμε κατά τα άλλα το σύστημα αυτό των Κοινωνικών Ασφαλίσεων χωρίς να κάμνομε, σαν Κοινοβουλευτική Ομάδα του κυβερνώντος Κόμματος, συγκεκριμένες εισηγήσεις. Υπάρχει η οδός και τη γνωρίζει πολύ καλά ο κ. Γαλανός. Θα πρέπει πάντοτε μόνον ευχές να απευθύνουμε από αυτό το βήμα; Και γιατί δεν αναφέρθηκε από κανένα συνάδελφο ότι αυτή τη στιγμή που συζητούμε έχει κατατεθεί Νομοσχέδιο για αύξηση των εισφορών; Δηλαδή πριν καλά καλά αρχίσουμε να δίδουμε οποιαδήποτε αύξηση οποιοδήποτε ωφελήματος προς οποιαδήποτε τάξη ανθρώπων, έχουμε ενώπιόν μας Νομοσχέδιο για αύξηση των εισφορών.

Βλέπουμε αυτή τη σπουδή αλλά ο κ. Γαλανός λέει ότι δεν καταρρέει το σύστημα και φυσικά ούτε κι εμείς είπαμε ότι κατέρρευσε το σύστημα. Υπάρχουν 160 εκατομμύρια λίρες πλεόνασμα. Έχουμε όλες οι πλευρές της Βουλής ζητήσει κατ' επανάληψη από τους αρμοδίους του Υπουργείου Εργασίας την αναστολή των ποινικών διώξεων για τις καθυστερήσεις των εισφορών διαφόρων αγροτικών τάξεων με επικεφαλής, επαναλαμβάνω, τους πατατοπαραγωγούς. Την ίδια στιγμή απολύτως τίποτα δεν κάμνομε είναι δεκάδες με εκατοντάδες οι άνθρωποι που σύρονται κάθε βδομάδα στα Δικαστήρια, άνθρωποι που μέχρι τώρα δεν γνώρισαν

τη σπάθη της δικαιοσύνης. Εμείς συζητούμε απ' αυτό το βήμα και ωραιολογούμε όλοι μας στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, πρακτικά μέτρα όμως δεν λαμβάνονται και την ίδια στιγμή που συζητούμε για κάποιες αυξήσεις παροχών και ωφελημάτων υπάρχει κατατεθειμένο νομοσχέδιο για αύξηση των εισφορών.

Φυσικά και δεν θέλουμε να αδικηθεί οποιαδήποτε τάξη. Φυσικά και συμπαθούμε την τάξη των μισθωτών. Όλοι μας οπωσδήποτε θέλουμε οι γηραιότεροι να παίρνουν αυξήσεις στις συντάξεις τους. Οπωσδήποτε θέλουμε στις προσεχείς βουλευτικές εκλογές και στις επόμενες προεδρικές εκλογές να μην απειλούνται από γνωστά αρμόδια ή αναρμόδια πρόσωπα οι συνταξιούχοι ότι θα τους αποκοπούν οι συντάξεις αν δεν ψηφίσουν συγκεκριμένο κόμμα. Φυσικά και θέλουμε να μη γίνονται αυτά τα πράγματα. Αλλά θα πρέπει παράλληλα να μελετούμε και συγκεκριμένους τρόπους για το πως θα εξυπηρετήσουμε όλες τις τάξεις. Είναι δεδομένο σήμερα ότι εκατοντάδες, αν όχι χιλιάδες ανθρώπων, σύρονται στα Δικαστήρια. Δεν μπορούμε να το παραγνωρίσουμε γιατί δεν σύρονται στα Δικαστήρια για καθυστέρηση πληρωμής οποιασδήποτε άλλης οφειλής, φόρου, τέλους κ.λ.π. Πρέπει κάπου να υπάρχει μια αδυναμία ή πολλές αδυναμίες. Φυσικά πρέπει να τηρούνται τα όρια ασφάλειας. Αλλά τα όρια ασφάλειας να μην τηρούνται πάντοτε σε βάρος—αν είναι έτσι δεν γνωρίζω—μιας συγκεκριμένης ή δυο συγκεκριμένων τάξεων εργαζομένων αυτού του λαού.

Για την παραγραφή των χρεών βεβαίως αντιλαμβάνομαι ότι ήδη έχει γίνει γνωστό ότι από τις 23 Δεκεμβρίου του 1963 έχει ανασταλεί η παραγραφή των χρεών και επιπρόσθετα θα πρέπει να γνωρίζουμε ότι και προ της αναστολής της παραγραφής δεν παραγράφονταν οποιεσδήποτε οφειλές προς το δημόσιο. Δηλαδή και να μην εγίνετο η αναστολή της παραγραφής των χρεών από το 1963 λόγω των επεισοδίων με τους Τούρκους, δεν παραγράφονται τα χρέη προς το δημόσιο από οποιοδήποτε είναι χρέη ιδιώτη προς ιδιώτη που παραγράφονται. Ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουνωτός και μετά ο κ. Γαλανός, αν δεν υπάρχουν άλλοι που θέλουν να πρωτολογήσουν.

Ο κ. Ζιαρτίδης. Η κυρία Κατσελλή.

Ι. ΚΑΤΣΟΥΝΩΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, είναι γνωστές οι θέσεις του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ όσον αφορά τις κοινωνικές ασφαλίσεις και τον κοινωνικό θεσμό που πρέπει να εξυπηρετούν. Από αυτό το βήμα έχουμε πάρα πολλές φορές τοποθετηθεί όταν συζητούμε νομοσχέδια για αυξήσεις των εισφορών και των παροχών ή και σε άλλες ευκαιρίες. Ακόμα την περασμένη Πέμπτη όταν συζητούσαμε το θέμα των πατατοπαραγωγών είχαμε θίξει ακριβώς αυτό το απαράδεκτο της φυλακίσεως αγροτών ένεκα του ότι οφείλουν εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Επειδή όμως ακριβώς ήδη έχουν κατατεθεί στο Σώμα Κανονισμοί που προβλέπουν την αύξηση των ασφαλιστέων αποδοχών και την αύξηση των εισφορών και των παροχών και αυτοί οι Κανονισμοί που έχουν κατατεθεί αφορούν άμεσα τη θέση των αυτοτελώς εργαζομένων, δεν θα ήθελα να κάμω οποιαδήποτε σχόλια τώρα, γιατί πραγματικά θα μας δοθεί αυτή η ευκαιρία όταν θα συζητούμε τους κανονισμούς εκείνους. Εκείνο που ήθελα να παρατηρήσω είναι ότι μόλις πήραμε την έκθεση από τη θυρίδα και δεν είχαμε την ευκαιρία να την αναγνώσουμε ή να τη μελετήσουμε και βλέπω ότι εδώ εκτίθενται απόψεις μόνο των Μελών της

Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων από την πλευρά του Συναγερμού, ενώ είχαμε εκθέσει κι εμείς κάποιες απόψεις και για το θέμα των φυλακίσεων και για το θέμα των διώξεων και για το θέμα των αυτοτελώς εργαζομένων.

Θα σταθώ πρώτα σ' ένα σημείο της ίδιας της έκθεσης πάνω στο νομοσχέδιο και τους κανονισμούς που τώρα συζητούμε και συγκεκριμένα στη σελίδα 3, παράγραφο (ζ), που λέει «Με βάση την πρόνοια της υφιστάμενης νομοθεσίας για αναπροσαρμογή των ασφαλιστέων αποδοχών και παροχών κάθε χρόνο, γίνεται εισήγηση όπως το ποσοστό αύξησης των αποδοχών, που αποτελεί προϋπόθεση για την αναπροσαρμογή, μειωθεί από 10% σε 5%». Όπως έχω τονίσει και σε προηγούμενη ομιλία μου όταν συζητούσαμε πάλιν το Νόμο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων υπάρχει ένα 14% μεταξύ του ύψους των εισφορών και του ύψους των αποδοχών. Με την πρόταση αυτή το χάσμα, κατά τη γνώμη μας, διευρύνεται και πρέπει να προσεχτεί στο μέλλον να μη διευρύνεται το χάσμα μεταξύ παροχών και εισφορών. Φυσικά υπάρχει το επιχείρημα ότι ο λόγος της διαφοράς αυτής του 14% που τώρα αυξάνεται είναι γιατί οι αυτοτελώς εργαζόμενοι δεν είναι πρόθυμοι να καταβάλλουν τις εισφορές τους. Έχω ακούσει όλους τους συναδέλφους που μίλησαν προηγουμένως και δεν θάθελα να επαναλάβω τα ίδια επιχειρήματα. Απλώς θα σταθώ πάνω σ' ένα πάγιο αίτημα των συνδέσμων των αυτοτελώς εργαζομένων οι οποίοι κάνουν συγκεκριμένες προτάσεις για το ξεπέραςμα αυτής της κρίσης ή για την προσέγγιση τουλάχιστον των υπαρχουσών απόψεων. Ασφαλώς κανένας δεν θάθελε να φέρει αντιμέτωπους τους μισθωτούς με τους αυτοτελώς εργαζομένους και θα ήταν λάθος αν υπάρχουν τέτοιες σκέψεις. Όμως υπάρχει πράγματι μια μεγάλη μερίδα που από αδυναμία να πληρώσει δεν προσαρμόζεται προς τους Κανονισμούς και δεν πειθαρχεί ακόμα και στις αποφάσεις των Δικαστηρίων. Οι ίδιοι συγκεκριμένα προτείνουν όπως σε συνεννόηση με τους συνδέσμους τους, με το Υπουργείο Εργασίας και τη Βουλή και με τις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις καθοριστεί ένα μίνιμουμ υποχρεωτικής εισφοράς, το οποίο θα ισχύει για όλους, και εγώ πιστεύω ότι με αυτό τον τρόπο η πλειοψηφία των αυτοτελώς εργαζομένων θα συμμορφωθεί προς αυτό το μίνιμουμ εισφοράς και έτσι θα κατατίθενται λεφτά στο Ταμείο ενώ θα αφήνεται πάνω σε εθελοντική βάση η αύξηση των ασφαλιστέων αποδοχών ή η αύξηση των εισφορών ανάλογα με τα εισοδήματά τους. Είναι ένα βασικό αίτημά τους στο οποίο πρέπει κάποτε να δώσουμε προσοχή και να προβληματίσει όλους μας για να βρούμε μια δίκαιη λύση πάνω σ' αυτό το πρόβλημα.

Κύριε Πρόεδρε, δεν θάθελα να προσθέσω τίποτε περισσότερο. Είναι γνωστή η θέση μας, ότι εμείς σαν Σοσιαλιστικό Κόμμα αλλοιώτικα βλέπουμε το θεσμό των Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Εμείς βλέπουμε ότι αν ήταν δυνατόν έπρεπε να εισπράττονται από τους υψηλόμισθους και τὰ μεγάλα εισοδήματα τα μεγαλύτερα ποσά και από τους χαμηλά αμειβομένους να εισπράττονται ποσά ανάλογα με τη δύναμή τους, αλλά στο τέλος οι συντάξεις έπρεπε να ήταν ομοιόμορφες και όχι να υπάρχει αυτό το αναλογικό με τις μεγάλες και τις πολύ μικρές συντάξεις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κυρία Κατσελλή, επειδή θέλει να πρωτολογήσει, αντιλαμβάνομαι, και μετά ο κ. Γαλανός.

P. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, θα είμαι σύντομη. Το τροποποιητικό αυτό νομοσχέδιο δίνει παροχές χωρίς να ζητά εισφορές. Και πραγματικά η ταπεινή μου γνώμη είναι ότι δεν έπρεπε να γίνει αφορμή να λεχθούν τόσα πράγματα, αλλά φαίνεται ότι μερικοί συνάδελφοι θέλουν να αρχίσουν τον προεκλογικό αγώνα από το βήμα της Βουλής. Και μείς ισχυριζόμαστε ότι υπάρχουν πολλά περιθώρια βελτίωσης στο Νόμο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων που όλοι συμφωνούμε ότι είναι καλός και κοινωνικά πολύ ευδόκιμος. Μέχρι τώρα, από το 1981 που άρχισε η σύνοδος της παρούσας Βουλευτικής περιόδου, δεν ακούσαμε μόνο ευχές για βελτίωση αλλά είδαμε και πραγματικές βελτιώσεις: πολλά πράγματα έχουν βελτιωθεί, πολλά κενά έχουν γεμίσει από τότε, και αυτό είναι μια εγγύηση ότι και στο μέλλον θα συνεχίσουν αυτές οι βελτιώσεις με προσοχή, μεγάλη προσοχή για να μην κινδυνεύσει το όλο σύστημα. Τα ειδικά προβλήματα των αυτοεργοδοτούμενων μας απασχολούν και είμαστε σίγουροι ότι απασχολούν και την Κυβέρνηση και το Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα και αυτή τη Βουλή οπωσδήποτε. Είχαμε ζητήσει στην τελευταία συνεδρία της Επιτροπής Εργασίας να μας δώσουν στοιχεία και με ευχαρίστηση είδαμε ότι όσο περνά ο καιρός τόσο πιο πολλοί αυτοτελώς εργαζόμενοι πληρώνουν πρόθυμα εκείνα που οφείλουν στις κοινωνικές ασφαλίσεις, γιατί ήδη άρχισε να γίνεται συνείδηση ότι στα τέλη της ζωής τους δεν πρέπει να ζητούν ελεημοσύνη αλλά να παίρνουν δικαιωματικά από τους κόπους τους.

Για τα άλλα προβλήματα δεν θα αναφερθώ· μόνον θέλω να πω με ευχαρίστηση ότι ήδη γίνεται δεκτό και περιμένει το Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα ένα αντιπρόσωπο των διαφόρων ομάδων των αυτοτελώς εργαζομένων για να συμμετέχει και να βλέπει από κοντά τα προβλήματα γιατί πιστεύουμε ότι ορισμένα προβλήματα, όχι όλα, είχαν εγερθεί προηγουμένως γιατί δεν έγινε πλήρως κατανοητό το σύστημα, πλήρως κατανοητοί οι σκοποί του και πλήρως κατανοητός ο τρόπος που εργάζεται. Έτσι όταν έχουν τον εκπρόσωπό τους και οι αυτοτελώς εργαζόμενοι θα προβάλλονται καλύτερα τα προβλήματα και θα λύνονται από κοινού με τους άλλους εκπροσώπους που αποτελούν τώρα το Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα.

Για το πρόσθετο τέλος το οποίο ψηφίσαμε, φυσικά ήταν κάτι που επιβάλλετο γιατί όταν αρχίζει ένας θεσμός πρέπει ορισμένα πράγματα να λειτουργούν με αυστηρότητα και γι' αυτό ψηφίσαμε το πρόσθετο τέλος όπως το ψηφίσαμε προηγουμένως. Δεν νομίζουμε ότι είναι χαράτσι γενικά αλλά για μερικούς που έχουν πραγματικό πρόβλημα μπορεί να γίνει χαράτσι· αυτό δεν το αρνιόμαστε. Όμως δεν πρέπει να φθάσουμε και στην άλλη άκρη, δηλαδή επειδή μερικοί δυσκολεύονται να καταβάλουν τις εισφορές τους να δίδουμε το δικαίωμα σε μια μεγάλη μερίδα να χρησιμοποιεί αυτές τις εισφορές για δικό της όφελος καθυστερώντας τις καταβολές της στο δημόσιο. Πρέπει να βρεθεί η χρυσή τομή σ' αυτό το σημείο.

Αναμένουμε στην άλλη Βουλή να γίνουν και άλλες βελτιώσεις για τις κοινωνικές ασφαλίσεις και είμαστε σίγουροι ότι με λίγη προσοχή θα καταφέρουμε τελικά να έχουν οι συνταξιούχοι καλές παροχές.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, πραγματικά δεν ήταν επιθυμία μου να δευτερολογήσω και ειλικρινά νομίζω ότι υπήρξα στην πρωτολογία μου αρκετά ήπιος και ακόμα κι εκεί που είχαμε μια διαφωνία, και ίσως έντονη, είναι με πολύ ήπιο τρόπο που την εκφράσαμε. Όμως είμαι υποχρεωμένος να απαντήσω διότι πραγματικά δεν αντιλήφθηκα τι προσπάθησε να μας πει ο κ. Σολωμής. Εκεί που διαφωνεί, ακούσαμε τις διαφωνίες του, αλλά είδαμε ότι διαφωνεί ακόμα και εκεί που συμφωνήσαμε προηγουμένως με τις θέσεις του κόμματός του. Ενοχλεί ότι συμφωνήσαμε σε μερικές θέσεις ή ο λόγος που σηκώθηκε για να κάμει αυτή την επίθεση ήταν για να μας πει ότι υπάρχουν αδικίες στο σύστημα και ότι δεν είναι τέλειο; Και ποιος είπε ότι είναι τέλειο το σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων; Σίγουρα δεν υπάρχει πράγμα σ' αυτό τον κόσμο τέλειο. Επομένως, αν ήταν αυτό που ήθελε να μας πει, σίγουρα δεν μας έπεισε και δεν υπήρχε λόγος να γίνει όλη αυτή η επίθεση.

Επίσης αναφέραμε ότι δεν πρέπει να καταντά αυτό το πράγμα χαράτσι· δεν είπαμε ότι είναι χαράτσι. Όμως και αυτό ενόχλησε επειδή έτυχε τάχατες να το πει ο Δημοκρατικός Συναγερμός πριν ένα χρόνο. Όμως λέχθηκαν και μερικά άλλα πράγματα τα οποία πρέπει να τα δούμε κάπως πιο προσεκτικά. Δεν γίνεται όταν συζητούμε ένα τέτοιο θέμα που κατά 99% είναι σύμφωνες όλες οι πλευρές και μπορεί να εκφράζονται ευχές και να γίνονται και εισηγήσεις η αντιπολίτευση να βλέπει πάντοτε την αρνητική πλευρά των πραγμάτων. Οφείλει, αν είναι εποικοδομητική αντιπολίτευση, να βλέπει και τη θετική πλευρά, όπως και η πλευρά που υποστηρίζει την Κυβέρνηση προωθεί τη θετική πλευρά αλλά μπορεί κάποτε να κάμει και μια εποικοδομητική κριτική. Αυτή είναι η υγιής δημοκρατία και επομένως μέσα σ' αυτό το πλαίσιο πρέπει να γίνεται μια συζήτηση. Όμως εκείνο που δεν μπορούμε να αντιληφθούμε είναι πως πάνω σ' ένα θέμα που υπάρχει ομοφωνία σ' ένα πολύ μεγάλο βαθμό καταλήγουμε να ρίχνουμε το επίπεδο της συζήτησης και να φτάνουμε στο σημείο να λέμε ότι η ΚΥΠ εκβιάζει τους συνταξιούχους διότι έχουμε εκλογές, κλπ. Νομίζω ότι η νοημοσύνη του λαού μας είναι αρκετή να μπορεί να αντιληφθεί καθαρά που κατευθύνονται αυτά τα πράγματα. Επίσης καλπάζει η γλώσσα και η φαντασία και προσπαθούμε να δώσουμε την εικόνα ότι εκατοντάδες σύρονται στα δικαστήρια και ότι συνταξιούχοι καταδιώκονται από την ΚΥΠ και γενικά ότι επικρατεί μια κατάσταση που οπωσδήποτε είναι φανταστική για την Κύπρο και μπορεί να θυμίζει παλαιές εποχές αλλά σήμερα δεν μπορούμε να μιλούμε έτσι με το χέρι στην καρδιά για τέτοιες καταστάσεις.

Εδώ υπάρχει το πρόβλημα των αυτοεργοδοτούμενων. Ελέχθη και προηγουμένως ότι υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός αυτοεργοδοτούμενων που πρέπει να τους αντιμετωπίσουμε με πολλή συμπάθεια διότι πραγματικά έχουν σοβαρά προβλήματα. Υπάρχει ένας άλλος αριθμός αυτοεργοδοτούμενων που ελέχθη απ' όλες τις πλευρές ότι πρέπει να αντιληφθούν ορισμένες υποχρεώσεις τους και δεν είναι θέμα πόσους ψήφους έχουν αυτοί. Είναι θέμα τί είναι το σωστό για ολόκληρη την κυπριακή κοινωνία. Λοιπόν αυτά είναι τα θέματα που συζητήθηκαν και οτιδήποτε άλλο λέγεται ή οποιαδήποτε άλλη εικόνα γίνεται προσπάθεια να δοθεί, νομίζω βγαίνει έξω από τα πλαίσια μιας υγιούς συζήτησης. Ευχαριστώ.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επί προσωπικού θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Είναι και θέμα τάξης, βεβαίως. Θα αποδειχθεί από τα πρακτικά ότι «γλώσσα λανθάνουσα λέγει την αλήθεια».

Δεν ανέφερα σε κανένα απολύτως στάδιο τη λέξη «ΚΥΠ», κ. Πρόεδρε. Αλλά γι' αυτό επαναλαμβάνω «γλώσσα λανθάνουσα λέγει την αλήθεια». Και προκαλώ οποιοδήποτε συνάδελφο να κοιτάξει τα πρακτικά. Τίποτε άλλο, κ. Πρόεδρε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή το είπε σε προηγούμενες φορές ο κ. Σολωμής (γέλωτες) και επειδή προηγουμένως ο κ. Σολωμής είπε ότι απειλούνται οι συνταξιούχοι από την ΚΥΠ, αυτή τη φορά φαίνεται ότι υπάρχει και νέα απειλή. Επομένως να μας εξηγήσει ποια είναι η νέα απειλή εκτός από την προηγούμενη που είχε αναφέρει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, δεν θα περιπέσω σε πειρασμό προεκλογικής ομιλίας ούτε θα εκφωνήσω τον επικήδειο της Βουλής τον οποίο προηγούμενοι συνάδελφοι έχουν ήδη καταθέσει. Θα περιοριστώ στο θέμα.

Όλοι συμφωνούν ότι το νομοσχέδιο που βρίσκεται μπροστά μας αποτελεί μια βελτίωση του υφιστάμενου Νόμου περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Όλοι συμφωνούν επίσης ότι οι κοινωνικές ασφαλίσεις είναι απαραίτητες για οποιαδήποτε καλώς νοούμενη σύσταση μιας οποιασδήποτε κοινωνίας. Το ερώτημα πιστεύω που θα πρέπει να απασχολήσει τη Βουλή είναι άλλο. Τι είδους κοινωνικές ασφαλίσεις αυτό το Σώμα ή οι διάφορες πλευρές αυτού του Σώματος θάθελαν να προωθήσουν; Ορθά ελέχθη από προηγούμενους ομιλητές ότι μια και επιλέξουμε το σύστημα ασφαλέστατα είμαστε δέσμιοι των αναλογιστικών μελετών γιατί, αφ' ης στιγμής έχουμε επιλέξει το α ή το β σύστημα δεν μπορούμε εύκολα να επεμβαίνουμε χωρίς να λαμβάνουμε υπόψη τις αναλογιστικές συμβουλές, εκτός αν είμαστε διατεθειμένοι μονόπλευρα να αυξήσουμε τις εισφορές για να καλύψουμε οποιοσδήποτε αποφάσεις θα πάρουμε μονόπλευρα προς οποιαδήποτε κατεύθυνση. Αλλά το θέμα είναι άλλο. Τι θα έπρεπε να σημαίνει αναλογικό σύστημα; Εδώ εφάνη ότι τάχατες υπάρχει μια αντιδικία μεταξύ μισθωτών και αυτοεργοδοτούμενων. Πιστεύω ότι αυτή η αντιδικία είναι τεχνητή. Αν το σύστημα είχε σαν στόχο να παίρνει περισσότερα απ' όσα αναλογούν ουσιαστικά στο μέσο όρο από τα εισοδηματικά υψηλά στρώματα και λιγότερα από τα χαμηλά και να δίνει συντάξεις ομοιόμορφες μέσα σε αναλογιστικά πλαίσια, τότε ασφαλώς το σύστημα θα ήταν διαφορετικό. Δεν θα ετίθετο θέμα μισθωτού ή αυτοεργοδοτούμενου, αλλά θέμα τεκμαρτού εισοδήματος, θέμα συνεισφοράς επί τη βάση του τεκμαρτού εισοδήματος και ισότιμης σύνταξης στο τέλος. Αυτό θα ήταν κοινωνική δικαιοσύνη. Γιατί πολύ φοβούμαι ότι το σύστημα, όπως είναι σήμερα, μπορεί να μην είναι εντελώς ένα σύστημα απλής ασφάλειας, γιατί είναι γεγονός ότι κάποιος παίρνει κάπως

περισσότερα απ' ό,τι του αναλογούν αναφορικά με τη συνεισφορά του, αλλά εν πάσει περιπτώσει δεν διαφέρει πολύ από μια ασφάλεια σε μια ασφαλιστική εταιρεία, ενώ διαφορετικό είναι το πνεύμα των κοινωνικών ασφαλίσεων. Είναι ουσιαστικά η υπερφορολογία των υψηλών εισοδημάτων—όταν λέω υπερφορολογία εννοώ πάντοτε μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων τους—και η παραχώρηση ισότιμων συντάξεων. Γιατί στο τέλος της ζωής του ο μεν πλούσιος εξακολουθεί να έχει αρκετά πέραν της σύνταξης, ενώ τα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα θα στηρίζονται μόνον πάνω στη σύνταξη την οποία τους προσφέρει το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Δεν θα μπω στα άλλα θέματα γιατί συμφωνώ ότι δεν πρέπει η Βουλή να ασχολείται με τα επιμέρους θέματα του Ταμείου γιατί δεν έχει τη δυνατότητα. Θα πρέπει να ασχοληθεί μόνον με την πολιτική την οποία θέλει να επιβάλει στην Κυβέρνηση αναφορικά με το σύστημα Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ναι, υπάρχουν πράγματι αυτοεργοδοτούμενοι οι οποίοι αντιμετωπίζουν τεράστια προβλήματα. Γιατί θα ήταν σφάλμα να πούμε ότι όλοι οι αυτοεργοδοτούμενοι είναι πλούσιοι άνθρωποι. Υπάρχουν αυτοεργοδοτούμενοι οι οποίοι ανήκουν στα πολύ χαμηλά εισοδηματικά στρώματα. Επομένως κάποια μέτρα πρέπει να ληφθούν και συμφωνώ με την εισήγηση που έγινε, να γίνει μια ανασύνθεση του Σώματος το οποίο ασχολείται με το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ούτως ώστε όλα αυτά τα προβλήματα να λυθούν, πολύ περισσότερο που απεδείχθη ότι οι Συνδικαλιστικές Οργανώσεις δίνουν πραγματικά μια πολύ θετική συνδρομή σ' αυτό το θέμα χωρίς να σκέφτονται απλώς την εργατική, υπό τη στενή έννοια, τάξη αλλά όλα τα στρώματα του λαού και ιδιαίτερα τα αυτοεργοδοτούμενα στρώματα του λαού που για τις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις ουσιαστικά αποτελούν ένα τμήμα της εργατοϋπαλληλικής τάξης ή των μικρών επιστημόνων για τους οποίους είναι βέβαιο ότι οι Συνδικαλιστικές Οργανώσεις δεν μπορεί παρά να ενδιαφέρονται.

Όσον αφορά τις διώξεις το θέμα ήδη έχει υπερκαλυφθεί.

Όσον αφορά τις επενδύσεις θάθελα να υπενθυμίσω ότι κάποτε είχα θέσει αυτό το θέμα στη Βουλή. Ευθύς εξ αρχής δεν είμαι εναντίον του να γίνονται επενδύσεις προς διάφορες κατευθύνσεις, αλλά από τότε είχα εισηγηθεί ότι είναι σφάλμα όλες οι επενδύσεις του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων να στρέφονται προς τον κυβερνητικό τομέα και μάλιστα κατ' ανάγκη και όχι κατ' ελεύθερη ουσιαστικά απόφαση, γιατί αυτό το πράγμα μπορούσε να δημιουργήσει κινδύνους στο Ταμείο σε περίπτωση κατά την οποία η Κυβέρνηση για τον ά ή β λόγο θα αντιμετώπιζε προβλήματα. Η τότε ανταπάντηση ήταν η εξής: Αν η Κυβέρνηση πρόκειται να χρεωκοπήσει Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων τώρα θα αναζητούμε; Δεν είναι σωστή απάντηση. Το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι ένα χωριστό σώμα το οποίο βέβαια στηρίζεται πάντοτε πάνω στις οικονομικές δυνατότητες του τόπου και στην οικονομική κατάσταση του τόπου αλλά έχει την αυτοτέλειά του.

Πιστεύω ότι η περαιτέρω συζήτηση θα ήταν άχρηστη. Αυτό που πρέπει η επόμενη Βουλή, αφού όλοι κάναμε τον επικηδείο, να συζητήσει, είναι ποια φιλοσοφία θα πρέπει να εισηγηθεί και να επιβάλει στην Κυβέρνηση με συζήτηση, και υπάρχουν πολλοί κοινοβουλευτικοί τρόποι εξαναγκασμού προς την κατεύθυνση της Κυβέρνησης. Θέλει τη συνέχιση του παρόντος συστήματος με μικροβελτιώσεις ή θέλει μια νέα φιλοσοφία, όπως είπα και πριν, στην οποία οι Κοινωνικές Ασφαλίσεις ουσιαστικά θα στρέφονται προς την ευημερία των χαμηλών εισοδηματικών τάξεων;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ζιαρτίδης.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Θα φροντίσω να είμαι σύντομος, κ. Πρόεδρε. Τα επόμενα στην άλλη Βουλή.

(Γέλωτες)

Κύριε Πρόεδρε,

Έγινε αναφορά εδώ στο πλεόνασμα που υπάρχει σήμερα στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ελέχθη ότι υπάρχουν 160 εκατομμύρια λίρες. Αυτό είναι αλήθεια. Όταν όμως λέμε αυτό μόνο, ότι αυτό το Ταμείο έχει 160 εκατομμύρια λίρες πλεόνασμα, ο απλοϊκός άνθρωπος, ο απλοϊκός ασφαλισμένος λέει: «160 εκατομμύρια λίρες πλεόνασμα και εμένα μου δίνετε £80 το μήνα σύνταξη;» Δεν μπορεί παρά να το πει. Είναι αλήθεια ότι υπάρχουν 160 εκατομμύρια λίρες και η πρόβλεψη είναι ότι κάποτε θα φτάσουν τα 600 εκατομμύρια λίρες. Αλλά όταν το πλεόνασμα είναι 160 εκατομμύρια λίρες, είναι και οι υποχρεώσεις του Ταμείου 160 εκ. λίρες. Εάν αυτή τη στιγμή μετρηθούν αναλογιστικά οι υποχρεώσεις του Ταμείου, αυτές είναι 160 εκατομμύρια λίρες με ένα περιθώριο των λεγόμενων ορίων ασφάλειας. Και εάν μετά 20 ή 30 χρόνια που θα έχουμε 600 εκατομμύρια λίρες περίσσειμα, μετρήσουμε αναλογιστικά τις τότε υποχρεώσεις του Ταμείου, θα βρούμε ότι είναι 600 εκατομμύρια λίρες. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Συνεπώς όταν λέμε από το βήμα της Βουλής και ακούεται έξω στον κόσμο ότι υπάρχουν 160 εκατομμύρια λίρες πλεόνασμα στο Ταμείο και γι' αυτό να δώσουμε πάνω να φάμε (γέλωτες), αυτό δεν γίνεται. Δεν είναι αυτό υπεύθυνος χειρισμός του Ταμείου.

Θέλω να πω τη γνώμη μου και για το τέλος. Ασυζήτητα συμφωνώ ότι η κλίμακα του τέλους χρειάζεται τροποποίηση, ασυζήτητα και θα πρέπει να το συζητήσουμε αυτό το θέμα σύντομα. Αλλά πρέπει να θυμούμαστε ότι το τέλος δεν είναι τόκος. Επιβάλλομε το τέλος όχι σαν τόκο πάνω στα λεφτά που μας καθυστερεί ο κύριος τάδε, είτε αυτός είναι αυτοεργοδοτούμενος είτε είναι εργοδότης. Δεν είναι τόκος ώστε να λέμε ότι ο τόκος είναι 8%, 9% και εμείς επιβάλλουμε τόκο 20% ή 25% και φτάνουμε το 100%. Το τέλος εγώ θα το αποκαλούσα μια αποτρεπτική επιβάρυνση για τις καθυστερήσεις. Επιβάλλεται για να αποτρέψει την καθυστέρηση. Διότι εάν το τέλος είναι στο ύψος του τόκου, ένας θα πει «αν καθυστερήσω για τρία χρόνια 5,000 λίρες και θα πληρώσω 8%, το ποσό που θα προκύψει θα ισοδυναμεί με όσα θα πλήρωνα αν δανειζόμουν και από την Τράπεζα». Το τέλος λοιπόν είναι μέτρο αποτρεπτικό των καθυστερήσεων. Είναι όμως ψηλό, είναι βαρύ σήμερα και χρειάζεται τροποποίηση. Συμφωνούμε απολύτως και πρέπει να επεξεργασθούμε μια τροποποίηση.

Ανεφέρθη εδώ το γεγονός ότι στη θυρίδα των Βουλευτών ευρέθησαν σήμερα Νομοσχέδια για την τροποποίηση των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών και κατά συνέπεια των εισφορών. Είναι γεγονός, αλλά μόνον αναπροσαρμογή των εισφορών προνοούν τα Νομοσχέδια που βρήκαμε στη θυρίδα μας; Όχι κύριοι, τα Νομοσχέδια που βρήκαμε στη θυρίδα μας κυρίως, και το υπογραμμίζω τούτο, έγιναν για να αυξηθούν οι παροχές και κυρίως οι παροχές 55,000 συνταξιούχων απόκληρων της δουλειάς και της ζωής. Λοιπόν το θέμα είναι: Θέλουμε αυτές τις τροποποιήσεις για να αυξηθούν οι συντάξεις; Εάν τις θέλουμε πρέπει να αναπροσαρμοσθούν και οι βασικές ασφαλιστέες αποδοχές, δηλαδή οι εισφορές. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι εισφορές των μισθωτών αναπροσαρμόζονται όχι κάθε χρόνο, αλλά κάθε μέρα.

Δηλαδή αν σήμερα παίρνω £10 την ημέρα μισθό, πληρώνω πάνω στις £10. Αν αύριο πάρω £11, θα πληρώσω πάνω στις £11. Κάθε μέρα γίνεται η αναπροσαρμογή για τους μισθωτούς.

Έγινε εισήγηση να δεχθούμε πρόταση που έκαμαν οι αυτοεργοδοτούμενοι για ένα μίνιμουμ υποχρεωτικής εισφοράς. Φαίνεται λογική αυτή η πρόταση. Αφού οι άνθρωποι δεν μπορούν να πληρώσουν να τους βάλουμε ένα μίνιμουμ να τελειώνουμε. Τι σημαίνει όμως για τους ίδιους αυτό το μίνιμουμ της εισφοράς; Μίνιμουμ εισφοράς σημαίνει μειωμένη σύνταξη και μάλιστα μειωμένη κατά τρόπο καρατομικό. Και όταν είπα προ ολίγου ότι θα κλαίουν, κυρίως θα κλαίουν αυτοί που θα δεχτούν την καθιέρωση της μίνιμουμ υποχρεωτικής εισφοράς. Η ορθή λύση, αγαπητοί κύριοι, είναι να πληρώνει ο καθένας πάνω στο πραγματικό του εισόδημα, το πραγματικό του. Να βρούμε τον τρόπο ώστε η εισφορά να είναι πάνω στο πραγματικό του εισόδημα. Ούτε εκείνος να θέλει να πληρώσει κάτω από το πραγματικό του εισόδημα ούτε εμείς από ένα λάθος στο Νόμο να τον επιβαρύνουμε με πέραν του πραγματικού του εισοδήματος.

Το τελευταίο σημείο στο οποίο θάθελα να αναφερθώ, είναι μια αναφορά του συναδέλφου του Κατσουνωτού στη σχετική με την αναπροσαρμογή τροποποίηση. Από 10% η πρόνοια γίνεται 5%. Αυτή η τροποποίηση δεν έχει σχέση με το 14% που έκοψαν πίσω οι παροχές. Η τροποποίηση αυτή είναι η εξής: Όταν εθεσπίσθη ο Νόμος προνοούσε ότι κάθε δυο χρόνια γίνεται αναπροσαρμογή των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών και αναπροσαρμογή των παροχών. Αλλά για να γίνει αυτή η αναπροσαρμογή στα δυο χρόνια έπρεπε να σημειωθεί μίνιμουμ 10% αύξηση των εισοδημάτων. Εάν η αύξηση ήταν 8% ή 9%, τότε θα περιμέναμε άλλο ένα χρόνο για να γίνει η αναπροσαρμογή των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών και κατά συνέπεια και των συντάξεων.

Η Βουλή αυτή ήλθε και είπε: Είναι κρίμα οι συνταξιούχοι να περιμένουν δυο χρόνια να αναπροσαρμοσθεί η σύνταξή τους όταν στα δυο αυτά χρόνια όλοι οι μισθοί, όλα τα εισοδήματα αυξάνονται. Είπε λοιπόν η Βουλή η αναπροσαρμογή να γίνεται κάθε χρόνο. Παρέβλεψε όμως η Βουλή να μειώσει το ποσοστό. Έτσι προβλέπεται μεν καθεχρονική αναπροσαρμογή των συντάξεων αλλά το ποσοστό μένει ψηλό. Γι' αυτό το μοιράσαμε σε δυο όπως μοιράσαμε σε δυο και το χρονικό όριο των αναπροσαρμογών.

Ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου, επί θέματος διαδικασίας. Παρακολουθούμε μια πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση επί ενός πολύ ενδιαφέροντος θέματος. Αλλά συζητούμε τροποποιήσεις και τοποθετούμεθα υπέρ ή κατά των τροποποιήσεων οι οποίες δεν είναι ακόμα ενώπιον της Βουλής. Δεν έχει σχέση αν κατατέθηκαν ή όχι στις θυρίδες μας τροποποιητικά νομοσχέδια. Αυτά πρώτα πρέπει να κατατεθούν στη Βουλή, να παραπεμφθούν στις αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές, να υποβληθεί έκθεση από τις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές και να ακολουθήσει συζήτηση. Αλλά είναι αδιανόητο να προκαταλαμβάνουμε με συζήτηση στη Βουλή το αποτέλεσμα τροποποιήσεων οι οποίες δεν έχουν ακόμα κατατεθεί ενώπιόν μας.

Πιστεύω ότι πρέπει να θεωρηθεί ότι η συζήτηση αυτού του θέματος έληξε και να προχωρήσουμε στην ψηφοφορία. Τα Κόμματα θα τοποθετηθούν μετά που θα

κατατεθούν οι τροποποιήσεις και θα γίνουν οι μελέτες από τις αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ζιαρτίδης.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ που μου δίνετε ξανά το δικαίωμα να ομιλήσω. Παρακαλώ να μου επιτραπεί να πράξω τούτο από τη θέση μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, εμπρός.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Το θέμα που έθιξε ο κ. Κληρίδης, δεν αφορά εμένα· ήθελα να το κάμω καθαρό.

(Γέλωτες)

Διότι εγώ έθιξα ένα, δύο, τρία, τέσσερα, πέντε σημεία τα οποία βρίσκονται μέσα στο σημερινό θέμα που συζητούμε. Να μην τα αναφέρω ένα-ένα διότι θα σπαταλήσω την ώρα σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λόρδος.

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου οφείλω να κάμω δυο διευκρινιστικές δηλώσεις. Η μια είναι ότι θέλω να υποδείξω και πάλιν στον κ. Ζιαρτίδη ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός δεν εξετάζει τα όρια ασφάλειας ή όχι του Ταμείου όταν εισηγείται ότι ο αναλογιστής πρέπει να υποβάλει αναλογιστική μελέτη. Θέλω να το διευκρινίσω για να είναι σαφές. Δεν είμαστε σε θέση να το κάμουμε, εκείνο όμως που είμαστε σε θέση να κάμουμε είναι να διαβάσουμε την αναλογιστική μελέτη του αναλογιστή και να εξάξουμε τα συμπεράσματά μας. Κατά συνέπεια ζητούμε εκείνη την αναλογιστική μελέτη, όπως αναφέρεται στην έκθεση, και θα την περιμένουμε.

Η δεύτερη δήλωση, κ. Πρόεδρε, αφορά τον υπέρμετρο, επικίνδυνο, θέλω να το τονίσω, δανεισμό της Κυβέρνησης από το Ταμείο. Λυπούμαι αλλά είμαι αναγκασμένος να διευκρινίσω ότι τον θεωρούμε επικίνδυνο ύστερα από σοβαρές οικονομικές μελέτες και θάθελα να καταλήξω λέγοντας ότι στην παρούσα περίπτωση δεν αποτελεί επένδυση ο καταναγκαστικός δανεισμός από την Κυβέρνηση και οφείλει η Κυβέρνηση να λάβει τις υποδείξεις μας σοβαρά υπόψη.

Ελέχθη ότι κινδυνολογούμε. Θάθελα να υποδείξω ότι το Φεβρουάριο του 1982 ο Δημοκρατικός Συναγερμός πρόβλεψε ότι ο εξωτερικός δανεισμός σύντομα θα ήταν 700 εκατομμύρια λίρες. Και ήδη ο άθλος επετεύχθη. Όμως το Φεβρουάριο του 1982, όταν το υποδεικνύαμε αυτό, έλεγαν ότι κινδυνολογούμε. Θα παρουσιάσω στη Βουλή αυτή, αν δεν κλείσει μέχρι την άλλη Πέμπτη, τα αντίγραφα των εφημερίδων που έλεγαν τότε ότι κινδυνολογεί ο Συναγερμός και οι εκπρόσωποί του. Δεν είναι κινδυνολογίες όταν υποδεικνύουμε κάτι το πολύ σοβαρό, το οποίο όλοι οφείλουν να λάβουν πολύ σοβαρά υπόψη. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακολούθησα με μεγάλο ενδιαφέρον την όλη συζήτηση και οφείλω να ομολογήσω ότι δεν συμφωνώ με την άποψη που λέγει ότι έγιναν προεκλογικές

ομιλίες επί του θέματος. Πιστεύω ότι οι ομιλίες που έγιναν απ' όλες τις πλευρές του Σώματος ήταν υπεύθυνες ομιλίες, βοήθησαν το Σώμα ώστε να μορφώσει καλύτερη αντίληψη πάνω στο τόσο σοβαρό θέμα των κοινωνικών ασφαλίσεων και ελπίζω ότι το νέο Σώμα θα λάβει μελλοντικά υπόψη του και τις τόσο υπεύθυνες απόψεις που έχουν εκφραστεί απ' αυτό το Σώμα.

Νομίζω ότι η συζήτηση επί του θέματος έχει εξαντληθεί και προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 12 του βασικού νόμου. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 15 του βασικού νόμου. Άρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 17 του βασικού νόμου. Άρθρον 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 19 του βασικού νόμου. Άρθρον 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 21 του βασικού νόμου. Άρθρον 7.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 25 του βασικού νόμου. Άρθρον 8.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 27 του βασικού νόμου. Άρθρον 9.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 36 του βασικού νόμου. Άρθρον 10.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 42 του βασικού νόμου. Άρθρον 11.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 47 του βασικού νόμου. Άρθρον 12.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 59 του βασικού νόμου. Άρθρον 13.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του Τετάρτου Πίνακος του βασικού νόμου. Άρθρον 14.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του Πέμπτου Πίνακος του βασικού νόμου. Άρθρον 15.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έναρξις ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρον 16.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

(Κρούουν οι κώδωνες)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Κανονισμοί δεν έχουν αναγνωσθεί και πρέπει να τεθούν υπό την έγκριση του Σώματος.

Υπάρχει ένσταση όπως εγκριθούν;

ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση εγκρίνονται.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Είναι δύο Κανονισμοί, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα, είναι δύο Κανονισμοί.

Πριν προχωρήσουμε στον περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμο, εάν συμφωνεί το Σώμα, να πάρουμε την Πρόταση Νόμου «Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985».

Υπάρχει ένσταση;

ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Καλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση.

Π. ΔΙΓΚΛΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Παύλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 11 Οκτωβρίου 1985.

Σκοπός της υπό εξέταση πρότασης νόμου, η οποία έχει κατατεθεί από τις Κοινοβουλευτικές Ομάδες ΑΚΕΛ— Αριστεράς και του Δημοκρατικού Συναγερμού, είναι η τροποποίηση του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1985 για την κατάργηση της θέσης του «Προϊσταμένου Γραφείου Προέδρου» στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Η προτεινόμενη κατάργηση της εν λόγω θέσης εντάσσεται μέσα στα πλαίσια της μελετούμενης γενικότερης αναδιοργάνωσης και αναδόμησης των Υπηρεσιών της Βουλής υπό το φως των διαμορφούμενων νέων αναγκών του Σώματος που έχουν προκύψει ύστερα από την πρόσφατη απόφασή του για την αύξηση του αριθμού των Βουλευτών και τη θέσπιση μεγάλου αριθμού νομοθεσιών που επηρεάζουν άμεσα τις εργασίες του Σώματος.

Η κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό συζήτηση πρότασης νόμου γι' αυτό και εισηγείται στη Βουλή, διαφωνούντος του εκ των Μελών της κ. Θ. Μιχαηλίδη, την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Απλώς μια δήλωση θέλω να κάμω, κ. Πρόεδρε, ότι εμείς διαφωνούμε σαν Δημοκρατικό Κόμμα και δεν θα ψηφίσουμε υπέρ της πρότασης Νόμου. Πιστεύουμε ότι είναι απαραίτητη αυτή η θέση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, παρακαλώ να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22 υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 22 ψήφους υπέρ και 8 εναντίον το άρθρο 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του Πρώτου Πίνακος του βασικού νόμου. 'Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

22 υπέρ.

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 22 ψήφους υπέρ και 8 εναντίον το άρθρο 2 εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

22 υπέρ.

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

8 εναντίον.

Με 22 ψήφους υπέρ και 8 εναντίον η πρόταση Νόμου ψηφίζεται σε Νόμο.

Και τώρα «Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985» που κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών. Συνέχεια «Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985», Πρόταση Νόμου Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ—Αριστεράς, και «Ο περί Εκλογής των Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985», Πρόταση Νόμου που κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΔΗ.ΚΟ.

Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση.

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΥΟ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΝΟΜΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΙΤΛΟ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΚΛΟΓΗΣ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

**Κοινοβουλευτική Επιτροπή
Εσωτερικών**

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος
Θαλής Μιχαηλίδης
Ανδρέας Φάντης
Κυριάκος Χρίστου
Χρίστος Κουρτελλάρης
Ιωάννης Μάτσας
Μανώλης Χριστοφίδης

**Κοινοβουλευτική Επιτροπή
Νομικών**

Μανώλης Χριστοφίδης, Πρόεδρος
Νίκος Αναστασιάδης
Λεόντιος Ιεροδιακόνου,
εκπροσώπων τον κ. Α. Μαθηκολώνη
Ζαχαρίας Τουλούρας
Γιαννάκης Ομήρου

Οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Εσωτερικών και Νομικών μελέτησαν τα πιο πάνω σχέδια νόμου σε δυο κοινές συνεδρίες τους που συγκροτήθηκαν στις 12 και 15 Οκτωβρίου 1985. Στην πρώτη συνεδρία της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Τμήματος Στατιστικής και Ερευνών, οι οποίοι ανέλυσαν τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του Κυβερνητικού νομοσχεδίου και απάντησαν σε αριθμό θεμάτων που ηγέρθησαν από τα Μέλη των Επιτροπών αναφορικά με τα υπό συζήτηση θέματα. Στις συνεδρίες των Επιτροπών παρευρέθηκε επίσης το αξιότιμο Μέλος της Βουλής κ. Β. Λυσαρίδης.

Σκοπός των υπό συζήτηση σχεδίων νόμου είναι η τροποποίηση της εκλογικής νομοθεσίας για τις βουλευτικές εκλογές για να ρυθμίσει, από τη μια, το θέμα της ανακατανομής των βουλευτικών εδρών στις εκλογικές περιφέρειες ύστερα από την πρόσφατη Απόφαση του Σώματος για την αύξηση του αριθμού των Βουλευτών, και για να καταργηθεί, από την άλλη, ο θεσμός των σταυρών προτίμησης που προβλέπεται στο εκλογικό σύστημα.

Ειδικότερα με το Κυβερνητικό νομοσχέδιο σκοπείται η ανακατανομή των βουλευτικών εδρών κατά εκλογική περιφέρεια ανάλογα με την ποσοστιαία αύξηση του αριθμού των βουλευτών σε κάθε εκλογική περιφέρεια με βάση τη συνολική αύξηση του αριθμού των Βουλευτών. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου αυτού η προτεινόμενη κατανομή των βουλευτικών εδρών έχει ως ακολούθως:

Εκλογική Περιφέρεια	Αριθμός Ελληνοκυπρίων Βουλευτών
Λευκωσία	19
Λεμεσός	11
Αμμόχωστος	11
Πάφος	7
Λάρνακα	5
Κερύνεια	3

Με βάση τις πρόνοιες της πρότασης νόμου που έχει κατατεθεί από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ—Αριστεράς η κατανομή των βουλευτικών εδρών κατά εκλογική περιφέρεια γίνεται με βάση τον αριθμό των εγγεγραμμένων εκλογέων παγκύπρια και κατά εκλογική περιφέρεια όπως προκύπτει από τον τελευταίο έγκυρο εκλογικό κατάλογο και τους εγγεγραμμένους σύμφωνα με αυτόν εκλογείς. Σύμφωνα με την εν λόγω πρόταση νόμου η κατανομή των βουλευτικών εδρών έχει ως ακολούθως:

Εκλογική Περιφέρεια	Αριθμός Ελληνοκυπρίων Βουλευτών
Λευκωσία	21
Λεμεσός	12
Αμμόχωστος	11
Λάρνακα	5
Πάφος	4
Κερύνεια	3

Σκοπός της πρότασης νόμου που έχει κατατεθεί από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Κόμματος είναι η κατάργηση από το υφιστάμενο για τις βουλευτικές εκλογές εκλογικό σύστημα των σταυρών προτίμησης.

Οι Επιτροπές προτού προχωρήσουν στη συζήτηση των επιμέρους θεμάτων που πραγματεύονται τα υπό εξέταση σχέδια νόμου είχαν την ευκαιρία να

ανταλλάξουν διάφορες απόψεις με τους εκπροσώπους των αρμόδιων Κυβερνητικών υπηρεσιών τόσο πάνω στις πρόνοιες των προτεινόμενων νομοθεσιών όσο και πάνω σε αριθμό άλλων θεμάτων που εγείρονται για την εφαρμογή της εκλογικής νομοθεσίας ενόψει των επικείμενων βουλευτικών εκλογών. Ειδικότερα οι Επιτροπές ενημερώθηκαν από τους αρμόδιους πάνω στο θέμα της δυνατότητας συμπερίληψης στους εκλογικούς καταλόγους, για σκοπούς των επικείμενων βουλευτικών εκλογών, των προσώπων που έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και εκείνων που συμπλήρωσαν το 21ο έτος μέχρι το τέλος του μηνός Σεπτεμβρίου.

Εκ μέρους των αρμοδίων του Υπουργείου Εσωτερικών δηλώθηκε ότι τόσο οι συμπληρώσαντες το 18ο έτος της ηλικίας τους, αν το σχετικό με τις ηλικίες αυτές νομοσχέδιο τελικά κριθεί συνταγματικό, όσο και οι συμπληρώσαντες το 21ο έτος κατά το τέλος Σεπτεμβρίου 1985 δεν είναι πρακτικά και τεχνικά δυνατό να συμπεριληφθούν στους εκλογικούς καταλόγους για τις επικείμενες βουλευτικές εκλογές στο χρόνο διεξαγωγής που προβλέπουν τα σχέδια Απόφασης που έχουν κατατεθεί στο Σώμα από τις διάφορες Κοινοβουλευτικές Ομάδες και ιδιαίτερα για την 1η, 8η ή 15η Δεκεμβρίου 1985, αντίστοιχα. Η μη δυνατότητα συμπερίληψης των προσώπων αυτών στους εκλογικούς καταλόγους, ανέφεραν οι ίδιοι εκπρόσωποι, οφείλεται στην προβλεπόμενη στη σχετική νομοθεσία περί Εγγραφής Εκλογέων διαδικασία εγγραφής, η οποία απαιτεί με βάση τις προβλεπόμενες σ' αυτή διάφορες προθεσμίες για την υποβολή αιτήσεων για εγγραφή, τη διερεύνησή τους και την εξέταση ενστάσεων, κλπ. μέχρι της ετοιμασίας του τελικού καταλόγου, συνολικό χρόνο τουλάχιστο τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης για εγγραφή από τους ενδιαφερομένους. Η συνολική αυτή προθεσμία των τεσσάρων μηνών, όπως υποστηρίχθηκε από τους ιδίους, δεν θα μπορούσε να συντμηθεί σε λιγότερους από τρεις μήνες για να μπορεί να διασφαλιστεί πέραν πάσης αμφιβολίας η ορθότητα και εγκυρότητα των καταλόγων που θα ετοιμαστούν, εργασία που εξ αντικειμένου θεωρείται σοβαρή και δύσκολη.

Ειδικά για την περίπτωση των προσώπων που συμπλήρωσαν το 21ο έτος της ηλικίας τους τα τελευταία τρία τρίμηνα πριν από τον Οκτώβριο του 1985, το Υπουργείο Εσωτερικών διαβίβασε ότι στα χρονικά πλαίσια που προσφέρονται δεν μπορούν να ξεπεραστούν οι εγειρόμενες τεχνικές δυσκολίες δηλώνοντας αδυναμία ν' ανταποκριθεί σε οποιαδήποτε διαφοροποίηση της νομοθεσίας σχετικά με τα πρόσωπα που εμπíπτουν στις περιπτώσεις αυτές υπό το φως της σοβαρότητας της εργασίας που θα πρέπει να γίνει σε περιορισμένα χρονικά πλαίσια.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω και ύστερα από την ανταλλαγή απόψεων που ακολούθησε, τα Μέλη των Επιτροπών πήραν κατά πλειοψηφία τις πιο κάτω θέσεις στα διάφορα ζητήματα που πραγματεύονται τα υπό συζήτηση σχέδια νόμου:

(α) Κατανομή των βουλευτικών εδρών

Τα Μέλη των Επιτροπών—Βουλευτές των Κοινοβουλευτικών Ομάδων του ΑΚΕΛ—Αριστεράς και του Δημοκρατικού Συναγερμού υποστήριξαν ότι η κατανομή των βουλευτικών εδρών κατά επαρχία θα πρέπει να γίνει με βάση τον αριθμό των εγγεγραμμένων εκλογέων παγκύπρια και κατά εκλογική περιφέρεια όπως προκύπτει από τον τελευταίο εκλογικό κατάλογο και τους εγγεγραμμένους σύμφωνα με αυτόν εκλογείς. Το κριτήριο αυτό, υποστήριξαν τα ίδια Μέλη των δυο Επιτροπών, αποτελεί το πιο αντικειμενικό και αδιάβλητο κριτήριο για την

κατανομή των εδρών και το οποίο σε τελευταία ανάλυση διασφαλίζει την ισότητα της ψήφου.

Εκ μέρους των Μελών των Επιτροπών—Βουλευτών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος—υποστηρίχθηκε ο καθορισμός των βουλευτικών εδρών της περιφέρειας Πάφου σε 5 και εκείνων της Λεμεσού σε 11, λαμβανομένων υπόψη των τελευταίων πληθυσμιακών δεδομένων που προκύπτουν από τις επίσημες στατιστικές του 1960 και 1973 και του γεγονότος ότι η περιοχή Τηλλυρίας, καθόσον αφορά την Πάφο, εμπίπτει στη διοικητική δικαιοδοσία της ίδιας επαρχίας. Η υιοθέτηση οποιουδήποτε άλλου κριτηρίου είναι κατά τη γνώμη των ίδιων Μελών, αυθαίρετη και παραγνορεύει ουσιαστικά δεδομένα που έχουν άμεση σχέση με την όλη ανακατανομή των εδρών.

Ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ κ. Λυσσαρίδης και ο εκ των Μελών των Επιτροπών κ. Γ. Ομήρου υποστήριξαν παλαιότερη εισήγηση του Κόμματός τους να θεωρείται η Κύπρος για σκοπούς εκλογών ως μια ενιαία περιφέρεια και ότι σε περίπτωση που μια τέτοια εισήγηση δεν γίνεται αποδεκτή θα πρέπει, για σκοπούς κατανομής των εδρών, να ληφθούν υπόψη τόσο τα πληθυσμιακά δεδομένα όσο και άλλοι σχετικοί παράγοντες όπως είναι τα αγροτικά πληθυσμιακά δεδομένα και η σύνθεσή τους, ο αριθμός κοινοτήτων μιας περιφέρειας που αναμένεται να εξυπηρετηθεί κλπ. Γι' αυτό και τάχθηκαν υπέρ της αύξησης των εδρών της Πάφου κατά μία.

(β) Σταυροί προτίμησης

Σχετικά με το θέμα των σταυρών προτίμησης τα Μέλη των Επιτροπών—Βουλευτές του ΑΚΕΛ—Αριστεράς υποστήριξαν ότι πάγια θέση του κόμματός τους ήταν και παραμένει η κατάργησή τους. Επειδή όμως η συζήτηση του όλου θέματος, κατά την άποψή τους, θα οδηγήσει στην ανάγκη για ευρύτερες τροπολογίες του εκλογικού νόμου και σε τελευταία ανάλυση σε αναβολή των επικείμενων βουλευτικών εκλογών δεν είναι διατεθειμένοι να προχωρήσουν, στο παρόν στάδιο, στη συζήτηση του θέματος αυτού και επιφυλάχθηκαν να καταθέσουν στη νέα Βουλή σχετική για το θέμα πρόταση νόμου.

Εκ μέρους των Μελών των Επιτροπών—Βουλευτών του Δημοκρατικού Συναγερμού εκφράστηκαν επίσης ανησυχίες ότι τόσο η συζήτηση του θέματος των σταυρών προτίμησης όσο και άλλων εισηγήσεων για την τροποποίηση του εκλογικού νόμου, που ήδη απασχολούν το κόμμα τους, θα οδηγήσει στην αναβολή των επικείμενων βουλευτικών εκλογών, η διεξαγωγή των οποίων θα πρέπει να γίνει το ταχύτερο για λόγους γενικότερου δημόσιου συμφέροντος.

Τα Μέλη των Επιτροπών—Βουλευτές του Δημοκρατικού Κόμματος και της ΕΔΕΚ—τάχθηκαν υπέρ της κατάργησης των σταυρών προτίμησης, θεσμός που όπως υποστήριξαν δημιουργεί, από τη μια, καταστάσεις που προκαλούν ανεπιθύμητα προβλήματα στα ίδια τα κόμματα και τους εκλογείς ενώ, από την άλλη, δεν συνάδει ούτε με το γράμμα ούτε με το πνεύμα του αναλογικού εκλογικού συστήματος. Η κατάργηση των σταυρών προτίμησης, υποστήριξαν επίσης τα ίδια Μέλη, δεν πρόκειται, όπως υποστηρίζεται από άλλα Μέλη των Επιτροπών, να δημιουργήσει οποιoδήποτε πρόβλημα ή να προκαλέσει καθυστέρηση στις προσεχείς βουλευτικές εκλογές μια και η νομοθεσία αυτή τελεί ουσιαστικά υπό τροποποίηση λόγω ανακατανομής των εδρών και ότι η επίσπευση της ψήφισης του τροποποιητικού εκλογικού νόμου δεν συνάδει με τη δεδηλωμένη θέση των Αρχηγών των Κομμάτων οι οποίοι κατά τη συζήτηση του θέματος της αύξησης του αριθμού των Βουλευτών συναρτούσαν την πράξη αυτή με τη γενικότερη αναθεώρηση της ισχύουσας εκλογικής νομοθεσίας.

(γ) Παροχή δικαιώματος ψήφου στους 18χρονους για τις προσεχείς βουλευτικές εκλογές.

Οι Επιτροπές έχοντας υπόψη τα όσα εκφράστηκαν από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εσωτερικών πάνω στο πιο πάνω θέμα και με βάση την αναμενόμενη από το Ανώτατο Δικαστήριο απόφαση για το θέμα της συνταγματικότητας ή μη της νομοθεσίας που ψηφίστηκε πρόσφατα από το Σώμα για το ίδιο θέμα, έχουν εκφράσει τις πιο κάτω απόψεις:

Τα Μέλη των Επιτροπών—Βουλευτές του ΑΚΕΛ-Αριστεράς—υποστήριξαν ότι παρόλο που η θέση του κόμματός τους πάνω στο θέμα της παροχής δικαιώματος ψήφου στους 18χρονους έχει εκφραστεί με την υποστήριξη από μέρους τους της σχετικής νομοθεσίας, το κόμμα τους είναι υποχρεωμένο να επιφυλαχθεί να διατυπώσει τη θέση του για το θέμα αυτό σε σχέση με τις επικείμενες βουλευτικές εκλογές ύστερα από την αναμενόμενη έκδοση της σχετικής απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Οι Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού—Μέλη των Επιτροπών ανέφεραν ότι παρόλο που επιθυμία του κόμματός του είναι η συμπερίληψη στο εκλογικό σώμα και των 18χρονων, εντούτοις δεν πρέπει με κανένα τρόπο το θέμα αυτό να οδηγήσει σε οποιαδήποτε αναβολή της διεξαγωγής των επικείμενων εκλογών μέσα στα πλαίσια των ημερομηνιών που καθορίζονται από τα σχετικά σχέδια απόφασης που έχουν κατατεθεί στο Σώμα από τις διάφορες Κοινοβουλευτικές Ομάδες γιατί η ίδια η ανάγκη διεξαγωγής των εκλογών αυτών επιβάλλεται για λόγους γενικότερου δημόσιου συμφέροντος.

Τα Μέλη των Επιτροπών—Βουλευτές του Δημοκρατικού Κόμματος και της ΕΔΕΚ υποστήριξαν ότι αν και εφόσον το Δικαστήριο αποφανθεί ότι το δικαίωμα παροχής ψήφου στους 18χρονους είναι από κάθε άποψη μέσα στα συνταγματικά πλαίσια, τότε στην περίπτωση αυτή το δικαίωμα αυτό θα πρέπει οπωσδήποτε να εξασκηθεί έστω και αν το γεγονός αυτό οδηγήσει σε μικρή αναβολή των επικείμενων βουλευτικών εκλογών, διαφορετικά θα οδηγηθούμε οι ίδιοι σε παραβίαση των αποφάσεων του Σώματος της Βουλής.

(δ) Κατά τη διάρκεια της μελέτης των πιο πάνω θεμάτων ενώπιον των Επιτροπών, το αξιότιμο Μέλος της Βουλής κ. Β. Λυσσαρίδης κατέθεσε εκ μέρους του κόμματός του συμπληρωματική εισήγηση για συμπερίληψη στην εκλογική νομοθεσία σχετικής πρόνοιας, με βάση την οποία να απαγορεύεται η εγκατάσταση εκλογικών συνεργείων των κομμάτων που θα συμμετέχουν στις βουλευτικές εκλογές σε απόσταση 500 μέτρων από τα εκλογικά κέντρα. Η εισήγηση αυτή, ανέφερε ο κ. Λυσσαρίδης, γίνεται με στόχο να αποφεύγεται οποιοσδήποτε επηρεασμός του εκλογικού σώματος από τα συνεργεία των κομμάτων και γενικότερα για να διασφαλίζεται από κάθε άποψη το αδιάβλητο των εκλογών.

Τα Μέλη των Επιτροπών ύστερα από ανταλλαγή απόψεων πάνω στην πιο πάνω εισήγηση υποστήριξαν κατά πλειοψηφίαν ότι το όλο θέμα θα πρέπει ν' αποτελέσει αντικείμενο μελέτης και ρύθμισης στο επίπεδο των αρχηγών των κομμάτων, που θα συμμετάσχουν στις εκλογές, σε συνεργασία με τα αρμόδια Κυβερνητικά Τμήματα, και αυτό μέσα στα πλαίσια όλων των μέτρων που θα ληφθούν για την ομαλή και αδιάβλητη διεξαγωγή των εκλογών. Οι εκ των Μελών της Επιτροπής—Μέλη του Δημοκρατικού Κόμματος—δήλωσαν ότι για το θέμα αυτό θα εκφράσουν τη θέση του κόμματός τους κατά τη συζήτηση του όλου θέματος ενώπιον του Σώματος.

Σε σχέση με το θέμα των Σχεδίων Αποφάσεων για την αυτοδιάλυση του Σώματος οι Επιτροπές, στις οποίες παραπέμφθηκαν τα Σχέδια αυτά για εξέταση, δεν κατέληξαν σε ομόφωνες ή κατά πλειοψηφίαν αποφάσεις και ουσιαστικά η ημερομηνία διεξαγωγής των Βουλευτικών Εκλογών θα πρέπει να αποφασιστεί από το Σώμα για να καθοριστεί ανάλογα και σχετική συνεδρία για την επίσημη λήψη της απόφασης αυτοδιάλυσης. Στο στάδιο της συζήτησης του θέματος αυτού ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ κατέθεσε εκ μέρους του Κόμματός του την πρόταση όπως οι Βουλευτικές εκλογές διεξαχθούν στις 19 Ιανουαρίου 1986.

Υπό το φως των πιο πάνω θέσεων των Μελών των Επιτροπών γίνεται κατά πλειοψηφίαν εισήγηση για την ψήφιση σε νόμο της προτεινόμενης πρότασης νόμου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστεράς και την απόρριψη των υπόλοιπων υπό συζήτηση σχεδίων νόμου.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι τον τεράστιο φόρτο εργασίας για τη συμπλήρωση αυτής της έκθεσης και ειλικρινά θάθελα να εκφράσω την προσωπική μου ευαρέσκεια—και ίσως και άλλοι συνάδελφοι να αισθάνονται το ίδιο—προς το προσωπικό το οποίο με τόση μεγάλη ταχύτητα έχει παρουσιάσει την έκθεση. 'Ίσως γι' αυτό το λόγο υπάρχουν δυο μικρές λεπτομέρειες τις οποίες θάθελα για λόγους αρχής να υποδείξω για να διορθωθεί η έκθεση.

Η πρώτη είναι στην τέταρτη σελίδα και αναφέρεται στην τελευταία παράγραφο, πέμπτη μέχρι ένατη γραμμή, ότι «για σκοπούς κατανομής των εδρών, να ληφθούν υπόψη τόσο τα πληθυσμιακά δεδομένα όσο και άλλοι σχετικοί παράγοντες όπως είναι τα αγροτικά πληθυσμιακά δεδομένα και η σύνθεσή τους, ο αριθμός κοινοτήτων μιας περιφέρειας που αναμένεται να εξυπηρετηθεί κ.λ.π.».

Αυτό που είπα και θέλω με κάποιο τρόπο να διαμορφωθεί στα πρακτικά είναι ότι δεχόμεθα την πληθυσμιακή αναλογία. Επειδή όμως δυστυχώς δεν υπάρχουν στατιστικές και επειδή όλες οι άλλες ανακατατάξεις εδρών έγιναν με βάση τον αριθμό των ψηφοφόρων και όχι την πληθυσμιακή σύνθεση της επαρχίας, και επειδή πιστεύομε ότι οι αγροτικές επαρχίες με υπεργεννητικότητα έχουν μεγαλύτερο αριθμό ανηλίκων, αυτό ήταν το δικαιολογητικό, δεν μπαίνω στη συζήτηση, απλώς λέω τι ήταν η άποψή μας αναφορικά με αυτό το θέμα και ελπίζω να διορθωθεί.

Και το δεύτερο είναι στην έκτη σελίδα της έκθεσης που αναφέρει «Τα Μέλη των Επιτροπών—Βουλευτές του Δημοκρατικού Κόμματος και της Ε.Δ.Ε.Κ.—υποστήριξαν ότι αν και εφόσον το Δικαστήριο αποφανθεί ότι το δικαίωμα παραχώρησης ψήφου στους δεκαοκτάχρονους... κ.λ.π.». Εμείς ευθύς εξ αρχής καταστήσαμε σαφές ότι δεν το εξαρτούμε από την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου και ότι η πρόθεσή μας ήταν να γίνει τροπολογία του σχετικού άρθρου του Συντάγματος και εν πάση περιπτώσει οι δεκαοκτάχρονοι να ψηφίσουν. Απλώς για τα πρακτικά, όχι προς συζήτηση· είπα αυτό είναι για διόρθωση της έκθεσης της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Κύριοι Βουλευτές.

Βεβαίως όσον αφορά τον Εκλογικό Νόμο τον οποίο συζητούμε σήμερα, η πλειοψηφία θα επιβάλει τη θέλησή της. Δεν έχουμε καμιά αμφιβολία ότι αυτά τα οποία αποφάσισε η πλειοψηφία του Συναγερμού και του ΑΚΕΛ θα τα επιβάλουν διά της ψηφοφορίας. Όμως, αυτό δεν σημαίνει αυτομάτως ότι αυτά τα οποία υποστηρίζουν είναι τα κριτήρια τα οποία έπρεπε να ληφθούν και νομικά υπόψη ή είναι εκείνα τα οποία έπρεπε να είχαν ληφθεί υπόψη κάτω από αντικειμενικές συνθήκες και χωρίς να λαμβάνονται υπόψη κομματικά ή άλλα κριτήρια.

Πιστεύουμε ότι το κριτήριο το οποίο πρέπει να ληφθεί υπόψη και ελαμβάνετο πάντοτε υπόψη στο παρελθόν είναι το πληθυσμιακό κριτήριο. Και όταν μιλούμε για πληθυσμιακό κριτήριο μιλούμε για εκείνο το οποίο αναφέρεται σαν δημογραφική ισότητα. Και το πληθυσμιακό κριτήριο και η δημογραφική ισότητα εκφράζεται με τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής. Δεν μπορεί επομένως να ληφθούν σαν κριτήριο οι εκλογικοί κατάλογοι και τα ποσοστά τα οποία εξάγονται από τους εκλογικούς καταλόγους. Σε όλες ή, αν όχι σε όλες, στις περισσότερες χώρες του κόσμου και ειδικότερα στην Ελλάδα, το κριτήριο που λαμβάνεται υπόψη είναι η τελευταία απογραφή. Επί παραδείγματι, στις βουλευτικές εκλογές που έγιναν στην Ελλάδα το 1984, ελήφθη υπόψη η απογραφή του 1971. Το ίδιο ισχύει και στις Ηνωμένες Πολιτείες. Εδώ υπάρχει η απόφαση και της Βουλής των Αντιπροσώπων των Ηνωμένων Πολιτειών, υπάρχει και Απόφαση Ανωτάτου Δικαστηρίου που επιβεβαιώνει αυτή την απόφαση. Είναι το λεγόμενο κριτήριο της δημογραφικής ισότητας.

Τώρα μπορεί να παρουσιάστηκαν διάφορες στατιστικές μετά το 1973. Μπορεί τα διάφορα Υπουργεία και τα διάφορα Τμήματα να παρουσιάζουν διάφορα στοιχεία, όμως, αυτά τα στοιχεία δεν είναι απόλυτα εξηλεγεμένα και εξακριβωμένα και οπωσδήποτε δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τα στοιχεία και τα κριτήρια της τελευταίας απογραφής.

Με βάση, λοιπόν, την τελευταία απογραφή του 1973, η σωστή κατανομή των εδρών πρέπει να είναι αυτή που αναφέρουμε στην Έκθεση. Δηλαδή 21 έδρες στη Λευκωσία, 11 στη Λεμεσό και 11 στην Αμμόχωστο με 5 έδρες στην Πάφο. Βεβαίως ο αριθμός των εδρών στις άλλες επαρχίες δεν διαφέρει από αυτό που αναφέρεται στο νομοσχέδιο που κατάθεσαν τα δυο κόμματα. Δηλαδή η διαφορά βρίσκεται στις 11 έδρες της Λεμεσού, αντί 12, και στις 5 έδρες της Πάφου.

Εκτός, όμως, απ' αυτό το πράγμα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη και μερικά άλλα δεδομένα. Δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι υπήρξε μια μετακίνηση πληθυσμού μετά από το 1974· δεν πρέπει να ξεχνούμε τον παράγοντα των προσφύγων· δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι σε διάφορες πόλεις ζουν σήμερα πρόσφυγες των οποίων τα παιδιά οπωσδήποτε πολιτογραφούνται σ' αυτές τις πόλεις. Αν ληφθεί υπόψη από τώρα και στο εξής σαν κριτήριο το θέμα των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους ψηφοφόρων, συν τω χρόνω τα προσεχή 5, 10, 15, 20 χρόνια θα μειώνεται διαρκώς η αναλογία των προσφυγικών επαρχιών με τελικό αποτέλεσμα να απορροφηθούν οι προσφυγικές επαρχίες. Επομένως εισάγουμε ένα καινού δαιμόνιο. Εισάγουμε μια πολύ επικίνδυνη αρχή· αφήστε που κάθε φορά που θα έχουμε εκλογές θα πρέπει να αλλάζει μ' αυτό τον τρόπο και το ποσοστό κάθε επαρχίας. Διότι θα αλλάζει ο αριθμός εκείνων που εισέρχονται στους εκλογικούς καταλόγους. Δεν είναι σωστό το κριτήριο των ψηφοφόρων που εισέρχονται στους

εκλογικούς καταλόγους. Το σωστό κριτήριο είναι το πληθυσμιακό στοιχείο ολόκληρου του Κυπριακού λαού. Διότι οι ψηφοφόροι αντιπροσωπεύουν και μη ψηφοφόρους. Και έτσι με την αρχή την οποία δεχόμεθα σήμερα πιστεύουμε ότι αυτή η αρχή, η οποία σήμερα χρειάζεται από τα κόμματα ΑΚΕΛ—Συναγερμού, μπορεί νομικά να μη στέκεται. Όμως, δεν είναι κάτι για το οποίο μπορούμε να μιλήσουμε με τρόπο απόλυτο.

Εκείνο το οποίο εμείς μπορούμε να πούμε είναι ότι αν υπάρξει αυτή η σύγκριση και αν ληφθούν υπόψη τα δεδομένα άλλων χωρών, πράγματι, εκείνο που λαμβάνεται υπόψη είναι, επαναλαμβάνω, το κριτήριο της δημογραφικής ισότητας.

Θάθελα, επίσης, στο θέμα ειδικά της Πάφου, να τονίσω ότι υπάρχει, πράγματι, μια αδικία πέραν αυτών των σημείων. Μετά το 1974 η Πάφος ανέλαβε διοικητικές αρμοδιότητες που καλύπτουν την περιοχή Τυλληρίας και οπωσδήποτε οι διοικητικές λειτουργίες της Πάφου έχουν εξαπλωθεί και αυτό είναι κάτι το οποίο κανονικά έπρεπε να ληφθεί υπόψη.

Ταυτόχρονα ακόμα και με το κριτήριο το οποίο εισηγούνται τα δυο κόμματα Συναγερμού—ΑΚΕΛ, δηλαδή της εισόδου στους εκλογικούς καταλόγους, το ποσοστό της Πάφου είναι 4.48. Δηλαδή είναι θέμα δυό εκατοστών. Ακόμα και μ' αυτό το ποσοστό αδικείται η Πάφος. Πολύ φοβούμεθα ότι οι λόγοι που ώθησαν να φύγουμε από τα καθαρά πληθυσμιακά δεδομένα τα οποία υπήρχαν προηγούμενως και εβασίζοντο στις απογραφές που, επαναλαμβάνουμε, είναι εκείνες που λαμβάνονται υπόψη σε άλλες χώρες, είναι δυστυχώς κομματικής φύσεως, μικροκομματικοί, κλπ.

Πολύ φοβούμεθα ότι υπήρξε αυτός ο παράγων που έχει επηρεάσει την απόφαση. Αν πραγματικά βάλουμε το χέρι στην καρδιά και δούμε πραγματικά τους λόγους που ώθησαν στο να φύγουμε από τα πραγματικά πληθυσμιακά δεδομένα, τότε νομίζω ότι αυτό μπορεί να είναι το συμπέρασμα.

Έρχομαι σε ένα άλλο σημείο, σ' αυτό του σταυρού προτιμήσεως. Μας προξενεί τεράστια έκπληξη—δεν εκπλησσομέθα για τις θέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού, διότι οι θέσεις του ήταν πάντοτε να υποστηριχθεί ο σταυρός προτίμησης—το γεγονός ότι το ΑΚΕΛ, η Αριστερά, κόμμα το οποίο επί σειρά ετών είχε πάγιο αίτημα, πάγια θέση ότι με το αναλογικό σύστημα δεν νοείται ο σταυρός προτίμησης και ότι ο σταυρός προτίμησης έπρεπε και πρέπει να καταργηθεί, έρχεται τώρα και λέγει «μάλιστα δεχόμεθα αυτή τη θέση και παραμένει πάγια θέση μας και μάλιστα έχουμε πρόθεση στη Νέα Βουλή να καταθέσουμε πρόταση Νόμου που να τους καταργεί αλλά τώρα θα ψηφίσουμε για τη μη κατάργησή τους για να μην ανοίξουμε τον Εκλογικό Νόμο». Νομίζω ότι δεν είναι μια θέση που μπορεί να υποστηριχθεί με πολύ μεγάλη σοβαρότητα. Ένα κόμμα έχει αρχές. Δεν μπορεί να προβάλλει σαν ισχυρισμό το ότι τάχατες οι εκλογές είναι πρόωρες. Πρώτον, δεν είναι πρόωρες οι βουλευτικές εκλογές. Οι εκλογές γίνονται μέσα στα καθορισμένα χρονικά διαστήματα. Μπορεί να γίνονται αιφνιδίως, μπορεί να είναι βιαστικές εκλογές αλλά έχουμε μέχρι τις 8 Δεκεμβρίου που θα γίνουν οι εκλογές, ή πότε θα γίνουν, αρκετό χρονικό διάστημα για να δούμε και αυτό το σημείο του Εκλογικού Νόμου και οποιοδήποτε άλλο σημείο. Επομένως ειλικρινά και πάλι αν βάλουμε το χέρι στην καρδιά και συζητήσουμε το όλο θέμα δεν πιστεύουμε ότι η πραγματική δικαιολογία για τη μη κατάργηση των σταυρών προτιμήσεως είναι ότι τάχατες αργότερα θα προχωρήσει το ΑΚΕΛ να καταργήσει τους σταυρούς προτιμήσεως, αλλά τώρα δεν θέλει να ανοίξει τον Εκλογικό Νόμο. Και πάλι

πιστεύουμε ότι η απόφαση να υποστηριχθούν οι σταυροί προτίμησης οφείλεται σε άλλα δεδομένα τα οποία οπωσδήποτε είναι γνωστά. Ίσως ένας θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει το λατινικό *ex uno disce omnia*. Από αυτό το γεγονός μπορεί ένας να εξάξει πολλά συμπεράσματα, όσον αφορά την απόλυτη ταύτιση των δυο κομμάτων στο θέμα του Εκλογικού Νόμου. Δεν μπορούμε, όμως, να μην εκφράσουμε πραγματικά τη μεγάλη έκπληξή μας γι' αυτή την ανακολουθία και για το γεγονός ότι χρησιμοποιείται μια δικαιολογία που κανονικά δεν έπρεπε να χρησιμοποιείται. Πώς μπορεί ένα θέμα τόσο βασικό, ένα θέμα αρχής, όπως οι σταυροί προτιμήσεως, τώρα που το ΑΚΕΛ έχει την ευκαιρία να έχει μια πλειοψηφία σε πάγια θέση την οποία έθεσε πρώτο, να έρχεται και να μη δέχεται να εφαρμόσει την πάγια θέση του και να αναβάλλει αυτή την πάγια θέση για τις επόμενες βουλευτικές εκλογές που θα γίνουν μετά 6 χρόνια; Δεν είναι κάτι που νομίζω ότι μπορεί να υποστηριχθεί πολύ εύκολα. Δικαίωμά του. Δεν θέλουμε να χρησιμοποιήσουμε οποιοδήποτε επίθετο γι' αυτή την ανακόλουθη στάση, αλλά δεν μπορούμε παρά να μην εκφράσουμε έκπληξη γι' αυτή την ανακολουθία.

Παρόμοια έκπληξη υπάρχει όσον αφορά το θέμα των δεκαοχτάχρονων. Βεβαίως σήμερα αποφάσισε το Ανώτατο ότι ήταν αντισυνταγματική η νομοθεσία την οποία είχαμε προωθήσει και νομίζω ότι πρέπει όλες οι πλευρές να δούμε με ποιο τρόπο θα τροποποιηθεί το Σύνταγμα, αλλά τώρα να γίνει η τροποποίηση και να δοθεί το δικαίωμα ψήφου στους δεκαοχτάχρονους για να το εξασκήσουν στις παρούσες Βουλευτικές εκλογές. Εμείς είμεθα έτοιμοι. Αν μπορεί να εξασκηθεί μέχρι την 1η ή 8 ή 15 Δεκεμβρίου, να ορίσουμε τις ημερομηνίες αυτές. Αλλά είναι θέμα 2, 3 ή 4 εβδομάδων. Δεν νομίζουμε ότι υπάρχουν τόσο σοβαροί και μεγάλοι λόγοι, εκεί που παρήλθε τόσοσ χρόνος, να μη δώσουμε την ευκαιρία σε ένα ποσοστό του λαού που είναι 10 ως 12%, να εξασκήσει αυτό το δικαίωμα που τόσο καιρό εκοπτόμαστε σ' αυτό το Σώμα ότι θέλαμε να τους δώσουμε.

Η θέση η οποία παρουσιάζεται στην Έκθεση από τα δυο Κόμματα—και βεβαίως αυτή η θέση ετέθη στην Έκθεση πριν γνωρίζουμε την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου—είναι ότι σε περίπτωση που θα ήταν θετική η απόφαση του Ανωτάτου και πάλι δεν θα μπορούσαν οι 18ρηδες να εξασκήσουν το δικαίωμα ψήφου στις παρούσες Βουλευτικές εκλογές, νομίζω ότι είναι πολύ ανακόλουθη. Δηλαδή δίδουμε το δικαίωμα ψήφου στους δεκαοχτάχρονους, σε ένα ποσοστό 12% του εκλογικού σώματος, και τους λέμε: «Ξέρετε, μετά έξι χρόνια θα εξασκήσετε το δικαίωμα αυτό όταν έλθουν οι άλλες Βουλευτικές εκλογές, διότι τώρα θέλουμε να κάνουμε πρόωρες Βουλευτικές εκλογές». Νομίζω ότι το επιχείρημα των πρόωρων Βουλευτικών εκλογών δεν μπορεί με κανένα τρόπο να χρησιμοποιηθεί, ούτε για να στερήσουμε από τους δεκαοχτάχρονους την ευκαιρία να ψηφίσουν, ούτε για να αλλοιώσουμε πραγματικά τη θέση μας όσον αφορά το πάγιο αίτημα της κατάργησης των σταυρών προτιμήσεως.

Το Δημοκρατικό Κόμμα θα υποστηρίξει τις θέσεις τις οποίες αναφέρει στην Έκθεση θα υποστηρίξει τη σωστή κατανομή εδρών με βάση την τελευταία απογραφή πληθυσμού η οποία βασίζεται πάνω σε διεθνή δεδομένα και πιστεύουμε πάνω στη συνταγματική βάση χωρίς κανένα άλλο υπολογισμό. Το ίδιο θα υποστηρίξουμε τη θέση μας σχετικά με τους σταυρούς προτίμησης, που πιστεύουμε ότι συνάδει απόλυτα με το αναλογικό σύστημα, όπως επίσης, και το θέμα οι δεκαοχτάχρονοι να ψηφίσουν στις επόμενες Βουλευτικές εκλογές, έστω και αν χρειαστεί να γίνει αλλαγή στο Σύνταγμα. Να ψηφιστεί αυτή η αλλαγή αμέσως και ταυτόχρονα να δώσουμε περιθώριο χρόνου μερικών εβδομάδων, αν χρειαστεί, για να εισέλθουν στους εκλογικούς καταλόγους.

Πιστεύουμε ότι αυτές οι θέσεις είναι συνεπείς και πιστεύουμε ότι οποιαδήποτε διαφορετική ερμηνεία του τι πρέπει να είναι ο Εκλογικός Νόμος, ποια πρέπει να είναι η κατανομή και για ποιο λόγο πρέπει ή δεν πρέπει τώρα να καταργηθούν οι σταυροί προτιμήσεως και κατά πόσο θα ψηφίσουν ή δεν θα ψηφίσουν τώρα οι δεκαοχτάχρονοι, φοβούμεθα ότι θα στηρίζεται πάνω σε σκοπιμότητες κομματικής φύσεως και όχι σκοπιμότητες μιας ευρύτερης ατένισης βουλευτικών εκλογών πέραν από οποιοδήποτε άλλο δεδομένο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι,

Ακούοντας τον κ. Γαλανό να αγορεύει επί του θέματος του Εκλογικού Νόμου πράγματι απορώ και εξίσταμαι πώς είναι δυνατόν το στόμα του ανθρώπου να κάμνει τόσο θόρυβο χωρίς περιεχόμενο.

Μας είπε ο κ. Γαλανός ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός μαζί με το ΑΚΕΛ έχουν την πλειοψηφία αλλά δεν σημαίνει ότι αυτό που θα ψηφίσουν διά της πλειοψηφίας είναι και το ορθό. Λησμονεί ο κ. Γαλανός ότι κάποτε εκείνος και το ΑΚΕΛ είχαν την πλειοψηφία. Δεν θα ασχοληθώ όμως με αυτό το θέμα.

Εν πρώτοις, θάθελα να υπενθυμίσω τον κ. Γαλανό ότι κυκλοφόρησε τώρα έγγραφο το οποίο λέγει το εξής: «Εκ μέρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων ΑΚΕΛ, ΔΗΣΥ και ΔΗ.ΚΟ. συνεφωνήθησαν τα ακόλουθα: Η διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη νέων Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων στις 8 Δεκεμβρίου του 1985 σύμφωνα με την παράγραφο (2) του άρθρου 67 του Συντάγματος». Άρα ως προς την ημερομηνία η πλειοψηφία δεν επιβάλλει την άποψή της αλλά είναι συμφωνία μεταξύ των τριών Κομμάτων και εάν υπήρχε παραπονούμενος θα έπρεπε να ήταν ο κ. Λυσσαρίδης, ο οποίος εισηγείται τον Ιανουάριο.

Ερχόμεθα τώρα στο θέμα των σταυρών προτιμήσεως. Εκπλήττεται ο κ. Γαλανός για τη στάση του ΑΚΕΛ. Δεν θα εξηγήσω εγώ τη στάση του ΑΚΕΛ. Αλλά με τη σειρά μου εκπλήττομαι κι εγώ για τη στάση του Δημοκρατικού Κόμματος. Γιατί όταν είχε το μίνιμουμ πρόγραμμα με το ΑΚΕΛ και το ΑΚΕΛ επέμενε να μην υπάρχουν σταυροί προτιμήσεως, το Κόμμα του ψήφισε μαζί με το Δημοκρατικό Συναγερμό υπέρ των σταυρών προτιμήσεως και είναι γι' αυτό που υπάρχουν οι σταυροί προτιμήσεως. Γιατί σήμερα λοιπόν, αν δεν υπάρχουν κομματικές σκοπιμότητες, αλλοιώνει τη θέση του το ΔΗ.ΚΟ.;

Το ΔΗ.ΚΟ. παρά τις προσπάθειες που έκαμε να διατηρήσει το μίνιμουμ πρόγραμμα, επί αυτού του θέματος ψήφισε μαζί με το Δημοκρατικό Συναγερμό. Πώς έρχεται σήμερα να αλλοιώσει τη θέση του; Πράγματι όμως ο κ. Γαλανός είπε και μια αλήθεια: 'Ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός είναι συνεπής σ' αυτό το θέμα. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός ήταν, είναι και θα είναι συνεπής επί όλων των θεμάτων. Δεν είναι πολιτικός ανεμόμυλος ο Δημοκρατικός Συναγερμός, ώστε ανάλογα με τα ρεύματα του αέρα να αλλάζει τις θέσεις του.

Μπαίνω όμως σε ένα πολύ σοβαρό θέμα. Το θέμα της τροποποίησης του Εκλογικού Νόμου ενόψει εκλογών. Αν η Βουλή αυτή εφαρμόσει το σύστημα προ των εκλογών να προβαίνει διά της α ή β πλειοψηφίας στην τροποποίηση του Εκλογικού Νόμου, θα εφαρμόσει ένα απαράδεκτο σύστημα, το οποίο θα είναι αντιδημοκρατικό. Είναι πρωτάκουστο φαινόμενο, και τούτο συμβαίνει κυρίως σε

υποανάπτυκτες χώρες, να τροποποιείται ο Εκλογικός Νόμος προ των εκλογών ανάλογα με το μέτρο που επιθυμεί η πλειοψηφία.

Πιστεύω πως η μόνη τροποποίηση που πρέπει να επιφέρουμε στον Εκλογικό Νόμο σήμερα, είναι εκείνη η οποία προκύπτει από την ανάγκη του καθορισμού των εδρών λόγω της αύξησης του αριθμού των Βουλευτών. Ποιο πρέπει να είναι το μέτρο ή τα κριτήρια, αν θέλετε, επί των οποίων πρέπει να στηριχθούμε στην απόφασή μας για την κατανομή των εδρών;

Πιστεύω ότι το ορθότερο κριτήριο είναι εκείνο το οποίο θα διασφαλίζει ότι ένας Βουλευτής είτε είναι υποψήφιος στη Λευκωσία είτε είναι υποψήφιος στη Λεμεσό είτε είναι υποψήφιος στην Πάφο ή στην Κερύνεια ή στη Λάρνακα, θα χρειάζεται περίπου τον ίδιο αριθμό ψήφων για να εκλεγεί. Διότι θα ήταν αδιανόητο ένας Βουλευτής της επαρχίας Λευκωσίας να χρειάζεται 7 ή 8 χιλιάδες ψήφους για να εκλεγεί και ένας άλλος Βουλευτής μιας άλλης επαρχίας να εκλέγεται με 2,000 ή 3,000 ψήφους. Για να το επιτύχουμε αυτό πρέπει να κάμουμε την εξής μαθηματική πράξη. Πρέπει να διαιρέσουμε τον αριθμό των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων καθ' άπασαν την Κύπρο με τον αριθμό των εδρών, δηλαδή με τον αριθμό 56 που θα είναι οι έδρες. Αυτό θα μας δώσει το εκλογικό μέτρο· θα μας δώσει ένα μέτρο 5,000 ή 6,000 ψήφων ανά Βουλευτή και αργότερα να χρησιμοποιήσουμε το μέτρο αυτό για να αποφασίσουμε πόσοι πρέπει να είναι οι Βουλευτές της α ή β περιφέρειας.

Χρησιμοποιώντας αυτό το μέτρο καταλήγουμε στους αριθμούς που μας λένε ότι εις μεν τη Λευκωσία ο αριθμός των υποψηφίων Βουλευτών πρέπει να είναι 21, στη Λεμεσό 12, στην Αμμόχωστο 11, στη Λάρνακα 5, στην Πάφο 4 και στην Κερύνεια 3. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα υποστηρίξει αυτή την κατανομή όχι διότι εξυπηρετούνται κομματικά του συμφέροντα αλλά διότι βρίσκει ότι υπάρχει το ίδιο εκλογικό μέτρο για την εκλογή Βουλευτών ανεξάρτητα σε ποια επαρχία θα είναι υποψήφιοι.

Έρχομαι τώρα στο θέμα των σταυρών προτιμήσεως. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός και όταν ακόμα ευρίσκετο στη μειοψηφία, υποστήριξε με θάρρος την ανάγκη να υπάρχουν σταυροί προτιμήσεως γιατί αυτό το θεωρεί πολύ δημοκρατικό, δημοκρατικότερο του να μην υπάρχουν σταυροί προτιμήσεως. Δίδεται στον ψηφοφόρο το δικαίωμα να εκλέξει μεταξύ των Βουλευτών ενός Κόμματος εκείνους που προτιμά στους οποίους και δίδει τους σταυρούς προτιμήσεως, άλλως θα είναι υπόχρεος ο λαός να ψηφίσει τους υποψήφιους Βουλευτές με τη σειρά που τους τοποθετούν τα κόμματα.

Πιστεύουμε στην απόλυτη δημοκρατία, πιστεύουμε ότι ο λαός πρέπει να έχει την ευκαιρία και στο ψηφοδέλτιο των Βουλευτών να κάμει την επιλογή του. Τούτο δημιουργεί ασφαλώς προβλήματα για τα Κόμματα, διότι γίνεται ένας ανταγωνισμός μεταξύ των Βουλευτών και δημιουργείται κάποια αναταραχή μέσα στα Κόμματα. Αλλά και αυτή την αναταραχή εμείς σαν Δημοκρατικός Συναγερμός είμεθα έτοιμοι να τη δεχθούμε και να την αντιμετωπίσουμε για να δώσουμε την πλέον δημοκρατική ευκαιρία επιλογής Βουλευτών στους ψηφοφόρους.

Έρχομαι τώρα στο θέμα των δεκαοκτάρηδων. Είναι πράγματι λυπηρό το γεγονός ότι η Κυβέρνηση και η Γενική Εισαγγελία απέρριψαν την εισήγηση του Δημοκρατικού Συναγερμού, η οποία κατετέθη στις 20 Ιουνίου του 1985, για τροποποίηση του άρθρου 63 του Συντάγματος, ούτως ώστε να δικαιούνται οι συμπληρώσαντες το 18ο έτος της ηλικίας τους να ψηφίσουν.

Η μεν Κυβέρνηση μας είπε τότε ότι δεν πρέπει να γίνουν συνταγματικές τροποποιήσεις για να μη δώσουμε ευκαιρία στην τουρκική πλευρά να μας κατηγορεί ότι μονομερώς τροποποιήσαμε το Σύνταγμα, η δε Γενική Εισαγγελία μας συνεβούλευσε ότι θα μπορούσαμε να πετύχουμε αυτό που επιδιώκουμε, δηλαδή το δικαίωμα να ψηφίζουν οι συμπληρώσαντες το 18ο έτος της ηλικίας τους διά νόμου. Και ήταν εισήγηση διπλή. Η Κυβέρνηση είπε «συμφωνούμε μαζί σας ότι οι συμπληρώσαντες το 18ο έτος της ηλικίας τους πρέπει να έχουν το δικαίωμα ψήφου γιατί, εφόσον έχουν την υποχρέωση να υπερασπίσουν την ελευθερία της Κύπρου πρέπει να έχουν και το δικαίωμα να ψηφίζουν, αλλά δεν πρέπει να κάμετε συνταγματική τροποποίηση και θα σας συμβουλευσει η Γενικός Εισαγγελέας πώς θα αντιμετωπίσετε το θέμα διά νομοθεσίας».

Παρά ταύτα δεν είναι ο Δημοκρατικός Συναγερμός που καταχώρησε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο ή που ζήτησε γνωμάτευση του Ανωτάτου Δικαστηρίου αν αυτό είναι συνταγματικό. Είναι η Κυβέρνηση, είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, είναι οι εισηγητές της μη τροποποίησης του Συντάγματος.

Πιστεύω πως δεν μπορώ να δω οποιαδήποτε άλλη δικαιολογία παρά μια προσπάθεια εμφανούς κωλυσιεργίας εκ μέρους της Κυβέρνησης. Γιατί αν σήμερα είναι δυνατό να γίνει συνταγματική τροποποίηση, όπως εισηγήθηκε ο Κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Κυβερνώτος Κόμματος, γιατί δεν ήταν δυνατόν να γίνει συνταγματική τροποποίηση τις 20 Ιουνίου, όταν ο Δημοκρατικός Συναγερμός κατέθεσε πρόταση Νόμου για την τροποποίηση του σχετικού άρθρου του Συντάγματος; Γιατί σήμερα δεχόμαστε ότι δεν μπορούν οι Τούρκοι να μας κατηγορούν ότι μονομερώς τροποποιούμε το Σύνταγμα ενώ τότε θα μας κατηγορούσαν ότι μονομερώς θα τροποποιούσαμε το Σύνταγμα;

Θέτω επομένως ότι υπήρξε μια σκόπιμη κωλυσιεργία για αναβολή των εκλογών, γι' αυτό και έσπευσαν να μας φέρουν το νέο Υπουργό Εσωτερικών ενώπιον της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για να μας πει «αν πρόκειται να ψηφίσουν οι δεκαοκτάρηδες χρειάζομαι τέσσερεις μήνες αλλά συγκαταβατικά θα μειώσω το χρονικό διάστημα στους τρεις μήνες για να μπορέσω να συμπληρώσω τη διαδικασία που χρειάζεται να μπου οι δεκαοκτάρηδες στους εκλογικούς καταλόγους και να αποκτήσουν εκλογικά βιβλιάρια».

Και ακόμα κάτι άλλο. Μας άφησε ένα υπονοούμενο ο Κυβερνητικός εκπρόσωπος από το οποίο φαίνεται ποια είναι η σκοπιμότητα της πρότασης της Κυβέρνησης για διαφορετική κατανομή των εδρών με διαφορετικά κριτήρια. Και η σκοπιμότητα είναι να μπορέσει και πάλιν ο κ. Πρόεδρος να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο για να καθυστερήσει και πάλιν τις εκλογές τις οποίες φοβάται όπως ο διάβολος το λιβάνι, λέγοντάς μας ότι προσφεύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο και πρέπει να αναμένουμε την απόφαση του Δικαστηρίου αν η κατανομή των εδρών—που σε κάθε χώρα είναι θέμα της Βουλής και όχι της Εκτελεστικής Εξουσίας—είναι μέσα στα συνταγματικά πλαίσια ή όχι ή ότι έπρεπε να υπάρξουν διαφορετικά κριτήρια.

Επομένως έχουμε επισημάνει τη σκοπιμότητα για κωλυσιεργία της Κυβέρνησης και δεν πρόκειται να επιτρέψουμε στην Κυβέρνηση Κυπριανού, την Κυβέρνηση μειοψηφίας, να εμποδίσει αυτή τη Βουλή από του να προχωρήσει στη διεξαγωγή εκλογών στις 8 του Δεκεμβρη που είναι η συμφωνημένη ημερομηνία. Δεν έχουμε ένσταση να ψηφίσουν οι δεκαοκτάρηδες αλλά θα αναμένουμε από τον κ. Υπουργό να συμπληρώσει όλες τις διαδικασίες μέχρι της ημερομηνίας των

εκλογών ούτως ώστε να είναι δυνατόν να ψηφίσουν και αυτοί και να εγκαταλείψει τα προσχήματα ότι δεν του επιτρέπει ο χρόνος. Ο χρόνος είναι παράγων που συστέλλεται και διαστέλλεται ανάλογα με τον αριθμό Υπηρεσιακών προσώπων που θα χρησιμοποιήσουμε για να γίνουν οι εκλογικοί κατάλογοι. Δεν είναι χρόνος τον οποίο καθορίζει ο κ. Υπουργός. Δεν είναι χρόνος ο οποίος εξαρτάται από οποιαδήποτε διαδικασία της οποίας δεν μπορεί να γίνει σύντμηση αν υπάρχει ή αν διατεθεί το κατάλληλο προσωπικό. Δεν θα είμεθα όμως έτοιμοι να δεχθούμε οποιαδήποτε τροποποίηση του Συντάγματος, η οποία θα αποσκοπεί απλώς και μόνον στην αναβολή των Βουλευτικών εκλογών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φάντης και μετά ο κ. Λυσσαρίδης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Συζητούμε ένα πολύ σοβαρό νομοσχέδιο που αφορά την κατανομή των Βουλευτικών εδρών για τις προσεχείς βουλευτικές εκλογές.

Ο κ. Γαλανός που πήρε πρώτος το λόγο, δυστυχώς, εκφράζοντας τις απόψεις του από το βήμα δεν απέφυγε τον πειρασμό να εκτοξεύσει έμμεσα κατηγορίες ενάντια στο ΑΚΕΛ και να μιλήσει απ' αυτό το βήμα για επιβολή της πλειοψηφίας πάνω στη μειοψηφία της Βουλής.

Φαίνεται ότι ο κ. Γαλανός έχει μια περίεργη αντίληψη για τις αποφάσεις που παίρνει η Βουλή. Όταν αυτές οι αποφάσεις παίρνονται με την ψήφο ας πούμε του ΑΚΕΛ και του ΔΗΚΟ για οποιοδήποτε θέμα, αυτό δεν αποτελεί επιβολή της πλειοψηφίας αλλά φυσική δημοκρατική έκφραση της θέλησης αυτού του Σώματος. Όταν μια απόφαση της Βουλής παίρνεται κατά πλειοψηφία με τους ψήφους του ΑΚΕΛ και του Συναγερμού τότε κατά τον κ. Γαλανό αυτό αποτελεί επιβολή πλειοψηφίας.

Τώρα, όμως, θα ήθελα να ρωτήσω, η πρόταση που υποβλήθηκε και στην οποία αναφέρθηκε και ο κ. Κληρίδης, που προέρχεται και από τα τρία κόμματα, είναι απόφαση επιβολής πλειοψηφίας ή είναι απόφαση δημοκρατικά υποβαλλόμενη για έγκριση σ' αυτό το Σώμα;

Δηλαδή θα κάμουμε διαχωρισμό των αποφάσεων της Βουλής σε αποφάσεις που θεωρούνται δημοκρατικά ειλημμένες ανάλογα με τις πλευρές που ψηφίζουν υπέρ της έγκρισης της α ή της β απόφασης;

Καί ακόμα κάτι για να γίνω πιο αντιληπτός από τον κ. Γαλανό. Αν υποθέσουμε ότι το ΑΚΕΛ συμφωνούσε αυτή τη στιγμή να καταργηθούν οι σταυροί προτίμησης και ψήφιζε μαζί με τους Βουλευτές του ΔΗΚΟ, αυτό θα ήταν δημοκρατική απόφαση ή θα ήταν, κατά την ερμηνεία του κ. Γαλανού, επιβολή της πλειοψηφίας;

Κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι δεν μπορούμε σ' αυτό το Σώμα να μιλούμε με τόση ανευθυνότητα και να χαρακτηρίζουμε μια απόφαση της Βουλής δημοκρατικά ειλημμένη, μια απόφαση την οποία παίρνει η Βουλή με βάση τα καθιερωμένα πρότυπα, τους καθιερωμένους κανονισμούς διαδικασίας, σαν επιβολή πλειοψηφίας ή δημοκρατική απόφαση ανάλογα με το ποιοι ψηφίζουν υπέρ αυτής της απόφασης ή όχι.

Αλλά ο κ. Γαλανός μίλησε επίσης και για την απόλυτη ταύτιση του ΑΚΕΛ με τον ΔΗ.ΣΥ. Ανησυχεί πολύ φαίνεται τον κ. Γαλανό το γεγονός ότι δυο κόμματα συνέπεσε να έχουν κοινή προσέγγιση στο πιο βασικό θέμα που ενδιαφέρει

και αντιμετωπίζει αυτός ο λαός μας, το θέμα της λύσης του Κυπριακού προβλήματος. Και από τη στιγμή που οι απόψεις αυτών των δυο κομμάτων συνέπεσαν και καθορίστηκαν με μόνο γνώμονα το πώς να βγούμε από αυτά τα επικίνδυνα αδιέξοδα που οδήγησε τον τόπο η Κυβέρνηση της μειοψηφίας του κ. Κυπριανού, εφευρέθηκε από τον κ. Γαλανό—και φυσικά όχι μόνο από τον κ. Γαλανό—η φόρμουλα «απόλυτη ταύτιση του ΑΚΕΛ με το ΔΗ.ΣΥ.».

Αν τούτο αποτελεί απόλυτη ταύτιση του ΑΚΕΛ με το ΔΗ.ΣΥ., θα ήθελα να ρωτήσω τι αποτελούν οι συνεχείς απόπειρες του ίδιου προσωπικά του Προέδρου της Δημοκρατίας να προσεταιριστεί το Συναγερμό για να αποτελέσει μαζί του πλειοψηφία πάνω στα διάφορα ζητήματα που αφορούν το Κυπριακό;

Και για να μη μιλώ αόριστα και χωρίς ημερομηνίες και επειδή καλά ή κακά έχω κάποιο προσόν να θυμώμαι κάποιες ημερομηνίες, θα ήθελα να θυμίσω και τον κ. Γαλανό και το Σώμα αυτό ότι στις 7 του Φεβράρη του 1985, Πέμπτη ημέρα, ενώ συνεδρίαζε αυτή η Βουλή, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας τηλεφώνησε εδώ στο Σώμα και ζήτησε τον κ. Κληρίδη και τον κ. Γαλανό και πήγαν στο Προεδρικό για να συζητηθούν και να διαβουλευθούν μεταξύ τους για το τι μπορούσε να γίνει για να εξασφαλιστεί η συνεργασία και η υποστήριξη του Δημοκρατικού Συναγερμού προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος με τη μονομερή, την αυθαίρετη και αδικαιολόγητη καταγγελία της δημοκρατικής συνεργασίας στις 22 του Δεκέμβρη του 1984, ο ίδιος αποξενώθηκε από την πλειοψηφία και μετέτρεψε τον εαυτό του σε Πρόεδρο μειοψηφίας.

Και θα υπενθυμίσω τον κ. Γαλανό ότι παρά την τρίωρη σύσκεψη στο Προεδρικό της 7ης του Φεβράρη δεν κατέληξαν σε κανένα αποτέλεσμα, ανέβηκαν τη σύσκεψη για την επομένη και τη συνέχισαν την επομένη και το αποτέλεσμα ήταν να δώσει προθεσμία 24 ωρών ο κ. Κληρίδης στον Πρόεδρο να απαντήσει σε ορισμένα συγκεκριμένα ερωτήματα κατά πόσο συμφωνούσε με το Συναγερμό πάνω στα ζητήματα που έθετε ο Συναγερμός για τους χειρισμούς του Κυπριακού ή διαφορετικά ο Συναγερμός θα έδινε στη δημοσιότητα τη δική του τη θέση, όπως και έγινε, γιατί όταν πέρασαν οι 24 ώρες ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν άλλαξε γνώμη και δεν αποδέχτηκε τις απόψεις του Συναγερμού για οποιουδήποτε λόγους—δεν ξέρω και ούτε μπορώ να τους εξετάσω τώρα—και ο Συναγερμός το Σάββατο, 9 του Φεβράρη, έδωσε την ανακοίνωσή του στη δημοσιότητα.

Και ρωτώ: Αν, κύριε Γαλανέ, συνέπιπτε τότε να συμφωνούσε ο Συναγερμός με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και αυτή η συμφωνία εκφραζόταν και σ' αυτή τη Βουλή με ψηφοφορία πάνω σε διάφορα υπό συζήτηση νομοσχέδια, αυτό θα ήταν επιβολή της πλειοψηφίας ή δημοκρατικά παρμένη απόφαση αυτού του Σώματος, σεβαστή από όλους και από εκείνους που συμφωνούν και από εκείνους που διαφωνούν;

Και για να μην υπάρχει παρεξήγηση πώς εμείς αντιλαμβανόμαστε αυτό που μπορεί να είναι επιβολή, όπως το είπε ο κ. Γαλανός, πλειοψηφίας, θέλω ακόμα να διευκρινίσω κάτι που το κάμαμε σαφές στις συσκέψεις των κομμάτων όταν υποβλήθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας η ερώτηση στην αντιπροσωπεία του κόμματός μας: «Τι θα έλεγε το ΑΚΕΛ αν το ΔΗΚΟ και ο Συναγερμός συμφωνούσαν να προχωρήσουν σε λύση του Κυπριακού με αντάλλαγμα την παραχώρηση βάσεων στους Αμερικανούς και στο ΝΑΤΟ»;

Κι η απάντησή μας ήταν απλή: «Κύριε Πρόεδρε, εμείς έχουμε τις απόψεις μας, θα διαφωνήσουμε με αυτή την απόφαση αλλά αν η πλειοψηφία αυτού του

Σώματος αποφασίσει έτσι, θα είναι μια δημοκρατικά ειλημμένη απόφαση την οποία οφείλουμε να σεβαστούμε». Αυτή ήταν η απάντησή μας.

Γιατί, κ. Γαλανέ, σε πειράζει τόσο πολύ αν ένα ζήτημα ψηφίζεται σ' αυτή τη Βουλή με τους ψήφους του ΑΚΕΛ και του Συναγερμού και δεν σε πειράζει το γεγονός ότι εσείς εκάμετε τόσες προσφορές προς το Συναγερμό για να τον προσεταιριστείτε; Και αυτά αποκαλύφθηκαν σε τελευταία ανάλυση από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με δηλώσεις του πριν 15 ημέρες και από τον Πρόεδρο του Συναγερμού με αντίστοιχες δηλώσεις του.

Αυτά όσον αφορά την επιβολή πλειοψηφίας και την απόλυτη ταύτιση.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευτές,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων με ομόφωνη απόφασή της που δημοσιεύτηκε στην επίσημη εφημερίδα στις 5 του περασμένου Ιούλη, αποφάσισε την αύξηση των εδρών της Βουλής σε 56 για την Ελληνοκυπριακή κοινότητα και σε 24 για την Τουρκοκυπριακή κοινότητα.

Η απόφαση αυτή της Βουλής βασίζεται πάνω στο άρθρο 4 του περί Εκλογής των Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 72 του 1979) Νόμου, το οποίο άρθρο 4 έχει ως εξής:

«Η κατανομή των Βουλευτικών εδρών κατά εκλογικές περιφέρειας είναι ως εμφανίζεται εις τον Πρώτον Πίνακα, δύναται όμως να γίνη ανακατάταξις τούτων εάν βάσει του νομίμου πληθυσμού αυτών ως προκύπτει εκ των τελευταίων στατιστικών δεδομένων θα εδικαιολογείτο τοιαύτη ενέργεια».

Η πρόνοια αυτού του άρθρου είναι σαφής. Είναι σαφής σε δύο σημεία. Πρώτον, ως προς το ότι ο αριθμός των εδρών που κατανέμεται σε κάθε επαρχία δεν είναι μόνιμος και ανακατάστατος αλλά υπόκειται σε ανακατάταξη ανάλογα με τα συγκεκριμένα δεδομένα που υπάρχουν στη δοσμένη περίπτωση που συζητείται θέμα ανακατάταξης.

Το δεύτερο που είναι σαφές από τη διατύπωση του άρθρου 4 είναι ότι η οποιαδήποτε ανακατάταξη των Βουλευτικών εδρών στις εκλογικές περιφέρειες πρέπει να στηρίζεται πάνω σε αντικειμενικά δεδομένα τα οποία, ως αντικειμενικά δεδομένα, είναι αδιάβλητα. Δηλαδή δεν μπορεί νάρθει αυτό το Σώμα και να πει αυθαίρετα καθορίζω τόσες έδρες στη Λευκωσία, τόσες στη Λεμεσό, τόσες στην Πάφο, χωρίς αυτός ο καθορισμός του αριθμού των εδρών να στηρίζεται πάνω σε κάτι το συγκεκριμένο. Και το συγκεκριμένο κριτήριο που θέτει η παράγραφος 4 του Νόμου είναι τα πληθυσμιακά δεδομένα της κάθε επαρχίας και παγκύπρια φυσικά.

Ο κ. Γαλανός αναφέρθηκε σ' αυτά τα πληθυσμιακά δεδομένα και είπε ότι αφού έχουμε τα πληθυσμιακά δεδομένα του 1972 ή 1973 ή κάποιας άλλης χρονολογίας, γιατί δεν παίρνουμε αυτά τα πληθυσμιακά δεδομένα υπόψη μας για να συζητήσουμε την κατανομή των εδρών;

Η απάντηση είναι ότι, όπως μας είπαν στη συνεδρία της Επιτροπής Εσωτερικών και Νομικών οι υπεύθυνοι του Τμήματος Στατιστικής και Ερευνών, τα στατιστικά δεδομένα που υπάρχουν δεν είναι πλήρη και δεν είναι σαφή ως προς την κατά επαρχία σύνθεση του πληθυσμού, δεδομένου ότι μετά το 1974, σαν αποτέλεσμα της συνωμοσίας του ιμπεριαλισμού, του πραξικοπήματος και της εισβολής και κατοχής, ένας μεγάλος αριθμός Κυπρίων έχει προσφυγοποιηθεί και έχει διασκορπισθεί σε όλες τις επαρχίες. Εφόσον αυτό το αντικειμενικό δεδομένο που ζητά το άρθρο του νόμου δεν μας παρέχεται, είναι φυσικό να αναζητήσουμε

κάποιο άλλο υποκατάστατο αυτού του αντικειμενικού δεδομένου, το οποίο όμως υποκατάστατο πρέπει να είναι κατά τον ίδιο ακριβώς τρόπο αντικειμενικό και απρόσβλητο νομικά και συνταγματικά. Και αυτό το αντικειμενικό δεδομένο που είναι απρόσβλητο είναι ο αριθμός των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων. Κατά τεκμήριο ο αριθμός των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων αντανακλά περίπου το ίδιο ποσοστό πληθυσμού σε κάθε μια επαρχία. Δηλαδή δεν μπορεί ο αριθμός των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων της Λευκωσίας να αναλογεί προς το 75% του συνολικού πληθυσμού και ο αριθμός των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων της Πάφου να αναλογεί μόνο προς το 50%. Ο ενήλικος και ανήλικος πληθυσμός έχουν περίπου την ίδια αναλογία σε κάθε επαρχία.

Με την ευκαιρία θα ήθελα να ανασκευάσω μια μικρή, ας την πω, ανακρίβεια που ανέφερε ο κ. Γαλανός, ο οποίος περιέλαβε διοικητικά την Τηλλυρία στην επαρχία Πάφου. Εδώ έχουμε τον Επαρχιακό Γραμματέα του ΑΚΕΛ, συνάδελφο κ. Χρίστο Πέτα ο οποίος έκαμε επανειλημμένες επισκέψεις στα χωριά της Τηλλυρίας για τα προβλήματά τους—και νομίζω σε μερικές απ' αυτές ήταν μαζί και ο κ. Θαλής Μιχαηλίδης—και τα προβλήματα των χωριών της Τηλλυρίας, αξιότιμη συνάδελφε κ. Γαλανέ, τα συζήτησαν με τον Έπαρχο της Λευκωσίας και όχι της Πάφου διότι η περιοχή της Τηλλυρίας υπάγεται στη Λευκωσία και όχι στην Πάφο.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Και ψηφίζουν στη Λευκωσία.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Επαναλαμβάνω, κύριοι συνάδελφοι, ότι υπό τις συνθήκες, εφόσον μας λείπουν τα εξακριβωμένα και αδιάβλητα στατιστικά πληθυσμιακά δεδομένα, το μόνο αξιόπιστο και αδιάβλητο νομικά και συνταγματικά σωστό κριτήριο πρέπει να είναι ο κατάλογος των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων.

Σύμφωνα με τον ενημερωμένο κατάλογο της 2ας Ιουλίου 1985, που είναι ο τελευταίος διαθέσιμος από το γραφείο του Γενικού Εφόρου και των Επάρχων, το σύνολο των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων είναι 334,059.

Κατά επαρχία αυτό το σύνολο κατανέμεται ως εξής:

Λευκωσία	125,036
Λεμεσός	69,580
Αμμόχωστος	65,265
Λάρνακα	29,989
Πάφος	26,772
Κερύνεια	17,456

Αν πάρουμε υπόψη μας το νομοσχέδιο που κατέθεσε η Εκτελεστική Εξουσία η οποία έχοντας υπόψη της αυτά τα δεδομένα, τα επίσημα στοιχεία των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων, κατανέμει τις βουλευτικές έδρες με τον τρόπο που τις κατανέμει και δίδει στην Πάφο 7 Βουλευτικές έδρες, τότε θα καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι για μεν τη Λευκωσία κάθε βουλευτής θα αντιπροσωπεύει ή θα χρειάζεται για να εκλεγεί 6,580 ψήφους, για τη Λεμεσό 6,325 ψήφους, για την Αμμόχωστο 5,925, για τη Λάρνακα 5,997, για την Κερύνεια 5,818 και για την Πάφο—δεν ξέρω πού βασίζεται αυτό το προνόμιο—μόνο 3,824.

Δηλαδή, με άλλα λόγια, κάθε ψήφος της Πάφου ισοδυναμεί σχεδόν με 2 ψήφους της Λευκωσίας. Για τη Λευκωσία χρειάζεται ο Βουλευτής 6,580 ψήφους και για την Πάφο 3,824. Έτσι η Πάφος καθίσταται προνομιούχα, αγαπητοί συνάδελφοι εκ Πάφου, έναντι των άλλων επαρχιών.

Με το κυβερνητικό νομοσχέδιο παρουσιάζεται επίσης ακόμα το εξής τραγελαφικό. Η Λάρνακα η οποία έχει σύνολο ψηφοφόρων 29,989 θα δικαιούται, σύμφωνα με το κυβερνητικό νομοσχέδιο, μόνο 5 έδρες και η Πάφος η οποία έχει 3,217 ψηφοφόρους λιγότερους, θα δικαιούται δυο Βουλευτές περισσότερους από τη Λάρνακα, δηλαδή 7 έναντι 5 της Λάρνακας.

Αυτό, νομίζω κύριε Πρόεδρε, χωρίς καμιά επιφύλαξη και χωρίς κανένα δισταγμό θα μπορούσε να χαρακτηριστεί σαν μια αυθαιρεσία του χειρίστου είδους. Εφόσον δεν στηρίζεται πάνω σε κανένα αντικειμενικό δεδομένο αυτή η κατανομή των εδρών που έκαμε η Εκτελεστική Εξουσία, το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουμε είναι ότι αυτή η κατανομή είναι απόλυτα αυθαίρετη.

Κύριε Πρόεδρε,

‘Όλες οι πλευρές της Βουλής μέσα σ’ αυτό το Σώμα με κάθε ευκαιρία και οι αρχηγοί των κομμάτων σε δηλώσεις τους και ο καθένας από εμάς, όποτε έτυχε να μιλούμε, λέγαμε και υποστηρίζαμε ότι πρέπει οι Βουλευτικές εκλογές να είναι αδιάβλητες.

Ασφαλώς έτσι πρέπει να είναι οι εκλογές. Δηλαδή πρέπει να είναι εκλογές με τις οποίες δεν θα νοθεύεται και δεν θα παραποιείται η θέληση των ψηφοφόρων και του εκλογικού σώματος.

‘Όμως αν δεχτούμε το νομοσχέδιο που κατέθεσε η Εκτελεστική Εξουσία με τα τρωτά που είπα πιο πάνω, για να μην τα επαναλάβω, δεν αποτελεί αυτό εκ των προτέρων νόθευση και παραποίηση της θέλησης του εκλογικού σώματος και των ψηφοφόρων;

Και διερωτούμαι πώς, όταν αυτό το νομοσχέδιο συζητείτο στο Υπουργικό Συμβούλιο, δεν υπήρξε ούτε ένας Υπουργός που είχε είτε την αντίληψη είτε το θάρρος να υποδείξει αυτή την αυθαιρεσία και να πει: «Κύριοι μα τι πάμε να κάμουμε; Πάμε εμείς οι ίδιοι να βάλουμε τορπίλλη στα δημοκρατικά θεμέλια μιας ευνομούμενης πολιτείας μόνο και μόνο για να εξυπηρετήσουμε κατά κομματικό τρόπο μια επαρχία»;

Αν δεν υπήρξε καμιά τέτοια παρατήρηση από κανένα Υπουργό είναι αξιοθρήνητο το κατάντημα το οποίο έχουμε στο Υπουργικό Συμβούλιο το οποίο διακυβερνά την Κύπρο. Το Νομοσχέδιο αυτό που κατέθεσε η Κυβέρνηση νομικά είναι τρωτό και από την άποψη της αντικειμενικότητας είναι κυριολεκτικά διάτρητο.

Αυτό το νομοσχέδιο όμως δείχνει και τις προθέσεις, θα έλεγα, της Κυβέρνησης για τις Βουλευτικές εκλογές. Αν η ίδια η Κυβέρνηση με την κατάθεση αυτού του νομοσχεδίου νοθεύει εκ των προτέρων ή αποπειράται να νοθεύσει εκ των προτέρων την έκφραση του εκλογικού σώματος τότε δικαιολογημένα πρέπει να διερωτηθεί κανένας τι άλλα μέτρα άραγε μηχανεύεται ο Κυβερνητικός μηχανισμός για να εξασφαλίσει τη νόθευση και σε τελευταία ανάλυση την πλαστογράφηση της θέλησης του εκλογικού σώματος. Αν η ίδια ξεκινά με την κατάθεση αυτού του νομοσχεδίου να νοθεύσει τη θέληση των ψηφοφόρων και να πλαστογραφήσει τη θέληση του εκλογικού σώματος διερωτούμαι πράγματι τι άλλα μέτρα μπορεί να μηχανεύεται η Κυβέρνηση για να επιτύχει αυτόν το σκοπό της.

Αν πράγματι ενδιαφερόμαστε όλοι για αδιάβλητες εκλογές και εφόσον η Κυβέρνηση μας έδωσε μήνυμα πώς βλέπει αυτές τις εκλογές με το νομοσχέδιό της, νομίζω ότι αυτή η Βουλή θα πρέπει να απαιτήσει κάτι που γίνεται σε άλλες δημοκρατικές χώρες, δηλαδή ή την εγκαθίδρυση μιας Υπηρεσιακής Κυβέρνησης

κοινής εμπιστοσύνης για να διεξαγάγει τις εκλογές ή την αντικατάσταση εκείνων των Υπουργών που άμεσα έχουν ευθύνη και ανάμιξη στη διενέργεια των εκλογών με πρόσωπα ουδέτερα—συνήθως δικαστικούς όπως γίνεται σε άλλες χώρες. Πρόσφατα έτσι έγινε στην Ελλάδα εν όψει των εκλογών του περασμένου Ιούνη που ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας αντικατέστησε 3 ή 4 Υπουργούς με ανώτερους δικαστικούς απλώς για να ικανοποιήσει την άποψη των κομμάτων που έπαιρναν μέρος στις εκλογές ότι οι εκλογές αυτές έχουν το εχέγγυο του αδιαβλήτου και της αντικειμενικότητας.

Νομίζω πως αυτή η Βουλή έχει δίκαιο να απαιτήσει κάτι τέτοιο από την Εκτελεστική Εξουσία αν πράγματι όσοι μιλούν για αδιάβλητες εκλογές πιστεύουν ότι πρέπει να έχουμε τέτοιες εκλογές.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Με το νομοσχέδιο που κατέθεσε η Εκτελεστική Εξουσία δεν προσβάλλεται μόνο το αδιάβλητο των εκλογών αλλά προσβάλλεται ακόμα ένα συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα. Είναι το δικαίωμα που αναφέρεται στο άρθρο 28 του Συντάγματός μας, το οποίο έχει ως εξής: «Πάντες είναι ίσοι ενώπιον του Νόμου, της διοικήσεως και της δικαιοσύνης και δικαιούνται να τύχουν ίσης προστασίας και μεταχειρίσεως».

Πώς διασφαλίζεται με το νομοσχέδιο της Κυβέρνησης του κ. Κυπριανού το δικαίωμα της ίσης προστασίας και ίσης μεταχείρισης όταν παραβιάζεται κατάφωρα η ισότητα και η ισοτιμία της ψήφου των εκλογέων με τους τρόπους που υπέδειξα και ανέλυσα προηγουμένως;

Και ειλικρινά είναι απορίας άξιο πώς η ευπαίδευτη Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας η οποία συνηθίζει να διυλίζει το κάθε τι που παραπέμπεται από τη Βουλή ή από οποιαδήποτε Επιτροπή της Βουλής για να δώσει μια νομική συμβουλή ή μια γνωμάτευση, δεν επέσυρε την προσοχή της Κυβέρνησης στο ότι αν εγκριθεί ένα τέτοιο νομοσχέδιο θα παραβίαζε αυτό το συνταγματικό δικαίωμα που αναφέρεται στο άρθρο, όπως είπα, 28 του Συντάγματος;

Σε πολλές χώρες του κόσμου είναι γνωστό ότι αγωνίζονται οι λαοί με το αίτημα «κάθε πολίτης μια ψήφος». Αυτό κυρίως είναι αίτημα μερικών νεοανεξάρτητων χωρών στις οποίες λόγω ρατσιστικών ή άλλων παλαιών κατεστημένων άλλοι ψηφίζουν και η ψήφος τους έχει διπλάσιο και τριπλάσιο βάρος από την ψήφο των ιθαγενών. Εμείς ευτυχώς έχουμε αυτό το δεδομένο, ότι κάθε πολίτης έχει μια ψήφο στην Κύπρο. Αλλά αυτή η ψήφος με βάση το κυβερνητικό νομοσχέδιο δεν έχει το ίδιο βάρος για όλους τους ψηφοφόρους. Άλλο είναι το βάρος της ψήφου του ψηφοφόρου της Πάφου και άλλο είναι το βάρος της ψήφου του ψηφοφόρου της Λευκωσίας και των άλλων επαρχιών με βάση το κυβερνητικό νομοσχέδιο.

Αν η Κύπρος ήταν μια εκλογική περιφέρεια—και εμείς κάποτε είχαμε εκφράσει αυτή την άποψη, ότι θα ήταν προτιμότερο η Κύπρος να ήταν μια εκλογική περιφέρεια, αλλά θυμούμαι ότι ο τώως Γενικός Εισαγγελέας κ. Τορνάριτης, όταν εκφράσαμε αυτή την άποψη στην Επιτροπή Εσωτερικών το 1979 που συζητούσαμε τότε τον Εκλογικό Νόμο μας είπε ότι θα ήταν λάθος αν καταργούσαμε τις εκλογικές περιφέρειες για πολιτικούς λόγους—θα θεωρείτο ότι λίγο ή πολύ αντικειμενικά ξεγράψαμε τις προσφυγοποιημένες επαρχίες και θεωρήσαμε την Κύπρο όλη μια περιφέρεια και έκλεισε το ζήτημα. Και είπαμε «εντάξει, εμείς δεν επιμένουμε». Αν η Κύπρος ήταν μια εκλογική περιφέρεια αυτό το ανάποδο,

αυτό το συνταγματικά διαβλητό και τρωτό του κυβερνητικού νομοσχεδίου δεν θα παρουσιάζετο διότι θα έλεγε ότι έχει 56 βουλευτικές έδρες η Κύπρος, ολόκληρη η Κύπρος ψηφίζει και ανάλογα με τους ψήφους τους τα κόμματα αναδεικνύουν βουλευτές. Επειδή υπάρχουν οι εκλογικές περιφέρειες, και υπάρχουν, όπως είπα, για πολιτικούς λόγους, η Κυβέρνηση θεώρησε σκόπιμο να εκμεταλλευτεί αυτό το πράγμα για να νοθεύσει εκ των προτέρων και να παραβιάσει το άρθρο 28 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Όλες οι πλευρές και όλα τα κόμματα, και αυτό είναι προς πίστη όλων, απέρριψαν το Κυβερνητικό νομοσχέδιο. Όμως το Δημοκρατικό Κόμμα απορρίπτοντας το νομοσχέδιο της Κυβέρνησης το οποίο ασφαλώς αντελήφθη ότι δεν μπορούσε να υποστηριχτεί με οποιοδήποτε τρόπο—ηθικά, όπως είπα, και συνταγματικά και νομικά και από κάθε άποψη ήταν τρωτό και διαβλητό—δεν είχε το θάρρος να εφαρμόσει τις σωστές δημοκρατικές αρχές και να πει ότι ανάλογα με τον αριθμό των ψηφοφόρων τόσες έδρες αναλογούν σε κάθε εκλογική περιφέρεια και μας πρότεινε να τροποποιήσουμε το κυβερνητικό νομοσχέδιο ελαττώνοντας τις βουλευτικές έδρες της Πάφου από 7 σε 5. Και όπως μας είπε τώρα ο κ. Γαλανός αυτό θα μπορούσαμε να το κάμουμε αφαιρώντας μια έδρα από τις έδρες της Λεμεσού γιατί, είπε ο κ. Γαλανός, όταν διαιρεθεί ο αριθμός των ψηφοφόρων της Πάφου με το εκλογικό μέτρο αναλογούν 4,48% έδρες. Και είπε, δεν είναι άδικο για ένα 0,02% που θα ήταν 4,50% να μη δώσουμε μια έδρα στην Πάφο; Κι' εγώ θα έλεγα: Η Λεμεσός, από την οποία εισηγήθηκε να αφαιρέσουμε τη μια έδρα είναι 11,66%. Άρα έχει περισσότερο από το 50% το υπόλοιπο της Λεμεσού σε αντίθεση με την Πάφο που το υπόλοιπό της είναι λιγότερο από το 50%. Συνεπώς αυτό το πράγμα θα αδικούσε μια άλλη εκλογική περιφέρεια και θα έπρεπε κανονικά να πούμε, γιατί να αδικήσουμε αυτή την εκλογική περιφέρεια υπέρ μιας άλλης εκλογικής περιφέρειας;

Είναι περιττό να πω φυσικά ότι θα καταψηφίσουμε το τροποποιημένο νομοσχέδιο που εισηγήθηκε ο κ. Γαλανός και θα ψηφίσουμε την πρόταση που καταθέσαμε εμείς.

Προτού κλείσω την ομιλία μου αυτή που εκφράζει τις θέσεις της Κοινοβουλευτικής μας Ομάδας θα ήθελα να αναφερθώ και σε μερικά άλλα σχόλια που έκαμε ο κ. Γαλανός.

Πρώτα για τους 18χρονους. Το 1979 όταν εσυζητείτο ο εκλογικός νόμος εμείς πρώτοι θέσαμε ζήτημα απ' αυτό το βήμα—και αν υπάρχει οποιοσδήποτε που αμφιβάλλει μπορεί να καταφύγει στα πρακτικά της Βουλής τα οποία δυστυχώς δεν έχω αυτή τη στιγμή μαζί μου—και υποστηρίξαμε από τότε να δοθεί δικαίωμα ψήφου στους δεκαοκτάχρονους.

Γιατί σήμερα δεν συμφωνούμε; Στην Έκθεση εμείς είπαμε: Επιφυλασσόμαστε να καθορίσουμε τη θέση μας ανάλογα με την απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου. Και σήμερα το Ανώτατο Δικαστήριο όπως πληροφορηθήκαμε αποφάνθηκε ότι ο νόμος που δίδει δικαίωμα ψήφου στους δεκαοκτάχρονους είναι αντισυνταγματικός.

Όμως το θέμα είναι το εξής: Αν πράγματι το ΔΗΚΟ υπεραμύνεται αυτού του δικαιώματος, τότε γιατί ο Πρόεδρος του ΔΗΚΟ, που είναι και Πρόεδρος της Δημοκρατίας, παρέπεμψε αυτό το νόμο που ψηφίστηκε από τον περασμένο Ιούνιο για να δημιουργήσει όλη αυτή την κωλυσιεργία; Αν δεν παραπέμπετο ο νόμος και

γινόταν δεκτός από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας αυτή τη στιγμή δεν θα υπήρχε ζήτημα. Θα είχε όλο τον καιρό στη διάθεσή της η Κυβέρνηση; το Υπουργείο Εσωτερικών να κάμει όλες τις αναγκαίες διευθετήσεις για την εγγραφή των δεκαοκτάχρονων, οπότε δεν θα συζητούσαμε τέτοιο θέμα. Τώρα μας λέει να ψηφίσουμε τροποποίηση του Συντάγματος για να δώσουμε το δικαίωμα στους δεκαοκτάχρονους και να βάλουμε τα δυο πόδια της Διοίκησης σ' ένα παπούτσι ώστε μέσα σε 3—4 βδομάδες να εκπληρώσει αυτό το καθήκον που θα ζητούσε η Βουλή. Μα έχουμε εδώ επίσημη δήλωση του ίδιου του Υπουργού—αν δεν απατώμαι υπάρχει και γραπτή αυτή η δήλωση στα χέρια της Επιτροπής—που λέει ότι χρειάζονται το λιγότερο τέσσερις μήνες. Και όταν στην τελευταία συνεδρία της Επιτροπής Εσωτερικών ήταν ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών και άλλοι λειτουργοί του ίδιου Υπουργείου και πείστηκαν να πουν πόσο είναι δυνατό να συντμήσουν το χρόνο, να συντομεύσουν τις προθεσμίες εγγραφής, ανάρτησης, αναθεώρησης κλπ. μας είπαν ότι το λιγότερο, με όλες τις δυσκολίες, χρειάζονταν τρεις μήνες.

Και το θέμα τίθεται ως εξής: Θα αναβάλουμε τις πρόωρες βουλευτικές εκλογές για τις οποίες υπάρχει ομόφωνη πρόταση από το ΑΚΕΛ, από το ΔΗΚΟ και από το ΔΗ.ΣΥ. όπως διεξαχθούν στις 8 του Δεκέμβρη, για άλλους τρεις μήνες για να πούμε ότι πρέπει τώρα να τροποποιήσουμε το Σύνταγμα; Η θέση μας εμάς σαν κομμάτων είναι ότι δεν είναι σωστό να αναβάλουμε τις εκλογές. Πιθανόν αυτό να επιδιώκεται με όλα τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν με τις ανατομικές διαφόρων νόμων από μέρους του Προέδρου και με τη φημολογούμενη ανατομή και του νόμου που θα ψηφίσουμε τώρα για την κατανομή των εδρών με αντικειμενικό σκοπό τη δημιουργία καλυσιεργίας και την αναβολή των εκλογών.

Όσον αφορά τους σταυρούς προτίμησης ο κ. Γαλανός είπε: «Απορώ πώς ένα κόμμα το οποίο από την πρώτη ημέρα που τέθηκε το θέμα των σταυρών προτίμησης τάχθηκε εναντίον, τώρα τάσσεται υπέρ». Την ίδια ερώτηση θα την αντιστρέψω και θα πω: Πώς συμβαίνει, εν όψει πρόωρων εκλογών τώρα το ΔΗΚΟ, το οποίο όταν συζητείτο το 1979 ο νόμος ήταν αποφασιστικά υπέρ των σταυρών προτίμησης και με τους δικούς του ψήφους απορρίφθηκε η δική μας πρόταση, να αλλάξει τώρα γνώμη; Έγινε πιο δημοκρατικό το ΔΗΚΟ; Είναι βέβαιο, ας πούμε, ότι τώρα ξεπέρασε τις εσωτερικές κομματικές του δυσκολίες ή μήπως με αυτή την πρόφαση της προβολής της άποψης για κατάργηση των σταυρών προτίμησης πάλι στοχεύεται η ίδια επιδίωξη, καλυσιεργία και αναβολή των εκλογών; Εμείς τούτη τη στιγμή δεν υποστηρίζουμε την κατάργηση των σταυρών προτίμησης όχι γιατί θέλουμε τους σταυρούς προτίμησης αλλά γιατί δεν θέλουμε απλώς να δημιουργήσουμε λόγους και προφάσεις για αναβολή των εκλογών. Η νέα Βουλή θα έχει την ευκαιρία με όλη την άνεσή της να κάμει και αυτή την τροποποίηση και οποιεσδήποτε άλλες τροποποιήσεις θα θεωρηθούν αναγκαίες για την περαιτέρω βελτίωση του εκλογικού νόμου. Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, είμαι βέβαιος πως ο Κυπριακός λαός, αν ακούσει αυτή τη συζήτηση που γίνεται σήμερα στη Βουλή, θα αισθάνεται δέος, αγωνία, έκπληξη και αγανάκτηση, όχι για το εθνικό θέμα, όχι για την εσωτερική

χρίση αλλά για τη μορφή ενός απλού νομοσχεδίου. Όχι μόνο ο λαός αλλά εμείς οι εκπρόσωποι του λαού πληροφορούμαστε για πρώτη φορά για προτάσεις που μας λεν ότι έγιναν εκ μέρους του Δημοκρατικού Συναγερμού και του ΔΗΚΟ προς το ΑΚΕΛ για Αμερικάνικες βάσεις και για ΝΑΤΟ και την απάντηση που έδωσε το ΑΚΕΛ σ' αυτή την περίπτωση προς τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φάντης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι πρωτάκουστο να με διακόπτει ένας όταν ομιλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, είναι θέμα τάξης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεν υπάρχει θέμα τάξης γιατί δεν έθιξα κανένα. Αν θέλει να κάμει κανείς διόρθωση όταν τελειώσω, να κάνει τη διόρθωση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να ακούσουμε κ. Λυσσαρίδη, τι θέλει να πει ο κ. Φάντης. . .

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εφόσον προεδρεύετε εσείς, βεβαίως θα ακούσετε. Τι να κάνω;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

. . . και μετά θα αποφασίσουμε.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ναι, θα αποφασίσετε, κ. Πρόεδρε, αφού τον ακούσετε.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Θα έλεγα σχετικά με την ερώτηση που είπα ότι μας υπέβαλε ο Πρόεδρος, ότι μας την υπέβαλε σε σύσκεψη των Κομμάτων στην οποία ήταν παρών και ο κ. Λυσσαρίδης και ο υπαρχηγός του Κόμματος της ΕΔΕΚ όπως και οι εκπρόσωποι των άλλων Κομμάτων. Και αν θέλετε να σας πω και περίπου την ημερομηνία, ήταν στις 11 του Νοβέρη του 1984. Αν κρατάτε πρακτικά.....

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κρατούμε πρακτικά και . . .

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

. . . κοιτάξετε στις συσκέψεις και θα βρείτε.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

. . . ουδέποτε υπεβλήθη πρόταση στο Εθνικό Συμβούλιο για παραχώρηση Αμερικάνικης βάσης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Και πάλιν λάθος, δεν είπα «πρόταση», είπα απλώς ότι ρώτησε ο Πρόεδρος . . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σας παρακαλώ, παρακαλώ, παρακαλώ . . .

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ακόμα το ΑΚΕΛ δεν κατέλαβε την εξουσία για να κάμει μονοκομματισμό και ν' απαγορεύει στους Βουλευτές να ομιλούν από το βήμα. Αυτό είναι πρωτάκουστο πλέον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ να αφήσουμε τον ομιλητή να συνεχίσει την ομιλία του.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εάν ο κ. Φάντης θέλει να κάμει δικτατορία από τώρα να μας το πει. Εάν όχι, να μου επιτρέψετε να μιλώ όπως μιλούν όλοι.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Όχι όμως ανακρίβειες.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έχει δικαίωμα τις ανακρίβειες εκ των υστέρων, αν μπορεί, που δεν θα μπορεί, να τις αναιρέσει.

Μας ελέχθη ακόμη, και δεν ξέρω πώς το ξέρει ο κ. Φάντης, ότι ενώ η Βουλή συνεδρίαζε ο Πρόεδρος της Βουλής κάλεσε τον κ. Κληρίδη και τον κ. Γαλανό για να παν να συζητήσουν περί συνεργασίας και συνεξουσίας με αρνητικά τελικά αποτελέσματα, όπως ο ίδιος τουλάχιστον ανέφερε στη Βουλή. Δηλαδή, τι παρουσιάζεται σαν θέμα; Ότι αυτή η Βουλή, αυτό το Σώμα αντί να δίνει τα σωστά μηνύματα στο λαό, αντί αυτές οι εκλογές να στραφούν προς τη σωστή κατεύθυνση του τι θα κάνουμε με την κατοχή, τι θα κάνουμε με τον Τούρκικο επεκτατισμό, τι θα κάνουμε με τους κινδύνους τους οποίους αντιμετωπίζει αυτός ο λαός, μας λεν περί νομής, κατανομής, ανακατανομής, διανομής εξουσίας, λες και ο λαός το μόνο που ενδιαφέρεται είναι ποιος θα βρίσκεται στην προεδρική καρέκλα ή ποιος δεν θα βρίσκεται στην προεδρική καρέκλα, ή ποια θέματα θα πρέπει να τον απασχολούν και ποια πολιτική θα πρέπει να ακολουθηθεί από την ά ή την β πλευρά! Εν πάση περιπτώσει, δεν θάμπαινα σ' αυτό το θέμα αν τούτο δεν είχε θιγεί, γιατί ασφαλώς δεν είναι στόχος αυτού του νομοσχεδίου να καταπιασθεί με το Κυπριακό θέμα. Ναι, υπάρχουν μερικά προβλήματα που πρέπει με ειλικρίνεια να συζητηθούν. Η εντύπωση που εδόθη ακόμα και στις κατ' ιδίαν συσκέψεις των Αρχηγών και εκπροσώπων των Κομμάτων ήταν ότι οι εκλογές επρόκειτο να γίνουν το Μάιο ή τον Ιούνιο· επίσης ότι πράγματι θα υπήρχαν οι πιθανότητες και τα χρονικά διαστήματα για να μπορέσουμε να κάνουμε οποιεσδήποτε προτάσεις θέλαμε για την αλλαγή του εκλογικού νόμου. Αυτό δεν έγινε. Και ενώ αυτό το πράγμα γινόταν μερικές μέρες πριν, μερικές μέρες αργότερα, από τις εφημερίδες διαβάζαμε για την ημερομηνία εκλογών. Δεν έχουμε καμιά ένσταση, αλλά λέω τον τρόπο με τον οποίο πληροφορηθήκαμε για πρώτη φορά ότι θα γινόντουσαν εκλογές το Δεκέμβρη.

Σωστά μας λεν ότι το μήνυμα που θέλουν να μεταδώσουν είναι ότι υπάρχει κρίση και ότι αυτές οι βουλευτικές εκλογές θα πρέπει ν' αποτελέσουν το προστάδιο πρόωρων Προεδρικών εκλογών, και εμείς δεν έχουμε καμιά ένσταση, και το δηλώνω επίσημα, για πρόωρες Προεδρικές εκλογές. Όμως θα θέλω να ρωτήσω, υπάρχουν μαγικές ημερομηνίες που μεταδίδουν αυτό το μήνυμα, αν στόχος είναι απλώς να μεταδοθεί προς τον Πρόεδρο από την πλειοψηφία του Σώματος η αναγκαιότητα για πρόωρες Προεδρικές εκλογές; Ποια είναι η μεγάλη σημασία της 8ης Δεκεμβρίου ή της 19ης Ιανουαρίου, αν αυτό θα εξασφαλίσει το δικαίωμα ψήφου στα 12% του εκλογικού Σώματος; Εδώ γινόταν συναγωνισμός από όλα τα Κόμματα να πείσουν ότι εκείνοι πρώτοι έθεσαν το θέμα της παραχώρησης ψήφου στους δεκαοκτάχρονους. Εγώ θέλω να είμαι ευθύς και τίμιος προς όλους, προς όλα τα Κόμματα ευθύς εξ αρχής, και εμείς δεν μονοπωλούμε αυτό το θέμα· ήταν πράγματι υπέρ της απόψεως ότι θα έπρεπε να δοθεί το

δικαίωμα ψήφου στους 18ρηδες. Μας είπαν ότι υπήρχαν συνταγματικά κωλύματα επανειλημμένα εμείς προτείναμε την τροποποίηση του Συντάγματος αλλά με τον αριθμό των Βουλευτών της ΕΔΕΚ ασφαλέστατα θα ήταν αφελές να εισάξουμε τροπολογία όταν γνωρίζαμε ότι δεν υπήρχε ακόμα ως τότε διάθεση από άλλα Κόμματα να υπερψηφίσουν αυτή την τροπολογία. Όταν απεδείχθη ότι τέτοια διάθεση υπήρχε πράγματι, έγινε σύσκεψη και η πρώτη απόφαση ήταν η τροποποίηση του Συντάγματος. Αυτά που ελέχθησαν από το βήμα από τον κ. Κληρίδη και από άλλους είναι ορθά, ότι πράγματι η Γενικός Εισαγγελέας συμβούλεψε ότι αντί τροπολογίας του Συντάγματος θα μπορούσαμε να προχωρήσουμε με τη μορφή που προχωρήσαμε για την κατοχύρωση του δικαιώματος ψήφου στα 18. Σε καμιά περίπτωση κανένας δεν είπε ότι αν αυτό δεν εξασφαλίσει αυτό το δικαίωμα, δεν θα προχωρήσουμε στην άμεση τροποποίηση του Συντάγματος για να το εξασφαλίσουμε. Δοκιμάσαμε αυτή τη μέθοδο μια και υπεδείχθη νομικός δεν είμαι για να ξέρω αν έπρεπε να γίνει αποδεκτή· εγώ επέμενα στην τροποποίηση του Συντάγματος, όχι σαν νομικός αλλά γιατί την θεωρούσα ευκολότερη. Τώρα αντιλαμβάνομαι ότι από όλα τα Κόμματα κατατίθεται σήμερα πρόταση τροποποίησης του Συντάγματος που να δίνει το δικαίωμα στους 18ρηδες να ψηφίσουν. Στο δικό μας το χέρι είναι να κηρύξουμε αυτό το νομοσχέδιο τώρα επείγον και να το ψηφίσουμε και έτσι να αρχίσει αμέσως η διαδικασία της παραχώρησης ψήφου σ' εκείνους που είναι σήμερα στην ηλικία των 18. Τι εμποδίζει αν πράγματι πειθόμεθα ότι τα χρονικά περιθώρια από τώρα μέχρι τις 8 του Δεκέμβρη είναι περιορισμένα—και πιστεύω πως υπάρχουν κάποια επιχειρήματα ότι τεχνικά δεν είναι δυνατόν μέχρι τότε να εξασφαλιστεί αυτό το δικαίωμα—να αναβάλει η Βουλή τις εκλογές για μερικές βδομάδες, αφού το μήνυμα που θέλει να μεταδώσει στον Πρόεδρο δεν παύει να είναι το μήνυμα για το οποίο πράγματι κάνει τις πρόωρες βουλευτικές εκλογές και με αυτό τον τρόπο να μη στερήσει το δικαίωμα σ' αυτά τα παιδιά να ψηφίσουν; Δεν είναι αρκετό να λέμε ότι πρέπει να εξασφαλιστεί σ' αυτά τα παιδιά το δικαίωμα να ψηφίσουν, επειδή δίνουν τη ζωή τους για την πατρίδα. Αυτό μου θυμίζει τα «πρέπει», και τα «θα». Εδώ και τώρα να εξασφαλίσουμε αυτό το δικαίωμα, σ' αυτές τις εκλογές, διαφορετικά δικαιολογημένα θα μας θεωρήσουν υποκριτές γύρω απ' αυτό το θέμα. Και θα ήταν εντελώς μεγαλύτερη υποκρισία αν αυτή η Βουλή αλλοιώσει το Σύνταγμα για τις επόμενες βουλευτικές εκλογές. Αν αυτή η Βουλή δεν είναι έτοιμη να κατοχυρώσει αυτό το δικαίωμα τώρα στους 18χρονους, είναι περιττό να προβεί στην τροποποίηση του Συντάγματος· ας αφήσει την επόμενη Βουλή να πάρει τις δικές της ευθύνες.

Μας ελέχθη από τον κ. Φάντη ότι αν η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου δεν ήταν αρνητική θα δεχόντουσαν να προχωρήσουμε με τους 18ρηδες. Μα, τα χρονικά πλαίσια θα ήταν τα ίδια. Σήμερα μπορούμε να τροποποιήσουμε το Σύνταγμα και από σήμερα ν' αρχίσει η διαδικασία για την εγγραφή των 18χρονων. Τι σχέση έχει η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου αν πράγματι ειλικρινά θέλουμε να κατοχυρώσουμε αυτό το δικαίωμα;

Εμείς πάντα υποστηρίζαμε την απλή αναλογική και μια περιφέρεια αλλά δεν είναι η ώρα πράγματι για συζήτηση αυτών των θεμάτων. Δέχομαι ότι, εφόσον η πλειοψηφία της Βουλής φαίνεται να μην την ευνοεί, μια μακρά συζήτηση και άσκοπη θα ήταν και ίσως επιβαρυντική του θέματος, γιατί ίσως να υπάρξουν σοφότερες σκέψεις αν αργότερα με νηφαλιότητα εξεταστεί αυτό το θέμα σωστά.

Όσον αφορά την κατανομή των εδρών, ναι, είναι σωστό το πληθυσμιακό κριτήριο και κανένα άλλο. Και αν υπήρχαν αυτή τη στιγμή πραγματικές απογραφές πληθυσμών δεν θα είχαμε καμιά άλλη διέξοδο από του να δεχθούμε τα πληθυσμιακά και μόνο κριτήρια παρά το γεγονός ότι σε μερικές χώρες δεν είναι τα μόνα. Στη Γαλλία, π.χ., οι αγροτικές περιοχές βγάζουν βουλευτή με πολύ μικρότερο αριθμό ψηφοφόρων παρά στις πόλεις γιατί πιστεύουν ότι υπάρχει μεγαλύτερη περιφέρεια, γιατί πιστεύουν ότι οι αποστάσεις και τα προβλήματα είναι διαφορετικά. Αλλά εδώ στην Κύπρο με τις μικρές αποστάσεις θα δεχόμουν μόνον τα πληθυσμιακά κριτήρια. Και σ' αυτό θα πρέπει να ρωτήσουμε, γιατί το Τμήμα Στατιστικής εν γνώσει του ότι κάθε λίγο έχουμε εκλογές και από τόσο καιρό είχαμε πει ότι αλλάξαμε τον αριθμό των Βουλευτών δεν φρόντισε να έχει τα απαιτούμενα στοιχεία; Ο αριθμός των ψηφοφόρων δεν είναι απόλυτο κριτήριο, και σ' αυτό πρέπει να είμαστε ειλικρινείς. Εδώ τουλάχιστον θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι αγροτικές περιοχές συνήθως έχουν μεγαλύτερη γεννητικότητα, μεγαλύτερο αριθμό τέκνων από τις αστικές περιοχές. Και είναι πολύ πιθανόν μια πληθυσμιακή απογραφή να δείξει ότι οι αγροτικές περιοχές πληθυσμιακά έχουν κάποια διαφοροποίηση. Δεν ισχυρίζομαι ότι αυτή η διαφοροποίηση είναι μεγάλης εκτάσεως αλλά έχουν κάποια διαφοροποίηση. Όταν δε σκεφθεί κανείς ότι μιλούμε για δέκατα της μονάδας, δηλαδή όταν μια επαρχία έχει τόσα και 48 δέκατα, η άλλη έχει τόσα και 62, ξέρω γω, δέκατα, δεν μιλούμε για μεγάλα ποσοστά, μιλούμε για μικρά ποσοστά. Γι' αυτό επειδή και η Πάφος είναι η πιο απομακρυσμένη περιοχή, εγώ δεν θα έβρισκα παράλογο, με βάση τα πληθυσμιακά κριτήρια και με αυτή τη διαφοροποίηση, να δώσουμε πέντε έδρες στην Πάφο.

Όσον αφορά τώρα τους σταυρούς προτίμησης εγώ δεν θέλω να μπω στις ίδιες αντιδικίες και να ρωτώ γιατί άλλαξαν γνώμη οι μεν και γιατί άλλαξαν γνώμη οι δε. Όμως ένα πράγμα πρέπει να πω. Εάν μόνιμα έχει αλλάξει γνώμη το ΔΗΚΟ, δέχομαι την αλλαγή, γιατί είναι δικαίωμα κάποιου Κόμματος αναλύοντας οποιοδήποτε θέμα να διαφοροποιήσει τη θέση του. Εάν το ΑΚΕΛ έχει μόνιμα διαφοροποιήσει τη θέση του και πάλιν εγώ θα δεχόμουν αυτό ως μια τοποθέτηση. Κανένας δεν έχει δικαίωμα να λέει σε κάποιο Κόμμα ότι επειδή είχε την α ή β τοποθέτηση θα πρέπει να τη διατηρήσει επ' αόριστο. Εκεί που υπάρχει ένα πρόβλημα είναι ότι το ΑΚΕΛ μας λέει ότι διατηρεί την ίδια άποψη αλλά δεν ψηφίζει αυτή τη φορά υπέρ της άποψης αυτής, γιατί θα έχουμε καθυστερήσεις. Φοβούμαι ότι αυτό δεν ευσταθεί. Ποια καθυστέρηση; Εδώ είναι ένα ναι ή ένα όχι. Ούτε αλλαγή του Νόμου χρειάζεται ούτε άλλες διαδικασίες χρειάζονται, ούτε οποιεσδήποτε νέες αλλαγές. Με ένα ναι ή με ένα όχι μπορεί κανείς να ψηφίσει υπέρ ή εναντίον των σταυρών προτιμήσεως. Από αυτής της πλευράς δεν είναι θέμα να επέμβουμε στο δικαίωμα οποιουδήποτε Κόμματος να καθορίσει τη θέση του επί ενός θέματος ουσίας, αλλά ως επιχείρημα δεν είναι πειστικό το ότι πράγματι θα μπορούσαν να δημιουργηθούν προβλήματα και αναβολές αν και εφόσον αλλάξουμε το θέμα του σταυρού προτίμησης.

Ελέχθη από τον κ. Κληρίδη, ορθά, ότι δεν πρέπει να γίνονται αλλαγές εκλογικού νόμου προ των εκλογών. Όμως θα πρέπει να υπενθυμίσω ότι η ημερομηνία των εκλογών δεν ήταν αυτή. Εγώ είπα ότι δεν είμαι εναντίον των πρόωγων εκλογών, αλλά η ημερομηνία των εκλογών δεν ήταν αυτή, και είχε προαποφασισθεί, όταν αποφασίζαμε για το νέο αριθμό εδρών, ότι θα διδόνταν η ευκαιρία στα Κόμματα να συζητήσουν οποιεσδήποτε προτάσεις για αλλαγή του

εκλογικού νόμου. Εντάξει, τώρα δεν είναι δυνατόν να γίνουν βασικές τροπολογίες αλλά τροπολογίες που να μην δικαιολογούν καθυστερήσεις δεν νομίζω ότι θα πρέπει να αποκλείονται. Σαν θέμα αρχής συμφωνώ ότι στις παραμονές εκλογών δεν είναι ορθό να γίνονται βασικές αλλαγές στον εκλογικό νόμο. Υπάρχουν ορισμένα προβλήματα για τα οποία πρέπει να είναι κανείς προσεκτικός, ότι οι οποιοσδήποτε περιστασιακές πλειοψηφίες σε μια Βουλή—και αναφέρομαι και στην περιστασιακή πλειοψηφία μεταξύ ΑΚΕΛ και ΔΗΚΟ και στην τωρινή περιστασιακή πλειοψηφία μεταξύ ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ—δεν θα πρέπει κατ' ουδένα τρόπο να υπονομεύουν τις δημοκρατικές διαδικασίες, γιατί αυτό δεν θα το πληρώσει το ένα ή το άλλο Κόμμα, θα το πληρώσει η ίδια η Βουλή, οι δημοκρατικές διαδικασίες, ο ίδιος ο λαός.

Ελέχθη κάτι για τη νόθευση με αυτό κλείω. Πράγματι πρέπει να φροντίσουμε όλοι οι εκλογές να είναι αδιάβλητες. Εμείς επανειλημμένα είχαμε προτείνει σ' αυτό το Σώμα οι εκλογές να διεξάγονται από Υπουργό Εσωτερικών ο οποίος να είναι πρόσωπο κοινής εμπιστοσύνης των Κομμάτων. Αυτή ήταν η πάγια θέση μας. Αν υπάρχει κι' άλλος Υπουργός ο οποίος βρίσκεται εμπλεγμένος δεν έχουμε ένσταση αλλά στην Κύπρο ο Υπουργός ο οποίος ουσιαστικά διεξάγει τις εκλογές είναι ο Υπουργός Εσωτερικών. Δυστυχώς τότε δεν υπήρχε από μερικά Κόμματα η ίδια τοποθέτηση που υπάρχει σήμερα και έτσι η άποψή μας ότι θα έπρεπε τότε να υπήρχε αυτή η διασφάλιση δεν εφαρμόστηκε. Εμείς λέμε να εφαρμοστεί. Είμαστε υπέρ οποιασδήποτε διασφάλισης για το αδιάβλητο των εκλογών. Το ίδιο ισχύει για τα εκλογικά επιτελεία τα οποία αποτελούν διακωμώδηση της ημέρας των εκλογών. Από την Παρασκευή κλείνουν τα πάντα για να μην γίνονται συζητήσεις και να μην μπορούν να επηρεαστούν πλέον οι ψηφοφόροι, αλλά έξω από τους τόπους της ψηφοφορίας τα εκλογικά κομματικά επιτελεία μετατρέπουν την υπόθεση σε παζάρι. Και ακόμα θα υπενθυμίσω αυτό το Σώμα για τις καλούμενες μηχανικές πλειοψηφίες όταν από αυτό το βήμα ανέφερα συγκεκριμένα γεγονότα εκβιασμών μελών της Αστυνομίας που εκβίασαν γυναίκες τη απουσία του συζύγου τους και κινδυνεύαμε να έχουμε πράξεις βίας, γιατί αντιλαμβάνεστε τι σημαίνει για ένα χωριάτη όταν μπαίνει στο σπίτι του ο άλλος χωρίς να ρωτήσει. Όταν συγκεκριμένα γεγονότα αναφέρθηκαν δεν επετράπη καν η συζήτησή τους και έγινε αποδεκτή η άποψη του Διευθυντή της Αστυνομίας ότι όλα είναι καλά για τις εκλογές.

Ας θυμηθούμε αυτή την τοποθέτηση γιατί όπως είπα οι μηχανικές πλειοψηφίες στρέφονται εναντίον της Δημοκρατίας και του καθενός από μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές που θα ήθελαν να πρωτολογήσουν; Ο κ. Αναστασιάδης και μετά ο κ. Σαββίδης.

Γ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Εγώ θάθελα να κάμω μια διόρθωση απλώς.

Επειδή έχει αναφερθεί ένα επιχείρημα το οποίο στηρίζεται πάνω σε λανθασμένα στατιστικά δεδομένα, θα ήθελα να επισύρω την προσοχή των συναδέλφων για να το λάβει υπόψη και ο κ. Λυσσαρίδης ο οποίος το ανέφερε και άλλα Μέλη της Βουλής.

Ο κ. Λυσσαρίδης είχε αναφέρει ότι το καλύτερο και πλησιέστερο κριτήριο είναι ο αριθμός των ψηφοφόρων, εφόσον δεν υπάρχουν άλλα. Πρέπει να πω όμως ότι οι Στατιστικές Υπηρεσίες έχουν και άλλα στοιχεία τα οποία πρέπει να

ληφθούν υπόψη και τα άλλα στατιστικά στοιχεία τα οποία έχουν οι αρμόδιες Υπηρεσίες διαφεύδουν το επιχείρημα ότι η Πάφος ως αγροτική περιοχή έχει μεγαλύτερη γεννητικότητα ή ότι λόγω αυτής της γεννητικότητας έχει μεγαλύτερες οικογένειες. Υπάρχει εδώ ο πέμπτος τόμος της απογραφής των νοικοκυριών που έγινε το 1982, και αναφέρεται ακριβώς το αντίθετο, ότι δηλαδή η Πάφος έχει τα μικρότερα νοικοκυριά της Κύπρου. Επομένως θα πρέπει να έχει σε αναλογία πληθυσμού τη μεγαλύτερη αναλογία ψηφοφόρων. Ακριβώς γιατί είναι λανθασμένη η εικασία ότι στα χωριά υπάρχει μεγαλύτερη γεννητικότητα. Θα το διαβάσω αυτό· υπάρχει σε τρεις γραμμές· δημοσιεύτηκε στις εφημερίδες πριν δέκα μέρες, γι' αυτό το είχα υπόψη μου και ζήτησα σήμερα αυτή την απογραφή.

Υπάρχουν πράγματι περιοχές αγροτικές, χωριά αγροτικά, που έχει 20 χρόνια να γίνουν γάμοι και καταλαμβαίνετε πόσο λίγα παιδιά υπάρχουν σ' αυτά τα χωριά που έχει 20 χρόνια να γίνουν γάμοι. Σε άλλα χωριά βέβαια έχουν μειωθεί οι γάμοι σε μεγάλο ποσοστό την τελευταία εικοσαετία ή εικοσιπενταετία. Στον πρόλογο της στατιστικής αυτής αναφέρεται ακριβώς αυτό το οποίο έχει δημοσιευτεί στις εφημερίδες πριν μερικές μέρες.

Μεταφράζω πρόχειρα στα ελληνικά: «Το μέσο μέγεθος του νοικοκυριού»—αναφέρεται στην Πάφο όλος ο τόμος—«έχει υποβιβασθεί από 3,65 το 1976 στο 3,28 το 1982, το οποίο παραμένει το πιο χαμηλό από όλες τις επαρχίες».

Συνεχίζει πάρα κάτω για να πει ότι η κατανομή των νοικοκυριών κατά μέγεθος έδειξε μια αύξηση στον αριθμό των νοικοκυριών με ένα, δύο, τρία και τέσσερα πρόσωπα και μια μείωση στον αριθμό των νοικοκυριών με πέντε ή έξι και περισσότερα πρόσωπα τόσο σε απόλυτους αριθμούς όσο και επί τοις εκατόν.

Τα νοικοκυριά με δυο πρόσωπα παραμένουν τα πιο συνηθισμένα στην επαρχία της Πάφου, αντιπροσωπεύοντας 26,9% των νοικοκυριών το 1982 σε σύγκριση με 24% το 1976.

Σ' όλες τις άλλες επαρχίες τα νοικοκυριά με τέσσερα πρόσωπα είναι τα πιο συνηθισμένα.

Επομένως θα υπάρξει μια διαφορά μεταξύ ψηφοφόρων και πληθυσμού, υπέρ της Πάφου όμως, πράγμα που δεν πιστεύω ότι οποιαδήποτε επαρχία θα είναι τόσο μεγάλη που να επηρεάζει τον αριθμό των Βουλευτών, ο οποίος σχετικά είναι μικρός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης και μετά ο κ. Παπαδημητρίου.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ακούοντας κάποιος τον κ. Γαλανό που μίλησε προηγουμένως, είχε την εντύπωση ότι μιλούσε σε κανένα πανεπιστήμιο κάνοντας τη διατριβή του περί δημοκρατίας και ότι επρόκειτο να τον ανακηρύξουν διδάκτορα, όχι δικτάτορα, διδάκτορα, διορθώνω, αλλά δυστυχώς στη συνέχεια με τις αντιλήψεις του κ. Γαλανού ειλικρινά πιστεύω ότι θα τον απέρριπταν και δεν θα έπαιρνε ούτε το δίπλωμα ούτε το προδίπλωμα της διδακτορικής διατριβής γιατί απέτυχε.

Κύριοι συνάδελφοι, παρακολουθείστε λογική της Κυβέρνησης και λογική του κυβερνώντος Κόμματος. Η Κυβέρνηση φυσικά με τη συμβουλή του Δημοκρατικού Κόμματος αρχικά μέτρησε και ξαναμέτρησε τη δύναμή της σε όλες τις επαρχίες. Είδε ότι στην Πάφο έχει κάποια υπεροχή και αποφάσισε ότι η Πάφος έπρεπε να μετατραπεί σε Νότιο Αφρική της Κύπρου. Η Πάφος έπρεπε να είναι η εκλεκτή

φυλή, έπρεπε να είναι οι λευκοί της Κύπρου κι' εμείς οι υπόλοιποι οι μαύροι. Στην Αφρική οι μαύροι αγωνίζονται για ισότητα της ψήφου, στην Κύπρο η Κυβέρνηση της Δημοκρατίας και το Δημοκρατικό Κόμμα αγωνίζονται για την κατάργηση της ψήφου. Με βάση το Κυβερνητικό νομοσχέδιο, κύριοι συνάδελφοι, σε κάθε 3,000 Παφίτες αντιστοιχεί ένας βουλευτής ενώ πάντες οι λοιποί υπήκοοι κάθε 6,500 δικαιούνται ένα βουλευτή. Αυτή ήταν η λογική της Κυβέρνησης. Τόσο δε ισχυρή ήταν η λογική που ούτε το ΔΗΚΟ δεν άντεξε και στο τέλος υποχρεώθηκε να υποχωρήσει και να μας πει, «δεν πειράζει, δεχόμαστε και 5 βουλευτές στην Πάφο». Αλλά και πάλιν λυπούμαστε κύριοι του ΔΗΚΟ γιατί φαίνεται ότι και η αριθμητική σας πάσχει όταν πρόκειται να κακοποιήσετε τη Δημοκρατία, και η αντίληψή σας για τη Δημοκρατία, όταν βρίσκεσθε σε μειονεκτική θέση, είναι τέτοια που ειλικρινά προκαλεί δέος, προκαλεί κυριολεκτικά οποιοδήποτε ακόμα και σ' αυτά τα ρατσιστικά καθεστώτα.

Μας είπαν ότι πρέπει να πάρουμε την κατανομή των εδρών με βάση την πληθυσμιακή αναλογία και ότι αυτά είναι και τα διεθνή δεδομένα. Εκείνο που δεν μας είπε ο κ. Γαλανός είναι κάθε πόσα χρόνια γίνεται δημογραφική απογραφή του πληθυσμού σε άλλα κράτη. Και ανεφέρθη στο 1973. Γιατί δεν πήγε πιο πίσω στο 1960 ο κ. Γαλανός; Το 1960 η κατανομή των εδρών έγινε ακριβώς με βάση τις πληθυσμιακές αναλογίες. Τότε η Πάφος ήταν πολυπληθέστερη και η Λάρνακα είχε λιγότερο πληθυσμό. Έτσι λεν οι στατιστικές' έτσι έγινε ακριβώς. Η Πάφος πήρε 4 έδρες και η Λάρνακα πήρε 3 γιατί είχε περισσότερο πληθυσμό η Πάφος και λιγότερο η Λάρνακα.

Μας είπαν ακόμα το άλλο θεώρημα. Φυσικά ο κ. Γαλανός είναι ελεύθερος να το πει. Διερωτούμαι όμως αν ο κ. Παπαδημητρίου θα μπορεί να το επαναλάβει, γιατί ο κ. Παπαδημητρίου πιστεύω επισκέπτεται τα χωριά της επαρχίας του ενώ ο κ. Γαλανός δεν νομίζω' είναι αστός. Μας είπε ότι ο αγροτικός πληθυσμός ή οι αγροτικοί πληθυσμοί είναι πολυπληθέστεροι γιατί είναι πολύτεκνοι οι αγρότες. Αν πήγαινε στα χωριά θα διαπίστωνε ότι τα χωριά μας και η ύπαιθρος μας έχουν καταντήσει γηροκομεία. Συνεπώς οι γέροι δεν κάνουν παιδιά και όσο πάει λιγοστεύουν οι κάτοικοι, ερημώνονται οι κοινότητες της υπαίθρου, δεν αυξάνονται, κύριε Γαλανέ, και αν εκάμνετε τον κόπο να πάτε σε μερικά χωριά είτε της Λεμεσού είτε της Πάφου θα διαπιστώνετε ότι εκεί όπου άλλοτε υπήρχε εξατάξιο Δημοτικό σχολείο σήμερα δεν υπάρχει, εξ ου και το εύρημα της συμπλεγματοποίησης των σχολείων. Τι ήταν αυτό το εύρημα της συμπλεγματοποίησης; Λόγω του ότι διαλύονται οι κοινότητες και δεν είναι σε θέση να απασχολήσουν πλέον διδασκάλους από μόνες τους γιατί υπάρχουν μόνο δύο ή τρία παιδιά σε κάθε χωριό, γίνεται σύμπλεγμα κοινοτήτων, σχολεία συμπλέγματος κοινοτήτων στα οποία στέλλονται τα ανήλικα. Συνεπώς το επιχείρημα για αύξηση του αγροτικού πληθυσμού καταρρέει από μόνο του' απλούστατα δικαιολογούμε τον κ. Γαλανό γιατί ως αστός δεν καταδέχεται την ύπαιθρο. Αν την καταδεχθεί, θα πάρει την απάντηση από τους γέρους που ζουν εκεί και θα έλθει μεταμορφωμένος για να εισηγηθεί ίσως ακόμα λιγότερες έδρες για την Πάφο.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

'Όχι κι' έτσι.

(Γέλωτες)

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εγώ δεν εισηγούμαι εν πάση περιπτώσει, για να παρηγορήσω τους Παφίτες συναδέλφους και πολίτες, τη μείωση του αριθμού των 4 εδρών' τουναντίον, μακάρι

να υπάρχει η δυνατότητα να αυξηθούν, αλλά με βάση σωστά κριτήρια, τα κριτήρια της ίσης ψήφου.

Και έρχομαι στο θέμα της ηλικίας των 18 χρόνων. Εδώ είναι που δεν έχει καμιά σχέση το ΔΗΚΟ με τη δημοκοπία! Μα είπαν ότι επιθυμούν και θέλουν να γίνουν εδώ και τώρα οι εκλογές με τους 18χρονους να έχουν το δικαίωμα της ψήφου. Την ίδια ώρα που ο Υπουργός Εσωτερικών, που δεν είναι άλλος από στέλεχος του Κόμματός τους, τους πληροφορούσε ότι θέλει τρεις τουλάχιστον μήνες για την εγγραφή των ψηφοφόρων, την ίδια ώρα, ή μισή ώρα προηγουμένως, είχαν συναποφασίσει στο Γραφείο του Προέδρου της Βουλής ότι δέχονται τις εκλογές στις 8 του Δεκέμβρη. Ας έλθουν επίσημα να μας πουν ότι μέχρι τις 8 του Δεκέμβρη είναι δυνατόν να ετοιμαστούν οι εκλογικοί κατάλογοι των 18ρηδων και τότε να είστε σίγουροι ότι θα μεταβάλουν απόφαση· τότε να είστε σίγουροι ότι θα εύρουν άλλο εύρημα. Παλιά έλεγαν ότι κάνουμε πρόωρες βουλευτικές εκλογές, μετά είπαν να κάμουμε δημοψήφισμα και κάθε φορά βρίσκουν και κάτι άλλο. Ειλικρινά διερωτώμουν κάποτε πως προήλθε η λέξη ΔΗΚΟ· και αν κύριοι ετυμολογήσετε τη λέξη «δικολάβου» τότε θα αντιληφθείτε από που έλαβαν το όνομα ΔΗΚΟ. Μόνο με δικολαβισμούς μπορούν να επιβιώσουν πιστεύω. Αλλά δυστυχώς οι δικολάβου ήταν οι κακές μορφές, οι κακοί δικηγόροι, οι μη δικηγόροι μάλλον, οι προσποιούμενοι τους δικηγόρους, και αυτοί σήμερα εξέλιπαν· δεν έχουν δικαίωμα άσκησης επαγγέλματος και συνεπώς και σεις δυστυχώς έχετε εκλείψει από την πολιτική ζωή. Ο λαός θα σας απορρίψει, και το λέω γιατί εάν όντως επιτρέπεται να ψηφίσουν οι 18χρονοι στις 8 του Δεκέμβρη θα εκπλήττεστο, γιατί από το 12% των 18χρονων το 50% τουλάχιστον ανήκει στο Δημοκρατικό Συναγερμό. Συνεπώς αν ένα Κόμμα ζημιώνει εξαιτίας των τεχνικών δυσκολιών από τις εκλογές στις 8 του Δεκέμβρη, αυτό είναι ο Δημοκρατικός Συναγερμός και όχι το ΔΗΚΟ που κόπτεται δήθεν για τους 18χρονους. Αν δεν θέλαμε να ψηφίσουν οι 18χρονοι, κύριοι του ΔΗΚΟ, δεν θα τους δίναμε το δικαίωμα στον περί Δήμων Νόμο· ήδη τους έχουμε παραχωρήσει το δικαίωμα και θα το ασκήσουν στις δημοτικές εκλογές, αλλά θέλω να σας παρηγορήσω, αν αυτό είναι παρηγοριά, λέγοντας ότι θα το ασκήσουν και στις πρόωρες Προεδρικές. Συνεπώς μην ανησυχείτε για την τύχη των 18χρονων. Θα το ασκήσουν το δικαίωμα να ψηφίσουν και θα σας απαντήσουν στη δημοκοπία και στη συμπεριφορά σας απέναντί τους. Δεν είναι αρκετά μερικά λόγια από του βήματος της Βουλής ότι δήθεν τώρα θυμηθήκατε τους 18χρονους. Όταν από πρωί·ας μέχρι νυκτός στο στράτευμα τους αγνοείτε, όταν μόνο να δημοκοποιείτε γνωρίζετε, όταν αυτούς που είναι 18 με 20 χρονών και υπηρετούν στην Εθνική Φρουρά δεν τους αναγνωρίζετε παρά μόνο αν έχουν ταυτότητα του ΔΗΚΟ, μην ευελπιστείτε ότι θα πάρετε και την ψήφο τους. Γιατί όμως σήμερα βρισκόμαστε στην αδήριτη ανάγκη να αποκλείσουμε ίσως το δικαίωμα στους 18χρονους να ψηφίσουν; Είναι γιατί δεν το επιθυμούμε ή είναι γιατί δυστυχώς ο ετσιθελισμός του Προέδρου και οι καθόλου πολιτικές συνθήκες μας επέβαλαν ώστε να προσφύγουμε σ' αυτό το οποίο παλαιότερα ζητούσε ο ίδιος, στις πρόωρες βουλευτικές εκλογές, για να τον υποχρεώσουμε ν' αντιληφθεί ότι η νέα Βουλή που θα εκλεγεί θα αλλάξει εν ανάγκη το Σύνταγμα ώστε να οδηγηθεί και σε πρόωρες προεδρικές εκλογές; Είναι οι πολιτικές συνθήκες που επέβαλαν τις πρόωρες βουλευτικές εκλογές και όχι τα οποιαδήποτε άλλα που σας προκαλούν αγωνία. Αλλά για την αγωνία σας απάντηση θα δώσει ο λαός, όχι αυτό που εσείς συμπεραίνετε, και ότι και αν συμπεραίνετε δικαίωμά σας είναι· έτσι είναι, αν έτσι νομίζετε, αν αυτό σας ικανοποιεί, αυτή είναι η απάντηση. Αλλά πιο σωστή απάντηση θα πάρετε στις εκλογές.

Όσον αφορά το σταυρό προτίμησης, ενώ ο κ. Γαλανός εκπλήττετο για την αλλαγή του ΑΚΕΛ, την ίδια στιγμή δεν εκπλήττετο γιατί ο ίδιος άλλαξε, γιατί το Κόμμα του άλλαξε. Την ίδια στιγμή δεν εξεπλάγη γιατί οι ίδιοι άλλαξαν το Κυβερνητικό νομοσχέδιο και τις 7 έδρες στην Πάφο τις έκαμαν 5. Φαίνεται ότι κάποιες διεργασίες γίνονται στο ΔΗΚΟ και πρέπει να εξασφαλιστούν κάποιοι, πρέπει να εκλεγούν κάποιοι και επειδή υπάρχει αντίδραση και επειδή υπάρχει ο κίνδυνος της διάσπασης και της διάλυσης, ο οποίος ήδη είναι εμφανής, έπρεπε να καταργήσουν το σταυρό προτιμήσεως και να βάλουν τους εκλεκτούς κατά την αξιοκρατία του ΔΗΚΟ στα ψηφοδέλτια κατά τρόπο ώστε να μη μπορούν οι οπαδοί τους να εκλέξουν αυτούς που θέλουν αλλά αυτούς που θα τους επιβάλει ο κ. Κυπριανού. Είναι μια μέθοδος αξιοκρατίας στην οποία πάντα το ΔΗΚΟ επίστευε. Οι εκλεκτοί και οι αγαπητοί του Προέδρου να είναι και οι ηγέτες είτε του Κόμματός τους είτε του τόπου πρόβλημα δικό τους. Εν πάση περιπτώσει, εκείνο που πρέπει να φροντίσουν είναι να δουν πώς περισώζουν τα προσχήματα, να σταματήσουν να εισέρχονται στη Βουλή δημαγωγώντας, να σοβαρευτούν και να πάψουν να αγωνιούν. Η απάντηση θα τους δοθεί οριστικά στις 8 του Δεκέμβρη, ημερομηνία που καθορίστηκε με συναίνεσή τους σαν ημερομηνία πρόωρων βουλευτικών εκλογών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδημητρίου.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αξ. κ. Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Φαίνεται ότι είναι μια πραγματικότητα πλέον γιατί πολλοί μας ρωτούν: «Αυτή η Βουλή είναι θέατρο; Γιατί κάποιος ηθοποιός ανεβαίνει κάθε τόσο στο βήμα και κάμνει θεατρινισμούς».

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είναι για τον εαυτό σου που μιλάς;

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ναι, για τον εαυτό μου. «Και θα θέλαμε να ρθούμε να ακούσουμε αυτόν τον ηθοποιό για να πάρουμε γνώση περί ηθοποιίας».

Εκείνο που θάθελα να πω είναι το εξής: Αν καταργείτο ο σταυρός προτίμησης και δεν υπήρχε τέτοιος σταυρός, θα μπορούσε ο αγαπητός φίλος Νίκος Αναστασιάδης να βρίσκεται σ' αυτό το Σώμα;

Είμαι υπέρ του σταυρού προτιμήσεως, γιατί είμαι υπέρ της προσφοράς, υπέρ της αξιοκρατίας. Όχι όμως υπέρ εκείνων οι οποίοι ουδέποτε γνώρισαν δημοκρατία αλλά προσπάθησαν να καταπνίξουν τη Δημοκρατία και έρχονται και ζητούν να κάμνουν μαθήματα και να κατηγορήσουν ένα κόμμα ότι δήθεν καταργεί τη δημοκρατία.

Μίλησε ο αγαπητός φίλος Αναστασιάδης για την υπογεννητικότητα της Πάφου και ότι δεν υπάρχει. . .

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Όχι, δεν μίλησα εγώ για υπογεννητικότητα.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Και ο ένας και ο άλλος. Ότι δεν υπάρχει τρόπον τινά αύξηση του πληθυσμού γιατί δεν κάμνουν παιδιά. Εγώ δόξα σοι ο Θεός έκαμα τέσσερα παιδιά.

(Γέλωτες)

Αλλά απ' αυτό το γεγονός πρέπει να βρούμε τα αίτια τα οποία δημιούργησαν αυτή την κατάσταση στην επαρχία Πάφου, να μην υπάρχει δηλαδή αύξηση του πληθυσμού σ' αυτή την επαρχία. Από τον καιρό και της Αγγλοκρατίας αλλά και της Δημοκρατίας υπήρξε μια τόση παραμέληση αυτής της επαρχίας που αναγκάστηκαν οι Παφίτες να μετακινηθούν, να παν σε διάφορες πόλεις ή να παν στο εξωτερικό και να βρεθεί η επαρχία αυτή στην κατάσταση που βρίσκεται σήμερα. Διαπιστώνεται ότι η αύξηση του πληθυσμού το 1960 ήταν τέτοια που της έδωσε βάσει της πληθυσμιακής αναλογίας τις τέσσερις έδρες τότε. Και εάν ήλθε το κυβερνητικό Νομοσχέδιο να κάμει αυτή την ανακατανομή των εδρών είναι βάσει εκείνων των στοιχείων· βάσει εκείνης της αναλογίας και βάσει της αναγωγής στη μονάδα βρήκε ότι έπρεπε να είναι αυτή η νέα κατανομή των εδρών. Δεν το έκαμε σκόπιμα για να ευνοήσει το ΔΗΚΟ στην Πάφο. Και χαιρόμαστε ιδιαίτερα γιατί έγινε πολύς λόγος και όλοι οι ομιλητές αναφέρθηκαν ιδιαίτερα στην Πάφο και όλη η αγωνία γι' αυτό ιδιαίτερα το Νομοσχέδιο αφορά την κατανομή των εδρών και γιατί η καταραμένη Πάφος να πάρει τρεις έδρες παραπάνω. Είπαμε ότι έγινε βάσει της τότε πληθυσμιακής αναλογίας διότι δεν υπήρχαν τα στατιστικά δεδομένα πάνω στα οποία να βασιστούν για να κάμουν την ακριβή κατανομή των εδρών. Και το κριτήριο που μεταχειρίζεται σήμερα το ΑΚΕΛ, το οποίο ισχυρίζεται ότι είναι αντικειμενικό κριτήριο, εμείς δεν το δεχόμαστε γιατί δεν μπορεί να θεωρηθεί αντικειμενικό κριτήριο, όπως άλλωστε εξήγησε και ο κ. Γαλανός, εκείνο των εγκεκριμένων ψηφοφόρων που βρίσκονται στους καταλόγους διότι εκπροσωπεί μόνο τους ψηφοφόρους. Ο Βουλευτής εκλέγεται και εκπροσωπεί ολόκληρο το λαό. Εάν υπάρχει μια οικογένεια η οποία δεν έχει ψηφοφόρους, πρέπει γι' αυτή να μην ενδιαφερθούν οι εκπρόσωποι του λαού που θα εκλεγούν;

Συνεπώς το κριτήριο δεν είναι αντικειμενικό. Δεν υπήρχαν άλλα αντικειμενικά στοιχεία ή δεδομένα που να λέγουν ότι η κατανομή των εδρών έπρεπε να γίνει βάσει της πληθυσμιακής αναλογίας. Στατιστικά στοιχεία δεν υπήρχαν. Υπήρχαν ορισμένες μελέτες αλλά δεν παρείχαν τα ακριβή εκείνα τα στοιχεία πάνω στα οποία θα μπορούσε να βασιστεί κανείς για να κάμει την ανακατανομή των εδρών. Η ανακατανομή των εδρών το 1960, έγινε βάσει της πληθυσμιακής αναλογίας και γι' αυτό δόθηκαν και 15 έδρες στην τουρκική κοινότητα και 35 στην ελληνική κοινότητα. Όμως ελέχθη επίσης ότι ο μακαρίτης ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος έκαμε χαρισματική τρόπον τινά έδρα στην Πάφο επειδή ήταν Παφίτης· γι' αυτό και έδωσε μια έδρα περισσότερη.

Επαναλαμβάνω ότι η κατανομή έγινε βάσει της πληθυσμιακής αναλογίας. Η επαρχία αυτή έχει μεγάλη έκταση και πολλές κοινότητες. Υπήρχαν τότες 116 κοινότητες που κατοικούνταν και πλην της μεγάλης εκτάσεως της Επαρχίας υπάρχει και ο παράγων της απόστασης, αν θέλετε, μεταξύ Πάφου και Λευκωσίας. Δεν έγινε καμιά χαρισματική έδρα στην Πάφο.

Σήμερα τα δεδομένα είναι τέτοια που παρά το γεγονός ότι ο πληθυσμός είναι μειωμένος—εμείς δεν το δεχόμαστε ότι είναι μειωμένος—αν έλθομε στην κατανομή εδρών στη νέα πενταετία θα δείτε, αγαπητέ φίλε Νίκο Αναστασιάδη, ότι ο πληθυσμός της Πάφου αυξάνεται ραγδαία γιατί υπάρχει έδαφος για ανάπτυξη· υπάρχουν εκεί έργα υποδομής που έγιναν από τον κόσμο, που έδωξαν οι άλλες καταστάσεις, επί εποχής Κυβερνήσεως Μακαρίου, διότι ο Μακάριος σαν Παφίτης, όπως ελέχθη, δεν ήθελε να ευνοήσει πρώτα την Πάφο, γιατί φώναζαν οι άλλοι οικονομικοί παράγοντες των άλλων επαρχιών και ευνοούσε τις άλλες επαρχίες· ήθελε να αφήσει την Πάφο να την αναπτύξει στο τέλος αλλά δυστυχώς μας έφυγε και άφησε την Πάφο παραμελημένη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μα ευτυχώς που έφυγε· ήταν να τα διαλύσετε τέλεια.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αλλά ήλθαν τα γεγονότα, δημιουργήθηκαν καταστάσεις τέτοιες που πλέον άρχισε η ραγδαία ανάπτυξη της Πάφου και ελπίζουμε ότι τα δεδομένα θα αλλάξουν και θα μπορέσουν να επικρατήσουν εκείνα που πρέπει.

Για να μην μακρηγορώ και επειδή συζητήθηκε κατά κόρον αυτό το θέμα, ήθελα να κάμω μια έντιμη εισήγηση και πιστεύω ότι το Σώμα θα την αποδεχθεί, για να αποδειχθεί πλέον ότι πάμε βάσει των ψηφοφόρων που υπάρχουν στους καταλόγους.

Επειδή από το 1974 που έγινε η εισβολή και μοιράστηκε η Κύπρος η επαρχία Πάφος χειρίζεται τα προβλήματα, όπως ελέχθη και από προηγούμενους ομιλητές, της περιοχής Τηλλυρίας, και υπάρχουν εκεί τέσσερις κοινότητες που έχουν περίπου 1,200 ψηφοφόρους, και επειδή όλα τα προβλήματα της περιοχής Τηλλυρίας, ανεξαρτήτως αν ο αγαπητός συνάδελφος κ. Πέτας την επισκέπτεται—και εμείς επισκεπτόμεθα την περιοχή αυτή—τα επιλαμβάνονται διοικητικώς τα Επαρχιακά Κυβερνητικά Τμήματα της Πάφου—τόσο το Γεωργικό Τμήμα όσο οι Ιατρικές Υπηρεσίες, η Αστυνομία, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και όλες οι άλλες υπηρεσίες της επαρχίας Πάφου πηγαίνουν στην Τηλλυρία και εξυπηρετούν τον πληθυσμό της και τα 60—70% των εκεί κατοίκων αποτείνονται σ' εμάς τουλάχιστον για να λύσουμε τα προβλήματά τους—εισηγούμαστε, εάν και εφόσον είναι δεκτή αυτή η εισήγηση και πρακτικώς εφαρμόσιμη, να μεταποπισθούν οι ψηφοφόροι της περιοχής Τηλλυρίας στην περιφέρεια Πάφου ούτως ώστε το ποσοστό αυτό να έλθει να ισοβαθμίσει με την αναλογία εκείνη που υπάρχει παγκύπρια και να στερηθεί μια έδρα μια άλλη επαρχία, είτε η Λευκωσία είτε η Λεμεσός. Εφόσον είναι το Σώμα που αποφασίζει για την ανακατανομή των εδρών, εναπόκειται στο Σώμα να πάρει αυτή την απόφαση και τα άλλα τα διαδικαστικά και διοικητικά θέματα θά 'ρθει το αρμόδιο Υπουργείο να τα διευθετήσει.

Όσο για το θέμα των δεκαοκτάχρονων, που συζητήθηκε κατά κόρον, εκείνο το οποίο θα ήθελα να προσθέσω είναι ότι όλα τα κακώς έχοντα σ' αυτόν τον τόπο τα επιρρίπτομε στον αθεόφοβο τον Πρόεδρο, ο οποίος δεν κάμνει τον κόπο να φύγει και να πάει στο καλό να μας αφήσει ήσυχους.

(Γέλωτες)

Τα επιρρίπτομε όλα πάνω στον Πρόεδρο· είναι η πέτρα του σκανδάλου για το κάθε τι που θα γίνει σ' αυτό τον τόπο! Αντί να γελούμε, συνάδελφοι, καλύτερα να σοβαρευτούμε για να δούμε τι προβλήματα εθνικά έχουμε σ' αυτό τον τόπο. Φαγωθήκαμε πως θα φάμε τον Πρόεδρο για να καταλάβομε την εξουσία κ.λ.π.

Εάν γίνονταν οι εκλογές βάσει του νόμου που ψήφισε η Βουλή για τους δεκαοκτάχρονους, που όπως φαίνεται είναι αντισυνταγματικός, δεν θα προσβάλλονταν οι εκλογές και θα αναγκαζόμαστε να κάμουμε νέες εκλογές; Αυτά εν ολίγοις και αν χρειασθεί θα επανέλθουμε στο βήμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές οι οποίοι θα ήθελαν να πρωτολογήσουν;

Ο κ. Ντίνος Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, έχει λεχθεί ότι η Βουλή αυτή αντί να συζητά επουσιώδη θέματα θα πρέπει να δώσει στο λαό τα σωστά μηνύματα. Δεν

σκόπευα πράγματι να ομιλήσω, αλλά η πρόκληση ήταν τόσο μεγάλη που θεώρησα κι' εγώ σωστό να δώσω στο λαό τα σωστά μηνύματα, και δη τα σωστά μηνύματα για τις εκλογές που πάμε να κάνουμε.

Το βασικό μήνυμα είναι ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μαζί με την Κυβέρνηση της μειοψηφίας, παρά το ότι η πλειοψηφία του λαού δεν συμφωνεί μαζί του όσον αφορά τη λύση του Κυπριακού προβλήματος και τους χειρισμούς του Κυπριακού προβλήματος, ζητά να προσφύγει στο λαό για τη σχετική απόφαση της Βουλής και ο ίδιος αρνείται να συμμορφωθεί με αυτή την απόφαση. Και αντ' αυτής ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας επρότεινε όχι Προεδρικές εκλογές αλλά Βουλευτικές εκλογές γιατί τα δεδομένα έχουν αλλάξει. Αυτός είναι και ο λόγος για τις πρόωρες βουλευτικές εκλογές που πρέπει να γίνουν τώρα και όχι αύριο. Είναι για να πει ο λαός με τίνος την πολιτική συμφωνά, με εκείνη του Προέδρου της Δημοκρατίας ή με εκείνη της πλειοψηφίας της Βουλής; Ίσως η ετυμηγορία αυτού του λαού αναγκάσει το δημοκράτη Πρόεδρο της Δημοκρατίας και το Κόμμα του να σεβαστούν αυτή τη φορά τη θέληση της πλειοψηφίας. Γι' αυτό και οι πρόωρες βουλευτικές εκλογές έχουν ένα και μοναδικό σκοπό, να αποφανθεί ο λαός με τίνος την πολιτική συμφωνά και να αποφανθεί ο λαός αν θέλει άλλο Πρόεδρο ο οποίος θα ακολουθήσει τέτοια πολιτική που θα βγάλει το Κυπριακό από το αδιέξοδο στο οποίο ο σημερινός Πρόεδρος το έχει οδηγήσει. Αυτό είναι το πολιτικό θέμα των προσεχών βουλευτικών εκλογών. Γι' αυτό και από το βήμα αυτό πρέπει πράγματι να δώσουμε στο λαό τα σωστά μηνύματα. Και αυτό είναι το μήνυμα του ΑΚΕΛ· αυτό είναι το περιεχόμενο των προσεχών βουλευτικών εκλογών.

Εδώ έχει παρουσιαστεί και κατατεθεί σχετική απόφαση από τα τρία κόμματα ότι οι πρόωρες αυτές βουλευτικές εκλογές θα γίνουν στις 8 του προσεχούς Δεκεμβρίου. Φαίνεται όμως ότι το ΔΗΚΟ και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ενώ συμφωνούν στα λόγια για τις 8 Δεκεμβρίου, στα έργα προσπαθούν με ποιο τρόπο οι πρόωρες αυτές εκλογές της 8ης Δεκεμβρίου, οι οποίες οι ίδιοι πριν λίγο καιρό έλεγαν ότι θα πρέπει να γίνουν αμέσως και μας κατηγορούσαν ότι δεν τις θέλαμε τόσο γρήγορα, θα αναβληθούν. Ποια είναι τα δεδομένα γι' αυτό το πράγμα; Το ένα δεδομένο μας το είπε ο κ. Γαλανός. Είπε «φυσικά όσον αφορά το θέμα της κατανομής των εδρών θα αποφασίσει τούτη η πλασματική πλειοψηφία που έχουμε στη Βουλή»—θα επανέλθω σ' αυτό το θέμα—και «φυσικά θα δούμε αν αυτό το πράγμα είναι και συνταγματικό». Δεν είναι τυχαία η πρόταση που κατέθεσε η Εκτελεστική Εξουσία. Στόχος είναι η αναπομπή του νόμου, η επαναψήφισή του από τη Βουλή και η αναφορά του Προέδρου στο Ανώτατο Δικαστήριο για να ερμηνεύσει κατά πόσο αυτός ο Νόμος δεν είναι αντισυνταγματικός. Θέλω να διαβεβαιώσω τον κ. Γαλανό και το Κόμμα του ότι και αυτό το τέχνασμα να χρησιμοποιηθεί, οι βουλευτικές εκλογές θα γίνουν στις 8 του Δεκέμβρη. Η Βουλή θα είναι έτοιμη για να τον επαναψηφίσει και το Ανώτατο Δικαστήριο θα αποφανθεί επ' αυτού πριν από τις 8 του Δεκέμβρη. Είμαστε βέβαιοι για την ετυμηγορία του Ανωτάτου Δικαστηρίου και το ακέραιο της απόφασής του· εμείς τα δεχόμαστε πάντοτε. Παρεμπιπτόντως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν έχει κερδίσει ούτε μια υπόθεση ως τώρα παρά τις αναπομπές που έκαμε.

Το δεύτερο είναι το θέμα των 18χρονων. Το θέμα των 18χρονων δεν θέλω να το επαναλάβω· είναι με συμβουλή της Γενικού Εισαγγελέα που έγινε αυτό το θέμα και το Ανώτατο απεφάνθη ότι είναι αντισυνταγματικός αυτός ο νόμος. Τώρα μας λεν να ψηφίσουμε νέο νόμο με τον οποίο να τροποποιούμε το Σύνταγμα. Και δεν

υπάρχει καμιά αμφιβολία, και ο κ. Λυσσαρίδης το παρεδέχθη, ότι όλα τα Κόμματα θέλουν οι 18χρονοι να έχουν δικαίωμα ψήφου. Τι θα γίνει, κύριοι συνάδελφοι, αν αυτή η τροποποίηση του Συντάγματος αποσταλεί από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας πίσω για επαναψήφιση, μετά σταλεί στο Ανώτατο για να αποφασίσει—και αυτή το φορά δικαιολογημένα γιατί εδώ γίνεται τροποποίηση του Συντάγματος και πρέπει να πάει στο Ανώτατο—και πώς θα ετοιμάζονται εν τω μεταξύ οι κατάλογοι και θα εγγράφονται οι 18χρονοι όταν ο νόμος τον οποίο θα ψηφίσει η Βουλή θα είναι άκυρος, εφόσον θα έχει σταλεί για γνωμάτευση στο Ανώτατο Δικαστήριο και δεν θα έχει δημοσιευθεί; Αυτά τα δυο είναι ο έντεχνος τρόπος για την αναβολή των εκλογών γιατί δεν θέλουν τις εκλογές τώρα, τις θέλουν τον προσεχή Μάη.

Το ερώτημα είναι γιατί; Το ερώτημα είναι γιατί το ΔΗΚΟ, η Εξουσία, δεν τα κατάφερε ακόμα με τα ρουσφέτια της εξαγοράς να κάμει όλη την ετοιμασία, αυτή που ήθελε να κάμει; Χρειάζεται χρόνο, δεν είναι αρκετός ένας μήνας για να γίνει αυτό που προγραμματίζεται; Ένας από τους βασικούς λόγους είναι ότι—δεν είναι τυχαίο αυτό που είπε ο κ. Αναστασιάδης, και είναι αλήθεια—αντιμετωπίζει φυσιολογικά, εγώ λέω, προβλήματα το ΔΗΚΟ. Φοβάται τις προσεχείς εκλογές παρά τις ερωτοτροπίες του με τον Τάσο Παπαδόπουλο και τον Αλέκο Μιχαηλίδη και το Σοφιανό ο οποίος μετατράπηκε σε εθνικό σύμβουλο. Δεν έχουν ολοκληρωθεί όλα αυτά που προγραμματίζονται, γι' αυτό και θέλουν τις εκλογές του χρόνου.

Κύριοι συνάδελφοι, σ' αυτό το Σώμα η έννοια της Δημοκρατίας ταλαιπωρείται καθημερινά. Για τον κ. Γαλανό κάθε πλειοψηφία η οποία δεν περιλαμβάνει τον ίδιο και το Κόμμα του είναι περιστασιακή πλειοψηφία· είναι πλειοψηφία που αν θέλετε καταπατεί τη Δημοκρατία. Μόνον όταν στην πλειοψηφία αυτή είναι ο κ. Γαλανός και το ΔΗΚΟ είναι που η πλειοψηφία αυτή είναι πραγματικά δημοκρατική, διαφορετικά είναι αντιδημοκρατική. Είναι η νοοτροπία του ΔΗΚΟ, η νοοτροπία του Προέδρου του ΔΗΚΟ ο οποίος δήλωσε ότι και το 99% του Κυπριακού λαού να είχε διαφορετική άποψη για τους δείκτες Κουεγιάρ ο ίδιος δεν θα έκαμνε αντίθετα με τη συνείδησή του. Και μετά κακοφαινεται του Προέδρου και του Κόμματός του όταν τους λένε ότι η συμπεριφορά αυτή κάθε άλλο είναι παρά έκφραση δημοκρατίας. Θυμίζει οτιδήποτε άλλο εκτός από δημοκρατία.

Κύριοι συνάδελφοι, δυο λόγια για το θέμα της κατανομής των εδρών. Η Εκτελεστική Εξουσία ήλθε με εισήγηση για τέτοια κατανομή των εδρών ώστε η Πάφος να πάρει 7 έδρες. Το Δημοκρατικό Κόμμα και ο κ. Γαλανός, η Κοινοβουλευτική του Ομάδα, εδώ έκαμαν σκόνη, έπεσαν στις 5 έδρες. Είναι θέμα παζαρλικιού. Όμως το θέμα της κατανομής των εδρών, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι θέμα παζαρλικιού· δεν είναι όπως τον καθορισμό της ημερομηνίας των εκλογών που αν δεν γίνουν την 1η του Δεκεμβρη γίνονται στις 8 του Δεκεμβρη. Το θέμα της κατανομής των εδρών γίνεται με βάση αντικειμενικά κριτήρια και συμφωνώ ότι το πιο αντικειμενικό κριτήριο είναι ο πληθυσμός. Ο κ. Γαλανός παρεδέχθη ότι η τελευταία απογραφή που υπάρχει είναι εκείνη του 1973, έγινε πριν 12 δηλαδή χρόνια. Εάν απογραφή η οποία έγινε πριν 12 χρόνια αποτελεί αντιπροσωπευτικό στοιχείο, τότε αναμφίβολα θα πρέπει η αντιπροσωπευτικότητα τέτοιων στοιχείων να επεκταθεί και πέραν των 12 χρόνων, στην 50ετία. Αν υπήρχαν στατιστικά στοιχεία για τον πληθυσμό των τελευταίων χρόνων, των τελευταίων 2—3 χρόνων, θα ήμουν από εκείνους που θα υποστήριζαν ότι αυτά είναι αντικειμενικά στοιχεία για την κατανομή των βουλευτικών εδρών. Όμως το μόνο αντικειμενικό στοιχείο που υπάρχει σήμερα, εφόσον δεν υπάρχει το

πληθυσμιακό στοιχείο είναι οι ψηφοφόροι και ας μην προσπαθούμε να παρουσιάσουμε τα πράγματα ότι η διαφορά των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων στην αναλογία του συνόλου μιας επαρχίας είναι διαφορετική από εκείνη της πληθυσμιακής της αναλογίας. Οι διαφορές είναι πολύ μικρές. Απόδειξη ότι ο κ. Γαλανός που δοκίμασε να πιάσει τα στοιχεία του 1973 βρήκε περίπου το ίδιο αποτέλεσμα που είναι η εισήγηση για την κατανομή των εδρών. Κατά συνέπεια εδώ τα πράγματα δεν είναι έτσι όπως προσπαθούν να τα παρουσιάσουν. Θα ήταν καλό όμως, γιατί δεν θα ήθελα να το σχολιάσω, να μας εξηγήσει ο κ. Γαλανός πώς το Δημοκρατικό Κόμμα δεν υποστηρίζει, και γιατί, το νομοθέτημα που κατέθεσε η Εκτελεστική Εξουσία για την κατανομή των εδρών με βάση την οποία η Πάφος θα έπαιρνε 7 έδρες ενώ το Δημοκρατικό Κόμμα τώρα μας λέει ότι κάμνει σκόνοτα και δέχεται με 5 έδρες. Θα είναι πολύ ενδιαφέρον να εξηγηθεί.

Κύριοι συνάδελφοι, κλείοντας θα ήθελα να πω δυο λόγια. Οι προσεχείς βουλευτικές εκλογές θα είναι αναπόφευκτα πικρό ποτήρι για το ΔΗΚΟ και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας αλλά το ποτήρι τούτο αργά ή γρήγορα είναι υποχρεωμένοι να το πιούν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές που θα ήθελαν να πρωτολογήσουν; Ο κ. Ψυλλίδης και μετά ο κ. Λάμπρος Νικολαΐδης.

A. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι πολύ σύντομος.

Δεν θα επαναλάβω εκείνα τα οποία είπαν οι συνάδελφοι γιατί η επανάληψη δεν εξυπηρετεί κανένα απολύτως σκοπό.

Θα σταθώ μόνο σ' ένα σημείο το οποίο είναι πολύ σημαντικό. Επειδή ανέφερε ο κ. Κωνσταντίνου ότι οι προσεχείς εκλογές θα δώσουν τα σωστά μηνύματα, και επειδή εγώ προσωπικά εκτιμώ πάρα πολύ τη γνώμη του κ. Κωνσταντίνου, θα ήθελα να γνωρίζω τούτο: Ποια λύση του Κυπριακού προβλήματος προτείνεται από το ΑΚΕΛ και από το Συναγερμό;

Η θέση του Προέδρου της Δημοκρατίας και του Δημοκρατικού Κόμματος είναι γνωστή: Έχει αποδεχθεί το τελευταίο ενοποιημένο σχέδιο του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Εσείς λέτε ότι θέλετε διαφορετική λύση από εκείνη του Προέδρου Κυπριανού. Ποιά είναι αυτή η λύση; Δεν μας λέτε ποια είναι αυτή η λύση. Κι' άλλες υποχωρήσεις; Να παραμείνουν τα τουρκικά στρατεύματα στην Κύπρο; Να μην πάνε οι πρόσφυγες στα σπίτια τους; Αν αυτές είναι οι λύσεις, οι διαφορετικές λύσεις που προτείνονται από το ΑΚΕΛ και το ΔΗ.ΣΥ., είναι ενδιαφέρον να τις ακούσουμε.

Όσον αφορά τον κ. Αναστασιάδη, ο οποίος όταν ανεβαίνει στο Βήμα της Βουλής, δεν μπορεί να ξεχωρίσει αν είναι το Βήμα της Βουλής ή αν είναι Δικαστήριο, και ουδέποτε ξέρει να αποχωρίζεται από το υβρεολόγιό του, δεν ενδιαφέρθηκε γιατί οι Τούρκοι απορρίπτουν τις προτάσεις και είναι αδιάλλακτοι, αλλά ενδιαφέρθηκε και είπε μετ' εμφάσεως πως θα φύγει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας από τον Προεδρικό θώκο. Αυτό τον ενδιαφέρει και τίποτε άλλο. Αυτά είναι τα μηνύματα τα οποία έρχονται μέσα από το νομοσχέδιο για τον Εκλογικό Νόμο. Δηλαδή ξεφεύγουμε από την ουσία και προσπαθούμε να κατηγορήσουμε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και το Δημοκρατικό Κόμμα όπως μας συμφέρει. Αυτό θέλουμε να πούμε.

Κύριε Φάντη, λέτε ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας σκοπίμως πήγε στο Ανώτατο Δικαστήριο για να μην γίνουν οι εκλογές. Θέλετε μήπως, κ. Φάντη, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να φανεί επίορκος της διαβεβαίωσης την οποία έδωσε μέσα σ' αυτό το Σώμα να προστατεύει το Σύνταγμα; Και εφόσον ο Νόμος που ψηφίστηκε από τη Βουλή είναι αντισυνταγματικός, όπως αποφάνθηκε και το Ανώτατο Δικαστήριο, μήπως εσείς θα θέλατε να παραμείνει σε ισχύ ο αντισυνταγματικός νόμος και να μην προσβληθεί στο Δικαστήριο; Αυτή είναι η έννοια εκείνων τα οποία ζητάτε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας;

Σχετικά με τους σταυρούς προτίμησης δεν έχουμε απαίτηση ούτε από το ΑΚΕΛ ούτε από το Δημοκρατικό Συναγερμό να αλλάξουν τη γνώμη την οποία εκφράζουν τώρα. Και αν έχουν διαφορετική γνώμη τώρα από την παλιά, και πάλιν τούτο είναι κατανοητό από μας. Εκείνο το οποίο, όμως, ενοχλεί δεν είναι τούτο. Είναι εκείνο το οποίο εσείς προσπαθείτε να πείτε στην Έκθεση, ότι ναι μεν είσαστε υπέρ της κατάργησης του σταυρού προτίμησης, αλλά τώρα δεν το θέλετε διότι θα υπάρξει καθυστέρηση. Ποια καθυστέρηση θα υπάρξει; Πού είναι η καθυστέρηση; 'Όλα τα άλλα γίνονται σήμερα' αυτό θα είναι αφορμή καθυστέρησης; Αν έχετε τη γνώμη ότι θα πρέπει να καταργηθούν οι σταυροί προτιμήσεως και δεν υπάρχει άλλος λόγος που σας κάμνει να μη θέλετε αυτό το πράγμα σήμερα, όπως εσείς λέγετε, τότε δεν υπάρχει λόγος να υπάρξει καθυστέρηση, γιατί δεν θα υπάρξει καθυστέρηση. Καμιά καθυστέρηση δεν θα υπάρξει αν καταργηθεί ο σταυρός προτιμήσεως.

'Όσον αφορά την κατανομή των εδρών, ελέχθησαν πολλά και για την Κυβέρνηση και για το Δημοκρατικό Κόμμα και για όλα. Είπαμε ότι το ορθό είναι η κατανομή των εδρών να γίνεται σύμφωνα με την πληθυσμιακή αναλογία. Και σας λέω. Βάσει του νομοσχεδίου που κατατέθηκε από το ΑΚΕΛ—Αριστερά για την κατανομή των εδρών, σ' όλες τις επαρχίες κάθε Βουλευτής εκλέγεται με λιγότερους από 6,000 ψήφους: Στη Λάρνακα με 5,997. Στην Κερύνεια με 5,818· στη Λεμεσό με 5,790, στην Αμμόχωστο με 5,933 και στη Λευκωσία με 5,954. Η μόνη επαρχία στην οποία για να εκλεγεί κανείς απαιτούνται περισσότεροι από 6,000 ψήφοι είναι η Πάφος. Εκεί απαιτούνται 6,693 ψήφοι. Είναι αυτό δίκαιο; Είναι δίκαιο αυτό το πράγμα; Σας ερωτώ, κύριοι. Ερωτώ εσάς που κόπτεσθε για την πληθυσμιακή αναλογία. Σ' όλες τις πόλεις χρειάζονται κάτω από 6,000 ψήφοι· στη δύσμοιρη Πάφο χρειάζονται 6,693. Μαθηματικά γνωρίζουμε. Ο κ. Αναστασιάδης είπε ότι δεν ξέρουμε Μαθηματικά. Νομίζω ότι κάποια Μαθηματικά γνωρίζω και μπορώ να κάμνω κάποιες διαιρέσεις. Και αυτό παρουσιάζω. Αν αυτό το πράγμα είναι μέσα στα πληθυσμιακά θέσμια να το αποδεχθούμε. Αλλά γιατί να μην υποβιβαστεί και στην Πάφο ο αριθμός των ψήφων για να εκλεγεί κανείς Βουλευτής με 5,000 ψήφους και να αυξηθεί σε κάποια άλλη επαρχία λίγο πιο πάνω από τις 6,000; Π.χ. αν στη Λευκωσία δοθούν 20 έδρες ο αριθμός των ψήφων για να εκλεγεί κανείς Βουλευτής θα είναι 6,251 έναντι της Πάφου που είναι 6,693. Είναι πιο δίκαιο ή δεν είναι πιο δίκαιο; Σας ερωτώ: Είναι ή δεν είναι πιο δίκαιο; Και αν το κυβερνητικό νομοσχέδιο το οποίο κατετέθη έλεγε ότι έλαβε υπόψη την παλιά αναλογία και έκαμε μια αναπροσαρμογή που εθεωρήθη λανθασμένη, και ήρθε το Δημοκρατικό Κόμμα να υποβάλει κάποια άλλη πρόταση η οποία θεωρείται πιο σωστή, είναι λόγος αυτός να κατηγορείται το Δημοκρατικό Κόμμα γιατί δεν υποστήριξε το κυβερνητικό νομοσχέδιο; Αυτή είναι η αλήθεια, αυτή είναι η πραγματικότητα. Και αν θέλουμε να μη λέμε μεγάλα λόγια, να σιώσουμε πάνω από τους αριθμούς, να τα βάλουμε κάτω και να πούμε ότι πράγματι γι' αυτή την

επαρχία της Πάφου, η οποία είναι η πιο απομακρυσμένη και έχει τα πιο πολλά χωριά, τα οποία είτε 50 κατοίκους έχουν, είτε 200 κατοίκους, έχουν τα ίδια προβλήματα, ακόμα και περισσότερα, θα πρέπει να δώσουμε την ευκαιρία σε περισσότερους ανθρώπους να μπορούν να την επισκέπτονται για ν' αναπτυχθεί κι' αυτή με τον ίδιο τρόπο που αναπτύχθηκαν και οι άλλες επαρχίες. Εγώ δεν είμαι Παφίτης και ούτε έχω σχέση με την Πάφο. Αλλ' αυτό είναι το ορθό. Κι' ας μην ξεχνούμε ότι η υπογεννητικότητα των χωριών δεν έχει καμιά σχέση με τις εκλογές. Γιατί εκείνοι οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στα χωριά και ζουν στην πόλη, πηγαίνουν στα χωριά τους και ψηφίζουν. Επομένως μπορεί ένας ο οποίος κατοικεί στη Λεμεσό να έχει 4—5 παιδιά στο χωριό και πηγαίνει στο χωριό του για να ψηφίσει. Επομένως, τι σχέση έχει αν στο χωριό δεν υπάρχουν παιδιά ή αν υπάρχουν ή δεν υπάρχουν συμπλέγματα σχολείων, ή αν ο πληθυσμός ελαττώθηκε ή αυξήθηκε;

Εκείνο το οποίο έχει σημασία είναι ότι αυτή τη στιγμή οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους.

Αυτά έχω να πω. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Νικολαΐδης.

Θα τελειώσουν πρώτα όσοι θέλουν να πρωτολογήσουν. Αν όμως επιμένουν οι Κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι να τους δώσω το λόγο, εγώ δεν έχω καμιά ένσταση να τους δώσω το λόγο, νομίζω όμως ότι είναι καλύτερα και για τους ίδιους, διότι ίσως να θέλουν να απαντήσουν και για τα άλλα που θα λεχθούν στο μεταξύ.

Λ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ:

Πραγματικά το ενδιαφέρον του κ. Ψυλλίδη καθώς και μια υποχώρηση που έκαμε προηγούμενα ο συνάδελφος κ. Παπαδημητρίου, μου δημιουργούν τη βásiμη εντύπωση ότι εδώ επιδιώκεται μια αναβολή των εκλογών και υπάρχει μια παρανόηση του λόγου για τον οποίο αυτή τη στιγμή πράγματι έχουμε αυτοδιαλυθεί. Κηρύξαμε πρόωρες εκλογές και από τον όρο «πρόωρες εκλογές» βγαίνει το συμπέρασμα ότι πρέπει να είναι και επείγουσες. Και πράγματι τις κηρύξαμε. Γιατί τις κηρύξαμε; Γιατί μας περισφίγγουν τα γεγονότα. Βρίσκεται ενόψει η νομιμοποίηση και μονιμοποίηση της διχοτόμησης, η οποία είναι ο προπομπός της επέκτασης της τούρκικης κατοχής. Κηρύξαμε πρόωρες εκλογές γιατί της Δημοκρατίας αυτής της οποίας δεν σέβονται την κυριαρχία και ακεραιότητα ηγείται ένας Πρόεδρος, ο οποίος θέλει μόνος του να αποφασίζει για την τύχη της Κύπρου. Προκηρύξαμε τις εκλογές και είπαμε ότι θέλομε με τη λαϊκή ψήφο να του αποδείξουμε ότι δεν πρέπει να κτυπά αυτή τη Βουλή και να την περιφρονεί. Στις 29 Μαρτίου αυτή η Βουλή έβγαλε ένα ψήφισμα, έβγαλε μια απόφαση. Σύμφωνα με το άρθρο 78 του Συντάγματος οι νόμοι και οι αποφάσεις της Βουλής ψηφίζονται με απλή πλειοψηφία των παρόντων και ψηφιζόντων Βουλευτών.

Εάν το Σύνταγμα λέει αυτό, τι είναι αυτές οι κουβέντες για περιστασιακή πλειοψηφία; Είναι περιστασιακή τότε και η διάταξη του άρθρου 78 του Συντάγματος; Το Σύνταγμα θα καταπατείται δηλαδή γιατί κάθε φορά θα λέμε σ' αυτή την περίπτωση είναι περιστασιακή η πλειοψηφία και σ' αυτή την περίπτωση δεν είναι περιστασιακή; Είναι αρχή αυτή, θεμελιώδης αρχή την οποία πρώτος παραβιάζει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, γιατί δεν τη σέβεται. Η προαναφερθείσα απόφαση δεν ανήκει ούτε στην ΕΔΕΚ, ούτε στον κ. Κληρίδη, ούτε στο ΑΚΕΛ· ανήκει σ' αυτή τη Βουλή. Από τη στιγμή δε που μια απόφαση θα ψηφισθεί από τη

Βουλή είναι άτρωτη έστω και αν δέχεται βέλη από οποιοδήποτε. Άλλως θα καταντήσουμε να είμεθα όχι Νομοθετικό Σώμα αλλά δεν ξέρω τι.

Υπάρχει και ο δημοκρατικός κανόνας ότι η πλειοψηφία κυβερνά. Δεν μπορεί κανείς, όταν δεν του αρέσει ένας νόμος, να βγαίνει και να λέει αδεν παραδέχομαι αυτό το νόμο διότι δεν μου αρέσει».

Ο νόμος ψηφίστηκε από τη Βουλή. Θα είμαστε ανάξιοι εμείς πρώτοι να λέμε ότι ο νόμος τον οποίο ψηφίσαμε είναι περιστασιακός. Σ' αυτό το σημείο απαντώ στο φίλο μου τον Παπαδημητρίου.

Θέλουν να υπερασπίσουν την Πάφο και τα δικαιώματά της να το πράξουν αλλά όχι με πικεττοφορίες. Το ΔΗ.ΚΟ. πράγματι μου κάμνει κακή εντύπωση ότι το θέμα της κατανομής των εδρών το χρησιμοποιεί για κομματικό λόγο. Δεν προκηρύξαμε εκλογές για να κατανείμουμε έδρες; δεν ήταν η ευκαιρία δηλαδή αυτή τη στιγμή να αρχίσουμε να παζαρεύουμε τις έδρες. Κατερχόμαστε στις εκλογές για να δώσουμε το δικαίωμα στον κυρίαρχο κυπριακό λαό να αποφασίσει για το κατάντημα που φτάσαμε με τη διασάλευση της συνταγματικής νομιμότητας. Από ποιον προήλθε η διασάλευση της συνταγματικής νομιμότητας; Ήλθε από τον Κυπριανού, το Σπύρο Κυπριανού.

Κύριοι, μιλώ με λίγο πάθος και θα πω γιατί μιλώ με πάθος. Τον ψήφισα εγώ το Σπύρο Κυπριανού, τον ψήφισα μαζί με τους οπαδούς του ΔΗ.ΚΟ. Γιατί τον ψήφισα; Τον ψήφισα γιατί πίστευα ότι εκείνη τη στιγμή η ενότητα του κυπριακού λαού, αποκαθίστατα, γιατί πίστευα ότι έβαλε μία υπογραφή ένας Πρόεδρος κάτω από ένα συμβόλαιο τιμής, ένα συμβόλαιο το οποίο είχε ένα μίνιμουμ πρόγραμμα με πατριωτικούς και φιλολαϊκούς στόχους. Ποιός είναι ο Πρόεδρος που ηγείται σήμερα της διακυβέρνησης του τόπου; Είναι ο Πρόεδρος εκείνος που μου υφάρπασε την ψήφο μου. Υφάρπασε όχι μόνο τη δική μου ψήφο αλλά και την ψήφο του 56% του λαού που τον ψήφισε, και την ψήφο εκείνων των μελών του ΔΗ.ΚΟ. οι οποίοι πραγματικώς συνυπέγραψαν αυτό το συμβόλαιο τιμής. Εάν δε εκείνοι δεν δέχονται την τιμή που τους δίνει το συμβόλαιο αυτό, υφάρπασε την ψήφο τουλάχιστον του 33% του κυπριακού λαού.

Εγώ υποβάλλω ότι η νέα Βουλή πρέπει να μελετήσει αυτό το θέμα. Μπορεί ένας Πρόεδρος ο οποίος υπαρπάζει τις ψήφους του λαού και ανέρχεται στην εξουσία, να διατηρεί αυτή την εξουσία; Όταν ο ίδιος καταγγείλει το συμβόλαιο τιμής βάσει του οποίου ανήλθε στο αξίωμα του Προέδρου, πραγματικώς εκπίπτει του αξιώματος. Και ακόμη εξέπεσε του αξιώματος γιατί δεν έδωσε καμιά δικαιολογία. Σας θυμίζω ότι στο διάγγελμά του έκαμε ένα λογοπαίγνιο: Διασπώ την ενότητα μαζί με το Κόμμα με το οποίο υπέγραψα το έγγραφο για να κάμω, είπε, ευρύτερη ενότητα. Πραγματικά πρωτοφανής ιδέα διάσπασης και σχηματισμού ενοτήτων.

Ο Σπύρος Κυπριανού σαν Πρόεδρος της Δημοκρατίας αυτή τη στιγμή είναι Πρόεδρος μειοψηφίας. Το μήνυμα λοιπόν που τίθεται διά των εκλογών και για το οποίο ερωτά ο κ. Ψυλλίδης είναι, θα μπορεί ο λαός πλέον, αυτός ο κυρίαρχος λαός, αύριο με την ψήφο του πράγματι να δώσει την κατεύθυνση του πλέον ζωτικού ζητήματος, όχι της ιδιωτικής υποθέσεως του κ. Σπύρου Κυπριανού, αλλά της υποθέσεως του κυπριακού λαού; Πού θα πάει ο κυπριακός λαός; Θα μείνει στα χέρια ενός ανθρώπου να αποφασίζει για την τύχη του;

Όσον αφορά τώρα τους Παφίτες, πράγματι υποστηρίζοντας ότι οι Παφίτες μόνον τέσσερις έδρες πρέπει να πάρουν, λέγω ότι υποστηρίζω την υπόθεση των

Παφιτών. Δεν θα καλέσω εγώ τους Παφίτες να ψηφίσουν τον α', το β' ή το γ'. Θα ψηφίσουν πάνω σ' ένα σπουδαίο θέμα, σ' ένα θέμα λύσης του Κυπριακού, ένα θέμα σωτηρίας της Κύπρου. Και σκεφθείτε ότι θα δώσουν την ιερά πράγματι ψήφο τους βάσει του άρθρου 28 του Συντάγματος, το οποίο λέγει απόλυτα και οριστικά και καταλυτικά ότι πρέπει να υπάρχει αναγνώριση και συνταγματική ισότητα των πολιτών ενώπιον του νόμου και του δικαιώματος να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης χωρίς διάκριση.

Μπορεί με την κατανομή εδρών την οποία έκαμε το ΔΗ.ΚΟ. σε συνεννόηση με την Κυβέρνηση να πει ένας Λαρνακιώτης: Μα τι εκλογές είναι αυτές τις οποίες εκάματε; Εμείς στην αναλογία μας πήραμε λιγότερες έδρες από την Πάφο. Είναι συνταγματικό δικαίωμα κάθε ψηφοφόρου να προσβάλει κάθε εκλογή που περιορίζει τα διακαιώματά του. Συνεπώς εγώ υπερασπίζομαι τις τέσσερις έδρες, διότι θα παραμείνει αδιάβλητος η εξάσκηση του δικαιώματος της ψήφου την οποία θα κάμει ο ψηφοφόρος.

Τελειώνοντας λέγω ότι πραγματικά η Βουλή αυτή πρέπει να δώσει ένα μήνυμα στην άλλη Βουλή. Όλες οι συνταγματικές παραβιάσεις οι οποίες έγιναν να μπουν κάτω από την κρίση της και είμαι βέβαιος ότι τότε το σημερινό Πρόεδρο της Δημοκρατίας, αν δεν παραιτηθεί, θα τον υποχρεώσουν να παραιτηθεί. Διότι πραγματικά δεν μπορεί να εξακολουθήσει να είναι Πρόεδρος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ομήρου. Και μετά ο κ. Τουλούρας.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Έχουμε ακούσει με ενδιαφέρον την αυτοκριτική του αγαπητού συναδέλφου Λάμπρου Νικολαΐδη από την Πάφο για τη στάση του και για τη στάση του κόμματός του στις προεκλογικές εκλογές. Όμως, ο λόγος που ήλθα στο Βήμα δεν είναι αυτός.

Δεν θα ασχοληθώ με τη στάση και την αυτοκριτική του ΑΚΕΛ, για τη στάση που τήρησε στις προεδρικές εκλογές.

Ο λόγος που ήλθα στο Βήμα είναι για το θέμα της κατανομής των εδρών. Πράγματι, το θέμα είναι σοβαρό και χρειάζεται υπεύθυνη αλλά προπάντων δίκαιη αντιμετώπιση. Και πιστεύω απόλυτα ότι σ' αυτό το θέμα δεν χωρούν ούτε πρέπει να χωρέσουν μικροκομματικοί υπολογισμοί από τη μια μεριά, ούτε και στενές τοπικιστικές απόψεις από την άλλη.

Το πρώτο ερώτημα στο οποίο πρέπει να απαντήσει η Βουλή ασχολούμενη μ' αυτό το θέμα είναι το εξής: Γιατί αποφασίσαμε την αύξηση των βουλευτικών εδρών από 35 σε 56; Αν θυμούμαστε καλά, ο λόγος ήταν ότι διαπιστώναμε ομόφωνα ότι δεν μπορούσε και δεν μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά η Βουλή μ' αυτό τον αριθμό, ότι χρειάζονται ενίσχυση οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές σε αριθμό και ότι θα πρέπει να ενισχυθούν και οι διάφορες επαρχίες έτσι που να υπάρχει μια πληρότητα στην εκπροσώπηση του πληθυσμού. Αυτοί ήταν οι λόγοι για τους οποίους αποφασίστηκε η αύξηση του αριθμού των Ελλήνων Βουλευτών από 35 σε 56. Και δεν είναι αδικαιολόγητη η ανησυχία και η πικρία που σήμερα διακατέχει το λαό της Πάφου, πέρα εγώ λέω, από κομματικές τοποθετήσεις. Γιατί ήλθαμε σε επαφή με Παφίτες από όλα τα πολιτικά κόμματα και αυτή ήταν η διαπίστωσή μας: Ότι υπάρχει ανησυχία και υπάρχει πικρία από το λαό της Πάφου, γιατί ενώ αυξάνονται οι έδρες από 35 σε 56, μια ολόκληρη επαρχία δεν δικαιώθηκε μιας επιπλέον έδρας.

Δεν θα αναφερθώ στα επιχειρήματα της απόστασης, του μεγάλου αριθμού των κοινοτήτων—117 κοινότητες έχουμε στην επαρχία της Πάφου—και στο θέμα της εδαφικής έκτασης, παρόλο που είναι επίσης σοβαρά επιχειρήματα, τα οποία θα έπρεπε να μετρήσουν στο θέμα της κατανομής ή της ανακατανομής των εδρών.

Ελέχθη προηγούμενα από τον κ. Λυσσαρίδη ότι υπάρχουν χώρες σε δημοκρατικά, σε πολύ δημοκρατικά πολιτεύματα, όπου αυτά τα κριτήρια λαμβάνονται υπόψη. Ναι, στη Γαλλία, σε απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές, χρειάζεται μικρότερος αριθμός ψήφων για να εκλεγεί κάποιος Βουλευτής. Και επειδή διατυπώθηκε το ερώτημα: «Μα η ψήφος των Παφιτών θα μετρά διπλάσια από την ψήφο του Λευκωσιάτη ή του Λαρνακέα»; Θέλω να σας πω το εξής: 'Οτι ένα κόμμα για να εκλέξει Βουλευτή στη Λευκωσία χρειάζεται μόνο το 4,5% των ψήφων. Ενώ για να εκλέξει ένα κόμμα Βουλευτή στην Πάφο θέλει 25% των ψήφων. Αυτό είναι δίκαιο;

Υπάρχει, όμως, η συγκεκριμένη πρόνοια του άρθρου 4 πάνω στην οποία είχε βασιστεί ως τώρα η κατανομή των εδρών. Και το κριτήριο που ετίθετο από το άρθρο 4, το οποίο γίνεται εισήγηση να τροποποιηθεί, είναι ότι τα υφιστάμενα προ της εκλογής πληθυσμιακά δεδομένα και τα διαθέσιμα πληθυσμιακά δεδομένα τα οποία τουλάχιστον δόθηκαν σε μας κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Εσωτερικών και Νομικών είναι αυτά του 1960. Και η Πάφος με βάση αυτά τα στατιστικά στοιχεία, τα πληθυσμιακά δεδομένα, εδικαιούτο το 9.79% των Βουλευτικών εδρών. Στις 35 έδρες αυτό σήμαινε 3.40 και σήμαινε 4 βουλευτές. Γιατί η Λάρνακα έχει χαμηλότερο ποσοστό και δεν είναι σωστό αυτό που ελέχθη ότι ο Μακάριος χαριστικά έδωσε στην Πάφο μια έδρα γιατί ήταν Παφίτης. Στις 56 έδρες, λοιπόν, με βάση το 9.79, αν ισχύουν τα ίδια δεδομένα, που κανένας δεν έχει παρουσιάσει στοιχεία για να μας πείσει για το αντίθετο, η Πάφος δικαιούται 5.49 που σημαίνει 5 έδρες. Έχουν κατατεθεί, είτε στις Επιτροπές είτε στην ολομέλεια του Σώματος, οποιαδήποτε άλλα στοιχεία που να ανατρέπουν τα στοιχεία του 1960 καθώς και το ότι ήταν ο ίδιος ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού από τότε μέχρι τώρα; Έχουν λεχθεί διάφορα πράγματα. Ο κ. Σαββίδης μας παρουσίασε κάποια επίσημα κυβερνητικά στοιχεία που αναφέρονται σε ορισμένες κοινότητες της Πάφου, ότι είναι μικρά τα νοικοκυριά κλπ. Αλλά στο μεταξύ έχω κάνει μια μικρή έρευνα και έχω μάθει ότι αυτά είναι δείγματα. Και στην επιστήμη της Στατιστικής δεν είναι αρκετά ορισμένα δείγματα για να μπορέσουμε να εξάξουμε σίγουρα και έγκαιρα συμπεράσματα. Άλλωστε, αν ήταν σε θέση να μας λένε για το κάθε νοικοκυριό της Πάφου ή της Κύπρου, γιατί δεν είναι σε θέση να μας πουν υπεύθυνα για τα σημερινά πληθυσμιακά δεδομένα και να τα δεχθούμε, αν υπολογίσουμε τα πληθυσμιακά δεδομένα σαν, πράγματι, το μόνο κριτήριο;

Έτσι η προσφυγή στον αριθμό των ψηφοφόρων δεν μας βρίσκει σύμφωνους. Γιατί πιστεύουμε, πράγματι, ότι δεν είναι ασφαλές κριτήριο ο αριθμός των ψηφοφόρων. Μπορεί να είναι απατηλός και τίποτε δεν μας πείθει ότι και στην περίπτωση αυτή δεν είναι απατηλή η προσφυγή στο κριτήριο των ψηφοφόρων. Άλλωστε έγιναν εκλογές μετά την ανεξαρτησία, και το 1970 και το 1976 και το 1981, και δεν υπήρξε καμιά διαφοροποίηση σε ό,τι αφορά την κατανομή των εδρών. Μετά το 1981 δεν υπάρχουν οποιαδήποτε στοιχεία. Γιατί τώρα να υπάρξει διαφοροποίηση;

Έτσι, γι' αυτούς τους λόγους, πιστεύω ότι μια απόφαση της Βουλής, η οποία θα παραγνώριζε την Επαρχία της Πάφου, δημιουργεί αχρείαστες επι-

πλοκές, ανταγωνισμούς και τροφοδοτεί διαμάχες, πράγμα απαράδεκτο για μια εθνική αντιπροσωπεία να τροφοδοτεί τέτοιες διαμάχες, δηλαδή η Βουλή των Αντιπροσώπων.

Έχει αναφερθεί, τόσο από τον κ. Αναστασιάδη όσο και από τον κ. Ντίνο Κωνσταντίνου, ότι τα δυο κόμματα υποστήριξαν και υποστηρίζουν ότι θα πρέπει να δοθεί το δικαίωμα ψήφου στους δεκαοχτάχρονους και δεν θα είχαν καμιά ένσταση υπό ορισμένες προϋποθέσεις να ασκήσουν αυτό το δικαίωμα στις επόμενες εκλογές. Αλλά τα πράγματα είναι πολύ απλά. Αν είναι ειλικρινείς, αν δέχονται ότι πρέπει να ασκηθεί το δικαίωμα της ψήφου από τους δεκαοχτάχρονους στις ερχόμενες βουλευτικές εκλογές, είναι σαφές, από τα στοιχεία που μας έχει δώσει το Υπουργείο Εσωτερικών, ότι οι βουλευτικές εκλογές θα μπορούσαν να γίνουν στις 19 του Γενάρη και οι 18χρονοι να ασκήσουν το δικαίωμα της ψήφου. Άρα, αν υπάρχει ειλικρινής βούληση, πολιτική βούληση να δοθεί το δικαίωμα ψήφου στους δεκαοχτάχρονους, μπορεί να κηρυχθεί επείγουσα η πρόταση που κατέθεσε σήμερα ομόφωνα η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, να ψηφιστεί άμεσα η τροποποίηση του Συντάγματος και να αρχίσουν να τρέχουν οι προθεσμίες από αύριο κιόλας, για έναρξη διαδικασίας εγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους όσων έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους. Και δεν νομίζω ότι μπορούν να σταθούν οποιοσδήποτε δικαιολογίες. «Ιδού η Ρόδος ιδού και το πήδημα». Εμείς κάνουμε αυτή την πρόκληση να δοθεί ψήφος στους δεκαοχτάχρονους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι,

Δεν θα ήθελα να περιορίσω τη συζήτηση. Όμως, θα ήθελα να υπομνήσω ότι συζητούμε αυτό το νομοσχέδιο τώρα και 4 ώρες. Και απλώς θα ήθελα να παρακαλέσω, αν είναι δυνατό, να συντομεύσουμε όσο είναι πρακτικά δυνατό τις αγορεύσεις μας.

Όμως, πριν δώσω το λόγο για δευτερολογία, υπάρχει νομίζω ο κ. Τουλούρας που θα ήθελε να πρωτολογήσει.

Z. ΤΟΥΛΟΥΡΑΣ:

(Δεν ακούεται)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ωραία. Τότε είναι ο κ. Κουρτελλάρης που θα ήθελε να πρωτολογήσει και αμέσως μετά θα δοθεί ο λόγος. . .

Ο κ. Κληρίδης;

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε, κ. Κληρίδη.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Ελέχθη επανειλημμένα ότι στο τέλος αυτής της συνεδρίας, κατά την κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων, η Επιτροπή Νομικών της Βουλής θα καταθέσει πρόταση τροποποίησης του Συντάγματος. Αν ούτως έχουν τα πράγματα, τότε δεν βλέπω το λόγο να διεξάγεται σήμερα συζήτηση πάνω σ' αυτό το θέμα, αφού κατ' ανάγκη θα παραπεμφθεί σε Επιτροπή και θα αναμένουμε το πόρισμα της Επιτροπής. Αυτό θα συντομεύσει τη συζήτηση του θέματος διότι δεν θα επανερχόμεθα να συζητούμε για το θέμα των δεκαοχτάχρονων.

Θα ήθελα, όμως, να τονίσω ότι ο κ. Ομήρου, ο οποίος φυσικά δεν μιλούσε ως νομικός, μας έκαμε την πρόκληση: «Ίδού ἡ Ρόδος ἰδού και το πήδημα· να κηρύξουμε το θέμα επειγόν και να το ψηφίσουμε». Φαίνεται ότι δεν κατέχει τα συνταγματικά. Ουδέποτε, και τονίζω τη λέξη ΟΥΔΕΠΟΤΕ, είναι δυνατόν θέμα τροποποίησης του Συντάγματος να κηρυχθεί σαν επειγόν θέμα και να ψηφιστεί αμέσως. Δεν υπάρχει καμιά χώρα του κόσμου που προβαίνει με αυτό τον τρόπο σε συνταγματική τροποποίηση. Δεν λέγω ότι δεν μπορεί να γίνει την ερχόμενη Πέμπτη ή τη μεθερχόμενη. Αλλ' αυτή τη στιγμή να κηρυχθεί θέμα τροποποίησης του Συντάγματος σαν θέμα επειγούσας φύσης θα είναι μια νέα διαδικασία την οποία θα εγκαινιάσει η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πάνω στο ίδιο θέμα κ. Ομήρου; Ορίστε.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Θα διαφωνήσω βέβαια με τον κ. Κληρίδη. Διότι δεν είναι κεραυνός εν αιθρία αυτό το θέμα. Το θέμα της τροποποίησης του Συντάγματος είχε συζητηθεί απ' αυτό το Σώμα όχι μόνο από τις αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές αλλά και από τους αρχηγούς των Κομμάτων και το γνωρίζει ο κ. Κληρίδης. Συνεπώς δεν σπεύδουμε βεβιασμένα να κάνουμε μια τροποποίηση του Συντάγματος για την οποία θα κατηγορηθούμε. Έχει ωριμάσει αυτό το θέμα και είναι, ελπίζω, κοινή πολιτική βούληση όλων των πλευρών ότι θέλουν να προχωρήσουν προς αυτή την κατεύθυνση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι. Γίνεται συζήτηση εντός συζητήσεως. Μπορούμε να συνεχίσουμε τη συζήτησή μας και αυτό το θέμα μπορεί να αποτελέσει μέρος των πολλών άλλων πραγμάτων που θα λεχθούν στα διάφορα σημεία που θα συζητήσουμε. Αλλά αν γίνεται συζήτηση εντός συζητήσεως και ίσως ακόμα να γίνει και πιο εντός της εντός, τότε νομίζω ότι δεν θα τελειώσουμε ποτέ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Γαλανέ, ο κ. Κληρίδης ζήτησε το λόγο για να παρέμβει σε ένα θέμα τάξεως. Και νομίζω ότι ορθώς εδόθη ο λόγος στον κ. Κληρίδη. Πέραν τούτου, είναι Κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος και δεν μπορεί η έδρα να αρνηθεί το λόγο σε Κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Απλώς έκαμα εισήγηση μετά απ' αυτά που ελέχθησαν να συνεχίσουμε τη συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα συνεχιστεί η συζήτηση.

Ο κ. Κουρτελλάρης.

ΧΡ. ΚΟΥΡΤΕΛΛΑΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θα ξεκινήσω από το νομικό θέμα, παρόλο που δεν είμαι νομικός, για να υπενθυμίσω και τους νομικούς και τους μη νομικούς ότι ψήφισε αυτή η Βουλή νόμο για το θέμα των δεκαοχτάχρονων αλλά ο νόμος δεν δημοσιεύτηκε· παραπέμφθηκε στο Ανώτατο Δικαστήριο και αποφάσισε σήμερα το Ανώτατο Δικαστήριο γι'

αυτό το θέμα. Συνεπώς οποιαδήποτε νομοθεσία και αν εγκρίνουμε τώρα τίποτε δεν υπάρχει που να εμποδίσει αυτό το θέμα να πάρει και πάλι την πορεία την οποία πήρε η προηγούμενη απόφαση και συνεπώς ας μην αυτοκοροϊδευόμεθα ότι τάχα γνοιαστήκαμε τώρα όλοι για τους δεκαοχτάχρονους και ότι όλοι αγωνιούμε τώρα και προκαλούμε κιάλας με το «Ιδού η Ρόδος ιδού και το πήδημα». Νομίζω ότι δεν αρμόζει να λέγονται από το Βήμα της Βουλής αυτά τα πράγματα για ένα θέμα το οποίο ξέρουμε ποια ταλαιπωρία είχε και για το οποίο να είμαστε σίγουροι ότι θα έχει νέα ταλαιπωρία διότι υπάρχει απλούστατα λόγος. Και ο λόγος λέχθηκε απ' αυτό το Βήμα και δεν θα προβώ σε σχόλια. Ο λόγος είναι διότι υπάρχουν εκείνες οι δυνάμεις που έχουν λόγους πολλούς και διάφορους, ίσως, να μη γίνουν οι εκλογές όπως καθορίστηκαν και αναζητούν τρόπους, προσχήματα, δικαιολογίες και αφορμές για να βρεθεί κάποια διαδικασία, κάποια δυσκολία, κάποιο πρόσχημα έτσι που να έλθουμε ύστερα και να πούμε «ξέρετε, αναπέμπεται ο νόμος», «προσβάλλεται ο νόμος στο Δικαστήριο» και ούτω καθεξής. Συνεπώς νομίζω ότι δεν χρειάζεται να συζητούμε πολύ αυτό το θέμα. Εφόσον υπάρχει πρόταση από την Επιτροπή Νομικών, να πάρει τη διαδικασία που χρειάζεται και αυτό θα είναι ανεξάρτητα και ανεπηρέαστα από το θέμα των εκλογών.

Ζήτησα το λόγο, κύριε Πρόεδρε, για να διορθώσω μια ανακρίβεια που ελέχθη για την πλευρά μας από τον κ. Λυσσαρίδη, ότι σ' αυτό το θέμα των δεκαοχτάχρονων εμείς είπαμε ότι όταν το Δικαστήριο αποφασίσει ότι είναι αντισυνταγματικός ο νόμος, θα είμαστε τότε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα.

Η Έκθεση αναφέρει τα εξής:

«Τα μέλη των Επιτροπών—βουλευτές του ΑΚΕΛ-Αριστεράς—υποστήριξαν ότι παρόλο που η θέση του κόμματός τους πάνω στο θέμα της παροχής δικαιώματος ψήφου στους 18χρονους έχει εκφραστεί με την υποστήριξη από μέρους τους της σχετικής νομοθεσίας, το κόμμα τους είναι υποχρεωμένο να επιφυλαχθεί να διατυπώσει τη θέση του για το θέμα αυτό σε σχέση με τις επικείμενες βουλευτικές εκλογές ύστερα από την αναμενόμενη έκδοση της σχετικής απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου».

Αυτό είπαμε και αυτό διαλαμβάνει η Έκθεση και νομίζω ότι κανείς δεν μπορεί να βάλει στο στόμα μας άλλα πράγματα απ' εκείνα που λέμε και διατυπώνονται μάλιστα σε επίσημο έγγραφο που αναγνώστηκε απ' αυτό το Βήμα. Αυτό σε σχέση με το θέμα των δεκαοχτάχρονων.

Το άλλο θέμα για το οποίο ήθελα να πω δυο λόγια, κύριε Πρόεδρε, είναι το θέμα που έθεσε ο κ. Ψυλλίδης όσον αφορά τους αριθμούς και τις αναλογίες. Θέλω να έχει υπόψει του το Σώμα ότι το 1960, σύμφωνα με την τότε απογραφή, το σύνολο των ψηφοφόρων ήταν 239,796 ψηφοφόροι. Τα επίσημα στοιχεία που μας έδωσαν τώρα βάσει των οποίων ελήφθη το μέτρο για την κατανομή των εδρών είναι ότι το σύνολο των ψηφοφόρων είναι 334,059 και για κάθε έδρα με βάση τον αριθμό των 56 εδρών αναλογούν 5,965 ψηφοφόροι. Νομίζω ότι πιο αντικειμενικό κριτήριο απ' αυτό δεν έχουμε διαθέσιμο σήμερα, εκτός αν θέλουμε να λείει ο καθένας από τη γωνιά του ό,τι θέλει και όπως θέλει, αγνοώντας ότι υπάρχει όχι μόνο το στοιχείο της ισοτιμίας αλλά και ο κίνδυνος ότι μπορεί κάποιος να βρουν πάλι πρόσχημα και να το χρησιμοποιήσουν για να αναβάλουν τις εκλογές.

Ελέχθησαν μερικά πράγματα εδώ. Δεν θα ήθελα να τα σχολιάσω όλα, αλλά θέλω να σχολιάσω το θέμα της πλειοψηφίας που επικαλέστηκε πολύ η πλευρά του

ΔΗΚΟ. Νομίζω ότι στο Σύνταγμά μας αλλά και διεθνώς είναι αναγνωρισμένη η αρχή της πλειοψηφίας. Και η αρχή αυτή είναι διακηρυγμένη και σεβαστή και κατοχυρωμένη συνταγματικά και στην Κύπρο και αυτή είναι που ισχύει. Μπορεί να διαφωνεί μια πλευρά με μια θέση. Για παράδειγμα: Εμείς, όταν λήφθηκε η απόφαση για την Ε.Ο.Κ. διαφωνούσαμε και διαφωνούμε. Δικαίωμά μας ήταν να διαφωνούμε. Αλλά η απόφαση είναι απόφαση και η απόφαση εφαρμόζεται, διότι είναι απόφαση της πλειοψηφίας. Αυτό ισχύει για όλα τα θέματα. Συνεπώς, ενώ μπορεί ένας να διαφωνεί με την απόφαση που λαμβάνει η πλειοψηφία, και είναι δικαίωμά του να διαφωνεί και να αναφέρει τη διαφωνία του, από την άλλη πλευρά, η κατά πλειοψηφία εφαρμογή ενός νόμου ή αποφάσεως πρέπει να γίνεται σεβαστή και τούτο είναι κατοχυρωμένο συνταγματικά. Και δεν νομίζω ότι χρειάζεται κάθε φορά να μας προσάπτουν διάφορα επίθετα για το πόθεν προέρχεται η πλειοψηφία, διότι η πλειοψηφία πολλές φορές ποικίλλει, και το γνωρίζουμε αυτό και δεν χρειάζεται να επιστρατεύσουμε επιχειρήματα και σχόλια. Όσον αφορά το θέμα που ετέθη εδώ ότι οι αγροτικές περιοχές, και ο υπαινιγμός φυσικά αφορά την Πάφο, έχουν περισσότερο ανήλικο πληθυσμό, θέλω να θυμίσω το Σώμα ότι απ' αυτό το Βήμα—και όσοι ερευνήσουν τα πρακτικά θα το βρουν—εκατοντάδες φορές ελέγχθη απ' όλες τις πλευρές ότι τα χωριά μας γερνούν και στην Πάφο και ιδιαίτερα στις ορεινές περιοχές. Και αυτό δεν είναι κάτι το οποίο δεν εξηγείται. Τα επίσημα στοιχεία λέγουν ότι το ποσοστό των ψηφοφόρων το 1960 έναντι του πληθυσμού ήταν κατά μέσο όρο 53%. Τώρα ο αριθμός των ψηφοφόρων είναι οπωσδήποτε κάτω από 50%. Και αυτό μπορούμε να το συγκρίνουμε αν πάρουμε τα στοιχεία στο σύνολό τους. Τα στοιχεία αυτά τα έχει το Τμήμα Στατιστικής και τα προσφέρει σε όσους ενδιαφέρονται να τα δουν. Αλλά εμείς δεν έχουμε άλλο κριτήριο από το να πάρουμε σαν βάση τους εγγεγραμμένους ψηφοφόρους. Άλλωστε εμείς είμαστε αντιπρόσωποι των ψηφοφόρων μας. Διότι αυτοί είναι που ψηφίζουν και εμείς από μέρους τους ερχόμαστε στη Βουλή και αποτελούμε το Σώμα της Βουλής. Συνεπώς τι επικαλούμαστε τώρα τους ανήλικους για να δικαιολογήσουμε τα αδικαιολόγητα; Εκείνοι που ψηφίζουν για την ανάδειξη Βουλευτών, είναι οι ψηφοφόροι. Άρα αποτελεί το πιο σωστό, το πιο αδιάβλητο και αντικειμενικό κριτήριο για τη λύση του προβλήματος που σπαταλήσαμε τόση ώρα να το συζητούμε.

Ελέγχθη ότι η Τηλλυριά πρέπει να υπαχθεί διοικητικά στην Πάφο για να διαφοροποιήσουμε τα αποτελέσματα. Νομίζω ότι αυτά είναι «Σολωμονιτζές», κ. Παπαδημητρίου.

(Γέλωτες)

Όπως ξέρουμε όλοι, νομικά η αλλαγή δεν γίνεται από τη μια μέρα στην άλλη των συνόρων ενός χωριού και πολύ περισσότερο μιας Επαρχίας. Άρα, αν προσπαθήσουμε αυτό το θέμα να αποτελέσει κριτήριο και πάλι θα πρόκειται για μια προσπάθεια για την οποία αύριο θα μας πουν: «Αυτό το πράγμα που εκάμετε, με ποιο δικαίωμα το εκάμετε, να φύγετε δηλαδή την Τηλλυριά από τη Λευκωσία και να την υπάξετε στην Πάφο; Δεν μπορούν αυτά τα πράγματα σοβαρά να συζητούνται από το Βήμα της Βουλής, και νομίζω ότι είναι απώλεια χρόνου να θέτουμε τέτοια θέματα προς συζήτηση.

Έγινε ακόμα αναφορά στο θέμα των ποσοστών από κάποιο συνάδελφο. Μα συνάδελφε, νομίζω ότι πρόκειται περί απλού θέματος. Αν έχω δυο και τα κάμω τρία σημαίνει 50%. Αλλά το 3 άμα το βάλω στο 1,000 είναι πόσο; Δηλαδή δεν νομίζω ότι είναι επιχειρήματα τούτα να επιστρατεύονται για να συζητούνται. Εδώ

ή δεχόμαστε ότι πρέπει να πάρουμε το αντικειμενικό δοσμένο που μας προσφέρεται για να λύσουμε το πρόβλημα ή δεν το δεχόμαστε. Και αν το δεχόμαστε, αυτό ισχύει και για σήμερα και για αύριο και θα εφαρμόζεται και στο μέλλον ανάλογα με το πώς θα είναι η κατάσταση.

Υπάρχει η άποψη να πάρουμε το 1960 σαν βάση και να λύσουμε το πρόβλημα. Μα από το 1960, συνάδελφε, ως σήμερα έχει 25 χρόνια. Όσοι γεννήθηκαν μετά το 1960 έκαμαν παιδιά. Και δεν ξέρω αν έχει μερικούς που έκαμαν κι' εγγόνια. Και η Κύπρος άλλαξε μορφή από το τότε ως σήμερα. Πώς μπορούμε να λέμε ότι θα πάμε ή στο 1960 ή στο 1973; Άρα το συγκεκριμένο στοιχείο που έχουμε είναι οι ψηφοφόροι από τους οποίους θα πάρουμε το λόγο σε όσους μας δοθεί για να ξανάρθουν εκείνοι που θα ξανάρθουν σ' αυτό το Σώμα και να αποτελέσουν τους αντιπροσώπους του λαού. Άρα αυτό είναι το αντικειμενικό κριτήριο και δεν νομίζω ότι χρειάζεται να συζητούμε περισσότερο γι' αυτά τα θέματα.

Για όλα τα άλλα, κύριε Πρόεδρε, δεν θα ήθελα να κάμω σχόλια διότι ακούστηκαν οι απόψεις μας από πριν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, τέλειωσαν οι πρωτολογίες. Τώρα έχει το λόγο ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι σήμερα έγινε πολύ μεγάλη και ζωηρή συζήτηση. Ελέχθησαν πολλά πράγματα, άλλα εντός θέματος και άλλα εκτός θέματος. Νομίζω έχουν εκτοξευθεί κατηγορίες, έχουν ακουσθεί πράγματα για νοθείες και ότι το ΔΗ.ΚΟ. δεν πιστεύει στην αρχή της πλειοψηφίας, καθώς και πολλά άλλα πράγματα, και έγιναν επιθέσεις, άγριες επιθέσεις εναντίον του Προέδρου της Δημοκρατίας. Δηλαδή πήραμε το θέμα του Εκλογικού Νόμου για να επεκταθούμε στο κάθε τι. Για να επεκταθούμε και στο θέμα των προεδρικών εκλογών, για να επεκταθούμε και στο ψήφισμα της Βουλής, για να επεκταθούμε στις διαφορές μας, για να επεκταθούμε στο Κυπριακό πρόβλημα, στην ουσία του κυπριακού προβλήματος και για να επεκταθούμε σε οτιδήποτε δεν βαίνει καλώς υπό τον ήλιο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Γι' αυτό είμαι υποχρεωμένος να απαντήσω σε όλα αυτά τα πράγματα. Δεν θέλω να μακρηγορήσω ούτε συνηθίζω να μακρηγορώ αλλά υπάρχουν ορισμένα πράγματα τα οποία πρέπει να απαντηθούν.

Πρώτον, εδώ ένας πρέπει πραγματικά να διατηρήσει όλη την ψυχραιμία του και όλη τη γαλήνη του διότι μπορεί να βρεθεί πολλές φορές ενώπιον παραποιήσεων, διαστρεβλώσεων και σοφιστειών. Όταν βάζουν στο στόμα ενός ανθρώπου πράγματα τα οποία δεν είπε ή λένουν ή παρουσιάζουν εκείνα που είπε με τελείως διαφορετικό φακό και με τελείως διαφορετικό τρόπο, νομίζω ότι κάτι δεν πάει καλά· εδώ νομίζω ότι πρέπει να υπάρχει κάποιος σεβασμός μεταξύ συναδέλφων. Να απαντούμε στα επιχειρήματα συναδέλφου μας άλλου κόμματος, μάλιστα, αλλά να προσπαθούμε να βάλουμε στο στόμα του πράγματα τα οποία δεν είπε ή να βάζουμε δικά μας επιχειρήματα στο στόμα του ή να απαντούμε σε άλλο συνάδελφο μόνο και μόνο γιατί γίνεται μία προσπάθεια συνθλίψεως του Δημοκρατικού Κόμματος και του Δημοκρατικού Κέντρου και αυτή είναι η πραγματικότητα και πρέπει με κάθε τρόπο το Δημοκρατικό Κόμμα να κτυπηθεί σήμερα, νομίζω είναι αδικία και νομίζω ότι το προπατορικό αμάρτημα το οποίο υποτίθεται πως έχουμε διαπράξει είναι διότι τερματίσαμε τη δημοκρατική

συνεργασία με το ΑΚΕΛ. Είναι αμάρτημα προπατορικό κατά το ΑΚΕΛ. Πρέπει να τιμωρηθούμε, πρέπει το Δημοκρατικό Κόμμα να τσακιστεί, να συνθλιβεί διότι τερμάτισε τη δημοκρατική συνεργασία. Εξού και όλες οι επιθέσεις, όλα τα επίθετα και οι ισχυρισμοί ότι τις χειρότερες προθέσεις στον κόσμο τις έχουν σήμερα αυτοί τους οποίους ονομάζετε χθες και προχθές δημοκράτες. Τους άλλους τους ονομάζετε φασίστες. Αυτοί είναι τώρα οι δημοκράτες, εμείς είμεθα οι φασίστες. Εμείς δεν τους κατηγορήσαμε. Αυτά ελέγοντο, δηλαδή τα καλά και συμφέροντα αναλόγως του πώς στέκει ένα κόμμα έναντι του ΑΚΕΛ. Θα ήταν πολύ εύκολο, κύριοι, να είμεθα πολύ συμπαθείς και πολύ αγαπητοί στο ΑΚΕΛ και να έχουμε την πλειοψηφία την οποία σήμερα λέτε ότι δεν έχουμε μαζί σας. Απλώς θεωρήσαμε ότι χάριν του κυπριακού, χάριν ορισμένων θέσεων—μπορεί να έχουμε δίκαιο, μπορεί να έχουμε άδικο—έπρεπε να διαχωρίσουμε ευθύνες. Αισθανθήκαμε ότι στο Κυπριακό πρέπει επιτέλους να πάρουμε την α' γραμμή, αισθανθήκαμε ότι στο κυπριακό διακυβεύονται δύο, τρία, τέσσερα πράγματα και εκεί δεν είμεθα έτοιμοι να υποχωρήσουμε. Μπορεί να έχουμε δίκαιο, μπορεί να έχουμε άδικο, μπορεί να έχετε εσείς δίκαιο και μπορείτε να έχετε άδικο. Αλλά δεν ήταν λόγος για να κτυπηθεί το κέντρο αυτού του τόπου και να γίνεται μία προσπάθεια καταστροφής του Δημοκρατικού Κόμματος. Διότι δεν δικαιολογούνται άλλως πως οι κατηγορίες όπως είναι εκείνη για προσπάθεια νοθείας. Γιατί, πού βρίσκεται την προσπάθεια νοθείας έστω και εάν έγινε μία εισήγηση που διαφωνείτε; Δεν δικαιολογείται από τώρα να βγάξετε συμπεράσματα ότι εμείς δεν θέλουμε να γίνουν Βουλευτικές εκλογές ή να χρησιμοποιείτε τα διάφορα επίθετα που χρησιμοποιείτε. Ούτε δικαιολογούνται αυτά που καταλογίζετε στον Πρόεδρο. Διαφωνείτε. Μάλιστα, να γίνουν Βουλευτικές εκλογές, μάλιστα, να επιβάλετε τη θέλησή σας, να την υποστηρίξετε. Όμως ορισμένα πράγματα βγαίνουν από ορισμένα θέσμια τα οποία πρέπει να υπάρχουν σ' αυτό τον τόπο. Και αυτά τα θέσμια υπαγορεύουν ότι εδώ είμεθα ένας λαός που κάμνομε ένα αγώνα' μπορεί να διαφωνούμε, όμως δεν πρέπει να φθάνουμε μέχρι του σημείου να κάμνομε προσπάθειες εξόντωσης του αντιπάλου μας. Δεν γίνονται αυτά τα πράγματα.

Συγκεκριμένα, θα ήθελα να πω ορισμένα πράγματα σχετικά με το πώς ξεκίνησε το όλο θέμα των Βουλευτικών εκλογών. Εδώ υπήρχε μία συμφωνία κυρίων και όταν ρωτήσαμε τον κ. Παπαϊωάννου και τον κ. Κληρίδη όταν επανήλθαμε στη Βουλή το Σεπτέμβριο και Οκτώβριο, μας ελέχθη «τουλάχιστον επί του παρόντος βλέπουμε εκλογές γύρω στο Μάιο». Βεβαίως δεν επρόκειτο για μια απόλυτη θέση ούτε μπορούμε να πούμε ότι ανέλαβαν οποιαδήποτε υποχρέωση. Όμως αυτή ήταν περίπου η ημερομηνία και ο κ. Λυσσαρίδης ήδη ανέφερε ότι προσβλέπομε προς τις Βουλευτικές εκλογές. Η αύξηση του αριθμού των Βουλευτών έγινε νοουμένου ότι—και εδώ πιστεύω πως ήταν και αυτή σαφή εξήγηση—εγίνετο μία αλλαγή όσον αφορά το εκλογικό Σώμα και ήταν φυσικό να αναμένει κανείς ότι θα γίνονταν και ορισμένες άλλες αλλαγές. Υπήρχαν άγια αιτήματα από πολλών ετών. Επομένως δεν δικαιολογείται η τωρινή προσπάθεια να μιλούμε για πρόωρες βουλευτικές εκλογές και να κλείουμε την πόρτα σε οτιδήποτε άλλο, δηλαδή να μη συζητούμε για σταυρούς προτιμήσεως, να μη συζητούμε αν οι δεκαοκτάχρονοι θα συμπεριληφθούν στους εκλογικούς καταλόγους κλπ. Χρησιμοποιούνται και ορισμένες σοφιστείες. Ο κ. Φάντης γνωρίζει πολύ καλά ότι όταν λέμε ότι χρειάζονται τρεις μήνες για να εγγραφούν οι δεκαοκτάχρονοι στους εκλογικούς καταλόγους, οι τρεις μήνες υπολογίζονται από σήμερα, δηλαδή ένας μήνας είναι η καθυστέρηση προκειμένου να διεξαχθούν οι εκλογές στις 15

Ιανουαρίου. Όμως αισθάνεται όλη την άνεση να ομιλεί για τρεις μήνες μετά το Δεκέμβρη. Καίτοι γνωρίζει πολύ καλά, διότι συζητήθηκε στην Επιτροπή, ότι οι τρεις μήνες υπολογίζονται από τώρα. Αλλά αυτό είναι ένα απλό παράδειγμα των τόσων άλλων διαστρεβλώσεων που ακούσαμε σήμερα και υπήρξαν διαστρεβλώσεις διότι γνωρίζαμε ότι τα πράγματα δεν ήταν όπως θέλαμε να τα παρουσιάσουμε. Και παίρνω ένα ένα τα σημεία που νομίζω ότι πρέπει να μπου στη θέση τους.

Πρώτο δεν θέσαμε θέμα επιβολής της αποφάσεως της πλειοψηφίας. Είπαμε ότι η πλειοψηφία θα επιτύχει τη θέση της. Μάλιστα, δικαίωμά της. Όμως δικαίωμά μας κι' εμείς να πούμε ότι πιστεύουμε ότι δεν είναι νομικά σωστή αυτή η απόφαση. Και το δικαιολογήσαμε. Δεν είναι θέμα προσπάθειας καθυστέρησης των βουλευτικών εκλογών. Το δικαιολογήσαμε βάσει διεθνών δεδομένων, το edικαιολογήσαμε λέγοντας ότι και στις Ηνωμένες Πολιτείες και στην Ελλάδα στις οποίες πολλές φορές αναφέρομαι, το κριτήριο και η βάση είναι τα πληθυσμιακά στοιχεία βάσει της τελευταίας απογραφής και όχι οι εκλογικοί κατάλογοι. Και να μη μιλούμε για το 1960, να μιλούμε για το 1973. Και επαναλαμβάνομε. Στην Ελλάδα οι εκλογές το 1984 έγιναν με βάση την απογραφή, τη γενική απογραφή, την επίσημη απογραφή του 1971. Όλα τα άλλα στοιχεία που δίδονται για νοικοκυριά κλπ. είναι ημιτελή στοιχεία. Δεν έγινε άλλη απογραφή από το 1973. Και σ' όλα τα μέρη του κόσμου είναι αυτή η βάση που λαμβάνεται. Επομένως υποστηρίξαμε αυτό το σημείο. Πού βλέπετε προσπάθεια να παρελκύσουμε το Σώμα; Εδώ υπάρχει προσπάθεια από τη δική σας πλευρά να μετατοπίσετε τη συζήτηση πάνω σε άλλα θέματα, όπως π.χ. ότι αρνούμεθα τη θέση της πλειοψηφίας. Ούτε είναι σωστό με μεταφυσικούς υπολογισμούς, με αλχημείες, όπως θα έλεγε ο κ. Κουρτελλάρης, να φθάνουμε στο συμπέρασμα ότι προετοιμάζουμε το έδαφος για να καθυστερήσουμε τις εκλογές. Γιατί, δεν έχουμε δικαίωμα να πούμε επιτέλους ότι κάτι το οποίο υποστηρίζει η πλειοψηφία, κ. Κουρτελλάρη, μπορεί κατά τη γνώμη μας συνταγματικά να μη στέκει; Αλλά όπως θα έλεγε πάλιν ο κ. συνάδελφος, «όποιος εν αντρέπεται ο κόσμος εν δικός του».

Ο κ. Φάντης ανεφέρθη στην προσπάθεια δημιουργίας κοινής γραμμής με το Συναγερμό και μίλησε διά το καλό μνημονικό του. Ανεφέρθη στις συναντήσεις που έγιναν στις 7 Φεβρουαρίου στο Προεδρικό. Το μνημονικό σου, κ. Φάντη, είναι πολύ καλό· το γνωρίζει όλη η Βουλή. Είναι όμως και σωστό αυτό το μνημονικό; Και θέλω να δηλώσω το εξής: Δεν είναι μυστικό ότι έγιναν προσπάθειες να βρεθεί κοινή γραμμή πάνω στο κυπριακό με το Δημοκρατικό Συναγερμό. Βεβαίως, είναι φυσικό, δύο κόμματα που τουλάχιστον ιδεολογικά στέκονται πιο κοντά το ένα στο άλλο να κάμουν μία προσπάθεια να εύρουν μια κοινή γραμμή στο εθνικό. Και δικαίωμά τους και δικαίωμά μας αν δεν συμφωνήσαμε τελικά και αν δεν βρήκαμε την κοινή γραμμή και νομίζω ότι είναι εις πίστη μας το γεγονός ότι παρόλο ότι βρεθήκαμε μόνοι μας, δεν κάναμε κανένα συμβιβασμό πάνω στις θέσεις μας, δεν υποχωρήσαμε σε οτιδήποτε στα βασικά εκείνα που πιστεύουμε χάριν του να έχουμε και πάλιν πλειοψηφία και χάριν του να έχουμε και πάλιν υποστήριξη σ' αυτό το Σώμα. Επομένως δεν έγιναν τίποτε παρασυναγωγές, δεν έγινε κάτι το οποίο είναι επιλήψιμο για ν' αναφερθεί.

Επίσης εκείνο το επιχείρημα περί NATO κλπ. ήταν ένα υποθετικό ερώτημα που έκαμε ο Πρόεδρος χάριν συζητήσεως. Και είναι κρίμα να παίρνομε έστω και ορισμένα θέματα τα οποία γίνονται χάριν συζητήσεως και για σκοπούς παραδειγμάτων και να τα χρησιμοποιούμε με χίλιες δυο προεκτάσεις για να στηρίζουμε επιχειρήματα τελείως άλλης φύσεως. Δεν είναι σωστό.

Επίσης άλλη διαστρέβλωση. Δεν είπα εγώ ότι η Τηλλυρία, κ. Φάντη, ανήκει στην επαρχία Πάφου. Είπα ότι διοικητικά η επαρχία της Πάφου έχει περισσότερες αρμοδιότητες τελευταία και εξήγησε ο κ. Παπαδημητρίου σχετικά με την Τηλλυρία ότι ένεκα του ότι είναι δύσκολες οι προσβάσεις πλέον προς την Τηλλυρία, είναι πιο κοντά στην Πάφο· ορισμένα Κυβερνητικά Τμήματα είναι κοντά στην Τηλλυρία. Απλό θέμα. Γιατί αυτή η προσπάθεια να βάλετε στο στόμα μου κάτι το οποίο δεν είπα; Νομίζω ότι δεν πρέπει να υποτιμούμε τη νοημοσύνη των άλλων ή επιτέλους ότι γνωρίζει πού η Τηλλυρία ανήκει. Γίνεται και προσπάθεια δηλαδή γελοιοποίησης των αντιπάλων μας; Πού πάμε;

Έχετε στηρίξει μεγάλη επιχειρηματολογία στο ότι το Κυβερνητικό Νομοσχέδιο προβλέπει για 7 Βουλευτές στην Πάφο. Δεν συμφωνήσαμε με το Κυβερνητικό Νομοσχέδιο, δηλαδή το Δημοκρατικό Κόμμα δεν υποστήριξε την Κυβέρνηση. Όμως και στο παρελθόν πολλές φορές συνεργαστήκαμε μαζί σας στην τροποποίηση κυβερνητικών Νομοσχεδίων. Διαφωνήσαμε πάνω σε ορισμένες αρχές. Το Δημοκρατικό Κόμμα υποστηρίζει την Κυβέρνηση βεβαίως στη βάση, αλλά σε πολλά πράγματα έχει τις θέσεις του. Και η θέση μας που πιστεύω πως δεν μπορεί να κτυπηθεί εύκολα είναι ότι η Πάφος πρέπει να δικαιωθεί με πέντε έδρες διότι αυτή τη στιγμή η θέση αυτή στηρίζεται πάνω στο σύστημα το οποίο χρησιμοποιείται όχι σε υποανάπτυκτες χώρες του κόσμου, κ. Κληρίδη, αλλά σε πολύ ανεπτυγμένες χώρες του κόσμου, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες.

Η ερώτηση που προκύπτει και θάθελα να την επαναθέσω στο Σώμα είναι η εξής: Δεχόμεθα ή όχι το κριτήριο της δημογραφικής ισότητας που χρησιμοποιείται σχεδόν σε όλες τις χώρες του κόσμου; Δεν είναι σωστό το κριτήριο των εκλογικών καταλόγων. Το σωστό κριτήριο είναι η δημογραφική ισότητα, διότι εδώ λαμβάνομε υπόψη όλο τον πληθυσμό μιας χώρας και το ότι οι ψηφοφόροι εκπροσωπούν και άλλους και είναι φυσικό να λαμβάνεται υπόψη η δύναμη μιας επαρχίας σύμφωνα με τον πληθυσμό της και όχι σύμφωνα με τον αριθμό των ψηφοφόρων της. Αυτή είναι η βάση. Πρωτοτυπούμε στην Κύπρο με τη βάση την οποία εισηγήσατε. Επαναλαμβάνομε ακόμη μία φορά ότι κατά τη γνώμη μας δεν ευσταθεί νομικά. Και δεν είναι η προσπάθειά μας να καθυστερήσουμε τις εκλογές.

Προχωρήσατε και στηρίξατε τις θέσεις σας πάνω στη δική μας θέση που είναι απλή. Μπορούσατε να πείτε, «κ. Γαλανέ, διαφωνούμε». Έγινε ολόκληρη συζήτηση ότι απ' αυτό ξεκινά πρόθεση μηχανικής νοθείας και περαιτέρω νόθευσης του εκλογικού σώματος και του εκλογικού αποτελέσματος και πλαστογραφίας των αποτελεσμάτων και λέχθηκαν βαρειοί χαρακτηρισμοί. Γιατί; Γιατί η συζήτηση να εκτραπεί και να πάρει αυτή την κατεύθυνση και γιατί ενώ συζητούμε εδώ ποιο είναι το σωστό εκλογικό σύστημα, να προχωρούμε και να φθάνομε σ' αυτό το σημείο; Εγκαινιάζουμε την προεκλογική εκστρατεία, τις βουλευτικές εκλογές με λασπολογίες, με επιθέσεις, με βαρειούς χαρακτηρισμούς; Αυτό το κλίμα θέλουμε να δημιουργήσουμε; Όχι, να το γνωρίζουμε.

Επίσης κάτι που πρέπει να δηλώσουμε σχετικά με το σύστημα των εκλογικών καταλόγων. Σιγά σιγά και συν τω χρόνω οι προσφυγικές επαρχίες θα αδυνατίζουν, εξού και το γεγονός ότι σήμερα η Αμμόχωστος που το 1973 είχε 102,000 ψηφοφόρους (η Λεμεσός 97,000) χάνει με αυτό το σύστημα ένα Βουλευτή. Σιγά-σιγά θα αφομοιωθούν, και σε 5, 10, 15, 20, 25 χρόνια θα αρχίσουν να χάνονται οι προσφυγικές επαρχίες. Και εδώ μπαίνει η επόμενη ερώτηση: Επιθυμούμε να ξεγράψουμε προσφυγικές επαρχίες; Επιθυμούμε να χρησιμοποιήσουμε το εκλογικό σύστημα, να πρωτοτυπήσουμε στο εκλογικό σύστημα, με αποτέλεσμα τελικά να

αφανίσουμε τις προσφυγικές επαρχίες; Θα λύσουμε με αυτό τον τρόπο το πρόβλημά μας; Όχι, είναι η απάντηση η δική μας και αναμένουμε τοποθέτηση.

Κύριε Φάντη, για νάμαστε επίσης ειλικρινείς δεν επιφυλάξατε τη θέση σας όσον αφορά τους δεκαοκτάχρονους. Εδώ η θέση σας είναι ότι αν σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου χρειάζονται τρεις μήνες για να καταρτισθούν οι εκλογικοί κατάλογοι δεν πρέπει να περιμένουμε· πρέπει να γίνουν οι εκλογές. Είναι πρόωρες οι εκλογές· επομένως δεν υπάρχει θέμα· οι δεκαοκτάχρονοι θα ψηφίσουν μετά 6 χρόνια. Και εδώ θα ήθελα να ρωτήσω τον κ. Κληρίδη, επειδή ανεφέρθη σ' αυτό το θέμα, την προσπάθεια δηλαδή να καθυστερήσουμε τις εκλογές έστω και για ένα μήνα. Είναι τόσο απαραίτητο αυτές οι εκλογές να γίνουν τώρα και όχι μετά 2 ή 3 μήνες ή με 2 ή 3 εβδομάδες καθυστέρηση δεδομένου ότι στερούμε για έξι χρόνια τη βουλευτική ψήφο στους δεκαοκτάχρονους, διότι θα είναι εξάχρονη η θητεία της Βουλής ένεκα του ότι οι εκλογές γίνονται το Δεκέμβρη; Από την άλλη, για τρεις εβδομάδες καθυστέρηση δεν αξίζει τον κόπο να δοθεί η ευκαιρία σ' αυτούς τους ανθρώπους να ψηφίσουν;

Επίσης για το θέμα των σταυρών προτίμησης. Αυτή η πάγια θέση του ΑΚΕΛ θυσιάζεται ένεκα μερικών εβδομάδων καθυστέρησης για έξι χρόνια; Τόση σημασία έχουν οι τρεις, τέσσερις εβδομάδες; Και αυτές οι τρεις, τέσσερις εβδομάδες θα έχουν τόση μεγάλη διαφορά στο αποτέλεσμα των εκλογών; Έτσι και περάσουν τέσσερις εβδομάδες, χάνεται η ευκαιρία να ρίξουμε τον Πρόεδρο; Τώρα είναι σίγουρο; Είναι με το χάρακα που έχουμε φθάσει σ' αυτό το συμπέρασμα;

Επειδή αναφέρθηκα στον κ. Κληρίδη και λέχθηκαν μερικοί χαρακτηρισμοί περι ομιλιών με περιεχόμενο ή χωρίς περιεχόμενο, εγώ θα ανέμεσα πάνω σ' αυτό το θέμα ότι τα επιχειρήματα του κ. Κληρίδη, με το στόμφο που ξεκίνησε, θά ήταν πάρα πολύ σοφά. Αλλά ας αφήσουμε το ποιος έχει περιεχόμενο και ποιος δεν έχει σ' αυτά που λέει να το κρίνουν εκείνοι που ακούουν παρά να το κρίνουμε εμείς μεταξύ μας. Είναι κάπως πιο δίκαιο και δημοκρατικό.

Ελέχθη από τον κ. Φάντη, πάλιν σαν επιχείρημα, ότι το Δημοκρατικό Κόμμα άλλαξε τη θέση του όσον αφορά τους σταυρούς προτίμησης. Εμείς, γιατί επιτέλους να μην έχουμε διαφορετική θέση; Τώρα, αν πραγματικά αλλάξατε τη θέση σας στο θέμα των σταυρών προτίμησης, να μας το πείτε.

Εκείνο που δεν χρειάζεται—και πάλι γίνεται μια υποτίμηση της νοημοσύνης του λαού—είναι να χρησιμοποιείται μια πολιτική ταχυδακτυλουργία, μια σοφιστεία ως εξής: «Ξέρετε, εμείς δεν είμεθα υπέρ των σταυρών προτίμησης σίγουρα αλλά θα γίνουν πρόωρες εκλογές και επομένως τώρα θα δεχθούμε να υπάρξουν, παρόλο που είμεθα υπέρ της κατάργησης· αργότερα θα τους καταργήσουμε». Δηλαδή εδώ θα κάμουμε εκείνο που δεν πιστεύουμε γιατί πιστεύουμε σε κάτι άλλο περισσότερο. Όχι. Το ΔΗΚΟ δεν παίρνει τέτοια θέση. Το ΔΗΚΟ αρχικά ξεκίνησε υποστηρίζοντας τους σταυρούς προτίμησης· μετά πήρε τη θέση και τίμια είπε: Μάλιστα εδώ για τον α' και β' λόγο πήραμε την άλλη θέση. Το να είναι ένας μονολιθικός—και αυτό το τονίζω ιδιαίτερα—δεν είναι πάντοτε προνόμιο και προσόν.

Έγιναν μαθήματα εδώ δημοκρατίας προς το ΔΗΚΟ. Στη ζωή μου ουδέποτε μου άρεσε να θίγω κόμματα, άτομα ή συναδέλφους αλλά έγιναν πολύ βαρειοί χαρακτηρισμοί και βαρειές προσβολές. Και εφόσον εδώ τέθηκε επί τάπητος το θέμα της δημοκρατίας, θα ήθελα να ρωτήσω μερικούς συναδέλφους αν δέχονται ότι γενικά σ' αυτό τον κόσμο, όταν μιλούμε για δημοκρατία μιλούμε για πολυκομ-

ματική δημοκρατία. Τα μονοκομματικά συστήματα δεν είναι πραγματική δημοκρατία.

Αν θέλετε, δηλαδή, να αρχίσουμε σεμινάρια δημοκρατίας να αρχίσουμε να παίρνουμε θέσεις και σε ορισμένα βασικά θέματα. Εμείς δεν θέλουμε να θιξουμε αυτά τα σημεία αλλά παρακαλώ να μη θίγονται κόμματα, αρχές, γραμμή κομμάτων κλπ. Διότι θέλω να πιστεύω ότι παρά τα όσα ελέχθησαν σήμερα, δεν είναι προοπτική του ΑΚΕΛ, δεν είναι σχέδιο του ΑΚΕΛ να εξαφανίσει το χώρο του κέντρου και να υπάρξει πόλωση. Δεν του συμφέρει. Θα το μετανοιώσετε αν ποτέ γίνει αυτό το πράγμα. Πρόσωπα και πράγματα παρέρχονται, τα κόμματα όμως και το πολιτικό μωσαϊκό μένει.

Ο κ. Ντίνος Κωνσταντίνου με το πικρό χιούμορ και την ειρωνία που τον διακρίνει μας είπε εδώ διάφορα πράγματα και προπαντός ήθελε να μεταφέρει το σωστό μήνυμα αυτής της συζήτησης. Το σωστό μήνυμα αυτής της συζήτησης, αν θέλετε να μπορούμε πραγματικά στο θέμα, και ίσως το σωστό μήνυμα αυτών των εκλογών είναι όλοι να τοποθετηθούμε πάνω στο Κυπριακό, είναι να πούμε ποια λύση βλέπουμε, είναι να τοποθετηθούμε πάνω σε βασικά θέματα, όπως το αν δεχόμεθα αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων κατά τη διάρκεια της μεταβατικής κυβέρνησης ή όχι. Δεχόμεθα διαγραφή με τον α' ή β' τρόπο των απαράγραπτων δικαιωμάτων του Κυπριακού λαού ή δεν δεχόμεθα τη διαγραφή αυτών των δικαιωμάτων; Δεχόμεθα την Τουρκία σαν εγγυήτρια δύναμη με τις ίδιες εγγυήσεις ή όχι; Δεχόμεθα πραγματική ομοσπονδία ή όχι; Αυτά είναι τα θέματα των εκλογών· δεν είναι θέμα δημοκρατικής πλειοψηφίας. Αυτά είναι τα βασικά θέματα του Κυπριακού προβλήματος και να τα συζητήσουμε, κύριοι, τίμια και ειλικρινά. Δεν υπάρχει καμιά πλευρά που υποστηρίζει το αλάνθαστο. Εδώ δεν υπάρχει κανένας αλάνθαστος. Να γίνει ένας πραγματικός διάλογος και να αφήσουμε τον Κυπριακό λαό να αποφασίσει και να σεβαστούμε όλοι μας την ετυμηγορία του Κυπριακού λαού αφού γίνει πραγματική συζήτηση και όχι προσπάθεια μετατόπισης του πραγματικού προβλήματος πάνω σε διαδικασίες και άλλα μηχανικά θέματα.

Θέλω να διαβεβαιώσω τον κ. Κωνσταντίνου ότι δεν υπάρχει καμιά προσπάθεια αναβολής των εκλογών. Κι' εμείς σε λίγο θα ψηφίσουμε υπέρ της 8ης Δεκεμβρίου σαν ημερομηνίας διεξαγωγής των εκλογών.

Δεν πρόκειται να χαθεί, κύριε Κωνσταντίνου, η συντριπτική πλειοψηφία που πιστεύετε ότι διαθέτετε αυτές τις λίγες βδομάδες. Ούτε πρόκειται να προσπαθήσουμε να επιτύχουμε καμιά αναβολή γι' αυτό το λαό.

Είπε επίσης ο κ. Κωνσταντίνου: «Ξέρετε, και να γίνει παραπομπή στο Ανώτατο Δικαστήριο, τούτο θα αποφασίσει αμέσως και την απόφασή του την γνωρίζουμε». Δεν γνωρίζαμε ειλικρινά ότι ο κ. Ντίνος Κωνσταντίνου έγινε τελευταία και spokesman του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Νομίζω ότι εδώ είναι Βουλή και να μη προσπαθούμε να προεξοφλήσουμε τις αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Ούτε ήταν σωστό αυτό που ελέχθη ότι σε όλες τις περιπτώσεις το Ανώτατο Δικαστήριο καταδίκασε τις θέσεις του Πρόεδρου. Ακόμα και σήμερα το γεγονός ότι το Ανώτατο Δικαστήριο θεώρησε σαν αντισυνταγματική τη νομοθεσία σχετικά με το δικαίωμα ψήφου των 18χρονων, είναι ένα παράδειγμα που δικαιώνει απόλυτα τον Πρόεδρο.

Θα θέλατε, κύριοι, να δώσουμε το δικαίωμα ψήφου στους 18χρονους, να διεξαχθούν οι εκλογές και μετά οι εκλογές αυτές να είναι διαβλητές διότι ήταν αντισυνταγματικές; Τουναντίον, ο Πρόεδρος δήλωσε ότι θέλουμε, μάλιστα, να

δώσουμε αυτό το δικαίωμα ψήφου αλλά με αυτό τον τρόπο διασφαλίζουμε ότι οι 18χρονοι θα ψηφίσουν νόμιμα όταν ψηφίσουν. Και δεν είναι επιχειρήματα να τα χρησιμοποιούμε για να υποστηρίξουμε θέσεις όταν είναι ξεκάθαρο κάτι.

Ο κ. Κωνσταντίνου, βεβαίως, πρόβλεψε και για το μέλλον, ότι το Δημοκρατικό Κόμμα θέλει εκλογές το Μάιο. Δεν είμεθα εμείς που μιλήσαμε· άλλοι μίλησαν για το Μάιο λέγοντας ότι έχουμε προβλήματα και πρέπει να ξεπεράσουμε αυτά τα προβλήματα και ότι πρέπει το Δημοκρατικό Κόμμα να τα κοιτάξει με διάφορα μέσα, με τις γνωστές μεθόδους. Και εδώ είναι που εκτοξεύθησαν οι διάφορες ύβρεις και βαρειές κατηγορίες του κ. Κωνσταντίνου.

Δεν γνωρίζαμε ότι έχει και πάλι μεταφυσικές ικανότητες ο κ. Κωνσταντίνου ώστε να γνωρίζει πραγματικά πού το πάμε και να ξέρει ότι υπήρξαν σχέδια για το Μάιο και να γνωρίζει μάλιστα το σχέδιο του ΔΗΚΟ ότι με 4—5 αναβολές και 3—4 άλλα κόλπα θα φτάσουμε στο Μάιο. Νομίζω ότι πρέπει να σοβαρευόμαστε πάνω σε μερικά θέματα.

Παζαρλίκια, κύριε Κωνσταντίνου, δεν είναι το ΔΗΚΟ που επιδιώκει, ούτε είναι το ΔΗΚΟ που αντιμετωπίζει θέματα ύψιστης σημασίας σαν θέματα παζαρλικιών οικοπέδων ή παρόμοιων πραγμάτων. Δεν βλέπουμε εμείς το Κυπριακό ούτε σαν οικόπεδο για να το μοιράσει κανένας από τη μέση ούτε σαν οτιδήποτε άλλο. Ας μη μιλούμε και πάλι για παζαρλίκια. Τη θέση μας για τις 5 βουλευτικές έδρες της Πάφου τη στηρίξαμε πιστεύω πάνω σε ορισμένα διεθνή θέσμια και στο κάτω-κάτω της γραφής τη στηρίξαμε και πάνω στο σύστημα που ακολουθείται στην Ελλάδα και πάνω σ' εκείνο που συνέβαινε μέχρι τώρα σ' αυτό τον τόπο. Επομένως πού βρίσκετε τα παζαρλίκια; Παζαρλίκια είναι οι πρωτοτυπίες που γίνονται. Γιατί να αντιστρέφουμε τα πράγματα πάντοτε; Πάντοτε δηλαδή η μια πλευρά πρέπει να είναι κούππα άπανη και η άλλη να είναι η ένοχη.

Ειλικρινά με το χιούμορ ιδίως που χρησιμοποιεί ο κ. Ντίνος Κωνσταντίνου, τον οποίο, επαναλαμβάνω, εκτιμώ σαν οικονομολόγο και σε πολλά πράγματα εκτιμώ την κρίση του, πολλές φορές φοβούμαι ότι αδικεί τον εαυτό του όταν παίρνει μερικές θέσεις κάπως περισσότερο έντονες και άδικες απ' ό,τι πρέπει και αυτό το μαύρο χιούμορ καμιά φορά είναι ή για γέλια ή για κλάματα.

Έπειτα ελέχθη από όλους τους Βουλευτές του ΑΚΕΛ, και μίλησαν οκτώ ή εννιά Βουλευτές και αρκετοί του Συναγερμού, ότι οι θέσεις του ΔΗΚΟ δεν ευσταθούν καθόλου, ότι είναι θέσεις ανάξιες συζήτησης, θέσεις ευάλωτες, θέσεις διαβλητές και ότι τα επιχειρήματα τα οποία αναπτύξαμε δεν αξίζουν καν τον κόπο να τα συζητά κανείς. Αν έτσι πράγματι έχουν τα πράγματα, γιατί χρειάστηκε τόση συζήτηση, τόσες ώρες για να μιλήσουν οκτώ και εννιά Βουλευτές; Ένας από σας μπορούσε να διαλύσει τα επιχειρήματά μας· γιατί δηλαδή αυτή η επανάληψη για κάτι που δεν αξίζει τον κόπο να συζητούμε;

Όσον αφορά αυτό που ελέχθη για το πικρό ποτήρι που θα δοκιμάσει το Δημοκρατικό Κόμμα, το μόνο που έχουμε να πούμε εδώ είναι «ουδένα προ του τέλους μακάριζε». Αλλά πιστεύω ότι το πικρό ποτήρι δεν σχετίζεται με το ποιο κόμμα θα επιτύχει την α' ή β' πλειοψηφία στις εκλογές. Το κάθε κόμμα εδώ αγωνίζεται χάριν αυτού του τόπου και το κάθε κόμμα προσπαθεί να αυξήσει τη δύναμή του για τις θέσεις τις οποίες υποστηρίζει. Πικρό ποτήρι θα είναι αν η Κύπρος σαν τόπος δεν επιβιώσει. Για μας αυτό είναι το κριτήριο. Για μας μακάρι σαν ΔΗΚΟ να μην υπάρξουμε, φτάνει, αν είναι αυτό που επιδιώκετε κύριοι του ΑΚΕΛ, να επιβιώσει η Κύπρος.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Συγκινητικό αυτό.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Δεν είναι για να συγκινώ κ. Σολωμή, το εννοούμε αυτό το πράγμα και το λέμε με κάποιο μέτρο υπευθυνότητας, διότι ίσως θα πρέπει να προσέχουμε κάπως και φράσεις και επίθετα σ' αυτό το Σώμα.

Όσον αφορά τον κ. Νικολαΐδη ήταν για μας μεγάλη ευχαρίστηση να ακούσουμε την πρώτη μεγάλη ομιλία του συναδέλφου εκ Πάφου. Πράγματι εδώ υπάρχει κάποια δικαιολογία για το ρητορικό οίστρο που τον κατέλαβε: οπωσδήποτε μίλησε ο άνθρωπος με πάθος. Αυτά που είπε μπορεί να έβγαιναν από την ψυχή του, όμως δεν ήταν σωστά και πιστεύω ότι αν μιλούμε για αποφυγή μονιμοποίησης τετελεσμένων, αλλού πρέπει να κοιτάξουμε για τη λύση του προβλήματος, αλλού πρέπει να κοιτάξουμε πώς να αποφύγουμε τη μονιμοποίηση των τετελεσμένων και όχι πώς να ριζούμε τον Πρόεδρο διότι ο Πρόεδρος κ. Κυπριανού αν αγωνίζεται για κάτι, ανεξάρτητα αν συμφωνείτε ή διαφωνείτε είναι για τη μη μονιμοποίηση των τετελεσμένων ή τουλάχιστο για να μη υπογραφούν τα τετελεσμένα.

Νομίζω ότι δεν αξίζει τον κόπο να απαντήσω στον κ. Αναστασιάδη. Απλώς θέλω να πω ότι υπέστη κάποια μέτρια σύγχυση διότι το θέμα των αγροτικών περιοχών της Πάφου κλπ. δεν το ανέφερα εγώ αλλά ο κ. Λυσσαρίδης. Στήριξε ολόκληρη επιχειρηματολογία για 10 λεπτά για κάτι το οποίο δεν είπα εγώ αλλά άλλος συνάδελφος. Συμφωνώ με τον κ. Λυσσαρίδη. Συμφωνώ επί του θέματος αλλά δεν είναι σ' εμένα που έπρεπε να απαντήσετε γι' αυτό δικαιολογημένα νομίζω ότι υπήρξε κάποια μέτρια σύγχυση επί του θέματος.

Εκείνο που θα ήθελα να τονίσω απαντώντας και κλείοντας το θέμα, και θα ήθελα να απαντήσω στον κ. Νικολαΐδη πάνω σ' αυτό το σημείο, είναι ότι το μήνυμα αυτών των εκλογών και η προσπάθεια δεν είναι ούτε για να καταλάβει ο Πρόεδρος το μήνυμα αυτής της Βουλής και να μας αφήσει ήσυχους, όπως ελέχθη, ούτε για να σεβαστεί την πλειοψηφία, ούτε για τα πολλά άλλα πράγματα τα οποία ακούσαμε σχετικά με τον πολυκομματικό βίο που υπάρχει σ' αυτό τον τόπο. Νομίζουμε ότι εδώ η όλη προσπάθεια των πρόωρων Βουλευτικών εκλογών είναι για να συνθλιβεί το Δημοκρατικό Κόμμα, να συνθλιβεί το Κέντρο αυτού του τόπου από τις δυο μυλόπετρες της Αριστεράς και της Δεξιάς, διότι συνθλίβοντας το ΔΗΚΟ το οποίο αυτή τη στιγμή στηρίζει τον Πρόεδρο κ. Κυπριανού θα μπορεί να επιβληθεί και η λύση την οποία τα δυο αυτά κόμματα βλέπουν ότι θα μπορούν να επιβάλουν ευκολότερο αν δεν υπάρχει ένα ΔΗΚΟ το οποίο επιτέλους να κρατά κάποια γραμμή και να προσπαθεί να διατηρήσει ορισμένες θέσεις.

Πιστεύω επίσης ότι ένας από τους λόγους που υφιστάμεθα αυτή την κυριολεκτικά ανελέητη επίθεση είναι διότι, επαναλαμβάνω, εκάμαμε το προπατορικό αμάρτημα να τερματίσουμε τη συνεργασία με το ΑΚΕΛ και πρέπει να γίνουμε ένα παράδειγμα προς μίμηση μελλοντικά για οποιοδήποτε άλλο είναι μέσα στο σύστημα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με όσα έχει πει ο κ. Γαλανός, ιδιαίτερα στο ξεκίνημα της ομιλίας του, δημιούργησε ένα θέμα τάξης και οφείλω σαν προεδρεύων του Σώματος να το αναφέρω.

Ο κ. Γαλανός αναφέρθηκε σε κάποια σύσκεψη των Κοινοβουλευτικών εκπροσώπων στο Γραφείο του Προέδρου της Βουλής κ. Λαδά, στην οποία ο κ. Παπαϊωάννου ή και ο κ. Κληρίδης, ή ποιος άλλος, δεν ξέρω, δεσμεύτηκαν ή τουλάχιστον είπαν ότι το Μάιο θα γίνουν εκλογές.

Θα ήθελα να υπομνήσω τον κ. Γαλανό ότι σ' αυτή τη σύσκεψη—και υπάρχουν εδώ τα πρακτικά και θα αναγνώσω τη σχετική αναφορά αμέσως μετά—δεν έγινε λόγος για ημερομηνία εκλογών. 'Ό,τι ελέχθη σ' αυτή τη σύσκεψη είναι «πότε το αργότερο θα μπορούσαν να γίνουν οι εκλογές». Και ελέχθη ότι το αργότερο θα ήταν τον Αύγουστο αλλά επειδή ο Αύγουστος δεν είναι κατάλληλος μήνας ίσως θα μπορούσε να γίνει λόγος για το Μάιο.

Αυτό μόνο ελέχθη και μέσα στα πρακτικά δεν υπάρχει. Αυτό που υπάρχει στα πρακτικά σχετικά με τις εκλογές, και θα το αναγνώσω, είναι το εξής:

«Ανατέθηκε στον κ. Γλαύκο Κληρίδη, Πρόεδρο του Δ.Η.Σ.Υ., να ετοιμάσει τροποποιητικό νομοσχέδιο του Εκλογικού Νόμου σε σχέση με την κατανομή των 21 νέων εδρών κατά εκλογική περιφέρεια». Αυτό είναι το μόνο που υπάρχει στα πρακτικά της σύσκεψης αυτής που έγινε στις 26 Σεπτεμβρίου 1985, στο Γραφείο του Προέδρου της Βουλής.

Ο κ. Γαλανός.

Α.ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι δεν ανέφερα πως υπήρξε δέσμευση. Είπα ότι αναφέρθηκε ο Μάιος σαν ημερομηνία διεξαγωγής βουλευτικών εκλογών. Τώρα αν ήταν το αργότερο που αναμέναμε να γίνουν οι εκλογές, είναι κάτι το οποίο θα ήθελα να ακούσω και πως το βλέπουν οι άλλοι, αλλά δεν διατείνομαι πως υπήρξε οποιαδήποτε δέσμευση. Εκείνο όμως το οποίο διατείνομαι είναι ότι πράγματι υπήρξε θέμα να δούμε και άλλες πτυχές του εκλογικού νόμου. Και επειδή αναφέρθηκε ότι θα τα δούμε όλα αυτά ήταν φυσικό να υπάρξει κάποιος αιφνιδιασμός όσον αφορά τις πρώτες εκλογές και στη συζήτησή μας να υπάρχει η εντύπωση πως τουλάχιστον είχαμε κάποια εξήγηση, για να μην πω δέσμευση, να δούμε τις διάφορες άλλες πτυχές. Είναι αυτό το πνεύμα των όσων είπα και δεν νομίζω, επειδή αμφισβητείται ότι μιλήσαμε και για τις άλλες πτυχές του εκλογικού νόμου, πως θα μπορούσαμε να τις δούμε συν τω χρόνω πριν από τις Βουλευτικές εκλογές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ζητώ το λόγο για να μιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι επί του θέματος;

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Όχι επί του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Επί του προηγούμενου θέματος κ. Πρόεδρε.

Επειδή έτυχε να αντιπροσωπεύω τον κ. Λυσσαρίδη στη σύσκεψη αυτή των Αρχηγών των Κομμάτων, θέλω να δώσω την προσωπική μου μαρτυρία για να πω

ότι πράγματι συζητήθηκε κατ' αρχή αυτό το θέμα. Ελέχθη από τον κ. Λαδά ότι οι εκλογές θα μπορούσαν να γίνουν τον Αύγουστο. Ελέχθη ότι, επειδή ο Αύγουστος είναι καλοκαιρινός μήνας, είναι μήνας διακοπών, δεν είναι πρόσφορος μήνας και κατέληξε η σύσκεψη κατά κάποιο τρόπο σε μια κατ' αρχήν ημερομηνία, το Μάιο ή τον Ιούνιο. Έγινε λόγος γι' αυτούς τους δυο μήνες και μάλιστα θέλω να σας υπενθυμίσω ότι εσείς είχατε πει με αφορμή μια πρόταση για αναβολή ψήφισης του νομοσχεδίου για τις Δημοτικές Εκλογές «ξέρω ότι ο Πρόεδρος θέλει πρώτα τις Βουλευτικές και μετά τις Δημοτικές, αλλά δεν θα του το επιτρέψουμε. Εμείς θέλουμε πρώτα να γίνουν οι Δημοτικές».

Αυτά είχατε πει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ομήρου τα πρακτικά υπάρχουν και νομίζω ότι τα πρακτικά είναι. . .

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Είναι συνοπτικά τα πρακτικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

. . . είναι πιο ισχυρή μνήμη από τη μνήμη οποιουδήποτε και απλώς αυτό που ελέχθη εκεί ήταν πολύ προκαταρκτικό και δεν υπήρξε καμιά απολύτως δέσμευση από μέρους κανενός. Απλώς ελέχθη αυτή η κουβέντα, τότε δηλαδή θα μπορούσε να ήταν η τελευταία ημερομηνία των εκλογών και ελέχθη ότι μπορούσε να ήταν ο Αύγουστος αλλά επειδή ο Αύγουστος δεν ήταν κατάλληλος μήνας μπορούσε να γίνει λόγος για το Μάιο. Πέραν τούτου ουδεμία άλλη κουβέντα έγινε.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΑ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι,

Ο κ. Γαλανός στη δευτερολογία του μας είπε πως θα ήταν σύντομος. Ακούσαμε την απολογία του κ. Γαλανού η οποία δεν ήταν καθόλου σύντομη και η οποία ήταν περίπου πάνω σ' αυτή τη γραμμή: Ο κ. τάδε μας είπε και ο κ. τάδε μας είπε.

Μεταξύ των πολλών που μας είπε ο κ. Γαλανός είναι περίπου ότι πρέπει να γίνουν σεμινάρια περί δημοκρατίας. Αν χρειάζεται ένα σεμινάριο, πράγματι το χρειάζεται ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο κ. Γαλανός. Γιατί απαραίτητη αρχή της δημοκρατίας είναι πως η πλειοψηφία κυβερνά και η μειοψηφία ελέγχει. Και ο κ. Κυπριανού είναι Κυβέρνηση θλιβερής μειοψηφίας.

Αν ο κ. Κυπριανού είχε το πολιτικό θάρρος και την πολιτική ευθιξία να προκηρύξει πρόωρες εκλογές, αυτό θα του έδιδε την ευκαιρία να δει αν ο Κυπριακός λαός θέλει να τον κυβερνά η μειοψηφία ή αν θέλει να τον κυβερνά η πλειοψηφία. Επειδή, όμως, ο κ. Κυπριανού δεν διακρίνεται ούτε για την πολιτική του ευθιξία ούτε για το πολιτικό του θάρρος, αυτή η Βουλή των Αντιπροσώπων για να δώσει την ευκαιρία στον κυρίαρχο λαό να αποφασίσει επί του ουσιαστικού αυτού θέματος αυτοθυσιάζεται και κατέρχεται σε πρόωρες εκλογές.

Μας λέει ο κ. Γαλανός, «μα γιατί είστε καχύποπτοι»; Γιατί πιστεύετε πως το ΔΗΚΟ και ο κ. Κυπριανού ή ο κ. Κυπριανού και το υποχείριό του το ΔΗΚΟ προσπαθούν να αναβάλουν τις εκλογές και προσπαθούν να κερδίσουν χρόνο»;

Ας δούμε τα πραγματικά γεγονότα και αναφέροντας αυτά τα γεγονότα θέλω να καθησυχάσω τον κ. Λουσarıδη ότι ούτε εγώ ούτε ο Δημοκρατικός Συναγερμός προσπαθούμε να αποκομίσουμε οποιοδήποτε όφελος από το ότι καταθέσαμε

νομοσχέδιο για τροποποίηση του Συντάγματος ώστε να ψηφίζουν οι δεκαοκτάρηδες. Απλώς το αναφέρω για να αποδείξω τους σκοπούς της Κυβέρνησης.

Στις 20 Ιουνίου ο Δημοκρατικός Συναγερμός κατέθεσε πρόταση τροποποίησης του Συντάγματος για να δοθεί το δικαίωμα στους 18ρηδες να ψηφίζουν.

Ποια ήταν η θέση της Κυβέρνησης; Η θέση της Κυβέρνησης ήταν: «Δεν πρέπει να τροποποιηθεί το Σύνταγμα. Κι' επειδή κι' εμείς συμφωνούμε ότι πρέπει οι 18ρηδες να ψηφίζουν, θα σας στείλουμε την ευπαίδευτη Γενικό Εισαγγελέα η οποία θα σας υποδείξει τρόπο χωρίς την τροποποίηση του Συντάγματος να πετύχετε αυτό το οποίο όλοι θέλουμε».

Και ήρθε η ευπαίδευτη Γενικός Εισαγγελέας και πρότεινε το σχετικό νόμο τον οποίο όλοι ομόφωνα ψηφίσαμε. Αλλά ήρθαν ο ίδιος ο κ. Κυπριανού και η ίδια η ευπαίδευτη Γενικός Εισαγγελέας να πουν: «Μα ξέρετε, σας είπαμε αυτά τα πράγματα αλλά μπορεί να είναι συνταγματικά καλύτερα να ρωτήσουμε και το Ανώτατο Δικαστήριο».

Και ρωτώ. Ο νόμος ψηφίστηκε προτού η Βουλή κλείσει, δηλαδή τον Ιούνιο. Και ήταν γνωστό ότι αν το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσιζε πως ο νόμος ήταν συνταγματικός, θα έπρεπε να προστεθούν οι δεκαοκτάρηδες στους εκλογικούς καταλόγους. Τι έκαμε η Κυβέρνηση για να προχωρήσει προς την κατεύθυνση αυτή; Τι έκαμε το Υπουργείο Εσωτερικών για να ετοιμάσει τους εκλογικούς καταλόγους; Ουδέν.

Ακουστηκε ότι η Βουλή θα διαλύτο πρόωρα. Και πάλι ουδέν έπραξε το Υπουργείο Εσωτερικών. Και ακόμα και σήμερα έρχεται να μας πει ότι χρειάζεται 4 μήνες, αλλά είναι διατεθειμένο να συντομεύσει το χρόνο σε τρεις μήνες για να ετοιμάσει τους νέους εκλογικούς καταλόγους. Εμείς πιστεύουμε πως οι εκλογικοί κατάλογοι μπορούν να ετοιμαστούν σε πολύ συντομότερο χρονικό διάστημα αν δεν υπάρχει η πρόθεση της αναβολής των εκλογών.

Δεν είναι όμως μόνο αυτό που μας δημιουργεί την εύλογη υποψία πως η Κυβέρνηση προσπαθεί να αναβάλει τις εκλογές. Έρχεται και μας παρουσιάζει ένα σχέδιο κατανομής των εδρών το οποίο δεν βασίζεται ούτε στην πληθυσμιακή αναλογία—γιατί είναι αποδεδειγμένο πως δεν υπάρχουν στοιχεία πληθυσμιακής αναλογίας—δεν δέχεται να διαιρεθεί ο αριθμός των ψηφοφόρων διά του αριθμού των εδρών για να πάρουμε το εκλογικό μέτρο και μας λέει ακόμα, «αν δεν το κάμετε όπως θέλω εγώ, δεν θα είναι νόμιμο και θα προσφύγω στο Ανώτατο Δικαστήριο». Ποια άλλη εντύπωση μπορεί να σχηματιστεί εκτός από την εντύπωση της εσκεμμένης αναβλητικότητας;

Ακούσαμε ακόμα και τον κ. Παπαδημητρίου από την Πάφο να μας εισηγείται να υπαχθεί η Τηλλυρία διοικητικά στην Πάφο. Μα γιατί η Κυβέρνηση και το κυβερνών κόμμα δεν το έκαμαν προηγουμένως; Γιατί γίνεται αυτή η εισηγήση τώρα, αυτή τη στιγμή, δοθέντος ότι είναι διεθνώς παραδεγμένο ότι η τακτική του να αλλάζει κανείς τα όρια μιας εκλογικής περιφέρειας προ των εκλογών είναι κάτι το επιλήψιμο και της έχει δοθεί διεθνώς το όνομα «Gerrymandering» και οι πολιτικοί αρχηγοί οι οποίοι καταφεύγουν στο «Gerrymandering» θεωρούνται πολιτικοί αρχηγοί φτηνής ποιότητας;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Τι σημαίνει;

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Είναι διεθνής όρος και σας συστήνω να δείτε το λεξικό της Οξφόρδης αν θέλετε να δείτε τι σημαίνει.

Θα ήθελα όμως σ' αυτό το σημείο να αναφερθώ και στο θέμα των σταυρών προτίμησης.

Είναι δικαίωμα του ΔΗΚΟ να αλλάζει τις θέσεις του—άλλωστε δεν είναι η πρώτη φορά που το έκαμε—επί πολλών και ουσιαστικών θεμάτων. Υποστήριξε τότε ενάντια στην άποψη του ΑΚΕΛ ότι θα έπρεπε να υπάρχουν οι σταυροί προτίμησης και ψήφισε με το Δημοκρατικό Συναγερμό την ύπαρξη σταυρών προτίμησης. Τότε δεν ακούσαμε τον κ. Γαλανό να παραπονείται για την περιστασιακή πλειοψηφία. Γιατί ασφαλώς ψηφίζοντας μαζί μας ψήφισε περιστασιακά αφού είχε έγγραφο γάμου με το ΑΚΕΛ.

Ήταν λοιπόν περιστασιακή η ψήφιση των σταυρών προτίμησης μαζί με το Δημοκρατικό Συναγερμό. Σήμερα παραπονείται ότι η θέση του ΑΚΕΛ είναι περιστασιακή.

Δεν ακούσαμε ένα επιχείρημα πειστικό από μέρους του κ. Γαλανού γιατί έχει αλλάξει την άποψή του το ΔΗΚΟ και προτιμά να έχει σήμερα ψηφοδέλτιο χωρίς σταυρούς προτίμησης. Είναι διότι το θεωρεί πιο δημοκρατικό; Ασφαλώς όχι, γιατί δεν μπορεί να πείσει κανένα πως ένα σύστημα χωρίς σταυρούς προτίμησης είναι πιο δημοκρατικό. Μήπως βρίσκεται σε αναζήτηση νέων συμμάχων των οποίων για να εξασφαλίσει την εκλογή ή για να δεχτούν να τεθούν στο ψηφοδέλτιό του πρέπει να τους εξασφαλίσει εκλόγιμη θέση που δεν μπορεί να το κάμει αν υπάρχουν οι σταυροί προτίμησης; Δεν είναι επομένως καθαρώς κομματικά τα κριτήρια της μετατόπισης του ΔΗΚΟ επ' αυτού του θέματος; Και αν το ΔΗΚΟ μετατοπίζεται με κομματικά κριτήρια εγκαταλείποντας αυτό που υποστήριζε σαν δημοκρατικό προηγούμενος, γιατί να μην υποψιαζόμαστε ότι και η πρόταση την οποία κάμνει για να αυξηθούν οι έδρες σε 7 ή σε 5 στην Πάφο δεν είναι και αυτή καθαρώς στηριγμένη πάνω σε συμφεροντολογικά κομματικά κριτήρια του ΔΗΚΟ;

Αλλά το πιο ωραίο και συνταρακτικό το ακούσαμε απόψε από τον κ. Ψυλλίδη. Ο κ. Ψυλλίδης μας είπε τα εξής: «Πρέπει εδώ να μιλήσουμε με ειλικρίνεια. Πρέπει να πούμε σαφώς αν δεχόμαστε να παραμείνουν τουρκικά στρατεύματα στην Κύπρο. Πρέπει να πούμε σαφώς αν δεχόμαστε να μη υπάρχει το δικαίωμα της επιστροφής των προσφύγων, πρέπει να πούμε σαφώς αν δεχόμαστε την Τουρκία να είναι εγγυήτρια δύναμη υπό τις συνθήκες που ήταν στο παρελθόν». Και ο κ. Γαλανός το τόνισε αυτό το πράγμα, και η απάντησή μου είναι απλή:

Πρέπει να παίρνουν τον Κυπριακό λαό σαν αφελή κι' εμάς σαν βλάκες, γιατί σε ποιο θα θέσουμε το ερώτημα αν θέλει να φύγουν τα τουρκικά στρατεύματα και θα μας πει «όχι, τα θέλουμε να μείνουν». Σε ποιο θα θέσουμε το ερώτημα αν θέλει να έχουμε ελευθερία διακίνησης και εγκατάστασης και θα μας πει «όχι, θέλουμε να είμεθα περιορισμένοι». Σε ποιο θα θέσουμε το ερώτημα αν θέλει η Τουρκία να είναι εγγυήτρια δύναμη και θα πάρει καταφατική απάντηση; Η απάντηση θα είναι «ασφαλώς κανείς δεν την θέλει».

Πρόκειται για παραπλάνηση της κοινής γνώμης γιατί το ερώτημα δεν είναι αυτό. Το ερώτημα είναι: Δεχόμεθα να διαιωνιστεί η σημερινή κατάσταση με αποτέλεσμα να αναγνωριστεί το τουρκικό κράτος και να διχοτομηθεί η Κύπρος και να νομιμοποιηθεί η παρουσία των τουρκικών στρατευμάτων; Αυτό είναι το ερώτημα. Δεχόμεθα να διατηρηθεί η Κύπρος με τα σημερινά σύνορα και ουδείς πρόσφυγας να επιστρέφει; Αυτό είναι το βασικό ερώτημα.

Γι' αυτό και σε συζήτηση που θα γίνει όταν προκηρυχθούν βουλευτικές εκλογές, θα τεθούν οι θέσεις, θα απαντηθούν τα ερωτήματα και θα αποφασίσει ο

κυρίαρχος λαός. Αλλά δεν θα αποφασίσει με απατηλά συνθήματα και συνθήματα για δημοψηφίσματα δήθεν γιατί και οι εκλογές θα είναι δημοψήφισμα και οι εκλογές θα αποδείξουν δυο πράγματα: Ότι δεν είναι μόνο οι θέσεις που θα απασχολήσουν τον Κυπριακό λαό αλλά θα απασχολήσει τον Κυπριακό λαό και το βασικό ερώτημα αν δέχεται σε ώρα κρίσης πάνω στα εθνικά προβλήματα να αποφασίζει η μειοψηφία του κ. Κυπριανού και του ΔΗΚΟ.

Καταλήγοντας ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα ψηφίσει ως ακολούθως: Θα ψηφίσει την κατανομή των εδρών όχι όπως την πρότεινε η Κυβέρνηση· όχι όπως την πρότεινε το ΔΗΚΟ. Αυτή θα βασίζεται πάνω στην αρχή της διαιρέσεως του αριθμού των ψηφοφόρων σ' ολόκληρη την Κύπρο διά του αριθμού των Βουλευτών, τον προσδιορισμό με αυτό τον τρόπο του εκλογικού μέτρου και τη διαίρεση των αριθμών των ψηφοφόρων κάθε επαρχίας διά του εκλογικού μέτρου για να αποφασιστεί ο αριθμός των βουλευτών κάθε εκλογικής περιφέρειας.

Σαν δεύτερο θέμα ο Δημοκρατικός Συναγερμός δεν θα προχωρήσει σε οποιαδήποτε τροποποίηση του εκλογικού νόμου πέραν εκείνης που είναι αναγκαία για την κατανομή των εδρών λόγω της αύξησης του αριθμού των βουλευτών διότι θεωρεί ως απαράδεκτη αρχή να ψηφίζονται τροποποιήσεις του εκλογικού νόμου προ των εκλογών.

Ελέχθη σαν επιχείρημα ότι, επειδή υπολογίζετο ότι οι Βουλευτικές εκλογές θα ήταν δυνατό να γίνουν το Μάιο, δεν τέθηκαν επί τάπητος οι τροποποιήσεις διότι υπήρχε χρόνος. Πιστεύω ότι και αν ακόμα οι εκλογές επρόκειτο να γίνουν το Μάιο, θα ήταν απαράδεκτο τώρα να τροποποιούμε τον εκλογικό νόμο.

Επί του θέματος των δεκαοκτάηδων οι θέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού είναι ότι πρέπει να έχουν δικαίωμα ψήφου και αυτό ο Δημοκρατικός Συναγερμός το απέδειξε διότι κατέθεσε πρόταση νόμου πάνω στη σωστή βάση για την τροποποίηση του συντάγματος, η οποία όμως δεν ψηφίστηκε γιατί ακολουθήθηκε η πολιτική της Κυβέρνησης και οι απόψεις της Εισαγγελίας.

Επί του θέματος αυτού θα επιφυλαχθεί ο Δημοκρατικός Συναγερμός να εκφράσει τις απόψεις του όταν κατατεθεί η πρόταση νόμου—αντιλαμβάνομαι ότι θα κατατεθεί σήμερα από την Επιτροπή Νομικών—και σταλεί στις Επιτροπές, οπότε θα κληθούν ενώπιον των Επιτροπών οι αρμόδιες υπηρεσίες για να αντεξεταστούν και πράγματι να μας πουν αν υπάρχουν σοβαρά κωλύματα στο να μη συντημηθεί ο χρόνος για να συμπεριληφθούν στους εκλογικούς καταλόγους οι 18ηδες. Πιστεύω δε ότι εφόσον πρόκειται να κατατεθεί πρόταση νόμου οποιαδήποτε συζήτηση η οποία προκαταλαμβάνει τη συζήτηση της πρότασης που θα κατατεθεί είναι απερίτρητη βάσει των Κοινοβουλευτικών θεσμών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φάντης και μετά ο κ. Λυσσαρίδης.

Είναι θέμα τάξης, κ. Γαλανέ; Μετά τον κ. Φάντη θα σας δώσω το λόγο. Αλλά δεν θα τελειώσουμε· αν πάμε κατ' αυτό τον τρόπο θα ζητήσω να αντικατασταθώ κι' εγώ στην έδρα για να ασκήσω κι' εγώ το δημοκρατικό μου δικαίωμα να ομιλήσω από το βήμα της Βουλής.

Ο κ. Φάντης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, πραγματικά έχει παρατραβήξει η συζήτηση σε πολύ μεγάλο βαθμό και είναι με δισταγμό που έχω ζητήσει το λόγο για να δευτερολογήσω. Αλλά μήκα σ' αυτόν τον πειρασμό ύστερα από τη δευτε-

ρολογία του αγαπητού συναδέλφου κ. Γαλανού. Ο κ. Γαλανός στη δευτερολογία του άρχισε με μια σειρά παράπονα από την αρχή ως το τέλος· πολύ παραπονημένος παρουσιάστηκε ο κ. Γαλανός και χρησιμοποίησε ένα ύφος που απέβλεπε κυρίως στο να συγκινήσει εκείνους που τον άκουαν και τον παρακολουθούσαν. Παραπονέθηκε ο κ. Γαλανός ότι η συζήτηση έχει ξεφύγει κάπως από τα όρια του θέματος που περιλαμβάνονται στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο. Μπορεί να έχει δίκαιο στη διαπίστωσή του αυτή ο κ. Γαλανός, αλλά νομίζω ότι ο πρώτος που άρχισε να εκτροχιάζει τη συζήτηση από την κανονική της τροχιά είναι ο ίδιος ο κ. Γαλανός ο οποίος μίλησε για επιβολή πλειοψηφίας και για τα παρόμοια τα οποία απαντήθηκαν στην πρωτολογία μας. Συνεπώς ο ίδιος είναι ο τελευταίος που πρέπει να παραπονιέται αν αυτή η συζήτηση έχει εκτροχιαστεί, όπως είπα προηγούμενα.

Ο κ. Γαλανός είπε ότι όλες οι απόψεις του ΑΚΕΛ ξεκινούν από το γεγονός ότι ούτε λίγο ούτε πολύ είναι πικραμένο και πικκαρισμένο από την καταγγελία της δημοκρατικής συνεργασίας και γι' αυτόν το λόγο το ΑΚΕΛ βάλλει εναντίον του ΔΗΚΟ. Φαίνεται πως και για τον κ. Γαλανό η καταγγελία της δημοκρατικής συνεργασίας, η αυθαίρετη και αδικαιολόγητη αυτή μονομερής ενέργεια του Προέδρου, δεν έχει πολλή σημασία. Σήμερα μας βολεύει να κάνουμε συνεργασία με το ΑΚΕΛ, εντάξει, αύριο μας βολεύει να επιδιώξουμε συνεργασία με το Συναγερμό, καταγγέλλουμε, γράφουμε στα παλιά μας τα παπούτσια και μίνιμουμ πρόγραμμα και δημοκρατική συνεργασία και αγωνιζόμαστε να προσεταιριστούμε το Συναγερμό. Μπορεί η ηθική προσέγγιση αυτού του προβλήματος από μέρους του ΔΗΚΟ, του κ. Γαλανού ή οποιουδήποτε άλλου, να μην έχει πολλή σημασία, όμως για το ΑΚΕΛ έχει σημασία. Έχει μεγάλη σημασία για το ΑΚΕΛ, γιατί αυτό το πράγμα δείχνει πόσο ένας σέβεται την υπογραφή του, σέβεται το λόγο του, σέβεται τις προεκλογικές του διακηρύξεις και τις υποσχέσεις του προς το λαό. Και το ΑΚΕΛ δεν είναι δυνατόν να διανοηθεί ότι θα παρασπονδήσει και θα καταγγείλει και θα αποκηρύξει ή θα απαρνηθεί τις διακηρύξεις του και τις προεκλογικές του υποσχέσεις προς το λαό. Για τον κ. Γαλανό μπορεί να μην έχει σημασία η καταγγελία του μίνιμουμ προγράμματος, για μας όμως έχει σημασία και γι' αυτό είναι που το ΑΚΕΛ επανειλημμένα διακήρυξε ότι εμείς δεν θα πετάξουμε στον κάλαθο των αχρήστων το μίνιμουμ πρόγραμμα, όπως έκαμε το ΔΗΚΟ και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, αλλά θα τηρήσουμε αυτό το μίνιμουμ πρόγραμμα και θα τιμήσουμε τις υποσχέσεις που δώσαμε στους ψηφοφόρους, στους εκλογείς μας.

Παραπονέθηκε επίσης ο κ. Γαλανός ότι ο χαρακτηρισμός του Κυβερνητικού νομοσχεδίου σαν νομοσχεδίου που αποβλέπει στη νόθευση της θέλησης του εκλογικού σώματος δεν είναι σωστός και δεν στηρίζεται σε γεγονότα. Νομίζω, κ. Γαλανέ, ότι αν το Κυβερνητικό νομοσχέδιο το οποίο παραχωρούσε ή επιδίωκε να παραχωρήσει 7 έδρες στην εκλογική περιφέρεια της Πάφου δεν αποτελεί νοθεία, τότε είναι λογικό να διερωτηθεί κανείς τι εννοούμε με τη λέξη «νοθεία». Τι άλλο μπορεί να σημαίνει η παραποίηση ή παραχάραξη της θέλησης των ψηφοφόρων, όπως γίνεται με το Κυβερνητικό νομοσχέδιο, αν αυτό δεν σημαίνει νοθεία;

Είπε ο κ. Γαλανός επίσης: Γιατί τόση αντίδραση στην πρόταση για αναβολή των εκλογών για μερικές βδομάδες μετά τις 8 του Δεκέμβρη; Και αν αποφασίσουμε να τροποποιήσουμε σήμερα το Σύνταγμα για τους 18χρονους, λέει ο κ. Γαλανός, είναι για μερικές μόνον εβδομάδες ουσιαστικά που θα χρειαστεί η αναβολή. Κύριε Γαλανέ, νομίζω ότι απλοποιείτε πολύ τα ζητήματα και θα εξηγήσω πως το εννοώ αυτό. Αν υποθέσουμε ότι στην προσεχή συνεδρία του αυτό το Σώμα εγκρίνει την εισήγηση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών.

Ο Πρόεδρος, σύμφωνα με το Σύνταγμα, δικαιούται να περιμένει 15 ημέρες για να αναπέμψει αυτόν το νόμο. Συνεπώς δυο εβδομάδες περνούν αναμένοντας το τι θα κάμει ο Πρόεδρος. Αν τον αναπέμψει, και δεν κάνουμε έκτακτη συνεδρία την επομένη της αναπομπής του νόμου στη Βουλή και περιμένουμε να γίνει η κανονική συνεδρία, θα περάσει ακόμα μια εβδομάδα, οπότε οι εβδομάδες γίνονται τρεις. Εάν σ' αυτή τη νέα συνεδρία επικυρώσουμε ξανά το νόμο, ο Πρόεδρος έχει το δικαίωμα και πάλιν μέσα στην καθορισμένη προθεσμία των 15 ημερών, αν δεν απατώμαι, να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο, οπότε, αν χρειαστεί δυο εβδομάδες για να κάμει αυτή την αναπομπή στο Ανώτατο Δικαστήριο περνούν ακόμα δυο εβδομάδες και γίνονται πέντε οι εβδομάδες και φυσικά δεν ξέρουμε απ' εκεί και πέρα πόσες εβδομάδες θα χρειαστεί το Ανώτατο Δικαστήριο για να εκδώσει την απόφασή του. Τώρα, μπορεί να ερωτήσει κάποιος: Γιατί προεξοφλάτε ότι ο Πρόεδρος θα προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο; Νομίζω ότι είναι ο κ. Ψυλλίδης που μας είπε από αυτό το βήμα: Κύριοι, θέλατε να μην προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο για το νόμο για τους 18χρονους ο Πρόεδρος ο οποίος έδωσε όρκο ότι θα τηρεί το Σύνταγμα και θα είναι θεματοφύλακας του Συντάγματος και θέλατε να φθάσουμε στο σημείο να κάμουμε τις εκλογές με το νόμο για τους 18χρονους και εκ των υστέρων να έλθει το Ανώτατο Δικαστήριο να ανατρέψει αυτές τις εκλογές με μια προσφυγή; Αν ο Πρόεδρος είναι πράγματι θεματοφύλακας του Συντάγματος και αισθάνθηκε την ανάγκη να ασκήσει αυτό το προνόμιό του σχετικά με το νόμο για τους 18χρονους τότε γιατί αποκλείουμε ότι το ίδιο θα αισθανθεί να πράξει ο Πρόεδρος και να αναπέμψει και πάλιν το νόμο για την τροποποίηση του Συντάγματος στη Βουλή και να προσφύγει και στο Ανώτατο Δικαστήριο οπότε, κ. Γαλανέ, η αναβολή δεν θα είναι για μερικές εβδομάδες αλλά για αρκετούς μήνες; Είναι γι' αυτό που το ΑΚΕΛ είπε και επαναλαμβάνει από αυτό το βήμα και τώρα, ότι παρά το γεγονός ότι εμείς είμαστε και πριν και τώρα, σαν θέμα αρχής, υπέρ της κατάργησης των σταυρών προτιμήσεως, δεν θα ψηφίσουμε τώρα υπέρ της κατάργησής τους για να ανοίξουμε ζητήματα που μπορούν να δημιουργήσουν κωλυσιεργία στη διεξαγωγή πρόωρων βουλευτικών εκλογών, γιατί το πρώτο που μας ενδιαφέρει είναι να γίνουν πράγματι πρόωρες βουλευτικές εκλογές.

Ο κ. Γαλανός μίλησε επίσης και για μεταφυσικούς υπολογισμούς και αλχημείες. Αν υπάρχει κάτι στο οποίο ταιριάζει τετραγωνικά ο χαρακτηρισμός «αλχημεία», θα έλεγα ότι αυτός ταιριάζει για το Κυβερνητικό νομοσχέδιο. Συνεπώς καλά είναι ο κ. Γαλανός να διαβιβάσει αυτή την άποψή του περί αλχημείας στην Εκτελεστική Εξουσία που μας έστειλε ένα νομοσχέδιο που μόνο σαν αλχημεία μπορεί να θεωρηθεί η κατανομή των βουλευτικών εδρών όπως την έκαμε. Παρόλο που κάμνω αυτή την κριτική ενάντια στο φίλο μου τον κ. Γαλανό για τις απόψεις του, είμαι υποχρεωμένος σε δυο σημεία να εκφράσω την ικανοποίησή μου για ό,τι είπε. Είπε από το βήμα ότι δεν είναι μυστικό, και απαντούσε σε μένα, ότι έγιναν συναντήσεις και συνεννοήσεις με το Δημοκρατικό Συναγερμό για να εξασφαλίσουν ασφαλώς την υποστήριξή του ύστερα από την καταγγελία της δημοκρατικής συνεργασίας. Αυτό επιβεβαιώνει αυτά που είπα εγώ από αυτό το βήμα στην πρωτολογία μου και κατά κάποιο τρόπο βοηθά και το φίλο κ. Λυσσαρίδη να πιστοποιήσει ότι αυτά που είπα είναι σωστά και όχι λόγια, ως πούμε, βγαλμένα από τη δική μου τη φαντασία. Το ίδιο πρέπει να πω και όσον αφορά το ερώτημα που ανέφερα ότι μας υπέβαλε ο Πρόεδρος για το ΝΑΤΟ. Ευχαριστιέμαι και ικανοποιούμαι από το γεγονός ότι επιβεβαίωσε ο κ. Γαλανός

ότι αυτό ετέθη σαν ένα υποθετικό ερώτημα. Και εγώ έτσι είπα, ότι ο Πρόεδρος μας είπε υποθετικά, «τι θα λέγατε αν υποθέσουμε ότι ο Συναγερμός και το ΔΗΚΟ συμφωνούν σε λύση του Κυπριακού με παραχώρηση βάσεων στους Αμερικανούς και στο ΝΑΤΟ; Τι θα έκαμνε το ΑΚΕΛ»; Και είπαμε εμείς: «Αυτό θα ήταν μια απόφαση της πλειοψηφίας και φυσικά εμείς δεν θα κάμναμε επανάσταση για να ανατρέψουμε αυτή την απόφαση της πλειοψηφίας».

Ελέχθη ότι το πιο σωστό το πιο αντικειμενικό κριτήριο είναι το στοιχείο της δημογραφικής καταγραφής. Ασφαλώς το δημογραφικό κριτήριο είναι το πιο αντικειμενικό κριτήριο. Όμως όταν αυτό το κριτήριο δεν προσφέρεται, πρέπει να επιμείνουμε υποθετικά στο τι θα ήταν η δημογραφική απογραφή για να πούμε ότι επειδή υποθέτουμε ότι έτσι περίπου θα ήταν με βάση τα στοιχεία του 1960 ή με βάση τα στοιχεία του 1973, με βάση αυτή την υπόθεσή μας να κατανέμουμε τις βουλευτικές έδρες; Έχουμε συγκεκριμένο αντικειμενικό αδιάβλητο κριτήριο τους εγγεγραμμένους ψηφοφόρους. Αυτό το κριτήριο, ελλείψει του δημογραφικού κριτηρίου, είναι το πιο αξιόπιστο και το πιο ηθικά, νομικά και συνταγματικά απρόσβλητο.

Ο κ. Γαλανός είπε επίσης ότι μίλησε ο κ. Φάντης για μηχανισμούς και για ότι άλλο μπορεί να μηχανευτεί η Κυβέρνηση. Μάλιστα, είπα ότι λαμβάνοντας υπόψη την πρόθεση που δείχνει η Κυβέρνηση με το νομοσχέδιό της δικαιολογείται ένας, είπα, να διερωτηθεί τι άλλους μηχανισμούς είναι δυνατόν να σκεφθεί η Κυβέρνηση για να προχωρήσει πάνω στη γραμμή που δείχνει ότι προχωρά με το δικό της νομοσχέδιο.

Όσον αφορά τους 18χρονους, η θέση μας είναι αυτή που αναφέρεται στην έκθεση και δεν χρειάζεται να την επαναλάβω.

Τελικά για να μη μακρηγορούμε, ετέθη το θέμα για τα ερωτήματα που έβαλε ο κ. Γαλανός στα οποία πρέπει να απαντήσει το εκλογικό Σώμα, να απαντήσουν τα Κόμματα, κλπ. Τα ερωτήματα που τίθενται είναι θα έλεγα, λίγο πολύ, όχι σοβαρά, γιατί κανένας Κύπριος δεν υπάρχει εδώ που να πει «μάλιστα, θέλουμε την παραμονή των τουρκικών στρατευμάτων». Δεν υπάρχει Κύπριος που θα πει ότι δεν θέλουμε να παν πίσω οι πρόσφυγες. Το ερώτημα που πρέπει να τεθεί, είναι: Πώς είναι δυνατόν, με ποιά γραμμή, με ποιά τακτική και με ποιους χειρισμούς μπορούμε να επιτύχουμε αυτούς τους στόχους που όλοι λέμε ότι τους επιδιώκουμε; Είναι εδώ ακριβώς που γεννιέται η μεγάλη διαφορά μεταξύ του Προέδρου της Δημοκρατίας και της πλειοψηφίας αυτού του Σώματος, όπως εκφράστηκε με το Ψήφισμα και με την Απόφαση της Βουλής. Συνεπώς αν πρόκειται να μπουν κάποια ερωτήματα στο λαό, τα ερωτήματα αυτά πρέπει να είναι: Δέχεται ο Κυπριακός λαός να κυβερνάται από ένα Πρόεδρο που δείχνει περιφρόνηση προς την πολιτική ηγεσία και το λαό, όπως την επέδειξε με τη συμπεριφορά του έναντι του Ψήφισματος και της Απόφασης της Βουλής της 29ης του Μάρτη, μιας ενέργειας της Βουλής την οποία χαρακτήρισε με το διάγγελμά του σαν ισοδύναμη πολιτικού πραξικοπήματος; Αυτό είναι ένα ερώτημα που πρέπει να τεθεί μπροστά στο λαό.

Το άλλο ερώτημα που πρέπει να τεθεί μπροστά στο λαό είναι: Δέχεται ο Κυπριακός λαός να κυβερνάται από μια Κυβέρνηση μειοψηφίας, μια Δημοτική Κυβέρνηση, όπως τη χαρακτήρισε ο κ. Λυσσαρίδης την ημέρα που έγινε αυτή η Κυβέρνηση, ή θεωρεί αναγκαία μια Κυβέρνηση εθνικής ενότητας μέσα στις κρίσιμες στιγμές που περνά το Κυπριακό ζήτημα; Δέχεται ο Κυπριακός λαός να συνεχίσει ο Πρόεδρος να χειρίζεται το Κυπριακό με τον τρόπο που το χειρίζεται

και με τη νοοτροπία του η οποία εκφράστηκε και επίσημα στις συσκέψεις των Κομμάτων και ανοικτά σε δημοσιογραφική διάσκεψη, όταν μας είπε: «Σας ακούω όλους, αλλά κάμνω ό,τι εγώ θεωρώ σωστό». Ή θέλει ο Κυπριακός λαός χειρισμούς οι οποίοι να στηρίζονται πάνω στη συλλογικότητα, την συνυπευθυνότητα και τη δεσμευτικότητα στις αποφάσεις της πλειοψηφίας; Πρέπει να ερωτηθεί ο λαός: Είναι ευχαριστημένος από αυτούς τους χειρισμούς του Προέδρου της Δημοκρατίας και από τα αποτελέσματά τους; Τα αποτελέσματά τους είναι ολοφάνερα μπροστά στον Κυπριακό λαό. Είναι μια καταστροφική πορεία, είναι μια πορεία του Κυπριακού από το κακό στο χειρότερο. Το 1983 που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας χειρίστηκε την πρωτοβουλία του Κουεγιάρ με τους δείκτες με εκείνη την περιβόητη θέση «ούτε δεχόμαστε, ούτε απορρίπτουμε», πληρώσαμε αυτό το χειρισμό του Προέδρου με το ακριβό τίμημα της ανακήρυξης του χωριστού Τουρκοκυπριακού κράτους. Και με το χειρισμό που έκαμε στη συνάντηση Κορυφής για την οποία μέχρι σήμερα αρνείται να δημοσιεύσει τα σχόλια και τις παρατηρήσεις του, παρόλο που έχει προκληθεί πολύ, πληρώσαμε το ναυάγιο της συνάντησης Κορυφής με νέο βαρύ τίμημα τα τετελεσμένα γεγονότα του συντάγματος, των προεδρικών και των βουλευτικών εκλογών στην Τουρκοκυπριακή κοινότητα, και το άνοιγμα του δρόμου για την αναγνώριση του Τουρκοκυπριακού κράτους.

Το ερώτημα λοιπόν που πρέπει να τεθεί στον Κυπριακό λαό είναι: Εγκρίνει αυτούς τους χειρισμούς με αυτά τα καταστροφικά αποτελέσματα ή θέλει μια αλλαγή σ' αυτούς τους χειρισμούς για να σώσουμε ότι είναι δυνατόν να σωθεί από τα ερείπια που συσσώρευσε η πολιτική του κ. Κυπριανού στην Κύπρο;

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επί θέματος διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης θα είναι ο τελευταίος ομιλητής. Λυπούμαι αλλά θα ασκήσω το δικαίωμά μου και αν με προκαλέσετε θα το θέσω στο Σώμα για να αποφασίσει.

Συζητούμε, αγαπητοί συνάδελφοι, τώρα και έξι ώρες αυτό το Νομοσχέδιο. Επομένως ο κ. Λυσσαρίδης είναι ο τελευταίος ομιλητής. Αν θέλετε να προκαλέσετε αυτή την απόφαση του Προεδρεύοντος της Βουλής, θα θέσω το ζήτημα στο Σώμα και αν θέλετε, να συνεχίσουμε μέχρι της πρωΐας.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Μου δώσατε το λόγο και μου τον αφαιρείτε. Ενώ προηγουμένως. . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, δεν έδωσα το λόγο.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Είπετε ότι μετά τον κ. Φάντη θα δίνετε το λόγο στον κ. Γαλανό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, όχι, όχι.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Έτσι είναι, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, κ. Γαλανέ. Σας είπα αντίθετα, ότι αν συνεχίσουμε με αυτόν τον τρόπο τότε θα με υποχρεώσετε να ασκήσω και εγώ το δημοκρατικό μου δικαίωμα να

μιλήσω από το βήμα της Βουλής, αφού αντικατασταθώ βέβαια στην έδρα.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Δικαίωμά σας, δικαίωμά σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, αλλά να αποφασίσει το Σώμα.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με φέρατε σε δύσκολη θέση γιατί δίδοντάς μου το προνόμιο να είμαι ο τελευταίος ομιλητής αισθάνομαι την ηθική υποχρέωση να μη εγείρω θέματα στα οποία κατ' ανάγκη θα είναι υποχρεωμένοι, αν αυτά εκφραστούν κατά τρόπο οξύ, κάποιιο άλλοι να απαντήσουν. Γι' αυτό θα προσπαθήσω όσο μπορώ στην μικρή ομιλία την οποία θα κάμω να μην προκαλέσω αυτής της μορφής την αναγκαιότητα.

Θέλω να εκφράσω τη χαρά μου γιατί μέσα στα παράπονα και τα αντι-παράπονα, τα επίθετα και τα αντιεπίθετα, τα οποία ως ένα μεγάλο βαθμό έχουν χαρακτηρίσει τις ομιλίες σ' αυτή τη Βουλή, επιτέλους τέθηκαν και μερικά βασικά ερωτήματα και ασφαλώς είναι φυσικό κάθε πλευρά να βλέπει τα δικά της ερωτήματα σαν τα βασικά αναφορικά με τις επικείμενες βουλευτικές εκλογές.

Πιστεύω ειλικρινά ότι αυτό που απασχολεί και πρέπει να απασχολήσει τον κυπριακό λαό είναι η μορφή της λύσης του κυπριακού. Αν δεχθούμε ότι η εσωτερική κρίση βασίζεται απλώς πάνω σε θέματα διαδικασίας, θα υποβαθμίσουμε αυτές τις εκλογές και δεν θα έχουμε και καθαρές απαντήσεις από το Εκλογικό Σώμα όσον αφορά το πώς τοποθετείται επί των βασικών ερωτημάτων τα οποία τον απασχολούν.

Ελέχθη ότι βασικό ερώτημα είναι: Ο Πρόεδρος χειρίζεται το κυπριακό θέμα χωρίς να λαμβάνει υπόψη τη δεσμευτικότητα των αποφάσεων της πλειοψηφίας της Βουλής; Φοβούμαι ότι το ερώτημα δεν μπορεί να λύσει το θέμα. Είναι ένα ερώτημα, το οποίο ασφαλώς θα τεθεί μπροστά στο λαό. Αλλά μια απλούστευση αυτού του ερωτήματος θα οδηγούσε το Εκλογικό Σώμα στο λανθασμένο συμπέρασμα, ότι είτε ψηφίσει ΑΚΕΛ είτε ψηφίσει ΔΗ.ΣΥ. το ίδιο κάνει, εφόσον το βασικό ερώτημα πάνω στο οποίο πρόκειται να τοποθετηθεί είναι αυτό. Και δεδομένου ότι αυτά τα δυο Κόμματα πάνω σ' αυτό το βασικό ερώτημα ταυτίζονται, μήπως θέλουμε να δώσουμε το περιεχόμενο στις εκλογές, ότι υπάρχει μια πλήρης ταύτιση των ψηφοφόρων οι οποίοι τυφλά μπορούν να ψηφίζουν είτε το ένα κόμμα είτε το άλλο γιατί αυτό είναι το μήνυμα και μόνο το οποίο θέλουν πράγματι να μεταδώσουν απ' αυτές τις εκλογές; Είναι και τα Κόμματα τα οποία υποστηρίζουν αυτή την τοποθέτηση, τα οποία θα βρεθούν εκτεθειμένα αν αυτό είναι το βασικό ερώτημα πάνω στο οποίο θα διεξαχθούν οι εκλογές.

Πιστεύω ότι το βασικό ερώτημα είναι ο χειρισμός πράγματι του κυπριακού. Και εκεί είναι δικαίωμα της κάθε πλευράς να καθορίσει ποια είναι τα βασικά ερωτήματα που κατά τη γνώμη της πρέπει να θέσει και να απαιτήσει απάντηση από τους ψηφοφόρους της. Επειδή δε υπήρχε και εδώ μια υπεραπλούστευση, θα πω ότι το να λέμε ότι δεν υπάρχει Κύπριος ο οποίος δεν θέλει την απομάκρυνση των κατοχικών στρατευμάτων δεν αποτελεί ερώτημα προς το λαό. Το ερώτημα ετέθη σωστά από τον κ. Φάντη και είναι, πώς αυτά τα στρατεύματα απομακρύνονται; Και εδώ υπάρχει ένα βασικό ερώτημα. Διότι εδώ υπάρχει διαφωνία και είναι έντιμο και ορθό η κάθε πλευρά να θέσει μπροστά στον κυπριακό λαό αυτό το ερώτημα, αν δέχεται παραμονή στρατευμάτων και μετά την εγκαθίδρυση της

μεταβατικής Κυβέρνησης με βάση ένα χρονοδιάγραμμα. Διότι κάποιιοι λεν ότι αυτή είναι μια τακτική με την οποία πράγματι μπορούμε να τερματίσουμε την κατοχή. Εμείς λέμε ότι αυτό είναι μια τακτική που και θα διαιωνίσει και θα επεκτείνει την κατοχή σ' ολόκληρο τον κυπριακό χώρο. Η κάθε πλευρά να δώσει τα επιχειρήματά της σ' αυτό το λαό ως προς το γιατί πιστεύει ότι αυτή η τακτική, η δική της τακτική οδηγεί στην απομάκρυνση των στρατευμάτων και εμείς να πείσουμε γιατί αυτή η τακτική όχι μονάχα δεν απομακρύνει τα τουρκικά στρατεύματα αλλά μονιμοποιεί και επεκτείνει την κατοχή.

Ετέθη ακόμα το ερώτημα του πώς τοποθετούμεθα έναντι των εγγυητικών δικαιωμάτων της Τουρκίας με επεμβατικά δικαιώματα. Θέλω να πιστεύω ότι εδώ πιθανότατα να υπάρχει ομοφωνία. Αν δεν υπάρχει και πάλιν θα πρέπει μπροστά στο λαό να τεθεί από όλα τα Κόμματα αυτό το ερώτημα και όλα τα Κόμματα να τοποθετηθούν πάνω σ' αυτή τη βασική προϋπόθεση. Υπάρχει ακόμα το θέμα των τριών ελευθεριών. Ρεαλιστικά αποδεχόμεθα ότι οι τρεις ελευθερίες θα πρέπει να εφαρμοστούν, όχι μόνο λαμβανομένων υπόψη των τεχνικών δυσκολιών στις οποίες αναφέρονται οι Συμφωνίες Κορυφής αλλά και της διζωνικότητας στην οποία δίνεται τώρα μια νέα διάσταση γιατί όλοι θυμόμαστε ότι όλες οι πλευρές όταν μιλούσαν για διπεριφερειακή ή για διζωνική ομοσπονδία τόνιζαν προς τον κυπριακό λαό ότι η διζωνικότητα και η διπεριφερειακότητα δεν συγκρούονται με την εφαρμογή των τριών βασικών ελευθεριών.

Το επόμενο και το πιο βασικό ερώτημα είναι: Δεχόμεθα επανατοποθέτηση του κυπριακού με μια νέα στρατηγική η οποία θα στοχεύει στο να καταστήσει τους στόχους της Τουρκίας ανέφικτους, ή θα συνεχίσουμε την ίδια σημερινή στρατηγική την οποία ακολουθήσαμε από το 1974 μέχρι σήμερα;

Και είναι επίσης το θέμα των εγγράφων, αν έπρεπε δηλαδή να υπογραφούν το Γενάρη και, αν δεν έπρεπε να υπογραφούν το Γενάρη, όπως εμείς πιστεύουμε, έπρεπε να υπογραφούν αργότερα, όπως μια από τις δυο πλευρές που τα απέρριψε το Γενάρη έπραξε αργότερα;

Αυτά είναι ερωτήματα που πρέπει πράγματι να απασχολήσουν τον κυπριακό λαό πέραν από τα κοινωνικοοικονομικά θέματα τα οποία ασφαλέστατα επίσης είναι φυσικό να απασχολήσουν τις βουλευτικές εκλογές. Εμείς αυτό το νόημα δίνουμε, ένα νόημα όχι επιθέτων, όχι ύβρεων, όχι απλώς παράθεσης παραπόνων και αντιπαραπόνων, αλλά μιας σαφούς νηφάλιας τοποθέτησης των απόψεων όλων των Κομμάτων με σεβασμό προς τις απόψεις των άλλων Κομμάτων και με επιχειρηματολογία να προσπαθήσουμε να πείσουμε πράγματι τους ψηφοφόρους ποιες γραμμές απ' αυτές δέχεται.

Γιατί ακόμα και στο θέμα του μίνιμουμ προγράμματος, που δεν μας αφορά γιατί όπως είναι γνωστό εμείς ευθύς εξ αρχής τοποθετηθήκαμε αρνητικά, υπάρχουν διάφορες απόψεις.

Το ΑΚΕΛ ισχυρίζεται ότι εξακολουθεί αυτό το μίνιμουμ πρόγραμμα να είναι δεσμευτικό· ο Πρόεδρος λέει ότι και για κείνον είναι δεσμευτικό, ότι τάχατες και οι δυο ακολουθούν το μίνιμουμ αλλά ότι οι διαφωνίες τους δεν είναι πάνω στο μίνιμουμ αλλά κάπου αλλού. Να τις αναπτύξουν και οι δυο πλευρές προς τον Κυπριακό λαό. Πράγματι πώς βλέπουν και οι δυο πλευρές το μίνιμουμ πρόγραμμα πάνω στο οποίο στήριξαν τη συνεργασία τους και η διακοπή της συνεργασίας τι σημαίνει για το μίνιμουμ πρόγραμμα; Γιατί ότι τίθεται θέμα, τίθεται. Διότι πράγματι η διακοπή της συνεργασίας δημιούργησε προβλήματα για τον Πρόεδρο,

διότι δεν τίθεται μόνο το θέμα του μίνιμουμ αλλά ακόμη και η ερμηνεία του μίνιμουμ. Έστω και αν τα δυο κόμματα εξακολουθούν να λεν ότι στηρίζονται πάνω στο μίνιμουμ, τούτο τους έφερε σε τέτοια αντιπαράθεση που να μην είναι τώρα πια σε θέση να συνεργαστούν. Και αυτό πράγματι δημιουργεί προβλήματα δημοκρατίας και προβλήματα προσφυγής προς το λαό και για προεδρικές εκλογές. Και εμείς δεν αρνούμεθα αυτό το πράγμα. Αλλά επίσης για ορισμένα βασικά ερωτήματα, επαναλαμβάνω, πρέπει να ερωτηθεί ο λαός. Δεν μπορούν να δεσμεύουν το λαό μερικές ηγεσίες μόνο πάνω σ' αυτό το θέμα. Και θα έλθω στο υποθετικό ερώτημα στο οποίο αναφέρθηκε ο κ. Φάντης. Δεν ξέρω εάν πράγματι μιλούσε περί υποθετικού ερωτήματος· το πήρα ως πρόταση. Εάν πρόκειται περί υποθετικού ερωτήματος, δέχομαι αυτή την άποψη. Το ΑΚΕΛ είπε: «Αν η πλειοψηφία το θέλει, εμείς δεν θα αντιταχθούμε». Δεν συμφωνώ. Δεν είναι θέμα ηγεσιών να αποφασίσουν για ένα τόσο βασικό θέμα που θα δεσμεύσει το μέλλον αυτού του λαού επ' αόριστον, εάν η Κύπρος θα μετατραπεί ή όχι σε μια αποικία των Αμερικανικών συμφερόντων. Αυτό είναι θέμα που θα έπρεπε να το απαντήσει ο ίδιος ο λαός με καθαρότητα, αν πράγματι φτάσουμε στο σημείο να ρωτούμε αυτά τα θέματα. Γιατί διαφορετικά αντί να έχουμε λαοκρατία, θα έχουμε ηγετοκρατία. Και αυτό είναι πολύ επικίνδυνο φαινόμενο. Εάν πράγματι λόγω της διακοπής της συνεργασίας ΑΚΕΛ—ΔΗ.ΚΟ. επιβάλλεται η προσφυγή στο λαό, διότι πράγματι δημιουργούνται προβλήματα δημοκρατίας, πολύ περισσότερο επιβάλλεται η προσφυγή στο λαό αν οι ηγέτες διαφωνούν πάνω στο μέλλον αυτού του λαού.

Γι' αυτό πιστεύω ότι αν με νηφαλιότητα η κάθε πλευρά θέσει τα ερωτήματά της μπροστά στο λαό, θα έχουμε πρώτα μια γεύση πράγματι της λαϊκής ετυμγορίας. Οι προεδρικές θα είναι μια δεύτερη γεύση, γιατί ας μην έχουμε αυταπάτες. Οποιοδήποτε αποτέλεσμα των προεδρικών εκλογών δεν θα δώσει Πρόεδρο κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας. Μπορεί να δώσει ένα Πρόεδρο που θα έχει εξασφαλίσει στη δεύτερη Κυριακή την πλειοψηφία αυτού του λαού. Αυτό είναι σωστό. Αλλά δεν θα εξασφαλίσει την κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Και είναι αυτό το πρόβλημα που δημιουργεί την αναγκαιότητα όπως για πολύ βασικά θέματα γίνεται άμεση προσφυγή προς το λαό, γιατί φοβούμαι ότι θα υπάρχει πιθανότατα μια μόνιμη κρίση του οποιουδήποτε Προέδρου με την πλειοψηφία της Βουλής, γιατί έστω κι' αν υπάρχει τώρα μία σύμπτωση απόψεων, μεταξύ ΑΚΕΛ και ΔΗ.ΣΥ., όπως ελέχθη από τον κ. Φάντη, πάνω στο εθνικό θέμα, δεν ξέρομε αν αυτή η σύμπτωση απόψεων θα συνεχιστεί αν και εφόσον κάποια ξένα συμφέροντα εμπλακούν τα οποία είναι φυσικό να δημιουργήσουν κάποια προβλήματα στη συνεργασία αυτών των δυο κομμάτων και επομένως και πάλιν να μην υπάρχει ίσως μια κοινοβουλευτική πλειοψηφία πίσω από οποιοδήποτε Πρόεδρο.

Γι' αυτό και στην πρωτολογία μου δεν ζήτησα να τοποθετηθώ επί αυτών των θεμάτων. Αλλά επειδή ελέχθησαν, ήταν απαραίτητο να δώσω και τη δική μου ερμηνεία για το μήνυμα των εκλογών. Δεν θα μπω στα επί μέρους θέματα τα οποία εθίγησαν γιατί πιστεύω ότι ο καθένας μας απλώς θα επαναλάβει ορισμένη επιχειρηματολογία, την οποία κατά κόρον πολλοί συναδελφοί έχουν εκθέσει. Γι' αυτό όταν θα έλθει η ώρα απλώς της ψηφοφορίας θα τοποθετηθούμε όπως εφάνη άλλωστε από την επιχειρηματολογία την οποία αναπτύξαμε πάνω στα επί μέρους θέματα τα οποία πλέον πρέπει να μας απασχολήσουν για να προχωρήσουμε και στην ουσιαστική μας δουλειά, την ψήφιση επιτέλους της νέας νομοθεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Απλώς ένα θέμα τάξης. Για να είμαστε δίκαιοι απέναντι στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, δεν είπα ότι δεσμεύεται· αντίθετα είπα στις 22 Δεκεμβρίου, ότι αποδεσμεύεται από το μίνιμουμ πρόγραμμα. Θέμα τάξης απλώς.

Προχωρούμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Του ΑΚΕΛ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, του πρώτου Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Ποιό Νομοσχέδιο, κ. Πρόεδρε είναι εκείνο που εστάλη από την Εκτελεστική Εξουσία;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, όχι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Είχετε συμφωνήσει ότι θα θέσετε προς ψήφιση εκείνο του ΑΚΕΛ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να παρακολουθήσουμε την ψήφιση, παρακαλώ, για να μην κάμουμε κανένα λάθος.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν είναι δυνατό να λέγει και τον επίτιτλο για να ξέρουμε περί τίνος νομοσχεδίου πρόκειται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ναι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Νόμος τροποποιών τους περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμους του 1979—1981. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 1;

ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ:

Όλοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι ομόφωνο.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Το πρώτο άρθρο ψηφίζεται ομόφωνα· δεν υπάρχει ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως το πρώτο άρθρο ψηφίζεται ομόφωνα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις και αντικατάστασις διά νέου άρθρου του βασικού νόμου. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 2;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεν έχουμε το Νομοσχέδιο, γι' αυτό είναι καλά να γίνεται περιγραφή του άρθρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι για την κατανομή των εδρών κατά περιφέρειας.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Α, μάλιστα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατανομή εδρών κατά περιφέρειας. Πρώτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Εμείς, κ. Πρόεδρε, απλώς θα ζητήσουμε τροποποίηση του Πρώτου Πίνακα και θα ζητήσουμε να τεθεί σε ψηφοφορία η τροποποίησή μας η οποία διαλαμβάνει ότι οι Βουλευτές της Λεμεσού θα είναι 11 και της Πάφου 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Θα ήθελα μια τροπολογία της τροπολογίας. Να τεθεί χωριστά σε ψηφοφορία η τροποποιητική εισήγηση για 5 έδρες στην Πάφο. Αν απορριφθεί δεν υπάρχει λόγος πλέον να προχωρούμε πάρα κάτω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, ποιοί ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας που έχει γίνει για κατανομή 5 εδρών στην Πάφο και 11 στη Λεμεσό;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Πρώτα για την Πάφο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Καλά, πρώτα για την Πάφο.

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

22 εναντίον.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Να τεθεί σε ψηφοφορία ο Πίνακας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να διαβασθεί ο Πίνακας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΩΤΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ
(ΑΡΘΡΟΝ 4)

Εκλογική Περιφέρεια	Αριθμός Ελληνοκυπρίων Βουλευτών
Λευκωσία	21
Λεμεσός	12
Αμμόχωστος	11
Λάρνακα	5
Πάφος	4
Κερήνεια	3

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του Πίνακα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22 υπέρ του Πίνακος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

22.

Εναντίον;

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10 αποχές.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Δικαιολογία της ψήφου, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μια στιγμή, κ. Γαλανέ, να κλείσουμε πρώτα με την ψήφιση του Νομοσχεδίου και μετά θα σας δώσω το λόγο για να δικαιολογήσετε την ψήφο σας.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα.

Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κρούουν οι κώδωνες)

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του Νομοσχεδίου;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ομόφωνο.

Τώρα έχετε το λόγο, κ. Γαλανέ.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Απλώς η αποχή είναι διότι η θέση μας όσον αφορά ειδικά την Πάφο ήταν να παραχωρηθούν πέντε Βουλευτικές έδρες. Δεν έχει καμιά άλλη σημασία η αποχή μας εκτός απ' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Η δική μας η αποχή εκτός από το θέμα της Πάφου είναι για το γεγονός ότι ως κριτήριο τίθεται μόνιμα το θέμα των εγγεγραμμένων εκλογέων σε κάθε περιφέρεια. Βεβαίως είναι πλέον αργά διότι ήδη έχει ψηφισθεί το νομοσχέδιο, αλλά η άποψή μας είναι ότι ο βασικός Εκλογικός Νόμος τον οποίο ελπίζουμε ότι θα ψηφίσει η επόμενη Βουλή, πρέπει να επανέλθει στην πληθυσμιακή αναλογία η δε Κυβέρνηση θα πρέπει να έχει τα πληθυσμιακά στοιχεία ούτως ώστε να γίνεται η κατανομή των εδρών με βάση τις πληθυσμιακές αναλογίες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι το επόμενο Νομοσχέδιο δεν χρειάζεται να τεθεί υπό την έγκριση του Σώματος διότι ήδη το Σώμα έχει τοποθετηθεί.

Επομένως κλείομε με αυτό το θέμα και προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β. Συγγνώμη.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

Α. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Υπάρχει το θέμα των σταυρών προτιμήσεως.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Υπάρχει η πρόταση Νόμου του Δημοκρατικού Κόμματος για την κατάργηση των σταυρών προτιμήσεως και θα παρακαλούσαμε να γίνει ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συγγνώμη, ναι.

Ρώτησα για το δεύτερο Νομοσχέδιο και με παραπλάνησε κάποιος εδώ ότι δεν χρειάζεται.

Λοιπόν, ποιοι ψηφίζουν υπέρ της καταργήσεως των σταυρών προτιμήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

11 ψηφίζουν υπέρ της καταργήσεως των σταυρών προτιμήσεως.

Ποιοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

22. Επομένως και αυτό αποφασίζεται με 22 ψήφους υπέρ και 11 κατά.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συγγνώμη.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Να το διαβάσουμε, να το διαβάσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν χρειάζεται διότι είναι απλώς το θέμα των σταυρών προτιμήσεως. Μπορεί να γίνει ψηφοφορία για ολόκληρο το Νομοσχέδιο, αλλά απλώς η ουσία του Νομοσχεδίου είναι οι σταυροί προτιμήσεως.

Ο κ. Φάντης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Απλώς, κ. Πρόεδρε, ήθελα να εξηγήσω την ψήφο της Κοινοβουλευτικής μας Ομάδας. Όπως έχουμε επανειλημμένα πει από το βήμα της Βουλής, και σήμερα και σε προηγούμενες περιπτώσεις, εμείς είμαστε εναντίον της ύπαρξης σταυρών προτίμησης. Εάν αυτή τη στιγμή δεν ψηφίζουμε για την κατάργησή τους, είναι γιατί θεωρούμε ότι ακολουθούμε την αρχή ότι καμιά τροποποίηση του Εκλογικού Νόμου δεν πρέπει να γίνει διότι κάθε συζήτηση για τροποποίηση του Εκλογικού Νόμου μπορεί να δημιουργήσει κωλυσιεργία στη διεξαγωγή πρόωρων Βουλευτικών εκλογών, όπως τις θέλουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β.

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών έχει να κάμει μια δήλωση αναφορικά με Νομοσχέδια τα οποία κατατέθηκαν από μέρους της Εκτελεστικής Εξουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι στο αμέσως επόμενο Κεφάλαιο, κ. Κωνσταντίνου. Γι' αυτό θα σας δώσω το λόγο μετά.

Κεφάλαιο Β—Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Φαρμάκων (Έλεγχος Ποιότητας, Προμηθείας και Τιμών) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εξωδίκου Ρυθμίσεως Τροχαίων Αδικημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Παιδείας.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι να κηρυχθεί επείγον και να συζητηθεί στην επόμενη συνεδρία της Βουλής, διαφορετικά η απόφαση της Βουλής για την τακτοποίηση του θέματος των έκτακτων υπαλλήλων και ιδιαίτερα των εκπαιδευτικών επί συμβάσει, δεν θα μπορέσει να πραγματοποιηθεί.

Γι' αυτό εισηγούμαι όπως το νομοσχέδιο θεωρηθεί ως επείγον και συζητηθεί την επόμενη Πέμπτη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ψυλλίδης.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς ήθελα να πω ότι είμαι σύμφωνος με αυτή τη γνώμη, διότι αυτό το Νομοσχέδιο πρέπει να κηρυχθεί επείγον και να ψηφιστεί την ερχόμενη Πέμπτη οπωσδήποτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει εισήγηση όπως το Νομοσχέδιο κηρυχθεί ως επείγον.

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο κηρύσσεται επείγον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 57) του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 58) του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 59) του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 36) του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 37) του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 38) του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκποτισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 9) του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εκπαιδευτικών Λειτουργών με Σύμβαση (Διορισμός σε θέσεις στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμος του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Και αυτό εισηγούμαστε, κ. Πρόεδρε, να κηρυχθεί επείγον. Πρόκειται για το ίδιο θέμα· είναι οι καθηγητές με σύμβαση και πρέπει να μονιμοποιηθούν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι.

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Επειδή αντιλήφθηκα ότι εδώ κατατίθενται, εάν έχει προσέξει το Σώμα, νομοσχέδια για τους εκτάκτους, ρωτώ αν μήπως η πρόταση που γίνεται για να κηρυχθούν ως επείγοντα είναι μόνο γι' αυτά που γίνεται εισήγηση εδώ να θεωρηθούν ως επείγοντα και ζητείται η ψήφισή τους την Πέμπτη που είναι και η τελευταία συνεδρία της Βουλής. Πρέπει να πω ότι όλες οι πλευρές έχουν μέλη στην Επιτροπή Οικονομικών και πολύ καλά γνωρίζουν ότι η Επιτροπή Οικονομικών έχει λύσει το πρόβλημα για όλα αυτά τα νομοσχέδια. Γι' αυτό δεν υπάρχει λόγος να εγείρεται θέμα για να κηρυχθεί το α' ή το β' νομοσχέδιο ως επείγον. Είναι όλα επείγοντα και θα κλείσουν την ερχόμενη Πέμπτη. Κι' αυτό είναι γνωστό σε όλα τα Κόμματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Τόσο λίγο μας είναι γνωστό ώστε είχαμε παράπονα από τους καθηγητές επί συμβάσει· γι' αυτό άδικος είναι ο θυμός και η έξαψη του κ. Κωνσταντίνου.

Εμείς ευχόμεθα να είναι όπως τα λέει και συγχαίρομε την Επιτροπή Οικονομικών, αλλά διερωτώμεθα πώς μπόρεσε η Επιτροπή Οικονομικών να λύσει ένα θέμα που τώρα μόλις κατατίθεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λόρδος.

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

Μπορεί να εξηγήσω στον κ. Λυσσαρίδη γιατί έχουν γίνει παράπονα από διάφορες τάξεις δημόσιων υπαλλήλων.

Ο λόγος είναι ότι—και θα τον ακούσετε σε λίγο όταν ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών θα διαβάσει την έκθεσή του—η Κυβέρνηση τίποτε δεν απέστειλε για μήνες τώρα και την τελευταία στιγμή έχει αποστείλει σειρά νομοσχεδίων τα οποία δεν απέστειλε για να λυθούν τα προβλήματα των εκτάκτων αλλά για να κάμει κομματική εκμετάλλευση του θέματος αυτού.

Θα απαντήσετε, κ. Γαλανέ, ψυχραιμία. Θα ακούσετε και θα απαντήσετε γιατί συγχύζεσθε;

Η Επιτροπή Οικονομικών, κ. Πρόεδρε, συνεδριάζει και λύει πλείστα από αυτά τα θέματα. Αλλά όταν η Κυβέρνηση παραπέμπει συνέχεια τους έκτακτους υπαλλήλους στη Βουλή και στην Επιτροπή Οικονομικών και προφασίζεται ότι ο λόγος που καθυστερούν οι διάφορες αυτές υποθέσεις είναι η Επιτροπή Οικονομικών και η Βουλή, αυτό είναι εκείνο που αποκαλώ κομματική εκμετάλλευση αυτού του θέματος. Και δεν υπάρχει λόγος να συγχύζονται οι συνάδελφοι γιατί οι συνάδελφοι συμμετέχουν στην Επιτροπή Οικονομικών και γνωρίζουν αυτά τα πράγματα.

Κατά συνέπεια. . . συγγνώμη να προσφέρω το λόγο στον κ. Γαλανό, κ. Πρόεδρε, ο οποίος αδημονεί να μιλήσει και να συνεχίσω. Ευχαριστώ.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

‘Αμα σε διακόψω να μου τον προσφέρεις’ δεν σε διέκοψα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι ο συνάδελφος κ. Λόρδος πρέπει να είναι δίκαιος. Και το στοιχείο της δικαιοσύνης έχει μεγάλη σημασία, ενόψει μάλιστα του ότι η έκθεση της Επιτροπής που σημειώνει ορισμένα πράγματα όσον αφορά το θέμα των εκτάκτων και άλλων, είναι ομόφωνη. Και εάν το ΔΗ.ΚΟ. δέχθηκε να γίνει ομόφωνη έκθεση και συμφωνεί με τις άλλες πλευρές, πώς είναι δυνατό να προσπαθεί να δημοσκοπήσει και να εκμεταλλευθεί κομματικά κάτι και μετά να έρχεται ομόφωνα να συμφωνεί μαζί σας να καταδικάζει εκείνο το πράγμα; Νομίζω ότι υπάρχει ένα σαφές στοιχείο αδικίας. Γι’ αυτό όταν λέμε ότι υπάρχει προσπάθεια κομματικής εκμετάλλευσης είναι πολύ άδικο. Θα μπορούσα και εγώ να χαρακτηρίσω αυτό το οποίο ελέχθη σαν φτηνή δημοσκοπία. Δεν το χαρακτηρίζω όμως και θα παρακαλέσουμε τον κ. Κωνσταντίνου να διαβάσει την έκθεση, οπότε θα λυθούν οι απορίες. Όμως τονίζομε ότι υπήρξε μια ομοφωνία στην Επιτροπή· υπήρξε σε πολλές περιπτώσεις ομοφωνία και είναι κρίμα να την καταστρέψουμε πριν καν διαβαστεί η έκθεση και πριν καν δοθεί η ευκαιρία να φανεί ότι τα Κόμματα είναι μαζί που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι, θα διαβαστεί η έκθεση στο τέλος της κατάθεσης των Νομοσχεδίων, όπως έχω πει.

Ο κ. Κωνσταντίνου έχει το λόγο.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Λυσσαρίδης λέγει ότι δεν γνωρίζει. Και πιστεύω ότι δεν το γνωρίζει αυτό αλλά φαίνεται ότι δεν είχε ίσως την ευκαιρία να συναντηθεί με τον κ. Κατσουνωτό που είναι μέλος της Επιτροπής Οικονομικών για να τον κατατοπίσει. Επίσης ο κ. Λυσσαρίδης έχει διερωτηθεί πώς η Επιτροπή Οικονομικών, και είναι πολύ σημαντικό αυτό, έχει ήδη προβλέψει για νομοσχέδια που τώρα κατατέθηκαν. Μάλιστα, επειδή η Επιτροπή Οικονομικών είδε ότι υπήρχαν αυτά τα προβλήματα, ζήτησε από τα αρμόδια Υπουργεία να της δώσουν τις αναγκαίες πληροφορίες και έλυσε θέματα αρχής με βάση τα οποία θα ετοιμαστούν όλα αυτά τα νομοθετήματα.

Γι' αυτό την ερχόμενη Πέμπτη τόσο το θέμα των εκπαιδευτικών για το οποίο ενδιαφέρθηκε τώρα το Σώμα, όσο και όλα τα άλλα θέματα που αφορούν τους έκτακτους υπαλλήλους, θα λυθούν με τις εκθέσεις τις οποίες θα έχει έτοιμες η Επιτροπή Οικονομικών στην προσεχή συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λόρδος.

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συνεχίζω από εκεί που έχω διακοπεί για να προσθέσω ότι το γεγονός ότι η έκθεση είναι ομόφωνη, ουδόλως αλλάζει τον ισχυρισμό μου ότι πράγματι έγινε και γίνεται μια συντονισμένη προσπάθεια δημοκοπικής εκμετάλλευσης αυτού του θέματος. Και να μη ξενίζει τον κ. Γαλανό αυτό το θέμα.

Εξάλλου από τις προηγούμενες συζητήσεις όλοι διαπιστώσαμε ότι πολλάκις οι θέσεις του ΔΗ.ΚΟ. είναι διαφορετικές απ' εκείνες της Κυβέρνησης. Δεν ισχυρίστηκα, και θέλω να το διευκρινήσω αυτό, ότι είναι από πλευράς του ΔΗ.ΚΟ. ή των συναδέλφων εδώ του ΔΗ.ΚΟ. που γίνεται αυτό το πράγμα. Όχι, αλλά είναι από πλευράς της Κυβέρνησης που γίνεται και οι συνάδελφοι του ΔΗ.ΚΟ. το γνωρίζουν. Άρα δεν υπάρχει κανένας λόγος να διαμαρτύρονται και να κόπτονται γι' αυτή την κατάσταση που και οι ίδιοι γνωρίζουν.

Παραπέμπονται οι διάφορες κλαδικές και άλλες οργανώσεις των δημόσιων υπαλλήλων στη Βουλή με την εξήγηση ότι δεν φέρει καμιά ευθύνη η Κυβέρνηση γιατί τα σχετικά νομοσχέδια αποστάληκαν στη Βουλή. Και ατυχώς παραπέμπονται μάλιστα και για πράγματα που δεν αποστάληκαν στη Βουλή και για πράγματα που έφτασαν στη Βουλή απόψε η ώρα 9.25, κ. Πρόεδρε. Και αυτό είναι εκείνο που αποκάλεσα δημοκοπική εκμετάλλευση ενόψει εκλογών και επιμένω ότι αυτό είναι που συμβαίνει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Δηλαδή με άλλα λόγια, κ. Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι ο κ. Λόρδος απέσυρε τη φράση «κομματική εκμετάλλευση». Είναι αυτό που θέλαμε να τονίσουμε. Τώρα το τι κάμνει η Κυβέρνηση είναι θέμα ερμηνείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στην κατάθεση Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Ίδρυση Προσωρινών Θέσεων) Νόμος του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Δημοσίας Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ίδρυση Μονίμων Θέσεων) Νόμος του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί των Συμφωνιών Εκτελέσεως και Χρηματοδότησεως των Έργων Κατασκευής Επιπροσθέτων Ανισοπέδων Διαβάσεων επί του Υπεραστικού Δρόμου Λευκωσίας—Λεμεσού και Κατασκευής του Δρόμου Λευκάρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985 (Αρ. 3). Εστάλησαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985. (Αρ. 4). Εστάλησαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Αύξεις Συμπληρωματικών Παροχών) Κανονισμοί (Αρ. 2) του 1985. Εστάλησαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Λογαριασμοί του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985. Εστάλησαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγγραφα που αφορούν:

Τη σκοπούμενη πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και την εκπαιδευτική υπηρεσία, δυνάμει του Άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985). Εστάλησαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προτάσεις Νόμων:

Ο περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Νόμος του 1985. Εστάλη εκ μέρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων ΑΚΕΛ, ΔΗ.ΣΥ. και ΕΔΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Τροποποιήσεως του Άρθρου 63 του Συντάγματος, Νόμος του 1985. Εστάλη εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Νομικών.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε, αντιλαμβάνομαι ότι ομόφωνη είναι η απόφαση για να κηρυχθεί επείγουσα αυτή η πρόταση Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

Γ.Λ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η άποψη του Δημοκρατικού Συναγερμού είναι ότι αυτή η πρόταση Νόμου μπορεί να παραπεμφθεί στην Επιτροπή με παράκληση η Επιτροπή να επιληφθεί του θέματος για τη συνεδρία της Βουλής της προσεχούς Πέμπτης. Αλλά δεν μπορεί να κηρυχθεί επείγουσα και να ψηφιστεί απόψε. Πρόκειται περί τροποποιήσεως του Συντάγματος.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Όχι απόψε. Αυτό ζητώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εγγραφής Εκλογέων και Εκλογικού Καταλόγου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985. Εστάλη από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Νομικών. Και αυτή η Πρόταση Νόμου πρέπει να κηρυχθεί επείγουσα.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προτείνεται να χαρακτηριστεί η πρόταση Νόμου ως επείγουσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εάν δεν υπάρχει ένσταση. . .

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Απόψε. Ναι, ναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι ομόφωνη η απόφαση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Επερατώθη η κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών να καταθέσει τη Δήλωση από μέρους της Επιτροπής Οικονομικών.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η πρόταση Νόμου «Ο περί Εγγραφής Εκλογέων και Εκλογικού Καταλόγου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985» ζητείται να κηρυχθεί ως επείγουσα και να ψηφιστεί απόψε. Εάν είναι δυνατόν, για να μην διακοπούν οι εργασίες της Βουλής, μπορεί η Επιτροπή Νομικών να αποχωρήσει για να συνεδριάσει και να καταθέσει ακολούθως την έκθεσή της. Διότι οι προθεσμίες συντέμνονται και είναι θέμα χρόνου. Είναι θέμα επείγουσας φύσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, και το πρωί αυτή ήταν η συνεννόηση αντιλαμβάνομαι όλων των πλευρών στην Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον αυτή ήταν η συνεννόηση, τότε νομίζω ότι πρέπει να σεβασθούμε τη συνεννόηση.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Η Επιτροπή Νομικών να αποχωρήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ας αποχωρήσει.

Ο κ. Κωνσταντίνου ως Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού να αναγνώσει τη δήλωση της Επιτροπής.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού λαμβάνοντας υπόψη τις παραστάσεις που κατά καιρούς γίνονται για το θέμα της μονιμοποίησης των εκτάκτων υπαλλήλων και το θέμα της επανίδρυσης αριθμού θέσεων στη Δημόσια Υπηρεσία θεωρεί σκόπιμο για σκοπούς ενημέρωσης του Σώματος να καταθέσει την πιο κάτω δήλωση:

Το νομοσχέδιο για τη μονιμοποίηση των έκτακτων υπαλλήλων κατατέθηκε στη Βουλή στις 11 Ιουλίου 1985 ενώ οι συμπληρωματικοί προϋπολογισμοί για την επανίδρυση αριθμού θέσεων στη δημόσια υπηρεσία κατατέθηκαν σε διάφορες ημερομηνίες, αρχής γενομένης στις 25 Απριλίου, με τελευταία κατάθεση στις 10 Οκτωβρίου 1985. Όπως προκύπτει από τις ημερομηνίες κατάθεσης των νομοσχεδίων αυτών, το μεν πρώτο νομοσχέδιο κατατέθηκε στην τελευταία τακτική συνεδρία του Σώματος πριν από τις διακοπές του ενώ από τα υπόλοιπα ορισμένα κατατέθηκαν στις 25 Απριλίου 1985, άλλα στις 2 και άλλα στις 30 Μαΐου 1985. Συμπληρωματικοί Προϋπολογισμοί που πραγματεύονται τα ίδια θέματα κατατέθηκαν επίσης στις 10 Οκτωβρίου 1985.

Για τους συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς η Επιτροπή πραγματοποίησε τέσσερις διαδοχικές συνεδρίες της. Στην πρώτη της συνεδρία που ασχολήθηκε με τις θέσεις του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας διαπιστώθηκε από τις δηλώσεις των εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών ότι δεν έγινε ειδική μελέτη για τις πραγματικές ανάγκες του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας και κατά συνέπεια δεν ετοιμάστηκε μελέτη που να τεκμηριώνει την ανάγκη επανίδρυσης των προτεινόμενων θέσεων εκτός από την αρχική μελέτη που έγινε στο στάδιο της ετοιμασίας των ετήσιων προϋπολογισμών, και εν πάση περιπτώσει πριν από την απόρριψή τους από τη Βουλή.

Ο τότε Υπουργός Οικονομικών σε γραπτή δήλωσή του ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού που έκαμε στις 6 Μαΐου 1985 είχε αναφέρει ότι, κατά την άποψή του, κρίνεται αναγκαία η διεξαγωγή νέας μελέτης για τη διαπίστωση εγκεκριμένων μόνιμων αναγκών των υπηρεσιών, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι οι ανάγκες αυτές αυξάνονται με την πάροδο του χρόνου λόγω του αυξημένου ρόλου που αναμένεται να διαδραματίσει ο Κρατικός τομέας. Σε άλλη δήλωσή του στην ίδια συνεδρία της Επιτροπής ο Υπουργός Οικονομικών είχε παρατηρήσει ότι για μια κατηγορία θέσεων κυρίως πρώτου διορισμού στους βαθμούς εισδοχής προσωπικού στην υπηρεσία δίδεται έγκριση για την πλήρωσή τους, νοουμένου ότι υπάρχουν εγκεκριμένα σχέδια υπηρεσίας και η πλήρωση των θέσεων αυτών δεν επηρεάζεται από την ύπαρξη έκτακτων υπαλλήλων. Για το θέμα της ανάγκης εναλλαξιμότητας του προσωπικού είχε επίσης δηλωθεί ενώπιον της Επιτροπής ότι ακριβώς για την καλύτερη αξιοποίησή του και τον περιορισμό των δημόσιων δαπανών άρχισαν συζητήσεις με τη συνδικαλιστική πλευρά για την εισαγωγή του θεσμού αυτού στην υπηρεσία, εκεί όπου αυτό θα κριθεί ότι είναι εφικτό.

Η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού για να έχει ακριβώς τα απαιτούμενα στοιχεία και πληροφορίες που θα της επέτρεπαν την από κάθε άποψη καλύτερη εξέταση κάθε περίπτωσης θέσεως που προτεινόταν η επαναδημιουργία της ζήτησε με έγγραφο της ημερομηνίας 2 Ιουλίου 1985 από τον Υπουργό Οικονομικών συγκεκριμένα στοιχεία σε συγκεκριμένα ερωτήματα που τέθηκαν για το σκοπό αυτό. Οι απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά και τα στοιχεία που ζητήθηκαν, παρόλες τις υπενθυμίσεις που έγιναν προς τους αρμοδίους, εξακολουθούν ακόμα να αναμένονται:

Αναφορικά με τα ακριβή γεγονότα που συνθέτουν το θέμα της πρόωπης του νομοσχεδίου για τη μονιμοποίηση των έκτακτων υπαλλήλων το οποίο, όπως έχει αναφερθεί, κατατέθηκε στη Βουλή στην τελευταία τακτική συνεδρία της πριν από τις διακοπές της, αυτά παρουνσιάζονται ως ακολούθως:

Ευθύς αμέσως μετά την κατάθεση του νομοσχεδίου αυτού και συγκεκριμένα στις 17 Ιουλίου 1985 το Υπουργείο Οικονομικών με επείγουσα επιστολή του προς

τη Βουλή είχε διευκρινίσει ότι τόσο ο τελικός αριθμός των εκτάκτων που θα διοριστούν όσο και των θέσεων που θα χρειαστούν να δημιουργηθούν θα μπορεί να καθοριστεί μόλις συμπληρωθεί η ετοιμασία όλων των ονομαστικών καταλόγων των έκτακτων υπαλλήλων. Οι κατάλογοι αυτοί δεν έχουν ακόμα σταλεί στη Βουλή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού με την επανέναρξη των εργασιών του Σώματος ύστερα από τις θερινές διακοπές συμπεριέλαβε προς συζήτηση στην πρώτη συνεδρία της, στις 16 Σεπτεμβρίου 1985, το νομοσχέδιο για τη μονιμοποίηση των εκτάκτων υπαλλήλων. Κατά την ορισθείσα συνεδρία της κατατέθηκαν ενώπιόν της δύο επιστολές ημερομηνίας 13 Σεπτεμβρίου 1985 εκ μέρους του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών και του Προέδρου και Γενικού Γραμματέα της ΠΑΣΥΔΥ με τις οποίες ζητείτο η αναβολή της εξέτασης του νομοσχεδίου αυτού μέχρι τα μέσα Οκτωβρίου 1985. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών δήλωνε στην επιστολή του ότι τόσο ο Υπουργός Οικονομικών όσο και ο ίδιος λόγω του ότι πρόσφατα είχαν αναλάβει τα καθήκοντά τους δεν είχαν πλήρως ενημερωθεί πάνω στις λεπτομέρειες του πιο πάνω νομοσχεδίου. Τους λόγους αναβολής συμεριζόταν και η ΠΑΣΥΔΥ με την προαναφερθείσα επιστολή της.

Η Επιτροπή αφού συζήτησε το περιεχόμενο των προαναφερθεισών δύο επιστολών συμφώνησε στο να παρασχεθεί η ζητηθείσα πίστωση χρόνου νοουμένου ότι οι αρμόδιοι θα προσέλθουν στο χρονικό διάστημα που προσφερόταν με τα στοιχεία που ήδη ζήτησε η Επιτροπή. Το Υπουργείο Οικονομικών διαβεβαίωνε ότι τα στοιχεία αυτά θα υποβάλλονταν στην Επιτροπή μόλις θα συμπληρωνόταν ο ονομαστικός κατάλογος των έκτακτων υπαλλήλων.

Ενόψει όλων των πιο πάνω η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να ενημερώσει την Ολομέλεια του Σώματος δίδοντας την πραγματική σειρά των γεγονότων που μεσολάβησαν σε σχέση με τα δύο αυτά θέματα, παρατηρώντας ταυτόχρονα ότι οποιαδήποτε άλλα συμπεράσματα που ηθελημένα ή αθέλητα εξάγονται δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι η Έκθεση της Επιτροπής Νομικών είναι τώρα έτοιμη. Ο κ. Ομήρου να μας ενημερώσει. Είναι έτοιμη η Έκθεση;

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Δακτυλογραφείται από ό,τι αντιλαμβάνομαι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τότε προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ' και θα επανέλθουμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις—Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση ημερομηνίας 24 Ιανουαρίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μαθηκολώνη και ληφθείσα στις 24 Ιανουαρίου 1985.

«Έχει δοθεί στη δημοσιότητα απόφαση της Αρχής Λιμένων Κύπρου για αγορά ενός γερανού από την Ανατολική Γερμανία για τις ανάγκες του Λιμένα Λάρνακας.

Μάλιστα όπως έχει γνωσθεί η Αρχή Λιμένων κατόπιν και της εγκρίσεως του Υπουργικού Συμβουλίου αποφάσισε να προβεί στην αγορά του εν λόγω γερανού

από Κρατικό Οργανισμό της Ανατολικής Γερμανίας, χωρίς να ακολουθηθεί η ενδεδειγμένη διαδικασία των προσφορών, με τη δικαιολογία ότι η παρέκκλιση από την κανονική διαδικασία των προσφορών έγινε για λόγους δημόσιου συμφέροντος.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται η Κυβέρνηση να ενημερώσει τη Βουλή:

1. Ποιοι ακριβώς είναι οι λόγοι του δημόσιου συμφέροντος που δικαιολογούν την παρέκκλιση από τη διαδικασία των προσφορών;
2. Εάν μεταξύ των λόγων που συνιστούν το δημόσιο συμφέρον είναι και το ενδεχόμενο η Ανατολική Γερμανία να αγοράσει προβληματικά κυπριακά εμπορεύματα, ερωτάται:
 - α) Ποια είναι αυτά τα εμπορεύματα;
 - β) Σε ποιες τιμές θα αγορασθούν, και
 - γ) πώς σκοπεύει η Κυβέρνηση να εξασφαλίσει ότι πράγματι θα αγορασθούν προβληματικά κυπριακά εμπορεύματα από την Ανατολική Γερμανία;
3. Ποιος ο τύπος και ποιες οι δυνατότητες του αποφασισθέντος να αγορασθεί γερανού;
4. Είναι ο αποφασισθείς να αγορασθεί γερανός ο καλύτερος που θα μπορούσε να εξασφαλισθεί με το ίδιο κόστος και ποιο υπολογίζεται να είναι το κόστος του, συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων για την εγκατάστασή του;
5. Γιατί δεν προτιμήθηκε να αγορασθεί γερανός κινητού τύπου ο οποίος σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες θα ήταν περισσότερο εξυπηρετικός για τις ανάγκες του Λιμένα Λάρνακας;»

Απάντηση ημερομηνίας 2 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 24 Ιανουαρίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μαθηκολώνη.

«Καταρχή οι λόγοι δημόσιου συμφέροντος που αποτέλεσαν το δικαιολογητικό παρέκκλισης από τις συνηθισμένες διαδικασίες προσφορών, ήταν η δέσμευση της Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας για την αγορά, σε αντάλλαγμα για την αγορά του γερανού, προβληματικών κυρίως Κυπριακών προϊόντων, το ύψος των οποίων θα ήταν ίσο με το 50% της αξίας του γερανού. Σημαντική ήταν επίσης η ανάγκη εγκατάστασης του γερανού στο λιμάνι της Λάρνακας, σε διάστημα όχι μεγαλύτερο του ενός χρόνου, γεγονός που ήταν αδύνατο να γινόταν κατορθωτό αν ακολουθείτο η διαδικασία των προσφορών. Στην ουσία, η αγορά του γερανού εντάσσεται στα πλαίσια της συνεργασίας μεταξύ της Αρχής Λιμένων και της Κρατικής Ναυτιλιακής Εταιρείας της Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας, γνωστής ως D.S.R., συνεργασίας πολύτιμης για την οικονομία της Κύπρου. Πράγματι από το 1980 η D.S.R. χρησιμοποιεί το λιμάνι της Λάρνακας, όχι μόνο για σκοπούς εξυπηρέτησης του εξωτερικού εμπορίου της χώρας μας, αλλά και ως διαμετακομιστικό κέντρο για τις δραστηριότητές της στην περιοχή, προσφέροντας σήμερα στο λιμάνι τα 3/4 των εργασιών του και αποφέροντας στην Κύπρο, περίπου £4 εκ. το χρόνο. Είναι λοιπόν φανερό ότι η διατήρηση και προώθηση της πιο πάνω συνεργασίας είναι προς το δημόσιο συμφέρον. Μάλιστα τούτο έγινε σε μια εποχή που από το βήμα της Βουλής αλλά και αλλού, εκφράζονταν σοβαρές ανησυχίες εκ μέρους των αντιπροσώπων των Λαρνακέων για την πιθανότητα απονέκρωσης του λιμανιού της Λάρνακας. Ακριβώς σ' αυτό το σημείο η D.S.R.

πρότεινε παράταση του συμβολαίου της με την Αρχή Λιμένων για ακόμα πέντε χρόνια, αυξάνοντας ταυτόχρονα τον αριθμό των εμπορευματοκιβωτίων που θα διακινούσε μέσω του λιμανιού, από 45,000 σε 60,000—65,000 το χρόνο. Ωστόσο σαν προϋπόθεση παράτασης της συμφωνίας, η Εταιρεία έθεσε την εγκατάσταση στο λιμάνι της Λάρνακας και δεύτερου γερανού μεγάλης ανυψωτικής δύναμης και μάλιστα μέχρι το Νοέμβριο του 1985, γιατί τότε θα δρομολογηθούν μεγαλύτερα πλοία που θα χρειάζονται το γερανό. Σχεδόν ταυτόχρονα με την ανανέωση της συμφωνίας με την D.S.R. υποβλήθηκε στην αρχή πρόταση από την TAKRAF, την Κρατική Εταιρεία κατασκευής γερανών της Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας, για προμήθεια ενός τέτοιου γερανού με ευνοϊκούς όρους και που μπορούσε να παραδοθεί μέσα σ' ένα χρόνο. Η ικανοποίηση της απαίτησης της D.S.R. για εγκατάσταση δεύτερου γερανού στο λιμάνι της Λάρνακας μέσα σε τακτά χρονικά πλαίσια, που αποτελούσε προϋπόθεση για την παραμονή στη Λάρνακα της πιο πάνω Ναυτιλιακής Εταιρείας, η οποία αποτελεί σημαντική πηγή ξένου συναλλάγματος για την Κύπρο, σε συνδυασμό με τη δυνατότητα πώλησης στη Λαοκρατική Γερμανία προβληματικών Κυπριακών προϊόντων, θεωρήθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο ότι εξυπηρετούσαν το δημόσιο συμφέρον και δικαιολογούσαν την αγορά του γερανού από την TAKRAF, κατά παρέκκλιση από τη συνηθισμένη διαδικασία προσφορών.

2. Οι επίσημες αρχές της Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας έχουν δηλώσει γραπτώς ότι αναλαμβάνουν δέσμευση να αγοράσουν Κυπριακά προϊόντα η αξία των οποίων θα αντιπροσωπεύει περίπου το 50% της αξίας του γερανού.

- α) Προβληματικά προϊόντα είναι εκείνα τα προϊόντα των οποίων η διάθεση στην Κυπριακή αγορά ή στο εξωτερικό είναι δύσκολη π.χ. οινικά προϊόντα, εσπεριδοειδή, είδη ένδυσης και υπόδησης.
- β) Οι τιμές στις οποίες πωλούνται συνήθως τα εμπορεύματα αυτά καθορίζονται από την προσφορά και τη ζήτηση.
- γ) Το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας ως αρμόδιο Υπουργείο που χειρίζεται και υπογράφει Εμπορικές Συμφωνίες και Πρωτόκολλα με τις Ανατολικές Χώρες, διασφαλίζει το συμφέρον της Δημοκρατίας μέσω των συμφωνιών αυτών στις οποίες βασίζονται και αναφέρονται οι μετέπειτα εμπορικές πράξεις για εξαγωγές ή εισαγωγές. Στην παρούσα περίπτωση το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας σε συνεργασία με την Πρεσβεία της Λ.Δ. της Γερμανίας παρακολουθεί τις Κυπριακές εξαγωγές που γίνονται στη Λ.Δ. της Γερμανίας. Από 1.1.1985 μέχρι τις 30.6.1985 πραγματοποιήθηκαν εξαγωγές στην πιο πάνω χώρα αξίας \$2,026,518. Επίσης μέχρι το τέλος του 1985 θα εξαχθούν βάσει συμβολαίων κι' άλλα εμπορεύματα αξίας \$873.000.

(Σημειώνεται ότι το α), β) και γ) πιο πάνω αποτελούν απάντηση του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας).

3. Πρόκειται για γερανό με αρθρωτή μπάγα, που κινείται με ηλεκτρισμό σε σιδεροτροχιές πλάτους 8.5 μέτρων. Έχει ανυψωτική ικανότητα 45 τόνους σε ακτίνα μέχρι 22 μέτρα και 26 τόνους σε ακτίνα 36 μέτρων.

Τα χαρακτηριστικά αυτά δίνουν στο λιμάνι της Λάρνακας την ευχέρεια να εξυπηρετεί πλοία πλάτους μέχρι 28 μέτρα, δηλαδή πλοία εμπορευματοκιβωτίων δεύτερης γενιάς και μεταφορικής ικανότητας μέχρι και 1,300 εμπορευματοκιβωτίων.

Τα πλοία αυτά δεν μπορούν σήμερα να εξυπηρετηθούν ικανοποιητικά, ούτε με τον υφιστάμενο μηχανικό εξοπλισμό του λιμανιού της Λάρνακας, αλλά ούτε και με τον κινητό γερανό που υπάρχει στο λιμάνι της Λεμεσού.

Η ταχύτητα ανύψωσης φορτίων βάρους μέχρι 12.5 τόνους είναι 90 μέτρα/λεπτό.

Το γεγονός αυτό καθιστά το γερανό από τους ταχύτερους στο είδος του, που σε συνδυασμό με το αυτόματο ανυψωτικό και περιστρεφόμενο πλαίσιο για εμπορευματοκιβώτια, συμβάλλει αποτελεσματικά στη μεγαλύτερη δυνατή αποδοτικότητα.

4. Από έρευνα που έκαμε η Αρχή Λιμένων πριν τη σύναψη της συμφωνίας για την αγορά του γερανού, φάνηκε ότι η τιμή του προσφερόμενου εξοπλισμού, ιδιαίτερα μετά τις αλλαγές που το Τεχνικό Τμήμα της Αρχής ζήτησε και εξασφάλισε, ήταν συναγωνιστική.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι το συνολικό κόστος του γερανού υπολογίζεται να φτάσει τις £965,000 και αναλύεται ως εξής:

-Τιμή συμβολαίου:	£700,000 (2.810,000 Ελβετικά φράγκα)
-Κόστος αγοράς και εγκατάστασης σιδηροτροχιών:	£ 65,000 (υπολογιζόμενο κόστος)
- Έργα πολιτικής μηχανικής (θεμελίωση σιδηροτροχιών):	£200,000 (υπολογιζόμενο κόστος)

	£965,000
	=====

5. Πιστεύεται ότι ο γερανός που έχει παραγγελθεί θα εξυπηρετήσει σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό τις ανάγκες του λιμανιού της Λάρνακας. Και τούτο γιατί σε αντιδιαστολή με τον κινητό, ο γερανός πάνω σε σιδηροτροχιές έχει πολύ ψηλή ωφέλιμη ζωή, μειωμένο κίνδυνο αστάθειας ενώ με τη χρησιμοποίησή του δημιουργούνται προβλήματα τοπικής φόρτισης του εδάφους. Το κεφαλαιουχικό κόστος του, συμπεριλαμβανομένων και των σιδηροτροχιών καθώς και των θεμελιώσεων που χρειάζονται, είναι χαμηλότερο του αντίστοιχου για ισοδύναμο κινητό γερανό. Ακόμα θα πρέπει να αναφερθεί ότι τα έξοδα που χρειάζονται για να εγκατασταθούν οι σιδηροτροχιές θα γίνουν μια φορά, ενώ οι τελευταίες θα είναι διαθέσιμες και για τυχόν μελλοντικές ανάγκες του λιμανιού, με την έννοια ότι, πάνω στις ίδιες σιδηροτροχιές θα μπορούν να εγκατασταθούν και άλλοι γερανοί, εφόσο κάτι τέτοιο θα χρειάζεται.

Ερώτηση ημερομηνίας 5 Μαρτίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μαθηκολώνη και ληφθείσα στις 6 Μαρτίου 1985.

«Η διαδρομή από την πόλη της Λάρνακας προς την παραθαλάσσια τουριστική περιοχή της Δεκέλειας παρουσιάζει άθλια και αποκρουστική θέα προξενεί στο ξένο και στον ντόπιο επισκέπτη τις χειρότερες εντυπώσεις και οδηγεί, σταδιακά μεν αλλά αναπόφευκτα, στην εγκατάλειψη της Λάρνακας σαν χώρου τουρισμού ποιότητας.

Για τα ανωτέρω ερωτούνται τα αρμόδια Υπουργεία να πληροφορήσουν τη Βουλή των Αντιπροσώπων:

Τι πρακτικά μέτρα προγραμματίζουν:

- (α) για την εκκαθάριση της περιοχής από τα νεκροταφεία αυτοκινήτων και τα σκουπιδόβουνα·
- (β) για τη δημιουργία δεντροστοιχιών για την κάλυψη της ασχήμεας των εγκαταστάσεων κατά μήκος του δρόμου·
- (γ) για τη δημιουργία ζώνης πρασίνου για την κάλυψη της γύμνιας του περιτοπίου·
- (δ) για τη σύντομη απαλλαγή της περιοχής από τη βρωμιά και τη δυσοσμία από τις αποθήκες πετρελαίου και του Διυλιστηρίου· και
- (ε) για τη διαπλάτυνση του δρόμου και την κατασκευή πεζοδρομίων για την προστασία της ζωής και της αρτιμέλειας των ξένων και των ντόπιων επισκεπτών».

Απάντηση ημερομηνίας 8 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 6 Μαρτίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μαθηκολώνη.

«Έπειτα από ενέργειες του Δήμου Λάρνακας άρχισε η μετακίνηση των αχρήστων και άλλων αντικειμένων από την περιοχή. Οι προσπάθειες συνεχίζονται με σκοπό τον εξωραϊσμό της περιοχής.

2. Για τη δημιουργία δεντροστοιχιών κατά μήκος του παραλιακού δρόμου προς τη Δεκέλεια και γενικά τον ευπρεπισμό της όλης περιοχής προωθείται από την Επαρχιακή Συντονιστική Επιτροπή Τουρισμού σε συνεργασία με το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λάρνακας, το Τμήμα Δασών και τις Εταιρείες Πετρελαιοειδών σχέδιο δενδροφύτευσης. Στο μεταξύ το Τμήμα Δασών συντηρεί την υφιστάμενη δεντροστοιχία κατά μήκος του δρόμου Λάρνακας—Δεκέλειας ενώ παράλληλα προβαίνει, σε συνεργασία με τις Κοινοτικές Αρχές Ορόκλινης και Πύλας, στη φύτευση και άλλων δενδρυλλίων.

3. Σχετικά με τη χαρακτηριστική οσμή που παρατηρείται στην περιοχή καταβάλλεται κάθε προσπάθεια που τεχνικώς είναι δυνατή για τον περιορισμό της, πρέπει όμως να αναφερθεί ότι η πλήρης εξάλειψή της δεν είναι δυνατή.

4. Για τη βελτίωση του παραλιακού δρόμου, βρίσκεται ήδη υπό επεξεργασία σχέδιο που έχει ετοιμασθεί από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως το οποίο προβλέπει τη διαπλάτυνσή του, την κατασκευή πεζοδρομίων και τη δημιουργία δεντροστοιχιών. Στο μεταξύ, για την ασφάλεια των τουριστών και των Κυπρίων επισκεπτών της περιοχής έχει ήδη κατασκευαστεί και ηλεκτροφωτισθεί χωμάτινος πεζόδρομος στην περιοχή των ξενοδοχείων».

Ερώτηση ημερομηνίας 14 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκο Αναστασιάδη και Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 16 Μαΐου 1985.

«Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε προβλέπεται η εγκατάσταση ιδιωτικών τηλεφώνων στο χωριό Δορά και πότε η αντικατάσταση του κοινοτικού τηλεφωνικού θαλάμου που είναι μόνιμα χαλασμένος».

Απάντηση ημερομηνίας 9 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 16 Μαΐου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκου Αναστασιάδη και Αυγερινού Παπαρε.

«(α) Εγκατάσταση ιδιωτικών τηλεφώνων

Σύμφωνα με το Αγροτικό Πρόγραμμα Αναπτύξεως της Αρχής οι εργασίες για κατασκευή του δικτύου για τηλεφωνοδότηση του χωριού Δορά προγραμματίσθηκε να γίνει μέσα στο 1985.

Λόγω βελτιώσεως του δρόμου Μαλιά—'Αρσους και Μαλιά—Δοράς οι εργασίες για την κατασκευή του τηλεφωνικού δικτύου αναμένονται να συμπληρωθούν μέσα στον επόμενο χρόνο οπότε θα αρχίσει η εγκατάσταση τηλεφώνων.

(β) Κοινοτικό τηλεφωνείο

Με τη συμπλήρωση των εργασιών και τη λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου Πάγχας μέχρι το τέλος του 1985 το τηλεφωνείο θα αποσυνδεθεί από το τηλεφωνικό κέντρο Πάφου και θα συνδεθεί στο τηλεφωνικό κέντρο Πάγχας οπότε η υπηρεσία θα βελτιωθεί σημαντικά».

Ερώτηση ημερομηνίας 31 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Νίκο Μαυρονικόλα και ληφθείσα στις 5 Ιουνίου 1985.

«Στο χωριό Χολέτρια της Επαρχίας Πάφου πριν από 6 μήνες τα σπίτια που ανήγειρε το κράτος το 1974, υπέστησαν σοβαρές ρωγμές και μερικά τουλάχιστον απ' αυτά κινδυνεύουν να καταρρεύσουν και να θρηνήσουμε θύματα.

Επιβεβαίωση αυτού του άμεσου κινδύνου που αντιμετωπίζεται αποτελεί το γεγονός ότι ο Έπαρχος Πάφου μεταστέγασε προσωρινά την πολυμελή οικογένεια του ιερέα Παπαλαζάρου στο σχολείο της κοινότητας.

Επιπρόσθετα οι κάτοικοι των σπιτιών αυτών αντιμετωπίζουν και σοβαρό υγειονομικό πρόβλημα επειδή υπερεκχειλίζουν συνεχώς οι αποχετευτικοί λάκκοι, λόγω του αργιλλώδους εδάφους, γι' αυτό και ζητούν δικαιολογημένα για χρόνια τώρα νέο αποχετευτικό σύστημα.

Στη βάση αυτής της σοβαρής κατάστασης το Υπουργείο Εσωτερικών απαντώντας στις 11.2.1985 σε σχετικό τηλεγράφημά μου ημερομηνίας 28.1.1985, δήλωσε ότι γίνεται έρευνα από τα τμήματα Δημοσίων Έργων και Γεωλογικής Επισκόπησης και εντός 10 ημερών θα μου εδίδετο η δέουσα απάντηση και ενημέρωση.

Επειδή μέχρι τώρα πέρασαν όχι μόνον 10 μέρες αλλά 4 ολόκληροι μήνες χωρίς να πάρω απάντηση και χωρίς καμιά πρόοδο στα επικίνδυνα αυτά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι αυτών των σπιτιών, ερωτώ το αρμόδιο Υπουργείο.

Πότε επιτέλους το κράτος θα κινηθεί και θα αντιμετωπίσει αυτό το καυτό πρόβλημα;

Πού είναι η στοργή της Κυβέρνησης γι' αυτούς τους ανθρώπους που κινδυνεύουν να καταπλακωθούν μέσα στα επικίνδυνα σπίτια που τους ανήγειρε το κράτος μόλις πριν 11 χρόνια;

Πού βρίσκονται τέλος οι ευθύνες γι' αυτή την κατάσταση;»

Απάντηση ημερομηνίας 9 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 5 Ιουνίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Πάφου κ. Νίκου Μαυρονικόλα.

«Για την επιδιόρθωση όλων των κατοικιών που έπαθαν ζημιές καθώς και για την ανέγερση νέας κατοικίας για τον ιερέα Παπαλάζαρο παραχωρήθηκε ήδη το αναγκαίο ποσό που ανέρχεται στις £14,110.

Παραχωρήθηκαν ήδη οι αναγκαίες πιστώσεις για έναρξη εκτελέσεως του αποχετευτικού σχεδίου του χωριού το οποίο αναμένεται να συμπληρωθεί μέσα στο 1986».

Ερώτηση ημερομηνίας 1ης Ιουλίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκο Χρίστου και ληφθείσα στις 4 Ιουλίου 1985.

«Ο προσφυγικός συνοικισμός Πάνω Πολεμιδιών που αριθμεί 6,000 πρόσφυγες αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα για τη λύση των οποίων δόθηκαν επανειλημμένα υποσχέσεις από τις αρμόδιες αρχές.

Γι' αυτό και ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων ποια μέτρα παίρνονται:

- (α) Για να απαλειφθεί το ποσό των £51,000 με το οποίο χρεώθηκε ο συνοικισμός και το οποίο προέρχεται από λάθος του υδρομετρητή.
- (β) Για να συντηρηθούν οι υφιστάμενοι δρόμοι.
- (γ) Για να αντιμετωπιστεί το θέμα των πλημμυρών.
- (δ) Για να υλοποιηθεί η υπόσχεση του Υπουργείου για εγκατάσταση ηλιακών θερμοσιφώνων στα τούρκικα σπίτια.
- (ε) Για να ικανοποιηθούν οι 500 αιτήσεις που έγιναν για εγκατάσταση τηλεφώνων.
- (στ) Για να κατασκευαστούν πεζόδρομοι και πεζοδρόμια.
- (ζ) Για τη στέγαση νεαρών ζευγαριών.
- (η) Για κατασκευή γηπέδου.
- (θ) Για να διαπλατυνθεί ο δρόμος Αγίας Αναστασίας.
- (ι) Για περιοχή ανέγερσης εργαστηρίων».

Απάντηση ημερομηνίας 9 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 4 Ιουλίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκου Χρίστου.

«Αναφορικά με την εγκατάσταση ιδιωτικών τηλεφώνων σε σπίτια του Προσφυγικού Συνοικισμού Πάνω Πολεμιδιών, η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου πληροφόρησε το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων ότι η κατασκευή του αναγκαίου υπόγειου/εναέριου δικτύου που θα καταστήσει δυνατή την εγκατάσταση επιπρόσθετων τηλεφωνικών γραμμών στην περιοχή αναμένεται να συμπληρωθεί μέχρι τέλος του 1986, οπότε θα αρχίσει η εγκατάσταση των ιδιωτικών τηλεφώνων.

Σήμερα ο προσφυγικός συνοικισμός Π. Πολεμιδιών μαζί με το χωριό Π. Πολεμίδια διαθέτει 500 περίπου τηλεφωνικές γραμμές».

Ερώτηση ημερομηνίας 4 Ιουλίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μαθηκολώνη και ληφθείσα στις 5 Ιουλίου 1985.

«Το πρόβλημα της χαμηλής πληρότητας των Ξενοδοχείων και άλλων Τουριστικών Καταλυμάτων γενικά είναι πολύ γνωστό και έχει διαπιστωθεί τόσο από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, όσο και από τους τουριστικούς πράκτορες και τους ίδιους τους Ξενοδόχους και ιδιοκτήτες των διαφόρων τουριστικών καταλυμάτων.

Το πρόβλημα αυτό κατά τους τελευταίους μήνες έχει καταστεί σοβαρότερο σε βαθμό που ο Σύνδεσμος Ξενοδόχων Κύπρου να θεωρεί ότι η πληρότητα των Ξενοδοχειακών Μονάδων βρίσκεται σήμερα σε τόσο χαμηλά επίπεδα, ώστε να δημιουργείται σοβαρός κίνδυνος για το μέλλον της ξενοδοχειακής βιομηχανίας γενικά.

Είναι επίσης γνωστό ότι το πρόβλημα έχει οξυνθεί ακόμα περισσότερο μετά τη νομιμοποίηση τουριστικών καταλυμάτων τα οποία μέχρι πρό τινος ήσαν παράνομα.

Είναι γνωστό ότι μετά τη νομιμοποίηση των ως άνω αναφερόμενων τουριστικών καταλυμάτων έχουν προστεθεί στις ήδη υπάρχουσες εγκεκριμένες ξενοδοχειακές κλίνες άλλες περίπου δέκα επτά χιλιάδες κλίνες τουλάχιστον.

Εξαιτίας αυτής της σοβαρής κρίσης που σήμερα υπάρχει στην ξενοδοχειακή μας βιομηχανία γενικά, και η οποία είναι περισσότερο εμφανής στις επαρχίες Λάρνακας και Λεμεσού ένεκα της πολύ χαμηλής πληρότητας των ξενοδοχείων και άλλων τουριστικών καταλυμάτων στις δυο αυτές Επαρχίες, η οποία χαμηλή πληρότητα προβλέπεται ότι θα συνεχίσει να υπάρχει και κατά τους επόμενους μήνες, ο Σύνδεσμος Ξενοδόχων Κύπρου, οι τουριστικοί πράκτορες και γενικά οι ιδιοκτήτες τουριστικών καταλυμάτων ζητούν επίμονα την άμεση φιλελευθεροποίηση των ναυλωμένων πτήσεων από το Ηνωμένο Βασίλειο, διότι πιστεύουν ότι μόνο αυτό το μέτρο είναι δυνατό να λύσει άμεσα το πρόβλημα και να αποτρέψει την οικονομική καταστροφή των ενδιαφερομένων.

Η ανυποχώρητη άρνηση των Κυπριακών Αερογραμμών να δεχθούν και να συζητήσουν καν το ζήτημα των ναυλωμένων πτήσεων από το Ηνωμένο Βασίλειο προς την Κύπρο, είναι ήδη γνωστή. Δυστυχώς όμως δεν έχουν διευκρινίσει ξεκάθαρα τη θέση τους επί του σοβαρού αυτού ζητήματος, τόσο ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού, όσο και η Κυβέρνηση. Επειδή πιστεύομε ότι πράγματι η ξενοδοχειακή μας βιομηχανία περνά σήμερα μια σοβαρή κρίση ένεκα της χαμηλής πληρότητας των Ξενοδοχείων και των άλλων Τουριστικών Καταλυμάτων, κρίση η οποία προβλέπεται ότι θα συνεχισθεί και για τους επόμενους μήνες, γεγονός το οποίο θα ζημιώσει σοβαρά τόσο τους ενδιαφερόμενους Ξενοδόχους και ιδιοκτήτες τουριστικών καταλυμάτων, όσο και την οικονομία της Κύπρου γενικότερα, και επειδή με την πιο πάνω διαπίστωση συμφωνεί φαίνεται και ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού.

Ερωτάται η Κυβέρνηση:

1. Συμφωνεί η Κυβέρνηση ότι κατά τους τελευταίους μήνες η πληρότητα των Ξενοδοχείων και των άλλων τουριστικών καταλυμάτων ήταν πολύ χαμηλή και ότι το πρόβλημα αυτό θα οξυνθεί ή και θα συνεχίσει και για τους επόμενους καλοκαιρινούς μήνες, ιδιαίτερα αναφορικά με τις επαρχίες Λάρνακας και Λεμεσού;

2. Ποια είναι η θέση της Κυβέρνησης ως προς το ζήτημα της άμεσης φιλελευθεροποίησης των ναυλωμένων πτήσεων από το Ηνωμένο Βασίλειο έστω και προσωρινά για να λύσει το πρόβλημα που σήμερα υπάρχει;
3. Έχει η Κυβέρνηση οποιαδήποτε υπεύθυνη μελέτη ως προς τις συνέπειες που θα έχει είτε η προσωρινή είτε η μόνιμη φιλελευθεροποίηση των ναυλωμένων πτήσεων από το Ηνωμένο Βασίλειο προς την Κύπρο πάνω στον Εθνικό μας Μεταφορέα;
4. Ποια μέτρα έλαβε ή πρόκειται να λάβει η Κυβέρνηση για να αντιμετωπίσει το σοβαρό πρόβλημα της χαμηλής πληρότητας των ξενοδοχειακών και άλλων τουριστικών καταλυμάτων που υπάρχει ιδιαίτερα στις επαρχίες Λάρνακας και Λεμεσού;»

Απάντηση ημερομηνίας 9 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας σε Ερώτηση ημερομηνίας 5 Ιουλίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μαθηκολώνη.

α(α) Απάντηση στο σημείο 1 της Ερώτησης

Τα στατιστικά στοιχεία τα οποία διατηρεί ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού σχετικά με την πληρότητα υπολογίζονται με βάση τον αριθμό διανυκτερεύσεων που υποβάλλουν οι ίδιοι οι ξενοδόχοι βάσει των δελτίων διανυκτερεύσεων. Επειδή δεν έχουν υποβληθεί ή δεν έχουν αξιολογηθεί τα στοιχεία των μηνών Μαΐου και Ιουνίου, ο ΚΟΤ δεν μπορεί να επικαλεσθεί στατιστικά στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη της πληρότητας για τους μήνες αυτούς. Σύμφωνα όμως με ειδική έρευνα που έγινε από τους επιθεωρητές του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού και που αναφέρεται είτε σε ολόκληρο το μήνα Ιούλιο είτε σε ορισμένες ημερομηνίες του μήνα αυτού διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

Σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 1984 η πληρότητα στα ξενοδοχεία σημείωσε αύξηση σε όλες τις παραθαλάσσιες περιοχές εκτός στη Λάρνακα όπου σταθεροποιήθηκε. Η πληρότητα στα οργανωμένα διαμερίσματα αυξήθηκε στις περιοχές Αμμοχώστου και Πάφου και μειώθηκε κυρίως στα οργανωμένα διαμερίσματα Β' τάξης στις περιοχές Λεμεσού και Λάρνακας. Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω πιθανό να υπήρξε κάποιο πρόβλημα πληρότητας σε ορισμένες περιπτώσεις αλλά όχι γενικό. Το πρόβλημα αυτό δημιουργήθηκε από το γεγονός ότι οι αφίξεις από το Λίβανο και τις άλλες Αραβικές χώρες, εκτός από την Αίγυπτο, μειώθηκαν κατά το πρώτο εξάμηνο του 1985 σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 1984. Υπενθυμίζεται ότι οι εξαιρετικά αυξημένες αφίξεις από το Λίβανο κατά το 1984 οφείλονταν στην ανώμαλη κατάσταση που επικρατούσε στη χώρα αυτή. Σημειώνεται όμως ότι οι αφίξεις από όλες τις Ευρωπαϊκές αγορές μας αυξήθηκαν κατά το πρώτο εξάμηνο του 1985 και τις τρεις πρώτες εβδομάδες του Ιουλίου 1985 κατά 22,4% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 1984.

Από ενδείξεις που έχει ο ΚΟΤ η τουριστική κίνηση για τους επόμενους μήνες θα είναι αυξημένη σε ότι αφορά τις Ευρωπαϊκές αγορές. Είναι όμως πολύ δύσκολο να προβλέψει κανείς την εξέλιξη στις αφίξεις από το Λίβανο και τις Αραβικές χώρες λόγω των ανώμαλων συνθηκών που επικρατούν στις χώρες αυτές. Εξάλλου η εξέλιξη της πληρότητας για την υπόλοιπη καλοκαιρινή περίοδο θα εξαρτηθεί και από τις προσπάθειες που κατέβαλαν ή θα καταβάλουν οι ιδιοκτήτες μεμονωμένων μονάδων. Αναφέρεται ότι ο τουρισμός υπόκειται στην επίδραση πολλών παραγόντων οικονομικών, πολιτικών και άλλων που είναι εκτός της δικής μας επιρροής.

Οι εξελίξεις και διακυμάνσεις στην τουριστική αγορά θα πρέπει να παρακολουθούνται από τους τουριστικούς επαγγελματίες ώστε να προγραμματίζουν έγκαιρα τις ενέργειές τους.

(β) Απάντηση στο σημείο 4 της Ερώτησης

Με την αύξηση των κλινών που δημιουργήθηκε μέσα στην περίοδο 1979—1984 ήταν λογικό να οξυνθεί ο ανταγωνισμός μεταξύ διαφόρων μονάδων τουριστικών καταλυμάτων. Παράγοντες όπως η διεύθυνση, η εμπορία, η τοποθεσία και οι διευκολύνσεις του καταλύματος αποκτούν τώρα αυξημένη σημασία. Ο ΚΟΤ από το 1979 προειδοποιούσε τους ενδιαφερόμενους επενδυτές για το μεγάλο αριθμό κλινών που άρχισαν να ανεγείρονται και τους συνιστούσε να προβληματίζονται σχετικά με τη βιωσιμότητα των καταλυμάτων που είχαν πρόθεση να ανεγείρουν. Πολλές φορές τους συμβούλευε να μην προβούν στην υλοποίηση των σχεδίων τους ιδίως στις περιπτώσεις ανέγερσης οργανωμένων διαμερισμάτων σε ακατάλληλες περιοχές αλλά η συμβουλή του ΚΟΤ αγνοείτο.

Στόχος της Κυβερνητικής τουριστικής πολιτικής μέσα στην περίοδο 1982—1986 είναι ο περιορισμός της δημιουργίας νέων κλινών και η επίτευξη ικανοποιητικής πληρότητας στα υφιστάμενα καταλύματα. Για το σκοπό αυτό ο ΚΟΤ δαπανά κάθε χρόνο αυξημένες πιστώσεις (1985:£1.4 εκ.) για σκοπούς προβολής και δημοσιότητας. Τα αποτελέσματα των ενεργειών του ΚΟΤ στον τομέα του ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ υπήρξαν θετικά γιατί σημειώθηκε ανοδική πορεία στις αφίξεις από τις Ευρωπαϊκές χώρες. Ταυτόχρονα λήφθηκαν διάφορα πιστωτικά, φορολογικά, θεσμικά κ.α. μέτρα για τον περιορισμό δημιουργίας νέων κλινών. Παρά το γεγονός ότι η αντιμετώπιση προβλημάτων πληρότητας μεμονωμένων μονάδων που δημιουργούνται πιθανώς λόγω τοποθεσίας, διεύθυνσης, εμπορίας και παροχής διευκολύνσεων, δεν αποτελεί ευθύνη της Κυβέρνησης ή του ΚΟΤ, ωστόσο ο ΚΟΤ ανέλαβε να μελετήσει σε συνεργασία με τις τοπικές επιτροπές του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων τα προβλήματα των μονάδων αυτών, να εντοπίσει τους λόγους του προβλήματος σε κάθε περίπτωση και να βοηθήσει στη λήψη των αναγκαίων μέτρων.

Σημειώνεται όμως ότι όπως συμβαίνει σε όλες τις χώρες του κόσμου οι ιδιοκτήτες ξενοδοχειακών μονάδων και διαμερισμάτων οι οποίοι αντιμετωπίζουν προβλήματα πρέπει να καταβάλουν σοβαρές προσπάθειες για την εμπορία του προϊόντος τους και να διαθέτουν τις μονάδες τους για εξυπηρέτηση του εσωτερικού τουρισμού».

Ερώτηση ημερομηνίας 14 Ιουλίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 15 Ιουλίου 1985.

«Τις τελευταίες μέρες γίνεται πολύς θόρυβος μέσον των εφημερίδων όσον αφορά τις ανθυγειινές συνθήκες που εργάζονται οι υπάλληλοι της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Μονής.

Υπάλληλοι της Αρχής μας επιβεβαίωσαν επίσης ότι πράγματι εργάζονται κάτω από δυσμενείς και επικίνδυνες συνθήκες που κρατούν σε αγωνία το προσωπικό.

Όπως μας πληροφόρησαν υπάρχουν 6 ατμολέβητες από τους οποίους οι 5 είναι πεπαλαιωμένοι. Λόγω της φθοράς των ατμολεβήτων κατά τη λειτουργία τους, ελευθερώνεται διοξείδιο του άνθρακα πέραν του κανονικού, καθώς και

εθαλόσκονη, με αποτέλεσμα να ξεπερνάται η επιτρεπτή ποσότητα που είναι ανεκτή για την υγεία των εργαζομένων.

Το Υπουργείο Εργασίας έκαμε τον περασμένο Μάρτιο επίσημες μετρήσεις και ανευρέθηκε ότι υπάρχουν πράγματι αυξημένες ποσότητες διοξειδίου του θείου και εθαλόσκονης.

Η Αρχή υποσχέθηκε στο προσωπικό ότι μέχρι τα μέσα Ιουνίου θα διορθώνεται ο ατμολέβητας Νο 2 και οι υπόλοιποι 4 μέχρι τον προσεχή Σεπτέμβριο.

Μέχρι της στιγμής δεν κατορθώθηκε η επισκευή του ατμολέβητα Νο 2 και από αφηγήσεις του προσωπικού εμφανίστηκαν σε υπαλλήλους συμπτώματα από ζαλάδες, τάσεις για εμετό και λιποθυμίες.

Με βάση τα πιο πάνω, ερωτάται η Κυβέρνηση να πληροφορήσει τη Βουλή:

- 1) Πού βρίσκονται οι εργασίες για την επιδιόρθωση των ατμολεβήτων;
- 2) Ποια μέτρα παίρνει για την προστασία της υγείας του προσωπικού;
- 3) Ποια τα αίτια της φθοράς και των 5 ατμολεβήτων και κατά πόσο ενδείκνυται η σταδιακή αντικατάστασή τους αντί η επιδιόρθωσή τους;»

Απάντηση ημερομηνίας 7 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας σε Ερώτηση ημερομηνίας 15 Ιουλίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Αυγερινού Παπαρέ.

«1. Μέχρι τώρα έχει συμπληρωθεί στον σταθμό Μονής η ετήσια συντήρηση των μονάδων υπ' αρ. 2, 5 και 6, ενώ η συντήρηση της μονάδας υπ' αρ. 3 θα συμπληρωθεί μέχρι τα μέσα Σεπτεμβρίου, οπότε και θα ακολουθήσει η συντήρηση των μονάδων υπ' αρ. 1 και 4, ώστε μέχρι το τέλος του χρόνου η συντήρηση και των έξι μονάδων του σταθμού να έχει συμπληρωθεί.

Θα πρέπει εδώ να αναφερθεί ότι η Αρχή Ηλεκτρισμού όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος, ετοίμασε το πρόγραμμα της ετήσιας συντήρησης όλων των μονάδων παραγωγής. Είναι όμως αναπόφευκτο καμιά φορά να υπάρχουν περιπτώσεις που υπαγορεύουν τη διαφοροποίηση του χρονοδιαγράμματος επισκευής, ανάλογα με την έκταση των επιδιορθώσεων που θα κριθούν αναγκαίες κατά τη συντήρηση, τη ζήτηση φορτίου από τους καταναλωτές και τη δυνατότητα αντιμετώπισής της σε συνδυασμό με τις διαθέσιμες μονάδες παραγωγής, καθώς και την προσφορά υπερωριακής εργασίας από το προσωπικό. Ο συνήθης χρόνος που χρειάζεται για την συντήρηση μιας μονάδας είναι περίπου 6 βδομάδες.

Το γεγονός ότι παρατηρείται κάποια καθυστέρηση στο όλο πρόγραμμα συντήρησης στο σταθμό Μονής οφείλεται αφ' ενός σε απρόβλεπτη βλάβη σε μια από τις μονάδες στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Δεκέλειας και αφ' ετέρου στην αυξημένη ζήτηση φορτίου, με επιπρόσθετο λόγο την άρνηση μερίδας υπαλλήλων να εργασθούν υπερωριακά.

2. Σχετικά με τα μέτρα που παίρνει η Αρχή για την προστασία της υγείας του προσωπικού, θα πρέπει κατ' αρχή να τονισθεί επαρκώς ότι το προσωπικό δεν καλείται να εργασθεί στα σημεία εκείνα του σταθμού που πιθανό να παρατηρηθεί ύπαρξη διοξειδίου του θείου πέραν από το επιτρεπόμενο όριο. Στις μεμονωμένες εκείνες περιπτώσεις που καθίσταται αναγκαία ολιγόλεπτη εργασία πλησίον των σημείων όπου πιθανόν να παρατηρηθεί αυξημένη ποσότητα διοξειδίου του θείου, το προσωπικό εφοδιάζεται με κατάλληλες προστατευτικές μάσκες.

3. Σχετικά, τώρα, με τη φθορά που παρατηρείται στους λέβητες στο σταθμό Μονής, τούτο είναι σύνθητες φαινόμενο, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι

υπάρχουν μονάδες στο σταθμό αυτό που βρίσκονται σε λειτουργία από το 1966 και έχουν ξεπεράσει 100,000 ώρες λειτουργίας. Είναι, μάλιστα, φυσικό οι μονάδες αυτές να χρειάζονται περισσότερη συντήρηση. Δεν τίθεται θέμα σταδιακής αντικατάστασής τους καθότι με την κατάλληλη συντήρηση θα συνεχίσουν να εργάζονται ικανοποιητικά για το υπόλοιπο της ζωής τους, που είναι γύρω στα 30 χρόνια.

Τέλος θάθελα να αναφέρω πως, παρά το γεγονός ότι η Αρχή διαθέτει πλήρως καταρτισμένο και πολύ έμπειρο επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό, ώστε να αντιμετωπίζονται υπεύθυνα οποιαδήποτε ζητήματα προκύπτουν, εντούτοις, για το ειδικό αυτό θέμα που παρουσιάστηκε στο σταθμό Μονής, έχει καλέσει ειδικό από την Εταιρεία που κατασκεύασε τους ατμολέβητες, καθώς και εμπειρογνώμονα, περιβαλλοντολόγο, με σκοπό να μελετήσουν το όλο θέμα και να υποβάλουν σχετικές εκθέσεις. Οι δύο αυτοί ειδικοί φθάνουν στην Κύπρο σύντομα.

Ερώτηση ημερομηνίας 17 Ιουλίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Μιχάλη Πουμπουρή και ληφθείσα στις 19 Ιουλίου 1985.

«Η τουριστική ανάπτυξη στην παραλιακή περιοχή Περβολιών Κιτίου, συντελείται με πολύ αργούς ρυθμούς ένεκα έλλειψης έργων υποδομής. Δεν υπάρχει το κατάλληλο οδικό δίκτυο, ούτε η αναγκαία ποσότητα πόσιμου νερού, με αποτέλεσμα να παρεμβάλλονται δυσκολίες στην παραχώρηση αδειών για ανέγερση τουριστικών μονάδων.

Γι' αυτό ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα:

1. Υπάρχουν σχέδια για την ενθάρρυνση της τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή, έτσι που να γίνεται ισομερής ανάπτυξη όλων των περιοχών της Κύπρου;

2. Υπάρχουν σχέδια για τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό του οδικού δικτύου για τον εξωραϊσμό της περιοχής για την αύξηση της παρεχόμενης ποσότητας νερού, ώστε να διευκολύνεται η παραχώρηση αδειών για ανέγερση τουριστικών μονάδων;

3. Αν υπάρχουν τέτοια σχέδια, τότε θα εφαρμοσθούν;»

Απάντηση ημερομηνίας 13 Νοεμβρίου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 19 Ιουλίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Μιχάλη Πουμπουρή.

«Η παραλιακή περιοχή Περβολιών—Κιτίου ευρίσκεται μέσα σε τουριστική ζώνη αλλά εκτός των ορίων υδατοπρομήθειας των πιο πάνω χωριών. Για την αξιοποίησή της απαιτείται, μεταξύ άλλων, η μεταφορά νερού για το σκοπό δε αυτό μελετάται η κατασκευή Κυβερνητικού υδατικού έργου.

Παράλληλα προωθείται η ετοιμασία σχεδίων για τη βελτίωση του οδικού δικτύου της περιοχής από το Τμήμα Δημοσίων Έργων ενώ το Τμήμα πολεοδομίας και Οικήσεως ετοιμάζει ρυθμιστικά σχέδια για τη διάνοιξη προσπελάσεων προς τη θάλασσα».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ: «Η κατάσταση του εσωτερικού μετώπου και οι ευθύνες όλων». Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του αξ. Βουλευτή κ. Β. Λυσσαρίδη. (Συνέχιση της συζήτησης).

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν θάθελε κανείς να ομιλήσει απόψε. Όμως, η συζήτηση αυτού του θέματος θα πρέπει να λήξει στην επόμενη συνεδρίαση της

Βουλής. Αν παραστεί ανάγκη θα καλέσουμε συνεδρίαση την επομένη.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν πρόκειται να ομιλήσω απόψε επί του προαναφερθέντος θέματος, αλλά προτίθεται να εγείρω κάποιο άλλο θέμα, και εφόσον έχουμε το χρόνο αναμένοντας την Έκθεση, θα το εγείρω τώρα.

Ανέγνωσα στον τύπο, κ. Πρόεδρε, ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διόρισε Σύμβουλο ή Συντονιστή για το θέμα του Πανεπιστημίου. Ο κ. Πρόεδρος αποφάσισε εντός των ημερών αυτών που πρόκειται να διαλυθεί η Βουλή να διορίσει Σύμβουλο για τα θέματα του Πανεπιστημίου. Επισύρω την προσοχή του Σώματος ότι στον Προϋπολογισμό για την ανώτατη εκπαίδευση, σημειούται με σταυρό το θέμα «Ίδρυσις Πανεπιστημίου» με συμβολική πρόνοια £10,000.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

£10.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Όχι, είναι £10,000.

Δεν δικαιούται ο κ. Πρόεδρος χωρίς την έγκριση της Βουλής να αποφασίζει ποιο μισθό θα δώσει σ' οποιοδήποτε διορίζει. Επομένως οφείλει να στείλει Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό για να αποφασίσει η Βουλή αν του εγκρίνει το μισθό για τη θέση αυτή. Δεν είναι δικαίωμα του Προέδρου να λέγει «διορίζω 5 ή 10 Συμβούλους και τους δίδω τον α' μισθό» και να παραγνωρίζει τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Οι Μισθοδοτικές Κλίμακες για οποιοδήποτε, ακόμα και για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τους Υπουργούς, εγκρίνονται διά Νόμου ψηφιζομένου υπ' αυτής της Βουλής. Επομένως ο κ. Πρόεδρος οφείλει να στείλει σ' αυτή τη Βουλή νομοσχέδιο Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού στο οποίο να προτείνει τη Μισθοδοτική Κλίμακα βάσει της οποίας διορίζει τον κ. Σοφιανό σαν Σύμβουλό του επί θεμάτων Πανεπιστημίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φάντης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Σχετικά μ' αυτό το θέμα, κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι αν πρόκειται ν' ασχοληθούμε με το διορισμό του κ. Σοφιανού ως Συμβούλου του Προέδρου πάνω στο θέμα του Πανεπιστημίου, είναι ευκαιρία να διερωτηθούμε και να ασχοληθούμε με τα θέματα και άλλων Συμβούλων του Προέδρου, για τους οποίους μέχρι της στιγμής το Σώμα αυτό δεν ξέρει ούτε πώς διορίστηκαν ούτε πώς πληρώνονται ούτε με βάση ποιου κονδυλίου είναι που πληρώνονται. Και μια και θα διαβιβαστεί στην Εκτελεστική Εξουσία η άποψη του Σώματος ότι πρέπει να ενημερωθεί το Σώμα γι' αυτά τα θέματα, να γενικεύσουμε το θέμα και να ενημερωθούμε για όλους τους Συμβούλους του Προέδρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ασφαλώς δεν υπάρχει καμιά ένσταση να ενημερωθεί το Σώμα για όλους τους Συμβούλους και για οτιδήποτε σχετίζεται με διορισμούς. Το μόνο που θέλω να παρατηρήσω είναι ότι θα είμαστε κάπως έτοιμοι να δεχθούμε ότι το Πανεπιστήμιο είναι μια προτεραιότητα και να μη διστάσουμε, αν πεισθεί αυτή η Βουλή

ότι επείγει ο διορισμός κάποιου Συμβούλου για να προωθήσει αυτά τα θέματα, να τα δούμε με ένα θετικό φακό σε περίπτωση κατά την οποία το Σώμα αυτό κληθεί να αποφασίσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι το Σώμα έχει ήδη τοποθετηθεί επί του θέματος του Πανεπιστημίου και είναι ομόφωνο το Σώμα ότι το Πανεπιστήμιο χρειάζεται. Αλλ' αυτό που ζητείται από το Σώμα αυτή τη στιγμή είναι ότι ο Πρόεδρος θα πρέπει να καταθέσει στο Σώμα νομοσχέδιο το οποίο να προνοεί γι' αυτές τις θέσεις των Συμβούλων και τη μισθοδοσία τους. Και αυτό είναι πολύ σωστό.

Προχωρούμε τώρα στην ανάγνωση της Έκθεσης της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών αναφορικά με την πρόταση Νόμου «Ο περί Εγγραφής Εκλογέων και Εκλογικού Καταλόγου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985».

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΕΚΛΟΓΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Μανώλης Χριστοφίδης, Πρόεδρος

Νίκος Αναστασιάδης

Ανδρέας Μαθηκολώνης

Λάμπρος Νικολαΐδης

Ζαχαρίας Τουλούρας

Κίμων Παναγίδης

Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου που κηρύχθηκε ως επείγουσας φύσης, σε σημερινή συνεδρία της.

Σκοπός της πρότασης νόμου που προτείνεται είναι η σύντμηση των προθεσμιών υποβολής αίτησης και εγγραφής στον εκλογικό κατάλογο για να παρασχεθεί η δυνατότητα σε πρόσωπα που απέκτησαν το εκλογικό δικαίωμα, λόγω της συμπλήρωσης του 21ου έτους της ηλικίας τους μέχρι και της 30ής Σεπτεμβρίου 1985, να εγγραφούν στον κατάλογο αυτό.

Η Επιτροπή υιοθετώντας στην ολότητά τους τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό συζήτηση πρότασης νόμου ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής παρακαλώ να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης Νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση; Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδικά Διατάξεις. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εγγραφής Εκλογέων και Εκλογικού Καταλόγου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση Νόμου ψηφισθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

Και έτσι φθάσαμε στο τέλος των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

Η επόμενη συνεδρίαση της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 24 του μηνός, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

- 1) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.
- 2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 52) του 1985.
- 3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 53) του 1985.
- 4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 56) του 1985.
- 5) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 33) του 1985.
- 6) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 34) του 1985.
- 7) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 8) του 1985.
- 8) Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985. (Αναπομπή).
- 9) Ο περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Νόμος του 1985. (Πρόταση Νόμου).
- 10) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 37) του 1985.
- 11) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 41) του 1985.
- 12) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 46) του 1985.
- 13) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 47) του 1985.
- 14) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 31) του 1985.
- 15) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 51) του 1985.
- 16) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 32) του 1985.
- 17) Έγγραφα που αφορούν:
 - (α) την παράταση των υπηρεσιών εκτάκτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία που έληξαν ή λήγουν μέχρι 31.10.1985 και
 - (β) τη σκοπούμενη πρόσληψη εκτάκτων υπαλλήλων στη δημόσια και την εκπαιδευτική υπηρεσία,

δυνάμει του Άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

- 18) Ο περί Αστικών Αδικημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.
- 19) Ο περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.
- 20) Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985. (Πρόταση Νόμου).
- 21) Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985.
- 22) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 58) του 1985.
- 23) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 59) του 1985.
- 24) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 37) του 1985.
- 25) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 38) του 1985.
- 26) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 9) του 1985.
- 27) Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.
- 28) Ο περί των Εκπαιδευτικών Λειτουργών με Σύμβαση (Διορισμός σε θέσεις στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμος του 1985.
- 29) Ο περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Ίδρυση Προσωρινών Θέσεων) Νόμος του 1985.
- 30) Ο περί Ιδιωτικών Σχολείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985. (Πρόταση Νόμου).
- 31) Ο περί Τροποποίησης του Άρθρου 63 του Συντάγματος, Νόμος του 1985.
- 32) Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Ακριβοδίκαιη Μεταχείριση Πολιτικών Κομμάτων και Υποψηφίων) Κανονισμοί του 1985.
- 33) Οι περί Προσωπικού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Γενικοί Κανονισμοί του 1985.
- 34) Οι περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1985.
- 35) Οι περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) Κανονισμοί του 1985.
- 36) Ο περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας (Καθορισμένα Πρότυπα—Τροποποίηση Τετάρτης Σειράς) Κανονισμός του 1985.
- 37) Οι περί Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου (Ταμείον Προνοίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985.
- 38) Οι περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985.
- 39) Οι περί Κανονισμού Εισαγωγών (Άδειαι) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985.
- 40) Οι περί Ταμείου Προνοίας των Εργατών της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Κανονισμοί του 1985.

- 41) Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Πειθαρχικός Κώδιξ) Κανονισμοί του 1985.
- 42) Οι περί Προξενικών Τελών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985.
- 43) Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Αγίου Αθανασίου 1985 (2).
- 44) Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Γερμασόγειας 1985 (2).
- 45) Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Μέσα Γειτονιάς 1985.
- 46) Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Πάχνας 1985.
- 47) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Πάφου του 1985.
- 48) Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Πάνω Πλατρών 1985 (1).
- 49) Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Τροόδους 1985 (2).
- 50) Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Προδρόμου 1985 (1).
- 51) Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Μονιάτη 1985 (1).
- 52) Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του Συμβουλίου Βελτιώσεως Κουκλιών 1985.
- 53) Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Αγρού 1985 (2).
- 54) Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Δερύνειας 1985.
- 55) Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του Συμβουλίου Βελτιώσεως Σαλαμιούς 1985.
- 56) Οι περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Αμαθούντας 1985 (2).
- 57) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί Λεμεσού του 1985.
- 58) Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985 (Αρ. 3).
- 59) Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985 (Αρ. 4).
- 60) Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Αύξησις Συμπληρωματικών Παροχών) Κανονισμοί (Αρ. 2) του 1985.
- 61) Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Εισφοραί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί (Αρ. 2) του 1985.
- 62) Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Λογαριασμοί του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Ερωτήσεις—Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ:

- 1) «Η κατάσταση του εσωτερικού μετώπου και οι ευθύνες όλων». (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του αξιότιμου Βουλευτή κ. Βάσου Λυσαριδη) (7.3.1985). (Συνέχιση της συζήτησης).
- 2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται «Η δημιουργία ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο». (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του αξιότιμου Βουλευτή κ. Γ. Παπαδοπούλου) (22.11.1984).
- 3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το θέμα «Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες».

Ο κ. Χριστοφίδης.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή με τον τελευταίο Νόμο που έχουμε ψηφίσει καθορίζεται η 31η Οκτωβρίου 1985 σαν τελευταία ημέρα υποβολής αιτήσεων για εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους, θα παρακαλούσα τον Προεδρεύοντα της Βουλής να πληροφορήσει τον Προεδρεύοντα της Δημοκρατίας περί τούτου, ούτως ώστε αν δεν θα ασκήσει οποιοδήποτε Συνταγματικό του δικαίωμα να προχωρήσει σε δημοσίευση του Νόμου πολύ σύντομα. Διότι διαφορετικά οι προθεσμίες εξαντλούνται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Βεβαίως, πολύ σωστά, αυτό πρέπει να γίνει.

Έτσι κηρύττουμε τη λήξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ώρα λήξεως: 11.45 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπόγραψαν τον κατάλογο των παρόντων (κατ' αλφαβητική σειρά):

Αναστασιάδης Νίκος	Νικολαΐδης Λάμπρος
Γαλανός Αλέξης	Ομήρου Γιαννάκης
Δίγκλης Πάυλος	Παναγίδης Κίμων
Ζαχαριάδης Λέανδρος	Παπαδημητρίου Κυριάκος
Ζιαρτίδης Ανδρέας	Παπαδόπουλος Γεώργιος
Κατσελλή Ρήνα	Παπαϊωάννου Εζεκίας
Κατσουνωτός Ιάκωβος	Παπαρές Αυγερινός
Κληρίδης Γλαύκος	Πέτας Χρίστος
Κουρτελλάρης Χρίστος	Πουμπουρής Μιχάλης
Κυριάκου Χαμπής	Σαββίδης Γεώργιος
Κωνσταντίνου Ντίνος	Σολωμής Χρίστος
Λόρδος Κωνσταντίνος	Τουλούρας Ζαχαρίας
Λυσαριδης Βάσος	Φάντης Ανδρέας
Μαθηκολώνης Ανδρέας	Χρίστου Κυριάκος
Μάτσης Ιωάννης	Χριστοφίδης Μανώλης
Μιχαηλίδης Θάλης	Ψυλλίδης Ανδρέας
Μιχαηλίδης Χαμπής	

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Αράμ

Κυρίλλης Φέλιξ

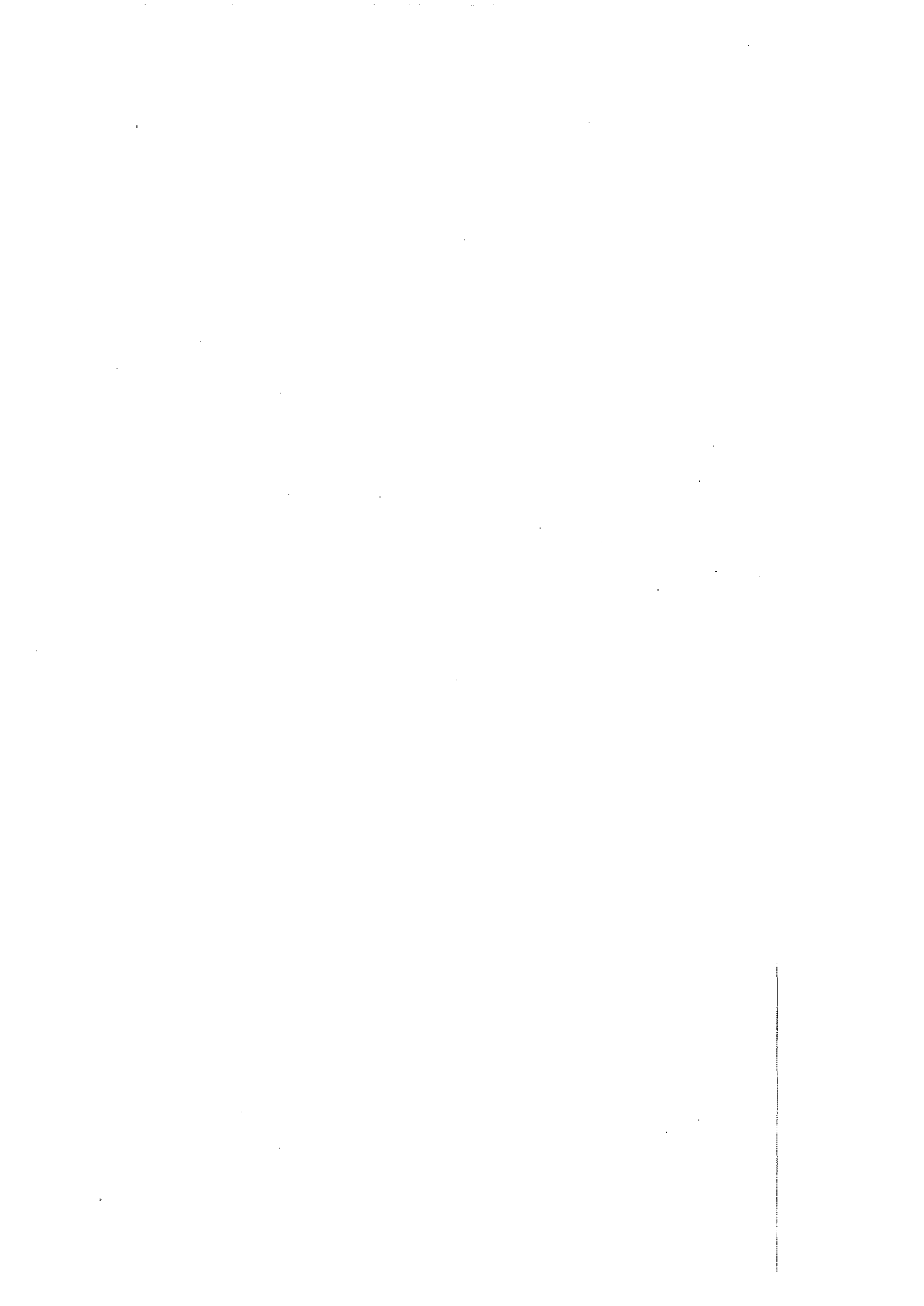
Χ' Ρούσος Νίνος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 49) του 1985», οι σύντομες παρατηρήσεις των αξ. Βουλευτών κ.κ. Χ. Μιχαηλίδη και Κ. Παναγίδη πάνω στο θέμα και ψήφιση του Νομοσχεδίου σε Νόμο (ως υπ' αρ. 29 του 1985).
- 2) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 50) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 30 του 1985).
- 3) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 29) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 22 του 1985).
- 4) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 54) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 31 του 1985).
- 5) Έκθεση για το Νομοσχέδιο και τους Κανονισμούς που αναφέρονται ως 1) «Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985», 2) «Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Παροχαί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1985» και 3) «Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Δαπάναι Επαγγελματικής Εκπαιδεύσεως) Κανονισμοί του 1985», οι αγορεύσεις Βουλευτών (Κ. Λόρδος, Α. Ζιαρτίδης, Αλ. Γαλανός, Χρ. Σολωμής, Ι. Κατσουνωτός, Ρ. Κατσελλή, Β. Λυσσαρίδης) και ψήφιση του Νομοσχεδίου σε Νόμο και έγκριση των Κανονισμών.
- 6) Έκθεση για την Πρόταση Νόμου «Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985» και ψήφιση αυτής σε Νόμο.
- 7) Έκθεση για το Νομοσχέδιο και τις δυο Προτάσεις Νόμων που αναφέρονται με τον ίδιο τίτλο ως «Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985», οι αγορεύσεις Βουλευτών πάνω στο θέμα (Β. Λυσσαρίδης, Αλ. Γαλανός, Γλ. Κληρίδης, Α. Φάντης, Γ. Σαββίδης, Ν. Αναστασιάδης, Κ. Παπαδημητρίου, Ντ. Κωνσταντίνου, Α. Ψυλλίδης, Α. Νικολαΐδης, Γ. Ομήρου, Χρ. Κουρτελλάρης, Προεδρεύων (Ε. Παπαϊωάννου)), ψήφιση του Νομοσχεδίου σε Νόμο και καταψήφιση πρότασης Νόμου του Δημοκρατικού Κόμματος για κατάργηση των σταυρών προτιμήσεως.
- 8) Κατάθεση Νομοσχεδίων, Κανονισμών και Εγγράφων. (Διαλογική συζήτηση κατά την κατάθεση και κήρυξη ως θεμάτων επείγουσας φύσης για ψήφιση στην επόμενη συνεδρία της Βουλής των νομοσχεδίων σχετικά με τη μονιμοποίηση των έκτακτων υπαλλήλων και των Εκπαιδευτικών Λειτουργών επί συμβάσει (Ντ. Κωνσταντίνου, Β. Λυσσαρίδης, Κ. Λόρδος, Αλ. Γαλανός).

- 9) Ανάγνωση του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών κ. Ντ. Κωνσταντίνου Δήλωσης της Επιτροπής σχετικά με το θέμα της μονιμοποίησης των έκτακτων υπαλλήλων και το θέμα της επανίδρυσης θέσεων στη Δημόσια Υπηρεσία.
- 10) Ερωτήσεις—Απαντήσεις (Η απόφαση της Αρχής Λιμένων για αγορά ενός γερανού από την Ανατολική Γερμανία για τις ανάγκες του λιμένα Λάρνακας—Η άθλια κατάσταση που παρουσιάζει η διαδρομή από την πόλη της Λάρνακας προς την παραθαλάσσια τουριστική περιοχή της Δεκέλειας—Το θέμα της εγκατάστασης ιδιωτικών τηλεφώνων στο χωριό Δορά και αντικατάστασης του κοινοτικού τηλεφωνικού θαλάμου—Ο κίνδυνος κατάρρευσης των σπιτιών που ανήγειρε το κράτος το 1974 στο χωριό Χολέτρια και η ανάγκη επιδιόρθωσής τους—Τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο προσφυγικός συνοικισμός Πάνω Πολεμιδιών—Το πρόβλημα της χαμηλής πληρότητας των Ξενοδοχείων και άλλων Τουριστικών Καταλυμάτων—Οι δημοσιεύμενες στον Τύπο ανθυγιεινές συνθήκες που εργάζονται οι υπάλληλοι της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Μονής—Η έλειψη έργων υποδομής για την τουριστική ανάπτυξη της παραλιακής περιοχής Περβολιών Κιτίου).
- 11) Αναφορά του αξ. Βουλευτή κ. Γλ. Κληρίδη στο διορισμό, από μέρος του Προέδρου της Δημοκρατίας, του κ. Σοφιανού σαν Συμβούλου για το θέμα της ίδρυσης Πανεπιστημίου στην Κύπρο χωρίς την έγκριση του σχετικού κονδυλίου από τη Βουλή και έγερση από τον αξ. Βουλευτή κ. Α. Φάντη του γενικότερου θέματος του διορισμού Συμβούλων του Προέδρου της Δημοκρατίας χωρίς την κατάθεση σχετικών συμπληρωματικών προϋπολογισμών στη Βουλή προς έγκριση.
- 12) Έκθεση για την Πρόταση Νόμου «Ο περί Εγγραφής Εκλογέων και Εκλογικού Καταλόγου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985» που είχε κηρυχθεί σαν επείγουσα και ψήφιση αυτής σε Νόμο.

Τιμή : 25σ

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Δ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ — ΣΥΝΟΔΟΣ Ε'

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 24ης Οκτωβρίου 1985

(Ώρα έναρξεως 4.30 μ.μ.)

(Αρ. 5)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

Παρακαλώ το Γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Α. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το πρώτο θέμα στο Κεφάλαιο Α'— Νομοθετική Εργασία— είναι «Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985».

Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας.

Επειδή υπάρχουν περίπου 30 Νομοσχέδια προς συζήτηση και επειδή θα είναι πολλές οι εκθέσεις και θα καταναλώσουμε πολύτιμο χρόνο στην ανάγνωση των εκθέσεων, εάν δεν υπάρχει ένσταση, αφού έχουν κυκλοφορήσει οι εκθέσεις, να θεωρηθούν ως αναγνωσθείσες για να μπορούμε να επιταχύνουμε την εργασία μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως οι εκθέσεις θεωρηθούν ως αναγνωσθείσες;

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ακριβώς θα κάναμε την ίδια εισήγηση τουλάχιστο για όσες εκθέσεις είναι ομόφωνες. Εκεί που δεν υπάρχει ομοφωνία και ίσως χρειαστεί να

γίνουν ομιλίες, τότε είναι άλλο θέμα. Αλλά εκεί τουλάχιστο που είναι ομόφωνες οι εκθέσεις δεν έχουμε καμιά ένσταση να θεωρηθούν ως αναγνωσθείσες και θα κάναμε και μεις την ίδια εισήγηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα 'θελα να ευχαριστήσω τους δυο εισηγητές για τη διευκόλυνση που μου έχουν κάμει. Μόνο θα 'θελα να κάμω μια διόρθωση γιατί υπάρχουν τουλάχιστο δυο περιπτώσεις που οπωσδήποτε θα πρέπει να διαβασθούν οι εκθέσεις γιατί αφορούν νομοσχέδια που απορρίφθηκαν και νέα νομοσχέδια που εγκρίθηκαν. Γι' αυτό νομίζω ότι χρειάζεται σ' αυτές τις δυο ειδικές περιπτώσεις ν' αναγνωσθούν οι εκθέσεις, διαφορετικά θα διαπράξουμε κάποιο λάθος. Διότι υπάρχουν και τροπολογίες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι εκθέσεις θεωρούνται ως αναγνωσθείσες εκτός των δυο περιπτώσεων στις οποίες θα καλέσω τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να τις αναγνώσει.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Πάυλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 11 Οκτωβρίου 1985.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Προϋπολογισμού Νόμου για τη ρύθμιση του θέματος της ένταξης των κατόχων της παλαιάς θέσης Βοηθού Επίσημου Παραλήπτη και Εφόρου (Κλίμακες Α9, Α11 και Α12) στη νέα συνδυασμένη θέση Βοηθού Επίσημου Παραλήπτη και Εφόρου, 1ης Τάξης (Κλίμακες Α11 και Α12) και 2ας Τάξης (Κλίμακα Α9) η οποία έχει δημιουργηθεί με τον Προϋπολογισμό του 1985.

Για τη νομοθετική ρύθμιση του θέματος αυτού προκύπτει η ανάγκη τροποποίησης του Προϋπολογισμού για να διευκρινιστεί ότι οι επηρεαζόμενοι υπάλληλοι θα ενταχθούν στη νέα τους συνδυασμένη θέση με βάση τη μισθολογική κλίμακα στην οποία βρίσκονταν πριν από την αναδιάρθρωση της παλαιάς τους θέσης. Η προτεινόμενη τροποποίηση θα έχει αναδρομική ισχύ από την 1.1.85, ημερομηνία αναδιάρθρωσης της πιο πάνω θέσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου γι' αυτό και ομόφωνα

εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985».

Προχωρούμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου «Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του Πρώτου Πίνακος του βασικού νόμου. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έναρξίς ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

Προχωρούμε στο δεύτερο θέμα που είναι «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 52) του 1985».

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 52) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Παύλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 11 Οκτωβρίου 1985.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £270,000 και η διάθεσή του για την αντιμετώπιση των αυξημένων αναγκών των Ιατρικών Υπηρεσιών σε σχέση με το Σχέδιο Θεραπείας Κυπρίων στο Εξωτερικό.

Σύμφωνα με την εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, η πρόνοια που έχει περιληφθεί στον Τακτικό Προϋπολογισμό του φετεινού χρόνου, ύψους £330,000, για τη θεραπεία Κυπρίων στο εξωτερικό, αναμένεται να ανέλθει μέχρι το τέλος του τρέχοντος χρόνου στις £600,000. Σύμφωνα επίσης με την ίδια Έκθεση, κατά τους πρώτους οκτώ μήνες του 1985 έχουν αποσταλεί στο εξωτερικό για θεραπεία 175 ασθενείς. Στην Αγγλία (96), στη Ελλάδα (55), στην Ανατολική Γερμανία (16), στην Αμερική (6) και στην Αυστραλία (2). Οι πιο πάνω ασθενείς κατά κατηγορία ασθένειας και το ποσό που θα χρειασθούν μέχρι την επιστροφή τους στην Κύπρο έχει ως ακολούθως:

(α)	Καρδιολογικά	102 ασθενείς	ποσό περίπου	£262,000
(β)	Οφθαλμολογικά	22 ασθενείς	ποσό περίπου	£ 19,000
(γ)	Ορθοπαιδικά	15 ασθενείς	ποσό περίπου	£ 7,000
(δ)	Νεφρολογικά	11 ασθενείς	ποσό περίπου	£100,000
(ε)	Διάφορα	25 ασθενείς	ποσό περίπου	£ 45,000
(στ)	Κατά χάρη ποσά που έχουν παραχωρηθεί σε Κυπρίους έναντι των εξόδων θεραπείας τους στο εξωτερικό με διάφορες αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου			£ 30,000

(ζ)	Ανάγκες μέχρι 31.12.85			£137,000
			Σύνολο	£600,000
				=====

Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με το Σχέδιο Θεραπείας Κυπρίων στο Εξωτερικό όλες οι περιπτώσεις των επωφελουμένων από το σχέδιο αυτό εγκρίνονται από Ειδικά Ιατροσυμβούλια και στη συνέχεια από το Υπουργείο Οικονομικών ή το Υπουργικό Συμβούλιο.

Επειδή δεν υπάρχουν διαθέσιμες ισάξιες εξοικονομήσεις για το ποσό που τώρα απαιτείται για τους πιο πάνω σκοπούς κάτω από οποιοδήποτε άλλο Άρθρο και Κεφάλαιο του Προϋπολογισμού του τρέχοντος χρόνου, υπάρχει ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 32) του 1985».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προόμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £270,000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 32) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο; Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο. «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 53) του 1985».

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 53) ΤΟΥ 1985).

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Παύλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 11 Οκτωβρίου 1985.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £44,000 και η διάθεσή του για την κάλυψη των δαπανών του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους.

Σύμφωνα με την εισηγητική Έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών, η πρόνοια που έχει περιληφθεί στον Τακτικό Προϋπολογισμό του φετεινού χρόνου ύψους £190,000 για την κάλυψη των απολαβών των αλυσεργατών που απασχολούνται με τη γενική χωρομετρική εργασία αναμένεται να μην επαρκέσει μέχρι το τέλος του τρέχοντος χρόνου και υπολογίζεται να ανέλθει όσον αφορά τον Τακτικό Προϋπολογισμό σε £234,000.

Το απαιτούμενο τώρα ποσό στον Τακτικό Προϋπολογισμό ύψους £44,000 οφείλεται στις γενικές αυξήσεις που έχουν παραχωρηθεί στους εργατές από την 1.1.84 (3,5%) και από την 1.1.85 (3,5%) καθώς και στην αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος κατά το 1985 κατά 2% περίπου περισσότερο από ό,τι είχε προϋπολογιστεί.

Επειδή δεν υπάρχουν ισάξιες εξοικονομήσεις για το πιο πάνω ποσό χρημάτων κάτω από οποιοδήποτε άλλο Άρθρο του αντίστοιχου Κεφαλαίου του Τακτικού Προϋπολογισμού, υπάρχει ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 33) του 1985».

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το άρθρο 1 εγκριθεί;
Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το άρθρο 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρώμας εκ του Λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £44,000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδικεύσεις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;
Εγκρίνεται.
Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 33) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;
Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο. «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 56) του 1985».

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟ-
ΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙ-
ΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 56) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Παύλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 11 Οκτωβρίου 1985.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων της τάξης των £227,250 και η διάθεσή του για την κάλυψη της δαπάνης που απαιτείται για το συναλλαγματικό κίνδυνο που απορρέει από εξωτερικά δάνεια τα οποία έχουν συναφθεί από την Τράπεζα Αναπτύξεως, για την επιχορήγηση των επιτοκίων της Τράπεζας καθώς και για την κάλυψη του ελλείμματος του Σχεδίου Μικρών Επιχειρήσεων.

Όπως είναι γνωστό, με βάση σχετική συμφωνία που έχει υπογραφεί το 1979 μεταξύ της Τράπεζας Αναπτύξεως Κύπρου και της Κυβερνήσεως, αποφασίσθηκε όπως η Κυβέρνηση αναλαμβάνει τον συναλλαγματικό κίνδυνο που απορρέει από συναφθέντα δάνεια ή δάνεια που θα συναφθούν από την Τράπεζα Αναπτύξεως σε ξένο νόμισμα καθώς και την επιχορήγηση των επιτοκίων που πληρώνονται για ορισμένα από τα δάνεια αυτά κατά το ποσοστό που αυτά υπερβαίνουν το 6%. Παράλληλα με βάση μεταγενέστερη Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου η Κυβέρνηση ανέλαβε την επιχορήγηση της Τράπεζας Αναπτύξεως για το 1981 κατά τρόπο ώστε το μέσο κόστος των δανείων, εσωτερικών ή εξωτερικών, που συνάπτει η Τράπεζα αυτή, περιλαμβανομένων και των διαφόρων εξόδων σύναψης των δανείων αυτών, να είναι της τάξης του 6%.

Με βάση τα πιο πάνω η Κυβέρνηση κατέβαλε στην Τράπεζα Αναπτύξεως μέχρι το Σεπτέμβριο του 1985 συνολικό ποσό ύψους £1,480,727 και οφείλεται ποσό ύψους £296,523. Επειδή το αδαπάνητο υπόλοιπο του πιο πάνω ποσού ανέρχεται μόνο σε £69,273, υπάρχει ανάγκη όπως παραχωρηθεί επιπρόσθετο ποσό ύψους £227,250.

Επειδή δεν υπάρχουν διαθέσιμες εξοικονομήσεις για τόσο μεγάλο ποσό κάτω από οποιοδήποτε άλλο Άρθρο του αντίστοιχου Κεφαλαίου του Τακτικού Προϋπολογισμού, υπάρχει ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 34) του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν ρώτησα εάν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, αλλά είναι αυτονόητο, εφόσον δεν ζητάτε το λόγο, ότι δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής.

Εν πάση περιπτώσει, εάν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, παρακαλώ να το δηλώσουν.

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £227,250 διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδικευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 34) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 33) του 1985.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 33) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Παύλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 11 Οκτωβρίου 1985.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £44,000 και η διάθεσή τους για την κάλυψη των αναγκών του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας μέχρι το τέλος του τρέχοντος χρόνου.

Σύμφωνα με την εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, η πρόνοια που έγινε στους φετεινούς Προϋπολογισμούς (Τακτικό και Αναπτύξεως) ύψους £380,000 για να καλύψει τις απολαβές 115 αλυσεργατών που απασχολούνται με τη γενικότερη χωρομετρική εργασία αναμένεται να μην επαρκέσει μέχρι το τέλος του τρέχοντος χρόνου. Η δαπάνη για το σκοπό αυτό καλύπτεται κατά 50% από το κονδύλι του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως.

Η απαιτούμενη μέχρι το τέλος του χρόνου επιπρόσθετη δαπάνη για τον πιο πάνω σκοπό, ύψους £88,000 και για τους δυο Προϋπολογισμούς, οφείλεται στις γενικές αυξήσεις που παραχωρήθηκαν στους εργατές από την 1.1.84 (3,5%) και από την 1.1.85 (3,5%) καθώς και στην αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος κατά το 1985 κατά 2% περίπου περισσότερο από ό,τι είχε προϋπολογισθεί.

Από το επιπρόσθετο ποσό που τώρα απαιτείται ποσό ύψους £44,000 θα βαρύνει τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως, θέμα που επιδιώκεται με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, ενώ το υπόλοιπο ποσό ύψους επίσης £44,000 θα βαρύνει τον Τακτικό Προϋπολογισμό, θέμα που ρυθμίζεται με άλλο σχετικό νομοσχέδιο για το οποίο πραγματεύεται άλλη Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

Επειδή δεν υπάρχουν ισάξιες εξοικονομήσεις για το πιο πάνω ποσό κάτω από οποιοδήποτε άλλο Άρθρο του σχετικού Κεφαλαίου του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως του φετεινού χρόνου, υπάρχει ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πιστώσεως.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 23) του 1985».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £44,000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1985.
Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;
Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 23) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο. «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 34) του 1985».

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 34) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος
Πάυλος Δίγκλης
Θαλής Μιχαηλίδης
Λέανδρος Ζαχαριάδης
Κωνσταντίνος Λόρδος
Γάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 11 Οκτωβρίου 1985.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους

£55,100 και η διάθεσή του για την καταβολή δικαιωμάτων σε Συμβούλους Μηχανικούς για την εκπόνηση τεχνοοικονομικών μελετών και ερευνών για το Σχέδιο Αγροτικής Αναπτύξεως Κρασοχωριών Λεμεσού-Πάφου.

Όπως αναφέρεται στην εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, η ζητούμενη συμπληρωματική πίστωση θα καλύψει ειδικότερα:

(α) Δικαιώματα οίκου ξένων συμβούλων μηχανικών που θα εκπονήσουν τεchnο-οικονομικές μελέτες για τους υδατοφράκτες «Πλατύ» και «Ξυλούρικου» έναντι ολικής δαπάνης U.S. \$68,500	£48,000
(β) Την έναρξη προγράμματος υδατολογικών ερευνών στην περιοχή του πιο πάνω Σχεδίου.	£ 7,100

£55,100

Επειδή δεν υπάρχουν ισάξιες εξοικονομήσεις για το πιο πάνω ποσό κάτω από οποιοδήποτε άλλο Άρθρο του αντίστοιχου Κεφαλαίου του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, υπάρχει ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 24) του 1985».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φάντης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προτού μπούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου, θα 'θελα να αναφερθώ σ' αυτό το Νομοσχέδιο, το οποίο προνοεί για δαπάνη ύψους £55,100 και τη διάθεσή της για την καταβολή δικαιωμάτων σε Συμβούλους Μηχανικούς για την εκπόνηση τεχνοοικονομικών μελετών κ.λ.π. Βεβαίως δεν έχουμε ένσταση να εγκριθεί αυτό το Νομοσχέδιο, αφού και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή ομόφωνα εισηγείται την έγκρισή του, θα 'θελα όμως να υποδείξω ότι η Κυβέρνηση προτού μετακαλέσει ξένους Συμβούλους Μηχανικούς για εκπόνηση οποιωνδήποτε σχεδίων, θα πρέπει να διερευνήσει εξαντλητικά όλα τα περιθώρια για να βεβαιωθεί κατά πόσο υπάρχουν ή δεν υπάρχουν Κύπριοι ειδικοί επιστήμονες, μηχανικοί ή άλλης ειδικότητας, είτε από τους υπηρετούντες σήμερα στη Δημόσια Υπηρεσία είτε από τους άνεργους επιστήμονες και μόνον αφού βεβαιωθούμε ότι η Κύπρος δεν διαθέτει τέτοιους επιστήμονες, να καταφεύγουμε σε μετάκλησή τους από το εξωτερικό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό που ανέφερε ο κ. Φάντης βεβαίως εννοείται και νομίζομε ότι αυτή υπήρξε μέχρι τώρα η πάγια πολιτική της Κυβέρνησης. Μόνον όταν εξαντληθούν οι συμβουλές των ντόπιων εμπειρογνομόνων θα πρέπει να μετακαλούνται ξένοι εμπειρογνώμονες και μάλιστα όταν μετακαλούνται ξένοι εμπειρογνώμονες θα πρέπει να συνεργάζονται με τους ντόπιους εμπειρογνώμονες. Δεν πρέπει κατ' ουδένα τρόπο να μετακαλούνται ξένοι εμπειρογνώμονες χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι ντόπιοι επιστήμονες ή ακόμα και οι άνεργοι επιστήμονες. Δεν υπάρχει καμιά διαφωνία πάνω σ' αυτό το θέμα αλλά έχουμε την εντύπωση πως αυτή η πολιτική υπήρξε μέχρι της στιγμής η πάγια τακτική της Κυβέρνησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνούμε ότι πρέπει πρώτα να διερευνάται κατά πόσο υπάρχουν εμπειρογνώμονες Κύπριοι οι οποίοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Δεν έχω εγερθεί γι' αυτό το θέμα αλλά διότι ήθελα μια διευκρίνιση, κατά πόσο δηλαδή το προτεινόμενο ποσό των £55,000 περιλαμβάνει και προμήθειες για εκείνους οι οποίοι προμηθεύουν τους ξένους οίκους. Διότι γνωρίζω ότι στο παρελθόν υπήρξαν τέτοιες περιπτώσεις που πληρώθηκαν προμήθειες σ' εκείνους οι οποίοι προμήθευσαν τους ξένους εμπειρογνώμονες. Θα 'θελα να διευκρινιστεί αν αυτό το ποσό είναι για τους εμπειρογνώμονες ή αν καλύπτει και οποιαδήποτε προμήθεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Είναι για τους εμπειρογνώμονες, κ. Κληρίδη.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Φάντης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως είναι ευχάριστο που όλες οι πλευρές συμφωνούν με την άποψη ότι πρέπει να διερευνούνται πρώτα τα περιθώρια στην Κύπρο και κατόπιν να καταφεύγουμε σε μετάκληση ειδικών από το εξωτερικό, αλλά νομίζω ότι δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα η επέκταση που έκαμε ο κ. Γαλανός ότι αυτή υπήρξε η πάγια πολιτική της Κυβέρνησης. Τουλάχιστο σε ορισμένες περιπτώσεις είναι γνωστό ότι Κύπριοι επιστήμονες που εργάζονται στη Δημόσια Υπηρεσία εξέφρασαν διαφορετική γνώμη όσον αφορά απόφαση της Κυβέρνησης για μετάκληση ειδικών στα δικά τους Τμήματα και ισχυρίστηκαν και πρόβαλαν την άποψη ότι ήταν σε θέση οι ίδιοι να κάμουν τη δουλειά για την οποία μετακλήθηκαν ειδικοί από το εξωτερικό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς γνωρίζομε ότι πάγια τακτική της Κυβέρνησης είναι να εξαντλεί πρώτα τις δυνατότητες του επιτόπιου δυναμικού. Αν υπήρξαν μερικές περιπτώσεις που υπήρξαν διαφωνίες δεν είμεθα σε θέση να πούμε. Αλλά κατά κανόνα γίνεται αυτό το οποίο αναφέραμε και δεν νομίζω ότι έχουμε πολλά άλλα θέματα εδώ για να εγερθεί συζήτηση. Οπωσδήποτε έχει εκφρασθεί από όλες τις πλευρές η επιθυμία ότι πρέπει πάντοτε να εξαντλείται το ντόπιο δυναμικό και μάλιστα όταν έρχονται ξένοι εμπειρογνώμονες να συνεργάζονται με το ντόπιο δυναμικό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι είναι ομόφωνη η απόφαση του Σώματος ότι θα χρησιμοποιούνται Κύπριοι επιστήμονες και ειδικοί και μόνον σε πολύ ειδικές περιπτώσεις που δεν διαθέτει η Κύπρος τέτοιους ειδικούς είναι που πρέπει να μετακαλούνται τέτοιοι από το εξωτερικό.

Ο κ. Κουρτελλάρης.

ΧΡ. ΚΟΥΡΤΕΛΛΑΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς για να μη συζητούμε, θέλω να υπενθυμίσω ότι κατατέθηκε στην αρμόδια Επιτροπή από το Σύνδεσμο Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων και από άλλες Οργανώσεις ότι υπάρχει αυτό το πρόβλημα και ζήτησαν να ληφθούν μέτρα για να σταματήσει. Συνεπώς δεν χρειάζεται να συζητούμε τώρα αν πρόκειται για κανόνα ή για εξαίρεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι ομόφωνη άποψη του Σώματος να χρησιμοποιούνται όλοι οι ντόπιοι επιστήμονες και ειδικοί και μόνο σε περιπτώσεις που δεν διαθέτομε τέτοιους να μπορούμε να μετακαλούμε ειδικούς από το εξωτερικό.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £55,100 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδικεύσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. 'Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 24) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

Το αμέσως επόμενο Νομοσχέδιο είναι «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων Παθόντων) (Αρ. 8) Νόμος του 1985.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 8) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λεάνδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 16 Οκτωβρίου 1985.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού χρημάτων ύψους £3,450,000 και η δάθεσή του προς κάλυψη της δαπάνης για τη δανειοδότηση της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας η οποία με τη σειρά της θα δανειοδοτήσει τα εκτοπισθέντα συνεργατικά ιδρύματα για την αποπληρωμή των προσφυγικών καταθέσεων στους εκτοπισθέντες καταθέτες σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Καταθέσεων εις Εκτοπισθείσας Συνεργατικής Εταιρείας Νόμου του 1978, όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα από τη Βουλή. Σύμφωνα με ειδική πρόνοια που έχει περιληφθεί στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο η διάθεση των ζητούμενων πιστώσεων γίνεται υπό τον όρο ότι αυτές θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για την αποπληρωμή προσφυγικών καταθέσεων και δεν θα χρησιμοποιηθούν για οποιοδήποτε άλλο σκοπό.

Όπως είναι γνωστό με την προαναφερθείσα νομοθεσία προβλέφθηκε η αποπληρωμή των προσφυγικών καταθέσεων μέσα σε επτά χρόνια από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της νομοθεσίας αυτής. Επειδή εντούτοις η αποπληρωμή αυτή δεν έγινε μέσα στα τεθέντα χρονοδιαγράμματα, κυρίως λόγω των γνωστών προβλημάτων που ανεφύησαν σε σχέση με τις προσφυγικές καταθέ-

σεις, η Βουλή με σχετική τροποποιητική νομοθεσία που ψήφισε τον Ιούλιο του 1985 έθεσε νέο χρονοδιάγραμμα σύμφωνα με το οποίο το υπόλοιπο των προς αποπληρωμή προσφυγικών καταθέσεων, το οποίο υπολογίζεται σε £9 εκ. μέχρι τον Οκτώβριο του 1985, θα πρέπει να καταβληθεί προς τους δικαιούχους σε τέσσερις εξαμηνιαίες δόσεις από της έναρξης της ισχύος της προμνησθείσας τροποποιητικής νομοθεσίας, δηλαδή από τις 20 Ιουλίου 1985.

Η πρώτη δόση είναι πληρωτέα μέσα σε τρεις μήνες από την πιο πάνω αναφερόμενη ημερομηνία.

Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί, στο παρόν στάδιο, ότι σύμφωνα με τις διατάξεις της ίδιας τροποποιητικής νομοθεσίας για τις προσφυγικές καταθέσεις, οι πρόνοιές της έχουν επεκταθεί για να καλύψουν και τις καταθέσεις που έγιναν πριν την ημερομηνία του εκτοπισμού μιας συνεργατικής εταιρείας και οι οποίες έχουν αναληφθεί ή ανανεωθεί μερικώς ή στο σύνολό τους προ της ημερομηνίας έναρξης της ισχύος της νομοθεσίας αυτής. Με τις διατάξεις αυτές καλύπτονται ουσιαστικά οι καταθέσεις που έγιναν σε εκτοπισμένες συνεργατικές εταιρείες που έχουν επαναδραστηριοποιηθεί.

Στον Προϋπολογισμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων για το 1985 γίνεται πρόνοια ύψους £2.5 εκ. για την αποπληρωμή των προσφυγικών καταθέσεων. Από την πρόνοια αυτή διατέθηκε ήδη ποσό £2 εκ. για την αποπληρωμή των προσφυγικών καταθέσεων των μη επαναδραστηριοποιηθεισών συνεργατικών εταιρειών και κρατήθηκε ποσό £0.5 εκ. για την αποπληρωμή των προσφυγικών καταθέσεων από επτά επαναδραστηριοποιηθείσες συνεργατικές εταιρείες. Το ποσό αυτό αναμένεται να διατεθεί εντός των ημερών αφού συλλεγούν όλα τα απαραίτητα στοιχεία από την κατηγορία αυτών των συνεργατικών ιδρυμάτων.

Όπως έχει αναφερθεί, οι υποχρεώσεις σε προσφυγικές καταθέσεις όλων των εκτοπισμένων συνεργατικών εταιρειών υπολογίζονται σε £9 εκ. μέχρι τον Οκτώβριο του 1985. Για να αποπληρωθεί το ποσό αυτό σε περίοδο δύο ετών, σύμφωνα με τις πρόνοιες της θεσπισθείσας τροποποιητικής νομοθεσίας, απαιτείται όπως η Κυβέρνηση δανειοδοτεί τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, συνυπολογιζομένου και του ποσού του £0.5 εκ. που θα καταβληθεί στις επαναδραστηριοποιηθείσες εκτοπισμένες συνεργατικές εταιρείες, με ποσό ύψους £4.6 εκ. το χρόνο περίπου. Η πρώτη δόση υπολογίζεται σε £2.3 εκ., αν δε στο ποσό αυτό προστεθεί και ένα ποσό ύψους £1,150,000 που έχει ήδη καταβληθεί για την αποπληρωμή προσφυγικών καταθέσεων από το λογαριασμό προκαταβολών του Γενικού Λογιστηρίου, προκύπτει η ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης από το Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων συνολικού ύψους £3,450,000.

Η Επιτροπή μελετώντας το όλο θέμα έχει ιδιαίτερα σημειώσει το γεγονός ότι η ζητούμενη διάθεση της υπό εξέταση συμπληρωματικής πίστωσης γίνεται υπό το ρητό όρο ότι οι πιστώσεις αυτές θα διατεθούν για την αποπληρωμή των προσφυγικών καταθέσεων σύμφωνα με το νέο χρονοδιάγραμμα που ψήφισε η Βουλή και ότι δεν θα χρησιμοποιηθούν για οποιοδήποτε άλλο σκοπό. Ενόψει ακριβώς αυτής της διασφάλισης η Επιτροπή συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο. Ανεξάρτητα εντούτοις από την εισήγηση αυτή η Επιτροπή εξακολουθεί να θεωρεί ότι δεν έχει λήξει για τη Βουλή το θέμα της παράνομης, κατά τη γνώμη της Επιτροπής, καταβολής των απολαβών των επηρεαζόμενων συνεργατικών υπαλλήλων από τα ποσά που

προορίζονταν για την αποπληρωμή των προσφυγικών καταθέσεων αλλ' ούτε η εισήγησή της αυτή προκαθορίζει τη θέση της Επιτροπής πάνω στο συμπληρωματικό προϋπολογισμό που εκκρεμεί ενώπιον του Σώματος και αναφέρεται στην απόσπαση αριθμού υπαλλήλων των εκτοπισμένων συνεργατικών εταιρειών σε διάφορες Κυβερνητικές υπηρεσίες, θέματα για τα οποία ζητήθηκαν από πολλού και αναμένονται οι απόψεις της Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Κουρτελλάρης.

ΧΡ. ΚΟΥΡΤΕΛΛΑΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του Νομοσχεδίου. Απλώς ήθελα να διευκρινίσω ότι κοντά μου έχουν γίνει από τη Λεμεσό καταγγελίες από εκτοπισθέντες που περιμένουν να πληρωθούν τις καταθέσεις τους, ότι υπήρξαν και κυκλοφορούν διαδόσεις ότι οι Βουλευτές του ΔΗ.ΣΥ. και του ΑΚΕΛ εμπόδισαν να ψηφισθεί το Νομοσχέδιο με το οποίο αναμένουν να πληρωθούν τις καταθέσεις τους. Η αλήθεια δεν είναι αυτή, διότι το Νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή, όπως είναι γνωστό, πριν δυο βδομάδες, η Επιτροπή Οικονομικών το εξέτασε στην πρώτη συνεδρία της που ακολούθησε μετά την κατάθεση, εγκρίθηκε από την Επιτροπή, ετοιμάστηκε η έκθεση και σήμερα συζητείται στο Σώμα.

Συνεπώς δεν ξέρω πώς να χαρακτηρίσω οτιδήποτε ελέχθη γύρω από αυτό το θέμα, αλλά εν πάση περιπτώσει δεν ανταποκρίνεται στα γεγονότα και στην αλήθεια και ήθελα να είναι ξεκαθαρισμένο στο Σώμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εγκρισις πληρωμής εκ του λαγαριασμού Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £3,450,000 διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. 'Αρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. 'Αρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 8) του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

(Κρούουν οι κώδωνες)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

Το αμέσως επόμενο θέμα είναι «Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985». Πρόκειται για αναπομπή και παρακαλώ όπως η έκθεση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, που είναι η Επιτροπή Οικονομικών, αναγνωσθεί στο Σώμα.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΠΕΜΦΘΕΝΤΑ ΝΟΜΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουρωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού επανεξέτασε τον πιο πάνω αναπεμφθέντα Νόμο ύστερα από την αναπομπή του από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στα πλαίσια της άσκησης των εξουσιών που του παρέχει το Άρθρο 51.1 του Συντάγματος.

Όπως είναι γνωστό η Βουλή κατά τη συνεδρία της στις 3 Οκτωβρίου 1985 ψήφισε σε νόμο σχετική πρόταση νόμου σκοπός της οποίας είναι η διεύρυνση των προνοιών της νομοθεσίας για την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία ώστε να καταστεί δυνατός ο έλεγχος από τη Βουλή και των προσλήψεων έκτακτου προσωπικού που γίνονται στους ημικρατικούς οργανισμούς και σ' άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Οι λόγοι της αναπομπής, όπως αυτοί εκτενέστερα αναφέρονται στην επιστολή αναπομπής του Προέδρου της Δημοκρατίας, η οποία έχει ήδη κυκλοφορήσει προς όλα τα Μέλη της Βουλής, είναι ότι ο επιδιωκόμενος έλεγχος στις προσλήψεις των έκτακτων υπαλλήλων στους ημικρατικούς οργανισμούς και τα άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έρχεται σε σύγκρουση με το ίδιο το νομικό καθεστώς των εν λόγω νομικών προσώπων και πλήττει την καθιερωμένη αυτονομία τους. Στην ίδια επιστολή αναπομπής αναφέρεται επίσης ότι ο προβλεπόμενος νομοθετικός έλεγχος στην πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στους εν λόγω οργανισμούς

και τα νομικά πρόσωπα προϋποθέτει δημοσιονομική εξάρτηση των προσώπων αυτών από τη Βουλή, πράγμα που δεν ισχύει μια και οι προϋπολογισμοί των εν λόγω ημικρατικών οργανισμών και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου δεν εγκρίνονται από τη Βουλή και κατά συνέπεια δεν αποτελούν μέρος των κρατικών προϋπολογισμών. Τέλος υποστηρίζεται ότι ο ψηφισθείς νόμος αναμένεται να καταστήσει αδύνατη την αποτελεσματική λειτουργία των εν λόγω οργανισμών και νομικών προσώπων λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων κάτω από τις οποίες παρουσιάζεται η ανάγκη πρόσληψης έκτακτων εργατών ή τεχνητών σε επείγουσες περιπτώσεις.

Η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τους λόγους αναπομπής εξακολουθεί, ως θέμα αρχής, να πιστεύει ότι οι ημικρατικοί οργανισμοί και τα υπόλοιπα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, εφόσον ασκούν στην ουσία κρατική εξουσία κατ' εξουσιοδότηση νόμου, κατά συνέπεια αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του ευρύτερου δημόσιου τομέα και επιβάλλεται ο νομοθετικός έλεγχός τους στις περιπτώσεις προσλήψεων έκτακτων υπαλλήλων για τους ίδιους λόγους που ο έλεγχος αυτός κρίθηκε αναγκαίος για τον υπόλοιπο κρατικό τομέα. Η Επιτροπή σημειώνοντας εντούτοις τις προταχθείσες πρακτικές δυσκολίες άσκησης ελέγχου σε κάθε ημικρατικό οργανισμό και νομικό πρόσωπο ξεχωριστά έχει τη γνώμη ότι θα ήταν φρονιμότερο αν ο επιδιωκόμενος σκοπός με τον αναπεμφθέντα νόμο επιδιωχθεί μέσω μιας αυτοτελούς νομοθεσίας που να ρυθμίζει τις προσλήψεις έκτακτων υπαλλήλων στους ημικρατικούς οργανισμούς και τα νομικά αυτά πρόσωπα, ξέχωρα από τη νομοθεσία που έχει ήδη θεσπισθεί και εφαρμόζεται στις προσλήψεις έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία. Γι' αυτό και η Επιτροπή εισηγείται την αντικατάσταση του αναπεμφθέντος νόμου με νέα πρόταση νόμου την οποία, επισυνάπτοντας στην παρούσα Έκθεση, εισηγείται στη Βουλή όπως την ψηφίσει σε νόμο.

Οι εκ των μελών της Επιτροπής κ.κ. Α. Γαλανός και Θ. Μιχαηλίδης για τους ίδιους ακριβώς λόγους που δεν υποστήριξαν την ψήφιση του αναπεμφθέντος νόμου δεν μπορούν να συμφωνήσουν με την πιο πάνω εισήγηση της πλειοψηφίας της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής παρακαλώ να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. 'Αρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς διαφωνούμε όπως είναι γνωστό, με το Νομοσχέδιο. Επομένως, αν θέλετε, να γίνει ψηφοφορία επί του όλου Νομοσχεδίου για να τοποθετηθούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 1 του Νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19 υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

19 υπέρ.

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

7 εναντίον.

Με 19 ψήφους υπέρ και 7 εναντίον το πρώτο άρθρο εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 2;

19 υπέρ.

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

7 εναντίον.

Με 19 ψήφους υπέρ και 7 εναντίον το άρθρο 2 εγκρίνεται.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

8.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πρόσληψις εκτάκτων υπαλλήλων. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

19 υπέρ.

Εναντίον;

8 εναντίον.

Με 19 ψήφους υπέρ και 8 εναντίον το άρθρο 3 εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του Νομοσχεδίου;
(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

22 υπέρ.
Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 22 ψήφους υπέρ και 8 εναντίον το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

Προχωρούμε στο αμέσως επόμενο Νομοσχέδιο που είναι «Ο περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Νόμος του 1985». (Πρόταση Νόμου).

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Παρακαλώ να αναγνωσθεί η έκθεση από τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΝΤΑΛΜΑΤΩΝ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος
Αλέξης Γαλανός
Πάυλος Δίγκλης
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Θαλής Μιχαηλίδης
Λέανδρος Ζαχαριάδης
Κωνσταντίνος Λόρδος
Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 18 Οκτωβρίου 1985.

Με την υπό συζήτηση πρόταση νόμου, που έχει κατατεθεί από τις Κοινοβουλευτικές Ομάδες ΑΚΕΛ-Αριστεράς, Δημοκρατικού Συναγερμού και της ΕΔΕΚ, σκοπείται η νομοθετική ρύθμιση του θέματος των προκαταβολών που χορηγούνται από την Κυβέρνηση σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου, σε διάφορους άλλους οργανισμούς και σε ειδικά ταμεία.

Οι κυριότερες διατάξεις της υπό εξέταση πρότασης νόμου αναφέρονται στα πιο κάτω:

- (α) Ρυθμίζεται νομοθετικά η εξουσία του Υπουργού Οικονομικών να εξουσιοδοτεί κάτω από ορισμένους όρους και προϋποθέσεις που θα

καθορίζονται σε Κανονισμούς με την έγκριση και της Βουλής των Αντιπροσώπων, την έκδοση προκαταβολών προς οργανισμούς δημοσίου δικαίου, άλλους οργανισμούς και ειδικά ταμεία, τα ποσά των οποίων ανακτούνται κατά τη συνήθη διαδικασία της δημόσιας οικονομικής διαχείρισης.

- (β) Ο Υπουργός Οικονομικών, πριν από την έκδοση οποιασδήποτε τέτοιας προκαταβολής, θα έχει εξουσία να ζητά στοιχεία αναφορικά με τα οικονομικά του οργανισμού ή του ειδικού ταμείου προς το οποίο θα εκδοθεί η προκαταβολή καθώς και τη χρήση για την οποία προορίζεται.
- (γ) Προβλέπεται ότι οποιαδήποτε προκαταβολή για ποσό μεγαλύτερο των £100,000 θα πρέπει να εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.
- (δ) Η παρεχόμενη εξουσιοδότηση για την έκδοση των προκαταβολών, που καλύπτονται από τις διατάξεις του προτεινόμενου νόμου, θα χορηγείται διά της υπό του Υπουργού Οικονομικών εκδόσεως εντάλματος προκαταβολής επ' ονόματι του Γενικού Λογιστή της Δημοκρατίας ο οποίος και θα μεριμνά ώστε οι προκαταβολές που εξουσιοδοτούνται να είναι σύμφωνες με τους όρους έκδοσής τους, περιλαμβανομένης και της είσπραξής τους.
- (ε) Από τις πρόνοιες της προτεινόμενης νομοθεσίας θα εξαιρούνται προκαταβολές σε υπαλλήλους για την αγορά μηχανοκινήτων οχημάτων, για την αντιμετώπιση εξόδων διανυκτερεύσεως στο εξωτερικό καθώς επίσης προκαταβολές που εκδίδονται σε σχέση με προσωρινές χρεώσεις για τη διευκόλυνση των λογιστικών διαδικασιών του κράτους καθώς και για την αντιμετώπιση αμφισβητήσιμων χρεώσεων εξόδων μέχρι της εκκαθάρισής τους. Τέτοιου είδους προκαταβολές θα εξουσιοδοτούνται από το Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας σύμφωνα με τις ισχύουσες δημοσιονομικές οδηγίες και διατάξεις.
- (στ) Τέλος, γίνεται πρόνοια ώστε οι προκαταβολές να είναι σύμφωνες με τις διατάξεις των ισχυουσών νομοθεσιών ή με τις αποφάσεις ή διαταγές του Υπουργικού Συμβουλίου.

Όπως είναι γνωστό, η εξουσιοδότηση έκδοσης προκαταβολών εγένετο μέχρι σήμερα από τον Υπουργό Οικονομικών με βάση τη συνήθη διαδικασία της δημόσιας οικονομικής διαχείρισης χωρίς οποιαδήποτε νομοθετικά πλαίσια που να διασφαλίζουν ότι οι προκαταβολές αυτές δεν θα είναι αντίθετες προς τις διατάξεις οποιουδήποτε νόμου ή αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου.

Από την ενημέρωση που έγινε στην Επιτροπή για το θέμα αυτό στα πλαίσια της μελέτης των Κρατικών Προϋπολογισμών, έχει διαπιστωθεί ότι ετοιμάστηκε από καιρό σχέδιο ειδικής νομοθεσίας που διέπει τα εντάλματα προκαταβολής, το οποίο όμως δεν έχει προωθηθεί στη Βουλή για ψήφιση παρόλες τις επανειλημμένες υποδείξεις της Επιτροπής. Από την άλλη, με βάση τα επίσημα στοιχεία που έχουν κατατεθεί ενώπιον της Επιτροπής έχει διαπιστωθεί ότι το σύνολο των προκαταβολών που χορηγήθηκαν από την Κυβέρνηση ανέρχεται μέχρι την 31η Σεπτεμβρίου 1985 στο ανησυχητικό ύψος των £141 εκ.

Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω και ιδιαίτερα το γεγονός ότι πολλές από τις προκαταβολές, παρόλο ότι έχουν δοθεί πριν από αρκετά χρόνια, δεν έχουν ακόμη τακτοποιηθεί, πιστεύει ότι προκύπτει άμεση ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης του όλου θέματος γι' αυτό και συμμερίζεται πλήρως τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό συζήτηση πρότασης νόμου.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω η Επιτροπή, διαφωνούντων των εκ των Μελών της κ.κ. Γαλανού και Μιχαηλίδη, εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο της υπό συζήτηση πρότασης νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, θα 'θελα να αναφέρω σ' αυτό το στάδιο ότι η διμελής Σοβιετική Αντιπροσωπεία που βρίσκεται στην πατρίδα μας με πρόσκληση της Βουλής των Αντιπροσώπων και με επικεφαλής τον έντιμο Υπουργό Υγείας κ. Sergei Petrovich Bourenkon ευρίσκεται αυτή τη στιγμή στην αίθουσα της Βουλής.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω εκ μέρους του Κόμματός μου να εκφράσω τις ευχαριστίες του Κόμματός μου διότι η Σοβιετική Αντιπροσωπεία παρευρίσκεται αυτή τη στιγμή και παρακολουθεί τις εργασίες της Βουλής. Επικεφαλής αυτής της Αντιπροσωπείας είναι ο έντιμος Υπουργός Υγείας και πιστεύω να έχει διαπιστώσει ότι οι έντιμοι Βουλευτές που θα αποχωρήσουν διά της αυτοδιαλύσεως της Βουλής πράγματι έχουν σφρίγος και υγεία.

(Γέλωτες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλουμε και μεις το Δημοκρατικό Κόμμα να εκφράσουμε τη χαρά και ικανοποίησή μας διότι έχουμε μαζί μας σήμερα στη Βουλή τη Σοβιετική Αντιπροσωπεία επικεφαλής της οποίας είναι ο Υπουργός Υγείας της Σοβιετικής Ένωσης. Είναι μια ευκαιρία για να εκφράσουμε τη βαθειά ευγνωμοσύνη μας για τη συμπαράσταση που παρέχει η Σοβιετική Ένωση στον αγώνα του Κυπριακού λαού και η παρουσία της Αντιπροσωπείας αυτής είναι μια έμπρακτη απόδειξη τούτου.

Είμαι σίγουρος, όπως ανέφερε και ο κ. Κληρίδης, ότι ο Υπουργός Υγείας της Σοβιετικής Ένωσης θα είναι έτοιμος να δώσει πιστοποιητικό για το σφρίγος και την υγεία του κ. Κληρίδη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φάντης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι με ιδιαίτερη χαρά και συγκίνηση που η Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστεράς έχει πληροφορηθεί από σας ότι παρευρίσκεται και παρακολουθεί αυτή τη στιγμή τη συνεδρία της Βουλής μας η Κοινοβουλευτική Αντιπροσωπεία του Ανωτάτου Σοβιέτ της Σοβιετικής Ένωσης. Θεωρούμε την παρουσία στην Κύπρο αυτής της Κοινοβουλευτικής Αντιπροσωπείας σαν απόδειξη του αμέριστου ενδιαφέροντος που έχει η Σοβιετική Ένωση για το Κυπριακό ζήτημα και ειδικά της συμπαράστασης η οποία εκδηλώνεται παντοίως από μέρους της Σοβιετικής Ένωσης με κάθε ευκαιρία και στον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών και σε οποιαδήποτε άλλα βήματα στον αγώνα του Κυπριακού λαού για μια δίκαιη, αμοιβαία αποδεκτή και βιώσιμη λύση του Κυπριακού με βάση τα Ψηφίσματα του ΟΗΕ και τις Συμφωνίες Κορυφής. Με την ευκαιρία αυτή εκφράζουμε την ευγνωμοσύνη μας και τις ευχαριστίες μας γι' αυτή την ανιδιοτελή και σημαντική υποστήριξη που προσφέρει η Σοβιετική Ένωση προς τον αγώνα του Κυπριακού λαού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εκ μέρους του Σοσιαλιστικού Κόμματος θα 'θελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μας προς τη Σοβιετική Αποστολή για την εδώ παρουσία της η οποία τονίζει το ενδιαφέρον τόσο της Σοβιετικής Βουλής όσο και του Σοβιετικού λαού για το πρόβλημα της Κύπρου. Είμαι βέβαιος ότι τα Μέλη της Αντιπροσωπείας με την παρουσία τους εδώ θα έχουν μια δική τους σαφή αντίληψη του προβλήματος και θα μεταφέρουν και την αγωνία αυτού του λαού, αλλά είμαι βέβαιος και τα φιλικά αισθήματα τα οποία θα διαπιστώσουν, προς τη Σοβιετική Ένωση για τη υποστήριξη που δίνει στο Κυπριακό πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη νομοθετική μας εργασία.

Υπάρχουν ομιλητές επί του νομοσχεδίου του οποίου την έκθεση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής ανέγνωσε ο κ. Κωνσταντίνου;

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς εμείς διαφωνούμε για τους λόγους που ήδη έχουν αναφερθεί και δεν υπάρχει λόγος να τους επαναλάβουμε. Επομένως παρακαλούμε να γίνει η ψηφοφορία για να τοποθετηθούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 1 του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

22.

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

8 εναντίον.

Με 22 υπέρ και 8 εναντίον το πρώτο άρθρο εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εξουσιοδότησις εκδόσεως ενταλμάτων προκαταβολής. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 2;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

23.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

23.

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 23 ψήφους υπέρ και 8 εναντίον το δεύτερο άρθρο εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

23.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

23 ψήφοι υπέρ.

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 23 ψήφους υπέρ και 8 εναντίον το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το αμέσως επόμενο νομοσχέδιο είναι ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 37) του 1985.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟ-
ΦΟΡΕΙΤΑΙ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 37) ΤΟΥ 1985».**

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Πάυλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερεις συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στις 16 και 23 Σεπτεμβρίου και στις 9 και 16 Οκτωβρίου 1985. Σε ορισμένες από τις συνεδρίες αυτές κλήθηκαν και κατάθεσαν συμπληρωματικά στοιχεία και πληροφορίες εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £312,109 και η διάθεσή του προς κατανομή στις υποδιαίρεσεις του Άρθρου 210 «Έξοδα λειτουργίας γραφείου» των διάφορων Κεφαλαίων του Τακτικού Προϋπολογισμού του 1985 για την κάλυψη των ολικών αναγκών των κονδυλίων αυτών.

Όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών οι πρόνοιες που περιλήφθηκαν αρχικά στον Τακτικό Προϋπολογισμό για τον τρέχοντα χρόνο μαζί με εκείνες που εγκρίθηκαν κατά τη διάρκεια του χρόνου υπό τη μορφή συμπληρωματικών πιστώσεων, δεν αναμένεται να καλύψουν ως το τέλος του χρόνου τις προϋπολογιζόμενες δαπάνες σχετικά με τα έξοδα λειτουργίας των Κυβερνητικών γραφείων. Όπως είναι γνωστό, το κονδύλι κάτω από τη γενική υποδιαίρεση «Έξοδα Λειτουργίας Γραφείων» καλύπτει δαπάνες για τηλέφωνα, τηλεγραφήματα και ταχυδρομικά τέλη των γραφείων, για φωτισμό, θέρμανση και καύσιμα και δαπάνες για την καθαριότητα των γραφείων όπως επίσης για την αγορά εφημερίδων και περιοδικών και άλλων φωτοτυπικών υλικών. Για την κάλυψη των αναγκών αυτών έχουν ήδη γίνει πρόνοιες στον Τακτικό Προϋπολογισμό ή εγκρίθηκαν συμπληρωματικές πιστώσεις στη διάρκεια του τρέχοντος χρόνου συνολικού ύψους £2,483,816 σε σύγκριση με £2,550,825 που ήταν η πραγματική δαπάνη για τα έξοδα αυτά το 1984.

Από την ανάλυση των στοιχείων που ζητήθηκαν και κατατέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής προκύπτει ότι ορισμένες υποδιαίρεσεις του κονδυλίου αυτού παρουσιάζονται δικαιολογημένα αυξημένες μια και το τελικό ύψος τους εξαρτάται είτε από την αναθεώρηση της μονάδας αναπροσαρμογής του ηλεκτρικού ρεύματος είτε λόγω της παραχώρησης γενικών και τιμαριθμικών αυξήσεων στα ωρομίσθια των προσώπων που ασχολούνται με την καθαριότητα των γραφείων. Η παρατηρηθείσα αύξηση στις υπόλοιπες περιπτώσεις δαπανών αποδίδεται, σύμφωνα με τις εξηγήσεις που δόθηκαν από τους αρμοδίους του Υπουργείου Οικονομικών, στο γεγονός της αύξησης, από τη μια, των δραστηριοτήτων του Κυβερνητικού τομέα και στην αύξηση, από την άλλη, του προσωπικού στον κρατικό τομέα με την ένταξη σ' αυτόν νέων υπηρεσιών και γραφείων. Οι ίδιοι εκπρόσωποι του αρμόδιου Υπουργείου συμφώνησαν εντούτοις με την ανάγκη πραγματοποίησης αυστηρών οικονομιών στον τομέα αυτό των Κυβερνητικών δαπανών και, όπως δήλωσαν στην Επιτροπή, το Υπουργείο Οικονομικών με σχετική εγκύκλιό του προς όλα τα Κυβερνητικά Τμήματα και Γραφεία κάλεσε ήδη αυτά ν' ασκήσουν πολιτική λιτότητας και αυστηρής περισυλλογής.

Υπενθυμίζεται στο στάδιο αυτό ότι ένας βασικός λόγος που ώθησε την Επιτροπή να εισηγηθεί, κατά τη συζήτηση του Προϋπολογισμού για το 1985, την περικοπή κατά 10% των προαναφερθέντων κονδυλίων οφείλεται ακριβώς στη διαπίστωση ότι, παρόλες τις προτροπές και υποδείξεις της Βουλής ή και του Υπουργείου Οικονομικών, τα αρμόδια Κυβερνητικά Τμήματα δεν επέδειξαν, στον επιθυμητό βαθμό, πνεύμα οικονομιών και περισυλλογής. Αντίθετα τα αυξημένα κονδύλια που τώρα ζητούνται για την κάλυψη των καταναλωτικών αυτών δαπανών επιβεβαιώνουν την απουσία μιας τέτοιας διάθεσης από της πλευράς των Κυβερνητικών Τμημάτων.

Με γνώμονα τα πιο πάνω και την εκφρασθείσα ήδη επιθυμία της Ολομέλειας του Σώματος όπως όλες οι Κυβερνητικές Υπηρεσίες ασκήσουν πολιτική λιτότητας και αυστηρής περισυλλογής, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις δαπάνες καταναλωτικής φύσεως, η Επιτροπή δεν μπορεί να συμφωνήσει με τη διάθεση της ζητούμενης

συμπληρωματικής πίστωσης στο ύψος που προτείνεται με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο. Με βάση τη γενική αυτή θέση η Επιτροπή εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 35) του 1985» και μειωθεί η ζητούμενη συμπληρωματική πίστωση από τις £312,109 στις £200,000.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί του νομοσχεδίου τούτου;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £200,000 διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 35) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο εγκριθεί σε νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το νομοσχέδιο εγκρίνεται σε νόμο. «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 41) του 1985».

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟ-
ΦΟΡΕΙΤΑΙ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 41) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στις 16 και 23 Σεπτεμβρίου και στις 9 και 16 Οκτωβρίου 1985.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £285,000 και η διάθεσή του για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών της Υπηρεσίας για την αντιμετώπιση των ναύλων και άλλων εξόδων για συνέδρια, αποστολές και άδειες επί καθηκοντι στο εξωτερικό.

Όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών που συνοδεύει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, στον Τακτικό Προϋπολογισμό για τον τρέχοντα χρόνο έχει περιληφθεί πρόνοια ύψους £315,000, όπως όμως υπολογίζεται το ποσό αυτό δεν αναμένεται να επαρκέσει για τις ανάγκες της Υπηρεσίας ως το τέλος του χρόνου. Γι' αυτό και ζητείται με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο πρόσθετη πίστωση ύψους £285,000.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος ζήτησε και πήρε στοιχεία όσον αφορά την ανάλυση κατά υπηρεσία του κονδυλίου αυτού και συγκριτικούς πίνακες των δαπανών που διατέθηκαν για το σκοπό αυτό για τις ίδιες υπηρεσίες στα προηγούμενα χρόνια. Από τα στοιχεία αυτά καταδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η διάθεση δαπανών για την κάλυψη των εξόδων της Κυβερνητικής υπηρεσίας γενικά σε ναύλα για συνέδρια και άλλες αποστολές στο εξωτερικό σημειώνουν ολοένα και μεγαλύτερη ανοδική τάση. Ήδη η Επιτροπή σε επανειλημμένες περιπτώσεις κάλεσε τους αρμοδίους όπως ασκήσουν πολιτική αυστηρής λιτότητας και οικονομιών ιδιαίτερα σ' όλους εκείνους τους τομείς που σε σύγκριση με άλλες πιο πιεστικές και επείγουσες ανάγκες δεν αποτελούν πρώτη προτεραιότητα. Σε σχέση με το υπό εξέταση θέμα διαπίστωση της Επιτροπής εξακολουθεί να είναι ότι πολλές αποστολές που μεταβαίνουν στο εξωτερικό δεν θεωρούνται εξ αντικειμένου απαραίτητες ενώ σε πλείστες όσες περιπτώσεις η πολυπρόσωπη μετάβαση Κυβερνητικών λειτουργών στο εξωτερικό θεωρείται άσκοπη και σε πολλές περιπτώσεις αδικαιολόγητη.

Στην ίδια την εισηγητική έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου που συνοδεύει το

υπό συζήτηση νομοσχέδιο αναφέρεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδοτώντας την κατάθεση της υπό συζήτηση συμπληρωματικής πίστωσης στη Βουλή έκρινε σκόπιμο να δώσει και οδηγίες για τον περιορισμό των εισηγήσεων για συμμετοχές σε συνέδρια και αποστολές στο εξωτερικό.

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τις δικαιολογημένες ανάγκες που αναμένεται να καλυφθούν από τη ζητούμενη πίστωση και ιδιαίτερα εκείνες που αφορούν την κάλυψη των δαπανών μετάθεσης των λειτουργών της διπλωματικής υπηρεσίας ή τις συμμετοχές σε συνέδρια και αποστολές στο εξωτερικό από τις οποίες αναμένεται ουσιαστικό αποτέλεσμα, θεωρεί σκόπιμο να εισηγηθεί στη Βουλή τη μείωση της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης από £285,000 σε £150,000 μόνο. Με βάση την εισήγηση αυτή έχει διαμορφωθεί ανάλογα και το υπό συζήτηση νομοσχέδιο για το οποίο και ομόφωνα υποβάλλεται η εισήγηση προς το Σώμα όπως το ψηφίσει σε νόμο όπως έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £150,000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. 'Αρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. 'Αρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 36) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο εγκριθεί σε νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το νομοσχέδιο εγκρίνεται σε νόμο. «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 46) του 1985».

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ
ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟ-
ΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 46) ΤΟΥ 1985».**

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δυο συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στις 9 και 16 Οκτωβρίου 1985. Στην πρώτη συνεδρία κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών ο οποίος ανέλυσε τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £10,000 και η διάθεσή του για να καλύψει την ολική δαπάνη για τη λειτουργία των πυροφυλακίων του Τμήματος Δασών μέχρι την 31η Οκτωβρίου 1985.

Σύμφωνα με την εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, μέσα στα πλαίσια των προσπαθειών που καταβάλλονται από το Τμήμα Δασών για την πρόληψη των πυρκαγιών κατά την καλοκαιρινή περίοδο διατηρούνται δέκα πυροφυλακία, τα οποία επανδρώνονται από δυο άτομα το καθένα, τα οποία απασχολούνται για 23 βδομάδες το χρόνο (Μάιος-Οκτώβριος). Η δαπάνη για την υπηρεσία αυτή που έχει εγκριθεί στο φετεινό Προϋπολογισμό και ανέρχεται σε £61,500, αναμένεται να μην επαρκέσει για τη διατήρηση των πυροφυλακίων μέχρι το τέλος του Οκτώβρη, και αυτό λόγω των γενικών και τιμαριθμικών αυξήσεων που έχουν παραχωρηθεί φέτος στους Κυβερνητικούς εργάτες.

Επειδή δεν υπάρχουν διαθέσιμες ισάξιες εξοικονομήσεις για το ποσό που τώρα απαιτείται κάτω από οποιοδήποτε άλλο άρθρο του σχετικού Κεφαλαίου του Τακτικού Προϋπολογισμού, προκύπτει η ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης, και σ' αυτό αποβλέπει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του πιο πάνω νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 37) του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παπαρές.

ΑΥΓ. ΠΑΠΑΡΕΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν περνά μέρα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες που να μην

εκραγεί έστω και μια πυρκαγιά κάπου στην Κύπρο με αποτέλεσμα τεράστιες εκτάσεις του δασικού μας πλούτου να καταστρέφονται. Εκτός από το δασικό πλούτο προκαλούνται επίσης ζημιές και σε ιδιωτικές περιουσίες και οι γεωργοί υφίστανται πάρα πολλές ζημιές. Φέτος π.χ. είχαμε μεγάλες πυρκαγιές στην περιοχή Φασούλας, Αψιού, Γεράσας, Απαισιάς, Παλώδιας, Σπιτάλι, κλπ. με αποτέλεσμα τεράστιες εκτάσεις με χιλιάδες δένδρα (χαρουπόδενδρα, ελαιόδενδρα κλπ.) να καταστραφούν.

Το ίδιο έγινε και πέρσι στην Ακρούντα-Μαθηκολώνη, μια μέρα ακριβώς πριν την άδεια της συγκομιδής των χαρουπιών. Και οι επηρεασθέντες γεωργοί έπαθαν τεράστιες ζημιές. Επειδή δεν υπάρχει ειδικό ταμείο για ανακούφιση των γεωργών αυτών γίνεται εισήγηση όπως εκτός από τα δενδρύλλια παραχωρήσει η Κυβέρνηση και κυβερνητικά τρακτέρ για ανακαλλιέργεια των καταστροφείσών αυτών περιοχών. Επίσης καλό θα είναι να υπάρξει πιο αυστηρή νομοθεσία για όσους από ανευθυνότητα ή άλλως πως προξενούν ζημιές από πυρκαγιές. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Από τη θέση μου, κ. Πρόεδρε, απλώς θέλω να τονίσω ότι ο καλύτερος τρόπος να αποφευχθούν οι πυρκαγιές είναι να αυξηθούν οι ποινές σε μεγάλο μάλιστα βαθμό, γιατί ο μόνος τρόπος για να σταματήσουν οι ασυνείδητοι που καταστρέφουν το δασικό πλούτο της Κύπρου να συνεχίσουν αυτή τους τη δράση είναι με αυστηρότερες ποινές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές επί του θέματος;

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Δεν θα διαφωνούσα, έντιμε κ. Πρόεδρε, με την αύξηση των ποινών αλλά ταυτόχρονα θα 'θελα να υποδείξω ότι για να επιβληθούν οι ποινές πρέπει πρώτο να συλλαμβάνονται οι εμπρηστές και μέχρι στιγμής δεν έχουμε δει να προσαχθούν ενώπιον της δικαιοσύνης οι εμπρηστές. Πιστεύω ότι πρέπει να δοθούν οδηγίες στο Αστυνομικό Σώμα, στους θηροφύλακες, πυροφύλακες και στο κοινό να συνεργάζονται με την Αστυνομία και να δίδουν πληροφορίες για να μπορέσουμε να πατάξουμε αυτό το έγκλημα το οποίο είναι πράγματι έγκλημα κατά της Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προόμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του Λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £100,000 διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;
Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 37) του 1985.
(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;
Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο. «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 47) του 1985».

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟ-
ΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙ-
ΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 47) ΤΟΥ 1985».**

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος
Αλέξης Γαλανός
Παύλος Δίγκλης
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Θαλής Μιχαηλίδης
Λέανδρος Ζαχαριάδης
Κωνσταντίνος Λόρδος
Ιάκωβος Κατσουρωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δυο συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στις 9 και 16 Οκτωβρίου 1985. Στη δεύτερη συνεδρία της Επιτροπής κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών ο οποίος κατέθεσε ορισμένα συμπληρωματικά στοιχεία και πληροφορίες που ζητήθηκαν από την Επιτροπή.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £11,450,000, κάτω από το Κεφάλαιο «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό», και η κατανομή του στα διάφορα κονδύλια του Τακτικού Προϋπολογισμού για την αντιμετώπιση διάφορων υποχρεώσεων.

Όπως αναφέρεται στην Εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου που συνοδεύει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, στον Τακτικό Προϋπολογισμό του φετινού χρόνου έγινε πρόνοια κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο για ποσό ύψους £1 εκ. το οποίο στη συνέχεια συμπληρώθηκε με ένα επιπρόσθετο συνολικό ποσό ύψους £1,841,099 που διατέθηκε με δυο Συμπληρωματικούς Προϋπολογισμούς που ψηφίστηκαν στη διάρκεια του 1985. Από την ολική εγκεκριμένη πρόνοια των £2,841,099 έχει ήδη διατεθεί και δαπανηθεί μέχρι σήμερα ποσό ύψους £2,537,865. Με βάση τις καταστάσεις δαπανών που κατατέθηκαν στην Επιτροπή και τις εκκρεμείς αιτήσεις για χορήγηση πρόσθετων πιστώσεων και την κατανομή τους σε διάφορα Κεφάλαια και Άρθρα του Τακτικού Προϋπολογισμού προκύπτει ότι θα απαιτηθεί ένα πρόσθετο ποσό ύψους £11,173,434. Από το ποσό αυτό μια δαπάνη της τάξης των £10 εκ. θα διατεθεί για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς. Μέχρι το τέλος του χρόνου υπολογίζεται επίσης να παρουσιαστούν απρόβλεπτες δαπάνες που ανέρχονται στο ποσό των £409,830. Κατά συνέπεια και λαμβανομένων υπόψη τόσο των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν ως τώρα και έχουν επιβαρύνει το Κεφάλαιο «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό» όσο και του διαθέσιμου υπολοίπου που υφίσταται κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο, προκύπτει, σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών, η ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης για το ποσό που προβλέπεται στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο.

Λόγω του εξαιρετικά μεγάλου ύψους της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης και των σκοπών για τους οποίους προορίζεται η διάθεσή της η Επιτροπή ήταν εκ των πραγμάτων υποχρεωμένη να διεξέλθει κάθε αίτηση για χορήγηση πρόσθετης πίστωσης ξεχωριστά. Από τη μελέτη αυτή γενική είναι η διαπίστωση της Επιτροπής ότι ορισμένες από τις ζητούμενες πιστώσεις είναι δικαιολογημένες μια και προορίζονται για την κάλυψη δικαιολογημένων αναγκών της Υπηρεσίας. Ταυτόχρονα όμως η Επιτροπή έχει σημειώσει το γεγονός ότι ορισμένες από τις ζητούμενες τώρα πιστώσεις έχουν ήδη ενισχυθεί στη διάρκεια του χρόνου με την ψήφιση πρόσθετων συμπληρωματικών πιστώσεων ενώ άλλες αναφέρονται σε κονδύλια στα οποία η Βουλή έχει ήδη προβεί, με την ευκαιρία της συζήτησης και έγκρισης του Τακτικού Προϋπολογισμού, σε αριθμό περικοπών υποδεικνύοντας προς τα ενδιαφερόμενα Κυβερνητικά τμήματα και υπηρεσίες την ανάγκη συμπίεσης των δαπανών τους και γενικά την εφαρμογή πολιτικής λιτότητας και αυστηρής περισυλλογής.

Όπως είναι γνωστό το Κεφάλαιο «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό» εξ ορισμού του προορίζεται, σύμφωνα και με τις διατάξεις του Τακτικού Προϋπολογισμού, για την αντιμετώπιση εξαιρετικά επειγουσών και απρόβλεπτων δαπανών. Στην πραγματικότητα όμως, και αυτό καταδεικνύεται από τις περιοδικές εκθέσεις που υποβάλλονται στο Σώμα για ενημέρωση, από το Κεφάλαιο αυτό γίνονται δαπάνες προς όφελος άλλων κονδυλίων του Προϋπολογισμού για τα οποία είτε η Βουλή αρνήθηκε να εγκρίνει την ψήφισή τους είτε έχει προβεί στην ουσιαστική τους μείωση. Γι' αυτό και η Επιτροπή έχει τη γνώμη ότι οι ζητούμενες με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο συμπληρωματικές πιστώσεις θα πρέπει από τώρα να εξειδικευθούν για τους σκοπούς για τους οποίους προορίζονται για να μην υπάρχει η δυνατότητα χρησιμοποίησής τους για άλλους μη εγκεκριμένους από τη Βουλή σκοπούς. Για το σκοπό αυτό η Επιτροπή εισηγείται την επισύναψη σχετικού Παραρτήματος στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο στο οποίο να εμφανίζονται τα Κεφάλαια και οι σκοποί για τους οποίους θα διατεθούν τα ζητούμενα ποσά. Από το Παράρτημα αυτό η Επιτροπή προτείνει τη διαγραφή ή

την περικοπή των πιο κάτω κονδυλίων των οποίων η συνολική έγκριση προϋποθέτει, κατά τη γνώμη των Μελών της, παραπέρα μελέτη και διερεύνηση:

- (α) Κεφάλαιο 15,01Α-Εθνική Φρουρά: από £10 εκ. σε £5 εκ.
- (β) Κεφάλαιο 43Α-Αστυνομία
Άρθρο 243-Συντήρηση και Λειτουργία Μεταφορικών Μέσων Ξηράς και Θάλασσας: από £83,000 σε £33,000.
- (γ) Κεφάλαιο 61Α-Τυπογραφείο
Άρθρο 122-Δικαιώματα Υπερωριών: από £30,000 σε £20,000.
- (δ) Κεφάλαιο 75Α-Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
Άρθρο 122-Δικαιώματα Υπερωριών: από £25,000 σε £5,000.
- (ε) Κεφάλαιο 83Α-Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας
Άρθρο 200-Οδοιπορικά: από £41,943 σε £7,000
(ως μεταφορικά για σκοπούς του Άρθρου 203 μόνο).
- (στ) Απρόβλεπτες δαπάνες μέχρι το τέλος του έτους: από £409,830 σε £200,000.

Με γνώμονα όλα τα πιο πάνω η Επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Αντιλαμβάνομαι ότι η αναφορά στη σελίδα 3 της έκθεσης για αφαίρεση £5 εκατομμυρίων από το κονδύλι της Εθνικής Φρουράς δεν είναι περικοπή· άλλωστε γι' αυτό μας έχει διαβεβαιώσει ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και αυτό απλώς για να είναι ξεκαθαρισμένο για να μη δημιουργηθούν οποιεσδήποτε λανθασμένες εντυπώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, τόσο το ποσό εκείνο όπως και άλλα έχουν περικοπεί εξαιτίας του γεγονότος ότι το Νομοσχέδιο κατετέθη την περασμένη Πέμπτη και λόγω του ότι είναι επείγουσας φύσεως θέματα, η Επιτροπή προχώρησε στο να ψηφίσει ένα μέρος αυτών των ποσών ώστε να μπορεί να κινηθεί ο μηχανισμός προς την κατεύθυνση που πρέπει και επιφυλάσσει το δικαίωμα στη νέα Βουλή να δει πιο λεπτομερειακά αυτά τα θέματα και να αποφασίσει. Κατά συνέπεια δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα αναφορικά με τα κεφάλαια αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θα 'θελα να παρατηρήσω ότι στην έκθεση αναφέρεται ότι ένα ποσό ύψους ένδεκα εκατομμυρίων 450 χιλιάδων λιρών (£11,450,000) ζητείται να εγκριθεί κάτω από το κεφάλαιο «Μη Προβλεπόμενα Δαπάναι και Αποθεματικών». Αυτό το ποσό εξητήθη να ψηφισθεί στις 16 Οκτωβρίου του 1985.

Πιστεύω ότι οποιαδήποτε κι αν είναι η Κυβέρνηση που καταρτίζει ένα προϋπολογισμό, είναι αδιανόητο να έρχεται προς το τέλος του χρόνου με ένα συμπληρωματικό προϋπολογισμό του ύψους των £11 εκατομμυρίων για απρόβλεπτες δαπάνες. Θα ψηφίσουμε το κονδύλι αυτό αλλά σαν θέμα αρχής αυτό μπορεί να σημαίνει μόνον ένα πράγμα. Ότι η Κυβέρνηση δεν έχει πρόγραμμα και δεν μπορεί να προβλέψει τις δαπάνες της. Δεν πρόκειται για £50,000, δεν πρόκειται για £100,000, πρόκειται περί ποσού έντεκα εκατομμυρίων λιρών από τον κρατικό προϋπολογισμό. Και ποιες είναι αυτές οι απρόβλεπτες δαπάνες που δεν θα μπορούσαν για μια Κυβέρνηση με προγραμματισμό να είναι προβλεπτές;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτά που αναφέρει ο κ. Κληρίδης δεν είναι σωστά διότι θα έπρεπε να αναφέρει ότι το κονδύλι στο οποίο ανεφέρθη αφορά την Εθνική Φρουρά. Και όταν μιλούμε για την Εθνική Φρουρά πολλές φορές υπάρχουν πράγματα που δεν είναι τόσο εύκολο να συζητούνται σ' αυτό το Σώμα. Γι' αυτό το λόγο θα ήταν καλύτερα να ζητήσει περισσότερες πληροφορίες για ποιο λόγο ζητήθηκε η έγκριση αυτού του κονδυλίου σ' αυτό το στάδιο από το αρμόδιο Υπουργείο παρά να εγείρει μια συζήτηση που όπως ο ίδιος καλά γνωρίζει, δεν θα είναι εύκολο να συζητηθεί σε λεπτομέρειες. Είναι στα σίγουρα ο κ. Κληρίδης που κάνει την κριτική του σ' αυτό το θέμα γιατί γνωρίζει πολύ καλά πως δεν είναι εύκολο να συζητούνται ορισμένα θέματα που αφορούν την Εθνική Φρουρά. Είναι πολύ εύκολο να γίνεται κριτική με αυτό τον τρόπο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχει η αρμόδια Επιτροπή ζητήσει εξηγήσεις από το αρμόδιο Υπουργείο;

Α. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Μάλιστα.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουν ζητηθεί εξηγήσεις, όχι όμως για το κονδύλι που αφορά την Εθνική Φρουρά και αυτός είναι ο λόγος που παρέμεινε προς έγκριση άλλο ποσό μέχρις ότου η Επιτροπή πάρει τις ανάλογες εξηγήσεις τις οποίες ζήτησε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πράγματι εκπλήττομαι για τη δήλωση του έντιμου συνάδελφου κ. Γαλανού. Δεν ζήτησα εγώ να πληροφορηθεί αυτό το Σώμα δημοσίως ποιες είναι οι ανάγκες της Εθνοφρουράς.

Λέγω όμως και θέτω επί τάπητος το εξής ερώτημα.

Ισχυρίζεται ο κ. Γαλανός ότι οι αμυντικές μας ανάγκες έχουν αλλοιωθεί σε τέτοιο βαθμό ώστε αυτά τα οποία ζητούμε σήμερα να μην μπορούσαμε να τα προβλέψουμε όταν καταθέταμε τον Προϋπολογισμό; Ποιος μπορεί να πιστέψει ότι αλλοιώθηκαν οι αμυντικές μας δαπάνες σε τέτοιο βαθμό ώστε προς το τέλος του έτους να έχουμε την ανάγκη να ψηφίσουμε κονδύλι £11 εκατομμυρίων που δεν συμπεριελήφθη στον Προϋπολογισμό;

Αν θέλει ο κ. Γαλανός θα εισηγηθώ αναβολή του θέματος για να συνέλθει η Επιτροπή Εσωτερικών για να μας πουν σε κλειστή συνεδρία ποιες είναι αυτές οι

ανάγκες, οπότε θα καταλήξουμε σε συμπεράσματα κατά πόσο ήταν ή δεν ήταν προβλεπτές. Δεν θα το κάμω όμως αυτό το πράγμα. Επιμένω ότι δεν έχουν αλλοιωθεί οι αμυντικές μας ανάγκες σε τέτοιο βαθμό που να χρειαζόμαστε αυτή τη στιγμή £11 εκατομμύρια τα οποία να μη μπορούσαμε να προβλέψουμε στην αρχή του έτους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είμαι βέβαιος ότι αυτή η Βουλή ή μάλλον η επόμενη Βουλή θα πρέπει να είναι έτοιμη να υπερψηφίσει οποιαδήποτε κονδύλια τα οποία θα θεωρηθούν απαραίτητα για την αμυντική προπαρασκευή ενός τόπου που βρίσκεται υπό κατοχή. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι δεν πρέπει να υφίσταται Κοινοβουλευτικός έλεγχος.

Εγώ θα ήμουν έτοιμος να ψηφίσω οποιοδήποτε ποσό αλλά, όπως είπα, επιμένω ότι αυτό δεν σημαίνει ότι δεν πρέπει αυτά τα θέματα να συζητούνται μέσα στα αρμόδια Σώματα της Βουλής και να δίνονται ερμηνείες για τα ποσά τα οποία η Κυβέρνηση προτίθεται να ξοδέψει για τον αμυντικό εξοπλισμό που το σύνολο της Βουλής θέλω να ελπίζω ότι θα εγκρίνει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Κληρίδης μπορεί να απορεί και να εξίσταται αλλά εκείνο το οποίο μπορούμε να πούμε είναι το εξής. Ναι μεν να γίνεται κοινοβουλευτικός έλεγχος και πρέπει να γίνεται τέτοιος έλεγχος και σε θέματα Εθνικής Φρουράς. Δεν υπάρχουν ιερές αγελάδες σ' αυτά τα θέματα. Όμως δεν μπορεί ένας να ισχυριστεί σε θέματα Εθνικής Φρουράς ότι μπορεί να γίνεται εκείνος ο προϋπολογισμός που γίνεται για άλλα πράγματα. Σε θέματα Εθνικής Φρουράς μπορεί να υπάρχουν απρόβλεπτα κονδύλια. Τι είναι σήμερα για θέματα Εθνικής Φρουράς και για θέματα αμυντικής θωράκισης 10 εκατομμύρια λίρες όταν γνωρίζουμε όλοι μας τις μεγάλες ανάγκες που χρειάζεται ένας τόπος για ν' αντιμετωπίσει μια εισβολή και τους υπάρχοντες κινδύνους; Τα κονδύλια για την Εθνική Φρουρά είναι πολύ μεγαλύτερα από ό,τι εμείς οι ίδιοι θα θέλαμε να συζητήσουμε σ' αυτό το Σώμα. Δεν νομίζω ότι υπάρχει το στοιχείο του προβλεπτού στο σημείο που τονίζει ο κ. Κληρίδης. Σε θέματα Εθνικής Φρουράς μπορεί να υπάρχουν πράγματι απρόβλεπτα κονδύλια τα οποία μπορεί να εξηγούνται κάλλιστα από τους αρμοδίους. Νομίζω είναι καλύτερα για τον κ. Κληρίδη να ζητήσει προηγουμένως λεπτομέρειες σχετικά με το γιατί προέκυψε αυτό το ποσό παρά να κάμει μια κριτική χωρίς να γνωρίζει από πού προέκυψε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

Γ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν αναφέρθηκα στην ανάγκη ή μη της ψήφισης ποσού £11 εκατομμυρίων λιρών. Μπορεί να χρειάζονται 24 εκ., μπορεί να χρειάζονται 34 εκ. και συμφωνώ με τον κ. Λυσσαρίδη ότι επί του θέματος της άμυνας πρέπει να ψηφίζουμε όλα τα κονδύλια που χρειάζεται ο τόπος.

Εγείρω δυο θέματα: Ήταν ή δεν ήταν προβλεπτά αυτά τα κονδύλια;

Μπορούσαν να ήταν προβλεπτά στο τέλος του περασμένου έτους όταν κατετίθετο ο Προϋπολογισμός για το τρέχον έτος; Εάν ναι, γιατί δεν περιελήφθησαν στον Προϋπολογισμό; Γιατί η Κυβέρνηση δεν έχει προγραμματισμένο, λέω εγώ, σχέδιο άμυνας; Και προχωρώ ακόμα ένα βήμα και ερωτώ. Εάν η Κυβέρνηση ζητά αυτά τα κονδύλια, γιατί δεν ήταν σε θέση να δώσει και στην Επιτροπή Εσωτερικών εξηγήσεις; Γιατί ακούσαμε από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών ότι δεν δόθηκαν εξηγήσεις γι' αυτά τα χρήματα.

Γιατί λοιπόν η Κυβέρνηση κι αυτή ακόμα την ώρα δεν φαίνεται να είναι έτοιμη ή δεν θέλει να δώσει εξηγήσεις; Αυτή η Βουλή, πολύ ορθώς ελέγχθη, πρέπει να ψηφίζει κονδύλια για την άμυνα του τόπου. Αλλά πρέπει, αν όχι δημοσίως, τουλάχιστο στο στάδιο των Επιτροπών να γνωρίζει για ποιους σκοπούς χρειάζονται τα διάφορα κονδύλια, γιατί δεν ζητήθηκαν ναυρίτερα και γιατί δεν προβλέφθηκαν προηγουμένως, γιατί αν τώρα προβλέπονται, μπορεί να είναι αργά για την άμυνά μας. Αν προβλέπονταν όταν έπρεπε να προβλεφθούν, μπορεί να ήταν πολύ πιο σημαντικά για την άμυνά μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Ο κ. Κληρίδης προσπαθεί να παρεκκύσει τη συζήτηση. Επαναλαμβάνομε ότι σε θέματα Εθνικής Φρουράς και σε θέματα άμυνας υπάρχουν περιπτώσεις που μπορεί να χρειαστεί ένα επείγον κονδύλι για να αγοραστούν ορισμένα πράγματα που προηγουμένως δεν ήταν δυνατό να βρεθούν. Αυτό είναι γνωστό και δεν συμβαίνει μόνο στην Κύπρο· μπορεί να συμβαίνει σ' όλες τις χώρες του κόσμου και περισσότερο στην Κύπρο που δεν είναι τόσο εύκολο να βρίσκει κανείς ορισμένες προμήθειες.

Όσον αφορά το θέμα της πληροφόρησης, δεν νομίζω ότι ζήτησε ο κ. Κληρίδης λεπτομέρειες και αρνήθηκε οποιοσδήποτε να του τις δώσει. Ας μη δημιουργούμε θέματα εκεί που δεν υπάρχουν. Πιστεύω ότι εδώ γίνεται μια προσπάθεια να δημιουργηθεί θέμα ότι δεν υπάρχει προγραμματισμός στην Εθνική Φρουρά· προσπαθούμε ενόψει προεκλογικής εκστρατείας να εγγίσουμε και το θέμα της Εθνικής Φρουράς. Νομίζω ότι αυτό δεν είναι θέμα για να το εγγίσουμε σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Λυπούμαι και πάλι για τον κ. Γαλανό, ο οποίος φαίνεται βλέπει φαντάσματα για τις ερχόμενες εκλογές —δεν τον αδικώ— και νομίζει ότι κάθε τι που γίνεται, γίνεται για σκοπούς κομματικής εκμετάλλευσης.

Μας λέει ο κ. Γαλανός ότι μπορεί να υπάρχει θέμα αγοράς κάποιου αναγκαίου οπλισμού που να προέκυψε επειγόντως. Εκτός αν πρόκειται για την ανακάλυψη κάποιου νέου τύπου Πυραύλου, που δεν έχουμε, όλα τα άλλα όπλα είναι γνωστά και οι ανάγκες μας για την άμυνα είναι γνωστές.

Αλλά προχωρώ και λέω, γιατί δεν μας δηλώνει σήμερα η Κυβέρνηση στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή για ποιους σκοπούς προορίζεται το κονδύλι του οποίου ζητείται η έγκριση; Και απαντά ο κ. Γαλανός: «Αν θέλει ο κ. Κληρίδης μπορεί να ρωτήσει». Δεν είμαι μέλος της Επιτροπής Οικονομικών. Η Επιτροπή

Οικονομικών, διά του Προέδρου της, με πληροφορεί ότι ρώτησε, αλλά δεν έλαβε εξηγήσεις κ. Γαλανέ. Και δεν είναι θέμα αν θα λάβει τις εξηγήσεις ο κ. Κληρίδης αλλά αν θα τις λάβει η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης και μετά ο κ. Γαλανός.

Νομίζω ότι το θέμα έχει εξαντληθεί.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Με προλάβετε, κ. Πρόεδρε. Νομίζω ότι το θέμα έχει εξαντληθεί. Μπορεί να υπάρχουν απρόβλεπτα έξοδα που μπορεί πράγματι να επισυμβούν και ασφαλέστατα δικαιολογημένα τότε η Κοινοβουλευτική Επιτροπή θα πρέπει να ζητήσει τις ερμηνείες και τα αίτια που οδήγησαν σ' αυτά τα έξοδα. Δεδομένου, όπως μας είπε ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών, ότι αυτό το νομοσχέδιο κατατέθηκε μόλις πρόσφατα, φαίνεται πως δεν υπήρχε, δυστυχώς, το χρονικό διάστημα που επιβαλλόταν για να γίνει η διερεύνηση σχετικά με τα ζητούμενα από την Κυβέρνηση προς έγκριση κονδύλια, γι' αυτό και η Οικονομική Επιτροπή αποφάσισε μια περικοπή χωρίς και η ίδια να γνωρίζει αν αυτή η περικοπή είναι δικαιολογημένη ή όχι, απλώς και μόνο διότι δεν είχε χρονικά περιθώρια να ερευνήσει τα διάφορα κονδύλια. Νομίζω ότι θα ήταν καλύτερα να αφεθεί η περαιτέρω συζήτηση του θέματος στη Βουλή την επόμενη Πέμπτη, η οποία θα πρέπει να διερευνήσει αν αυτά τα έξοδα πράγματι επιβάλλονταν και αν έπρεπε να είχαν πράγματι προβλεφθεί ή όχι, διότι πιστεύω ότι μια δημόσια συζήτηση αυτή τη στιγμή δεν θα δώσει περισσότερους καρπούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Ο κ. Κληρίδης θεωρεί σαν δεδομένο ότι ζητήθηκαν λεπτομέρειες και δεν δόθηκαν. Θα 'θελα να ρωτήσει τα μέλη της Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού στην Επιτροπή Οικονομικών αν πράγματι αυτό το πράγμα αληθεύει και αν πράγματι ζητήθηκαν λεπτομέρειες και δεν δόθηκαν. Αν, όμως, δεν είναι αυτή η πραγματικότητα, τότε θα είναι καλύτερα να πληροφορηθεί ο Κυπριακός λαός την πραγματικότητα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Πληροφορήθηκα την πραγματικότητα. Ερωτηθείς ο Πρόεδρος της αρμόδιας Επιτροπής —και δεν πιστεύω να υπάρχει ισχυρισμός ότι ψεύδεται— μας είπε ότι ζητήθηκαν στοιχεία και δεν δόθηκαν. Αλλά ερωτώ, για να δείτε την προχειρότητα της υπόθεσης. Ζητά η Κυβέρνηση £10 εκ. για απρόβλεπτες δαπάνες για την Εθνική Φρουρά. Και μας λένουν ότι μπορεί να χρειάζεται οπλισμός ή μπορεί να χρειάζεται αυτό ή εκείνο. Ζητούμε στοιχεία και δεν μας δίνουν. Και αναγκάζεται η Επιτροπή να εισηγηθεί όχι £10 εκ. αλλά £5 εκ. για τις απρόβλεπτες δαπάνες. Ποιες είναι αυτές οι απρόβλεπτες δαπάνες που έχουν τόση ελαστικότητα ώστε από £10 εκ. που ζητά η Κυβέρνηση —και συμφωνεί και ο κ. Γαλανός, ήταν παρών, το όνομά του είναι στην Έκθεση— χωρίς να δίδονται στοιχεία να έρχεται η αρμόδια Κοινοβουλευτική και να λέει: «Αφού δεν έχουμε στοιχεία ας κάνουμε το ποσό 5 εκ. λίρες και είμαστε ευχαριστημένοι».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός. Νομίζω ότι πρέπει να κλείσουμε, κ. Γαλανέ.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Να κλείσουμε, κ. Πρόεδρε. Απλώς ανεφέρθη το όνομά μου αλλά δεν ήμουν στη συνεδρίαση της Επιτροπής. Επομένως ο κ. Κληρίδης να μη διατείνεται πράγματα τα οποία δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

Επιμένω, όμως, ότι αν ζητηθούν στοιχεία θα δοθούν· πάντοτε όταν ζητούνται στοιχεία δίδονται. Επομένως δεν υπήρξε θέμα να ζητήσει η Επιτροπή στοιχεία και να μην έχουν δοθεί. Αν πράγματι δεν δόθηκαν στοιχεία κατόπιν που τα ζήτησε η Επιτροπή, ας το αναφέρει τούτο ο Πρόεδρος της Επιτροπής και θα έχει δίκαιο ο κ. Κληρίδης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι ο κ. Κωνσταντίνου θα μπορούσε να μας ενημερώσει ως Πρόεδρος της αρμόδιας Επιτροπής.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε. Είχε ζητηθεί να παρευρεθεί στην Επιτροπή εκπρόσωπος του Υπουργείου Αμύνης και μάλιστα ήταν επιθυμία της Επιτροπής να έλθει και ο Στρατηγός. Πρέπει να πούμε ότι στην Επιτροπή αυτή δεν ήλθε κανένας. Γι' αυτό και η Επιτροπή υποχρεώθηκε, για να μη λεχθεί ότι για θέματα άμυνας δεν δίνει κανένα ποσό, να δώσει ένα μέρος αυτού του ποσού και το υπόλοιπο να μείνει προς συζήτηση όταν θα δίνονταν στοιχεία. Αυτή είναι η πραγματικότητα αναφορικά με το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως νομίζω ότι πρέπει να τονίσουμε πως δεν δόθηκαν πραγματικά ικανοποιητικά στοιχεία· διαφορετικά η Επιτροπή θα ήταν πρόθυμη να εγκρίνει ολόκληρο το ποσό. Αλλά το γεγονός και μόνο ότι αναγκάστηκε να περικόψει ένα ποσό, όχι διότι θέλει να περικόψει χρήματα για σκοπούς άμυνας, αλλά διότι δεν δόθηκαν εξηγήσεις, είναι ένδειξη ότι η Επιτροπή δεν είχε τις εξηγήσεις για τα απαιτούμενα κονδύλια που ζητήθηκαν από το αρμόδιο Υπουργείο. Αλλά αυτό το θέμα θα απασχολήσει τη Νέα Βουλή, διότι η θητεία αυτής της Βουλής λήγει την ερχόμενη Πέμπτη.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £6,338,491 διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 38) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφ' όσον δεν υπάρχει ένσταση το νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

«Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 31) του 1985».

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 31) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δυο συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στις 9 και 16 Οκτωβρίου 1985.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £77,000 και η διάθεσή του για την κάλυψη (α) της ολικής δαπάνης λειτουργίας του Σώματος Δασοφυροσβεστών του Τμήματος Δασών και (β) των ολικών δαπανών της Μετερεωλογικής Υπηρεσίας για υπερωρίες μέχρι τέλος του χρόνου.

Όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, οι πρόνοιες που έχουν περιληφθεί στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως για τους πιο πάνω σκοπούς δεν αναμένεται να επαρκέσουν για την κάλυψη των προβλεπόμενων αναγκών των υπηρεσιών αυτών λόγω των γενικών και τιμαριθμικών αυξήσεων που παραχωρήθηκαν στα ημερομίσθια των δασοφυροσβεστών, στην περίπτωση του Τμήματος Δασών, και λόγω των αυξημένων αναγκών της Μετερεωλογικής Υπηρεσίας λόγω της μετερεωλογικής μονάδας που λειτουργήσε στο αεροδρόμιο της Πάφου. Συναφώς η Επιτροπή ζήτησε και πήρε στοιχεία που τεκμηριώνουν τις παρουσιαζόμενες αυξημένες ανάγκες και στις δύο αυτές Υπηρεσίες.

Με βάση τα στοιχεία αυτά η Επιτροπή έχει τη γνώμη ότι η ζητούμενη πίστωση στην περίπτωση του Τμήματος Δασών που προορίζεται ειδικότερα να καλύψει τις δαπάνες για τις απολαβές των δασοφυροσβεστών, τα τέλη ενοικιάσεως και λειτουργίας πέντε μηχανοκινήτων οχημάτων και για την αγορά αρβυλών, δεν δικαιολογείται στο ύψος που ζητείται μια και για τον ίδιο σκοπό της προστασίας των δασών παραχωρούνται με άλλο Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό πρόσθετες πιστώσεις ύψους £10,000.

Ενόψει των πιο πάνω η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετώντας τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 25) του 1985» και μειωθεί κατά £10,000 η ζητούμενη πίστωση κάτω από το Κεφάλαιο «Ανάπτυξη Δασών—Προστασία, Δημιουργία και Συντήρησης».

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £67,000 διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1985. 'Αρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδικεύσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. 'Αρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 25) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

Αμέσως μετά είναι δυο νομοσχέδια. Υπάρχει κοινή Έκθεση και για τα δυο: «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 51) του 1985» και «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 32) του 1985».

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΑΝΩ ΣΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1) «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 51) ΤΟΥ 1985» ΚΑΙ 2) «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 32) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 16 Οκτωβρίου 1985. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών οι οποίοι ανέλυσαν τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των νομοσχεδίων αυτών.

Με τα υπό συζήτηση νομοσχέδια σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £35,721 και από το Λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως συμβολικού ποσού ύψους £10, και η διάθεσή τους για την ένταξη του προσωπικού της Αρχής Αναδασμού στη Δημόσια Υπηρεσία ως Κυβερνητικού Τμήματος κάτω από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με τον περί Ενοποίησης και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικός) Νόμον του 1985 (Αρ. 44 του 1985) ο οποίος ψηφίστηκε στις 16 Μαΐου 1985 και τέθηκε σε ισχύ από την 1η Αυγούστου 1985, οι αρμοδιότητες της πρώην Αρχής Αναδασμού έχουν μεταβιβαστεί στο νέο Τμήμα Αναδασμού, οι δε υπάλληλοί της έχουν υπαχθεί στη Δημόσια Υπηρεσία. Σκοπός ακριβώς και των δύο υπό συζήτηση συμπληρωματικών προϋπολογισμών είναι η εφαρμογή από απόψεως προϋπολογισμού των προνοιών της προμνησθείσας τροποποιητικής νομοθεσίας για τον αναδασμό.

Όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου που συνοδεύει τα υπο συζήτηση νομοσχέδια, για τις δαπάνες του υπό ίδρυση νέου Τμήματος υπάρχουν κάτω από το άρθρο 882 «Αναδασμός» του Κεφαλαίου 04.03Δ «Γεωργία—Αναδασμός» του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, στο οποίο χρεώνονταν όλες οι δαπάνες της πρώην Αρχής Αναδασμού μέχρι την 31η Ιουλίου 1985, ισάξιες εξοικονομήσεις και οι οποίες μαζί με ορισμένες εκκρεμείς υποχρεώσεις ανήλθαν στο ποσό των £308,567 έναντι ολικής εγκριθείσας πρόνοιας ύψους £659,659. Το επιπρόσθετο κατά συνέπεια ποσό που θα απαιτηθεί είναι συμβολικό (£10) επειδή το υπόλοιπο του πιο πάνω κονδυλίου που θα παραμείνει αδαπάνητο και το οποίο ανέρχεται σε £351,092 υπερκαλύπτει τις προτεινόμενες δαπάνες που είναι £315,371. Αναφορικά με τις δαπάνες που απαιτούνται για την ίδρυση των θέσεων

του λογιστικού και εναλλάξιμου προσωπικού του νέου Τμήματος στον Τακτικό Προϋπολογισμό, παρόλο που αυτές καλύπτονται από το πιο πάνω αδαπάνητο ποσό των £351,092, από καθαρά νομοτεχνικής πλευράς υπάρχει ανάγκη έγκρισης των απαιτούμενων πρόσθετων πιστώσεων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και των δύο υπό συζήτηση νομοσχεδίων γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους ώστε να αναφέρονται ως 1) «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 39) του 1985» και 2) ως «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 26) του 1985», αντίστοιχα.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του ενός εκ των δύο νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Υπάρχει ομοφωνία, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του Λογαριασμού Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £10 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδικεύσεις των δαπανηθησομένων ποσών. Πρώτος Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ίδρυσις νέων Θέσεων. Δεύτερος Πίναξ. Άρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 26) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;
Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.
Το άλλο νομοσχέδιο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του Λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £35,721
διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδικεύσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πρώτος Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ίδρυσις νέων θέσεων. Δεύτερος Πίναξ. Άρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 39) του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;
Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

«Έγγραφα που αφορούν την παράταση των υπηρεσιών Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία που έληξαν ή λήγουν μέχρι την 31.10.85 και τη σκοπούμενη πρόσληψη Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και την Εκπαιδευτική Υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985)».

Παρακαλώ όπως διαβαστεί η Έκθεση προς το Σώμα.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΤΑΤΕΘΕΝΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3(1)(α) ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ) ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1985 (ΑΡ. 99 ΤΟΥ 1985).

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα πιο πάνω Έγγραφα σε τρεις συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στις 11, 16 και 18 Οκτωβρίου του 1985.

Με τα πιο πάνω Έγγραφα, τα οποία κατατέθηκαν στη Βουλή στις 10 και 17 Οκτωβρίου 1985 από τον Υπουργό Οικονομικών σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985), σκοπείται η ανανέωση της απασχόλησης αριθμού υπηρετούντων εκτάκτων υπαλλήλων στη Δημόσια και την Εκπαιδευτική Υπηρεσία ή/και η πρόσληψη αριθμού άλλων για την κάλυψη έκτακτων αναγκών των Υπηρεσιών αυτών.

Όπως είναι γνωστό με βάση τις διατάξεις του προαναφερθέντος Νόμου απαγορεύεται η πρόσληψη με οποιοδήποτε τρόπο έκτακτων υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία, εκτός αν ακολουθηθούν οι προδιαγραφόμενες στον ίδιο Νόμο διαδικασίες. Σύμφωνα με τις διαδικασίες αυτές ο Υπουργός Οικονομικών καταθέτει ενώπιον της Βουλής ειδικά έγγραφα στα οποία τεκμηριώνεται, από τη μια, η σκοπούμενη πρόσληψη και, από την άλλη, προδιαγράφονται οι όροι της απασχόλησης και οι απαιτούμενες πιστώσεις για την κάλυψη των απολαβών των προσώπων αυτών. Αν μέσα σ' ένα μήνα η Βουλή δεν απαγορεύσει τις σκοπούμενες προσλήψεις, τότε ο Υπουργός προχωρεί και προσλαμβάνει τα πρόσωπα για τα οποία γίνεται αναφορά στα Έγγραφα που ο ίδιος καταθέτει στη Βουλή και κάτω από τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναφέρονται σ' αυτά.

Στα πλαίσια ακριβώς αυτής της νομοθεσίας έχουν κατατεθεί ενώπιον της Βουλής τα υπό εξέταση έγγραφα σύμφωνα με τα οποία προτείνεται σε ορισμένες περιπτώσεις η ανανέωση της έκτακτης απασχόλησης αριθμού προσώπων που βρίσκονται ήδη στην υπηρεσία και υπηρετούν πάνω σε έκτακτη βάση όπως και η πρόσληψη αριθμού πρόσθετου έκτακτου προσωπικού για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών της υπηρεσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, στην οποία παραπέμφθηκαν για εξέταση τα πιο πάνω Έγγραφα, είχε την ευκαιρία να

διεξέλθει με προσοχή το περιεχόμενο αυτών και με βάση τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιόν της και τις πληροφορίες που της δόθηκαν από τους αρμοδίους έχει καταλήξει στις πιο κάτω διαπιστώσεις και εισηγήσεις:

- (α) Ο μεγαλύτερος αριθμός των περιπτώσεων για τις οποίες γίνεται αναφορά στα υπό εξέταση Έγγραφα σχετίζεται με την ανανέωση της απασχόλησης προσώπων που βρίσκονται για χρόνια τώρα στην Υπηρεσία. Για τα πρόσωπα αυτά γίνεται πρόταση, με άλλο Κυβερνητικό νομοσχέδιο, για την απορρόφησή τους σε μόνιμες θέσεις. Όπως έχει ήδη αναφέρει η Επιτροπή Οικονομικών σε σχετική δήλωσή της που κατατέθηκε σε προηγούμενη συνεδρία του Σώματος η μελέτη του νομοσχεδίου αυτού θα γίνει ευθύς μόλις κατατεθούν τα στοιχεία και οι πληροφορίες που ζητήθηκαν από τα αρμόδια Κυβερνητικά τμήματα. Κατά συνέπεια και μέχρις ότου ολοκληρωθεί η εργασία αυτή προκύπτει η ανάγκη κάλυψης της εργοδότησης των προσώπων αυτών στην ίδια έκτακτη βάση που εργάζονται ως σήμερα.
- (β) Η χρονική διάρκεια απασχόλησης των προσώπων για τα οποία γίνεται αναφορά στα υπό συζήτηση Έγγραφα καλύπτει διάφορες χρονικές περιόδους, ανάλογα με την περίπτωση, με ανώτατο όριο απασχόλησης τον ένα χρόνο. Επειδή η χρονική αυτή διάρκεια απασχόλησης συναρτάται απόλυτα με το ύψος των προσφερομένων στους Προϋπολογισμούς πιστώσεων και θα εξαρτηθεί περαιτέρω από τις προβλέψεις δαπανών που θα γίνουν στους Προϋπολογισμούς για το 1986, η Επιτροπή, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το γεγονός ότι η Βουλή σύντομα θα αυτοδιαλυθεί, έκρινε σκόπιμο να εισηγηθεί όπως για σκοπούς καλύτερου ελέγχου των προσλήψεων αυτών στο μέλλον η χρονική διάρκεια της προτεινόμενης απασχόλησης των προσώπων αυτών περιοριστεί μέχρι της 31ης Μαρτίου 1986 ή νωρίτερα εκεί όπου οι σκοπούμενες προσλήψεις έκτακτων υπαλλήλων αναφέρονται σε προγενέστερη περίοδο. Για το σκοπό αυτό η Επιτροπή ζήτησε από τον Υπουργό Οικονομικών όπως οι σκοπούμενες προσλήψεις περιοριστούν χρονικά ως την πιο πάνω ημερομηνία. Για τη διευθέτηση στάληκε στη Βουλή σχετικό συμπληρωματικό έγγραφο του Υπουργού Οικονομικών το οποίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του σχετικού Νόμου, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των κατατεθέντων ενώπιον της Βουλής εγγράφων και κατά συνέπειαν βασική προϋπόθεση πραγματοποίησης των σκοπούμενων προσλήψεων για τις οποίες ζητείται η συγκατάθεση της Βουλής.
- (γ) Όπως έχει συμφωνηθεί με το Υπουργείο Οικονομικών, για τους ίδιους πιο πάνω λόγους θα ισχύσει η ίδια διάρκεια απασχόλησης για όλα ανεξαιρέτα τα έγγραφα που κατατέθηκαν στη Βουλή ως τα σήμερα και εκείνα που θα κατατεθούν μέχρι την ημερομηνία αυτοδιάλυσης της Βουλής και τούτο για να αποφευχθεί η ανάγκη θέσπισης οποιουδήποτε απαγορευτικού νόμου.
- (δ) Όπως έχει ήδη αναφερθεί, οι σκοπούμενες προσλήψεις καλύπτουν ανάγκες τόσο της Δημόσιας Υπηρεσίας όσο και της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας. Καθόσον αφορά ιδιαίτερα την τελευταία υπηρεσία, η Επιτροπή έχει διαπιστώσει στα πλαίσια της μελέτης του όλου θέματος και με βάση τα συμπληρωματικά στοιχεία που ζήτησε και κατατέθηκαν ενώπιόν της ότι, εκεί που ζητείται η συγκατάθεση της Βουλής για την

πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων για την αντιμετώπιση αναγκών της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, ένας εξαιρετικά μεγάλος αριθμός δασκάλων, καθηγητών και λειτουργών της τεχνικής εκπαίδευσης βρίσκεται με απόσπαση σε πλείστες όσες Κυβερνητικές υπηρεσίες για εργασίες που δεν σχετίζονται αυστηρά με τα εκπαιδευτικά τους καθήκοντα. Για την Επιτροπή αποτελεί σχήμα οξύμωρο μια υπηρεσία να χρειάζεται επειγόντως προσωπικό για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών της και η ίδια υπηρεσία να διαθέτει σ' άλλες υπηρεσίες δικούς της λειτουργούς για εκτέλεση καθηκόντων που δεν σχετίζονται με την εκπαιδευτική υπηρεσία. Όταν η Επιτροπή ζήτησε την άμεση επιστροφή στην υπηρεσία τους των επί αποσπάσει εκπαιδευτικών λειτουργών, προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι μια τέτοια άμεση ενέργεια θα δημιουργούσε σοβαρά προβλήματα τόσο για τις υπηρεσίες που απασχολούν τώρα τους λειτουργούς αυτούς όσο και για την εκπαιδευτική υπηρεσία μια και ο άμεσος τερματισμός της απόσπασής τους θα προκαλέσει νέες μετακινήσεις και μεταθέσεις στα σχολεία και μάλιστα μετά την έναρξη του σχολικού έτους.

Για όλους αυτούς τους λόγους και χωρίς η πιο κάτω εισήγηση της Επιτροπής να θεωρηθεί ότι διαφοροποιεί τη θέση της στο θέμα αρχής που εγείρεται για τους επί αποσπάσει εκπαιδευτικούς λειτουργούς —οι οποίοι αδικαιολόγητα, κατά τη γνώμη της Επιτροπής, βρίσκονται για σειρά ετών μακριά από την υπηρεσία τους και εργάζονται σε τομείς που δεν έχουν καμιά σχέση με την εκπαιδευτική υπηρεσία— η Επιτροπή συστήνει, ως ενδιάμεσο προσωρινό μέτρο, την έγκριση των σκοπούμενων προσλήψεων στην εκπαιδευτική υπηρεσία για διάρκεια απασχόλησης σύμφωνα με την παράγραφο (α) πιο πάνω. Η θετική αυτή σύσταση γίνεται υπό τον όρο ότι στο χρονικό διάστημα που προσφέρεται μέχρι της 31ης Μαρτίου 1986, το Υπουργείο Παιδείας θα μελετήσει κάθε περίπτωση εκπαιδευτικού λειτουργού που είναι αποσπασμένος σε άλλη μη εκπαιδευτική υπηρεσία και ότι θα πάρει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ανάκληση της απόσπασής τους με έναρξη εφαρμογής από την 1η Απριλίου 1986 ή, εκεί όπου αυτό είναι εκ των πραγμάτων αδύνατο, από την έναρξη του νέου σχολικού έτους. Η Επιτροπή αισθάνεται την ανάγκη να παρατηρήσει ότι στην πραγματικότητα βρέθηκε μπροστά σε μια από κάθε άποψη ανεπιθύμητη κατάσταση η οποία συνετέλεσε και συντελεί σε υπέρμετρη αύξηση των κρατικών δαπανών και σε αλόγιστη χρήση του προσωπικού σε βάρος της αποδοτικότητας και συνοχής της ίδιας της υπηρεσίας ως συνόλου.

Κατά τη διάρκεια της μελέτης των υπό συζήτηση εγγράφων ηγέρθηκε το θέμα της απασχόλησης πάνω σε έκτακτη βάση προσώπων που κατά κύριο λόγο ασκούν χειρωνακτική εργασία και ζητήθηκαν εκ μέρους του Υπουργείου Οικονομικών οι απόψεις της Βουλής κατά πόσο πρόθεση του Σώματος είναι ν' ασκηθεί έλεγχος και στις περιπτώσεις αυτής της μορφής των σκοπούμενων προσλήψεων. Εξετάζοντας το θέμα αυτό σε συνάρτηση με το σκεπτικό το οποίο οδήγησε τη Βουλή να επιβάλει νομοθετικό έλεγχο στις προσλήψεις εκτάκτων, η Επιτροπή έχει τη γνώμη ότι η θεσπισθείσα νομοθεσία για τις σκοπούμενες προσλήψεις έκτακτων υπαλλήλων δεν στοχεύει στο να ελέγξει και την απασχόληση των Κυβερνητικών εργατών γιατί η κατηγορία αυτή των εργαζομένων αποτελεί από τη φύση της ξεχωριστό ζήτημα. Η Επιτροπή εντούτοις δεν αποκρύπτει το γεγονός ότι διαπιστώθηκαν προβλήματα και γι' αυτή την κατηγορία των εργοδοτούμενων της

Κυβέρνησης και ότι ένα τέτοιο ζήτημα θα ήταν φρόνιμο αν εξεταζόταν διεξοδικά με την ευκαιρία της συζήτησης του κρατικού προϋπολογισμού για το 1986. Όπως πιστεύεται, στα πλαίσια της εξέτασης και συζήτησης των Προϋπολογισμών για το 1986 θα ήταν δυνατή η εισαγωγή σειράς μέτρων που να ρυθμίζουν κατά τρόπο ικανοποιητικό και αποτελεσματικό την πρόσληψη εργατικού προσωπικού στα πλαίσια της εκτέλεσης των προβλεπόμενων μεγάλων αναπτυξιακών έργων.

Στη διάρκεια της ίδιας μελέτης διαπιστώθηκε επίσης ότι σε ορισμένες περιπτώσεις στην πράξη προκύπτει θέμα άμεσης απασχόλησης προσώπων για την κάλυψη έκτακτων αναγκών που δεν μπορούν να ικανοποιηθούν με τις δυνατότητες που έχει η ίδια η επηρεαζόμενη υπηρεσία. Τέτοιες περιπτώσεις είναι η άμεση προσωρινή αντικατάσταση εκπαιδευτικών λειτουργών που απουσιάζουν για λόγους ασθένειας, κλπ., και για τις οποίες δεν προσφέρεται εκ των πραγμάτων ο χρόνος για την εξασφάλιση της συγκατάθεσης της Βουλής. Για τη ρύθμιση των δυο αυτών θεμάτων η Επιτροπή έχει τη γνώμη ότι θα μπορούσαν από τώρα να γίνουν οι δέουσες τροπολογίες στην υφιστάμενη νομοθεσία. Για το σκοπό αυτό η Επιτροπή ετοίμασε, σε συνεννόηση με τους εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών, την επισυναπτόμενη πρόταση νόμου για την οποία γίνεται η εισήγηση προς τη Βουλή όπως την ψηφίσει σε νόμο και σε αντικατάσταση σχετικού νομοσχεδίου που κατατέθηκε στο Σώμα κατά την τελευταία συνεδρία του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Αντιλαμβάνομαι, κύριε Πρόεδρε, ότι η Επιτροπή Οικονομικών θα ξανασυνέλθει την Τρίτη για να διερευνήσει στοιχεία ούτως ώστε αν είναι δυνατόν αυτή η Βουλή, αν και εφόσον γίνει κατορθωτό, να πραγματοποιήσει την υπόσχεσή της στους έκτακτους υπαλλήλους να τους μονιμοποιήσει πριν λήξουν οι εργασίες αυτής της Βουλής. Είναι σαφές ότι δεν είναι ευθύνη της Βουλής η καθυστέρηση αλλά ευθύνη άλλων, οι οποίοι δεν έχουν δώσει τα απαιτούμενα στοιχεία. Εντούτοις, πιστεύω ότι αυτή η Βουλή θα πρέπει να εξαντλήσει όλα τα περιθώρια ούτως ώστε την απόφαση για τη μονιμοποίηση των εκτάκτων να την πραγματοποιήσει πριν από τη λήξη των εργασιών της παρούσας Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι την προσεχή Τρίτη καλείται συνεδρίαση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για να εξεταστεί ακριβώς αυτό το θέμα.

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

Το πρώτο θέμα στο οποίο θάθελα να σταθώ είναι αναφορικά με κάτι που θίγεται στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο. Και αυτό είναι οι εν αποσπάσει καθηγητές και δάσκαλοι. Στην Έκθεση η Επιτροπή μιλά για μεγάλο αριθμό και από τα στοιχεία που έχει στα χέρια της ο αριθμός αυτός ανέρχεται σε 250. Ο αριθμός μπορεί να εκπλήττει πολλούς από τους συναδέλφους. Και ασφαλώς κανένας δεν θα γνώριζε ότι ένας τόσο μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών έχουν αποσπαστεί σε εργασίες άλλες από εκείνες που αφορά τον κλάδο τους, την επιστήμη τους. Αυτό το πράγμα έχει πολύ σοβαρές επιπτώσεις στην παιδεία μας.

Η Εκτελεστική Εξουσία ήλθε εδώ με νομοσχέδιο που κατέθεσε την περασμένη Πέμπτη για δημιουργία πρόσθετων θέσεων και για μονιμοποίηση Εκπαιδευτικών Λειτουργών επί συμβάσει. Όταν 250 καθηγητές και δάσκαλοι είναι αποσπασμένοι σε άλλες υπηρεσίες, και όταν από τους 250 οι 200 απ' αυτούς είναι καθηγητές και μιλούμε για ελλείψεις στα σχολεία μας, μιλούμε για έλλειψη αντικαταστατών σε περίπτωση ασθένειας, είναι μια καθόλα απαράδεκτη κατάσταση την οποία τώρα που ζήτησε να ελέγξει αυτά τα στοιχεία έχει γνωρίσει η Βουλή. Δηλαδή με άλλα λόγια ούτε λίγο ούτε πολύ το ποσό που γίνεται λόγος ότι ξοδεύει η πολιτεία μας για την παιδεία είναι παραπλανητικό. Γιατί πληρώνονται απ' αυτό το κονδύλι και άνθρωποι οι οποίοι δεν έχουν καμιά σχέση με την παιδεία. Δεν απασχολούνται στην παιδεία. Και όλα αυτά όταν γίνεται λόγος ότι το Κράτος δαπανά τόσα ποσά για την εκπαίδευση.

Πολύ ορθά η Επιτροπή Οικονομικών τονίζει στην Έκθεσή της ότι η απαράδεκτη αυτή κατάσταση πρέπει να τερματιστεί μέχρι την 31η Μαρτίου. Και είναι η υποθήκη που αφήνει στη νέα Βουλή ότι θα πρέπει να μεριμνήσει γι' αυτή την καθόλα απαράδεκτη κατάσταση. Αυτό, κύριε Πρόεδρε, ήταν το ένα σημείο το οποίο ήθελα να θίξω, και για να είμαστε εντάξει, δεν ευθύνονται οι 250 εκπαιδευτικοί για το ότι έχουν αποσπαστεί αλλού. Είναι η Εκτελεστική Εξουσία που φέρει ακέραιη την ευθύνη. Και αυτό το θέμα θα πρέπει να ξεκαθαριστεί. Αυτό είναι το ένα που ήθελα να θίξω, κύριε Πρόεδρε.

Το δεύτερο αφορά το θέμα της μονιμοποίησης των έκτακτων Κυβερνητικών Υπαλλήλων οι οποίοι υπηρετούσαν μέχρι την 31.12.84 και των επί συμβάσει καθηγητών οι οποίοι υπηρετούσαν στην Εκπαιδευτική Υπηρεσία. Γι' αυτό το θέμα έχει γίνει μεγάλη δημαγωγία και μεγάλη παραπλάνηση των ενδιαφερομένων. Η Επιτροπή Οικονομικών αναγκάστηκε την περασμένη Πέμπτη να κάμει από του Βήματος αυτού της Βουλής σχετική δήλωση. Όμως, λυπούμαι να παρατηρήσω ότι είτε η δήλωση αυτή δεν διαβάστηκε από τους ενδιαφερομένους είτε η δημαγωγία και η παραπλάνηση συνεχίζεται. Τόσο εγώ σαν Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών όσο και οι εκπρόσωποι των Κομμάτων και οι Βουλευτές έχουν πάρει τηλεγραφήματα από πλείστες ομάδες εκτάκτων διαφόρων Τμημάτων της Δημόσιας και της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας με τα οποία ζητείται όπως η Βουλή μη καθυστερήσει τη μονιμοποίηση. Έχει λεχθεί εδώ ότι η Επιτροπή Οικονομικών και η Επιτροπή Παιδείας θα συνέλθουν την προσεχή Τρίτη για να μελετήσουν το θέμα της μονιμοποίησης των εκτάκτων. Όμως θα μπορούσε κανένας να πει, και πιθανόν έτσι να λεχθεί στους Κυβερνητικούς υπαλλήλους από μέρους των Τμηματάρχων τους, από την Κυβέρνηση ή από την επαγγελματική τους Οργάνωση, ότι είναι η πίεσή τους που ανάγκασε τις Επιτροπές να ασχοληθούν μ' αυτό το θέμα. Τη σημερινή εκδήλωσή τους έξω από τη Βουλή πολύ συμπαθώ και καλά έκαμαν να την κάμουν. Θα έπρεπε όμως αυτές οι εκδηλώσεις τους, αν ήξεραν τα γεγονότα, να στρέφονταν προς την Κυβέρνηση, όχι προς τη Βουλή. Έτσι είμαι υποχρεωμένος, κύριε Πρόεδρε, και από του Βήματος της Βουλής να κατατοπίσω σωστά τους εκτάκτους.

Όσον αφορά τους εκτάκτους της Δημόσιας Υπηρεσίας η σχετική νομοθεσία κατετέθη σ' αυτό το Σώμα στις 12 Ιουλίου. Δυο μέρες πριν από τις θερινές διακοπές της Βουλής. Δεν ξέρω αν είναι τυχαία η ημερομηνία της κατάθεσής της. Όμως, το γεγονός είναι ότι κατατέθηκε σε περίοδο που η Βουλή ήταν κλειστή. Αυτό είναι το ένα που πρέπει να έχουν υπόψη τους οι έκτακτοι υπάλληλοι.

Το δεύτερο που πρέπει να έχουν υπόψη τους είναι ότι προτού συνέλθει η

Βουλή στην πρώτη της συνεδρία το Σεπτέμβριο μετά τις θερινές διακοπές, συνήλθε η Επιτροπή Οικονομικών για να εξετάσει το θέμα των έκτακτων κυβερνητικών υπαλλήλων. Όρισε συνεδρία και κάλεσε τόσο την κυβερνητική πλευρά όσο και την Οργάνωσή τους, την ΠΑΣΥΔΥ, να πάρουν μέρος στη συνεδρίαση αυτή και να εξηγήσουν στην Επιτροπή τους λόγους για τους οποίους ζητείται η μονιμοποίηση των εκτάκτων όπως επίσης και άλλα συναφή θέματα.

Γι' αυτό εστάλη επιστολή στην Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής από μέρος του Υπουργού Οικονομικών και από μέρος της ΠΑΣΥΔΥ με την οποία εξητείτο όπως η Επιτροπή Οικονομικών και η Βουλή αναβάλουν τη συζήτηση αυτού του θέματος μέχρι τα μέσα Οκτωβρίου γιατί η Κυβέρνηση και η ΠΑ.ΣΥ.ΔΥ. δεν ήταν έτοιμες να έλθουν στην Επιτροπή Οικονομικών για τη συζήτηση αυτού του θέματος.

Κατά συνέπεια εξητείτο να αρχίσει η συζήτηση του θέματος στην Επιτροπή Οικονομικών —όχι στην ολομέλεια της Βουλής— στις 15 Οκτωβρίου. Παρόλ' αυτά η Επιτροπή, για να είναι έτοιμη, τότε που εξητείτο η παράταση ζητούσε και τα εξής στοιχεία: Ονομαστικό κατάλογο όλων των εκτάκτων που επρόκειτο να μονιμοποιηθούν. Επίσης ονομαστικό κατάλογο των εκτάκτων που προσλήφθηκαν μετά την 1.1.85. Τα στοιχεία αυτά δεν είχαν έλθει στα χέρια των αρμόδιων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών μέχρι την περασμένη βδομάδα. Ήλθαν τώρα και ακόμα είναι και ελλιπή.

Εν τω μεταξύ την περασμένη Πέμπτη κατατέθηκε στο Σώμα νομοσχέδιο —και υπογραμμίζω τις λέξεις την περασμένη Πέμπτη— για τη μονιμοποίηση όλων των επί συμβάσει εκπαιδευτικών. Και ενώ έτσι έχουν τα γεγονότα μεταδίδεται στους εκπαιδευτικούς από την Κυβέρνηση, το Υπουργείο και τις Εκπαιδευτικές Οργανώσεις, ότι την ευθύνη διότι δεν ψηφίστηκε σήμερα το σχετικό νομοσχέδιο την φέρει η Βουλή και οι Επιτροπές της, και στους εκτάκτους λέγεται ότι την ευθύνη που καθυστερεί το νομοσχέδιο για τη μονιμοποίησή τους από τον Ιούλιο ως τώρα τη φέρει η Βουλή και όχι η Κυβέρνηση και η αντίστοιχη Συνδικαλιστική Οργάνωση.

Αυτό, κύριε συνάδελφοι, το λιγότερο που μπορεί να το χαρακτηρίσει κανείς είναι κακή ενημέρωση, λανθασμένη ενημέρωση των ενδιαφερομένων. Στην πραγματικότητα είναι εξαπάτησή τους. Γι' αυτό, εκείνο που ήθελα, κύριε Πρόεδρε, και για το οποίο ζήτησα να βγω στο Βήμα είναι να πληροφορηθούν οι έκτακτοι Δημόσιοι υπάλληλοι και οι επί συμβάσει Εκπαιδευτικοί ότι την ευθύνη για το ότι δεν ψηφίζεται σήμερα η μονιμοποίησή τους δεν την φέρει σε καμιά περίπτωση η Βουλή. Τη φέρει η Εκτελεστική Εξουσία η οποία καθυστέρησε να καταθέσει τα σχετικά νομοσχέδια και καθυστέρησε να δώσει τα στοιχεία στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές. Και ενώ έτσι έχουν τα πράγματα, φροντίζουν να κατηγορούν τη Βουλή ή τους Προέδρους των Επιτροπών, τον Ντίνο Κωνσταντίνου και δεν ξέρω και ποιους άλλους, ότι είναι αυτοί που φέρουν την ευθύνη διότι δεν έχει αποφασιστεί η μονιμοποίησή τους.

Η Επιτροπή, κύριε Πρόεδρε, όπως γνωρίζετε, έχει καλέσει για την προσεχή Τρίτη συνεδρίασή της για να μελετήσει το θέμα των εκτάκτων, τόσο της Δημόσιας Υπηρεσίας όσο και της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, και την προσεχή Πέμπτη θα ανακοινώσει στη συνεδρία της Βουλής την εισήγησή της προς το Σώμα. Έτσι έχουν τα πράγματα προς αποκατάσταση της αλήθειας και να μην κατηγορούνται άνθρωποι οι οποίοι δεν φέρουν ευθύνη γι' αυτή την κατάσταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός και μετά ο κ. Ζαχαριάδης.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Από πλευράς Δημοκρατικού Κόμματος θέλουμε να δούμε το θέμα από τη θετική πλευρά και να κάνουμε την ακόλουθη δήλωση:

Την προσεχή Τρίτη που θα συνεδριάσει η Επιτροπή Οικονομικών θα δούμε με κάθε συμπάθεια τόσο το θέμα των έκτακτων Δημοσίων υπαλλήλων όσο και των Εκπαιδευτικών, νοούμενου ότι θα έχουν δοθεί όλα τα στοιχεία τα οποία ζητήθηκαν από την Επιτροπή Οικονομικών. Επομένως η δική μας θέση είναι θετική χωρίς να ζητούμε ευθύνες από καμιά πλευρά. Αν υπήρξε βέβαια οποιαδήποτε προσπάθεια να επιρριφθούν ευθύνες σε Επιτροπή της Βουλής ή σε άτομα σ' αυτό το Σώμα, αυτό είναι άδικο διότι, πράγματι, δεν υπήρχαν όλα τα στοιχεία για να επιληφθούμε του θέματος και πρέπει να το παραδεχθούμε.

Όμως, ταυτόχρονα, πρέπει να λεχθεί ότι όταν το Υπουργείο Οικονομικών και η ΠΑ.ΣΥ.ΔΥ. ζήτησαν να δοθεί παράταση μέχρι τις 15 Οκτωβρίου για να δοθούν τα στοιχεία, δεν γνώριζαν βέβαια ότι επρόκειτο να γίνουν πρόωρες Βουλευτικές εκλογές. Δεν γνώριζαν ότι οι Βουλευτικές εκλογές θα γίνονταν αρχάς Δεκεμβρίου και όχι μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 1986, όπως κανονικά αναμενόταν.

Γι' αυτό το λόγο, για να είμαστε και πάλι δίκαιοι, δεν προγραμματίζαν να δώσουν τα στοιχεία παραμονές των εκλογών, όπως μπορεί ένας να εξάξει λανθασμένα το συμπέρασμα, και δεν νομίζω ότι αυτή ήταν η πρόθεση του κ. Κωνσταντίνου όταν ανέφερε αυτό το σημείο· δεν μας έδωσαν την ημερομηνία 15 Οκτωβρίου για να συνάδει με την ημερομηνία των πρόωρων βουλευτικών εκλογών, διότι όταν ανέφεραν αυτή την ημερομηνία δεν είχαμε αποφασίσει για πρόωρες Βουλευτικές εκλογές. Όμως, εμείς σαν Δημοκρατικό Κόμμα, θέτουμε το θέμα με θετικό τρόπο. Θα αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα την προσεχή Τρίτη με κάθε συμπάθεια νοούμενου ότι θα δοθούν όλα τα στοιχεία. Και καλούμε όλα τα αρμόδια Κυβερνητικά Τμήματα να δώσουν όλα τα στοιχεία ώστε να μπορέσουμε ν' αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα των εκτάκτων στην ολότητά του και όχι κομματιασμένα. Και θα αρνηθούμε να το αντιμετωπίσουμε κομματιασμένα διότι δεν πρόκειται να γίνει καμιά άνιση μεταχείριση ώστε άλλοι να ωφεληθούν και άλλοι να αδικηθούν. Θα το δούμε το θέμα, επαναλαμβάνω, στην ολότητά του. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ζαχαριάδης.

Α. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου δυο λόγια απλώς.

Σαν μέλος της Επιτροπής Οικονομικών θα ήθελα να επιβεβαιώσω όσα είπε ο Πρόεδρος της Επιτροπής κ. Κωνσταντίνου. Την ευθύνη για οποιαδήποτε καθυστέρηση δεν μπορεί να την επωμίζεται η Επιτροπή αυτή και μπορώ να προσθέσω ότι την ερχόμενη Τρίτη και εμείς θα δούμε το θέμα των εκτάκτων με κάθε συμπάθεια, νοούμενου ότι θα υπάρξουν τα στοιχεία τα οποία ζητήσαμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δίγκλης.

Π. ΔΙΓΚΛΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, η κατάσταση όσον αφορά τους έκτακτους δημόσιους υπαλλήλους και εκπαιδευτικούς, έχει όπως την περιέγραψε ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών συνάδελφος Κωνσταντίνου. Από όσα έχει πει ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών πιστεύω ότι συμπεραίνεται απερίφραστα ότι εάν η Βουλή αυτή τη στιγμή δεν είναι σε θέση να ψηφίσει Νόμο για μονιμοποίηση των Δημόσιων υπαλλήλων και των Εκπαιδευτικών, η ευθύνη βαρύνει εξολοκλήρου την Κυβέρνηση και κανένα άλλο.

Πιστεύω ότι αυτό το συμπέρασμα είναι σαφέστατο. Πρώτα γιατί η ίδια η Κυβέρνηση ζήτησε από την επιτροπή Οικονομικών να μην προχωρήσει στην εξέταση του Νομοσχεδίου σχετικά με τη μονιμοποίηση των δημόσιων υπαλλήλων και ύστερα γιατί όσον αφορά τους εκπαιδευτικούς —και θέλω να επισύρω σ' αυτό την προσοχή του Σώματος— το Νομοσχέδιο για μονιμοποίηση των εκπαιδευτικών λειτουργών κατετέθη στη Βουλή μόνο την περασμένη Πέμπτη, δηλαδή πριν μια βδομάδα, και διερωτούμαι κατά πόσο υπάρχει οποιαδήποτε υπεύθυνη Βουλή, υπεύθυνο Σώμα, που ήταν δυνατό σε μια βδομάδα να μελετήσει και υπεύθυνα να καταθέσει εισήγηση ενώπιον του Σώματος για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Όμως, κ. Πρόεδρε, τα πράγματα δεν μένουν μέχρι εδώ. Είπα ότι κατέθεσε η Κυβέρνηση Νομοσχέδιο για μονιμοποίηση των Εκπαιδευτικών πριν μια βδομάδα και νομίζω ότι ο κ. Γαλανός δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι πριν μια βδομάδα, στις 17 δηλαδή του Οκτώβρη, δεν γνώριζε η Κυβέρνηση και το Υπουργείο Παιδείας που κατέθεσε το Νομοσχέδιο, ότι η Βουλή ήταν υπό διάλυση. Νομίζω ότι και οι κότες γνώριζαν την περασμένη Πέμπτη ότι αυτή η Βουλή είναι υπό διάλυση. Και παρόλα ταύτα προχώρησε η Κυβέρνηση να καταθέσει αυτό το Νομοσχέδιο, όχι για τίποτε άλλο αλλά —όσον βαριά και αν είναι η έκφραση θα την πω— καθαρά για δημοκοπικούς σκοπούς, για να πει στους Εκπαιδευτικούς Λειτουργούς ότι εκείνη κατέθεσε Νομοσχέδιο και είναι η Βουλή η οποία δεν το ψήφισε. Συνεπώς δεν μπορεί να ισχυρίζεται οποιοσδήποτε ότι η Κυβέρνηση ενήργησε εντελώς ανυστερόβουλα τουλάχιστο στην περίπτωση των εκπαιδευτικών.

Πέραν τούτου, κ. Πρόεδρε, έχει κατατεθεί ένα Νομοσχέδιο, όπως είπα, από το Υπουργείο Παιδείας. Τι προέκυψε από τη μελέτη και τη διερεύνηση αυτού του Νομοσχεδίου στην Επιτροπή Παιδείας; Εδώ παρευρίσκονται και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας και άλλα μέλη της Επιτροπής Παιδείας από τα διάφορα κόμματα. Και τι δήλωσαν οι νομικοί σύμβουλοι της Κυβέρνησης, ο εκπρόσωπος της Γενικής Εισαγγελίας και ο νομικός εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας; Τι δήλωσαν; Δήλωσαν καθαρά και απερίφραστα ότι αν η Βουλή προχωρήσει και ψηφίσει το υπό συζήτηση Νομοσχέδιο, ο Νόμος θα κηρυχθεί άκυρος και αντισυνταγματικός εάν γίνει προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο. Και διερωτούμαι, αγαπητοί συνάδελφοι, υπάρχει καμιά υπεύθυνη πλευρά που μπορεί να εισηγηθεί σ' αυτό το Σώμα την ψήφιση Νόμου που σύμφωνα με τις γνωματεύσεις των ίδιων των νομικών συμβούλων της Κυβέρνησης εκ προοιμίου θεωρείται ότι θα κηρυχθεί άκυρος και αντισυνταγματικός; Παρόλα ταύτα η Κυβέρνηση κατέθεσε αυτό το Νομοσχέδιο για να επιρρίψει την ευθύνη στη Βουλή και στα διάφορα κόμματα ή σε ορισμένα κόμματα που αντιπροσωπεύονται σ' αυτή τη Βουλή για το ότι η Βουλή δεν προχώρησε να ψηφίσει αυτό το Νόμο.

Υπάρχουν και μερικά άλλα στοιχεία. Από ό,τι κατάθεσαν οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας στην Επιτροπή Παιδείας, εάν οι διάφοροι ενδιαφερόμενοι

εκπαιδευτικοί προσβάλουν το Νόμο που θα ψήφιζε η Βουλή, προωθώντας το Κυβερνητικό Νομοσχέδιο, τότε για περισσότερους από τους μισούς επί συμβάσει εκπαιδευτικούς, εάν εγίνετο, επαναλαμβάνω, προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο, θα θεωρείτο άκυρος ο διορισμός τους. Επαναλαμβάνω, ο διορισμός θα θεωρείτο άκυρος για περισσότερους από τους μισούς εκπαιδευτικούς λειτουργούς. Και ερωτώ το Σώμα. Είναι δυνατό να ψηφίσει η Βουλή ένα νόμο όταν γνωρίζει εκ των προτέρων ότι για περισσότερους από τους μισούς εκείνων τους οποίους προτίθεται να καλύψει αυτός ο νόμος, εάν προσβληθούν οι διορισμοί τους, θα θεωρηθούν άκυροι;

Είναι αυτά τα δεδομένα που έχει ενώπιόν της η Επιτροπή Παιδείας και το Σώμα γενικότερα όταν αυτή τη στιγμή δηλώνει αδυναμία να προχωρήσει στην ψήφιση του σχετικού νομοσχεδίου.

Έχει δηλωθεί ότι οι Επιτροπές Οικονομικών και Παιδείας θα συνέλθουν την Τρίτη σε κοινή συνεδρία για να επιληφθούν αυτού του θέματος. Θέλω να κάμω ένα πράγμα εντελώς καθαρό. Και η δική μας Κοινοβουλευτική Ομάδα τρέφει κάθε συμπάθεια τόσο προς τους έκτακτους δημόσιους υπαλλήλους όσο και προς τους επί συμβάσει εκπαιδευτικούς και είναι η σταθερή μας επιθυμία να καλυφθούν και οι δύο Ομάδες των ενδιαφερομένων από σχετική νομοθεσία. Να μονιμοποιηθούν δηλαδή και οι δύο ομάδες των ενδιαφερομένων. Αλλά πιστεύω ότι θα ήταν ανευθυνότητα από μέρους του Σώματος να προχωρήσει στην ψήφιση νομοθετημάτων, όταν η Κυβέρνηση και η Συνδικαλιστική Οργάνωση των ενδιαφερομένων λέγουν «μην προχωρήσετε» ή όταν παραλείπει η Κυβέρνηση να δώσει τα ζητούμενα στοιχεία στο Σώμα ή όταν το Νομοσχέδιο που είναι ενώπιον του Σώματος εκ προοιμίου θεωρείται ότι είναι προσβλητέον και θα κηρυχθεί αντισυνταγματικό.

Επαναλαμβάνω, τρέφουμε κάθε συμπάθεια και αποτελεί σταθερή θέση μας ότι θα πρέπει και οι προσωρινοί έκτακτοι δημόσιοι υπάλληλοι αλλά και οι επί συμβάσει εκπαιδευτικοί να μονιμοποιηθούν αλλά αφού προηγούμενα γίνουν οι αναγκαίες έρευνες και διεργασίες ούτως ώστε η τακτοποίηση του Σώματος να είναι άτρωτη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Από τη θέση μου, κ. Πρόεδρε.

Ορισμένα πράγματα που ανέφερε ο κ. Δίγκλης γρονθοκοπούνται με προηγούμενες θέσεις της Αριστεράς. Η προηγούμενη θέση του ΑΚΕΛ όσον αφορά το τι είναι προσβλητέο ή όχι συνταγματικά, ήταν ότι την τελευταία λέξη επ' αυτού έχει το Ανώτατο Δικαστήριο και δεν είναι δύσκολο ένας εκ των προτέρων να λαμβάνει υπόψη νομικές συμβουλές του α' ή του β'. Επομένως επ' αυτού δεν νομίζω ότι μπορεί ο κ. Δίγκλης να κατηγορήσει την Κυβέρνηση για δημαγωγία. Αν όμως πράγματι ομιλεί και χρησιμοποιεί τέτοιο βαρύ χαρακτηρισμό, ότι δηλαδή πρόκειται περί δημαγωγίας, ας φανεί υπεύθυνος την Τρίτη και ας απορρίψει αυτό το οποίο θα εισηγηθούμε για να προστατεύσουμε την τάξη αυτή των εκτάκτων. Θα δούμε την Πέμπτη που θα έλθουμε εδώ να ψηφίσουμε τι είναι δημαγωγία και τι δεν είναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φάντης. Ο κ. Αναστασιάδης αμέσως μετά.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όταν άκουσα την πρωτολογία του κ. Γαλανού, προτού μιλήσει τώρα από τη θέση του ήμουν έτοιμος να ζητήσω το λόγο και να ανέβω στο βήμα για να εκφράσω την ικανοποίησή μου για τη δήλωση την οποία έκαμε στην πρωτολογία του ότι όχι απλώς συμμερίζεται αλλά και προσυπογράφει τις εξηγήσεις που έδωσε ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών για το ποιοι ευθύνονται για τις καθυστερήσεις για τη συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου στη Βουλή.

Θα έλεγα ότι αυτό που είπε στην πρωτολογία του ο κ. Γαλανός αποτελεί μια έμμεση ή σχεδόν άμεση, θα έλεγα, παραδοχή ότι δεν ευθύνεται η Επιτροπή Οικονομικών, όπως μερικοί την κατηγορούν, ή ότι δεν ευθύνεται κανένα κόμμα ή η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ —διότι τα πυρά που εκτοξεύονται στρέφονται προς την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ— για τη δήθεν παρεμπόδιση της μονιμοποίησης των έκτακτων υπαλλήλων της Δημόσιας Υπηρεσίας ή της τακτοποίησης των επί συμβάσει Εκπαιδευτικών.

Όμως, κ. Πρόεδρε, στις αγορεύσεις τους οι Βουλευτές που έχουν μιλήσει έχουν δώσει ορισμένα κυριολεκτικά συγκλονιστικά στοιχεία γύρω απ' αυτό το θέμα. Εκτός των εξηγήσεων που έδωσε ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών, που πειστικά πρέπει να πω ότι τεκμηριώνουν ότι η Επιτροπή και η Βουλή δεν ευθύνονται καθόλου για οποιαδήποτε καθυστέρηση και ότι η όλη ευθύνη βαρύνει την Κυβέρνηση, είναι συγκλονιστικό το στοιχείο που για πρώτη φορά έρχεται στην επιφάνεια, ότι 250 εκπαιδευτικοί είναι αποσπασμένοι σε καθήκοντα και σε θέσεις που δεν έχουν καμιά σχέση, ή, όπως το είπε ο Πρόεδρος της Επιτροπής, σχεδόν καμιά σχέση με τα προσόντα τους, με τις ικανότητές τους, με την ειδικότητά τους, και ταυτόχρονα παραπονούμαστε ότι υπάρχουν κενά στην Εκπαιδευτική Υπηρεσία ενώ έχουμε αποσπασμένους 250 εκπαιδευτικούς.

Όμως, κ. Πρόεδρε, πρέπει να πω ότι το πιο συγκλονιστικό στοιχείο που ελέγχθη εδώ στη Βουλή είναι αυτό που αποκάλυψε ο συνάδελφος κ. Δίγκλης ο οποίος είπε ότι υπεύθυνα νομικοί σύμβουλοι της Κυβέρνησης και νομικοί από το Τμήμα της Γενικής Εισαγγελέα της Δημοκρατίας καθώς και ο νομικός σύμβουλος του Υπουργείου Παιδείας έχουν δηλώσει στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή εκ προοιμίου ότι αν το νομοσχέδιο που εισήξε άρον άρον η Κυβέρνηση, και το επαναλαμβάνω, που εισήξε για συζήτηση στη Βουλή άρον άρον πριν μια βδομάδα, ψηφιστεί σε νόμο, αυτός ο νόμος θα είναι αντισυνταγματικός.

Και διερωτούμαι, κ. Πρόεδρε. Αυτοί οι σύμβουλοι που βεβαίωσαν την Επιτροπή Παιδείας ότι αυτό το νομοσχέδιο που έστειλε η Κυβέρνηση είναι αντισυνταγματικό δεν ενημέρωσαν και την Εκτελεστική Εξουσία προτού το καταθέσει και να τους πουν «κύριοι, τι προχωράτε να κάμετε, θα καταθέσετε ένα νομοσχέδιο που εκ προοιμίου είναι αντισυνταγματικό»; Αν δεν την ενημέρωσαν, δεν εξετέλεσε όπως πρέπει το καθήκον του το Γραφείο της Γενικής Εισαγγελέα σαν νομικού συμβούλου της Εκτελεστικής Εξουσίας. Αν την ενημέρωσαν και η Εκτελεστική Εξουσία προχώρησε να καταθέσει αυτό το νομοσχέδιο, αυτή την ενέργεια της Εκτελεστικής Εξουσίας υπάρχει μόνο μια λέξη που μπορεί να την χαρακτηρίσει κανείς: «Απάτη». Διότι τι σημαίνει η Κυβέρνηση να καταθέτει νομοσχέδιο στη Βουλή για το οποίο εκ των προτέρων ο νομικός σύμβουλος της Κυβέρνησης αποφαινεται και γνωματεύει ότι είναι αντισυνταγματικό; Είναι απλώς για να ρίξει στάχτη στα μάτια των εκπαιδευτικών, λέγοντας «κύριοι, βλέπετε

εμείς και την τελευταία στιγμή καταθέτουμε νομοσχέδιο για να σας ικανοποιήσουμε και επομένως ας αναλάβει την ευθύνη η Βουλή να αποφασίσει γι' αυτό το νομοσχέδιο», τη στιγμή που γνωρίζει ότι η γνωμάτευση του νομικού της συμβούλου που δόθηκε στην Εκτελεστική Εξουσία ήταν ότι αυτό το νομοσχέδιο που κατατίθεται είναι εκ προοιμίου αντισυνταγματικό;

Και σ' αυτό που είπε ο κ. Γαλανός, ότι προηγούμενα η θέση του ΑΚΕΛ ήταν διαφορετική όσον αφορά τη συνταγματικότητα του νόμου, απαντώ το εξής: Μάλιστα, κύριε Γαλανέ, ήταν διαφορετική προτού έχουμε την υπεύθυνη διαβεβαίωση των νομικών συμβούλων της Κυβέρνησης, ότι εκ προοιμίου αυτό το νομοσχέδιο ήταν αντισυνταγματικό. Και δεν αποτελεί πρόκληση προς την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ να λέμε «κύριοι, θα σας δούμε την επόμενη Πέμπτη τι θέση θα πάρετε γι' αυτό το νομοσχέδιο».

Εμείς θα καλέσουμε την Εκτελεστική Εξουσία να πει αν επιμένει στην κατάθεση ενός νομοσχεδίου το οποίο χαρακτηρίζεται από τον αρμόδιο σύμβουλο της Κυβέρνησης σαν αντισυνταγματικό.

Ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ειλικρινά αισθανθήκαμε ικανοποίηση διότι και το ΔΗ.ΚΟ. αισθάνεται συμπάθεια για όσους ταλαιπωρεί για τόσα χρόνια!

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Άτε ρε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Παπαδημητρίου, να είστε πιο ψύχραιμος.

Αισθάνεται συμπάθεια λέει το ΔΗΚΟ γιατί για 10 χρόνια ανανεώνει συμβάσεις εκπαιδευτικών και ενθυμείται την προτεραία των εκλογών ότι πρέπει να τους μονιμοποιήσει. Είναι πονόψυχοι βλέπετε! Τρομερά πονόψυχοι αυτοί του ΔΗΚΟ και καθόλου δημαγωγοί! Δεν έχουν καμιά πρόθεση να δημαγωγήσουν!

Έχουν φτάσει, κύριοι συνάδελφοι, στο σημείο να εξευτελίζουν και αυτό το θεσμό της Γενικής Εισαγγελίας, και δεν είναι χωρίς στοιχεία αυτά που λέω.

Θα σας διαβάσω την Έκθεση —διότι ο κ. Φάντης δεν ήταν ενήμερος.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Δεν είμαι μέλος της Επιτροπής.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Η Εισηγητική Έκθεση για τη μονιμοποίηση δεν υπογράφεται από τον Υπουργό Παιδείας. Είναι από την κ. Στέλλα Σουλιώτη η οποία εισηγείται ότι με την ψήφιση του νόμου για μονιμοποίηση των επί συμβάσει καθηγητών δίδεται τέρμα στο δράμα κάποιων ανθρώπων οι οποίοι επί 10, 11 ακόμα χρόνια ή τα τελευταία χρόνια ζουν υπό το άγχος αν θα τους ανανεώσουν οι ευγενείς κύριοι που λέγονται «Εκπαιδευτική Υπηρεσία» και τον επόμενο χρόνο τη σύμβαση εργασίας. Πρόκειται για τους ίδιους εκπαιδευτικούς που αισθάνεται τρομερή συμπάθεια ο κ.

Γαλανός, οι οποίοι υπηρετούν σε οποιοδήποτε δύσκολο μέρος της Κύπρου, σε οποιοδήποτε απομακρυσμένο σημείο γιατί τους προσφέρεται με τόση γενναιοδωρία η κυβερνητική βοήθεια, η δουλειά, η εργοδότηση!

Και έρχομαι στην Αιτιολογική Έκθεση, κύριοι συνάδελφοι.

«Σύμφωνα με τις διατάξεις ο διορισμός» — αναφέρομαι στην τελευταία παράγραφο— «γίνεται από το νόμο και χωρίς να ακολουθηθούν οι διαδικασίες που προβλέπονται από τον περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμο.

Στέλλα Σουλιώτου

Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας»

Την περασμένη Τρίτη, κ. Συνάδελφοι, συνεδρίασε η Επιτροπή Παιδείας και όταν ο Πρόεδρος της Επιτροπής, ο κ. Ψυλλίδης, ο οποίος παρευρίσκειτο και είναι Βουλευτής του ΔΗΚΟ, είπε «ευχαριστούμε κύριοι του Υπουργείου Παιδείας» και το σύνολο των κομμάτων είχε αποφασίσει ότι ήγγικε η ώρα για τη μονιμοποίηση αυτών των ταλαίπωρων ανθρώπων, ο εκπρόσωπος της Γενικής Εισαγγελίας — επαναλαμβάνω όταν εξεφράσθη ο Πρόεδρος και είπε «ευχαριστούμε κύριοι του Υπουργείου Παιδείας και κύριοι νομικοί της Γενικού Εισαγγελέα διότι μας διαφωτίσατε»— εκείνη την ώρα ο εντεταλμένος δικηγόρος από πλευράς της Εισαγγελίας μας είπε: «Συγγνώμη, κύριοι, οφείλετε να έχετε δυο πράγματα υπόψη σας. Ότι πρόσφατα εξεδόθη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου με βάση την οποία ο διορισμός οκτώ καθηγητριών των οικοκυρικών επί συμβάσει έχει ακυρωθεί και δεύτερο, αν θεσπίσετε τη νομοθεσία ως έχει —την οποία δηλαδή εισηγείτο η κα Στέλλα Σουλιώτη— θα είναι παράνομη και συνεπώς οφείλεται να το λάβετε υπόψη σας».

Μετά από αυτό έκπληκτοι είπαμε «συγγνώμη, χωρίς να έχουμε νέα στοιχεία επί τέλους ποιοι κατά σειρά προτεραιότητας δικαιούνται, δεν μπορούμε να προχωρήσουμε», και ζητήσαμε από το Υπουργείο Παιδείας να μας δώσει ποιους έχει διορίσει με βάση την αρχαιότητα σύμφωνα με τον κατάλογο που τηρείται στο Υπουργείο Παιδείας ή στην Εκπαιδευτική Υπηρεσία. Μας έφεραν ένα κατάλογο που λέει απλώς πότε και πόσοι καθηγητές έχουν διοριστεί χωρίς να μας λεν με βάση ποια προτεραιότητα ή κατά πόσο είχαν προτεραιότητα αυτοί οι οποίοι έχουν διοριστεί. Μας τον έχουν φέρει σήμερα.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίας στην οποία κλήθηκε και παρευρέθηκε μέλος της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας ρώτησα επί λέξει τα ακόλουθα: «Κύριε», του είπα —για να μην αναφέρω το όνομα του ανθρώπου— «πέστε μας κατά πόσο με τη νομοθεσία που έχετε φέρει στη Βουλή θα υποχρεώσετε τη Βουλή να γελοιοποιηθεί ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου αφού πρόκειται να θεσπίσει ένα παράνομο νόμο. Συμφωνείτε ή όχι;»

Απάντηση: «Βεβαίως έχετε δίκαιο, είναι παράνομος ο νόμος».

Ο νόμος που θέλουν να νομιμοποιήσουμε τους εκπαιδευτικούς που συμπαθούν είναι παράνομος εξ αρχής. Προχώρησε ο άνθρωπος να εισηγηθεί ακόμα κάτι. Κανονικά δυο πράγματα έχετε να κάμετε —μας συμβούλευσε. Θα πρέπει να νομιμοποιηθούν— να μονιμοποιηθούν, συγγνώμη, διότι να νομιμοποιηθούν δεν μπορούν αφού είναι παράνομη η νομοθεσία —και να εισαχθούν νέοι κανονισμοί. Κανονισμοί φυσικά δεν μπορούν να εισαχθούν από τη Βουλή, διότι ως όλοι γνωρίζετε, οι Κανονισμοί εισάγονται από την Εκτελεστική Εξουσία. Δηλαδή εισηγήθηκε ο άνθρωπος από τη μια να παρανομήσουμε και από την άλλη να διαπράξουμε ακόμα ένα βήμα. Να θεσπίσουμε και Κανονισμούς χωρίς εξουσία. Ή

δεύτερο, μας είπε, από την 1/12/85 να διορίσει η Επιτροπή με αυστηρό κριτήριο την αρχαιότητα και βάσει του καταλόγου. Δηλαδή εκεί που ερχόμαστε να μονιμοποιήσουμε αυτούς που επί σειράν ετών συμπαθούμε, αυτούς που επί σειράν ετών ταλαιπωρούμε, ήρθαμε να πούμε «Όχι, τώρα αλλάσσει κάπως το πράγμα. Από την 1η του Δεκέμβρη να έχουμε εμείς η Εκπαιδευτική Υπηρεσία, η αναμάρτητη, ως οι πάντες γνωρίζουν εις Κύπρο, το δικαίωμα του διορισμού με κριτήριο αυστηρά πλέον την αρχαιότητα και βάσει του καταλόγου».

Τι αλήθεια, κύριοι του ΔΗΚΟ, θα εγίνετο με όσους πιθανόν να έχουν διοριστεί προ εντεκαετίας και ανέμεναν μονιμοποίηση εξ αιτίας της συμπάθειας που τους τρέφετε;

Συνεπώς, κύριε Γαλανέ, είναι δημαγωγία, ναι, η κατάθεση νομοθεσίας την τελευταία ώρα που διαλύεται η Βουλή και φαίνεται η δημαγωγία και από την πρωτολογία σας σε σύγκριση με τι είπετε στη δευτερολογία σας. Στην πρωτολογία βγήκατε στο βήμα και σαν πολύ σοβαρός Κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος αναφέρατε ότι καμιά πλευρά της Βουλής δεν ευθύνεται για τη μη μονιμοποίηση εκτάκτων ή επί συμβάσει καθηγητών. Πολύ σωστά και πολύ ακριβοδίκαια.

Προχωρήσατε ακόμα να πείτε ότι αν δεν έχουμε συγκεκριμένα στοιχεία, δεν θα προχωρήσουμε στη μονιμοποίηση παρά τη συμπάθεια που τρέφουμε σ' αυτή την ταλαιπώρη τάξη των έκτακτων υπαλλήλων και επί συμβάσει εκπαιδευτικών μέχρις ότου η Κυβέρνηση μας ικανοποιήσει. Στη δευτερολογία σας ήσατε Ηρακλής! Ήσατε πολύ απειλητικός. «Την Τρίτη θα τα πούμε». Μα αν δεν δημαγωγούσατε, κύριε Γαλανέ, δεν θα μιλούσατε έτσι. Θα παραμένατε υπεύθυνος όπως υπεύθυνος υπήρξατε στην πρωτολογία σας, όχι όμως στη δευτερολογία σας.

Η δημαγωγία συνεπώς δεν ωφελεί γιατί κάποτε και αυτά που διαδίδετε διαψεύδονται από τα γεγονότα. Διότι είναι γεγονός πλέον και θα γίνει αύριο σε κάθε ένα γνωστό ότι ήταν ομόφωνη η Έκθεση της Επιτροπής και ότι και εσείς συμφωνήσατε στην πρωτολογία σας ότι δεν σας δόθηκαν στοιχεία.

Συνεπώς δεν είναι ο Συναγερμός ή η ΕΔΕΚ και το ΑΚΕΛ που αρνούνται να δώσουν δικαιώματα σε όσους εσείς απλόχερα τα προσφέρετε. Δεν είναι ούτε το ΑΚΕΛ ούτε ο ΔΗ.ΣΥ. ούτε η ΕΔΕΚ που διόρισαν επί συμβάσει ανθρώπους ή που διορίζουν επί συμβάσει και ταλαιπωρούν ανθρώπους για μια δεκαετία. Δεν είναι ούτε το ΑΚΕΛ, ούτε η ΕΔΕΚ, ούτε ο Συναγερμός που προσλαμβάνουν έκτακτα υπαλλήλους όποτε πρόκειται για εκλογές ή όποτε είχαν τη ευχέρεια λόγω εκλογών να τους ταλαιπωρούν για σειρά χρόνια και να φέρνουν προεκλογικά κάποιο νομοσχέδιο, παράνομο μάλιστα ή χωρίς στοιχεία, για να εκμεταλλευτούν την επομένη τον πόνο και την ταλαιπωρία τους. Είναι καιρός πιστεύουμε τουλάχιστο να μην ακολουθήσετε το παράδειγμα της Κυβέρνησης και να σοβαρευτείτε και να σοβαρολογείτε όταν ομιλείτε από το βήμα της Βουλής.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές που θέλουν να πρωτολογήσουν;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, αυτή η Βουλή με ειλικρίνεια και με καλές προθέσεις αποφάσισε ορθά ότι θα πρέπει να νομιμοποιηθούν οι υπάλληλοι που τόσα χρόνια ταλαιπωρούνται και των οποίων η καριέρα πλέον έχει ταυτισθεί με το επάγγελμα το οποίο μερικοί απ' αυτούς ασκούν για πολλά χρόνια. Το ότι η Βουλή

ήταν ειλικρινής αποδεικνύεται από το γεγονός ότι ήταν δική της απόφαση να προβεί σ' αυτό το μέτρο. Το ότι υπάρχουν κυβερνητικές ευθύνες για την καθυστέρηση, νομίζω πως δεν μένουν αμφιβολίες ότι υπάρχουν πράγματι κυβερνητικές ευθύνες για την καθυστέρηση της εφαρμογής αυτού του μέτρου και πιστεύω πως θα ήταν άδικο αυτές οι ευθύνες να μετατίθενται από την Εκτελεστική Εξουσία στη Νομοθετική που δεν έχει ευθύνες. Όμως υπάρχει μια πολιτική ευθύνη αυτής της Βουλής και θα πρέπει να εξαντλήσει όλα τα δυνατά μέτρα για να ανταποκριθεί σ' αυτή την πολιτική ευθύνη, την οποία ανέλαβε πρωτοβουλιακά έναντι των έκτακτων υπαλλήλων και των επί συμβάσει εκπαιδευτικών. Και αυτή η πολιτική ευθύνη είναι πράγματι να νομιμοποιήσει αυτούς τους ανθρώπους και να θέσει ένα τέρμα στην ταλαιπωρία τους. Υπάρχουν προβλήματα ασφαλώς. Και είναι προς τιμή των Επιτροπών που αποφάσισαν έστω και τώρα, την τελευταία στιγμή, να επανασυνέλθουν, και πρέπει, όπως είπα, να εξαντλήσουν όλα τα μέτρα για να ικανοποιήσουν αυτό το δίκαιο αίτημα και εγώ θέλω να πιστεύω ότι θα εξαντλήσουν αυτά τα μέτρα και ότι την ερχόμενη Πέμπτη ίσως να έχουμε εδώ κάποια θετικά συμπεράσματα αναφορικά με αυτό το θέμα.

Όσον αφορά τη συνταγματικότητα ή μη του νόμου, εδώ υπάρχει νομίζω κάποια παρεξήγηση. Αυτή η Βουλή δεν είναι Συνταγματικό Δικαστήριο. Αυτή η Βουλή νομοθετεί πολιτικά, πολύ περισσότερο όταν νόμοι εισάγονται από την Εκτελεστική Εξουσία. Ήταν δουλειά της Εκτελεστικής Εξουσίας πραγματικά να διερευνήσει εκ των προτέρων κατά πόσο υπήρχαν συνταγματικά κωλύματα και να ανεύρει τις λύσεις αυτών των κωλυμάτων. Επομένως υπάρχει εδώ κάτι το παράδοξο: Ότι η Εισαγγελία συμβουλεύει την Εκτελεστική Εξουσία να εισάξει ένα Νομοσχέδιο που θεωρεί ως συνταγματικό, αλλά συμβουλεύει τη Βουλή ότι αυτό το Νομοσχέδιο είναι αντισυνταγματικό.

Έχω την εντύπωση πως η Βουλή μπορεί να αγνοήσει τη δεύτερη συμβουλή και εάν αποδειχθεί, όπως μπορεί να αποδειχθεί, ότι το Νομοσχέδιο είναι αντισυνταγματικό, την ευθύνη δεν θα τη φέρει η Βουλή αλλά η Κυβέρνηση και η Εισαγγελία η οποία το εισήγαγε. Αν όμως υπάρχουν τρόποι εκ των προτέρων να παραμεριστεί αυτό το κώλυμα για να μην ταλαιπωρούνται οι υπάλληλοι, αυτό θα ήταν ευχής έργο. Αλλά πραγματικά και σε μένα δημιουργούνται κάποιες εκπλήξεις για το πώς είναι δυνατό η ίδια Αρχή να συμβουλεύει ότι είναι και συνταγματικό και αντισυνταγματικό ένα Νομοσχέδιο.

Εν πάση περιπτώσει πιστεύω ότι αυτή η Βουλή θα εξαντλήσει και πρέπει να εξαντλήσει όλα τα μέτρα μέχρι την ερχόμενη Πέμπτη για να δικαιώσει αυτούς τους ανθρώπους, διότι υποτίθεται είναι υπόθεση αυτής της Βουλής, της απερχόμενης Βουλής, και θα ήταν σκόπιμο και ορθό και πολιτικά δίκαιο αυτή η απόφαση, αν είναι δυνατόν, να πραγματοποιηθεί μέσα σ' αυτά τα χρονικά πλαίσια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ψυλλίδης.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η πραγματικότητα είναι ότι συζητούμε το νομοσχέδιο για μονιμοποίηση των επί συμβάσει καθηγητών τώρα και μερικούς μήνες. Μπορώ να πω ότι όλες οι πλευρές το αντιμετωπίζουν με τη μέγιστη σοβαρότητα. Αυτά για την αλήθεια.

Παρόλο που πιστεύω ότι εφόσον συνεχίζεται η συζήτηση δεν θα ήταν σωστό να πούμε λεπτομέρειες της επιμέρους συζήτησης η οποία γίνεται για διευκρινι-

στικά πράγματα που δίδονται στην Επιτροπή μέχρι να καταλήξουμε σε ορισμένα σημεία, εντούτοις θα ήθελα να πω τούτο για χάρη της αλήθειας και όχι για τίποτε άλλο.

Η πραγματικότητα είναι, όπως είπε ο κ. Κωνσταντίνου, ότι υπάρχουν 250 καθηγητές οι οποίοι με το νόμο είναι αποσπασμένοι σε άλλες Κρατικές Υπηρεσίες. Πλην όμως σε ερώτηση, και μάλιστα δική μου ερώτηση, στην Επιτροπή Παιδείας προς τους αρμοδίους του Υπουργείου Παιδείας, μου ελέγχθη ότι από αυτούς τους 250 καθηγητές οι οποίοι είναι αποσπασμένοι, ένας πολύ μεγάλος αριθμός και συγκεκριμένα γύρω στους 200 είναι αποσπασμένοι σε προγράμματα όπως είναι εκείνα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και της Μορφωτικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας και λοιπά εκπαιδευτικά προγράμματα του Υπουργείου Παιδείας, για τα οποία, εφόσον δεν υπάρχουν οργανικές θέσεις, κατ' ανάγκη θεωρούνται ότι είναι αποσπασμένοι από την Εκπαιδευτική Υπηρεσία.

Υπάρχει ένας μικρός αριθμός καθηγητών, γύρω στους πενήντα, οι οποίοι είναι αποσπασμένοι εκτός της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας —μεταξύ αυτών νομίζω ότι είναι και υπάλληλοι της Βουλής οι οποίοι ανήκουν στο Υπουργείο Παιδείας και είναι αποσπασμένοι εδώ.

Το άλλο θέμα το οποίο ήθελα να αναφέρω και να διευκρινίσω είναι το εξής: Ο νόμος ο οποίος κατατέθηκε και για τον οποίο έγινε μεγάλη συζήτηση πραγματικά παρουσίαζε κενά, γι' αυτό το λόγο υπήρξε και μεγάλη συζήτηση. Πλην όμως δεν ελέγχθη ότι ο νόμος αυτός καθ' εαυτός είναι αντισυνταγματικός. Εκείνο το οποίο ελέγχθη είναι ότι ο νόμος που κατατέθηκε —τούτο διευκρινίστηκε σήμερα το απόγευμα όταν ήλθαν από τη Γενική Εισαγγελία δύο αρμόδιοι— μπορούσε να προσβληθεί από κάποιο εκπαιδευτικό με προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο και το Ανώτατο Δικαστήριο να ακυρώσει διορισμό ο οποίος έγινε βάσει αυτού του νόμου.

Το άλλο το οποίο ελέγχθη είναι ότι ο κατάλογος των διοριστέων καθηγητών κατά την άποψη του εκπροσώπου της Εισαγγελίας είναι αντισυνταγματικός όπως μας ετονίσθη εμφαντικά. Και σε ερώτηση πώς είναι δυνατό το Ανώτατο Δικαστήριο να θέτει μπροστά του τον αντισυνταγματικό νόμο και να κηρύττει ορισμένες θέσεις άκυρες, η απάντηση ήταν η εξής: Υπάρχουν δυο σχολές σκέψης. Η μια είναι ότι εφόσον ο νόμος ή η νομοθεσία ή οι Κανονισμοί με τους οποίους γίνεται αυτό το πράγμα υπάρχουν, το Δικαστήριο βλέπει και αποφασίζει βάσει αυτής της νομοθεσίας, παρόλο που είναι αντισυνταγματική, και εναπόκειται στο αρμόδιο όργανο να την τροποποιήσει. Η άλλη σχολή είναι ότι εφόσον είναι αντισυνταγματικός εξ υπαρχής ο νόμος, δεν μπορεί να ευσταθήσει προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο. Αυτά μας ελέγχθησαν από τους αρμοδίους της Εισαγγελίας.

Εκείνο το οποίο ήθελα να διαβεβαιώσω και πάλι ως Πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας για να μην υπάρξει καμιά παρεξήγηση, είναι τούτο: Με μεγάλη σοβαρότητα αντιμετωπίζουμε το όλο πρόβλημα των επί συμβάσει καθηγητών και προσπαθούμε να βρούμε λύση η οποία θα τους δικαιώσει χωρίς να έχει οποιεσδήποτε επιπτώσεις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Δεν θα ελάμβανα το λόγο για τρίτη φορά εάν δεν ήμουν υποχρεωμένος να

απαντήσω σε μια πολύ αήθη προσωπική επίθεση εναντίον μου από τον κ. Αναστασιάδη. Και ενώ η πρώτη μου δήλωση ήταν πράγματι ότι πρέπει να αντιμετωπίσουμε όλα τα Κόμματα κατά τρόπο υπερκομματικό και υπεύθυνο το όλο θέμα και να δούμε με συμπάθεια πως θα βοηθήσουμε τους ανθρώπους τους οποίους αφορά το νομοσχέδιο και το θέμα διευθετηθεί οπωσδήποτε την Τρίτη, στη δευτερολογία μου αναγκάστηκα να απαντήσω σε ορισμένους βαρείς χαρακτηρισμούς περί κυβερνητικής απάτης κλπ. λέγοντας ότι δεν υπάρχει θέμα απάτης κλπ., όπως ανεφέρθη, και ότι επίσης το συνταγματικό θέμα δεν είναι έτσι όπως ετέθη. Εξ αφορμής αυτών των πραγμάτων ο κ. Αναστασιάδης άρχισε να μιλά περί δημαγωγίας, περί δημοκοπίας κ.λ.π. Φαίνεται, κύριε Αναστασιάδη, ότι τα πουλιά πρέπει να κολυμπούν και τα ψάρια να πετούν όταν εσείς, ο κ. Αναστασιάδης, ο κ. Νίκος Αναστασιάδης μιλά για δημοκοπία άλλων. Είναι αστεία υπόθεση. Είναι αστεία υπόθεση διότι νομίζω ότι εδώ, σ' αυτή τη Βουλή, είμεθα αρκετά χρόνια, είμεθα στο τέλος της τωρινής Βουλής και μπορεί να είμεθα φίλοι, μπορεί να γίνονται προσωπικές επιθέσεις αλλά κάτω στο καφενείο καθόμαστε και τα λέμε φιλικά και γνωρίζει ο ένας τον άλλο αρκετά καλά, γνωρίζει ο ένας και το υποκριτικό ταλέντο του άλλου, και τη ρητορία του και οπωσδήποτε τα προσόντα τα οποία έχει να επιδείξει. Και νομίζω, κ. Αναστασιάδη, ότι μπορεί να πάρετε άριστα και σε υποκριτικό ταλέντο και στη ρητορία και στη δικολαβία. Εκεί που ακόμα νομίζω ότι χρειάζονται μερικές εξετάσεις —ελπίζω στη νέα Βουλή να τις περάσετε— είναι σχετικά με την πραγματικότητα, τη σοβαρότητα και την υπευθυνότητα. Λοιπόν παρακαλώ μην ομιλείτε για δημοκοπία άλλων εσείς ο κ. Νίκος Αναστασιάδης.

Ευχαριστώ.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επί προσωπικού θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δύο λόγια, κ. Πρόεδρε. Αν υπήρχε περισσότερη σοβαρότητα στον κ. Γαλανό θα του απαντούσα. Ευχαριστώ.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Μια διόρθωση, κ. Πρόεδρε, απλώς μια διόρθωση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φάντης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Ο κ. Γαλανός είπε ότι δευτερολόγησε μετά τη δική μου ομιλία που είπα ότι η Εκτελεστική Εξουσία καταθέτοντας αυτό το Νομοσχέδιο διέπραξε απάτη κλπ.

Η πραγματικότητα είναι, όπως είπα και από το βήμα, ότι εγώ μιλώντας μετά τη δευτερολογία του κ. Γαλανού επαίνεσα την πρωτολογία του και επέκρινα την δευτερολογία του.

Απλώς για να μη συγχύζονται τα πράγματα, κ. Γαλανέ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δίγκλης.

Π. ΔΙΓΚΛΗΣ:

Θα είμαι πολύ σύντομος, κ. Πρόεδρε.

Επειδή ο συνάδελφος κ. Ψυλλίδης με ένα τρόπο αμφισβήτησε αυτά που αναφέρθηκαν περί αντισυνταγματικότητας του νομοσχεδίου που κατέθεσε η Κυβέρνηση και του νόμου που η Βουλή θα ψήφιζε αν αυτό το νομοσχέδιο προωθείτο, θέλω να υπενθυμίσω τα εξής: Σήμερα το πρωί έγινε συνεδρία της Επιτροπής Παιδείας και στη συνεδρία παρευρίσκειτο μέλος της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, νομικό εξ όσων γνωρίζω, καθώς και ο γραμματέας της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας. Στη διάρκεια των συζητήσεων και των διερευνήσεων τέθηκε σαφώς και στο νομικό εκπρόσωπο της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και στο γραμματέα της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας το εξής ερώτημα: «Υπάρχει πρόβλημα συνταγματικότητας αυτού του νόμου αν ψηφιστεί από τη Βουλή;» Και επικαλούμαι τη μαρτυρία όλων των συναδέλφων που ήταν στη συνεδρία να βεβαιώσουν ή να διαψεύσουν ότι ο εκπρόσωπος της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας είπε: «Μάλιστα, αν αυτό το νομοσχέδιο προωθηθεί σε νόμο και ψηφιστεί υπάρχει πρόβλημα συνταγματικότητας».

Αυτά όσον αφορά τη αμφισβήτηση από το συνάδελφο κ. Ψυλλίδη εκείνου που ελέχθη περί αντισυνταγματικότητας του νόμου.

Όμως υπάρχει ακόμα ένα ισχυρό στοιχείο. Η Επιτροπή Παιδείας εκτός από την πρωινή συνεδρία συνήλθε και η ώρα 3 το απόγευμα και συνέχισε μέχρι την έναρξη της συνεδρίας της ολομέλειας του Σώματος.

Και στην απογευματινή συνεδρία κατήλθε ενισχυμένη η Εισαγγελία και το Υπουργείο Παιδείας. Και ποια ήταν η προσπάθεια του εκπροσώπου της Εισαγγελίας; Η προσπάθειά του ήταν όχι να προωθηθεί το νομοσχέδιο όπως κατετέθη από την Κυβέρνηση με την αιτιολογική έκθεση της Γενικής Εισαγγελέας αλλά, επειδή προωθούμενο εκείνο το νομοσχέδιο δημιουργούσε ζητήματα συνταγματικότητας, να επενεχθεί τροποποίηση του αρχικού νομοσχεδίου. Έχω στη διάθεσή σας αν χρειαστεί και την τροποποίηση που πρότεινε στο άρθρο 3 του νομοσχεδίου το οποίο μάλιστα είχε διαιρέσει σε τρία μέρη.

Αυτά όσον αφορά το πρόβλημα που ηγέρθη για τη συνταγματικότητα του νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σαββίδης.

Γ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν προτίθεμαι να εισέλθω στην ουσία του θέματος διότι δεν συζητείται αυτό το θέμα σήμερα. Θέλω να αναφέρω γεγονότα για τις δυσκολίες που συνάντησε η Επιτροπή Παιδείας για να καταλήξει οπουδήποτε. Οι διαφωνίες που υπήρχαν δεν ήταν μεταξύ των μελών της Επιτροπής Παιδείας. Υπήρξε μάλλον μια συνεργασία, μια συλλογική δουλειά των μελών της Επιτροπής Παιδείας η οποία συνεργαζόταν και αντιμετώπιζε νομικούς που προέρχονταν από την Εκπαιδευτική Υπηρεσία και από τη Γενική Εισαγγελία. Αρκεί να αναφέρω ένα γεγονός το οποίο επιβεβαιώνει και καταδεικνύει πόσο ορθά είναι αυτά που περιέχονται στην έκθεση της Επιτροπής Οικονομικών που αναγνώσθηκε από αυτό το βήμα την περασμένη βδομάδα και πόσο ορθά είναι αυτά το οποία ανέφερε σήμερα ο Πρόεδρος της Επιτροπής για τις δυσκολίες που παρουσιάζονται για τη λύση αυτών των προβλημάτων που ήλθαν την τελευταία στιγμή μπροστά μας. Η ώρα 4.00 σήμερα ακόμα συζητούσαμε με εκπρόσωπο της Γενικής Εισαγγελίας χωρίς να καταλήξουμε πουθενά γιατί η ώρα 3.30 η Γενική Εισαγγελία κατέθεσε

τροποποίηση του Νομοσχεδίου της για το οποίο συζητούσαμε όλη μέρα κατά πόσο είναι τρωτό ή όχι ή αν θα μπορούσε να σταθεί ή να μη σταθεί και αν θα ωφελούσε ή θα έβλαφε τους επί συμβάσει καθηγητές, μερικοί από τους οποίους είναι επί συμβάσει για δέκα χρόνια. Γιατί το κακό άρχισε και συντηρείται από το έτος 1975-1976.

Πρέπει να αναφέρω και ένα άλλο γεγονός. Λίγο πριν λήξει η συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, η ώρα 4.00, ήλθαν τα στοιχεία που ζητήσαμε τη Δευτέρα από το Υπουργείο Παιδείας με ελλιπείς καταλόγους εκείνων τους οποίους έπρεπε να είχαμε μονιμοποιήσει από την περασμένη βδομάδα. Κανείς μας δεν μπόρεσε ν' ανοίξει αυτούς τους καταλόγους διότι τουλάχιστο σε μένα δόθηκαν από την Υπηρεσία της Βουλής μερικά λεπτά πριν τις 4.00, ενώ στις 4.10 ακόμα συζητούσαμε με τους εκπροσώπους της Γενικής Εισαγγελίας. Αυτό δείχνει ότι παρόλες τις προσπάθειες και παρόλο ότι και πρωί και απόγευμα σήμερα συζητούσαμε για τη νομική πλευρά του θέματος, δεν μπορέσαμε ούτε εμείς αλλ' ούτε η Γενική Εισαγγελία και ο νομικός της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας να καταλήξουμε μαζί κάπου.

Την ίδια θέση, τις ίδιες απορίες, τις ίδιες ερωτήσεις είχαν και τα μέλη της Επιτροπής Παιδείας και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας ο οποίος ανήκει στο ΔΗ.ΚΟ.

Επομένως ο κύριος λόγος που δεν μπορέσαμε να καταλήξουμε ήταν γιατί δεν υπήρχε αρκετός χρόνος. Μας είπε όμως σήμερα ο νομικός της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας πως αυτό το κακό μεγάλωσε και είναι δύσκολο να λυθεί και είναι πολύπλοκο, γιατί η Εκτελεστική Εξουσία δεν έφερε το Νομοσχέδιο πριν δυο χρόνια και πριν δυο χρόνια κερμείς πιέζαμε το Υπουργείο Παιδείας να λύσει αυτό το ζήτημα, όπως πίεζε και η τότε συσταθείσα Οργάνωση των επί συμβάσει καθηγητών». Δεν πρόκειται λοιπόν για μερικών εβδομάδων καθυστέρηση. Εκείνο που μας ελέχθη επίσημα —και το έχω στις σημειώσεις μου εδώ— από νομικούς που εργάζονται για την Κυβέρνηση είναι ότι η καθυστέρηση που έχει σημειώσει το Υπουργείο Παιδείας για την τροποποίηση του Νόμου είναι δυο χρόνια. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ψυλλίδης.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Από τη θέση μου, κ. Πρόεδρε. Δεν πρόκειται να πω οτιδήποτε περισσότερο αλλά επειδή δεν συνηθίζω να παραπλανώ, θα ήθελα να πω ότι είναι γεγονός ότι κατά τη συζήτηση υπήρξαν περιπτώσεις που έγινε λόγος για αντισυνταγματικότητα του νομοσχεδίου κ.λ.π. Εκείνο το οποίο όμως εγώ ανέφερα εδώ είναι το τελικό πόρισμα, σύμφωνα με το οποίο μας ελέχθη ότι το νομοσχέδιο όπως κατετέθη, δεν είναι αντισυνταγματικό. Αυτό για την τάξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, οφείλω να επισύρω την προσοχή του Σώματος στο ότι έχει δημιουργηθεί πάνω σ' αυτό το θέμα ζήτημα τάξης μεταξύ της Νομοθετικής και της Εκτελεστικής Εξουσίας. Έχει διασρθεί το όνομα της Νομοθετικής Εξουσίας ότι ευθύνεται για κάτι για το οποίο δεν φέρει καμιά απολύτως ευθύνη. Κατέφθασαν στον Προεδρεύοντα του Σώματος τηλεγραφήματα από διάφορες κλαδικές επιτροπές έκτακτων δημόσιων υπαλλήλων και Επιτροπή των έκτακτων υπαλλήλων που συναντήθηκε με τους εκπροσώπους των εν τη Βουλή κομμάτων σήμερα το απόγευμα πριν από τη συνεδρία του Σώματος φαίνεται ότι ήταν κακώς

πληροφορημένη, ότι ευθύνεται τάχα η Βουλή για την καθυστέρηση στη μονιμοποίησή τους, που δεν είναι ορθό και πρέπει να μπουν τα πράγματα στη θέση τους.

Νομίζω ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών κ. Κωνσταντίνου έθεσε πράγματι τα πράγματα στη θέση τους και πρέπει να το γνωρίζουν οι έκτακτοι δημόσιοι υπάλληλοι ότι αυτή είναι η πραγματικότητα και να μην παρασύρονται από οποιοδήποτε ο οποίος θέλει να στρέψει την προσοχή τους εναντίον της Βουλής. Δεν έφτασαν εγκαίρως στα χέρια της Βουλής και ακόμα και σήμερα δεν υπάρχουν πλήρη στοιχεία αναφορικά με τους έκτακτους υπαλλήλους ούτως ώστε να μπορέσει το Σώμα να προχωρήσει στη μονιμοποίησή τους. Εν πάση περιπτώσει την προσεχή Τρίτη η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών μαζί με την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας θα μελετήσουν αυτό το θέμα, και θα φέρουν την προσεχή Πέμπτη Έκθεση προς το Σώμα.

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ομολογώ ότι με απασχόλησε αν θα έπρεπε να πω τούτο αλλά νοιώθω την υποχρέωση να το πράξω. Είναι θέμα συνείδησης.

Επειδή πολλά ελέχθησαν για παραπλάνηση και για δημοκοπία, ήμουν αυτήκοος μάρτυρας όταν πριν από μισή ώρα στους διαδρόμους αυτού του Σώματος Βουλευτής που ανήκει σ' αυτό το Σώμα ανέφερε σε ενδιαφερόμενο έκτακτο υπάλληλο ότι η ευθύνη είναι του ΑΚΕΛ και του Συναγερμού που δεν ψηφίζουν τα υπό συζήτηση νομοσχέδια.

Δεν θα προχωρήσω να αναφερθώ στο συγκεκριμένο όνομα αλλά λυπούμαι, κ. Πρόεδρε, πράγματι διότι, επαναλαμβάνω, ήμουν αυτήκοος μάρτυρας εγώ ο ίδιος.

Αυτά για να ενισχύσουν τα όσα αναφέρθηκαν από όλους τους άλλους συναδέλφους αλλά και όσα αναφέρατε τώρα από τη θέση του Προεδρεύοντος αυτού του Σώματος που θα πρέπει σωστά να διαφωτίσουν τον ενδιαφερόμενο ειδικότερα κόσμο των έκτακτων δημόσιων υπαλλήλων και των επί συμβάσει εκπαιδευτικών γιατί πράγματι υπάρχει μια εσκεμμένη και αδικαιολόγητη, για να μη χρησιμοποιήσω κι' εγώ πιο βαριές εκφράσεις, παραπλάνηση και οριστικά έχω, επαναλαμβάνω, διαπιστώσει προσωπικά ότι αυτό το πράγμα δυστυχώς γίνεται και από συνάδελφο, για να μην πω συναδέλφους, μέσα σ' αυτό το Σώμα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος . . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συγγνώμη πρώτα πρέπει να αναγνώσουμε το κυβερνητικό νομοσχέδιο. Υπάρχει το κυβερνητικό νομοσχέδιο το οποίο πρέπει να θεωρηθεί ως απορριφθέν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Να το διαβάσουμε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Βεβαίως.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς θα εξετάσουμε το νομοσχέδιο το οποίο εισηγείται η Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, αλλά αν δεν απορριφθεί το κυβερνητικό νομοσχέδιο . . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φάντης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, διερωτούμαι αν πρέπει να μπει οποιοδήποτε νομοσχέδιο σε ψηφοφορία δεδομένου ότι, όπως ελέχθη, την Τρίτη θα συνεδριάσουν από κοινού η Επιτροπή Οικονομικών και η Επιτροπή Παιδείας για να δουν αυτά τα νομοσχέδια.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι άλλο εκείνο.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Ποιο είναι το άλλο· δεν είναι τούτο που συζητούμε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ψυλλίδης.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρέπει να περάσουμε το νομοσχέδιο όσον αφορά τις αντικαταστάσεις των καθηγητών και των δασκάλων. Είναι επάναγκες διότι τα σχολεία, όπως ελέχθη από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών, έχουν ανάγκη αυτού του νομοσχεδίου. Δεν αφορά αυτό το πράγμα τα άλλα αλλά τούτο πρέπει να γίνει διότι υπάρχουν σχολεία τα οποία είναι άνευ δασκάλου και άνευ καθηγητού λόγω απουσίας των από τα σχολεία ένεκα ασθενείας. Και είναι αυτό το πράγμα το οποίο είναι αναγκαίο να περάσουμε αυτή τη στιγμή για την ομαλή λειτουργία των σχολείων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πρώτα καλείται η Βουλή να τοποθετηθεί επί του κυβερνητικού νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του κυβερνητικού νομοσχεδίου;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ποιου νομοσχεδίου;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει το κυβερνητικό νομοσχέδιο το οποίο έχει αναπεμφθεί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Νομοσχέδιο τιτλοφορούμενο «Νόμος Τροποποιών τον περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων . . .»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι, έχω εδώ ενώπιόν μου το κυβερνητικό νομοσχέδιο το οποίο πρέπει να απορριφθεί από το Σώμα· διαφορετικά ποιο νομοσχέδιο είναι που θα εγκρίνει το Σώμα; Αν δεν απορρίψουμε το κυβερνητικό νομοσχέδιο τότε τι εγκρίνουμε;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Η Επιτροπή εισηγείται την παράταση αυτής της εκκρεμότητας μέχρι την 31η Μαρτίου . . .

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αυτό είναι άσχετο.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Τι άλλο; Αυτό είναι το ίδιο· συνδέεται με αυτό το πράγμα, πώς θα το συζητήσουμε αυτό το πράγμα; Τι θα συζητήσουμε τώρα; Αφού αυτά θα εξεταστούν την Τρίτη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΑΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα εισηγούμουν μια διακοπή του Σώματος για 10 λεπτά περίπου για να ξεκαθαρίσουμε το όλο θέμα και για να μη γίνουν λάθη γιατί εδώ φαίνεται ότι κάποια σύγχυση επικρατεί. Ίσως η πολλή συζήτηση να έχει δημιουργήσει σύγχυση. Νομίζω ότι είναι ανάγκη να διακόψουμε για 10-15 λεπτά για να δούμε το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι πράγματι υπάρχει κάποια σύγχυση και συμφωνώ ότι πρέπει να υπάρξει κάποια διακοπή.

Επομένως διακόπτουμε για 10 λεπτά.

(Ώρα διακοπής 7.00 μ.μ.)

(Ώρα έναρξης 7.10 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε με τις εργασίες της Βουλής.

Το Νομοσχέδιο που συζητείται είναι το νέο Νομοσχέδιο που έχει ετοιμαστεί από την Επιτροπή.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το πρώτο άρθρο του Νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

Αυτό σημαίνει ότι το Κυβερνητικό Νομοσχέδιο απορρίπτεται εφόσον εγκρίνεται το Νομοσχέδιο που έχει ετοιμάσει η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή. Και αυτό το Νομοσχέδιο, επαναλαμβάνω, δεν έχει καμιά σχέση με αυτό που θα συζητηθεί από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Παιδείας την προσεχή Τρίτη αναφορικά με τους έκτακτους υπαλλήλους. Διότι έχει γίνει πράγματι αυτή η σύγκυση.

Προχωρούμε στον περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικών) Νόμον του 1986. (Πρόταση Νόμου).

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Μανώλης Χριστοφίδης, Πρόεδρος
 Νίκος Αναστασιάδης
 Ανδρέας Μαθηκολώνης
 Λάμπρος Νικολαΐδης
 Ζαχαρίας Τουλούρας
 Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 17 Οκτωβρίου 1985.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως νομοθεσίας για τη νομοθετική ρύθμιση του θέματος της καταβολής αποζημιώσεως στις περιπτώσεις αναγκαστικής απαλλοτρίωσης ακίνητης ιδιοκτησίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της πιο πάνω πρότασης νόμου γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 12 του βασικού νόμου. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έναρξίς ισχύος του παρόντος νόμου. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

Το αμέσως επόμενο Νομοσχέδιο είναι «Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Επειδή δεν υπάρχει ομοφωνία, κ. Πρόεδρε, να διαβάσουμε την έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ να αναγνωσθεί η έκθεση.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κατόπιν διαβουλεύσεων μεταξύ των Κομμάτων αντιλαμβάνομαι ότι θα ήταν επιθυμία όλων η συζήτηση του Νομοσχεδίου αυτού να αναβληθεί για την επόμενη Πέμπτη προκειμένου να επανεξεταστεί η θέση της Επιτροπής ύστερα από ορισμένα νέα στοιχεία που περιήλθαν σε γνώση της.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Δεν έχομε καμιά ένσταση, κ. Πρόεδρε, νοουμένου ότι τα στοιχεία αυτά που θα εξεταστούν θα επιτρέψουν να γίνει κάποια μεγαλύτερη δικαιοσύνη σ' αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν υπάρχει ένσταση.

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση αναβάλλεται η συζήτηση του θέματος για την προσεχή Πέμπτη.

Το αμέσως επόμενο θέμα είναι «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 58) του 1985».

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ
ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟ-
ΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 58) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Πάυλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνοπούς

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 18 Οκτωβρίου 1985.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £124,000 και η διάθεσή του για την κάλυψη της αυξημένης δαπάνης για τη μεταφορά του εξωτερικού ταχυδρομείου.

Σύμφωνα με την εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, η πρόνοια ύψους £500,000 που έχει περιληφθεί στον Τακτικό Προϋπολογισμό του φετινού χρόνου για να καλύψει τη δαπάνη για τη μεταφορά του εξωτερικού ταχυδρομείου δεν αναμένεται να επαρκέσει μέχρι το τέλος του τρέχοντος χρόνου και αυτό γιατί η δαπάνη για το σκοπό αυτό δεν είναι δυνατό να καθοριστεί με ακρίβεια, επειδή εξαρτάται από τον όγκο της αλληλογραφίας που ταχυδρομείται από το κοινό και από τα τέλη μεταφοράς ταχυδρομείου τα οποία εκάστοτε καθορίζονται από την Παγκόσμια Ταχυδρομική Ένωση.

Επειδή δεν υπάρχουν διαθέσιμες ισάξιες εξοικονομήσεις για το ζητούμενο τώρα ποσό, κάτω από οποιοδήποτε άλλο άρθρο του σχετικού Κεφαλαίου του Προϋπολογισμού, προκύπτει ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης, θέμα στο οποίο αποβλέπει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων για αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση Νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 40) του 1985».

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προόμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £124,000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 40) του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

«Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 59) του 1985».

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 59) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 18 Οκτωβρίου 1985.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £98,863 και η διάθεσή του για τη δανειοδότηση της Εταιρείας «**Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Λτδ**» για την αντιμετώπιση των μισθών και ημερομισθίων του εργατοϋπαλληλικού προσωπικού για τους μήνες Οκτώβριο-Δεκέμβριο του 1985, καθώς και για την κάλυψη άλλων τρεχουσών αναγκών της Εταιρείας.

Όπως είναι γνωστό, η Κυβέρνηση έχει παραχωρήσει μέχρι σήμερα στις Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες, κατόπιν έγκρισης σχετικών Συμπληρωματικών Προϋπολογισμών, δάνεια ύψους £1,576,103 για να καλύψει τις τρέχουσες υπο-

χρεώσεις της σε σχέση με μισθούς και ημερομίσθια του προσωπικού της, με κατανάλωση ρεύματος, φόρους, υλικά συντηρήσεως κλπ. Παράλληλα έχει παραχωρηθεί στην ίδια εταιρεία προκαταβολή ύψους £1 εκ. για την κάλυψη των υποχρεώσεων της εταιρείας έναντι στους δανειστές της καθώς και ποσό ύψους £5,405,340 έναντι Κυβερνητικών εγγυήσεων προς τους διάφορους δανειστές της μέχρι τις 12.10.1985.

Σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, με βάση τις προβλεπόμενες εισπράξεις και πληρωμές της εταιρείας, οι οποίες αναλύονται σε σχετικό παράρτημα της ίδιας έκθεσης, η εταιρεία αναμένεται να χρειαστεί μέχρι το τέλος του τρέχοντος χρόνου επιπρόσθετες πιστώσεις ύψους £98,863 για να καλύψει τις υποχρεώσεις της για μισθούς, ημερομίσθια, υλικά συντήρησης, εισφορές σε διάφορα ταμεία, μεταφορά προσωπικού, τηλέφωνα, ηλεκτρισμό και διάφορα άλλα έξοδα. Στην ίδια Έκθεση αναφέρεται επίσης ότι η εταιρεία αναμένεται να πραγματοποιήσει πωλήσεις ορισμένων πρώτων υλών και τελικών προϊόντων κατά τη διάρκεια της περιόδου Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου, οπότε το αναμενόμενο ποσό των £70,000.- που υπολογίζεται να εισπραχθεί θα επιστραφεί στην Κυβέρνηση έναντι του δανείου για τους μήνες αυτούς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών λαμβάνοντας υπόψη τους σκοπούς για τους οποίους θα διατεθεί η ζητούμενη συμπληρωματική πίστωση ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση συμπληρωματικού προϋπολογισμού, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 41) του 1985». Προβαίνοντας στην εισήγηση αυτή η Επιτροπή είναι ταυτόχρονα υποχρεωμένη να παρατηρήσει ότι η σύστασή της για τη χορήγηση της πίστωσης αυτής δεν διαφοροποιεί για κανένα λόγο τις τελικές της θέσεις καθόσον αφορά το γενικότερο θέμα των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών όπως αυτές αναλύονται σε άλλη Έκθεσή της που υποβάλλεται προς το Σώμα. Αντίθετα οι προσφερόμενες τώρα πιστώσεις καλύπτουν τα χρονικά διαστήματα που έχουν ήδη τεθεί και μέσα στα οποία θα πρέπει η Κυβέρνηση να ξεκαθαρίσει το γενικότερο πρόβλημα των Χημικών Βιομηχανιών υπό το φως και των απόψεων της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £98,863 διά την χρῆσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 41) του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

«Ο Περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 37) του 1985».

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 37) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 18 Οκτωβρίου 1985.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £2 εκ. και η διάθεσή του για να καταστεί δυνατή η συνέχιση των εργασιών στα επί μέρους έργα του μεγάλου υδατικού έργου του Νότιου Αγωγού μέσα στο 1985.

Σύμφωνα με την εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, η πρόνοια ύψους £10 εκ. που έχει συμπεριληφθεί στο φετεινό Προϋπολογισμό Αναπτύξεως κάτω από το Κεφάλαιο 02.02Δ «Ανάπτυξις Υδάτων- Άρδευσις, Αποχέτευσις και Υδατοφράκται» και Άρθρο 846 «Μείζονα Υδατικά Έργα Νοτίου Αγωγού», δεν αναμένεται να επαρκέσει μέχρι το τέλος του χρόνου για τη συνέχιση των εργασιών της εκτέλεσης του σχεδίου του Νότιου Αγωγού.

Όπως είναι γνωστό, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών κατά τη συζήτηση σχετικού νομοσχεδίου περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως, με το οποίο ζητείτο η έγκριση επαναψηφίσεων, ανάμεσα στις οποίες συμπεριλαμβάνατο και το ποσό των £3.6 εκ. για τα Μείζονα Υδατικά Έργα του Νότιου

Αγωγού, είχε εισηγηθεί στη Βουλή, για λόγους οι οποίοι αναλύονται ειδικότερα στην Έκθεση εκείνη, απόρριψη της έγκρισης ορισμένων κονδυλίων, ανάμεσα στα οποία συμπεριλαμβάνονταν και το πιο πάνω κονδύλι για το Νότιο Αγωγό.

Στο μεταξύ, σύμφωνα με την εισηγητική Έκθεση των αρμόδιων Υπουργείων, έχουν επανεκτιμηθεί από τους αρμοδίους οι ανάγκες του πιο πάνω κονδυλίου οι οποίες και διαφοροποιήθηκαν εξαιτίας:

- (α) Της αναμενόμενης άφιξης του πρώτου φορτίου σωλήνων αξίας £2 εκ. στις 15 Νοεμβρίου αντί της 15ης Δεκεμβρίου όπως αρχικά αναμενόταν·
- (β) της κατακύρωσης των προσφορών για την τοποθέτηση του κυρίως αγωγού, που συνεπάγεται την άμεση καταβολή ποσού £830,000 στον επιτυχόντα προσφοροδότη και
- (γ) της αποδοχής από μέρος δικαιούχων ιδιοκτητών γης των προτάσεων του Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου για αποζημιώσεις για σκοπούς απαλλοτρίωσης και επίταξης ιδιωτικής ακίνητης περιουσίας.

Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα οι αρμόδιες Υπηρεσίες, αφού μελέτησαν λεπτομερώς τις ειλημμένες υποχρεώσεις του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων μέχρι το τέλος του τρέχοντος χρόνου, αναφορικά με την κατασκευή του Μεγάλου Υδατικού Έργου του Νότιου Αγωγού, αποφάσισαν όπως αντί του ποσού των £3.4 εκ. που τότε απορρίφθηκε από το Σώμα ως επαναπήφιση, ζητηθεί ποσό ύψους £2 εκ. κάτω από το σχετικό κονδύλι του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, και αυτό για να καταστεί δυνατή η συνέχιση των εργασιών εκτέλεσης του έργου σύμφωνα με τις πιο πάνω αναφερόμενες διαφοροποιήσεις και επανεκτιμήσεις.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 27) του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνούμε με την ψήφιση του ποσού των £2 εκ. για συνέχιση του έργου του Νότιου Αγωγού. Ζήτησα το λόγο για να μιλήσω σε συντομία για τέσσερα βασικά θέματα που αφορούν το Νότιο Αγωγό.

Πρώτο: Αυτή η Βουλή ψήφισε πριν δύο χρόνια ότι το έργο του Νότιου Αγωγού πρέπει να θεωρηθεί ως έργο υπερπροτεραιότητας. Το έργο άρχισε και συνεχίζεται, όμως η άποψή μας είναι όπως η Κυβέρνηση λάβει σοβαρά υπόψη τις εκκλήσεις του αγροτικού κόσμου και των οργανώσεων και θεωρήσει το έργο σαν έργο υπερπροτεραιότητας, γιατί το θέμα επείγει πάρα πολύ. Αφορά δύο περιοχές με 25 κοινότητες, την περιοχή Κοκκινόχωριών και την περιοχή Κιτίου, οι οποίες κινδυνεύουν να καταστραφούν και θα πρέπει να επισπευσθεί το έργο, όπως έχει αποφασιστεί από την ίδια τη Βουλή ως έργο υπερπροτεραιότητας.

Δεύτερο: Έχει δηλωθεί επίσημα ότι θα αρχίσει να μεταφέρεται νερό στα Κοκκινόχωρια στα τέλη του 1988 ή στις αρχές του 1989. Συνεπώς θα πρέπει από τώρα να προγραμματιστεί και να αποφασιστεί η κατανομή του νερού κατά

κοινότητα και κατά γεωργό και παραγωγό. Προς τούτο θα πρέπει να συσταθούν αρδευτικές επιτροπές οι οποίες να προετοιμάσουν το θέμα της κατανομής του νερού για την κάθε κοινότητα και για τον κάθε παραγωγό.

Τρίτο: Το νερό πρέπει να κατανεμηθεί στον κάθε παραγωγό όχι με κομματικά κριτήρια αλλά δίκαια και ορθά. Και όταν μιλούμε για δίκαιη κατανομή των νερών με ορθά κριτήρια, εννοούμε ότι θα πρέπει η κατανομή να γίνει με βάση επαγγελματικά και οικογενειακά κριτήρια και όχι κομματικά, γιατί υπάρχει τώρα στην περιοχή της Λάρνακας το έργο του Βασιλικού-Πεντασχοίνου που κατανέμεται το νερό σε Δημοϊκούς γεωργούς από ένα φανατικό οπαδό του Κυπριανού με κομματικά κριτήρια. Μπράβο του Κυπριανού!

Τέταρτο: Είναι καιρός τώρα που επισπεύδονται και πλησιάζουν να τελειώσουν τα μεγάλα υδατικά έργα να εκσυγχρονιστεί η υδατική νομοθεσία και να ιδρυθεί Αρχή Υδάτων, όπως υπεσχέθη πάρα πολλές φορές η Κυβέρνηση, γιατί τα νερά είναι πλούτος που ανήκει σε όλους και πρέπει να κατανεμηθούν δίκαια σε όλους τους παραγωγούς. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, με πολύ μεγάλη συντομία θέλουμε να πούμε και μεις όσον αφορά το θέμα του Νότιου Αγωγού ότι η Κυβέρνηση πρέπει να λάβει όλα τα δέοντα μέτρα για να μην υπάρξει οποιαδήποτε αργοπορία σ' αυτό το μεγάλο έργο που πραγματικά θα αποτελέσει τη σωτηρία των περιοχών της ελεύθερης Αμμοχώστου αλλά και περιοχών της Λάρνακας. Επίσης συμφωνούμε με τα όσα ελέχθησαν για την ανάγκη εφαρμογής αντικειμενικών κριτηρίων στην προμήθεια και κατανομή του νερού του Νότιου Αγωγού και όσον αφορά γενικά το πώς θα αντιμετωπιστεί το πρόβλημα κατά κοινότητα, κατά γεωργό και κατά περιοχή. Πράγματι πρέπει η Κυβέρνηση από τώρα —και νομίζω ότι ήδη υπάρχουν σχέδια και έχουν ήδη γίνει μελέτες— να εντοπίσει τα σωστά κριτήρια για να μην υπάρξουν αδικίες και για να φθάσει το νερό εκεί που πραγματικά υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη.

Εκεί που θα διαφωνούσα με το συνάδελφο, είναι σε ορισμένους χαρακτηρισμούς για ευνοιοκρατίες κλπ. Δεν νομίζω ότι μιλώντας αντικειμενικά θα μπορούσε ένας να γενικεύσει ότι γίνεται αυτή η ευνοιοκρατία. Οπωσδήποτε όμως και μεις μαζί τονίζουμε ότι δεν πρέπει με κανένα τρόπο το θέμα του Νότιου Αγωγού και τα κριτήρια τα οποία θα χρησιμοποιηθούν να είναι κομματικά· τουναντίον θα πρέπει τα κριτήρια να είναι και υπερκομματικά και να βασίζονται στις πραγματικές ανάγκες των κατοίκων των περιοχών που θα ωφεληθούν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Παπαρές και μετά ο κ. Κατσουνωτός.

Α. ΠΑΠΑΡΕΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σε επισκέψεις που είχαμε στην ύπαιθρο, διατυπώθηκαν παράπονα από πλείστα χωριά της Λεμεσού ότι ενώ ο Νότιος Αγωγός θα περάσει από μέσα στα χωριά αυτά, από μέσα στα χωράφια τους, εντούτοις δεν προνοεί το

σχέδιο να τους δοθεί νερό, ή σε άλλα χωριά θα δοθεί στη δεύτερη φάση και σε άλλα δεν θα δοθεί καθόλου.

Γι' αυτό γίνεται εισήγηση όπως η Κυβέρνηση επανεξετάσει το όλο θέμα και καλέσει και τα χωριά αυτά για να ληφθούν από κοινού αποφάσεις, γιατί είναι πράγματι απαράδεκτο να περάσουν οι σωλήνες από μέσα στα χωράφια αυτών των χωριών και τα χωριά αυτά να μην ωφελούνται καθόλου από το νερό. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουνωτός.

Ι. ΚΑΤΣΟΥΝΩΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ δεν θα επαναλάβω τα επιχειρήματα του συνάδελφου κ. Παπαρέ γιατί πραγματικά είναι ένα πρόβλημα που εγείρεται δικαιωματικά, κατά πόσο αυτοί από τα χρώματα των οποίων πηγάζει ο ποταμός Κούρρης θα είναι σε πιο δυσμενή θέση απ' αυτούς που ανήκουν σε άλλες περιοχές.

Εν πάση περιπτώσει η άποψή μας είναι ότι πρέπει να γίνει ορθολογιστική μελέτη κατανομής του νερού.

Ο λόγος που βγήκα στο βήμα είναι ο εξής: Από αυτό το Σώμα έχουν παρθεί πολλές φορές αποφάσεις όταν εγίνετο νύξη για το Νότιο Αγωγό σε σχέση με τη μετακίνηση του χωριού 'Αλασσας. Η μετακίνηση έπρεπε να γίνει από το Μάιο του 1985 και ακόμα καθυστερεί διότι αντί να δουν με απλοχεριά το θέμα αυτό και να ικανοποιήσουν το αίτημα των Αλασσιωτών, δυστυχώς ακόμα υπάρχει καλυσιεργία και φοβούμαι ότι αυτή η καθυστέρηση στη μετακίνηση της 'Αλασσας ή την ικανοποίηση των αιτημάτων των Αλασσιωτών μπορεί να έχει επιβραδυντικές επιπτώσεις πάνω στο όλο έργο. Γι' αυτό από τώρα κρούομε τον κώδωνα του κινδύνου ότι αυτό το θέμα πρέπει να λυθεί για να προχωρήσει το έργο απερίσπαστα προς την εκτέλεσή του. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδημητρίου.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αξ. κ. Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Βεβαίως δεν είχα πρόθεση να ανέλθω στο βήμα αλλά επειδή ο συνάδελφος κ. Χαμπής Μιχαηλίδης έθιξε ορισμένα πράγματα πρέπει να πάρει και ανάλογη απάντηση.

(Γέλωτες)

Συνεχώς, όταν μιλά για το Νότιο Αγωγό, χρησιμοποιεί τον όρο «υπερπροτεραιότητα». Τι σημαίνει αυτή η «υπερπροτεραιότητα;» Η Κυβέρνηση αποφάσισε να κατασκευάσει το Νότιο Αγωγό και μάλιστα εργάζεται και με ταχύτητα και με σύστημα ώστε να πάει το νερό στα Κοκκινοχώρια το γρηγορότερο. Φαίνεται ότι οι άνθρωποι που βρίσκονται στα Κοκκινοχώρια είναι πρώτης ποιότητας άνθρωποι και πρέπει το συντομότερο δυνατό να έχουν το νερό· αν είναι δυνατόν μέσα σε μια νύχτα. Όμως, όπως ελέχθη από τους συναδέλφους της Λεμεσού και λέγω και εγώ με τη σειρά μου, εάν αρχίσουμε να διεκδικούμε δικαιώματα, ότι το νερό που θα μεταφερθεί μέσο του Νότιου Αγωγού θα φύγει και από τη Λεμεσό διά του ποταμού Κούρρη αλλά και από την Πάφο δι' εκτροπής του ποταμού Διαρίζου και θα στερήσει αρκετές κοινότητες της Πάφου του νερού αυτού, και αν αρχίσουμε να παρεμβάλλουμε εμπόδια ότι θέλομε πρώτα να ικανοποιηθούν οι περιοχές οι δικές μας —και αυτό το είπαμε και σε άλλη περίπτωση που έγινε παρόμοια συζήτηση

αυτού του θέματος— και καθυστερήσει η μεταφορά του νερού αν δεν δώσουν πρώτα νερό στη Λεμεσό και στην Πάφο, ποια θα είναι η θέση του κ. Μιχαηλίδη;

Εμείς είμεθα υπέρ της μεταφοράς νερού στα Κοκκινοχώρια το συντομότερο δυνατό. Όμως για να είμαστε δίκαιοι πρέπει να ικανοποιηθούν και οι ανάγκες των κοινοτήτων των επαρχιών εκείνων από τις περιοχές των οποίων πηγάζει το νερό.

Το δεύτερο σημείο στο οποίο ήθελα να αναφερθώ είναι αυτό το πολύ προκλητικό που ελέχθη για δίκαιη κατανομή του νερού και όχι με κομματικά κριτήρια. Εάν η κατανομή αφορούσε πρόσωπα που ανήκουν σε κόμμα της συμπάθειας του κ. Μιχαηλίδη, δηλαδή το ΑΚΕΛ, τότε δεν θα υπήρχαν κομματικά κριτήρια;

Και έρχομαι να πω το εξής: Στην περιοχή της Πάφου, όπου έγινε διανομή κλήρων, το 80% πήγε σε πρόσωπα που είναι μέλη του ΑΚΕΛ. Ήταν κομματικό το κριτήριο που χρησιμοποιήθηκε και σ' αυτή την περίπτωση;

Αυτά και ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου είχε ζητήσει προηγουμένως το λόγο και μετά ο κ. Σολωμής.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, με το νομοσχέδιο προτείνεται όπως παραχωρηθούν £2 εκ. για τη συνέχιση του έργου του Νότιου Αγωγού. Χαιρετίζουμε το γεγονός αυτό γιατί συμβάλλει στην απρόσκοπτη συνέχιση των εργασιών αυτού του μεγάλου και σημαντικού έργου του Νότιου Αγωγού το οποίο πρόκειται να εξυπηρετήσει, θα έλεγα, τόσο την περιοχή των Κοκκινοχωριών όσο και άλλες περιοχές της Λεμεσού. Κατά συνέπεια νομίζω ότι πρέπει να χαιρετίσουμε αυτή την ενέργεια και να δούμε πραγματικά πώς η Εκτελεστική Εξουσία και όλοι οι υπεύθυνοι οι οποίοι ανέλαβαν την εκτέλεση αυτού του έργου θα διεκπεραιώσουν τις εργασίες το συντομότερο δυνατό έτσι που να έχουμε σύντομα αποτελέσματα απ' αυτό το έργο.

Έχω τη γνώμη ότι δεν είναι η ώρα για να αρχίσουμε να λέμε πού και πώς θα δοθεί το νερό από το φράγμα του Κούρρη. Υπάρχουν πράγματι προβλήματα και από την επαρχία της Λεμεσού και στα γύρω χωριά από τα οποία περνά ο Νότιος Αγωγός τα οποία, κατά τη γνώμη μου, πρέπει να προσέξουμε και να αντιμετωπίσουμε έγκαιρα ώστε να υπάρξουν όσο είναι δυνατό λιγότερες ζημιές σε βάρος των άμεσα ενδιαφερομένων. Είναι ένα έργο σημαντικό. Επαναλαμβάνω ότι δεν είναι αυτή τη στιγμή η κατάλληλη ώρα. Τώρα είναι η ώρα να εργαστούμε όλοι για να συμβάλουμε στην επίτευξη του έργου. Και εγώ με τη σειρά μου θα ήθελα να υπογραμμίσω το γεγονός ότι οι εργασίες σε ό,τι αφορά την ανοικοδόμηση του νέου χωριού συνεχίζονται με πολύ αργό ρυθμό και είναι ένας παράγοντας που πρέπει επίσης να προσεχθεί. Ήδη εμείς έχουμε υποβάλει μια ερώτηση για τη σημειωθείσα καθυστέρηση και ήθελα με την ευκαιρία να υπογραμμίσω αυτό το γεγονός σχετικά με τις εργασίες για την ανοικοδόμηση της νέας κοινότητας της Άλασσας η οποία ταλαιπώρησε θα έλεγα πάρα πολύ τους κατοίκους της. Πιστεύω ότι αυτά τα ζητήματα πρέπει να προωθηθούν έγκαιρα προς τη λύση τους ώστε το συντομότερο δυνατό να λειτουργήσει το φράγμα για να εξυπηρετηθεί ολόκληρη η Κύπρος. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Από τη θέση μου· θα είμαι σύντομος, κύριε Πρόεδρε. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο Νότιος Αγωγός είναι το μεγαλύτερο αναπτυξιακό έργο το οποίο έχει ποτέ προγραμματιστεί στον τόπο μας. Η σοβαρότητα του έργου αυτού έχει υπερτονιστεί από το Σώμα κατ' επανάληψη και είναι ένα πρόβλημα το οποίο —απλώς θα ήθελα να υπενθυμίσω τους συναδέλφους, κύριε Πρόεδρε— αντιμετώπισε αρχικά η περιοχή των Κοκκινοχωριών το 1963 όταν η υπόλοιπη Κύπρος δεν είχε ακόμη καλά καλά αντιληφθεί τι σημαίνει πρόβλημα λειψυδρίας και τι σημαίνει πρόβλημα έλλειψης νερού. Βέβαια δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι συνάδελφοι από άλλες επαρχίες από κάποια κεκτημένη ταχύτητα να εξυπηρετήσουν, όπως έχουν —το αντιλαμβάνομαι— υποχρέωση τα συμφέροντα αν θέλετε των κατοίκων των επαρχιών αυτών, έχουν σπεύσει να υπερθεματίσουν την ανάγκη να αποδοθεί ίσως κάποια προτεραιότητα, τολμώ να πω, στις περιοχές, πλησίον ή μέσα από τις οποίες θα διέρχεται ο Νότιος Αγωγός. Ας αφήσουμε το Νότιο Αγωγό, κύριε Πρόεδρε, πρώτα να μπορέσει να λειτουργήσει, ας αφήσουμε τα Κοκκινοχώρια που είναι το επίκεντρο της ελεύθερης περιοχής της Αμμοχώστου για πολλούς και διάφορους άλλους λόγους, εκτός από τους λόγους τους πραγματικούς της έλλειψης του νερού, επιτέλους να δουν κάποιο νερό να τρέχει και μετά ας σπεύσουμε να συζητήσουμε πόσοι θα πρέπει από το διάβα του Νότιου Αγωγού να ποτίζονται και να ευφραίνονται.

Γι' αυτό πιστεύω ότι δεν είναι με τόση αντίληψη της σοβαρότητας του θέματος που το αντιμετωπίζουν αλλά με μια πιστεύω προχειρότητα, καλόπιστη, γιατί με την ίδια συλλογιστική θα έπρεπε να πούμε στους κατοίκους της Λευκωσίας ότι δεν μπορούν να λούζονται στις παραλιακές περιοχές γιατί έχουν προτεραιότητα οι Λεμεσιανοί και οι Σκαλιώτες. Θα πρέπει επίσης να υποχρεώσουμε τους Κοκκινοχωρίτες να τρών μόνοι τους τις πατάτες, να πούμε, και να μην τρών στις άλλες περιοχές, θα πρέπει να υποχρεώσουμε τα κρασοχώρια να τρών μόνοι τους τα σταφύλια και χωρίς, προς Θεού, να θέλω να θίξω τον αγαπητό συνάδελφο κ. Παπαδημητρίου, αν η Χλώρακα της Πάφου φημίζεται για άλλα προϊόντα θα πρέπει αποκλειστικά να τρέφεται απ' αυτά η περιοχή της Χλώρακας. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Γέλωτες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μόνο δυο λόγια για τον κ. Παπαδημητρίου. Δεν θα αναφερθώ στη Χλώρακα εγώ.

Σχετικά με το θέμα του χαρακτηρισμού του έργου του Νότιου Αγωγού σαν έργο υπερπροτεραιότητας, πρόκειται για χαρακτηρισμό που τον έδωσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας σε σύσκεψη κοινοταρχών και εκπροσώπων αγροτικών οργανώσεων πριν δυο χρόνια. Και υπερπροτεραιότητα σημαίνει να επισπευσθεί όσο το δυνατόν το έργο, κύριε Παπαδημητρίου.

Όσον αφορά το θέμα του κομματισμού που παρεισέργησε στο θέμα της κατανομής των νερών, εμείς λέμε ότι τούτο δεν είναι ορθό· τα νερά ανήκουν σε όλους μας και πρέπει να κατανέμονται με βάση τις ανάγκες που έχει ο αγροτικός

κόσμος. Και έχουμε υπόψη μας, κύριε Παπαδημητρίου, γεωργικό λειτουργό που βρίσκεται στην περιοχή και κατανέμει το νερό κατά κόμμα και μάλιστα προς το κόμμα το δικό σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λόρδος.

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν θα ζητούσα να μιλήσω γιατί αυτό το θέμα με τις συμπληρωματικές πιστώσεις για το Νότιο Αγωγό παρουσιάζεται συχνά στη Βουλή. Εγκρίνονται οι συμπληρωματικές αυτές πιστώσεις γιατί οι πιστώσεις αυτές είναι μέρος ενός ολοκληρωμένου έργου, τα σχέδια του οποίου άρχισαν το 1976, και μόλις πρόσφατα άρχισε η υλοποίησή τους και το έργο αυτό εκτελείται βάσει προδιαγεγραμμένων μελετών και σχεδίων τα οποία για 10 χρόνια τώρα βρίσκονται υπό μελέτη, μόλις δε τον τελευταίο ένα χρόνο το έργο βρίσκεται υπό κατασκευή. Όμως παρατηρώ ότι κάθε φορά που έρχεται ένας συμπληρωματικός προϋπολογισμός για το Νότιο Αγωγό προς ψήφιση, γίνονται και διάφορες ομιλίες επί θέματος αρχής από αρκετούς συναδέλφους με τις οποίες ομιλίες οι συνάδελφοι εγείρουν τα υδατικά προβλήματα των περιοχών τους —όλοι νομίζω γνωρίζουμε πολύ καλά ότι όλη η Κύπρος έχει υδατικό πρόβλημα— και στη συνέχεια διασταυρώνουν και συγχύζουν τα υδατικά προβλήματα των περιοχών τους με το έργο του Νότιου Αγωγού. Όμως, κύριοι συνάδελφοι, με το έργο αυτό ασχολούμαστε για δέκα χρόνια και έχουν διαμορφωθεί και οι πηγές του νερού και οι τόποι για τους οποίους προορίζεται το νερό αυτό. Το έργο, οι τομείς των σωλήνων, τα μήκη, οι κατευθύνσεις, τα πάντα έχουν σχεδιαστεί με προδιαγεγραμμένους και καθορισμένους τρόπους διοχέτευσης του νερού και συνεπώς πιστεύω ότι είναι άσκοπο να ανοίγουμε κάθε φορά συζήτηση, να εγείρουμε τα υδατικά προβλήματα άλλων περιοχών και να τα διασταυρώνουμε με το Νότιο Αγωγό. Να τα εγείρουμε ναι, να ζητούμε τη λύση των υδατικών προβλημάτων άλλων περιοχών, ναι, αλλά ξεχωριστά από το Νότιο Αγωγό γιατί το έργο εκείνο πρέπει να κατανοήσουμε όλοι ότι σχεδιάστηκε και εκτελείται βάσει αποφάσεων που ήδη λήφθηκαν από δεκαετίας και για δέκα χρόνια κάθε απόφαση που λαμβάνεται συμπληρώνει και ολοκληρώνει το σύνολο των αποφάσεων για το έργο αυτό.

Γι' αυτό το λόγο είναι η γνώμη μου, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ότι κάθε φορά που εμείς σαν Βουλή διασταυρώνουμε άλλα προβλήματα με ένα δεδομένο πρόβλημα συγχύζουμε και τα άλλα προβλήματα και το πρόβλημα για το οποίο συζητούμε. Ήδη ο Νότιος Αγωγός άρχισε. Η αρχική μελέτη, απ' ό,τι θυμούμαι, μιλούσε για ποσότητα 80 με 100 εκ. κυβικών μέτρων νερού ετησίως που θα διοχετεύεται στην περιοχή Κιτίου, σε περιοχές της Λάρνακας και της Αμμοχώστου. Σταδιακά η ποσότητα αυτή του νερού μειώθηκε στα 60 ή 65 εκ. κυβικά μέτρα περίπου για το Νότιο Αγωγό, από τα οποία όμως τα 35 εκ. κυβικά μέτρα, δηλαδή περισσότερο από το μισό, προοριζέτο για ύδρευση και όχι για άρδευση. Ενώ αρχικώς ποσότητα κάπου 63 εκ. κυβικών μέτρων από το νερό αυτό προοριζέτο για άρδευση, σήμερα λιγότερα των 30 ή περίξ των 30 εκ. κυβικών μέτρων μόνο θα προσφέρονται για άρδευση.

Κατά συνέπεια καταλήγω, κύριοι συνάδελφοι, ότι του έργου αυτού, του οποίου έχει αρχίσει η κατασκευή, ας κοιτάξουμε όλοι πώς θα επισπευθεί η εκτέλεσή του και ας κοιτάξουμε όλοι μαζί, χωρίς να συγχύζουμε τα άλλα προβλήματα με αυτό, πώς θα λύσουμε τα υδατικά προβλήματα άλλων περιοχών, γιατί ορθά υπεδείχθη προηγουμένως ότι η Κύπρος είναι μία και δεν είναι τυχαία

που αποφασίσαμε όλοι εμείς και όλα τα Κόμματα εγκρίνοντας το έργο του Νότιου Αγωγού να μεταφέρουμε νερό απ' εκεί που υπάρχει στα μέρη που δεν υπάρχει για να εξισορροπούμε την οικονομία και για να διαφυλάττουμε την κοινωνική και οικονομική αρμονία του τόπου μας. Το αποφασίσαμε αυτό το πράγμα και δεν μπορούμε να συζητούμε τη δυνατότητα να το ξαναποφασίσουμε.

Αυτά είναι με λίγα λόγια πιστεύω τα ορθά και λογικά συγκεκριμένα στοιχεία που περιτοιχίζουν το Νότιο Αγωγό και δεν πρέπει να συγχέονται με άλλα προβλήματα τα οποία είναι σεβαστά και για τα οποία όλοι πρέπει να συνεργαστούμε, όπως συνεργαστήκαμε για το Νότιο Αγωγό για να λυθούν και εκείνα με τη σειρά τους και με την προτεραιότητα που τους αξίζει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όταν πρωτομίλησα είπα ότι το θέμα που συζητούμε είναι η έγκριση των δύο εκατομμυρίων λιρών για να συνεχισθεί το έργο του Νότιου Αγωγού έτσι που πραγματικά όσο μπορεί πιο σύντομα να εκτελεστεί αυτό το έργο. Είπα ότι εδώ δεν συζητούμε πώς θα διατεθεί το νερό και ανέφερα ότι αυτό το ζήτημα ίσως θα πρέπει αργότερα να μας απασχολήσει. Δυστυχώς η παρέμβαση του κ. Λόρδου και η επιμονή του να επαναφέρει αυτό το ζήτημα αγνοώντας τις αντιδράσεις που υπάρχουν, με υποχρεώνει να ομιλήσω και να πω ότι υπάρχουν δικαιολογημένα προβλήματα στην περιοχή από την οποία θα συγκεντρωθεί το νερό και υπάρχουν προδιαγραφές αλλά μπορούν να γίνουν και αλλαγές για να ικανοποιηθούν λογικές και δικαιολογημένες ανάγκες. Εάν αύριο η περιοχή εκεί ξηρανθεί γιατί ως τώρα είχε νερό εξαιτίας του ότι πήγαινε ο Κούρρη στη θάλασσα και λίμναζε, θα μπορούμε να τους πούμε ότι εσάς εδώ θα ξηρανθεί η γη σας γιατί υπάρχουν προδιαγραφές που λένε ότι το νερό θα φύγει να πάει κάπου αλλού; Είναι δίκαιο και λογικό να γίνει αυτό το πράγμα;

Κατά συνέπεια έχω τη γνώμη ότι δεν είναι η κατάλληλη στιγμή να συζητήσουμε αυτό το ζήτημα και δεν είναι εδώ στη Βουλή που θα το λύσουμε. Θα υπάρξουν και υπάρχουν προβλήματα τα οποία με προσοχή πρέπει να μελετήσουμε για να τα αντιμετωπίσουμε. Αυτή είναι η γνώμη μου και όταν λέμε να τα αντιμετωπίσουμε εννοούμε ότι πρέπει να δούμε πώς θα αυξηθεί η αγροτική μας παραγωγή σε όλες τις περιοχές της Κύπρου χρησιμοποιώντας το νερό του Κούρρη για το οποίο θα δοθούν τόσα εκατομμύρια λίρες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα στο θέμα αυτό το οποίο νομίζω ότι πρέπει να τίθεται πάνω από κομματικά κριτήρια και σκοπιμότητες να συγχάρω ειλικρινά το συνάδελφο κ. Λόρδο ο οποίος έβαλε τα πράγματα ακριβώς στη θέση τους, εκεί που έπρεπε να τεθούν. Νομίζω ότι η Κύπρος είναι μια πολύ μικρή χώρα και μια ενιαία οικονομία. Υπάρχει το αδιαίρετο σε μια οικονομία σαν αυτή της Κύπρου και η μια περιοχή πρέπει να συνδράμει την άλλη αν θέλουμε πραγματικά να προοδεύσουμε. Η μια περιοχή έχει νερό αλλά δεν έχει κάτι άλλο· μπορεί για παράδειγμα να χρειάζεται αεροδρόμιο. Η άλλη δεν έχει νερό αλλά προσφέρει γεωργικά προϊόντα στην υπόλοιπη Κύπρο. Αντιλαμβανόμαστε πολλές

φορές ότι υπάρχουν κάποιοι σοβαροί λόγοι που ίσως τίθενται όπως τίθενται αυτά τα πράγματα και δημιουργούμε τοπικιστικές θεωρίες ή προωθούμε τοπικιστικά συμφέροντα όσον αφορά την οικονομία του τόπου μας. Αν όμως γινόμαστε περισσότερο του δέοντος τοπικιστές όσον αφορά την οικονομία μας, νομίζουμε ότι οποιαδήποτε συζήτηση θα αποβαίνει σε βάρος ολόκληρης της Κυπριακής οικονομίας. Δεν πρέπει να μιλούμε για επαρχία Λάρνακας, για επαρχία Λεμεσού, για επαρχία Αμμοχώστου ή για επαρχία Πάφου όσον αφορά την οικονομία της Κύπρου. Πρέπει να μιλούμε γενικά για μια αδιαίρετη οικονομία. Και πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι τα σχέδια τα οποία γίνονται από το Γραφείο Προγραμματισμού και από το Υπουργείο Οικονομικών, ανεξάρτητα από το ποια Κυβέρνηση βρίσκεται στα πράγματα, βλέπουν την οικονομία της Κύπρου σαν ένα αδιαίρετο σύνολο. Έτσι και μεις εδώ πρέπει να αντιμετωπίζουμε την Κυπριακή οικονομία. Μάλιστα, υπάρχουν θέματα για τα οποία πρέπει να υπάρχει ο τοπικισμός, υπάρχουν περιπτώσεις που πρέπει να αντιμετωπίζονται τα προβλήματα των περιοχών τις οποίες αντιπροσωπεύουμε, αυτό όμως δεν πρέπει να γίνεται σε θέματα μεγάλης σημασίας όπως είναι ο Νότιος Αγωγός ο οποίος κατασκευάζεται ειδικά και έχει προγραμματιστεί από πολλά χρόνια για να λύσει ένα πολύ βασικό πρόβλημα της Κύπρου.

Νομίζω ότι οποιαδήποτε περαιτέρω συζήτηση και οποιαδήποτε περαιτέρω περιπλοκή του θέματος δεν θα βοηθήσει να λυθεί ένα πρόβλημα ένεκα του οποίου, αν δεν αντιμετωπιστεί, κινδυνεύει μια περιοχή της Κύπρου, και εκείνο το οποίο θα υποστεί η περιοχή αυτή της Κύπρου θα έχει τρομερές επιπτώσεις πάνω στην υπόλοιπη Κύπρο. Έτσι πρέπει να το βλέπουμε και να μην προσπαθούμε εδώ να δημιουργούμε ένα συναγωνισμό πώς να πρωτοστατήσουμε υπέρ της α' ή β' επαρχίας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παναγίδης είχε ζητήσει το λόγο.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως πήρε μεγάλη έκταση αυτή η συζήτηση. Το γεγονός είναι ότι το έργο του Νότιου Αγωγού είναι πια μια πραγματικότητα, είναι έργο παγκύπριο που αφορά γενικά όλο τον πληθυσμό της Κύπρου. Πρέπει όμως να τονιστεί ότι υπάρχουν και ιδιαίτερα προβλήματα σε κάθε επαρχία, και πολύ ορθά ανεφέρθη από τους συναδέλφους της Λεμεσού ότι υπάρχουν ορισμένα προβλήματα στην επαρχία Λεμεσού από όπου θα περάσει ο Νότιος Αγωγός. Δεν λέμε ότι δεν θα πρέπει να πάει νερό στα Κοκκινοχώρια. Τονίσαμε ότι είναι παγκύπριο το έργο και ότι αφορά ολόκληρο τον πληθυσμό της Κύπρου. Επομένως πρέπει η θέση όλων μας να είναι η ενίσχυση και η προσπάθεια για επίτευξη του έργου. Και η παράκλησή μας είναι εκεί που υπάρχουν ειδικά προβλήματα, στην επαρχία Λεμεσού ή στην επαρχία Πάφου, να εξεταστούν από τους αρμοδίους με κανονική διαδικασία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αν μου επιτρέπετε από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Παπαδόπουλε.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είναι απλώς και μόνο για να καθησυχάσω κι' εγώ τους Παφίτες μετά την αγόρευση του φίλτατού μου κ. Λόρδου και την αγόρευση του κ. Γαλανού, σχετικά με τις προδιαγραφές, κλπ. κ.λπ. του έργου του Νότιου Αγωγού. Βέβαια κανένας δεν αντιτίθεται στο να μεταφερθεί το νερό του Νότιου Αγωγού στα Κοκκινοχώρια και ούτε φαντάζομαι ότι με την αγόρευσή του ο κ. Λόρδος εννοούσε ότι θα στερούσε νερό τις περιοχές απ' όπου πηγάζει τούτο για να πάει στα Κοκκινοχώρια και ούτε ότι θα έμενε ημιτελές το έργο της Πάφου για να πάει το νερό στα Κοκκινοχώρια. Κάθε άλλο, και νομίζω ότι με τη διαβεβαίωση αυτή που κάμνω προς τους Παφίτες, φίλτατε κύριε Λόρδε, δεν θα διαφωνείς. Γιατί όταν το μεγάλο αρδευτικό έργο του Ασπρόκρεμμου στην Πάφο με την ίδια μελέτη ετίθετο επί τάπητος, έγινε και η μεταφορά του νερού άλλου ποταμού προς το φράγμα τούτο για να επαρκέσει για τις ανάγκες της Πάφου, πιστεύω δε ότι θα υλοποιηθεί το έργο τούτο και αφού υπάρξει περίσσειμα νερού κανένας δεν θα έχει ένσταση να ποτίσουν και οι άλλες επαρχίες ή περιοχές, όπως είναι τα Κοκκινοχώρια, χαράσσοντας έτσι μια ενιαία πολιτική. Δεν πρέπει μεν να εξετάσουμε το θέμα τοπικιστικά, όπως είπε ο κ. Γαλανός, αλλ' ούτε και σωβινιστικά βέβαια. Πρέπει να εξετάσουμε γενικότερα και σφαιρικά το όλο πρόβλημα.

Θέλω να τονίσω και να διαβεβαιώσω κι' εγώ τους συντοπίτες μου ότι δεν θέλει κανένας από την πτέρυγα τούτη να τους στερήσει οτιδήποτε αγαθό έχουν για να το μεταφέρουν στις δικές τους περιοχές.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Κουρτελλάρης.

ΧΡ. ΚΟΥΡΤΕΛΛΑΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου. Η επαρχία της οποίας είμαι βουλευτής, όπως ξέρετε, είναι κατεχόμενη και δεν μπορώ να κατηγορηθώ ούτε για τοπικισμό ούτε για σωβινισμό. Έχω όμως την εντύπωση ότι αυτό το θέμα πήρε μεγάλη έκταση που δεν έπρεπε να πάρει. Διότι το θέμα που συζητούμε είναι αν εγκρίνουμε το ποσό που προτείνεται στον Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό Αναπτύξεως για να προχωρήσει η εκτέλεση του έργου του Νότιου Αγωγού και αντιλαμβάνομαι ότι όλες οι πλευρές το εγκρίνουν και εισηγούμαι να σταματήσει η συζήτηση διότι δεν βοηθά σε τίποτε. Προβλήματα υπάρχουν, θα μελετηθούν στον κατάλληλο χρόνο από τους αρμόδιους φορείς και δεν θα τα λύσουμε εδώ όση ώρα και αν τα συζητούμε. Γι' αυτό εισηγούμαι να σταματήσει η συζήτηση και να προχωρήσουμε στην έγκριση της προϋπολογιζόμενης δαπάνης για να γίνει η δουλειά που πρέπει να γίνει στο Νότιο Αγωγό που όλοι θέλουμε να επισπευασθεί σαν έργο υπερπροτεραιότητας όπως έχει χαρακτηριστεί από όλες τις πλευρές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λόρδος.

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι αν έχει παρανοηθεί είτε η μια είτε η άλλη ερμηνεία των όσων είπα, ιδιαίτερα από τον αγαπητό συνάδελφο κ. Χρίστου που γνωρίζει

πόσο πολύ τον εκτιμώ, όπως το γνωρίζουν και οι υπόλοιποι συνάδελφοι, αλλά ο συνάδελφος κ. Χρίστου έθεσε μια υποθετική ερώτηση και πιστεύω ότι δεν μπορούμε να συζητούμε με βάση υποθετικές ερωτήσεις και να προσφέρουμε υποθετικές απαντήσεις. Επειδή τον βλέπω να στρέφεται προς το μικρόφωνο με κίνδυνο να μακρηγορήσουμε όλοι, λέγω μόνο τούτο: Ασφαλώς, όπου υπάρξει υδατικό πρόβλημα, οφείλουμε όλοι εδώ —όπως είδαμε το πρόβλημα του Νότιου Αγωγού και ομόφωνα ψηφίσαμε αυτά που ψηφίσαμε και που σήμερα υλοποιούνται— να στρέψουμε την προσοχή μας. Ίδου η υποθετική απάντηση στην υποθετική ερώτηση. Όλα τα άλλα που λέγονται σ' αυτή την αίθουσα είναι εκ περισσού. Όσο τοπικιστικά αισθήματα και αν έχουν ή μη οι διάφοροι συνάδελφοι, πρέπει να τους θυμίσω ότι ψήφισαν και με τα δυο τους χέρια το έργο του Νότιου Αγωγού και συνεπώς δεν τίθεται σήμερα θέμα πώς θα μοιράσουμε το νερό εκείνο για το οποίο υπάρχουν ήδη ειλημμένες αποφάσεις και έργα υπό κατασκευή.

Ας εξετάσουμε, ξανατονίζω, το θέμα της κατανομής του νερού και ας προσπαθήσουμε να επισπεύσουμε την εκτέλεση του έργου, και ας συγκεντρωθούμε όλοι να δούμε πού αλλού υπάρχει πρόβλημα και πώς λύεται, γιατί αν επεμβαίνουμε κάθε φορά στη λύση ενός προβλήματος που αφορά το Νότιο Αγωγό αν δηλαδή επεμβαίνουμε στο νερό του Νότιου Αγωγού —όπως υπέδειξα αρχίσαμε με κάπου 113 εκ. κυβικά μέτρα νερού και καταλήξαμε στα 60-65, απ' ότι θυμούμαι, δεν είμαι βέβαιος για τους ακριβείς αριθμούς, αλλά ελέγχονται εύκολα— θα μείνουμε με μια σωλήνα για τα Κοκκινοχώρια και για τη Λάρνακα χωρίς νερό μέσα, κύριε Πρόεδρε. Ας λύσουμε λοιπόν τα άλλα προβλήματα με άλλους τρόπους και αν υπάρξει επείγουσα ανάγκη που να ρυθμίζεται από το Νότιο Αγωγό, είμαι εντελώς βέβαιος ότι όλοι οι συνάδελφοι θα αντιμετωπίσουν το θέμα με κατανόηση χωρίς να πιστεύουν ότι του καθ' ενός το χωριό ή η επαρχία είναι νησί μέσα στο νησί μας.

Ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δηλαδή πρώτα πρέπει ν' αποκτήσουμε το νερό και αφού αποκτήσουμε το νερό πιστεύω ότι δεν θα υπάρξει πρόβλημα ως προς τη διάθεσή του, γιατί πιστεύω ότι θα επικρατήσει το δημόσιο πνεύμα και το γενικό συμφέρον που πρέπει να έχουμε πάντα υπόψη μας. Αρκεί να έχουμε το νερό και πιστεύω ότι θα μπορέσουμε να το διαθέσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Ο κ. Χρίστου.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Δυο λόγια, κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου. Ήθελα απλώς να αναφέρω ένα σημείο στο οποίο αναφέρθηκε ο κ. Λόρδος, ότι η Κύπρος είναι ενιαία και φροντίζουμε να ικανοποιηθούν οι ανάγκες της. Εγώ θα υπογράμμιζα όπως σ' αυτές τις ανάγκες, σ' αυτή την περιοχή, περιλαμβάνεται και η Λεμεσός, αν πρόκειται να ικανοποιηθεί και η Λεμεσός από το Νότιο Αγωγό.

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

Ή με άλλο τρόπο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν νομίζω ότι η συζήτηση του θέματος έχει εξαντληθεί και προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προόμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £2,000,000 διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 27) του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

«Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 38) του 1985».

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 38) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Γάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 18 Οκτωβρίου 1985.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το

λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £320,000 και η διάθεσή του για την αγορά από την Επιτροπή Σιτηρών 2,750 τόννων κριθαριού ντόπιας παραγωγής, την επεξεργασία από το Τμήμα Γεωργίας και τη διάθεσή του στους ενδιαφερόμενους παραγωγούς.

Όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, η πρόνοια ύψους £800,000 που περιελήφθη στο φετεινό Προϋπολογισμό Αναπτύξεως για την κάλυψη της δαπάνης σχετικά με την παραγωγή βελτιωμένων πιστοποιημένων σπόρων από το Τμήμα Γεωργίας, καθώς και οι πρόσθετες συμπληρωματικές πιστώσεις ύψους £225,000, που έχουν εγκριθεί για τους πιο πάνω σκοπούς, δεν αναμένεται να επαρκέσουν μέχρι το τέλος του τρέχοντος χρόνου. Ο λόγος για την ανεπάρκεια των εγκεκριμένων πιστώσεων οφείλεται στην εξαιρετικά μεγάλη ζήτηση πιστοποιημένου σπόρου σιτηρών που διαπιστώθηκε μετά την υποβολή παραγγελιών από τους ενδιαφερομένους, και αυτό παρά το γεγονός ότι ζητήθηκε από τους παραγωγούς από τον περασμένο Μάιο να φυλάξουν και δικό τους σπόρο για κάλυψη μέρους των αναγκών τους.

Όπως είναι γνωστό με βάση την ακολουθούμενη μέχρι σήμερα τακτική τα ποσά που διατίθενται για την παραγωγή των βελτιωμένων σπόρων υπερκαλύπτονται από τα έσοδα από την πώλησή τους στους ενδιαφερόμενους γεωργούς από το Τμήμα Γεωργίας.

Επειδή δεν υπάρχουν διαθέσιμες ισάξιες εξοικονομήσεις για το ποσό που τώρα απαιτείται για τον πιο πάνω σκοπό κάτω από οποιοδήποτε άλλο άρθρο του σχετικού Κεφαλαίου του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, υπάρχει ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων γι' αυτό ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 28) του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £320,000 διά την χρέσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ, Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 28) του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

(Κρούουν οι κώδωνες)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

«Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 9) του 1985».

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 9) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 18 Οκτωβρίου 1985.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού χρημάτων ύψους £13,400 και η παραχώρησή του υπό μορφή δανείου στους Δανειστικούς Επιτρόπους για να δοθεί ως δάνειο στους μετόχους των Αρδευτικών Τμημάτων Αλέκτορας και Κελιών για την επαναλειτουργία των αρδευτικών έργων στις κοινότητες αυτές.

Σύμφωνα με την εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, η πρόνοια ύψους £53,600 που έχει περιληφθεί στον Προϋπολογισμό του Τ.Α.Ε.Π. του 1985

κάτω από το Άρθρο 15.602 «Άλλα Αρδευτικά Έργα» του Κεφαλαίου 31 «Υπουργείον Εσωτερικών - Άλλαι Υπηρεσίαι» είχε σκοπό την επαναλειτουργία ή τη δημιουργία νέων αρδευτικών έργων σε πρώην Τ/Κ χωριά, και συγκεκριμένα στην Αλέκτορα και στα Κελιά, στα οποία εγκαταστάθηκαν εκτοπισθέντες. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει τα 4/5 της ολικής δαπάνης των υπό εκτέλεση έργων, το δε υπόλοιπο 1/5 θα καλυφθεί, σύμφωνα με σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με δάνειο που θα παραχωρηθεί από το ΤΑΕΠ στους Δανειστικούς Επιτρόπους για έκδοση στους μετόχους των Αρδευτικών Τμημάτων.

Από απόψεως Προϋπολογισμού το δάνειο αυτό ύψους £13,400 που θα παραχωρηθεί στους Δανειστικούς Επιτρόπους, είναι ανάγκη να χρεωθεί κάτω από νέο άρθρο 10.496 «Δάνεια στους Δανειστικούς Επιτρόπους» του Κεφαλαίου 38 «Γενικόν Λογιστήριον», και σ' αυτό αποβλέπει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω ποσού χρημάτων γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου. Δεν διαφωνούμε με την έγκριση του ποσού για τα Αρδευτικά Τμήματα Αλέκτορας και Κελιών, όμως θέλω να επισημάνω τη μεγάλη καθυστέρηση που σημειώθηκε στην υποβολή αυτού του κονδυλίου προς ψήφιση. Υπήρχε στα Κελιά μια αναξιοποίητη τουρκοκυπριακή διάτρηση. Οι κάτοικοι γεωργοί και κτηνοτρόφοι ζήτησαν να ιδρύσουν ένα αρδευτικό Σύνδεσμο για να αξιοποιήσουν αυτή τη διάτρηση για γεωργικούς και κτηνοτροφικούς σκοπούς. Αυτό έγινε την άνοιξη του 1980. Τώρα έχουμε 1985 και ως τώρα δεν είχε υλοποιηθεί η πρόταση για παροχή βοήθειας προς ίδρυση αυτού του Συνδέσμου. Αυτό είχε συνέπειες, κ. Πρόεδρε, και για τους γεωργούς και για τους κτηνοτρόφους και για τα εισοδήματά τους. Αυτό συμβαίνει διότι υπάρχει γραφειοκρατία στον κρατικό μηχανισμό και διότι υπάρχει μια πεπαλαιωμένη υδατική νομοθεσία η οποία δημιουργεί δυσκολίες και προβλήματα όταν ιδρύονται τέτοιοι Σύνδεσμοι. Συνεπώς δεν πρέπει να συμβαίνουν αυτά τα πράγματα και θα πρέπει να προχωρήσουμε αμέσως στον εκσυγχρονισμό της υδατικής νομοθεσίας και την όσο το δυνατόν καλύτερη κατάργηση της γραφειοκρατίας που υπάρχει στον κρατικό μηχανισμό. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προόμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £13,400 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδικεύσεις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;
Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 9) του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει ένσταση όπως το Νομοσχέδιο εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το Νομοσχέδιο εγκρίνεται σε Νόμο.

«Ο περί Ιδιωτικών Σχολείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985». (Πρόταση Νόμου).

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ανδρέας Ψυλλίδης, Πρόεδρος
Ρήνα Κατσελλή
Γεώργιος Σαββίδης
Πάυλος Δίγκλης
Χρίστος Πέτας
Ιωάννης Μάτσης
Γεώργιος Παπαδόπουλος
Νίκος Αναστασιάδης
Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστεράς, σε δυο συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στις 14 και 24 Οκτωβρίου

1985. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής περί Ιδιωτικών Σχολείων νομοθεσίας για να καταστεί δυνατός ο έλεγχος από το Υπουργείο Παιδείας των διδασκτρων των ιδιωτικών σχολείων.

Ειδικότερα με την πιο πάνω πρόταση νόμου προνοείται η υποχρέωση του ιδιοκτήτη οποιουδήποτε ιδιωτικού σχολείου ή φροντιστηρίου να υποβάλλει προς τον Υπουργό Παιδείας για έγκριση, τρεις τουλάχιστον μήνες πριν από την έναρξη κάθε σχολικού έτους, τα διδάκτρα, τέλη και άλλα δικαιώματα που αφορούν το σχολείο ή το φροντιστήριο του καθώς επίσης οποιαδήποτε αποφασιζόμενη σε σχέση μ' αυτά αύξηση. Κριτήριο αύξησης του ύψους των διδασκτρων αυτών θα είναι, σύμφωνα με την υπό συζήτηση πρόταση νόμου, τα εκάστοτε ισχύοντα οικονομικά δεδομένα και ειδικότερα η κίνηση των μισθών και ημερομισθίων και ο πληθωρισμός.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελετώντας το όλο θέμα έχει διαπιστώσει ότι η ισχύουσα για τα ιδιωτικά σχολεία ως φροντιστήρια νομοθεσία δεν προσφέρει επαρκή προστασία στο κοινό έναντι των αυξήσεων των διδασκτρων που αποφασίζονται εκ μέρους των ιδιοκτητών των σχολείων αυτών, με αποτέλεσμα το ύψος των διδασκτρων αυτών να έχει αυξηθεί σε βαθμό δυσανάλογο προς τα δεδομένα της οικονομίας και ειδικότερα της κίνησης των μισθών και εισοδημάτων. Ως εκ τούτου η Επιτροπή ομόφωνα επικροτεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό συζήτηση πρότασης νόμου. Με το γενικό πνεύμα της πρότασης αυτής νόμου έχουν συμφωνήσει και οι εκπρόσωποι του αρμόδιου Υπουργείου οι οποίοι παρευρέθηκαν στη συνεδρία της Επιτροπής και εξέφρασαν τις απόψεις τους για το όλο θέμα που πραγματεύεται η πρόταση νόμου.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί, με την περίληψη σ' αυτήν σχετικής πρόνοιας για διάπραξη αδικήματος σε περίπτωση παράβασης της προνοούμενης ρύθμισης του θέματος των διδασκτρων.

Με την ευκαιρία της συζήτησης του όλου θέματος η Επιτροπή αισθάνεται την ανάγκη να καλέσει τους αρμοδίους όπως μελετήσουν διεξοδικότερα το γενικότερο θέμα των διδασκτρων και προσέλθουν στη Βουλή με ολοκληρωμένες προτάσεις μέσα στο πνεύμα της συζήτησης και της ανταλλαγής απόψεων που έγινε με τους εκπροσώπους του Υπουργείου Παιδείας στα πλαίσια της μελέτης της υπό συζήτηση πρότασης νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Υπάρχει ομοφωνία, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησης του άρθρου 13 του βασικού νόμου. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ιδιωτικών Σχολείων και Φροντιστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση Νόμου εγκριθεί σε Νόμο;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση η πρόταση Νόμου εγκρίνεται σε Νόμο.

Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Ακριβοδίκαιη Μεταχείριση Πολιτικών Κομμάτων και Υποψηφίων) Κανονισμοί του 1985, έχουν αποσυρθεί. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι η Βουλή κατά την προσεχή της συνεδρία δεν θα συζητήσει θέμα κώδικα αναφορικά με την μεταχείριση των Κομμάτων τόσο κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου όσο και μετά από μέρος του Ρ.Ι.Κ. Αυτό θα είναι στην προσεχή συνεδρία του Σώματος.

«Οι περί Προσωπικού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Γενικοί Κανονισμοί του 1985».

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ «ΟΙ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ανδρέας Μαθηκολώνης, Προεδρεύων

Αυγερινός Παπαρές

Ανδρέας Ψυλλίδης

Ρήνα Κατσελλή

Ανδρέας Φάντης

Χαμπής Μιχαηλίδης

Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε δυο συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στις 10 και 18 Οκτωβρίου 1985. Στην πρώτη συνεδρία της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων οι οποίοι εξήγησαν τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 43 του περί Υπηρεσίας Τηλεπικοινωνιών Νόμου και κατατίθενται στη Βουλή για έγκριση σύμφωνα με το άρθρο 3 του περί Καταθέσεως εις την Βουλή των Αντιπροσώπων Κανονισμών Εκδιδομένων κατ' εξουσιοδότησιν Νόμου, Νόμου του

1985 (Αρ. 51 του 1985), καθορίζονται τα απαιτούμενα προσόντα για διορισμό στη θέση Διευθυντή Προσωπικού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου.

Ειδικότερα με τους Κανονισμούς αυτούς καθορίζεται ότι οι υποψήφιοι για την πιο πάνω θέση πρέπει απαραίτητα να έχουν τα προσόντα του Ανώτατου Τεχνικού Προσωπικού ή του Ανώτατου Οικονομικού Προσωπικού ή του Ανώτατου Διοικητικού Προσωπικού ή του Ανώτατου Προσωπικού Εκμεταλλεύσεως.

Η Επιτροπή υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των προτεινόμενων Κανονισμών εισηγείται, διαφωνούντων των εκ των Μελών της κ.κ. Α. Μαθηκολώνη και Α. Παπαρέ, την έγκρισή τους από τη Βουλή και αφού τροποποιηθή η προτεινόμενη παράγραφος (ε) στον Κανονισμό 8 των βασικών Κανονισμών ώστε στα απαιτούμενα προσόντα για το Ανώτατο Προσωπικό της Διεύθυνσης Προσωπικού να περιληφθούν και εκείνα του Πολιτικού Μηχανικού ή Μηχανολόγου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

Ο κ. Μαθηκολώνης.

Α. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ο Δημοκρατικός Συναγερμός όπως φαίνεται και στην έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής αποφάσισε να καταψηφίσει αυτούς τους τροποποιητικούς κανονισμούς. Γιατί ο Δημοκρατικός Συναγερμός αποφάσισε να καταψηφίσει αυτούς τους κανονισμούς; Διότι έχουμε πειστεί πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η τροποποίηση των υφιστάμενων κανονισμών επιδιώκεται σ' αυτό το στάδιο απλώς και μόνο για να εξυπηρετηθεί συγκεκριμένο πρόσωπο το οποίο εργάζεται στην Αρχή Τηλεπικοινωνιών και το οποίο το Δημοκρατικό Κόμμα και η Κυβέρνηση επιθυμούν να εξυπηρετήσουν με το να το διορίσουν αργότερα ώστε να καταλάβει αυτή τη θέση για την οποία γίνεται η τροποποίηση, τη θέση δηλαδή του Διευθυντή της Αρχής Τηλεπικοινωνιών.

Ποια είναι τα επιχειρήματα τα οποία αποδεικνύουν αυτή τη δικαιολογημένη θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού; Τα υφιστάμενα σχέδια υπηρεσίας υπήρχαν από το 1972 μέχρι και την 1/6/1985· δεν είχε παρουσιαστεί κανένα απολύτως πρόβλημα για την τροποποίηση των σχεδίων υπηρεσίας. Το 1985 και μάλιστα μετά την 1/6/1985 ετέθη αυτό το θέμα.

Προτού συνεχίσω θα ήθελα να θίξω ακόμα ένα σημείο. Η θέση του Διευθυντή Προσωπικού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών παραμένει, όσο και αν είναι δύσκολο να το πιστέψει κανένας, κενή και χηρεύει κατά τα δύομισι τελευταία χρόνια. Υπάρχουν λοιπόν οι υφιστάμενοι κανονισμοί από το 1979 και περιπλέον υπάρχει και η θέση του Διευθυντή Προσωπικού της Αρχής η οποία χηρεύει για δύομισι ολόκληρα χρόνια αφ' ότου ο κάτοχός της είχε αφυπηρετήσει. Και ενώ για δύομισι ολόκληρα χρόνια δεν σκέφθηκε η Αρχή ή η Κυβέρνηση να συμπληρώσει αυτή τη θέση και ενώ για δύομισι ολόκληρα χρόνια και περιπλέον, από το 1972, δεν σκέφθηκε κανένας να τροποποιήσει αυτούς τους κανονισμούς ή να αισθανθεί την ανάγκη τροποποίησης αυτών των κανονισμών, εντούτοις, μετά την 1/6/1985, τέθηκε το θέμα της τροποποίησης. Γιατί, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, τέθηκε θέμα τροποποίησης των κανονισμών την 1/6/85, που μόλις είχε πάρει την προαγωγή του ένας υπάλληλος της Αρχής ο οποίος έχει τα προσόντα του Μηχανολόγου-Ηλεκτρολόγου; Αυτός ο υπάλληλος την 1η Ιουνίου είχε πάρει προαγωγή και είχε διοριστεί ως υποδιευθυντής Τεχνικών Υπηρεσιών της Αρχής. Έπρεπε λοιπόν αυτός ο κύριος τον οποίο φαίνεται ότι συμπαθεί πολύ το

Δημοκρατικό Κόμμα και η Κυβέρνηση να δικαιούται οπωσδήποτε να διοριστεί Διευθυντής Προσωπικού της Αρχής ενώ μέχρι και πριν την τροποποίηση δεν μπορούσε να δικαιούται γιατί δεν υπήρχε τέτοια προϋπόθεση στα σχέδια υπηρεσίας.

Είναι φανερό, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ότι η τροποποίηση αυτή επιδιώκεται να γίνει ούτως ώστε να δοθεί η ευκαιρία να διοριστεί το πρόσωπο αυτό στη θέση του Διευθυντή Προσωπικού της Αρχής.

Ένας άλλος λόγος για τον οποίο ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα καταψηφίσει αυτή την τροπολογία των υφιστάμενων κανονισμών είναι γιατί και η διαδικασία η οποία έχει ακολουθηθεί δεν ήταν η καθιερωμένη και ορθή διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή η αρμόδια Αρχή και το αρμόδιο Υπουργείο παρέλειψαν να παραπέμψουν αυτή την τροποποίηση στο Τμήμα Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο έχει κατ' εξοχήν και την αρμοδιότητα να γνωματεύσει αν από θέματος αρχής είναι σωστή αυτή η τροπολογία. Η Κυβέρνηση παρέλειψε να παραπέμψει το θέμα τούτο στο Τμήμα Προσωπικού και το παρέπεμψε κατευθείαν στη Βουλή και κατά κάποιο εσπευσμένο τρόπο ζητά να το ψηφίσει η Βουλή χωρίς αυτή να γνωρίζει και τη θέση του Τμήματος Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών. Θα ήθελα να αναφέρω ότι σε προηγούμενη περίπτωση, το Νοέμβριο του 1984, αν δεν με απατά η μνήμη μου, όταν είχε επιδιωχθεί από την Αρχή μια άλλη τροποποίηση των υφιστάμενων κανονισμών, είχε παραπεμφθεί αυτή η τροπολογία στο Τμήμα Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών και κατόπιν των εισηγήσεων του Τμήματος αυτού η Βουλή είχε απορρίψει ή, εν πάση περιπτώσει, η Κυβέρνηση, αν δεν κάμνω λάθος, είχε αποσύρει την τροπολογία εκείνη.

Υπάρχει και ένας τρίτος λόγος, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, για τον οποίο ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα καταψηφίσει την τροποποίηση των υφιστάμενων κανονισμών και των υφιστάμενων σχεδίων υπηρεσίας. Γιατί δεν έχουμε καμιά αμφιβολία και πιστεύω ότι είναι γνωστό σε όλους τους Βουλευτές αυτού του Σώματος, ότι με αυτή την τροποποίηση των σχεδίων υπηρεσίας καταπατούνται υφιστάμενα κεκτημένα δικαιώματα υπαλλήλων της Αρχής οι οποίοι διαμαρτύρονται και εξανίστανται και θα συνεχίσουν να διαμαρτύρονται και να εξανίστανται για την καταπάτηση των υφιστάμενων και των κεκτημένων δικαιωμάτων του προσωπικού της Αρχής. Και υπάρχει η καταπάτηση των δικαιωμάτων υπαλλήλων της Αρχής οι οποίοι δεν είναι του τεχνικού ή του ειδικευμένου προσωπικού αλλά είναι του οικονομικού ή άλλου γραφειακού προσωπικού της Αρχής, και οι οποίοι κατ' εξοχήν ενδεχομένως θα εδικαιούνται να καταλάβουν αυτή τη θέση αν κάποιο πρόσωπο δεν προήγηση προχθές ακόμα, την 1η Ιουνίου, και δεν του εδίδετο η δυνατότητα να διοριστεί και να καταλάβει αυτή τη θέση.

Είμαι βέβαιος, κύριε Πρόεδρε, και κύριοι συνάδελφοι, ότι το Δημοκρατικό Κόμμα θα διαφωνήσει με αυτές τις θέσεις. Αλλά είμαι βέβαιος με μαθηματική ακρίβεια ότι αν αυτή η τροπολογία εγκριθεί όπως πάει να εγκριθεί, τότε σε λίγους μήνες θα δούμε ότι αυτός ο κύριος Υποδιευθυντής Τεχνικών Υπηρεσιών, ο οποίος μόλις την 1η Ιουνίου προήχθη και εναντίον της προαγωγής του οποίου εκκρεμούν δύο ή και περισσότερες προσφυγές, θα καταλάβει αυτή τη θέση και ίσως να έχουμε την ευκαιρία και πάλιν να επανέλθουμε από το βήμα αυτό επί του θέματος. Ελπίζω ότι το Σώμα έστω και την τελευταία στιγμή θα αποφύγει να επιτρέψει αυτή την τροπολογία και θα αποφύγει να επιτρέψει στο κυβερνών Κόμμα ή και την Κυβέρνηση να εξυπηρετήσουν τους δικούς τους σκοπούς.

Η τροπολογία την οποία η Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστεράς έχει επιδιώξει και θα επιτύχει με τη σύμφωνο γνώμη και του ΔΗΚΟ, δηλαδή στα σχέδια υπηρεσίας να προστεθεί ως προϋπόθεση η ύπαρξη πτυχίου πολιτικού μηχανικού ή μηχανολόγου, είμαστε βέβαιοι ότι δεν διορθώνει καθόλου την κατάσταση και δεν θα αποτρέψει, επαναλαμβάνω, το διορισμό αυτού του συγκεκριμένου προσώπου στη θέση για την οποία μιλούμε.

Ελέχθη από μερικούς ότι και αν ακόμα διοριστεί αυτό το πρόσωπο, ή κάποιο άλλο πρόσωπο το οποίο δεν θα έπρεπε να διοριστεί, τότε υπάρχει ο μηχανισμός και η διαδικασία της δικαιοσύνης και της προσφυγής στο Ανώτατο Δικαστήριο. Πιστεύω, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ότι πρέπει να αυταπατώμεθα αν πιστεύουμε ότι υπάρχει αποτελεσματικότητα ή απονέμεται δικαιοσύνη εν πάση περιπτώσει με αυτό τον τρόπο, με το να αφήνομε δηλαδή να δημιουργείται το κακό και να περιμένουμε να το διορθώσει το Ανώτατο Δικαστήριο μετά από ένα ή ενάμισι χρόνο με πολλές περιπλοκές σε πολλές περιπτώσεις.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Η κ. Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Ομολογώ ότι εκφράζω την έκπληξή μου με την αρχή βάσει της οποίας απορρίπτει ο Δημοκρατικός Συναγερμός αυτή την τροπολογία.

Αυτή η τροπολογία ήλθε στη Βουλή κανονικότερα από το Υπουργείο Οικονομικών και οι επί μέρους διαδικασίες ήταν εσωτερική δουλειά του Υπουργείου Οικονομικών.

Είναι ένα πάγιο συνδικαλιστικό αίτημα των υπαλλήλων της Αρχής Τηλεπικοινωνιών και όπως είναι πολύ γνωστό το 80% των υπαλλήλων της Αρχής Τηλεπικοινωνιών — αν όχι και το 90% — είναι ηλεκτρολόγοι, μηχανικοί και μηχανολόγοι. Πολύ σωστά είχαν όλοι αυτοί που αποτελούν την πλειοψηφία πάγιο αίτημα να διευρυνθεί ο κανονισμός ούτως ώστε να δικαιούνται και αυτοί να κάμουν αίτηση για τη θέση του Διευθυντή Προσωπικού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου.

Αν, σήμερα, τους το αρνηθεί η Βουλή, είναι σαν να αρνιόμαστε στους καθηγητές του Υπουργείου Παιδείας να προαχθούν στη θέση του Τμηματάρχη Εκπαίδευσης και στις άλλες ανώτατες βαθμίδες του Υπουργείου Παιδείας.

Δεν γνωρίζουμε ποια πρόσωπα θα εμπίπτουν μέσα στη διεύρυνση αυτού του κανονισμού. Οπωσδήποτε θα είναι περισσότερα από το ένα πρόσωπο, το οποίο εμείς δεν γνωρίζουμε, ομολογουμένως. Θα κάμουν αίτηση όλοι αυτοί, που είναι πάρα πολλοί, με τη διεύρυνση και με την τροπολογία που εισηγήθηκε το ΑΚΕΛ και τη δεχθήκαμε πρόθυμα, και έτσι απ' αυτούς θα γίνει κανονικά επιλογή. Επειδή δηλαδή κατά τους ισχυρισμούς του Δημοκρατικού Συναγερμού θα μπει ειδικά ένας σ' αυτή τη θέση, προδικάζουμε ολόκληρη τη διαδικασία; Νομίζω ότι τούτο δεν ευσταθεί. Η τροπολογία, όπως ανέφερα και προηγουμένως, είναι επιθυμητή από τους υπαλλήλους της Αρχής Τηλεπικοινωνιών, οι οποίοι μας έχουν στείλει και τα πρακτικά των συνεδριάσεων και των αποφάσεων που πήραν, και έτσι δεν νομίζω να υπάρχει οποιαδήποτε αμφιβολία ότι η τροπολογία αυτή έγινε

κατόπιν της θελήσεως του συνόλου των υπαλλήλων και όχι για τους λόγους οι οποίοι αναφέρθηκαν προηγουμένως από το Βήμα της Βουλής.

Είμαστε σίγουροι ότι έτσι θα συμπληρωθούν οι Κανονισμοί της Αρχής Τηλεπικοινωνιών επί το δικαιότερο και ότι θα γίνει η επιλογή για τη θέση του Διευθυντή Προσωπικού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου πιο δίκαια για τη θέση αυτή.

Γι' αυτό το Δημοκρατικό Κόμμα θα ψηφίσει τους Τροποποιητικούς Κανονισμούς.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μαθηκολώνης.

A. ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Επειδή η κ. Κατσελλή προηγουμένως είχε προσπαθήσει να παρουσιάσει ότι η τροπολογία αυτή έγινε καλή τη πίστει, νομίζω ότι χρωστούμε μια απάντηση στην κ. Κατσελλή, για να μην παραμείνει καμιά απολύτως αμφιβολία ότι πρόκειται περί τροπολογίας η οποία έγινε κακή τη πίστει.

Η τροπολογία αυτή, κ. Κατσελλή, την οποία κατέθεσε το αρμόδιο Υπουργείο, δεν έλεγε, κυρία συνάδελφος, ότι θα είχαν το δικαίωμα να διοριστούν στη θέση Διευθυντή Προσωπικού και οι μηχανολόγοι ή και οι πολιτικοί μηχανικοί. Έλεγε μόνο ότι θα ειδικαιούντο να διοριστούν οι ηλεκτρολόγοι μηχανικοί. Και είναι κατόπιν της εισηγήσεως του ΑΚΕΛ που προσετέθησαν και οι άλλες δυο περιπτώσεις. Αν, δηλαδή, κ. Κατσελλή, δεν ήταν το ΑΚΕΛ να προσθέσει τις άλλες δυο περιπτώσεις, τότε το ΔΗ.ΚΟ. θα επεδίωκε εκείνο το οποίο ήθελε. Και εκείνο το οποίο ήθελε το ΔΗ.ΚΟ. και η Κυβέρνηση ήταν να διορίσει κάποιον ο οποίος είναι, όπως σας έχω πει και προηγουμένως, μηχανολόγος-ηλεκτρολόγος.

Γι' αυτό το λόγο, επαναλαμβάνω, η Κυβέρνηση εισηγήθηκε την τροποποίηση με την προσθήκη μόνο του «μηχανολόγος/ηλεκτρολόγος».

Όσον αφορά την ομοφωνία των υπαλλήλων της Αρχής, θα ήθελα να σας πω, κ. Κατσελλή και κύριοι συνάδελφοι, για να το γνωρίζετε, ότι στα διάφορα Τμήματα Διοικήσεως της Αρχής υπηρετούν 20 περίπου πτυχιούχοι πανεπιστημίου, οικονομολόγοι, λογιστές, πτυχιούχοι Νομικής, πτυχιούχοι Διοίκησης Επιχειρήσεων κλπ. και αυτοί οι άνθρωποι σας διαβεβαιώ ότι διαφωνούν μ' αυτή την τροπολογία την οποία πρόκειται να εισάξει αυτή τη στιγμή το Σώμα. Και αυτοί οι άνθρωποι θα συνεχίσουν να διαφωνούν, είτε η κ. Κατσελλή μιλά για καλή τη πίστει τροπολογίες είτε άλλως πως.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Ομήρου και μετά ο κ. Ψυλλίδης.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Από τη θέση μου, κ. Πρόεδρε, ήθελα να πω ότι βέβαια σημασία έχει το πώς έχει διαμορφωθεί ο σχετικός κανονισμός τελικά από τις Επιτροπές και όπως ελέχθη ήδη έχει διευρυνθεί ο κύκλος των επιστημονικών προσόντων που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους ενδιαφερομένους για να υποβάλουν αιτήσεις.

Συνεπώς δεν νομίζω πλέον να υπάρχει το σοβαρό πρόβλημα που έθεσε ο συνάδελφος κ. Μαθηκολώνης. Φαίνεται ότι έχει διευρυνθεί ο κύκλος αυτών των προσώπων. Συνεπώς νομίζω ότι μπορούμε να προχωρήσουμε χωρίς τις επιφυλάξεις που έχουν εκτεθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ψυλλίδης.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτά τα οποία είπε ο κ. Ομήρου θα τα έλεγα και εγώ και συμπληρώνω με τούτο: Κατά την επιχειρηματολογία του κ. Μαθηκολώνη δεν πρέπει αυτό το Σώμα να επιλαμβάνεται θεμάτων τα οποία κακώς είχαν γιατί μπορεί να εξυπηρετηθεί κάποιο άτομο το οποίο πρόκειται κάπου ή έχει κάποια ιδεολογία. Εκείνο το οποίο έχει σημασία είναι, γιατί οι οικονομολόγοι και οι άλλοι δεν θέλουν την τροποποίηση; Γιατί φοβούνται μήπως ότι στους άλλους κλάδους υπάρχουν άτομα τα οποία έχουν περισσότερα προσόντα από τους ίδιους;

Το όλο θέμα μπαίνει πάνω σε νέα βάση και διευρύνεται ούτως ώστε να επιλεγεί και να καταλάβει τη θέση ο καταλληλότερος. Τι ενοχλεί τον κ. Μαθηκολώνη αυτή η τροποποίηση; Δεν είναι πιο δίκαιο αυτό το πράγμα από του να στερούμε στο 75% των υπαλλήλων της Αρχής Τηλεπικοινωνιών το δικαίωμα να μπουν στη θέση του Διευθυντή Προσωπικού; Γιατί περί αυτής της θέσης πρόκειται και όχι περί του Διευθυντή Τηλεπικοινωνιών όπως ο ίδιος ανέφερε στην αρχή της ομιλίας του. Αυτά, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΑ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Αν πράγματι επρόκειτο περί ενδιαφέροντος της Κυβερνήσεως να διευρύνει τον κύκλο των υποψηφίων ένθερμα θα υποστηρίξαμε την ενέργεια της Κυβερνήσεως. Αλλά στην Αρχή υπηρετούν μηχανικοί, πολιτικοί μηχανικοί και σωρεία επιστημόνων. Δεν ζήτησε η Κυβέρνηση να τροποποιηθούν τα σχέδια υπηρεσίας ούτως ώστε όλοι αυτοί οι ευπαίδευτοι απόφοιτοι πανεπιστημίων να μπορούν να διεκδικήσουν τη θέση του Διευθυντή Προσωπικού. Ζήτησε να προστεθούν μόνο δυο λεξούλες. Οι λέξεις αυτές είναι «μηχανολόγος» και «μηχανολόγος-ηλεκτρολόγος». Γιατί λοιπόν, όπως είχε εισηγηθεί το ΑΚΕΛ δεν προστεθήσαν οι λέξεις «ανώτερος πολιτικός μηχανικός», «ανώτερος τάδε», «ανώτερος τάδε» και γιατί η Κυβέρνηση από όλο το φάσμα των επιστημόνων που υπηρετούν επέλεξε τον ηλεκτρολόγο-μηχανολόγο; Είναι φανερό ότι έκοβε και έραβε γελεκάκι για ένα πρόσωπο του οποίου το όνομα γνωρίζουμε, και γνωρίζουμε επίσης ότι ηγείται των επιτελείων του ΔΗ.ΚΟ. σε ορισμένο προάστειο της Λευκωσίας. Έχομε υπό σημείωση το όνομα και θα δούμε μετά την τροποποίηση αν δεν διορισθεί αυτό το πρόσωπο, γιατί η Κυβέρνηση κρατούσε τη θέση αυτή ανοικτή για 2 1/2 ολόκληρα χρόνια μέχρις ότου το φαβορί της πάρει το αναγκαίο πτυχίο για να μπορεί να προχωρήσει και να καταλάβει αυτή τη θέση.

Αυτοί λοιπόν είναι οι λόγοι που ο Δημοκρατικός Συναγερμός ο οποίος πάντοτε τάσσεται και θα τάσσεται υπέρ της αξιοκρατίας και όχι υπέρ της ευνοιοκρατίας, είχε και έχει αντιρρήσεις για την τροποποίηση αυτού του κανονισμού εργασίας γιατί είναι καθαρά κομματική ενέργεια. Αλλά θα ήθελα να ρωτήσω την κ. Κατσελλή, γιατί η Κυβέρνηση στα δικά της σχέδια υπηρεσίας για τη δημόσια υπηρεσία δεν προέβη στις ίδιες τροποποιήσεις; Γιατί έχω εδώ ενώπιόν

μου φωτοτυπία των σχεδίων υπηρεσίας για την Κυβερνητική θέση του Διευθυντή Δημόσιας Διοικήσεως και Προσωπικού. Και τα απαιτούμενα προσόντα δεν αναφέρουν όλες τις άλλες ειδικότητες οι οποίες αναφέρονται ειδικά για την Αρχή Τηλεπικοινωνιών.

Πιστεύω ότι αυτή η Βουλή θα ψηφίσει το Νομοσχέδιο όπως ετροποποιήθη. Εμείς θα καταθέσουμε το όνομα του εκλεκτού της Κυβερνήσεως στη Γραμματεία της Βουλής και στη νέα Βουλή, όταν θα αρχίσει τις εργασίες της, αν συμπληρωθεί η θέση θα υπάρξει εκ των προτέρων καταταθειμένο το όνομα του υπαλλήλου για χάρη του οποίου γίνεται αυτή η τροποποίηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ψυλλίδης.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Από τη θέση μου, κ. Πρόεδρε, για την τάξη.

Πρώτο δεν είναι η Κυβέρνηση που έστειλε αυτό το Νομοσχέδιο, αλλά η Αρχή Τηλεπικοινωνιών.

Δεύτερο, η περίπτωση που αναφέρεται ο κ. Κληρίδης αφορά Διοικητικό προσωπικό που δεν είναι τεχνικό —η πλειονότητα είναι γραφείς— ενώ στη περίπτωση της Αρχής Τηλεπικοινωνιών η συντριπτική πλειοψηφία, όπως είπα και προηγουμένως, είναι τεχνικοί. Ειδικά οι ηλεκτρολόγοι είναι πέραν του 75%. Αυτά για την τάξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Η κυρία Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Από τη θέση μου, κ. Πρόεδρε. Δηλαδή για να καταλάβουμε καλά, θα κατατεθεί ένα όνομα το οποίο θα αποκλείσουμε εκ των προτέρων. Αυτό είναι το σκεπτικό;

Και δεύτερο, όπως έχει πει και ο συνάδελφος Ψυλλίδης, το 75% του προσωπικού της Αρχής είναι ηλεκτρολόγοι. Δεχθήκαμε την προσθήκη από το ΑΚΕΛ του Πολιτικού Μηχανικού και του Μηχανολόγου και όταν ρωτήσαμε μας είπαν ότι πρόκειται για 2 ή 3 πρόσωπα. Γιατί να μην μπουν και αυτοί οι 2 ή 3;

Αυτές τις δυο διευκρινήσεις ήθελα να κάμω. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Για να αντιληφθεί η κ. Κατσελλή, διότι νομίζω αυτή ήταν η ερώτησή της, το όνομα θα κατατεθεί όχι για να εμποδίσουμε οποιοδήποτε να καταλάβει τη θέση αλλά για να αποδείξουμε εκ των υστέρων ότι οι ισχυρισμοί μας ήταν βάσιμοι και ότι αυτή η τροποποίηση εκόβη και εράβη γελεκάκι για το πρόσωπο το οποίο έχουμε υπόψη μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Τότε, κ. Πρόεδρε, όλοι οι καλοί υπάλληλοι που ανήκουν στο Δημοκρατικό Συναγερμό και έχουν προαχθεί τελευταίως είναι διότι οι θέσεις κόπηκαν γελεκάκια γι' αυτούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Δεν τροποποιήσαμε κανένα σχέδιο υπηρεσίας για να μπορέσει να προαχθεί οιοσδήποτε του Δημοκρατικού Συναγερμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στην έγκριση των Κανονισμών.

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ των Κανονισμών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

22.

Ποιοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 22 υπέρ και 10 εναντίον οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα υπόλοιπα Νομοσχέδια, μέχρι και το (62) έχουν αποσυρθεί.

Κεφάλαιο Β - Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 10) του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 60) του 1985. Απεστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Με συγχωρείτε, αλλά αυτή η Βουλή είχε αποφασίσει την προηγούμενη βδομάδα ότι την Πέμπτη, δηλαδή σήμερα, θα συζητήσει το θέμα της τροπολογίας του Συντάγματος και υπάρχει ειλημμένη απόφαση του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Στην Ημερήσια Διάταξη που έχω ενώπιόν μου, κ. Λυσσαρίδη, δεν υπάρχει έκθεση πάνω σ' αυτό το θέμα.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοφίδης.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η Επιτροπή Νομικών συνήλθε σήμερα το πρωί και άκουσε

πάνω στο θέμα τη Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, κ. Σουλιώτη, το Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα, τους εκπροσώπους της Διοίκησης και όλους τους ειδικούς τεχνοκράτες. Ακουστήκαν οι απόψεις των Κομμάτων, έχουν τηρηθεί συνοπτικά πρακτικά για τη συνεδρία και η Επιτροπή προτίθεται να υποβάλει την έκθεσή της προς το Σώμα κατά την προσεχή συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως το θέμα θα συζητηθεί κατά την προσεχή συνεδρία του Σώματος.

Προχωρούμε με την κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 60) του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 39) του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως της Εταιρείας ΚΕΟ ΛΤΔ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως της Εταιρείας ΣΟΔΑΠ ΛΤΔ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως της Εταιρείας ΛΟΕΛ ΛΤΔ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985. Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Ακριβοδίκαιη Μεταχείριση Πολιτικών Κομμάτων και Υποψηφίων) Κανονισμοί του 1985. Εστάλη εκ μέρους της Προεδρίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στις Επιτροπές Εσωτερικών και Κανονισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγγραφα που αφορούν:

- (α) την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία που έληξαν ή λήγουν μέχρι 31/10/85 και

(β) τη σκοπούμενη πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και την εκπαιδευτική υπηρεσία,

δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985). Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Επιτροπή Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προτάσεις Νόμου:

Ο περί Διασφάλισης Αδιαβλήτων Εκλογών Νόμος του 1985. Εστάλη από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως η πρόταση Νόμου θεωρηθεί ως επείγουσα και παραπεμφθεί στις δυο αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Νομικών και Εσωτερικών για να συζητηθεί την προσεχή Πέμπτη που είναι και η τελευταία συνεδρία της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στις Επιτροπές Νομικών και Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1985. Εστάλη από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Και αυτή, κ. Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως θεωρηθεί ως επείγουσα και παραπεμφθεί στις Επιτροπές Παιδείας και Νομικών για να συζητηθεί την ερχόμενη Πέμπτη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση Νόμου θεωρηθεί ως επείγουσα;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση θεωρείται ως επείγουσα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Επερατώθη η κατάθεση των Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: Ερωτήσεις-Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς).

Ερώτηση ημερομηνίας 8 Μαρτίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μαθηκολώνη και ληφθείσα στις 8 Μαρτίου 1985.

«Η κοινότητα Οδούς αντιμετωπίζει τα πιο κάτω προβλήματα ή και έχει τα πιο κάτω αιτήματα:

α) Να γίνουν μελέτες για κατασκευή υδατοδεξαμενής.

- β) Να γίνουν δοκιμαστικές διατρήσεις για εξεύρεση νερού βορείως του χωριού.
- γ) Να επιτραπεί στους ενδιαφερόμενους κατοίκους της κοινότητας η αναμπέλωση με ντόπιες ποικιλίες σταφυλιών.
- δ) Η συντήρηση των αγροτικών και αμπελουργικών δρόμων να γίνεται δωρεάν από την Κυβέρνηση.
- ε) Να γίνει δημόσιος ο δρόμος που ενώνει το χωριό Οδού με τα χωριά Γούρρι και Λαζανιά.

Η κοινότητα Οδούς πιστεύει ότι τα πιο πάνω αιτήματά της πρέπει να ικανοποιηθούν μέσα στα πλαίσια της πολιτικής της Κυβέρνησης για υποβοήθηση των ορεινών κοινοτήτων που συνεχώς φθίνουν ένεκα των πολλών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν.

Ερωτούνται τα αρμόδια Υπουργεία να πληροφρήσουν τη Βουλή με ποιους τρόπους προτίθενται να βοηθήσουν στην ικανοποίηση των πιο πάνω αιτημάτων της κοινότητας Οδούς».

Απάντηση ημερομηνίας 14 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 8 Μαρτίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μαθηκολώνη.

«Η πολιτική που ακολουθείται σχετικά με τη συντήρηση των αγροτικών και αμπελουργικών δρόμων για όλες τις κοινότητες της νήσου είναι όπως το ήμισυ της δαπάνης καταβάλλεται από την Κυβέρνηση το δε άλλο από την ενδιαφερόμενη κοινότητα και συνεπώς το χωριό Οδού δεν μπορεί να αποτελέσει εξαίρεση.

Για την εγγραφή του δρόμου Οδού-Λαζανιά-Γούρρι, μήκους 9 1/2 μιλίων περίπου, έχουν ήδη εξασφαλιστεί οι αναγκαίες συγκαταθέσεις των επηρεαζομένων ιδιοκτητών γης και ήδη προωθείται η σχετική διαδικασία. Στο μεταξύ ο δρόμος συντηρείται από τις Επαρχιακές Διοικήσεις Λάρνακας και Λευκωσίας η δε κατάσταση του θεωρείται αρκετά ικανοποιητική».

Ερώτηση ημερομηνίας 3 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλο Δίγκλη και ληφθείσα στις 3 Μαΐου 1985.

«Δεδομένου ότι στο ίδρυμα 'Νέα Ελεούσα' προσετέθη νέα πτέρυγα με σκοπό τη στέγαση παιδιών με σοβαρή διανοητική καθυστέρηση ηλικίας άνω των δεκατεσσάρων ετών».

Δεδομένου ότι η ανέγερση κι εξοπλισμός της πτέρυγας αυτής περατώθηκε προ δύο σχεδόν χρόνων χωρίς μέχρι σήμερα να λειτουργήσει.

Δεδομένου επίσης ότι η άμεση λειτουργία αυτής της πτέρυγας αποτελεί επιτακτική ανάγκη, έχοντας υπόψη ότι εκκρεμεί η ικανοποίηση σημαντικού αριθμού αιτήσεων για στέγαση σ' αυτή.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο:

1. Γιατί δεν λειτούργησε μέχρι τώρα αυτή η πτέρυγα;
2. Ποια μέτρα πήρε ή προτίθεται να πάρει η Κυβέρνηση για να τεθεί σε λειτουργία στο άμεσο μέλλον;
3. Πότε υπολογίζει η Κυβέρνηση να λειτουργήσει αυτή η πτέρυγα;»

Απάντηση ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε Ερώτηση ημερομηνίας 3 Μαΐου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλου Δίγκλη.

«Η νέα πτέρυγα της Στέγης που συμπληρώθηκε το καλοκαίρι του 1984 δεν λειτούργησε αμέσως γιατί δεν ήταν δυνατό να προσληφθεί έκτακτο προσωπικό.

Όπως ήδη γνωρίζετε, με την επιστολή του με τον αρ. φακ. Υ.Ο.7/85/Γεν./3 και ημερομηνία 24/6/1985, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών κατέθεσε στη Βουλή των Αντιπροσώπων σχετικό Νομοσχέδιο Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού και Εισηγητική Έκθεση για την Ίδρυση Νέων Θέσεων για την επάνδρωση της νέας πτέρυγας της Στέγης 'Νέα Ελεούσα', το οποίο και ψηφίστηκε από τη Βουλή σε Νόμο στις 11/7/1985».

Ερώτηση ημερομηνίας 10 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλο Δίγκλη και ληφθείσα στις 10 Μαΐου 1985.

«Δεδομένου ότι οι στέγες για ηλικιωμένους και αναπήρους επιτελούν σοβαρό έργο και καλύπτουν σοβαρή κοινωνική ανάγκη.

Δεδομένου επίσης ότι η επάνδρωση αυτών των στεγών με ειδικευμένο και βοηθητικό προσωπικό κρίνεται ανεπαρκής βάση των διεθνών προτύπων, γεγονός που συνεπάγεται υποβιβασμό της εξυπηρέτησης των τροφίμων.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο:

1. Προτίθεται να εισάξει τροποποιητική νομοθεσία με στόχο τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας μας, βάση των διεθνών προτύπων, όσον αφορά την επάνδρωση αυτών των στεγών με ειδικευμένο και βοηθητικό προσωπικό;
2. Αν ναι, μέσα σε ποια χρονικά περιθώρια προτίθεται να προωθήσει τέτοια νομοθεσία;
3. Αν όχι, ποιοι είναι οι λόγοι;»

Απάντηση ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε Ερώτηση ημερομηνίας 10 Μαΐου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλου Δίγκλη.

«Οι περί Στεγών δι' Ηλικιωμένους και Αναπήρους Κανονισμοί εκδόθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Απρίλιο του 1983, αφού εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Οι Κανονισμοί, σύμφωνα με σχετική πρόνοια του Νόμου περί Στεγών δι' Ηλικιωμένους και Αναπήρους του 1981, είχαν άμεση εφαρμογή στις στέγες που λειτούργησαν μετά από την ημερομηνία έκδοσής τους, ενώ σ' ό,τι αφορά τις στέγες που βρίσκονταν ήδη σε λειτουργία άρχισαν να εφαρμόζονται μετά πάροδο ενός χρόνου από της ημερομηνίας έγκρισής τους.

Οι Κανονισμοί αυτοί εκδόθηκαν με στόχο τη διασφάλιση αποδεκτών επιπέδων υπηρεσιών στους ηλικιωμένους και ανάπηρους, ένοικους των ιδιωτικών στεγών που άρχισαν να δημιουργούνται με ταχύ ρυθμό λόγω των κοινωνικών συνθηκών που επικράτησαν μετά την Τουρκική εισβολή και την ατονία των παραδοσιακών μορφών φροντίδας των ηλικιωμένων και αναπήρων.

Οι Στέγες, με ελάχιστες εξαιρέσεις, λειτουργούσαν ανεξέλεγκτα και οι υπηρεσίες που πρόσφεραν δεν ήταν ικανοποιητικές. Ενδεικτικό της κατάστασης αυτής είναι το γεγονός ότι μέχρι σήμερα έχουν εγγραφεί 27 περίπου στέγες από τις 41 που λειτουργούν τώρα. Οι υπόλοιπες 14 καταβάλλουν ακόμη σοβαρή προσπάθεια για να συμμορφωθούν με τις πρόνοιες της νομοθεσίας.

Με βάση τα πιο πάνω, το Υπουργείο πιστεύει ότι ο καθορισμός ψηλότερων επιπέδων λειτουργίας και, συγκεκριμένα, επάνδρωσης θα είχε πολύ αρνητικές επιπτώσεις, δεδομένου ότι οι πλείστες στέγες θα τερμάτιζαν τη λειτουργία τους με συνέπειες πάνω στη φροντίδα των ηλικιωμένων και αναπήρων και τη δημιουργία οξύτατου κοινωνικού προβλήματος.

Το Υπουργείο και ειδικότερα το Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας καταβάλλει συνεχώς προσπάθειες για τη σταδιακή βελτίωση του επιπέδου λειτουργίας των στεγών αυτών. Συγκεκριμένα το Τμήμα οργάνωσε ήδη επιμορφωτικό πρόγραμμα για 'διευθύνοντα πρόσωπα' των στεγών και επεξεργάζεται τροποποιήσεις ορισμένων σημείων της νομοθεσίας που θα διευκολύνουν την ερμηνεία και εφαρμογή προνοιών της».

Ερώτηση ημερομηνίας 20 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λάρινακας κ. Ανδρέα Μαθηκολώνη και ληφθείσα στις 22 Ιουνίου 1985.

«Μετά τη συμπλήρωση της κατασκευής του Φράγματος Διπόταμου και την έναρξη της λειτουργίας του, οι αρμόδιοι κυβερνητικοί υπάλληλοι πληροφόρησαν τους ενδιαφερόμενους γεωργούς της περιοχής του Αγίου Θεοδώρου Λάρινακας που κατά κύριο λόγο θα ωφεληθούν από το έργο ότι η Κυβέρνηση αποφάσισε και καθόρισε το κόστος του παρεχόμενου νερού σε 4,5 σεντ ανά τόνο.

Οι γεωργοί της περιοχής του Αγίου Θεοδώρου μετά που τους κοινοποιήθηκε η πιο πάνω απόφαση εξέφρασαν έντονες διαμαρτυρίες, γιατί είναι διαπίστωση όλων ότι η τιμή των 4,5 σεντ ανά τόνο είναι τελείως υπερβολική, ασύμφορη και τελικά θα είναι δυσβάστακτη.

Είναι ο ισχυρισμός των γεωργών των επηρεαζόμενων περιοχών ότι προτού λειτουργήσει το Φράγμα του Διπόταμου το κατά μέσο όρο κόστος με το οποίο επιβαρύνονταν οι γεωργοί της περιοχής που μέχρι τότε άρδευαν από δικές τους αρδευτικές μονάδες ήταν μεταξύ 1 σεντ και 1,5 σεντ.

Ερωτάται η Κυβέρνηση:

- (α) Με ποια κριτήρια η Κυβέρνηση έχει καθορίσει την τιμή του νερού από το Φράγμα Διπόταμου;
- (β) Πώς αντιμετωπίζει η Κυβέρνηση τη θέση των ενδιαφερόμενων και επηρεαζόμενων γεωργών από το γεγονός ότι η τιμή των 4,5 σεντ ανά τόνο είναι υπερβολική, ασύμφορη και δυσβάστακτη, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι μέχρι πριν λειτουργήσει το Φράγμα Διπόταμου το κόστος του νερού ήταν κατά μέσο όρο 1 σεντ-1,5 σεντ.

Απάντηση ημερομηνίας 16 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 22 Ιουνίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λάρινακας κ. Ανδρέα Μαθηκολώνη.

«Τα κριτήρια με βάση τα οποία η Κυβέρνηση καθόρισε την τιμή του νερού από το Φράγμα Διπόταμου (Έργο Βασιλικού-Πεντάσχοινου) στα 4,5 σεντ το κυβικό μέτρο είναι τα ακόλουθα:

- (α) Οι πρόνοιες του περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων Νόμου, Κεφ. 341, Άρθρο 24 που καθορίζει σαφώς τον τρόπο καθορισμού του τέλους πώλησεως νερού. Με βάση το Νόμο αυτό, το τέλος νερού δεν θα υπερβαίνει το 40% του μέσου ολικού κόστους του νερού και σε εξαιρετικές περιπτώσεις δύναται να αυξηθεί στα 65%. Το καθορισθέν

τέλος των 4,5 σεντ/κ.μ. αντιπροσωπεύει μόνο το 27.7% του ολικού κόστους και βρίσκεται πολύ χαμηλότερα του επιτρεπόμενου ορίου.

- (β) Η σχετική Συμφωνία χρηματοδότησεως του Έργου από τη Διεθνή Τράπεζα, σύμφωνα με την οποία το τέλος κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του πρέπει να ορισθεί τουλάχιστο στο 30% του μέσου σταθμικού κόστους του νερού των δυο Έργων Πάφου και Βασιλικού-Πεντάσχοινου. Στην περίπτωση αυτή το μέσο σταθμικό κόστος του νερού για τα δυο Έργα υπολογίζεται γύρω στα 14.16 σεντ/κ.μ. από το οποίο η ελάχιστη τιμή υπολογίζεται σε 4.25 σεντ/κ.μ.
- (γ) Η δυνατότητα των γεωργών να καταβάλουν το τέλος. Σύμφωνα με σχετική μελέτη του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων το καθορισθέν τέλος των 4,5 σεντ/κ.μ. δεν είναι ψηλό για άρδευση οποιασδήποτε καλλιέργειας. Τούτο ενισχύεται ακόμα περισσότερο από το γεγονός ότι σήμερα υπάρχουν γεωργοί άλλων περιοχών οι οποίοι καταβάλλουν τέλη κατά πολύ ψηλότερα των 4,5 σεντ/κ.μ.
- (δ) Το είδος της προσφερόμενης υπηρεσίας. Τα έργα που κατασκευάστηκαν στις περιοχές των Υδατικών Έργων Βασιλικού-Πεντάσχοινου αποτελούνται από σύγχρονα αρδευτικά δίκτυα που παρέχουν όλες τις αρδευτικές διευκολύνσεις —επαρκή ποσότητα νερού και αναγκαία πίεση για την εγκατάσταση βελτιωμένων συστημάτων αρδύσεως.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι το κόστος νερού από το υδροφόρο στρώμα (πριν από την λειτουργία του Φράγματος) κυμαινόταν μεταξύ 1 σεντ και 1,5 ανά κυβικό μέτρο, δεν υπάρχουν στοιχεία που να επιβεβαιώνουν τον ισχυρισμό αυτό. Θα πρέπει όμως να ληφθεί υπόψη ότι οι ποσότητες νερού που απέδιδε το υδροφόρο στρώμα δεν ήταν αρκετές για άρδευση ολόκληρης της περιοχής. Είναι γι' αυτό το λόγο που κατασκευάστηκε ο Υδατοφράκτης που παρέχει ικανοποιητικές ποσότητες νερού μέσω σύγχρονου αρδευτικού δικτύου με όλες τις διευκολύνσεις, χωρίς οι γεωργοί να έχουν οποιαδήποτε πάγια επιβάρυνση (διατήρηση και συντήρηση λάκκων ή αντλητικών συγχροτημάτων)».

Ερώτηση ημερομηνίας 3 Ιουλίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χρίστο Πέτα και ληφθείσα στις 3 Ιουλίου 1985.

«Από το 1983 δόθηκε προς την Κοινοτική Αρχή Πέρα Χωρίου Νήσου υπόσχεση από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων για την ανακατασκευή 'κατεμιού' που απομάκρυνε όμβρια νερά και που καταστράφηκε από τα κατασκευαστικά έργα του νέου δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού.

Το έργο δεν έχει ανακατασκευαστεί και η Κοινότητα του Πέρα Χωρίου ζει κάτω από το φόβο της Πλήμμυρας και των καταστροφών πράγμα που κατά καιρούς έγινε πριν κατασκευαστεί το αντιπλημμυρικό 'κατέμι'.

Παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή:

Πότε θ' ανακατασκευαστεί το αντιπλημμυρικό αυτό έργο που καταστράφηκε λόγω του δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού;»

Απάντηση ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 3 Ιουλίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χρίστου Πέτα.

«1. Κατά τη διεξαγωγή των εργασιών κατασκευής του νέου δρόμου Λευ-

κωσίας-Λεμεσού, η Κοινοτική Αρχή Πέρα Χωριού Νήσου εξέφρασε φόβους για τυχόν πλήμμυρες λόγω της κατασκευής του εν λόγω δρόμου. Το Τμήμα Δημοσίων Έργων μελέτησε το θέμα και τα πορίσματα της μελέτης συνοψίζονται πιο κάτω:

- (i) Στο σχέδιο που επισυνάπτεται φαίνονται διαγραμμισμένες οι δύο λεκάνες απορροής I και II, των οποίων τα όμβρια ύδατα διασταυρώνουν το νέο δρόμο Λευκωσίας-Λεμεσού στα σημεία Α και Β (μέσω των αντίστοιχων οχετών στις θέσεις αυτές) και στη συνέχεια οδηγούνται προς την κατοικημένη περιοχή του χωριού Πέρα Χωριό.
- (ii) Τα όμβρια ύδατα ακολουθούν την ίδια πορεία που ακολουθούσαν προτού κατασκευαστεί ο νέος δρόμος Λευκωσίας-Λεμεσού και ο χρόνος συγκέντρωσης και η ποσότητα δεν έχουν επηρεαστεί από την κατασκευή του νέου δρόμου.
- (iii) Η κοινότητα Πέρα Χωριού αντιμετωπίζει πρόβλημα λόγω της οικιστικής της ανάπτυξης σε γεωργική περιοχή που αντιμετώπιζε προηγούμενο πρόβλημα πλημμυρών.
- (iv) Η περιοχή που κυρίως αντιμετωπίζει πρόβλημα είναι η οικιστική περιοχή ανατολικά της εκκλησίας Άγιοι Απόστολοι και η ποσότητα ομβρίων υδάτων είναι 6,90 κυβικά μέτρα/δευτερόλεπτο.
- (v) Η κατασκευή χωμάτινου αυλακιού παράλληλου με το δρόμο με κλίση προς το Γιαλιά από το σημείο Α προς το σημείο Β και μεταξύ του νέου δρόμου και του χωματόδρομου, που αναφέρει ο έντιμος Βουλευτής πως το Υπουργείο υποσχέθηκε να κατασκευάσει, δεν ενδείκνυται για το λόγο πως το πρόβλημα των ομβρίων υδάτων της περιοχής του χωριού ανατολικά του δρόμου θα παραμείνει άλυτο.

2. Το όλο θέμα όπως αναφέρεται πιο πάνω, αφορά την κατασκευή αντιπλημμυριακών εργασιών και δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου τούτου αλλά στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών στο οποίο και παραπέμπεται για εξέταση».

Ερώτηση ημερομηνίας 11 Ιουλίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χρίστο Σολωμή και ληφθείσα στις 11 Ιουλίου 1985.

«Πολυσύνθετα είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν για 11 ολόκληρα χρόνια οι εκτοπισμένοι Γυμναστικοί Σύλλογοι και τα Αθλητικά Σωματεία.

Μέσα σε προκλητικά άνισες και αντίξοες συνθήκες μοχθούν και αγωνίζονται για να διατηρήσουν την οντότητά τους και ταυτόχρονα να κρατήσουν άσβεστη τη φλόγα του ανυπέβλητου μεγαλείου του αθλητικού πνεύματος, που παράλληλα με την εξυπηρέτηση της πανανθρώπινης Ολυμπιακής Ιδέας, φωτίζει για τον κάθε πρόσφυγα το δρόμο του γυρισμού και της δικαίωσης.

Η έλλειψη δικών τους χώρων αθλήσεως και προπονήσεως, αναγκαίων εγκαταστάσεων, υποστατικών και οικημάτων, μαζί με το οξύ οικονομικό πρόβλημα, δημιουργούν τεράστια και ανυπέβλητα εμπόδια.

Η διασπορά και η αποσύνδεση της ενότητας του χώρου των προσφύγων είναι συνεχής ανασταλτικός παράγοντας για τους προσφυγικούς Συλλόγους και Σωματεία.

Μέχρι σήμερα φιλοξενούνται σε ανάλογους χώρους της ελεύθερης περιοχής, με γνωστά και 'άγνωστα' κατά καιρούς προβλήματα που δημιουργούνται για

ευνόητους λόγους, και με το βασικό μειονέκτημα την αδυναμία τους να είναι συνεχή 'φυτώρια' νέων αθλητών, ποδοσφαιριστών κ.λπ., αφού σε μεγάλο βαθμό τούτοι απορροφούνται από τους Συλλόγους και τα Σωματεία της ελεύθερης περιοχής λόγω της διασποράς, της οικονομικής ανισότητας και φυσικά της έλλειψης των δικών τους χώρων αθλήσεως.

Είναι για τους πιο πάνω λόγους που επιτακτικά προβάλλει η ανάγκη και είναι απόλυτα δικαιολογημένο το αίτημα των εκτοπισμένων Συλλόγων και Σωματείων ν' αποκτήσουν δικά τους στάδια στην ελεύθερη περιοχή.

Ο Γυμναστικός Σύλλογος Αμμοχώστου (Γ.Σ.Ε.) και τα Σωματεία 'ΑΝΟΡ-ΘΩΣΗΣ' και 'ΝΕΑ ΣΑΛΑΜΙΝΑ' Αμμοχώστου, από πολλού χρόνου προβάλλουν το δίκαιο τούτο αίτημα και μέσα σε πνεύμα συναδελφικής και συναγωνιστικής αλληλεγγύης ομοφώνησαν στην ανέγερση κοινού σταδίου στη Λάρνακα.

Ο Κ.Ο.Α. και η Κυβέρνηση γενικά έχουν καθήκον και πρέπει ν' ανταποκριθούν το συντομότερο δυνατό στην επιτακτική αυτή ανάγκη και υποχρέωση.

Γι' αυτό ερωτάται η Κυβέρνηση και το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσουν τη Βουλή:

- (α) Προγραμματίζεται και για πότε η ανέγερση σταδίων για τους προσφυγικούς Συλλόγους και Σωματεία;
- (β) Προγραμματίζεται και για πότε η ανέγερση σταδίου στη Λάρνακα για την εξυπηρέτηση των άμεσων αναγκών του 'Γ.Σ.Ε.', της 'ΑΝΟΡ-ΘΩΣΗΣ' και της 'ΝΕΑΣ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ';
- (γ) Πώς υλοποιείται η βοήθεια και συνδρομή της Κυβέρνησης και των άλλων αρμόδιων Οργανισμών στην περίπτωση του σταδίου της Λάρνακας (παραχώρηση γης, οικονομική βοήθεια, κ.ά.);»

Απάντηση ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Προεδρίας σε Ερώτηση ημερομηνίας 11 Ιουλίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χρίστου Σολωμή.

«Η Κυβέρνηση και ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού που αποτελεί την Ανώτατη Αθλητική Αρχή του τόπου αντιμετωπίζουν τα προβλήματα που έχουν τα προσφυγικά αθλητικά σωματεία με συμπάθεια και κατανόηση και ανταποκρίνονται άμεσα σε κάθε ανάγκη τους, μέσα στα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων.

Εκτός από την οικονομική χορηγία που παρέχεται από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού προς τα προσφυγικά Αθλητικά Σωματεία, προσφέρεται εξειδικευμένη οικονομική και τεχνική βοήθεια ώστε να δημιουργήσουν τους δικούς τους αγωνιστικούς χώρους για να μπορούν απρόσκοπτα να επιτελούν τα αθλητικά τους προγράμματα.

Πρόσθετα ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού έχει δημιουργήσει, και συνεχώς δημιουργεί, χώρους προπονήσεων σε περιοχές που βρίσκονται πρόσφυγες, στη διάθεση των οποίων τίθενται οι χώροι αυτοί.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται πως κατά την περίοδο 1980-1984 έχει δοθεί στα προσφυγικά Σωματεία 'Ανόρθωση' και 'Νέα Σαλαμίνα' οικονομική βοήθεια υπό διάφορες μορφές ύψους £76,000 περίπου (στο καθ' ένα). Παράλληλα με σημαντική οικονομική ενίσχυση του Οργανισμού τα δύο αυτά Σωματεία δημιούργησαν στη Λάρνακα ιδιόκτητα χορτοφυτευμένα γήπεδα προπονήσεως με όλες τις απαραίτητες εγκαταστάσεις. (Για σκοπούς σύγκρισης αναφέρεται ότι την ίδια περίοδο τα μη προσφυγικά Σωματεία Α' Κατηγορίας πήραν £5,750).

Επίσης ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού προγραμματίζει τη δημιουργία τριών κλειστών αιθουσών γυμναστικής στον προσφυγικό Συνοικισμό Τσιακκιλερής, στη Δερύνεια και Παραλίμνι. Από τις αίθουσες αυτές η πρώτη θα είναι στην αποκλειστική διάθεση των Αθλητικών Σωματείων της Αμμοχώστου οι δε άλλες δύο θα παραχωρούνται σ' αυτά οπότε χρειαστεί.

Στο πενταετές σχέδιο Αθλητικής Ανάπτυξης του Κ.Ο.Α δεν είναι προγραμματισμένη η ανέγερση νέου Σταδίου στη Λάρνακα για τις ανάγκες του Γ.Σ.Ε., της 'Ανόρθωσης' και της 'Νέας Σαλαμίνας'.

Πρέπει να σημειωθεί ότι τα δύο Σωματεία της Αμμοχώστου (Ανόρθωση, Νέα Σαλαμίνα) είχαν σαν έδρα τους, εκ περιτροπής και κατόπιν συμφωνίας, το Στάδιο στο Δασάκι της 'Αχνας και τη Λάρνακα. Για εκσυγχρονισμό του σταδίου στην 'Αχνα ο Οργανισμός διέθεσε σημαντικό ποσό. Από διετίας τώρα τα δύο Σωματεία ζήτησαν σαν έδρα τη Λάρνακα.

Πέραν των πιο πάνω αναφέρεται ότι οι πρόσφυγες της περιοχής Αμμοχώστου διαμένουν κυρίως στη Λεμεσό και Λάρνακα και λαμβανομένου υπόψη ότι τόσο στη Λάρνακα όσο και στη Λεμεσό έχουν δημιουργηθεί σύγχρονα στάδια δεν φαίνεται προκαταρκτικά τουλάχιστο να δικαιολογείται η δημιουργία και δεύτερου σύγχρονου σταδίου στη Λάρνακα).

Ερώτηση ημερομηνίας 25 Σεπτεμβρίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκο Αναστασιάδη και Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 26 Σεπτεμβρίου 1985.

«Εκεί όπου λειτουργούν αγροτικά Σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης η Κυβέρνηση επιχορηγεί τα κόμιστρα των μαθητών. Στην περιοχή Επταγώνιας-Κελλακίου δεν υπάρχει τέτοια σχολή γι' αυτό και οι κάτοικοι στέλλουν τα παιδιά τους στα ανάλογα σχολεία της Λεμεσού χωρίς όμως να παίρνουν οποιαδήποτε επιχορήγηση για τα κόμιστρα.

Επειδή το μέτρο θεωρείται άδικο, ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν μελετά την επιχορήγηση των κομίστρων των μαθητών που κατοικούν στις πιο πάνω περιοχές».

Απάντηση ημερομηνίας 11 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Παιδείας σε Ερώτηση ημερομηνίας 26 Σεπτεμβρίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκου Αναστασιάδη και Αυγερινού Παπαρέ.

«Σύμφωνα με το νόμο περί Εκπαιδευτικών Περιφερειών αρ. 5 του 1963 της Ελληνικής Κοινοτικής Συνέλευσης της Κύπρου αποκλείεται η καταβολή οποιασδήποτε επιχορήγησης για τα κόμιστρα μαθητών της υπαίθρου που φοιτούν σε σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης των πόλεων.

Το Υπουργείο Παιδείας όμως έχοντας υπόψη τη σοβαρή αύξηση των κομίστρων και σε συνάρτηση με την απόφαση για παροχή δωρεάν παιδείας θα μελετήσει σε μελλοντικό στάδιο τη δυνατότητα βοήθειας και των μαθητών της πιο πάνω κατηγορίας αφού βέβαια προωθηθεί η απαιτούμενη νομοθετική ρύθμιση».

Ερώτηση ημερομηνίας 23 Σεπτεμβρίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκο Αναστασιάδη και Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 26 Σεπτεμβρίου 1985.

«Η επιχορήγηση κομίστρων για τη μεταφορά των μαθητών του χωριού Αγίου Θεοδώρου προς την κοινότητα Αγρού παραμένει από χρόνια η ίδια, παρά το γεγονός ότι τα κόμιστρα έχουν αυξηθεί.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν προτίθεται και ποια αύξηση θα χορηγήσει στους γονείς των μαθητών που φοιτούν στα σχολεία Αγρού».

Απάντηση ημερομηνίας 11 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Παιδείας σε Ερώτηση ημερομηνίας 26 Σεπτεμβρίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκου Αναστασιάδη και Αυγερινού Παπαρέ.

«Τα κόμιστρα των μαθητών του χωριού Αγίου Θεοδώρου που φοιτούν στο Γυμνάσιο Αγρού είναι πράγματι πολύ ψηλά τα τελευταία χρόνια γιατί ο αριθμός των μαθητών είναι πολύ μικρός και επομένως η κατά μαθητή επιβάρυνση για κάλυψη της δαπάνης του σχολικού λεωφορείου μεγάλη.

Την επιπρόσθετη δαπάνη που προέρχεται από την αύξηση των κομιστρων έχει αναλάβει το Κράτος παρέχοντας τέτοιου ύψους επιχορήγηση ώστε οι γονείς να επιβαρύνονται μόνο με ποσό £2.- τη βδομάδα κατά μαθητή ποσό που θεωρείται υποφερτό.

Τα φετινά κόμιστρα δεν έχουν ακόμα υπολογιστεί από το Τμήμα Χερσαίων Μεταφορών, θα καταβληθεί όμως προσπάθεια όπως και φέτος άσχετα από το πραγματικό ύψος τους η επιβάρυνση των γονιών να διατηρηθεί στα περσινά επίπεδα».

Ερώτηση ημερομηνίας 2 Οκτωβρίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκο Αναστασιάδη και Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 3 Οκτωβρίου 1985.

«Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πού βρίσκονται οι μελέτες και πότε επιτέλους θα πάρει απόφαση για απαλλαγή των ιδιοκτητών ψυκτικών θαλάμων από την υποχρέωση να καταβάλλουν τέλη στο Ρ.Ι.Κ.».

Απάντηση ημερομηνίας 17 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Προεδρίας σε Ερώτηση ημερομηνίας 3 Οκτωβρίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκου Αναστασιάδη και Αυγερινού Παπαρέ.

«Η Κυβέρνηση έχει ήδη εγκρίνει από καιρού την τροποποίηση της νομοθεσίας, έτσι που οι ιδιοκτήτες ψυκτικών θαλάμων να απαλλάσσονται από την υποχρέωση να καταβάλλουν ειδική εισφορά (τέλη) υπέρ του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου.

Συγκεκριμένα με το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται 'Τροποποιήσις του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) Νόμου του 1979', το οποίο δημοσιεύτηκε στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με Αρ. 2000 και ημερ. 19 Οκτωβρίου 1984 και εκκρεμεί έκτοτε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, προνοείται η απαλλαγή των ιδιοκτητών ψυκτικών θαλάμων από την υποχρέωση για καταβολή της ειδικής εισφοράς. Το άρθρο 2 του Νομοσχεδίου είναι σχετικό».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πρέπει να αναφέρω στο Σώμα ότι ύστερα από συνεννόηση με όλες τις πλευρές, με όλους τους Κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους, θα κατατεθεί προς συζήτηση την ερχόμενη Πέμπτη και θα κηρυχθεί σαν επείγουσα πρόταση Νόμου αναφορικά με το αδιάβλητο των εκλογών. Αφορά μέτρα, συγκεκριμένα μέτρα που θα ληφθούν την ημέρα των εκλογών ούτως ώστε να εξασφαλιστεί πραγματικά το αδιάβλητο των εκλογών. Αυτή θα ετοιμαστεί και θα κυκλοφορήσει εντός των προσεχών δύο ημερών.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεδομένου ότι το θέμα της τροπολογίας του Συντάγματος σχετίζεται άμεσα, εισηγούμαι να γίνει έκτακτη συνεδρία της Βουλής είτε το Σάββατο είτε τη Δευτέρα, η οποία να εξετάσει αυτό το θέμα διότι αν υποθέσουμε ότι η απόφαση της Βουλής είναι η τροπολογία του Συντάγματος όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι ο παράγων χρόνος είναι σημαντικός. Αν περιμένουμε την Πέμπτη και αν εκ των προτέρων έχουμε ήδη καθορίσει, προτού ακόμα καν συζητήσουμε το θέμα, ότι η Πέμπτη είναι η τελευταία συνεδρία της Βουλής, σημαίνει ότι θα είναι εντελώς θεωρητική η συζήτηση της τροπολογίας του Συντάγματος για να ψηφίσουν οι έχοντες ηλικία από 18-21.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό θα μπορούσε να εξασφαλιστεί αν η Βουλή αποφασίσει ότι το πρώτο θέμα στην Ημερήσια Διάταξη της προσεχούς Πέμπτης θα είναι αυτό. Οπότε ανάλογα με την απόφαση αυτή θα συζητηθούν και οι υπόλοιπες αποφάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επειδή υπάρχει και πρόταση την οποία προτίθεται να αναφέρω τώρα, να αρχίσουμε τις εργασίες της Βουλής την προσεχή Πέμπτη η ώρα 2.30 αντί η ώρα 4.00, εάν θέλετε. Μπορούμε να αρχίσουμε και στις 10.00 το πρωί οπότε θα έχουμε ολόκληρη την ημέρα στη διάθεσή μας για να δούμε όλη την εργασία.

Ο κ. Χρίστου.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουν οριστεί συνεδριάσεις μερικών Επιτροπών.

Πήραμε τώρα σημείωση για συνεδρίαση της Επιτροπής Εσωτερικών. Κατά συνέπεια . . .

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Τρίτη και Τετάρτη.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Την Τρίτη, Α, εν τάξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

Γ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι η εισήγηση για συνεδρίαση της Βουλής στις 10.00 είναι ορθή γιατί δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι στο Κεφάλαιο Δ υπάρχει το θέμα που έχει εγγράψει ο κ. Λυσσαρίδης «Η κατάσταση του εσωτερικού μετώπου και οι ευθύνες όλων». Υπάρχουν ακόμα νομίζω ένα ή δύο θέματα. Επομένως θα πρέπει να αρχίσουμε τουλάχιστον η ώρα 10 το πρωί, να προσπαθήσουμε να συμπληρώσουμε τη Νομοθετική Εργασία μέχρι τις 4.00 ή 5.00 το απόγευμα και να προχωρήσουμε να συζητήσουμε τα θέματα του κεφαλαίου Δ, αν δεν υπάρχει αντίρρηση, και νομίζω δεν υπάρχει. Να εξαγγείλετε λοιπόν από την έδρα ότι η συνεδρία του Σώματος θα αρχίσει τη 10η πρωινή ώρα της Πέμπτης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Νομίζω ότι θα ήταν σκόπιμο να δηλώσουν οι Βουλευτές οι οποίοι σκοπεύουν να ομιλήσουν για να δούμε και τα χρονικά πλαίσια τα οποία έχουμε στη διάθεσή μας, διότι ασφαλώς δεν θα ήταν ορθό να κλείσει το θέμα η ώρα 12.00 τα μεσάνυχτα.

Γι' αυτό νομίζω ότι θα ήταν σκόπιμο να γνωρίζουμε ποιοι θέλουν να πρωτολογήσουν και να δευτερολογήσουν επί του θέματος για να ξέρω αν πρέπει να είμαι έτοιμος να το κλείσω την Πέμπτη ή αν θα οριστεί, όπως είχε αποφασιστεί, ειδική ημέρα γι' αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοφίδης.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαστε η συζήτηση πάνω στο θέμα που έχει εγγράψει ο έντιμος Πρόεδρος της ΕΔΕΚ, να γίνει επί επιπέδου Αρχηγών Κομμάτων και να κλείσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κουρτελλάρης.

ΧΡ. ΚΟΥΡΤΕΛΛΑΡΗΣ:

Εγώ θα ομιλήσω, κ. Πρόεδρε· είμαι μεταξύ εκείνων που θα ομιλήσουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι οι οποίοι προτίθενται να πρωτολογήσουν επί του θέματος;

Ο κ. Πουμπουρής.

Μ. ΠΟΥΜΠΟΥΡΗΣ:

Κι' εγώ, κ. Πρόεδρε, θα ομιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα υποστηρίξω την εισήγηση του κ. Μανώλη Χριστοφίδη η συζήτηση να διεξαχθεί επί επιπέδου Αρχηγών Κομμάτων και να κλείσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φάντης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Νομίζω ότι σ' αυτό το στάδιο δεν τίθεται θέμα να αποφασίσουμε αν πρέπει η συζήτηση να γίνει στο επίπεδο Αρχηγών Κομμάτων διότι αυτή η συζήτηση άρχισε πριν μερικούς μήνες και συνεχίζεται και απλώς μείναμε τώρα στο τελευταίο στάδιο που πρέπει να την κλείσουμε και αν δεν υπήρχαν άλλοι ομιλητές, ο κ. Λυσσαρίδης θα ήταν έτοιμος και από την προηγούμενη εβδομάδα να κλείσει το θέμα. Συνεπώς δεν μπορούμε τώρα να ξαναρχίσουμε τη συζήτηση επί επιπέδου Αρχηγών Κομμάτων. Η συζήτηση βρίσκεται προς το τέλος της και εκείνο που πρέπει να γνωρίζουμε είναι πόσοι ομιλητές θα είναι έτοιμοι να ομιλήσουν την ερχόμενη βδομάδα και πολύ σωστά ο κ. Λυσσαρίδης ζήτησε να ξέρει πόσοι είναι αυτοί για να μπορεί να κλείσει το θέμα την ερχόμενη βδομάδα. Ούτε να το ξανανοήσουμε σε επίπεδο Αρχηγών Κομμάτων ούτε να το παρατείνουμε. Δυο, τρεις ομιλητές, όσοι υπάρχουν, να ομιλήσουν και ο κ. Λυσσαρίδης να κλείσει το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοφίδης.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουν ήδη δηλώσει ότι θα ομιλήσουν δυο βουλευτές του ΑΚΕΛ: θα υπάρξουν άλλοι τόσοι από το Συναγερμό και ίσως υπάρξουν και άλλοι και η συζήτηση δεν θα τελειώσει. Όταν εισηγήθηκα η συζήτηση να γίνει επί επιπέδου Αρχηγού Κομμάτων εννοούσα ότι βάσει των εξελίξεων θα υπήρχαν δευτερολογίες από τους Αρχηγούς των Κομμάτων και θα κλείαμε τη συζήτηση και πιστεύω ότι είναι σωστή αυτή η διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι πρέπει να συμφωνήσουμε ότι στο παρόν στάδιο δεν είναι δυνατό να βάλουμε το θέμα σε επίπεδο Αρχηγών Κομμάτων, διότι είναι ήδη προχωρημένη η συζήτηση και δεν θα ήταν σωστό να στερήσουμε συναδέλφους του δικαίωματος να ομιλήσουν επί του θέματος.

Ο κ. Πουμπουρής.

Μ. ΠΟΥΜΠΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από αυτό το βήμα έχουν ομιλήσει, νομίζω με εξαίρεση τον κ. Κληρίδη, όλοι οι άλλοι Αρχηγοί των Κομμάτων. Από ένα ή δύο Κόμματα έχουν ομιλήσει σχεδόν όλοι οι Βουλευτές. Και εάν εμείς αυτή τη στιγμή αποφασίσουμε να αποστερήσουμε από Βουλευτές άλλων Κομμάτων το δικαίωμα να εκφράσουν απόψεις πάνω σ' αυτό το σοβαρότατο ζήτημα, αυτό θα σημαίνει δυσμενή διάκριση σε βάρος των Βουλευτών άλλων Κομμάτων που ετοίμασαν ομιλίες και ανέμεναν να ομιλήσουν αλλά δεν τους δόθηκε ο χρόνος ένεκα του φόρτου εργασίας της Βουλής. Γι' αυτό είναι σωστό για λόγους δικαιοσύνης να παραμείνει το θέμα όπως έχει και να ομιλήσουν όσοι από τους συναδέλφους θέλουν να ομιλήσουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συγκεκριμένα έχουν ομιλήσει πέντε από το ΑΚΕΛ, πέντε από το Δημοκρατικό Συναγερμό, 3 από το ΔΗ.ΚΟ. και 3 από την ΕΔΕΚ μέχρι σήμερα.

Ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όταν υποστήριξα την εισήγηση του κ. Χριστοφίδη, είχα υπόψη μου ότι θα δευτερολογούσαν και όχι θα πρωτολογούσαν οι Αρχηγοί ή εκπρόσωποι των Κομμάτων για να κλείσει η συζήτηση την επόμενη Πέμπτη. Διότι πολύ ορθά ανέφερε ο κ. Λυσσαρίδης, εάν πρόκειται να κλείσει το θέμα στις 12 τα μεσάνυκτα, θα είναι άδικο 12.00 η ώρα να συζητείται αυτό το θέμα.

Από πλευράς του ΔΗ.ΚΟ. θα ομιλήσουν οπωσδήποτε οι υπόλοιποι Βουλευτές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι, όπως άλλωστε υπήρξε και απόφαση της Βουλής, να ορισθεί ειδική ημέρα γι' αυτή τη συζήτηση. Μπορούμε να συνέλθουμε την Τετάρτη και να αρχίσουμε από η ώρα 10 το πρωί με αυτό το θέμα και να συνεχίσουμε και το απόγευμα. Διότι αυτή ήταν και η απόφαση της Βουλής, ότι έπρεπε να επιτραπεί σε όλους όσους θέλουν να πρωτολογήσουν και να δευτερολογήσουν ίσως, να το πράξουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει λεχθεί ότι στο Κεφάλαιο Δ υπάρχουν τρία θέματα. Τα δύο θέματα μπορούν να τελειώσουν απόψε με την ανάγνωση τόσο της έκθεσης για τη δημιουργία ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος όσο και της έκθεσης για τις Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες, οπότε θα μείνει μόνο το θέμα του κ. Λυσσαρίδη. Εάν συνέλθει η Βουλή την Πέμπτη το πρωί, η ώρα 10.00 μέχρι η ώρα 1.00, μπορεί να κλείσει τη Νομοθετική Εργασία και η απογευματινή συνεδρία να αφιερωθεί ολόκληρη στο θέμα του κ. Λυσσαρίδη. Νομίζω ότι έτσι μπορεί να κλείσει το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Εάν η Βουλή αρχίσει με το θέμα του κ. Λυσσαρίδη την Πέμπτη στις 2.30 ή 3.00 το απόγευμα και εάν πρόκειται να πρωτολογήσουν ακόμα πέντε από το ΑΚΕΛ ή ακόμα 3 . . .

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

2.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

. . . 2, η πιθανότητα είναι ότι θα ομιλήσουν και δύο από το Δημοκρατικό Συναγερμό και δύο από το ΔΗ.ΚΟ. οπότε θα έχουμε 6 πρωτολογίες, προτού μπούμε στις δευτερολογίες. Ποια ώρα θα απαντήσει ο κ. Λυσσαρίδης; Διότι εξαρτάται και από το χρόνο που θα πάρουν οι ομιλίες. Δηλαδή δεν λύεται το πρόβλημα. Εάν συμφωνούμε ότι έληξαν οι πρωτολογίες και περιορίσουμε τον αριθμό των δευτερολογιών, τότε μπορεί να βρούμε λύση.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Να δευτερολογήσουν μόνο οι Αρχηγοί των Κομμάτων και να κλείσει το θέμα.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Επομένως επανερχόμεθα στην εισήγηση του κ. Χριστοφίδη. Εξάλλου υπάρχουν και Αρχηγοί Κομμάτων που δεν πρωτολόγησαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Νομίζω ότι η εισήγηση του κ. Κληρίδη είναι ορθή. Να πρωτολογήσει ο κ. Κληρίδης, να δευτερολογήσει ένας από κάθε κόμμα, διότι εγώ δεν μπορώ να δευτερολογήσω εφόσον θα κλείσω το θέμα, και να κλείσω εγώ το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν την προσεχή Πέμπτη θα αρχίσουμε η ώρα 10.00 το πρωί και αφού περατώσουμε τη Νομοθετική Εργασία, θα αρχίσουμε και πάλιν η ώρα 2.30 το απόγευμα.

Ο κ. Πουμπουρής.

Μ. ΠΟΥΜΠΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να ξέρω ποιο είναι το νόημα αυτής της διευθέτησης που

πάει να γίνει τώρα. Εδώ έχουν ομιλήσει όλα τα Μέλη μιας Κοινοβουλευτικής Ομάδας. Αυτό είναι αλήθεια, συνάδελφοι. Γιατί πρέπει να αποστερήσουμε συναδέλφους άλλων Κομμάτων της ευκαιρίας να εκφράσουν τις απόψεις τους; Εάν θέλετε, για να διευκολυνθούν τα πράγματα, να βάλουμε χρονικό όριο 1/2 ώρας για κάθε ομιλία. Αλλά να δώσουμε το δικαίωμα στους Βουλευτές να πουν την άποψή τους. Να μην τους αποστερήσουμε το δικαίωμα γιατί θα αποτελεί ένα κακό προηγούμενο. Όταν η Βουλή αποφάσισε να συζητήσει αυτό το θέμα έγινε συμφωνία επί επιπέδου Αρχηγών Κομμάτων ότι θα ομιλήσουν όλοι οι Βουλευτές και ομίλησαν διάφοροι Βουλευτές. Γιατί πρέπει να αποστερήσουμε τώρα άλλους συναδέλφους της ευκαιρίας να πουν τις απόψεις τους πάνω στο σοβαρότατο θέμα που απασχόλησε ποτέ αυτή τη Βουλή;

Εάν θέλουμε λοιπόν να διευκολύνουμε τα πράγματα, ας βάλουμε χρονικό περιορισμό 1/2 ώρας αντί μιας ώρας που μίλησαν οι συνάδελφοι, έτσι που να διευκολύνουμε και την όλη υπόθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Η εισήγηση του κ. Πουμπουρή μπορεί να εφαρμοστεί ως εξής: Να ομιλήσουν δυο Βουλευτές από κάθε Κόμμα πλην του δικού μας κόμματος οι Βουλευτές του οποίου έχουν ομιλήσει.

Το χρονικό όριο για κάθε ομιλία θα είναι 1/2 ώρα και μπορούν να ομιλήσουν δύο από ένα Κόμμα και ένας από άλλο Κόμμα, αν θέλουν, αλλά να έχουν δικαίωμα δευτερολογίας δύο από κάθε Κόμμα και να κλείσει το θέμα με τον εισηγητή αλλά το χρονικό όριο δεν θα ισχύει για τους Αρχηγούς των Κομμάτων. Δεν μπορούμε να περιορίσουμε τον κ. Κληρίδη, εάν θέλει, να πάρει περισσότερο χρονικό διάστημα· οι άλλοι όμως να μην υπερβαίνουν περίπου την 1/2 ώρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

Γ.Λ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Δεν έχω ένσταση με την εισήγηση, θέλω όμως να διευκρινισθεί ότι δεν θα υπάρχει περιορισμός εφόσον η δική μου ομιλία θα είναι πρωτολογία και εφόσον δεν ετέθη περιορισμός στο χρόνο άλλων που πρωτολόγησαν. Στη δευτερολογία μου, διότι θα δικαιούμαι και δευτερολογίας, θα υπάρχει ασφαλώς περιορισμός όπως θα υπάρχει για όλους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν δεν απατώμαι, κ. Κληρίδη, ο χρόνος ήταν μια ώρα.

(Γέλωτες)

Γ.Λ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Εάν είναι μια ώρα, τη δέχομαι.

(Γέλωτες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ήταν μια ώρα. Επομένως ο κ. Κληρίδης ως Κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος δικαιούται να ομιλήσει για μια ώρα και οι άλλοι που θα ομιλήσουν θα είναι για 1/2 ώρα ο καθένας και θα δευτερολογήσουν μόνο οι Κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι από κάθε Κόμμα.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ένας από κάθε Κόμμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ένας από κάθε Κόμμα.

ΑΥΓ. ΠΑΠΑΡΕΣ:

Ένας από κάθε Κόμμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, προχωρούμε τώρα.

Επίσης την ερχόμενη Πέμπτη, ύστερα από συνεννόηση με όλες τις πλευρές του Σώματος, παρακαλείται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να καλέσει έκτακτα την Επιτροπή του για να επιληφθεί ενός πολύ σοβαρού θέματος που έχει στα χέρια του ήδη γραπτώς. Είναι ανάγκη να διεκπεραιωθεί αυτό το θέμα πριν από τη διάλυση αυτής της Βουλής. Οι Κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι γνωρίζουν το περιεχόμενο του θέματος και νομίζω ότι τα Μέλη μπορούν να ενημερωθούν από τους Κοινοβουλευτικούς τους εκπροσώπους χωρίς να παρίσταται ανάγκη να αναφέρω αυτή τη στιγμή τί είναι το θέμα. Είναι πράγματι πολύ σοβαρό. Αφορά συγκεκριμένο οικογενειάρχη ο οποίος έχει δέκα παιδιά και του οποίου απέκοψαν το επίδομα από το Γραφείο Ευημερίας και παρίσταται ανάγκη να μελετηθεί κατά πόσο σ' αυτή τη συγκεκριμένη περίπτωση θα μπορούσε να γίνει κάποια τροποποίηση των σχετικών Κανονισμών. Αυτό είναι το θέμα το οποίο θα κληθεί η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή να μελετήσει.

Ο κ. Χριστοφίδης.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με την τροπή που έχουν πάρει τα πράγματα είναι καλό να προέλθει από την έδρα η υπόδειξη και η παράκληση προς τους συναδέλφους ότι η Τρίτη και η Τετάρτη να διατεθούν εξ ολοκλήρου στις Επιτροπές για κοινοβουλευτική εργασία, διότι έχουν παραπεμφθεί σ' αυτές πολλά Νομοσχέδια και Προτάσεις Νόμων. Είναι ο μόνος τρόπος για να τελειώσουμε το έργο μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ασφαλέστατα, θα χρησιμοποιηθεί και η Τρίτη και η Τετάρτη για Κοινοβουλευτική εργασία και όλα τα Νομοσχέδια θα είναι επείγουσας φύσης για να μπορέσουμε να διεκπεραιώσουμε όλη την εργασία μέχρι την Πέμπτη.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ζιαρτίδης.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να ξέρω, εάν είναι δυνατό, λεπτομέρειες της δουλειάς που θα κάμει η Επιτροπή Εργασίας. Διαφορετικά είναι πιθανό να χρειασθούν περισσότερες από τη μια συνεδρίες της Επιτροπής Εργασίας και είμαστε προς το τέλος της θητείας της Βουλής. Ιδιαίτερα θα ήθελα να ξέρω το εξής: Θα επιδιώξουμε τροποποίηση των Κανονισμών για προσωπικό ζήτημα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα μελετήσει η Επιτροπή με τη βοήθεια των ειδικών κατά πόσο θα

μπορούσαμε όχι γενικά, αλλά για μια ειδική περίπτωση, που είναι πραγματικά πολύ τραγική περίπτωση, να δούμε κατά πόσο θα μπορούσαμε να . . .

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εγώ κάμνω εισήγηση, κ. Πρόεδρε, να διαβιβαστεί η επιθυμία του Σώματος από σας προς τον αρμόδιο Υπουργό για το απαράδεκτο της ενέργειας.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Δεν υπάρχει κανονισμός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δυστυχώς δεν θεραπεύεται το πράγμα· το μελετήσαμε· αν δεν τροποποιήσουμε τους σχετικούς Κανονισμούς δεν βοηθούμε καθόλου.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δοθέντος ότι σύμφωνα με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου το θέμα των Κανονισμών είναι διοικητική πράξη, η πρόταση για τροποποίηση πρέπει να προέλθει από την Εκτελεστική Εξουσία.

Επομένως το έργο το οποίο θα έχει να επιτελέσει η αρμόδια Επιτροπή είναι να εξετάσει —από ανθρωπιστικής πλευράς δεν υπάρχουν πολλά να εξετασθούν— ποια τροποποίηση πρέπει να γίνει ούτως ώστε τέτοιες περιπτώσεις να μην ευρίσκουν τους Κανονισμούς εμπόδιο και θα πρέπει να κάμει σχετική εισήγηση η επιτροπή στην Εκτελεστική Εξουσία, η οποία με τη σειρά της πρέπει να στείλει τροποποιητικό κανονισμό προ της προσεχούς Πέμπτης.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλο το σεβασμό, εφόσον το θέμα είναι προσωπικό και αντιλαμβάνομαι και ανθρωπιστικό, να εξουσιοδοτηθεί ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας να δει τον αρμόδιο Κυβερνητικό Λειτουργό και να συζητήσει μαζί του το ζήτημα. Διότι τίθεται ακόμα ένα θέμα. Δικαιούμαστε να τροποποιήσουμε Κανονισμό κατά τρόπο που να αυξάνεται η δημόσια δαπάνη;

Εγώ εισηγούμαι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας να δει αύριο τον αρμόδιο κρατικό Λειτουργό και να συζητήσει μαζί του το ζήτημα για να δει πώς είναι δυνατό να λυθεί το πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Ήδη ο Κυβερνητικός Λειτουργός, παρά τη διάθεση που είχε να βοηθήσει, υπέδειξε ότι η διατύπωση του σχετικού Κανονισμού παρεμποδίζει, παρά την ανθρωπιστική φύση του θέματος, τη συνέχιση της παροχής αυτού του επιδόματος. Να δείτε ευχαρίστως τον αρμόδιο Λειτουργό αλλά θα σας πει: «Ορίστε, όπως είναι διατυπωμένος ο Κανονισμός δεν μας επιτρέπει». Είναι θέμα να εξεταστεί ο Κανονισμός γι' αυτό κι' εγώ θα έλεγα ότι σε μια συνεδρία της αρμόδιας Επιτροπής θα μπορούσατε να καλέσετε και τον ίδιο τον Υπουργό για να δείτε τι μπορεί να γίνει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Φαίνεται ότι δεν υπάρχει άλλη λύση από του να κληθεί ο αρμόδιος Υπουργός για να συζητηθεί μαζί του το θέμα του Κανονισμού διότι διαφορετικά δεν θα

μπορέσουμε να συμβάλουμε σαν Σώμα στη λύση αυτού του πολύ σοβαρού προβλήματος το οποίο είναι πράγματι ανθρωπιστικής φύσεως και εξαιρετικά σοβαρό γιατί αφορά οικογένεια με δέκα παιδιά που είναι όλα ανήλικα.

Ο κ. Πουμπουρής.

Μ. ΠΟΥΜΠΟΥΡΗΣ:

Δεν ξέρω αν είναι ώρα να αναφέρω αυτό το ζήτημα αλλά αφού ηγέρθη ένα τέτοιο θέμα, θέλω να υπενθυμίσω μια περσινή δήλωση του Υπουργού Εσωτερικών από αυτό το βήμα αναφορικά με τους πλημμυροπαθείς των Λειβαδιών. Η δήλωση αυτή έλεγε ότι όσοι δεν ικανοποιηθούν από τις αποζημιώσεις που θα καθορίσει αρχικά η Επαρχιακή Διοίκηση, έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν ενστάσεις μέχρι και σ' αυτόν τον Υπουργό Εσωτερικών. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν 50 οικογενειάρχες που έχουν υποβάλει ενστάσεις και έχουν σχηματιστεί κατάλογοι στην Επαρχιακή Διοίκηση που έχουν σταλεί προ εξαμήνου στο Υπουργείο Εσωτερικών. Με τις ενστάσεις αυτές ζητείται η καταβολή της αποζημίωσης που τους υποσχέθηκε η Κυβέρνηση και δεν τους έχει δοθεί μέχρι της στιγμής. Μάλιστα γίνεται και μια προσπάθεια να επιρριφθεί στη Βουλή η ευθύνη γιατί οι άνθρωποι αυτοί δεν παίρνουν αποζημίωση. Δεν ξέρω αν είναι σωστό τώρα να ζητήσω να εγγραφεί το θέμα ή αν θα πρέπει να μας στείλει Νομοσχέδιο η Κυβέρνηση.

Η άποψή μου είναι να μεταφέρετε αυτό το μήνυμα σαν Προεδρεύων της Βουλής στην Εκτελεστική Εξουσία, η οποία πρέπει να κληθεί να επισπεύσει την καταβολή της αποζημίωσης που έχει υποσχεθεί προς τους ανθρώπους αυτούς.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ακριβώς είχα και εγώ την πρόθεση να θίξω το θέμα το οποίο ανέφερε ο συνάδελφος ο κ. Πουμπουρής, παρόλο που πιστεύω ότι ίσως διαδικαστικά να μην ήταν ο ορθός χρόνος· αλλά εν πάση περιπτώσει έχει θιγεί. Θα ήθελα και εγώ, κ. Πρόεδρε, να υπενθυμίσω ότι σαν αποτέλεσμα των πλημμυρών που έγιναν στην περιοχή της Λάρνακας με επίκεντρο τα Λειβάδια την 1η του Νιόβρη του 1984, πριν ακριβώς ένα χρόνο, και μετά που ο ίδιος ο τότε Υπουργός Εσωτερικών είχε προσέλθει σ' αυτό το Σώμα και προέβη σε μια δραματική, μπορώ να πω, ενημέρωση του Σώματος, όσον αφορά τα αντιπλημμυρικά έργα τα οποία έπρεπε να είχαν γίνει μέχρι την ημερομηνία εκείνη, το Σώμα είδε την έκταση του δράματος της περιοχής και στη συνέχεια, στις 29 Μαρτίου του 1985, ενέκρινε την καταβολή συνολικού ποσού £435,746 από τρεις διαφορετικούς Προϋπολογισμούς —τον Τακτικό Προϋπολογισμό, τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως και τον Προϋπολογισμό του ΤΑΕ. Έκτοτε όμως έχει παρέλθει ένας ολόκληρος χρόνος, είμαστε στις πρώτες βροχές, και από πλευράς αποζημίωσης το θέμα βρίσκεται στο σημείο που εξετέθη, και ενώ ασκήθηκε το δικαίωμα της ενστάσεως, που σωστά δόθηκε τότε, από μέρους αυτών που edικαιούνται κάποιας αποζημίωσης, καμιά ανταπόκριση δεν υπήρξε ως σήμερα από την αρμόδια Υπηρεσία και σε προσωπική επαφή και επικοινωνία που είχαμε με την Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας, μας ελέχθη ότι οι σχετικές ενστάσεις ευρίσκονται ενώπιον του Υπουργείου Εσωτερικών, το οποίο για λόγους που μέχρι σήμερα δεν γνωρίζει η Επαρχιακή Διοίκηση της Λάρνακας, καθυστερεί να στείλει τις οποιεσδήποτε

απαντήσεις και φυσικά τα οποιαδήποτε ποσά. Ακριβώς, κ. Πρόεδρε, είναι σ' αυτό το θέμα που θα ήθελα να ήμουν κατηγορηματικός. Σπεύδει αυτό το Σώμα μέσα σε μια εβδομάδα που παρέμεινε πριν τη διάλυσή του, διότι αντιλαμβάνομαι ότι η επόμενη συνεδρία θα είναι και η τελευταία, να επιληφθεί πολλών σοβαρών θεμάτων πριν να αυτοδιαλυθεί. Πρέπει να αντιληφθούμε το θέμα, κ. Πρόεδρε. Δεν είναι αρκετό να συζητούμε και να αποφασίζουμε και να ταλαιπωρούμε εαυτούς και αλλήλους και να μη βλέπομε την υλοποίηση οποιασδήποτε απόφασης ή ακόμα και οποιασδήποτε νομοθεσίας την οποία ομόφωνα ψηφίζουμε. Διότι πέρσι έτσι εποχή, τέτοια μέρα περίπου, ο ίδιος ο τότε Υπουργός Εσωτερικών προβαίνοντας πραγματικά σε πράξη την οποία εκτίμησε ολόκληρο το Σώμα, ομολόγησε ότι η Κυβέρνηση εγκλημάτισε. Διότι για την περιοχή των Λειβαδιών η οποία κινδύνευε και κινδυνεύει ακόμα να πνιγεί, είναι γνωστό ότι είχαν από πολλά χρόνια προγραμματιστεί αντιπλημμυρικά έργα τα οποία παρεδέχθη ευθαρσώς ο τότε Υπουργός Εσωτερικών ότι δεν έγιναν από υπαιτιότητα της Κυβέρνησης· από γραφειοκρατικά και άλλα κωλύματα. Σπεύσαμε τότε όλοι να συγχαρούμε τον Υπουργό Εσωτερικών· σπεύσαμε επίσης όλοι μέσω του Προεδρείου του Σώματος να ζητήσουμε από την Εκτελεστική Εξουσία να αποστείλει το συντομότερο δυνατό τα σχετικά Νομοσχέδια, τα οποία και απέστειλε σε ελάχιστες μέρες. Η Επιτροπή Εσωτερικών που επελήφθη των Νομοσχεδίων ενέκρινε τα σχετικά κονδύλια. Έχει τώρα περάσει ένας χρόνος και έχουν αρχίσει οι βροχές. Πότε θα πάρουν αυτά τα λεφτά; Τα ταβάνια τρέχουν νερά από πέρσι, κ. Πρόεδρε· δεν έχουν αποκατασταθεί οι ζημιές στα Σωματεία που είναι στην περιοχή, οι κατοικίες δεν έχουν επιδιορθωθεί και η Επαρχιακή Διοίκηση λέγει ότι το Υπουργείο Εσωτερικών δεν έστειλε απάντηση τέλος πάντων και φυσικά δεν καταβλήθηκαν τα κονδύλια. Προς τι να ταλαιπωρείται αυτό το Σώμα μέχρι τα μεσάνυχτα κάθε Πέμπτη; Εδώ αποδεικνύεται ότι ούτε οι παραινήσεις του Προεδρείου του Σώματος ούτε και οι Νόμοι είναι αρκετοί φαίνεται να πείσουν τους υπευθύνους ότι έχουν στοιχειώδη ευθύνη έναντι και αυτού του Σώματος αλλά και αυτού του λαού. Δηλαδή πρέπει να αναμένομε να δούμε κατά πόσο θα συμβούν νέες πλημμυρες αυτές τις μέρες, για να έλθει εδώ άλλος Υπουργός και αν βρει το ελάχιστο θάρρος που είχε ο τότε Υπουργός Εσωτερικών, να μας πει «Κύριοι, ξέρετε, συγγνώμη, έκαμα και εγώ λάθος και δεν μπόρεσα να στείλω τα κονδύλια να επιδιορθώσετε τα ταβάνια και τους θεμελιούς των σπιτιών σας», για να εγκρίνομε τότε άλλες £500,000 για να συζητούμε το 1987 γιατί δεν δόθηκαν τα προηγούμενα κονδύλια. Δηλαδή πέραν της παραινήσεως την οποία πολύ σωστά ο κ. Πουμπουρής ζητά να γίνει από το Προεδρείο του Σώματος προς την Κυβέρνηση, διερωτούμαι και απευθύνομαι προς τους παλαιότερους συναδέλφους αν υπάρχει οποιαδήποτε άλλη διαδικασία. Αυτή η Βουλή εγκρίνει κονδύλια για την αποπληρωμή των προσφυγικών καταθέσεων και για ένα σωρό άλλα θέματα και επανερχόμαστε ύστερα από ένα ή δυο χρόνια, όταν τα προβλήματα θα έχουν οξυνθεί, να συμβουλευόμαστε την Κυβέρνηση. Μα αποδεικνύεται ότι η Κυβέρνηση τίποτε δεν κάμνει, κ. Πρόεδρε, όταν μετά από αυτή την τραγωδία έχει περάσει ένας ολόκληρος χρόνος και δεν έχει ακόμα αποστείλει οποιοδήποτε ποσό στους δικαιούχους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως ο κ. Σολωμής είναι πολύ άδικος στην εκτίμηση των γεγονότων. Μπορεί να υπήρχε κάποια καθυστέρηση στην εξέταση των ενστάσεων

αλλά αυτή τη στιγμή ο κ. Σολωμής παρουσιάζεται εδώ για να μας πει ότι η Κυβέρνηση δεν σέβεται τις αποφάσεις της Βουλής. Είναι λυπηρό πράγματι να εκφράζονται τέτοιες απόψεις για την Κυβέρνηση πάνω σ' ένα θέμα που αφορά ενστάσεις που απλώς δεν εξετάστηκαν. Είναι θέμα διαδικασίας. Από ό,τι γνωρίζω όλα τα ποσά —δεν ξέρω αν κάνω λάθος— που εγκρίθηκαν για αποζημιώσεις έχουν καταβληθεί και τα αντιπλημμυρικά έργα που έχουν προγραμματιστεί είναι προς το τέλος τους. Εάν υπήρξε κάποια καθυστέρηση στην εξέταση των ενστάσεων είναι άλλο θέμα. Δεν νομίζω όμως ότι με αυτή την καθυστέρηση στην εξέταση των ενστάσεων θα πρέπει να φτάνουμε στο σημείο να λέμε και να ισχυριζόμαστε ότι η Κυβέρνηση δεν σέβεται τη Βουλή ή ότι δεν τηρά τους Νόμους τους οποίους ψηφίζει η Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πουμπουρής. Και μετά ο κ. Σολωμής.

Μ. ΠΟΥΜΠΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι αλλά δεν είναι κάποια καθυστέρηση που παρατηρήθηκε. Ακριβώς είναι ένας χρόνος καθυστέρηση. Οι ενστάσεις υποβλήθηκαν στο τέλος του 1984 και στις αρχές του φετινού χρόνου από όσους δεν είχαν ικανοποιηθεί. Και από επαφές που είχαμε με την Επαρχιακή Διοίκηση διαπιστώνουμε ότι η Επαρχιακή Διοίκηση έχει αποστείλει τις ενστάσεις με τις γνωματεύσεις των ειδικών στο Υπουργείο Εσωτερικών εδώ και έξι μήνες τώρα. Αν αυτό θεωρείται απλώς κάποια καθυστέρηση, τότε δεν ξέρω τι μπορούμε να πούμε. Είναι τρομακτική καθυστέρηση και είναι πολλοί οι αδικημένοι που δεν πήραν τίποτε και που μας ρωτάνε κάθε μέρα τι θα γίνει με αυτά που τους υποσχέθηκε η Κυβέρνηση. «Πόσο καιρό να πηγαίνουμε και να αρχόμαστε στο Διοικητήριο και να μας λεν ότι περιμένουν να τα ψηφίσει η Βουλή», λένουν.

Μα γιατί παρακάμπτεται το κύριο σημείο, ότι για να ψηφίσει η Βουλή πρέπει να αποστείλει η Κυβέρνηση Νομοσχέδιο; Γιατί παρακάμπτεται αυτό το ζήτημα από τους διάφορους για να επιρρίψουν ευθύνη πάνω στη Βουλή, ότι δήθεν καθυστερεί να δώσει βοήθεια και αποζημιώσεις σε ανθρώπους που πράγματι έχουν πληγεί και πράγματι έχουν υποστεί ζημιές;

Δεν είναι κάποια καθυστέρηση που σημειώθηκε, είναι τρομακτική καθυστέρηση και είναι γι' αυτό που πρέπει να αναληφθεί η ευθύνη για να υποδειχθεί στην Κυβέρνηση ότι πρέπει αυτές τις μέρες να λύσει αυτό το πρόβλημα για να μην περιμένουν οι άνθρωποι μέχρι τον ερχόμενο χρόνο να πάρουν αποζημιώσεις τις οποίες υπέστησαν το 1984.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Ακριβώς κ. Πρόεδρε, δεν θέλω να σπαταλώ το χρόνο του Σώματος με επαναλήψεις, αλλά πράγματι καταλαβαίνω το πρόβλημα του συναδέλφου κ. Παναγίδη. Δεν είναι συνεπής σε πολλά θέματα η Κυβέρνηση και αυτό είναι ηλίου φαινότορο. Θα αναφερθώ στη συνέχεια και σε άλλα θέματα. Στην προκειμένη περίπτωση όμως υπενθυμίζω τον κ. Παναγίδη ότι πρόκειται για 50 οικογένειες περίπου, δηλαδή για 50 κατοικίες οι οποίες εξακολουθούν να βρίσκονται στα χάλια που βρίσκονται μετά τις πλημμυρες εκείνες που μόνο την εικόνα των κατοίκων των Λειβαδιών αν φέρει στο μυαλό του ο κ. Παναγίδης θα πρέπει να αντιληφθεί ότι η καθυστέρηση αυτή είναι —θα χρησιμοποιήσω φράση την οποία και στο

παρελθόν κατέκριναν— πράγματι εγκληματική. Χρειάστηκαν έξι μήνες, όπως ορθά το έθεσε ο κ. Πουμπουρής, μετά που απεστάλησαν όχι από άσχετους προς την Κυβέρνηση αλλά από τους ίδιους τους τεχνικούς της Κυβέρνησης, οι εκθέσεις από την Επαρχιακή Διοίκηση της Λάρνακας προς το Υπουργείο Εσωτερικών για να μελετηθούν. Δεν χρειάζεται να γίνουν άλλες μελέτες· έγιναν οι εκθέσεις μετά από τις ενστάσεις και περιμένουν αυτοί οι άνθρωποι κάποια απάντηση για να πάρουν κάποια ποσά αφού έλθουν προηγουμένως κάποιοι συμπληρωματικοί προϋπολογισμοί στη Βουλή για να συζητηθούν και αφού ακολουθηθεί η γραφειοκρατία της αποστολής των χρημάτων.

Κύριε Πρόεδρε, και αύριο αν κατατεθεί νομοσχέδιο συμπληρωματικού προϋπολογισμού και κριθεί ότι πρέπει να εγκριθεί και άλλο ποσό, και πάλι θα περάσουν 4-5 μήνες το λιγότερο από σήμερα για να δοθούν οι σχετικές αποζημιώσεις.

Επειδή είναι συνέχεια της παρατήρησης του κ. Παναγίδη, κ. Πρόεδρε, που εξεπλάγη διότι ελέχθη ότι η Κυβέρνηση δεν είναι συνεπής, θα υπενθυμίσω —διότι είναι η προτελευταία συνεδρία του Σώματος— ένα σκάνδαλο που σχετίζεται με το δράμα των πατατοπαραγωγών των Κοκκινοχωριών το οποίο είχε επισημανθεί από το Σώμα στην προτελευταία συνεδρία της Βουλής, με εκείνη τη περιβόητη εξαγγελία από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της αύξησης κατά ένα εκατομμύριο λίρες του δανείου προς τους πατατοπαραγωγούς που μέχρι σήμερα δεν ανακαλύψαμε. Όπως ορθά είχε θίξει τότε ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Κληρίδης, δεν είχε προηγηθεί καν συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου και επομένως δεν είχε ληφθεί απόφαση γι' αυτό το δάνειο. Αναμένουμε να κατατεθεί το σχετικό νομοσχέδιο σ' αυτό το Σώμα, κ. Πρόεδρε, για την έγκριση του δανείου από τη Βουλή. Μα η Βουλή, κ. Πρόεδρε, κλείνει την επόμενη Πέμπτη! Έσπευσε ο κ. Πρόεδρος να κάμει την εξαγγελία από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση, ενώ η Βουλή ανέμενε τη συνάντηση που είχε ορίσει τότε με τον Υπουργό.

Αλλά θα αναφερθώ στη συνέχεια σ' αυτό το θέμα και θα πρέπει και πάλι, επαναλαμβάνω, οριστικά η Βουλή να μελετήσει και οποιεσδήποτε άλλες διαδικασίες για να μπορεί αποτελεσματικά να ασκεί τα δικαιώματα τα οποία της παρέχουν το σύνταγμα και οι σχετικοί νόμοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι δεν θα αρχίσουμε να συζητούμε ένα θέμα το οποίο είναι ολοκάθαρο. Αυτό που ζητήθηκε είναι να διαβιβαστεί προς την Εκτελεστική Εξουσία η απαίτηση του Σώματος όπως το ταχύτερο και χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση ικανοποιηθούν όλοι οι πληγέντες από τις περσινές πλήμμες, των οποίων η υπόθεση καθυστερεί τώρα για έξι μήνες εντελώς αδικαιολόγητα. Αυτή η απαίτηση του Σώματος θα διαβιβαστεί προς την Εκτελεστική Εξουσία.

Προχωρούμε τώρα στο Κεφάλαιο Γ-Ερωτήσεις-Απαντήσεις. Δεν υπάρχουν.

Κεφάλαιο Δ. Το πρώτο θέμα θα συζητηθεί και η συζήτησή του θα λήξει την ερχόμενη συνεδρία του Σώματος. Αλλά αντιλαμβάνομαι πως το Σώμα θα ήθελε να συζητήσουμε τα δυο άλλα θέματα, την Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται «Η δημιουργία ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο», θέμα εγγραφέν με εισήγηση του αξιότιμου Βουλευτή κ. Γ. Παπαδοπούλου, και την Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το θέμα «Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες».

Λοιπόν, ο κ. Παπαδόπουλος.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως η Έκθεση θεωρηθεί ως αναγνωσθείσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως οι Εκθέσεις θεωρηθούν ως αναγνωσθείσες αλλά και οι ομιλίες αναβληθούν για την προσεχή Πέμπτη μετά που θα λήξει η συζήτηση του θέματος που έχει εγγράψει ο κ. Λυσσαρίδης, γιατί είναι λίγο αργά τώρα για να αρχίσουμε συζήτηση αυτών των θεμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν ξέρω κατά πόσο η Έκθεση της Επιτροπής Υγείας της οποίας προεδρεύει ο κ. Παπαδόπουλος μπορεί να θεωρηθεί ως αναγνωσθείσα. Αν θέλουμε να αναβάλουμε το θέμα των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών για την άλλη Πέμπτη να το αναβάλουμε αλλά η Έκθεση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αναγνωσθείσα. Είναι ουσιαστική Έκθεση, εμπειριστατωμένη μελέτη της Επιτροπής Οικονομικών η οποία δεν μπορεί να μην κατατεθεί στο Σώμα. Ας αναγνωσθούν οι Εκθέσεις σήμερα και η συζήτηση να αναβληθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εισηγούμαι λοιπόν κι' εγώ να αναγνωσθούν σήμερα οι Εκθέσεις και η συζήτηση να γίνει την ερχόμενη Πέμπτη.

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος θα αναγνώσει την Έκθεση τελικά;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα αναγνώσει την Έκθεση.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Εντάξει, με συγχωρείτε.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ «Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ».

Παρόντες:

Γεώργιος Παπαδόπουλος, Πρόεδρος

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Λεόντιος Ιεροδιακόνου

Κυριάκος Παπαδημητρίου

Χαμπής Κυριάκου

Χρίστος Πέτας

Κυριάκος Χρίστου

Παύλος Δίγκλης

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε το πιο πάνω θέμα σε έξη

συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στις 6 και 13 Δεκεμβρίου 1984 και στις 14 Φεβρουαρίου, 27 Ιουνίου, 26 Σεπτεμβρίου και 10 Οκτωβρίου 1985.

Σε ορισμένες από τις συνεδρίες αυτές κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους πάνω στο υπό εξέταση θέμα εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, της Καρδιολογικής Εταιρείας Κύπρου, των Συνδέσμων Καρδιοπαθών Λευκωσίας και Λεμεσού καθώς επίσης ιδιώτες ιατροί που είχαν εκφράσει την επιθυμία να παραστούν στις συνεδρίες της Επιτροπής και να εκθέσουν τις απόψεις τους πάνω στο υπό εξέταση θέμα.

Όπως είναι γνωστό το πιο πάνω θέμα έχει εγγραφεί στη Βουλή από το αξιότιμο Μέλος της κ. Γ. Παπαδόπουλο στις 22 Νοεμβρίου 1984 και στη συνέχεια παραπέμφθηκε από το Σώμα στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας για μελέτη και ετοιμασία σχετικής Έκθεσης.

Ενεργώντας η Επιτροπή μέσα στα πλαίσια των όρων εντολής που πήρε από το Σώμα ζήτησε και πήρε τις απόψεις όλων των ενδιαφερομένων πλευρών αναφορικά με το όλο θέμα της εγκαθίδρυσης και δημιουργίας ανεξάρτητου καρδιολογικού τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Σύμφωνα με τις θέσεις που εξετέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής και συνοδεύθηκαν με ανάλογα υπομνήματα τόσο εκ μέρους της Καρδιολογικής Εταιρείας Κύπρου όσο και των Συνδέσμων Καρδιοπαθών Λευκωσίας και Λεμεσού υποστηρίζεται ανεπιφύλακτα η αναγκαιότητα για την ίδρυση ενός ανεξάρτητου καρδιολογικού τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Όπως έχει ειδικότερα υποστηριχθεί ενώπιον της Επιτροπής, την πιο πάνω ανάγκη υπαγορεύει η σημερινή κατάσταση που επικρατεί στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας καθώςσον αφορά τη διοικητική και οργανωτική διάρθρωση των καρδιολογικών υπηρεσιών και η οποία σύμφωνα με τις εκφρασθείσες απόψεις απέχει πολύ από τα διεθνώς κρατούμενα επιστημονικά πρότυπα. Η κατάσταση αυτή δημιουργεί πραγματική αδυναμία αντιμετώπισης των συνεχώς αυξανόμενων καρδιοπαθειών στον τόπο μας με αποτέλεσμα οι καρδιοπαθείς να τυγχάνουν ελλιπούς περίθαλψης που σε αρκετές περιπτώσεις αποβαίνει γι' αυτούς μοιραία.

Σύμφωνα με τις θέσεις και εισηγήσεις των πιο πάνω ενδιαφερόμενων πλευρών, το ανεξάρτητο καρδιολογικό τμήμα στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- (α) Κλάδο Κλινικής Καρδιολογίας.
- (β) Μονάδα Εντατικής Παρακολούθησης Καρδιοπαθών.
- (γ) Καρδιολογικό Εργαστήριο αναίμακτης και αιματηρής μελέτης εφοδιασμένο με τον απαραίτητο σύγχρονο εξοπλισμό.

Το Τμήμα αυτό θα πρέπει να επανδρώνεται με ειδικούς καρδιολόγους και να είναι εφοδιασμένο με τον απαραίτητο σύγχρονο εξοπλισμό.

Παράλληλα με την ίδρυση του καρδιολογικού τμήματος θα πρέπει να λειτουργήσει και καρδιοχειρουργική μονάδα, κάτι που επιβάλλεται από τις σύγχρονες τάσεις της Καρδιολογίας και Καρδιοχειρουργικής. Υπέρ της ίδρυσης μιας τέτοιας μονάδας συνηγορούν και ορισμένοι επιπρόσθετοι λόγοι, που αφορούν ειδικότερα τις συνθήκες της Κύπρου, οι σημαντικότεροι από τους οποίους είναι:

- (α) Η επιτόπια παρουσία Καρδιοχειρουργικής μονάδας θ' αποτελεί κίνητρο και προϋπόθεση για ομαλότερη λειτουργία του αιμοδυναμικού εργαστηρίου.
- (β) Η εφαρμογή νέων θεραπευτικών μεθόδων στην Καρδιολογία.

- (γ) Η δυνατότητα παροχής άμεσης καρδιοχειρουργικής θεραπείας σε περιστατικά επείγουσας φύσεως εκεί που οι δυσκολίες γρήγορης μετακίνησης σε κέντρα του εξωτερικού θα μπορούσαν να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις με δραματική κάποτε επιδείνωση.

Σύμφωνα με τη θέση της Κυβερνητικής πλευράς, όπως αυτή εξετέθηκε ενώπιον της Επιτροπής από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Υγείας, η Κυβέρνηση αναγνωρίζει την ανάγκη για δημιουργία καρδιολογικού τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας και έχει ήδη χωρήσει προς αυτή την κατεύθυνση με ανάλογες ενέργειες, όπως είναι η δημιουργία αναίμακτου καρδιολογικού εργαστηρίου και η προώθηση της δημιουργίας εργαστηρίου καθετηριασμών που θα εξυπηρετεί και τους καθετηριασμούς καρδιάς. Αναφορικά όμως με τη μορφή που θα δοθεί στο καρδιολογικό αυτό τμήμα, αν δηλαδή θα είναι τελικά ανεξάρτητο, υπό την έννοια να μην υπάγεται κάτω από το γενικότερο κλάδο της παθολογίας, όπως το εισηγούνται οι άλλες ενδιαφερόμενες πλευρές, η Κυβερνητική πλευρά εξέφρασε τις επιφυλάξεις της κατά πόσο η εισήγηση αυτή αποτελεί και την πιο εφικτή, αποδοτική και προπαντός οικονομικά ενδεδειγμένη λύση. Για το σκοπό αυτό το Υπουργείο Υγείας ανέλαβε να ετοιμάσει και καταθέσει ενώπιον της Επιτροπής μελέτη όπου θα παρατίθενται τα οποιαδήποτε φύσεως μειονεκτήματα ή πλεονεκτήματα που θα παρουσίαζε, από τη μια, η δημιουργία ανεξάρτητου καρδιολογικού τμήματος και, από την άλλη, η δημιουργία ενοποιημένου Παθολογικού και Καρδιολογικού τμήματος.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της πιο πάνω μελέτης που κατατέθηκε ενώπιον της Επιτροπής υπό μορφή μνημονίου στις 9 Οκτωβρίου 1985, προκύπτουν τα πιο κάτω βασικά στοιχεία:

- (α) Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα του ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος θα είναι η εξυπηρέτηση των καρδιοπαθών από εξειδικευμένο προσωπικό.
- (β) Πολλές από τις ανάγκες για τη δημιουργία ενός νέου, ανεξάρτητου καρδιολογικού τμήματος μπορεί να καλυφθούν από το ήδη υπάρχον στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας έμφυχο και άψυχο υλικό. Πέραν όμως από το γεγονός αυτό υπολογίζεται να απαιτηθεί επιπρόσθετη ετήσια δαπάνη ύψους £100,000 περίπου καθώς και επιπρόσθετη καφαλαιουχική δαπάνη ύψους £20,000. Αντίθετα η δαπάνη για τη λειτουργία ενός ενοποιημένου Παθολογικού και Καρδιολογικού Τμήματος θα είναι χαμηλότερη κατά £40,000 το χρόνο.
- (γ) Με τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου τμήματος θα περικοπεί μέρος της εργασίας του τμήματος Εσωτερικής Παθολογίας με αποτέλεσμα τη μερική αποκοπή των ιατρών του τμήματος αυτού από την Καρδιολογία. Επίσης θα υπάρξει προσφορά παρόμοιων ή των ίδιων υπηρεσιών τόσο από το τμήμα Εσωτερικής Παθολογίας όσο και από το τμήμα Καρδιολογίας. Τέλος, η δημιουργία του ανεξάρτητου καρδιολογικού τμήματος θα οδηγούσε και άλλες ομάδες ασθενών να πιέζουν για ανεξάρτητα τμήματα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας αφού έλαβε σοβαρά υπόψη όλες τις θέσεις και εισηγήσεις που εξετέθηκαν ενώπιόν της είναι πεπεισμένη ότι για πολλούς λόγους επιβάλλεται η δημιουργία ανεξάρτητου καρδιολογικού τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Ο βασικότερος των λόγων αυτών είναι η

σημαντική αύξηση του αριθμού των ασθενών που πάσχουν από καρδιακές παθήσεις στην Κύπρο ώστε οι παθήσεις αυτές να αποτελούν σήμερα την πρώτη αιτία θανάτου στον τόπο μας.

Η Επιτροπή Υγείας είναι της γνώμης ότι το Κράτος έχει υποχρέωση, ενόψει της πιο πάνω πραγματικότητας, να πάρει όλα τα επιστημονικά ενδεδειγμένα μέτρα για την καλύτερη αντιμετώπιση της κατάστασης. Για το σκοπό αυτό ενδείκνυται η ανάπτυξη του κλάδου θεραπείας των καρδιοπαθειών και η δημιουργία όλων των αναγκαίων προϋποθέσεων και συνθηκών για περίθαλψη των καρδιοπαθών αλλά και για τη δυνατότητα οργανωμένης και επιστημονικής έρευνας στον Κλάδο της Καρδιολογίας.

Η Επιτροπή αφού μελέτησε όλα τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιόν της έχει μορφώσει τη γνώμη ότι ο καλύτερος τρόπος για να φθάσει σε ικανοποιητικό βαθμό ανάπτυξης ο κλάδος της καρδιολογίας είναι με τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου καρδιολογικού Τμήματος το οποίο θα λειτουργήσει στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας που αποτελεί φύσει και θέσει το κέντρο παραπομπής σοβαρών περιστατικών για μελέτη και θεραπεία.

Η δημιουργία ενός ανεξάρτητου τμήματος για μια υποειδικότητα της Παθολογίας δεν θα αποτελέσει σε καμιά περίπτωση πρωτοτυπία ούτε για τα Κυπριακά δεδομένα, αφού ήδη λειτουργούν ανεξάρτητα τμήματα στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας που αφορούν άλλες υποειδικότητες της Παθολογίας, όπως είναι το νευροχειρουργικό, ουρολογικό και άλλα, ούτε για τις χώρες του εξωτερικού όπου ειδικά ο κλάδος της καρδιολογίας είναι από τους πρώτους κλάδους της Παθολογίας που ξεχωρίζει και γίνεται ανεξάρτητο τμήμα.

Τα προβαλλόμενα από την Κυβερνητική πλευρά ως μειονεκτήματα για τη δημιουργία του ανεξάρτητου καρδιολογικού τμήματος, σημαντικότερα από τα οποία φαίνεται να είναι το πρόσθετο οικονομικό βάρος, κεφαλαιουχικό και ετήσιο, που θα απαιτηθεί, αντισταθμίζονται πλήρως κατά τη γνώμη της Επιτροπής από τους πιο κάτω παράγοντες:

- (α) Το μέγιστο ανθρωπιστικό και κοινωνικό όφελος που θα προκύψει για μια μεγάλη κατηγορία ασθενών και των οικογενειών τους.
- (β) Την καλύτερη αξιοποίηση των ήδη υπαρχόντων στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας στοιχείων για επάνδρωση και εξοπλισμό ενός καρδιολογικού τμήματος και
- (γ) την εξοικονόμηση συναλλάγματος, μεγάλα ποσά του οποίου δαπανούνται σήμερα για μετάβαση και θεραπεία καρδιοπαθών στο εξωτερικό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας θέτοντας υπόψη των αρμόδιων Κυβερνητικών οργάνων την ομόφωνη θέση της υπέρ της δημιουργίας ανεξάρτητου καρδιολογικού τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας έχει την πεποίθηση ότι θα γίνουν όλες οι αναγκαίες ενέργειες για την υλοποίησή της το ταχύτερο δυνατό.

Με την ευκαιρία της μελέτης του πιο πάνω θέματος η Επιτροπή ασχολήθηκε επίσης με το θέμα της λειτουργίας μονάδας εντατικής παρακολούθησης στα νοσοκομεία των άλλων επαρχιών της Κύπρου. Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Επιτροπή τέτοιες μονάδες υπάρχουν στα Νοσοκομεία Λάρνακας και Λεμεσού αλλά δεν έχουν αρχίσει τη λειτουργία τους. Η επιτροπή υπογραμμίζοντας την ανάγκη λειτουργίας το ταχύτερο δυνατό των δυο αυτών μονάδων

εντατικής παρακολούθησης, κρίνει ότι είναι απαραίτητη επίσης η δημιουργία και λειτουργία παρόμοιας μονάδας και στο Νοσοκομείο Πάφου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να αναγνωσθεί και το Ψήφισμα, κ. Παπαδόπουλε.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Μάλιστα, κ. Πρόεδρε, έχει ετοιμαστεί ειδικό Ψήφισμα της Βουλής των Αντιπροσώπων σχετικά με την Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας:

«ΨΗΦΙΣΜΑ ΒΟΥΛΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων αφού συζήτησε το θέμα «Η δημιουργία Ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας» και σημείωσε τις συστάσεις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας όπως αυτές περιέχονται στη σχετική Έκθεσή της προς το Σώμα, ψηφίζει ως ακολούθως:

- (α) Τάσσεται υπέρ της δημιουργίας ενός ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας πλήρως εξοπλισμένου με όλο τον απαραίτητο σύγχρονο εξοπλισμό και επανδρωμένου με το κατάλληλο εξειδικευμένο προσωπικό.
- (β) Καλεί την Κυβέρνηση να συμπεριλάβει στους Προϋπολογισμούς του 1986 τις αναγκαίες πρόνοιες για την υλοποίηση της δημιουργίας του πιο πάνω ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας».

Το Ψήφισμα κατατίθεται στη Γραμματεία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η δεύτερη Έκθεση είναι η σχετική με τις Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες.

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Λαμβάνοντας υπόψη, κ. Πρόεδρε, ότι ουσιαστικά οι Βουλευτές έχουν αποχωρήσει και λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα της Έκθεσης αυτής θα παρακαλώσα να διαβαστεί στην προσεχή συνεδρία της Βουλής.

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Ναι, συμφωνούμε, κ. Πρόεδρε. Αναφορικά με την Έκθεση που έχει αναγνώσει ο κ. Παπαδόπουλος αντιλαμβάνομαι ότι αν υπάρχουν οποιοιδήποτε ομιλητές, ασφαλώς θα μπορούν να ομιλήσουν στην επόμενη συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ασφαλώς η Έκθεση αυτή θα συζητηθεί κατά την προσεχή συνεδρία.

Π. ΔΙΓΚΛΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε . . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δίγκλης.

Π. ΔΙΓΚΛΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η Έκθεση για τη δημιουργία Ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος δεν θα συζητηθεί τώρα αλλά στην επόμενη συνεδρία;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό έχει αποφασιστεί ήδη.

Π. ΔΙΓΚΛΗΣ:

Θα εισηγούμουν ότι θα μπορούσε να κλείσει η συζήτηση του θέματος απόψε για να μην το έχουμε στην επόμενη συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό το πράγμα έχει ξεκαθαρίσει πριν από την ανάγνωση της Έκθεσης, ότι δηλαδή θα αναγνωσθούν οι Εκθέσεις και η συζήτηση των δυο θεμάτων θα γίνει την επόμενη Πέμπτη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχει ήδη αποφασιστεί ότι θα συζητηθούν κατά την επόμενη συνεδρία του Σώματος.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 31 του μηνός, στις 10 το πρωί, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ.

- 1) Ο περί Αστικών Αδικημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.
- 2) Ο περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.
- 3) Ο περί των Εκπαιδευτικών Λειτουργών με Σύμβαση (Διορισμός σε Θέσεις στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμος του 1985.
- 4) Ο περί Δημοσίας Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ίδρυση Μόνιμων Θέσεων) Νόμος του 1985.
- 5) Ο περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Ίδρυση Προσωρινών Θέσεων) Νόμος του 1985.
- 6) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Κεντρικού Σφαγείου (Κυρωτικός) Νόμος του 1985.
- 7) Ο περί Εξτάκτων Δημοσίων Υπαλλήλων (Διορισμός σε Δημόσιες Θέσεις) Νόμος του 1985.
- 8) Ο περί των Συμφωνιών Εκτελέσεως και Χρηματοδότησεως των Έργων κατασκευής Επιπροσθέτων Ανισοπέδων Διαβάσεων επί του Υπεραστικού Δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού και Κατασκευής του δρόμου Λευκάρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1985.
- 9) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 60) του 1985.
- 10) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως της Εταιρείας ΚΕΟ ΛΤΔ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985.
- 11) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως της Εταιρείας ΣΟΔΑΠ ΛΤΔ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985.
- 12) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως της Εταιρείας ΛΟΕΛ ΛΤΔ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985.
- 13) Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Ακριβοδίκαιη Μεταχείριση Πολιτικών Κομμάτων και Υποψηφίων) Κανονισμοί του 1985.
- 14) Έγγραφα που αφορούν:
 - (α) την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία που έληξαν ή λήγουν μέχρι 31/10/85 και

- (β) τη σκοπούμενη πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και την εκπαιδευτική υπηρεσία,
δυνάμει του 'Αρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99) του 1985.
- 15) Ο περί Διασφάλισης Αδιαβλήτων Εκλογών Νόμος του 1985. (Πρόταση Νόμου).
- 16) Ο περί Τροποποιήσεως του 'Αρθρου 63 του Συντάγματος Νόμος του 1985.
- 17) Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985.
- 18) Ο περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1985.
- 19) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακούφισεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 10) του 1985.
- 20) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 39) του 1985.
- 24) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 35) του 1985.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Ερωτήσεις-Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ:

- 1) «Η κατάσταση του εσωτερικού μετώπου και οι ευθύνες όλων».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του αξιότιμου Βουλευτή κ. Βάσου Λυσσαρίδη) (7.3.1985).
Συνέχιση της συζήτησης).
- 2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται «Η δημιουργία ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του αξιότιμου Βουλευτή κ. Γ. Παπαδοπούλου). (22.11.1984)
(Συνέχιση της συζήτησης).
- 3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το θέμα «Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες».
- 4) Λήψη Αποφάσεως περί Διαλύσεως της Βουλής.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι και από την ημερήσια διάταξη αλλά και από πληροφορίες από το τεχνικό προσωπικό ότι η Νομοθετική Εργασία θα είναι τεράστια. Γι' αυτό εισηγούμαι να προταχθεί το Κεφάλαιο Δ' κατά την πρωινή συνεδρία, να συνεχιστεί η συζήτηση των θεμάτων του Κεφαλαίου αυτού για όσες ώρες χρειάζεται το απόγευμα και τη Νομοθετική Εργασία ούτως ή άλλως μπορούμε να την κάμουμε, αν χρειαστεί, και μέχρι της πρωίας. Διότι δεν υπάρχει άλλος τρόπος να εξασφαλιστεί ότι πράγματι θα υπάρξει οποιαδήποτε ακροαματικότητα για όλους τους συναδέλφους όταν θα συζητούμε το θέμα που έχω εγγράψει, δεδομένου ότι αυτό το θέμα καλύπτεται, όπως είναι γνωστό, από το ραδιόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Λυσσαρίδη, έχουμε ήδη αποφασίσει ότι θα αρχίσουμε τη συνεδρία στις 10 το πρωί και το απόγευμα θα αρχίσουμε στις 2.30.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απ' ό,τι με πληροφορούν είναι τόσο μακρύς ο κατάλογος των θεμάτων της Νομοθετικής Εργασίας που φοβούμαι ότι θα αρχίσουμε στις 6.00 το απόγευμα τη συζήτηση των θεμάτων του Κεφαλαίου Δ, που σημαίνει ότι θα παραταθεί ως τα μεσάνυχτα. Επομένως, υπ' αυτές τις προϋποθέσεις, είναι σαν να μη συζητούμε αυτό το Κεφάλαιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν βλέπω γιατί να μη συμπληρώσουμε τη Νομοθετική Εργασία μέσα σε τρεις ώρες το πρωί, δηλαδή μέχρι η ώρα 1.00.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Τότε τροποποιώ την εισήγησή μου. Αν συμπληρώσουμε τη Νομοθετική Εργασία μέχρι η ώρα 1, να αρχίσουμε πάλιν η ώρα 2.30. Αν όχι, τότε να αρχίσουμε το Κεφάλαιο Δ' στις 2.30 και να συνεχίσουμε την υπόλοιπη Νομοθετική Εργασία αργότερα. Εν τω μεταξύ να ειδοποιήσουμε και το ραδιόφωνο ότι η ώρα 2.30 αρχίζει η συζήτηση του θέματος που έχω εγγράψει στο Κεφάλαιο Δ'.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν αυτό βρίσκει το Σώμα σύμφωνο, εντάξει.

Κηρύττω τη λήξη των σημερινών εργασιών της Βουλής.

(Ώρα λήξεως 9.30 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων κατ' αλφαβητική σειρά:

Αναστασιάδης Νίκος
Γαλανός Αλέξης
Δίγκλης Παύλος
Ζαχαριάδης Λεάνδρος
Ζιαρτίδης Ανδρέας
Κατσελλή Ρήνα
Κατσωνωτός Ιάκωβος
Κληρίδης Γλαύκος
Κουρτελλάρης Χρίστος
Κυριάκου Χαμπής
Κωνσταντίνου Ντίνος
Λόρδος Κωνσταντίνος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μαθηκολώνης Ανδρέας
Μάτσης Ιωάννης
Μιχαηλίδης Θάλης
Μιχαηλίδης Χαμπής

Νικολαΐδης Λάμπρος
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαδημητρίου Κυριάκος
Παπαδόπουλος Γεώργιος
Παπαϊωάννου Εζεκίας
Παπαρές Αυγερινός
Πέτας Χρίστος
Πουμπουρής Μιχάλης
Σαββίδης Γεώργιος
Σολωμής Χρίστος
Τουλούρας Ζαχαρίας
Φάντης Ανδρέας
Χρίστου Κυριάκος
Χριστοφίδης Μανώλης
Ψυλλίδης Ανδρέας

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Αράμ

Κυρίλλης Φέλιξ

Χ' Ρούσος Νίνος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 2 του 1985).
- 2) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 52) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 32 του 1985).
- 3) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 53) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 33 του 1985).
- 4) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 56) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 34 του 1985).
- 5) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 33) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 23 του 1985).
- 6) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 34) του 1985», η σύντομη διαλογική συζήτηση που έγινε πάνω στο θέμα (Α. Φάντης, Αλ. Γαλανός, Γλ. Κληρίδης, Προεδρεύων (Ε. Παπαϊωάννου), Χρ. Κουρτελλάρης) και ψήφιση του Νομοσχεδίου σε Νόμο (ως υπ' αρ. 24 του 1985).
- 7) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 8) του 1985», η σύντομη αναφορά του αξ. Βουλευτή κ. Χρ. Κουρτελλάρη πάνω στο θέμα και ψήφιση του Νομοσχεδίου σε Νόμο.
- 8) Έκθεση για τον αναπεμφθέντα Νόμο «Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985» και ψήφιση νέας πρότασης Νόμου με τον τίτλο «Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμος του 1985» σε αντικατάσταση του αναπεμφθέντος Νόμου.
- 9) Έκθεση για την Πρόταση Νόμου «Ο περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Νόμος του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο.
- 10) Αναφορά του Προεδρεύοντος κ. Ε. Παπαϊωάννου και έκφραση ευχαριστιών (Γλ. Κληρίδης, Αλ. Γαλανός, Α. Φάντης, Β. Λυσσαρίδης) για την παρουσία στη συνεδρία της Βουλής διμελούς Κοινοβουλευτικής Σοβιετικής Αντιπροσωπείας με επικεφαλής τον Υπουργό Υγείας κ. Sergei Petrovich Bourenkov.
- 11) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 37) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 35 του 1985).
- 12) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 41) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 36 του 1985).
- 13) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολο-

γισμού Νόμος (Αρ. 46) του 1985», η σύντομη αναφορά που έγινε πάνω στο θέμα (Α. Παπαρές, Αλ. Γαλανός, Γλ. Κληρίδης) και ψήφιση του Νομοσχεδίου σε Νόμο (ως υπ' αρ. 37 του 1985).

- 14) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 47) του 1985», η διεξαχθείσα πάνω στο Νομοσχέδιο συζήτηση (Γ. Ομήρου, Ντ. Κωνσταντίνου, Γλ. Κληρίδης, Αλ. Γαλανός, Β. Λυσσαρίδης, Προεδρεύων (Ε. Παπαϊωάννου)) και ψήφιση αυτού σε Νόμο.
- 15) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 31) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 25 του 1985).
- 16) Έκθεση για τα Νομοσχέδια 1) «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 51) του 1985» και 2) «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 32) του 1985» και ψήφιση αυτών σε Νόμους (του (1) ως υπ' αρ. 39 του 1985 και του (2) ως υπ' αρ. 26 του 1985).
- 17) Έκθεση για τα κατατεθέντα έγγραφα του Υπουργού Οικονομικών δυνάμει του άρθρου 3(1) (α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985), η μακρά συζήτηση που έγινε εξ αφορμής και του θέματος της μονιμοποίησης των έκτακτων υπαλλήλων και των επί συμβάσει καθηγητών (Β. Λυσσαρίδης, Ντ. Κωνσταντίνου, Αλ. Γαλανός, Λ. Ζαχαριάδης, Π. Δίγκλης, Α. Φάντης, Ν. Αναστασιάδης, Α. Ψυλλίδης, Γ. Σαββίδης, Προεδρεύων (Ε. Παπαϊωάννου), Χρ. Σολωμής) και ψήφιση νέου νομοσχεδίου (απορριφθέντος του Κυβερνητικού) με τον τίτλο «Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985».
- 18) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο.
- 19) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 58) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 40 του 1985).
- 20) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 59) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 41 του 1985).
- 21) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 37) του 1985», η συζήτηση που έγινε πάνω στο θέμα (Χ. Μιχαηλίδης, Αλ. Γαλανός, Α. Παπαρές, Ι. Κατσουνωτός, Κ. Παπαδημητρίου, Κ. Χρίστου, Χρ. Σολωμής, Κ. Λόρδος, Κ. Παναγίδης, Γ. Παπαδόπουλος, Χρ. Κουρτελλάρης, Προεδρεύων (Ε. Παπαϊωάννου)) και ψήφιση του Νομοσχεδίου σε Νόμο (ως υπ' αρ. 27 του 1985).
- 22) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 38) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 28 του 1985).
- 23) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων)

- Νόμος (Αρ. 9) του 1985, η σύντομη αναφορά του αξ. Βουλευτή κ. Χ. Μιχαηλίδη πάνω στο θέμα και ψήφιση του Νομοσχεδίου σε Νόμο.
- 24) Έκθεση για την Πρόταση Νόμου «Ο περί Ιδιωτικών Σχολείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985» και ψήφιση αυτής σε Νόμο.
- 25) Απόσυρση των περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Ακριβοδικαίη Μεταχείριση Πολιτικών Κομμάτων και Υποψηφίων) Κανονισμών του 1985.
- 26) Έκθεση για τους Κανονισμούς «Οι περί Προσωπικού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Γενικοί Κανονισμοί του 1985», η συζήτηση που έγινε πάνω στο θέμα (Α. Μαθηκολώνης, Ρ. Κατσελλή, Γ. Ομήρου, Α. Ψυλλίδης, Γλ. Κληρίδης) και έγκριση αυτών.
- 27) Κατάθεση Νομοσχεδίων, Κανονισμών και Εγγράφων.
- 28) Ερωτήσεις-Απαντήσεις (Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κοινότητα Οδούς — Η καθυστέρηση στη λειτουργία της νέας πτέρυγας του ιδρύματος «Νέα Ελεούσα» — Η ανάγκη εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας όσον αφορά την επάνδρωση των στεγών για ηλικιωμένους — Τα κριτήρια καθορισμού της τιμής του νερού από το φράγμα Διπόταμου — Η ανάγκη ανακατασκευής του αντιπλημμυρικού έργου στο Πέρα Χωρίο Νήσου που καταστράφηκε λόγω του δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού — Τα πολυσύνθετα προβλήματα που αντιμετωπίζουν για 11 ολόκληρα χρόνια οι εκτοπισμένοι Γυμναστικοί Σύλλογοι και τα Αθλητικά Σωματεία — Το αίτημα επιχορήγησης των κομίστρων των μαθητών της Επταγώνιας-Κελλακίου που φοιτούν σε σχολεία Μέσης Παιδείας στη Λεμεσό — Η ανάγκη αύξησης της χορηγίας των κομίστρων προς τους γονείς των μαθητών που φοιτούν στα σχολεία Αγρού — Το θέμα της απαλλαγής των ιδιοκτητών ψυκτικών θαλάμων από τα τέλη προς το Ρ.Ι.Κ.).
- 29) Παράκληση του Προεδρεύοντος εκ μέρους όλων των πλευρών της Βουλής προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων όπως καλέσει έκτακτη συνεδρία της Επιτροπής για να επιληφθεί του θέματος οικογενειάρχου με δέκα παιδιά από τον οποίο απεκόπη το επίδομα από το Γραφείο Ευημερίας.
- 30) Διεξαγωγή συζήτησης (Μ. Πουμπουρής, Χρ. Σολωμής, Κ. Παναγίδης) εξ αφορμής αναφοράς του αξ. Βουλευτή κ. Πουμπουρή στους πλημμεροπαθείς των Λειβαδιών και παράκληση όπως ο Προεδρεύων του Σώματος διαβιβάσει προς την Εκτελεστική Εξουσία απαίτηση του Σώματος όπως ικανοποιηθούν το ταχύτερο όλοι οι πληγέντες από τις πλήμμυρες του 1984.
- 31) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα «Η δημιουργία Ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο» και κατάθεση σχετικού ψηφίσματος της άνω Επιτροπής στη Γραμματεία της Βουλής.

Τιμή : 25σ

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Δ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ — ΣΥΝΟΔΟΣ Ε'

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 31ης Οκτωβρίου 1985

(Ώρα έναρξεως 11.30 π.μ.)

(Αρ. 6)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Γ. ΛΑΔΑΣ)

Κηρύττω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Παρακαλώ τους έντιμους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Λ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε, κύριοι συνάδελφοι, στο Κεφάλαιο Α' της Ημερήσιας Διάταξης, το οποίο περιλαμβάνει τη Νομοθετική Εργασία και δη στο πρώτο και δεύτερο θέμα για τα οποία υπάρχει κοινή Έκθεση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής. Είναι «Ο περί Αστικών Αδικημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985» και «Ο περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985».

Καλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση προς το Σώμα.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

ΑΑ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Εισηγούμαι, όπως και στην προηγούμενη συνεδρίαση, κ. Πρόεδρε, όταν οι Εκθέσεις των Επιτροπών είναι ομόφωνες, να μην αναγινώσκονται. Ήταν κάτι το οποίο εγκαινιάστηκε σε προηγούμενη συνεδρία και αν δεν υπάρχει ένσταση νομίζω ότι θα μας βοηθήσει να προχωρήσουμε στην εργασία μας. Διότι έχουμε πάρα πολλά νομοσχέδια και πάρα πολλά θέματα να καλύψουμε σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήταν πολύ καλή εισήγηση αν όλες αυτές οι Εκθέσεις είχαν κυκλοφορήσει εκ των προτέρων ούτως ώστε να είναι γνωστές. Αν, όμως, δεν έχουν κυκλοφορήσει, τότε διερωτούμαι αν πρέπει να θεωρηθούν ως αναγνωσθείσες ή όχι· εξαρτάται από τη Βουλή. Αν η Βουλή πιστεύει ότι μπορούμε να συντομεύσουμε τη διαδικασία αυτή, πολύ ευχαρίστως το δέχομαι.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΑ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Υποστηρίζω την εισήγηση. Εκεί που υπάρχει ομοφωνία να μην αναγινώσκονται οι Εκθέσεις. Παρά το γεγονός ότι πριν λίγη ώρα έχουν κυκλοφορήσει, εντούτοις οι περισσότερες είναι σύντομες και τις έχουμε ήδη αναγνώσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία.

ΓΑ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Άρα, για να κερδίσουμε χρόνο και να μας δοθεί περισσότερος χρόνος να συζητήσουμε θέματα πάνω στα οποία διαφωνούμε, υποστηρίζω την εισήγηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία.

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε. Γενικά με την εισήγηση συμφωνώ. Όμως, υπάρχουν ορισμένες Εκθέσεις οι οποίες είναι μεν ομόφωνες αλλά υπάρχει λόγος να διαβαστούν. Διότι οι Επιτροπές κάμνουν τέτοιες παρατηρήσεις που θα πρέπει να ακουστούν από το Βήμα της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Εισηγούμαι, κ. Πρόεδρε, όπως σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες Εκθέσεις, είτε το κόμμα είτε οποιοσδήποτε Βουλευτής να εγείρει θέμα για να αναγινώσκειται η Έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι. Αυτό ήθελα να πω, κ. Ομήρου. Να θεωρηθούν οι ομόφωνες Εκθέσεις ως αναγνωσθείσες. Εκεί που οποιοδήποτε κόμμα επιθυμεί να αναγνωσθεί μια Έκθεση, έστω και αν είναι ομόφωνη, να μου το υποδείξει, ούτως ώστε να αναγνωστεί.

Στα δυο πρώτα θέματα τα οποία έχω αναφέρει ήδη, υπάρχει κοινή Έκθεση, η οποία θεωρείται ως αναγνωσθείσα. Βλέπω ότι είναι ομόφωνη και δέον να θεωρηθεί ως αναγνωσθείσα.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ ΩΣ 1. «Ο ΠΕΡΙ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ
ΤΟΥ 1985» ΚΑΙ 2. «Ο ΠΕΡΙ ΑΣΤΙΚΩΝ ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ (ΤΡΟΠΟ-
ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Μανώλης Χριστοφίδης, Πρόεδρος

Νίκος Αναστασιάδης

Ανδρέας Μαθηκολώνης

Λάμπρος Νικολαΐδης

Ζαχαρίας Τουλούρας

Κίμων Παναγίδης

Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια από κοινού σε δυο συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στις 27 Ιουνίου και 17 Οκτωβρίου 1985.

Με τους νόμους που προτείνονται σκοπείται η τροποποίηση των βασικών νομοθεσιών περί Διαχείρισης Κληρονομιών και Αστικών Αδικημάτων για τη θεραπεία ορισμένων ανωμαλιών που έχουν προκύψει σε σχέση με το θέμα καταβολής αποζημιώσεων για αγωγή δικαιώματα που προνοούνται στις υπό τροποποίηση νομοθεσίες και επενεργούν προς όφελος ή σε βάρος της περιουσίας αποθανόντος προσώπου.

Ειδικότερα με το πρώτο νομοσχέδιο σκοπείται η τροποποίηση του άρθρου 34 του περί Διαχείρισεως Κληρονομιών Νόμου ώστε το δικαίωμα που παρέχεται σε ορισμένα πρόσωπα, σύμφωνα με το άρθρο 58 του περί Αστικών Αδικημάτων Νόμου, για αξίωση αποζημιώσεων να μη επιβιώνει προς όφελος της περιουσίας αποθανόντος προσώπου.

Με το δεύτερο νομοσχέδιο που προωθείται σε συνδυασμό με το πρώτο τροποποιείται ο περί Αστικών Αδικημάτων Νόμος ως ακολούθως:

- (α) Διευρύνεται η τάξη των εξαρτωμένων που δικαιούνται αποζημίωση, εκτός από τους συγγενείς του αποθανόντος, και προβλέπεται ότι ένα πρόσωπο θεωρείται εξαρτώμενο ανεξάρτητα από την ηλικία του.
- (β) Προβλέπεται σαφώς όπως, κατά τον υπολογισμό της αποζημιώσεως σε περίπτωση σωματικής βλάβης που η διάρκεια ζωής του τραυματισθέντος προσώπου έχει μειωθεί, λαμβάνεται υπόψη η ταλαιπωρία που προκαλείται σ' αυτό από τη γνώση ότι η διάρκεια ζωής του έχει μειωθεί.

Με την ένταξη στην τάξη των εξαρτωμένων κάθε εξαρτώμενου προσώπου ανεξάρτητα από την ηλικία του ρυθμίζονται στην ουσία και νομοθετικά ορισμένα βασικά θέματα αρχής, η νομοθετική ρύθμιση των οποίων έχει υποδειχθεί και από την πρόσφατη νομολογία των Δικαστηρίων μας. Συναφώς το Ανώτατο Δικαστήριο στην Απόφασή του "Antonios Nicolaou and Another V. Gavriel Angelides and Another (1978) I C.L.R.", σχολιάζοντας τα ισχύοντα πάνω στο θέμα των εξαρτωμένων τόνισε και υπόδειξε τα εξής: «Καθόσον αφορά αυτό (το θέμα) είναι

εκτός πραγματικότητας, αν λάβει κανένας υπόψη τον τρόπο ζωής στην Κύπρο με τόσο εμφανή την ανάγκη για ανώτερη και ανώτατη εκπαίδευση καθώς επίσης την εξάρτηση των θυγατέρων από την οικογένειά τους για βοήθεια στο γάμο τους, πραγματικότητες που δεν μπορεί να παραγνωρίζονται ακόμα. Το πρόβλημα αυτό λύεται μάλλον με νομοθετική ενέργεια παρά με αλλαγές μέσω δικαστικής ερμηνείας».

Σύμφωνα με υφιστάμενη πρόνοια του άρθρου 34 του περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών Νόμου όταν κάποιος πρόσωπο πεθάνει, τα αγωγήμια δικαιώματα που υπάρχουν προς όφελος ή εναντίον του επιβιώνουν προς όφελος ή σε βάρος της περιουσίας τους. Όπως είναι γνωστό, το Ανώτατο Δικαστήριο με την Απόφασή του στην υπόθεση Charalambos Kassinou V Ioannis Efstathiou and Another (1984) I C.L.R. με την οποία υιοθέτησε ανάλογη αγγλική απόφαση που βασιζόταν σε παρόμοια νομοθετική πρόνοια του αγγλικού νόμου, ερμήνευσε κατά τέτοιο τρόπο το πιο πάνω άρθρο 34 ώστε να καταβάλλονται αποζημιώσεις προς όφελος της περιουσίας του αποθανόντος για τα χρήματα που ο αποθανών θα έβγαζε από χαμένα χρόνια, δηλαδή στα χρόνια της ζωής που χάθηκαν λόγω του θανάτου που προήλθε από το αστικό αδίκημα.

Επειδή τόσο οι πρόνοιες του προαναφερθέντος άρθρου 34 όσο και εκείνες του άρθρου 58 του περί Αστικών Αδικημάτων Νόμου παρέχουν το δικαίωμα αποζημιώσεως στους εξαρτημένους αποθανόντος προσώπου, δημιουργούνται εκ των πραγμάτων οι προϋποθέσεις πληρωμής, σε ορισμένες περιπτώσεις, διπλών αποζημιώσεων από εναγομένους αναφορικά με το ίδιο αστικό αδίκημα. Επίσης υπάρχει η πιθανότητα μεγάλης διαφοράς μεταξύ των αποζημιώσεων που πληρώνονται προς όφελος της περιουσίας του αποβιώσαντος για τα χαμένα ως ανωτέρω αναφέρεται χρόνια και των αποζημιώσεων που πληρώνονται για τους εξαρτημένους του.

Ήδη για την άρση της πιο πάνω ανωμαλίας ψηφίστηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο σχετικός τροποποιητικός νόμος και παρόμοια αντιμετώπιση του όλου θέματος προτείνεται να γίνει με τα δυο υπό συζήτηση νομοσχέδια. Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, οι συνέπειες της πρόσφατης νομολογίας στο θέμα τούτο τόσο στην Αγγλία όσο και στην Κύπρο κρίθηκαν ανεπιθύμητες. Συναφώς τονίστηκε ότι τελικά είναι ο λαός που θα πληρώσει τις διπλές αυτές αποζημιώσεις πληρώνοντας αυξημένα ασφάλιστρα στις ασφαλιστικές εταιρείες.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, τόσο τα Δικαστήρια της Αγγλίας όσο και αυτά της Κύπρου υπόδειξαν την ανάγκη πραγματοποίησης των αναγκαίων νομοθετικών ρυθμίσεων για τη θεραπεία των ανεπιθύμητων ανωμαλιών που δημιουργήθηκαν γιατί, όπως τόνισαν, η μη ικανοποιητική και ανεπιθύμητη κατάσταση που έχει δημιουργηθεί μόνο με νομοθεσία μπορεί να διορθωθεί.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού μελέτησε διεξοδικά τα πιο πάνω νομοσχέδια, συμφωνεί με την αναγκαιότητα των προτεινόμενων τροποποιήσεων γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους, αφού προηγουμένως συμπεριληφθεί στο δεύτερο νομοσχέδιο που αφορά τον περί Αστικών Αδικημάτων Νόμο σχετική πρόνοια δυνάμει της οποίας, και τηρουμένων των διατάξεων των εδαφίων (2) και (3) του άρθρου 33 των περί Δικαστηρίων Νόμων, προνοείται ότι σε οποιαδήποτε διαδικασία ενώπιον οποιουδήποτε Δικαστηρίου για την είσπραξη αποζημιώσεων για σωματική βλάβη ή θάνατο, συνεπεία αστικού αδικήματος, το Δικαστήριο δέον να επιδικάζει, εκτός αν είναι ικανοποιημένο ότι συντρέχουν ειδικοί περί του αντιθέτου λόγοι, τόκο με επιτόκιο 6%

ετησίως πάνω σ' ολόκληρο ή μέρος του ποσού των αποζημιώσεων που επιδικάζει για ολόκληρη ή μέρος της περιόδου μεταξύ της ημερομηνίας που δημιουργήθηκε το αγώγιμο δικαίωμα και της ημερομηνίας έκδοσης της απόφασής του.

Η προτεινόμενη προσθήκη γίνεται για δυο βασικά λόγους, πρώτο, να επαναφέρει στην προηγούμενή του θέση το μέρος εκείνο που έχει υποστεί τη ζημιά λόγω του αστικού αδικήματος και, δεύτερο, να αποτρέψει αδικαιολόγητες καθυστερήσεις στη διαδικασία διεκδίκησης και διασφάλισης των νόμιμων αποζημιώσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα νομοσχέδια θα ψηφιστούν χωριστά.

Προχωρούμε, λοιπόν, στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου το οποίο τιτλοφορείται «Ο περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 1 του νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 34 του βασικού νόμου. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως και το άρθρο 2 του νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έναρξις ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 3 του νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης.

Και προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση με την ανάγνωση του τίτλου του νομοσχεδίου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το νομοσχέδιο ομόφωνα εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Προχωρούμε τώρα στο δεύτερο νομοσχέδιο που είναι «Ο περί Αστικών Αδικημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 1 του νομοσχεδίου εγκρίνεται μη υπαρχούσης ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 57 του βασικού νόμου. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 2 του νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπαρχούσης ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του βασικού νόμου διά της εν αυτώ ενθέσεως νέου άρθρου. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 3 του νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις του άρθρου 58 του βασικού νόμου και αντικατάστασις αυτού διά νέου άρθρου. Άρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 4 του νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του βασικού νόμου διά της εν αυτώ ενθέσεως νέου άρθρου. Άρθρον 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 5 του νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έναρξίς ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρον 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 6 του νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως.

Και προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Αστικών Αδικημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.
(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Προχωρούμε τώρα στο υπ' αριθμό (3) νομοσχέδιο στην ημερήσια διάταξη, το οποίο συνδέεται με το υπ' αριθμό (5). Είναι «Ο περί Εκπαιδευτικών Λειτουργών με Σύμβαση (Διορισμός σε θέσεις στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμος του 1985» και 2) «Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Ίδρυση Προσωρινών Θέσεων) Νόμος του 1985».

Υπάρχει κοινή Έκθεση η οποία, αντιλαμβάνομαι, είναι ομόφωνη.

Ο κ. Ψυλλίδης παρακαλώ.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Παρόλο που είναι ομόφωνη, αντιλαμβάνομαι ότι θα υπάρξουν αγορεύσεις επί θέματος ουσίας και πιστεύω ότι πρέπει να διαβαστεί η Έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία, να διαβαστεί, κ. Ψυλλίδη. Εφόσον ο Πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας επιθυμεί να διαβαστεί, να διαβαστεί.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ: 1) «Ο ΠΕΡΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΜΕ ΣΥΜΒΑΣΗ (ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΣΕ ΘΕΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985» ΚΑΙ 2) «Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΙΔΡΥΣΗ ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ανδρέας Ψυλλίδης, Πρόεδρος

Ρήνα Κατσελλή

Γεώργιος Σαββίδης

Πάυλος Δίγκλης

Χρίστος Πέτας

Ιωάννης Μάτσης

Νίκος Αναστασιάδης

Ιάκωβος Κατσουνωτός, εκπροσωπών τον κ. Γ. Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε τρεις συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στις 22, 24 και 29 Οκτωβρίου 1985. Η τρίτη συνεδρία της Επιτροπής πραγματοποιήθηκε από κοινού με την Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και κατά τη συνεδρία αυτή εξετάστηκαν ιδιαίτερα οι οικονομικές πτυχές των δυο υπό συζήτηση νομοσχεδίων. Στις δυο πρώτες συνεδρίες της Επιτροπής κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και του Γραφείου της Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Σκοπός του πρώτου νομοσχεδίου είναι ο διορισμός στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία όλων των εκπαιδευτικών λειτουργών που υπηρετούσαν με σύμβαση την 1η Οκτωβρίου 1985. Ο διορισμός των προσώπων αυτών, όπως προτείνεται στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο, γίνεται με βάση τον προτεινόμενο νόμο κατά συλλογικό τρόπο και κατά παρέκκλιση από την ισχύουσα διαδικασία που προβλέπεται στον περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμο.

Σκοπός του δεύτερου νομοσχεδίου είναι η δημιουργία αριθμού οργανικών θέσεων στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία, επιπρόσθετα με τις θέσεις που δημιουργήθηκαν με τους Προϋπολογισμούς (Τακτικό και Αναπτύξεως) του 1985, ώστε να καταστεί δυνατός ο διορισμός σ' αυτές των εκπαιδευτικών λειτουργών που υπηρετούσαν με σύμβαση την 1η Οκτωβρίου 1985 στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία.

Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει τα υπό συζήτηση νομοσχέδια, ο συλλογικός διορισμός των πιο πάνω προσώπων κατά παρέκκλιση από την ισχύουσα διαδικασία κρίθηκε αναγκαίος για χάρη της κανονικής και απρόσκοπτης λειτουργίας της Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.

Κατά τη διάρκεια της εξέτασης και των δυο υπό συζήτηση νομοσχεδίων απασχόλησαν την Επιτροπή δυο βασικά θέματα:

- (α) Ο αριθμός των οργανικών θέσεων για τις οποίες γίνεται πρόταση να δημιουργηθούν προκειμένου να διοριστούν σ' αυτές εκπαιδευτικοί λειτουργοί που υπηρετούσαν με σύμβαση την 1η Οκτωβρίου 1985 και

- (β) οι πίνακες των διοριστέων προσώπων σύμφωνα με τους οποίους θα γίνει ο συλλογικός διορισμός όλων των εκπαιδευτικών λειτουργών που υπηρετούσαν με σύμβαση την 1η Οκτωβρίου 1985 κατά παρέκκλιση από την ισχύουσα διαδικασία που προβλέπεται στον περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμο.

Καθόσον αφορά το πρώτο θέμα ύστερα από την περαιτέρω διερεύνησή του σε συνεργασία με τα Υπουργεία Οικονομικών και Παιδείας διαπιστώθηκε ότι ο αριθμός των νέων οργανικών θέσεων που θ' απαιτηθεί να δημιουργηθούν θα πρέπει, για μεν την τάξη των καθηγητών-εκπαιδευτών να μειωθεί από 207 θέσεις σε 135 συνολικά θέσεις, για δε την τάξη των δασκάλων-νηπιαγωγών να μειωθεί από 234 σε 78 συνολικά θέσεις μόνο, μια και προβλέπονται ήδη αντίστοιχες οργανικές θέσεις στον Προϋπολογισμό για το τρέχον έτος και οι οποίες αφού είναι κενές προσφέρονται για την απορρόφηση των προαναφερθέντων προσώπων.

Αναφορικά με το δεύτερο θέμα, δηλαδή τον πίνακα διοριστέων, σύμφωνα με τον οποίο θα γίνουν οι πιο πάνω συλλογικοί διορισμοί, ύστερα από τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι ο πιο πάνω πίνακας δεν μπορεί να ληφθεί σαν βάση μονιμοποίησης των εκπαιδευτικών λειτουργών με σύμβαση, μια και αμφισβητήθηκε η εγκυρότητα και νομιμότητά του, η Επιτροπή έκρινε σκόπιμη την αναδιατύπωση του νομοσχεδίου, όπως υποβλήθηκε στη Βουλή από την Κυβέρνηση, ώστε να νομιμοποιείται, από τη μια, ο διορισμός των επηρεαζόμενων εκπαιδευτικών λειτουργών με σύμβαση και στη συνέχεια να μονιμοποιείται ο διορισμός τους με την προσφορά σ' αυτούς κατάλληλης οργανικής θέσης στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία. Πιο συγκεκριμένα, επανακαθορίστηκε ο όρος «εκπαιδευτικός λειτουργός με σύμβαση» ώστε να περιλαμβάνονται σ' αυτόν πρόσωπα τα οποία θα επαναδιοριστούν με σύμβαση στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία με βάση τις πρόνοιες του προτεινόμενου νόμου, με την ταυτόχρονη παραχώρηση για το σκοπό αυτό σχετικής διακριτικής εξουσίας στην Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας. Με το διορισμό των προσώπων αυτών με σύμβαση και εφόσον αυτά θα εξακολουθούν να βρίσκονται στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία κατά την 1η Δεκεμβρίου 1985 και ανεξάρτητα αν η υπηρεσία τους ήταν συνεχής ή διακεκομμένη θα διορίζονται στη συνέχεια από την Επιτροπή Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας σε κατάλληλη θέση στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία σύμφωνα με τους πίνακες που ετοιμάστηκαν και θα διαβιβαστούν από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας προς την εν λόγω Επιτροπή.

Με βάση τις προαναφερθείσες θέσεις καθόσον αφορά τα δυο αυτά γενικά θέματα αρχής έχει γίνει και η ανάλογη νομοτεχνική επεξεργασία των δυο υπό συζήτηση νομοσχεδίων. Η Επιτροπή Παιδείας λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη το γεγονός ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αποτελούν στην ουσία μια κατ' οικονομία λύση και τη μόνη υπό τις περιστάσεις ενδεδειγμένη νομοθετική ρύθμιση του όλου θέματος και σημειώνοντας τη διαβεβαίωση του εκπροσώπου του Γραφείου της Γενικού Εισαγγελέα ότι ο προτεινόμενος νομοθετικός τρόπος αντίκρουσης του όλου θέματος θεωρείται ο μόνος νομικά επιτυχής υπό τις περιστάσεις, εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμους και των δυο υπό συζήτηση νομοσχεδίων, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί.

Εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών η οποία εξέτασε μαζί με την Επιτροπή Παιδείας τις οικονομικές πτυχές των δυο υπό συζήτηση νομοσχεδίων επεκρίθηκε ο ανορθόδοξος τρόπος με τον οποίο προωθήθηκαν στη Βουλή τα δυο αυτά νομοσχέδια από το Υπουργείο Παιδείας, χωρίς να ληφθούν

υπόψη οι απόψεις του αρμόδιου Υπουργείου, δηλαδή του Υπουργείου Οικονομικών. Το αποτέλεσμα της αντινομίας αυτής ήταν να ζητείται ένας υπέρμετρα μεγάλος αριθμός νέων θέσεων ο οποίος, όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, δεν ήταν αναγκαίος.

Τα Μέλη της Επιτροπής —Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού— χωρίς να διαφωνούν με τις συστάσεις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας, δήλωσαν ότι η προτεινόμενη κατ' οικονομία λύση στο θέμα των εκπαιδευτικών με σύμβαση δεν εξαντλεί το θέμα αυτό, αντίθετα δημιουργεί την υποχρέωση στους αρμοδίους να επανεξετάσουν τάχιστα το θέμα του καταρτισμού των πινάκων διοριστέων εκπαιδευτικών αναθεωρώντας εν ανάγκη τους ισχύοντες Κανονισμούς σύμφωνα με τις διατάξεις και στα πλαίσια του Νόμου που ισχύει και να επανέλθουν στη Βουλή με ολοκληρωμένες προτάσεις που να είναι νομικά απρόβλητες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Κωνσταντίνου παρακαλώ.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Όπως φαίνεται και από την Έκθεση της Επιτροπής Παιδείας, τα ίδια τα πράγματα υποχρέωσαν την Επιτροπή Παιδείας να αποταθεί και προς την Επιτροπή Οικονομικών. Και αυτό δεν είναι τυχαίο. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι παράτυπα το Υπουργείο Παιδείας απέστειλε στη Βουλή νομοσχέδιο για θέματα για τα οποία θα έπρεπε να είχε την έγκριση του αρμόδιου Υπουργείου, που είναι το Υπουργείο Οικονομικών. Έτσι έγινε και έτσι γίνεται με όλα τα Υπουργεία.

Θα μπορούσε να πει κανείς ότι αυτό είναι μια τυπική παράβλεψη η οποία δεν έχει οποιεσδήποτε επιπτώσεις. Δεν θα 'θελα να σας απασχολήσω πολύ. Θα 'θελα να δείξω με μερικούς αριθμούς ποιες θα ήταν οι επιπτώσεις αν η Επιτροπή Παιδείας προχωρούσε στην ψήφιση της νομοθεσίας όπως αυτή στάληκε από το Υπουργείο Παιδείας.

Με βάση τα νομοσχέδια που κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας, ζητείτο η δημιουργία 207 θέσεων καθηγητών και 234 θέσεων δασκάλων και νηπιαγωγών. Όταν το θέμα απεστάλη στο Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο Οικονομικών πληροφόρησε τη Βουλή —και ετροποποιήθη ανάλογα ο Νόμος— ότι από τους 207 καθηγητές που ζητούντο χρειαζόνταν μόνον 135. Και μάλιστα σήμερα, από το Τμήμα Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών υπήρξε νέα πληροφορία ότι θα αρκούσαν και 12 λιγότεροι από τους 135. Από δε τους δασκάλους και τους νηπιαγωγούς ζητούνταν 234 θέσεις ενώ τελικά αποδείχθη ότι χρειαζόνταν μόνον 78 θέσεις. Δηλαδή από ένα σύνολο, κ. Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, 501 θέσεων που ζητούνταν, στο τέλος αποδείχθηκε ότι χρειαζόνταν μόνον 213. Αν αφαιρέσουμε και τις 12 που φαίνεται ότι ούτε εκείνες δεν χρειάζονται, μένουν μόνον 201. Δηλαδή ζητήθηκαν, ούτε λίγο ούτε πολύ — μικροπράγματα— 300 θέσεις περισσότερες!!! Χρειαζόνταν 200 και ζήτησαν 500!

Και εδώ δημιουργείται το εύλογο ερώτημα: Είναι λάθος ή υπάρχει και κάποια σκοπιμότητα γύρω απ' αυτό το θέμα; Διότι 300 θέσεις με τους μετριοτέρους υπολογισμούς σημαίνουν μια πρόσθετη δαπάνη 3 εκ. λιρών. Είναι τυχαίο ή προεκλογικό; Είναι για να προσλάβουμε και άλλους ημετέρους; Για το θέμα αυτό

χρειάζεται να απαντήσει η Εκτελεστική Εξουσία. Δεν είναι απλά τα πράγματα. Δεν μπορεί να ερχόμαστε στη Βουλή την Πέμπτη, η ώρα 10 το βράδυ, για να καταθέτουμε νομοσχέδιο το οποίο παρουσιάζει αυτά τα χάλια, για να μην πω την κακή πληροφόρηση ή ακόμα κάτι χειρότερο αναφορικά με τη Βουλή. Δεν μπορούμε να ζητούμε 500 θέσεις, όταν φτάνουν 200.

Γι' αυτό, κ. Πρόεδρε, λόγω του ότι τα νομοσχέδια αυτά δεν στάληκαν από το Υπουργείο Οικονομικών αλλά από το Υπουργείο Παιδείας και τα νομοσχέδια αυτά δεν εξετάστηκαν από την Επιτροπή Οικονομικών παρουσιάζουν αυτή την κατάσταση. Και δεν είναι τυχαία που σαν Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών ζήτησα να αναγραφεί στην Έκθεση το σχόλιο αυτό της Επιτροπής Οικονομικών. Αυτό είναι το ένα το οποίο αφορά την Κυβέρνηση. Και είναι πολύ σοβαρό, ουσιαστικό, και δεν μπορεί να απαντάται με μισόλογα.

Το δεύτερο αφορά τους ίδιους τους καθηγητές και τους δασκάλους. Το ΑΚΕΛ, όπως εμφανίζεται και από την Έκθεση, θα υπερψηφίσει το νομοσχέδιο γιατί πιστεύει ότι οι εκπαιδευτικοί αυτοί θα πρέπει να δικαιωθούν. Όμως, ταυτόχρονα, θα ήταν λάθος να αποκρύψουμε από τους εκπαιδευτικούς αυτούς που πραγματικά γίνεται σήμερα. Τα δυο νομοσχέδια που έχουν κατατεθεί, κύριοι συνάδελφοι, αποσκοπούν πρώτα στο να νομιμοποιήσουν τους επί συμβάσει διορισμένους. Να τους νομιμοποιήσουν, και υπογραμμίζω τούτο, γιατί ο μέχρι σήμερα διορισμός τους ήταν παράνομος. Και γι' αυτό δεν νομίζω ότι οι εκπαιδευτικοί θα επιρρίψουν οποιαδήποτε ευθύνη στη Βουλή όταν επανειλημμένα το Ανώτατο Δικαστήριο με αποφάσεις του υποδείκνυε αυτό το γεγονός. Είναι η Κυβερνητική πλευρά η οποία δεν προχώρησε αποφασιστικά στο να λύσει αυτό το θέμα.

Γι' αυτό και η Βουλή σήμερα είναι υποχρεωμένη διά νόμου να νομιμοποιήσει τις Συμβάσεις τους. Αυτό είναι το ένα.

Και το δεύτερο είναι να μετατρέψει τους επί συμβάσει σε μονίμους. Πρέπει, επίσης, να πούμε στους εκπαιδευτικούς ότι αυτό που κάμνει η Βουλή σήμερα δεν είναι βέβαιο ότι θα έχει πλήρη νομική ισχύ. Υπάρχουν νομικές διαβεβαιώσεις από το Τμήμα της Γενικού Εισαγγελέως· αυτό είναι σωστό. Αλλά υπάρχουν ισχυρές απόψεις ότι η όλη αυτή νομοθεσία πιθανόν τελικά να κριθεί αντισυνταγματική και οι επί συμβάσει καθηγητές και οι δάσκαλοι, οι οποίοι τώρα με βάση το νόμο αυτό νομιμοποιούνται και μονιμοποιούνται, να μείνουν εκτός εργασίας.

Η Βουλή στα σύντομα αυτά περιθώρια που είχε μπροστά της, λόγω της βιασύνης της Εκτελεστικής Εξουσίας —και είναι φανερό γιατί βιαστήκαμε τώρα τις τελευταίες μέρες— έκαμε αυτό που ήταν δυνατό να κάμει στο σύντομο αυτό χρονικό διάστημα. Όμως δεν είναι η Βουλή και πάλι που θα φέρει την ευθύνη αν τελικά οι άνθρωποι αυτοί, τους οποίους ομόφωνα το Σώμα θέλει να βοηθήσει, δεν βοηθηθούν εξαιτίας του ότι η κυβερνητική πλευρά και το αρμόδιο Υπουργείο δεν μελέτησε όπως έπρεπε το θέμα τους για να δώσει λύση σε μια μακρόχρονη υπόθεση παρανομίας.

Κατά συνέπεια, είμαστε υποχρεωμένοι, ενώ θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο αυτό, να προειδοποιήσουμε ταυτόχρονα τους καθηγητές γι' αυτές τις ελλείψεις και αδυναμίες και για το γεγονός ότι δεν θα είναι η Βουλή που θα ευθύνεται αλλά η Εκτελεστική Εξουσία, η οποία δεν επέδειξε τόσο καιρό καμιά φροντίδα γι' αυτούς, αλλά προσπάθησε τις τελευταίες τώρα στιγμές να φροντίσει γι' αυτό το θέμα.

Αυτά, κ. Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, θεώρησα σκόπιμο και σαν Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών αλλά και γενικότερα σαν Βουλευτής να εκφράσω γύρω από τα υπό συζήτηση νομοσχέδια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής;

Ο κ. Ψυλλίδης.

A. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Σε πολλά σημεία που ανέφερε ο κ. Κωνσταντίνου δεν πρόκειται να έλθω σε αντιπαράθεση· είναι ορθά. Εκείνο, όμως, το οποίο πρέπει να διασαφηνίσουμε εδώ και το οποίο και προηγουμένως είχαμε την ευκαιρία να αναφέρουμε από το Βήμα της Βουλής είναι τούτο: Οι επί συμβάσει καθηγητές ενώ διορίζονταν νόμιμα, βάσει ενός αντισυνταγματικού καταλόγου διοριστέων, θεωρούνταν τον επόμενο χρόνο παράνομοι. Αυτό ήταν το ένα πρόβλημα. Δηλαδή εκείνο που συνέβαινε είναι ότι, ενώ όλα γίνονταν με τάξη και σύμφωνα με το Νόμο λόγω αδυναμίας ενός καταλόγου που είναι, κατά την άποψη των νομικών, αντισυνταγματικός και χρήζει κάποιας βελτίωσης, θεωρούνται αυτοί οι άνθρωποι παράνομοι. Αυτό είναι το ένα.

Το δεύτερο που ανέφερε ο κ. Κωνσταντίνου, με το οποίο δεν συμφωνώ, είναι ότι η κατάθεση των σχετικών νομοσχεδίων από το Υπουργείο Παιδείας αποτελούσε προεκλογικό τέχνασμα. Εκείνο το οποίο ζήτησε το Υπουργείο, και εμείς σαν Βουλή υπερψηφίζουμε, είναι αυτούς τους ανθρώπους οι οποίοι νόμιμα διορίστηκαν στην κυβερνητική Υπηρεσία, να τους νομιμοποιήσουμε και να τους μονιμοποιήσουμε. Διότι υπήρχε το ενδεχόμενο οι άνθρωποι αυτοί να βρεθούν εκτός εργασίας αν εγίνετο προσφυγή στο Δικαστήριο από κάποιο άλλο συνάδελφό τους βάσει του καταλόγου διοριστέων. Επομένως εκείνο το οποίο έκαμε το Υπουργείο Παιδείας δεν ήταν να παραχωρήσει θέσεις· απλώς ζήτησε να διοριστούν όλοι οι επί συμβάσει καθηγητές. Αυτό το πράγμα, φαντάζομαι, θα πέρασε και από το Υπουργικό Συμβούλιο προτού έλθει εδώ και το Υπουργείο Οικονομικών θα γνώριζε αυτό το νομοσχέδιο. Πράγματι, κατά την εξέταση του θέματος από την Επιτροπή Παιδείας θεωρήθηκε σκόπιμο και ζητήθηκε η ταυτόχρονη εξέταση αυτού του νομοσχεδίου ή αυτών των νομοσχεδίων μαζί με την Επιτροπή Οικονομικών, διότι δεν θέλαμε να δημιουργήσουμε καταστάσεις οι οποίες να είναι πέραν των ορίων εκείνων τα οποία θέλαμε να λάβουμε θέση. Δηλαδή να μονιμοποιήσουμε τόσους ανθρώπους οι οποίοι θα βρίσκονταν εκτός εργασίας. Υπήρχε το θέμα των οργανικών θέσεων οι οποίες δεν είχαν πληρωθεί και έπρεπε να γίνουν και άλλες θέσεις οι οποίες να συμπληρώσουν τον όλο αριθμό των εκπαιδευτικών. Δεν βλέπω σ' αυτό το σημείο κανένα προεκλογικό τέχνασμα. Μπορεί να είναι κάποια παράλειψη, δεν διαφωνώ, αλλά δεν βλέπω πού είναι το προεκλογικό τέχνασμα. Διότι δεν ωφελείτο κανένας αν υπήρχαν οργανικές θέσεις οι οποίες δεν καταλαμβάνονται από οποιοδήποτε. Ύστερα αυτοί οι άνθρωποι πληρώνονται από τον Προϋπολογισμό της Δημοκρατίας και η μονιμοποίησή τους θα σήμαινε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία θα πλήρωνε άλλα 3 εκατ. λίρες. Έπρεπε να διοριστούν νέοι σε υπάρχουσες οργανικές θέσεις και δεν εχρειάζετο να πληρώσει εκ των υστέρων η Δημοκρατία 3 εκατ. ή 2 εκατ. λίρες ή οτιδήποτε μ' αυτό τον τρόπο.

Πράγματι, η Βουλή είναι γεγονός ότι δεν φέρνει καμιά ευθύνη για τα θέματα αυτά. Η Βουλή προσπάθησε να βοηθήσει σε οτιδήποτε μπορούσε. Αλλά πρέπει να εκτιμήσουμε το γεγονός ότι αυτός ο κατάλογος των διοριστέων έγινε με τη

συνεργασία των Εκπαιδευτικών Οργανώσεων και του Υπουργείου Παιδείας. Υπήρχαν πολλές συζητήσεις πάνω σ' αυτό το θέμα: δεν κατάληξαν σε κανένα σημείο ούτως ώστε αυτός ο κατάλογος των διοριστέων πράγματι να είναι ακριβοδίκαιος και παρατηρείτο αυτό το φαινόμενο. Ζητούμε απ' αυτό το Βήμα υπεύθυνα όπως ο κατάλογος αυτός επαναθεωρηθεί ούτως ώστε να είναι πράγματι ακριβοδίκαιος. Θα υπάρξουν, θα πρέπει να υπάρξουν μετέπειτα συζητήσεις και διαβουλεύσεις για να καταστεί αυτό εφικτό.

Σε μια μεγάλη μάζα εκπαιδευτικών το θέμα αυτό θεωρείται ότι δεν ήταν ορθό. Δηλαδή έρχονταν μερικοί και έλεγαν: «Μα καλά, κύριοι, επειδή εγώ πήγα να μορφωθώ περισσότερο, πρέπει να μην έχω δικαίωμα να διοριστώ και επειδή όταν ήμουν στο Πανεπιστήμιο τη θέση μου την πήρε κάποιος άλλος, εγώ που πήγα να αποκτήσω πρόσθετα προσόντα για να προσφέρω περισσότερα στην παιδεία με το να γίνω καλύτερος, πρέπει να τιμωρηθώ γι' αυτό το πράγμα;» Και υπήρχε και η άλλη άποψη η οποία λέει: «Μάλιστα, κύριε, εφόσον τη στιγμή που χρειάζόσασταν δεν ήσταν εδώ, διορίσαμε κάποιον άλλον». Πράγματι είναι δύσκολο αυτό το πρόβλημα, πάρα πολύ δύσκολο και χρήζει μεγάλου και λεπτού χειρισμού. Και πιστεύω ότι στο μέλλον θα γίνει αυτό το πράγμα.

Αυτά, όσον αφορά τα δυο νομοσχέδια. Κανένας δεν αφαιρεί το δικαίωμα από οποιοδήποτε να προσφύγει στο Δικαστήριο. Είναι το Δικαστήριο που θα αποφασίσει κατά πόσο αυτά τα οποία εγκρίνουμε σήμερα είναι νόμιμα ή όχι και δεν προδικάζουμε την απόφαση του Δικαστηρίου.

Εκείνο, όμως, το οποίο μας ελέγχθη κατ' εμφαντικό τρόπο είναι ότι πιστεύουν οι νομικοί σύμβουλοι ότι αυτό το πράγμα το οποίο γίνεται σήμερα είναι τέτοιο ώστε αυτών των ανθρώπων οι υποθέσεις να μην μπορούν να προσβληθούν διά προσφυγής στο Δικαστήριο και να μη βρεθούν εκτός εργασίας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

΄Αλλος ομιλητής;

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

΄Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι,

Δεν θα ασχοληθώ από το Βήμα της Βουλής αν τα δύο νομοσχέδια που συζητούμε αποτελούν προεκλογικό τέχνασμα ή προεκλογικό πυροτέχνημα. Θα ασχοληθώ όμως με ένα σοβαρότατο θέμα, το οποίο πράγματι πρέπει να απασχολήσει όχι μόνο τη Βουλή αλλά και την ίδια την Κυβέρνηση εάν μπορεί να κρίνει σωστά για το τι εστί δημόσιο συμφέρον. ΄Ακουσα πράγματι με έκπληξη και έμεινα έκθαμβος για το ότι εστάλη από το Υπουργείο Παιδείας Νομοσχέδιο με το οποίο εξητείτο ο διορισμός 207 καθηγητών και κατόπιν εξετάσεως του θέματος από το Υπουργείο Οικονομικών απεδείχθη ότι χρειάζονταν μόνον 135, καθώς και ο διορισμός 234 διδασκάλων και νηπιαγωγών ενώ χρειάζονταν μόνον 78. Δηλαδή από τις 441 θέσεις που συνολικά εξητούντο, χρειάζονταν μόνον 213.

Εδώ πρόκειται πράγματι περί πολιτικής οικονομικής περιουλογής της Κυβερνήσεως! Γιατί ενώ χρειαζόμαστε 213 υπαλλήλους ζητήσαμε να διοριστούν 441 και ακούσαμε πως αυτό μπορεί να σημαίνει επιπρόσθετη δαπάνη τριών εκατομμυρίων λφρών! Αλλά το θέμα που με απασχολεί είναι πως τα Νομοσχέδια αυτά που ετοιμάστηκαν από το Υπουργείο Παιδείας, εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο στο οποίο παρακάθετο και ο Υπουργός Οικονομικών ενώ υπάρχει

άγραφος νόμος ότι οποιοδήποτε νομοσχέδιο —και τούτο διέπει την ορθή λειτουργία όλων των Υπουργικών Συμβουλίων και όχι μόνον της Κύπρου— το οποίο έχει οικονομική επιβάρυνση πρέπει πρώτα να διέλθει από το Υπουργείο Οικονομικών και κατόπιν να συζητηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για να γνωρίζει το Υπουργικό Συμβούλιο εάν η επιβάρυνση είναι αναγκαία ή περιττή.

Πώς λοιπόν αυτό το Νομοσχέδιο πέρασε από το Υπουργικό Συμβούλιο χωρίς να εξεταστεί από το Υπουργείο Οικονομικών και πώς λοιπόν το Υπουργικό Συμβούλιο, ελαφρά τη καρδία, για να μην πω ελαφρά τη διανοία, ενέκρινε ένα Νομοσχέδιο που αν δεν το κοίταζε η Βουλή και εάν δεν παραπεμπόταν στην Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής για να εγερθούν εκεί ορισμένα θέματα, θα πρόσθετε τρία εκατομμύρια άχρηστες δαπάνες στον Προϋπολογισμό; Πιστεύω ότι είναι πολύ σοβαρό το θέμα και ότι σ' αυτό το ερώτημα δεν εδόθη καμιά απάντηση ή δικαιολογία.

Ο κ. Ψυλλίδης πολύ σοφά είπε ότι δεν θα 'θελε να έλθει σε αντιπαράθεση με ορισμένα πράγματα τα οποία είπε ο έντιμος συνάδελφος κ. Κωνσταντίνου.

Πιστεύω ότι ακολούθησε σωστή πολιτική, γιατί δεν υπήρχε τρόπος να δικαιολογηθούν τα αδικαιολόγητα.

Έρχομαι όμως τώρα σ' ένα άλλο σοβαρό θέμα. Θα ψηφίσουμε τη νομιμοποίηση και τη μονιμοποίηση των επί συμβάσει υπηρετούντων καθηγητών. Αλλά δηλώνω υπεύθυνα ότι είναι η τελευταία φορά που ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα νομιμοποιήσει και θα μονιμοποιήσει ή θα συμβάλει στη νομιμοποίηση και μονιμοποίηση τετελεσμένων, παρανόμων τετελεσμένων που δημιουργεί η Κυβέρνηση. Γιατί καμιά Βουλή που σέβεται τον εαυτό της δεν μπορεί να επιτρέψει να δημιουργούνται παρανομίες και να έρχεται εκ των υστέρων να τις νομιμοποιεί. Και ερωτώ γιατί δεν ακολουθείται η σωστή διαδικασία αν το Υπουργείο Παιδείας χρειάζεται περισσότερους εκπαιδευτικούς; Γιατί δεν αποστέλλεται νομοσχέδιο στη Βουλή για έγκριση των θέσεων, για διεξαγωγή σωστής έρευνας, όπως έγινε εκ των υστέρων σ' αυτή την περίπτωση, και αν χρειάζονται οι θέσεις να δημοσιευθούν και να διαγωνισθούν ελεύθερα όσοι δικαιούνται ή έχουν τα προσόντα για να πάρουν αυτές τις θέσεις και γιατί γίνεται επιλογή διά του διορισμού επί συμβάσει;

Είναι η τελευταία φορά, και το τονίζω, που ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα νομιμοποιήσει και θα μονιμοποιήσει τέτοιες καταστάσεις εκ των υστέρων.

Αλλά υπάρχει ακόμα ένα σημείο το οποίο πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη. Όλοι γνωρίζετε την ιστορία των μωρών παρθένων.

Πιστεύω ότι θα μπορούσα να πω ότι η Κυβέρνηση δίδει την εντύπωση ότι, άνκαι δεν είναι παρθένα, είναι μωρή παρθένα.

(Γέλωτες)

Γιατί ήλθαν τη δωδεκάτη ώρα ή λίγα λεπτά προ της 12ης, δηλαδή την περασμένη Πέμπτη, που ήταν η προτελευταία συνεδρία της Βουλής να καταθέσουν επειγόντως ένα Νομοσχέδιο για να νομιμοποιήσουν και να μονιμοποιήσουν αυτό το οποίο επί χρόνια ανέχονταν;

Ποια Κυβέρνηση η οποία αξίζει να ονομάζεται Κυβέρνηση και όχι μωρή παρθένα, θα ανέμενε τη δωδεκάτη μεσονύκτια ώρα να φέρει εν σπουδή ένα Νομοσχέδιο για να νομιμοποιηθούν και να μονιμοποιηθούν οι επί συμβάσει υπηρετούντες επί χρόνια εκπαιδευτικοί και ποια Κυβέρνηση η οποία δικαιούται να περιγράφεται σαν Κυβέρνηση, θα ερχόταν εν σπουδή να καταθέσει ένα Νομοσχέδιο το οποίο θα επιβάρυνε τον Προϋπολογισμό με 200 τόσες θέσεις που θα

ισοδυναμούσαν με τρία εκατομμύρια λίρες και αυτό σαν να ήθελε να το ψηφίσει η Βουλή σαν αποχαιρετιστήριό της δώρο γιατί αυτοδιαλύεται;

Πιστεύω ακράδαντα πως ο χρόνος και μόνον που επελέγη και η σπουδή με την οποία κατατέθηκαν και τα δύο Νομοσχέδια, αποδεικνύουν μια επιπολαιότητα τεράστιων διαστάσεων και πρωτοφανούς μεγέθους της Κυπριακής Κυβέρνησης και θέτω τη λέξη «Κυβέρνηση» μέσα σε εισαγωγικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Είναι πολύ εύκολο να χρησιμοποιούνται και χαρακτηρισμοί και υπερβολές και λογοπαίγνια και πριν ονομάσει ο κύριος Κληρίδης την Κυβέρνηση «μωρή παρθένα» ας μη συμπεριφέρεται ο ίδιος σαν μωρή γεροντοκόρη, παίρνοντας αφορμή από ένα θέμα το οποίο κατέθεσε η Κυβέρνηση όταν επρόκειτο να κλείσει η Βουλή. Δεν μιλούμε γαι προεδρικές εκλογές αλλά για βουλευτικές εκλογές. Επομένως η Κυβέρνηση συνεχίζει να καταθέτει τα νομοσχέδιά της. Είναι τουναντίον ο Δημοκρατικός Συναγερμός ο οποίος καταθέτει σωρεία προτάσεων Νόμου πολλές από τις οποίες δεν ψηφίζονται από κόμματα με τα οποία συνεργάζεται σήμερα, διότι δεν έχουν καμιά βάση, όπως η πρόταση νόμου που προνοεί για την κατάργηση της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και η πρόταση νόμου την οποία είδαμε με πολλές τυμπανοκρουσίες στον τύπο, αναφορικά με ποινές και με θέματα ατασθαλιών στη Δημόσια Υπηρεσία και τα παρόμοια, που καλύπτονται από 100 νομοθεσίες. Επομένως τίποτε το νεότερο δεν υπάρχει. Είναι αυτά που είναι πυροτεχνήματα και προεκλογικά τεχνάσματα, και όχι μια νομοθεσία που γίνεται εδώ για να συμπληρώσει ένα κενό το οποίο ίσως κακώς να υπήρχε —και δεχόμεθα ότι κακώς υπήρχε αυτό το κενό— αλλά έστω και αν αυτή τη στιγμή πληρώνεται αυτό το κενό δεν είναι αποχρών λόγος για να έλθει εδώ ο κ. Κληρίδης και να χρησιμοποιήσει όλους αυτούς τους βαρείς χαρακτηρισμούς και να προσπαθήσει να αποκομίσει προεκλογικά οφέλη χρησιμοποιώντας και χαρακτηρισμούς και προσπαθώντας να εκθέσει την Κυβέρνηση.

Λάθος που δεν υπήρξε συντονισμός μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και του Υπουργείου Οικονομικών. Ένεκα του γεγονότος ότι ο Υπουργός Οικονομικών απουσίαζε τον τελευταίο καιρό φαντάζομαι ότι δεν υπήρξε ο αναγκαίος συντονισμός. Και όπως γνωρίζουμε, όλα τα Υπουργεία καταθέτουν τις ανάγκες τους όσον αφορά το προσωπικό, αλλά γίνονται περικοπές για τους λόγους τους οποίους και εμείς θέλουμε και εξετάζουμε σαν Βουλή και για τους λόγους τους οποίους και η ίδια η Κυβέρνηση προβαίνει σε περικοπές. Κάπου εδώ δεν έγινε η περικοπή από το Υπουργείο Οικονομικών. Κάπου εδώ έγινε αυτή η παράλειψη. Και αυτό ήδη το κατακρίναμε. Όμως, η διατύπωση ενός σχολίου και μιας κριτικής για μια παράλειψη μέχρι του σημείου που να χρησιμοποιούμε τέτοιους βαρείς χαρακτηρισμούς όπως τη λέξη «Κυβέρνηση» μέσα σε εισαγωγικά, νομίζω ότι εκθέτει εμάς τους ίδιους όταν μιλούμε για την Κυβέρνησή μας, διότι πρόκειται για την Κυβέρνηση και το κράτος αυτού του τόπου. Αν δεν μας αρέσει, να την αλλάξουμε με τις εκλογές. Όχι, όμως, «Κυβέρνηση» μέσα στα εισαγωγικά και «μωρή παρθένα» όταν εδώ εμείς οι ίδιοι με τη δική μας συμπεριφορά 10 φορές αποδεικνύουμε εκείνο για το οποίο κατηγορούμε την άλλη πλευρά.

Όσον αφορά εκείνο το οποίο ελέχθη περί παρανομίας και ότι πιθανώς ακόμα και το νομοσχέδιο το οποίο ψηφίζουμε σήμερα να είναι προσβλητέο, εκείνο που θα 'θελα να διαβεβαιώσω τους Εκπαιδευτικούς είναι ότι δεν γνωρίζουμε κανένα νομοσχέδιο που ψηφίζει η Βουλή κατά πόσο δεν θα ακυρωθεί σε κάποια εποχή από το Ανώτατο Δικαστήριο. Πάρα πολλές νομοθεσίες που ψηφίζουμε μπορεί να παρουσιάσουν κάποιο νομικό πρόβλημα. Δεν είναι η πρώτη φορά που μπορεί να παρουσιάζουν ένα νομικό πρόβλημα. Αν κάθε φορά που θεσπίζουμε μια νομοθεσία σαν Βουλή δίδουμε και προειδοποίηση ότι μπορεί η νομοθεσία αυτή να προσβληθεί στο Ανώτατο ή να αντιμετωπίσει κάποιο πρόβλημα, νομίζω ότι και πάλι υπερβάλλουμε μια κατάσταση. Αν υπάρξει αυτό το πρόβλημα θα το δούμε πάλι σαν Βουλή και θα δούμε πώς θα μπορέσουμε νομικά να συμπληρώσουμε οποιοδήποτε κενό. Όμως νομίζω ότι είναι κάπως πρόωρο να αρχίσουμε να σκεπτόμαστε πόσο συνταγματικό ή μη είναι κάτι το οποίο αποφασίσαμε να ψηφίσουμε.

Εκείνο το οποίο εδώ θετικά και υπεύθυνα μπορούμε να δηλώσουμε είναι ότι υπήρχε η ανάγκη της νομιμοποίησης και μονιμοποίησης αυτών των ανθρώπων. Σωστά και η Κυβερνητική πλευρά και όλες οι πλευρές της Βουλής αντιμετώπισαν υπεύθυνα αυτό το πρόβλημα και υπεύθυνα και ομόφωνα πρόκειται να νομιμοποιήσουν και μονιμοποιήσουν την κατάσταση αυτή.

Μελλοντικά αν είναι θέμα επανεξέτασης του καταλόγου, αν είναι θέμα εισαγωγής αντικειμενικών κριτηρίων και πάλι εμείς εδώ σαν Βουλή υπεύθυνα θα εξετάσουμε και αυτό το θέμα και θα συνεργαστούμε με το αρμόδιο Υπουργείο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής;

Ο κ. Δίγκλης, κ. Κληρίδη, και μετά να ομιλήσετε σεις.

Π. ΔΙΓΚΛΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η Βουλή καλείται σήμερα να ψηφίσει ένα Νόμο όπως έχει τελικά διαμορφωθεί από την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή. Και υπογραμμίζω τη φράση «όπως έχει τελικά διαμορφωθεί», γιατί όπως κατετέθη το Νομοσχέδιο από την Εκτελεστική Εξουσία, διεπιστώθη ότι δεν ήταν δυνατό να ψηφιστεί σε Νόμο. Και ανεφέρθη σε έκταση στην προηγούμενη συνεδρία του Σώματος ότι κατά τη συζήτηση του σχετικού Νομοσχεδίου από την Επιτροπή Παιδείας, εκπρόσωποι της Γενικής Εισαγγελίας και της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας υπέδειξαν ότι εάν ψηφίζετο ως υπερβλήθη το Νομοσχέδιο, θα ήταν τρωτός και πιθανόν αντισυνταγματικός ο Νόμος και ότι πιθανόν οι διορισμοί των περισσότερων από όσους επρόκειτο να μονιμοποιηθούν να κηρύσσονταν άκυροι από το Ανώτατο Δικαστήριο εάν εγίνετο σχετική προσφυγή.

Αναφέρω και υπογραμμίζω αυτή την ουσιαστική πτυχή, κ. Πρόεδρε, γιατί πιστεύω ότι πολύ παραστατικά και έντονα υπογραμμίζεται η τακτική που ακολούθησε η Κυβέρνηση για την προώθηση αυτού του θέματος.

Έχει αναφερθεί από προηγούμενους ομιλητές ότι υποβολή την τελευταία βδομάδα σχεδόν πριν από τη διάλυση του Σώματος αυτού του Νομοσχεδίου από μέρος της Κυβέρνησης ενέχει προεκλογική σκοπιμότητα και οι εκπρόσωποι του ΔΗ.ΚΟ. στη Βουλή προσπάθησαν να διασκεδάσουν ή να αντικρούσουν αυτούς τους ισχυρισμούς, αυτά τα επιχειρήματα.

Είμαι πεπεισμένος, κ. Πρόεδρε, ότι και ο τρόπος που υπεβλήθη το σχετικό Νομοσχέδιο και η εξέλιξη του όλου θέματος, αποδεικνύουν πέραν πάσης αμφιβολίας ότι δεν είχε οποιαδήποτε άλλη σκοπιμότητα η υποβολή αυτού του Νομοσχεδίου μόνο δυο βδομάδες πριν από τη διάλυση της Βουλής από την εξυπηρέτηση προεκλογικών σκοπιμοτήτων.

Είναι γνωστό το θέμα των επί συμβάσει καθηγητών και γενικά των εκπαιδευτικών· δεν είναι θέμα του 1985. Είναι θέμα που υπάρχει από πάρα πολλά χρόνια· είναι μερικοί εκπαιδευτικοί που είναι διορισμένοι επί συμβάσει από δεκαπενταετίας και πέραν. Εντούτοις η Κυβέρνηση ανέμενε όλα αυτά τα χρόνια, δεν προωθούσε και δεν ικανοποιούσε το δίκαιο αίτημα των εκπαιδευτικών για μονιμοποίηση και έμεινε 15 μόνον μέρες πριν από τη διάλυση του Σώματος για να υποβάλει εσπευσμένα ένα σχέδιο νομοθεσίας το οποίο, όπως οι νομικοί της Κυβέρνησης αποφάνθηκαν, μπορούσε να κηρυχθεί αντισυνταγματικό.

Υποβάλλεται συνεπώς το ερώτημα: Τι άλλο επιδίωκε η Κυβέρνηση με αυτή τη σπουδή εκτός από την εξυπηρέτηση προεκλογικών σκοπιμοτήτων; Μια σημαντική λεπτομέρεια, κ. Πρόεδρε, είμαι σε θέση να γνωρίζω και αυτή είναι ότι το Νομοσχέδιο που υπέβαλε η Εκτελεστική Εξουσία κατασκευάστηκε εσπευσμένα το πρωί της ημέρας που θα υποβάλλετο, δηλαδή στις 17 του Οκτώβρη, από τη Γενική Εισαγγελία, και το απόγευμα κατατέθηκε στη Βουλή. Εάν αυτή η σπουδή, εάν αυτή η διαδικασία αποδεικνύει τίποτε άλλο από προεκλογικές σκοπιμότητες, τότε τι άλλο μπορεί να υποθέσει κανείς;

Το γεγονός ότι παρεκάμφθη το Υπουργείο Οικονομικών στην προετοιμασία του όλου θέματος και το γεγονός ότι υπεβλήθη το Νομοσχέδιο όπως αρχικά υπεβλήθη, πιστεύω ότι δεν εξηγείται διαφορετικά παρά μόνον με το γεγονός ότι η Κυβέρνηση επεδίωκε την τελευταία ή τις τελευταίες δυο βδομάδες πριν από τη διάλυση της Βουλής να δημιουργήσει ευμενείς εντυπώσεις μέσα στον εκπαιδευτικό κόσμο.

Επισύρω την προσοχή του Σώματος στην παράγραφο της έκθεσης, η οποία αναφέρει ότι «οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αποτελούν στην ουσία μια κατ' οικονομία λύση και τη μόνη υπό τις περιστάσεις ενδεδειγμένη νομοθετική ρύθμιση του όλου θέματος». Σχετικά με αυτό, κ. Πρόεδρε, θέλω να υποδείξω ότι εξ όσων γνωρίζουμε υπάρχουν περιπτώσεις εκπαιδευτικών οι οποίοι δεν καλύπτονται από τη νομοθεσία που σήμερα θα ψηφίσει η Βουλή. Και αυτό αποτελεί μια από τις αδυναμίες του Νόμου που θα ψηφίσουμε. Θέλω να διευκρινίσω ότι αυτή η αδυναμία κάθε άλλο παρά βαρύνει τη Βουλή και τα Κόμματα που αντιπροσωπεύονται σ' αυτή.

Το γεγονός ότι αριθμός εκπαιδευτικών δεν θα καλυφθούν από τη νομοθεσία που θα ψηφισθεί, βαρύνει, αποκλειστικά και μόνον την Κυβέρνηση, την Εκτελεστική Εξουσία, η οποία παρέλειψε έγκαιρα να υποβάλει σχετική νομοθεσία στο Σώμα για να υπάρχει ευχέρεια συζήτησης και κατά το δυνατό αποκλεισμός τέτοιων αδυναμιών. Ως εκ τούτου η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα, ενώ οπωσδήποτε θα υπερψηφίσει το υπό συζήτηση Νομοσχέδιο όπως έχει τελικά διαμορφωθεί, ταυτόχρονα καλεί την Εκτελεστική Εξουσία τάχιστα να παρουσιάσει στη νέα Βουλή Νομοσχέδιο ούτως ώστε να καλυφθούν και οι εκπαιδευτικοί εκείνοι οι οποίοι δεν καλύπτονται από το Νόμο που θα ψηφισθεί σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κληρίδης.

Ελπίζω να μη συνεχιστεί η συζήτηση περί μωρών παρθένων και γεροντοκορών, κ. Κληρίδη.

(Γέλωτες)

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Μην ανησυχείτε, κ. Πρόεδρε. Δεν ανέρχομαι στο Βήμα για να εκφέρω απόψεις για το τι είδους κόρη είναι ο κ. Γαλανός —γεροντοκόρη ή άλλη κόρη— αλλά ανέρχομαι στο Βήμα για να επαναλάβω πως δυστυχώς ο κ. Γαλανός δεν ακολούθησε τη σοφία του συναδέλφου του κ. Ψυλλίδη, να μην προσπαθήσει δηλαδή να δικαιολογήσει τα αδικαιολόγητα, και αφού ανήλθε στο Βήμα μάς είπε για να δικαιολογήσει ένα σφάλμα της Κυβέρνησης που θα κόστιζε στο φορολογούμενο λαό £3 εκ. ότι υπήρξε κάποια έλλειψη συντονισμού γιατί ο Υπουργός Οικονομικών βρισκόταν στο εξωτερικό. Αν κάθε φορά που ένας Υπουργός βρίσκεται στο εξωτερικό —και έχουμε πολλούς Υπουργούς που ταξιδεύουν συχνά— γίνονταν λόγω έλλειψης συντονισμού λάθη για τα οποία θα εφορολογείτο ο λαός με £3 εκατ. και αν κάθε φορά που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας απουσιάζει και αυτός, διότι ίπταται στους αιθέρες διαρκώς ταξιδεύων, είχαμε άλλα ασυντόνιστα πράγματα που θα εφορολογείτο ο λαός με άλλα £3 εκατ., τότε ασφαλώς δικαιολογημένα έθεσα μέσα σε εισαγωγικά τη λέξη «Κυβέρνηση» γιατί και αν παραδεχτώ ότι το ασυντόνιστο ήταν επειδή έλειπε ο Υπουργός Οικονομικών, διερωτούμαι πού ήταν το Υπουργείο Οικονομικών; Δεν υπάρχει Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών και είναι ο Υπουργός που κάθεται όταν πάει ένα νομοσχέδιο που προτείνει ορισμένες θέσεις και δαπάνες και ανακατεύει τα δεφτέρια για να βρει αν χρειάζονται ή αν δεν χρειάζονται αυτές οι θέσεις και δαπάνες ή είναι οι Υπηρεσίες του Υπουργείου; Και δεν υπήρχε αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών;

Είναι ίδιο δικηγόρων οι οποίοι στερούνται πείρας να προσπαθούν εκεί που δεν υπάρχει υπεράσπιση να κάνουν υπεράσπιση και είναι χαρακτηριστικό των πεπειραμένων δικηγόρων εκεί που πρέπει να κάμουν παραδοχή, να παραδέχονται την ενοχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τουλούρας και ο κ. Ψυλλίδης και ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σαν Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος θα 'θελα να απαντήσω στον κ. Κληρίδη πριν μιλήσουν οι δυο συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Τουλούρα, να μιλήσει ο κ. Γαλανός και κατόπιν εσείς.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Δεν βγήκα στο Βήμα για να συνεχίσω μια συζήτηση υπό τύπο κοκορομαχίας όπως αρέσει, δυστυχώς, στον κ. Κληρίδη να χειρίζεται ορισμένα θέματα ούτε για να διαφημίσω πείρα πεπειραμένων δικηγόρων και για να προβώ σε σύγκριση πραγμάτων τα οποία δεν συγκρίνονται δυστυχώς μεταξύ τους. Ήθελα μόνον να τονίσω ότι δεν είναι σωστό και δεν είναι θετική αντιμετώπιση ενός θέματος να προσπαθούμε να δημιουργήσουμε υπερμεγέθυνση μιας κατάστασης, να προσπαθούμε διά διαφόρων σοφιστειών, ξεκινώντας από κάτι το οποίο όλες οι πλευρές αντιμετώπισαν ομόφωνα, από κάτι στο οποίο όλες οι πλευρές συμφώνησαν πως υπήρξε παράλειψη, να μετατρέψουμε με δικολαβισμούς το όλο θέμα σε φορολογία

£3 εκατ., επειδή υπήρξε μια παράλειψη και αμέσως με τρία λογικά άλματα να το μετατρέψουμε σε φορολογία £3 εκατ., με τέσσερα λογικά άλματα να μιλήσουμε για τα ταξίδια του Προέδρου στο εξωτερικό και με πέντε λογικά άλματα να βάλουμε την Κυβέρνηση μέσα σε εισαγωγικά.

Νομίζω ότι ο κ. Κωνσταντίνου υπήρξε σοφός διότι προέβη σε κριτική αλλά την κριτική αυτή την κράτησε μέσα σε ορισμένα πλαίσια. Από την άλλη πλευρά με όλο το σέβας το οποίο τρέφω προς τον κ. Κωνσταντίνου πιστεύω ότι υπερέβαλε στην κριτική του. Και είναι με πολλή προσοχή που χρησιμοποιώ τη λέξη «υπερέβαλε». Μπορούσα να χρησιμοποιήσω άλλο ρήμα, πιστεύω όμως ότι υπήρξε μια υπερβολή. Και εκεί που κατηγορείται η «Κυβέρνηση» —σε εισαγωγικά— ότι προβαίνει σε κατάθεση νομοσχεδίων για προεκλογικούς σκοπούς —θα 'θελα να ρωτήσω τον κ. Δίγκλη: Τι αναμένει, να κατατίθενται μόνον νομοσχέδια που να προκαλούν δυσμενείς επιπτώσεις; Δηλαδή τον ενοχλεί αν κάποιιο νομοσχέδιο προκαλέσει ευμενείς επιπτώσεις; Θα πρέπει παραμονές εκλογών να κατατίθενται μόνον νομοσχέδια τα οποία να δημιουργούν δυσμενείς επιπτώσεις; Η Κυβέρνηση δεν πρέπει να δικαιούται να πληρώνει ορισμένα κενά παραμονές βουλευτικών εκλογών —και όχι Προεδρικών— αλλά οι διάφορες πλευρές και τα διάφορα κόμματα να δικαιούνται να καταθέτουν προτάσεις νόμων, τρεις και τέσσερις και πέντε προτάσεις νόμων, παραμονές εκλογών που είναι μάλλον πυροτεχνήματα παρά οτιδήποτε άλλο αυτές οι νομοθεσίες; Είναι όλα αυτά τα στοιχεία που κατά τη γνώμη μου συνθέτουν αυτό που ονομάζω υπερβολική αντίκρουση του θέματος και υπερβολική αντίδραση του κ. Κληρίδη ενόψει εκλογών και εδώ είναι που υπάρχει προεκλογική σκοπιμότητα και όχι στο θέμα της κατάθεσης των παρόντων νομοσχεδίων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κληρίδη, σας παρακαλώ.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Από τη θέση μου, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω, κ. Κληρίδη, αφού πω κι εγώ μερικά λόγια, ότι πρέπει να θεωρήσουμε το θέμα ως εξαντληθέν γιατί έχουν λεχθεί πάρα πολλά πράγματα τα οποία δυστυχώς βρίσκονται έξω από το πνεύμα του νομοσχεδίου. Είναι γεγονός ότι η τάξη των επί συμβάσει εκπαιδευτικών είναι μια πολύ συμπαθής τάξη η οποία έχει αυτό το πρόβλημα επί σειρά ετών. Επί τέλους ήλθαν αυτά τα νομοσχέδια ενώπιον της Βουλής. Κάλιο αργά παρά ποτέ. Και πρέπει να πει κανείς ότι οι δυο Επιτροπές της Βουλής έκαναν εξαιρετική εργασία, βρήκαν τα πραγματικά γεγονότα και θέτουν ενώπιον της Βουλής τα δυο νομοσχέδια τα οποία η Βουλή ομόφωνα θα ψηφίσει. Όλα τα άλλα είναι φιλολογία, είναι μια, αν θέλετε προεκλογική κουβέντα ενώπιον αυτού του Σώματος και παρακαλώ αν είναι δυνατόν να αποφεύγεται διότι ο σκοπός είναι να ικανοποιήσουμε δίκαια αιτήματα ορισμένων τάξεων του λαού και όχι να χρησιμοποιήσουμε το Βήμα της Βουλής για προεκλογική προπαγάνδα.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είχα σκοπό να ομιλήσω από τη θέση μου, αλλά ζητώ το λόγο να μιλήσω τώρα από το Βήμα της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, μάλιστα. Να ομιλήσετε.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, μιλήσατε από την έδρα του Προέδρου της Βουλής και εκφράσατε την άποψη πως οι ομιλίες που έγιναν είναι προεκλογικές και πως εκείνο που έχει σημασία είναι πώς να επανορθώσουμε τα δίκαια της τάξης των καθηγητών και των επί συμβάσει γενικά.

Για μένα και το Κόμμα μου δεν είναι μόνον θέμα το πώς να διευθετήσουμε μια κατάσταση η οποία επί σειρά ετών παρέμεινε αδιόρθωτη λόγω αδράνειας και αβλεψίας της Κυβέρνησης και την οποία ήρθαν τη δωδεκάτη ώρα να επανορθώσουν, αλλά ταυτόχρονα αποτελεί και δικαίωμα και καθήκον μιας σωστής αντιπολίτευσης να επικρίνει τα σφάλματα της Κυβέρνησης αδιάφορο αν αυτά γίνονται προεκλογικά ή μετεκλογικά. Και εδώ έχομε ένα συγκεκριμένο παράδειγμα αμέλειας, αβλεψίας και έλλειψης συντονισμού από μέρους της Κυβέρνησης, η οποία μας ζήτησε 200 τόσες θέσεις πέραν αυτών που χρειάζονται και οι οποίες θέσεις εάν δεν επενέβαινε έγκαιρα η Βουλή διά της Επιτροπής της, θα είχαν εγκριθεί και το δημόσιο θα ήταν υποχρεωμένο να καταβάλει τρία περίπου εκατομμύρια λίρες. Δεν είναι προεκλογικό πυροτέχνημα, και εάν ο κ. Γαλανός εξετάσει τις προτάσεις Νόμων που κατατέθηκαν από την αντιπολίτευση, θα διαπιστώσει ότι οι περισσότερες ήταν για οικονομική περισυλλογή και όχι για αύξηση άσκοπων δαπανών.

Πιστεύω ακράδαντα, και δεν θα επανέλθω επί του θέματος, ότι απεδείχθη τελεσίδικα και πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η «Κυβέρνηση», σε εισαγωγικά, είναι ένοχος παρουσιάσεως στη Βουλή ενός Νομοσχεδίου διά του οποίου ζητούσε 213 αδικαιολόγητες θέσεις και εάν η Βουλή δεν έκαμνε σωστά τη δουλειά της θα εγκρίνονταν και ο φορολογούμενος θα πλήρωνε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευτυχώς, όμως, κ. Κληρίδη έκαμε καλά τη δουλειά της η Βουλή κι' έτσι όλη αυτή η σπατάλη του δημόσιου χρήματος αποφεύχθηκε.

Ο κ. Ψυλλίδης.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Από τη θέση μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Από τη θέση σας, κ. Ψυλλίδη.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήθελα ως Πρόεδρος της Επιτροπής να διευκρινίσω ορισμένα πράγματα.

Πρώτο, όλοι οι επί συμβάσει . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν θα μακρηγορήσετε, κ. Ψυλλίδη, να έλθετε στο Βήμα.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Όχι, όχι, είναι τρία πράγματα, κ. Πρόεδρε.

Το πρώτο είναι ότι όλοι που βρίσκονται επί συμβάσει στην Υπηρεσία μονιμοποιούνται. Αυτό είναι το ένα. Δεν θα υπάρξει κανένας που να μην κοιμάται απόψε μετά από ό,τι ακούστηκε από τον κ. Δίγκλη.

Το δεύτερο το οποίο ήθελα να πω είναι ότι δεν ήλθε η Κυβέρνηση και ζήτησε όλες αυτές τις οργανικές θέσεις. Απλώς η Επιτροπή Παιδείας ζήτησε κατάλογο όλων των ατόμων που υπηρετούν επί συμβάσει και βρέθηκε αυτός ο αριθμός. Δεν ήλθε να ζητήσει επιπροσθέτως όλες αυτές τις οργανικές θέσεις.

Το τρίτο που ήθελα να διευκρινίσω είναι ότι επειδή μιλούμε πολύ για προεκλογικά κατασκευάσματα, τεχνάσματα κλπ., είναι ότι αν αυτή η Βουλή δεν ψήφισε τα παρόντα νομοσχέδια —και γι' αυτό τα ψηφίζει σήμερα— αυτοί οι άνθρωποι δεν μπορούσαν να επαναδιοριστούν βάσει των νόμων που έχουμε περάσει. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Τουλούρα, επιμένετε να μιλήσετε;

Ζ. ΤΟΥΛΟΥΡΑΣ:

Επειδή μου δώσατε το λόγο, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία, πολύ ωραία αλλά παρακαλώ να είναι η τελευταία ομιλία.

Ο κ. Σαββίδης; Στον κ. Σαββίδη δεν μπορώ να αρνηθώ το λόγο διότι είναι και ειδικός επί των θεμάτων αυτών.

Ζ. ΤΟΥΛΟΥΡΑΣ:

Θα είμαι σύντομος, κ. Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, δεν ανήκω ούτε στην Επιτροπή Παιδείας ούτε στην Επιτροπή Οικονομικών και δεν γνωρίζω τόσες λεπτομέρειες που γνωρίζουν άλλοι συνάδελφοι. Αλλά είμαι σίγουρος ότι εδώ γίνεται μια προσπάθεια παραπλάνησης και διαστρέβλωσης.

Από τα δυο κόμματα ελέχθη ότι η κατάθεση των παρόντων νομοσχεδίων έγινε για προεκλογικούς σκοπούς και δεν υπήρχε ουσιαστική ανάγκη. Αν πράγματι έτσι ήταν τα πράγματα και αυτό πίστευαν τα δυο κόμματα, λογικά θα ανέμενε κανείς καταψήφιση και όχι ψήφιση των νομοσχεδίων αυτών γιατί διαφορετικά θα υποθέσει ένας ότι τα δυο κόμματα συμβάλλουν στην προεκλογική προσπάθεια της Κυβέρνησης. Αυτό είναι απλή λογική. Εξάλλου αν δεν υπήρχε ουσιαστική ανάγκη ο κ. Δίγκλης δεν θα ζητούσε από την Κυβέρνηση επειγόντως να καταθέσει νομοσχέδιο που να καλύπτει και τους υπολοίπους. Αυτό σημαίνει ότι και οι ίδιοι αναγνωρίζουν ότι υπάρχει ουσιαστική ανάγκη.

Ύστερα ελέχθη από αυτό το Βήμα, μάλιστα από τον Πρόεδρο του Συναγερμού κ. Κληρίδη, ότι η Κυβέρνηση θα δαπανήσει άλλα £3 εκατ. για σκοπούς προεκλογικούς. Δεν είπε ο κ. Κληρίδης ότι η παιδεία θα εστερείτο των υπηρεσιών των ανθρώπων που εργάζονται τώρα και εξυπηρετούν την παιδεία και πληρώνονται και δεν θα μπορούσαν να ανανεωθούν οι συμβάσεις τους αν δεν ψηφιζόταν αυτός ο νόμος. Προτίμησε ο κ. Κληρίδης να πει ότι θα φορολογήσει η Κυβέρνηση άλλα £3 εκατ. τον κυπριακό λαό.

Αυτά είναι, κ. Πρόεδρε.

Και κάτι άλλο που διευκρίνισε τώρα ο Πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας. Δεν ζήτησε η Κυβέρνηση τόσες οργανικές θέσεις. Απλώς η Βουλή ζήτησε κατάλογο των επί συμβάσει και πήρε τον κατάλογο των επί συμβάσει. Αυτές οι πραγματικότητες έχουν πάθει τέτοια διαστρέβλωση που πραγματικά διερωτάται κανένας τι συμβαίνει με μερικές πλευρές σ' αυτό το Σώμα.

Ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Γ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είχα σκοπό να πάρω μέρος στη συζήτηση. Θα 'θελα όμως να πω ύστερα από τη συζήτηση που έγινε μερικά πράγματα επί της ουσίας.

Ο κ. Ψυλλίδης ανέφερε και εξήγησε πως το απλό αυτό πρόβλημα της αντικατάστασης εκπαιδευτικών που χρειάζονταν στην Εκπαίδευση για τον ένα ή τον άλλο λόγο, έγινε ένα σωστό καρκίνωμα που δεν μπορούσε για δυο βδομάδες να μας το λύσει το Νομικό Τμήμα της Δημοκρατίας και τελικά βρήκε μια κατ' οικονομία λύση.

Ο κ. Ψυλλίδης τόνισε ότι η καθυστέρηση της Κυβέρνησης στην επίλυση αυτού του ζητήματος δημιούργησε το καρκίνωμα. Ανέφερε ο κ. Ψυλλίδης ότι αυτοί οι άνθρωποι, όταν διορίζονταν, διορίζονταν νόμιμα, εκτός από τα χατίρια που γίνονταν με «πιλιεττάκια» και τοποθετούνταν μερικοί ευνοιοκρατικά. Αυτές όμως ευτυχώς είναι οι λιγότερες περιπτώσεις. Διότι εάν υπήρχαν πολλές θα προσβάλλονταν στο Συνταγματικό Δικαστήριο. Έπαιρναν από τον κατάλογο και άφηναν πίσω όσους δεν ήταν στην Κύπρο, όσους δεν ήταν διατεθειμένοι ν' αφήσουν τη δουλειά τους για μια προσωρινή δουλειά ή όσους δεν ήθελαν να παν στον Αγρό ή στο Πολέμι που τους έστελλαν. Αλλά τον επόμενο χρόνο οι νόμιμοι αυτοί διορισμοί γίνονταν παράνομοι και η Κυβέρνηση τους άφηνε να γίνονται παράνομοι, ενώ κάθε χρόνο υπήρχαν μετά το 1980 τρομερές πιέσεις από την Ομάδα των καθηγητών που είχαν οργανωθεί. Κάθε χρόνο το Υπουργικό Συμβούλιο ασχολείτο με το ζήτημα και το Υπουργικό Συμβούλιο έπαιρνε ορθή απόφαση μεν να μείνουν όλοι στη δουλειά τους αλλά ήξερε ότι αυτή ήταν μια παρανομία που δημιουργούσε ένα καρκίνωμα. Το 1981-1982 αυτό ήταν φανερό και για την Επιτροπή Παιδείας και κάθε φορά που έρχονταν στη Βουλή για τέτοια ζητήματα τους λέγαμε να διευθετήσουν το ζήτημα νομικά, δίνοντας απόλυτη προτεραιότητα σ' αυτούς οι οποίοι διορίζονταν σε θέσεις αναγκαίες σύμφωνα με τους υπάρχοντες νόμους και σύμφωνα με τον κατάλογο που ακόμα τότε δεν είχε προσβληθεί στο Ανώτατο Δικαστήριο. Εντούτοις, η Κυβέρνηση επαναλάμβανε το ίδιο λάθος και όταν ακόμα υποθέσεις προσβλήθηκαν στο Ανώτατο Δικαστήριο και ήταν φανερό ότι θα εδημιουργείτο μια κατάσταση στην οποία κανείς δεν θα ήταν σίγουρος για τη δουλειά του και κανείς δεν θα ήταν σίγουρος εάν νόμιμα θα μπορούσε να πάρει τη δουλειά του τον άλλο χρόνο. Υπάρχουν καθηγητές που δουλεύουν για έξι-εφτά χρόνια τώρα και εάν δεν ψηφίζαμε σήμερα αυτόν το Νόμο και στην 1η Δεκεμβρίου βρισκόντουσαν εκτός εργασίας θα χρειάζονταν 20 χρόνια για να ξαναδιοριστούν ή και περισσότερο, όπως λεν, σύμφωνα με τον κατάλογο που υπάρχει.

Αυτή την κατάσταση τη δημιούργησε μια ανεπίτρεπτη καθυστέρηση της Εκτελεστικής Εξουσίας να διορθώσει πράγματα που ήταν φανερό ότι από τη νομιμότητα περνούσαν στην παρανομία και από την παρανομία περνούσαν σε ένα είδος καρκινώματος για την Εκπαιδευτική Υπηρεσία από την οποία με τις σοφές γνώσεις και γνώμες του σχετικού Τμήματος και της ίδιας της Γενικής Εισαγγελέας και τους βοηθούς της βρήκαμε μια λύση κατ' οικονομία. Να μην ξεχνούμε ότι εάν πράγματι διαλύετο την περασμένη βδομάδα, όπως λέγαμε, η Βουλή, δεν θα μπορούσαμε για νομικούς λόγους, γιατί δεν είχε εξευρεθεί νομική λύση, να ψηφίζουμε κανένα Νομοσχέδιο και οι άνθρωποι αυτοί θα έμεναν εκτεθειμένοι και χωρίς δουλειά την 1η Δεκεμβρίου.

Επομένως είναι φανερό ποιος ευθύνεται για να φτάσουμε σ' αυτό το σημείο.

Το δεύτερο πράγμα που θα 'θελα να αναφέρω είναι η ζημιά που έγινε και γίνεται στην Εκπαίδευση μ' αυτή την κατάσταση. Επειδή ήταν σ' αυτή την κατάσταση οι άνθρωποι ένοιωθαν μια αβεβαιότητα. Δεν ήξεραν τι θα γίνουν αύριο. Είναι άνθρωποι από τους οποίους οι περισσότεροι είναι πέραν των 30 χρόνων και έχουν οικογένειες και παιδιά. Και όμως τόσες προσπάθειες και τόσες πιέσεις τόσα χρόνια δεν μπόρεσαν να λύσουν αυτό το ζήτημα ώσπου έφτασε το μαχαίρι στο κόκκαλο και ο κόμπος δεν μπορούσε πια να λυθεί· έγινε Γόρδιος Δεσμός. Είναι ευχάριστο που λύεται αυτό το πράγμα· θα είναι προς το συμφέρον της Εκπαίδευσης. Αυτοί οι άνθρωποι θα ξέρουν ότι θα μείνουν στην Εκπαίδευση και θα εξυπηρετήσουν την Εκπαίδευση και θα μπορέσουν να αφοσιωθούν στην Εκπαίδευση γιατί χωρίς αφοσίωση αυτή η δουλειά δεν γίνεται όπως πρέπει.

Γι' αυτό εμείς θα ψηφίσουμε το σχετικό Νομοσχέδιο και νομίζουμε ότι, όπως είπε και ο συνάδελφος κ. Δίγκλης, η νέα Βουλή πρέπει να φροντίσει να λύσει οριστικά αυτό το πρόβλημα σε συνδυασμό με την αναμόρφωση των θεσμών που υπάρχουν γύρω από την Εκπαιδευτική Υπηρεσία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι έχουμε ικανότητα στο να μακραινουμε τα θέματα. Εδώ υπήρχε κοινή αποδοχή ότι υπάρχουν κυβερνητικές ευθύνες για τη δημιουργία του προβλήματος, ακόμα και από το κόμμα το οποίο προασπίζεται την Κυβέρνηση. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι ευθύνες για την ύπαρξη του προβλήματος βαρύνουν την Κυβέρνηση.

Το δεύτερο είναι ότι ήταν ανάγκη να κατατεθεί το νομοσχέδιο διότι ήταν και απαίτηση της Βουλής να κατατεθεί για να μπορέσουν επιτέλους αυτοί οι άνθρωποι να βρουν τη μονιμότητα την οποία αντιλαμβάνομαι ότι όλες οι πλευρές της Βουλής ήθελαν να δώσουν σ' αυτούς τους εργοδοτούμενους, και το τρίτο είναι ότι πράγματι έγιναν προτάσεις για έναν αριθμό θέσεων ακατανόητο και δυσανάλογο προς τον αριθμό των θέσεων τον οποίο η Βουλή ζητούσε να παραχωρήσει για επί συμβάσει καθηγητές.

Εφόσον αυτές οι τρεις διαπιστώσεις φαίνεται να είναι ομόθυμες, εισηγούμαι να προχωρήσουμε στην ψήφιση του νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δίγκλης.

Π. ΔΙΓΚΛΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ανέρχομαι ξανά στο Βήμα για να διευκρινίσω κάτι που έχω πει στην πρωτολογία μου και το οποίο σαφώς ο συνάδελφος κ. Τουλούρας έχει παραποιήσει.

Ο συνάδελφος κ. Τουλούρας είπε ότι ισχυρίστηκα ότι δεν ήταν αναγκαίο το υπό συζήτηση νομοσχέδιο και δεν ήταν ανάγκη να κατατεθεί. Επαναλαμβάνω ότι αυτό αποτελεί παραποίηση.

Θέλω να υποδείξω στο συνάδελφο κ. Τουλούρα, ότι είπα ότι το πρόβλημα της μονιμοποίησης των επί συμβάσει εκπαιδευτικών δεν δημιουργήθηκε μέσα στο 1985, ότι είναι πρόβλημα μακροχρόνιο, ότι υπάρχουν εκπαιδευτικοί επί συμβάσει

από 15ετίας και πέραν και ότι θα 'πρεπε η Κυβέρνηση πολύ προηγούμενα να είχε καταθέσει νομοσχέδιο για τη μονιμοποίηση των εκπαιδευτικών. Συνεπώς η δική μας Κοινοβουλευτική Ομάδα, και αυτό είπα στην πρωτολογία μου, θεωρούσε και θεωρεί αναγκαία τη μονιμοποίηση των επί συμβάσει εκπαιδευτικών.

Επικρίναμε την Κυβέρνηση για τις διαδικασίες που ακολούθησε και τη μεθοδολογία για το εσπευσμένο και υποστηρίξαμε και υποστηρίζουμε ότι αυτή η σπουδή ενέχει προεκλογική σκοπιμότητα. Σαφώς ενέχει τέτοια σκοπιμότητα.

Παρόλο που μίλησα δυο φορές προηγούμενα πάνω σ' αυτό το νομοσχέδιο, μια σήμερα και μια στην προηγούμενη συνεδρία, σκόπιμα απέφυγα να αναφέρω μια ουσιαστική λεπτομέρεια που πιστεύω ότι αποδεικνύει το επιχείρημα στη διαπίστωση περί προεκλογικής σκοπιμότητας. Όμως, αφού οι συνάδελφοι του ΔΗΚΟ ισχυρίζονται ότι ουδεμία τέτοια σκοπιμότητα υπάρχει, θέλω να αναφέρω, κ. Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ότι την ημέρα που κατατέθηκε το νομοσχέδιο, στις 9 το πρωί, ήμουν με τον Πρόεδρο της Επιτροπής Παιδείας, συνάδελφο κ. Ψυλλίδη, στο γραφείο του Υπουργού Παιδείας για να συζητήσουμε το θέμα της δημιουργίας κρατικών φροντιστηρίων. Κι εκείνη τη στιγμή ο κ. Υπουργός έδινε οδηγίες να ετοιμαστεί εσπευσμένα το νομοσχέδιο για τη μονιμοποίηση των επί συμβάσει εκπαιδευτικών. Και όταν κατά τη μεταξύ μας συζήτηση είπα στον κ. Υπουργό ότι η Κυβέρνηση, το Υπουργείο Οικονομικών και η ΠΑΣΥΔΥ ζήτησαν να μην εξετάσουμε τα θέματα των εκτάκτων, η απάντηση του κ. Υπουργού ήταν «εμείς θα το καταθέσουμε και η Βουλή ας πράξει ό,τι νομίζει». Τι άλλο αποδεικνύει, κύριοι συνάδελφοι, από προεκλογική σκοπιμότητα η εσπευσμένη κατάθεση αυτού του νομοσχεδίου όπως τούτο κατατέθηκε στην αρχική του μορφή;

Και το τελευταίο σημείο που θέλω να θίξω, κ. Πρόεδρε, είναι αναφορικά με τη δημιουργία οργανικών θέσεων.

Ο συνάδελφος κ. Τουλούρας είπε ότι η Κυβέρνηση δεν ζήτησε με τα νομοσχέδια που κατέθεσε να δημιουργηθούν 441 νέες οργανικές θέσεις. Απλώς, είπε ο συνάδελφος κ. Τουλούρας, κατέθεσε τον κατάλογο των διοριστέων στην Επιτροπή Παιδείας. Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι αυτός ο ισχυρισμός του έντιμου συναδέλφου αποδεικνύει πόσο ενημερωμένος είναι για το θέμα που συζητούμε.

Θέλω να υποδείξω, κ. Πρόεδρε, ότι εδώ υπάρχει το νομοσχέδιο το οποίο κατέθεσε η Εκτελεστική Εξουσία και το οποίο προνοεί στο άρθρο 2, Πίνακας, τη δημιουργία 441 νέων οργανικών θέσεων. Αυτό είναι το νομοσχέδιο που κατέθεσε η Κυβέρνηση. Συνεπώς δεν πρόκειται περί καταλόγου αλλά περί νομοσχεδίου δημιουργίας νέων οργανικών θέσεων, το οποίο βρίσκεται σε αντιπαράθεση με το νομοσχέδιο το οποίο τελικά διαμορφώθηκε από τις Επιτροπές Παιδείας και Οικονομικών και το οποίο προνοεί απλώς για 135 θέσεις καθηγητών εκπαιδευτικών στη Μέση Παιδεία και 78 οργανικών θέσεων για τη Στοιχειώδη Εκπαίδευση. Δηλαδή συνολικά, αν δεν κάμνω λάθος, προνοείται η δημιουργία 213 θέσεων αντί 441 που προνοούσε το νομοσχέδιο που κατέθεσε η Κυβέρνηση.

Αυτά για ορθή ενημέρωση του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ψυλλίδη, νομίζω ότι έχει . . .

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Πάλιν από τη θέση μου, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

. . . εξαντληθεί το θέμα.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Βεβαίως έχει εξαντληθεί· δεν πρόκειται . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ως Πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Επειδή έγινε λόγος για συνάντηση με τον Υπουργό Παιδείας, βεβαίως, όπως εξήγησε και ο κ. Δίγκλης, πήγαμε για άλλο θέμα. Δεν έχει καμιά σημασία αν εκείνη τη στιγμή συζητείτο το θέμα των επί συμβάσει εκπαιδευτικών. Το σχετικό νομοσχέδιο έπρεπε να κατατεθεί εσπευσμένα διότι η Βουλή διαλύετο και αυτοί οι άνθρωποι θα βρίσκονταν στο δρόμο. Δηλαδή, εκείνο το οποίο θέλω να ρωτήσω είναι: Ποιο είναι το επιλήψιμο, όταν από τη μια είχαμε τους ανθρώπους που κινδύνευαν να βρεθούν στο δρόμο και από την άλλη έπρεπε να κάνουμε κάτι για να τους διορίσουμε; Και αυτό είναι εκείνο που έκαμε η Κυβέρνηση. Τώρα, αν υπήρξε στο παρελθόν λάθος, έπρεπε να αφήσουμε αυτό το λάθος να συνεχίζεται και να θυματοποιήσουμε 400 ανθρώπους; Αυτή είναι η σημερινή κατάσταση. Επομένως εκείνο που έχει σημασία είναι ότι αυτή τη στιγμή αυτοί οι άνθρωποι θα είναι ήσυχτοι στη δουλειά τους. Τι το άτοπο, τι το παράλογο; Αυτό είναι. Και αυτό θα πρέπει να είναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, νομίζω, κ. Ψυλλίδη, ότι έχει εξαντληθεί το θέμα και πιστεύω ότι . . .

Ορίστε, κ. Κληρίδη.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Ψυλλίδης έθεσε ορισμένα ερωτήματα. Αυτό μου δίδει το δικαίωμα ν' απαντήσω στα ερωτήματα τα οποία έθεσε, και τα έθεσε σαν Πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας. Δεν περιορίστηκε απλώς να εξηγήσει τη θέση του αλλά έθεσε ερωτήματα στα οποία δικαιούμαι ν' απαντήσω και ζητώ το λόγο ν' απαντήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα ερωτήματα είναι τρόπος του λέγειν, κ. Κληρίδη· δεν είναι πραγματικά ερωτήματα γιατί δεν υπάρχει κανένα αρμόδιο πρόσωπο εδώ να τα απαντήσει.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Υπάρχουν και απαντήσεις και στον τρόπο του λέγειν, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω, κ. Κληρίδη, ότι έχει εξαντληθεί το θέμα ανεξάρτητα από καθυστερήσεις, ανεξάρτητα από σφάλματα. Εκείνο το οποίο έκαμαν οι δυο Επιτροπές ήταν μια πολύ καλή εργασία. Έφεραν αυτά τα δυο νομοσχέδια ενώπιόν μας για να νομιμοποιήσουμε και μονιμοποιήσουμε ορισμένους ανθρώπους. Αυτοί οι άνθρωποι δεν φταίνουν καθόλου αν έγιναν ορισμένα λάθη και έπρεπε οπωσδήποτε να κάνουμε αυτή τη δουλειά είτε επρόκειτο να διαλυθεί η Βουλή σήμερα, είτε μετά οκτώ μέρες είτε μετά δεκαπέντε μέρες. Η ουσία είναι μία, ότι βοηθούμε αυτούς τους ανθρώπους οι οποίοι είχαν ένα δίκαιο αίτημα.

Λοιπόν προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 1 του νομοσχεδίου εγκρίνεται μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 2 του νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπαρχούσης ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διορισμός εκπαιδευτικών λειτουργών. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 3 του νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης.

Και προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου με την ανάγνωση του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εκπαιδευτικών Λειτουργιών με Σύμβαση (Διορισμός σε Θέσεις στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμος του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του άλλου νομοσχεδίου που αναφέρεται επίσης στην έκθεση η οποία ανεγνώσθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προσωρινές θέσεις. Πρώτος Πίναξ. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 2 του νομοσχεδίου και ο έπισυνημμένος Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Ίδρυση Προσωρινών Θέσεων) Νόμος του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε τώρα στο θέμα . . .

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Απλώς θα 'θελα να εξηγήσω την ψήφο του Κόμματός μου, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να την εξηγήσετε, κ. Κληρίδη.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Η ψήφος του Κόμματός μας δεν σημαίνει ότι εγκρίνουμε καθ' οποιονδήποτε τρόπο την παρανομία την οποία δημιούργησε η Κυβέρνηση διά του προσωρινού διορισμού εκπαιδευτικών, και ταυτόχρονα δεν είναι ψήφος που δίδεται σαν ψήφος που καλύπτει την αμέλεια της Κυβέρνησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε τώρα στο θέμα υπ' αρ. (4).

«Ο περί Δημοσίας Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ίδρυση Μόνιμων Θέσεων) Νόμος του 1985» που συνδέεται με το θέμα (7) «Ο περί Εκτάκτων Δημοσίων Υπαλλήλων (Διορισμός σε Δημόσιες Θέσεις) Νόμος του 1985». Η Έκθεση νομίζω ότι είναι ομόφωνη. Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Θα πρέπει να διαβαστεί, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να διαβαστεί, αν πρέπει να διαβαστεί.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1. «Ο ΠΕΡΙ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΘΕΣΕΙΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985» ΚΑΙ 2. «Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΙΔΡΥΣΗ ΜΟΝΙΜΩΝ ΘΕΣΕΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Πάυλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 29 Οκτωβρίου 1985.

Σκοπός του πρώτου νομοσχεδίου είναι ο διορισμός στη δημόσια υπηρεσία των έκτακτων δημοσίων υπαλλήλων που βρίσκονταν στην υπηρεσία κατά την 31η Δεκεμβρίου 1984 και υπηρετούν από έκτοτε πάνω σε έκτακτη βάση. Ο διορισμός των προσώπων αυτών, όπως προτείνεται στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο, γίνεται με βάση τον προτεινόμενο νόμο κατά παρέκκλιση της διαδικασίας που προβλέπεται στον περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμο, νοουμένου όμως ότι τα πρόσωπα αυτά κατέχουν, κατά το χρόνο του διορισμού τους, τα προσόντα που απαιτούνται από τα σχέδια υπηρεσίας των θέσεων στις οποίες θα διοριστούν. Τα πρόσωπα αυτά περιλαμβάνονται στους πίνακες διοριστέων που έχουν ετοιμαστεί ύστερα από σχετικό έλεγχο που έγινε από μικτό κλιμάκιο της Υπηρεσίας Δημοσίας Διοικήσεως και Προσωπικού και της ΠΑΣΥΔΥ και, σύμφωνα με τον προτεινόμενο νόμο, θα διαβιβαστούν στην Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας για τα δέοντα.

Αντίγραφο των πινάκων αυτών ζητήθηκε και κατατέθηκε στην Επιτροπή και είναι στη διάθεση κάθε Μέλους της Βουλής.

Σκοπός του δεύτερου νομοσχεδίου είναι η δημιουργία αριθμού πρόσθετων οργανικών θέσεων στη δημόσια υπηρεσία της Δημοκρατίας που θα χρειαστούν για το διορισμό των πιο πάνω έκτακτων υπαλλήλων.

Στη διάρκεια της εξέτασης και των δυο αυτών νομοσχεδίων από την Επιτροπή κατατέθηκε εκ μέρους του Υπουργείου Οικονομικών συμπληρωματική τροπολογία στο πρώτο νομοσχέδιο σύμφωνα με την οποία οι έκτακτοι υπάλληλοι που θα μονιμοποιηθούν, κατά παρέκκλιση από τη διαδικασία που προβλέπεται στον περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμο, θα υπάγονται στο θεσμό της εναλλαξιμότητας αν και όταν εισαχθεί ο θεσμός αυτός.

Όπως είναι γνωστό, το νομοσχέδιο για τη μονιμοποίηση των εκτάκτων κατατέθηκε στη Βουλή στις 11 Ιουλίου 1985, δηλαδή στην τελευταία τακτική συνεδρία του Σώματος πριν από τις θερινές διακοπές της Βουλής, ενώ το δεύτερο νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή στις 17 Οκτωβρίου 1985. Επειδή διατυπώθηκαν κατά καιρούς παραστάσεις προς τη Βουλή και την Επιτροπή ότι και τα δυο αυτά νομοσχέδια καθυστερούσαν αδικαιολόγητα ενώπιον του Σώματος για υπέρμετρα μεγάλο χρόνο, η Επιτροπή με σχετική Δήλωσή της προς το Σώμα έδωσε τα πραγματικά γεγονότα σε σχέση με τα δυο αυτά νομοσχέδια. Συμπληρωματικά με τα όσα αναφέρονται στη σχετική Δήλωση της Επιτροπής προς το Σώμα, η Επιτροπή αισθάνεται υποχρεωμένη να παρατηρήσει ότι τα στοιχεία που ζητήθηκαν για τη μελέτη του όλου θέματος τελικά κατατέθηκαν ενώπιόν της στις 17 Οκτωβρίου 1985. Σχετική συμπλήρωση των στοιχείων αυτών έγινε ακόμα και κατά τη διάρκεια της συνεδρίας της Επιτροπής, δηλαδή στις 29 Οκτωβρίου 1985. Τα στοιχεία αυτά αναφέρονται ειδικότερα στον κατάλογο των έκτακτων υπαλλήλων που θα διοριστούν σύμφωνα με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, στον κατάλογο του έκτακτου προσωπικού που προσλήφθηκε μετά την 1η Ιανουαρίου 1985 και στη δαπάνη η οποία μακροπρόθεσμα θα απαιτηθεί για την υλοποίηση των προνοιών του ίδιου του νομοσχεδίου. Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι σύμφωνα με σχετική επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών δεν έχει ακόμα συμπληρωθεί η επεξεργασία των στοιχείων για ορισμένες περιπτώσεις που αναφέρονται στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, τις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας και στο Κέντρο Επαγγελματικής Αποκατάστασης Αναπήρων και ότι θα υποβληθεί συμπληρωματικός κατάλογος ευθύς και όταν συμπληρωθεί η επεξεργασία αυτή. Εν πάση περιπτώσει βασική προϋπόθεση έγκρισης των υπό συζήτηση νομοσχεδίων είναι οι πίνακες διοριστέων που είναι καταχωρημένοι στα Αρχεία της Βουλής και κανένας άλλος πλέον κατάλογος.

Ο συλλογικός διορισμός των πιο πάνω προσώπων που γίνεται, όπως έχει αναφερθεί, κατά παρέκκλιση από την ισχύουσα διαδικασία, κρίθηκε αναγκαίος για την κανονική και απρόσκοπτη λειτουργία της Δημόσιας Υπηρεσίας μια και τα πρόσωπα αυτά σαν αποτέλεσμα των υφιστάμενων συνθηκών δεν κατέστη εφικτό να διοριστούν σε δημόσιες θέσεις σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία. Θα πρέπει εντούτοις στο παρόν στάδιο να αναφερθεί ότι τόσο η Βουλή όσο και η Επιτροπή σε επανειλημμένες περιπτώσεις στο παρελθόν, ενώ δήλωναν ότι επικροτούσαν τη σταδιακή κατάργηση του απηρχαιωμένου θεσμού των έκτακτων υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία, υποδείκνυαν συνάμα την ανάγκη χρησιμοποίησης του θεσμού αυτού με πολλή φειδώ και περισκεψη και μόνο για εξαιρετικά έκτακτες και επείγουσες ανάγκες. Δυστυχώς, ενώ η Βουλή τόνιζε τους κινδύνους που δημιουργούνται από μια ανεξέλεγκτη χρησιμοποίηση του θεσμού αυτού, οι διαπιστώσεις

και οι εμπειρίες που υπάρχουν σήμερα καταδεικνύουν ότι δεν είχαν ληφθεί υπόψη στο βαθμό που έπρεπε οι προτροπές και υποδείξεις αυτές της Βουλής και της Επιτροπής. Αυτό οδήγησε σε νέα αύξηση του αριθμού των εκτάκτων στην Υπηρεσία αλλά και τη Βουλή να θέσει, όπως είναι γνωστό, νομοθετικό έλεγχο στα θέματα της πρόσληψης έκτακτων υπαλλήλων στον κρατικό μηχανισμό.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η Επιτροπή, ως θέμα αρχής, επικροτεί τη σταδιακή κατάργηση του απηρχαιωμένου θεσμού των εκτάκτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία. Η υιοθέτηση της θέσης αυτής επιβάλλει εντούτοις προς όλους τους αρμοδίους την υποχρέωση να αποφεύγουν με κάθε τρόπο τη δημιουργία συνθηκών διαιώνισης του θεσμού αυτού γιατί σε μια τέτοια περίπτωση η Βουλή θα καλείται εκ των πραγμάτων να εγκρίνει κατά περιοδικά διαστήματα μονιμοποιήσεις έκτακτων υπαλλήλων κατά παρέκκλιση από την ισχύουσα διαδικασία. Αυτό, κατά τη γνώμη της Επιτροπής, δεν είναι φρόνιμο αλλ' ούτε και αποτελεί τον ορθόδοξο τρόπο κάλυψης των αναγκών της Υπηρεσίας σε προσωπικό. Η Επιτροπή, κάμνοντας χρήση των διαδικασιών που θεσπίστηκαν με το νόμο για την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στον κρατικό μηχανισμό, προτίθεται από της πλευράς της ν' ασκήσει αυστηρό έλεγχο στις προσλήψεις αυτές όταν ιδιαίτερα προορίζονται για την κάλυψη αναγκών της Υπηρεσίας που θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν από το υφιστάμενο προσωπικό ή όταν δεν προορίζονται για σκοπούς εξαιρετικά έκτακτης και επείγουσας ανάγκης. Πρόσθετα η Επιτροπή έχει τη γνώμη ότι οποιοσδήποτε άλλες ανάγκες της Υπηρεσίας από τη στιγμή που τεκμηριωμένα και πειστικά αποδεικνύονται, θα πρέπει να ικανοποιούνται είτε από το μόνιμο προσωπικό που υπηρετεί στον κρατικό μηχανισμό είτε από μόνιμες θέσεις που ιδρύονται και πληρώνονται με βάση τις συνήθεις και νόμιμες διαδικασίες που προβλέπονται στο Νόμο περί Δημοσίας Υπηρεσίας. Αρκεί η ανάγκη ίδρυσής τους να καταδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας.

Με βάση τις πιο πάνω παρατηρήσεις η Επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμους και των δυο υπό συζήτηση νομοσχεδίων, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί με βάση τις συμπληρωματικές τροπολογίες που κατατέθηκαν στην Επιτροπή από το Υπουργείο Οικονομικών. Προβαίνοντας στην εισήγησή της αυτή η Επιτροπή επιθυμεί να καταστήσει απόλυτα σαφές ότι τα πρόσωπα που καλύπτονται με τα δυο αυτά νομοσχέδια είναι εκείνα που αναφέρονται στους καταλόγους διοριστέων που κατατέθηκαν στην Επιτροπή. Σύμφωνα με τις διαβεβαιώσεις που δόθηκαν τόσο από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών όσο και από τη Συνδικαλιστική Οργάνωση των ενδιαφερομένων, τα στοιχεία αυτά έχουν ετοιμαστεί και εξελεγχθεί επί τη βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που υιοθετήθηκαν για το σκοπό αυτό και ότι με βάση τις ίδιες διαβεβαιώσεις που δόθηκαν δεν περιλαμβάνονται στους καταλόγους αυτούς πρόσωπα που δεν δικαιούνται μονιμοποίηση εκτός από τα πρόσωπα εκείνα για τα οποία σαφώς δηλώθηκε ότι δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα η απαραίτητη επεξεργασία των στοιχείων που τα αφορούν. Κατά συνέπεια η Επιτροπή αισθάνεται υποχρεωμένη από τώρα να παρατηρήσει ότι οποιαδήποτε παράπονα ή παραστάσεις από πρόσωπα που για οποιοδήποτε λόγο δεν έχουν περιληφθεί στους πίνακες διοριστέων θα πρέπει να απευθύνονται προς τους Κυβερνητικούς αρμοδίους και όχι στη Βουλή ή την Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η ψήφιση του νομοσχεδίου που συζητούμε θα αποτελέσει . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι δυο νομοσχέδια, κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Η ψήφιση των νομοσχεδίων που συζητούμε, αποτελεί σίγουρα μια σημαντική νομοθετική πράξη αυτού του Σώματος. Και είναι σημαντική αυτή η νομοθετική πράξη διότι τίθεται τέρμα σε μια ανωμαλία που για χρόνια υπάρχει στη Δημόσια Υπηρεσία, ανωμαλία που βέβαια η Κυβέρνηση δημιούργησε και που αυτή η Βουλή με τη σημερινή νομοθεσία τη θεραπεύει. Ακόμα είναι σημαντικά τα νομοσχέδια που συζητούμε διότι με την ψήφισή τους τερματίζεται το άγχος και η αβεβαιότητα 2,000 περίπου δημόσιων υπαλλήλων που μέχρι και δέκα χρόνια περιμένουν το διορισμό και τη μονιμοποίησή τους.

Βέβαια η πλήρωση αυτού του κενού και η θεραπεία αυτής της ανωμαλίας θα ήταν πολύ πιο πλήρης και ολοκληρωμένη αν κάλυπτε και δυο, τρεις άλλες τάξεις υπαλλήλων και συγκεκριμένα τους έκτακτους εκείνους υπαλλήλους που για διάφορους λόγους δεν έχουν τα προσόντα, και αυτοί είναι περίπου 200 υπάλληλοι. Ακόμα υπάρχει ένας αριθμός ωρομίσθιων υπαλλήλων οι οποίοι διαθέτουν τα προσόντα —πολλοί απ' αυτούς τουλάχιστον διαθέτουν τα προσόντα— και υπηρετούν μέχρι και δέκα χρόνια στη Δημόσια Υπηρεσία. Είναι η άποψή μας ότι αυτές οι κατηγορίες των υπαλλήλων δεν θα πρέπει να αδικηθούν και εις μιν τους εκτάκτους θα πρέπει να δοθούν κάποια χρονικά περιθώρια από την Κυβέρνηση ώστε να αποκτήσουν, όσοι δεν έχουν, τα προσόντα για να μπορέσουν να μονιμοποιηθούν σε κάποιο στάδιο, οι δε ωρομίσθιοι, εφόσον κρίνεται χρήσιμη η απασχόλησή τους στη Δημόσια Υπηρεσία, θα πρέπει και αυτοί να μονιμοποιηθούν σε κάποιο στάδιο, τουλάχιστον αυτοί που έχουν τα προσόντα.

Με την ευκαιρία επίσης της ψήφισης αυτών των νομοσχεδίων θα 'θελα να αναφέρω ότι υπάρχει και ένας αριθμός ειδικών αστυνομικών που για πολλά χρόνια προσφέρουν τις υπηρεσίες τους προς το Κράτος και το θέμα τους θα πρέπει επίσης η Κυβέρνηση ν' αντιμετωπίσει με δικαιοσύνη.

Τέλος θα 'θελα να αναφερθώ σ' ένα αριθμό περίπου 70 υπαλλήλων που αισθάνονται ότι έχουν αδικηθεί για διάφορους λόγους, και να πω ότι θα πρέπει να υπάρξει και γι' αυτούς μια δίκαιη αντιμετώπιση του θέματός τους από την πλευρά της Κυβέρνησης. Είμαι σίγουρος ότι η Βουλή θα είναι πρόθυμη να εξετάσει με πνεύμα δικαιοσύνης οποιεσδήποτε προτάσεις για μονιμοποίηση και αυτών των υπαλλήλων στο μέλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πουμπουρής.

Ο κ. Κωνσταντίνου; Έδωσα το λόγο στον κ. Πουμπουρή.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Το ίδιο κάμνει, κ. Πρόεδρε· μετά εγώ.

Μ. ΠΟΥΜΠΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα, όπως εμφανίζεται και από την έκθεση της Επιτροπής Οικονομικών, θα ψηφίσει τα δυο νομοσχέδια. Θα τα ψηφίσουμε για να τεθεί τέρμα σε μια ανώμαλη κατάσταση που έχει δημιουργηθεί με την ανεξέλεγκτη πρόσληψη υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία. Από χρόνια η

Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ απαιτούσε να τερματιστεί αυτό το ανορθόδοξο σύστημα πρόσληψης υπαλλήλων στην Κυβερνητική Υπηρεσία και να υιοθετηθούν οι σωστές διαδικασίες. Δυστυχώς, απ' ό,τι βλέπουμε, δεν τερματίζεται εξολοκλήρου η ανώμαλη αυτή κατάσταση· θα περιμένουν κάπου 200 υπάλληλοι που δεν θα τακτοποιηθούν, και ανάμεσα σ' αυτούς θα περιμένουν και οι Ιδρυματικές Βοηθοί, οι κοπέλλες οι οποίες προσφέρουν υπηρεσίες στα γηροκομεία και διάφορα άλλα ιδρύματα που επιτελούν ένα πολύ ανθρωπιστικό έργο. Αντιπροσωπεία αυτών των γυναικών απ' όλη την Κύπρο ήλθε πριν 2-3 βδομάδες εδώ στη Βουλή και επέδωσε υπομνήματα στους αρχηγούς όλων των Κομμάτων και ζήτησε όπως εξεταστεί το ζήτημά τους και όπως περιληφθούν στους καταλόγους της τακτοποίησης. Δυστυχώς, απ' ό,τι βλέπουμε στην έκθεση, δεν έχει ακόμα συμπληρωθεί επεξεργασία των στοιχείων που αφορούν αυτή την κατηγορία εργαζομένων στα Ιδρύματα αυτά που, επαναλαμβάνω, προσφέρουν υπηρεσίες στην ηλικία της τρίτης γενιάς, όπως λέμε, δηλαδή στους ηλικιωμένους. Είναι καιρός η Κυβέρνηση να προχωρήσει αποφασιστικά για να λύσει το πρόβλημα αυτών των εργαζομένων που ταλαιπωρεί για 11 τώρα χρόνια, ούτως ώστε να βρουν και αυτές την τακτοποίησή τους. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κληρίδης και ο κ. Κωνσταντίνου.

ΓΛ. ΚΑΗΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα ψηφίσει τα δυο προτεινόμενα νομοσχέδια για να υποβοηθήσει στη λύση ενός προβλήματος ανωμαλίας που δημιούργησε η Κυβέρνηση. Είναι το τρίτο κατά σειρά νομοσχέδιο που θα ψηφίσουμε σήμερα για να καλύψουμε ανωμαλίες και παρανομίες που δημιούργησε η Κυβέρνηση. Αν το ψηφίζουμε, το κάνουμε γιατί πρέπει να διορθωθεί μια αδικία σε ανθρώπους που προσελήφθησαν επί προσωρινής βάσεως, πολλοί από τους οποίους παραμένουν στις θέσεις τους για δέκα τόσα χρόνια και εξακολουθούν να είναι προσωρινοί. Έχασαν και οι λέξεις τη σημασία τους.

Θα ψηφίσουμε τα νομοσχέδια αλλά ταυτόχρονα θέλουμε να δηλώσουμε πως υπάρχουν ακόμα περί τους 200 ημερομισθίους και ωρομισθίους οι οποίοι δεν έχουν μονιμοποιηθεί και μονιμοποιούνται διά των παρόντων νομοσχεδίων επειδή προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι δεν έχουν τα απαιτούμενα προσόντα. Πιστεύουμε ότι και αυτοί πρέπει να μονιμοποιηθούν και ας δεχθούμε ότι η πείρα των επτά ή των δέκα ετών που απέκτησαν κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους, τους δίδει τα προσόντα εφόσον μάλιστα συνεχίζουν να βρίσκονται στη Δημόσια Υπηρεσία επί προσωρινής βάσεως. Δεν δικαιολογείται το γεγονός ότι προσελήφθησαν χωρίς να έχουν τα προσόντα· μπορεί να προσελήφθησαν ή μάλλον είναι φανερό ότι προσελήφθησαν με κομματικά και όχι αντικειμενικά κριτήρια, διότι υπήρχαν πάρα πολλοί που είχαν τα προσόντα και δεν προσελήφθησαν. Παρά ταύτα εφόσον υπηρετούν για επτά, οκτώ ή δέκα χρόνια στη Δημόσια Υπηρεσία και εφόσον τώρα θα ήταν απάνθρωπο να τερματιστούν οι υπηρεσίες τους, η ορθή αντιμετώπιση του θέματος θα ήταν να αναγνωριστεί η κτηθείσα πείρα σαν συμπλήρωμα των τυπικών και άλλων προσόντων που στερούνται και να μονιμοποιηθούν. Πιστεύω ακράδαντα ότι αυτό δεν μπορεί να γίνει σήμερα γιατί είναι η τελευταία συνεδρία της Βουλής. Αν η Κυβέρνηση δεν στείλει νομοσχέδιο για να συμπληρώσει την αδικία αυτή, τότε εισηγούμαι όπως η επόμενη Βουλή λάβει υπό σημείωση αυτή την απαίτηση της

απερχόμενης Βουλής η οποία βλέπω ότι υποβάλλεται απ' όλες τις πλευρές για τη μονιμοποίηση και αυτών των ανθρώπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός. Ο κ. Κωνσταντίνου.

Τον είχα ξεχάσει τον κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Φαίνεται επειδή είδατε τον κ. Γαλανό ο οποίος είναι του ΔΗ.ΚΟ., κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πιθανόν.

(Γέλωτες)

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής είναι αρκετά σαφής και ελπίζω κατανοητή σε όλους αλλά επειδή δεν θα ήθελα να μείνω με την ελπίδα ότι είναι κατανοητή, θα ήθελα να κάμω καθαρά ορισμένα ζητήματα.

Και το πρώτο είναι εκείνο το οποίο αντιμετώπισαν όλοι οι συνάδελφοι, δηλαδή τα τηλεφωνήματα και τις διαδηλώσεις έξω από τη Βουλή, καθώς και τις πιέσεις πάνω στη Βουλή για τη μονιμοποίηση των εκτάκτων. Και στέλλονταν από ποιούς; Από εκείνους που ευθύνονταν για τη μη μονιμοποίησή τους, από την Κυβέρνηση.

Αυτό έχω τη γνώμη ότι πρέπει να γίνει καθαρό στους εκτάκτους. Το ότι βρίσκονται σαν έκτακτοι για 15, 20 χρόνια —και έχει τέτοιες περιπτώσεις— δεν είναι η Βουλή που ευθύνεται αλλά η Εκτελεστική Εξουσία η οποία διατηρούσε και αύξανε συνεχώς τον αριθμό των εκτάκτων, την ανεπίτρεπτη αυτή κατάσταση στον κρατικό μηχανισμό. Αυτό είναι το δεύτερο που ήθελα να κάμω καθαρό.

Το τρίτο που πρέπει επίσης να γίνει καθαρό είναι ότι η Βουλή δεν αντιτίθεται στο να υπάρχει θεσμός εκτάκτων, διότι θα μπορούσε κανείς να πει: Καλά, κάμνομε ένα δρόμο· χρειάζεται έκτακτο προσωπικό· δεν θα προσληφθεί; Ναι, θα προσληφθεί για εκείνη την εργασία για συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Όταν ένας απασχολείται για χρόνια δεν είναι έκτακτος, είναι μόνιμος υπάλληλος και θα πρέπει να μονιμοποιηθεί.

Το άλλο σημείο που πρέπει να γίνει καθαρό και που φαίνεται ότι πάρα πολλοί έκτακτοι δεν το είχαν αντιληφθεί μέχρι πρόσφατα, ήταν ότι όπως ήταν διατυπωμένο το Νομοσχέδιο, και ιδιαίτερα η εισηγητική έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, ήταν ότι το νομοσχέδιο αυτό είχε σαν στόχο να μονιμοποιήσει όλους, υπογραμμίζω το **όλους**, τους έκτακτους υπαλλήλους που υπηρετούσαν στον κρατικό μηχανισμό μέχρι την 31/12/84. Αυτό είναι απάτη. Ο Νόμος που έστειλε η Κυβέρνηση δεν μονιμοποιεί όλους τους έκτακτους υπαλλήλους που υπηρετούσαν μέχρι την 31/12/84. Δεν μονιμοποιεί αρκετές δεκάδες· δεν μονιμοποιεί πάνω από 300 ημερησίους και αρκετές εκατοντάδες ωρομισθίους. Και υπογραμμίζω το **αρκετές εκατοντάδες ωρομισθίους**. Κατά συνέπεια το θέμα δεν έχει επιλυθεί. Έχει επιλυθεί για ένα σεβαστό αριθμό και αυτό έγινε ύστερα από παραστάσεις και πιέσεις της ίδιας της Βουλής, η οποία αναγκάστηκε να ψηφίσει και Νόμο για να ελέγχει την πρόσληψη εκτάκτων ούτως ώστε να πρόκειται για πραγματική πρόσληψη εκτάκτων.

Το τελευταίο σημείο που ήθελα να ξεκαθαρίσω είναι το εξής.

Τις τελευταίες μέρες αντιλαμβάνομαι ότι όλοι σας θα πήρατε τηλεφωνήματα είτε από ομάδες εκτάκτων είτε από πρόσωπα τα οποία διαμαρτύρονταν ότι δεν περιλαμβάνονταν στον κατάλογο και δικαιολογημένα, οι άνθρωποι, έτσι το βλέπουν, ζητούσαν να τους περιλάβουμε και αυτούς μέσα στον κατάλογο. Είναι λάθος τους, υπό την έννοια ότι δεν είναι καλά πληροφορημένοι. Η Βουλή δεν μπορεί να προσθέσει τα ονόματά τους. Η περίληψη των ονομάτων τους σε νέο κατάλογο, τον οποίο η Βουλή θα μελετήσει και ευχαρίστως θα ψηφίσει, μπορεί να γίνει από την Εκτελεστική Εξουσία σε συνεννόηση με τη Συνδικαλιστική τους Οργάνωση την ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ., όπως έγινε και με αυτά τα Νομοσχέδια. Κατά συνέπεια ο αγώνας τους θα πρέπει να στραφεί προς την Κυβέρνηση και όχι προς τη Βουλή η οποία δεν έχει τέτοιο δικαίωμα να τους περιλάβει στον κατάλογο.

Θέλω να υπογραμμίσω κλείνοντας ότι η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ-Αριστεράς όχι μόνο θα ψηφίσει αυτά τα Νομοσχέδια αλλά το κάμνει με πολλή χαρά της, διότι τουλάχιστον τερματίζεται ο απαράδεκτος τούτος θεσμός για ένα μεγάλο αριθμό έκτακτων Κυβερνητικών υπαλλήλων.

Και θα αγωνιστούμε και εμείς μαζί σας για να μονιμοποιηθούν και οι υπόλοιποι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Ο κ. Γαλανός.

Ο κ. Γαλανός, κύριε Παπαδόπουλε· τον είχα δει προηγουμένως αλλά ήταν ο κ. Κωνσταντίνου ο οποίος προηγείτο.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε, σωστά με είχατε δει και προηγουμένως, γιατί σαν Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος θα μπορούσα να είχα μιλήσει αλλά δεν θα ήθελα να στερήσω την ευκαιρία στον κ. Κωνσταντίνου, Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών, να εκφράσει τις απόψεις του και μάλιστα πριν από μένα. Όμως δεν είχε θέση εκείνο το «με είδατε πρώτο» γιατί τάχατες ήμουν το ΔΗΚΟ. Αυτή η αλλεργία προς το ΔΗΚΟ, ας την πω, με την ωριμότητα του κ. Κωνσταντίνου, ίσως να μην ταιριάζει.

Φαίνεται ότι σήμερα είναι η τελευταία συνεδρία της Βουλής και έτσι θα πρέπει να γίνονται μακρές συζητήσεις πάνω σε ομόφωνες εκθέσεις που υπό άλλες συνθήκες και σε άλλες εποχές τα σχόλια της Επιτροπής ήταν αρκετά για να κλείσουν το θέμα χωρίς αυτές τις συζητήσεις. Όμως δεν πρέπει να το αρνηθούμε αυτό το πράγμα: Επικρατεί προεκλογική ατμόσφαιρα, γι' αυτό λέγονται πολλά πράγματα, και επειδή είναι, όπως είπαμε, προεκλογική ατμόσφαιρα λέγονται και αρκετά για εκλογική και προεκλογική κατανάλωση. Έτσι όταν ο κ. Κληρίδης λέγει ότι πρόκειται για το τρίτο νομοσχέδιο που με παράτυπο και παράνομο τρόπο έρχεται να καλύψει παρανομίες που υπήρχαν προηγουμένως και υποβάλλεται εσπευσμένα και για λόγους προβολής της Κυβέρνησης σ' αυτό το στάδιο, πιστεύω ότι δεν είναι σωστό. Αυτές οι νομοθεσίες ήταν μέσα στα κανάλια και προωθούνταν. Μάλιστα όπως ανέφερε σε προηγούμενη συνεδρία ο κ. Κωνσταντίνου, ο ίδιος ο Υπουργός Οικονομικών ζήτησε μια αναβολή μέχρι τις 15 Οκτωβρίου, για να μελετήσει το όλο θέμα. Εν τω μεταξύ προκηρύχθηκαν οι πρόωρες βουλευτικές εκλογές. Επομένως εσπευσμένα στέλλονται μερικά πράγματα και δίδεται αυτή η εντύπωση της εσπευσμένης κατάθεσης γιατί τα χρονικά πλαίσια και οι συνεδρίες

της Βουλής αυτής λιγότευσαν και ενόψει αυτών των εκλογών έπρεπε ορισμένα πράγματα που ήταν γνωστό ότι επρωθούντο να τακτοποιηθούν από αυτή τη Βουλή. Έτσι τίθεται το θέμα και όχι ότι ορισμένα πράγματα στέλλονται για προεκλογική κατανάλωση. Δεν μπορούσε να μυρίζεται τα νύχια της η Κυβερνητική πλευρά ότι μέσα στον Οκτώβρη και μάλιστα απόψε, στις 8 Δεκεμβρίου, θα αποφασίζοταν να γίνουν εκλογές.

Επίσης θα ήθελα να διευκρινίσω το εξής: Συμφωνώ με τον κ. Κληρίδη και με τους άλλους ομιλήσαντες πως και οι άνθρωποι εκείνοι που ίσως να μην καλύπτουν τα κριτήρια αλλά είναι στην Κυβερνητική Υπηρεσία 8-10 χρόνια, θα πρέπει να δικαιωθούν. Σίγουρα δέκα χρόνια πείρα μπορεί πολλές φορές —και συμβαίνει αυτό το πράγμα— να είναι περισσότερο ικανοποιητική και αποτελεσματική από τα διάφορα ακαδημαϊκά προσόντα. Επειδή όμως ο κ. Κληρίδης από κεκτημένη ταχύτητα είπε ότι ίσως αυτοί να διορίστηκαν βάσει κομματικού υπολογισμού και κομματικών κριτηρίων —βέβαια ξέχασε ότι προηγουμένως είπε ότι αυτοί προσελήφθησαν πριν 8-10 χρόνια— θα ήθελα απλώς να τον υπενθυμίσω ότι πριν 8-10 χρόνια δεν ήταν αυτή η Κυβέρνηση στην εξουσία: ίσως ήταν πολύ πιο κοντά στην προηγούμενη Κυβέρνηση. Επομένως τα κομματικά κριτήρια ίσως να τα γνωρίζει εκείνος καλύτερα παρά εμείς σ' αυτή την υπόθεση. Όμως πρέπει να τονίσω ότι θα υποστηρίξουμε αυτούς τους ανθρώπους όπως θα υποστηρίξουμε και τους ωρομισθίους και τους ημερομισθίους οι οποίοι δεν έχουν καλυφθεί, και είναι αρκετές εκατοντάδες όπως ελέχθη.

Πρέπει όμως να επαναληφθεί αυτό το οποίο ελέχθη προηγουμένως, ότι δεν χρειάζεται να γίνονται τηλεφωνήματα προς εμάς. Δεν είμαστε εμείς σε θέση να πράξουμε αυτό το πράγμα, γιατί αυτό σημαίνει επιβάρυνση της Κυβέρνησης, επιβάρυνση του κρατικού Προϋπολογισμού και όπως είναι γνωστό διά του Συντάγματος η Βουλή δεν μπορεί να αυξήσει τις κρατικές δαπάνες. Επομένως τα τηλεφωνήματα και οι παραστάσεις να γίνονται προς την Κυβερνητική πλευρά και εκείνο που μπορούμε εμείς να υποσχεθούμε είναι ότι θα ενώσουμε τη δική μας φωνή με τη δική τους, και ότι όταν έλθει εδώ αυτή η νομοθεσία που θα μονιμοποιεί και τη δική τους περίπτωση, θα τη δούμε με κάθε συμπάθεια.

Επίσης πρέπει σαν Δημοκρατικό Κόμμα να εκφράσουμε τη χαρά μας και την ικανοποίησή μας ότι επιτέλους μονιμοποιείται ένας μεγάλος αριθμός εκτάκτων, ότι μια ανωμαλία πράγματι διορθώνεται και ότι μια κατάσταση που έπρεπε να μπει στη θέση της μπαίνει στη θέση της. Προσυπογράφουμε τα όσα έχουν αναφερθεί στην έκθεση της Επιτροπής που εξάλλου είναι κοινή και εκπροσωπεί και το Δημοκρατικό Κόμμα και πιστεύουμε ότι θα πρέπει για να ολοκληρωθεί η όλη διαδικασία να αντιμετωπιστεί και το πρόβλημα αυτών οι οποίοι έμειναν έξω.

Το τελευταίο σημείο το οποίο θα ήθελα να αναφέρω είναι ότι ίσως είναι άδικο να λέγεται από αυτό το βήμα ότι αποτελεί Κυβερνητική πολιτική να ρίχνει το φταίξιμο της καθυστέρησης ή της μη μονιμοποίησης υπαλλήλων ή οτιδήποτε άλλο πάνω στη Βουλή και ότι δηλαδή είναι η Κυβέρνηση που παρουσιάζει τη Βουλή ότι είναι υπόλογη γι' αυτό το θέμα. Μπορεί ορισμένα Τμήματα της Κυβέρνησης, μπορεί ορισμένοι Κυβερνητικοί υπάλληλοι να έχουν ακολουθήσει λανθασμένη πολιτική, και κατακρίνω αυτή την πολιτική, όμως να ερχόμαστε σήμερα για λόγους που γνωρίζουμε πολύ καλά και να λέμε ότι πρόκειται για Κυβερνητική πολιτική και ότι ολόκληρη η Κυβέρνηση αποφάσισε να δυσφημίσει τη Βουλή, νομίζω ότι είναι και υπερβολικό και άδικο. Να κατακρίνουμε αυτούς τους υπαλλήλους που ακολουθούν αυτή την πολιτική μάλιστα, να ζητούμε από την ίδια

την Κυβέρνηση να προσέξει πολύ αυτό το θέμα και να προσέξει αν υπάρχουν υπάλληλοι της Κυβέρνησης οι οποίοι ακολουθούν αυτή την τακτική, και αυτό να το πράξουμε. Όμως να συμπεριλάβουμε ολόκληρη την Κυβέρνηση και να επιρρίψουμε ευθύνη στην Κυβέρνηση σαν να πρόκειται περί τακτικής και απόφασης της Κυβέρνησης, αυτό είναι πάρα πολύ και νομίζω ότι δεν μπορεί να πείσει εξάλλου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Φαίνεται ότι η πρόσληψη πολλών εκτάκτων υπαλλήλων στο παρελθόν εβασίζετο πάνω σε ειδικά κριτήρια και ιδιαίτερα κομματικά κριτήρια. Και θα ήθελα να αναφέρω τώρα μόνον δύο παραδείγματα. Παραδείγματος χάριν στον τελευταίο «Δημόσιο Υπάλληλο», ημερομηνίας 24/10/85, στη σελίδα 4, 5η στήλη, αναφέρονται ορισμένα ονόματα υπαλλήλων τα οποία φαίνεται ότι προσελήφθησαν με κομματικό, κομματικότατο τρόπο και σήμερα που ήλθε η ώρα της κρίσεως για να προσληφθούν επί μονίμου βάσεως, φαίνεται ότι δεν μπορούσαν να μονιμοποιηθούν γιατί δεν τηρούσαν τα απαραίτητα κριτήρια, και αναγκάστηκε η Κυβέρνηση να υποβιβάσει την κλίμακά τους ούτως ώστε να μη χρειάζονται για μονιμοποίηση τα προσόντα που χρειάζονταν πριν την πρόσληψή τους. Ένας υπάλληλος προσελήφθη στο Τμήμα Χειροτεχνίας/Οικοτεχνίας του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας και τώρα που ήλθε η ώρα να μονιμοποιηθεί, επειδή δεν κατέχει τα απαραίτητα προσόντα, δημιουργήθηκε νέα θέση Βοηθού Οικοτεχνίας χωρίς να ζητούνται ειδικά προσόντα.

Μια άλλη περίπτωση είναι εκείνη άλλου υπαλλήλου, ο οποίος διορίστηκε με την κλίμακα Α9, για τη διαχείριση τουρκοκυπριακών περιουσιών και επειδή τώρα δεν έχει τα προσόντα τα οποία χρειαζόταν, μειώνουν την κλίμακα στην Α6 και δεν ζητούνται ειδικά προσόντα για να μπορέσει να διοριστεί ο υπάλληλος αυτός.

Αυτά είναι μερικά από τα πολλά παραδείγματα που υπάρχουν. Ως προς τις περιπτώσεις των ωρομισθίων έκτακτων υπαλλήλων κ.λ.π., πολύ σωστά έθεσε το θέμα ο Πρόεδρος του Κόμματός μου και δεν έχω να προσθέσω τίποτε παρά μόνο ότι συμφωνώ απολύτως. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δίγκλης.

Π. ΔΙΓΚΛΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε να μιλήσω από τη θέση μου γιατί θα είμαι πολύ σύντομος. Απλώς ήθελα να αναφερθώ εις εκείνους τους υπαλλήλους οι οποίοι δεν καλύπτονται από τα Νομοσχέδια τα οποία σήμερα θα εγκρίνομε.

Έχουν προηγούμενοι ομιλητές αναφέρει ότι σημαντικός αριθμός δεν καλύπτεται και θα ήθελα να γίνω περισσότερο συγκεκριμένος για να υπογραμμίσω το μέγεθος του προβλήματος. Από στοιχεία που μας έδωσε η Κυβέρνηση στην Επιτροπή Οικονομικών μέχρι την 31/12/84 ο συνολικός αριθμός των εκτάκτων στη Δημόσια Υπηρεσία ήταν 1902. Οι προσληφθέντες από την 1/1/85 μέχρι 24/9/85 ήταν ακόμα 81 και οι ωρομισθιοί μέχρι τις 24/9/85 ήταν άλλοι 298. Δηλαδή ο συνολικός αριθμός των ωρομισθίων και εκτάκτων στις 24/9/85 ήταν 2,281. Τα Νομοσχέδια που σήμερα θα ψηφίσουμε, από τα στοιχεία που και πάλι

έδωσε η Κυβέρνηση, θα καλύψουν μόνο 1,600. Συμπεραίνεται λοιπόν ότι ένας αριθμός σχεδόν 700 ωρομισθίων ή έκτακτων υπαλλήλων δεν καλύπτονται απ' αυτά τα Νομοσχέδια.

Γι' αυτό επαναλαμβάνω την απαίτηση της Κοινοβουλευτικής μας Ομάδας, όπως και των άλλων πλευρών της Βουλής, όπως η Κυβέρνηση μεριμνήσει τάχιστα για να καλυφθούν και οι υπόλοιποι έκτακτοι και ωρομισθιοί υπάλληλοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, εκείνο που προέχει στην περίπτωση αυτή . . .

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, μιλώντας από το βήμα αυτό ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του κυβερνώντος Κόμματος μειοψηφίας κ. Γαλανός υπέδειξε πως στην ομιλία μου είχα πει ότι υπάρχουν και υπάλληλοι οι οποίοι υπηρετούν για μια δεκαετία ή και πέραν της δεκαετίας ως προσωρινοί και ότι η όλη ευθύνη δεν βαρύνει την Κυβέρνηση Κυπριανού. Απέφυγε όμως να πει ποιο βαρύνει. Και άφησε ένα υπονοούμενο ότι πρέπει να γνωρίζω εγώ καλύτερα. Απαντώ: Η ευθύνη αυτή βαρύνει την Κυβέρνηση Μακαρίου, που δεν τολμά να το πει ο κ. Γαλανός. Κατά την περίοδο εκείνη ήμουν Πρόεδρος της Βουλής και δεν ήμουν Εκτελεστική Εξουσία και θέλω να τον πληροφορήσω ότι κατά την περίοδο εκείνη αυτή η Βουλή συζήτησε επανειλημμένα το ίδιο θέμα που συζητά και σήμερα. Αλλά προχωρώ ακόμα ένα βήμα, κύριε Γαλανέ, και λέγω το εξής: Αν εκείνη η Κυβέρνηση είχε προσλάβει χίλιους ημερομισθίους υπαλλήλους, πόσες χιλιάδες έχει προσλάβει στην ενναετία που είναι ο κ. Κυπριανού Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας; Αν θέλετε, να διορίσουμε διερευνητική Επιτροπή να το διερευνήσει. Και στις δυο περιπτώσεις έχουν προσληφθεί πρόσωπα που δεν πληρούσαν τα κριτήρια και τίθεται το ερώτημα: Γιατί προσελήφθησαν πρόσωπα που δεν πληρούσαν τα κριτήρια ενώ υπήρχαν πρόσωπα που πληρούσαν τα κριτήρια; Το ερώτημα αυτό νομίζω ότι θα το απαντήσει οποιοσδήποτε λογικός άνθρωπος και η απάντηση είναι γιατί δεν χρησιμοποιήθηκαν αξιοκρατικά κριτήρια αλλά κομματικά κριτήρια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, δεν θα ήθελα να δευτερολογήσω αλλά επειδή ορισμένα πράγματα τα οποία ανέφερε ο κ. Κληρίδης πρέπει να απαντηθούν, θα τα απαντήσω με κάθε δυνατή μετριοπάθεια.

Ο κ. Κληρίδης είπε ότι δεν τόλμησα να αναφέρω ότι αυτοί οι άνθρωποι διορίστηκαν επί Κυβερνήσεως Μακαρίου. Είναι γνωστό ότι πριν από την Κυβέρνηση Κυπριανού ήταν η Κυβέρνηση Μακαρίου. Δεν πρόκειται περί ιερής αγελάδας, κύριε Κληρίδη. Όμως εκείνο που θάθελα να πω είναι ότι σαν Πρόεδρος της Βουλής είχατε ένα πολύ σημαντικό ρόλο. Και ήταν γνωστό ότι είσαστε στενός συνεργάτης του Μακαρίου και ότι υπήρξατε και Προεδρεύων της Δημοκρατίας για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, και ότι επίσης προεδρεύατε όταν απουσίαζε. Επομένως δεν μπορείτε να πείτε ότι αν ακολουθείτο η α' ή β' πολιτική, σαν Πρόεδρος της Βουλής είσαστε τελείως αμέτοχος οποιασδήποτε ευθύνης. Ούτε εξάλλου θα μπορούσατε να πείτε ότι είχατε υποδείξει σαν Πρόεδρος της Βουλής ορισμένα πράγματα ότι δεν έβαιναν καλώς αλλά δεν έγιναν διότι σαν Νομοθετική

Εξουσία δεν μπορούσατε να επιβάλετε τις απόψεις σας στην Εκτελεστική Εξουσία. Ουδέποτε υποδείξατε ότι υπήρχε αυτό το πρόβλημα ή γεγονός. Ελαμβάνοντο κομματικά κριτήρια, διότι υπήρχε παραγοντισμός. Επομένως το να αποποιούμεθα πλήρως οποιασδήποτε ευθύνης δεν είναι εύκολο, διότι πολλές φορές δεν είναι θέμα θετικής ενέργειας, αλλά είναι και θέμα αρνητικής στάσης, αρνητικής συμπεριφοράς και αυτό υπέχει κάποια ευθύνη.

Εκείνο που έχει σημασία και νομίζω ότι όλες οι πλευρές το βλέπουν, είναι να υπάρξουν από τώρα και στο εξής περισσότερα αξιοκρατικά κριτήρια. Δεν μπορεί να πει κανένας με καθαρή καρδιά και με καθαρή τη συνείδηση ότι πάντοτε λαμβάνονται υπόψη αξιοκρατικά κριτήρια από όλες τις Κυβερνήσεις, δεν μπορεί να πει ένας ότι δεν έγιναν αδικίες. Αυτά έγιναν. Εκείνο που έχει σημασία είναι να είμεθα μελλοντικά πολύ περισσότερο ευαίσθητοι στο θέμα της αξιοκρατίας.

Όμως και κάτι άλλο το οποίο αναφέρατε πρέπει να διορθωθεί. Μιλήσατε για το μεγάλο αριθμό εκτάκτων τους οποίους έχει προσλάβει η Κυβέρνηση Κυπριανού. Και μιλήσατε και περί Διερευνητικής Επιτροπής. Δεν έχουμε καμιά ένταση να ερευνηθεί αυτό το θέμα. Αλλά εγώ προσωπικά πιστεύω ότι αν γίνει μια αντικειμενική έρευνα θα βρει ότι η Κύπρος με τα τεράστια προβλήματα που αντιμετώπισε μετά το 1974, με τον τεράστιο ρόλο τον οποίο αναγκάστηκε η Κυβέρνηση να αναλάβει ένεκα του προσφυγικού προβλήματος, ένεκα της κυριολεκτικά βιβλικής καταστροφής που υπέστη αυτός ο τόπος, έπρεπε να μεγεθύνει το ρόλο της. Τώρα αν πρέπει να διορθώσουμε ορισμένα πράγματα τα οποία δημιουργήθηκαν σε μια προσπάθεια —και νομίζω ότι έγινε μια καλή προσπάθεια— αντιμετώπισης του προβλήματος (αλλά δεν θα μπω μέσα σ' αυτό το θέμα), αυτά να τα αντιμετωπίσουμε. Να ερχόμαστε όμως να κάνουμε συγκρίσεις χωρίς να βλέπουμε και πιο βαθειά, δηλαδή να βλέπουμε ένα πρόβλημα χωρίς να θέλουμε πραγματικά να εγγίσουμε τους πραγματικούς λόγους που δημιούργησαν αυτό το πρόβλημα και να βλέπουμε μόνο την αρνητική πλευρά και όχι τη θετική, αυτό δεν αποτελεί εποικοδομητική αντιπολίτευση. Εποικοδομητική αντιπολίτευση θα είναι όταν βλέπουμε και τα αρνητικά στοιχεία και τα κατακρίνουμε αλλά ταυτόχρονα βλέπουμε και τη θετική πλευρά και τονίζουμε αυτή τη θετική πλευρά τότε είναι που γίνεται και πιο πειστική αυτή η αντιπολίτευση.

Και επειδή μιλήσατε και για θέμα Κυβέρνησης ή για κόμμα μάλλον μειοψηφίας, θα ήθελα να σας ρωτήσω, από πότε έχετε γίνει κόμμα πλειοψηφίας; Διότι για να είναι ένα κόμμα πλειοψηφίας πρέπει να έχει 51%. Και νομίζω ότι τις αναλογίες των κομμάτων θα τις δείξουν οι επόμενες βουλευτικές εκλογές. Εάν όμως πιστεύετε ότι κάποια συνεργασία που υπάρχει σήμερα σας δίδει το δικαίωμα να μιλάτε για 51%, τότε να δώσετε στοιχεία μέχρι ποιού σημείου έχει φθάσει αυτή η συνεργασία ώστε να αποτελέσει 51%. Εφόσον όμως δεν υπάρχει αυτό το πράγμα, να μην ομιλείτε για κόμμα μειοψηφίας, διότι είσατε και σεις κόμμα μειοψηφίας. Και πόσο κόμμα μειοψηφίας είναι το ένα ή το άλλο θα το δείξουν οι βουλευτικές εκλογές. Κοντά είναι και θα μιλήσουμε πάλι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, από τον κ. Γαλανό ελέχθησαν ορισμένα πράγματα τα οποία είναι εκτός θέματος. Και εάν θα συνεχιστεί η συζήτηση, για να απαντήσουμε στα όσα ελέχθησαν από τον κ. Γαλανό, θα διεκδικήσουμε και εμείς το δικαίωμα να

απαντήσουμε στους ισχυρισμούς του κ. Γαλανού. Διότι ο κ. Γαλανός ανάμειξε εδώ θέματα Κυβερνήσεως μειοψηφίας και πλειοψηφίας τα οποία είναι άσχετα με τα υπό συζήτηση Νομοσχέδια. Εάν θα προχωρήσουμε κατ' αυτόν τον τρόπο παρακαλώ, όταν ζητήσω το λόγο και μου δοθεί, να μη με κηρύξετε εκτός τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας παρακαλώ, κύριοι, είναι γεγονός ότι τα θέματα αυτά είναι εκτός του συζητούμενου θέματος και λυπούμαι να πω ότι τόσο ο κ. Κληρίδης όσο και ο κ. Γαλανός ήταν εκτός θέματος όταν ήγειραν τα θέματα αυτά. Νομίζω λοιπόν ότι πρέπει να παραμείνουμε στα πλαίσια των Νομοσχεδίων που συζητούμε.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μ' έχει προλάβει ο κ. Παπαϊωάννου σ' ένα βαθμό. Πράγματι όση ευρύτητα και να θέλει κανείς να επιδείξει στη συζήτηση Νομοσχεδίων —και αυτή η Βουλή έχει παράδοση ότι δεν περιορίζεται σε στενά πλαίσια— με όση ευρύτητα και εάν αντιμετωπίσει κανείς το θέμα, πιστεύω ότι δεν βρισκόμασταν εντός τάξεως, ούτε βρισκόμαστε εντός τάξεως αν καταλογίσουμε ευθύνες είτε στον κ. Γαλανό είτε στον κ. Κληρίδη για τους εκτάκτους· δεν είναι αυτό που συζητούμε.

Γι' αυτό εισηγούμαι όπως διακοπεί πλέον η συζήτηση επί θέματος αρχής και προχωρήσουμε στην ψήφιση των Νομοσχεδίων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συναδέλφοι, έχουν περάσει από την ώρα που αρχίσαμε σχεδόν 2 1/2 ώρες και συζητούμε Νομοσχέδια πάνω στα οποία υπάρχει ομοφωνία. Σκεφθείτε τι θα γίνετο αν υπήρχαν διαφωνίες; Νομίζω ότι αν προχωρήσουμε με αυτόν το «ρυθμό» δεν θα τελειώσουμε σήμερα.

Κύριε Κληρίδη, ορίστε.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, οφείλω να απαντήσω σε ορισμένα πράγματα τα οποία είχε πει ο κ. Γαλανός.

Ο κ. Γαλανός μου καταλογίζει ευθύνες ότι επί Κυβερνήσεως Μακαρίου ανέχθηκα . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κληρίδη, με συγχωρείτε, αλλά Μέλη . . .

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Είναι προσωπική επίθεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας παρακαλώ, Μέλη αυτού του Σώματος διαμαρτυρήθηκαν ότι αυτά τα θέματα είναι εκτός τάξεως.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Ζητώ το λόγο και επιμένω, κ. Πρόεδρε, διότι δεν διεκόψατε τον κ. Γαλανό όταν έλεγε αυτά τα πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διότι ομιλήσατε εσείς πρώτα περί Κυβερνήσεως μειοψηφίας.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Όχι, δεν μιλώ για θέμα μειοψηφίας, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έτσι;

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Μιλώ για το ότι δήθεν ανέχθηκα αυτή την κατάσταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό μάλιστα, είναι προσωπική επίθεση.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Επί αυτού ομιλώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό μάλιστα.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Επί αυτού ομιλώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αλλά όχι για Κυβερνήσεις μειοψηφίας κλπ. είναι εκτός θέματος.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Δεν εισέρχομαι σ' αυτό το θέμα άγκαι θα μπορούσα να πω ότι υπάρχει διαφορά μεταξύ Κυβερνήσεως μειοψηφίας και κόμματος το οποίο δεν είναι πλειοψηφία, αλλά δεν θα μπω σ' αυτό το θέμα. Μπαίνω στο θέμα το οποίο αγνοεί ο κ. Γαλανός.

Όχι μόνο διαμαρτυρήθηκα και υπάρχουν γραπτά δικά μου κείμενα και επιστολές που απευθύνονταν προς τον ίδιο τον Πρόεδρο και προς τον τότε Υπουργό Εσωτερικών για το θεσμό που εδημιουργείτο, το θεσμό δηλαδή του να προσλαμβάνονται προσωρινοί υπάλληλοι χωρίς προσόντα. Η προσωρινότητα είχε την έννοια διάρκειας μηνών και όχι ετών αλλά και πέραν αυτού υπέδειξα γραπτώς ότι αν εσυνεχίζετο αυτός ο θεσμός, θα ήμουν υποχρεωμένος εγώ να διαχωρίσω τις θέσεις μου από την Κυβέρνηση και να ζητήσω από το Συνταγματικό Δικαστήριο να αποφανθεί εάν οι πράξεις αυτές ήταν εντός του πνεύματος του Συντάγματος.

Αν δεν γνωρίζει ορισμένα πράγματα ο κ. Γαλανός, τα φάιλς μου ευρίσκονται στη διάθεσή του για να τα διεξέλθει και να δει τις διαμαρτυρίες μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Παπαϊωάννου, νομίζω ότι έχομε τελειώσει με αυτό το θέμα. Να προχωρήσουμε στην ψήφιση των Νομοσχεδίων.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Γαλανός ανέφερε ορισμένα πράγματα από το βήμα της Βουλής και δεν μπορούν να μένουν αναπάντητα.

Είπα ότι εφόσον επιτρέπεται στον κ. Γαλανό να εκφεύγει του θέματος, είναι εκτός τάξεως. Βέβαια η Κυβέρνηση μειοψηφίας είναι από τις 22 του Δεκεμβρίου που κατάγγειλε τη δημοκρατική συνεργασία και το μίνιμουμ πρόγραμμα που είναι εκτός τάξεως, αλλά δεν μπορεί ο κ. Γαλανός να υπαινίσσεται πράγματα για τα οποία δεν ευθύνεται το ΑΚΕΛ. Ο κ. Γαλανός υπαινίσσεται ότι το ΑΚΕΛ, έχει συνεργασία με το Συναγερμό. Δεν είναι το ΑΚΕΛ, κύριε Γαλανέ, που μέσα στους τελευταίους 10 μήνες τουλάχιστον εκλιπαρούσε την ηγεσία του Συναγερμού για συνεργασία. Αλλά είναι ο Πρόεδρος του Κόμματός σου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, σας παρακαλώ να τελειώσει αυτή η συζήτηση. Να προχωρήσουμε κύριε Γαλανέ, σας παρακαλώ, μην επιμένετε, να προχωρήσουμε στην ψήφιση των Νομοσχεδίων.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέλετε να μιλήσετε από τη θέση σας;

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Δυο λόγια έχω να πω μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δύο λόγια.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Εδώ, κ. Πρόεδρε, ο κ. Κληρίδης δεν μίλησε για Κυβέρνηση μειοψηφίας, μίλησε για Κόμμα μειοψηφίας και του απάντησα. Επομένως, εφόσο άνοιξε το θέμα, είχα κάθε δικαίωμα να του απαντήσω, και εκείνα τα οποία του είπα πιστεύω ότι τα είπα διότι άμα ανοίξει ένα θέμα —και το γνωρίζει ο ίδιος— Κοινοβουλευτικά έχει δικαίωμα ο άλλος να απαντήσει. Γι' αυτό ο κ. Παπαϊωάννου να μην αισθάνεται τόσο έντονα γιατί απάντησα· ελέχθη κάτι και όφειλα να απαντήσω πάνω στο ίδιο θέμα.

Όσον αφορά το θέμα των ευθυνών ή όχι δεν ήταν πρόθεσή μου να καταλογίσω ευθύνη στον κ. Κληρίδη ότι ενεργώς ανεμίχθη σ' αυτό το θέμα. Όμως επειδή ο ίδιος καταλογίζει ευθύνη σε άλλους, ανέφερα μερικά πράγματα που δεν έχει κάμει· δεν έκαμε πολύ καθαρή τη θέση του τότε και για μένα εκείνο που έχει σημασία είναι ότι, όταν έρχονταν οι Προϋπολογισμοί που προέβλεπαν τα κονδύλια για την πρόσληψη των εκτάκτων, ψηφίζονταν εκείνοι οι Προϋπολογισμοί. Και είναι εκεί που μπορεί πραγματικά να διαμαρτυρηθεί ένα κόμμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όλα αυτά, κύριοι, είναι παρελθοντολογία. Έχουμε εδώ δυο νομοσχέδια τα οποία πρέπει να ψηφιστούν και υπάρχει ομοφωνία πάνω σ' αυτά τα νομοσχέδια. Και είναι νομοσχέδια τα οποία απονέμουν δικαιοσύνη σε ορισμένους ανθρώπους. Ας τα ψηφίσουμε λοιπόν το ταχύτερο δυνατό για να τελειώνουμε. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 1 του νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 2 του νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διορισμός εκτάκτων υπαλλήλων. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και το άρθρο 3 του νομοσχεδίου εγκρίνεται μη υπαρχούσης οιασδήποτε ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εναλλαξιμότητα των θέσεων των διοριζομένων. Άρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 4 του νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης. Και προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

«Ο περί Εκτάκτων Δημοσίων Υπαλλήλων (Διορισμός σε Δημόσιες Θέσεις) Νόμος του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οιασδήποτε ενστάσεως το νομοσχέδιο ψηφίζεται και εγκρίνεται σε νόμο.

Προχωρούμε τώρα στο δεύτερο νομοσχέδιο στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση που έχει αναγνωσθεί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 1 του νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ίδρυσις επιπρόσθετων μόνιμων θέσεων. Πίναξ. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 2 και ο επισυνημμένος Πίνακας εγκρίνονται.

Και προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Δημοσίας Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ίδρυση Μόνιμων Θέσεων) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οιασδήποτε ενστάσεως το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Νομίζω, κύριοι συνάδελφοι, ότι σε αυτό το σημείο θα πρέπει να διακόψουμε για το απόγευμα, στις 4 μ.μ. ακριβώς, για να συνεχίσουμε . . .

Τι είναι κ. Λυσσαρίδη; Να ακούσω κ. Λυσσαρίδη.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ελήφθη ήδη απόφαση απ' αυτή τη Βουλή, όταν απουσιάζετε, κ. Πρόεδρε, ότι στις 2.30 —αντιλαμβάνομαι ότι τώρα μπορεί να γίνει 3.00— θα πρέπει να γυρίσουμε πίσω και να αρχίσουμε τη συζήτηση του θέματος για την εσωτερική κατάσταση. Εδώ υπάρχει απόφαση αυτής της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ:

Επειδή προήδρευα του Σώματος κατά την τελευταία συνεδρία, νομίζω ότι η απόφαση δεν είναι αυτή. Η απόφαση ήταν ότι θα αρχίζαμε η ώρα 10 το πρωί και ότι θα επιδιώκαμε να τερματίσουμε τη Νομοθετική Εργασία μέχρι την 1 μ.μ., αλλά επειδή καθυστερήσαμε κατά 1.30 ώρα να αρχίσουμε τις εργασίες αυτού του Σώματος, γι' αυτό δεν είναι δυνατό να αναμένουμε ότι μέσα σε 1.30-2 ώρες θα ετερματίζετο η Νομοθετική Εργασία. Κατά συνέπεια είναι ανάποδο να μην τερματίσουμε ολόκληρη τη Νομοθετική Εργασία προτού αρχίσουμε άλλες εργασίες στο Κεφάλαιο Δ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Λυπούμαι πάρα πολύ, κ. Πρόεδρε, να παρατηρήσω ότι αυτή η πληροφορία είναι εντελώς λανθασμένη. Υπάρχει σαφής απόφαση —και μπορούμε να καταφύγουμε στα πρακτικά της Βουλής— ότι μέχρι τη 1 μ.μ. θα διακοπεί η συνεδρία έστω και αν υπάρχουν άλλα νομοσχέδια προς ψήφιση. Θα διακοπεί η Νομοθετική Εργασία, θα αρχίσουμε στις 2.30 μ.μ. τη συζήτηση του θέματος πάνω στο εσωτερικό μέτωπο, που είναι εγγεγραμμένο στο Κεφάλαιο Δ', και όταν τελειώσουμε θα επαναρχίσουμε τη Νομοθετική Εργασία και όταν τελειώσουμε τη Νομοθετική Εργασία θα ασχοληθούμε με τα υπόλοιπα θέματα που ευρίσκονται στο κεφάλαιο Δ' και επικαλούμαι τα πρακτικά της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι . . .

Ε. ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμη, αλλά φαίνεται ότι ο κ. Λυσσαρίδης εκλαμβάνει τις δικές του εισηγήσεις σαν αποφάσεις της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, λυπούμαι ειλικρινά γιατί δημιουργήθηκε αυτή η παρεξήγηση. Δυστυχώς δεν ήμουν εδώ για να ξέρω τι πραγματικά έγινε, αλλά μου φαίνεται πολύ παράξενο να διακόπτουμε το ένα θέμα και να αρχίζουμε το άλλο για να ξαναγυρίσουμε κατόπιν πίσω στο πρώτο.

Ο κ. Γαλανός. Τι ενθυμείται ο κ. Γαλανός;

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εκείνο που ενθυμούμαι, αλλά δεν θέλω να είμαι απόλυτος, είναι ότι η απόφαση ήταν το απόγευμα να συζητήσουμε πρώτα το θέμα που έχει εγγράψει ο κ. Λυσσαρίδης και μετά να συνεχιστεί η Νομοθετική Εργασία· αλλά να κοιτάξουμε τα πρακτικά. Τα πρακτικά θα δώσουν την απάντηση.

Είμαι σίγουρος ότι και οι δυο ομιλητές είναι καλή τη πίστει που θυμούνται την παραπάνω διαδικασία. Όμως η απόφαση που πάρθηκε είναι εκείνη που αναφέρουν τα πρακτικά. Εκείνο το οποίο θέλω να εισηγηθώ είναι ότι εφόσον καθυστέρησε η Βουλή και τώρα η ώρα είναι 2.00 να έρθουμε επιτέλους η ώρα 3.30 και το τι θα γίνει το απόγευμα να εξαρτηθεί από την απόφαση που υπάρχει σύμφωνα με τα πρακτικά. Ό,τι λένε τα πρακτικά αυτό θα εφαρμόσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι το θέμα δεν είναι αν θα έρθουμε στις 4 ή στις 3.30 ή στις 3.00 το απόγευμα. Το θέμα είναι τι θα κάνουμε όταν θα έρθουμε εδώ. Να βρούμε τα πρακτικά.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

Το θέμα είναι να αποφασιστεί τώρα τι θα κάνουμε διότι είναι ανάποδο και πρωτόκουστο να εγκαταλείψουμε την κύρια εργασία της Βουλής που είναι η Νομοθετική Εργασία και να μπαίνουμε σε άλλη εργασία και να επανερχόμαστε πάλι στη Νομοθετική Εργασία.

Να αποφασιστεί τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Υπάρχει εύκολη λύση, κ. Πρόεδρε. Να κάνουμε συνεδρία και αύριο διότι εγώ είχα προειδοποιήσει ότι ο στόχος όλης αυτής της ενέργειας είναι για να πνίγονται φωνές για θέματα που ενεγράφησαν προ μηνών. Και αν αυτή η Βουλή ακολουθήσει μια τέτοια διαδικασία να καταπνίγει τα μεσάνυχτα ένα θέμα το οποίο απασχολεί τη Βουλή επί μήνες, έχω την εντύπωση ότι δεν θα είναι καλή διαδικασία. Γι' αυτό εισηγούμαι να συνεχιστεί όπως λεν η Νομοθετική Εργασία και να ορίσουμε άλλη ημερομηνία, την αυριανή, για να συνεχιστεί η συζήτηση πάνω στο Κεφάλαιο Δ'.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει απόφαση αυτού του Σώματος ότι σήμερα θα πρέπει να τερματιστεί ολόκληρη η εργασία έστω και αν θα εργασθούμε μέχρι τα μεσάνυχτα ή και πέραν του μεσονυχτίου. Κατά συνέπεια δεν πρέπει να παραπονείται ο κ. Λυσσαρίδης διότι το θέμα του θα συζητηθεί το απόγευμα· μάλιστα το θέμα που τον ενδιαφέρει τόσο θα συζητηθεί στην πιο κατάλληλη ώρα, όταν θα έχει τη μεγαλύτερη ακροαματικότητα. Επομένως δεν πρέπει να έχει κανένα παράπονο. Εξάλλου το ΡΙΚ του δίνει προτεραιότητα και δεν πρέπει να έχει κανένα απολύτως παράπονο και όταν θα συζητούμε το θέμα που αφορά το ΡΙΚ θα αναφερθούμε σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεν συνηθίζω να απαντώ σε ανοητολογίες για προτεραιότητα του ΡΙΚ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, σας παρακαλώ. Είναι ένα απλό θέμα για τη διαδικασία.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

Ανοητολογίες είναι αυτά που μας συνηθίζει πάντα ο κ. Λυσσαρίδης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά, κύριοι, για όνομα του Θεού. Τώρα θα μιλούμε για ανοητολογίες και λοιπά; Είναι ένα απλό θέμα. Θα ρθούμε πίσω στις 3.30 ή στις 4.00. Θέλετε να συνεχίσουμε με τη Νομοθετική Εργασία και να τελειώσουμε ή θέλετε να διακόψουμε τη Νομοθετική Εργασία, να πάρουμε το θέμα του κ. Λυσσαρίδη και κατόπιν όταν τελειώσουμε να επανέλθουμε στη Νομοθετική Εργασία;

Ας αποφασίσει αυτή τη στιγμή η Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδημητρίου.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Για να είμαστε ειλικρινείς και μέσα στα πλαίσια των αποφάσεων που λαμβάνονται, η θέση την οποία έχει πάρει ο κ. Λυσσαρίδης είναι η πλέον ορθή. Αυτό που αποφασίστηκε —ίσως ο κ. Παπαϊωάννου να μην θυμάται— είναι να αρχίσουμε με τη Νομοθετική Εργασία και αν δεν περατωθεί μέχρι την 1.00 να συνεχίσουμε με τη συζήτηση του θέματος που ενέγραψε ο κ. Λυσσαρίδης στο Κεφάλαιο Δ' και μετά να επανέλθουμε στη Νομοθετική Εργασία. Δεν ξέρω αν είναι ανορθόδοξη αυτή η διαδικασία, αλλά δυστυχώς έτσι απεφασίσθη να γίνει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να βρούμε τα πρακτικά κ. Παπαδημητρίου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το Σώμα δεν ψήφισε αλλά το Σώμα απεδέχθη αυτό που είπε ο Προεδρεύων του Σώματος και αυτό που είπε ο Προεδρεύων του Σώματος τερματίζοντας τη συζήτηση ήταν το εξής: Να ασχοληθούμε με τη Νομοθετική Εργασία από τις 10.00 το πρωί μέχρι τη 1.00 —και πιστεύαμε ότι μπορούσαμε να τερματίσουμε την εργασία μέσα σε τρεις ώρες— και το απόγευμα να προχωρήσουμε με την υπόλοιπη εργασία, αλλά όπως ξέρετε αρχίσαμε μιάμιση ώρα αργότερα από την ώρα που είχαμε καθορίσει. Αρχίσαμε η ώρα 11.30 αντί στις 10.00 και κατά συνέπεια χάσαμε μιάμιση ώρα. Δεν μπορούμε τώρα να πάμε πίσω στο Κεφάλαιο Δ και να εγκαταλείψουμε τη Νομοθετική Εργασία. Εν πάση περιπτώσει υπάρχουν τα πρακτικά και νομίζω ότι με τα πρακτικά θα αποδειχθεί αυτό που είπα.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δέχομαι, κ. Πρόεδρε, το πρώτο θέμα με το οποίο θα ασχοληθούμε να είναι η ανάγνωση των πρακτικών της προηγούμενης συνεδρίας της Βουλής και όλοι να αποφασίσουμε να συμμορφωθούμε με αυτό που τα πρακτικά θα αποδείξουν ότι έχει λεχθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είσατε δεχτοί, κύριοι;

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κλείνοντας τη συζήτηση είπα ότι η Νομοθετική Εργασία θα μπορούσε να συμπληρωθεί κατά την πρωινή συνεδρία, δηλαδή από η ώρα 10.00 μέχρι η ώρα 1.00. Αλλά εφόσον δεν θα συμπληρωνόταν κατά την πρωινή συνεδρία ήταν φυσικό ότι θα συνεχιζόταν και το απόγευμα για να τερματιστεί η Νομοθετική Εργασία. Είπα σαφώς, σαν Προεδρεύων του Σώματος, ότι θα τερματίζαμε τη Νομοθετική Εργασία πρώτα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, οπωσδήποτε αυτό που αναγράφεται στα πρακτικά νομίζω ότι πρέπει να αποτελέσει τη βάση του τι πρέπει να κάνουμε. Επομένως να δούμε τα πρακτικά και να πράξουμε ανάλογα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία.

Κύριε Παπαϊωάννου, όταν βρουν τα πρακτικά και τα διαβάσουμε στις 4.00 που θα ρθούμε εδώ πέρα, ας αποφασίσει το Σώμα εάν θέλει να ακολουθήσει την

απόφαση της προηγούμενης συνεδρίας της Βουλής ή εάν θα αποφασίσει σήμερα κάτι άλλο.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Δεν νομίζω ότι μπορούμε να ισχυρισθούμε πως υπάρχει απόφαση αυτής της Βουλής. Αντηλλάγησαν απόψεις. Το θέμα δεν ετέθη σε ψηφοφορία και για να καταλήξουμε στο σωστό πρέπει να δούμε ποια ήταν η εισήγηση του Προεδρεύοντος η οποία και ισχύει αν δεν έφερε κανείς αντίρρηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Αυτό επομένως πρέπει να κάμετε. Να δώσετε οδηγίες όπως κατά τη διάρκεια της διακοπής και μέχρις ότου επανέλθουμε ερευνηθούν τα πρακτικά και στη συνέχεια αναγνωσθούν. Διότι απόφαση διά ψηφοφορίας δεν ελήφθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό είπα κ. Κληρίδη. Και έχω προσθέσει και το εξής: Εάν η Βουλή σήμερα θέλει να τροποποιήσει εκείνη την απόφαση, βεβαίως είναι δικαίωμά της. Δεν υπάρχει θέμα.

Λοιπόν κύριοι, στις 4.00 ακριβώς συνεχίζουμε.

Εάν αρχίσουμε ακριβώς στις 4.00, θα κάνουμε τη δουλειά μας.

(Ώρα λήξεως 2.10 μ.μ.)

(Ώρα ενάρξεως 3.17 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, συνεχίζουμε τη διακοπείσα συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Παρακαλώ στο σημείο αυτό να μπούμε στο Κεφάλαιο Β' για να κατατεθούν ορισμένα νομοσχέδια τα οποία θα παραπεμφθούν ενώπιον των αρμόδιων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών. Θα κηρυχθούν επείγοντα για να εξεταστούν σήμερα.

Μετά το Κεφάλαιο Β θα ασχοληθούμε με το θέμα το οποίο ανέκυψε από την παρεξήγηση της περασμένης συνεδρίας. Θα δούμε το θέμα εκείνο για να τοποθετηθεί το Σώμα.

Μπαίνουμε στο Κεφάλαιο Β', κύριε Γραμματέα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδιξ και Δικονομία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Άμυνας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών και Άμυνας.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Υποβάλλεται παράκληση να θεωρηθεί επείγον το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό θα κάμω κύριε Χριστοφίδη το είπα.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Και να παραπεμφθεί στην Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το είπα. Θα παραπεμφθεί στις Επιτροπές Εσωτερικών και Νομικών διότι αποστέλλεται από το Υπουργείο 'Αμυνας.

Κύριοι, νομίζω ότι είναι συμφωνημένα όλα αυτά και ο λόγος που τα παραπέμπω ενώπιον των Επιτροπών και τα κηρύσσω επείγοντα είναι διότι είναι παράκληση όλων των πλευρών της Βουλής που έχουν τοποθετηθεί πάνω στα θέματα.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Η απορία που υπάρχει είναι αν ήρθαν νέα νομοσχέδια από την Κυβέρνηση.

Δεν πρόκειται περί νέων νομοσχεδίων;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Όχι. Είναι εκείνα τα οποία είναι συμφωνημένα.

Δεν υπάρχει πρόβλημα.

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών και 'Αμυνας και ενώπιον της Επιτροπής Νομικών.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήδη αυτό το νομοσχέδιο το επελήφθη η Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μόνον;

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Ναι, προηγουμένως, και γι' αυτόν το λόγο να δώσουμε την ευκαιρία του κ. Χριστοφίδη...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία. Παραπέμπεται ενώπιον της Επιτροπής Νομικών μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Χρηματοδοτήσεως και Εγγυήσεως της Συνεργατικής Κεντρικής Τραπεζής Λτδ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Καταργήσεως του περί Πληρώσεως Κενωθείσης Βουλευτικής 'Εδρας (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμου Νόμος του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών και 'Αμυνας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμος του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Αυτά τα νομοσχέδια, πλην του προτελευταίου που τιτλοφορείται «Ο περί Καταργήσεως του περί Πληρώσεως Κενωθείσης Βουλευτικής Έδρας (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμου Νόμος του 1985», παρακαλώ να κηρυχθούν επείγοντα, να συνέλθουν οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές και να υποβληθούν οι Εκθέσεις τους όσο γίνεται νωρίτερα ούτως ώστε να επιληφθούμε αυτών των θεμάτων.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παραπέμπεται τώρα προς εξέταση τροποποίηση του εκλογικού νόμου;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ο τίτλος λέγει «περί Πληρώσεως Κενωθείσης Βουλευτικής Έδρας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είπα πλην αυτού, κ. Λυσσαρίδη.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ορίστε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είπα, πλην αυτού.

Λοιπόν, κύριοι, παρακαλώ τα νομοσχέδια αυτά τα οποία έχετε κηρύξει επείγοντα να εξεταστούν από τις αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές ούτως ώστε στο τέλος της όλης Νομοθετικής Εργασίας να επιληφθούμε και αυτών των θεμάτων.

Προχωρούμε με την κατάθεση άλλων νομοσχεδίων τα οποία δεν θα κηρυχθούν επείγοντα και με τα οποία δεν θα ασχοληθεί η παρούσα Βουλή.

Παρακάτω, κύριε Γραμματέα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμος του 1985.

Εστάλη από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι περί Προσωπικού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Γενικοί Κανονισμοί του 1985.

Εστάλησαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ετήσια Έκθεση της Αρχής Λιμένων Κύπρου για το έτος 1984.

Εστάλη από μέρους της Αρχής Λιμένων Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ετήσια Έκθεση του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης για το έτος 1984.

Εστάλη από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών και Αμύνης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πρόταση Νόμου: Ο περί Καταργήσεως των Θέσεων Συμβούλων του Προέδρου της Δημοκρατίας Νόμος του 1985.

Κατετέθη από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΑΗΡΙΔΗΣ:

Ζητώ όπως η πρόταση Νόμου κηρυχθεί επείγουσα και επιληφθεί του θέματος η Βουλή σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, υπάρχει εισήγηση του κ. Κληρίδη να θεωρηθεί η πρόταση αυτή Νόμου ως επείγουσα και να εξεταστεί σήμερα από τη Βουλή.

Θέτω το θέμα ενώπιον του Σώματος. Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του να κηρυχθεί επείγουσα η πρόταση Νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεκαέξη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεκαέξη υπέρ του να κηρυχθεί επείγουσα.

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Επτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επτά εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οκτώ.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς θέλουμε να συζητηθεί αλλά φοβούμαι ότι τα χρονικά περιθώρια είναι πολύ περιορισμένα, ειδή' άλλως εμείς δεν θα είχαμε καμιά ένσταση να συζητηθεί το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Και από δικής μας πλευράς, κύριε Πρόεδρε, για λόγους αρχής δεν θεωρούμε σωστό να κατατίθεται πρόταση Νόμου την τελευταία ώρα της τελευταίας συνεδρίας του Σώματος. Δεν είναι από τα θέματα που μπορεί να εξεταστούν σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα και κατά την τελευταία συνεδρία της Βουλής. Είναι για λόγους αρχής που ψηφίζουμε εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι εξήγηση της ψήφου σας, κύριε Γαλανέ;

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Εξήγηση της ψήφου μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν έχουμε 16 υπέρ, 8 εναντίον. Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τρεις αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και τρεις αποχές.

Η πρόταση Νόμου κηρύσσεται επείγουσα και παραπέμπεται ενώπιον της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής. Η Επιτροπή παρακαλείται να συνέλθει για να μας υποβάλει την Έκθεσή της όσο γίνεται πιο γρήγορα, εντός της ημέρας εν πάση περιπτώσει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Επερατώθη η κατάθεση νομοσχεδίων, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, υπό κανονικές συνθήκες θα έπρεπε να συνεχίσουμε τη Νομοθετική Εργασία η οποία διεκόπη το μεσημέρι. Όμως υπήρξε μια κάποια συζήτηση μεταξύ του κ. Λυσσαρίδη και του κ. Παπαϊωάννου ο οποίος ήταν και ο Προεδρεύων στην προηγούμενη συνεδρία του Σώματος. Ο κ. Λυσσαρίδης υποστηρίζει την άποψη ότι η Βουλή απεφάνθη ότι έπρεπε να αρχίσει στις 2.30 η συζήτηση του θέματος το οποίο έχει εγγραφεί από τον κ. Λυσσαρίδη και αφού αποπερατωθεί το θέμα αυτό να επανέλθουμε και να αποπερατώσουμε τη Νομοθετική Εργασία, και μετά να εισέλθουμε στα επόμενα δύο θέματα που είναι «Η Ίδρυση Καρδιολογικού Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας» και το θέμα των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών.

Παρακαλώ το Γραμματέα του Σώματος να διαβάσει τις σελίδες 16 και 17 των πρακτικών της προηγούμενης συνεδρίας του Σώματος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι και από την ημερήσια διάταξη αλλά και από πληροφορίες από το τεχνικό προσωπικό ότι η Νομοθετική Εργασία θα είναι τεράστια. Γι' αυτό εισηγούμαι να προταχθεί το Κεφάλαιο Δ' το πρωί και να συνεχιστεί για όσες ώρες χρειάζεται το απόγευμα η Νομοθετική Εργασία. Ούτως ή άλλως μπορούμε να εργαστούμε, αν χρειαστεί, και μέχρι της πρωίας για να την περατώσουμε. Διότι δεν υπάρχει άλλος τρόπος να εξασφαλιστεί ότι πράγματι θα υπάρξει οποιαδήποτε ακροαματικότητα για όλους τους συναδέλφους όταν θα

συζητούμε αυτό το θέμα δεδομένου ότι καλύπτεται, όπως είναι γνωστό, το θέμα από το ραδιόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Λυσσαρίδη, έχουμε ήδη αποφασίσει ότι θα αρχίσουμε στις 10.00 και το απόγευμα θα αρχίσουμε στις 2.30.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεν θα αρχίσουμε, κ. Πρόεδρε, απ' ό,τι με πληροφορούν, διότι είναι τόσο μακρύς ο κατάλογος που φοβούμαι ότι θα αρχίσουμε στις 6.00 το απόγευμα το Κεφάλαιο Δ, που σημαίνει μεσάνυχτα. Επομένως υπό αυτές τις προϋποθέσεις είναι σαν να μη συζητούμε αυτό το κεφάλαιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν βλέπω γιατί να μην κλείσουμε με τη Νομοθετική Εργασία το πρωί μέσα σε τρεις ώρες, μέχρι η ώρα 1.00.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Τότε τροποποιώ την εισήγησή μου. Αν κλείσουμε μέχρι η ώρα 1 να αρχίσουμε η ώρα 2.30. Αν όχι, τότε η ώρα 2.30 να αρχίσουμε το Κεφάλαιο αυτό και να συνεχίσουμε την υπολειπόμενη Νομοθετική Εργασία αργότερα ούτως ώστε να ειδοποιήσουμε και το Ρ.Ι.Κ. ότι η ώρα 2.30 αρχίζει αυτή η συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν αυτό βρίσκει το Σώμα σύμφωνο, εντάξει.

Κηρύττω τη λήξη των σημερινών εργασιών της Βουλής.

(Ώρα λήξεως 9.30 μ.μ.)»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, κατόπιν της ανάγνωσης των πρακτικών αυτών για ένα ο οποίος δεν ήταν παρών δεν είναι αντιληπτό εάν η Βουλή συμφώνησε με την τελευταία εισήγηση του κ. Λυσσαρίδη ή όχι.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ειλικρινά εκπλήττομαι. Ο Προεδρεύων λέγει: «Αν αυτό βρίσκει το Σώμα σύμφωνο, εν τάξει». Και δεν υπάρχει ένσταση και κηρύττει τη λήξη των εργασιών. Εφόσον δεν υπήρξε ένσταση δεν ετίθετο θέμα ψηφοφορίας, διότι ρώτησε ο Προεδρεύων εάν αυτό βρίσκει το Σώμα σύμφωνο. Και ουδείς αντετάχθη. Τι περαιτέρω θα μπορούσε να υπάρξει για να φαίνεται ότι αυτό αποτελούσε την απόφαση του Σώματος;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Ο κ. Παπαϊωάννου.

ΕΖ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Πρώτα, κ. Πρόεδρε, θα ήθελα να διαπιστωθεί ότι αυτά που είπα στην πρωινή συνεδρία της Βουλής με βάση τα πρακτικά είναι απόλυτα ορθά. Δηλαδή είπα ότι θα αρχίζαμε η ώρα 10.00 το πρωί και θα συνεχίζαμε μέχρι η ώρα 1.00 και ότι ήταν δυνατό να τερματίσουμε τη Νομοθετική Εργασία μέχρι η ώρα 1.00.

Δεύτερο, όταν είπα «αν αυτό βρίσκει το Σώμα σύμφωνο» ουδείς υπέβαλε εισήγηση, και ήταν φυσικό, διότι αυτό που είπα, «εάν βρίσκει το Σώμα σύμφωνο» εσήμαινε στη δοσμένη στιγμή, όταν θα συζητούμε αυτό το θέμα. Δηλαδή σήμερα, όταν θα συζητούμε το ζήτημα, εάν βρίσκει το Σώμα σύμφωνο, ναι. Κανείς

συνάδελφος δεν σηκώθηκε από τη θέση του και να πει να γίνει δεκτό αυτό που λέει ο κ. Λυσσαρίδης. Επομένως όταν το πρωί είπα ότι τα πρακτικά δεν μας λύουν το πρόβλημα, αποδεικνύεται ότι τούτο ήταν πέραν πάσης αμφιβολίας ορθό. Δεν μας λύει το πρόβλημα. Και το Σώμα είναι ελεύθερο να αποφασίσει τι θέλει να πράξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το ότι το Σώμα είναι ελεύθερο να αποφασίσει ό,τι θέλει να πράξει, κανείς δεν μπορεί να το αμφισβητήσει. Αλλά εκείνο που σίγουρα υπάρχει είναι σαφής απόφαση. Διότι όχι μονάχα ελέχθη ότι είναι απόφαση αλλά είπα να ειδοποιηθεί το Ρ.Ι.Κ. να είναι έτοιμο η ώρα 2.30. Και τούτο ουσιαστικά ετέθη ενώπιον του Σώματος. Δεν θα έλεγε ο Προεδρεύων «αν αυτό βρίσκει το Σώμα σύμφωνο, εν τάξει». Τι είναι το «εν τάξει»; Πού αναφέρεται το «εν τάξει»; Εάν θέλετε να αλλοιώσουμε την απόφαση, είναι δικαίωμα της Βουλής να αλλοιώσει την απόφαση. Αλλά ας μην παίζουμε με τις αποφάσεις της Βουλής. Η απόφαση είναι σαφέστατη. Όταν ο κ. Παπαϊωάννου είπε «μέχρι η ώρα 1.00», υπολόγιζε ότι θα τελείωνε η Νομοθετική Εργασία, μέχρι την ώρα εκείνη και προσέθεσε ότι αν τελείωνε, καλώς. Εάν δεν τελείωνε όμως να μην αρχίσουμε η ώρα 2.30 με Νομοθετική Εργασία που κατά τη γνώμη μου θα πήγαινε πολύ μακριά, και αποδεικνύεται ότι πράγματι θα πήγαινε πολύ μακριά. Ν' αρχίσουμε με το θέμα που έχω εγγράψει, το οποίο μεταδίδεται από το Ραδιόφωνο και ο κόσμος αναμένει να το ακούσει και να επανέλθουμε στη Νομοθετική Εργασία αργότερα.

Και είπε ο Προεδρεύων: «Αν αυτό βρίσκει το Σώμα σύμφωνο, εν τάξει». Αν ήταν να αποφασίσουμε σήμερα δεν θα λέγαμε να ειδοποιήσουμε το Ρ.Ι.Κ. να έχει έτοιμα τα συνεργεία τους στις 2.30. Άλλωστε δεν επρόκειτο να ρωτήσουμε στην προηγούμενη συνεδρία της Βουλής τι θα αποφασίσει η επόμενη συνεδρία της Βουλής. Η απόφαση υπάρχει, κ. Πρόεδρε. Αν θέλετε να ρωτήσετε για την ερμηνεία αυτού του εγγράφου τη Βουλή, να τη ρωτήσετε. Πώς ερμηνεύει ο καθένας αυτά τα πρακτικά; Αν αργότερα η Βουλή θέλει να αλλοιώσει την απόφαση της, δικαίωμά της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, επειδή υπάρχει αυτή η διάσταση απόψεων ανάμεσα στους έντιμους φίλους μου και Μέλη αυτού του Σώματος, γι' αυτό το λόγο θα ρωτήσω το Σώμα τι δέον γενέσθαι σ' αυτή την περίπτωση.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Πρώτα, θέμα ερμηνείας, κ. Πρόεδρε. Να ρωτήσετε πρώτα το θέμα ερμηνείας, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και τι σημασία έχει η ερμηνεία κύριε . . . ;

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι θα μπορούσαμε να ακολουθήσουμε μια πρακτική διαδικασία αντί να προσπαθούμε να ερμηνεύσουμε την απόφαση η οποία μπορεί να είναι και λίγο χρησμός Πυθίας.

(Γέλωτες)

Γι' αυτό εγώ εισηγούμαι να συνεχίσουμε τώρα με τη Νομοθετική Εργασία —ακόμα είναι 4.34— και εάν μέχρι τις 6.00 ή 7.00 δεν περατώσουμε τη Νομοθετική Εργασία —έχουμε ήδη προτείνει για τα υπόλοιπα Νομοσχέδια να μιλά ένας από το κάθε Κόμμα, ή εκεί που υπάρχει ομοφωνία να αποφευχθούν οι ομιλίες για να διεκπεραιώσουμε την εργασία— τότε να σταματήσουμε και θα δούμε αν χρειάζεται να τροποποιήσουμε την Ημερήσια Διάταξη. Διότι αυτό που πάμε να κάμουμε είναι εισήγηση για τροποποίηση της Ημερήσιας Διάταξης. Και θα είναι η πρώτη φορά που η Βουλή θα τροποποιήσει τη σειρά της Ημερήσιας Διάταξης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάντως έχει το δικαίωμα, κύριε Κληρίδη.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Έχει το δικαίωμα η Βουλή αλλά αντί να συζητούμε τώρα και να κάμουμε ψηφοφορία, ας συνεχίσουμε με τη Νομοθετική Εργασία και ξαναβλέπουμε το θέμα στις 6.00 το απόγευμα για να μη χαθεί η ακροαματικότητα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Χρειάζεται απόφαση για να γίνει αυτό που λέει ο κ. Κληρίδης. Διότι η δική μου ερμηνεία είναι ότι υπάρχει ήδη απόφαση σχετικά με την Ημερήσια Διάταξη, ότι δηλαδή η ώρα 2.30 αρχίζουμε με το Κεφάλαιο Δ. Εάν η Βουλή θέλει να τροποποιήσει την απόφαση της προηγούμενης συνεδρίας δικαιούται. Διαφορετικά πιστεύω ότι ουσιαστικά η απόφαση ισχύει. Εάν θέλει η Βουλή να τροποποιήσει την απόφαση σύμφωνα με την εισήγηση του κ. Κληρίδη, εν τάξει. Αλλά και αν ακόμα αρχίσει η ώρα 6.00, όπως λέγει ο κ. Κληρίδης, η συζήτηση του θέματος, δεδομένου ότι μερικοί θα πρωτολογήσουν και μερικοί θα δευτερολογήσουν, ο εισηγητής του θέματος, ο οποίος περιμένει τώρα μερικούς μήνες για να κλείσει το θέμα, θα κλείσει το θέμα τα μεσάνυχτα. Αν αυτό λέγεται δικαιοσύνη, ας γίνει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός και ο κ. Κληρίδης.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρέπει να είμαστε δίκαιοι και πιστεύω ότι η ερμηνεία δεν είναι δύσκολη. Πολλές φορές υπήρξαν παρόμοιες περιπτώσεις και όταν λέγεται «είμαστε σύμφωνοι, εντάξει», χωρίς να θέλω να θίξω κανένα συνάδελφο, η απόφαση αφορά την ώρα που ελήφθη και η ερμηνεία δεν μπορεί να είναι άλλη. Όμως, πολύ σωστά ελέχθη, το Σώμα μπορεί να αποφασίσει και τώρα κάποια αλλαγή.

Νομίζω ότι η εισήγηση του κ. Κληρίδη είναι πρακτική. Και επειδή ο κ. Λυσσαρίδης πράγματι έχει μήνες τώρα που περιμένει να κλείσει αυτό το θέμα και έχει κάθε δικαίωμα να ζητήσει να συζητηθεί σε μια ώρα υψηλής ακροαματικότητας, νομίζω ότι εάν αποφασίσουμε τώρα να σταματήσουμε η ώρα 6 τη Νομοθετική Εργασία και περιορισθεί η συζήτηση σε ορισμένα χρονικά πλαίσια, η ώρα 8-8.30 θα έχουμε τελειώσει το Κεφάλαιο Δ και θα μπορούμε να συνεχίσουμε με τη Νομοθετική Εργασία. Όσον αφορά το θέμα των νομοσχεδίων εισηγηθήκαμε και εμείς, και είναι σύμφωνος και ο Δημοκρατικός Συναγερμός, εκεί που υπάρχουν

διαφωνίες να ομιλεί ένας μόνο από κάθε Κόμμα. Εκεί που συμφωνούμε πράγματι, η θέση των Κομμάτων και τα σχόλια υπάρχουν στην Έκθεση.

Νομίζω ότι αν θέλουμε να τελειώσουμε μέχρι τις πρωινές ώρες και όχι μέχρι αύριο το μεσημέρι, πρέπει να ακολουθήσουμε αυτή τη διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, βεβαίως είναι θέμα της Βουλής, αλλά νομίζω ότι είναι πολύ αισιόδοξη η εκτίμησή σας, κ. Γαλανέ, ότι αν αρχίσουμε το Κεφάλαιο Δ' η ώρα 6, θα τελειώσουμε η ώρα 8 ή η ώρα 8.30, χωρίς να υπάρξει περιορισμός στον αριθμό των ομιλητών και στην ώρα των ομιλιών. Πιστεύω ότι δεν μπορεί να τελειώσουμε στις 8.30. Επομένως, βλέπω ότι είναι μια πρακτική άποψη αυτή του κ. Κληρίδη, αλλά από την άλλη πλευρά ο κ. Λυσσαρίδης έχει δίκιο ότι θα είναι πολύ αργά η ώρα κατά την οποία θα κλείσει το θέμα του. Δηλαδή θα είναι μετά τις 10.00, εν πάση περιπτώσει.

Ο κ. Λόρδος.

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν θυμάμαι καλά, το πρωί ο κ. Λυσσαρίδης εισηγήθηκε ότι θα μπορούσε το Κεφάλαιο Δ να μεταφερθεί σε αυριανή συνεδρία. Και βλέπω ότι συναινεί. Μήπως θα ήταν σκόπιμο να εξετάσουμε και αυτή τη δυνατότητα, γιατί συζητώντας τι θα κάμουμε νομίζω ότι σπαταλούμε το χρόνο μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω μπορούμε να απλοποιήσουμε το θέμα. Μέχρι η ώρα 6 θα πρέπει να μας δηλώσουν πόσοι θα ομιλήσουν. Εάν θα ομιλήσουν δύο και θα ομιλήσουν από μισή ώρα ο κάθε ένας, σημαίνει μια ώρα. Άρα ο κ. Λυσσαρίδης η ώρα 8 απόψε θα μπορεί να απαντήσει, που δεν νομίζω ότι μπορεί να ισχυριστεί κανένας ότι η ώρα 8 δεν έχει ακροαματικότητα. Να συνεχίσουμε τώρα μέχρι η ώρα 6 και εάν υπάρχουν μόνο δύο ομιλητές —δεν ξέρω πόσοι ομιλητές θα υπάρχουν— να το δηλώσουν όσοι θα μιλήσουν. Θα το δούμε ανάλογα με το πόσοι θα δηλώσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, στην προηγούμενη συνεδρία είχε καθοριστεί η διαδικασία. Έγινε μια εισήγηση από τον κ. Μανώλη Χριστοφίδη να ομιλήσουν οι εκπρόσωποι των τεσσάρων Κομμάτων και απορρίφθηκε αυτή η εισήγηση μετά την επιμονή του κ. Πουμπουρή ο οποίος ήθελε να ομιλήσει. Και εδηλώθη στη συνεδρία εκείνη ότι θα ομιλήσουν δύο από κάθε Κόμμα. Ήδη το ΑΚΕΛ και το Δημοκρατικό Κόμμα είχαν δηλώσει από δύο ομιλητές και θα μιλούσε και ο κ. Κληρίδης ως αρχηγός Κόμματος, για μια ώρα μάλιστα —έτσι είχαμε εξηγηθεί— και ένας ακόμα συναδέλφος από το Συναγερμό. Επομένως η συζήτηση αυτή θα διαρκέσει 6-7 ώρες και να μην απλοποιούμε τα πράγματα αν πρόκειται να ομιλήσουν όλοι αυτοί οι ομιλητές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κληρίδη, ορίστε.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Νομίζω ότι κάποτε δυσκολευόμεθα να συνεννοηθούμε. Δεν ξέρω αν διαφέρουμε στα κύμματα. Εκείνο το οποίο είχαμε πεί είναι ότι θα δικαιούνται να ομιλήσουν και όχι ότι θα ομιλήσουν. Κανένας δεν μπορεί να υποχρεώσει οποιοδήποτε Κόμμα πόσους ομιλητές θα βάλει. Από το δικό μου το Κόμμα η πιθανότητα είναι ότι ή δεν θα ομιλήσει κανένας ή θα ομιλήσει μόνον ένας. Εάν το κάθε Κόμμα μας δηλώσει μέχρι τις 6 με σαφήνεια πόσους ομιλητές θα έχει, θα είμεθα σε θέση να πούμε για παράδειγμα ότι έχουμε τρεις ομιλητές, αρχίζουμε η ώρα 6 και τελειώνουμε ή η ώρα 8 ή η ώρα 7.30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, παρόλο που είναι πολύ ανορθόδοξο να διακόψουμε τη Νομοθετική Εργασία και να επανερχόμαστε και πάλιν στη Νομοθετική Εργασία περνώντας σ' ένα άλλο Κεφάλαιο, το Κεφάλαιο Δ, εμείς δεχόμαστε να συνεχίσουμε τη Νομοθετική Εργασία μέχρι τις 6 και στις 6 να αρχίσει η συζήτηση του Κεφαλαίου Δ.

Στο μεταξύ να δηλωθούν οι ομιλητές που θέλουν να πάρουν μέρος στη συζήτηση του Κεφαλαίου Δ ούτως ώστε να γνωρίζουμε πόσοι ακριβώς είναι όλοι και ίσως να παρακαλέσουμε τους ομιλητές να περικόψουν κάπως τις ομιλίες τους για να μπορέσει ο κ. Λυσσαρίδης να έχει την ακροαματικότητα του η ώρα 8-8.30, που είναι η καλύτερη ώρα, για να μη νομίζει ότι θέλουμε να τον λογοκρίνουμε ή να τον παραπέμφουμε στα μεσάνυχτα για να στερήσουμε την ακροαματικότητα. Επομένως θα μπορούσαμε να δεχθούμε αυτή τη διευθέτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, νομίζω ότι ελύθη το θέμα. Ιδού μια πρακτική εισήγηση την οποία νομίζω ότι πρέπει να εφαρμόσουμε.

Λοιπόν, κύριοι, προχωρούμε τώρα για να συνεχίσουμε τη Νομοθετική Εργασία η οποία άρχισε το πρωί και έχουμε το έκτο θέμα στο Κεφάλαιο Α «Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κεντρικού Σφαγείου (Κυρωτικός) Νόμος του 1985».

Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώσει την Έκθεση.

Υπάρχει ομοφωνία;

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Θεωρείται αναγνωσθείσα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει θέμα να αναγνωσθεί;

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία. Θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟ-
ΦΟΡΕΙΤΑΙ «Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΦΑΓΕΙΟΥ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Πάυλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Γάκωβος Κατσουνατός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δυο συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στις 16 και 29 Οκτωβρίου 1985. Στην πρώτη συνεδρία κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, της Κυπριακής Τράπεζας Αναπτύξεως και του Συμβουλίου του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η επικύρωση της συμφωνίας για την παραχώρηση Κυβερνητικής εγγύησης στο Κεντρικό Σφαγείο της Κοφίνου για την εξασφάλιση από τοπικές εμπορικές τράπεζες δανείων συνολικού ύψους μη υπερβαίνοντος τα £2 εκ. και για την έκδοση με Κυβερνητική εγγύηση ομολογιακού δανείου συνολικού ύψους £2 εκ., για σκοπούς κάλυψης των δαπανών ανέγερσης και λειτουργίας του Κεντρικού Σφαγείου στην Κοφίνου.

Η προτεινόμενη επικύρωση από τη Βουλή της συμφωνίας για την Κυβερνητική εγγύηση προς το Συμβούλιο του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις της θεσπισθείσας πρόσφατα νομοθεσίας περί Ασκήσεως Ωρισμένων Δημοσιονομικών Εξουσιών της Βουλής (Νόμος αριθμός 98 του 1985).

Σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου που συνοδεύει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, το Συμβούλιο του Κεντρικού Σφαγείου προτίθεται να συνάψει δάνειο συνολικού ύψους £4,9 εκ. περίπου για να καλύψει τις υπολογιζόμενες δαπάνες ανέγερσης, εξοπλισμού και λειτουργίας του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου. Στα πλαίσια ακριβώς της χρηματοδότησης του έργου αυτού το Συμβούλιο Σφαγείων προτίθεται να συνάψει δάνεια από εμπορικές τράπεζες συνολικού ύψους £2 εκ. και να εκδώσει ομολογιακό δάνειο επίσης συνολικού ύψους £2 εκ., και τα δύο με Κυβερνητική εγγύηση. Προσχέδια των σχετικών συμφωνιών που θα υπογραφούν επισυνάπτονται στην Εισηγητική Έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών.

Κατά την εξέταση του όλου θέματος από την Επιτροπή, η τελευταία ζήτησε και πήρε την έκθεση βιωσιμότητας του όλου έργου, η οποία, όπως κατατέθηκε στην Επιτροπή, ελέγχθηκε και επιβεβαιώθηκε από την Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως. Η έκθεση αυτή είναι κατατεθειμένη στα Αρχεία της Βουλής και στη διάθεση κάθε Μέλους της. Στο στάδιο επίσης της μελέτης του όλου θέματος η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, όπως αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή από την Εκτελεστική Εξουσία, προνοούσε μόνο την επικύρωση της Κυβερνητικής εγγύησης για τη δανειοδότηση του Κεντρικού Σφαγείου της Κοφίνου από τις εμπορικές τράπεζες. Όπως αναφέρθηκε στην Επιτροπή από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών, δεν ζητήθηκε η επικύρωση από τη

Βουλή της Κυβερνητικής εγγύησης για την έκδοση του ομολογιακού δανείου γιατί σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση που τους δόθηκε, κρίθηκε ότι η Κυβερνητική αυτή εγγύηση δεν ενέπιπτε στις πρόνοιες της περί Ασκήσεως Ωρισμένων Δημοσιονομικών Εξουσιών της Βουλής νομοθεσίας. Ύστερα από σχετική υπόδειξη της Επιτροπής το αρμόδιο Υπουργείο επανεξέτασε το όλο θέμα σε συνεννόηση με το Γραφείο της Γενικού Εισαγγελέως της Δημοκρατίας με αποτέλεσμα στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο να περιληφθεί πρόνοια και για την κύρωση της Κυβερνητικής εγγύησης για την έκδοση του πιο πάνω ομολογιακού δανείου.

Η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού λαμβάνοντας υπόψη τους σκοπούς για τους οποίους πρόκειται να δοθεί η ζητούμενη Κυβερνητική εγγύηση και τη σημασία που ενέχει η πραγματοποίηση του έργου της ανέγερσης και λειτουργίας Κεντρικού Σφαγείου, ομόφωνα επικροτεί τις πρόνοιες του υπό συζήτηση νομοσχεδίου γι' αυτό και εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της προνοούμενης σ' αυτό συμφωνίας, στη μορφή που τελικά πήρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εάν δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας οιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 2 του νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κύρωση της συμφωνίας. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και το άρθρο 3 του νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπάρχουσας ενστάσεως.

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κεντρικού Σφαγείου (Κυρωτικός) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας οιασδήποτε ενστάσεως το Νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Σας παρακαλώ, κύριοι, μην ομιλείτε ιδιαιτέρως για να προχωρήσουμε σ' αυτή τη δουλειά και να τελειώσουμε όσο γίνεται πιο γρήγορα.

Έχομε τώρα το σημείο (8) του Κεφαλαίου Α «Ο περί των Συμφωνιών Εκτελέσεως και Χρηματοδοτήσεως των Έργων κατασκευής Επιπροσθέτων Ανισοπέδων Διαβάσεων επί του Υπεραστικού Δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού και Κατασκευής του Δρόμου Λευκάρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1985».

Εάν δεν υπάρχει οποιαδήποτε διαφωνία επί του θέματος και εάν υπάρχει ομοφωνία πάνω στην έκθεση, και βλέπω ότι είναι ομόφωνη, τότε να θεωρηθεί ως αναγνωσθείσα.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ «Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΑΝΙΣΟΠΕΔΩΝ ΔΙΑΒΑΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ—ΛΕΜΕΣΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΛΕΥΚΑΡΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Παύλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που έγινε στις 29 Οκτωβρίου 1985.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η επικύρωση των δυο συμφωνιών τις οποίες η Κυπριακή Δημοκρατία υπέγραψε στις 17 Οκτωβρίου 1985 με την Κοινοπραξία Ιωάννου & Παρασκευαΐδη και ΜΕΤΚΟΝ για την εκτέλεση και χρηματοδότηση των έργων της κατασκευής επιπρόσθετων ανισόπεδων διαβάσεων στον υπεραστικό δρόμο Λευκωσίας-Λεμεσού και του δρόμου Λευκάρων.

Σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, η κατασκευή των επιπρόσθετων αυτών ανισόπεδων διαβάσεων θεωρείται δικαιολογημένη για να αποκλειστεί το ενδεχόμενο νέων οδικών δυστυχημάτων. Όπως είναι γνωστό στο δρόμο αυτό έχουν γίνει πολλά σοβαρά δυστυχήματα ως τώρα λόγω των ισόπεδων διασταυρώσεων που υπάρχουν σ' αυτόν. Εξάλλου η κατασκευή του δρόμου Λευκάρων κρίνεται αναγκαία και επιβάλλεται στα πλαίσια της δημιουργίας των απαραίτητων προϋποθέσεων για να αναπτυχθούν τα Λεύκαρα σε περιφερειακό αγροτικό και τουριστικό κέντρο.

Η προϋπολογιζόμενη προκαταρκτική δαπάνη και για τα δυο αυτά έργα ανέρχεται στο ποσό των £2,505,185 περίπου, εκ των οποίων £1,173,534 θα καλύψει τη δαπάνη για τη βελτίωση του δρόμου Σκαρίνου-Λευκάρων και £1,331,651 θα διατεθεί για την κατασκευή ανισόπεδων κόμβων στο δρόμο Λευκωσίας-Λεμεσού.

Με βάση τις διαπραγματεύσεις που έχουν γίνει μεταξύ της Κυβέρνησης και των προαναφερθεισών κατασκευαστικών εταιρειών, το όλο έργο θα χρηματοδοτηθεί με δανεισμό που θα εξασφαλιστεί από τοπικές τράπεζες με Κυβερνητική εγγύηση. Με βάση τη συμφωνία που έχει επιτευχθεί, η Κυβέρνηση θα αναλάβει υποχρέωση προς τις εμπορικές αυτές τράπεζες για την αποπληρωμή του τρεχούμενου λογαριασμού που θα ανοιχθεί για το σκοπό αυτό και θα χρεώνεται μόνο με τα ποσά των πιστοποιητικών εκτελέσεως εργασίας, μετά από περίοδο 5 χρόνων

και 28 ημερών από την ημερομηνία πιστοποίησης κάθε πιστοποιητικού εκτελέσεως εργασίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού αφού μελέτησε το όλο θέμα συμφωνεί με τους σκοπούς για τους οποίους θα διατεθεί η ζητούμενη Κυβερνητική εγγύηση γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου για την κατά νόμο κύρωση της προνοούμενης σ' αυτό συμφωνίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ-ΙΩΑΝΝΟΥ:

Για να μη σπαταλούμε περισσότερο χρόνο, θα ήθελα από τη θέση μου, αν επιτρέπεται κ. Πρόεδρε, να κάμω απλώς μια παρατήρηση. Αυτό που έχει προσεχθεί είναι ότι οι ανισόπεδες διαβάσεις θα είναι μόνο τρεις. Αυτό δεν ικανοποιεί, διότι υπάρχουν άλλες διαβάσεις που πρέπει να γίνουν οπωσδήποτε. Είναι οι υπέργειες διαβάσεις που πρέπει να γίνουν στην πολυσύχναστη τουριστική περιοχή της Λεμεσού παρά τον Άγιο Τύχωνα και την Παρεκκλησιά. Αυτές οι διαβάσεις είναι εκείνες που προξενούν τα περισσότερα δυστυχήματα. Γι' αυτό και εισηγούμαι να συμπεριληφθούν κι' αυτές οι διαβάσεις. Βέβαια τώρα δεν μπορούμε να τις συμπεριλάβουμε στο Νομοσχέδιο, αλλά η Κυβέρνηση να λάβει υπόψη της ότι πρέπει να συμπεριληφθούν και άλλες διαβάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Άλλος ομιλητής επί θέματος αρχής;

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Δυο λόγια, κ. Πρόεδρε.

Επ' αυτού του θέματος συμφωνούμε και νομίζω ότι η εισήγηση μπορεί να έλθει από όλο το Σώμα, ότι δηλαδή η νέα Βουλή θα πρέπει να αναμένει από την Κυβέρνηση προϋπολογισμούς και για τις υπόλοιπες ανισόπεδες διαβάσεις που είναι απαραίτητο να γίνουν για να αποφεύγονται τα δυστυχήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής επί θέματος αρχής;

Μη υπάρχοντων άλλων ομιλητών προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 1 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται μη υπάρχούσης ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και το άρθρο 2 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κύρωσις Συμφωνιών. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 3 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης.

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί των Συμφωνιών Εκτελέσεως και Χρηματοδοτήσεως των Έργων Κατασκευής Επιπροσθέτων Ανισοπέδων Διαβάσεων επί του Υπεραστικού Δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού και Κατασκευής του Δρόμου Λευκάρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οιασδήποτε ενστάσεως το Νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Και προχωρούμε τώρα στο Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 60) του 1985». Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει ομοφωνία.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 60) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Πάυλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Γάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 29 Οκτωβρίου 1985.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το Λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £766,150 και η διάθεσή του για την αντιμετώπιση της δαπάνης διεξαγωγής των επικείμενων Βουλευτικών εκλογών.

Όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, η σχετική πρόνοια ύψους £100,000 που έγινε στον Τακτικό Προϋπολογισμό του φετεινού χρόνου είχε προορισμό να καλύψει τις δαπάνες για τον περιοδικό καταρτισμό των συμπληρωματικών εκλογικών καταλόγων και ότι το αδαπάνητο υπόλοιπο της περιληφθείσας στον Προϋπολογισμό πρόνοιας, το οποίο ανέρχεται σε £73,850, δεν αναμένεται να επαρκέσει για να καλύψει τις συνεπαγόμενες δαπάνες των επικείμενων βουλευτικών εκλογών, γι' αυτό και γίνεται πρόταση για την έγκριση συμπληρωματικής πίστωσης στο ύψος που αναφέρεται στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο.

Ειδικότερα, η ζητούμενη συμπληρωματική πίστωση αναμένεται να καλύψει τις υπερωρίες του προσωπικού που θα εργαστεί για τις εκλογές αυτές, τα υλικά

και άλλη γραφειακή ύλη που θα απαιτηθεί και αριθμό άλλων επιμέρους αναγκών που σχετίζονται με την όλη προετοιμασία και διεξαγωγή των εκλογών.

Η Επιτροπή επικροτώντας τους σκοπούς για τους οποίους πρόκειται να διατεθεί η ζητούμενη συμπληρωματική πίστωση ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 42) του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 1 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται μη υπάρχουσας ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £766,150 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 2 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησαμένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 3 του Νομοσχεδίου και ο επισυνημμένος Πίνακας εγκρίνονται μη υπάρχουσας οιασδήποτε ενστάσεως.

Και προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 42) του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας οιασδήποτε ενστάσεως το Νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Προχωρούμε τώρα εις τα επόμενα τρία Νομοσχέδια που είναι:

- 1) «Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΚΕΟ Λτδ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985».
- 2) «Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΣΟΔΑΠ Λτδ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985» και
- 3) «Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΛΟΕΛ Λτδ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985».

Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει ομοφωνία πάνω στην έκθεση, γι' αυτό και θα θεωρηθεί ως αναγνωσθείσα.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1. «Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΟΔΑΠ ΛΤΔ. (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985». 2. «Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΛΟΕΛ ΛΤΔ. (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985» ΚΑΙ 3. «Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΕΟ ΛΤΔ. (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Πάυλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Γάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε από κοινού τα πιο πάνω νομοσχέδια σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 29 Οκτωβρίου 1985.

Σκοπός και των τριών υπό συζήτηση νομοσχεδίων είναι η έγκριση από τη Βουλή των Κυβερνητικών εγγυήσεων που η Δημοκρατία θα παράσχει στις τρεις πιο πάνω αναφερόμενες οινοβιομηχανίες για τραπεζικές διευκολύνσεις που οι εταιρείες αυτές έχουν εξασφαλίσει, συνολικού ύψους £4.2 εκ.

Η επικύρωση από τη Βουλή των πιο πάνω Κυβερνητικών εγγυήσεων είναι αναγκαία ενόψει της θεσπισθείσας πρόσφατης νομοθεσίας περί Ασκήσεως Ορισμένων Δημοσιονομικών Εξουσιών της Βουλής και σύμφωνα με την οποία απαιτείται η συγκατάθεση της Βουλής για την παραχώρηση τέτοιας μορφής εγγυήσεων από την Κυβέρνηση.

Όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, οι υπό επικύρωση Κυβερνητικές εγγυήσεις ισχύουν για ένα χρόνο και αναφέρονται σε δάνεια υπό μορφή τραπεζικών διευκολύνσεων που θα συνάψουν από εμπορικές τράπεζες της Κύπρου οι οινοβιομηχανίες ΣΟΔΑΠ Λτδ., ΚΕΟ Λτδ., ΛΟΕΛ Λτδ. Με την εξασφάλιση με Κυβερνητική εγγύηση των τραπεζικών αυτών διευκολύνσεων οι πιο πάνω οινοβιομηχανίες αναμένεται να επιλύσουν, από τη μία, άμεσα προβλήματα ρευστότητας που αντιμετωπίζουν, ενόψει των παρουσιαζόμενων στα τελευταία χρόνια προβλημάτων διάθεσης των οινικών προϊόντων, και, από την άλλη, να καταβάλουν προς τους αμπελουργούς την αξία των σταφυλιών φετεινής εσοδείας που παραδόθηκαν στις οινοβιομηχανίες αυτές.

Η Επιτροπή λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τους λόγους που κατέστησαν αναγκαίες τις υπό επικύρωση Κυβερνητικές εγγυήσεις και το γεγονός ότι από τις τραπεζικές αυτές διευκολύνσεις που θα συναφθούν από τις ενδιαφερόμενες οινοβιομηχανίες θα καταστεί δυνατή η πληρωμή των αμπελουργών για τα σταφύλια της φετεινής εσοδείας τους, θέμα το οποίο απασχόλησε ήδη τη Βουλή η οποία κάλεσε την Κυβέρνηση να προωθήσει την επίλυσή του ως θέμα πρώτης προτεραιότητας, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμους των υπό συζήτηση νομοσχεδίων για την κατά νόμο κύρωση των συμφωνιών που αναφέρονται σ' αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχοντων ομιλητών επί θέματος αρχής προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση των Νομοσχεδίων χωριστά.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα.

Το πρώτο.

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας οιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 1 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας ενστάσεως το άρθρο 2 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κύρωσις της συμφωνίας. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και το άρθρο 3 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται.

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΚΕΟ Λτδ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας οιασδήποτε ενστάσεως το Νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προχωρούμε στο δεύτερο Νομοσχέδιο.

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 1 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται μη υπάρχουσας ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 2 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κύρωσις της συμφωνίας. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 3 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται μη υπαρχούσης οιασδήποτε ενστάσεως.

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΣΟΔΑΠ ΛΤΔ (Κυρωτικός) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οιασδήποτε ενστάσεως το Νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Το τρίτο Νομοσχέδιο τώρα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρο 1 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 2 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κύρωση της συμφωνίας. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 3 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται μη υπαρχούσης οιασδήποτε ενστάσεως.

Και προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΛΟΕΛ ΛΤΔ (Κυρωτικός) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οιασδήποτε ενστάσεως το Νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Το επόμενο θέμα που υπάρχει στην Ημερήσια Διάταξη είναι «Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Ακριβοδικαίη Μεταχείριση Πολιτικών Κομμάτων και Υποψηφίων) Κανονισμοί του 1985».

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση επί του θέματος;

P. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Υπάρχει, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής καλείται να αναγνώσει την έκθεση της Επιτροπής δεδομένου ότι δεν υπάρχει ομοφωνία.

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ ΩΣ «ΟΙ ΠΕΡΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΑΚΡΙΒΟΔΙΚΑΙΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Κωνσταντίνος Λόρδος, Πρόεδρος

Μανώλης Χριστοφίδης

Ανδρέας Μαθηκολώνης

Ρήνα Κατσελλή

Αλέξης Γαλανός

Λάμπρος Νικολαΐδης

Γεώργιος Σαββίδης

Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Κανονισμού μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε έξι συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στις 7, 10, 14, 21, 23 και 30 Οκτωβρίου 1985. Σε ορισμένες από τις συνεδρίες της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Προεδρίας, του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, καθώς επίσης εκπρόσωποι των συντεχνιών του προσωπικού του Ιδρύματος, οι οποίοι και εξέφρασαν τις απόψεις τους πάνω στους υπό συζήτηση Κανονισμούς. Στα πλαίσια της μελέτης των Κανονισμών αυτών η Επιτροπή είχε επίσης την ευκαιρία να διεξέλθει αριθμό μνημονίων και άλλων εγγράφων τα οποία τέθηκαν ενώπιόν της.

Με τους υπό συζήτηση Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου, όπως αυτός τροποποιήθηκε πρόσφατα από τη Βουλή, σκοπείται η κανονιστική ρύθμιση του θέματος της ισότιμης και ακριβοδικαίας μεταχείρισης των κομμάτων από το Ίδρυμα.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις στους υπό συζήτηση Κανονισμούς αναλαμβάνεται ειδικότερα η υποχρέωση από το Ίδρυμα να διασφαλίζει την ακριβοδικαία μεταχείριση των κομμάτων και να μεριμνά για την αντικειμενική πληροφόρηση του κοινού σε ότι αφορά τις δραστηριότητές τους. Για το σκοπό αυτό ενσωματώνεται στους υπό συζήτηση Κανονισμούς ειδικός κώδικας για την ειδησεογραφική κάλυψη των κομμάτων από το Ίδρυμα.

Σε περίπτωση εκλογών και μέσα στα ίδια πλαίσια της ακριβοδικαίας μεταχείρισης των κομμάτων, το Ίδρυμα αναλαμβάνει πρόσθετα την υποχρέωση όπως ακολουθεί και εφαρμόζει ειδικό κώδικα για εκλογές με κύριο στόχο και επιδίωξη την παραχώρηση σ' όλα τα κόμματα που συμμετέχουν στις εκλογές της ευκαιρίας να εκθέσουν στο λαό τις θέσεις-απόψεις τους σχετικά με τις διενεργούμενες εκλογές.

Όπως έχει αναφερθεί, οι υπό συζήτηση Κανονισμοί εκδίδονται στα πλαίσια της εξουσιοδότησης που έχει δοθεί με βάση τη νομοθεσία για το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου για την έκδοση κανονισμών που να ρυθμίζουν το θέμα της ισότιμης μεταχείρισης των κομμάτων από το Ίδρυμα. Η Επιτροπή μελετώντας τους Κανονισμούς αυτούς, ως σύνολο, ομόφωνα διαπιστώνει ότι αυτοί βρίσκονται

μέσα στα πλαίσια της δυναμικής εξουσιοδότησης που ο Νόμος έχει παραχωρήσει. Στη λεπτομερή τους εντούτοις έκφραση η πλειοψηφία της Επιτροπής έχει τη γνώμη ότι ένας αριθμός διατάξεων που προτείνονται στερείται σαφήνειας και αντικειμενικών αρχών με κίνδυνο η πρακτική εφαρμογή τους να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις άνισης μεταχείρισης των κομμάτων, πράγμα το οποίο, κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας της Επιτροπής, θα βρίσκεται σε αντίθεση με τους ίδιους τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των Κανονισμών και του Νόμου με βάση τον οποίο εκδίδονται. Από την άλλη, ο γενικός τρόπος διατύπωσης ορισμένων άλλων διατάξεων που έχουν περιληφθεί στους υπό συζήτηση Κανονισμούς προσφέρει δυνατότητες για παρερμηνείες, με αποτέλεσμα και πάλιν να πλήττεται ο ίδιος ο βασικός σκοπός των υπό συζήτηση Κανονισμών.

Με γνώμονα τις πιο πάνω διαπιστώσεις η πλειοψηφία της Επιτροπής θεώρησε φρονιμότερο, λαμβάνοντας υπόψη και τις απόψεις που εξετέθηκαν ενώπιόν της από τους λειτουργούς του Ιδρύματος, να προβεί στην επαναδιατύπωση των διατάξεων των υπό συζήτηση Κανονισμών με κύρια και μόνο επιδίωξη ν' αρθούν όλες εκείνες οι προϋποθέσεις που θα δημιουργούσαν παρερμηνείες και ασάφειες στους Κανονισμούς αυτούς. Στην προσπάθειά της αυτή η Επιτροπή επεδίωξε συνάμα να διασφαλίσει στο βαθμό που ήταν δυνατό την επιθυμητή ευελιξία που εξαντικειμένου θεωρείται απαραίτητη προκειμένου το 'Ίδρυμα και οι λειτουργοί του να είναι σε θέση στις δοσμένες συνθήκες ν' αντιμετωπίσουν τα διάφορα ζητήματα που θα εγείρονται. Στα πλαίσια της επανασύνταξης αυτής η πλειοψηφία της Επιτροπής θεώρησε επίσης φρόνιμο να συμπεριλάβει στους Κανονισμούς ειδική διάταξη σύμφωνα με την οποία εγκαθιδρύεται ειδική μικτή επιτροπή που θα την απαρτίζουν εκπρόσωποι των κομμάτων και του Ιδρύματος με σκοπό την παρακολούθηση της σωστής εφαρμογής των Κανονισμών αυτών.

Αντίγραφο των Κανονισμών αυτών, όπως έχουν επαναδιατυπωθεί, επισυνάπτεται στην παρούσα Έκθεση της Επιτροπής με την εισήγηση εκ μέρους της πλειοψηφίας των Μελών της όπως η Βουλή τους εγκρίνει. Οι εκ των Μελών της Επιτροπής κα. Ρ. Κατσελλή και κ. Α. Γαλανός δήλωσαν ότι θα εκθέσουν τις απόψεις τους πάνω στο όλο θέμα κατά τη συζήτησή του ενώπιον του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σ' αυτό το στάδιο από πλευράς διαδικασίας εμείς θα ζητήσουμε να ψηφισθεί το Κυβερνητικό Νομοσχέδιο ως έχει. Και αργότερα, όταν έλθει η ώρα να ψηφιστεί το Νομοσχέδιο όπως ετροποποιήθη από την Επιτροπή, θα ζητήσουμε να γίνει ψηφοφορία κατ' άρθρο για να τοποθετούμεθα πάνω σε κάθε άρθρο. Είναι εκεί που θα εκθέσουμε τις απόψεις μας εάν δεν γίνει γενικότερη συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι Κανονισμοί δεν ψηφίζονται κατ' άρθρο, κ. Γαλανέ, αλλά εάν έχει κανείς ένσταση, την εγείρει και την εκθέτει. Για παράδειγμα, ο κανονισμός 5 θέλωμε να γίνει 6, ή έχομε ένσταση για τον κανονισμό 8 και ούτω καθεξής. Αλλά δεν μπορούν να αναγνωσθούν κατ' άρθρο οι Κανονισμοί.

Λοιπόν, η κ. Κατσελλή.

P. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Είναι γνωστό ότι τόσο κατά τις τελευταίες βουλευτικές εκλογές όσο και κατά τις τελευταίες προεδρικές, είχε λειτουργήσει στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου μια μικτή Διακομματική Επιτροπή, η οποία, βάσει ενός κώδικα που καταρτίστηκε, δούλεψε πάρα πολύ καλά. Τόσο καλά που δεν υπήρξαν παράπονα σε προεκλογική περίοδο, ούτε στις προεδρικές ούτε στις βουλευτικές εκλογές που πέρασαν.

Μετά, όταν μπήκαμε σε κανονικές μη προεκλογικές περιόδους φυσικά παρουσιάστηκαν πάρα πολλά παράπονα από όλα τα κόμματα. Και αυτό μας το βεβαιώνει και το ίδιο το ΡΙΚ και τα βλέπαμε κατά καιρούς στις εφημερίδες. Για να αρθούν αυτές οι παρεξηγήσεις και διαφορές είχαμε τροποποιήσει το Νόμο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και ουσιαστικά δυνάμει του άρθρου 19 είχαμε συστήσει στην Κυβέρνηση να καταθέσει, το ταχύτερο δυνατό, Κανονισμούς για να αρθούν ακριβώς αυτές οι παρεξηγήσεις και αντεγκλήσεις μεταξύ των διαφόρων κομμάτων.

Η Κυβέρνηση ανταποκρίθηκε πραγματικά και κατέθεσε στη Βουλή Κανονισμούς οι οποίοι δίδουν τις κατευθυντήριες γραμμές για μια ακριβοδίκαιη μεταχείριση των κομμάτων. Αυτούς τους Κανονισμούς η Επιτροπή, όπως λέγει η Έκθεση, τους επαναδιατύπωσε. Νομίζω ότι είναι πάρα πολύ ανώδυνη η έκφραση «επαναδιατύπωση», διότι δεν τους επαναδιατύπωσε μόνο αλλά εισήγαγε μέσα σ' αυτούς πολλά πράγματα τα οποία δεν υπήρχαν στους κυβερνητικούς Κανονισμούς που κατατέθηκαν. Έχομε ένσταση γι' αυτή την «επαναδιατύπωση» (μέσα σε εισαγωγικά), διότι νομίζουμε ότι το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου σαν το μοναδικό μέσο μαζικής επικοινωνίας στην Κύπρο πρέπει να τύχει σεβασμού από όλους μας και πρέπει να είναι πολύ προσεκτική αυτή η Βουλή όταν θίγει θέματα, ή καταπιάνεται με θέματα που αγγίζουν την ελευθερία, τη συντακτική ελευθερία και την ειδησεογραφική δεοντολογία των τεχνοκρατών.

Να μου επιτρέψετε γι' αυτές τις επαναδιατυπώσεις να διαβάσω τη γνώμη των τεχνοκρατών —όχι του κόμματός μου— που μας εστάλη σε επίσημη επιστολή από το Γενικό Διευθυντή του ΡΙΚ και λέγει τα εξής:

«Η εκτίμηση του Ιδρύματος είναι ότι όπως επαναδιατυπώθηκαν οι Κανονισμοί, πρώτον, στην ουσία καταργούν κάθε επαγγελματικό κριτήριο για αξιολόγηση και επιλογή ειδήσεων, γεγονός το οποίο θα αποτελέσει σοβαρή επαγγελματική οπισθοδρόμηση για το Ίδρυμα και το προσωπικό του και, δεύτερο, εκ των πραγμάτων όσες είναι τεχνικά δυνατό να εφαρμοστούν θα πλήξουν το κύρος του Ιδρύματος τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό σε ανεπανόρθωτο βαθμό».

Το κόμμα μας υιοθετεί τη γνώμη των τεχνοκρατών, πρώτο διότι σε προεκλογικές εποχές δούλεψε πάρα πολύ σωστά ο κώδικας. Τόσο σωστά που τον πήρε και ως πρότυπο η Ε.Ρ.Τ. της Ελλάδας.

Οι Κανονισμοί πιστεύουμε ότι πρέπει να είναι κατευθυντήριοι και όχι να δεσμεύουν καθ' οποιονδήποτε τρόπο την εργασία του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου ή να δυσκολεύουν τους ανθρώπους που με τόση αυτοθυσία δουλεύουν στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα. Πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί να μην επεμβαίνουμε στην ειδησεογραφική δεοντολογία. Και δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι υπάρχουν τεχνικά εμπόδια. Το ΡΙΚ από καιρό αντιμετωπίζει οικονομικές δυσκολίες. Και στην Κύπρο, που αντιμετωπίζει εισβολή και κατοχή, έπρεπε αυτό το μέσο μαζικής

επικοινωνίας να το αγκαλιάσει αυτή η Βουλή με περισσότερη στοργή και να του δώσει την ελευθερία να γίνει πιο αγωνιστικό, γιατί είναι το κυριότερο μέσο που μπορεί να κρατήσει το λαό σε επαγρύπνηση.

Λυπούμαι να πω ότι σ' αυτό τον τομέα η Βουλή απέτυχε. Ελπίζω να επιτύχει η επόμενη Βουλή αυτό το πράγμα ψηφίζοντας κονδύλια για το Ρ.Ι.Κ.

Θέλω να σημειώσω ότι καμιά άλλη Βουλή δεν θεσμοθέτησε Κανονισμούς για κάτι τέτοια πράγματα. Είναι πολύ λεπτά ζητήματα και γίνονται με συνεχείς διαβουλεύσεις μέσον καθορισμένων Επιτροπών. Ούτε στο Δυτικό ούτε στον Ανατολικό κόσμο υπάρχουν κανονισμοί γι' αυτά τα πράγματα. Υπάρχουν κώδικες. Και σκέφτομαι αυτή τη στιγμή αν η Αγγλική Βουλή τολμούσε έστω να πει «θέλω να θεσμοθετήσω για την ακριβοδίκαιη μεταχείριση των κομμάτων». Θα γελούσε και το τελευταίο παρδαλό κατσίκι στην Αγγλία.

Αλλά είπαμε ότι για να αρθούν αυτές οι παρεξηγήσεις πρέπει να θεσμοθετηθούν αυτοί οι Κανονισμοί που κατέθεσε η Κυβέρνηση, όπως έχουν επαναδιατυπωθεί και η πλειοψηφία τους δέχεται. Θα ρωτήσει κανείς. Θα λυθεί το πρόβλημα, θα παύσουν τα παράπονα των κομμάτων; Πιστεύουμε ότι αυτό δεν θα γίνει διότι τα κόμματα έχουν επίκεντρο τη δική τους ύπαρξη. Ενώ το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα και η ειδησεογραφική δεοντολογία έχει συνισταμένη τις παγκόσμιες ειδήσεις σε μια δεδομένη στιγμή. Και αναλυτικά θα πω τα σημεία που επαναδιατυπώθηκαν και τα καινά στοιχεία που μπήκαν, με τα οποία το κόμμα μου θα διαφωνήσει, όπως είπε και ο Κοινοβουλευτικός μας εκπρόσωπος κ. Γαλανός.

Πρώτο, στους Κανονισμούς αυτούς ορίζουμε τι είναι κόμμα για τη δίκαιη μεταχείριση των κομμάτων και λέμε ότι τα κόμματα που είναι κάτω του 5% δεν θα δικαιούνται δίκαιης μεταχείρισης. Αυτό νομίζω ότι είναι εναντίον κάθε ειδησεογραφικής δεοντολογίας, και αν υπάρχει κενό, όπως διαπιστώσαμε στην Επιτροπή, υπάρχει γιατί δεν υπάρχει νόμος που να καθορίζει τι είναι κόμμα. Και δεν πρέπει εμείς σ' αυτούς τους Κανονισμούς να έλθουμε να ορίσουμε τί είναι κόμμα και να βγάλουμε έξω όλα τα κάτω του 5% κόμματα. Φυσικά υπάρχουν αλλού διατάξεις που λένε ότι τα μικρά κόμματα θα αναφέρονται αν αποτελούν είδηση. Μα αυτό είναι στέρηση του δικαιώματος διότι η ειδησεογραφική δεοντολογία, και να μην υπήρχε αυτό, φυσικά θα έδινε σ' ένα μεγάλο κόμμα περισσότερη σημασία παρά σ' ένα μικρό. Νομίζουμε ότι αυτό είναι εναντίον της δίκαιης μεταχείρισης των κομμάτων και να μην ξεχνούμε ότι υπάρχει και η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση «Πίτσιλλου» που λέγει ακριβώς τι είναι κόμμα και αυτή η απόφαση συμπεριλήφθηκε μέσα στους Κανονισμούς. Δεν ήταν ανάγκη να προσθέσουμε αυτό το περιοριστικό στοιχείο. Θα μου πείτε στη Βουλή υπάρχει το 8% ως περιοριστικό στοιχείο. Αλλά είναι άλλη η δεοντολογία που λέγει ότι όσα κόμματα πήραν κάτω από 8% δεν δικαιούνται δεύτερη διαλογή. Εκείνη είναι άλλη δεοντολογία. Εδώ μιλούμε για άλλη δεοντολογία και μάλιστα ειδησεογραφική.

Επίσης βάλουμε σε όλους τους Κανονισμούς να παρουσιάζεται στις ειδήσεις ένα συλλαγήριο μέχρι τόσα λεπτά. Μέχρι 2 λεπτά. Και μάλιστα κατάφεραν μερικοί να πείσουν τους υπαλλήλους της συντακτικής Επιτροπής του Δελτίου Ειδήσεων ότι εφόσον είναι μέχρι δυο λεπτά και είναι το ανώτατο όριο που μπορούν να δώσουν σε ένα κόμμα, μέχρι δυο ή μέχρι 3 λεπτά για μια εκδήλωση, άρα μπορούν να κάνουν και μέχρι ένα λεπτό. Νομίζω ότι θα έχουν να δοκιμάσουν μια μεγάλη έκπληξη διότι δεν το λέει κανένας Κανονισμός αν δικαιούνται οτιδήποτε και, όπως μας είπαν και οι ίδιοι, έχουν τηλεφωνήματα από όλα τα

κόμματα για την καλύτερη παρουσίασή τους και έχουν και παράπονα. 'Όταν υπάρχει θεσμοθετημένη χρονική διάρκεια 3 λεπτών, για ένα συλλαλητήριο, ένα κόμμα —περιλαμβανομένου και του κόμματός μου— θα δεχθεί να παρουσιαστεί το συλλαλητήριο μόνο για 2.5 λεπτά στα δελτία ειδήσεων; 'Εστω κι' αν χαλά ο κόσμος, έστω και αν έγιναν σεισμοί, έστω κι' αν έπεσε ατομική βόμβα —μη κακό— το κόμμα, οποιοδήποτε πολιτικό κόμμα θα θέλει να δαπανήσει τα 3 του λεπτά στο δελτίο ειδήσεων για να προβληθεί. Γι' αυτό λέμε ότι αυτό είναι περιορισμός με αντίστροφο τρόπο. Λέμε μέχρι 3 λεπτά και τους αφήνουμε να νομίσουν ότι και 1/2 λεπτό θα μας ικανοποιούσε. Κανένα κόμμα, αν οι Κανονισμοί προβλέπουν μέχρι 3 λεπτά, θα ικανοποιηθεί με 1/2 λεπτό. Θα χαλάσει τον κόσμο και ο,τιδήποτε άλλο μπορεί.

Επίσης κάτι άλλο που είναι εναντίον της ειδησεογραφικής δεοντολογίας είναι ο κανονισμός που λέγει ότι οποιαδήποτε ομιλία αρχηγού κόμματος, έστω και αν έχει τις ίδιες θέσεις, πρέπει να επαναλαμβάνεται στο δελτίο ειδήσεων. Τι θα γίνει; Θα έχει σάνταρντ ο κάθε αρχηγός κόμματος μια ομιλία και κάθε νύχτα θα είναι υποχρεωμένα τα μέσα μαζικής επικοινωνίας να τη μεταδίδουν έστω και αν δεν αποτελεί είδηση; Φαντάζεσθε τι θα ακούει κάθε νύχτα ο κυπριακός λαός! Αυτό μου θυμίζει —και μπαίνω στον πειρασμό να το αναφέρω— το βιβλίο του Orwell 1984 που κάθε λίγο το ραδιόφωνο έλεγε για τον big brother. Νομίζω ότι δεν πρέπει αυτό το Σώμα να μπει στην ειδησεογραφική δεοντολογία. Και δεν το λέγω γιατί ανήκω σε ένα οποιοδήποτε κόμμα. Το λέγω γιατί πρέπει να σεβαστεί αυτό το Σώμα την ειδησεογραφική δεοντολογία.

Υπάρχουν και πολλά περιττά τα οποία μπήκαν στην επαναδιατύπωση. 'Όπως λέγει ο Κανονισμός, αν παρουσιάσουμε αρχηγούς κομμάτων πρέπει να προαναγγέλλεται από το ΡΙΚ. Μα το ΡΙΚ προαναγγέλλει και το Ντάλλας και το τελευταίο Μίκυ-Μάους που θα παρουσιάσει και δεν θα προαναγγείλει μια συνέντευξη του τύπου με ένα αρχηγό κόμματος; Αυτό είναι αυταπόδεικτο.

Το άρθρο 9 είναι πολύ καλά να το διαβάσουμε:

«9. Ομιλίες σε θρησκευτικές λειτουργίες, σε μνημόσυνα ή σε άλλες εκδηλώσεις δεν καλύπτονται ειδησεογραφικά, εκτός αν το περιεχόμενό τους είναι τέτοιο που τους προσδίδει ιδιόζουσα ειδησεογραφική σημασία. Σε τέτοια περίπτωση παραχωρείται χρόνος μέχρι τρία λεπτά».

Εδώ είναι που θα πέσουν τηλεφωνήματα για 1/2 λεπτό ή για μισό δευτερόλεπτο αν τολμήσει κανένας να μεταδώσει κάτι τέτοιο. Και δεν είναι τόσο αθώα αυτή η παράγραφος 9. Διότι αν αρχίσουμε από τις άλλες εκδηλώσεις πού θα σταματήσουμε; Αν ένα θεατρικό έργο έχει πολιτικές θέσεις πρέπει να το κόψουμε; Αυτός ο τόπος ή και αυτή η Βουλή πρέπει να είναι εναντίον κάθε λογοκρισίας για να γίνεται διακίνηση ιδεών. Και αυτό εδώ είναι κάτι άσχετο με την ακριβοδίκαιη μεταχείριση των πολιτικών κομμάτων. Γιατί μπήκε εδώ αυτό; Να μου επιτρέψετε να πω ότι μου θυμίζει τον Ηράκλειτο που είπε για τους Εφεσίους ότι «εξελέγχονται πονηρούμενοι». Δηλαδή με αφορμή την «ακριβοδίκαιη μεταχείριση» πάμε να καταργήσουμε κάτι άλλα πράγματα σε άλλες σφαίρες που ανήκουν στην ελεύθερη διακίνηση του πνεύματος και στις παραδόσεις μας. Αυτό είναι κάτι που πρέπει να αφήσουμε το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου μόνο του να το κρίνει. Και θέλω να σημειώσω ότι τα μνημόσυνα κατά κανόνα δεν παρουσιάζονται στην τηλεόραση. Είμαστε όλοι εδώ και ξέρουμε ότι μόνο ένα-δυο το χρόνο ίσως παρουσιάζονται γιατί γίνονται πολιτικές ομιλίες, και αυτά είναι το μνημόσυνο του Γρηγόρη Αυξεντίου ή το μνημόσυνο του Μακαρίου στον Κύκκο.

Αν δεχθούμε μια αρχή περιορισμών επικαλούμενοι την ακριβοδίκαιη μεταχείριση των κομμάτων, πού θα σταματήσουμε; Να βάλουμε λογοκρισία στο μοναδικό μας Ίδρυμα το οποίο πρέπει να σεβόμαστε; Στη μετάδοση των συνεδριών της Βουλής από το Ραδιόφωνο ή από την Τηλεόραση εμείς δεν έχουμε ένσταση, αλλά όπως λέει ο Κανονισμός, το Ίδρυμα μεταδίδει ζωντανές ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά τις συνεδρίες της Βουλής, όταν η Βουλή το ζητήσει. Αυτή η επιβολή διά πυρός και σιδήρου δεν είναι σωστό να υπάρχει. Κατόπιν διαβουλεύσεων ναι, και μέχρι τώρα το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου δεν μας αρνήθηκε να μας μεταδώσει όταν είναι μια συνεδρία η οποία πρέπει να μεταδοθεί και όταν φυσικά και τα τεχνικά μέσα του το επιτρέπουν.

Επίσης μπήκαν Παραρτήματα για την προεκλογική περίοδο. Σ' αυτά συμφωνούμε σε γενικές γραμμές. Το μόνο που έχουμε να παρατηρήσουμε είναι ότι πρέπει να λειτουργήσει πάλι η Διακομματική Επιτροπή στην προεκλογική περίοδο, διότι κάθε είδηση και κάθε εκδήλωση μπαίνει μέσα σ' ένα πιο μεγάλο ιδιαίτερο χώρο και πρέπει μόνο με διαβουλεύσεις να λύονται τα επί μέρους προβλήματα και επί τόπου. Πρέπει να υπάρχει μια συνεχής αμοιβαία συνεργασία με όλα τα κόμματα για να τονώσουμε το ΡΙΚ και όχι να επεμβαίνουμε στη δουλειά του.

Επίσης με αυτούς τους Κανονισμούς υπάρχει κίνδυνος —εγώ τον θεωρώ πολύ απτό κίνδυνο— να έχουμε μια υπέρμετρη παρουσίαση των πολιτικών μας δραστηριοτήτων με αποτέλεσμα ο Κύπριος πολύ γρήγορα να βαρεθεί και τούτο να έχει ως αποτέλεσμα να δουλέψουν εκείνοι οι οποίοι ενοικιάζουν βιντεοκασέτες. Ο πιο μεγάλος κίνδυνος, όμως, είναι άλλος: θα κάνει τα παιδιά μας που παρακολουθούν το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα να μην έχουν αντικειμενική γνώμη για τα γεγονότα. Ακούοντας κάθε νύχτα για τις πολιτικές μας δραστηριότητες και ακούοντας μόνο στριμωγμένα κάπου τα παγκόσμια ή άλλα σοβαρά γεγονότα, θα μετατοπισθεί το κέντρο του βάρους και το κέντρο της κρίσης τους. Και θα νομίζουμε ότι εμείς είμαστε ο ομφαλός της γης και ότι όλος ο άλλος κόσμος είναι μια μικρή λεπτομέρεια, και θα είναι κακό αυτό. Κακό για τις επόμενες γενιές. Γι' αυτό θέλουμε να βοηθήσουμε το ΡΙΚ να κάμει ακριβοδίκαιη μεταχείριση στα κόμματα. Και εγώ μιλώ εκ μέρους ενός κόμματος αλλά στην προσπάθεια μας αυτή δεν πρέπει να επέμβουμε σε θεσμούς που θα έχουν καταστρεπτικά αποτελέσματα. Εδώ δεν ανησυχώ πάρα πολύ, διότι όποτε προσπάθησαν κάποιιοι να καταπιέσουν ορισμένα πράγματα για δικό τους λογαριασμό ή για δικό τους όφελος ή για ο,τιδήποτε, για να μην αναφέρω ειδικά περιστατικά, ο λαός αντέδρασε και το αποτέλεσμα ήταν το αντίθετο. Διότι αν βάλουμε τόσους περιορισμούς, πρώτο και κύριο, οί: διοι οι υπάλληλοι του ΡΙΚ δεν θα δουλεύουν με το κέφι τους ή θα κάμνουν στραβά ορισμένα πράγματα που δεν τα θέλουν και δεν θάβεται ένα κόμμα τόσο με το να μην το παρουσιάσεις από την τηλεόραση όσο όταν το παρουσιάσεις κακά. Και φοβούμαι μη γίνει αυτό στο τέλος.

Γι' αυτό και τώρα νομίζω ότι οι Κανονισμοί πρέπει να ψηφιστούν όπως κατατέθηκαν από την Κυβέρνηση, από τους τεχνοκράτες, και αν μελλοντικά αυτή η Διακομματική Επιτροπή που θα γίνει σε συνεργασία με το ΡΙΚ δει ότι πρέπει να μπει και κάτι άλλο, να μπει. Αλλά να μην κάμνουμε όπως οι μαθητευόμενοι μάγοι και να πνιγούμε στα πράγματα τα οποία εμείς οι ίδιοι θεσπίσαμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής;

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, συμφωνούμε πλήρως με τους Κανονισμούς όπως έχουν επαναδιατυπωθεί από την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή.

Εάν ακούσουμε σ' αυτά που μας είπε μόλις προ ολίγου η κ. Κατσελλή, η ασυδοσία του ΡΙΚ, διότι πρέπει να μιλούμε για ασυδοσία πλέον, όχι μόνο θα συνεχιστεί αλλά και θα ενισχυθεί. Αυτό το Ίδρυμα έχει ένα αμαρτωλό παρελθόν, πολύ αμαρτωλό παρελθόν. Μας συνήθισε να ακούουμε για μισή ώρα στο δελτίο ειδήσεων τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να καταφέρεται εναντίον των πολιτικών Κομμάτων και να μας αποκαλεί ενδοτικούς, φιλότουρκους και δεν ξέρω τι άλλο μας αποκαλεί ο Πρόεδρος με τις εκάστοτε ομιλίες του που είναι μάλιστα και διαγγέλματα προς τον κυπριακό λαό. Έτσι καταναλίσκουν μισή ώρα από το δελτίο ειδήσεων.

Έχει δίκαιο η κ. Κατσελλή, διότι ο Πρόεδρός της, που είναι Πρόεδρος του ΔΗ.ΚΟ. και Πρόεδρος της Δημοκρατίας, έχει την ασυδοσία να χρησιμοποιεί το ΡΙΚ κατά βούληση και όση ώρα θέλει. Επίσης έχει διπλοπόρτι το ΔΗ.ΚΟ., δηλαδή έχει και τον Πρόεδρο να χρησιμοποιεί το ΡΙΚ όπως θέλει αλλά έχει και το ΔΗ.ΚΟ. να χρησιμοποιεί το ΡΙΚ όπως θέλει. Το ΑΚΕΛ όμως δεν έχει ούτε διπλοπόρτι ούτε μονοπόρτι.

(Γέλωτες)

Το ΑΚΕΛ είναι το Κόμμα που έχει υποστεί από το ΡΙΚ δυσμενέστερες διακρίσεις. Θα μπορούσα να απαριθμήσω μερικές εκατοντάδες, δεν πρόκειται όμως αυτή τη στιγμή να σπαταλήσω άσκοπα το χρόνο αυτού του Σώματος που βρίσκειται υπό διάλυση.

Για να σας πω ένα παράδειγμα, μόλις ψες έδωσα στον τύπο δικές μου δηλώσεις. Λέξη δεν μεταδόθηκε από το ΡΙΚ. Την ίδια στιγμή όμως μεταδόθηκαν ανακοινώσεις από άλλο Κόμμα.

Προφές η Κεντρική Επιτροπή του ΑΚΕΛ έδωσε ανακοίνωση στον τύπο και στο ΡΙΚ. Λέξη δεν μεταδόθηκε από την ανακοίνωση του ΑΚΕΛ. Όμως μεταδόθηκαν αποσπάσματα από ανακοινώσεις και ομιλίες άλλων Κομμάτων. Εάν αυτό είναι ακριβοδίκαιη μεταχείριση, δεν ξέρω πλέον πώς να χαρακτηρίσουμε τη στάση την οποία τηρεί το ΡΙΚ απέναντι στο ΑΚΕΛ. Βέβαια και τα άλλα Κόμματα έχουν την ευχέρεια να μιλήσουν και να πουν κατά πόσο τυγχάνουν ακριβοδίκαιης μεταχείρισης ή όχι. Δεν πρόκειται εγώ να τους κάμω το δικηγόρο. Ούτε μπορώ να τους κάμω το δικηγόρο. Εγώ όμως μιλώ από μέρους του Κόμματός μου και λέγω ότι είναι σκανδαλώδης η συμπεριφορά του ΡΙΚ απέναντι στο μεγαλύτερο Κόμμα σ' αυτό τον τόπο. Σκανδαλώδης. Και εάν δεν διατυπώσουμε σαφέστατα, όπως διατυπώνεται στους Κανονισμούς, τι ακριβώς θα πρέπει να κάμει το ΡΙΚ, πιστεύω ακράδαντα ότι αυτή η σκανδαλώδης συμπεριφορά θα συνεχιστεί.

Η κ. Κατσελλή μας μίλησε για την ελευθερία των συντακτών. Μα αυτή η ελευθερία των συντακτών του ΡΙΚ πρέπει να μπαίνει πάνω από την ελευθερία του κυπριακού λαού; Διότι αυτή τη στιγμή αυτό γίνεται. Και αντί να μιλούμε για ελευθερία των συντακτών του ΡΙΚ, καλύτερα να μιλούμε για ελευθερία της

ηγεσίας του ΔΗ.ΚΟ., όχι των συντακτών του ΡΙΚ, διότι αν θέλομε να είμαστε δίκαιοι, επεμβαίνει η ηγεσία του ΔΗ.ΚΟ. και δεν ξέρω πόσα τηλεφωνήματα γίνονται κάθε μέρα από το Προεδρικό, για να διατυπωθούν εκείνα που μεταδίδονται και στο Δελτίο Ειδήσεων και άλλως πως.

Επομένως δεν είναι ελευθερία των συντακτών που θέλομε, διότι αυτή την ελευθερία την έχουν και δεν τους πιάνει κανένας από το λαϊκό πώς θα διατυπώσουν εκείνα που μεταδίδονται και που μάλιστα πολλές φορές τα διαστρεβλώνουν κατάφωρα. Εγώ παραπονούμαι ότι στην πολιτική μου σταδιοδρομία ποτέ το ΡΙΚ δεν μετέδωσε ορθά είτε ομιλίες μου είτε δηλώσεις μου. Πάντοτε τις μεταδίδει διαστρεβλωμένες. Κάτι βάζει μέσα στην είδηση που μεταδίδει ώστε να έχει διαφορετικό νόημα. Και αυτό γίνεται από τους συντάκτες του ΡΙΚ, οι οποίοι πρέπει κατά την κ. Κατσελλή να έχουν περισσότερη ελευθερία. Μα πόση ελευθερία επιτέλους πρέπει να έχουν αυτοί οι συντάκτες του ΡΙΚ;

Κύριοι συνάδελφοι, εδώ όπως έχουν επαναδιατυπωθεί οι Κανονισμοί του ΡΙΚ, επιτρέπουν σε κάθε Κόμμα το οποίο έχει έστω και 5% —μπορεί να μην είναι μέσα στη Βουλή— υποστήριξη μέσα στο λαό, να τυγχάνει ακριβοδίκαιης μεταχείρισης.

Η κ. Κατσελλή μας μίλησε για τη Διακομματική Επιτροπή. Μα αυτό διαλαμβάνεται στους Κανονισμούς που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή. Υπάρχει αυτή η Διακομματική Επιτροπή και δεν νομίζω ότι πρέπει να επιμένουμε σε κάτι που ήδη είναι καταχωρημένο στους Κανονισμούς που έχουν εγκριθεί από την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή.

Θα μπορούσα να μιλώ για πολλή ώρα με πολλά παραδείγματα τόσο για τις εξωτερικές ειδήσεις όσο και γενικά για τα προγράμματα του ΡΙΚ. Όμως σέβομαι το χρόνο αυτού του Σώματος και εκείνο το οποίο θα πω κλείοντας τη σύντομη ομιλία μου είναι ότι θα πρέπει να μεριμνήσουμε πράγματι, διότι έχουμε καθήκον να μεριμνήσουμε σαν Βουλή, σαν Σώμα που εκπροσωπεί το λαό, ώστε αυτό το Ίδρυμα που ανήκει στο λαό —δεν ανήκει σ' ένα Κόμμα, ανήκει στο λαό, είναι ημικρατικός οργανισμός, κρατικός θα έλεγα οργανισμός— να εκφράζει τις απόψεις του λαού μέσον των Κομμάτων του, μέσον των Οργανώσεών του και λοιπά και να υπάρχει ακριβοδίκαιη μεταχείριση.

Δεν είμαι σίγουρος έστω και με αυτούς τους Κανονισμούς, όπως έχουν επαναδιατυπωθεί από την Επιτροπή, ότι το ΡΙΚ θα σεβαστεί έστω και αυτό που έχει επαναδιατυπωθεί. Όμως θα πρέπει να επαγρυπνούμε ούτως ώστε το ΡΙΚ να μην παραβιάζει τους Κανονισμούς οι οποίοι θα έχουν εγκριθεί από αυτό το Σώμα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής;

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Θέμα τάξεως και διαδικασίας, κ. Πρόεδρε. Βεβαίως δεν διέκοψα τον κ. Παπαϊωάννου την ώρα που μιλούσε. Εκείνος που είναι τόσο πολύ ακριβοδίκαιος συνήθως μας διακόπτει, διότι, ξέρετε, είναι πολύ δημοκράτης. Όμως δεν μπορούσε να κάμει κριτική στο ΡΙΚ. Μπορούσε να μιλήσει υπέρ ή κατά των Κανονισμών. Τι του έφταιξε όμως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και χρησιμοποίησε τόσα επίθετα για τις ομιλίες του Προέδρου, για τα διαγγέλματά του κλπ.;

Είναι σωστό όταν μιλούμε για Κανονισμούς —και η κ. Κατσελλή δεν ανέφερε τίποτε για κανένα Κόμμα— να στρεφόμαστε με προσωπική επίθεση εναντίον του

Προέδρου της Δημοκρατίας; Ο κ. Παπαϊωάννου είναι πολύ ευαίσθητος όταν οι άλλοι, λέει ο ίδιος, υβρίζουν. Πάντοτε βέβαια υπάρχουν δύο μέτρα και δύο σταθμά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ποιος είναι περισσότερο δημοκρατικός ή ποιοι μάλλον είναι περισσότερο δημοκρατικοί το απέδειξαν εμπράκτως. Αυτοί δεν είναι η ηγεσία του ΔΗ.ΚΟ. Διότι η ηγεσία αυτή επιμένει όντας μειοψηφία να κυβερνά αυτόν τον τόπο. Και μάλιστα να τον κυβερνά στις πιο κρίσιμες στιγμές της Κύπρου. Επομένως, ας πάψει ο κ. Γαλανός να μιλά για αντιδημοκράτη Παπαϊωάννου και δημοκράτη Γαλανό. Διότι είναι ο κ. Γαλανός αυτή τη στιγμή ο οποίος εκφράζει την αντιδημοκρατία και όχι ο κ. Παπαϊωάννου, ο οποίος σαν εκπρόσωπος του Κόμματός του υποστηρίζει την αρχή της πλειοψηφίας. Όταν έφερα το παράδειγμα του Προέδρου της Δημοκρατίας, δεν ύβρισα τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και ο κ. Γαλανός φαίνεται ότι δεν ακούει όταν δεν του συμφέρουν αυτά που ακούει. Φαίνεται ότι κλείει τ' αυτιά του και δεν θέλει να ακούσει. Αυτό το οποίο είπα είναι ότι το ΡΙΚ χρησιμοποιεί για μισή ώρα το Δελτίο Ειδήσεων για να μεταδίδει ομιλία του Προέδρου της Δημοκρατίας. Είναι αυτό σωστό ή όχι;

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Μια διευκρίνιση, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Κατσελλή, παρακαλώ.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Όλοι ξέρομε ότι το Δελτίο Ειδήσεων είναι 10 μέχρι 12 λεπτά, όχι μισή ώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός και ο κ. Κληρίδης.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρώτο, ο κ. Παπαϊωάννου χρησιμοποίησε διάφορους χαρακτηρισμούς και έδωσε διάφορες περιγραφές για τις ομιλίες του Προέδρου. Λοιπόν, για όνομα του Θεού να μην προσπαθούμε να παρουσιάσουμε τα πράγματα διαφορετικά. Όσο για τα θέματα δημοκρατίας, δεν δεχόμαστε να μας δίδει μαθήματα δημοκρατίας ο κ. Παπαϊωάννου ειδικά και η ηγεσία του ΑΚΕΛ. Εμείς . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό το μάθημα περί δημοκρατίας, σας παρακαλώ να τελειώσει (γέλωτες) γιατί δεν ξέρω πού θα καταλήξουμε με αυτό το θέμα της δημοκρατίας.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είμεθα εμείς που δώσαμε το μάθημα περί δημοκρατίας· εμείς απαντούμε. Έχτός αν δεν θέλετε να απαντήσουμε αλλά είμαι υποχρεωμένος να δώσω την απάντηση. Και η απάντηση είναι ότι εάν δεν γίνονται εκλογές, κ. Παπαϊωάννου, οφείλεται σε θέματα τα οποία ετέθησαν και συζητήθηκαν εδώ σχετικά με το προεδρικό σύστημα. Δεν αρνηθήκαμε ποτέ να κάμουμε εκλογές· δεν είναι όπως το παρουσιάζετε· δεν είναι κοινοβουλευτικό το σύστημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, σας παρακαλώ να τελειώσει αυτή η ιστορία των μαθημάτων συνταγματικού δικαίου. Έχομε εδώ πέρα ένα "sei" Κανονισμών, το οποίο αφορά το

ΡΙΚ —την κατανομή των ωρών και τη μεταχείριση την οποία θα έχουν τα διάφορα κόμματα. Είναι ενδεχόμενο να υπάρχουν ορισμένες ενστάσεις και ορισμένες εισηγήσεις προς τροποποίηση αυτών των Κανονισμών. Ας προχωρήσουμε σ' αυτό το θέμα και ας αφήσουμε τα μαθήματα περί δημοκρατίας και συνταγματικού δικαίου· δεν είναι η ώρα τώρα.

Κύριε Κληρίδη, επί του θέματος των Κανονισμών.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Ασφαλέστατα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήθελα να σπεύσω να καθησυχάσω τον κ. Γαλανό, γιατί αν κάμω αναφορά στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας σε σχέση με το ΡΙΚ, δεν θα χρησιμοποιήσω υβριστικούς όρους, αλλά θα ήθελα να πω πως για μένα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν είναι «η ιερή αγελάδα των Βουδιστών» που δεν μπορεί κανείς να την αγγίξει.

Συζητούμε Κανονισμούς για τους οποίους η έντιμη συνάδελφος κ. Ρ. Κατσελλή μας είπε ότι αν ήμαστε στην Αγγλική Βουλή και ψηφίζαμε ορισμένα άρθρα των Κανονισμών αυτών θα γελούσε και το παρδαλό κατσίκι.

Ναι, κ. Ρήνα Κατσελλή, αλλά θα σας υπενθυμίσω ότι στην Αγγλία δοκίμασε Υπουργός και πίεσε το Συμβούλιο να μην προβάλλει ένα φιλμ που έδειχνε τη δράση του επικού αγώνα της I.R.A. και απείλησαν όλοι οι υπάλληλοι απεργία και αναγκάστηκε να άρει η Κυβέρνηση την πίεση. Εδώ δυστυχώς είναι οι υπάλληλοι του ΡΙΚ οι οποίοι έρχονται στα Κόμματα και παραπονούνται για τις επεμβάσεις και τις πιέσεις που έχουν από την Κυβέρνηση για να παρουσιάσουν τα προγράμματα που θέλει η Κυβέρνηση και τις ειδήσεις και τα αποσπάσματα ομιλιών κατά τον τρόπο που θέλει η Κυβέρνηση. Και θα ήθελα να υπενθυμίσω το Σώμα αυτό ότι δεν πρόκειται για προεκλογικές θέσεις, γιατί επανειλημμένα κατά τη συζήτηση των Προϋπολογισμών και σε άλλες περιπτώσεις και σε ανύποπτο χρόνο όλα τα Κόμματα με τη σειρά τους —ΕΔΕΚ, ΑΚΕΛ και Δημοκρατικός Συναγερμός— παραπονέθηκαν για την άνηση μεταχείριση που γίνεται από το ΡΙΚ στα κόμματα αυτά και το μόνο Κόμμα το οποίο υπεραμύνθηκε του τρόπου με τον οποίο γίνεται η παρουσίαση, είναι το κυβερνών Κόμμα. Αντιλαμβανόμεθα γιατί το κυβερνών Κόμμα υπεραμύνεται του τρόπου αυτού.

Λέγει το κυβερνών Κόμμα ότι δεν πρέπει να επεμβαίνομε στην ελευθερία σκέψης των συνταχτών του ΡΙΚ. Αλλά δεν είναι εμείς που επεμβαίνομε, δεν είναι εμείς που τηλεφωνούμε στο ΡΙΚ από το Προεδρικό Μέγαρο και εισηγούμεθα το α' ή το β' ή το γ'. Εάν εμείς κάποτε τηλεφωνήσουμε —εγώ τουλάχιστο ουδέποτε τηλεφώνησα στο ΡΙΚ, έγραψα μια, δυο επιστολές όταν ζήτησα να μου επιτραπεί να μιλήσω από το ΡΙΚ και μου αρνήθησαν— είναι για να καταγγείλουμε στο ΡΙΚ την άνηση μεταχείριση της οποίας τυγχάνομε.

Ρωτούσα προχθές για δειγματοληψία μερικά πρόσωπα: 'Όταν ακούσετε το άρθρο Ο από το ΡΙΚ ή όταν αρχίζει ο εκφωνητής με το άρθρο Ο τι ακολουθεί; Και μου απάντησαν: «Ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας».

(Γέλωτες)

Εάν ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας δει Πρεσβευτή, θα το ακούσουμε από το Ραδιόφωνο. Έζησα 15 χρόνια στο εξωτερικό και δεν άκουσα έστω και μια φορά είτε το Ραδιόφωνο της Αγγλίας, είτε της Γαλλίας είτε της Γερμανίας να πει ποιους εδέχθη ο Πρόεδρος, διότι αυτά είναι θέματα ρουτίνας τα οποία συμβαίνουν καθημερινώς.

Ο κ. Πρόεδρος αποφασίζει όταν κηρύττονται Βουλευτικές εκλογές και εις προεόρτια προεδρικών εκλογών να επισκεφθεί την ύπαιθρο για να ακούσει τα προβλήματα των κατοίκων της και διατάσσει το ΡΙΚ να τον ακολουθήσει και με αυτόν τον τρόπο γίνεται άνιση μεταχείριση των Κομμάτων, ενώ τον κ. Κληρίδη, τον κ. Λυσσαρίδη και τον κ. Παπαϊωάννου, όταν πηγαίνουν κατά την ίδια περίοδο να ακούσουν τα προβλήματα των κατοίκων της υπαίθρου, επειδή δεν φέρουν τον τίτλο του Προέδρου της Δημοκρατίας, το ΡΙΚ δεν τους ακολουθεί. Και ερωτούμε: Είναι αυτή ίση ή άνιση μεταχείριση; Σ' αυτό μπορεί να μην ευθύνεται το ΡΙΚ. Ευθύνεται όμως ο Πρόεδρος, ο οποίος σκόπιμα και διά σκοπούς προεκλογικής προπαγάνδας κινείται με αυτόν τον τρόπο τους τελευταίους ένα ή δύο μήνες προ των εκλογών περιερχόμενος την ύπαιθρο για ν' ακούμε κάθε νύχτα «Ο», («ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας»). Αυτό το «Ο» πρέπει να ελεγχθεί διά Κανονισμών.

Αλλά θα ήθελα ακόμα να προσθέσω το εξής: Μας λέγει η κ. Ρήνα Κατσελλή, η οποία φυσικά ανήκει στο κυβερνών Κόμμα, πως δεν χρειάζονται Κανονισμοί ή ότι οι Κανονισμοί πρέπει να τροποποιηθούν ή να εγκριθούν όπως τους έστειλε η Εκτελεστική Εξουσία. Ασφαλώς για την κ. Ρήνα Κατσελλή θα πρέπει να εγκριθούν όπως τους έστειλε η Εκτελεστική Εξουσία. Διότι όπως τους έστειλε η Εκτελεστική Εξουσία αφήνουν όχι παραθυράκια, αλλά καμαρόπορτες για να συνεχίσει η άνιση μεταχείριση. Εμείς σαν Κόμμα θα ψηφίσουμε τους Κανονισμούς, όπως τους εισηγούνται οι αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Σωστά το θέμα του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου συνεδέθη με το θέμα της ελεύθερης διακίνησης ιδεών. Ναι, ένας Ημικρατικός Οργανισμός σε μια πλουραλιστική χώρα πρέπει, πράγματι, να επιτρέπει την ελεύθερη διακίνηση ιδεών.

Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος θα πρέπει αυτό το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα να είναι πράγματι ανεξάρτητο, ή, εφόσον δεν είναι και δεν μπορεί να είναι ανεξάρτητο μέσα στις κυπριακές συνθήκες, να διοικείται από Συμβούλιο το οποίο να αντιπροσωπεύει το πολιτικό φάσμα του τόπου. Διαφορετικά υπό οποιεσδήποτε προϋποθέσεις είναι φυσικό ότι η διακίνηση ιδεών θα είναι μονόπλευρη και δεν θα ικανοποιεί ούτε το λαϊκό αίσθημα ούτε το φάσμα της πολιτικής ηγεσίας.

Το δεύτερο ερώτημα είναι: Μέχρι σήμερα το ΡΙΚ έδινε πράγματι μια σαφή και αμερόληπτη εικόνα των πολιτικών δραστηριοτήτων των κυπριακών κομμάτων και γενικά της δημόσιας ζωής; Η δική μας η απάντηση είναι ότι δεν έδινε αυτή την αντικειμενική εικόνα. Επομένως, πράγματι, ήταν ανάγκη η Βουλή να επέμβει για να γίνεται σωστά και η διακίνηση ιδεών και η προβολή των διαφόρων πολιτικών θέσεων και όχι μονόπλευρα, όπως γινόταν μέχρι σήμερα.

Ναι, υπήρξαν δικαιολογημένα παράπονα από όλα τα κόμματα ότι κατά καιρούς είτε υπήρξε διαστρέβλωση των τοποθετήσεων των κομμάτων, είτε υπήρξε παραγνώριση.

Ελέχθη ότι ανακοινωθέντα Κεντρικής Επιτροπής δεν ανακοινώθηκαν. Έχουμε κι' εμείς ανάλογο παράδειγμα και μάλιστα ο συντάκτης του ΡΙΚ μας είπε ότι, κατά τη γνώμη του, το ανακοινωθέν της Κεντρικής Επιτροπής αποτελούσε επίθεση εναντίον άλλων κομμάτων. Αναγκάστηκα να το ξαναδιαβάσω. Η πρώτη παράγραφος καλούσε τα διάφορα κόμματα να τοποθετηθούν επί ορισμένων ερωτημάτων χωρίς καμιά επίθεση εναντίον οποιουδήποτε κόμματος και η δεύτερη παράγραφος επέμενε ότι το κύριο μήνυμα των εκλογών θα έπρεπε να είναι η αντικατοχική ενότητα και όχι η διαμάχη των κομμάτων για προεδρική εξουσία, και δεν αναφέρετο σε κανένα κόμμα. Αν σε προεκλογική περίοδο ένας συντάκτης του ΡΙΚ δικαιούται να διαγράψει την απόφαση μιας Κεντρικής Επιτροπής, διότι κατά τη γνώμη του αποτελούσε επιθετική ενέργεια, φοβούμαι ότι αυτό αποτελεί ουσιαστικά όχι διακίνηση ιδεών αλλά λογοκρισία απαράδεκτη. Είναι εδώ που υπάρχει, ίσως, μια παρεξήγηση για τα δικαιώματα των συντακτών, τα οποία σεβόμαστε, αλλά και για τα δικαιώματα των πολιτικών κομμάτων τα οποία επίσης σεβόμαστε. Ναι, ασφαλώς δεν πρέπει να υπάρχει Δαμόκλειος σπάθη για όλα τα θέματα της πολιτικής ζωής, ιδιαίτερα δε αξιολόγηση, την ειδησεολογική αξιολόγηση των διαφόρων ειδήσεων. Αλλά για τη διακίνηση των κομματικών απόψεων δεν στέκει σε ένα συντάκτη να πει τι αντιπροσωπεύει ένα κόμμα αλλά στο κόμμα, στην Κεντρική Επιτροπή ενός κόμματος να παρουσιάσει τι αντιπροσωπεύει και στέκει στο λαό να εγκρίνει ή να επικρίνει αυτά που ένα κόμμα δίνει για πληροφόρηση προς το λαό. Γι' αυτό νομίζω ότι υπάρχει μια παρεξήγηση. Εδώ θα πρέπει να υπάρξει ένα μικτό Συμβούλιο από όλα τα κόμματα το οποίο θα μπορεί να διευθύνει το ΡΙΚ, οπότε ίσως οι Κανονισμοί αργότερα να είναι άχρηστοι, αν και εφόσον, πράγματι, φθάσουμε στο σημείο της ύπαρξης ενός διακομματικού οργάνου, το οποίο θα διευθύνει το ΡΙΚ. Εφόσον το όργανο θα διορίζεται από την οποιαδήποτε Κυβέρνηση, ουσιαστικά θα έχει νομιμοφροσύνη προς την Κυβέρνηση που το διορίζει· δεν είναι δυνατό να αναμένει κανείς αντικειμενική μεταχείριση. Επομένως πιστεύω ότι οι Κανονισμοί ήταν απαραίτητοι. Μπορεί να έχουμε μερικές επιφυλάξεις για ορισμένα άρθρα των Κανονισμών. Το άρθρο 9, για παράδειγμα, του Παραρτήματος Α των Κανονισμών. Ανεξάρτητα του αν θρησκευεί ο α' ή ο β' πολίτης το γεγονός είναι ότι η πλειοψηφία αυτού του λαού θρησκευεί. Και νομίζω ότι δεν μπορούμε και δεν έπρεπε με Κανονισμούς να απαγορεύσουμε θρησκευτικές ομιλίες —και δεν έρχομαι εδώ ως υποστηρικτής οποιασδήποτε πλευράς— αλλά πιστεύω ότι πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη ουσιαστικά την τοποθέτηση του λαού μας. Και να λέμε ότι οι θρησκευτικές ομιλίες δεν μπορούν παρά μόνο να . . . αυτό λέει. Θρησκευτικές ομιλίες . . .

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

«Ομιλίες σε θρησκευτικές λειτουργίες».

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ε! Τι σημαίνει «ομιλίες σε θρησκευτικές λειτουργίες»; Άμα μιλά ένας ιεροκήρυκας ή άμα μιλά ο Αρχιεπίσκοπος είναι ομιλία σε θρησκευτική λειτουργία. Άρα αυτά απαγορεύονται. Υπό οποιοσδήποτε προϋποθέσεις —είναι οι απόψεις του καθενός— έχω την εντύπωση ότι δεν μπορούμε να σταματήσουμε ομιλίες σε θρησκευτικές λειτουργίες. Περαιτέρω, μια και μιλούμε εφ' όλης της ύλης για το ΡΙΚ, πιστεύω ότι το ΡΙΚ δεν έχει ουσιαστικά ικανοποιήσει και από πλευράς

προώθησης του σωστού πνεύματος του αντικατοχικού αγώνα μέσα στον κυπριακό λαό. Αν υπήρχε ίσως μια διακομματική Επιτροπή, έστω και αν ακόμα υπήρχαν διαφωνίες, οι διαφωνίες τουλάχιστον θα συζητούνταν εδώ και ο λαός θα ήξερε αν, πράγματι, υπήρχε ή δεν υπήρχε η διάθεση του α' ή του β' κόμματος να στρέψει την προσοχή του ΡΙΚ όχι προς το Ντάλλας και τις Δυναστείες αλλά προς τα αντικατοχικά, ακόμα και φιλμ αντικατοχικά και ομιλίες αντικατοχικές. Να δώσουμε σ' αυτό το λαό ένα μήνυμα και μια ελπίδα αντί να του δίνουμε τα μηνύματα μιας καταναλωτικής κοινωνίας. Αλλά βέβαια αυτό δεν μπορεί με τους Κανονισμούς και μόνο να εκπληρωθεί. Αν, όμως, υπάρξουν Συμβούλια διακομματικά, επαναλαμβάνω, έστω και αν ακόμα εκείνοι που θα ήθελαν να προβάλλεται η αντικατοχική αιχμή της κυπριακής πραγματικότητας ήταν μειοψηφία, αυτή η Βουλή θα αναγκαζόταν κάθε τόσο να συζητήσει αυτά που θα συζητούνται στο Συμβούλιο αν και εφόσον δεν υπήρχε ομοφωνία.

Γι' αυτό εμείς θα ψηφίσουμε τους Κανονισμούς με μόνη την επιφύλαξη όπως είπα σε μερικές περιπτώσεις που πιστεύω ότι θα μπορούσαν να αποτελέσουν, πράγματι, κάποια δυσχέρεια στην ελεύθερη διακίνηση ιδεών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Νομίζω, κύριοι, ότι έχει πλησιάσει η ώρα 6.00 που θα πρέπει ν' αρχίσει η συζήτηση του θέματος του κ. Λυσσαρίδη. Γι' αυτό το λόγο θα πρέπει να βιαστούμε για την έγκριση των Κανονισμών.

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Απλώς μια παρατήρηση ήθελα να κάμω, κ. Πρόεδρε. Είχαμε συμφωνήσει ότι θα μιλούσε μόνον ένας από κάθε κόμμα και συνεπείς προς αυτή την συμφωνία τον κ. Σαββίδη εμείς . . .

Και ο κ. Φάντης ζήτησε να μιλήσει και ο κ. Σαββίδης και δεν επιτρέψαμε σ' αυτούς να μιλήσουν, όμως από μέρους του κυβερνώντος κόμματος μίλησαν δύο. Μίλησε η κα. Κατσελλή και ο κ. Γαλανός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Χαίρω πολύ που το ακούω κ. Παπαϊωάννου. Αυτή τη στιγμή αντιλήφθηκα αυτή τη συμφωνία. Γι' αυτό το λόγο και έδωσα το λόγο στον κ. Σαββίδη.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ελέχθη ότι για να συντομεύσουμε το χρόνο εκεί και όπου θα υπάρξουν ομιλίες επί νομοσχεδίων θα μιλά ένας από κάθε κόμμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Χαίρω πολύ που το ακούω.

Κύριε Γαλανέ, ορίστε.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, και πάλι ο κ. Παπαϊωάννου είναι άδικος διότι εγώ έθεσα θέμα διαδικασίας. Δεν μίλησα πάνω στην ουσία. Τουναντίον είχα πολλά να πω και πολλά να απαντήσω, όμως σεβόμενος αυτή την απόφαση απλώς έθεσα θέμα διαδικασίας και μου απάντησε ο κ. Παπαϊωάννου εξάλλου. Επομένως μίλησε και ο κ. Παπαϊωάννου από το ΑΚΕΛ απαντώντας μου. Δεν μίλησα πάνω στην ουσία. Μα πρέπει επιτέλους να μην είμεθα άδικοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, ως γεγονός δεν είχα αντιληφθεί αυτή τη συμφωνία αλλά χαίρω πάρα πολύ που την ακούω και ευχαριστώ τον κ. Παπαϊωάννου διότι μου υπενθύμισε τη συμφωνία αυτή.

Ο κ. Λόρδος. Να προχωρούμε στην ψήφιση των Κανονισμών, κ. Λόρδο.

Κ. ΛΟΡΔΟΣ:

Ναι, κ. Πρόεδρε. Διευκρινιστικά σαν Πρόεδρος της Επιτροπής πρέπει να πω ότι ο Κανονισμός 9 δεν αναφέρεται σε θρησκευτικές ομιλίες αλλά σε ομιλίες σε θρησκευτικές λειτουργίες, μνημόσυνα και άλλες εκδηλώσεις. Και αν υπάρχει οποιαδήποτε πρόταση να καθορισθεί, να διευκρινισθεί ότι οι ομιλίες αυτές αφορούν ομιλίες πολιτικού περιεχομένου, θα την αποδεχθούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κύριοι, οι Κανονισμοί αυτοί τίθενται προς έγκριση ενώπιον του Σώματος. Αν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση παρακαλώ να ακουστεί.

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα θέλαμε να γίνει ψηφοφορία πρώτα πάνω στους Κανονισμούς οι οποίοι έχουν κατατεθεί από την Κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είναι ενώπιόν μου αυτή τη στιγμή, κ. Γαλανέ.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Καλά, εντάξει. Θα εξηγήσω τότε την ψήφο μας όταν γίνει ψηφοφορία πάνω στους Κανονισμούς που έχουν υποβληθεί από την πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα είναι οι Κανονισμοί που βρίσκονται ενώπιόν μας. Αν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση ως προς ορισμένο κανονισμό απ' αυτούς που περιέχονται εδώ μέσα, παρακαλώ να την ακούσουμε.

Ορίστε κα. Κατσελλή

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, εξήγησα ένα προς ένα τα σημεία που έχουμε ενστάσεις και θέλω να διευκρινίσω ότι εμείς θέλουμε να αρθούν οι Κανονισμοί και ότι συμφωνούμε σε πολλά σημεία των Κανονισμών όπως επαναδιατυπώθηκαν στο σύνολό τους. Γι' αυτό και θα κάμουμε αποχή. Διαφωνούμε σε ορισμένα σημεία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είναι δυνατό να ενθυμείται κανείς όλες τις ομιλίες των ομιλητών απ' έξω. Γι' αυτό το λόγο όταν τίθενται οι Κανονισμοί προς έγκριση παρακαλώ να γίνουν οι ενστάσεις επί των κανονισμών που υπάρχει ένσταση και να ακουστούν οι ενστάσεις για να τις θέσω σε ψηφοφορία.

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Όπως είπετε πολύ σωστά, κ. Πρόεδρε, σε θέματα Κανονισμών δεν μπορούμε να ψηφίζουμε άρθρο προς άρθρο και εδάφιο προς εδάφιο. Επομένως εμείς θα κάμουμε αποχή διότι υπάρχουν μερικά σημεία, τα οποία και αναφέρθηκαν στην ομιλία της κας Κατσελλή, που δεν συμφωνούμε. Γι' αυτό ας θεωρηθεί ότι οι

Κανονισμοί περνούν με την αποχή του Δημοκρατικού Κόμματος για τους λόγους που ανέφερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, θα τους θέσω σε ψηφοφορία, κ. Γαλανέ.

Ο κ. Ομήρου παρακαλώ.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Εμείς ψηφίζουμε υπέρ της έγκρισης των Κανονισμών αλλά θέτουμε την επιφύλαξή μας για το άρθρο 9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ομήρου, ή ψηφίζετε ή δεν ψηφίζετε υπέρ των Κανονισμών. Αν υπάρχει οποιαδήποτε επιφύλαξη πάνω στο άρθρο 9 θα πρέπει να διατυπώσετε τη γνώμη σας.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Την έχουμε διατυπώσει ήδη από το Βήμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν κύριοι.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των Κανονισμών όπως βρίσκονται ενώπιον της Βουλής αυτή τη στιγμή;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

23.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

23 υπέρ.

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7 αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όστε οι Κανονισμοί εγκρίνονται με 23 ψήφους υπέρ, ουδεμιά εναντίον και 7 αποχές.

Προχωρούμε τώρα στο επόμενο θέμα που είναι τα Έγγραφα που αφορούν:

(α) Την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία που έληξαν ή λήγουν μέχρι 31/10/85 και

(β) τη σκοπούμενη πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και την εκπαιδευτική υπηρεσία,

δυνάμει του Άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει ομοφωνία πάνω στην Έκθεση. Συνεπώς δεν είναι ανάγκη να αναγνωσθεί.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΤΑΤΕΘΕΝΤΑ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ,
ΣΤΙΣ 24/10/85, ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΥ-
ΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3(1)(α) ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΣ ΕΚΤΑ-
ΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕ-
ΣΙΑ) ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1985 (ΑΡ. 99 ΤΟΥ 1985).

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Πάυλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Γάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα πιο πάνω έγγραφα σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 29 Οκτωβρίου 1985.

Με τα πιο πάνω έγγραφα, τα οποία κατατέθηκαν στη Βουλή στις 24 Οκτωβρίου 1985 από τον Υπουργό Οικονομικών σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985), σκοπείται η πρόσληψη αριθμού έκτακτων υπαλλήλων σε αριθμό Κυβερνητικών Υπηρεσιών ή η ανανέωση των υπηρεσιών αριθμού άλλων, των οποίων η υπηρεσία λήγει νωρίτερα από την 31η Μαρτίου 1986, νοουμένου ότι τέτοια παράταση δεν θα είναι πέραν από την ημερομηνία αυτή.

Η Επιτροπή αφού διεξήλθε κάθε πρόταση που γίνεται για τις πιο πάνω προσλήψεις εκτάκτων και σημείωσε τους λόγους για τους οποίους κρίνονται αναγκαίες, ευρίσκει ότι οι προτεινόμενες προσλήψεις δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διευθετήσεις που συζητήθηκαν με το Υπουργείο Οικονομικών και συμφωνήθηκαν να ισχύουν μέχρι της 31ης Μαρτίου 1986, θέματα για τα οποία η Επιτροπή έχει ήδη προβεί σε εκτενέστερη αναφορά με σχετική Έκθεσή της προς το Σώμα που κυκλοφόρησε κατά την συνεδρία της Βουλής της 24ης Οκτωβρίου 1985. Κατά συνέπεια η Επιτροπή εισηγείται στη Βουλή όπως συγκατατεθεί στην πρόσληψη και των προσώπων αυτών κάτω από τους όρους και για τη χρονική διάρκεια απασχόλησης που αναφέρονται τα υπό συζήτηση έγγραφα που βρίσκονται ενώπιον του Σώματος, και νοουμένου ότι ο χρόνος απασχόλησης δεν θα επεκτείνεται πέραν της 31ης Μαρτίου 1986.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Αν δεν υπάρχουν θέτω τα Έγγραφα σε ψηφοφορία. Παρακαλώ, πόσοι ψηφίζουν υπέρ των εγγράφων αυτών;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Δεν υπάρχει ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει ένσταση.

Ομοφώνως εγκρίνονται τα Έγγραφα αυτά από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Προχωρούμε τώρα στο επόμενο θέμα που είναι «Ο περί Διασφάλισης Αδιαβλήτων Εκλογών Νόμος του 1985».

Πρόταση Νόμου, η οποία σχετίζεται με τον περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμον του 1985.

Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής Νομικών να αναγνώσει την έκθεση της Κονοβουλευτικής Επιτροπής, εάν υπάρχει οποιαδήποτε ασυμφωνία ή εάν υπάρχει οποιοδήποτε θέμα επί του οποίου θα γίνουν ομιλίες.

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή αντιλαμβάνομαι ότι θα υπάρξουν κάποιες ομιλίες και επειδή έχουμε ήδη πάρει απόφαση ότι στις 6.00 η ώρα θα αρχίσει συζήτηση του Κεφαλαίου Δ, δεν έχουμε τον απαιτούμενο χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν πρόκειται να γίνουν ομιλίες δεν έχουμε τον απαιτούμενο χρόνο, κ. Παπαϊωάννου. Γι' αυτό το λόγο αυτή τη στιγμή θα διακόψουμε για πέντε λεπτά για να δώσουμε τον απαιτούμενο χρόνο στο ΡΙΚ να συνδεθεί με τη Βουλή των Αντιπροσώπων ώστε να αρχίσει η συζήτηση του θέματος του κ. Λυσσαρίδη που είναι εγγεγραμμένο στο Κεφάλαιο Δ',. Πέντε λεπτά διάλειμμα.

(Ώρα διακοπής 5.50 μ.μ.)

(Ώρα ενάρξεως 6.10 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με συγχωρείτε, κύριοι, διότι τα πέντε λεπτά έγιναν δώδεκα αλλά αυτό οφείλεται σε τεχνικούς λόγους που σχετίζονται με το ΡΙΚ.

Επί του θέματος το οποίο ενέγραψε ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ κ. Λυσσαρίδης και το οποίο εκκρεμεί ενώπιον του Σώματος από πολλών μηνών έχουν ομιλήσει μέχρι της στιγμής 16 Βουλευτές.

Παρακαλώ, έχει γίνει οποιαδήποτε συνεννόηση μεταξύ των διαφόρων πλευρών της Βουλής ούτως ώστε να συντομεύουμε; Αν είναι δυνατόν να ανακοινωθούν τα ονόματα εκείνων οι οποίοι θα ομιλήσουν.

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι έγινε δεκτή η άποψη όπως ομιλήσει ένας από κάθε Κοινοβουλευτική Ομάδα. Βέβαια οι ομάδες που μίλησαν δεν μπορούν να δευτερολογήσουν. Δευτερολογία θα κάμουν οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι. Αυτή είναι η διευθέτηση και αν δεν γίνεται δεκτή, τότε λυπούμαι να παρατηρήσω ότι θα υπάρξουν πέραν του ενός ομιλητές από μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστεράς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή πού βρίσκεται το πρόβλημα;

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς είμεθα σύμφωνοι. Παρόλο που είχαμε τρεις ομιλητές έτοιμους να ομιλήσουν θα ομιλήσει ένας. Δεν υπάρχει πρόβλημα από τη δική μας Ομάδα. Επίσης δηλώνουμε ότι αν δεν υπάρξουν δευτερολογίες δεν θα δευτερολογήσουμε ούτε εμείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία, κ. Γαλανέ.

Από την άποψη του Συναγερμού;

A. ΠΑΠΑΡΕΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμάς θα δευτερολογήσει ο κ. Αναστασιάδης. Ήδη ετοιμάστηκε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης ο οποίος ομίλησε στις 4/7/85.

A. ΠΑΠΑΡΕΣ:

Πιθανόν να μην πρωτολογήσει ο κ. Κληρίδης όμως. Δεν είναι μέσα στην Αίθουσα των συνεδριάσεων τώρα αλλά δεν θα πρωτολογήσει κατά πάσα πιθανότητα. Ένα λεπτό να τον φωνάξουμε, να δούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Από το ΑΚΕΛ, κύριοι, ποιοι θα ομιλήσουν;

E. ΠΑΠΑ-ΓΩΑΝΝΟΥ:

Θα ομιλήσει ο κ. Πουμπουρής και θα δευτερολογήσει ο εκπρόσωπος της Κοινοβουλευτικής μας Ομάδας. Αν όμως δευτερολογήσουν άλλοι, τότε επιφυλάσσουμε και για την Ομάδα μας το δικαίωμα να πρωτολογήσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Από πλευράς ΕΔΕΚ;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεδομένου ότι κάθε πλευρά πρέπει να δευτερολογήσει και δεδομένου ότι εκείνος που κλείει το θέμα, όπως είπα, το κλείει όχι ως δευτερολογών, νομίζω πως είναι λογικό να δοθεί και στην ΕΔΕΚ η ευκαιρία να δευτερολογήσει. Δεν θέλω η δική μου η ομιλία να είναι τέτοια που να δημιουργεί ξανά προβλήματα. Διαφορετικά θα είμαι υποχρεωμένος και να δευτερολογήσω και να τριτολογήσω ταυτοχρόνως, πράγμα το οποίο νομίζω ότι δεν είναι ορθό.

Η ορθή πολιτική είναι ότι εκείνος που κλείει το θέμα το κλείει κατά τρόπο ασπύμε λιγότερο πολεμικό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε της ΕΔΕΚ, έχω τη γνώμη ότι υπό τις συνθήκες θα είναι ανάγκη να διαδραματίσετε αυτούς τους δυο ρόλους κατά τη διάρκεια του κλεισίματος του θέματος αυτού για να εξοικονομήσουμε χρόνο, όχι για τίποτε άλλο. Όχι γιατί θέλω να περιορίσω το δικαίωμα οποιουδήποτε Βουλευτή να ομιλήσει. Όπως αντιλαμβάνεστε ότι είναι τόσο λίγος ο χρόνος που υπάρχει στη διάθεσή μας που αν πραγματικά θέλετε το κλείσιμο του τόσο σπουδαίου αυτού θέματος να ακουστεί από τον κόσμο και να γίνει σε λογική ώρα, νομίζω ότι πρέπει να δεχθείτε αυτή την εισήγηση.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεδομένου ότι εγράφη μια δευτερολογία η οποία, όπως είπα, είναι δυνατό να προκαλέσει συζήτηση, το μόνο το οποίο μπορεί να γίνει είναι να κατατεθεί και να θεωρηθεί ότι κατατίθεται στα πρακτικά διότι υπάρχουν απαντήσεις που έπρεπε να δοθούν σε διάφορους ομιλητές κι' εγώ δεν θα ήθελα να το κάμω διότι ήταν πάντα

η άποψή μου ότι εκείνος που κλείει το θέμα δεν πρέπει να απαντά σε διάφορους ομιλητές. Διαφορετικά, και αν ακόμα γίνει αυτό που λέτε, κ. Πρόεδρε, αν στη δευτερολογία μου και το κλείσιμο του θέματος πω πράγματα στα οποία πιθανότατα άλλοι θάβελαν να εγερθούν για να απαντήσουν, τι θα γίνει;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, όταν κλείει το θέμα, κλείει κ. Λυσσαρίδη.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εντάξει, αν αυτό είναι αποδεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Δεχόμαστε την εισήγηση όπως κατατεθεί η ομιλία του κ. Ομήρου, αλλά ταυτόχρονα θα θέλαμε να καταθέσουμε κι' από μέρους της δικής μας Ομάδας την ομιλία του κ. Κουρτελλάρη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εισάγουμε ένα θεσμό ο οποίος για πρώτη φορά θα εισαχθεί στα κοινοβουλευτικά θέσμια αυτού του τόπου και μπορώ να πω από την ευρεία πείρα που έχω από κοινοβουλευτικά θέσμια ότι δεν έχω δει καμιά περίπτωση που κατατίθενται ομιλίες στη Βουλή. Οι ομιλίες γίνονται στη Βουλή αλλά δεν είναι κατάθεση εγγράφων. Δεν μπορούμε να ακολουθήσουμε την τακτική να καταθέτουμε ομιλίες. Αν ο κ. Ομήρου θα κάμει ομιλία, πρέπει η ομιλία του να γίνει στη Βουλή και να ακουστεί. Αλλά δεν υπάρχει κοινοβουλευτική διαδικασία σύμφωνα με την οποία ένας γράφει ομιλία και την καταθέτει. Ο λόγος για τον οποίο γίνονται οι ομιλίες είναι για να ακουστούν απόψεις και να διαμορφωθούν υποτίθεται καλόπιστα οι θέσεις των διαφόρων. Αν τις καταθέτουμε, τότε γιατί συνεργόμαστε και τι συζητούμε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξ όσων γνωρίζω, κ. Κληρίδη, όχι μόνο δεν επιτρέπεται η κατάθεση ομιλιών στη Βουλή αλλά και δεν επιτρέπεται η ανάγνωση ομιλιών στη Βουλή.

Εν πάση περιπτώσει . . . Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμπαθούμε το λόγο που αναφέρθηκε αυτή η λύση αλλά δεν μπορεί να εφαρμοστεί η εισήγηση για κατάθεση ομιλιών. Εξάλλου μιλήσαμε προηγούμενα για θέματα ακροαματικότητας και ερχόμεθα τώρα να καταθέσουμε ομιλίες; Εδώ έχουν μιλήσει 16 ομιλητές.

Επανέρχομαι στην προηγούμενη εισήγηση να ομιλήσει ένας από κάθε πλευρά καθόσον αφορά τις πρωτολογίες και δεν νομίζω ότι υπάρχουν τόσα πράγματα που πρέπει να λεχθούν σε δευτερολογίες. Δηλαδή αν συμφωνούν και τα άλλα κόμματα, εφόσον έχουν ομιλήσει σχεδόν 20 ομιλητές, να κλείσουμε το θέμα χωρίς δευτερολογίες. Δεν νομίζω ότι θα αλλάξουν ριζικά τα πράγματα με τις δευτερολογίες. Βεβαίως είναι δικαίωμα των συναδέλφων να δευτερολογήσουν και να τριτολογήσουν, αλλά υπό τις συνθήκες που βρισκόμαστε και της πολλής νομοθετικής εργασίας που είναι ενώπιόν μας, επαναλαμβάνω αυτή την εισήγηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν συμφωνώ με την εισήγηση όσον αφορά το θέμα των δευτερολογιών. Μπορεί να υπάρξει λόγος δευτερολογίας αλλά μπορεί να περιοριστεί σε ένα μόνο ομιλητή από το κάθε κόμμα. Δεν συμφωνώ να αποκλείσουμε τις δευτερολογίες διότι δεν ξέρουμε τι θα λεχθεί ακόμα στις πρωτολογίες και είναι πιθανόν κάποιος να χρειαστεί να απαντήσει σ' αυτά τα οποία θα πω είτε εγώ είτε οποιοσδήποτε άλλος.

Επομένως εγώ εισηγούμαι η διαδικασία που θα ακολουθήσουμε να είναι να υπάρξει μόνο μια δευτερολογία από κάθε κόμμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ-Γ.ΩΑΝΝΟΥ:

Έχουμε ήδη συμφωνήσει, κ. Πρόεδρε, ότι μια δευτερολογία θα υπάρξει και αυτή θα είναι η δευτερολογία των Κοινοβουλευτικών εκπροσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Το κάθε κόμμα να ορίσει ποιος θα δευτερολογήσει. Αν θέλει ο Κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος να δευτερολογήσει είναι δικαίωμά του· αν θέλει πάλι μπορεί να αναθέσει σε άλλο Μέλος να δευτερολογήσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε λοιπόν. Ποιοι θα ομιλήσουν πρωτολογώντας αυτή τη φορά;

Ο κ. Πουμπουρής.

Μ. ΠΟΥΜΠΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ενώ ο τίτλος του θέματος που συζητούμε είναι «Η κατάσταση του εσωτερικού μας μετώπου και οι ευθύνες όλων» η ουσία και το περιεχόμενό του είναι η γραμμή και η τακτική λύσης του κυπριακού προβλήματος. Γιατί η διάσπαση που υπάρχει: στο εσωτερικό μας μέτωπο δεν είναι τίποτε άλλο παρά το αποτέλεσμα των διαφορετικών απόψεων και προσεγγίσεων για το ποια γραμμή και τακτική πρέπει ν' ακολουθηθεί στην προώθηση και λύση του Κυπριακού.

Ας γίνουμε πιο συγκεκριμένοι. Γιατί προκλήθηκε η διάσπαση; Ποιος την πυροδότησε και ποιος τη συντηρεί;

Θα φροντίσω να δώσω μια απάντηση στηριγμένος πάνω στα γεγονότα κυρίως των δυο τελευταίων χρόνων.

Η διάσπαση του εσωτερικού μετώπου μεγάλωσε και πήρε διαστάσεις μερικούς μήνες μετά την εκλογή του κ. Κυπριανού στο αξίωμα του Προέδρου. Οξύνθηκε όταν ο Πρόεδρος ακολούθησε μια διαφορετική γραμμή απ' αυτή που διακήρυττε κάθε μέρα στις προεκλογικές του ομιλίες. Να ένα παράδειγμα. Όταν ο Πρόεδρος μιλούσε σε προεκλογική συγκέντρωση στην Αθηνάου στις 7.1.1983 έλεγε ανάμεσα στ' άλλα: «Υπάρχει όμως και η πορεία που ακολουθεί η ηγεσία της ΕΔΕΚ. Μια πορεία που στηρίζεται στα δημαγωγικά συνθήματα, ανεδαφικές θέσεις και εξαλλοσύνη. Μια πορεία που με μαθηματική ακρίβεια θα οδηγήσει την

Κύπρο σε νέες περιπέτειες. Η Κύπρος δεν σώζεται ούτε με συνθήματα ούτε με ανεδαφικές υποσχέσεις».

Σύμφωνα λοιπόν με όσα έλεγε ο Πρόεδρος το Γενάρη του 1983 η πολιτική της ηγεσίας της ΕΔΕΚ ήταν δημαγωγική, ανεδαφική και οδηγούσε σε νέες εθνικές περιπέτειες. Με τη σειρά της η ηγεσία της ΕΔΕΚ κατηγορούσε τον κ. Κυπριανού σαν ενδοτικό, ηττοπαθή και άλλα παρόμοια. Κατά συνέπεια η πολιτική που ακολουθούσε ο Πρόεδρος τότε που ήθελε τις ψήφους του λαού, ήταν προσγειωμένη και συνετή, ήταν πολιτική που αποσκοπούσε σε μια συμφωνημένη και αμοιβαία αποδεχτή λύση. Και προκύπτει το ερώτημα: Αν η ηγεσία του ΔΗΚΟ δεν άλλαξε την πολιτική της, όπως ισχυρίζεται, πώς συμβαίνει σήμερα να μην ανησυχεί για την πολιτική που ακολουθεί η ηγεσία της ΕΔΕΚ που είναι η ίδια με εκείνη που ακολουθούσε το 1983;

Η απάντηση μια είναι: Ο Πρόεδρος και η ηγεσία του ΔΗΚΟ εγκατέλειψαν πλήρως την πολιτική που διακήρυτταν στην προεκλογική περίοδο και ταυτίστηκαν με την πολιτική της ΕΔΕΚ που όπως πολύ σωστά έλεγε τότε ο Πρόεδρος ήταν πολιτική συνθημάτων, πολιτική που στηριζόταν στη δημαγωγία και στην εξαλλοσύνη. Ορόσημο γι' αυτή τη στροφή αποτέλεσε ο Αύγουστος-Σεπτέμβρης του 1983 όταν ο Πρόεδρος αντίκρουσε το έγγραφο Κουεγιάρ, γνωστό σαν «δείκτες», με την ακατανόητη δήλωση «ούτε το αποδεχόμαστε ούτε το απορρίπτουμε». Θέλω σε σχέση μ' αυτό να υπενθυμίσω ότι το ΑΚΕΛ προειδοποιούσε τότε πως τυχόν αρνητική προσέγγιση των δεικτών Κουεγιάρ θα υποβοηθούσε τον Ντενκτάς ν' ανακηρύξει ανεξάρτητο «κράτος». Αλλά δεχτήκαμε τότε τα ομαδικά πυρά εκείνων που υποτιμούσαν τους κινδύνους ανακήρυξης ανεξάρτητου τουρκοκυπριακού «κράτους». Μας κατηγορήσαν ότι ψευδολογούσαμε και κινδυνολογούσαμε. Έτσι ο «Αγώνας» που υποστήριζε ένθερμα την πολιτική του Προέδρου έγραφε στις 11 του Οκτώβρη 1983. «Αυτό το 'κράτος' που υπάρχει σήμερα θα είναι το ίδιο που θα ανακηρυχθεί μονομερώς αύριο. Τι θ' αλλάξει; Αντί να ονομάζεται «ομόσπονδο» θα λέγεται «τουρκική δημοκρατία της βόρειας Κύπρου».

Με τη σειρά της η ηγεσία της ΕΔΕΚ είχε καλλιεργήσει την άποψη ότι αν η τουρκοκυπριακή ηγεσία επιχειρούσε ν' ανακηρύξει κράτος, αυτό θα μετατρεπόταν σε Μπούμεραγκ. Στηριγμένη σε τέτοια εκτίμηση η εβδομαδιαία εφημερίδα της ΕΔΕΚ έγραφε στις 24.10.1983: «Τονίσαμε επανειλημμένα ότι αν η Τουρκία εκτιμούσε ότι ήταν προς το συμφέρον της η ανακήρυξη χωριστού τουρκοκυπριακού «κράτους», θα το είχε κάμει προ πολλού. Χωρίς να μπαίνουμε σε προβλέψεις θεωρούμε πως δεν έχουν αλλάξει τα δεδομένα που εμπόδιζαν τη μέχρι τώρα ανακήρυξη, πως δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις για επιβίωση ενός τέτοιου κράτους και πως η Τουρκία θα σταματήσει οποιαδήποτε σχετική ενέργεια με βάση κυρίως αυτά τα κριτήρια».

Αυτά λοιπόν πίστευε και διακήρυττε η ηγεσία της ΕΔΕΚ 20 μέρες πριν την αποσχιστική ενέργεια της τουρκοκυπριακής ηγεσίας. Και να λοιπόν. Αντί η Τουρκία να σταματήσει την ανακήρυξη «κράτους» την ενθάρρυνε και αντί το τουρκοκυπριακό κράτος να γίνει μπούμεραγκ και να στραφεί ενάντια σ' αυτούς που το ίδρυσαν, μετατράπηκε σε δαμόκλειο σπάθη πάνω από το κεφάλι του κυπριακού λαού.

Αυτό ήταν το πρώτο αποτέλεσμα της υποτίμησης των διχοτομικών κινδύνων αλλά και της πολιτικής της αναβλητικότητας, της πολιτικής της αοριστολογίας που ακολούθησε ο Πρόεδρος με το «ούτε αποδεχόμαστε ούτε απορρίπτουμε». Το επόμενο διχοτομικό μέτρο που προωθήθηκε στις ευνοϊκές για την τουρκική πλευρά

συνθήκες που δημιούργησε η λανθασμένη πολιτική του Προέδρου, ήταν η διεξαγωγή δημοψηφίσματος και η έγκριση του λεγόμενου «συντάγματος».

Φυσικά εμείς ουδέποτε θ' αποδεχτούμε αυτά τα διχοτομικά μέτρα. Θα συνεχίσουμε να τα καταγγέλλουμε στη διεθνή κοινή γνώμη. Θα συνεχίσουμε τον αγώνα για να μην αναγνωριστεί αυτό το παράνομο «κράτος».

Πρέπει όμως να διαπιστώσουμε πως αυτά που έκαμε η τουρκοκυπριακή ηγεσία το 1983 και 1984, συνιστούν τα πιο προχωρημένα, τα πιο βαθειά διχοτομικά μέτρα μετά την τραγωδία του 1974. Πρέπει να διαπιστώσουμε ότι η πολιτική του Προέδρου, η πολιτική των συνθημάτων και των ανέφικτων στόχων, όχι μόνο δεν κατόρθωσε να τα αποτρέψει, αλλά και αντικειμενικά διευκόλυνε τον Ντενκτάς στην πρόωθσή τους. Το γεγονός και μόνο ότι στις 20 του περασμένου Γενάρη ο Ντενκτάς δήλωνε στους δημοσιογράφους μετά την αποτυχία της συνάντησης κορυφής, ότι επιστρέφει στην Κύπρο για να προετοιμάσει σύνταγμα, δηλ. για να οριστικοποιήσει τη διχοτόμηση της Κύπρου, χωρίς ο Πρόεδρος να τολμήσει να ζητήσει σύγκληση του Συμβουλίου Ασφαλείας, για να καταγγείλει και να αποτρέψει αυτή τη σοβαρότατη και ωμή πρόκληση, αυτό και μόνο, λέμε, επιβεβαιώνει πέρα από κάθε αμφιβολία πόσο εκτεθειμένη έμεινε η δική μας πλευρά από τους χειρισμούς του Προέδρου και τα φαντάσματα που έβλεπε στη Νέα Υόρκη.

Το ότι αυτοί οι χειρισμοί ήταν λανθασμένοι φαίνεται και από το ότι ο Πρόεδρος αποδέχτηκε το ενοποιημένο έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Ο.Η.Ε. τον περασμένο Απρίλη που είναι βασικά το ίδιο μ' αυτό που απέρριψε τον περασμένο Γενάρη σαν φάντασμα. Υπάρχει βέβαια ο ισχυρισμός ότι δεν είναι το ίδιο. Αυτό τον ισχυρισμό τον προβάλλει περισσότερο απ' όλους ο Ντενκτάς, γιατί επιδιώκει να εκμεταλλευτεί τις επουσιώδεις μικροαλλαγές, για ν' αποδευμευτεί από το βασικό περιεχόμενο των εγγράφων που είχε υποχρεωθεί ν' αποδεκτεί τον περασμένο Γενάρη. Η αλήθεια όμως είναι ότι πρόκειται βασικά για τα ίδια έγγραφα. Αυτό το λέγει και ο Γενικός Γραμματέας του Ο.Η.Ε. στην έκθεσή του προς το Συμβούλιο Ασφαλείας στις 13.6.85. Αυτό υποστηρίζει και η ηγεσία της ΕΔΕΚ που στην εφημερίδα της 20.10.85 γράφει: «Και ο Κυπριανός και το ΔΗΚΟ πρέπει με σαφήνεια ν' αναλύσουν γιατί έγγραφα που θεωρούνταν καταστροφικά το Γενάρη μετατράπηκαν σε αποδεκτά αργότερα».

Εμείς φυσικά αντιστρέφουμε το ερώτημα: Γιατί δεν τα αποδέχτηκε από τον περασμένο Γενάρη τα έγγραφα που αποδέχτηκε τον Απρίλη; Και αυτό το ερώτημα δεν είναι μόνο δικό μας. Αυτό το ερώτημα βασανίζει όλο το λαό γιατί τη μια φορά το ίδιο έγγραφο ήταν φάντασμα και ύστερα έγινε αποδεκτό. Με δυο λόγια μια είναι η διαπίστωση, ότι και η καταπληκτική πλειοψηφία του λαού και τα τρία από τα τέσσερα κόμματα της Βουλής κατηγορούν τον Πρόεδρο και την ηγεσία του ΔΗΚΟ ότι κοροϊδεύουν το λαό όταν ισχυρίζονται ότι το ίδιο έγγραφο ήταν τη μια φορά απαράδεκτο φάντασμα και την άλλη υπαρκτό και αποδεκτό.

Για κάθε ένα λοιπόν που ξεκινά από τα γεγονότα και στηρίζεται στα γεγονότα η κύρια, η πρωταρχική αιτία της διάσπασης είναι η πολιτική των συνθημάτων, η ανεδαφική πολιτική της ηγεσίας του ΔΗΚΟ.

Η δεύτερη βασική αιτία βρίσκεται στην νοοτροπία του Προέδρου και της ηγεσίας του ΔΗΚΟ να αποφασίζει η μειοψηφία σε βάρος της πλειοψηφίας. Φυσικά η ηγεσία της ΕΔΕΚ δεν ενοχλείται καθόλου απ' αυτό. Δεν ενοχλείται αν η αποδεδειγμένη μειοψηφία του ΔΗΚΟ χειρίζεται το Κυπριακό κατά τρόπο αντίθετο με αυτό που αποφασίζει η Βουλή. Γιατί; Γιατί οι χειρισμοί της

μειοψηφίας του ΔΗΚΟ συμπύπτουν με τις απόψεις της μειοψηφίας της ΕΔΕΚ. Έτσι έχουμε μια ολοφάνερη αντιδημοκρατική εκτροπή από το ΔΗΚΟ που την υποστηρίζει και η ΕΔΕΚ. Μια εκτροπή που καταβάλλεται προσπάθεια να αιτιολογηθεί με σοφιστείες. Μια απ' αυτές είναι ότι από τη στιγμή που υπάρχουν τόσες μεγάλες διαφορές μεταξύ ΑΚΕΛ-ΔΗΣΥ, τότε η πλειοψηφία που διαθέτουν στη Βουλή και στο λαό εξανεμίζεται και η μειοψηφία του ΔΗΚΟ μετατρέπεται ως διά μαγείας σε πλειοψηφία. Αυτός ο σκόπιμος παραλογισμός δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένα ταχυδακτυλουργικό τέχνασμα που αποσκοπεί να συσκοτίσει τα γεγονότα. Γι' αυτό και ακούσαμε τούτα τα παράλογα και εξωφρενικά, ότι η Βουλή εκβιάζει, ότι επιβάλλει δικτατορία, και ότι ο Πρόεδρος δεν θα υποκύψει στους εκβιασμούς της Βουλής.

Αλλά, κύριοι του ΔΗΚΟ, πού ξανακούστηκε ότι η θέληση της πλειοψηφίας συνιστά εκβιασμό;

Πού ξανακούστηκε ότι η Βουλή επιβάλλει δικτατορία και κάμνει πραξικόπημα;

Και γιατί αυτός που εκβιάζει και ενεργεί αντιδημοκρατικά και αυθαίρετα να μην είναι ο Πρόεδρος που στηρίζεται στη μειοψηφία και εκφράζει τη μειοψηφία;

Πού ξανακούστηκε όταν υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ δυο κομμάτων, να εξουδετερώνεται και ν' αχρηστεύεται η πλειοψηφία που διαθέτουν στη Βουλή; Και γιατί όταν η πλειοψηφία προέρχεται από τις ψήφους του ΔΗΚΟ και του ΔΗΣΥ ή αν θέλετε από τις ψήφους του ΑΚΕΛ και του ΔΗΚΟ να είναι έγκυρη, ενώ όταν προέρχεται από τις ψήφους του ΑΚΕΛ και του ΔΗΣΥ να είναι άκυρη;

Μήπως αρκετοί νόμοι που ψηφίστηκαν με τις ψήφους αντιτιθέμενων κομμάτων θα κηρυχθούν άκυροι για να δικαιωθούν οι σοφιστείες του ΔΗΚΟ;

Είναι όμως και οι ανυπόστατοι, οι γελοίοι ισχυρισμοί του Προέδρου και της ηγεσίας του ΔΗΚΟ, ότι τάχα το ΑΚΕΛ έκαμε συμμαχία και συνεργασία με το Συναγερμό. Λέμε «ανυπόστατοι» γιατί και πάλι-τα ίδια τα γεγονότα βροντοφωνάζουν ότι αυτός που αγωνιά και ιδρωκοπά να συμμαχίσει με το Συναγερμό δεν είναι το ΑΚΕΛ αλλά ο κ. Κυπριανού και η ηγεσία του ΔΗΚΟ. Αυτό δεν το λέμε εμείς. Το είπε ο Πρόεδρος όταν στις 3.2.1985 παραδέχτηκε ότι είχε μερικές μυστικές συναντήσεις με τον κ. Κληρίδη με σκοπό τη συνεργασία και συμμαχία των κομμάτων τους. Αυτές οι μυστικές επαφές και αγωνιώδεις εκκλήσεις του κ. Κυπριανού προς την ηγεσία του ΔΗΣΥ συνεχίστηκαν και κράτησαν μέχρι τον περασμένο μήνα. Και αυτό και πάλιν το παραδέχτηκε ο κ. Κυπριανού με δήλωσή του που δημοσιεύτηκε στον τύπο πριν ένα μήνα.

Αυτό επιβεβαιώθηκε και από τον κ. Κληρίδη σε διάφορες ομιλίες και δηλώσεις του. Αλλά αν αυτά δεν είναι αρκετά, σας διαβάζω τι έγραψε η εφημερίδα της ΕΔΕΚ στην εκδόσή της στις 20.10.1985: «Ένα ολόκληρο καλοκαίρι με απόλυτη μυστικότητα και άκρα πετυχημένη συνωμοτικότητα Κυπριανού-Κληρίδη παζάρευαν τη μοιρασιά της εξουσίας».

Σύμφωνα λοιπόν με όλα τα πιο πάνω που είναι συντριπτικά και αδιαμφισβήτητα, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε μυστικές συναντήσεις και εκλιπαρούσε τον κ. Κληρίδη για να διαμοιράσουν την εξουσία όπως λέγει η ηγεσία της ΕΔΕΚ, και για να συνεργαστούν, να κάμουν κοινό μέτωπο. Και ρωτούμε: Με βάση ποια λογική και ποια ηθικά ερείσματα μπορούν να κατηγορούν το ΑΚΕΛ ότι έχει συνεργασία με το Συναγερμό; Όταν δηλαδή ο κ. Κυπριανού προστρέχει στο Συναγερμό για να συνεργαστεί και να συμμαχήσει μαζί του, αυτό είναι ηθικά

επιτρεπτό και όταν οι απόψεις του ΑΚΕΛ και του ΔΗΣΥ συμπίπτουν πάνω στα έγγραφα Κουεγιάρ, αυτό είναι ηθικά ανεπίτρεπτο;

Κύριε Πρόεδρε,

Αντί επιχειρημάτων η ηγεσία του ΔΗΚΟ μας κατηγορεί σαν ενδοτικούς, σαν υποχωρητικούς, ενώ αυτή θέλει να παρουσιάζεται σαν ανυποχώρητη και ανυπότακτη.

Ας εξετάσουμε αυτό το ζήτημα. Πρώτα και κύρια πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι η θέση για συμβιβαστική λύση που σκόπιμα παραποιείται και παρουσιάζεται σαν παράδοση στην Άγκυρα δεν είναι θέση που εμφανίστηκε σήμερα. Και δεν είναι μόνο θέση του ΑΚΕΛ. Η ανάγκη για μια αμοιβαία αποδεκτή λύση εμφανίστηκε από τα πρώτα χρόνια της τραγωδίας. Γι' αυτή μίλησαν και εξακολουθούν να μιλούν όλοι σχεδόν οι πολιτικοί παράγοντες. Άλλωστε η υπογραφή των δυο συμφωνιών κορυφής το 1977 και 1979 από τους Μακάριο και Κυπριανού εξέφραζε τη θέση και την ανάγκη για μια τέτοια λύση. Πραγματικά μόνον όσοι είναι απογειωμένοι από την κυπριακή πραγματικότητα, μόνον όσοι ακολουθούν την πολιτική της δημαγωγίας και των συνθημάτων μπορούν να προσανατολίζονται σε δυναμική λύση. Αφού λοιπόν και η ηγεσία της ΕΔΕΚ στα λόγια τουλάχιστον τάσσεται υπέρ μιας συμβιβαστικής λύσης, τότε πού βρίσκεται η διαφορά μας;

Η διαφορά μας βρίσκεται στο ότι εμείς λέμε στο λαό την αλήθεια, ενώ άλλοι φοβούνται την αλήθεια και η αλήθεια είναι ότι η μόνη εφικτή βάση για την επανένωση της πατρίδας μας είναι η δημιουργία μιας Κυπριακής Δημοκρατίας ομοσπονδιακής. Λέμε στο λαό ότι δεν μπορούμε από τη μια ν' αποδεχόμαστε το δικαιοδικό χαρακτήρα του κράτους, και από την άλλη αναθεματίζουμε κάθε τι που προκύπτει απ' αυτή την πρόνοια.

Δεν μπορούμε από τη μια να λέμε στο Γενικό Γραμματέα του Ο.Η.Ε. ότι αποδεχόμαστε το ενοποιημένο έγγραφό του, και από την άλλη να ταυτιζόμαστε και να χειροκροτούμε εκείνους που επιτίθενται και ενάντια στο ενοποιημένο έγγραφο και ενάντια στην πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα του Ο.Η.Ε.

Με δυό λόγια δεν μπορούμε από τη μια να παρακαλούμε το Γενικό Γραμματέα του Ο.Η.Ε ν' αναλάβει μια νέα πρωτοβουλία και να μας βγάλει από το αδιέξοδο και από την άλλη να κοροϊδεύουμε το λαό ότι θα επιτύχουμε βελτιωμένη Ζυρίχη.

Αυτά εκθέτουν τη δική μας πλευρά, μας παρουσιάζουν σαν ασυνεπείς και αλλοπρόσαλλους, και ενισχύουν την άλλη πλευρά και διαιωνίζουν την κατοχή. Μας κατηγορούν ακόμα ότι απεμπολούμε το δικαίωμα της επιστροφής των προσφύγων με το να υπογραμμίζουμε ότι πρέπει να επιδείξουμε συνέπεια στην αποδοχή των συμφωνιών κορυφής. Αλλά αυτός που απεμπόλησε και κατάντησε ήδη τη δυνατότητα επιστροφής των προσφύγων είναι ο Πρόεδρος που δεν αξιοποίησε την ευκαιρία που μας πρόσφεραν, όχι ο Ντενκτάς, αλλά τα Ηνωμένα Έθνη, τον περασμένο Γενάρη, για ν' αρχίσει η επιστροφή των προσφύγων στα Βαρώσια και σε άλλα σημεία σαν πρώτο βήμα για τη λύση του Κυπριακού και του προσφυγικού.

Ύστερα με βάση ποια λογική μπορεί να κατηγορούν το ΑΚΕΛ πάνω σ' αυτό το ζήτημα, όταν είναι ο Πρόεδρος Κυπριανού που επικύρωσε τη συμφωνία κορυφής του 77 και αποδέχτηκε το δικαιοδικό χαρακτήρα της ομόσπονδης δημοκρατίας της Κύπρου;

Βυσσοδομούν εναντίον μας ότι δεχόμαστε τάχα λύση του Κυπριακού με παραμονή τουρκικών στρατευμάτων στην Κύπρο. Θέλουμε για άλλη μια φορά να διακηρύξουμε ότι η λύση πρέπει να διαλαμβάνει την αποχώρηση όχι μόνον των τουρκικών κατοχικών στρατευμάτων αλλά και όλων των άλλων ξένων στρατευμάτων.

Αυτή ήταν και παραμένει η θέση μας.

Σας ερωτούμε όμως, κύριοι του ΔΗΚΟ. Εσείς που τολμάτε να διαστρεβλώνετε τις θέσεις του ΑΚΕΛ, γιατί δώσατε πριν 2 1/2 χρόνια διευκολύνσεις στ' αμερικάνικα, ιταλικά και γαλλικά στρατεύματα να χρησιμοποιούν το αεροδρόμιο και το λιμάνι της Λάρνακας για επιδρομικούς σκοπούς κατά του Λιβάνου; Όταν κάμνουμε αγώνα για ν' απαλλαγούμε από την παρουσία των τουρκικών και όλων των ξένων στρατευμάτων, με βάση ποια λογική φέρατε κι άλλους ανεπιθύμητους μουσαφिरαίους στα σπίτια μας;

Δώστε, κύριοι, μια απάντηση πάνω σ' αυτό. Γιατί στο κάτω κάτω της γραφής η Κύπρος δεν είναι τσιφλίκι σας για να την εκχωρείτε στους ξένους.

Μιλά η ηγεσία του ΔΗΚΟ για ενότητα, για ομοψυχία και συσπείρωση. Αλλά αυτή η ενότητα υπήρχε και την κατάντροπε ο Πρόεδρος όταν κατάγγειλε τη Δημοκρατική Συνεργασία. Είχε μαζί του το 57% του λαού που ήταν το πιο στέρεο υπόβαθρο για την ενότητα του λαού. Και την κατάντροπε για να κάμει, όπως ισχυρίστηκε, μια ευρύτερη ενότητα. Την αχρήστευσε με το πρόσχημα ότι το ΑΚΕΛ επέκρινε ανοικτά τους χειρισμούς του. Δεν έπρεπε να επικρίνουμε, βλέπετε, τους χειρισμούς του κ. Κυπριανού. Αλλά όλοι θυμούνται πως στις 20 του Δεκεμβρη 1984 οι Βουλευτές του ΑΚΕΛ ψήφισαν τους προϋπολογισμούς του Κράτους και δεν επέτρεψαν να δημιουργηθεί χάος με την καταψήφισή τους. Και μετά από 48 ώρες, στις 22 του Δεκεμβρη 1984, ο Πρόεδρος κατάγγελλε τη Δημοκρατική Συνεργασία και αποδεσμευόταν από το μίνιμουμ πρόγραμμα, στη βάση του οποίου είχε εκλεγεί Πρόεδρος. Και ερωτούμε:

Αυτή η πράξη του Προέδρου να καταγγείλει τη Δημοκρατική Συνεργασία την μεθεπομένη που οι Βουλευτές του ΑΚΕΛ ψήφισαν τους Προϋπολογισμούς είναι υπεύθυνη συμπεριφορά; Είναι συμπεριφορά ανθρώπου που θέλει την ενότητα του λαού; Δεκαπέντε μέρες πριν τις προεδρικές εκλογές, δηλ. στις 27.1.83, ο κ. Κυπριανού απαντώντας στις διαδόσεις ότι μετά τις εκλογές θα καταγγείλει τη Δημοκρατική Συνεργασία έλεγε ανάμεσα στ' άλλα: «Πρέπει να πω, έλεγε ο Πρόεδρος, ότι πάντοτε υπήρξα έντιμος σε όλες μου τις συναλλαγές και αυτά που διακηρύσσω, αυτά είναι που ισχύουν. Ουδέποτε εξητήθη ή εδόθη διαβεβαίωση προς τον κ. Παπανδρέου για απολάκτιση του ΑΚΕΛ. Να εγκαταλείψουμε αυτό που προσφέραμε για μια παλλαϊκή ενότητα δεξιών, αριστερών και κεντρώων για τη σωτηρία του τόπου, για να κερδίσουμε τι;», κατέληγε ο Πρόεδρος.

Και ερωτούμε: Έδειξε συνέπεια ο κ. Κυπριανού προς αυτά που διακήρυττε στην προεκλογική περίοδο ότι δεν θα καταστρέψει τη Δημοκρατική Συνεργασία; Τήρησε τις υποσχέσεις που έδωσε στο λαό; Όχι, έδειξε πλήρη ασυνέπεια και με τις ενέργειές του κατέστρεψε, επαναλαμβάνω, την πιο στέρεη βάση για τη σωτηρία της Κύπρου, και αντί για ευρύτερη ενότητα έφερε την πιο βαθεία, την πιο επικίνδυνη διάσπαση.

Ωστόσο και μετά απ' όλα αυτά η Βουλή με το ψήφισμα και την απόφασή της του πρόσφερε τη δυνατότητα για συλλογικότητα και συνυπευθυνότητα στους χειρισμούς του Κυπριακού με την προϋπόθεση ότι θα σέβεται και θα εφαρμόζει τις

απόψεις της πλειοψηφίας. Αυτός ήταν ο μόνος τρόπος για να υπάρξει ενότητα και συναντίληψη, για ν' αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά οι διχοτομικές προθέσεις της άλλης πλευράς, της τουρκικής. Αλλά και πάλιν ο Πρόεδρος με την υποστήριξη της ηγεσίας της ΕΔΕΚ απόρριψε τις προτάσεις και τις απόψεις της πλειοψηφίας. Και πάλιν ο Πρόεδρος επέμενε να χειρίζεται μόνος του το Κυπριακό προκαλώντας τα πιο βαθεία ρήγματα στο εσωτερικό μας μέτωπο.

Τώρα πάμε για βουλευτικές εκλογές. Τι κάμνει όμως η ηγεσία του ΔΗΚΟ για να είναι αδιάβλητες και αμερόληπτες, έτσι που να μην έχουμε πιο βαθεία διάσπαση; Αυτό που κάμνει είναι η μετατροπή του κρατικού μηχανισμού σε κομματικό μηχανισμό του ΔΗΚΟ για επηρεασμό των ψηφοφόρων. Αυτό που κάμνει είναι τα χατήρια και τα ρουσφέτια για να υπαρπάσει ψήφους. Για χρόνια τώρα η Κυβέρνηση δεν έλυσε το πρόβλημα της ανεργίας με αποτέλεσμα χιλιάδες εργατοϋπάλληλοι απόφοιτοι των Γυμνασίων και Πανεπιστημίων να μαστίζονται από ανεργία. Τώρα όμως παραμονές των εκλογών θυμήθηκε το ΔΗΚΟ τους ανέργους. Θυμήθηκε και τους βαρειά φορολογουμένους. Θυμήθηκε και αυτούς που ζητούσαν ν' αλλάξουν σπίτι, να κάμουν αυτοστέγαση σε ιδιόκτητο οικόπεδο. Και αρχίζουν τα πλευρίσματα. «Περάστε από τα γραφεία του ΔΗΚΟ για να δούμε πώς θα σας βοηθήσουμε για να σας λύσουμε τώρα που έχουμε εκλογές το πρόβλημα».

Για χρόνια οι πρόσφυγες αγρότες μάταια ζητούσαν δικαιότερη κατανομή των αγροτικών κλήρων. Τώρα οι εκπρόσωποι του ΔΗΚΟ στις αρμόδιες Επιτροπές θυμήθηκαν την ανακατανομή και μαζί με Δημοϊκούς κυβερνητικούς υπαλλήλους, αρχίζουν να αφαιρούν κλήρους από αριστερούς και να τους δίνουν σε «ημετέρους». Καταγγέλλουμε στο λαό αυτά τα σκάνδαλα. Καταγγέλλουμε την κομματικοποίηση του κρατικού μηχανισμού και την πολιτική της εξαγοράς συνειδήσεων σαν πολιτική που νοθεύει το φρόνημα του λαού και οδηγά στο βάθαιμα της διάσπασης. Καλούμε την ηγεσία του ΔΗΚΟ που βρίσκεται στην εξουσία να πάψει να χρησιμοποιά τον κρατικό μηχανισμό για την προώθηση των κομματικών της συμφερόντων. Και την προειδοποιούμε ότι αυτοί οι ψηφοφόροι που προσπαθεί να εξαγοράσει με τα ρουσφέτια και τα χατήρια θα την καταψηφίσουν. Γιατί γνωρίζουν ότι αυτοί που ενδιαφέρονται κάθε μέρα για τα προβλήματά τους είναι οι Βουλευτές του ΑΚΕΛ και οι Οργανώσεις της αριστεράς. Γιατί γνωρίζουν ότι η ψήφος κάθε ανθρώπου είναι η τιμή του. Και η τιμή ούτε πουλιέται ούτε αγοράζεται. Γι' αυτό και θα καταψηφίσει το κόμμα του Προέδρου που προσπαθεί να τους εξαγοράσει και θα υπερψηφίσει το ΑΚΕΛ αναδεικνύοντάς το και πάλιν πρώτο κόμμα.

Καλούμε την Κυβέρνηση και τα κόμματα να πάρουν όλα τα μέτρα για να διεξαχθούν οι εκλογές μέσα σε συνθήκες ομαλότητας και δημοκρατικής τάξης.

Από της πλευράς του το κόμμα μας δηλώνει ότι θα κάμει ό,τι περνά απ' το χέρι του για κλίμα ομαλότητας και δημοκρατικής τάξης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής;

Ο κ. Ψυλλίδης.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Για αρκετούς μήνες, πολλά λέγονται γύρω από το θέμα «Το εσωτερικό μέτωπο και οι ευθύνες όλων» από τους συναδέλφους όλων των κομμάτων, με

περιεχόμενο ομιλιών που ποικίλλει από την απλή τοποθέτηση πραγμάτων, μέχρι την ανάπτυξη φιλοσοφιών για σχολές σκέψεων από τη μια, κι από την άλλη σαν μια αφορμή για να εκτοξευθούν κατηγορίες και ύβρεις ενάντια στον Πρόεδρο Κυπριανού και την Κυβέρνησή του και, φυσικά, ενάντια και στο Δημοκρατικό Κόμμα.

Απαντήσεις γύρω από όλα τα θέματα που ηγέρθησαν υπάρχουν και μάλιστα τεκμηριωμένες. Ο περιορισμένος όμως χρόνος στη διάθεσή μου δεν αφήνει περιθώρια για ανταπαντήσεις.

Παρόλα αυτά δεν θα μπορούσα να μην αναφερθώ σε σημείο της ομιλίας του κ. Πέτα, τελευταίου ομιλητή από πλευράς ΑΚΕΛ, πριν των σημερινών ομιλητών. Ο κ. Πέτας σε κάποιο σημείο της ομιλίας του λέγει: «Θα πρέπει, σχετικά, να επισύρουμε την προσοχή όλων στα διδάγματα της ιστορίας, θετικά και αρνητικά, σε ό,τι αφορά τη στάση, τη συμπεριφορά των ηγετών σε κρίσιμες στιγμές του αγώνα». Αυτή η φράση πράγματι είναι υψίστης σημασίας αλλά θα πρέπει να συνδεθεί και με άλλες δηλώσεις του κ. Πέτα όπως στις 28.1.1982: «Το Σώμα αυτό, έντιμοι κύριοι, ασκεί αυτή τη στιγμή ένα ιστορικό καθήκον. Σοβαρότητα, υπευθυνότητα, απαρέγκλιτη προσήλωση στην αλήθεια είναι το κοινό χρέος όλων μας». Πιστεύω ότι ο κ. Πέτας έντιμα μιλούσε και συνέχισε «έχω στα χέρια μου συγκεκριμένη μαρτυρία, κύριοι συνάδελφοι, διασταυρωμένη με αυτόπτες μάρτυρες ότι ο κύριος (αναφέρεται όνομα Βουλευτή του ΔΗΣΥ) κατά τις ημέρες εκείνες του καταραμένου πραξικοπήματος που η Κύπρος επλήττετο πσιώπλατα από τα όπλα της προδοσίας, τα παιδιά μας σφάζονταν και άνοιγαν πόρτες στον Ατίλλα, ήταν ένοπλος με στολή παραλλαγής σε καθήκον σε χώρους που κρατούνταν συλληφθέντες από τους πραξικοπηματίες κλπ.».

Με όλες τις αλήθειες που αναφέρει ο κ. Πέτας, ποια είναι η αλήθεια; Πώς είναι δυνατό στις 28.1.1982 να εκφωνείται ένδριμύ κατηγορώ για τους Βουλευτές του ΔΗΣΥ, ότι ήταν συνήγοροι στην καταστροφή αυτού του τόπου και στις 17.10.1985 αυτούς τους ίδιους τους Βουλευτές του ΔΗΣΥ να τους εξισώνει μαζί του και να τους εξομοιώνει μαζί με τους Βουλευτές του ΑΚΕΛ και να τους θεωρεί φωνή πλειοψηφίας για τη σωτηρία της Κύπρου; Πού βρίσκεται η αλήθεια, πού είναι τα διδάγματα της ιστορίας;

Αυτά τα διδάγματα από την Ιστορία, θετικά ή αρνητικά . . . πραγματικά έχουμε καθήκον να τα κάμομε βιώμά μας, πολύ περισσότερο σήμερα, που η μικρή μας πατρίδα ημικατελιημμένη αιμάσσει κάτω από την μπότα του κατακτητή. Και τι πιο σπουδαίο δίδαγμα από αυτό του 1940; Προχθές ακόμα τρέξαμε όλοι να στεφανώσουμε στα μνημεία των ηρώων και του άγνωστου στρατιώτη τη δόξα, την αυταπάτηση, την ανδρεία, το θάρρος, την αρετή του Έλληνα. Για ποιο σκοπό ζητούμε τη θύμηση αυτής της μέρας; Μήπως για το αρνητικό περιεχόμενο της Ιστορίας;

Δίδαγμα όπως το «ΟΧΙ», μια τόσο μικρή λέξη σε έκταση αλλά τόσο πελώρια σε νόημα και φρονηματισμό. Δίδαγμα όπως το «ΟΧΙ», στην ιταμή νότα του Μουσολίνι και του φασισμού που θα πρέπει να μας καθοδηγεί και τώρα στις παράλογες και επικίνδυνες ορέξεις του Τούρκου κατακτητή, έτσι που να μην παραδώσουμε πατρίδες, έτσι που να μη δεχθούμε παθητικά τη μοίρα μας, αλλά να αγωνιστούμε για να πετύχουμε τις βασικές αρχές πάνω στις οποίες θα στηρίζεται η επιβίωσή μας στην ίδια μας την πατρίδα.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Αγωνιζόμαστε ειρηνικά αλλά με συνέπεια για ένα έντιμο συμβιβασμό που να κατοχυρώνει την επιβίωση εμάς και των παιδιών μας στην ίδια μας την πατρίδα, παρά τις αντίξοες συνθήκες και τα σχέδια που απεργάζονται ξένοι προς διάλυση του Κυπριακού κράτους και παρά την αδιάλλακτη στάση της 'Αγκυρας και του Ντενκτάς. Τα διδάγματα της Ιστορίας είναι καθαρά και κρυστάλλινα και πρέπει να γίνουν βίωμα όλων μας και πολύ περισσότερο των ηγεσιών της πλειοψηφίας που έχουν εκτροχιαστεί και με τις διακηρύξεις και τις πράξεις τους ακολουθούν δρόμο επικίνδυνο, που μοιραία αν δεν παραδίδει άμεσα την Κύπρο στους Τούρκους, έμμεσα όμως με τους επικίνδυνους ακροβατισμούς τους την οδηγεί σε σίγουρη παράδοση ετασθεληματικά, αφού στόχος τους είναι να καταλύσουν την Εκτελεστική Εξουσία, παραλογισμός που προέρχεται από το πάθος και τη δίψα της εξουσίας και τη μανία της εκδίκησης και προωθούν σταδιακά και αναπόφευκτα τη μετατροπή της Κυβέρνησης της Κύπρου σε ελληνοκυπριακή διοίκηση με απρόβλεπτες συνέπειες, ή μάλλον γιατί απρόβλεπτες και όχι προβλεπτές, αφού θα μετατραπεί και η ελεύθερη περιοχή της Κύπρου σε προτεκτοράτο των Τούρκων;

Συνάδελφοι του ΑΚΕΛ, τι έννοια έχει η κατακραυγή ενάντια στο Νατοαμερικάνικο ιμπεριαλισμό και φασισμό, όταν από τη μανία να εκδικηθούμε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, με όλα εκείνα τα διακοσμητικά επίθετα, δίδομε συγχωροχάρτι στον Ντενκτάς και στους νεοσουλτάνους της 'Αγκυρας;

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Στόχος της συνεχιζόμενης σήμερα εσωτερικής αναταραχής είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Σπύρος Κυπριανού κατά πρώτο λόγο και το Δημοκρατικό Κόμμα κατά δεύτερο λόγο. Τα κίνητρα των ηγεσιών των δυο κομμάτων είναι από τη μια μεριά η δίψα για εξουσία από το ΔΗΣΥ και η μανία εκδίκησης από το ΑΚΕΛ και από την άλλη μεριά η απαράδεκτη και εκτρωματική λύση του Κυπριακού προβλήματος, όπως την αποδέχονται κι όπως μας το έθεσαν καθαρά πια στη Βουλή. Μας είπαν ότι σ' αυτές τις εκλογές πρέπει να πάνε στο λαό τα σωστά μηνύματα. Η διαφορά μας με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, μας είπαν, είναι η λύση του Κυπριακού προβλήματος. Με λίγα λόγια οι αδέξιοι χειρισμοί του Προέδρου της Δημοκρατίας και η ανυπακοή του στην πλειοψηφία της Βουλής. 'Όλα τα άλλα ήταν ένα καμουφλάρισμα της πραγματικής αιτίας που κρύβεται πίσω από όλο αυτό το σάλο. Κι επομένως η ουσία της κρίσης και των πρόωρων βουλευτικών εκλογών είναι η διαφορά τους στη λύση του Κυπριακού που είναι έτοιμες οι ηγεσίες των δυο κομμάτων ν' αποδεχθούν. Θ' αναφερθώ όμως αργότερα σ' αυτό.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

'Όπως ανέφερα και πιο πάνω στόχος αυτής της εσωτερικής αναταραχής είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Σπύρος Κυπριανού και πιστεύω ότι δεν θα ήταν άσκοπο σήμερα που αποφασίζουμε τη διάλυση αυτού του Σώματος και την προκήρυξη πρόωρων βουλευτικών εκλογών να θυμηθούμε και κάποιες ξεχασμένες στιγμές αυτής της Βουλής από το πρόσφατο παρελθόν.

Μέσα σ' αυτή την αίθουσα στις 28.2.1983 έγινε η εγκαθίδρυση του εκλεγμένου Προέδρου της Δημοκρατίας και θριαμβευτή νικητή των εκλογών της 13ης Φεβρουαρίου του 1983 χ. Σπύρου Κυπριανού ο οποίος στην ομιλία του που έγινε δεκτή με ενθουσιασμό και χειροκροτήματα από την τότε πραγματική και όχι περιστασιακή πλειοψηφία της Βουλής που εξέφραζε τότε αναμφίβολα την πλειο-

ψηφία του λαού, μεταξύ άλλων έλεγε: «Η Προεδρία είναι έπαλξη αγώνα, στον οποίο με έχει καλέσει ο λαός για να τον υπηρετήσω και θα τον υπηρετήσω όπως πάντα με εντιμότητα, αγάπη και αυταπάρνηση» και συνέχισε «ο δικός μας λαός αγωνίζεται για την ίδια την ύπαρξή του, για τη φυσική και εθνική του επιβίωση στη γη των προγόνων του, στα προαιώνια χρώματά του. Αγωνίζεται για την ελευθερία του, για τη δικαιοσύνη, για τη δημοκρατία, για αρχές και ιδανικά, για τα δικαιώματά του, που κατάφωρα και κατ' εξακολούθηση παραβιάζονται. Στον αγώνα τούτο υπόσχομαι να διαθέσω όλες τις δυνάμεις μου και καλώ όλους με πνεύμα ομοφυχίας και ενότητας να αφιερώσουμε όλες μας τις προσπάθειες στον υπέρτατο στόχο, τη σωτηρία της κινδυνεύουσας πατρίδας μας και τη δικαίωση του μάρτυρα λαού μας» και κατέληξε: «Ησυχία, τάξη και ασφάλεια είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για την ευόδωση των προσπαθειών μας σ' όλους τους τομείς. Άλλωστε, εσωτερικές ανατρεπτικές ενέργειες είναι που διευκόλυναν και έφεραν το πραξικόπημα, που οδήγησε στην εισβολή του Αττίλα και στη μεγάλη καταστροφή. Δεν θα επιτρέψουμε την αναβίωση τέτοιων απαράδεκτων καταστάσεων. Θα διασφαλίσουμε απόλυτα τη Δημοκρατία και τις δημοκρατικές διαδικασίες και θα εφαρμόζουμε πάντα στην πράξη τις αρχές της ισότητας και της αξιοκρατίας μέσα σ' ένα κράτος δικαίου. Οραματιζόμαστε μια Κύπρο απόλυτα ελεύθερη, ειρηνική και ευτυχισμένη, γέφυρα συνεργασίας και κατανόησης στην ευαίσθητη αυτή περιοχή του κόσμου». Τόνιζε έτσι ο Πρόεδρος ότι η προεδρία δεν είναι ικανοποίηση μιας φιλοδοξίας, αλλά έπαλξη αγώνα και μάλιστα ιερού αγώνα ενός λαού που αγωνίζεται για τη φυσική και εθνική του επιβίωση και την κατοχύρωση των βασικών ανθρώπινων δικαιωμάτων και των ελευθεριών που κατάφωρα και κατ' εξακολούθηση παραβιάζονται από τους εισβολείς. Έκανε τη διαπίστωση πως η προεδρία καταξιώνεται από ένα πρόεδρο που έχει πίστη σε αρχές και ιδανικά, από ένα πρόεδρο που διαθέτει αγωνιστικότητα και τόλμη για διεκδίκηση αναφαίρετων δικαιωμάτων, από ένα πρόεδρο που δεν είναι διατεθειμένος να επιδείξει ηττοπάθεια και μοιρολατρεία που να φθάνει τα όρια της μειοδοσίας. Κι έδινε ταυτόχρονα την υπόσχεση πως ο ίδιος θα αφιέρωνε όλες του τις δυνάμεις στην εξυπηρέτηση αυτού του αγώνα, πως θα διασφάλιζε εσωτερική σταθερότητα και δημοκρατία και πως θα ανάλωνε τις δυνάμεις του στη σωτηρία της πατρίδας και τη δικαίωση του μάρτυρα λαού μας.

Τα πιο πάνω δεν ήταν μόνον διαπιστώσεις, σκέψεις και δηλώσεις του Προέδρου Κυπριανού. Ήταν και οι σκέψεις και οι κατευθυντήριες γραμμές ενός στόχου και μιας πολιτικής που εκφραζόταν από την τότε συνεργασία των δύο κομμάτων και το μίνιμουμ πρόγραμμα που είχαν συμφωνήσει ΔΗΚΟ—ΑΚΕΛ και που είχαν εντάξει στη διακήρυξη της Δημοκρατικής Συνεργασίας, σύμφωνα με την οποία ο Πρόεδρος Κυπριανού εξελέγη από τη συντριπτική πλειοψηφία του Κυπριακού λαού στις 13 Φεβρουαρίου 1983 Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το πρόγραμμα εκείνο αποτελεί Συμβόλαιο με το λαό, που τόσο ο Πρόεδρος όσο και το Δημοκρατικό Κόμμα ακολουθούν πιστά από εκείνη την ημερομηνία μέχρι και σήμερα ακόμη γιατί αν η συνεργασία ΔΗΚΟ—ΑΚΕΛ τερματίσθηκε για να υπάρξουν οι προϋποθέσεις για μια ευρύτερη συνεργασία σε ώρες κρίσιμες για τον τόπο μας, στο μίνιμουμ πρόγραμμα παραμένουν πιστοί. Εμείς τηρούμε τις βασικές του διατάξεις και ακολουθούμε τις κατευθυντήριες τους γραμμές. Άλλοι είναι που το υπονόμισαν, το αχρήστευσαν και το αγνόησαν τελείως, σε βαθμό που ο τερματισμός της συνεργασίας να γίνει αναπόφευκτος.

Θα ήταν όμως χρήσιμο να θυμηθούμε τι λέγαμε ΔΗΚΟ-ΑΚΕΛ στη διακήρυξη της δημοκρατικής συνεργασίας για την επανεκλογή του κ. Σπύρου Κυπριανού το 1983:

«Είμαστε βέβαιοι ότι ο σημερινός Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Σπύρος Κυπριανού είναι ο ενδεδειγμένος και δοκιμασμένος δημοκρατικός ηγέτης και πολιτικός παράγοντας, που τα κόμματά μας πρέπει να υποστηρίξουν και ανεπιφύλακτα διακηρύττουν σήμερα στο λαό την υποστήριξή τους προς την υποψηφιότητα του κ. Σπύρου Κυπριανού. Ο κ. Σπύρος Κυπριανού, πολιτικός με διεθνές κύρος, ήταν έμπιστος και πεπειραμένος συνεργάτης του Μακαρίου σε μέρες δύσκολες της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο άνθρωπος που δέχθηκε, εφάρμοζε και εφαρμόζει την πολιτική Μακαρίου η οποία οδηγεί στη σωτηρία της Κύπρου».

Αυτόν τον άνδρα η τεράστια πλειοψηφία του κυπριακού λαού ψήφισε για Πρόεδρο του κράτους. Στο Σπύρο Κυπριανού ο μαρτυρικός τούτος λαός εναπόθεσε τις ελπίδες του για ένα καλύτερο μέλλον. Στον άνδρα αυτό στηρίξαμε την εμπιστοσύνη μας και όλοι διακηρύξαμε ότι ο Κυπριανού εργάστηκε σκληρά για να φανεί αντάξιος των προσδοκιών αυτού του προδομένου λαού και με συνέπεια, με επιμονή και εμμονή συνεχίζει να αγωνίζεται για μια ορθή και δίκαιη λύση του Κυπριακού προβλήματος, για την εξασφάλιση πλήρους ανεξαρτησίας, την κατοχύρωση της κυριαρχίας, της εδαφικής ακεραιότητας, της ενότητας της χώρας και του αδέσμευτου του κυπριακού κράτους.

Στον αγωνιστή και πατριώτη Σπύρο Κυπριανού αναθέσαμε τους χειρισμούς του Εθνικού μας θέματος:

—Για μια δίκαιη, ειρηνική, αμοιβαία αποδεκτή και βιώσιμη λύση του Κυπριακού με βάση τα σχετικά ψηφίσματα και αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών και τις Συμφωνίες Κορυφής.

—Για μια λύση του προσφυγικού προβλήματος σύμφωνα με τις αποφάσεις και τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών και την κατοχύρωση την θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων όλων των Κυπρίων.

—Για την αποχώρηση όλων των ξένων στρατευμάτων και εποίκων και την εξασφάλιση έγκυρων διεθνών εγγυήσεων για την ανεξαρτησία, την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας με πολίτευμα γνήσιας ομοσπονδίας.

Αποδεκτήχαμε και διακηρύξαμε ΔΗΚΟ-ΑΚΕΛ ότι ο Σπύρος Κυπριανού είναι πολιτικός με διεθνές κύρος, έμπιστος και πεπειραμένος συνεργάτης του Μακαρίου σε μέρες δύσκολες για την Κυπριακή Δημοκρατία, ο άνθρωπος που δέχθηκε, εφάρμοζε και εφαρμόζει την πολιτική Μακαρίου που οδηγεί στη σωτηρία της Κύπρου. Και πραγματικά δεν έχει λοξοδρομήσει ο Σπύρος Κυπριανού από αυτή την πολιτική και από αυτό το χρέος που του έχουμε αναθέσει. Αν άλλοι έχουν εκτροχιασθεί, δηλ. δίδουν διαφορετικές ερμηνείες από τη γραμμή που συμφωνήθηκε και την αγωνιστική πορεία, αυτό να γίνει καθαρό.

Ο Σπύρος Κυπριανού ακολουθεί με συνέπεια το δρόμο που χάραξε εκείνος, και που του αναθέσαμε εμείς ν' ακολουθήσει και σε ομιλία του στην Παναγιά στις 9.6.1985 έλεγε:

«Συνεχίζουμε σήμερα, λαός και ηγεσία, την ίδια πορεία, πορεία μαρτυρική, ένα δρόμο ανηφορικό. Συνεχίζουμε τους ίδιους αγώνες, τον αγώνα για την ελευθερία του τόπου μας, τον αγώνα για την αποκατάσταση των δικαίων μας

κάτω από τις φοβερές και δυσμενείς συνθήκες που δημιούργησε η προδοσία και η τούρκικη εισβολή του 1974».

Ποιος μπορεί τίμια και ειλικρινά να ισχυριστεί ότι ο Σπύρος Κυπριανού άλλαξε πορεία και έπαψε ν' ακολουθεί τη σωστή αγωνιστική γραμμή που του αναθέσαμε;

Ποιος μπορεί τίμια και ειλικρινά να κατηγορήσει το Σπύρο Κυπριανού ότι απεμπόλησε αρχές και δικαιώματα, ότι ξέγραψε πατρίδες και πατρογονικές εστίες, ότι δεν αγωνίζεται μέσα στα πλαίσια ενός αγώνα για δικαίωση του μαρτυρικού μας λαού;

Ποιος μπορεί τίμια και ειλικρινά, μέσα στα πλαίσια του εθνικού συμφέροντος και χωρίς κομματικό πάθος και μίσος να κατηγορήσει το Σπύρο Κυπριανού για έλλειψη πατριωτισμού και ευθύνης για το μέλλον αυτού του τόπου;

Πώς είναι δυνατόν από τη μια μέρα στην άλλη να αλλάξει αυτό το σκηνικό; Με πόση ευκολία μετατράπηκε το ΑΚΕΛ στο μεγαλύτερο κατήγορο του Προέδρου Κυπριανού, ενώ ήταν ο πιο θερμός υποστηρικτής του; και πώς απο αμείλικτος κατήγορος του ΔΗΣΥ να αποτελούν σήμερα μαζί την πλειοψηφία της Βουλής;

Κύριε Πρόεδρε,

Η επανεκλογή του Προέδρου Κυπριανού σαν Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 13.2.1983 άνοιξε ένα νέο κεφάλαιο και νέες προοπτικές για την πορεία του Κυπριακού προβλήματος.

Με τη νέα εντολή που του δόθηκε από τον κυπριακό λαό και με τη στενή και ειλικρινή συνεργασία της Ελληνικής Κυβερνήσεως και του Πρωθυπουργού κ. Ανδρέα Παπανδρέου, ο Πρόεδρος Κυπριανού κινείται προς όλες τις κατευθύνσεις και με όλα στη διάθεσή του μέσα, για να αρχίσει η κινητικότητα και να υπάρξουν οι προϋποθέσεις για μια δίκαιη και μόνιμη λύση του Κυπριακού προβλήματος.

Και δεν αργούν να καρποφορήσουν οι προσπάθειές του, γιατί επιζητεί λύση και θέλει και επιδιώκει λύση σ' αντίθεση με όσους δημαγωγούν ότι ο Πρόεδρος δεν θέλει λύση.

Προς αυτή την κατεύθυνση λοιπόν της εξεύρεσης λύσης, συνεργάζεται με ειλικρίνεια και πνεύμα καλής θέλησης με το Γενικό Γραμματέα του Ο.Η.Ε. Και παρά τις αντίξοες συνθήκες, παρά τις πιέσεις ακόμα και από το εσωτερικό μας μέτωπο, παρά την πολιτική της κατακραυγής ορισμένων κομμάτων γιατί δεν δέχεται αμέσως ό,τι προτείνουν τα Ηνωμένα Έθνη, ο Πρόεδρος με συνέπεια και εμμονή στις διακηρύξεις του και πάντα με τη στενή και ειλικρινή συνεργασία της Ελληνικής Κυβερνήσεως, ενθαρρύνει το Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ να συνεχίσει τις προσπάθειές του για νέες πρωτοβουλίες για λύση του Κυπριακού προβλήματος.

Και με λεπτούς και επιδέξιους χειρισμούς επιτύχαμε να εκδηλωθεί η νέα πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα. Η πρωτοβουλία των συνομιλιών εκ του σύνεγγυς. Αλλά και σ' αυτή τη νέα πρωτοβουλία, όπως και στις προηγούμενες, αντί με μονολιθική και καθολική αντιμετώπιση να παρουσιαστούμε μονιασμένοι και μονολιθικοί, αρχίζουν να εμφανίζονται τα πρώτα σύννεφα και οι πρώτες διαφωνίες με τη γνωστή ζήτηση της έκτακτης σύγκλησης της Βουλής για να επιβάλει απόψεις και να υπονομεύσει τη συνεργασία με την Ελληνική Κυβέρνηση, που αποτελεί το μοναδικό μας στήριγμα και που αναφέρεται και εμφαντικά στη σελίδα 26 του μίνιμουμ προγράμματος, ότι μένομε προσηλωμένοι στην υποστήριξη και στις στενές σχέσεις με τη Δημοκρατική Ελλάδα. Και τούτο πριν ακόμα καλά-

καλά μελετηθούν οι νέες προτάσεις του Γενικού Γραμματέα του Ο.Η.Ε., πριν υπάρξει κάποια ανταλλαγή απόψεων με την Ελληνική Κυβέρνηση, την οποία όλοι επικαλούμεθα όταν μας συμφέρει κομματικά αλλά σε άλλες περιπτώσεις πρέπει να μας ακολουθεί γιατί δεν πρέπει να επεμβαίνει στα εσωτερικά μας.

Ανεξάρτητα όμως από οτιδήποτε άλλο, η νέα πρωτοβουλία παρείχε τις καλύτερες προοπτικές για λύση δίκαιη και βιώσιμη και όλοι συμφωνήσαμε τότε ότι παρείχε τέτοιες προοπτικές, που οι πιθανότητες επιτυχίας θα μεγάλωναν, αν υπήρχε ομοψυχία.

Επομένως ο συνεχής αγώνας, η επιμονή και εμμονή στους στόχους και στις επιδιώξεις μας και πολύ περισσότερο όταν υπάρχει και ομοφωνία, καλλιεργούν τις προϋποθέσεις για να υπάρξει κάποιο φως, να υπάρξει διέξοδος, να υπάρξει ελπίδα, όπως υπήρξε στην περίπτωση αυτή που για πρώτη φορά γίνεται αναφορά στην αποχώρηση όλων των ξένων στρατευμάτων και των άλλων στοιχείων. Σημεία που έδιδαν τις προοπτικές για λύση δίκαιη και βιώσιμη.

Αν δεν θέλουμε όμως να επαινέσουμε τον Πρόεδρο για το έργο του, γιατί όπως συχνά λέγεται «αυτός είναι η αντιπολίτευση», είναι όμως και ταυτόχρονα αδιανόητο για προσωπικούς και στενά κομματικούς σκοπούς να κατηγορούμε το δικό μας Πρόεδρο για αχρήστευση πρωτοβουλιών και να δίνουμε όπλα στον κατακτητή, τη στιγμή που γνωρίζουμε ότι η αχρήστευση όλων των πρωτοβουλιών γίνεται λόγω της αδιαλλαξίας της 'Αγκυρας και του Ντενκτάς.

Είναι πράγματι θλιβερό, όταν από τη μια διακηρύττομε ότι χρειάζεται αγωνιστικότητα για να διεκδικήσουμε τα δικά μας, την ίδια στιγμή να κατηγορείται ο Πρόεδρος, μέσα από τη νέα θεωρία του απορριπτικού μετώπου. Ότι δεν θέλει λύση γιατί αγωνίζεται. Αυτό δεν είναι μόνον ανεπίτρεπτο. Αυτό είναι και δημαγωγία και διαστρέβλωση της αλήθειας. Αυτό είναι και αντινομία και παραλογισμός. Αλλά αυτό είναι και καθαρή γραμμή μοιρολατρίας και ενδοτισμού. Αυτό είναι καθαρός εκτροχιασμός από την ορθή βάση πάνω στην οποία πρέπει να αντικρύζεται το Κυπριακό πρόβλημα.

Κύριοι συνάδελφοι,

Πρέπει να είμαστε ειλικρινείς. Πιστεύω ότι υπάρχει κάποια αδυναμία αλλά και απροθυμία των κομμάτων να εκτιμήσουν ορθά την κατάσταση και ν' αντικρύσουν το αδιέξοδο, που δημιούργησε η αδιαλλαξία του Ντενκτάς, χωρίς να κοιτάζουν μέσα από κομματικούς φακούς και προσωπικές σκοπιμότητες και επιδιώξεις. Δεν υπάρχει άλλη εξήγηση. Αυτό είναι φανερό και το ξέρει ο λαός που μας ακούει.

Γιατί ποια η σκοπιμότητα αυτής της μανίας εναντίον του Προέδρου της Δημοκρατίας, ή μήπως αυτός ο πόλεμος κατά του Προέδρου Κυπριανού νομίζομε ότι θα αγγίξει τις ευαίσθητες χορδές του κ. Ντενκτάς και των ηγετών της 'Αγκυρας για να γίνουν πιο διαλλακτικοί; ή μήπως είναι η διάσπαση και αποδυνάμωση του εσωτερικού μας μετώπου που θα φέρει λύση; ή και εκτός αν πίσω από αυτή την εικόνα κρύβεται το κάτι άλλο.

Κύριε Πρόεδρε,

Σ' αυτή την περίπτωση έχουμε την τόλμη να πούμε καθαρά τι κρύβεται πίσω από αυτή την εκστρατεία ανατροπής των πάντων. Έχουμε την τόλμη να θέσουμε καθαρά στο λαό τι επιδιώκουμε πέρα από το γνωστό σύνθημα «Ο Πρόεδρος πρέπει να δεσμεύεται από τις αποφάσεις της πλειοψηφίας της Βουλής». Μα η απόφαση της Βουλής τι λέγει: Λέγει το εξής:

«Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας καλείται να διασαφηνίσει προς το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, ότι αποδέχεται τα όσα συμφωνήθηκαν στους τρεις γύρους των εκ του σύνεγγυς συνομιλιών, τα οποία τότε μόνον θα είναι τελικά και δεσμευτικά (το τονίζω, τότε μόνον θα είναι τελικά και δεσμευτικά), όταν συζητηθούν και συμφωνηθούν τα εκκρεμούντα θέματα, στα επίπεδα και στα στάδια που καθορίζει το προσχέδιο».

Μα προς θεού, αν δεν αποδεχόταν τα συμφωνηθέντα, τότε γιατί πήγε στη συνάντηση Κορυφής μετά από τόσες προσπάθειες; Και όχι μόνον πήγε, αλλά συνεργάστηκε έντιμα και ειλικρινά με το Γενικό Γραμματέα για να προετοιμαστεί η συνάντηση και να επιτύχει παρόλο που η αποτυχία της ήταν δεδομένη, από τη στιγμή που εμείς λέγαμε ότι πάμε για συζήτηση, ενώ ο Ντενκτάς σύγχυζε τα πράγματα με διάφορες αλλοπρόσαλλες δηλώσεις πριν τη διάσκεψη.

Ο Πρόεδρος όμως πήγε ή δεν πήγε στη Νέα Υόρκη με την εντολή όλων των πολιτικών Αρχηγών να συζητήσει και να συμφωνήσει τα εκκρεμούντα θέματα;

Ναι, αλλά διέπραξε σφάλμα τακτικής, λεν, σφάλμα χειρισμών όπως παράδοξα και περίεργα υπάρχει ο ισχυρισμός. Έστω και αν έτσι έχουν τα πράγματα, η «πλειοψηφία» της Βουλής, όπως αποκαλούνται τα κόμματα ΔΗΣΥ-ΑΚΕΛ, του έδωσε γραμμή. Είναι κανένας που αρνείται αυτή την πραγματικότητα; Υπάρχει τώρα νέο ενιαίο σχέδιο λύσεως του Κυπριακού προβλήματος.

Γιατί τότε η άμεση αποδοχή του νέου ενιαίου σχεδίου του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ από πλευράς Προέδρου, δεν μας ικανοποιεί; Γιατί έμμεσα ή άμεσα χλευάζουμε αυτή την αποδοχή ή την παρακάμπτουμε και προσπαθούμε να μειώσουμε αυτή την ενέργεια από μέρους μας; Έστω και αν δεν είναι διαφορετικό το περιεχόμενο αυτών των προτάσεων, όπως ομιλητές υπαινίσσονται, είναι ή δεν είναι αυτό που ζητά το ψήφισμα της Βουλής; Άμεση αποδοχή των προτάσεων Ντε Κουεγιάρ. Γιατί δεν μας ικανοποιεί αυτό, τι περισσότερο θέλουμε; Γιατί αυτή η μανία υποβιβασμού του Αρχηγού του Κράτους; Γιατί αυτή η μανία καταβάρθρωσης της διαπραγματευτικής θέσης του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας; Ποια η σκοπιμότητα, ποια μηνύματα θέλουμε να στείλουμε στο εξωτερικό; Γιατί δεν αντιμετωπίζουμε από κοινού αυτή τη νέα προσπάθεια; Γιατί δεν δίδουμε χέρι συνεργασίας στον Πρόεδρο του Κράτους, μακριά από πείσματα και μικρότητες; Γιατί δεν συνεργαζόμαστε για εκτόνωση της θλιβερής αυτής κατάστασης, αλλά ενσυνείδητα καλλιεργούμε τη διάσπαση, δηλαδή την αυτοκαταστροφή;

Και κάτι άλλο. Μετά τον τορπιλισμό των τελευταίων προσπαθειών του Γενικού Γραμματέα του Ο.Η.Ε από τον Ντενκτάς, γιατί δε ζητούμε να συζητήσουμε εδώ μέσα στη Βουλή τη διαμορφούμενη νέα κατάσταση και να δείξουμε την αντίθεσή μας προς τις ενέργειες αυτές του Ντενκτάς; Ή μήπως αυτές οι ενέργειες του Ντενκτάς είναι επιτρεπτές, γιατί και πάλιν φταίει ο Πρόεδρος;

Αυτά είναι μερικά από τα βασανιστικά ερωτήματα που απασχολούν τον Ελληνικό Κυπριακό λαό.

Γιατί ο λαός μας διαισθάνεται την καταστροφή. Ο λαός έχει βαρεθεί τα δημαγωγικά συνθήματα, έχει κουραστεί. Ο λαός θέλει να υπάρξει ομόνοια, κατανόηση, ενότητα στόχων και σκοπών. Ο απλός πολίτης βλέπει τη σημερινή κατάσταση με τρόμο, γιατί είναι πρόσφατες οι θύμησης για την κατάσταση που επικρατούσε πριν το πραξικόπημα και την τούρκικη εισβολή. Και δυστυχώς η

σημερινή κατάσταση περιέχει όλα τα στοιχεία και όλα τα χαρακτηριστικά της προπραξικοπηματικής κατάστασης του 1973-74.

Γιατί ας μην ξεχνούμε πως είναι αυτές οι απόλυτες θέσεις που μας οδήγησαν στην καταστροφή στο πρόσφατο παρελθόν και η Ιστορία δεν πρέπει να επαναληφθεί. Ή τουλάχιστο να μην επαναληφθούν τα ίδια λάθη, η ίδια ανευθυνότητα: Να παραιτηθεί αυτός και ότι θέλει ας γίνει.

Η Ιστορία όμως, δυστυχώς, επαναλαμβάνεται. Κάποιες άλλες απόλυτες θέσεις κάποιας άλλης «πλειοψηφίας» οδήγησαν κάποτε τον τόπο σε τραγωδία, γιατί έφεραν το διχασμό και την αποδυνάμωση, την αδράνεια, τη σύγχυση, την αναποφασιστικότητα, την ύπωση. Δυστυχώς προς μια νέα τραγωδία και μια νέα καταστροφή φαίνεται πως στα σίγουρα οδηγείται ο τόπος.

Πώς είναι δυνατό να υπάρχει πλήρης ταυτότητα απόψεων με το κόμμα αυτό που εσείς, κύριοι συνάδελφοι της ηγεσίας του ΑΚΕΛ, κατηγορούσατε ότι στεγάζει και πολιτικοποιεί τους πραξικοπηματίες; Ναι, την απάντηση τη γνωρίζω. Δεν συνεργαζόμαστε, θα μου πείτε, απλώς συμφωνούμε. Και βέβαια δεν συνεργάζεστε, ούτε εσείς παραδέχεστε, ούτε το ΔΗΣΥ ομολογεί τη συνεργασία γιατί φοβάστε την οργή του λαού που λέγετε ότι σας ακολουθεί. Δεν συνεργάζεστε γιατί και τυπικά θα μείνετε έκθετοι στους απλούς ανθρώπους που σας ακολουθούν, αν δυο άκρως αντίθετα στη φιλοσοφία και ιδεολογία κόμματα, αποδειχθείτε στους οπαδούς σας ότι κάνετε μικροπολιτική και συνεργάζεστε γιατί απλώς σας ενώνει το μίσος και το πάθος εναντίον του Προέδρου.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Αν δεν κρύβεται τίποτε, που θέλω να πιστεύω ότι δεν κρύβεται τίποτε, γιατί στη βάση του ο κυπριακός λαός είναι πατριώτης λαός, τότε γιατί παρακάμπουμε τα βασικά σημεία που αφορούν το μέλλον αυτού του τόπου, όχι μόνον των Ελλήνων αλλά και των Τουρκοκυπρίων και των άλλων μειονοτήτων; Γιατί δεν σκύβουμε με καλή θέληση πάνω στα βασικά σημεία του Κυπριακού, που πιθανόν να υπάρχουν διαφορετικές απόψεις και να βρούμε μια διαδικασία που να την αποδεχθούμε;

Γιατί κρυβόμαστε πίσω από φρασεολογία παρελκυστική και δημοσκοπική;

Αν όμως η βασική διαφορά των ηγεσιών της λεγόμενης πλειοψηφίας της Βουλής με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Σπύρο Κυπριανού είναι η λύση του Κυπριακού προβλήματος, τότε οι ηγεσίες των δύο κομμάτων πρέπει να έχουν και το θάρρος και την τόλμη αυτή τη διαφορά να την αποκαλύψουν στο λαό, και να μην κρύβονται πίσω από φραστικές παραπλανήσεις.

Αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προχώρησε πέρα από το επιτρεπτό, έχουν και καθήκον και υποχρέωση να αποκαλύψουν στο λαό αυτή του την ενέργεια. Και πιστεύω πως και αυτός ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας σε μια τέτοια περίπτωση θα λάβει πολύ σοβαρά υπόψη την κριτική αυτή. Και όχι μόνον θα λάβει σοβαρά υπόψη αυτή την κριτική αλλά θα αισθανθεί και δυνατός να αντιμετωπίσει τις παράλογες και επικίνδυνες για ολόκληρο τον κυπριακό λαό, συμπεριλαμβανομένων και των Τουρκοκυπρίων, απαιτήσεις των Τούρκων. Δυστυχώς όμως η κριτική των ηγεσιών των δύο κομμάτων είναι η αντίθετη εφόσον ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κατηγορείται για συμπαιγνία με το ούτω λεγόμενο απορριπτικό μέτωπο. Συμπέρασμα για τα σωστά μηνύματα. Οι ηγεσίες των δύο κομμάτων ΑΚΕΛ-ΔΗΣΥ είναι έτοιμες να προχωρήσουν και να δεχθούν τις απαιτήσεις του Ντενκτάς και της Άγκυρας πέρα από τις προτάσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας έτσι που να ενδώσουν στις τούρκικες αξιώσεις.

Είναι έτοιμες οι ηγεσίες των δύο κομμάτων να δεχθούν την παραμονή των τούρκικων στρατευμάτων μετά την εγκαθίδρυση της μεταβατικής Κυβερνήσεως; Είναι έτοιμες οι ηγεσίες των δύο κομμάτων να δεχθούν την Τουρκία ως εγγυήτρια δύναμη όπως στις συμφωνίες Ζυρίχης—Λονδίνου; Είναι έτοιμες οι ηγεσίες των δύο κομμάτων να δεχθούν να μην εφαρμοσθούν στην Κύπρο οι τρεις βασικές ελευθερίες, και τέλος είναι έτοιμες οι ηγεσίες των δύο κομμάτων να δεχθούν να μην επιστρέψουν όλοι οι πρόσφυγες στα σπίτια τους; Αν ναι, έχουν και καθήκον και υποχρέωση να το πουν στο λαό. Αλλά καθαρά, τίμια και με παρρησία. Και ο μόνος τρόπος να πάρουν οριστική απάντηση από το λαό είναι με Δημοψήφισμα πάνω σ' αυτά τα ερωτήματα. Αν ο λαός απαντήσει ΝΑΙ τότε θα έχουν δικαίωμα να μιλούν για πλειοψηφία και δεσμευτικότητα του Προέδρου. Να δοθεί στο λαό το προνόμιο να αποφασίσει τι θέλει, τι θέλει η πλειοψηφία του λαού και τότε ο Πρόεδρος είναι υπόχρεος να δεχθεί αυτή την ετυμηγορία του λαού, όποια και νάναι. Τότε θα μπορούν να μιλούν οι ηγεσίες ΑΚΕΛ—ΔΗΣΥ για πλειοψηφία και δεσμευτικότητα.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Το Βήμα αυτό της Βουλής είχε καταντήσει τον τελευταίο καιρό βάθρο εκτοξεύσεως ύβρεων εναντίον του Προέδρου της Δημοκρατίας, βάθρο καταβαράθρωσης της Εκτελεστικής Εξουσίας, βάθρο ανατροπής των πάντων, όπως οι Μητροπολίτες που ζητούσαν την κεφαλή του Εθνάρχη Μακαρίου επί πίνακι, που και αυτοί μιλούσαν εν ονόματι της πλειοψηφίας.

Δυστυχώς οι καιροί είναι δύσκολοι για τούτο τον τόπο και χρειάζεται αυτοσυγκράτηση, διαφορετικά θα μπορούσαμε να πούμε πολλά. Ας κρίνει όμως ο λαός που ακούει. Δυστυχώς κατάντησαν μερικοί να συναγωνίζονται το τούρκικο λεξιλόγιο στις υβρεολογίες τους εναντίον του Προέδρου και προσπαθούν να υποβαθμίσουν, να υπονομεύσουν και να συνταράξουν συνθέμελα την πιο στερεά μας έπαλξη, την κρατική μας οντότητα, που μας δίνει τη δύναμη της ύπαρξής μας.

Γιατί, κύριοι συνάδελφοι, αυτή η μείωση του Κράτους μας στο πρόσωπο του Προέδρου; Γιατί επιδιώκουμε τέτοια υποβάθμιση; Μήπως για να υποβοηθήσουμε και λίγο τον αγαπητό κύριο Ντενκτάς;

Δεν μας ενδιαφέρει ότι με αυτές τις ενέργειές μας, εξοπλίζεται η τούρκικη αδιαλλαξία και διευκολύνεται ο τούρκικος επεκτατισμός; Ότι εξουδετερώνεται η διεθνής υποστήριξη στον αγώνα της Κύπρου και οι πιέσεις στρέφονται από την Άγκυρα στη Λευκωσία;

Επιχειρείται κατάλυση του Κράτους και των θεσμών, κύριοι συνάδελφοι, και σας θέτω ενώπιον των ευθυνών σας.

Οδηγείτε το εσωτερικό μέτωπο σε αποσταθεροποίηση, κοινωνική και οικονομική αναστάτωση. Αυτό μπορεί να μην είναι στρατιωτικό πραξικόπημα, αλλά σίγουρα μοιάζει, αν δεν είναι πολιτικό πραξικόπημα, και οπωσδήποτε αποτελεί πολιτική διατάραξη και αναταραχή.

Διεγείρονται τα μίσση και τα πάθη στο λαό με άκρως επιζήμιες για τον ίδιο το λαό και τον αγώνα του συνέπειες.

Υπάρχει τρόπος εξόδου από το αδιέξοδο των απόλυτων θέσεων; Και βεβαίως υπάρχει, κύριοι συνάδελφοι.

Να οπλισθούμε όλοι με καλή θέληση, με πείσμα, επιμονή και υπομονή για κοινό στόχο, τη σωτηρία της μαρτυρικής μας πατρίδας.

Να αφήσουμε την εμμονή μας στις προδεσμεύσεις, να δεχθούμε να συζητήσουμε προτάσεις που εισηγήθηκε ο Πρόεδρος ή να υποβάλουμε εμείς νέες εποικοδομητικές προτάσεις, νέες προτάσεις αντικειμενικές και πάνω από προσωπικά πάθη και μίσση, με μοναδικό γνώμονα τη σωτηρία της πατρίδας μας. Αυτό που όλοι διακηρύττουμε.

Δεν τρέφουμε αυταπάτες, κύριοι συνάδελφοι, δεν περιμένουμε από την αντιπολίτευση να αποδεχθεί και να επαινέσει τα έργα της Κυβέρνησης, όποια και αν είναι.

Περιμένουμε όμως από την αντιπολίτευση—αυτό περιμένει ο λαός—η αντιπολίτευση να διαχωρίζει το εθνικό από την αντιπολιτευτική της πολιτική και να το αντιμετωπίζει σαν κοινό στόχο και μόνιμη επιδίωξη, να διακηρύξει την ενότητα όλων των δυνάμεων του τόπου έναντι των τούρκικων σχεδίων και προθέσεων και των άλλων εχθρικών ελιγμών κατά της Κύπρου, και να παρουσιαστεί Κυβέρνηση και Αντιπολίτευση, το σύνολο του λαού σαν μια μάζα, ενάντια στη βουλιμία των κατακτητών. Διαφορές απόψεων, κριτική για λάθη τακτικής, παράπονα για παραγνώριση, αυτά όλα λύνονται με καλή θέληση και μέσα στην οικογένεια, με διάλογο και όχι δημόσια για να παίρνουν όπλα οι εχθροί. Τους κακούς χειρισμούς του Προέδρου, όπως τους αποκαλούμε εδώ μέσα, αν υπάρχουν, μπορούμε να τους υποδείξουμε και να τους κακίσουμε με επιχειρήματα σε διάλογο με τον Πρόεδρο και όχι με ύβρεις εναντίον του. Τα εν οίκω μη εν δήμω. Να η ορθή τακτική. Αυτή η αδιαλλαξία του Ντενκτάς και των ηγετών της Άγκυρας, αντί να μας ενώσει περισσότερο, μας οδήγησε στη διχόνοια και τη διχοστασία και οι ηγεσίες των κομμάτων άφησαν το μέτωπο του αγώνα να σπάσει, επιτρέποντας έτσι στον Ντενκτάς να ρίξει την ευθύνη σε μας και να αισθάνεται άνετα στη δημιουργία και άλλων τετελεσμένων σε βάρος της Κύπρου με επιπτώσεις, στο διεθνές πεδίο, από τη δική μας εσωτερική αναταραχή, ολέθριες καταστροφικές.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Στον αγώνα μας χρειάζεται ενότητα, πειστικότητα και αγωνιστικότητα, πολιτική αντίσταση. Ο δρόμος μας είναι ανηφορικός και η πορεία μαρτυρική. Λαός και ηγεσία ως αγωνιστούμε για την ελευθερία του τόπου μας, για την αποκατάσταση των δικαιών μας. Στόχος μας αμετάθετος και σκοπός μας μόνιμος και σταθερός ως είναι η πραγματική σωτηρία του τόπου μας, η σωτηρία που θα περνά μέσα από την ομοψυχία και ενότητα, και όχι μέσα από το κομματικό συμφέρον και τις προσωπικές φιλοδοξίες και αντιζηλίες. Αν δεν συνετιστούμε, θα είμαστε άξιοι της τύχης μας, αλλά ανάξιοι και επικατάρατοι έναντι των παιδιών μας και του μέλλοντος του τόπου μας και του έθνους των Ελληνοκυπρίων αυτού του νησιού. Η τύχη της πατρίδας μας βρίσκεται και στα δικά μας χέρια. Η δική μας αγωνιστικότητα και ο δικός μας πατριωτισμός αποτελούν τους πιο καθοριστικούς παράγοντες για δικαίωση και σωτηρία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής, παρακαλώ.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι, δεν θα ασχοληθώ επί μακρόν με την ομιλία του τελευταίου ομιλητή κυρίου Ψυλλίδη διότι άλλοι θα δευτερολογήσουν, ενώ εγώ θα πρωτολογήσω. Θάθελα μόνον μερικές συνοπτικές παρατηρήσεις να κάμω. Ελπίζω η ομιλία του κυρίου Ψυλλίδη και τα εγκώμια τα οποία έπλεξε για τον κ. Κυπριανού να του εξασφαλίσουν καλή θέση στο ψηφοδέλτιο του ΔΗΚΟ.

Άρχισε ο κ. Ψυλλίδης την ομιλία του με πολύ ψηλό στόχο και αναφέρθηκε στο Ελληνικό ΟΧΙ της 28ης Οκτωβρίου και προσπάθησε να παραλληλίσει το Ελληνικό ΟΧΙ με το «όχι» του κ. Κυπριανού. Θα αντιδράσω γιατί μείωσε το μεγάλο Ελληνικό ΟΧΙ. Το ΟΧΙ του Ελληνικού λαού δεν ήταν ένα «όχι», δηλαδή «θα αγωνιστώ συλλέγοντας ψηφίσματα ανεφάρμοστα», αλλά ήταν το ΟΧΙ, που σήμαινε «θα αγωνιστώ με την ξιφολόγη για να εμποδίσω την κατάληψη των εδαφών μας», και επανειλημμένα ο Δημοκρατικός Συναγερμός δήλωσε και από αυτό ακόμα το Βήμα ότι αν τολμήσει ο Τούρκος να κινηθεί έστω και ένα μέτρο, ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα είναι επί των επάλξεων με επικεφαλής το γηραιό αρχηγό για να υπερασπίσει το πάτριο έδαφος. Αλλά δεν υπερασπίζει και δεν ελευθερώνει κανείς το πάτριο έδαφος με φιλολογίες, ούτε υπερασπίζει κανείς το πάτριο έδαφος μαζεύοντας ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, των Αδεσμεύτων και της Κοινοπολιτείας, τα οποία δυστυχώς στον αιώνα μας δεν εφαρμόζονται.

Δεν θα ασχοληθώ με τις κατηγορίες ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός είναι Κόμμα που στεγάζει πραξικοπηματίες. Ελέχθησαν στο παρελθόν, τις αηδίασε ο λαός και έδειξε την αηδία του δίδοντας στο Δημοκρατικό Συναγερμό 34% έναντι του 18% που έδωσε στο κυβερνών Κόμμα μειοψηφίας. Αν στο παρελθόν υπήρξαν εγκώμια μεταξύ του κυβερνώντος Κόμματος και του ΑΚΕΛ, αυτό είναι θέμα που αφορά τα δύο Κόμματα. Δεν συμμετείχαμε ούτε στους επαίνους του ΑΚΕΛ προς Κυπριανού, ούτε και στους επαίνους Κυπριανού προς ΑΚΕΛ. Δεν είμαστε εμείς που δημιουργήσαμε αυτή τη συμμαχία.

Θα ασχοληθώ τώρα όμως με την ομιλία του κ. Λυσσαρίδη. Ο κ. Λυσσαρίδης στην εισαγωγική του ομιλία, μας είπε πως θα έπρεπε να εξετάσουμε τα αίτια που οδήγησαν στην εσωτερική ανωμαλία. Όταν ενέγραφε αυτό το θέμα ο κ. Λυσσαρίδης το ενέγραφε ταυτόχρονα που ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων ετέθη θέμα ανάγκης αποδοχής συλλογικών αποφάσεων και αποδοχής των αποφάσεων της πλειοψηφίας. Γιατί ετέθη αυτό το θέμα; Το θέμα αυτό ετέθη από το Δημοκρατικό Συναγερμό όταν ακόμα ο κ. Κυπριανού και το ΑΚΕΛ περνούσαν το μήνα του μέλιτος. Εμείς θέσαμε από τότε σαν θέμα βασικής αρχής, ότι εν ώρα εθνικής κρίσεως ήταν επιβεβλημένο να συμμεριστούν όλα τα Κόμματα την ευθύνη για την επίλυση του Κυπριακού προβλήματος και πως εκεί που θα ήταν δυνατή η ομοφωνία θα ήταν ευχάριστο, αρεστό και πρόπον να εφαρμόζεται, αλλά εκεί που ομοφωνία δεν μπορούσε να διασφαλιστεί θα έπρεπε να εφαρμόζονται οι απόψεις της πλειοψηφίας. Αυτό το θέμα μετετράπη σε πολιτική ανάγκη όταν ο κ. Κυπριανού κατάγγειλε τη συνεργασία του με το ΑΚΕΛ και μετετράπη σε μειοψηφία γιατί δεν υπάρχει κανείς στην Κύπρο, παρόλες τις προσπάθειες του κ. Ψυλλίδη και του ΔΗΚΟ, που μπορεί να πείσει πως ο κ. Κυπριανού εκπροσωπεί την πλειοψηφία. Αν ρωτήσετε και ένα μικρό παιδί θα σας πει ότι την εκπροσωπούσε όταν είχε το 33% ή 34% του ΑΚΕΛ, αλλά σήμερα που δεν το έχει είναι μειοψηφία.

Και τίθεται επί τάπητος το βασικό ερώτημα: Ένας Πρόεδρος ο οποίος εξελέγη με ένα συνασπισμό και διαλύει το συνασπισμό και μετατρέπεται σε μειοψηφία μπορεί, αν έχει ευθιξία, να παραμένει στην εξουσία, ή ο ίδιος προβαίνει σε πρόωρες προεδρικές εκλογές για να διαπιστωθεί αν ο λαός τον δέχεται να ηγείται και να αποφασίζει γι' αυτόν; Ο κ. Κυπριανού και δειλίασε να ρωτήσει τον κυρίαρχο λαό και δεν επέδειξε αίσθημα ευθιξίας. Παρά ταύτα η Βουλή των Αντιπροσώπων δε ζήτησε την παραίτηση του κ. Κυπριανού. Η Βουλή των Αντιπροσώπων με μεγάλη σύνεση ζήτησε από τον κ. Κυπριανού να αναδιорγα-

νώσει το Εθνικό Συμβούλιο με εκπροσώπηση των εν τη Βουλή Κομμάτων κατά την αναλογία της εκλογικής τους δυνάμεως, του ζήτησε να δέχεται τις αποφάσεις της πλειοψηφίας και του δώσαμε ακόμα την ευκαιρία εκεί που διαφανεί με την πλειοψηφία να προχωρεί προς το λαό και να προκηρύσσει εκλογές. Ο κ. Κυπριανού αρνήθηκε και υποστήριξε πως αυτό σήμαινε μείωση του Προεδρικού του αξιώματος, πως αυτό ήταν αντίθετο με το Σύνταγμα και πως σαν Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας είχε υπέρτατο καθήκον να υπερασμυνθεί του Συντάγματος και προσέφυγε στο Ανώτατο Δικαστήριο. Και το Ανώτατο Δικαστήριο διά της αποφάσεώς του είπε ότι δεν είναι συνταγματικό το θέμα, γιατί ο Πρόεδρος δεν έχει δικαίωμα εκ του Συντάγματος να διαπραγματεύεται τροποποιήσεις του Συντάγματος και πως το θέμα ήταν πολιτικό. Παρά ταύτα ο κ. Κυπριανού αρνήθηκε και πάλιν να δεχθεί τις απόψεις της πλειοψηφίας, να δεχθεί τη δεσμευτικότητα των απόψεων της πλειοψηφίας. Και ερωτώ: Ποιος Πρόεδρος ο οποίος σέβεται το λαό θα μπορούσε να αρνηθεί υπ' αυτές τις συνθήκες, συνθήκες που καθαρά καθορίζουν πως είναι Πρόεδρος Κυβέρνησης μειοψηφίας, ποιος δημοκράτης Πρόεδρος θα ήταν έτοιμος να αρνηθεί την αποδοχή των αποφάσεων της πλειοψηφίας; Αλλά το θέμα δεν τελειώνει εδώ. Διότι κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών διακοπών της Βουλής προσπάθησα επί μακρόν να πείσω τον κ. Κυπριανού ν' αποδεχτεί τη δεσμευτικότητα των αποφάσεων της πλειοψηφίας αλλά τούτο δεν κατέστη δυνατόν. Επιμένει λοιπόν ο Πρόεδρος μειοψηφίας, ο οποίος εξελέγη στην εξουσία με ξένα δεκανίκια τα οποία σήμερα δεν έχει, να είναι αυτός ρυθμιστής του πολιτικού μέλλοντος του τόπου, της πατρίδας μας, των παιδιών μας, και να μη δέχεται να εφαρμόσει τις απόψεις της πλειοψηφίας.

Έρχομαι τώρα και απαντώ σε ορισμένα ερωτήματα. Γιατί η μανία, όπως χαρακτηρίστηκε, να ρίξουμε τον κ. Κυπριανού; Από όσα είπα, προκύπτει μήπως ότι υπάρχει μανία; Δώσαμε στον κ. Κυπριανού κάθε ευκαιρία να παραμείνει στην εξουσία σαν Κυβερνήτης μειοψηφίας αποδεχόμενος τις αποφάσεις της πλειοψηφίας. Επίμονα αρνήθηκε. Του δώσαμε όλη την πίστωση χρόνου· εγώ ο ίδιος ασχολήθηκα μαζί του το καλοκαίρι για να τον πείσω προς αυτή την κατεύθυνση, και εντούτοις το ΔΗΚΟ μας λέει ότι υπάρχει μανία να ρίξουμε τον κ. Κυπριανού. Και προχωρούν και μας λεν, «μα δεν αντιλαμβάνεστε πως αν μειώσετε τον κ. Κυπριανού, αν τον ρίξετε, καταστρέφετε την ύπαρξη και την οντότητα του Κυπριακού κράτους;» Μέχρι αυτού του σημείου έφθασε το ανόητο της σκέψεως των Δημοσίων, να θέλουν να ταυτίσουν την ύπαρξη του Κυπριακού κράτους με τον κ. Κυπριανού. Πηγαίνουμε λοιπόν όχι μπροστά αλλά πίσω στο Μεσαίωνα που οι αυτοκράτορες έλεγαν «το κράτος είμαι εγώ». Και αν ο κ. Κυπριανού, μη κακό του, αποθάνει, τότε δεν θα υπάρχει Κυπριακό Κράτος! !

Μας λέγουν ακόμα ότι υπάρχει συμμαχία ή συμφωνία μεταξύ ΑΚΕΛ και Δημοκρατικού Συναγερμού. Γνωρίζω πως μερικοί του ΔΗΚΟ και ίσως και ο κ. Κυπριανού ονειρεύονται εφιαλτικά και ξυπνούν κάθιδροι, γιατί πιστεύουν πως υπάρχει συμφωνία συνεργασίας των δυο Κομμάτων. Για να κοιμούνται ήσυχα, επαναλαμβάνω με όλη τη σοβαρότητα από αυτό το Βήμα της Βουλής ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός δεν έχει προέλθει σε καμιά συμφωνία με το ΑΚΕΛ ή με οποιοδήποτε άλλο Κόμμα για προεκλογική ή μετεκλογική συνεργασία. Και ως κοιμούνται ήσυχοι και ως υπνώττουν υπό μανδραγόρα.

Αλλά έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, θα έλθω τώρα στους επιδέξιους χειρισμούς του κ. Κυπριανού τον οποίο ο προηγούμενος ομιλητής προσπάθησε να παρουσιάσει σχεδόν σαν το σωτήρα μας και σαν τον άνθρωπο που μπορεί με πατριωτισμό να

μας οδηγήσει στη νίκη. Ο κ. Κυπριανού εξελέγη άνευ ανθυποψηφίου την πρώτη φορά και αφού περιήλθε την Ευρώπη δις και τρεις, καθώς και την Ασία και την Αφρική, ήλθε να μας πει ότι υπάρχει κινητικότητα στο Κυπριακό και ότι κερδίζουμε έδαφος. Αντέκρουσα τότε τους ισχυρισμούς του κ. Κυπριανού υποδεικνύοντας ότι ούτε κινητικότητα υπήρχε ούτε έδαφος κερδίσαμε, και ο Κυβερνητικός εκπρόσωπος με αποκάλεσε ηττοπαθή και ταυτόχρονα ότι διακατέχομαι από απαράδεκτες αντιπολιτευτικές διαθέσεις. Και ερωτώ τον κυπριακό λαό: Ποιο έδαφος κερδίσαμε στο Κυπριακό κατά την περίοδο της πρώτης πενταετίας που ήταν Πρόεδρος ο κ. Κυπριανού; Ο κ. Κυπριανού εξελέγη άνευ ανθυποψηφίου· ο Δημοκρατικός Συναγερμός δεν ήταν στη Βουλή και δεν αντιπολιτεύετο τον κ. Κυπριανού γιατί δεν είχε Βήμα από το οποίο να τον αντιπολιτεύεται μέσα στη Βουλή. Ποιο έδαφος κέρδισε ο κ. Κυπριανού για χάρη της Κύπρου;

Αλλά θα έλθω τώρα στη δεύτερη εκλογική περίοδο που και πάλιν ο κ. Κυπριανού εξελέγη με τους ψήφους του ΑΚΕΛ. Ποια υπήρξε η πολιτική του κ. Κυπριανού; Ο κ. Κυπριανού ζήτησε ο ίδιος και υπέβαλε ένα έγγραφο στο Γενικό Γραμματέα το οποίο ουδέποτε συζήτησε με τους αρχηγούς των Κομμάτων. Ήταν ο ανένδοτος αγωνιστής Κυπριανού που υπέβαλε αυτό το έγγραφο χωρίς να λάβουν γνώση οι αρχηγοί των Κομμάτων. Τι επροτείνεται στο έγγραφο αυτό; Επροτείνεται ότι 25% του Κυπριακού εδάφους θα δεχόταν να τεθεί υπό Τουρκοκυπριακή διοίκηση μέσα στα πλαίσια μιας διζωνικής ομοσπονδίας, επροτείνεται συμμετοχή των Τούρκων στην Κυβέρνηση με την αναλογία 7:3 και επροτείνονται ακόμα τέτοιες εξουσίες (12 εξουσίες) στην Κυβέρνηση οι οποίες, όταν τις απαριθμώσει κανείς, είναι οι ίδιες οι εξουσίες που εδέχθη ο Ντενκτάς στις εκ του σύνεγγυς Συνομιλίες. Αυτά είναι εκείνα που επρότεινε ο ίδιος ο κ. Κυπριανού που θέλει να εμφανίζεται σαν ανένδοτος αγωνιστής, χωρίς τη συγκατάθεση των αρχηγών των Κομμάτων.

Αλλά ας δούμε και τι έγινε κατά τις εκ του σύνεγγυς Συνομιλίες. Ο κ. Κυπριανού στις εκ του σύνεγγυς Συνομιλίες συζήτησε το Κυπριακό και κατέληξε η μεν Ελληνική Κυβέρνηση να μας πει ότι η Τουρκική πλευρά έκαμε τέτοιες υποχωρήσεις που αισιόδοξες ήταν οι προβλέψεις για λύση του Κυπριακού, ο δε κ. Κυπριανού, πλέον συγκρατημένος, μας έδιδε την εντύπωση ότι στη συνάντηση Κορυφής θα ελύοντο και τα υπόλοιπα θέματα. Μας είπε ο κ. Κυπριανού ότι δεν υπόγραψε το προσχέδιο συμφωνίας Ντε Κουεγιάρ γιατί αυτό το έγγραφο ήταν φάντασμα. Και ερωτηθείς γιατί ήταν φάντασμα, προσδιόρισε σαφώς τα ακόλουθα σημεία:

Πρώτο, το έγγραφο έλεγε να συμφωνηθεί χρονοδιάγραμμα για την αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων και το χρονοδιάγραμμα αυτό να συμφωνηθεί προ της εγκαθίδρυσης μεταβατικής κυβέρνησης.

Δεύτερο, μας είπε ότι το προσχέδιο αυτό πρόβλεπε συζήτηση των εγγυήσεων αλλά δεν έδιδε ενδείξεις πώς θα λυθεί το θέμα των εγγυήσεων, και, τρίτο, μας είπε πως για τα δικαιώματα ελεύθερης διακίνησης, ελεύθερης εγκατάστασης και σεβασμού της περιουσίας το προσχέδιο έλεγε ότι τα δικαιώματα αυτά πρέπει να κατοχυρωθούν αλλά πρέπει να εφαρμοστούν σταδιακά χωρίς να καθορίζονται στάδια εφαρμογής.

Τίθεται επομένως το ερώτημα: Ποια διαφορά υπάρχει μεταξύ εκείνου του εγγράφου που γι' αυτούς τους λόγους ο κ. Κυπριανού λέγει ότι ήταν φάντασμα και του εγγράφου το οποίο δέχθηκε να συζητήσει τώρα, αφού ακριβώς τα ίδια άρθρα με το ίδιο λεκτικό υπάρχουν και στα δυο έγγραφα; Και στα δυο έγγραφα ο Γενικός

Γραμματέας λέγει για το θέμα της αποχώρησης των ξένων στρατευμάτων ότι θα συζητηθεί και θα συμφωνηθεί χρονοδιάγραμμα προ της εγκαθίδρυσης μεταβατικής Κυβέρνησης. Ούτε ένα κόμμα ούτε μια τελεία δεν διαφέρει το ένα από το άλλο. Για το θέμα των εγγυήσεων και το ένα έγγραφο και το άλλο λέγουν ότι τα θέματα αυτά πρέπει να συζητηθούν χωρίς να προτείνεται λύση. Και για τα θέματα της ελεύθερης διακίνησης και ελεύθερης εγκατάστασης προτείνονται και πάλιν ακριβώς τα ίδια, ότι πρέπει να κατοχυρωθούν αλλά να εφαρμοστούν σταδιακά χωρίς να προσδιορίζονται τα στάδια. Γιατί στην πρώτη περίπτωση ήταν φάντασμα και στη δεύτερη περίπτωση μετουσιώθη, έλαβε σάρκα και οστά και έπαψε να είναι φάντασμα; Αλλά δεν θα συνεχίσω πολύ με τον κ. Κυπριανού.

Πού μας οδήγησε η πολιτική του κ. Κυπριανού; Μας οδήγησε στην ανακήρυξη Τουρκοκυπριακού κράτους, μας οδήγησε στο να γίνουμε θεατές όχι μόνο της ανακήρυξης του Τουρκοκυπριακού κράτους αλλά να γίνουμε θεατές δημοψηφίσματος για το σύνταγμα των Τουρκοκυπρίων, να γίνουμε και θεατές εκλογών και να ζητούμε τώρα να ξανασυναντηθούμε με τον κ. Ντενκτάς για να συζητήσουμε εκείνα τα οποία απορρίψαμε γιατί τώρα δεν πρόκειται για φάντασμα. Αυτή λοιπόν ήταν η πολιτική του κ. Κυπριανού που όταν επανειλημμένα κατ' ιδίαν και δημοσίως του υπογραμμίζαμε τον κίνδυνο της ανακήρυξης Τουρκοκυπριακού κράτους, υποτιμούσε τον κίνδυνο αυτό και δεν μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι λήφθηκαν όλα τα αναγκαία μέτρα για την παρεμπόδιση αυτής της εξέλιξης.

Θα έλθω όμως τώρα στην ομιλία του έντιμου συναδέλφου κ. Λυσσαρίδη. Ένα μεγάλο μέρος της ομιλίας του κ. Λυσσαρίδη καταναλώθηκε στο να μας πει τις κατηγορίες που εγγράφως και διά ζώσης διατύπωσε το ΑΚΕΛ εναντίον μας και τις κατηγορίες που εγγράφως ή διά ζώσης διατυπώσαμε κατά του ΑΚΕΛ. Δεν αρνούμεθα ότι κατηγορηθήκαμε από το ΑΚΕΛ, αν και απορρίπτομε το περιεχόμενο των κατηγοριών. Δεν αρνούμεθα ότι κατηγορήσαμε το ΑΚΕΛ και δεν αποσύρομε τις κατηγορίες μας κατά του ΑΚΕΛ. Αν είναι διότι αλληλοκατηγορηθήκαμε που εξάγεται το συμπέρασμα ή μάλλον τίθεται το ερώτημα «πώς είναι δυνατόν εσείς που εκστομίσατε τόσο βαρειές κατηγορίες να συνεργάζεστε», η απάντηση είναι ότι δεν συνεργαζόμαστε. Με τη δική μας πρωτοβουλία και χωρίς να ρωτήσουμε το ΑΚΕΛ—άλλοι ρωτούσαν το ΑΚΕΛ—καταλήξαμε σε ορισμένα συμπεράσματα πάνω στο πού μας οδηγεί η κατάσταση παραμονής σε στασιμότητα του Κυπριακού προβλήματος. Είδαμε τους κινδύνους ίσως πολύ πιο έντονα και πιο γρήγορα και πιο διορατικά από άλλα Κόμματα. Αλλά ο κ. Λυσσαρίδης μας είπε ότι η φόρμουλα για την αντιμετώπιση των κινδύνων που βλέπει ο Δημοκρατικός Συναγερμός είναι, πρώτο, η διεθνοποίηση του Κυπριακού, δεύτερο, η συμπαρατάξη της Ελλάδας, τρίτο, η προσπάθεια να εμπλέξουμε αλληλοσυγκρουόμενα διεθνή συμφέροντα στην περιοχή μας και τέταρτο, η ενίσχυση της άμυνάς μας διά της καθόδου ελληνικού στρατού. Θα πάρω ένα προς ένα τα θέματα.

Κύριοι συναδέλφοι, πρώτα πρέπει να δώσουμε ορισμό στο τι εννοούμε με τον όρο «διεθνοποίηση». Αν ο όρος «διεθνοποίηση» σημαίνει ότι θα πληροφορήσουμε τις κυβερνήσεις των διαφόρων κρατών πως στην Κύπρο διεπράχθη εισβολή και κατοχή, πιστεύω πως δεν υπάρχει χώρα Δυτική, Ανατολική, Αδέσμευτη ή ουδέτερη που να μην γνωρίζει ότι εισέβαλαν στην Κύπρο τουρκικά στρατεύματα και πως κατέχουν ένα ουσιαστικό ποσοστό του Κυπριακού εδάφους. Το γνωρίζουν και τα Ηνωμένα Έθνη και επομένως αν αυτή είναι η προσπάθεια διεθνοποίησης η οποία θα καταλήγει να παίρνουμε από κάθε Οργανισμό και ένα ψήφισμα, τότε πιστεύω πως αυταπατώμεθα αν νομίζουμε ότι με αυτό τον τρόπο θα απαλλαγούμε

της εισβολής και της κατοχής. Και ερωτώ: Έγινε εισβολή το 1974 στην Κύπρο. Ποιες χώρες, συμπεριλαμβανομένων και των δύο άλλων εγγυητριών δυνάμεων, της Ελλάδας και της Αγγλίας, διέκοψαν διπλωματικές, εμπορικές, πολιτιστικές ή οικονομικές σχέσεις με την Τουρκία; Παρήλθε μια ολόκληρη δεκαετία χωρίς να υπάρξει καμιά χώρα η οποία να διακόψει σχέσεις με την Τουρκία.

Τίθεται ένα άλλο ερώτημα το οποίο πρέπει κι' αυτό να απαντηθεί. Μήπως με τον όρο «διεθνοποίηση» δεν εννοούμε ότι θα διαφωτίσουμε τις κυβερνήσεις οι οποίες κυβερνήσεις θα αντιληφθούν ότι έγινε εισβολή και κατοχή στην Κύπρο, αλλά θα διαφωτίσουμε τους λαούς των διαφόρων κυβερνήσεων οι οποίοι με τη σειρά τους θα ασκήσουν πιέσεις επί των κυβερνήσεών τους ούτως ώστε με τη σειρά τους αυτές οι κυβερνήσεις να πιέσουν την Τουρκία για να αποσύρει τα στρατεύματά της; Πιστεύετε ότι σήμερα, οσονδήποτε και αν διαφωτίσουμε τους λαούς της Γης, οι λαοί αυτοί θα ασχοληθούν τόσο πολύ με την εισβολή στην Κύπρο ώστε να ασκήσουν τέτοιες ουσιαστικές πιέσεις πάνω στις κυβερνήσεις τους που να τις αναγκάσουν να πάρουν από το αυτί την Τουρκία για να σηκώσει τα στρατεύματά της; Πρόκειται περί ουτοπίας γιατί σήμερα βλέπουμε προβλήματα τα οποία μαστίζουν εκατομμύρια ανθρώπων, βλέπουμε προβλήματα τα οποία θέτουν σε μεγάλο κίνδυνο τη διεθνή ειρήνη και δεν βλέπουμε οι λαοί να εξεγείρονται κατά των κυβερνήσεών τους.

Μας λένε ακόμα ότι αν επιμένομε στην εφαρμογή των ψηφισμάτων θα μπορούσαμε να το επιτύχουμε. Ερωτώ κύριοι: Οι Αραβικές χώρες έχουν ένα σύνολο πληθυσμού 100 εκ., ελέγχουν πετρέλαια τα οποία είναι ζωτικά τουλάχιστον για τη Δύση, ελέγχουν με πετροδολάρια χρηματαγορές, έχουν εξασφαλίσει με τη βοήθεια των Αδεσμεύτων εκατοντάδες ψηφίσματα που καταδικάζουν το Ισραήλ για την επέμβασή του στα Αραβικά εδάφη και που ζητούν την αποχώρηση του Ισραήλ από τα Αραβικά εδάφη, και δεν κατόρθωσαν να εφαρμόσουν έστω και ένα ψήφισμα παρόλα τα πιεστικά μέσα που διαθέτουν. Πώς αναμένουμε ότι η μικρή Κύπρος η οποία όχι μόνο δεν έχει πετρέλαια αλλά πολλές φορές στερείται και νερού θα κατορθώσει να εφαρμόσει τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών; Άρα η πολιτική ότι θα εφαρμόσουμε τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών δεν αποτελεί αγώνα και η συλλογή ψηφισμάτων αποτελεί αποκοίμηση του Κυπριακού λαού μπροστά στην πραγματικότητα και τους κινδύνους που θα αντιμετωπίσουμε αν συνεχιστεί η διαιώνιση της παρούσας κατάστασης. Γιατί είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός πως μια παρατεινόμενη ντεφάκτο κατάσταση τελικά αναγνωρίζεται και με την αναγνώρισή της λήγει το θέμα. Και πιστεύω πως από τη στιγμή που με τους αδέξιους χειρισμούς μας δώσαμε την ευκαιρία στον Ντενκτάς να ανακηρύξει χωριστό κράτος, οδηγούμεθα με μαθηματική ακρίβεια σε μια κατάσταση που η στασιμότητα δεν είναι προς όφελος του Κυπριακού Ελληνισμού αλλά είναι προς όφελος των επιδιώξεων του κ. Ντενκτάς για την αναγνώριση του χωριστού του κράτους.

Μας λένε ακόμα ότι πρέπει να φύγουν όλα τα τουρκικά στρατεύματα. Υπάρχει κανείς που θα ήθελε να παραμείνουν τουρκικά στρατεύματα στην Κύπρο; Υπάρχει κανείς που θα ήθελε να παραμείνει η Τουρκία σαν εγγυήτρια δύναμη; Αλλά το θέμα δεν είναι αν το θέλουμε ή όχι, το θέμα είναι πώς μπορούμε να απαλλαγούμε από τα τουρκικά στρατεύματα. Και πιστεύω πως η συνταγή του Γενικού Γραμματέα, η οποία φέρει και το κύρος των Ηνωμένων Εθνών, ότι πρέπει να συμφωνηθεί χρονοδιάγραμμα αποχώρησης των τουρκικών στρατευμάτων είναι η μόνη διέξοδος αυτού του προβλήματος.

Αλλά ας δούμε και την άλλη εισήγηση του έντιμου συναδέλφου κ. Λυσσαρίδη. Ο κ. Λυσσαρίδης είπε ότι παράλληλα με τη διεθνοποίηση του Κυπριακού πρέπει να εμπλέξουμε και διεθνή συμφέροντα ούτως ώστε να δημιουργήσουμε πιέσεις προς τις υπερδυνάμεις για να προχωρήσουν σε μια άλλη αντιμετώπιση του Κυπριακού προβλήματος. Υπήρξαν μερικές χώρες, εδώ κοντά στην περιοχή μας, που προσπάθησαν να εμπλέξουν τα συμφέροντα των μεγάλων. Αλλά δεν πέτυχαν αυτό που ήθελαν: πέτυχαν την καταστροφή του Λιβάνου και όχι μόνο δεν κατόρθωσαν να εμπλέξουν τα μεγάλα συμφέροντα, πέραν του ό,τι ήταν εμπλεγμένα, αλλά κατόρθωσαν να δημιουργήσουν και διάσπαση στο Αραβικό μέτωπο. Είναι πολύ δύσκολο, για να μην πω ακατόρθωτο, για μια Κύπρο 600,000 κατοίκων και μια Ελλάδα των 9 ή 10 εκ. κατοίκων να εμπλέξουν σε τέτοιο βαθμό τα μεγάλα διεθνή συμφέροντα χωρίς να υποστούν κυρώσεις και επιπτώσεις οδυνηρές. Μας λέει όμως ο κ. Λυσσαρίδης ότι αυτή τη φορά στην Ελλάδα υπάρχει η Σοσιαλιστική Κυβέρνηση του Ανδρέα Παπανδρέου η οποία μας μίλησε για συμπαράταξη. Ναι, υπάρχει η Σοσιαλιστική Κυβέρνηση του κ. Παπανδρέου η οποία μας μίλησε για συμπαράταξη, και είμαστε ευγνώμονες και στον κ. Παπανδρέου και στο Κόμμα του και στην Κυβέρνησή του, γιατί συμπαράτάσσεται μαζί μας, αλλά σαν άνθρωποι που βλέπουμε σωστά τα πράγματα βλέπουμε πως η συμπαράσταση ή συμπαράταξη δεν εμπόδισε την ανακήρυξη Τουρκοκυπριακού κράτους, δεν εμπόδισε την αναγνώριση του Τουρκοκυπριακού κράτους από την Τουρκία, παρά τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, και δεν επιβλήθηκαν από τις δυο εγγυήτριες δυνάμεις κυρώσεις στην Τουρκία και πως σωστά εκτιμώντας την πραγματικότητα δεν πρόκειται η συμπαράταξη να αποτρέψει την αναγνώριση του Τουρκοκυπριακού κράτους η οποία θα αρχίσει από Ισλαμικές χώρες.

Μας ελέγχθη ακόμα πως ένα άλλο στοιχείο για την ορθή αντιμετώπιση του Κυπριακού προβλήματος θα ήταν η ενίσχυση της αμυντικής μας ικανότητας διά της καθόδου ελληνικού στρατού στην Κύπρο. Και αφήνεται πολλάκις να νοηθεί ότι αν δεν ήλθε ελληνικός στρατός στην Κύπρο ευθύνονται ορισμένα κόμματα. Θέλω να διασαφηνίσω τη θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού επί αυτού του θέματος. Το θέμα αυτό συνεζητήθη με τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας σε σύσκεψη που είχε με τον κ. Κυπριανού και τους αρχηγούς των Κομμάτων. Η θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού υπήρξε σαφής μετά που έθεσα ορισμένα ερωτήματα στον Πρωθυπουργό κ. Παπανδρέου και έλαβα ορισμένες απαντήσεις, παρόλο ότι τονίστηκε ότι η παρουσία των ελληνικών στρατευμάτων θα ήταν καθαρώς για αμυντικούς σκοπούς και όχι για να απελευθερώσουμε τα κατεχόμενα εδάφη. Είπα ότι με τις διαβεβαιώσεις που έδωσε ο κ. Πρωθυπουργός ήμουν σύμφωνος και υποστήριξα την κάθοδο ελληνικού στρατού. Μας ελέγχθη τότε ότι το θέμα αυτό θα συνεζητείτο περαιτέρω μεταξύ Ελληνικής και Κυπριακής Κυβέρνησης. Συζητήθηκε επανειλημμένα και το μόνο το οποίο μας ελέγχθη είναι ότι δεν χρειαζόμαστε φαντάρους γιατί κάτω από συνθήκες επιστράτευσης η Κύπρος μπορεί να επιστρατεύσει μέχρι 75,000 στρατιώτες.

Και έρχομαι τώρα να ασχοληθώ με μια άλλη σοβαρή και βασική πτυχή του εσωτερικού μετώπου. Μας λένε μερικοί πως το εσωτερικό μέτωπο έχει αποδυναμωθεί και πως αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός και το ΑΚΕΛ διαφωνούν με τον κ. Κυπριανού. Μας λένε ακόμα ότι αν θέλουμε να έχουμε εσωτερικό μέτωπο πρέπει όλοι να μιλούμε με την ίδια φωνή. Αλλά τι θα λέγουμε με την ίδια φωνή; Θα λέγουμε ότι θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε στο διεθνή τομέα για διεθνοποίηση του Κυπριακού, ενώ τα τετελεσμένα γεγονότα

θα εδραιώνονται και το Τουρκοκυπριακό κράτος θα αναγνωρίζεται; Και όταν αναγνωρισθεί το Τουρκοκυπριακό Κράτος τι θα λέμε; Άρα δεν είναι θέμα ομοφυχίας και ομοφωνίας, δεν είναι θέμα πλασματικής ομοφωνίας, είναι θέμα ουσίας και είναι θέμα επί του οποίου πρέπει να ληφθούν αποφάσεις.

Κύριοι συνάδελφοι, η Κύπρος διέρχεται πράγματι μια πολύ κρίσιμη φάση και αν η φάση αυτή δεν αντιμετωπιστεί σωστά και αν εξακολουθούμε να πελαγοδρομούμε και να ωραιολογούμε, και αν εξακολουθούμε να προβαίνουμε σε διακηρύξεις και να συνθηματολογούμε η διχοτόμηση θα είναι αναπόφευκτη. Και δεν διαφεύγει της προσοχής μας ότι υπάρχουν μερικοί που ανήκουν στο απορριπτικό μέτωπο — και δυστυχώς υπάρχει απορριπτικό μέτωπο— οι οποίοι προτιμούν να μείνει άλυτο το Κυπριακό πρόβλημα και λένουν πως παρά να δεχθούμε λύσεις οι οποίες δεν τους ικανοποιούν είναι προτιμότερο να παραμείνει το Κυπριακό όπως έχει. Δυστυχώς όμως και εδώ παραπλανούν την κοινή γνώμη. Δεν παραμένει το Κυπριακό όπως έχει, ο χρόνος περνά, τα τετελεσμένα εδραιώνονται, η αναγνώριση προχωρεί και η διχοτόμηση επέρχεται. Και ενώ λέν πως αγωνίζονται για να πετύχουν λύση που θα διαλαμβάνει την επάνοδο όλων των προσφύγων στις εστίες τους, με την οποία δεν διαφωνούμε, εκείνο το οποίο θα επιτύχουν αφήνοντας το Κυπριακό να εξελιχθεί κατ' αυτό τον τρόπο είναι ότι ουδείς πρόσφυγας θα επιστρέψει στην εστία του, γιατί το Τουρκικό κράτος θα είναι ξένο κράτος αναγνωρισμένο.

Μας λένουν ακόμα πως αγωνίζονται για να φύγουν όλα τα τουρκικά στρατεύματα προ της εγκαθίδρυσης μεταβατικής κυβέρνησης, αλλά γνωρίζουν πως αν αυτό δεν μπορούν να το επιτύχουν, τότε η αναγνώριση του Τουρκικού κράτους όχι μόνο θα μονιμοποιήσει την παρουσία των τουρκικών στρατευμάτων αλλά και θα τη νομιμοποιήσει γιατί θα βρίσκονται σε κράτος αναγνωρισμένο το οποίο ζητά την παρουσία τους.

Μας λένουν ακόμα ότι δεν πρόκειται να δεχθούν λύση αν δεν υπάρχει το δικαίωμα ελεύθερης διακίνησης και ελεύθερης εγκατάστασης, αλλά δεν μας λένουν ότι αν αφήσουμε τα πράγματα σε στασιμότητα και το χρόνο να διαρρέει θα υπάρξει χωριστό κράτος στο οποίο δεν θα μπορούμε να πάμε χωρίς να δείξουμε διαβατήρια και να εξασφαλίσουμε βίζες. Είμαι βέβαιος πως η απόφαση που πήρε η Βουλή να αυτοδιαλυθεί και να προσφύγει στον κυρίαρχο λαό είναι μια υπεύθυνη απόφαση που ελήφθη σωστά γιατί αυτές οι εκλογές θα δώσουν το μήνυμα αν δέχεται ο κυρίαρχος λαός να τον κυβερνά εν ώρα κρίσεως η μειοψηφία. Αν ο κ. Κυπριανού δεν ακούσει αυτό το μήνυμα το οποίο θα είναι καθαρό και ηχηρό στις 8 του Δεκέβρη και αν συνεχίσει να παραμένει στην εξουσία, δυστυχώς η εσωτερική κρίση θα συνεχιστεί, αλλά θα ληφθούν τα αναγκαία μέτρα από τις πλειοψηφίες που θα εξασφαλιστούν για να μη συνεχιστεί αυτή η απαράδεκτη αντιδημοκρατική κατάσταση να κυβερνά η μειοψηφία και να θαλασσώνει το Κυπριακό.

Έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, η Βουλή αυτή δεν θα είχε ανάγκη να διαλυθεί· θα μπορούσαμε να παραμείνουμε στα έδρανά μας, αλλά αυτοδιαλυόμεθα για ένα και μόνο λόγο, για να αποδείξουμε στον κ. Κυπριανού και στο Κόμμα του, στον Πρόεδρο μειοψηφίας και στο Κόμμα του, πως είναι λανθασμένος ο ισχυρισμός ότι η σημερινή σύνθεση των Κομμάτων στη Βουλή δεν εκπροσωπεί τη θέληση και βούληση του λαού. Εμείς πιστεύουμε πως στις 8 του Δεκέβρη ο λαός αυτός δεν θα επιτρέψει σε μια μειοψηφία να τον κυβερνά και θα στείλει καθαρά αυτό το μήνυμα διά της ψήφου του.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Κληρίδη αντικαταστάθηκε ο Πρόεδρος στην έδρα του από τον κ. Παπαϊωάννου).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ)

Έχουν τελειώσει οι πρωτολογίες. Αντιλαμβάνομαι ότι ο κ. Γαλανός ζήτησε το λόγο για να δευτερολογήσει.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Διότι τώρα μπαίνουμε στις δευτερολογίες. Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ακούσαμε με μεγάλη προσοχή τα όσα ανέφερε τόσο ο κ. Πουμπουρής όσο και ο κ. Κληρίδης. Εκείνο που πραγματικά βλέπομε με ικανοποίηση είναι ότι πράγματι σ' αυτές τις εκλογές εισερχόμεθα στην ουσία του κυπριακού και ότι βασικό θέμα και βασική συζήτηση των Βουλευτικών εκλογών της 8ης Δεκεμβρίου θα αποτελέσει το κυπριακό, θα αποτελέσει το μέλλον του κυπριακού λαού, θα αποτελέσει το πώς βλέπομε την επιβίωση αυτού του τόπου.

Πραγματικά το νόημα των Βουλευτικών εκλογών, το νόημα της αυτοδιάλυσης αυτής της Βουλής, το νόημα του γεγονότος ότι προχωρούμε σε πρόωρες Βουλευτικές εκλογές είναι ότι θα συζητήσουμε το κυπριακό, θα απαντήσουμε σε ορισμένα βασικά ερωτήματα, θα ζητήσουμε από τον κυπριακό λαό να τοποθετηθεί ο ίδιος πάνω στο μέλλον του και με την ψήφο του στις 8 Δεκεμβρίου να πάρει τις αποφάσεις του και αυτές οι αποφάσεις θα είναι πραγματικά καθοριστικές για το μέλλον αυτού του λαού και του τόπου.

Ήθελα, όμως, πριν αναφερθώ σε μερικά πράγματα γενικότερης φύσης, να απαντήσω σε ορισμένα πράγματα τα οποία είπε ο κ. Πουμπουρής και στα οποία οφείλουμε να απαντήσουμε, και σε ορισμένες διαστρεβλώσεις που δυστυχώς δεν μπορούν να μείνουν αναπάντητες.

Δεν είναι, κύριε Πουμπουρή, πολιτική συνθημάτων το γεγονός ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αρνήθηκε το Γενάρη του 1985 να δεχθεί το τελεσίγραφο του κ. Ντενκτάς. Και μιλούμε για τελεσίγραφο, για μια απαίτηση να υπογράψει ο Πρόεδρος το έγγραφο που παρουσιάστηκε μπροστά στις δύο πλευρές ως είχε, και οπωσδήποτε να υπογράψει κάτι το οποίο ήταν στην τράπεζα των διαπραγματεύσεων και για το οποίο επρόκειτο να διεξαχθεί συζήτηση, να υπογράψει κάτι για το οποίο οι ηγεσίες όλων των Κομμάτων σε συνεδρία την οποία είχαν πριν φύγει ο Πρόεδρος, εξουσιοδότησαν τον Πρόεδρο να διαπραγματευθεί και όχι να υπογράψει. Δεν είναι θέμα συνθημάτων το ότι ο Πρόεδρος αρνήθηκε να θάψει το κυπριακό σε ομάδες εργασίας. Δεν είναι θέμα συνθημάτων που ο Πρόεδρος αρνήθηκε εκ των προτέρων να παραπέμψει ίσως τη βασικότερη πτυχή του κυπριακού, το θέμα της αποχώρησης των τουρκικών στρατευμάτων, ένα θέμα κορυφής, ένα θέμα που η απόφαση έπρεπε να ληφθεί στο ανώτερο δυνατό επίπεδο, σε ομάδα τεχνικών εμπειρογνομόνων, σε μια ομάδα εργασίας. Δεν είναι θέμα συνθημάτων. Ούτε είναι θέμα συνθημάτων το γεγονός ότι αρνήθηκε να παραπέμψει τη διασφάλιση των αναφαίρετων δικαιωμάτων του κυπριακού λαού σε ομάδες εργασίας. Δεν είναι θέμα συνθημάτων το γεγονός ότι ο Πρόεδρος δεν εδέχθη και πάλιν να παραπεμφθεί

σε ομάδες εργασίας το θέμα των εγγυήσεων, το θέμα του κατά πόσον η Τουρκία θα έχει όπως είχε το 1960 το δικαίωμα μονομερούς επέμβασης στην Κύπρο, με κίνδυνο να καταλάβει την υπόλοιπη Κύπρο εάν η Τουρκική πλευρά έκρινε βάσει της Συμφωνίας ότι έπρεπε να επέμβει.

Επομένως όταν μιλούμε για συνθήματα να γνωρίζουμε την έννοια της λέξης «σύνθημα». Τα συνθήματα δυστυχώς είναι άλλες πλευρές που τα δημιουργούν και άλλες πλευρές που τα συντηρούν.

Λέτε ότι η διάσπαση προήλθε γιατί ο Πρόεδρος αρνήθηκε να δεχθεί την απόφαση των δύο Κομμάτων. Πιστεύω ότι εάν μιλούμε για εσωτερικό μέτωπο, εάν μιλούμε για ένα αρραγές, στερεό, σταθερό, πατριωτικό εσωτερικό μέτωπο, δεν νομίζω ότι μπορούμε να το στηρίξουμε πάνω σε ορισμένες θέσεις που να διακινδυνεύουν κατά τη γνώμη μας την επιβίωση του Κυπριακού λαού. Μάλιστα, δεν υπάρχει πλευρά που να μη δέχεται και να μη θέλει ένα δυνατό εσωτερικό μέτωπο. Όμως το εσωτερικό μέτωπο πρέπει, όπως ελέχθη και σωστά ελέχθη, να στηριχτεί πάνω σε μια ομοφωνία. Δεν μπορεί να στηριχτεί πάνω σε μια πολιτική στην οποία μια πλευρά αισθάνεται πως η πολιτική αυτή είναι καταστρεπτική γι' αυτό τον τόπο.

Ο κ. Πουμπουρής και ο κ. Κληρίδης —αλλά θα απαντήσω με λεπτομέρεια στον κ. Κληρίδη— είπε ότι το Γενάρη δεν εδέχθη ο Πρόεδρος το έγγραφο Ντε Κουεγιάρ αλλά αναγκάστηκε να το δεχθεί αργότερα και διερωτήθηκε ποιος ο λόγος που δεν το εδέχθη τότε αλλά το εδέχθη αργότερα. Νομίζω ότι πρόκειται για κάποια διαστρέβλωση και κάποια παραποίηση της πραγματικότητας. Πρώτο, το έγγραφο Ντε Κουεγιάρ, το οποίο εδέχθη ο Πρόεδρος, δεν είναι ακριβώς το ίδιο με εκείνο το οποίο παρουσιάστηκε και ζήτησε τελεσιγραφικά ο Ντενκτάς να υπογραφεί τον Ιανουάριο.

Δεύτερο, ο Πρόεδρος εδέχθη αυτό το έγγραφο, αν το εδέχθη, προς συζήτηση και σαν βάση συζητήσεως και όχι να το υπογράψει τελεσιγραφικώς και να παραπέμψει σε ομάδες εργασίας βασικές πτυχές. Νομίζω, όταν δεν γνωρίζουμε απόλυτα μια πραγματικότητα, μια κατάσταση, να μην τη χρησιμοποιούμε σαν επιχείρημα, διότι αυτό το επιχείρημα επιστρέφει εναντίον μας.

Όμως θα ήθελα πάνω σ' αυτό το σημείο να πω το εξής: Εάν δεν εδημιουργείτο η κατάσταση που δημιουργήθηκε μετά που επέστρεψε ο Πρόεδρος από τα Ηνωμένα Έθνη, εάν δεν εδέχετο ο Πρόεδρος τα πυρά τα οποία εδέχθη, εάν δεν εδημιουργείτο όλη αυτή η αναπομπούλα που δημιουργήθηκε εδώ, εάν δεν εγίνετο μια τεράστια προσπάθεια να παρουσιαστεί ο Πρόεδρος ότι ήταν ο κύριος ένοχος της αποτυχίας της συνάντησης κορυφής και εάν πραγματικά εθέταμε το δάκτυλό μας σαν κυπριακός λαός και σαν Κόμματα στον τύπο των ήλων και βλέπαμε ότι ήταν ο Ντενκτάς ο οποίος πραγματικά τορπίλλισε αυτή τη συνάντηση, ο κ. Ντε Κουεγιάρ θα παρουσίαζε πολύ πιο βελτιωμένο έγγραφο από εκείνο το οποίο παρουσίασε αργότερα. Διότι πρέπει να λεχθεί ακόμα μια φορά ότι οτιδήποτε γίνεται εδώ στην Κύπρο δεν γίνεται μυστικά πίσω από τη ράχη της υπόλοιπης ανθρωπότητας. Εκείνοι που ενδιαφέρονται για το κυπριακό, είτε πολύ είτε λίγο, είτε υπέρ μας είτε εναντίον μας, παρακολουθούν με τεράστια προσοχή την κάθε μικρή εσωτερική εξέλιξη. Και όταν διαισθανθούν ότι το βάρος της όλης υπόθεσης είναι προς την κατεύθυνση του να δεχθούμε θέσεις που δε δεχθήκαμε προηγουμένως προς την κατεύθυνση του να δεχθούμε περαιτέρω υποχωρήσεις, προς την κατεύθυνση του να δικαιώσουμε τη γραμμή του κ. Ντενκτάς, προς την κατεύθυνση οπωσδήποτε αποδοχής πιέσεων, τότε σίγουρα δεν νομίζω ότι προ-

ωθείται η υπόθεσή μας. Πιστεύω ότι δεν πρέπει να υποτιμούμε τον εξωτερικό παράγοντα, δεν πρέπει να υποτιμούμε την αντανάκλαση των εσωτερικών μας πραγμάτων, την αντανάκλαση των εσωτερικών μας διαφορών στη διεθνή κοινή γνώμη η οποία μας παρακολουθεί. Και αν υπήρξε μια πραγματική οπισθοδρόμηση στο κυπριακό πιθανόν να μην οφείλετο σε εξωγενείς παράγοντες, να μην οφείλετο σε πράγματα που εμείς οι ίδιοι να μην μπορούσαμε να επηρεάσουμε αλλά να οφείλετο και κάπως σε μας αυτή η οπισθοδρόμηση. Πραγματικά παρατηρήθηκε αυτό το πράγμα τον τελευταίο χρόνο, διότι δημιουργήθηκε αυτό το κλίμα που δημιουργήθηκε, διότι δημιουργήθηκε αυτή η εσωτερική κατάσταση που έδωσε ελπίδες ότι το κυπριακό μπορεί να λυθεί με ορισμένα περαιτέρω βήματα τα οποία να είναι πολύ πιο κοντά στις τουρκικές θέσεις και τα οποία πράγματα εάν συμβούν κατά τη δική μας γνώμη θα θέτουν σε κίνδυνο την υπόλοιπη Κύπρο, θα θέτουν σε κίνδυνο το μέλλον αυτού του τόπου.

Η συζήτηση η οποία διεξήχθη τον τελευταίο χρόνο βεβαίως εξέφυγε θεμάτων ουσίας, εξέφυγε του κυπριακού θέματος εν πολλοίς και περιεπλέχθη σε θέματα διαδικασίας, σε θέματα δημοκρατίας, όπως ελέγχθη, σε θέματα συγκρούσεων των φορέων εξουσίας, σε θέματα συγκρούσεως Βουλής και Προέδρου.

Μιλούμε για την απόφαση της πλειοψηφίας, μιλούμε για το ψήφισμα της Βουλής, μιλούμε για το ότι υπάρχει αυτή τη στιγμή Πρόεδρος και Κόμμα μειοψηφίας που κυβερνά την Κύπρο και λέμε ότι αυτή η κατάσταση πρέπει οπωσδήποτε να αλλάξει. Αν το σύστημά μας ήταν καθαρά κοινοβουλευτικό σύστημα, θα ήμασταν απόλυτα σύμφωνοι. Η πλειοψηφία της Βουλής θα ήταν σε θέση να καταψηφίσει την Κυβέρνηση και αυτόματα μετά που θα καταψηφίζετο η Κυβέρνηση θα εγίνοντο εκλογές και μια νέα Κυβέρνηση θα έβγαινε σύμφωνα με τη θέληση της πλειοψηφίας. Όμως, όπως πολλές φορές ελέγχθη και ίσως φορτικά το επαναλάβουμε, στην Κύπρο υπάρχει προεδρικό σύστημα. Υπάρχει ένα σύστημα που προβλέπει τον διαχωρισμό των εξουσιών, υπάρχει ένα σύστημα που προβλέπει διαφορετικές βουλευτικές εκλογές και διαφορετικές προεδρικές εκλογές. Υπάρχει ένα σύστημα που προβλέπει ο Πρόεδρος να εκλέγεται από το λαό και όχι από συμμαχία Κομμάτων, ανεξάρτητα εάν η συμμαχία Κομμάτων διαδραματίζει ένα ρόλο στην τελική ψήφο του λαού. Όμως όλες οι χώρες που διαθέτουν προεδρικό σύστημα προχωρούν σε εκλογές κάθε τέσσερα ή πέντε ή έξι ή επτά χρόνια αναλόγως του τι προβλέπει αυτό το σύστημα. Σε πολλές περιπτώσεις και στις Ηνωμένες Πολιτείες και στη Γαλλία και σε πολλές άλλες χώρες που υπάρχει προεδρικό σύστημα, ο Πρόεδρος —και υπάρχουν εδώ οι διάφορες δημοσκοπήσεις— πότε παρουσιάζεται να έχει 40%, πότε 55%, πότε 30%, πότε 25%. Κάθε φορά που ο Πρόεδρος παρουσιάζεται σε μια δημοσκόπηση να έχει κάτω του 51% στα προεδρικά συστήματα θα έπρεπε να έχουμε, κύριε Πουμπουρή εκλογές; Δηλαδή κάθε φορά που σε μια δημοσκόπηση ο Πρόεδρος έχει κάτω του 50%, θα πρέπει να έχουμε και μια εκλογή. Με άλλα λόγια σε ένα προεδρικό σύστημα θα πρέπει να έχουμε ίσως και πέντε φορές εκλογές το χρόνο. Δεν νομίζω ότι αυτή ήταν η πρόθεση του νομοθέτη, όταν για την Κύπρο αποφάσιζε να εφαρμόσει το προεδρικό σύστημα. Τώρα, εάν θέλουμε να αλλάξουμε το Σύνταγμά μας και το σύστημα και να προχωρήσουμε σε κοινοβουλευτική Δημοκρατία είναι άλλο θέμα. Εάν τα δύο Κόμματα, Συναγερμός και ΑΚΕΛ, επιτύχουν να συγκεντρώσουν τα δύο τρίτα των βουλευτικών εδρών στις προσεχείς εκλογές, όπως ακούουμε ότι είναι μια από τις επιδιώξεις τους, και αυτό βοηθήσει στην αλλαγή του συστήματος ώστε το πολίτευμα στην Κύπρο να γίνει κοινοβουλευτική δημοκρατία ή βοηθήσει στο να

υποχρεωθεί ο Πρόεδρος, βάσει κάποιων αλλαγών στο Σύνταγμα, να προχωρήσει σε εκλογές, τότε είναι άλλο θέμα. Όμως σήμερα, όπως έχει το σύστημά μας, δεν μπορούμε να λέμε ότι επειδή η Βουλή πήρε μια απόφαση ή επειδή υπήρξε τα α' η β' ψήφισμα, ο Πρόεδρος αυτόματα πρέπει να προχωρεί σε εκλογές.

Κάτι άλλο το οποίο αναφέρεται διαρκώς και το οποίο ανέφερε και ο κ. Πουμπουρή και ο κ. Κληρίδης. Ομιλούν για Κόμμα και Κυβέρνηση μειοψηφίας. Νομίζω ότι όταν κάποιο Κόμμα —και το έχουμε ξαναπεί αυτό το πράγμα— ομιλεί για Κόμμα μειοψηφίας ή για Κυβέρνηση μειοψηφίας, αυτό το Κόμμα θα πρέπει τουλάχιστον να διαθέτει την πλειοψηφία. Θα πρέπει να έχει ένα 51%. Νομίζω ότι ούτε ο Συναγερμός ούτε το ΑΚΕΛ διαθέτουν απόλυτη πλειοψηφία. Εάν δεν συμβαίνει αυτό το πράγμα, τότε τα δύο αυτά Κόμματα θα πρέπει να έχουν καταρτίσει μια συνεργασία, θα πρέπει να έχουν αναγγείλει στο λαό ότι αυτά τα δύο Κόμματα έχουν συνομολογήσει μια συνεργασία, μια συμφωνία και ένα κοινό πρόγραμμα και να εξαγγείλουν αυτή τη συνεργασία και αυτή τη συμφωνία και αυτό το πρόγραμμα και να διαθέτουν βάσει των τελευταίων εκλογών κάποια πλειοψηφία και τότε πράγματι να πουν: «Κύριοι, εσείς είσατε Κόμμα μειοψηφίας».

Και βέβαια ο κ. Κληρίδης ομιλεί διαρκώς για το 18% του Δημοκρατικού Κόμματος. Το 19 1/2% το έχει κάμει 18%. Ο κ. Κληρίδης να περιμένει τις επόμενες βουλευτικές εκλογές και να ξεχάσει το 18%. Το ποσοστό του 19 1/2 θα είναι πολύ πιο ψηλό. Αλλά γι' αυτό θα ομιλήσουν οι εκλογές της 8ης Δεκεμβρίου. Και τότε θα δικαιούται να ομιλήσει για ποσοστά. Εφόσον όμως ο ίδιος λέγει ότι ένας από τους λόγους που διαλύεται η Βουλή είναι για να δούμε την πραγματική δύναμη των Κομμάτων, να δούμε πραγματικά τι διαθέτουμε σήμερα, να δούμε σήμερα τι λέει ο κυπριακός λαός, τότε ας μην προσπαθούμε να προβλέψουμε τα αποτελέσματα, διότι ουδείς προφήτης μετά Χριστόν, αλλά να αναμένουμε την 8η Δεκεμβρίου οπότε θα μιλήσουμε. Αλλά και κάτι άλλο το οποίο εκπλήττει. Εδώ τα δύο Κόμματα παρουσιάζονται να συμφωνούν σε πάρα πολλά θέματα. Παρουσιάζονται ως διά της επιφοίτησης του Αγίου Πνεύματος να συμφωνούν στο α' βήμα, στο β' βήμα, στην τάδε ενέργεια· στο κάθε τι βλέπουμε μία εναρμόνιση κινήσεων. Είναι πράγματι τέτοια η ταύτιση απόψεων που χωρίς καμιά συνεννόηση, το συμφέρον της Κύπρου, απλώς, όπως διακηρύττουν, τους φωτίζει εκείνη τη στιγμή να έλθουν και να πάρουν τη γραμμή την οποία ακολουθούν και να προβούν σε συντονισμένη ενέργεια. Εγώ θα έλεγα όχι. Εγώ θα έλεγα ότι τα δύο αυτά Κόμματα συνεννοούνται μεταξύ τους, έχουν μια τακτική επαφή και εντός και εκτός της Βουλής και υπάρχει μια συνεργασία μεταξύ τους. Άλλο τώρα το θέμα εάν είμεθα απόλυτα ειλικρινείς ή εάν επιθυμούν να αναγγείλουν αυτή τη συνεργασία ή αν δεν επιθυμούν. Αν δεν επιθυμούν και κρατούν μυστική αυτή τη συνεργασία, βέβαια το ερωτηματικό το οποίο τίθεται είναι, γιατί δεν αναγγέλλεται ότι υπάρχει αυτή η συνεργασία; Στο κάτω κάτω της γραφής δεν νομίζω να είναι τίποτε το υποτιμητικό να αναγγείλουν ότι αποφάσισαν να συνομολογήσουν μια συνεργασία. Γιατί δηλαδή να συνεργάζονται από τη μια μεριά και από την άλλη να λένουν ότι δεν συνεργάζονται; Τώρα τη βλέπεις δηλαδή αυτή τη συνεργασία και τώρα δεν την βλέπεις. Όπως θα έλεγε ο κ. Κουρτελλάρης με τις παροιμίες του πολύ χαρακτηριστικά «ο κόσμος τόχει τούμπανο κι' εμείς κρυφά καμάρι» περίπου έτσι.

Επίσης έγινε αναφορά από τον κ. Πουμπουρή στις μυστικές συναντήσεις των κυριών . . .

ΧΡ. ΚΟΥΡΤΕΛΛΑΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή έκαμε χρήση ο κ. Γαλανός των παροιμιών μου, θα ήθελα να του πω μια άλλη παροιμία. «Αλλού τον τρώει κι' αλλού κνίθεται». Είναι ταιριαστή παροιμία.

(Γέλωτες).

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Κουρτελλάρη, σου υπόσχομαι πως θα χρησιμοποιώ και θα συνεχίσω να χρησιμοποιώ εκείνες τις παροιμίες σου που μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Δεν θα κατέλθω στο επίπεδο να χρησιμοποιώ τις χυδαίες παροιμίες σου αλλά θα μπορούσα να τις χρησιμοποιήσω πολύ εύκολα. Διότι δεν νομίζω, κ. Κουρτελλάρη, ότι με χυδαιότητες μπορούμε να προχωρήσουμε σε μια συζήτηση. Όπως επίσης δεν νομίζω να σε πρόσβαλα όταν ανεφέρθηκα σε μια παροιμία και είπα ότι οπωσδήποτε είναι μια από τις παροιμίες που χρησιμοποιεί ο κ. Κουρτελλάρης. Δεν έθιξα τον κ. Κουρτελλάρη. Εσύ όμως προσπάθησες με μια χυδαιότητα να με θίξεις όταν αυτή τη στιγμή μιλούμε για το κυπριακό και προσπαθούμε να κρατήσουμε τη συζήτηση σ' ένα επίπεδο. Εδώ, σ' αυτό το Σώμα, δεν γίνονται προσωπικές επιθέσεις. Εδώ προσπαθούμε να θέσουμε τις θέσεις των Κομμάτων μας. Δεν έχω τίποτε το προσωπικό με κανένα, ούτε εγώ θεωρώ προδότες την άλλη πλευρά εάν διαφωνεί μαζί μου. Όμως έχω το δικαίωμα να εκφράσω τις απόψεις μου και έχω δικαίωμα να υπερασπιστώ τις θέσεις μου.

Εκείνο επίσης που θα ήθελα να πω εφόσον μιλώ απ' αυτό το βήμα είναι ότι δεν είμαι εξ εκείνων οι οποίοι έχουν οποιοδήποτε κέρδος ή αποκόμισαν οποιοδήποτε κέρδος σ' αυτή τη Βουλή. Εδώ υπηρετώ αυτόν τον τόπο κατά τον καλύτερο τρόπο που πιστεύω. Μπορεί οποιοσδήποτε να διαφωνεί, όμως δεν έχει το δικαίωμα να προσπαθεί να θίξει κάποιον άλλο προσωπικά με κάποια χυδαιότητα ή επειδή διαφωνεί με τις θέσεις του. Εκείνο που θα ήθελα . . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ να σταματήσει η διαλογική συζήτηση και να ζητείται ο λόγος από τον Πρόεδρο προτού ομιλήσει ο οιοσδήποτε.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Έπρεπε να το πείτε στον κ. Κουρτελλάρη, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχει το λόγο ο κ. Γαλανός τώρα και παρακαλώ να συνεχίσει.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Έγινε αναφορά για μυστικές συναντήσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας με τον κ. Κληρίδη και ελέχθη μάλιστα ότι εκλιπαρούσε ο Πρόεδρος τον κ. Κληρίδη. Πρώτο, οι συναντήσεις αυτές δεν ήταν ποτέ μυστικές. Και ο Πρόεδρος παρεδέχθη ότι είχε συνάντηση με τον κ. Κληρίδη και ο κ. Κληρίδης και εμείς οι ίδιοι από το βήμα της Βουλής είπαμε ότι έγιναν πράγματι συναντήσεις. Έγινε μια προσπάθεια από την ηγεσία των δύο Κομμάτων, από τον Πρόεδρο κ. Κυπριανού και τον κ. Κληρίδη, να υπάρξει, εάν ήταν δυνατό, μια συναντίληψη, πάνω στο Κυπριακό. Όπως έγιναν προσπάθειες από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και προς άλλες κατευθύνσεις, όταν ετερματίσθη η συνεργασία με το ΑΚΕΛ.

Επομένως τίποτε το επιλήψιμο. Είναι υπέρ του Προέδρου και αποδεικνύεται ότι δεν εκλιπαρούσε από το ότι δεν κατέληξε σε συνεννόηση. Διότι δεν θυσίασε τις

θέσεις του πάνω στο Κυπριακό για χάρη της υποστήριξης ενός άλλου Κόμματος, με την οποία υποστήριξη θα μπορούσε να έχει το 51%.

Επομένως γιατί αναφέρεται διαρκώς αυτό το επιχείρημα των μυστικών συναντήσεων; Αλλά θα ήθελα να αναφερθώ στην κατάσταση που παρατηρείται — και το λέμε αυτό με πολύ μεγάλη πικρία— μετά που ετερματίσθη η συνεργασία του Δημοκρατικού Κόμματος με το ΑΚΕΛ. Ετερματίσθη αυτή η συνεργασία του Δημοκρατικού Κόμματος με το ΑΚΕΛ. Ετερματίσθη αυτή η συνεργασία διότι από πολλού καιρού δεν υπήρχε συναντίληψη πάνω στο κυπριακό και δεν υπήρχε κανένας λόγος να υπάρχει αυτή η συνεργασία μόνο για λόγους εμφανίσεως. Έπρεπε να είμεθα ειλικρινείς απέναντι του λαού μας. Η συνεργασία ετερματίσθη για λόγους ουσίας και για λόγους συνείδησης. Ταυτόχρονα ο Πρόεδρος ανήγγειλε ότι θα ήταν καλό να γίνει μια προσπάθεια αφού ετερματίσθη αυτή η συνεργασία και εφόσον άλλα Κόμματα κατηγορούσαν ότι αυτή η συνεργασία ήταν αιτία που δεν επιτυγχάνετο ένα καθολικό εσωτερικό μέτωπο για μια καθολικότερη ενότητα. Από εκείνη την ημέρα το ΑΚΕΛ θεώρησε ότι έπρεπε το Δημοκρατικό Κόμμα και ο Πρόεδρος να τιμωρηθούν για παραδειγματισμό. Από εκείνη την ημέρα υπάρχει μια διαρκής επίθεση, το επαναλαμβάνω, υπάρχει μια διαρκής αμφισβήτηση των θέσεων του Δημοκρατικού Κόμματος, υπάρχει, θα έλεγα, μια ανελέητη προσπάθεια να κτυπηθεί το Δημοκρατικό Κόμμα, το Δημοκρατικό Κέντρο αυτού του τόπου. Κάποτε ήμασταν οι δημοκράτες, κάποτε άλλοι ήταν φασίστες· εμείς δεν κατηγορήσαμε καμιά πλευρά. Τώρα άλλοι έγιναν οι δημοκράτες και γίναμε εμείς οι φασίστες. Γίναμε εμείς εκείνοι οι οποίοι προσπαθούμε να κάμουμε διαβλητές τις εκλογές. Αρχίσαμε να μιλούμε τώρα τελευταία για καλπονοθεία και τα παρόμοια. Εμείς απαντούμε ότι κάθε άλλο· είμεθα οι πρώτοι που θα δεχόμεθα οποιαδήποτε εισήγηση για το αδιάβλητο των εκλογών. Υπερθεματίζουμε για το αδιάβλητο. Όποια εισήγηση εκάμετε στην Επιτροπή Εσωτερικών τη δεχθήκαμε και ακόμα κάτι περισσότερο. Γιατί εμείς πρώτοι πιστεύουμε ότι αυτές οι εκλογές θα αποδείξουν μερικά πράγματα και θα αποδείξουν τη σημερινή πραγματική δύναμη του Δημοκρατικού Κόμματος. Εμείς πιστεύουμε και ότι το Δημοκρατικό Κόμμα θα εξέλθει ενισχυμένο, πολύ ενισχυμένο απ' αυτές τις εκλογές. Γιατί να θέλομε να κάμουμε καλπονοθεία; Η άραγε αυτή η θεωρία της καλπονοθείας είναι διότι αισθανόμεθα ότι πράγματι το ΔΗ.ΚΟ. είναι ενισχυμένο, ότι το Δημοκρατικό Κόμμα έχει προχωρήσει και από τώρα πρέπει να δημιουργήσουμε το υπόβαθρο για να δικαιολογήσουμε ή για να ρίξουμε λάσπη στο γεγονός ότι το ΔΗ.ΚΟ θα εξέλθει ενισχυμένο από τις εκλογές της 8ης Δεκεμβρίου; Οπωσδήποτε και γι' αυτό το θέμα νομίζω θα μιλήσουμε στις 8 Δεκεμβρίου.

Μιλούμε για απορριπτικά μέτωπα. Εγώ θέλω να σας απαντήσω ότι σ' αυτό τον τόπο δεν πιστεύω να υπάρχει κανένα πραγματικά απορριπτικό μέτωπο. Μπορεί να υπάρχουν ελάχιστες μειοψηφίες τις οποίες δεν γνωρίζομε. Πιστεύω όμως ότι ο κυπριακός λαός στο σύνολό του θέλει ένα πραγματικά έντιμο συμβιβασμό. Εάν επιτύχουμε αυτόν τον έντιμο συμβιβασμό, όχι αύριο ή μεθαύριο, σήμερα, είμεθα έτοιμοι να τον υπογράψουμε. Όμως δεν πιστεύομε ότι ο έντιμος συμβιβασμός και η έντιμη λύση του κυπριακού προβλήματος επιτυγχάνεται με το να δεχθούμε ορισμένα πράγματα τα οποία είναι πέραν των ζωνών ασφάλειας για επιβίωση του κυπριακού λαού και του κυπριακού κράτους. Δεν νομίζομε ότι επιτυγχάνεται ο έντιμος συμβιβασμός με το να δεχθούμε παραμονή τουρκικών στρατευμάτων έστω και κατά τη διάρκεια της μεταβατικής Κυβέρνησης όταν η διεθνής φυσιογνωμία της Κύπρου θα είναι αδυνατισμένη, εποχή με άλλα λόγια που

δεν θα υπάρχει κρατική οντότητα στο βαθμό που την έχουμε σήμερα. Θα ελλοχεύουν πολύ μεγάλοι κίνδυνοι. Δεν νομίζουμε ότι τον έντιμο συμβιβασμό τον επιτυγχάνουμε με το να δεχθούμε την Τουρκία σαν εγγυήτρια δύναμη. Και η Τουρκία επιμένει και για την παραμονή τουρκικών στρατευμάτων —ας μην έχουμε αυταπάτες— και στο να παραμείνει εγγυήτρια Δύναμη. Δηλαδή στην Τουρκία που κρατά το ένα τρίτο της Κύπρου και συντηρεί το καθεστώς Ντενκτάς, από μόνι μασ, με την προσπάθεια να επιτύχομε κάποια λύση για τους λόγους που αναφέρθηκαν θα πρέπει να δώσουν σήμερα που είναι υπόλογη ενώπιον όλης της ανθρωπότητας, δικαιώματα επέμβασης στην υπόλοιπη Κύπρο;

Ούτε επιτυγχάνουμε τον έντιμο συμβιβασμό με μια ανοικτή ή κεκαλυμμένη συνομοσπονδία και τώρα ο Ντενκτάς δεν τηρεί πλέον τα προσχήματα και ομιλεί καθαρά περί συνομοσπονδίας. Ούτε την επιτυγχάνουμε με το να θυσιάσουμε τα αναφαίρετα δικαιώματα αυτού του λαού, δικαιώματα τα οποία δεν έχουν θυσιαστεί σε καμιά χώρα του κόσμου, σε καμιά χώρα της Αφρικής ή οποιαδήποτε άλλη χώρα τουλάχιστον από τον ίδιο το λαό της.

Βεβαίως θέλουμε να ζήσουμε μαζί με τους Τουρκοκυπρίους. Το λέμε και το επαναλαμβάνουμε. Δεν είναι λόγιο σωβινισμού που μας κάνουν να θέλουμε να διασφαλίσουμε ορισμένα απαράβατα πράγματα, ορισμένες βασικές αρχές. Πιστεύουμε κι' εμείς και οραματιζόμεθα μια Κύπρο που θα συνενώνει τις δύο Κοινότητες, μια κοινή γεωγραφική πατρίδα, μια πατρίδα στην οποία θα ζήσουμε μαζί με τους τουρκοκυπρίους με τις κοινές αλλά και τις ξεχωριστές παραδόσεις μας. Πιστεύουμε σε μια Κύπρο που και οι Τουρκοκύπριοι θα φαν ψωμί μαζί με τους ελληνοκυπρίους, πιστεύουμε σε μια Κύπρο για τους Κυπρίους. Γι' αυτά να μην υπάρχουν αμφιβολίες ούτε να γίνονται διαστρεβλώσεις. Αλλά δεν έχουμε να κάμουμε με τους προοδευτικούς τουρκοκυπρίους. Δεν έχουμε να κάμουμε με τον κ. Οζκιούρ ή κάποιον άλλο κύριο που μπορεί να θέλει και αυτός Κύπρο για τους Κυπρίους. Ανεξάρτητα αν ο κ. Οζκιούρ edέχθη (δεν ξέρομε υπό ποιές συνθήκες) την ανακήρυξη του ψευδοκράτους —μπορεί να υπεχρεώθη ο άνθρωπος— με τους προοδευτικούς τουρκοκυπρίους θέλουμε κι' εμείς συμβίωση και θέλουμε την Κύπρο που όλοι οραματίζονται. Αλλά δεν μιλούμε με τους προοδευτικούς τουρκοκυπρίους. Μιλούμε με τα τουρκικά στρατεύματα, μιλούμε με το καθεστώς Ντενκτάς, μιλούμε με έναν άνθρωπο ο οποίος αφιέρωσε τη ζωή του στο ταξίμ. Δεν νομίζουμε να είμεθα ουτοπιστές αν βλέπουμε ότι απέναντί μας είναι ο Αττίλας και τα τουρκικά στρατεύματα.

Έγινε μια ερώτηση από τον κ. Πουμπουρή και διερωτήθη αν θα την απαντήσουμε. Η ερώτηση ήταν: Πώς εμείς δεχθήκαμε να δώσουμε διευκολύνσεις στους Άγγλους, τους Γάλλους και γενικά στα στρατεύματα που πήγαν στο Λίβανο κάτω από τη σημαία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και με ποιο δικαίωμα φέραμε στην Κύπρο αυτούς τους ανεπιθύμητους μουσαφίραλους. Εδώ μιλούμε . . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Γαλανέ, για χάρη της τάξης, δεν είναι υπό τη σημαία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών που πήγαν. Λυπούμαι, αλλά αυτό είναι το ορθό.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Παπαϊωάννου, θα μπορούσατε να μου το αναφέρετε όταν τέλειωνα την ομιλία μου. Εν πάση περιπτώσει αυτά τα στρατεύματα ήταν στο Λίβανο για να προστατεύσουν την ακεραιότητα του Λιβάνου. Οπωσδήποτε η απάντηση στον κ.

Πουμπουρή είναι ότι οι διευκολύνσεις που δόθηκαν, κατά τη δική μας άποψη, δεν θυσίασαν ούτε μια ίντσα του κυπριακού εδάφους. Οι διευκολύνσεις που δόθηκαν, αν δεν εδίδοντο, μπορούσαν να δημιουργήσουν συνθήκες για ορισμένες χώρες αναγνώρισης του ψευδοκράτους. Είναι εδώ που ο κ. Κληρίδης λέγει ότι δεν είμεθα ο ομφαλός της γης, ότι δεν ζούμε μόνοι μας, ότι πρέπει να προσέχομε διότι σιγά σιγά επέρχονται αναγνώρισεις και νομίζω ότι θα έπρεπε και εκείνος να δώσει μια απάντηση σ' αυτό το θέμα, κατά πόσο δηλαδή για ορισμένες διευκολύνσεις που έπρεπε να δοθούν εκείνη την εποχή θα έπρεπε να διατρέχαμε τον κίνδυνο ορισμένες χώρες να αρχίσουν να αναγνωρίζουν το ψευδοκράτος του Ντενκτάς και να ενισχύουν αυτό το ψευδοκράτος. Και αντιστρέφω την ερώτηση. Εάν στην πλάστιγγα έχουμε από τη μια το ερώτημα κατά πόσο έπρεπε να δοθούν κάποιες διευκολύνσεις για ένα μικρό χρονικό διάστημα με τις οποίες δεν θα εθυσιάζετο ίντσα κυπριακού εδάφους και από την άλλη κινδυνεύαμε ορισμένες χώρες, που ως γνωστό είναι σύμμαχοι της Τουρκίας, να στραφούν εναντίον μας περισσότερο ανοικτά από ό,τι εστράφησαν στο παρελθόν —και δεν κρυβόμεθα ανοικτά πίσω από το δάκτυλό μας μη δεχόμενοι ότι αυτό μπορεί να συμβεί— και οι χώρες αυτές δυσαρεστούμενες έδιναν ίσως το πράσινο φως για αναγνώριση του ψευδοκράτους και έτσι η ντε φάκτο κατάσταση να γίνει ντε γιούρε, ποια θα ήταν η απόφαση; Θα βάλαμε περισσότερο βάρος στις διεθνιστικές μας θέσεις όσον αφορά τις χώρες αυτές; Θα πρέπει να κοιτάζουμε το μακροπρόθεσμο συμφέρον της Κύπρου και σαν μικρή χώρα που είμεθα να κρατήσουμε την κυριαρχία μας αλλά από την άλλη πλευρά πρέπει να είμεθα ιδιαίτερα ευαίσθητοι και προσεκτικοί και μην επέλθει μεγαλύτερη ζημιά σ' αυτό τον τόπο. Μιλώ ρεαλιστικά και δεν πιστεύω ότι οποιοσδήποτε απ' εκείνους που υποστήριζαν να δοθούν αυτές οι διευκολύνσεις υπήρξε πράκτορας αυτών των Δυνάμεων ή είχε οποιοδήποτε λόγο να ξεπουλήσει οποιοδήποτε συμφέρον του Κυπριακού λαού. Αν έγινε αυτό το πράγμα έγινε διότι υπήρχε πάντοτε η σκέψη ότι πρέπει μελλοντικά να προστατεύσουμε την κρατική μας οντότητα. Και πρέπει να μη δώσουμε ερείσματα σε ορισμένες καταστάσεις και σε ορισμένες συμμαχίες ώστε να προχωρήσουν και να δώσουν στον Ντενκτάς την αναγνώριση την οποία αυτή τη στιγμή προσπαθούμε και επιτύχουμε να του στερήσουμε.

Έγιναν παράπονα για τους λόγους για τους οποίους ο Πρόεδρος κατήγγειλε ή εγκατέλειψε και λοιπά τη Δημοκρατική Συνεργασία. Σε συντομία απαντώ ότι η Δημοκρατική Συνεργασία δεν προέβλεπε ούτε τα ψηφίσματα για έκτακτη σύνοδο της Βουλής τον Αύγουστο του 1984, ούτε διάφορες άλλες ενέργειες οι οποίες έπρεπε να είχαν ξεκαθαριστεί μεταξύ των δύο Κομμάτων, και έπρεπε να υπάρξει μια κοινή γραμμή ή τουλάχιστο να υπάρξει ένας διάλογος πριν φθάσουμε σ' εκείνο το σημείο. Ήταν φανερό στο σημείο που φθάσαμε ότι στην πράξη, για να είμεθα ειλικρινείς, δεν υπήρχε πλέον η βάση της Δημοκρατικής Συνεργασίας.

Αλλά έρχομαι τώρα στον κ. Κληρίδη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Στο μεταξύ έχετε πάρει 35 λεπτά, κ. Γαλανέ.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Δεν θα πάρω, κύριε Πρόεδρε, περισσότερα λεπτά από όσα χρησιμοποίησε ο κ. Κληρίδης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κληρίδης πρωτολογούσε και είχε δικαίωμα να πάρει μια ώρα και για να είμαστε ειλικρινείς δεν πήρε την ώρα του.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είμαι υποχρεωμένος να απαντήσω έχω δικαίωμα πιστεύω σαν Βουλευτής να ολοκληρώσω την απάντησή μου. Θα υπάρξουν και άλλοι ομιλητές που θα μου απαντήσουν αργότερα και οπωσδήποτε δεν θα έχω το δικαίωμα να ξαναμιλήσω και δεν πρόκειται να υπάρξει άλλος ομιλητής από το Δημοκρατικό Κόμμα. Δεν μπορώ να διακόψω την ομιλία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Γαλανέ, αλλά όταν θα δευτερολογούν άλλοι και πάρουν περισσότερο από την ώρα που έχει καθοριστεί . . .

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Δεν θα διαμαρτυρηθώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνεσθε . . . ωραία.

Όμως θα διαμαρτυρηθεί ο κ. Λυσσαρίδης, και δικαιολογημένα πιστεύω, διότι θα είναι αργά που θα απαντήσει.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Απολογούμαι στον κ. Λυσσαρίδη, αλλά είμαι υποχρεωμένος να απαντήσω στον κ. Κληρίδη και σε μεγάλη συντομία. Ο κ. Κληρίδης θα ήταν καλό να μην χρησιμοποιεί ειρωνείες εις βάρος ενός συναδέλφου του και νομίζω ότι η ειρωνεία που εχρησιμοποιήθη εις βάρος του κ. Ψυλλίδη δεν είχε τη θέση της.

Εάν πραγματικά ο κ. Κληρίδης πιστεύει στις θέσεις τις οποίες θέτει σ' αυτό το Σώμα, πιστεύει στη δύναμη των θέσεών του, δεν νομίζω ότι χρειάζονται ειρωνείες.

Ρώτησε ο κ. Κληρίδης σε τι μας βοηθούν τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, σε τι μας βοηθούν τα ψηφίσματα των Αδεσμεύτων και τι όφελος έχουν προσκομίσει στην Κύπρο αυτά τα ψηφίσματα. Απαντώ στον κ. Κληρίδη ότι αν αναμένομε βέβαια από τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, των Αδεσμεύτων και των άλλων Οργανισμών και χωρών που υποστηρίζουν την Κύπρο να λύσουν το Κυπριακό θα είναι ουτοπία διότι η Τουρκία έχει επεκτατική πολιτική στην Κύπρο και δεν πρόκειται να εγκαταλείψει την Κύπρο· αν όμως αναμένομε από αυτά τα ψηφίσματα να έχουν διαρκώς την Τουρκία στο εδώλιο του κατηγορουμένου, αν αναμένομε από αυτά τα ψηφίσματα η Τουρκία να μην προωθεί εύκολα και άλλα επεκτατικά σχέδια εις βάρος της Κύπρου, αν αναμένομε από αυτά τα ψηφίσματα να δημιουργήσουν πιέσεις πάνω στην Τουρκία—και γνωρίζουμε ότι δημιουργούνται πιέσεις διότι η Τουρκία βρίσκεται πάντοτε σε πολύ ευαίσθητη θέση όταν συζητείται το Κυπριακό στα Ηνωμένα Έθνη και προσπαθεί πάντοτε να ματαιώνει αυτές τις συζητήσεις— αν αναμένομε απ' αυτά τα ψηφίσματα να διατηρείται το Κυπριακό ζωντανό—και έχει κάποια σημασία να διατηρείται ζωντανό— αν αναμένομε απ' αυτά τα ψηφίσματα να μην αναγνωρισθεί το ψευδοκράτος, τότε πιστεύω ότι αυτά τα ψηφίσματα που δείχνουν τις θέσεις μας, και ενισχύουν την κρατική μας οντότητα, που είναι σήμερα το μεγαλύτερό μας επιχείρημα και το μεγαλύτερο χαρτί που διαθέτομε, έχουν και τη σημασία τους και πρέπει να συνεχιστούν.

Όμως φαίνεται ότι υπάρχουν πλευρές που δεν πιστεύουν σ' αυτά τα ψηφίσματα, διότι άλλως πως δεν μπορώ να αντιληφθώ υπό ποιες συνθήκες καταψηφίστηκε ολικώς το κονδύλι το οποίο χρησιμοποιείται για τη διαφώτιση. Και

αυτό το αναφέρω τροχάδην διότι μίλησε για τη διαφώτιση ο κ. Κληρίδης και αυτά που λέω για το θέμα των ψηφισμάτων και για το θέμα του κονδυλίου της διαφώτισης του απαντούν.

Ο κ. Κληρίδης διερωτήθηκε γιατί το Δημοκρατικό Κόμμα ομιλεί για τη μανία που κατέλαβε μερικά κόμματα να ρίξουν τον κ. Κυπριανού. Δεν ξέρω, αλλά ένας που παρακολουθεί αυτές τις συζητήσεις, ένας που παρακολουθεί τις διάφορες ενέργειες, ένας που παρακολουθεί το τι γίνεται σ' αυτό το Σώμα και τι γίνεται αλλού, πιστεύω ότι εύκολα μπορεί να βγάλει το συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει καμιά ιδιαίτερη αγάπη για τον κ. Κυπριανού. Ακόμη και ο τρόπος που ανεφέρθη ο κ. Κληρίδης στις συναντήσεις του με τον κ. Κυπριανού, λέγοντας ότι απασχολήθηκε από τον κ. Κυπριανού, που σημαίνει ότι ο κ. Κληρίδης θυσίασε χρόνο ασχολούμενος με τον κ. Κυπριανού, είναι φανερό πώς έβλεπε από την αρχή αυτές τις συναντήσεις.

Επίσης εάν συγκρίνομε το σύστημα που έχουμε, αν συγκρίνομε την τακτική του Προέδρου, αν συγκρίνομε την όλη Κυβέρνηση της Κύπρου με μεσαιωνικές καταστάσεις και με τον Μεσαίωνα γενικά, νομίζω ότι ακόμη και σαν σχήμα λόγου πρόκειται για μια τεράστια υπερβολή που οποιοσδήποτε την ακούσει αμέσως εξανίσταται. Ένας μπορεί να πει χίλια δυο πράγματα, αλλά εδώ, σ' ένα τόπο που πραγματικά υπάρχει δημοκρατία, ένας σηκώνεται και λέει ό,τι του κατέβει. Όποια κατηγορία θέλει εκστομίζει. Μάλιστα, έχουμε δημοκρατία κι' εμείς μπορούμε να του απαντήσουμε. Σε ένα τόπο που υπάρχει όλη αυτή η δημοκρατική ζωή δεν μπορούμε, νομίζω, να μιλούμε για Μεσαίωνα και τα παρόμοια.

Ελέχθη βεβαίως και ότι ο Πρόεδρος και το Δημοκρατικό Κόμμα μιλούν στον ύπνο τους ολόκληρα βράδυα διότι υπάρχει ο εφιάλτης της συνεργασίας του ΑΚΕΛ και του Συναγερμού, και αμέσως μας διαβεβαιώνουν ότι δεν υπάρχει αυτή η συνεργασία και να μη μιλούμε στον ύπνο μας. Στο θέμα της συνεργασίας απαντήσαμε, στο δε θέμα του εφιάλτη θα έλεγα ότι ο λόγος που δεν αναγγέλλεται αυτή η συνεργασία είναι διότι είναι εφιάλτης των οπαδών αυτών των δύο Κομμάτων. Εκεί είναι ο εφιάλτης και όχι στους οπαδούς του Δημοκρατικού Κόμματος και στον Πρόεδρό του.

Ποιο έδαφος, ερωτά ο κ. Κληρίδης, είναι εκείνο που κερδίσαμε υπέρ της Κύπρου; Ο κ. Κληρίδης έπρεπε να αντιστρέψει την ερώτησή του. Τι έδαφος, κ. Κληρίδη, θα μπορούσαμε να κερδίσουμε με την Τουρκία η οποία δεν το κρύβει ότι δεν ήλθε στην Κύπρο για να κάμει ένα περίπατο, να μας φέρει ένα μπουκέτο; Η Τουρκία έχει επεκτατικά σχέδια πάνω στην Κύπρο. Τα λέει και τα επαναλαμβάνει. Κυκλοφορούσαν χάρτες της Κύπρου το 1958 που παρουσίαζαν την Κύπρο διχοτομημένη, σήμερα κυκλοφορούν χάρτες που παρουσιάζουν ολόκληρη την Κύπρο Τουρκική. Τι είναι τα σχέδια της Τουρκίας στην Κύπρο; Έρθε να μας δώσει ένα μάθημα και να φύγει; Έχετε αυτή την ψευδαίσθηση; Και ότι ο Ντενκτάς πραγματικά θέλει λύση; Επομένως, εάν είναι αυτά τα σχέδια της Τουρκίας, εκείνο που πραγματικά μπορούμε να επιτύχουμε είναι να κρατήσουμε ορισμένες ζώνες ασφάλειας. Πρέπει να το επαναλάβω. Να μη θυσιάσουμε την υπόλοιπη Κύπρο για χάρη μιας πρόσκαιρης λύσης, για χάρη ορισμένων υποχωρήσεων, που δεν πρέπει να γίνουν —και πρέπει να το επαναλαμβάνουμε καθημερινώς— για χάρη της παραμονής των Τουρκικών στρατευμάτων και για χάρη των εγγυήσεων που δεν πρέπει να δεχθούμε. Θα το λέμε, θα το ξαναλέμε και θα το τονίζουμε, ότι δεν μπορούμε να βάζουμε στην μια μεριά της πλάστιγγας τη λύση του Κυπριακού (μάλιστα να λυθεί, θέλουμε να λυθεί το Κυπριακό, και

θέλουμε μ' αυτό τον τρόπο να σταματήσουν τα τετελεσμένα, μα σταματούν; σταματούν με αυτό τον τρόπο;) διότι στην άλλη πλευρά της πλάστιγγας υπάρχουν οι κίνδυνοι για την υπόλοιπη Κύπρο, υπάρχουν τα Τουρκικά στρατεύματα που πρέπει να βάλουμε την υπογραφή μας πλέον για να μείνουν. Και ανέφερα τους κινδύνους αν μείνουν κάτω από μεταβατική Κυβέρνηση. Υπάρχει το θέμα της Τουρκίας σαν εγγυήτριας δύναμης. Μα δεν έχουμε υποστεί εισβολή εξαιτίας αυτού του πράγματος; Υπάρχει ο κίνδυνος των δικαιωμάτων; δεν μπορούμε να τα διαγράψουμε. Επομένως πρέπει να μπουκ στην πλάστιγγα αυτά τα δυο πράγματα και ειρωνεύθηκε ο κ. Κληρίδης τον κ. Κυπριανού για το σχέδιο λύσης του Κυπριακού το οποίο έδωσε. Ποιον ερώτησε για να δώσει 25% του εδάφους, είπε τότε, και να δεχθεί και άλλες υποχωρήσεις; Μα τότε ελέγχθη ότι αυτό το σχέδιο ήθελε εμπλουτισμό και όχι ότι ο κ. Κυπριανού έδωσε πολλά.

Κατηγορείται διαρκώς ο κ. Κυπριανού ότι έφερε το ψευδοκράτος διότι δεν εδέχθη τους δείκτες Ντε Κουεγιάρ. Αυτό είναι αναληθές και αυτή η τακτική νομίζω πρέπει να τερματιστεί. Δεν νομίζω ότι ο κ. Ντενκτάς δεν θα ανακήρυττε κράτος εάν εμείς εδεχόμεθα και λέγαμε «είμεθα έτοιμοι να δεχθούμε 100% τους δείκτες Ντε Κουεγιάρ». Ο Πρόεδρος κράτησε μια εποικοδομητική στάση. Είπε: «Είμαι έτοιμος να το συζητήσω». Μα γιατί ξεχνούμε ότι η Τουρκική πλευρά δεν εδέχθη τους δείκτες καθόλου; Δηλαδή θα εγίνετο συζήτηση πάνω στους δείκτες Ντε Κουεγιάρ τη στιγμή που η μια πλευρά δεν τους εδέχθη καθόλου και η άλλη πλευρά είπε «να τους συζητήσουμε» και ο λόγος που έγινε το ψευδοκράτος είναι διότι η άλλη πλευρά είπε «να τους συζητήσουμε;» Το ψευδοκράτος έγινε διότι η Τουρκία αισθάνθηκε τότε ότι υπήρχε το κατάλληλο διεθνές κλίμα και οι κατάλληλες συνθήκες και οι σχέσεις που υπήρχαν με την Αμερική επέτρεπαν αυτή την κατάσταση. Και εδόθη το πράσινο φως. Υπήρχαν διεθνείς εξελίξεις και όχι το γεγονός ότι ο Πρόεδρος δεν εδέχθη τους δείκτες Ντε Κουεγιάρ. Είναι ο Ντενκτάς που τους απέρριψε. Ορισμένα δήθεν λογικά συμπεράσματα νομίζω παραποιούν την πραγματικότητα.

Εκείνο δε το παράδειγμα το οποίο ανέφερε ο κ. Κληρίδης για τις Αραβικές χώρες, νομίζω στρέφεται εναντίον των δικών του θέσεων. Όταν εδώ, κύριε Κληρίδη, οι Αραβικές χώρες με όλα τα πετρέλαια που αναφέρατε και με όλη τη δύναμη των εκατομμυρίων πετροδολαρίων που διαθέτουν δεν είναι σε θέση να εμποδίσουν ή να τερματίσουν την εισβολή σ' αυτές τις χώρες, πώς μπορούμε εμείς η Κύπρος να την τερματίσουμε; Με το να υπογράψουμε; Μα αν υπογράψουμε κάτι χωρίς να διαθέτουμε τα εκατομμύρια τα πετροδόλλα και όλα αυτά που διαθέτουν οι Αραβικές χώρες, σίγουρα η λύση θα είναι μια λύση η οποία, επαναλαμβάνω, θα θέτει σε κίνδυνο την υπόλοιπη Κύπρο.

Τελειώνοντας θα ήθελα να αναφέρω ακόμα μια φορά ότι το Δημοκρατικό Κόμμα και ο Πρόεδρος κ. Κυπριανού είναι και παραμένουν έτοιμοι να υπογράψουν τον έντιμο συμβιβασμό, φτάνει να πρόκειται για πραγματικά έντιμη λύση. Είμεθα έτοιμοι να υπογράψουμε μια λύση που να μη θέτει σε κίνδυνο όμως ολόκληρη την Κύπρο. Είμεθα έτοιμοι να υπογράψουμε μια λύση που να μη δίδει δικαιώματα στην Τουρκική πλευρά πάνω στην υπόλοιπη Κύπρο. Διότι σε καμιά περίπτωση δεν μπορούμε να βάλουμε στην πλάστιγγα κάτι που θα δίδει δικαιώματα στην Τουρκική πλευρά πάνω στην υπόλοιπη Κύπρο και θα νομιμοποιεί τα τετελεσμένα με αμφίβολα κέρδη. Είμεθα έτοιμοι να αγωνισθούμε για μια έντιμη λύση με την συμπαράσταση της Ελλάδας και είμεθα έτοιμοι να συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε για το επάξιο, όσα βέλη και αν δεχθούμε, όσες προσωπικές επιθέσεις και αν

γίνουν. Ό,τι και να λεχθεί, θα συνεχίσουμε σαν Δημοκρατικό Κόμμα να αγωνιζόμαστε γι' αυτή την έντιμη λύση διότι πραγματικά πιστεύουμε σ' αυτή την έντιμη λύση, διότι πραγματικά δεν έχουμε κανένα λόγο να μη θέλουμε αυτή την έντιμη λύση και γιατί πραγματικά δεν έχουμε κανένα συμφέρον να θέλουμε να διαιωνίσουμε την κατοχή. Εμείς αισθανόμαστε ότι εδώ έχουμε ένα χρέος απέναντι των επερχόμενων γενιών. Εδώ δεν διαπραγματευόμαστε ούτε οικόπεδα, ούτε σπίτια, ούτε κότερα. Διαπραγματευόμαστε το μέλλον της Κύπρου. Και πριν υπογράψουμε αυτό το μέλλον θέλουμε να υπάρχουν ορισμένες διασφαλίσεις γι' αυτό το μέλλον.

Επομένως αυτή είναι η θέση την οποία τηρεί το Δημοκρατικό Κόμμα και είναι αυτή τη θέση την οποία θα θέσουμε υπό την κρίση του λαού στις 8 Δεκεμβρίου. Αν ο Κυπριακός λαός θέλει πράγματι τη διασφάλιση του μέλλοντός του, αν θέλει πράγματι να αγωνισθεί για μια Κύπρο πραγματικά ελεύθερη και ανεξάρτητη, τότε θα έρθει να δικαιώσει αυτή τη θέση και δεν θα τείνει αυτιά στις διάφορες προσπάθειες να παρελκυστεί η συζήτηση και δεν θα δώσει προσοχή στις διάφορες κατηγορίες και στις διάφορες διαστρεβλώσεις που δεν έχουν καμιά πραγματική σχέση με το τι προσπαθεί να επιτύχει το Δημοκρατικό Κόμμα.

Ήταν πολύ εύκολο για τον Πρόεδρο να μείνει όσα χρόνια ακόμη ήθελε στην Προεδρία, εάν ήθελε να ήταν αρεστός στο ένα ή στο άλλο Κόμμα. Όμως διάλεξε το δύσκολο ρόλο και αυτό το δύσκολο ρόλο τον διαδραματίζουμε μαζί του και στις 8 Δεκεμβρίου αναμένουμε την απάντηση στην πρόκληση που γίνεται στον Κυπριακό λαό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ο κ. Παπαϊωάννου. Κύριε Αναστασιάδη, επιθυμεί να ομιλήσει ο κ. Παπαϊωάννου.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Πρώτα επί θέματος αρχής, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Οι φόβοι μου επαληθεύονται. Είχα προβλέψει ότι ο Εισηγητής του θέματος θα ήταν ο τελευταίος ο οποίος θα ακουόταν. Σε άλλες περιπτώσεις η Βουλή ανέβαλλε τη συζήτηση διότι οι Βουλευτές που δεν είχαν εισηγηθεί το θέμα βρέθηκαν στην ανάγκη να ομιλήσουν ακόμη και σε προηγούμενες ώρες από εκείνες που προβλεπόταν ότι θα ομιλήσει ο Εισηγητής. Εάν πράγματι ο στόχος ήταν να ακούσει ο λαός από το ραδιόφωνο αυτόν το διάλογο, νομίζω ότι θα πρέπει να αναβάλουμε τη συζήτηση ή πρέπει να αποφασιστεί ότι οι ομιλίες των υπολοίπων, και το λέω από τώρα ούτως ώστε σε αυτές να περιλαμβάνεται και ο κ. Παπαϊωάννου, να μεταδοθούν ολόκληρες αύριο από το ΡΙΚ μετά τις 7.30, μετά τις ειδήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λυσσαρίδη, πραγματικά δεν έχω αντιληφθεί τι είναι η εισήγησή σας.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισήγησή μου είναι ότι μπορούν να γίνουν οι ομιλίες. Ηχογραφούνται από το ΡΙΚ. Τώρα είναι η ενάτη νυκτερινή, κύριε Πρόεδρε. Εάν ο κ. Παπαϊωάννου πάρει

έστω και μισή ώρα μόνο, θα γίνει 9.30, και αν ο κ. Αναστασιάδης πάρει —δεν ξέρω πόση ώρα— ίσως μια ώρα, θα γίνει 10.30. Θα καλέσετε τον Εισηγητή του θέματος να κλείσει το θέμα η ώρα 10.30. Ποιος θα ακούει στο ραδιόφωνο η ώρα 10.30; Επομένως όλοι θα έχουν ακούσει όλα τα επιχειρήματα εναντίον των εισηγήσεων, αλλά σε καμιά περίπτωση δεν θα ακούσουν τον Εισηγητή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όστε η εισήγηση σας είναι να κλείσετε τώρα το θέμα εσείς και να μεταδοθούν οι ομιλίες . . .

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισήγησή μου είναι να συνεχιστεί η συζήτηση . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας παρακαλώ, κύριοι. Εδώ πέρα δεν είναι καφενείο.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Να συνεχιστεί η συζήτηση, αλλά αντί να μεταδίδονται . . .

Εάν ο κ. Παπαϊωάννου προτιμά να μεταδοθεί τώρα η ομιλία του π.χ., να μεταδοθεί τώρα. Αν ο κ. Αναστασιάδης θέλει να μεταδοθεί τώρα, τώρα. Εάν θέλουν και αυτοί να παραμείνουν αύριο οι ομιλίες τους, θα έχουν ηχογραφηθεί από το ΡΙΚ. Να μεταδοθούν οι τρεις ομιλίες τους αύριο από το ΡΙΚ. Διαφορετικά θα ακουστεί ο κ. Παπαϊωάννου η ώρα 9.00 αφού ακόμα υπάρχει κάποια ακροαματικότητα. Ο κ. Αναστασιάδης θα ακουστεί η ώρα 10.30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα είναι κ. Λυσσαρίδη το εξής:

Πρώτο, πρέπει να αποφασίσει αυτό το Σώμα αν θα κάμει ακόμα μια συνεδρία, δηλαδή αύριο. Γιατί διαφορετικά δεν μπορούμε να αποφύγουμε αυτόν το σκόπελο. Βλέπω το σημείο σας, αλλά δυστυχώς αν αυτό το Σώμα δεν αποφασίσει να κάμει ακόμα μια συνεδρία, φερ' ειπείν αύριον, δεν βλέπω πώς είναι δυνατό να τον αποφύγουμε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Να παρατηρήσω κάτι. Και αύριο αν μεταδοθούν οι ομιλίες, λυπούμαι να πω στον κ. Λυσσαρίδη ότι η ώρα πλέον θα είναι ώρα εκτός ακροαματικότητας διότι η ώρα που θα ομιλεί θα είναι δύο ώρες μετά τις 7.30 και έτσι και πάλιν θα ακουστείτε περίπου στις 9.30 η ώρα. Εάν υπάρχει και κανένα σήριαλ στην τηλεόραση να είστε βέβαιοι ότι δεν θα έχετε την ευκαιρία να σας παρακολουθήσουν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δικαίωμά μου, κύριε Πρόεδρε, μετά τον κ. Παπαϊωάννου να ομιλήσω. Είναι δικαίωμά μου ως εκπρόσωπος Κόμματος. Μετά τον κ. Παπαϊωάννου ζητώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εάν ο κ. Λυσσαρίδης θα ήθελε η ομιλία του να ηχογραφηθεί και να μεταδοθεί αύριο δεν υπάρχει καμιά ένσταση, αλλά εγώ δεν θα ήθελα να ηχογραφηθεί η ομιλία μου και να μεταδοθεί αύριο, διότι δεν με πειράζει η ακροαματικότητα. Είναι εννέα η ώρα και πιστεύω ότι δεν ακούουν πολλοί το ΡΙΚ,

αλλά εν πάση περιπτώσει δέχομαι την εισήγηση ότι θα μπορούσε να ηχογραφηθεί η ομιλία του κ. Λυσσαρίδη και να μεταδοθεί αύριο. Και εάν ο κ. Αναστασιάδης θέλει να ακολουθήσει την ίδια τακτική και πάλιν εμείς δεν έχουμε οποιαδήποτε ένσταση.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν θα είχα ένσταση να ακουστώ και απόψε και αύριο φυσικά.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Αποσύρω την εισήγησή μου διότι έχω το δικαίωμα ως εκπρόσωπος Κόμματος να ομιλήσω μετά από τους εκπροσώπους των Κομμάτων.

Ε. ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Στη δευτερολογία μου δεν πρόκειται να ασχοληθώ με τις συκοφαντίες και άλλες δημαγωγικές επιθέσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της συζήτησης αυτού του θέματος από μέρος του εισηγητή κ. Λυσσαρίδη, των βουλευτών του κόμματός του και του ΔΗΚΟ εναντίον του ΑΚΕΛ. Γιατί αυτές απαντήθηκαν από τους βουλευτές του ΑΚΕΛ-Αριστεράς και γιατί το ΑΚΕΛ δεν δέχεται πιστοποιητικά πατριωτισμού από κανένα. Η 60χρονη ζωή και δράση του για τον εργαζόμενο κυπριακό λαό και το γεγονός ότι αυτός ο λαός το ανάδειξε σε πρώτη πολιτική δύναμη σ' αυτό τον τόπο είναι τα καλύτερα πιστοποιητικά πατριωτισμού γι' αυτό. Αν εισακουόταν το ΑΚΕΛ σ' όλα τα στάδια του αγώνα του κυπριακού λαού δεν θα φθάναμε στην τραγική κατάσταση που βρισκόμαστε σήμερα με το 37% του κυπριακού εδάφους υπό την κατοχή των Τουρκικών στρατευμάτων, τις εκατοντάδες αγνοούμενους, τις δεκάδες χιλιάδες πρόσφυγες στην ίδια την πατρίδα τους, τους εγκλωβισμένους και όλα τα άλλα δεινά που υποφέρει ο πολύπαθος κυπριακός λαός. Το Εσωτερικό μας Μέτωπο δεν θάταν θρυμματισμένο με τους τρομερούς κινδύνους να επικρέμανται πάνω από ολόκληρο τον κυπριακό λαό.

Κάθε αντικειμενικός ακροατής της συζήτησης δεν μπορεί παρά να σχημάτισε την εντύπωση ότι αυτό το θέμα ενεγράφη από τον εισηγητή όχι για να προαχθεί η ενότητα στο Εσωτερικό μας Μέτωπο, που τόση μεγάλη ανάγκη έχει ο σκληρά δοκιμαζόμενος κι αγωνιζόμενος για τη λευτεριά του κυπριακός λαός, αλλά για να συκοφαντηθεί το ΑΚΕΛ και για να γίνουν επιθέσεις εναντίον του Κόμματος της εργατικής τάξης. Σάμπως να είναι το ΑΚΕΛ που βρισκόταν στην εξουσία από της ανακήρυξης της Κύπρου σε ανεξάρτητο κράτος μέχρι σήμερα. Όλος ο κόσμος ξέρει όμως πως το ΑΚΕΛ μέσα σ' όλα αυτά τα χρόνια, όπως και προηγούμενα βέβαια, δεν ήταν παρά ο αποδιοπομπαίος τράγος στον οποίο φορτώνονταν όλα τα στραβά κι ανάποδα. Ακόμη κι από τον Απρίλη του 1982 μέχρι το Δεκέμβρη του 1984, που ο Πρόεδρος κ. Κυπριανού κατάγγειλε τη Δημοκρατική Συνεργασία, το ΑΚΕΛ ούτε στην Κυβέρνηση ήταν, ούτε και εισακουόταν καν από τον Πρόεδρο και την ηγεσία του ΔΗΚΟ.

Γι' αυτό, άλλωστε και το ΑΚΕΛ πολλές φορές αναγκάστηκε να ασκήσει το αναφαίρετο δικαίωμα της κριτικής για τις στραβοτιμονιές και τη λανθασμένη γενικά πολιτική που ο Πρόεδρος και η Κυβέρνησή του εφάρμοζαν όχι μόνο στο Κυπριακό αλλά και σε άλλα ζωτικής σημασίας ζητήματα.

Από αυτό το βήμα της Βουλής πολλές φορές καταγγείλαμε τις δυσμενείς διακρίσεις σε βάρος του ΑΚΕΛ-Αριστεράς στον κρατικό και ημικρατικό μηχανισμό, στην εκπαιδευτική υπηρεσία, στην αστυνομία και την Εθνοφρουρά. Καταγγείλαμε το καθεστώς των πιστοποιητικών κοινωνικών φρονημάτων σε βάρος

του ΑΚΕΛ-Αριστεράς που επικρατούσε και συνεχίζεται μέχρι σήμερα στον κρατικό μηχανισμό ακόμη και στην περίοδο που διάρκεσε η Δημοκρατική Συνεργασία. Και δημοσιεύσαμε στοιχεία μέσα σ' εκείνη την περίοδο που επιβεβαιώνουν πέραν πάσης αμφιβολίας αυτό που έχω πει.

Το ΑΚΕΛ και η Αριστερά γενικά, είναι με ανιδιοτέλεια και συνέπεια που προσέγγιζε και προσεγγίζει το θέμα της ενότητας του Εσωτερικού μας Μετώπου. Το ΑΚΕΛ από της ίδρυσής του τόνιζε την ανάγκη σχηματισμού Ενιαίου Αντιιμπεριαλιστικού Απελευθερωτικού Μετώπου στο οποίο μάλιστα να κληθούν και οι Τουρκοκύπριοι συμπατριώτες μας να συμμετάσχουν. Το ΑΚΕΛ πάντα έβλεπε πως αν δεν παίρναμε μέτρα να συνεννοηθούμε με τους Τουρκοκυπρίους και να διεξάγουμε από κοινού αγώνα κατά του ιμπεριαλισμού, ο άσπονδος εχθρός ολόκληρου του κυπριακού λαού που δεν είναι άλλος από τον ιμπεριαλισμό, θα εκμεταλλευόταν το σωβινισμό κι από τις δυο πλευρές για να οδηγήσει σε διακοινοτικές συγκρούσεις με στόχο να παρουσιαστεί το Κυπριακό όχι σαν διαφορά Κύπρου-Ιμπεριαλισμού που είναι στην πραγματικότητα και από το 1974 διαφορά Κύπρου-Ιμπεριαλισμού-Τουρκικής κατοχής, αλλά σαν μια διαφορά μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων Κυπρίων.

Και για νάμαστε ειλικρινείς, δυστυχώς ο ιμπεριαλισμός πέτυχε αυτό που επιδίωκε. Οι πρώτες διακοινοτικές συγκρούσεις άρχισαν το 1958 όταν ακόμη η Κύπρος βρισκόταν κάτω από το βρετανικό αποικιοκρατικό καθεστώς. Ξέσπασαν και πάλιν το Δεκέμβρη του 1963 και συνεχίστηκαν και το 1964 με αποκορύφωμα τους βάρβαρους βομβαρδισμούς της Τουρκικής αεροπορίας στη Μανσούρα και αλλού. Το Χουντοφασιστικό πραξικόπημα και η βάρβαρη Τούρκικη εισβολή και κατοχή του Ιούλη του 1974 ήταν έργο του ιμπεριαλισμού και ειδικά του αμερικανονατοϊκού ιμπεριαλισμού. Ο ιμπεριαλισμός ποτέ δεν σταμάτησε να συνωμοτεί και να εκμεταλλεύεται το σωβινισμό κι από τις δυο πλευρές για να δημιουργήσει τη θλιβερή κατάσταση που αντιμετωπίζουμε σήμερα.

Και είναι σ' αυτές τις Νατοϊκές χώρες ακριβώς που δόθηκαν διευκολύνσεις από την Κυβέρνηση Κυπριανού πριν δύομισι περίπου χρόνια παράνομα, χωρίς καν απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, χωρίς καν να έλθει αυτή η απόφαση για επικύρωση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Και μέχρι σήμερα ισχύουν αυτές οι διευκολύνσεις και ο κ. Γαλανός το γνωρίζει πολύ καλά ότι ισχύουν αυτές οι διευκολύνσεις και το μεγάλο σκάνδαλο είναι ότι ο κυρίαρχος κυπριακός λαός δεν γνωρίζει καν το περιεχόμενο των συμφωνιών που έκαμε ο κ. Κυπριανού με τις τέσσερις Νατοϊκές χώρες εντελώς παράνομα.

Το ΑΚΕΛ έβλεπε πολύ μακριά όταν από της ίδρυσης του τόνιζε την ανάγκη ενός Ενιαίου Απελευθερωτικού Αντιιμπεριαλιστικού Μετώπου στο οποίο να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια να τραβηχτούν και οι Τουρκοκύπριοι συμπατριώτες μας. Αυτό θα υποστηρίζαμε αν καλούμασταν στην Εθνοσυνέλευση της Αρχιεπισκοπής το 1954 μαζί βέβαια και με άλλες απόψεις αναφορικά με την ταχτική αγώνα. Στην Εθνοσυνέλευση όμως δεν κληθήκαμε γιατί επικράτησε η άποψη καμιά συνεργασία ή συνεννόηση με τους κομμουνιστές.

Μερικοί ίσως να διερωτώνται τι σχέση έχει το θέμα που συζητούμε με αυτά που λέω. Η γνώμη μας είναι ότι δεν είναι δυνατό να συζητούμε την κατάσταση που επικρατεί στο Εσωτερικό μας Μέτωπο χωρίς να αναφερθούμε στην πείρα του παρελθόντος. Δεν είναι δυνατό να μιλούμε για Εσωτερικό Μέτωπο της Κύπρου παραγνωρίζοντας το ένα πέμπτο του πληθυσμού που είναι οι Τουρκοκύπριοι, όταν μάλιστα ο ιμπεριαλισμός πέτυχε να στρέψει τους Τουρκοκυπρίους εναντίον των

Ελληνοκυπρίων και αντίστροφα. Αν δε διδασκόμαστε από την πείρα του παρελθόντος, αν δε διδασκόμαστε από τα λάθη μας δε θα βελτιωνόμαστε και δε θα μπορέσουμε να εμβαθύνουμε στα ζητήματα που αφορούν το Εσωτερικό μας Μέτωπο.

Σκεφθείτε προς στιγμή, αγαπητοί συνάδελφοι, αν και οι Τουρκοκύπριοι ήταν μαζί με τους Ελληνοκυπρίους σε κοινό αγώνα κατά του ιμπεριαλισμού και για την απελευθέρωση της Κύπρου! Ή ακόμη αν έστω και ένα σημαντικό μέρος των Τουρκοκυπρίων βρισκόταν σε κοινό Ενιαίο Μέτωπο με τους Ελληνοκυπρίους! Απόψεις που υποστηρίζουν ότι δεν είναι δυνατό να τραβηχτούν οι Τουρκοκύπριοι στον κοινό αντιιμπεριαλιστικό, απελευθερωτικό αγώνα, είναι απόλυτα λανθασμένες γιατί παραγνωρίζουν το αδιάσειστο γεγονός ότι και οι Τουρκοκύπριοι όπως και οι Ελληνοκύπριοι καταπιέζονταν από τον αποικισμό και είχαν κάθε συμφέρον να θέλουν να απαλλαγούν από τα δεσμά του. Ακόμη και σήμερα τα συμφέροντα των Τουρκοκυπρίων είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με τα συμφέροντα των Ελληνοκυπρίων και όχι του ιμπεριαλισμού, των Τουρκικών στρατευμάτων κατοχής και των εποίκων από την Τουρκία. Γι' αυτό και υποστηρίζουμε ότι θα πρέπει να βρούμε τον τρόπο να συνεννοηθούμε και να καταλήξουμε σε αμοιβαία αποδεχτή συμφωνία με τους Τουρκοκυπρίους συμπατριώτες μας αφαιρώντας μ' αυτό τον τρόπο το έδαφος κάτω από τα πόδια του ιμπεριαλισμού και των Τουρκικών στρατευμάτων κατοχής.

Είμαι βέβαιος ότι μερικοί, που θέλουν να παρουσιάζονται σαν υπερπατριώτες, θα μας πουν: Ίδού οι «ενδοτικοί», ιδού οι «σύμμαχοι του Ντενκτάς» και πολλά άλλα. Μας τα είπαν πολλές φορές και από το βήμα αυτής της Βουλής, μας τα λέει καθημερινά η ηγεσία του ΔΗ.ΚΟ. και ο Πρόεδρος του ΔΗ.ΚΟ., όμως εμείς έχουμε καθαρό το μέτωπο ενώ εκείνοι που ξεστομίζουν τέτοιες ύβρεις ξέρουν πολύ καλά ότι δεν έχουν καθαρό το μέτωπο γιατί ευθύνονται για να υπάρχουν ακόμη τα τουρκικά στρατεύματα στην Κύπρο, διότι δεν απεδέχθησαν τον περασμένο Γενάρη το σημείο (7) του προσχεδίου συμφωνίας που διαλαμβάνει χρονοδιάγραμμα για την απομάκρυνση των Τουρκικών στρατευμάτων κατοχής και των εποίκων από την Κύπρο.

«Ενδοτικοί» όπως και «σύμμαχοι του Ντενκτάς» δεν είναι εκείνοι που με την πολιτική τους οδηγούν στο ξήλωμα του παράνομου Τουρκοκυπριακού κράτους και στην ενότητα της Κύπρου αλλά εκείνοι που με την πολιτική τους οδήγησαν στην ανακήρυξη και εδραίωση του παράνομου Τουρκοκυπριακού κράτους. «Ενδοτικοί» και «σύμμαχοι του Ντενκτάς» δεν είναι εκείνοι που επιδιώκουν συνεννόηση και συμφωνία με τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας με βάση τα ψηφίσματα του ΟΗΕ, τις συμφωνίες κορυφής και το Ενοποιημένο Προσχέδιο Συμφωνίας Κουεγιάρ, αλλά εκείνοι που ενώ προσυπέγραψαν τις συμφωνίες κορυφής και δηλώνουν ότι αποδέχονται το Ενοποιημένο Προσχέδιο Συμφωνίας του Γ.Γ. του ΟΗΕ στην πράξη δεν αποδέχονται τη λύση ομοσπονδίας και προτιμούν να μείνουν τα πράγματα όπως έχουν, με την εδραίωση του παράνομου Τουρκοκυπριακού κράτους, τη μονιμοποίηση του διαμελισμού της Κύπρου και την παραμονή των Τουρκικών στρατευμάτων κατοχής.

Κύριε Πρόεδρε,

Συζητούμε για μήνες τώρα την κατάσταση του Εσωτερικού μας Μετώπου, όμως εκείνοι που ευθύνονται γι' αυτή την κατάσταση όχι μόνον δεν δέχονται ευθύνες αλλά και εννοούν να κυβερνούν αυτό τον τόπο όντας μια μειοψηφία που εκφράζει και εκπροσωπεί το ένα πέμπτο του πληθυσμού της Κύπρου. Αν

πραγματικά θέλουμε να συμβάλουμε στο ξεπέρασμα της οξείας πολιτικής κρίσης που μαστίζει τον τόπο τώρα και 10 μήνες —και το ΑΚΕΛ-Αριστερά όχι μόνο θέλει αλλά και εργάζεται ακούραστα προς αυτή την κατεύθυνση— θα πρέπει να βρούμε τα αίτια αυτής της κρίσης.

Η πολιτική κρίση άρχισε από τον καιρό που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κυπριανού μονομερώς κατάγγειλε τη Δημοκρατική Συνεργασία κι αποδεσμεύτηκε από το Μίνιμουμ Πρόγραμμα βάσει του οποίου εξελέγη Πρόεδρος στις 13 του Φεβράρη του 1983. Κι' ας πάψει η ηγεσία του ΔΗ.ΚΟ., ο κ. Γαλανός, ο κ. Ψυλλίδης και οι άλλοι να μιλούν για τις ευθύνες που φέρει το ΑΚΕΛ αναφορικά με το μονομερή τερματισμό της Δημοκρατικής Συνεργασίας. Αν είσαστε ειλικρινείς, αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ήταν ειλικρινής, τότε γιατί αποδεσμεύτηκε από το Μίνιμουμ Πρόγραμμα; Ναι, κ. Ψυλλίδη, τότε! όταν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κυπριανού ήταν δεσμευμένος με το Μίνιμουμ Πρόγραμμα και εφαρμόζε πολιτική Μακαρίου, τότε ακριβώς είναι που μίλησα όπως μίλησα για τον κ. Κυπριανού. Όμως από τη στιγμή που ο κ. Κυπριανού κατάγγειλε τη Δημοκρατική Συνεργασία και αποδεσμεύτηκε από το Μίνιμουμ Πρόγραμμα που είναι η πολιτική Μακαρίου, τότε ασφαλέστατα δεν θα είμαστε συνεπείς αν συνεχίζαμε να υποστηρίζουμε τον κ. Κυπριανού. Αυτό που έκαμε ο Πρόεδρος στις 22 του Δεκέμβρη 1984 ήταν κατόπιν υποσχέσεων και παρότρυνσης του αμερικανοβρετανικού ιμπεριαλιστικού παράγοντα και συγκεκριμένα του Ρήγκαν και της Θάτσερ. Υποσχέθηκε, φαίνεται, ο αμερικανοβρετανικός παράγοντας υποστήριξη στον Κυπριανού αν κατάγγελλε τη Δημοκρατική Συνεργασία και αποδεσμευόταν από το Μίνιμουμ Πρόγραμμα. Αν ακόμη προχωρούσε μετά την καταγγελία να προσεταιριστεί το Συναγερμό.

Ο ίδιος ο κ. Κυπριανού δήλωσε στους εκπροσώπους του τύπου στις 22 του Δεκέμβρη 1984 ότι κατάγγελλε τη Δημοκρατική Συνεργασία κι' αποδεσμευόταν από το Μίνιμουμ Πρόγραμμα για χάρη, όπως είπε, μιας ευρύτερης ενότητας. Η Δημοκρατική Συνεργασία όμως ποτέ δεν αποτελούσε εμπόδιο σε μια ευρύτερη ενότητα. Αντίθετα στη Διακήρυξή της προς τον Κυπριακό λαό τον Απρίλη του 1982 τόνιζε επί λέξει τα εξής: «Η συνεργασία μας δεν είναι κλειστή. Είναι ανοικτή για όλους, όσους ειλικρινά και με συνέπεια είχαν ενώσει τις δυνάμεις τους κάτω από την πολιτική Μακαρίου».

Εμείς συνεχίζουμε να εφαρμόζουμε πιστά και απαρέγκλιτα την πολιτική Μακαρίου που χάραξε πριν αποθάνει από το 1975-76.

Συνεπώς, ο κ. Κυπριανού κατάγγειλε τη Δημοκρατική Συνεργασία όχι γιατί απέκλειε την ευρύτερη ενότητα αλλά γιατί έτσι του επέβαλε ο αμερικανοβρετανικός παράγοντας και γιατί ο ίδιος συμφωνούσε και ήθελε να προσεταιριστεί το Συναγερμό.

Γι' αυτό άλλωστε μέσα στους τελευταίους 10 μήνες δεν έκαμνε τίποτε άλλο από του να εκλιπαρεί την ηγεσία του Συναγερμού και να προσφέρει διάφορα ανταλλάγματα για να συνεργασθεί με αυτό το Κόμμα. Απόδειξη ο μεγάλος διάλογος που ακολούθησε μεταξύ του και της ηγεσίας του Συναγερμού που συνεχίστηκε μέχρι πρόσφατα και τα διάφορα ανταλλάγματα που πρόσφερε στο Συναγερμό. Δεν ήταν ευρύτερη ενότητα που επεδίωκε ο κ. Κυπριανού αλλά τη δημιουργία ενός αντικομμουνιστικού, αντιακελικού Μετώπου για να ικανοποιήσει τον αμερικανοβρετανικό παράγοντα που φαίνεται να του υποσχέθηκε ότι θα τον βοηθήσει να λύσει το Κυπριακό.

Σήμερα το ξεσχισμένο, ξεθωριασμένο λάβαρο του αντικομμουνισμού το κρατά η ηγεσία του ΔΗ.ΚΟ. σ' αυτό τον τόπο και καθημερινά ξεστομίζει ύβρεις εναντίον του ΑΚΕΛ, του κόμματος της εργατικής τάξης.

Το ΑΚΕΛ, που πάντα θέτει τα συμφέροντα του λαού και της Κύπρου πάνω απ' όλα, και μετά την καταγγελία της Δημοκρατικής Συνεργασίας και του Μίνιμουμ Προγράμματος έδωσε ολόψυχη την υποστήριξή του στον Πρόεδρο Κυπριανού για τη συνάντηση κορυφής της 17ης του Γενάρη 1985. Στη σύσκεψη των ηγετών των κομμάτων της 9ης του Γενάρη 1985 το ΑΚΕΛ συμφώνησε όπως ο κ. Κυπριανού μεταβεί στη συνάντηση κορυφής έτοιμος να διαπραγματευθεί τη συμπλήρωση των 6 κενών σημείων που υπήρχαν στο Προσχέδιο Συμφωνίας του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Την κύρια ευθύνη για την αποτυχία και ναυάγιο της συνάντησης κορυφής φέρει ο αμερικανονατοϊκός ιμπεριαλιστικός παράγοντας, η 'Αγκυρα και ο Ντενκτάς. Αυτό είπαμε επανειλημμένα και αυτό επαναλαμβάνομε και σήμερα. Όμως και ο κ. Κυπριανού με τους χειρισμούς που έκαμε και ιδιαίτερα με την εναρκτήρια του ομιλία που μέχρι σήμερα αρνείται να δώσει στη δημοσιότητα, συνέβαλε σημαντικά σ' αυτή την αποτυχία.

Δεν εξηγείται το γεγονός ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να τηλεφωνά στις 12 του Δεκέμβρη του 1984 αργά τη νύκτα στο Γενικό Γραμματέα του ΑΚΕΛ και να του λέει «εκλείσαμε και είναι το καλύτερο που θα μπορούσαμε να έχουμε». Και ο Γενικός Γραμματέας μάλιστα τον συνεχάρη γι' αυτό. Και την επομένη, ακριβώς την επομένη, στις 13 του Δεκέμβρη, έστειλε στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών μια επιστολή με την οποία έλεγε εντελώς τα αντίθετα. Τι συνέβη μεταξύ της νύκτας της 12ης του Δεκέμβρη και της πρωινής της 13ης του Δεκέμβρη; Μόνο ο κ. Κυπριανού μπορεί να απαντήσει αλλά μέχρι σήμερα αρνείται να δώσει στη δημοσιότητα και την εναρκτήριά του ομιλία.

Αρνήθηκε ο Πρόεδρος Κυπριανού να συζητήσει χρονοδιάγραμμα αποχώρησης των Τουρκικών στρατευμάτων και Τούρκων εποίκων που διαλαμβάνεται στο σημείο (7) του Προσχεδίου Συμφωνίας και τόσο ο ίδιος όσο και οι κύκλοι του απορριπτικού Μετώπου που ευθύνονται για την εδραίωση του παράνομου τουρκοκυπριακού κράτους προσπαθούν να αποδείξουν ότι είναι το ΑΚΕΛ που θέλει την παραμονή των Τουρκικών στρατευμάτων στην Κύπρο. Μεγαλύτερη απάτη, μεγαλύτερο ψεύδος, μεγαλύτερη συκοφαντία είναι δύσκολο να φαντασθεί κανείς. Ας μας πει ο κ. Κυπριανού και οι κύκλοι του απορριπτικού Μετώπου που τον υποστηρίζουν, εφόσον αρνούνται να συζητήσουν χρονοδιάγραμμα και μάλιστα μέσον του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για την αποχώρηση των Τουρκικών στρατευμάτων κατοχής και των εποίκων που ήλθαν στην Κύπρο από την Τουρκία, πώς θα επιτύχουν την απομάκρυνσή τους; Πώς; Ερωτούμε. Με πόλεμο; Να μας πουν. Το ΑΚΕΛ-Αριστερά υποστηρίζει ότι δεν υπάρχει άλλος δρόμος από το δρόμο της συζήτησης και αποδοχής χρονοδιαγράμματος μέσον των καλών υπηρεσιών του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για να φύγουν τα Τουρκικά κατοχικά στρατεύματα και οι έποικοι που ήλθαν από την Τουρκία.

Ας μας πουν επιτέλους, πώς θα επιστρέψουν οι πρόσφυγες στα σπίτια τους και στις περιουσίες τους και πώς θα εφαρμοστούν οι τρεις ελευθερίες και μάλιστα αμέσως τη στιγμή που δεν αποδέχονται το Προσχέδιο Συμφωνίας του Γ.Γ. του ΟΗΕ που εξασφαλίζει την επιστροφή αμέσως ενός μεγάλου αριθμού προσφύγων στα σπίτια τους και στις περιουσίες τους, ενώ η επιστροφή των υπολοίπων

συνδέεται με την 3η κατευθυντήρια γραμμή της Συμφωνίας Μακαρίου-Ντενκτάς που επικυρώθηκε και από τη συμφωνία Κυπριανού-Ντενκτάς;

Το ΑΚΕΛ-Αριστερά υποστηρίζει την εθελοντική επιστροφή των προσφύγων στις εστίες τους και στις περιουσίες τους υπό συνθήκες ασφάλειας, όπως προνοούν τα σχετικά ψηφίσματα του ΟΗΕ. Θα εξαπατούσαμε όμως τους πρόσφυγες, όπως κάμνουν και οι του απορριπτικού Μετώπου, αν δεν τους λέγαμε ότι ο δρόμος της επιστροφής περνά μέσα από την αποκατάσταση συνθηκών αμοιβαίας εμπιστοσύνης, την εξάλειψη του σωβινισμού, της καχυποψίας και του μίσους που διακατέχει σήμερα διάφορα στρώματα, ακόμη και ηγετικούς παράγοντες στις δυο κοινότητες. Το ίδιο ισχύει και για τις τρεις ελευθερίες, εγκατάστασης, ελευθεροεπικοινωνίας και περιουσίας. Αν δεν αποκαταστήσουμε συνθήκες αμοιβαίας εμπιστοσύνης έτσι που σταδιακά έστω να εφαρμόζονται αυτές οι ελευθερίες, ν' αρχίσει δηλαδή η αντίστροφη μέτρηση, θα περιοριζόμαστε απλώς στο να εκφράζουμε την επιθυμία μας να εφαρμοστούν. Και με αυτό δεν γίνεται η εφαρμογή τους.

Μας προκαλούν συνέχεια ο Πρόεδρος και η λοιπή ηγεσία του απορριπτικού μετώπου να πούμε κατά πόσο αποδεχόμαστε δημοψηφίσματα αναφορικά με την απομάκρυνση των Τουρκικών στρατευμάτων κατοχής και των εποίκων από την Τουρκία, για την επιστροφή των προσφύγων, την εφαρμογή των τριών ελευθεριών και άλλα.

Η βελόνα της σκέψης τους σταμάτησε στο δημοψήφισμα. Μα τι άλλο από δημοψήφισμα, κύριοι, είναι οι Βουλευτικές εκλογές της 8ης του Δεκέμβρη και μάλιστα εφ' όλης της ύλης και όταν λέμε εφ' όλης της ύλης εννοούμε πάνω στην όλη πολιτική που θα θέσει ενώπιον του λαού κάθε κόμμα. Τι άλλο από δημοψήφισμα είναι οι προεδρικές εκλογές, όταν θα κατέλθει ο Πρόεδρος κ. Κυπριανού σαν υποψήφιος και εκθέσει την πολιτική του, που θα είναι όχι η πολιτική του Μίνιμουμ Προγράμματος που κατάγγειλε και από το οποίο αποδεσμεύτηκε αλλά κάποια άλλη πολιτική την οποία μέχρι σήμερα αποκρύβει από το λαό; Τι άλλο από δημοψήφισμα θα είναι αυτές οι προεδρικές εκλογές;

Κύριοι, παύσετε να εξαπατάτε το λαό γιατί αντικείμενο για τη διενέργεια τέτοιων δημοψηφισμάτων δεν υπάρχει. Κανείς δεν θα πει «όχι» σ' αυτά που εσείς θέλετε να ρίξετε το λαό στην ταλαιπωρία των δημοψηφισμάτων, ενώ ταυτόχρονα θα δημιουργηθεί και η εντύπωση διεθνώς ότι υπάρχουν τάχα στην Κύπρο δυνάμεις που συζητούν την παραμονή των Τουρκικών στρατευμάτων.

Το ερώτημα δεν είναι κατά πόσο θέλουμε να φύγουν τα Τουρκικά στρατεύματα και οι έποικοι από την Κύπρο, να γυρίσουν οι πρόσφυγες στα σπίτια τους και στις περιουσίες τους ή να εφαρμοστούν οι τρεις ελευθερίες. Το ΑΚΕΛ-Αριστερά όχι μόνο θέλει αλλά και με την πολιτική του μεθοδεύει την απομάκρυνση των τουρκικών στρατευμάτων και των εποίκων, την επιστροφή των προσφύγων και την εφαρμογή των τριών ελευθεριών. Το ερώτημα είναι με ποια πολιτική είναι που εξασφαλίζεται αυτό που είναι επιθυμία όλων μας. Με την πολιτική που λέει ας μείνουν τα πράγματα όπως έχουν, με την εδραίωση της διχοτόμησης και του παράνομου Τουρκοκυπριακού κράτους παρά να δεχτούμε μια διπεριφερειακή Ομοσπονδία, που είναι η πολιτική του Προέδρου, της ηγεσίας του ΔΗΚΟ, της ηγεσίας της ΕΔΕΚ και των άλλων απορριπτικών, ή με την πολιτική του ΑΚΕΛ-Αριστεράς που στηρίζεται στα ψηφίσματα του ΟΗΕ, τις συμφωνίες κορυφής και το ενοποιημένο Προσχέδιο Συμφωνίας Κουεγιάρ; Αυτό είναι το ερώτημα κι' όχι η φθηνή δημοκοπία που σκοπό έχει να συγχύσει και να αποπροσανατολίσει το λαό.

Επαναλαμβάνουμε για μυριοστή φορά. Το ΑΚΕΛ-Αριστερά ούτε δέχεται ούτε θα δεχθεί ποτέ λύση του Κυπριακού που θα συνεπάγεται την παραμονή έστω και ενός Τούρκου στρατιώτη κατοχής στην Κύπρο. Για το ΑΚΕΛ-Αριστερά που βρίσκεται πάντα στις πρώτες γραμμές της πάλης για την αποχώρηση όλων των ξένων στρατευμάτων από την Κύπρο και τη διάλυση όλων των ξένων βάσεων θάταν αδιανόητη λύση του Κυπριακού με παραμονή τουρκικών κατοχικών στρατευμάτων.

Κύριε Πρόεδρε,

Η πολιτική κρίση στο Εσωτερικό μας Μέτωπο οξύνθηκε ακόμη πιο πολύ με την αντιπαράθεση του Προέδρου Κυπριανού με τη Νομοθετική Εξουσία. Δεν φταίει η Νομοθετική Εξουσία που με τον πλέον δημοκρατικό τρόπο ζήτησε από τον Πρόεδρο να σεβαστεί την απόφαση της πλειοψηφίας ή να προκηρύξει πρόωρες Προεδρικές εκλογές. Φταίει ο Πρόεδρος που όντας Πρόεδρος της μειοψηφίας από τη στιγμή που κατάγγειλε τη Δημοκρατική Συνεργασία και το Μίνιμουμ Πρόγραμμα βάσει του οποίου αναδείχτηκε στο Προεδρικό αξίωμα επιμένει να περιφρονεί την πολιτική ηγεσία του τόπου και τον κυπριακό λαό.

Και ας μη χρησιμοποιούν όπως χρησιμοποιούν το επιχείρημα ότι το σύστημά μας δεν είναι κοινοβουλευτικό αλλά προεδρικό. Προεδρικό ή κοινοβουλευτικό οι δημοκρατικοί θεσμοί είναι οι ίδιοι, δηλαδή ισχύει αυτό που είπαμε. Από τη στιγμή που ο Πρόεδρος κατάγγειλε το μεγαλύτερο μέρος εκείνων που τον ανάδειξαν Πρόεδρο, είχε καθήκον και υποχρέωση να κατέλθει στο λαό και να ζητήσει ανανέωση της εντολής του βάσει νέου προγράμματος, εφόσον κατάγγειλε το Μίνιμουμ Πρόγραμμα, που θα ήθελε να θέσει μπροστά στο λαό. Και αυτό δεν το έκαμε.

Φταίει ο Πρόεδρος που περιφρονεί τα ψηφίσματα και τις αποφάσεις της Βουλής και τα χαρακτηρίζει σαν «ισοδύναμο πολιτικού πραξικοπήματος». Φταίει ο Πρόεδρος για την περαιτέρω όξυνση της πολιτικής κρίσης που εννοεί να χειρίζεται μόνος του το Κυπριακό και να προσβάλλει μάλιστα την πολιτική ηγεσία του τόπου λέγοντας «σας ακούω όλους, αλλά κάμνω ό,τι εγώ θεωρώ σωστό». Φταίει ο Πρόεδρος όταν λέει ότι και το 90% του λαού να υποστηρίζει κάτι, ο ίδιος θα το παραγνωρίσει και θα κάμει ό,τι ο ίδιος νομίζει σωστό. Μα πού επιτέλους βρισκόμαστε; Είναι καθεστώς δημοκρατίας όταν ο Πρόεδρος του κράτους έχει την τόλμη να λέει ότι και το 90% του λαού να λέει κάτι, αυτός θα το παραγνωρίσει διότι θα κάμει εκείνο το οποίο νομίζει σωστό; Φταίει ο Πρόεδρος και οι κύκλοι του απορριπτικού Μετώπου που τον υποστηρίζουν όταν αρνείται ν' αποδεχτεί τις απaráβατες υγιείς δημοκρατικές αρχές της συλλογικότητας, της δεσμευτικότητας και της συνυπευθυνότητας στις αποφάσεις της πλειοψηφίας. Μάλιστα, φταίει ο Πρόεδρος κ. Κυπριανού και οι κύκλοι του απορριπτικού Μετώπου που τον υποστηρίζουν όταν αρνείται, μέσα στις τόσο κρίσιμες στιγμές που περνά ο τόπος, να δεχτεί μια κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας η οποία να στηρίζεται στην κοινή γραμμή των ψηφισμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, των Συμφωνιών Κορυφής και του ενοποιημένου Προσχεδίου Συμφωνίας Κουεγιάρ για τη λύση του Κυπριακού. Προτιμά να έχει μια κυβέρνηση μειοψηφίας του Κόμματός του, του ΔΗ.ΚΟ., που όσο και αν αυξήθηκε, και θα δούμε στις 8 του Δεκεμβρη πόσο αυξήθηκε, δεν νομίζω ότι οι δημοσκοπήσεις και όχι οι δημοσκοπήσεις του Άννερ μπορούν να ανεβάσουν τα ποσοστά. Ο λαός είναι εκείνος που θα κρίνει και στις 8 του Δεκεμβρη φαίνεται ότι μερικοί θα απογοητευθούν από τα αποτελέσματα, διότι ύψωσαν πολύ τον αμανέ τους, μάλιστα ότι το ΔΗ.ΚΟ. θα είναι πρώτο Κόμμα σ'

αυτές τις εκλογές. Θα δούμε στις 9 του Δεκέμβρη. Φταίει ο Πρόεδρος κ. Κυπριανού και οι κύκλοι του απορριπτικού Μετώπου που τον υποστηρίζουν όταν αρνείται να αποδεχθεί τη λειτουργία ενός δημοκρατικά ανασυστημένου Εθνικού Συμβουλίου πάνω στην αρχή της συλλογικότητας και δεσμευτικότητας στη λήψη των αποφάσεων για το Κυπριακό. Δεν είναι το ΑΚΕΛ που φταίει. Το ΑΚΕΛ είναι έτοιμο να δεχθεί και τώρα ακόμη την ανασύσταση ενός τέτοιου Συμβουλίου, αρκεί να δεχθεί ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ότι αυτό το ανασυστημένο Εθνικό Συμβούλιο θα λειτουργεί πάνω σε δημοκρατικές βάσεις με δημοκρατικές διαδικασίες και ότι θα ισχύει η άποψη της πλειοψηφίας. Και το ΑΚΕΛ μπορεί να βρεθεί πολλές φορές στη μειοψηφία. Εμείς επαναλαμβάνομε ότι θα διατυπώσουμε τη διαφωνία μας, θα εξαγγείλουμε αυτή τη διαφωνία μας στο λαό, θα αγωνιζόμαστε όπως αγωνιστήκαμε και θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε για να αποσυνδεθεί η Κύπρος από την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, αλλά μέχρις ότου ο λαός μας δώσει την υποστήριξή του για να πραγματοποιήσουμε αυτό το πράγμα, πώς μπορούμε να ενεργήσουμε διαφορετικά;

Δεν είναι αρκετό να λέει κανείς ότι επιβάλλεται η ενότητα και ομοψυχία στο Εσωτερικό Μέτωπο. Για να είναι συνεπής με αυτά που λέει θα πρέπει να δεχτεί τις δημοκρατικές διαδικασίες και να εγκαταλείψει τον εσθιελισμό στους χειρισμούς του Κυπριακού.

Θα απαντήσω όμως και σε μια χονδροειδέστατη, αισχρή συκοφαντία πριν καταλήξω στο πώς θα επιτύχουμε τη λύση της εσωτερικής πολιτικής κρίσης. Πρόκειται για τον αμανέ της δήθεν συμμαχίας ΑΚΕΛ-ΔΗ.ΣΥ. Μεγαλύτερο ψέμα, πιο χονδροκομμένη συκοφαντία θάταν δύσκολο να φαντασθεί κανείς. Και την ξεστομίζουν ποιοι; Εκείνοι που αγωνίζονται νυχθημερόν και τώρα ακόμη για συνεργασία με το Συναγερμό. Θα το δούμε και μετεκλογικά, να το θυμούνται οι κύριοι: μετεκλογικά θα τους υπενθυμίζομε ποιοι είναι εκείνοι οι οποίοι θα αγωνιστούν και μετεκλογικά για συνεργασία με το Συναγερμό. Δεν θα είναι το ΑΚΕΛ. Μεγαλύτερο ψέμα, όπως είπα, και πιο χοντροκομμένη συκοφαντία θάταν δύσκολο να φαντασθεί κανείς. Όσοι χρησιμοποιούν αυτό το ψέμα, από την ηγεσία του ΔΗ.ΚΟ. μέχρι την ηγεσία της ΕΔΕΚ και μερικών καλοπληρωμένων κουνυλοφόρων, γνωρίζουν πολύ καλά ότι αυτά που λένε ούτε και οι ίδιοι δεν τα πιστεύουν. Γιατί το κάνουν όμως; Το κάνουν για να παραπλανήσουν μερικούς αφελείς με την ελπίδα ότι θα κερδίσουν ψήφους. Στους δεξιούς λεν «ξέρετε η ηγεσία σας συναγελάζεται με τους κομμουνιστές», ενώ στους αριστερούς λεν ότι η ηγεσία του ΑΚΕΛ «συμμάχησε» με το ΔΗ.ΣΥ. Ψέμα, ψέμα, ψέμα, κι' ό,τι κολλήσει. Το ΑΚΕΛ επανειλημμένα διακήρυξε ότι ούτε είχε ούτε πρόκειται να έχει οποιαδήποτε συμμαχία ή συνεργασία με το Συναγερμό. Διακηρύξαμε και το επαναλαμβάνομε από το επίσημο βήμα της Βουλής ότι σε πρόωρες Προεδρικές εκλογές δεν πρόκειται να υποστηρίξουμε την υποψηφιότητα είτε του κ. Κυπριανού, είτε του κ. Κληρίδη, είτε του κ. Λυσσαρίδη. Θα υποστηρίξουμε άλλη καλύτερη λύση που πιστεύομε ότι όχι μόνο θα συμβάλει στη λύση του Κυπριακού αλλά και στην ενότητα του Εσωτερικού μας Μετώπου. Κι ως πάψει ο «εγκέφαλος» της συνωμοσίας κατά του Κυπριανού — βέβαια σήμερα δεν είναι «εγκέφαλος» της «συνωμοσίας», είναι φίλος και επιστήθιος φίλος και σύμμαχος του κ. Κυπριανού — να σερβίρει ανοησίες ότι θα υποστηρίξουμε σαν ΑΚΕΛ-Αριστερά τον κ. Γλαύκο Κληρίδη στην προεδρία της Βουλής. Από τώρα μπορούμε να διακηρύξουμε ότι στις 12 του Δεκέμβρη που θα συνέλθει το νέο Σώμα, θα υποστηρίξουμε το δικό μας υποψήφιο και κανένα άλλο.

Κύριε Πρόεδρε,

Εδώ που έφτασαν τα πράγματα, για να ξεπεραστεί η πολιτική κρίση που μαστίζει το Εσωτερικό μας Μέτωπο, πρέπει να φύγουν από τη μέση τα αίτια που την προκάλεσαν και τη συντηρούν. Και τα αίτια είναι η αντιδημοκρατική στάση του Προέδρου Κυπριανού. Ο ετσιθελισμός του. Η νοοτροπία που λέει «σας ακούω όλους, όμως κάμνω ό,τι θέλω εγώ».

Τον περασμένο Απρίλη ο Πρόεδρος και η ηγεσία του ΔΗ.ΚΟ. μας προκά- λούσαν να προκηρύξουμε πρόωρες Βουλευτικές εκλογές εκεί που έπρεπε να προκηρυχθούν πρόωρες προεδρικές εκλογές. Δεν το κάναμε γιατί αν το κάμαμε θα ρίχναμε τον κυπριακό λαό σε δυο βουλευτικές εκλογές μέσα σε διάστημα μερικών μόνο μηνών. Το κάμαμε όμως μόλις μπήκαμε στα χρονικά περιθώρια ώστε διενεργώντας βουλευτικές εκλογές δεν θάμασταν υποχρεωμένοι να τις επαναλά- βουμε μέσα σε μερικούς μήνες. Κι από την ημέρα που δεχτήκαμε την πρόκληση της ηγεσίας του ΔΗ.ΚΟ. και προκηρύξαμε πρόωρες βουλευτικές εκλογές έκαμαν και κάμνουν το παν για να τις καθυστερήσουν, να τις αναβάλουν. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μόνο σήμερα υπόγραψε το Νόμο για το μοίρασμα των εδρών στις εκλογικές περιφέρειες. Και υπήρχαν και σκέψεις ότι μπορούσε να μην το υπογράψει, να το αναπέμψει ή ακόμα και να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο. Γιατί; Διότι φοβούνται. Διότι θέλουν ακόμη χρόνο να χρησιμοποιήσουν τα ρουσφέτια, τους εκβιασμούς και τη νόθευση της λαϊκής θέλησης. Κι ως μην κατοφάνεται στους ηγέτες του ΔΗ.ΚΟ. όταν μιλούμε για ρουσφέτια. Θα μπορούσα να αναφερθώ σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, πάρα πολλές συγκεκριμένες περιπτώσεις που παραχωρήθηκαν τέτοια ρουσφέτια σε βάρος μάλιστα του βαρειά φορολογούμενου κυπριακού λαού. Είναι μερικές χιλιάδες που εξυπηρετήθηκαν κατ' αυτό τον τρόπο και υποχρεώθηκαν, εκβιάστηκαν να πάρουν ταυτότητα του ΔΗ.ΚΟ. για να τους δοθεί κάποια δουλειά ή ακόμη και για να τους δοθεί χαλίτικη γη είτε για άλλες εξυπηρετήσεις. Εμείς προσφέρομε τις υπηρεσίες μας στο λαό χωρίς να ζητούμε κανένα αντάλλαγμα, διότι το θεωρούμε υποχρέωσή μας σαν Βουλευτές, σαν εκπρόσωποι του λαού να προσφέρομε τις υπηρεσίες μας ανι- διοτελώς. Καθημερινά, όποιος έρθει κοντά μας, προσπαθούμε να τον εξυπηρε- τήσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο χωρίς κανένα αντάλλαγμα. Ούτε του ζητήσαμε ποτέ να μας ψηφίσει στις προσεχείς βουλευτικές εκλογές. Προκαλώ οποιοδήποτε να μας πει αν του ζητήσαμε σαν αντάλλαγμα να μας ψηφίσει καν στις προσεχείς Βουλευτικές εκλογές. Θέλουν, είπα, χρόνο για να τον χρησιμοποιήσουν για ρουσφέτια, για εκβιασμούς και για νόθευση της λαϊκής θέλησης. Οι Βουλευ- τικές εκλογές όμως και οι πρόωρες Προεδρικές εκλογές που πρέπει ν' ακολου- θήσουν είναι ο μοναδικός τρόπος που απόμεινε για το ξεπέραςμα της οξείας πολιτικής κρίσης.

Με τις επικείμενες βουλευτικές εκλογές θα κληθεί ο κυρίαρχος κυπριακός λαός ν' αποφανθεί με την τίμια ψήφο του κατά πόσο αποδέχεται να τον εξαπατεί ο Πρόεδρος και η ηγεσία του ΔΗ.ΚΟ. όπως τον εξαπάτησε με τη Δημοκρατική Συνεργασία και το Μίνιμουμ Πρόγραμμα με μοναδικό σκοπό να ανέλθει στην εξουσία. Κι αφού το πέτυχε έγραψε στα παλιά του τα παπούτσια τη λαϊκή εντολή.

Κύριοι, η ηγεσία του ΑΚΕΛ που εσείς βρίζετε καθημερινά και συκοφαντείτε, είναι έτοιμη ανά πάσα στιγμή να δεχθεί έρευνα για το «πόθεν έσχες». Ερωτούμε όμως, είναι έτοιμη και η ηγεσία του ΔΗ.ΚΟ.; Είναι έτοιμη και η Κυβέρνηση του ΔΗ.ΚΟ. να δεχθεί αυτή τη στιγμή έρευνα για το «πόθεν έσχες»; Διότι υπάρχουν πολλά που θα μπορούσαν να βγουν στην επιφάνεια αν γινόταν κάτι τέτοιο.

Μάλιστα, ο κ. Κυπριανού έγραψε στα παλιά του τα παπούτσια τη λαϊκή εντολή. Μόλις αναρριχήθηκε στην εξουσία.

Πρέπει να αποφανθεί λοιπόν ο κυρίαρχος λαός με την τίμια ψήφο του κατά πόσο δέχεται να κυβερνάται από ένα Πρόεδρο μειοψηφίας που περιφρονεί και πολιτική ηγεσία και Νομοθετική Εξουσία και τον ίδιο το λαό. Να αποφανθεί ο κυρίαρχος λαός κατά πόσο δέχεται ο Πρόεδρος να χειρίζεται το κυπριακό κατά βούληση και να προσβάλλει την εκλεγμένη πολιτική ηγεσία του τόπου λέγοντας «σας ακούω αλλά κάμνω ό,τι θέλω εγώ». Κατά πόσο υποστηρίζει τις απαραίτητες υγιείς δημοκρατικές αρχές των συλλογικών χειρισμών, της συλλογικής ευθύνης και της δεσμευτικότητας στις αποφάσεις της πλειοψηφίας ή τους αυταρχικούς χειρισμούς και την ετσιθελική πολιτική του κ. Κυπριανού. Κατά πόσο δέχεται να κυβερνάται μέσα στις τόσο κρίσιμες συνθήκες που περνά ο τόπος από μια μονοκομματική κυβέρνηση μειοψηφίας, που δεν απολαμβάνει την εκτίμηση και εμπιστοσύνη του λαού, ή τάσσεται υπέρ μιας Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας με βάση κοινή γραμμή και τακτική για τη σωτηρία της Κύπρου. Κατά πόσο υποστηρίζει την ενότητα δράσης όλων των πολιτικών δυνάμεων του τόπου με βάση κοινή γραμμή και τακτική για τη λύση του Κυπριακού ή εμπιστεύεται το χειρισμό του στις αποφάσεις ενός μόνο προσώπου, του κ. Κυπριανού.

Από τις απαντήσεις που θα δώσει ο κυρίαρχος λαός σ' αυτά τα αμείλικτα ερωτήματα θα εξαρτηθεί και η λύση της εσωτερικής πολιτικής κρίσης. Το ΑΚΕΛ-Αριστερά έχει απόλυτη εμπιστοσύνη στην κρίση του κυρίαρχου κυπριακού λαού και θα σεβαστεί την ετυμηγορία του όποια κι αν είναι. Γιατί είμαστε πραγματικοί δημοκράτες κι όχι κατ' όνομα. Το λόγο έχει τώρα ο λαός. Ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Κύριε Αναστασιάδη, προηγείται ο κ. Λυσσαρίδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αναμφίβολα ναι, κ. Πρόεδρε, αλλοίμονο. Αλλά εκείνο που θα ήθελα να πω είναι ότι αντιλαμβάνομαι ότι και ο κ. Λυσσαρίδης ως Αρχηγός κόμματος πιθανόν να ομιλήσει για καμιά ώρα. Η ώρα 12.00 τα μεσάνυχτα το Ραδιόφωνο κλείει. Επομένως ο Συναγερμός θα ευρίσκεται στη δεινή θέση να μην ακουστεί η δευτερολογία του. Γι' αυτό θα έκαμνα έκκληση προς το Προεδρείο να συνεννοηθεί με το ΡΙΚ ούτως ώστε οι οποιεσδήποτε ομιλίες μετά την ομιλία του κ. Λυσσαρίδη, τη δευτερολογία του αντιλαμβάνομαι, να μεταδοθούν τουλάχιστον αύριο μετά το δελτίο των 7.30. Όχι για τίποτε άλλο είναι καθαρά θέμα ισότητας και τουλάχιστον ίσης μεταχείρισης για να ακουστούν οι απόψεις όλων των κομμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Παρακαλώ τον κ. Παπαϊωάννου να έλθει ένα λεπτό να με αντικαταστήσει ούτως ώστε να κάμω τις συνεννοήσεις αυτές τις οποίες ζητήσατε, κύριε Αναστασιάδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Λυσσαρίδη ο Πρόεδρος της Βουλής αντικαταστάθηκε για ολίγα λεπτά από τον κ. Λάμπρο Νικολαΐδη).

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Όταν κατάθετα την εισήγηση για εγγραφή αυτού του θέματος στη Βουλή ήλπιζα πως η συζήτηση θα μπορούσε να οδηγήσει σε εκτόνωση ή τουλάχιστο σε σαφή καθορισμό των διαφωνιών, έτσι ώστε ο λαός να μπορέσει να τοποθετηθεί.

Το πρώτο αποδείχθηκε ανέφικτο.

Η πολύμηνη συζήτηση εξαντλήθηκε εν πολλοίς σε χαρακτηρισμούς και επίθετα. Ο κ. Πουμπουρής μόλις πριν λίγο αναφέρθηκε σε δημαγωγίες, σε εξαλλοσύνες, σε εξτρεμισμούς, για να αναφέρω μόνο μερικά από τα επίθετα τα οποία χρησιμοποιήθηκαν. Όμως μερικές απόψεις και διαφωνίες είναι τώρα πιο εξόφθαλμες κι' απ' αυτής της πλευράς η συζήτηση είχε τη χρησιμότητά της γιατί έτσι ο λαός θα μπορεί ευκολότερα να κάνει την επιλογή του.

Πριν ασχοληθώ μ' αυτές τις διαφωνίες θάθελα να επανατονίσω ότι δεν είναι υπερβολή να καταλήξει κανείς στο συμπέρασμα ότι η προσοχή και η αγωνία του λαού για το εθνικό του μέλλον δεν ήταν ποτέ σε τόσο ψηλό επίπεδο από την εποχή του πραξικοπήματος και της εισβολής. Κι' αυτό, γιατί είναι καθολική πεποίθηση ότι η συνέχιση της διάσπασης και της κρίσης, ανεξάρτητα από τα αίτια στα οποία και θα αναφερθώ, υποβοηθά μόνο την Τουρκία και την υποχείρια Τουρκοκυπριακή ηγεσία στη σταδιακή υλοποίηση των στόχων τους.

Πιστεύω ότι οι μεγάλες μάζες του Κυπριακού Ελληνισμού με σαφήνεια καθορίζουν ότι εχθρός δεν είναι η μια ή η άλλη Ελληνοκυπριακή ομάδα, αλλά η κατοχή και ο Τουρκικός επεκτατισμός. Και προς αυτή την κατεύθυνση θέλουν στραμμένη την ηγεσία τους και ο λαός θα μας κρίνει από τη στάση μας έναντι σ' αυτό το βασικό θέμα. Ο λαός δεν αγωνιά για παζαρέματα διατήρησης, νομής, διανομής, ανακατανομής και κατάληψης προεδρικής εξουσίας. Ο λαός αγωνιά για εθνική επιβίωση.

Από τη συζήτηση διαφάνηκε ότι υπάρχουν δυο διαφορετικές θεωρήσεις του Κυπριακού προβλήματος. Έτσι προκύπτει το πρώτο βασικό ερώτημα: Είναι το Κυπριακό μια διακοινοτική διαμάχη ή είναι το Κυπριακό θέμα εισβολής και τούρκικης κατοχής;

Όλα τα κόμματα φραστικά αποδέχονται ότι το κυπριακό είναι θέμα εισβολής και κατοχής. Όμως μια απλή φραστική τοποθέτηση που κάθε άλλο προσαρμόζεται προς αυτή τη βασική θέση, όχι μονάχα δεν αποδεικνύει ότι αυτά τα κόμματα ακολουθούν πολιτική με βάση ότι το Κυπριακό αποτελεί θέμα εισβολής-κατοχής, αλλά αντίθετα ακολουθούν μια πολιτική που αποδεικνύει το διακοινοτικό χαρακτήρα του κυπριακού προβλήματος. Γιατί πώς αλλιώς ερμηνεύεται όταν μας λεν ότι η κατοχική Τουρκία η οποία ήλθε στην Κύπρο όχι για να προστατεύσει τα τουρκοκυπριακά δικαιώματα αλλά για να εξασφαλίσει τα δικά της ηγεμονικά δικαιώματα και τον επεκτατισμό της μας έδωσε σωρεία ευκαιριών τις οποίες τάχατες η Ελληνοκυπριακή πλευρά από λάθη χειρισμών δεν αξιοποίησε; Δεν δίνει αυτό στην Τουρκία άλλοθι ότι δεν είναι ο Τούρκικος επεκτατισμός και η κατοχή που είναι υπεύθυνοι για το αδιέξοδο και για την κρίση αλλά είναι η ελληνοκυπριακή πλευρά ή ομάδες της ελληνοκυπριακής πλευράς που δεν αξιοποίησαν τάχατες τις προσφερόμενες ευκαιρίες;

Συμβαδίζει αυτό με τη φραστική τοποθέτηση ότι το Κυπριακό δεν είναι μια διακοινοτική διαμάχη;

Θα πρέπει να πω ότι η πολιτική που ακολουθήθηκε από χρόνια μέχρι σήμερα και από την Κυβέρνηση και από το ΑΚΕΛ και το ΔΗΣΥ στηριζόταν δυστυχώς πάνω στη διακοινοτική υφή του προβλήματος και την αναζήτηση λύσης μέσω ενός ούτω καλούμενου διακοινοτικού διαλόγου, ενώ όλοι γνωρίζουμε ότι είναι διάλογος μεταξύ 'Αγκυρας και Κύπρου σε μια προσπάθεια να λυθεί θέμα κατοχής μ' ένα ψευδοδιακοινοτικό διάλογο, αναμένοντας μια μαζοχιστική πολιτική από την Τουρκία να εγκαταλείψει εθελούσια τους στόχους της και να επιτρέψει σ' αυτό το διάλογο να καταλήξει σε θετικά συμπεράσματα.

Έτσι το πρόβλημα της κατοχής παραμερίζεται και το Κυπριακό μετατρέπεται σ' ένα απλό θέμα εδαφικών και συνταγματικών μικροδιευθετήσεων και η έλλειψη οποιασδήποτε προόδου δεν οφείλεται στην Τούρκικη κατοχή αλλά στην αδυναμία ή απροθυμία των κοινοτήτων να βρουν πράγματι μια λύση γι' αυτά τα εδαφικά και συνταγματικά προβλήματα. Θα πρέπει ακόμα να πω ότι η επίρριψη ευθυνών στην ελληνοκυπριακή πλευρά για το αδιέξοδο δίδει ουσιαστικά άλλοθι προς την Τουρκία και την εξυπηρετεί στο να υλοποιεί σταδιακά τους στόχους της. Και δεν είναι μυστικό ότι η Τουρκία σε όλα τα διεθνή βήματα και στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών αναφέρεται, δυστυχώς, σ' αυτές τις δηλώσεις —κι' εδώ έχω δηλώσεις του κ. Παπαϊωάννου και υπήρξαν σε άλλες περιπτώσεις και δηλώσεις του κ. Κληρίδη— ότι οι ίδιοι, λέει, οι Ελληνοκύπριοι αποδέχονται ότι η ευθύνη για το αδιέξοδο δεν οφείλεται κατ' αποκλειστικότητα στην Τουρκία αλλά οφείλεται και στις δυο πλευρές και αν μια πλευρά δέχεται η ίδια τη δική της ευθύνη ενώ η άλλη δεν τη δέχεται —γιατί η Τουρκία και η Τουρκοκυπριακή ηγεσία απορρίπτουν κάθε ιδέα για ευθύνη— στην ουσία η ευθύνη αποδίδεται στην Ελληνοκυπριακή πλευρά.

Πότε ένας διάλογος θα μπορούσε να δώσει αποτέλεσμα; Ναι υπάρχουν πράγματι προϋποθέσεις για ένα διάλογο που θα μπορούσε πράγματι να οδηγήσει σε ειρηνική, βιώσιμη λύση του Κυπριακού. Πώς; Αν ειλικρινά αποδεχόμαστε ότι το Κυπριακό είναι θέμα εισβολής-κατοχής, τότε μόνο ένας διάλογος θα οδηγούσε σε θετικά αποτελέσματα αν ακολουθήσουμε μια στρατηγική που να στοχεύει στο να καταστήσει τους στόχους της Τουρκίας ανέφικτους.

Πολλοί μας λεν: Μα υπάρχουν;

Ο κ. Ιεροδιακόνου με μεγάλη ταχυδακτυλουργική ικανότητα μετέτρεψε το τρίπτυχο σε μηδέπτυχο. Νομίζω ότι δεν εξαπάτησε κανένα. Επειδή δε είπαν ο μιν κ. Ζιαρτίδης ότι και τα νήπια ξέρουν τα συνθήματά μας, ο δε κ. Παπαϊωάννου ότι εισάγουμε καινά δαιμόνια με τη στρατηγική μας και ο κ. Ιεροδιακόνου ότι δεν καταλαβαίνει την πολιτική μας, έτσι είμαι υποχρεωμένος να την επαναλάβω.

Πριν, όμως, την επαναλάβω θα αναφερθώ σ' ένα επί μέρους θέμα για να το βγάλουμε από τη μέση, που ανέφερε και πάλι ο κ. Ιεροδιακόνου.

Μας είπε ότι αν δεχόμαστε λόγω του κακού ισοζυγίου δυνάμεων σήμερα μια έστω κακή λύση, θα μπορούσαμε εξελικτικά να μετατρέψουμε αυτή την κακή λύση σε καλή λύση.

Και ερωτώ: Συμβαδίζει αυτό με το διακοινοτικό χαρακτήρα του προβλήματος; Αν θα τερματιζόταν η κατοχή, αν θα τερματίζονταν οι εξωτερικές επεμβάσεις, αν οι επεκτατικοί στόχοι της Τουρκίας θα είχαν κιόλας καταστεί ανέφικτοι, ναι. Γιατί δεν είναι η τουρκοκυπριακή πλευρά που αποτελεί εμπόδιο για οποιαδήποτε βιώσιμη και ανεκτή λύση αλλά η Τουρκία και αν πράγματι απομέναμε με την τουρκοκυπριακή πλευρά να συζητούμε απλώς τους τρόπους

διαβίωσης, συνταγματικούς και άλλους, μέσα στον Κυπριακό χώρο τότε ναι, θα μπορούσε να υπάρξει μια εξελικτική πορεία κακής λύσης προς καλύτερη. Με την τούρκικη κατοχή—και όπως θα φανεί αργότερα είναι ένα πρόβλημα που δυστυχώς δεν φαίνονται να αντιλαμβάνονται οι δυο ηγεσίες—θα αποδειχθεί ότι αυτό είναι εντελώς ανέφικτο. Άλλωστε για να μας διαλύσουν τις αυταπάτες η Τουρκία και ο Ντενκτάς μας έκαμαν σαφείς τις προϋποθέσεις για λύση. Κάποτε μας είπαν αν εδεχόμαστε διπεριφερειακή ομοσπονδία το πρόβλημα θα ελύετο. Αν εδεχόμαστε διζωνική ομοσπονδία το πρόβλημα θα ελύετο. Τώρα μας λεν ότι για να λυθεί το πρόβλημα πρέπει να δεχθούμε παραμονή των κατοχικών στρατευμάτων, θα πρέπει να δεχθούμε επεμβατικά εγγυητικά δικαιώματα της Τουρκίας και θα πρέπει να δεχθούμε διαγραφή των τριών βασικών ελευθεριών.

Υπάρχει οποιαδήποτε πλευρά που θα μπορούσε να δεχθεί ότι αυτές οι προϋποθέσεις αποτελούν έστω και βάση για συζήτηση; Τι θα συζητήσουμε; Τι διαιώνιση και νομιμοποίηση των επεμβατικών δικαιωμάτων της Τουρκίας; Τι διαιώνιση χαμένων πατρίδων και χαμένων δικαιωμάτων; Εμείς τουλάχιστον του Σοσιαλιστικού Κόμματος ποτέ δεν θα δεχόμασταν αυτή την τοποθέτηση. Άλλωστε δοκιμάστηκε η πολιτική των συνεχών υποχωρήσεων και των συνεχών προσαρμογών προς τις αξιώσεις του κατακτητή χρόνια ολάκερα από το 1974 και εντεύθεν. Ποιο ήταν το αποτέλεσμα; Όχι μονάχα δεν κάμφθηκε η Τούρκικη αδιαλλαξία αλλά αντίθετα έγινε ακόμα πιο επιθετική και φτάσαμε στο σημείο να έχουμε ανακήρυξη χωριστού τουρκοκυπριακού κράτους, να έχουμε νέο σύνταγμα και νέες εκλογές. Και αν λεχθεί ότι αυτό οφείλεται και πάλι σε λανθασμένους χειρισμούς αποτελεί μόνο άλλοθι προς την Τουρκία γιατί αυτός ήταν ο μόνιμος στόχος της Τουρκίας, η δημιουργία ενός προτεκτοράτου στο βορρά ως πρώτο βήμα, η αξιοποίηση του χρόνου μετά και η δημιουργία συνθηκών για κατάληψη ολόκληρης της Κύπρου.

Επειδή, όπως είπα, μερικοί συνάδελφοι είτε δεν γνωρίζουν είτε δεν θέλουν να γνωρίζουν ποια είναι η στρατηγική που θα μπορούσε να κάμει τους στόχους της Τουρκίας ανέφικτους, θα τους επαναλάβω.

Πρώτα η διεθνοποίηση. Από αυτό τη βήμα πριν λίγο ο κ. Κληρίδης είπε: Μα ποια διεθνοποίηση; Να μαζεύουμε ψηφίσματα; Και τι κάνουμε; Δεν υπάρχει αφελής εδώ που να πιστεύει ότι η διεθνοποίηση από μόνη της λύει το πρόβλημα. Αλλά ελπίζω να πιστεύουν ότι δεν υπάρχει κανένας—και είμαι βέβαιος ότι τουλάχιστον η πλευρά του ΑΚΕΛ θα πρέπει να διαφωνεί με τον κ. Κληρίδη—άλλος δρόμος από το δρόμο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και άλλος δρόμος από την εμμονή προς αυτή την κατεύθυνση.

Ναι, τα ψηφίσματα δεν λύνουν το πρόβλημα. Τι κάνουν; Τα ψηφίσματα δημιουργούν πολιτικές προϋποθέσεις πίεσης προς την Τουρκία. Και αν εμείς αντί να τα υπονομεύουμε μόλις τα πάρουμε τα αξιοποιούμε και εμμένουμε σ' αυτά, τότε δημιουργούμε και προϋποθέσεις, για όσες χώρες υπάρχουν κάποιες προϋποθέσεις, άσκησης πιέσεων προς την Τουρκία για συμμόρφωση προς τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, τουλάχιστο προς εκείνα τα ψηφίσματα τα οποία η ίδια η Τουρκία έχει προσυπογράψει. Το να υπονομεύουμε την αξία των ψηφισμάτων σημαίνει ότι αναζητούμε μια άλλη πορεία. Ποια; Ποιοι θα μας λύσουν το πρόβλημα; Θα το εναποθέσουμε στα χέρια της Αμερικής και θα πούμε στην Αμερική: Φύγαμε από τα Ην. Έθνη και αναθέτουμε σε σας να λύσετε το Κυπριακό πρόβλημα; Μα όλοι ξέρουμε τότε τι είδους λύση θα είναι δυνατόν να επιβληθεί πάνω στον Κυπριακό λαό.

‘Αρα μια και μόνη είναι η τοποθέτηση και ας μη μου πουν ότι δοκιμάστηκε. Πώς δοκιμάστηκε; Με την επί χρόνια ακολουθούμενη από τον τότε Υπουργό Εξωτερικών κ. Ρολάνδη πολιτική της αποφυγής των γρονθοκοπημάτων, να μη τολμούμε δηλαδή να πούμε τη λέξη «κατοχή» γιατί χαλούσαμε το ευνοϊκό κλίμα για λύση του Κυπριακού μέσον του διαλόγου, με την απόσυρση από τον Οργανισμό Ην. Εθνών του Κυπριακού θέματος για ολάκερα χρόνια, ή με το γεγονός ότι παίρνουμε τη μια μέρα ένα ψήφισμα και την άλλη μέρα εμείς οι ίδιοι λέμε ότι δεν είναι ρεαλιστικό; Κάτι τέτοιο έγινε με το Ψήφισμα 550 που με αγώνες πήραμε και την επόμενη, δυστυχώς, μερικές ηγεσίες είπαν: Μα δεν είναι ρεαλιστικό να εμμένουμε στην εφαρμογή των προνοιών του 550, πρέπει να συμβουλευθούμε μάλιστα τον Ντε Κουεγιάρ να το εγκαταλείψει, να δεχθεί παρέκκλιση προς άλλη κατεύθυνση, διαφορετικά ματαιοπονούμε.

Είναι πολλές φορές που μας είπαν οι ξένοι αν είμαστε ειλικρινείς όταν πηγαίνουμε σε διεθνή επίπεδα. Πάρα πολλές φορές. Ένας Ευρωβουλευτής ήλθε να με δει για να με ρωτήσει αν πράγματι θέλουμε ουσιαστική προώθηση του Κυπριακού, όταν εμείς, μου είπε, αγωνιζόμαστε μέσα στο Ευρωκοινοβούλιο εναντίον του δικτατορικού καθεστώτος της Τουρκίας και σε συνάρτηση με την κατοχή για να πείσουμε ότι είναι ανάγκη να ληφθούν μέτρα πίεσης προς την Τουρκία. Τι κάνει η Κύπρος προς αυτή την κατεύθυνση;

Δεν έγινε καμιά διεθνοποίηση. Καμιά ουσιαστική διεθνοποίηση, όπως εμείς την εισηγούμαστε. Δεν υπάρχει εμμονή στο ότι το Κυπριακό είναι θέμα εισβολής και κατοχής. Απομονώνουμε μόνο το ότι τα διάφορα ψηφίσματα μιλούν και για συνομιλίες. Μιλούν μόνο για συνομιλίες; Δεν μιλούν τα ψηφίσματα για απομάκρυνση των ξένων στρατευμάτων; Δεν μιλούν τα ψηφίσματα για την ανάγκη επιστροφής των προσφύγων στις πατρογονικές τους εστίες υπό συνθήκες ασφάλειας; Γιατί απομονώνουμε μόνο το θέμα των συνομιλιών; Οι ξένοι τι θα μας πουν; «Αφού εσείς μόνο αυτό απομονώνετε, κακά κάνετε». Ζητούμε από τους ξένους να είναι βασιλικότεροι του βασιλέως; Φοβούμαι ότι από την εγκατάλειψη των ψηφισμάτων τα οποία με πολλούς αγώνες κάθε φορά ουσιαστικά καταφέρνουμε να πάρουμε, η μόνη η οποία εξυπηρετείται είναι η Τουρκία η οποία θέλει, πράγματι, τον εξευτελισμό αυτών των ψηφισμάτων, γιατί διευκολύνεται όταν αυτά τα ψηφίσματα από ελληνοκυπριακές πλευρές χαρακτηρίζονται περίπου ως αφελή.

Μας είπαν ότι και για την άμυνα κομίζετε γλαύκα εις Αθήνας. Φοβούμαι ότι και εδώ δεν μπορώ να συμφωνήσω. Διότι όταν εμείς επανειλημμένα και για χρόνια διακηρύττομε την ανάγκη εμπλοκής του συνόλου του λαού υπό μορφή πολιτοφυλακής για να δημιουργηθεί και το σωστό κλίμα σε μια αμυντική προσπάθεια, όχι μονάχα δεν βρήκαμε κατανόηση, αλλά το σύνθημά μας ότι έπρεπε κάθε σπίτι να είναι και κάστρο—και το κάστρο δεν είναι επιθετικό, είναι αμυντικό—δέχθηκε σαρκασμούς και ειρωνείες και δισταγή ότι τάχατες η ΕΔΕΚ θέλει επιθετικό πόλεμο και πήγαιναν στις μανάδες να τους πουν «μην ψηφίσετε την ΕΔΕΚ γιατί θα σκοτωθούν τα παιδιά σας». Αιματοχυσία θα φέρουν εκείνοι που αποδέχονται προσαρμογή στις αξιώσεις του κατακτητή. Τα Μόναχα έφεραν τους πολέμους και όχι η αντίσταση. Όσοι λεν ότι είναι ανάγκη αυτός ο λαός να έχει το δικαίωμα και τις πιθανότητες να αμυνθεί, όχι μονάχα δεν οδηγούν προς αιματοχυσία, αλλά αποκλείουν την αιματοχυσία. Ενώ αν η Τουρκία ξέρει ότι είμαστε ξέφραγο αμπέλι, ότι δεν υπάρχουν ούτε αμυντικές δυνατότητες αλλά ούτε και ψυχολογική προπαρασκευή του λαού και δεν έχουμε και συμμαχούς, όπως θα αποδειχθεί

αργότερα απ' αυτή την τακτική, τότε και μόνον τότε πραγματικά θα αποπειραθεί να καταλάβει και την υπόλοιπη Κύπρο και θα αιματοκυλίσει αυτό το λαό. Το καλούμενο «ενδοτικό μέτωπο» οδηγεί σε αιματοχυσία. Το καλούμενο «ρεαλιστικό αγωνιστικό πατριωτικό μέτωπο» αποφεύγει την αιματοχυσία.

Θα υπενθυμίσω ότι όταν εδώ κατετέθη το νομοσχέδιο για εισφορά 1% στην άμυνα, μόνο η ΕΔΕΚ ψήφισε υπέρ του νομοσχεδίου και όλα τα άλλα κόμματα ψήφισαν να ελαττωθεί η εισφορά στο 1/2%. Πού πάμε για άμυνα τότε; Αλλά δεν είναι αρκετό σχετικά με την άμυνα να μιλούμε απλώς για τεχνικό εξοπλισμό. Αν δεν δημιουργήσουμε το σωστό κλίμα μέσα σ' αυτό το λαό ότι έχει τις δυνατότητες να ζήσει σ' αυτό τον τόπο και ότι δεν είναι στη διάθεση της Τουρκίας, και δημιουργήσουμε ένα κλίμα μοιρολατρίας τι μπορούμε να κάνουμε; Αν λέμε ότι τα ψηφίσματα δεν λεν τίποτε, ότι η άμυνα δεν αξίζει τίποτε και ότι η συμπεριφορά της Ελλάδας είναι μηδέν, θα σηκώσουμε τα χέρια και θα παραδοθούμε στην Τουρκία; Και αυτό θα αποφύγει, τάχατες, την αιματοχυσία; Αυτό θα φέρει την αιματοχυσία, αυτό θα φέρει την Τούρκικη κατοχή. Και σ' αυτό έχει ευθύνες το ΡΙΚ, όπως είπα και πριν όταν συζητούσαμε το θέμα. Και διάφορες ηγεσίες αλλά και το ΡΙΚ.

Να σπάσουμε το κλίμα του καταναλωτισμού και του ευδαιμονισμού που είναι πέραν και των οικονομικών μας δυνατοτήτων και έξω από την πραγματική οικονομική αντοχή αυτού του λαού. Να στραφούμε πραγματικά προς την υπέρσπιση της ύπαρξής μας σ' αυτό τον τόπο.

Το τρίτο είναι η ανάγκη υποβοήθησης της νεολαίας. Θα έχουμε την ευκαιρία ξανά σε μερικές ώρες να συζητήσουμε αυτό το πρόβλημα, γι' αυτό, παρόλο που είχα υπόψη μου να το αναφέρω, δεν θα το αναφέρω γιατί θα το αναφέρω όταν θα αποδεικνύω πως αυτή η Βουλή στέρησε το δικαίωμα—και ας μη βρίσκουμε νομιμιστικές δικαιολογίες—στους 18χρονους, 19χρονους και 20χρονους να ψηφίσουν, δηλαδή εκείνους πάνω στους οποίους κυρίως στηρίζεται η άμυνα αυτού του τόπου.

Το τέταρτο είναι η αξιοποίηση των εμπλεκόμενων συμφερόντων. Εδώ τόσο ο κ. Ιεροδιακόπου, ο οποίος με κατηγορήσε για ασυνέπεια, όσο και ο κ. Κληρίδης τώρα, μας είπαν ότι ο Λυσσαρίδης—και το είπε και το ΑΚΕΛ—θέλει την εμπλοκή των συμφερόντων. Εγώ δεν είπα ότι θέλω την εμπλοκή. Είπα να αξιοποιήσουμε την εμπλοκή. Υπάρχει εμπλοκή. 'Αλλωστε το ΑΚΕΛ διαμαρτύρεται—και δικαιολογημένα—για το ότι παραχωρούνται κάποια δικαιώματα χρήσης του τόπου στους Αμερικανούς. Και υπάρχουν και πολλά άλλα εμπλεκόμενα συμφέροντα. Η τέχνη ενός μικρού λαού ο οποίος δεν μπορεί να εξέλθει σε αντιπαράθεση προς τα μεγάλα συμφέροντα, γιατί δεν έχει τη δυνατότητα, είναι να μελετά και αξιοποιεί τα εμπλεκόμενα συμφέροντα και όχι να τα εμπλέκει.

Επομένως το παράδειγμα του Λιβάνου είναι πολύ-πολύ φτηνό. Είναι ακριβώς διότι δεν έγινε αξιοποίηση που φτάσαμε στα χάλια που φτάσαμε στο Λίβανο. Τι θέλουμε; Να εμπλέκονται τα συμφέροντα και να είμαστε παθητικοί θεατές των εμπλεκόμενων συμφερόντων; Να μη βάζουμε τις αδέσμευτες χώρες μπροστά στις ευθύνες τους να δώσουν πρακτική βοήθεια στην Κύπρο; Να μη βάζουμε τις χώρες του Σοσιαλιστικού μπλοκ μπροστά στις ευθύνες τους ότι αν αυτή η κατάσταση συνεχιστεί η Κύπρος θα μετατραπεί κατ' αντιπαράθεση προς τα δικά τους συμφέροντα σε ένα πολιτικοστρατιωτικό ορμητήριο του ΝΑΤΟ; Να μη βάζουμε μερικές Δυτικοευρωπαϊκές χώρες μπροστά στο δίλημμα ότι η ανατολική Μεσό-

γειος μετατρέπεται σε λίμνη Αμερικάνικων συμφερόντων, πράγμα που δεν συνάδει και με τα δικά τους εθνικά συμφέροντα, για να μην πω για τα Ελλαδικά συμφέροντα στα οποία θα έλθω αμέσως;

Ο κυριότερος παράγοντας είναι πράγματι σ' αυτό τον τομέα ο Ελλαδικός όχι μονάχα γιατί αποτελούμε τμήμα του ελληνικού Έθνους, όχι μονάχα γιατί η Ελλάδα αντιμετωπίζει τους ίδιους επεκτατικούς κινδύνους από την Τουρκία τους οποίους αντιμετωπίζει και η Κύπρος, και επομένως υπάρχει μια σωστή διαπίστωση στον ελλαδικό χώρο ότι μια υπαναχώρηση έναντι των τούρκικων επεκτατικών βλέψεων μέσα στην Κύπρο θα έχει τον αντίκτυπό της στον ευρύτερο μητροπολιτικό χώρο, αλλά και γιατί όταν ο Παπανδρέου βγήκε στην εξουσία με σαφήνεια καθόρισε ότι δεν θα δεχθεί οποιαδήποτε συρρίκνωση του Κυπριακού Ελληνισμού και ότι οποιαδήποτε επίθεση ενάντια ακόμα και στην πράσινη γραμμή θα ισοδυναμεί με αναμέτρηση από τον Εύρο μέχρι την Κύπρο.

Νά πως αξιοποιούνται τα εμπλεκόμενα συμφέροντα. Γιατί η Αμερική, χωρίς το πράσινο φως της οποίας η Τουρκία δεν μπορεί να αναλάβει μια νέα επιθετική ενέργεια, θα αντιληφθεί ότι αν την αναλάβει, θα φέρει σε δύσκολη θέση την Αμερική γιατί η νοτιοανατολική πτέρυγα του ΝΑΤΟ διαλύεται και η περιοχή θα είναι σε μόνιμη αναταραχή, όποιο και αν είναι το αποτέλεσμα, για γενιές, μια περιοχή που τα Αμερικάνικα συμφέροντα θέλουν τάχατες ηρεμία για να μπορούν να αξιοποιούν τα Αραβικά πετρέλαια και τη Διώρυγα του Σουέζ.

΄Αρα η εμπλοκή της Ελλάδας στην Κυπριακή κρίση αποτελεί τον κυριότερο παράγοντα. Ποια άλλη χώρα θα δώσει πρακτική βοήθεια στην Κύπρο σε κάποια ώρα αναμέτρησης; Με τι εισηγούνται εκείνοι που στρέφονται ενάντια στην Ελλάδα να υποκατασταθεί ο Ελληνικός παράγοντας και είναι ενάντια στην Ελλάδα λέγοντας «απλώς εσείς να ακούτε τι λέμε και να μας δίνετε κάποια συμπαράσταση»; 'Ο,τι λέμε δηλαδή σε όλες τις χώρες του κόσμου σαν να είναι μια από τις πολλές χώρες του κόσμου. 'Οχι. Αν θέλουμε την πρακτική συμπαράσταση του Ελληνικού έθνους θα πρέπει να έχουμε και μια συμπόρευση, μια ανταλλαγή σκέψεων, μια κοινή πορεία, μια κοινή στρατηγική, γιατί αλλιώς είναι αδιανόητο να λέμε ό,τι λέμε.

Ειρωνεύονται τον Παπανδρέου και οι δυο πλευρές. Και θάθελα να ρωτήσω τους απλούς ανθρώπους του ΔΗ.ΣΥ. πώς αισθάνονται όταν κάποτε τους έλεγε η ηγεσία τους ότι πρέπει να είναι έστω και με τη Χούντα, γιατί είναι η Ελληνική Κυβέρνηση—Ελληνική Κυβέρνηση ερήμην Ελληνικού λαού φυσικά—και πώς αισθάνονται τώρα όταν έχουν μια δημοκρατική κυβέρνηση και μια κυβέρνηση που είναι έτοιμη να αναλάβει τις εθνικές και νομικές υποχρεώσεις της προς την Κύπρο; Στρέφουν αυτούς τους τίμιους ελληνόφωνες ενάντια στην Ελλάδα, ενάντια στην Ελληνική Κυβέρνηση. Πού υπάρχει σ' αυτή την περίπτωση η ουσιαστική προσήλωση προς αυτό που έλεγαν κάποτε;

Είπα πολλές φορές ότι η φυσική παρουσία της Ελλάδας στην Κύπρο με τα ελληνικά στρατεύματα διαφοροποιεί και τον παράγοντα χρόνο στον οποίο αναφέρεται ο κ. Κληρίδης. Γιατί ναι, συμφωνώ, ο χρόνος όπως είναι σήμερα είναι μια αρνητική διάσταση γιατί δίνει την ευκαιρία στην Τουρκία να εδραιώνει και να νομιμοποιεί, όχι ακόμα να νομιμοποιεί, τα κατοχικά δεδομένα. Γι' αυτό πρέπει να βρούμε τρόπους που να αλλοιωθεί αυτή η διάσταση του χρόνου. Και εφόσον δεν μπορούμε δυστυχώς να επιβάλουμε κάποια λογική λύση, ο άλλος τρόπος είναι η Ελλάδα.

Η Τουρκία δεν θέλει την επίσημη Ελλάδα στην νοτιοανατολική Μεσόγειο. Επομένως η παρουσία της Ελλάδας στο χώρο της νοτιοανατολικής Μεσογείου αποτελεί εκβιαστικό παράγοντα για την Τουρκία—γιατί ούτε εμείς ούτε η Τουρκία θέλουμε τη διπλή ένωση—για να δεχθεί επιτέλους να εγκαταλειφθεί η παρουσία ξένων στρατευμάτων, και η Ελλάδα προθύμως θα ανταποκριθεί, για να στραφούμε προς μια λύση ανεξαρτησίας. Να πως λυτερώσουμε και τις κατεχόμενες περιοχές.

Επειδή ο κ. Κληρίδης ανεφέρθη στο θέμα των στρατευμάτων θα δώσω εγώ τη δική μου μαρτυρία.

Ο κ. Παπαϊωάννου στράφηκε εντελώς κάθετα ενάντια στην παρουσία Ελληνικών στρατευμάτων—δεν θα το έκανα αν δεν είχε δοθεί ήδη κάποια μαρτυρία απ' αυτό το βήμα.

Ο κ. Κληρίδης είπε ή πόλεμο ή συνθηκολόγηση. «Αν θα τα φέρετε κάτω θα πρέπει να είσατε έτοιμοι για πόλεμο», είπε. Όταν ο Παπανδρέου είπε ότι είναι έτοιμος, ο κ. Κληρίδης είπε: «Μα δεν μελετήσαμε ακόμα τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των ελληνοκυπριακών προτάσεων και των τουρκοκυπριακών. Να διορίσουμε διεθνώς συνταγματολόγους να βρουν τις διαφορές και βλέπουμε».

Άρα ήταν «ήξεις, αφήξεις ουκ εν πολέμω θνήξεις». Δεν υπήρξε σαφής τοποθέτηση. Ο δε κ. Κυπριανού είπε: «Ας αφήσουμε αυτό το θέμα να συζητηθεί μεταξύ των δυο κυβερνήσεων» και δεδομένου ότι δεν ήρθαν τα στρατεύματα οφείλω να πω ότι η μαρτυρία μου δείχνει ότι και ο κ. Κυπριανού τότε δεν είχε στραφεί προς την κατεύθυνση της παρουσίας ελληνικών στρατευμάτων στην Κύπρο.

Και επειδή βρίσκομαι στο θέμα των στρατευμάτων θάθελα να διαλύσω κι' ένα μύθο τον οποίο προσπάθησε να δημιουργήσει ο κ. Παπαϊωάννου. Ο κ. Παπαϊωάννου είπε ότι ο Λυσσαρίδης κάποτε παρουσίασε τα Βρετανικά στρατεύματα σαν το φίλο που έρχεται να σώσει κάποιο από το ληστή. Τώρα γιατί έκανε το άλμα από τα Βρετανικά στρατεύματα στα Ελληνικά, αυτό δεν το ξέρω. Γιατί ναι, είπα ότι τα τούρκικα στρατεύματα είναι ο ληστής που ήρθε, εγκαταστάθηκε στο σπίτι σου, βιάζει την οικογένειά σου, κλέβει τα υπάρχοντά σου. Και κάποιος λέει «έρχομαι να σε βοηθήσω», τα Ελληνικά στρατεύματα. Και είπα ότι κάποιος βάζουν στην ίδια μοίρα το ληστή, τα τούρκικα στρατεύματα, και τον προασπιστή, τα ελληνικά στρατεύματα. Γιατί ποια είναι η θέση μας για τις Βρετανικές βάσεις όλοι την ξέρουν. Άλλωστε η πρώτη μου διαμάχη με το ΑΚΕΛ ήταν όταν ζήτησα να διακοπούν οι οποιοσδήποτε διευκολύνσεις προς τις Βρετανικές βάσεις που δεν περιλαμβάνοντουσαν τουλάχιστο στη Συμφωνία Ζυρίχης—Λονδίνου.

Το θέμα του Ελλαδικού παράγοντα συνδέεται και με το θέμα της πανεθνικής διάσκεψης και εδώ πρέπει να δώσω τη μαρτυρία μου, ότι πρόσφατα και μετά την κρίση ο κ. Παπανδρέου απέστειλε επίσημη πρόσκληση σ' όλους τους πολιτικούς αρχηγούς της Κύπρου να πάμε στην Αθήνα και να συζητήσουμε διεξοδικά το Κυπριακό πρόβλημα. Ούτε το ΑΚΕΛ ούτε το ΔΗΣΥ απάντησαν θετικά.

Ένα άλλο ερώτημα είναι το θέμα των τριών βασικών ελευθεριών. Οι συμφωνίες κορυφής προνοούν ότι οι τρεις βασικές ελευθερίες εφαρμόζονται λαμβανομένων υπόψη των τεχνικών δυσκολιών τις οποίες αντιμετωπίζει η τουρκοκυπριακή κοινότητα. Τώρα προστίθεται κάτι καινούργιο, κι' αυτό προσετέθη από τον κ. Φάντη μέσα στη Βουλή. Όχι μόνο πλέον οι τεχνικές δυσκολίες

αλλά η διζωνικότητα. Αλλά κάποτε λέγαμε στον Κυπριακό λαό ότι η διζωνικότητα δεν έχει καμιά σχέση με την εφαρμογή των τριών βασικών ελευθεριών. Πώς τώρα εισάγουμε τον παράγοντα της διζωνικότητας σε συνδυασμό με την εφαρμογή των τριών βασικών ελευθεριών;

Είναι αυτό το προστάδιο για να προετοιμάσουμε το λαό ότι πρέπει να σκεφθεί να εγκαταλείψει το δικαίωμα επιστροφής και το δικαίωμα των τριών βασικών ελευθεριών;

Ένα άλλο ερώτημα είναι πώς αντιμετωπίζουμε την πρωτοβουλία Ντε Κουεγιάρ.

Μετά την ανακήρυξη χωριστού τουρκοκυπριακού κράτους υπήρξε πλήρης συμφωνία όλων μας ότι θα έπρεπε να αναζητήσουμε μια καινούργια διαδικασία και ότι δεν ήταν δυνατό πλέον να συνεχίσουμε με τον Ντενκτάς με τον τρόπο που συνεχίζαμε τις συνομιλίες. Πετύχαμε το Ψήφισμα 550 το οποίο προνοεί για αναίρεση των αποσχιστικών ενεργειών και για μια συνολική λύση του Κυπριακού βασισμένη στις αρχές και τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Η πρωτοβουλία Ντε Κουεγιάρ βασίζεται σ' αυτές τις πρόνοιες. Τώρα κατηγορούν εμάς μερικές ηγεσίες ότι είμαστε ενάντια στην πρωτοβουλία Ντε Κουεγιάρ γιατί επιμένουμε η πρωτοβουλία Ντε Κουεγιάρ να στηρίζεται πάνω στις πρόνοιες από τις οποίες ξεπήγασε και όχι να υφίσταται την εκτροπή λύσης ίσης απόστασης από τις τούρκικες προτάσεις και τις Ελληνικές προτάσεις που σημαίνει ότι όσο πιο παράλογες είναι οι τούρκικες αξιώσεις τόσο η λύση θα προσαρμόζεται στα δικά τους τα μέτρα.

Επομένως το ερώτημα είναι: Προσήλωση στο Ψήφισμα 550 ή εκτροπή; Κι' εμείς λέμε προσήλωση. Θα υπάρξει λύση; Όχι. Εγώ πιστεύω ότι ούτε με προσήλωση στο 550 ούτε χωρίς προσήλωση θα υπάρξει λύση. Ποια είναι τότε η διαφορά; Ότι δεχόμενοι την εκτροπή και παρουσιάζοντας το Κυπριακό και το αδιέξοδο σαν μια διακοινοτική διαφορά, γιατί ο Κυπριανός και ο Ντενκτάς δεν συμφωνούν ουσιαστικά, εξανερμίζουμε κάθε προσπάθεια να εξασφαλίσουμε πιέσεις από διάφορες χώρες προς την Τουρκία, ενώ έστω και αν αποτύχει η πρωτοβουλία Ντε Κουεγιάρ στην προσπάθειά της να αναιρέσει τις αποσχιστικές ενέργειες και να εξασφαλίσει συνολική λύση βασισμένη στα ψηφίσματα και τις αρχές του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών εξόφθαλμος ένοχος θα είναι η Τουρκία και διευκολύνεται η δική μας πολιτική για αναζήτηση και εξασφάλιση, όπου είναι δυνατόν, πιέσεων προς την Τουρκία για συμμόρφωση προς τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Θα ήθελα ακόμα να τονίσω ότι ο Πρόεδρος, όταν πήγε στη συνάντηση Κορυφής, πρότεινε τη δημιουργία μιας συνταγματικής επιτροπής πριν από τη συνολική λύση κατ' αντιπαράθεση προς τις πρόνοιες των ψηφισμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Δηλαδή και εκτροπή και σαλαμοποίηση. Να απαντήσει. Εμμένει σ' αυτή την άποψη ή επανέρχεται στο Ψήφισμα 550;

Η κρίση άρχισε χρονικά —λέω χρονικά γιατί με ειλικρίνεια το ΑΚΕΛ μας είπε ότι γι' αυτό (το ΑΚΕΛ) η κρίση άρχισε με την καταγγελία της Δημοκρατικής Συνεργασίας (γι' αυτό λέω χρονικά και θα έρθω αργότερα στη Δημοκρατική Συνεργασία)— με το θέμα της υπογραφής ή μη των Εγγράφων.

Εμείς θα παραθέσουμε πρώτα τα γεγονότα.

Σε συνεδρία του Εθνικού Συμβουλίου αποφασίστηκε ομόφωνα ότι ο Πρόεδρος δεν έπρεπε να πάει σε συνάντηση Κορυφής εκτός εάν υπήρχε προσυμφωνία πάνω

σ' όλες τις βασικές πτυχές του Κυπριακού προβλήματος. Δυστυχώς ο Πρόεδρος πήγε σε συνάντηση Κορυφής χωρίς αυτές τις προϋποθέσεις. Αλλά οι ηγεσίες του ΑΚΕΛ και του ΔΗ.ΣΥ. προσυπέγραψαν αυτή την παρατυπία. Μόνο το Σοσιαλιστικό Κόμμα επέμενε ότι αυτό είναι λάθος και είναι λάθος που θα το πληρώσουμε ακριβά και με αρνητικές επιπτώσεις πάνω στο εθνικό μας θέμα όπως αποδείχτηκε από την εξέλιξη των γεγονότων.

Εν πάση περιπτώσει ο κ. Κυπριανού ήλθε με κάποιες προτάσεις, τα καλούμενα 'Εγγράφα. Ομόφωνη απόφαση ήταν να μην υπογραφούν τα 'Εγγράφα αλλά ο κ. Κυπριανού να πάει εκεί για να τα συζητήσει. 'Όταν γύρισε ο κ. Κυπριανού —υπάρχουν από την τηλεόραση οι δηλώσεις όλων των πολιτικών αρχηγών— είπαμε: Γιατί τα υπέγραψε; Εγώ θα πω γιατί δεν έπρεπε να τα υπογράψει και τα είπα πολλές φορές: 'Ότι δεν εξασφαλίζουν μόνη διεθνή νομική οντότητα στην ομόσπονδη Κυβέρνηση, τα θέματα της ιθαγένειας παραμένουν αδιασαφήνιστα και θα μπορούσαμε να δεχθούμε και τους εποίκους σύμφωνα με αυτές τις συμφωνίες σαν πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας. 'Όλα τα εκκρεμή θέματα παρέμειναν εκκρεμή αλλά έπρεπε να υπογράψουμε μόνο πότε αρχίζει η μεταβατική Κυβέρνηση. Εν πάση περιπτώσει επειδή τα ανέλυσα πολλές φορές στη Βουλή δεν θα μπω σε ανάλυση των εγγράφων.

Θα ρωτήσω όμως εδώ κάτι τον Πρόεδρο: Δεν υπέγραψε τα έγγραφα το Γενάρη και υπέγραψε τα έγγραφα μερικούς μήνες αργότερα. «Υπέγραψε» ίσως να είναι κακή έκφραση, «απεδέχθη» είναι η πιο σωστή. Γιατί; Υπάρχει πράγματι μια ποιοτική διαφορά μεταξύ των εγγράφων του Γενάρη και του καλούμενου ενοποιημένου εγγράφου τώρα; Ειλικρινά πιστεύω ότι δεν υπάρχει, ή αν υπάρχει είναι προς το χειρότερο. Γι' αυτό εγώ πιστεύω ότι πράγματι εδώ υπάρχει μια διαφορά πολιτικής από το Γενάρη μέχρι τον Απρίλη εντελώς ανεξήγητη. Γιατί έγγραφα που εθεωρούντο από τον Πρόεδρο σαν εθνικώς επιλήψιμα και επικίνδυνα μετατράπηκαν σε αποδεκτά μερικούς μήνες αργότερα; Τώρα δε με το ενοποιημένο έγγραφο φαίνεται να συμπίπτει, τουλάχιστον η άποψη του ΑΚΕΛ, δεν ξέρω ίσως και του ΔΗ.ΣΥ. ότι εφόσον το απεδέχθη ο Πρόεδρος η έννοια της διαφωνίας που χρονικά, επαναλαμβάνω, δημιούργησε την κρίση δεν υπάρχει, διότι το ΑΚΕΛ είπε: 'Όσοι δέχονται τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, τις Συμφωνίες Κορυφής και το ενοποιημένο έγγραφο Ντε Κουεγιάρ είναι περίπου στην ίδια γραμμή· άρα είναι στην ίδια γραμμή με τον Πρόεδρο. Τότε ποιά είναι η αιτία της κρίσης αν υπάρχει σύμπτωση απόψεων πάνω στην ουσία του εθνικού θέματος; Δεν πιστεύω ότι υπάρχει, αλλά με τον τρόπο που ετέθη το θέμα φαίνεται ότι παρουσιάζεται ότι υπάρχει.

Η πραγματική αιτία της κρίσης, μας λέει το ΑΚΕΛ, είναι διότι ο Πρόεδρος κατάγγειλε τη δημοκρατική συνεργασία. Εμείς όταν γινόταν αυτή η δημοκρατική συνεργασία προειδοποιήσαμε ότι επρόκειτο για μια εντελώς περιστασιακή συνεργασία, καθαρώς εκλογική χωρίς ουσιαστική βάση και επομένως τα αποτελέσματα ήταν προβλεπτά, η τερατογένεση, κατά τη γνώμη μας, ήταν αναμενόμενη. 'Όμως εμείς δεν επιχαρήκαμε όταν ο Πρόεδρος κατάγγειλε τη δημοκρατική συνεργασία, χωρίς πραγματικά ούτε εμείς να αντιλαμβανόμαστε τι ήταν το ελατήριο της καταγγελίας. 'Έτσι το ΑΚΕΛ δικαιολογημένα προβάλλει ορισμένες σχέψεις· δικαίωμά του· σύμμαχοι ήταν, ξεχώρισαν τώρα τα τσανάκια τους· οι ίδιοι να λύσουν τις διαφορές τους και γιατί έχαμαν τη συνεργασία και γιατί διέλυσαν τη συνεργασία.

Τώρα υπάρχει ο ισχυρισμός ότι δεν υπάρχει υπό εκκώλαψη μια νέα συνεργασία μεταξύ ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ. Όμως εδώ και πάλιν ο κ. Φάντης μας είπε ότι συμπίπτουν στην πορεία του εθνικού θέματος. Δεύτερο, μιλούμε για από κοινού πλειοψηφία. Μα, για να είμαστε από κοινού πλειοψηφία πρέπει να υπάρχει σύμπτωση· αν δεν είμαστε από κοινού πλειοψηφία θα έχουμε κρίσεις. Γιατί και αν ακόμα δεχθούμε ότι θα εκλεγεί Πρόεδρος τη δεύτερη Κυριακή, οποιοσδήποτε Πρόεδρος και αν εκλεγεί τη δεύτερη Κυριακή, πρέπει να στηρίζεται πάνω σε μια κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Ποιά; Αν δεν υπάρχει συνεργασία μεταξύ ΑΚΕΛ-ΔΗΣΥ, σημαίνει ότι θα έχουμε μια μόνιμη, χρόνια κρίση. Εκτός αν υπάρξουν άλλες συνεργασίες κομμάτων που συναθροιζόμενες θα μπορούν να έχουν την πλειοψηφία.

Μερικοί λεν ότι το όλο θέμα είναι διαδικαστικό, το αν ο Πρόεδρος δέχεται να συμμορφώνεται προς τις απόψεις της πλειοψηφίας της Βουλής όπως θα εκφράζονται κατ' αναλογία είτε μέσα στο Εθνικό Συμβούλιο είτε κατ' ευθείαν από τη Βουλή. Η δική μας η απάντηση είναι απλή. Οι νόμοι της Βουλής δεσμεύουν τους πάντες και τον Πρόεδρο, αλλά πάνω στα βασικά εθνικά θέματα ούτε ο Πρόεδρος ούτε το Εθνικό Συμβούλιο, ούτε αυτή η Βουλή μπορεί να δεσμεύει ένα λαό χωρίς να τον ρωτήσει. Ο κ. Φάντης είπε ότι μπορεί να δεσμεύσει τους οπαδούς του ΑΚΕΛ, θεωρητικά, σε θεωρητικό ερώτημα, να προσυπογράψουν ακόμα και την παρουσία Αμερικανικών βάσεων. Εγώ πιστεύω ότι κανένας δεν έχει το δικαίωμα να πάρει αποφάσεις αν υποθέσουμε ότι συζητούμε διαγραφή των τριών βασικών ελευθεριών, ή παραμονή των κατοχικών στρατευμάτων και μετά την εγκαθίδρυση της μεταβατικής κυβέρνησης. Καμιά ηγετοκρατία δεν μπορεί να πάρει αποφάσεις. Εδώ ο μόνος που δικαιούται να αποφασίσει είναι ο λαός. Και αν ο κ. Παπαϊωάννου είπε ότι για σοβαρά θέματα, όπως το θέμα της ΕΟΚ, πρέπει να ρωτήσουμε το λαό, ρωτάω, η παραμονή κατοχικών στρατευμάτων και μετά την εγκαθίδρυση της μεταβατικής κυβέρνησης είναι μικρότερο θέμα από το αν θα ενταχθούμε ή όχι στην ΕΟΚ και δεν χρειάζεται να ρωτήσουμε το λαό; Εδώ κόμματα τα οποία διαθέτουν μέσα στις χώρες τους απόλυτη πλειοψηφία από μόνα τους καταφεύγουν σε δημοψηφίσματα όταν πρόκειται για βασικά εθνικά θέματα και πολύ περισσότερο όταν πρόκειται για το θέμα της επιβίωσης ενός λαού.

Ναι, να ρωτήσουμε. Εμείς λέμε εκλογές, ναι, προεδρικές, να γίνουν αμέσως. Αλλά τόσο οι προεδρικές όσο και οι βουλευτικές εκλογές δεν λύουν αυτό το θέμα. Μπορεί να λύουν το ποιες είναι οι πλειοψηφίες αλλά δεν λύουν το θέμα του πώς απαντά ο λαός πάνω σε βασικά ερωτήματα εθνικής επιβίωσης. Αν δε δεχόμασταν ότι πράγματι η όλη ιστορία πηγάζει από αυτή την τοποθέτηση είναι σαν να λέμε στους πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας: Κλείστε τα μάτια σας, διότι είτε ψηφίσετε ΑΚΕΛ, είτε ψηφίσετε ΔΗ.ΣΥ. το ίδιο κάνει αφού συναθροιζόμενοι αυτοί οι ψήφοι θα επιβάλουν το θέμα το οποίο είναι το κύριο μήνυμα των βουλευτικών και προεδρικών εκλογών, ότι ο Πρόεδρος θα δεσμεύεται από την πλειοψηφία. Κλείστε λοιπόν τα μάτια και ψηφίστε. Δεν πιστεύω να θέλουν να δώσουν ένα τέτοιο μήνυμα ως κεντρικό μήνυμα είτε των βουλευτικών είτε των προεδρικών είτε οποιωνδήποτε άλλων εκλογών. Άλλωστε θα πρέπει να υπενθυμίσω ότι το ΑΚΕΛ κατά τη διάρκεια της συνεργασίας με το ΔΗΚΟ, όχι μονάχα δεν ταυτιζόταν με την πάγια άποψη του ΔΗ.ΣΥ., ότι θα πρέπει οι αποφάσεις να είναι δεσμευτικές, αλλά αντίθετα μιλούσε για αντισυνταγματικότητα και αντιδημοκρατικότητα. Γιατί πώς θα δεσμεύεται, εφόσον αντιπροσωπεύει το λαό, να αλλοιώνει απόψεις διότι άλλα κόμματα έχουν άλλες απόψεις; Επομένως πολύ

φοβούμαι ότι αυτή η αλλαγή ενώ για το Συναγερμό ήταν θέμα αρχής, για το ΑΚΕΛ υπήρξε ένα θέμα περιστασιακής τοποθέτησης.

Ο κ. Παπαϊωάννου είπε ότι υπάρχουν πλευρές στην Κύπρο που δεν είναι έτοιμες να δεχθούν μια ομοσπονδία. Για τον ιστορικό, ναι. Δεν υπάρχουν σήμερα πλευρές που δεν είναι έτοιμες. Η απάτη προς το λαό είναι άλλη. Λες και υπάρχουν τώρα πιθανότητες ομοσπονδίας που προσφέρθηκε και κάποιοι αρνιούνται να δεχθούν ομοσπονδία. Ποια ομοσπονδία; Με τουρκικά στρατεύματα, με επεμβατικά δικαιώματα, με ουσιαστική κατάργηση των τριών ελευθεριών, με ένα κράτος σχεδόν εντελώς χωριστό, με ένα κράτος καλής γειτονίας, όπως μας λέει ο κ. Ντενκτάς, και με επικυριαρχικά δικαιώματα της Τουρκίας και στον υπόλοιπο χώρο; Είναι αυτό ομοσπονδία; Αυτό δεν είναι καν συνομοσπονδία. Όπως σωστά είπε ο Ντενκτάς είναι δυο κράτη εχθρικά που προσπαθούν τώρα να βρουν κάποιο τρόπο συνύπαρξης, γιατί έχουν κοινά σύνορα. Προσφέρονται κακές υπηρεσίες με αυτής της μορφής τις δηλώσεις. Και μια τέτοια δήλωση που διαβάστηκε στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών είναι το ότι τόσο ο Πρόεδρος όσο και άλλοι δεν δέχονται ομοσπονδία στην Κύπρο και με αυτό τον τρόπο η Τουρκία καταφέρει να προχωρεί στα επόμενά της βήματα.

Είναι γεγονός ότι ο λαός φοβάται ότι το θέμα της κρίσης, ναι μεν σχετίζεται και με διαφορές πάνω στο εθνικό, αλλά είναι και γιατί το μεν ΑΚΕΛ επλήγη από την απότομη και χωρίς δικαιολογία διακοπή της δημοκρατικής συνεργασίας, ο δε Συναγερμός ίσως με αυτό τον τρόπο σκέφθηκε ότι είναι μια καλή ευκαιρία ανάληψης εξουσίας. Αλλά αυτό που ενδιαφέρει σήμερα το λαό, όπως είπα στην αρχή, δεν είναι ούτε η νομή ούτε η ανακατανομή της εξουσίας, αλλά ένας αγώνας για εθνική επιβίωση.

Μέσα στη συζήτηση διεφάνη ένα βασικό θέμα στο οποίο και πάλι υπάρχει μια διαστροφή. Μας λέει και ο κ. Παπαϊωάννου και ο κ. Κληρίδης: Υπάρχει Κύπριος που δεν θέλει να φύγουν τα κατοχικά στρατεύματα και θα κάμετε δημοψήφισμα να ρωτήσετε το λαό για ένα τέτοιο θέμα και να δημιουργήσετε και εντυπώσεις ότι υπάρχει Κύπριος που θα το δεχόταν; Δεν είναι αυτό το ερώτημα. Το ερώτημα είναι: Υπάρχουν ηγεσίες που δέχονται παραμονή κατοχικών στρατευμάτων και μετά την εγκαθίδρυση της μεταβατικής κυβέρνησης; Αυτό είναι το ερώτημα και, όχι αν θεωρητικά είμαστε ενάντια στην κατοχή. Και μας λεν μερικοί ότι ούτως ή άλλως δεν φεύγουν τα στρατεύματα και εφόσον δεν φεύγουν καλύτερα να είχαμε ένα χρονοδιάγραμμα έστω και αν αυτό το χρονοδιάγραμμα θα επεκτεινότο και μετά την εγκαθίδρυση της μεταβατικής κυβέρνησης; τουλάχιστον θα είχαμε ένα χρονοδιάγραμμα. Αφέλεια. Γιατί στην πρώτη περίπτωση τώρα είναι κακό. Ναι, ο χρόνος εδραιώνει τα τετελεσμένα, αλλά τουλάχιστο δεν έχουμε νομιμοποιήσει την κατοχή. Αν δεχθούμε την παρουσία των κατοχικών στρατευμάτων και μετά την εγκαθίδρυση της μεταβατικής κυβέρνησης και η Τουρκία αρνηθεί να συμμορφωθεί, ποιος θα διώξει την Τουρκία; Εγώ ρώτησα όλους τους πρεσβευτές αν υπάρχει οποιαδήποτε δύναμη που θα αναλάμβανε αυτή την ευθύνη. Δεν υπάρχει. Δεύτερο, αν η Τουρκία στείλει τουρκοκυπρίους σε διάφορα μέρη της Κύπρου για επανεγκατάσταση, μια και αρχίζει πλέον να λειτουργεί η μεταβατική κυβέρνηση και μια καινούργια πορεία, και μια τουρκική τρομοκρατική οργάνωση δημιουργεί επεισόδια, η Τουρκία θα στείλει τα στρατεύματά της στην Πάφο για να προστατέψει τάχατες την τουρκοκυπριακή κοινότητα. Άρα οι κίνδυνοι είναι τεράστιοι. Νομιμοποιούμε την κατοχή και δημιουργούμε τις προϋποθέσεις για επέκταση της κατοχής σε ολόκληρο τον Κυπριακό χώρο. Επομένως δεν είναι τόσο απλό το θέμα,

ότι επειδή υπάρχει χρονοδιάγραμμα η Τουρκία θα σηκώσει τα χέρια και θα σηκώσει τα στρατεύματα. Η Τουρκία δήλωνε μέσα στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών επανειλημμένα ότι μόλις βρεθεί λύση είναι έτοιμη να απομακρύνει όλα τα στρατεύματά της από την Κύπρο. Τώρα αλλοίωσε τη στάση της και κάθε φορά θα έχουμε και μια νέα αλλοίωση της στάσης της.

Ο κ. Πουμπουρής μας είπε ότι αν υπογράφαμε τα έγγραφα το Γενάρη οι πρόσφυγες θα πήγαιναν στα σπίτια τους. Ειλικρινά έχω την εντύπωση ότι υποτιμά τη διανοητική ικανότητα αυτής της Βουλής. Δεν ακούμε τι μας λέει η Τουρκία, δεν ακούμε ποιες είναι οι προτάσεις του Ντενκτάς, δεν ακούμε ποιες είναι οι προτάσεις της Τουρκίας;

Περαιτέρω ορθά το ΑΚΕΛ κάνει έντονη κριτική για την οικονομική πολιτική της Κυβέρνησης η οποία έφερε £700 εκατομμύρια δημόσιο χρέος. Ελέχθη ότι κάθε Κύπριος που γεννιέται χρωστά £1,500, ότι υπάρχει θέμα ανεργίας κλπ. Αλλά ρωτώ. Όταν υπογράφεται το μίνιμουμ πρόγραμμα υπεγράφη ότι «προσυπογράφουμε την ακολουθούμενη οικονομική πολιτική την οποία και θα συνεχίσουμε»; Όλες αυτές οι ατασθαλίες, όλες αυτές οι κακοδαιμονίες έγιναν από το Γενάρη μέχρι σήμερα ή είναι προϊόν μακρόχρονης πολιτικής; Δεν είναι ορθό να απαλλάσσεται έτσι εύκολα κανείς από τη συνυπευθυνότητα μιας Κυβέρνησης ή συγκυβέρνησης όταν από αυτό το βήμα της Βουλής, τόσο ο κ. Δίγκλης όσο και ο κ. Ζιαρτίδης με κατακεραυνώνουν γιατί τολμούσα να μιλήσω για τους κινδύνους οικονομικής καταστροφής και υποθήκευσης των πολιτικών προοπτικών του λαού μας από την πολύ κακή, κατ' εμέ —και εξακολουθώ να τη θεωρώ ως καταστροφική— οικονομική πολιτική της Κυβέρνησης.

Όσον αφορά τα ρουσφέτια, την έλλειψη αξιοκρατίας, είναι σωστά αυτά που λέχθηκαν, αλλά θα αναφέρω ότι κάποτε όταν ένας Εδεκίτης πήγε να διοριστεί του είπαν να φέρει είτε ταυτότητα του ΑΚΕΛ είτε ταυτότητα του ΔΗΚΟ. Να προσέξουμε εμείς οι ίδιοι να μην γινόμαστε συνυπεύθυνοι για καταστάσεις που τώρα πληρώνουμε. Εμείς πάντα μιλούσαμε για αξιοκρατία, πάντα λέγαμε ότι δεν πρέπει τα πολιτικά φρονήματα να υπεισέρχονται στο αν διορίζεται ένας ή αν δεν διορίζεται ένας άλλος. Όταν εγώ από αυτό το βήμα έκαμα τα παράπονά μου ότι ένας τεράστιος αριθμός μελών της ΕΔΕΚ υφίστατο τους εκβιασμούς της Αστυνομίας και της ΚΥΠ και όταν ζήτησα αυτή η Βουλή να συζητήσει αυτό το θέμα, επειδή τότε υπήρχε η αγαστή συνεργασία, μου απηγορεύθη από τη Συνεργασία να μιλήσω επί αυτού του θέματος και απηγορεύθη στη Βουλή να συζητήσει αυτό το θέμα. Εμείς όμως δεν αλλάζουμε τη θέση μας και τώρα λέμε ναι, υπάρχουν αυτά τα κακά, υπάρχει πράγματι ευνοιοκρατία και πρέπει να παταχθεί και πρέπει αυτή η Βουλή να είναι ο φορέας της αξιοκρατίας, όποιος και αν κυβερνά.

Ο κ. Κληρίδης μας είπε ότι δεν υπερασπίζεται κανείς το πάτριο έδαφος με ψηφίσματα. Ασφαλώς όχι μόνο με ψηφίσματα. Αλλά δεν υπερασπίζεται κανείς και το πάτριο έδαφος με το να προσαρμόζεται στις αξιώσεις του κατακτητή. Με ψηφίσματα όχι, με άμυνα όχι, με αξιοποίηση του ελληνικού παράγοντα όχι, ο μόνος λοιπόν τρόπος είναι να συνεχίσουμε να παρακαλούμε τους Τούρκους να δεχθούν τις απόψεις μας; Δεν νομίζω ότι με αυτό τον τρόπο υπερασπίζεται κανείς το πάτριο έδαφος.

Για τη συνάντηση μεταξύ κ. Κυπριανού και κ. Κληρίδη, υπάρχει μια διαφορά και θα θέλαμε να τη λύσουμε. Ο κ. Κληρίδης λέγει ότι με τον κ. Κυπριανού συζήτησε κυρίως το θέμα της δεσμευτικότητας των αποφάσεων. Ο κ. Κυπριανός

λέγει ότι συζήτησε το εθνικό θέμα και μόνο. Τι ήταν η διαφωνία τελικά; Η διαδικαστική για τη δεσμευτικότητα ή ουσιαστική επί του εθνικού θέματος ή και τα δύο, γιατί υπάρχει εδώ κάποια διαφορά γνώμης μεταξύ των δύο.

Και τα δύο Κόμματα μας διαβεβαιώνουν ότι δεν υπάρχει συμμαχία μεταξύ ΑΚΕΛ-ΔΗΣΥ. Εγώ ανησυχώ γιατί δεν υπάρχει. Γιατί αν δεν υπάρχει, υπάρχει μια χρόνια κρίση, γιατί αυτή η Βουλή θα αντιμετωπίζει συνεχώς κρίσεις. Τι θα γίνει αν ο κ. Κληρίδης είναι Πρόεδρος, ή αν ο κ. Παπαϊωάννου είναι Πρόεδρος και δεν συνεργάζονται; Σημαίνει ότι και πάλιν θα έχουμε τα ίδια προβλήματα που έχουμε σήμερα. Άρα τι εισηγούνται στο λαό, μόνιμη κρίση; Ο κ. Παπαϊωάννου μας λέει: Μη φοβάστε γιατί εγώ δεν θα ψηφίσω ούτε Κληρίδη, ούτε Κυπριανού, ούτε Λυσσαρίδη· έχω μια ωραία λύση αλλά δεν σας τη λέγω. Αν βρείτε τι έχω στην τσέπη μου θα σας δώσω ένα γλυκό. Γιατί δεν πρέπει να ξέρει ο λαός επιτέλους τον οποίο σήμερα καλούμε να ψηφίσει τι είναι αυτή η τόσο φαεινή ιδέα, η οποία λύει το πρόβλημα χωρίς Κυπριανού, χωρίς Κληρίδη, χωρίς Λυσσαρίδη, αν δεν είναι χωρίς Παπαϊωάννου, γιατί αν είναι ο κ. Παπαϊωάννου δεν είναι φαεινή ιδέα, είναι απλώς ο αρχηγός ενός άλλου Κόμματος.

Όχι δεν είναι πάνω στις αλληλοκατηγορίες μεταξύ ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ που ρώτησα αν τώρα θα συνεργαστούν. Οι αλληλοκατηγορίες μπορώ να πω ότι είναι σχεδόν φαινόμενο. Αυτό που ρωτώ είναι η διαφορά ουσίας και όχι τα επίθετα. Το ΑΚΕΛ εξακολουθεί να πιστεύει ότι ο Συναγερμός είναι Δούρειος ίππος του ιμπεριαλισμού και στόχος του είναι η διάσπαση του λαού και το πλασάρισμα των ιμπεριαλιστικών θέσεων; Αν ναι, πώς συνεργάζεται; Αν όχι, να απολογηθεί, όχι για τις ύβρεις, αλλά γιατί θεώρησε κάποτε το Συναγερμό σαν Δούρειο ίππο του ιμπεριαλισμού. Το ίδιο ισχύει για την τοποθέτηση του ΔΗΣΥ έναντι του ΑΚΕΛ· δεν μιλάω για ύβρεις. Είναι το ΑΚΕΛ κατά τη γνώμη του Συναγερμού όργανο της Μόσχας, όπως μας έλεγαν, και όχι ένα Κόμμα του Κυπριακού λαού; Αν το έχουν αποσύρει να απολογηθούν προς το ΑΚΕΛ ότι αυτό ήταν σφάλμα και εγώ θα χαιρετίσω το γεγονός ότι γίνεται αυτοκριτική και ότι επιτέλους αναιρούνται αυτές οι αλληλοκατηγορίες όχι επί τη βάση επιθέτων αλλά επί τη βάση γραμμής, γιατί αν ισχύουν τότε ποια είναι η πορεία; Ιμπεριαλιστική ή αντιιμπεριαλιστική, γιατί ασφαλώς δεν μπορούν να είναι και τα δύο.

Δυστυχώς δεν ήταν στόχος μου να κάνω δευτερολογία. Στόχος μου ήταν, όπως είπα, να κλείσω το θέμα αλλά με όλη την εμπλοκή που έγινε με τα χρονικά περιθώρια, με τις αναβολές, δεν είχα άλλη διέξοδο διότι τη δευτερολογία θα την έκανε άλλος από το κόμμα γιατί εγώ θα ήθελα να κλείσω το θέμα μάλλον με ένα άλλο χαρακτήρα και όχι με ένα χαρακτήρα που δεν μπορεί να θεωρηθεί σαν κλείσιμο του θέματος.

Γι' αυτό θα πω μόνο δυο-τρία λόγια για παλιές ομιλίες που έχουν γίνει.

Ο κ. Ζιαρτίδης μας είπε ότι δεν πιστεύει να υπάρξει ακροατής του Λυσσαρίδη που να δεχτεί ότι το ΑΚΕΛ υποστήριζε ότι πρέπει να γίνεται διάλογος όσα και αν είναι τα αποσχιστικά βήματα που θα κάνει η Τουρκία. Λίγο πιο κάτω, όμως, ο κ. Ζιαρτίδης μας είπε: «Θα πω όμως κατηγορηματικά ότι αυτό το σοβαρό πρόβλημα εισβολής και κατοχής δεν θα λυθεί παρά μόνο με διάλογο».

Δεν ξέρω ποια είναι τα αποσχιστικά μέτρα τα οποία ο κ. Ζιαρτίδης θα θεωρούσε ως τέτοια που να μην επιτρέπουν τη συνέχιση ενός τέτοιου διαλόγου. Μας είπε δε ότι δεν χρειάζεται να πω ότι το Κυπριακό είναι θέμα κατοχής γιατί βλέπει την τούρκικη σημαία από το παράθυρο. Με όλο το σεβασμό, δεν πιστεύω

ότι η τούρκικη κατοχή κρίνεται από παραθυροβλεψίες αλλά κρίνεται από τη στρατηγική την οποία κάποιος εισηγείται για αντιμετώπιση της κατοχής.

Ο κ. Ζιαρτίδης διαμαρτυρήθηκε ότι συνεχώς διαφωνώ, και μάλιστα είπε ότι διαφώνησα με το Μακάριο. Ναι, διαφώνησα με το Μακάριο όταν πίστευα ότι έπρεπε να διαφωνήσω με το Μακάριο και αυτό ήταν το καθήκον μου. Αλλά όταν ο Μακάριος κινδύνευε, θυσίασα τη ζωή μου για να τον υπερασπιστώ όταν ο κ. Ζιαρτίδης πήγε στο Λονδίνο για να του πει να μη γυρίσει.

Αλλά και πάλι δεν κρίνεται κανείς από τα λόγια αλλά από τα έργα. Και απέδειξα ότι όταν χρειαζόταν να αποκατασταθεί η συνταγματική νομιμότητα με την επάνοδο του Μακαρίου ήμουν έτοιμος και τη ζωή μου να θυσιάσω για να φέρω τη συνταγματική νομιμότητα όταν άλλοι άλλα συμβούλευαν.

Με τον κ. Ιεροδιακόνου νομίζω πως δεν πρέπει να ασχοληθώ για να μη σας ταλαιπωρήσω.

Ο κ. Παπαϊωάννου είπε ότι η γραμμή της ΕΔΕΚ να κάνει τους στόχους της Τουρκίας ανέφικτους είναι νέα ανακάλυψη, που δεν είναι, γιατί αυτή ήταν πάντα η πάγια τοποθέτηση των σοσιαλιστών. Αλλά αυτή η πολιτική που δεν κατάφερε να αντιληφθεί ο αντιιμπεριαλιστής Παπαϊωάννου είναι ότι ο ιμπεριαλισμός και οι πληρεξούσιοί του δεν εγκαταλείπουν τα σχέδια ούτε με εκκλήσεις ούτε με ευχολόγια, ούτε με παρακλήσεις, αλλά με αντιιμπεριαλιστικό αγώνα. Κι' έτσι όταν κατηγορούν εμάς ότι εγκαταλείψαμε τον αντιιμπεριαλιστικό αγώνα ας κάνουν αυτοκριτική ότι ο αγώνας ενάντια στον ιμπεριαλισμό σε καμιά περίπτωση δεν λύεται με συνομιλίες με τον εκπρόσωπο του ιμπεριαλισμού, την Τουρκία. Δηλαδή να δεχτούμε ότι αναφορικά με τους δείχτες Βάλτχάιμ, οι οποίοι είναι γνωστό τώρα ότι ήταν προϊόν συνεργασίας του τότε Χέικ και Ρολάνδη, και τους οποίους το ΑΚΕΛ προβάλλει ως την εθνοσωτήρια πολιτική που θα μας έσωζε, αλλοιώνει τη θέση του λέγοντας ότι ο Αμερικάνικος ιμπεριαλισμός ουσιαστικά υπήρξε ο ευεργέτης μας και δεν το αντιληφθήκαμε και χάσαμε μια χρυσή ευκαιρία για να πάρουμε μια λύση του Κυπριακού την οποία μας πρόσφερε η αντιιμπεριαλιστική ιμπεριαλιστική Αμερική;

Το σχέδιο Λέμνιτσερ εφαρμόζεται τώρα και επομένως αυτό το που θα δείξει ποιος κάνει αγώνα εθνικοαπελευθερωτικό δεν είναι από τις καταδικές και τα αναθέματα ενάντια στο σχέδιο Λέμνιτσερ αλλά από το ποιος πολεμά για να μην εφαρμοστεί —γιατί ήδη βρίσκεται εν εξελίξει το σχέδιο Λέμνιτσερ. Η Τουρκία βρίσκεται στην Κύπρο και η Τουρκία προχωρεί προς αυτή την κατεύθυνση, εκτός εάν νομίζουμε ότι, όπως είπα, με τα παρακάλια η Τουρκία θα εγκαταλείψει αυτές τις απόψεις.

Ο κ. Παπαϊωάννου είπε ότι ο Λυσαρτίδης άλλα έλεγε το 1982, και θα σας διαβάσω τι έλεγα: «Δυστυχώς λάθη τακτικής της επίσημης Κυπριακής πλευράς έχουν οδηγήσει στο τραγικό σημείο που η ευθύνη για το αδιέξοδο να μη βαρύνει καθ' ολοκληρία την κατοχική δύναμη αλλά να της προσφέρονται προσχήματα για απόπειση ευθυνών, με τη διαγραφή του θέματος από την ημερήσια διάταξη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, με την αποφυγή γρονθοκοπημάτων, με τη στρατηγική που παρουσιάζει το Κυπριακό σαν διακοινοτική διαμάχη».

Υπογράφω ενώπιον της Βουλής και πάλι επί λέξει αυτά για τα οποία νομίζει ο κ. Παπαϊωάννου ότι δεν θα υπέγραφα σήμερα. Γιατί δεν υπήρξαμε ποτέ και δεν θα είμαστε ποτέ απολογητές της κυβερνητικής πολιτικής με την οποία διαφωνούμε. Όμως δεν διαφωνούμε για να την κάνουμε πιο κατοχική, διαφωνούμε για

να την κάνουμε σαφώς αντικατοχική. Επομένως η διαφωνία μας βρίσκεται σ' ένα άλλο μήκος κύματος από τη διαφωνία την οποία έχει ο κ. Παπαϊωάννου.

Ο κ. Φάντης λέει: «Μα μπορεί η ΕΔΕΚ να μιλάει για ενότητα, μπορεί η ΕΔΕΚ να μιλάει ποτέ για οποιαδήποτε συνθήματα τα οποία να είναι κατά κάποιον τρόπο σταθερά;»

Να υπενθυμίσω τον κ. Φάντη τι έγραφα: «Εχθρός της συνεργασίας, εχθρός του λαού». Τώρα ποιος είναι ο εχθρός; Εκείνος τον οποίο εκείνοι ανέβασαν στην εξουσία και τώρα προσπαθούν να φορτώσουν στην ΕΔΕΚ τα σφάλματα που έκαναν να ανεβάσουν κάποιον που οι ίδιοι δεν θεωρούν άξιο να υπάρξει στην εξουσία. Μα ο Λυσσαρίδης ήταν υποψήφιος Πρόεδρος όπως και ο κ. Κληρίδης. Πώς είναι δυνατόν εμείς να έχουμε ευθύνη γι' αυτό που έκανε το ΑΚΕΛ; Αν αισθάνεται ότι αυτό ήταν σφάλμα να κάνει την αυτοκριτική του προς τα μέλη του και να μην προσπαθεί να φορτώσει σε άλλους τις δικές του ευθύνες.

Αλλά εκεί που πράγματι ο κ. Φάντης δεν έπρεπε να αναφερθεί είναι στον κ. Κλίφφορτ. Ναι ο Λυσσαρίδης διαφώνησε τότε με τις εισηγήσεις τις οποίες ο κ. Κλίφφορτ διαβίβασε προς το Μακάριο για να δώσουμε προτάσεις πάνω σε χάρτη, τις γνωστές προτάσεις τις οποίες έχουμε δώσει. Γιατί τότε υπήρχε η ατμόσφαιρα ότι ο κ. Κάρτερ ήταν προασπιστής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και επομένως μας έφερνε σωστές απόψεις. Πώς ο αντιιμπεριαλιστής κ. Φάντης έδωσε εμπιστοσύνη στον ιμπεριαλιστή κ. Κλίφφορτ, ότι αυτές οι προτάσεις ήταν καλόπιστες και θα οδηγούσαν σε λύση του Κυπριακού προβλήματος; Και με κατηγορεί γιατί είπα ότι αν πράγματι ήταν ειλικρινείς ας πήγαιναν πρώτα στην Τουρκία, που είναι το ισχυρό μέρος, να αποσπάσουν αυτό που θεωρούν ως ικανοποιητική λύση και να το παρουσιάσουν σ' εμάς. Ζητούν να κάνουμε εμείς πρώτοι τις οποιεσδήποτε υπαναχωρήσεις και αργότερα σαν αδύνατοι δεν θα μπορούμε πλέον να αναιρέσουμε τις υπαναχωρήσεις.

Απεδείχθη πόσο δικαιολογημένη ήταν αυτή η τοποθέτηση όπως απεδείχθη και για το Αμερικανο-Βρετανικό σχέδιο, το οποίο κατ' αρχή είχε αποδεχθεί η ηγεσία του ΑΚΕΛ αλλά αργότερα το απέρριψε, ευτυχώς.

Κύριε Πρόεδρε, έχω μακρηγορήσει . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε υπερβεί τη μια ώρα, κ. Πρόεδρε της ΕΔΕΚ.

ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κάνω δυο ομιλίες τώρα και άλλοι που έκαναν μια υπερέβησαν τη μια ώρα γι' αυτό μη στενοχωριέστε.

Η κρίση δεν τερματίζεται μόνο με τις Προεδρικές εκλογές. Αυτό που επιβάλλεται είναι η άμεση λαϊκή ετυμηγορία πάνω στο βασικό εθνικό θέμα. Δηλαδή συνέχιση της διαδικασίας με βάση το διακοινοτικό ή τον αντικατοχικό χαρακτήρα του εθνικού μας θέματος; Συμπόρευση με την Ελλάδα ή αντιπαράθεση; Στρατηγική επανατοποθέτηση ή η σημερινή τοποθέτηση; Προσήλωση στο Ψήφισμα 550 ή εκτροπή; Διαγραφή του 550 ή εμμονή; Παραμονή των κατοχικών στρατευμάτων μετά τη μεταβατική κυβέρνηση ή όχι; Αποδοχή σαλαμοποίησης ή εμμονή σε συνολική λύση όπως προνοεί το Ψήφισμα 550; Λαϊκή διάσπαση ή αντικατοχική ενότητα; Ηγετοκρατία ή λαϊκή κυριαρχία στην οποία ο λαός με δημοψήφισμα ν' αποφαινεται για τα μεγάλα εθνικά θέματα;

Η κρίση οδήγησε σε πρόωρες Βουλευτικές εκλογές. Όμως είτε οι εκλογές γίνουν το Δεκέμβρη είτε γίνουν το Γενάρη το μήνυμα το οποίο θάθελαν να δώσουν

τα δυο κόμματα στον Πρόεδρο ότι πρέπει να γίνουν πρόωρες Προεδρικές εκλογές —κι' εμείς συμφωνούμε με το μήνυμα το οποίο θέλουν να δώσουν τα κόμματα— δίνεται είτε οι εκλογές γίνουν το Γενάρη είτε οι εκλογές γίνουν το Δεκέμβρη. Γιατί η Βουλή δέχεται να διαγράψει το δικαίωμα της νεολαίας να ψηφίσει για να μην αναβάλει για μερικές βδομάδες τις Βουλευτικές εκλογές;

Ποιο είναι το μήνυμα αυτών των εκλογών σε συνάρτηση με την κρίση; Πιστεύω ότι αν το κεντρικό μήνυμα θα ήταν αυτό που είπε το ΑΚΕΛ και το ΔΗΣΥ, ότι είναι η συμμόρφωση του Προέδρου στις αποφάσεις της πλειοψηφίας, και φαίνεται ότι το ΔΗΚΟ το αποδέχεται, γιατί αυτό δημιουργεί μια πόλωση η οποία ουσιαστικά στρέφει το λαό μακριά από τα πραγματικά θέματα, θα ήταν σφάλμα. Το μήνυμα των εκλογών είναι ότι τα διάφορα κόμματα πρέπει να δώσουν με ειλικρίνεια, σαφήνεια και χωρίς λαθρεμπόριο συνθημάτων τις πραγματικές τους απόψεις και πάνω στο εθνικό θέμα και πάνω στα οικονομικά θέματα και σ' ένα κλίμα νηφαλιότητας χωρίς ύβρεις, χωρίς προσωπικές επιθέσεις. Να αφήσουμε αυτό το λαό ουσιαστικά να αποφασίσει ποιο πρόγραμμα κοινοβουλευτικού κόμματος ουσιαστικά υιοθετεί. Η δική μας η θέση είναι ότι πρέπει να εξευρεθεί λύση στην κρίση. Και η κρίση λύεται μόνο με την προδέσμευση του οποιουδήποτε Προέδρου που θα έχουμε σε λίγους μήνες, την προδέσμευση με βάση τη λαϊκή ετυμηγορία εκφραζόμενη με δημοψήφισμα πάνω σε βασικά ερωτήματα και κυρίως πάνω στο θέμα της παραμονής των κατοχικών στρατευμάτων και μετά την εγκαθίδρυση της μεταβατικής κυβέρνησης.

Ο λαός έχει παρακολουθήσει αυτή τη Βουλή όλα αυτά τα χρόνια και σ' αυτόν αναπόκειται να επιλέξει ποιες φωνές θεωρεί απαραίτητες μέσα στη Βουλή. Ο λαός απαιτεί να γνωρίζει όχι αν φραστικά αποδεχόμαστε το Κυπριακό σαν θέμα κατοχής αλλά αν ουσιαστικά το αποδεχόμαστε και ποια στρατηγική εισηγούμαστε για εξυπηρέτηση αυτής της πορείας. Πού βασίζονται τυχόν συμμαχίες; Είναι δυνατόν δυο κόμματα με διαμετρικά αντίθετες τοποθετήσεις να μιλούν εν ονόματι μιας κοινής πλειοψηφίας αντικρουόμενων δυνάμεων και αντικρουόμενων στρατηγικών; Θεωρούν το πρόβλημα σαν εκδήλωση μιας ιμπεριαλιστικής διείσδυσης ή προκρίνουν ότι η λύση θα προέλθει από την καλή θέληση των δυνάμεων που η άλλη συμμαχική πλευρά θεωρεί υπεύθυνες για την κρίση; Αποδεχόμαστε την επανατοποθέτηση που πρότεινε η Σοσιαλιστική Κυβέρνηση της Ελλάδας ή συμβουλευόμαστε την Ελλάδα να παραμείνει απλώς θεατής ή θεωρητικός συμπαραστάτης στον αγώνα του Κυπριακού Ελληνισμού;

Ήδη ανέφερα τα προβλήματα που διαίρεσαν τη Βουλή και τα πολιτικά κόμματα. Οι ευθύνες όλων μας για τη συνέχιση μιας αχρείαστης κρίσης είναι μεγάλες. Διάλογο ναι, προβολή διαφωνιών, ναι, αποδοχή του λαού σαν τελικού κριτή, ναι, προσφορά άλλοθι και προσχημάτων στην Τουρκία για προώθηση των κατοχικών της σχεδίων, όχι. Ο λαός απαιτεί η προσοχή όλου του φάσματος της πολιτικής ηγεσίας να είναι στραμμένη στην αντιμετώπιση της κατοχής και των επεκτατικών κινδύνων. Υπήρξαν ευθύνες, περιστασιακές συμμαχίες, όπως εκείνες που οδήγησαν στο μίνιμουμ πρόγραμμα. Η μετέπειτα διάλυση της συμμαχίας δημιούργησε αναταραχή. Η απροπαράσκευη συνάντηση κορυφής και το προβλεπτό αρνητικό της αποτέλεσμα υπήρξε άλλος παράγοντας της κρίσης. Υπήρξε το θέμα των Εγγράφων και οι αντιφατικές τοποθετήσεις των κομμάτων, η αποδοχή εκτροπής από το Ψήφισμα 550. Ακόμα υπήρξε η αποτυχία του συνόλου του φάσματος της ηγεσίας να δώσουμε το σωστό μήνυμα ή πιο σωστά να δεχτούμε το λαϊκό μήνυμα ότι οι κατοχικές συνθήκες επιβάλλουν αντικατοχική πορεία και

συστράτευση όλων των Ελληνοκυπρίων πατριωτών σ' ένα πατριωτικό μέτωπο ενάντια στην κατοχή και τον Τούρκικο επεκτατισμό.

Βρισκόμαστε αντιμέτωποι με την ιστορία. Θάταν τραγικό να υπογράψουμε την εθνική μας αυτοκτονία. Θάταν τραγικό να αποδεχτούμε να είμαστε η τελευταία γενιά Ελληνοκυπρίων στην πατρίδα μας με τη χιλιόχρονη ελληνική παράδοση. Κανενός τα δίκαια δεν επιβουλεύομαστε αλλά και σε κανένα δεν εκχωρούμε τα δικά μας δίκαια. Δεν διαγράφουμε εστίες και πατρίδες. Το ιστορικό μας καθήκον είναι να εγκαταλείψουμε την παρελθοντολογία, τη μικρολογία, τις έριδες για εξουσία, τη μικροπολιτική και να αναλώσουμε όλες μας τις δυνάμεις για τη δικαίωση των προσδοκιών του λαού μας για μια Κύπρο λεύτερη χωρίς κατοχή, χωρίς ξένους στρατούς και βάσεις, μια Κύπρο του λαού, της λευτεριάς και της δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, με το τέλος της ομιλίας του κ. Λυσσαρίδη το ΡΙΚ θα αποσυνδεθεί αλλά οι ομιλίες θα μαγνητοσκοποούνται και θα μεταδοθούν αύριο το απόγευμα σε ώρες που θα υπάρχει ακροαματικότητα. Αυτό μας το έχουν υποσχεθεί από το ΡΙΚ.

Ο κ. Φάντης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς από τη θέση μου θάθελα να θέξω ένα θέμα τάξης. Επειδή σε μερικά σημεία της ομιλίας του ο κ. Λυσσαρίδης έχει βάλει στο στόμα μου εμένα καθώς και άλλων εκπροσώπων της Κοινοβουλευτικής μας Ομάδας πράγματα τα οποία δεν είπαμε ή διαστρέβλωσε αυτά που είπαμε, θάθελα σαν παράδειγμα απλώς να αναφέρω αυτό που είπε ο κ. Λυσσαρίδης. Ο κ. Φάντης, είπε, μιλώντας για τις τρεις ελευθερίες, εισήγαγε εκτός από τις πρακτικές δυσκολίες της τουρκοκυπριακής πλευράς και τον παράγοντα της διζωνικότητας. Θα διαβάσω εδώ κατά λέξη την τρίτη κατευθυντήρια γραμμή της Συμφωνίας Μακαρίου-Ντενκτάς που επικύρωσε και ο Πρόεδρος Κυπριανού το Μάιο του 1979, για να δούμε εάν ο Φάντης εισήγαγε τον παράγοντα διζωνικότητας ή εάν η τρίτη κατευθυντήρια γραμμή μιλά γι' αυτόν τον παράγοντα. Και η τρίτη κατευθυντήρια γραμμή λέει τα εξής:

«Ζητήματα αρχών όπως η ελευθερία διακίνησης, εγκατάστασης και του δικαιώματος περιουσίας και άλλα ειδικά θέματα είναι ανοικτά προς συζήτηση λαμβανομένης υπόψη της θεμελιώδους βάσης ενός δικοινοτικού ομόσπονδου συστήματος και ορισμένων πρακτικών δυσκολιών που θα μπορούσαν να εγερθούν για την Τουρκοκυπριακή πλευρά».

Συνεπώς τον παράγοντα της διζωνικότητας ή του δικοινοτικού χαρακτήρα του κράτους δεν τον εισήγαγε ο Φάντης σε σχέση με τις τρεις ελευθερίες αλλ' αυτός καθορίζεται στην τρίτη κατευθυντήρια γραμμή της Συμφωνίας Μακαρίου-Ντενκτάς την οποία, επαναλαμβάνω, προσυπόγραψε και ο Πρόεδρος Κυπριανού με τη Συμφωνία του Μάη του 1979.

Αυτό, κ. Πρόεδρε, σαν ένα δείγμα από τις πολλές διαστρεβλώσεις που έκαμε ο κ. Λυσσαρίδης βάζοντας στο στόμα μου εμένα και στο στόμα άλλων μελών της Κοινοβουλευτικής μας Ομάδας πράγματα τα οποία δεν ελέχθησαν ή ελέχθησαν διαφορετικά και τα διαστρέβλωσε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Φαίνεται ότι ο κ. Φάντης δεν γνωρίζει τη διαφορά μεταξύ δικαιοδικής άποψης και διζωνικής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κύριε Κληρίδη, για ποιο πράγμα θα ομιλήσετε;

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Απλώς θα ήθελα από τη θέση μου να καταθέσω, αν θέλετε, πάνω στο τι διημιέφθη σε σχέση με την παρουσία των Ελλαδικών στρατευμάτων στην Κύπρο, διότι ο κ. Λυσσαρίδης παραποίησε την πραγματικότητα.

Συνεζητήθη το θέμα της παρουσίας Ελλαδικών στρατευμάτων και έθεσα τα ακόλουθα ερωτήματα στον κ. Πρωθυπουργό:

Αν η Τουρκία αντιδράσει όταν αρχίσει να έρχεται στην Κύπρο ελληνικός στρατός, θα σταματήσετε ή θα συνεχίσετε;

Απάντησε ο κ. Πρωθυπουργός ότι θα συνεχίσει.

Όταν έρθετε στην Κύπρο, έθεσα το ερώτημα, αν η Τουρκία επεκταθεί για να καταλάβει τη νεκρή ζώνη, όπως υπήρχαν ενδείξεις, θα παραμείνετε θεατές ή θα αναλάβετε στρατιωτική δράση;

Η απάντησή ήταν «θα αναλάβουμε στρατιωτική δράση».

Σε επόμενο ερώτημά μου αν η στρατιωτική αυτή δράση θα περιοριζότο μόνο στην Κύπρο ή θα επεκτείνεται σε ολόκληρη την ελληνοτουρκική μεθόριο, η απάντησή ήταν ότι θα επεκτείνεται σε ολόκληρη την ελληνοτουρκική μεθόριο.

Μετά από αυτά δήλωσα σαφώς και απεριφράστως ότι κάτω από τις δοθείσες διαβεβαιώσεις, θα έπρεπε να έλθει ελληνικός στρατός στην Κύπρο.

Το θέμα στο οποίο αναφέρεται ο κ. Λυσσαρίδης, ότι επρότεινα να δημιουργηθεί Επιτροπή Εμπειρογνομόνων για να μελετήσει ποίες συνταγματικές προτάσεις θα έπρεπε να υποβάλουμε, είναι γεγονός, αλλά δεν σχετίζεται με την κάθοδο των στρατευμάτων. Γιατί ο κ. Παπανδρέου διευκρίνισε πως τα στρατεύματα θα έρχονταν για αμυντικούς σκοπούς και όχι για να εκδιώξουν και να απελευθερώσουν τα εδάφη μας και να λυθεί το κυπριακό.

Επομένως υπήρχε το θέμα του τι έπρεπε να προτείνουμε ως ελληνοκυπριακή πλευρά. Και εισηγήθηκα και επέμενα ότι επί του θέματος αυτού θα έπρεπε και η Κυπριακή και η Ελλαδική πλευρά να ετοιμαστούν δια συνταγματολόγου για να γνωρίζομε τι είναι αυτό το οποίο θα μπορούσαμε να προτείνουμε μέσα στα πλαίσια μιας ομοσπονδίας. Και τόνισα ότι υπάρχει και στην Κύπρο μια άγνοια του τι σημαίνει ομοσπονδία και ότι θα χρειαζόμεθα και τη βοήθεια ελλαδικών εμπειρογνομόνων για να καθορίσουμε ποια είναι τα πραγματικά πλαίσια της ομοσπονδίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Απλώς επιμένω στην άποψή μου αλλά βέβαια ο κ. Κληρίδης λέει τα δικά του. Έχω τα πρακτικά' ελπίζω τα επίσημα πρακτικά να δημοσιευτούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι όλα κάτω, κ. Λυσσαρίδη. Ότι ελέχθη είναι κάτω.

Κύριε Παπαϊωάννου, ορίστε. Διότι θα ομιλήσει και ο κ. Αναστασιάδης.

ΕΖ. ΠΑΠΑ·Γ·ΩΑΝΝΟΥ:

Είναι απλώς για να πω, κ. Πρόεδρε, ότι δεν θα ασκήσω το δικαίωμά μου να απαντήσω σε πολλές ανακρίβειες του κ. Λυσσαρίδη, διότι σέβομαι το χρόνο της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης έχει το λόγο.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Γαλανέ, τι έχετε να προσθέσετε;

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Όχι, απλώς, κ. Πρόεδρε, είναι ότι και εμείς για τον ίδιο λόγο δεν απαντήσαμε στον κ. Παπαϊωάννου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά, κύριε Γαλανέ. Όταν δεν απαντούμε, φαίνεται ότι δεν απαντούμε· δεν είναι ανάγκη να το πούμε.

Ορίστε, κύριε Αναστασιάδη, διότι σε ταλαιπωρήσαμε απόψε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Καθόλου, κ. Πρόεδρε. Δυστυχώς εκείνο που ταλαιπωρήθηκε είναι το θέμα σε βαθμό που μερικοί από μας ξέχασαν τι συζητούσαμε. Περιπλανηθήκαμε δυστυχώς αρκετά για να ξεχάσουμε την κρίση που διέρχεται ο τόπος, για να ξεχάσουμε πράγματι ότι υπάρχει η εσωτερική κρίση που οφείλεται αναμφίβολα σε κάποια άλλη κρίση, στην κρίση που περνά το εθνικό μας πρόβλημα.

Έγιναν πολλές εισηγήσεις.

Μέχρι εθνικές ομιλίες για την 28η Οκτωβρίου απόψε εκφωνήθηκαν. Το ΟΧΙ του ελληνικού λαού μας υπενθυμίζει ότι τούτο θάπρεπε να διακατέχει τις ψυχές και τις καρδιές μας. Κανένας, μα κανένας δεν είπε ότι αφού επιτέλους η μόνη επιλογή, που ήταν επιλογή των επισήμων Κυβερνήσεων Κύπρου και Ελλάδας, ήταν ο διάλογος και μέχρι σήμερα δεν απέδωσε, θάπρεπε να εγκαταλειφθεί και επιτέλους σαν Έλληνες να μιμηθούμε τους Έλληνες.

Δυστυχώς ενθυμούμεθα τους Έλληνες ή τις ιστορικές στιγμές απλώς για να τις καπηλεύομαστε. Θα ένοιωθα πιο συγκινημένος αν εκείνος που έκαμε μνεία για την 28η Οκτωβρίου, μας έλεγε ότι πρέπει να πάρουμε τα άρματα και να σταθούμε σαν Έλληνες να πολεμήσουμε ενάντια στους Τούρκους γιατί έτσι μόνο βρίσκεται λύση του Κυπριακού προβλήματος. Φαίνεται όμως ότι τουλάχιστον κάποιες ηγεσίες μετρούν σωστότερα τις δυνάμεις και τις δυνατότητες ώστε να μη συμβουλευεί κανένας αυτή τη μέθοδο και οι επίσημες Κυβερνήσεις να μιλούν για αμυντική θωράκιση αλλά ειρηνική επίλυση του προβλήματος. Ακόμα και ο ίδιος ο εισηγητής της ιδέας του ΟΧΙ, συνεχίζοντας την ομιλία του στη δεύτερη ή τρίτη σελίδα μιλά για το πώς θα πρέπει να αγωνιστούμε ειρηνικά. Αλλά οι άνθρωποι του ΟΧΙ δεν ήταν με διάλογο που έγραψαν την 28η Οκτωβρίου στην ιστορία της Ελλάδας. Την έγραψαν με κάποιο άλλο τρόπο. Με τη δυναμική αντιπαράθεση.

Εμείς προβάλαμε το ΟΧΙ το 1974. Κατασπαραγμένοι όπως είμαστε, αλλά αδύναμοι όπως και η Ελλάδα αργότερα, δεχτήκαμε δυστυχώς τη μοίρα μας, την κατοχή, από κάποιους ισχυρότερους. Η Ελληνική Κυβέρνηση ή οι Ελληνικές

Κυβερνήσεις, οι τότε αλλά και οι μετά, ακόμα και αυτές που ειλικρινά μας συμπαρατάσσονται, κι είμαστε γι' αυτό ευγνώμονες, δεν κρίνουν ότι οι συνθήκες επιτρέπουν τη δυναμική αντιπαράταξη για λύση του Κυπριακού. Τουναντίον εγκρίνουν τη μέθοδο του διαλόγου. Γιατί η αποδοχή της πρωτοβουλίας Ντε Κουεγιάρ δεν είναι μόνο απόφαση της Κυπριακής πολιτικής ηγεσίας και της Κυπριακής Κυβέρνησης αλλά απόφαση σε συνεννόηση με την Ελληνική Κυβέρνηση. Αυτό εξάλλου είναι το αποτέλεσμα της λεγόμενης διεθνοποίησης ή μιας μορφής διεθνοποίησης. Οπουδήποτε αποταθούμε μετά την έκδοση του Ψήφισματος 550, που εξουσιοδοτεί το Γενικό Γραμματέα να αναλάβει και να προσφέρει τις καλές του υπηρεσίες για επίλυση του κυπριακού προβλήματος, μας λεν ναι, έχετε δίκαιο, αλλά να οδηγηθείτε στην τράπεζα των διαπραγματεύσεων κάτω από την αιγίδα του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για την εξεύρεση λύσης μέσα στα πλαίσια όπως αυτός τα καθορίζει. Πάμε στο Συμβούλιο Ασφαλείας και παίρνομε αυτή την εντολή και αυτό το Ψήφισμα. Πάμε στα Ηνωμένα Έθνη και δεχόμεθα αυτή την εισήγηση και αυτή την εντολή. Οδεύομε προς τους Αδεσμεύτους και μας απαντούν ότι επιβάλλεται ο διάλογος και η ειρηνική επίλυση του προβλήματος πάντοτε κάτω από την ομπρέλα των Ηνωμένων Εθνών και ιδιαίτερα μέσα στα πλαίσια των καλών υπηρεσιών του Γενικού Γραμματέα. Πάμε στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Και πάλιν αυτό το διεθνές Σώμα μας παραπέμπει σε συνομιλίες κάτω από την αιγίδα του Γενικού Γραμματέα. Στη σύσκεψη των Μπαχαμών, εκεί όπου παραθερίζουν οι Βασιλείς με τις θαλαμηγούς, και εκεί το μήνυμα στο γεύμα το βασιλικό ήταν ανα μεταβείτε και να εκτιμήσετε και να σεβαστείτε την πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα».

Χώρες του Ανατολικού Συνασπισμού ή της Δυτικής Συμμαχίας, όλες εισηγούνται ότι ο μόνος τρόπος επίλυσης του προβλήματός μας είναι η πρωτοβουλία ή οι συζητήσεις που θα γίνουν μέσω της πρωτοβουλίας και των εισηγήσεων του Γενικού Γραμματέα. Και διαπληκτιζόμαστε στην Κύπρο εάν υπήρξε αξιοποίηση ή όχι αυτής της πρωτοβουλίας, αν υπάρχουν άλλοι τρόποι εξόδου απ' αυτή την πρωτοβουλία και αν υπάρχει άλλος τρόπος διεθνοποίησης του κυπριακού προβλήματος. Οποιαδήποτε πόρτα κτυπήσουμε η απάντηση είναι μία: Επιτρέψατε στην Κύπρο και αποφασίστε επιτέλους τι θέλετε. Φέραμε στο σημείο το Γενικό Γραμματέα να μας πει «όταν αποφασίσετε» —μιλώ για την περίοδο μετά το Γενάρη που ηρωικά τότε απορρίψαμε το Προσχέδιο φάντασμα, μιλώ για την μετέπειτα περίοδο που εκλιπαρούσαμε το Γενικό Γραμματέα να συγκαλέσει νέα συνάντηση κορυφής χωρίς μάλιστα να θέτομε οποιαδήποτε προϋπόθεση ή όρους και μιλώ για την απάντηση που μας είχε δώσει στο Κατάρ ότι θα πρέπει επιτέλους κάποτε η Ελληνική πλευρά να αποφασίσει τι επιζητεί— ακαι τότε είμαι στη διάθεσή σας για να επαναλάβω την πρωτοβουλία και τις σχετικές προσπάθειες για να έλθουν τα μέρη και πάλιν κοντά».

Μιλούμε σήμερα και εισηγούμαστε πολλούς τρόπους. Και το μόνο τρόπο που θεωρείται από όλους γενικά, και από αυτή την Ελλάδα της συμπαρατάξης σαν ο ενδεδειγμένος, προσπαθούμε να τον τορπιλλίσουμε είτε γιατί δεν αντιλαμβανόμαστε τι μας δίνουν ή γιατί δεν αντιλαμβανόμαστε ή διαβάζομε ή γιατί προσποιούμεθα ότι δεν αντιλαμβανόμαστε εάν όντως προσφέρονται ευκαιρίες ή όχι γιατί πιθανόν να μη διαθέτομε το σωστό πολιτικό θάρρος για να πάρουμε κάποιες αποφάσεις. Ύστερα από έντεκα χρόνια κατοχής, παρόλα όσα λέγουν αυτοί οι ήρωες που μας κυβερνούν, που δεν απεμπολούν τίποτε, που δεν δέχονται τίποτε, που θέλουν να πάρουν όλους τους πρόσφυγες στα σπίτια τους ωσάν και οι

υπόλοιποι της πολιτικής ηγεσίας να δέχονταν ποτέ την απεμπόληση αυτών των δικαιωμάτων, που λεν ότι δεν θα δεχτούν κανένα Τούρκο στρατιώτη, που λεν πως δεν θα δεχτούν κανένα σκλαβωμένο σπίτι, δεν είδαμε να επιτρέψουν σε κανένα να επιστρέψει. Τουναντίον, κάποιες συμφωνίες της Βιέννης που υπέγραψε ο Κληρίδης, κατόρθωσαν με τη συμπεριφορά τους, με την πολιτική της άρνησης να τις εξοστρακίσουν, να μην τις εφαρμόσουν με αποτέλεσμα χιλιάδες Καρπασιτών να ευρίσκονται σήμερα στη μη κατεχόμενη Κύπρο, εγκαταλείποντας έτσι τις εστίες τους. Αντί δηλαδή να έχουμε επάνοδο προσφύγων, είχαμε προσφυγοποίηση ακόμα και εκείνων που απέμειναν με συμφωνίες στους τόπους και στις πατρογονικές τους εστίες.

Κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι κάποτε πρέπει ο καθένας από μας να προβληματίζεται σωστά όταν πρόκειται να αναφέρεται σε θέματα που οπωσδήποτε εύκολα λύνονται με συνθήματα, δύσκολα όμως στην πράξη μπορεί κανένας να προχωρήσει να τα λύσει. Έτσι δεν είναι αρκετό με πρακτικούς αγώνες που διεξάγει ο κ. Κυπριανού να κερδίζει αυτά τα οποία δήθεν δεν απεμπολεί. Γιατί, και θα απαντήσω και στον κ. Ψυλλίδη και στον κ. Γαλανό, η όλη πορεία και πολιτική του κ. Κυπριανού το μόνο που αποδεικνύει είναι πως ποτέ δυστυχώς δεν γνώριζε ποια είναι η πολιτική που ακολουθεί. Το μόνο ίσως που γνωρίζει είναι ότι αγνοεί ποια ήταν ή είναι η συγκεκριμένη πολιτική του πάνω στο κυπριακό πρόβλημα. Μια σύντομη αναδρομή στο παρελθόν θα σας πείσει για την όλη πολιτική του κ. Κυπριανού και της αντικατοχικής πολιτικής που μέχρι σήμερα έχει ακολουθήσει σε βαθμό που να μην κατορθώσει να εκδιώξει έστω και ένα Τούρκο στρατιώτη, ή να ακυρώσει τις Συνθήκες Εγγυήσεως ώστε επιτέλους να απαγορεύσουμε στην Τουρκία αυτό το μονομερές δικαίωμα επέμβασης. Ούτε ένα πρόσφυγα δεν στείλαμε στο σπίτι του εξαιτίας αυτής της πολιτικής και ούτε και μια ίντσα εδάφους έχουμε κερδίσει μέχρι σήμερα εξαιτίας ακριβώς αυτής της χωρίς συνάρτηση πολιτικής που ακολουθεί ο κ. Κυπριανού.

Το 1977, κύριοι συνάδελφοι, ο κ. Κυπριανού υποστήριξε σε σύσκεψη του Εθνικού Συμβουλίου αρχικά πως οι προτάσεις του Μακαρίου ήταν προδοσία ή περίπου προδοσία. Αργότερα όταν ο Μακάριος τον επέπληξε σε νέα συνάντηση του Εθνικού Συμβουλίου, αναφώνησε το περιβόητο «συνεταξάμην» για να μην έλθει σε αντίθεση με το Μακάριο. Αυτά είναι γεγονότα τα οποία υπάρχουν στα πρακτικά του τότε Εθνικού Συμβουλίου και συνεπώς μπορεί ο καθένας να τα εξακριβώσει και οι παριστάμενοι πολιτικοί αρχηγοί δύνανται να τα επιβεβαιώσουν.

Τον επόμενο χρόνο, μετά το 1977, όταν αναλάμβανε την προεδρία δήλωνε από Τηλεοράσεως πως οι προτάσεις Μακαρίου δεν μπορούν να γίνουν λάβαρο αγώνα. Ο Εθνάρχης και οι υποθήκες ξεχάστηκαν. Τον ίδιο χρόνο και αφού απευθύνθηκε για βοήθεια στους Δυτικούς —μιλούμε για το 1978— και εκλιπαρούσε την Αμερικάνικη Κυβέρνηση, όταν χάρη στο ελληνικό λόμπυ είχε κατορθωθεί να επιβληθεί το εμπάρκο στην Τουρκία, είχε υποβληθεί ύστερα από δικές του εκκλήσεις και παρακλήσεις, το γνωστό Καναδοαγγλικό σχέδιο, το Δυτικό πλαίσιο εν πάση περιπτώσει, σε συντομία, για να το απορρίψει όμως στη συνέχεια λέγοντας πως ούτε το αποδέχεται ούτε το απορρίπτει.

Τον Ιούλιο εξάλλου του 1978 δήλωσε πως δεν θα συναντούσε ποτέ τον Ντενκτάς για να υπογράψει. Όμως, κύριοι, λίγους μήνες αργότερα υπέγραψε τη γνωστή Συμφωνία Κορυφής στη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στις 19 του Μάη του 1979. Παρακολουθείστε μέχρι τώρα συνέπεια πολιτικής του αντικατοχικού ηγέτη. Αλλά υπάρχει συνέχεια, κύριοι συνάδελφοι.

Τον Μάη του 1980 δήλωνε πως το πλαίσιο συνομιλιών που πρότεινε ο τότε Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ κ. Βάλντχαιμ, ήταν απαράδεκτο γιατί μιλούσε για διζωνική. Προσέξτε, το επαναλαμβάνω είναι επίκαιρο. Προηγουμένως μιλούσαμε για διπεριφερειακή και διζωνική. Επαναλαμβάνω ότι το Μάη απόρριπτε οποιαδήποτε εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Βάλντχαιμ. Τη θεωρούσε απαράδεκτη γιατί μιλούσε για διζωνική. Εν τούτοις, λίγους μήνες αργότερα και πιο συγκεκριμένα, τον Οκτώβρη του 1980, υπόγραψε δήλωση δεχόμενος και αναγνωρίζοντας τη διζωνική ομοσπονδία, την οποία, αν δεν απατώμαι, σήμερα απορρίπτει ή τουλάχιστο δεν είναι σαφές αν την αποδέχεται.

Τον Αύγουστο εξάλλου του 1981 παλινδρόμησε ο άνθρωπος, άλλαξε και πάλιν πολιτική λέγοντας πως δεν δέχεται τη διζωνική ομοσπονδία. Το Κυπριακό φαίνεται να είναι ιστορία του λεγόμενου «παιίζω ξιπαίζω», ανεξαρτήτως συνεπειών.

Στις 19 του Νιόβρη του 1981 με έγγραφο προς το Γενικό Γραμματέα Βάλντχαιμ δεχόταν την αρχή πως μόνο σημαντικός αριθμός προσφύγων θα επιστρέψουν στις εστίες τους. Την επόμενη δήλωνε πως δεν θα απεμπολήσει το δικαίωμα κανενός πρόσφυγα να επιστρέψει στο σπίτι του. Και πάλιν συνέπεια γραμμής, συνέπεια αγώνα, συνέπεια τακτικής, στόχων και σκοπών.

Τον Απρίλη του 1982 δεχόταν πως η αποχώρηση των τουρκικών κατοχικών στρατευμάτων ήταν προϋπόθεση για τη συνέχιση των διαπραγματεύσεων.

Τον Αύγουστο του 1983 απόρριπτε τους δείκτες Ντε Κουεγιάρ παρά την περιαντιθέτου γνώμη των Κομμάτων της πλειοψηφίας για να δώσουμε έτσι την ευκαιρία, να κύριοι συνάδελφοι, στην Τουρκική πλευρά που πράγματι στόχο είχε αυτό το οποίο έκαμε, να εκμεταλλευθεί λάθη δικά μας. Εμείς της επιτρέψαμε να επιστεύσει λόγω ακριβώς της συμπεριφοράς μας, την ανακήρυξη του ψευδοκράτους στις 15/11/1983. Η μέχρι τότε πολιτεία μας φαίνεται ότι εξήντησε τα περιθώρια των επεκτατιστών της Άγκυρας και τους επέτρεψε, όταν πλέον απορίψαμε από δικές μας, όπως είπε και ο κ. Γαλανός και ο κ. Ψυλλίδης, ενέργειες τη νέα πρωτοβουλία του Ντε Κουεγιάρ, να ανακηρύξουν το κράτος. Την ίδια περίοδο ο κ. Κυπριανού και πάλιν διακατεχόμενος από εθνική έξαρση δήλωνε πως δεν θα προσέλθει σε συνομιλίες εκτός αν το ψευδοκράτος ανακληθεί το Γενάρη.

Το Γενάρη του 1984 και πιο συγκεκριμένα στις 11 του Γενάρη του 1984, ο κ. Κυπριανού που δεν θα μετέβαινε να συνομιλήσει με το Ντενκτάς εάν δεν ανακαλείτο το τουρκοκυπριακό κράτος, υπέβαλε εν αγνοία και της Ελληνικής Κυβέρνησης τις γνωστές προτάσεις του με βάση τις οποίες εισηγείτο παραχώρηση υπό τουρκική Διοίκηση του 25% του κατεχόμενου εδάφους μας. Κατά τα άλλα έκαμνε αντίσταση ο άνθρωπος λέγοντας ότι δεν θα απεμπολήσει και δεν θα ξεπουλήσει ούτε εστίες, ούτε τάφους ηρώων ούτε εκκλησίες ούτε μια σπιθαμή γης. Αλλά με έγγραφες προτάσεις στις 11 του Γενάρη του 1984, όταν ακόμα ορκίζετο πως δεν εσκέφτετο να πλησιάσει ή να συνομιλήσει με το Ντενκτάς, δεχόταν να υποβάλει γραπτές προτάσεις πριν καν ανακληθεί το κράτος για να εισηγηθεί την παραχώρηση στους Τούρκους του 25% της Κυπριακής γης. Και η πολυδιάστατη πολιτική του κ. Κυπριανού συνεχίζει για να φτάσουμε το καλοκαίρι του 1983 στις εκ του σύνεγγυς συνομιλίες και για να προχωρήσουμε στη συνέχεια στην περιβόητη συνάντηση Κορυφής του Γενάρη του 1985.

Είναι γνωστά τα αποτελέσματα της συνάντησης, είναι γνωστές οι δηλώσεις του κ. Κυπριανού. Εκτιμώνται εν πάση περιπτώσει ανάλογα με τις διαισθήσεις

του ανθρώπου. Λυπούμαι που μιλώ έτσι, κύριοι, αλλά δεν είναι δυνατόν ένας Πρόεδρος ενός κράτους, ένας άνθρωπος που αντιπροσωπεύει ένα βασανισμένο λαό, ένα υπόδουλο λαό, ένας άνθρωπος που λέγει ότι δέχεται αυτή τη φορά να προσέλθει σε συνομιλίες έστω και αν δεν ανεκλήθη το Τουρκοκυπριακό κράτος, το ψευδοκράτος, να λέγει ότι είχε ενώπιόν του έγγραφα τα οποία νόμιζε ότι ήταν φαντάσματα. Δεν ήταν δυνατό να λέγει ότι δεν εννοούσε τι διάβαζε. Δεν είναι νοητό για Πρόεδρο κράτους να παίρνει εντολή για να συζητήσει όσα ήταν προς συζήτηση επί του εγγράφου και με αυτή την εντολή να μεταβαίνει στα Ηνωμένα Έθνη, να αντιμετωπίζει επί τετραήμερο δυσκολίες και αδιέξοδα και να μη συμβουλευεται την πολιτική ηγεσία που στο κάτω κάτω υπό άλλες συνθήκες την ήθελε να μοιράζεται μαζί του τα βάρη και τις ευθύνες. Απέρριψε ή οδήγησε σε ναυάγιο τη συνάντηση εκείνη για να βρισκόμαστε σήμερα, ερωτώ τους πάντες, πού, κύριοι συνάδελφοι; Τι έχουμε πράξει σήμερα ή πού βρισκόμαστε; Τι υποχρεωθήκαμε να κάμουμε στη συνέχεια; Υποχρεωθήκαμε να τρέχουμε ξοπίσω το Γενικό Γραμματέα μέχρι σημείου που μοιάζαμε με ακόλουθους ή αυλοκόλακες και να τον εκλιπαρούμε να συγκαλέσει νέα συνάντηση κορυφής γιατί εχανόμαστε, γιατί είμαστε καλής πίστεως, γιατί είμαστε έτοιμοι να δεχτούμε τα πάντα. Μέχρι που στις 12 του Απρίλη εν κρυπτώ και παραβύστω, εν κρυπτώ και από συνεργάτες και πολιτικούς συμβούλους και πολιτικούς φίλους, απεδέχθη τελικά το νέο ενοποιημένο έγγραφο το οποίο τουλάχιστο σύμφωνα με την εφημερίδα της ΕΔΕΚ «ΤΑ ΝΕΑ» και με τον «ΚΗΡΥΚΑ» του κ. Τάσσου Παπαδόπουλου, εις ουδέν διαφέρει ή ελάχιστα διαφέρει από τις προτάσεις που απέρριψε το Γενάρη και για τις οποίες μάλιστα είχαμε ακούσει όχι μια, εκατοντάδες ύβρεων και χαρακτηρισμών: 'Ότι είμαστε ενδοτικοί, ότι είμαστε έτοιμοι να ξεπουλήσουμε πατρίδες, ότι διδομε όπλα στους Τούρκους, ότι είμεθα Αττίλες. Εξέδωσαν περί τούτου για να διαφωτίσουν και το λαό σχετικά φυλλάδια, κύριοι συνάδελφοι, στα οποία μας κατηγορούσαν γιατί εισηγηθήκαμε να δεχθεί εκείνα τα οποία όφειλε να δεχθεί τότε και να δεσμεύσει τον Ντενκτάς πάνω σε βασικά θέματα που για μας οπωσδήποτε σήμερα πιστεύουμε θάταν οι συνθήκες πολύ καλύτερες από ό,τι είναι τώρα.

Τι έγινε στις 12 του Απρίλη; Υπέγραψε ή απεδέχθη ο κ. Κυπριανού το νέο έγγραφο, όπως το ονομάζει, γιατί ήταν ενοποιημένο. Όπως πολύ σωστά είπε ο κ. Λυσσαρίδης, είναι κατά πολύ χειρότερο από εκείνο του Γενάρη, γιατί τώρα με την αποδοχή του δεσμεύεται σε πολλά από τα σημεία που το Γενάρη δεν δεσμευέτο και ήταν προς συζήτηση. Σήμερα είναι δέσμιος ενός εγγράφου αλλά εν τω μεταξύ η ευκαιρία και πάλιν εχάθη για διαπραγματεύσεις. Διότι ο αδιάλλακτος Ντενκτάς βρήκε και πάλιν την ευκαιρία που εμείς του προσφέραμε. Πάντοτε λέμε ότι είναι αδιάλλακτος. Το αναγνωρίζουμε ότι είναι αδιάλλακτος αλλά δυστυχώς κανένα μέτρο δεν παίρνουμε για να καταπολεμήσουμε, να μειώσουμε ή να εξασθενήσουμε την αδιαλλαξία του Ντενκτάς. Τουναντίον τα συνεχή λάθη, οι συνεχείς παρασπονδιές επιτρέπουν ώστε ο καιροσκοπισμός αλλά και ο επεκτατισμός και ο τουρκικός σωβινισμός να βρίσκουν πάντα την κατάλληλη ευκαιρία για να επεκτείνονται και να πραγματοποιούν τα σχέδια τα οποία από χρόνια οπωσδήποτε απεργάζονται σε βάρος της Κύπρου. Και αφού, κύριοι συνάδελφοι, όπως είπαμε και προηγουμένως, δεν υπάρχει άλλος τρόπος ή άλλη λύση εξόδου απ' αυτό το αδιέξοδο, της αποτροπής των τετελεσμένων και των τουρκικών σχεδίων, και ενώ ένα από τα σχέδια, όπως ελέχθη και είναι γνωστό, είναι και αυτό που είπε ο κ. Γαλανός, ότι απώτερος στόχος της Τουρκίας είναι να καταλάβει ολόκληρο την Κύπρο, τι πράττομε εμείς; Ερωτώ, κύριοι συνάδελφοι, προχωρούμε σε συνομιλίες

έστω και όχι για την ιδανική που προτείνει ο Ντε Κουεγιάρ λύση αλλά τουλάχιστον για να κατοχυρώσουμε κάποια δικαιώματα, να επιτύχουμε την αποχώρησή ή την εκδίωξη των τουρκικών στρατευμάτων με το χρονοδιάγραμμα που απεδέχθη και ο κ. Κυπριανού, όπως σαφώς λέγει η παράγραφος 7 του Σχεδίου που απεδέχθη, και εν πάση περιπτώσει κατ' αυτό τον τρόπο να αρχίσουν σταδιακά να αποχωρούν τα τουρκικά στρατεύματα με επαρκείς μάλιστα εγγυήσεις, ως αναφέρει το σχετικό έγγραφο;

Οφείλω, κύριοι συνάδελφοι, να διαβάσω από το κείμενο για να λάβετε γνώση τι λέει η παράγραφος 7(1) του ενοποιημένου εγγράφου, το οποίο απεδέχθη ο κ. Κυπριανού: «Θα συμφωνηθεί πριν από την εγκαθίδρυση μιας μεταβατικής ομοσπονδιακής Κυβέρνησης χρονοδιάγραμμα για την αποχώρηση των μη κυπριακών στρατιωτικών δυνάμεων και στοιχείων», υπονοώντας αναμφίβολα τους εποίκους, «όπως επίσης και ικανοποιητικές εγγυήσεις».

Αυτό το απεδέχθη ο κ. Κυπριανού, ο οποίος σήμερα προκαλεί το Δημοκρατικό Συναγερμό να πει στο λαό κατά πόσο δέχεται στρατεύματα μετά την εγκαθίδρυση της μεταβατικής Κυβέρνησης. Ο ίδιος απεδέχθη ένα χρονοδιάγραμμα που λέει ότι θα συμφωνηθεί η αποχώρηση μετά την εγκαθίδρυση. Και θέλει εν τούτοις να προκαλεί και να επικαλείται τον πατριωτισμό του λαού γιατί δήθεν ο Συναγερμός ή και το ΑΚΕΛ εισηγούνται η αποδέχονται και στρατεύματα μετά την εγκαθίδρυση μεταβατικής Κυβέρνησης. Ας πούμε ότι δεν το δεχόμαστε αυτό το έγγραφο, κι' ας πούμε ότι παίρνει ακόμα την πιο ηρωική απόφαση να το απορρίψει και να το πει στον κ. Ντε Κουεγιάρ ότι από τούδε και στο εξής δεν τίθεται θέμα συζήτησης του εγγράφου. Ας μας απαντήσει ο κ. Κυπριανού ή οποιοσδήποτε άλλος: Πότε και πώς φεύγουν τα 30,000 τουρκικά στρατεύματα χωρίς συνομιλίες; Πότε και πώς επιστρέφουν οι πρόσφυγες στα σπίτια τους; Πόσους και πώς θα πάρει ο κ. Κυπριανού στα σπίτια τους; Πώς και με ποιο τρόπο ο κ. Κυπριανού θα καταργήσει τη Συνθήκη Εγγυήσεως ώστε η Τουρκία να μην είναι η μόνη εγγυήτρια Δύναμη με μονομερές δικαίωμα επέμβασης επί ολοκλήρου της νήσου, επί ολοκλήρου του κράτους, εάν πιστέψει ότι κινδυνεύουν οι Τουρκοκύπριοι τους οποίους υποτίθεται ότι προστατεύει;

Σας ερωτώ, κύριοι, ποια είναι η απάντηση, ποια είναι η στρατηγική; Ας μας απαντήσουν και ας απαντήσουν στο λαό αυτοί που ισχυρίζονται πως με την τάση να απορρίπτουν τα πάντα, με την τάση να διαφημίζουν τα συνθήματά τους σαν πατριωτισμό, θα εξεύρουν επιτέλους λύσεις σ' αυτά τα οποία δήθεν απορρίπτουν. Ας μας πουν γιατί έντεκα χρόνια τώρα δεν τόχουν κατορθώσει. Κι' ας μη κατηγορούν τους οποιοσδήποτε ότι είναι διατεθειμένοι είτε να δεχτούν στρατιώτες στην Κύπρο είτε να δεχτούν το μονομερές δικαίωμα επέμβασης της Τουρκίας είτε να δεχτούν τις συνθήκες Εγγυήσεως όπως είναι είτε να δεχθούν την απαγόρευση άσκησης του δικαιώματος των τριών ελευθεριών απ' όλους τους πρόσφυγες, είτε την παράλειψη αξιώσεως για επιστροφή όσο το δυνατό μεγαλύτερου ποσοστού εδάφους και περιορισμού του υπό κατοχή στο ελάχιστο ώστε να επιστρέψουν περισσότεροι πρόσφυγες στα σπίτια τους.

Κύριοι συνάδελφοι,

Νομίζω ότι η κρίση που διέρχεται το εσωτερικό μέτωπο οφείλεται ακριβώς σ' αυτά τα προβλήματα. Στην έλλειψη Κυπριακής Κυβερνητικής πολιτικής αλλά οφείλω να πω και πανεθνικής πολιτικής. Δεν υπάρχει δυστυχώς, και γι' αυτό βρισκόμαστε σε δεινή θέση, κοινή θέση Ελλάδας και Κύπρου, πολιτικής ηγεσίας Ελλάδας και Κύπρου. Υπάρχει κατά καιρούς σύμπτωση θέσεων, υπάρχουν κατά

καιρούς εκ διαμέτρου αντίθετες θέσεις, υπάρχει η περίπτωση που δεχόμεθα τις τουρκικές υποχωρήσεις σαν άλμα υποχωρήσεων. Για πρώτη φορά από το 1974, υπήρξε η περίπτωση που κατευόδωνε ο Έλληνας Πρωθυπουργός τον κ. Κυπριανού στον αερολιμένα του Ελληνικού, όταν μετέβαινε για τις συνομιλίες κορυφής του Γενάρη, λέγοντάς του «στο καλό κ. Πρόεδρε και με καλά μαντάτα», και εν τούτοις όταν επέστρεψε θαλασσωμένος ο κ. Κυπριανού, θαλασσώνοντας την πρωτοβουλία, ακούσαμε και το τρομερό κατ' εμάς ότι χειρίστηκε θαυμάσια ο κ. Κυπριανού την πρωτοβουλία Ντε Κουεγιάρ για να διαμνηυθεί όμως αργότερα ότι λόγοι σκοπιμότητας επέβαλλαν τη δημόσια δήλωση του Έλληνα Πρωθυπουργού γιατί ανάλογη δήλωση έκαμε δυστυχώς και ο κ. Οζάλ για τον κ. Ντενκτάς.

Εν πάση περιπτώσει εκείνο που σωστά ελέχθη από τον κ. Γαλανό είναι ότι πάμε σ' αυτές τις πρόωρες βουλευτικές εκλογές για να συζητήσουμε το κυπριακό, ναι, την ουσία του κυπριακού.

Το κάθε Κόμμα θα κατέλθει στις εκλογές και είναι γνωστό τι υποστηρίζει, εάν δηλαδή είναι την πολιτική της σύνεσης που θα οδηγήσει σε λύσεις ή αν είναι την πολιτική των συνθημάτων που θα διαιωνίζει το πρόβλημα. Εδώ θάθελα ν' απαντήσω σ' εκείνους που λεν «ας μείνουμε όπως έχουμε και κάποια μέρα κάποιου αιώνα, στο μέλλον, μπορεί οι συνθήκες ν' αλλάξουν και τότε, αφού δεν θα υπάρχει η υπογραφή μας, μπορεί να επιτύχουμε και την απελευθέρωση των κατεχομένων εδαφών».

Αλήθεια δεν διαφωνώ: ηχητικά είναι πιο πατριωτική αυτή η θέση. Αλλά, κύριοι συνάδελφοι, σας ερωτώ, θα μείνουμε όπως έχουμε ή θα αρχίσει η αντίστροφη μέτρηση; Θα μείνουμε όπως έχουμε οπωσδήποτε, όπως λεν οι άνθρωποι, δηλαδή θα μείνουμε με 30,000 στρατό κατοχής, θα μείνουμε με όλους τους πρόσφυγες, θα μείνουμε με το 37% του εδάφους μας υπό κατοχή, θα μείνουμε με μόνη τη Τουρκία εγγυήτρια δύναμη και με μονομερές το δικαίωμα επέμβασης, την ίδια ώρα όμως θα έχουμε και τη σταδιακή αναγνώριση του τουρκοκυπριακού κράτους, δηλαδή την «ντε φάκτο» νομιμοποίηση από τρίτους με αποτέλεσμα ίσως να μην είναι καν αναγκαίες οι συνομιλίες μεταξύ ελληνοκυπρίων και τουρκοκυπρίων για λύση της διαφοράς, γιατί πολλά κράτη σήμερα υπάρχουν χωρίς να αναγνωρίζονται από το σύνολο των διαφόρων εθνών. Συνεπώς ας αντιληφθούμε ότι δεν θα μείνουμε ποτέ όπως είμαστε. Χειρότερα θα γίνουμε, καλύτερα ποτέ. Και ας αντιληφθούμε κάτι. Αν έντεκα χρόνια μετά την κατοχή —και είναι τραγικό αυτό που λέω, αλλά έτσι συμβαίνει και η αλήθεια πρέπει να λέγεται— υπάρχει γενιά που ίσως δεν θυμάται τα σπίτια και τις εστίες της, φαντασθείτε αν ακολουθήσουμε την εισήγηση του μακροχρόνιου αγώνα τι θα γίνει όταν οι παλιές γενιές που έζησαν, που αγάπησαν, που πόνεσαν τους τόπους που έχασαν δεν θα υπάρχουν. Ποιοι θάναυ εκείνοι που θα πολεμήσουν για να ξαναφέρουν τη λευτεριά ώστε να ξαναπάν πίσω στα σπίτια τους αφού οι περισσότεροι θάχουν ανατραφεί και θάχουν μεγαλώσει στις ελεύθερες περιοχές;

Συνεπώς πράγματι η προσφυγή μας τώρα στο λαό γίνεται με βάση του καθενός το πρόγραμμα ή του καθενός τις θέσεις πάνω στο εθνικό θέμα. Γι' αυτό και λέγω αφού είναι γενική διαπίστωση από τη συζήτηση πως κανένας δεν δέχεται στρατεύματα κατοχής, κανένας δεν δέχεται σαν μόνη εγγυήτρια ή με μονομερές δικαίωμα επέμβασης την Τουρκία, κανένας δεν δέχεται την αποστέρηση άσκησης των τριών ελευθεριών, κανένας δεν δέχεται τη συνομοσπονδία, κανένας δεν δέχεται παρά λύση που θα καθιερώνει το αδιαίρετο του κράτους, εφόσον όλοι έχουμε αυτόν το στόχο σαν κοινό παρονομαστή, εκείνο που διαφέρει φαίνεται είναι η τακτική και

οι μέθοδοι για επίτευξη αυτού του στόχου. Συνεπώς όταν πηγαίνουμε στο λαό δεν πάμε να τον ρωτήσουμε, όπως μερικοί εισηγούνται, αν δεχόμαστε στρατευμάτα κατοχής. Όχι, η ερώτηση θα ήταν ορθότερη αν πηγαίναμε στο λαό να του πούμε αν δέχεται την πρωτοβουλία Ντε Κουεγιάρ ή όχι. Έτσι τίθεται το θέμα και συνεπώς είναι περιττό να ερωτούν μερικοί εκ του πονηρού «δέχεσθε στρατεύματα;» Όχι, ποτέ. Μακάρι να μπορούσαν να έφευγαν ή να τα διώχναμε από χτες. «Δέχεσθε την Τουρκία ως εγγυήτρια;» Όχι, μακάρι να μπορούσαμε να το κάμναμε από χτες. Μακάρι η Ελλάδα της συμπαράταξης να κατάγγελλε τη Συνθήκη Εγγύησης, η οποία, ας σημειωθεί, δόθηκε υπό καλύτερους αιωνούς.

Το 1960 δεν υπήρχε τουρκική κατοχή και όμως παραχωρήθηκε το δικαίωμα μονομερούς επέμβασης και εγγύησης στην Τουρκία. Και υπάρχουν μερικοί που φιλοδοξούν με τα λόγια σήμερα να καταργήσουν αυτά τα οποία με τη δική μας υπογραφή έχομε δώσει στους Τούρκους. Γιατί αλήθεια δεν καταγγέλλει την εγγύηση μέχρι σήμερα; Αφού μπορούν να το πράξουν, αφού νοιώθουν δυνατοί, γιατί δεν το κάμνουν να μας απαλλάξουν;

Συνεπώς δεν είναι αυτά τα ερωτήματα που πρέπει να θέσουμε στο λαό. Τα ερωτήματα που θα τεθούν διά των βουλευτικών εκλογών είναι σαφή. Δέχεται ο κυπριακός λαός να συνεχίσει το καθεστώς που σήμερα υπάρχει με συνεχή οπισθοδρόμηση του κυπριακού; Δέχεται ο κυπριακός λαός την οριστική διχοτόμηση της Κύπρου; Δέχεται ο κυπριακός λαός εξαιτίας μιας ανίκανης και αναποφάσιστης ηγεσίας να οριστικοποιηθεί η διχοτόμηση και να αναγνωριστεί το τουρκοκυπριακό ψευδοκράτος; Δέχεται ο κυπριακός ελληνισμός την παραμονή 30,000 τουρκικών στρατευμάτων; Δέχεται ο κυπριακός ελληνισμός τη μη επιστροφή οποιουδήποτε πρόσφυγα στο σπίτι του;

Αυτά είναι τα ερωτήματα που πρέπει να τεθούν στο λαό. Κι' αν έχουν άλλη επιλογή από την επιλογή Ντε Κουεγιάρ ας του πουν: Πόλεμο ή ειρήνη; Ειρηνική επίλυση ή πολεμική επίλυση; Εάν υπάρχει άλλη επιλογή τότε ναι, να τη βάλουμε σε δημοψήφισμα. Και δεν είναι θέμα ηγετοκρατίας όπως είπε ο φίλος και ευπαιδευτος Αρχηγός της ΕΔΕΚ. Είπε ότι είναι θέμα λαϊκής κυριαρχίας και δεν το αρνούμαστε. Αλλά διερωτούμαι πώς θα ήταν πρακτικά εφαρμόσιμο. Να διαπραγματεύονται, πέστε υπό καλύτερες συνθήκες, τη λύση του κυπριακού, να φτάσουμε στο σημείο που επιλύεται το Κυπριακό επί επιπέδου ηγεσίας και να πούμε τώρα ότι πρέπει να πάμε στο λαό να κάμουμε δημοψήφισμα για να δούμε αν εγκρίνεται αυτή η λύση την οποία μετά κόπων, μόχθων κλπ. κατορθώσαμε να επιτύχομε. Σας ερωτώ, κύριοι, είναι ορθόδοξη ή ανορθόδοξη λύση;

Αναμφίβολα τα δημοψηφίσματα επιβάλλονται εκεί όπου υπάρχει σαφής αντίθεση μεταξύ θέσεων. Αναμφίβολα τα δημοψηφίσματα υπό καλύτερους αιωνούς και με ειρηνικές συνθήκες είναι ο τρόπος επίλυσης κάποιου προβλήματος. Αλλά όταν τα συγκεκριμένα Κόμματα έχουν συγκεκριμένη στρατηγική μεθόδων και στόχων και εισηγούνται τρόπους για λύση ενός προβλήματος και κατεβαίνουν στο λαό μ' αυτό το πρόγραμμα και ζητούν αυτή την εντολή, δεν νομίζω ότι μπορεί ή επιτρέπεται σ' οποιοδήποτε όσο καλός δικολάβος και αν είναι —δεν αναφέρομαι σε σας, κύριε Λυσσαρίδη— να παρερμηνεύσει την ψήφο του λαού. Η ψήφος του λαού θα δοθεί στο Συναγερμό, όσο ενδοτικός και αν είναι κατά το ΔΗ.ΚΟ. Η ψήφος του λαού θα δοθεί στην ΕΔΕΚ όσο ανένδοτη κι' αν είναι για κάποιους άλλους. Η ψήφος του λαού θα δοθεί στο ΔΗ.ΚΟ., δεν ξέρω γιατί φυσικά, γιατί δεν πιστεύω να ξέρουν και οι ίδιοι ποια είναι η πολιτική τους.

(Γέλωτες).

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Θα δοθούν και λίγοι ψήφοι σε τούτους.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αντιλαμβάνομαι φυσικά ότι και οι ψηφοφόροι του ΑΚΕΛ που θα ψηφίσουν το ΑΚΕΛ εν γνώσει τους ότι είναι και αυτοί στην τάξη των μειοδοτών, θα πάρουν την έγκριση να συνεχίσουν και να εξακολουθήσουν να είναι μειοδότες. Όμως γιατί αλήθεια να θέλουμε αυτόν το λαό, να τον περιφρονούμε τόσο, να τον θεωρούμε τόσο δουλοπρεπή, να τον θεωρούμε τόσο αναξιοπρεπή, να τον θεωρούμε τόσο εγκλωβισμένο σε κόμματα που να μην μπορεί να αντιδράσει όταν του λεν ότι θα τον ξεπουλήσουν; Γιατί θέλουμε να παρουσιάζουμε κάποιες ηγεσίες πως είναι λιγότερο πατριωτικές από κάποιες άλλες; Αν οι άλλες ηγεσίες που φέρονται και λέγονται και θέλουν να φαίνονται ότι είναι πατριωτικές, κατόρθωσαν να δώσουν έστω και ένα δείγμα της προόδου που πέτυχαν στο κυπριακό με τα πατριωτικά συνθήματά τους, να παραδεχτούμε ότι είμαστε εθνικά απαράδεκτοι. Αλλά όταν από τη μέχρι σήμερα πολιτική αυτών που μόνο συνθήματα εκστομούν, παρατηρείται οπισθοδρόμηση, εκείνο το οποίο επιβάλλεται είναι τουλάχιστο να γίνει σεβαστή η βούληση και η θέληση του λαού.

Έρχομαι τώρα και είμαι υποχρεωμένος να έλθω στο θέμα του δημοψηφίσματος σε συντομία. Για μας οι βουλευτικές εκλογές είναι δημοψήφισμα. Δημοψήφισμα, επαναλαμβάνω, θα υπήρχε ανάγκη να γίνει αν υπήρχαν κάποιοι που έλεγαν για παράδειγμα «ναι», στην κυπριακή δημοκρατία και άλλοι που έλεγαν «όχι, θέλουμε την ένωση». Δημοψήφισμα θα ήταν ανάγκη να γίνει αν υπήρχε αντίθεση μεταξύ μας. Αντίθεση δεν υπάρχει. Υπάρχει αντίθεση στους τρόπους, στις μεθόδους, στην τακτική. Εμείς λέμε πως μέσον των συνομιλιών και με βάση την υποστήριξη που έχει ο Ντε Κουεγιάρ μπορούμε να επιτύχουμε την αποχώρηση των Τουρκικών στρατευμάτων έστω και με χρονοδιάγραμμα. Κάποιοι άλλοι βάζουν τέτοιους όρους που δεν θα πετύχουν ποτέ την αποχώρηση όσο και αν το διαλαλούν. Συνεπώς δεν διαφωνεί κανένας αν θα αποχωρήσουν τα τουρκικά στρατεύματα. Δεν διαφωνεί κανένας, για να μην επαναλάβω τα όσα είπα, με τις βασικές πτυχές που προϋποθέτουν τη δίκαιη και βιώσιμη λύση του κυπριακού.

Επομένως είναι δημοψήφισμα οι βουλευτικές εκλογές και θα πρέπει να το σεβαστεί η Κυπριακή Κυβέρνηση, η Κυβέρνηση της σημερινής μειοψηφίας. Και το επόμενο βήμα, που είναι το δεύτερο δημοψήφισμα, είναι οι προεδρικές εκλογές. Εκεί θα δοκιμαστεί ακόμη πιο απευθείας η πολιτική του Προέδρου. Εκεί θα δοκιμαστεί κατά πόσο ο λαός εγκρίνει ή απορρίπτει τους χειρισμούς. Ας μη φοβάται ο κ. Κυπριανού αν πραγματικά πιστεύει ότι πατριωτικά και ορθά ενήργησε μέχρι σήμερα. Δεν λέω ότι δεν είναι πατριωτικά —το «πατριωτικά», σε εισαγωγικά, διότι εμείς είμαστε οι απάτριδες, εμείς είμαστε οι μειοδότες, εκείνοι οι προδότες κατ' αντιδιαστολή.

Θα ήθελα να απαντήσω σε μερικά σημεία της ομιλίας του κ. Ψυλλίδη —να μου επιτρέψετε— γιατί πράγματι στην αρχή συγκινήθηκα διότι εκφώνουσε εθνική ομιλία. Αργότερα μ' εκείνους τους διθυράμβους προς τον Πρόεδρο, πίστεψα προς στιγμή ότι ετελείτο το πολιτικό μνημόσυνο του κ. Κυπριανού. Τέτοιες φράσεις, τέτοιους επαίνους, τέτοια διθυραμβολογία λέγεται μόνο είτε σε κηδείες είτε σε μνημόσυνα. Διερωτούμαι τι θα έλεγε αν ο άνθρωπος δεν εσέβετο τον εαυτό του. Ναι, αγαπούμε τον Πρόεδρο, αν είναι Πρόεδρος μας, υπό την έννοια του κομματικού ηγέτη αλλά όχι σε σημείο που να εξευτελιζόμεθα. Δεν έμεινε φράση

που να μην την εκστομίσει: «Ο ήρωας, ο άνθρωπος που αγωνίστηκε, ο διεθνούς ακτινοβολίας» —εκεί ήταν το λάθος, διότι ήταν διεθνούς ακτινοβολίας και τύφλωσε το ΑΚΕΛ με αποτέλεσμα να διαχωρίσουν τα μιάτια τους.

(Γέλωτες).

Αλλά δεν περιορίστηκε σ' αυτό ο άνθρωπος: θέλησε να μας προκαλέσει και περισσότερο. Ανέξυσε τη μνήμη του και βρήκε ότι ο κ. Πέτας το 1982 ανέφερε κάτι για κάποιο συνάδελφο. Και του λέει του κ. Πέτα, ο κ. Ψυλλίδης: Πώς είναι δυνατό εσείς να θέλετε να συνεργασθείτε με αυτούς που κάποτε τους κατηγορούσατε για πραξικοπηματίες; Μα εάν η μνήμη σας, κύριε Ψυλλίδη, είναι τόσο δυνατή για να ανατρέξει στο 1982, γιατί ξεχάσατε το 1985 που μας εκλιπαρούσατε να συνεργαστούμε για να σας στηρίξουμε; Γιατί ξεχάσατε, κύριε Ψυλλίδη, ότι ακόμα πρόσφατα, τον Ιούνιο, ο Γλαύκος Κληρίδης θυσιαζόταν για να συναντηθεί μυστικά, για να τον εξαπατάτε μάλιστα την επομένη και να δίδετε και στη δημοσιότητα τη συνάντηση; Πώς λησμονήσατε τόσο εύκολα το πρόσφατο παρόν για να ενθυμείστε το απώτερο παρελθόν; Αλλά θα πω και κάτι άλλο. Τι ενοχλείσθε, κύριοι, γιατί δυο κόμματα με διαφορετική πολιτική φιλοσοφία, που το παραδέχονται και το διακηρύσσουν —ναι, εμείς είμαστε η Κεντροδεξιά, εκείνοι είναι η Αριστερά και οι κομμουνιστές, ναι, έχουμε διαφορετική φιλοσοφία— τολμούν να πουν ότι στο εθνικό θέμα δεν χωρεί η ιδεολογία, δεν χωρεί ο διαχωρισμός ανθρώπων; Όταν μιλούμε όλοι για ενότητα, όταν ο κ. Ψυλλίδης τελειώνει το δικανικό του με έκκληση για ενότητα, με ποιους εννοεί να ενωθεί; Αναμφίβολα και με τους αριστερούς και με τους δεξιούς και με τους σοσιαλιστές. Όταν εισηγούμαστε να συσταθεί εθνικό συμβούλιο στο οποίο να μετέχουν όλοι, εννοούμε αναμφίβολα όλους. Στα εθνικά προβλήματα δεν υπάρχει διάκριση μεταξύ αριστερών, κομμουνιστών, δεξιών, κεντρώων ή σοσιαλιστών. Όταν οι Τούρκοι αποφάσισαν να εισβάλουν, δεν έκαμαν διάκριση προς όφελος οποιουδήποτε ήταν εις βάρος όλων μας. Συνεπώς η συλλογικότητα και η δεσμευτικότητα που εισηγούμαστε για λύση του Κυπριακού είναι ακριβώς ο μόνος τρόπος και η μέθοδος για να λύσουμε το εθνικό πρόβλημα. Συνεπώς γιατί ξενίζεστε αν συμπίπτουν οι θέσεις μας; Ναι, και εμείς και εκείνοι υποστηρίζουμε την πρωτοβουλία Κουεγιάρ. Ποιο είναι το πρόβλημα; Ιδρώνουν, αγωνιούν, και ερωτούν: «Πέστε μας τουλάχιστον δημόσια τη συνεργασία». Επιτέλους να έχετε και κάτι να ρωτάτε. Δεν είναι άσχημο. Και να ιδρώνετε και να ιδρωκοπάτε μέχρι τις 8 του μηνός, που όπως είπατε και σεις οι μυθοσκοπήσεις, όχι οι δημοσκοπήσεις ή οι δημοσκοτίσεις όπως είπε ο κ. Παπαϊωάννου, —δεν ξέρω αν αληθεύουν— θα σας δικαιώσουν. Θα πάρετε, σύμφωνα με τον κ. Αμέρ, 'Αμερ, πως τον λέτε —Τούρκος είναι αυτός, δεν ξέρω τι είναι αυτός— το 34%, εμείς το 17% και το ΑΚΕΛ το 3%, λέει.

(Γέλωτες).

Με αυτή τη σοβαρότητα προχωρώντας στις εκλογές πηγαίνετε ακάθεκτοι μόνο προσέχετε την ανώμαλη προσγείωση, κύριοι του ΔΗΚΟ, γιατί θα είναι πικρό το ποτήρι πράγματι που θα πιείτε στις 9 του Δεκεμβρη.

Ρώτησε ακόμα ο κ. Ψυλλίδης: Πού είναι η συνέπεια στην ιστορία, λέει, είτε του ΔΗΣΥ που κατηγορούσε το ΑΚΕΛ, είτε του ΑΚΕΛ που κατηγορούσε το ΔΗΣΥ. Θα ρωτήσω αλήθεια εσάς τώρα κύριοι του ΔΗΚΟ: Πού είναι η δική σας συνέπεια όταν υβρίζεστο, καθυβρίζεστο με τον κ. Σοφιανό και εντούτοις προχθές ακόμα, για να πάρετε μερικούς ψήφους του ανθρώπου, τον έχετε διορίσει ειδικό σύμβουλο για θέματα Πανεπιστημίου; Πού είναι η συνέπειά σας κύριοι του ΔΗΚΟ όταν με τον κ. Τάσσο Παπαδόπουλο είχατε διαφορές; Ο άνθρωπος σας έγραψε

κάποτε ότι πίνετε ξέρω γω πόσα βάλιουμ την ημέρα για να συνέλθετε και τώρα ακούεται ότι συναγελάζεστε ίσως κατορθώσετε να πάρετε μερικούς χαμένους ψήφους του κ. Τάσσου Παπαδοπούλου. Ποια είναι η συνέπειά σας όταν συνεργάζεστε για να εκλεγείτε στην προεδρία και την επομένη της εκλογής σας ξεχάνατε τις συμφωνίες με τους συνεργάτες σας; Ποια είναι η συνέπειά σας όταν ξεχάσατε τις ύβρεις εναντίον του Συναγερμού; Μην ανησυχείτε κ. Γαλανέ, κάμετε λίγη υπομονή, θα έλθω και σε σας αργότερα.

(Γέλωτες).

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Δεν ασχολούμαστε μαζί σας.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ποια, επαναλαμβάνω, είναι η συνέπειά σας, κ. Γαλανέ και του Κόμματός σας, όταν κατηγορούσατε τη μια μέρα το Συναγερμό και την επομένη τον εκλιπαρούσατε για συνεργασία; Το μόνο τουλάχιστον που δεν μπορεί να μιλά για συνέπεια είναι το Κόμμα σας, κύριε Γαλανέ.

Αλλά είναι και το άλλο. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός μισά τον Πρόεδρο, είπε ο κ. Ψυλλίδης, δεν το θέλει να τον δει γιατί διψά την εξουσία. Ο κ. Ψυλλίδης, είναι και ανιστόρητος και αμελέτητος —λυπούμαι που το λέω— γιατί αν παρακολουθούσε τις τελευταίες εξελίξεις θα έβλεπε ότι το Φεβράρη ο Κληρίδης έκαμε επαφές για να εξεύρει κοινό έδαφος πάνω στο Κυπριακό με τον Κυπριανού. Η ίδια η Βουλή με πρόταση του Δημοκρατικού Συναγερμού και όχι οποιουδήποτε άλλου εξέδωσε ψήφισμα με το οποίο καλούσε τον κ. Κυπριανού να γίνει εθνάρχης όσον αφορά το εθνικό θέμα. Ούτε ανταλλάγματα, ούτε εξουσία ή συνεξουσία ζητήσαμε. Τον Ιούνιο το ίδιο, και εντούτοις πεθαίνομε από δίψα για την εξουσία! Η σύγχυση είναι πλήρης που επικρατεί στο ΔΗΚΟ. Συγχωρούνται οι άνθρωποι, οδεύουν προς αφανισμό, δεν τους αδικούμε.

Αλλά στην ομιλία του ο κ. Ψυλλίδης μιλά και για πλασματική και για πραγματική πλειοψηφία. Λέει ότι όταν εκλέγηκε ο κ. Κυπριανού είχε πραγματική πλειοψηφία. Αργότερα, λέει, η άλλη πλειοψηφία ήταν πλασματική. Εδώ υπάρχει κάποια δυσκολία, θέλει προβληματισμό πολύ και κάποια μαγεία για να καταλάβει κάποιος πώς ο κ. Ψυλλίδης διυλίζει τις πλειοψηφίες. Όταν πρόκειται να υποστηρίζονται εκείνοι, οι πλειοψηφίες είναι ανεκτές και επιτρεπτές, είτε πρόκειται να συμμαχήσουν με το ΑΚΕΛ είτε πρόκειται να συμμαχήσουν με την ΕΔΕΚ είτε πρόκειται να συμμαχήσουν με το Συναγερμό, είτε πρόκειται να πουν ότι ο Τάσος Παπαδόπουλος ήταν πράκτορας και ο εγκέφαλος για να τον εκδιώξουν από συνομιλητή, είτε αν θα ηγηθεί του ψηφοδελτίου στη Λευκωσία, για να έχουμε και προβλήματα στο ΔΗΚΟ.

Αλλά ρώτησε ο κ. Ψυλλίδης, πότε άλλαξε πορεία ο κ. Κυπριανού; Διερωτούμαι πότε είχε μια πορεία ο κ. Κυπριανού. Διερωτούμαι πότε είχε πορεία ο κ. Κυπριανού. Διάβασα προηγουμένως και δεν θα σας ξαναδώσω τα παραδείγματα από το 1977 μέχρι το 1985 για το πόσες φορές άλλαξε πορεία, πόσες φορές άλλαξε πολιτική. Κινείται, λέει, προς όλες τις κατευθύνσεις με όλα τα στη διάθεσή του μέσα. Εγώ τα μόνα μέσα που γνωρίζω πως διαθέτει είναι τα Αίαρμπας τώρα τελευταία, παλαιότερα είχε τα άλλα τα Back-One-11. Και πράγματι από στατιστική που έκαμα την πρώτη πενταετία —θα ενθυμείστε καλά όταν μιλούσα σ' αυτή τη Βουλή— μέχρι το Νοέμβριο του 1982 είχε ταξιδέψει συνολικά για 324 ημέρες, και είδατε πρόοδο και χαί'ρι. Δεν έμεινε έδαφος υπό κατοχή, δεν έμεινε

τούρκος στρατιώτης· οι πάντες εξανεμίστηκαν και εξαφανίστηκαν. Εκείνο μόνο που κατορθώναμε είναι ότι, ύστερα από όλη αυτή την περιπλάνηση, όταν εκκινείτο κανείς για να μας δώσει κάποιο σχέδιο, κάποια μορφή λύσης, κάποια εισήγηση, κατορθώναμε να την απορρίψουμε και να λέμε ότι ούτω πράττοντες είμαστε ήρωες, και δεν απεμπολούσαμε στο τέλος την προεδρική καρέκλα με τίποτε.

Μας είπε ακόμα ο κ. Ψυλλίδης στην εθνική ομιλία της 28ης Οκτωβρίου που έκαμε προηγουμένως ότι οι ηγεσίες του ΔΗΣΥ και του ΑΚΕΛ, είτε άμεσα είτε έμμεσα, είναι έτοιμες να ξεπουλήσουν την Κύπρο στον Ντενκτάς. Αυτά που λέμε, κύριοι, είναι «πατριωτισμός», ξέρετε, όταν διαμηνύουμε στον Ντενκτάς ότι η πλειοψηφία του Κυπριακού λαού είναι έτοιμη να πουλήσει την πατρίδα της! Τον κάνουμε να είναι ενδοτικός. Δεν τον κάνουμε να είναι ανένδοτος, δεν τον κάνουμε να μην προσέρχεται σε συνομιλίες, αφού υπάρχουν κάποιες ηγεσίες που συνεργάζονται μάλιστα, που θα εκλέξουν αύριο ηγεσία ή που θα ανεβούν στην εξουσία και είναι έτοιμες να ξεπουλήσουν τη Κύπρο! Μπράβο, αυτή είναι προσφορά πραγματική προς τον τόπο και είναι ηρωισμός και πατριωτισμός όταν διαμηνύουμε στον Ντενκτάς ότι η πλειοψηφία θέλει να πουλήσει τον τόπο της! Όχι κύριοι, να υπάρχει σεβασμός προς την πλειοψηφία. Μπορεί να βρίσκεστε σε δύσκολη θέση γιατί είστε μειοψηφία αλλά μην παραφέρεστε, γιατί η παραφορά είναι πολύ άσχημη. Και απόδειξη της παραφοράς είναι ότι ύστερα που λέγει ότι είμαστε έτοιμοι να ξεπουλήσουμε την Κύπρο, καταλήγει ο άνθρωπος με έκκληση για συνεργασία. Πρέπει, λέει, να συνεργαστούμε, όλοι ενωμένοι σε ένα αγώνα, με ένα σκοπό, για ένα στόχο. Αν επικρατούν οι αρχές της Δημοκρατίας κατά τη λογική του ΔΗΚΟ θα πρέπει η πλειοψηφία να αποφασίσει να πουλήσει την Κύπρο. Συνεπώς θα έλθετε μαζί μας για να ξεπουλήσουμε την Κύπρο. Τι να κάνουμε τέτοια ενότητα, κύριε Γαλανέ, αλήθεια την εννοείτε;

Αλλά υπήρχε και το τραγικότερο στην ομιλία του κ. Ψυλλίδη. Το τραγικότερο το οποίο είναι το σύμπλεγμα που πάσχει όλο το ΔΗΚΟ. Όποιος επικρίνει τον Πρόεδρο υποσκάπτει το Κράτος! Όποιος πει κάτι για τον κ. Κυπριανού είναι σαν να κατεβάζει το Χριστό από το θρόνο του! Το Κράτος, κύριοι, δεν είναι ο κ. Κυπριανού. Μπορεί να είστε σε σύγχυση· ο άνθρωπος λέγεται Κυπριανού αλλά δεν έχει σχέση με την Κύπρο σαν κράτος. Τυγχαίνει αυτή την περίοδο να είναι Πρόεδρος του κράτους. Μπορούσε να μη λέγεται Κυπριανού· μπορεί αύριο να είναι οποιοσδήποτε άλλος και θα κρίνεται και θα επικρίνεται χωρίς αυτό να σημαίνει ότι υποσκάπτεται το Κράτος. Και αν κάποιοι κάμνουν αναφορά στο Μεσαίωνα είναι γιατί απλούστατα η δική σας η νοοτροπία το επιβάλλει. Όταν εσείς λέτε ότι με το να κριθεί ο Πρόεδρος υποσκάπτεται το Κράτος και ότι με το να θίγουμε το ταλέντο του κ. Κυπριανού παραδίδουμε το Κράτος στον Ντενκτάς, δεν αντιλαμβανόμαστε, ειλικρινά ούτε τη λογική, ούτε τις θεωρίες περί Δημοκρατίας που κατέχετε.

Αλλά ο κ. Ψυλλίδης ήταν ακόμα πιο έντονος, ήταν μέσα στο κλίμα, επαναλαμβάνω του πατριωτισμού. Είπε ότι η πλειοψηφία είναι έτοιμη να κάμει, αν όχι στρατιωτικό, τουλάχιστο πολιτικό πραξικόπημα. Νέα θεωρία, φύγαμε από τη θεωρία που λέγει «ενοχλείς τον Πρόεδρο, ενοχλείς το Κράτος, κρίνεις τον Πρόεδρο, υποσκάπτεις το Κράτος» και ήλθαμε στην άλλη θεωρία, ότι έτσι και υπάρχει πλειοψηφία εναντίον του Προέδρου είναι πραξικόπημα. Πραξικόπημα κατά το ΔΗΚΟ δεν είναι η μειοψηφία να κυβερνά ενάντια στη θέληση της πλειοψηφίας, πραξικόπημα κατά τη λογική του ΔΗΚΟ είναι η πλειοψηφία να αρνείται το δικαίωμα στον Πρόεδρο να κυβερνά αφού είναι Πρόεδρος μειοψηφίας.

Ειλικρινά χρειάζεται κανείς τρομερά φροντιστήρια για να μπορέσει να σας παρακολουθήσει ή να κατέβει αρκετά χαμηλά για να μπορέσει να παρακολουθήσει τις θεωρίες περί δημοκρατίας που πιστεύετε.

Λέει ο κ. Γαλανός σε κάποια στιγμή. Ο λόγος, λέει, που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας απέρριψε το Γενάρη το έγγραφο φάντασμα ήταν γιατί θα έθαβε το κυπριακό στις ομάδες εργασίας. Εγώ γνώριζα πάντα ότι δεν ενημερώνεται απόλυτα ο κ. Γαλανός, ούτε και ήταν και ενήμερος ότι στις 12 του Απρίλη ο Πρόεδρος υπέγραψε το ενοποιημένο σχέδιο. Θα σας διαβάσω τώρα, και ελπίζω να ενημερωθείτε κ. Γαλανέ, τι λέει η παράγραφος 13(1) και 14(1) του προσχεδίου, του ενοποιημένου σχεδίου μάλλον που αποδέχθηκε ο Πρόεδρός σας. «Θα εγκαθιδρυθούν ομάδες εργασίας για την επεξεργασία των λεπτομερειών της συμφωνίας. Αφού οι αναγκαίες ομάδες εργασίας συμπληρώσουν το έργο τους, τα μέρη θα συμφωνήσουν όπως η μεταβατική ομοσπονδιακή κυβέρνηση της Ομόσπονδης Δημοκρατίας της Κύπρου εγκαθιδρυθεί σε ημερομηνία που θα συμφωνηθεί σε μια μελλοντική συνάντηση υψηλού επιπέδου». Αυτές οι φράσεις είναι ταυτόσημες με το σχέδιο ή προσχέδιο φάντασμα που απέρριψε ο Πρόεδρός σας, κ. Γαλανέ. Επομένως αν αποφύγατε την ταφή της Κύπρου το Γενάρη φαίνεται ότι την οριστικοποιήσατε με την κηδεία στις 12 του Απρίλη του 1985. Όταν ενημερώνεστε θα είναι πιο καλά για σας, για να μην βρίσκεστε σε δύσκολη θέση. Το αντιλαμβάνεστε αυτό.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Ευχαριστούμε πολύ.

(Γέλωτες).

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Τουλάχιστον όταν αναγνωρίζετε ότι σας προσφέρεται κάτι, αυτό είναι κάτι γιατί αρχίζετε να διορθώνεστε.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

... θίασος της κας Κακουράτου.

(Γέλωτες).

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Όχι, όχι, όχι, δεν είμαι χρηματοδότης της, κοιτάξετε είναι στην πόλη σας που ζει, μαζί σας ανατρέφεται να αποφύγουμε τα θέατρα γιατί είστε ειδικοί όλοι εκεί.

Λοιπόν, έρχομαι στην πολιτική ευθιξία για να δούμε το πραγματικό θέατρο, κ. Γαλανέ, που παίζετε. Λέγει ο κ. Γαλανός ότι στην Κύπρο δεν έχουμε Κοινοβουλευτική Δημοκρατία, έχουμε Προεδρική Δημοκρατία γι' αυτό και ο Πρόεδρος δεν είναι υποχρεωμένος, λέει, να παραιτηθεί. Όχι, κ. Γαλανέ, ανεξάρτητα του πολιτεύματος που υπάρχει, αν ο Πρόεδρος ή οποιοδήποτε πολιτικό πρόσωπο διαθέτει πολιτική ευθιξία παραιτείται όταν διαφωνεί με την πλειοψηφία. Δεν είναι το πολίτευμα που καθορίζει την ευθιξία, είναι το πολιτικό ήθος που διαθέτει ένας πολιτικός αν θα του επιτρέψει να συνεχίσει, παρά την αντίθεση της πλειοψηφίας, να κυβερνά. Συνεπώς, εκείνο που λείπει στον τόπο, δεν είναι ο κοινοβουλευτισμός, είναι το ήθος και η ευθυξία. Στις 9 του Δεκέμβρη πιστεύω ότι θα παραμιλάτε περισσότερο δικαιούστε από τώρα.

Μιλούν για το Κόμμα και την Κυβέρνηση που οπωσδήποτε, λεν, ότι και να γίνει, θα είναι πάλιν μειοψηφία. Τους είπαμε, τους επαναλαμβάνουμε και ελπίζουμε κάποτε να καταλάβουν. Δεν υπάρχει περίπτωση ο νέος Πρόεδρος από την ώρα που δέχεται την αρχή της συλλογικότητας και της δεσμευτικότητας να

ευρίσκεται ή να ευρεθεί ποτέ στη μοίρα του κ. Κυπριανού, γιατί απλούστατα για το εθνικό θέμα ισχύ θα έχουν οι αποφάσεις της πλειοψηφίας και όχι το «έτσι θέλω» ή το «εγώ» του οποιουδήποτε Προέδρου. Συνεπώς δεν θα βρεθεί ποτέ σαν μειοψηφία. Έγινε νομίζω κατανοητός και ελπίζω να μην ξαναυποβληθεί η ίδια ερώτηση.

Μας ρωτούν ακόμα ποια είναι τα καλώδια επικοινωνίας μας. Ο άνθρωπος κάτι ξέρει· παλιά με τη δημοκρατική συνεργασία εύρισκαν τις μεθόδους. Επιτρέψατέ μας να πούμε ότι πιθανόν να βρήκαμε νέες μεθόδους εμείς και γι' αυτό επομένως καλύτερα, και γι' αυτό να αγωνιάτε. Θέλετε να δείτε πως επικοινωνούμε για να μας παρακολουθείτε;

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Φανταζόμαστε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κουραστήκατε, κύριε Παπαδημητρίου;

Είπε ακόμα ο κ. Γαλανός —δύο σχόλια, κύριοι, και τελειώνω για να αποφύγετε την περαιτέρω κούραση— ότι ο κ. Κληρίδης είπε ότι τα ψηφίσματα δεν προσφέρουν ή ότι τάχθηκε ενάντια στα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών. Δεν είναι έτσι. Η πολιτική του Κληρίδη είναι πολύ γνωστή με δημόσιες δηλώσεις και εδώ και σήμερα και στο παρελθόν. Ο κ. Κληρίδης είπε ότι μόνα τους τα ψηφίσματα δεν προσφέρουν λύση. Όποιοι θέλουν το αντιλαμβάνονται σωστά, όποιοι θέλουν δεν το αντιλαμβάνονται καθόλου.

Αναφερθήκατε όμως ακόμα και στο κονδύλι για τη διαφώτιση. Πράγματι όλη η Βουλή ακόμα περιμένει από τον Ιούλιο να δει αν θα αποφασίσετε να κάμετε σωστή διαφώτιση. Όταν είχατε επικριθεί και απορρίφθηκε το κονδύλι των £700,000 όλες οι πλευρές της Βουλής σας τόνισαν, σας κάλεσαν και σας παρακάλεσαν λέγοντας: «Φέρτε ξανά το κονδύλι είτε των £700,000 είτε του 1 εκ. λιρών και θα το εγκρίνουμε εφόσον θα διοχετευθεί μέσω των αρμόδιων αρχών για τη διαφώτιση». Κάθε Κράτος έχει τις Πρεσβείες του και τους επί του Τύπου εκπροσώπους του για να διαφωτίζει· δεν διαφωτίζει μέσω παροικιακών εφημερίδων που εκφράζουν την κομματική πολιτική του κ. Κυπριανού, ούτε διασπαθίζονται τα χρήματα της Τουρκίας σε τοπικές εφημερίδες, αλλά δίδονται στους διάφορους οργανισμούς για να προπαγανδίζουν και να προβάλλουν το Κυπριακό, γεγονός που εσείς αγνοείτε. Τα διαθέτετε μόνο είτε για να κάμνουν επισκέψεις κάποιοι Πρέσβεις στο Υπουργείο Εξωτερικών για να σας μαζεύουν χρήματα για το ΔΗΚΟ είτε για να οργανώνουν συγκεντρώσεις για το ΔΗΚΟ στο εξωτερικό όταν πρόκειται να μεταβεί ο κ. Κυπριανού είτε χρηματοδοτείτε τοπικές εφημερίδες για να γράφουν άρθρα και διθυράμβους υπέρ του Κυπρίου Προέδρου. Αυτή δεν είναι διαφώτιση για το Κυπριακό. Εμείς, επαναλαμβάνω, προκαλέσαμε και παρακαλέσαμε λέγοντας «αν θέλετε διαφώτιση να μας φέρετε το ίδιο ή και μεγαλύτερο ποσό, φτάνει μόνο να μας πείτε μέσω ποιου οργανισμού ή μέσω ποιου Υπουργείου, και όχι του συγκεκριμένου Υπουργείου που μας προτείνατε, θα διοχετεύετε τα χρήματα. Συνεπώς καλό είναι να μη δημαγωγείτε με το θέμα της διαφώτισης. Είστε οι τελευταίοι που θα μπορούσατε να μιλάτε γι αυτό.

Έχω την εντύπωση ότι είπαμε αρκετά· βρισκόμαστε προς το τέλος· είναι η τελευταία συνεδρία· η απάντηση, όπως πολύ σωστά είπαν όλοι οι προηγούμενοι, θα δοθεί στις 8 Δεκεμβρίου, επομένως όσοι είχαν εφιάλτες μέχρι τώρα για

συνεργασία ας έχουν τους εφιάλτες για τα αποτελέσματα της εκλογής στις 9 του Δεκέμβρη.

Ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές . . .

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο πολύ φίλος συνάδελφος κ. Αναστασιάδης δεν μπόρεσε να αποφύγει και χαρακτηρισμούς και ειρωνείες και ορισμένες προσωπικές επιθέσεις για παραμιλήματα και παρόμοια. Οπωσδήποτε δεν του κρατούμε κακία, πιστεύουμε ότι ακόμα αισθάνεται πως ανήκει στο Θίασο της κας Κακουράτου με την ομιλία του.

(Γέλωτες).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη . . .

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Επί προσωπικού θέματος. Όταν θέλει να γίνεται γελοιός ο κ. Γαλανός μπορεί να γίνεται και εκτός Βουλής· δεν είναι ανάγκη να γίνεται εντός Βουλής. Και επιτέλους ύστερα από 10 χρόνια στη Βουλή και Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος όπως είναι, αν θέλει να παίζει θέατρο, μπορεί. Δεν ξέρω η κα Κακουράτου αν έχει ελλείψεις προσωπικού· μπορεί να τον προσλάβει. Πάντως από την επίδειξη που έκαμε σήμερα στη Βουλή μπορεί να τον πιάσει και ο κ. Παπαδημήτρης.

(Γέλωτες).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν κύριοι, είναι καλόκαρδες νότες που δεν έχουν σκοπό να θίξουν ή να προσβάλουν κανένα, γι' αυτό το λόγο αν έχουν τελειώσει οι ομιλητές θα καλέσω τον κ. Λυσσαρίδη να κλείσει το θέμα.

Ορίστε κ. Λυσσαρίδη, παρακαλώ να κλείσετε το θέμα.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η ώρα είναι πολύ προχωρημένη· έχω την εντύπωση ότι όλες οι πλευρές έχουν εκφράσει τις απόψεις τους και ότι και να πει κανείς πια θα πρόκειται για επαναλήψεις. Αν θα κλείσω θα πω το εξής: Ναι, απεδείχθη ότι υπάρχουν διαφορετικές θεωρήσεις του Κυπριακού· υπάρχουν εκείνοι οι οποίοι πιστεύουν ότι με την πειθώ προς την Τουρκία θα είναι δυνατόν να αλλοιωθούν τα γεγονότα και υπάρχουν και εκείνοι οι οποίοι πιστεύουν ότι θα πρέπει να ακολουθηθεί η στρατηγική που να καταστήσει τους στόχους της Τουρκίας ανέφικτους. Επομένως το ερώτημα δεν είναι ή πόλεμος ή ειρηνική τοποθέτηση αλλά το ερώτημα είναι αν πράγματι θα δεχθούμε μια τακτική συμβιβασμού προς τις εκάστοτε αξιώσεις του κατακτητή ή αν θα δεχθούμε μια στρατηγική που να καθιστά τους στόχους της Τουρκίας ανέφικτους.

Αλλά εν πάση περιπτώσει, επειδή στην ομιλία μου, όπως είπα, συνέδεσα και τη δευτερολογία και το κλείσιμο, νομίζω πως θα ήταν κατάχρηση πλέον του χρόνου της Βουλής να προχωρήσω περαιτέρω. Ο λαός έχει ακούσει όλοιξ και πιστεύω ότι μπορεί μόνος του να βγάλει τα συμπεράσματά του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό είναι πάρα πολύ ορθό, κ. Λυσσαρίδη. Με τις ομιλίες που έχουν γίνει οι θέσεις είναι ξεκαθάρες και νομίζω ότι έχει κλείσει αυτό το θέμα κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο και με τις διαπιστώσεις που έπρεπε να γίνουν.

Επανερχόμεθα τώρα στη Νομοθετική Εργασία την οποία είχαμε διακόψει στις 6.00 το απόγευμα. Τώρα είναι 12.05. Το 15ο θέμα του Κεφαλαίου Α — Νομοθετική Εργασία— της Ημερήσιας Διάταξης είναι η πρόταση Νόμου «Ο περί Διασφάλισης Αδιαβλήτων Εκλογών Νόμος του 1985» που έχει σχέση με το 17ο θέμα «Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985».

Γι' αυτά τα δυο θέματα υπάρχει κοινή έκθεση δύο Κοινοβουλευτικών Επιτροπών, της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών.

Νομίζω ότι η έκθεση αυτή των δύο Επιτροπών είναι ομόφωνη.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γι' αυτό το λόγο, εάν δεν νομίζετε ότι είναι ανάγκη να αναγνωστεί, μπορούμε να την εγκρίνουμε ως έχει. Εάν υπάρχει λόγος να αναγνωστεί, τότε να τον ακούσω και να αναγνώσουμε την έκθεση.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Να την αναγνώσουμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών να αναγνώσει την έκθεση.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΔΙΑΒΛΗΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:**Κοινοβουλευτική Επιτροπή
Νομικών**

Μανώλης Χριστοφίδης, Πρόεδρος
Νίκος Αναστασιάδης
Ανδρέας Μαθηκολώνης
Λάμπρος Νικολαΐδης
Ζαχαρίας Τουλούρας
Γιαννάκης Ομήρου

**Κοινοβουλευτική Επιτροπή
Εσωτερικών**

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος
Θαλής Μιχαηλίδης
Ανδρέας Φάντης
Χρίστος Κουρτελλάρης
Μανώλης Χριστοφίδης
Ιάκωβος Κατσουνωτός

Οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Νομικών και Εσωτερικών μελέτησαν την πιο πάνω πρόταση νόμου σε δύο κοινές συνεδρίες τους που συγκροτήθηκαν στις 29 και 30 Οκτωβρίου 1985. Στην πρώτη συνεδρία τους παρευρέθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους ο Υπουργός Εσωτερικών, συνοδευόμενος από ανώτερους υπηρεσιακούς παράγοντες, και η Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας.

Σκοπός της πρότασης νόμου που προτείνεται, η οποία κατατέθηκε εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και κηρύχθηκε στην τελευταία συνεδρία του Σώματος ως πρόταση νόμου επείγουσας φύσεως είναι η πρόβλεψη ποινικού αδικήματος του οποίου η διάπραξη θα επισύρει αυστηρές ποινές στην περίπτωση που ένα δημόσιο όργανο ευρεθεί ένοχο προσπάθειας επηρεασμού καθ' οιονδήποτε τρόπο των ψηφοφόρων.

Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την υπό συζήτηση πρόταση νόμου, απώτερος σκοπός της πρότασης νόμου είναι η αποφυγή οποιωνδήποτε απαράδεκτων ενεργειών εκ μέρους κρατικών οργάνων που τείνουν να πλξουν το αδιάβλητο της διεξαγωγής κάθε κατά νόμο διενεργούμενης εκλογής.

Εκφράζοντας τις απόψεις της πάνω στις νομικές πτυχές της υπό συζήτηση πρότασης νόμου η Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας υπέδειξε ότι τόσο στον ισχύοντα εκλογικό νόμο όσο και στις ισχύουσες οικείες νομοθεσίες για τους κρατικούς λειτουργούς προνοούνται ήδη αρκούντως αυστηρές ποινές σε περίπτωση παράνομων ενεργειών σε σχέση με τις εκλογές όπως είναι η απρεπής επίδραση ψηφοφόρων, η δωροδοκία και άλλες πράξεις διαφθοράς. Περαιτέρω η Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας εξέφρασε τη γνώμη ότι είναι συνταγματικά αμφίβολο αν οι δημόσιοι υπάλληλοι μπορούν να υπαχθούν σε βαρύτερες ποινές σε σχέση με το ίδιο αδίκημα και έναντι των άλλων πολιτών και ότι οι προτεινόμενες αυξημένες ποινές δυνατό να θεωρηθούν δυσανάλογες προς τη βαρύτητα του αδικήματος.

Οι δύο Επιτροπές ενεργώντας στα πλαίσια ήδη εκφρασθείσας επιθυμίας του Σώματος εξέτασαν, ταυτόχρονα με την πιο πάνω πρόταση νόμου, και αριθμό άλλων ζητημάτων αναφορικά με τη λήψη μέτρων για τη διασφάλιση του αδιάβλητου των επικείμενων βουλευτικών εκλογών. Συναφώς κατατέθηκαν στις Επιτροπές εκ μέρους των κομμάτων ορισμένες εισηγήσεις που σχετίζονται με τη διασφάλιση, από κάθε άποψη, της διαδικασίας ανεπηρέαστης άσκησης του εκλογικού δικαιώματος των πολιτών, της χρήσης και διάθεσης ψηφοδελτίων καθώς επίσης της μεταφοράς και συγκέντρωσης των καλπών στα κέντρα διαλογής.

Από της πλευράς της Κυβέρνησης δηλώθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών ότι το Υπουργείο του θα κάμει το καθήκον που του επιβάλλει ο εκλογικός νόμος και ότι είναι διατεθειμένο να δεχθεί και εφαρμόσει κάθε άλλο μέτρο που κατά κοινή διαπίστωση των κομμάτων θα συντελέσει στη διασφάλιση με κάθε τρόπο του αδιάβλητου της διεξαγωγής των εκλογών. Ο Υπουργός Εσωτερικών δήλωσε επίσης ότι όλες οι λεπτομέρειες που σχετίζονται με τις εκλογές θα μπορούσαν να συζητηθούν, στον κατάλληλο χρόνο, μεταξύ του Γενικού Εφόρου της Εκλογής και των εκπροσώπων των κομμάτων, πράγμα που έγινε και στο παρελθόν.

Οι Επιτροπές έχοντας υπόψη τις πιο πάνω διαβεβαιώσεις έχουν τη γνώμη ότι ορισμένα θέματα που αφορούν πράγματι τις λεπτομέρειες διεξαγωγής των εκλογών θα μπορούσαν να εξεταστούν στα πλαίσια της διακομματικής επιτροπής που θα εγκαθιδρυθεί για τους σκοπούς των εκλογών μαζί με το Γενικό Έφορο Εκλογής. Οι Επιτροπές έχουν εντούτοις τη γνώμη ότι ορισμένα ζητήματα θα ήταν φρόνιμο από τώρα να ρυθμιστούν με ανάλογες τροπολογίες στον ισχύοντα Εκλογικό Νόμο.

Συναφώς οι Επιτροπές ύστερα από σχετική εισήγηση εκ μέρους των Μελών των Επιτροπών —Βουλευτών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστεράς— έχουν υιοθετήσει σχετική πρόταση όπως η μεταφορά των καλπών γίνεται με τη συνοδεία στο ίδιο όχημα που τις μεταφέρει και των εκπροσώπων των υποψηφίων

μέχρι της παράδοσής τους στα κέντρα διαλογής. Για το σκοπό αυτό οι Επιτροπές εισηγούνται να γίνει ανάλογη τροποποίηση στον ισχύοντα εκλογικό νόμο.

Με την ευκαιρία της πιο πάνω τροποποίησης του εκλογικού νόμου κρίθηκε σκόπιμη, ύστερα από σχετική πρόταση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού η τροποποίηση του νόμου αυτού ώστε να διευκρινιστεί το θέμα των σταυρών προτιμήσεως που δικαιούται ένας εκλογέας να χρησιμοποιήσει εκδηλώνοντας την προτίμησή του υπέρ ορισμένου υποψηφίου ή υποψηφίων, ύστερα και σαν αποτέλεσμα της ανακατανομής των βουλευτικών εδρών στις διάφορες εκλογικές περιφέρειες.

Αναφορικά με την υπό συζήτηση πρόταση νόμου οι δύο Επιτροπές λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τις νομικές θέσεις της Γενικού Εισαγγελέως της Δημοκρατίας κατάληξαν στο συμπέρασμα ότι θα ήταν προτιμότερο αντί της πρότασης αυτής νόμου, να αυξηθούν οι προνοούμενες ποινές για εκλογικά αδικήματα σε συνδυασμό με τη συμπερίληψη σχετικής πρόνοιας σύμφωνα με την οποία το αρμόδιο Δικαστήριο κατά την επιμέτρηση των ποινών αυτών θα λαμβάνει ιδιαίτερα υπόψη κατά πόσο το πρόσωπο που διέπραξε το αδίκημα εκπληρούσε επίσημη υπηρεσία. Καθιστώντας τις ποινές αυτές πιο αυστηρές οι Επιτροπές πιστεύουν ότι το Νομοθετικό Σώμα διερμηνεύει τη σοβαρότητα που αποδίδεται σ' αυτής της μορφής τα αδικήματα ιδιαίτερα μάλιστα όταν η διάπραξή τους γίνεται από κρατικά όργανα με επίκληση της επίσημης ιδιότητάς τους.

Ενόψει όλων των πιο πάνω προτάσεων οι Επιτροπές εισηγούνται, πρώτο την αντικατάσταση της υπό συζήτηση πρότασης νόμου με τις τροπολογίες που προτείνονται για τα εκλογικά αδικήματα και, δεύτερο, την ενσωμάτωση όλων των συνεπαγομένων με βάση τα πιο πάνω αλλαγών στον ισχύοντα Εκλογικό Νόμο στο νομοσχέδιο το τιτλοφορούμενο ως «Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985» του οποίου η συζήτηση ήδη εκκρεμεί ενώπιον του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε της Επιτροπής Νομικών, έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση επί του θέματος αυτού. Η έκθεση είναι ενώπιόν μας.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Δεν ακούεστε, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι διότι είχα κλείσει το μικρόφωνο. Η έκθεση της Επιτροπής Εσωτερικών είναι ενώπιόν μας και καλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής Εσωτερικών να τη διαβάσει. Είναι έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών πάνω στο Νομοσχέδιο που τιτλοφορείται ως «Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985». Στο Νομοσχέδιο αυτό ο Δημοκρατικός Συναγερμός προτείνει τροπολογία, η οποία τροπολογία αφορά την προσθήκη τρίτου άρθρου το οποίο να λέγει τα εξής:

«Το εδάφιο (5) του άρθρου 28 του βασικού νόμου τροποποιείται διά της εν τω τέλει αυτού προσθήκης της ακόλουθου διατάξεως:

«Εις ην περίπτωσην εις ένα συνδυασμόν του αυτού κόμματος ή συνδυασμόν του αυτού συνασπισμού πλειόνων συνεργαζομένων κομμάτων ή εις τον αυτόν συνδυασμόν ανεξαρτήτων της αυτής εκλογικής περιφέρειας, δύο ή περισσότεροι υποψήφιοι έχουν το ίδιον ονοματεπώνυμον, ο Έφορος, εν τωιαύτη περιπτώσει ορίζει εις το ψηφοδέλτιον το όνομα του πατρός των ως προείρηται υποψηφίων ομού μετά του τόπου διαμονής των».

Καλείται ο κ. Πρόεδρος της Επιτροπής Εσωτερικών να αναγνώσει την Έκθεση η οποία έχει γίνει κατά πλειοψηφία.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε, κύριε Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Δεν νομίζω ότι έχει οποιαδήποτε σχέση η έκθεση που θα αναγνώσει ο κ. Γαλανός με την πρόταση Νόμου της οποίας την έκθεση αναγνώσαμε. Δηλαδή δεν εγκρίναμε ακόμη την πρόταση Νόμου περί Διασφάλισης Αδιαβλήτων Εκλογών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν έχω το κείμενο για να δω ποια σχέση έχει το ένα με το άλλο. Παρακαλώ, εάν είναι δυνατόν, να έχω το κείμενο.

Ναι, εάν διαβαστεί η έκθεση αυτή θα φανεί η σχέση που υπάρχει. Το κείμενο του Νόμου είναι επισυνημμένο σ' αυτή την έκθεση, όπως λέγει ο Γενικός Διευθυντής.

Διαβάστε την έκθεση, κ. Γαλανέ.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΚΛΟΓΗΣ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Θαλής Μιχαηλίδης

Γεώργιος Σαββίδης, εκπροσωπών τον κ. Α. Φάντη

Χρίστος Κουρτελλάρης

Μανώλης Χριστοφίδης

Νίκος Αναστασιάδης, εκπροσωπών τον κ. Χρ. Σολωμή

Γιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 22 Οκτωβρίου 1985. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο αξιότιμος Υπουργός Εσωτερικών συνοδευόμενος από ανώτερους υπηρεσιακούς παράγοντες του Υπουργείου του καθώς επίσης εκπρόσωποι του Συνδέσμου Εκδοτών Εφημερίδων και Περιοδικών Κύπρου.

Με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, όπως αρχικά κατατέθηκε από την Εκτελεστική Εξουσία, σκοπείται η τροποποίηση της περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων νομοθεσίας για την κατάργηση της υποχρεωτικής δημοσίευσης στον εγχώριο τύπο των γνωστοποιήσεων που σχετίζονται με την προκήρυξη και διενέργεια των βουλευτικών εκλογών και τη δημοσίευση των γνωστοποιήσεων αυτών μόνο στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με σχετική δήλωση του αξιότιμου Υπουργού Εσωτερικών ενώπιον της Επιτροπής, η Κυβέρνηση ύστερα από επανεξέταση του θέματος της δημοσίευσης των πιο πάνω γνωστοποιήσεων αποφάσισε να εισηγηθεί υπαλλακτικά προς

τις πρόνοιες του υπό εξέταση νομοσχεδίου, σχετική τροπολογία της βασικής νομοθεσίας που να προβλέπει τη δημοσίευση των γνωστοποιήσεων που σχετίζονται με την προκήρυξη και διενέργεια των βουλευτικών εκλογών στις καθημερινές και εβδομαδιαίες πολιτικές εφημερίδες που μέχρι της ημερομηνίας των δημοσιεύσεων εκδίδονταν ανελλιπώς για χρονικό διάστημα τουλάχιστο ενός χρόνου.

Οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Εκδοτών Εφημερίδων και Περιοδικών Κύπρου τάχθηκαν ενάντια στις πρόνοιες του νομοσχεδίου όπως αρχικά κατατέθηκε από την Εκτελεστική Εξουσία γιατί, όπως υποστήριξαν, η πλήρης κατάργηση της δημοσίευσης των γνωστοποιήσεων για τις εκλογές στον εγχώριο τύπο αποτελεί ενέργεια που στρέφεται ενάντια στον Κυπριακό Τύπο, εφόσο παραγωνρίζει το ρόλο και την προσφορά του Τύπου υπέρ του κοινωνικού συνόλου και ειδικότερα τις υπηρεσίες που ο Τύπος προσφέρει με την πληροφόρηση και διαφώτιση του λαού και του εκλογικού σώματος πάνω σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με την προκήρυξη και τη διενέργεια των εκλογών. Με βάση τη θέση αυτή οι ίδιοι εκπρόσωποι υποστήριξαν τη δημοσίευση των γνωστοποιήσεων για τις εκλογές σε όλες τις καθημερινές και εβδομαδιαίες, πολιτικές-ειδησεογραφικές εφημερίδες, που μέχρι της ημερομηνίας των δημοσιεύσεων εκδίδονταν ανελλιπώς με τον ίδιο τίτλο και για χρονικό διάστημα τουλάχιστο ενός χρόνου.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω και ύστερα από την ανταλλαγή απόψεων που ακολούθησε, τα Μέλη της Επιτροπής πήραν κατά πλειοψηφίαν τις πιο κάτω θέσεις:

Τα Μέλη της Επιτροπής —Βουλευτές των Κοινοβουλευτικών Ομάδων του ΑΚΕΛ-Αριστεράς και του Δημοκρατικού Συναγερμού— λαμβάνοντας υπόψη το εξαιρετικά μεγάλο ύψος της δαπάνης που γινόταν ως τώρα για σκοπούς δημοσίευσης των εκλογικών γνωστοποιήσεων τάχθηκαν υπέρ της δημοσίευσης των γνωστοποιήσεων αυτών στις ημερήσιες μόνο εφημερίδες που εκδίδονταν ανελλιπώς καθόλη τη διάρκεια των δώδεκα μηνών πριν από την εκλογή, θεωρώντας ότι οι δημοσιεύσεις αυτές συνιστούν αρκούντως ικανοποιητική ενημέρωση του κοινού.

Ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής —Βουλευτές του Δημοκρατικού Κόμματος και της ΕΔΕΚ— υποστήριξαν τη θέση της Κυβέρνησης, όπως εκφράστηκε στην Επιτροπή από τον Υπουργό Εσωτερικών, και σύμφωνα με την οποία προτείνεται η δημοσίευση των εκλογικών γνωστοποιήσεων σ' όλες τις καθημερινές ή εβδομαδιαίες εφημερίδες που εκδίδονταν ανελλιπώς για ένα τουλάχιστο χρόνο πριν από τις εκλογές.

Η Επιτροπή τέλος ομόφωνα εισηγείται όπως οι πληρωμές για τις δημοσιεύσεις αυτές γίνονται με βάση την ισχύουσα κατά την 1η Ιανουαρίου του έτους της εκλογής κατώτατη τιμή μιας συνηθισμένης δημοσίευσης.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω γίνεται κατά πλειοψηφίαν εισήγηση στη Βουλή για την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει μια σύγχυση ανάμεσα στους συναδέλφους ως προς το τι έγινε στα δύο αυτά νομοθετήματα.

Υπήρξε κατ' αρχή η πρόταση Νόμου του Δημοκρατικού Συναγερμού για αδιάβλητες εκλογές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Εστάλη από την Κυβέρνηση Νομοσχέδιο το οποίο πρόβλεπε για τις δημοσιεύσεις σχετικά με τις εκλογές και είναι το συγκεκριμένο Νομοσχέδιο που αναφέρει ότι οι δημοσιεύσεις θα γινόντουσαν μόνο στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Όλα αυτά συζητήθηκαν και στο τέλος συζητήθηκαν και τα ειδικά μέτρα για αδιάβλητες εκλογές. Συμφωνήθηκε όπως ήδη έχει αναγνωσθεί στην πρώτη έκθεση, ότι όλα τα μέτρα για αδιάβλητες εκλογές θα προστεθούν στο κείμενο του Νομοσχεδίου που είχε στείλει η Κυβέρνηση. Με αυτή τη νομοτεχνική αλλαγή η πρόταση του Δημοκρατικού Συναγερμού δεν υπάρχει τώρα· είναι ενσωματωμένη στο Κυβερνητικό Νομοσχέδιο και είναι εγκεκριμένα και τα άλλα νομοθετικά μέτρα για αδιάβλητες εκλογές και γίνεται τώρα η συζήτηση πάνω σε ενιαίο κείμενο το οποίο έχουμε ενώπιόν μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Στο μεταξύ υπάρχουν οι εξής εξελίξεις:

Καθόσον αφορά την πρώτη έκθεση που αφορά στο πού δημοσιεύονται τα σχετικά με τις εκλογές, ενώ υπάρχει έκθεση στην οποία υπάρχει πλειοψηφία ΑΚΕΛ-ΔΗ.ΣΥ. ως προς το πού θα δημοσιεύονται τα σχετικά με τις εκλογές, είχαμε ζητήσει από την περασμένη συνεδρία της Βουλής να αναβληθεί η ψήφιση εκείνου του Νομοσχεδίου σε Νόμο για λόγους που θα εκθέταμε αργότερα στη Βουλή.

Σήμερα, αυτή τη στιγμή, είμαι έτοιμος από πλευράς Δημοκρατικού Συναγερμού να δώσω τη δική μας θέση από άποψη αρχής πάνω στο όλο θέμα και ζητώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάνω σε ποιο θέμα, για την αύξηση των εδρών;

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Πάνω στο θέμα του Νομοσχεδίου που έχουμε τώρα ενώπιόν μας καθόσον αφορά στο σημείο ως προς το πού δημοσιεύονται τα σχετικά με τις εκλογές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όταν θα ρθούμε στην ψήφιση του Νομοσχεδίου κατ' άρθρο τότε να βάλετε τις θέσεις του Κόμματός σας.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Εν τάξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι είναι η καλύτερη τακτική. Θέλει κανείς να ομιλήσει επί θέματος αρχής; Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Δεν θα μακρυγορήσω, κ. Πρόεδρε, όμως θεωρώ καθήκον μου . . . αν νομίζετε ότι μπορώ να το πράξω από τη θέση μου, ευχαρίστως, αλλά εάν νομίζετε ότι

πρέπει να το κάμω από το βήμα της Βουλής . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Από τη θέση σας, κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Θεωρώ καθήκον μου να υποδείξω το εξής:

Εάν θέλομε πραγματικά να έχουμε αδιάβλητες εκλογές, οφείλω να αναφέρω ότι ένας τρόπος μέσον του οποίου απεδείχθη στο παρελθόν ότι γίνεται καλπονόθευση, είναι μέσον του ψηφοδελτίου. Δηλαδή το κυβερνών Κόμμα ευρίσκεται σε μια προνομιούχα θέση διότι έχει ψηφοδέλτια στη διάθεσή του και συνήθως στο παρελθόν —όχι συνήθως, γνωρίζω συγκεκριμένες περιπτώσεις— εδίδοντο ψηφοδέλτια σε ψηφοφόρους ψηφισμένα με την εντολή ότι θα έφερναν πίσω το ψηφοδέλτιο το οποίο τους εδόθη μέσα στο Εκλογικό Κέντρο. Και ερίχνετο το ψηφισμένο ψηφοδέλτιο μέσα στην κάλπη. Δεν καλυπτόμαστε με τα μέτρα τα οποία έχουμε ενώπιόν μας. Ένας τρόπος για να καλυφθούμε είναι όλα τα Κόμματα στη Βουλή να έχουν τη σφραγίδα τους και να σφραγίσουν στα Εκλογικά Κέντρα, το πρωί της 8ης Δεκεμβρίου, πριν αρχίσει η ψηφοφορία, το οπίσθιο μέρος των ψηφοδελτίων, οπότε, εάν δεν φέρουν σφραγίδα τα ψηφοδέλτια, είναι καθαρό ότι δεν είναι έγκυρα αυτά τα ψηφοδέλτια.

Είμαι έτοιμος να κάμω και συγκεκριμένη πρόταση, εάν νομίζετε ότι αυτό είναι αποδεκτό. Είναι ορθό το μέτρο οι εκπρόσωποι των Κομμάτων να συνοδεύουν τις κάλπες από τον τόπο ψηφοφορίας, στο ίδιο όχημα που υπάρχουν αυτές οι κάλπες, στον τόπο επιλογής των ψήφων. Όμως αυτό είναι ένα από τα μέτρα.

Το άλλο μέτρο που αφορά τα ψηφοδέλτια δεν το καλύπτομε με αυτό το Νόμο και εισηγούμαι όπως γίνει αποδεκτή η εξής τροποποίηση.

«Επί τη εισδοχή εκάστου εκλογέως εις το Εκλογικόν Κέντρον . . .».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Που θα μπει αυτό, κύριε Παπαϊωάννου;

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Στο νομοσχέδιο περί Διασφάλισης Αδιάβλητων Εκλογών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, αλλά σε ποιο σημείο του Νομοσχεδίου θα μπει;

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Δεν το έχουμε το Νομοσχέδι λυπούμαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ως ξεχωριστό άρθρο;

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Δεν έχουμε το συμπληρωμένο Νομοσχέδιο τώρα. Αν επιτρέπεται να το διαβάσω, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

«Επί τη εισδοχή εκάστου εκλογέως εις το Εκλογικόν Κέντρον δίδεται εις αυτόν υπό του Προεδρεύοντος ή ετέρου προσώπου ενεργούντος κατ' εντολήν αυτού έν ψηφοδέλτιον δεόντως σφραγιζόμενον υπό του Προεδρεύοντος ή άλλως επισήμως

σημειούμενον ως ήθελε ορίσει ο Προεδρεύων της Εκλογής, ταυτοχρόνως δε σφραγιζόμενον υπό των δηλωθέντων υποψηφίων συνδυασμών και των μεμονωμένων υποψηφίων οι οποίοι θα επεθύμουν να σφραγίσωσι τούτο και αφού απαγγελθή το όνομα και η εν τω εκλογικώ καταλόγω περιγραφή αυτού, σημειούται εν τω καταλόγω δι' ορισμένου σημείου το γεγονός ότι εδόθη εις αυτόν το ψηφοδέλτιον συμπληρουμένης ωσαύτως καταλλήλως της οικείας σελίδος του εκλογικού αυτού βιβλιαρίου».

Αν θέλετε μπορούμε να το συντομεύσουμε. Εμένα με ικανοποιεί απλώς ότι κάθε ψηφοδέλτιο θα πρέπει απαραιτήτως να φέρει τη σφραγίδα των εν τη Βουλή Κομμάτων για να είναι έγκυρο στο οπίσθιο μέρος του ψηφοδελτίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, απ' ό,τι ξέρω σχετικά με τη διεξαγωγή των εκλογών, δεν νομίζω ότι υπάρχει οποιοσδήποτε κίνδυνος διότι ο Προεδρεύων Εκλογικού Κέντρου και όλοι οι αντιπρόσωποι των Κομμάτων είναι παρόντες, τα ψηφοδέλτια τα οποία δίδονται σε κάθε Εκλογικό Κέντρο είναι μετρημένα και ανάλογα με τον αριθμό των ψηφοφόρων που ψηφίζουν σε κάθε Κέντρο, και τα ψηφοδέλτια που δεν χρησιμοποιούνται είναι ανάγκη να επιστραφούν. Συνεπώς νομίζω ότι δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος.

Ύστερα αν υποθέσουμε ότι υπάρχουν και πέντε ανεξάρτητοι υποψήφιοι θα είναι ανάγκη να σφραγίσουν και εκείνοι τα ψηφοδέλτια με τη σφραγίδα τους. Δεν γίνεται ή θα είναι γενικό ή δεν θα είναι για κανένα.

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρώτο δεν μπορούμε να αφήσουμε ασχολίαστη τη συκοφαντία που έγινε για τα ψηφοδέλτια και για το τι κάμνει το κυβερνών Κόμμα. Πρόκειται για μια συκοφαντία και είναι λυπηρό που εκτοξεύεται απ' αυτό το Σώμα.

Από την άλλη πλευρά, παρόλο που πιθανώς να υπάρχουν πρακτικές . . .

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Είναι από τον κ. Παπαϊωάννου.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Από τον κ. Παπαϊωάννου εκτοξεύθηκε, μάλιστα κύριε Κληρίδη, δεν είπα ότι εκτοξεύθηκε από σας. Από την άλλη πλευρά, παρόλο που ίσως θεωρηθούν σαν δύσκολο από πρακτικής πλευράς να γίνουν αυτά τα πράγματα, εμείς, όπως δήλωσα και προηγουμένως, είμεθα έτοιμοι να δεχθούμε οποιαδήποτε εισήγηση όσον αφορά το θέμα του αδιαβλήτου των εκλογών. Γι' αυτό το λόγο εμείς θα δεχθούμε και αυτή την εισήγηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, το βλέπω αλλά δεν είναι θέμα του να δεχτούμε ή να μη δεχτούμε. Βλέπω ότι υπάρχουν πάρα πολλές πρακτικές δυσκολίες σ' αυτό το θέμα. Και δεν βλέπω ποιος είναι ο κίνδυνος τον οποίο θεραπεύει αυτή η τακτική. Δεν μπορεί να γίνει αυτό το πράγμα διότι τα ψηφοδέλτια που δίδονται σε κάθε Κέντρο είναι μετρημένα, καθορισμένα. Όταν δοθούν τα ψηφοδέλτια υπογράφονται από τον Προεδρεύοντα του Εκλογικού Κέντρου και βεβαίως τα βλέπουν όλοι οι αντιπρόσωποι των Κομμάτων. Τα υπόλοιπα ψηφοδέλτια τα οποία δεν θα χρησιμοποιηθούν είναι και πάλιν μετρημένα και οφείλουν να επιστραφούν.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Νομίζω πως το έκαμε σαφές ο κ. Παπαϊωάννου. Ναι, μπορεί να είναι μετρημένα. Εγώ όμως θα πάρω εκείνο που μου έδωσαν, θα το δώσω έξω και θα βάλω άλλο μέσα στην κάλπη. Επομένως οι αριθμοί παραμένουν χωρίς . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή, κ. Λυσσαρίδη;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεν λέω ότι έγινε συγγνώμη, εγώ δεν εκφράζω καμιά γνώμη για το παρελθόν διότι δεν έχω τέτοια επίγνωση. Μπορεί να μην έγινε, αλλά μπορεί να γίνει, δηλαδή εγώ δεν το λέω ως κατηγορία προς την α ή τη β πλευρά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, δεν νομίζω ότι υπάρχει δημόσιος υπάλληλος από εκείνους οι οποίοι θα προεδρεύσουν . . .

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μα δεν είναι θέμα δημόσιου υπαλλήλου, κ. Πρόεδρε. Αν υπάρχουν έτοιμα ψηφοδέλτια και εγώ ακόμα, αν υποθέσουμε ότι έχω έτοιμα τέτοια —ξεχάστε το κυβερνών Κόμμα για να μην φαίνεται ότι μιλούμε για το κυβερνών Κόμμα— εάν καταφέρω με κάποιο τρόπο να έχω μερικά ψηφοδέλτια σφραγισμένα, μπορώ να κάμω αυτό το πράγμα. Ενώ δεν είναι δυνατό να έχω και σφραγισμένα και να έχω και τις σφραγίδες όλων των άλλων Κομμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λυσσαρίδη, για να έχετε σφραγισμένο ψηφοδέλτιο ενός Εκλογικού Κέντρου, σημαίνει ότι ο Προεδρεύων του Τμήματος σας το έδωσε. Και διερωτούμαι εάν υπάρχουν δημόσιοι υπάλληλοι οι οποίοι θα έθεταν σε κίνδυνο τον εαυτό τους και τη θέση τους για να σου δώσουν εσένα ένα ψηφοδέλτιο. Λυπούμαι πάρα πολύ αλλά δεν το βλέπω αυτό το πράγμα.

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι διότι είμαι υποχρεωμένος να υποδείξω ότι έχουμε δηλώσει επανειλημμένα πως δεν έχουμε εμπιστοσύνη στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος είναι Υπουργός Εσωτερικών ενός συγκεκριμένου Κόμματος. Δεν έχουμε εμπιστοσύνη και είναι αυτός ο οποίος θα διενεργήσει τις εκλογές. Είναι αυτός ο οποίος θα διορίσει τους Εφόρους. Επομένως να μην εκπλησσόμαστε ως προς το κατά πόσο μπορούν να περιέλθουν στα χέρια ανθρώπων ψηφοδέλτια ψηφισμένα. Δεν λέγω ότι θα το κάνει ο κ. Ντίνος Μιχαηλίδης. Αλλά για να είμαστε σίγουροι ότι δεν θα γίνει, ο καλύτερος τρόπος είναι τα ψηφοδέλτια να φέρουν τη σφραγίδα των τεσσάρων Κομμάτων της Βουλής. Δεν είναι δύσκολο να κάμουμε σφραγίδες για όλα τα Εκλογικά Κέντρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν υπάρχει έστω και ένα τοις χιλίσις αυτός ο κίνδυνος, θα έλεγα να γίνει.

Ο κ. Παπαδημητρίου.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουν γίνει τόσες εκλογές τόσα χρόνια και δεν έγινε καμιά κατάχρηση εμπιστοσύνης σ' αυτό. Γιατί η ανησυχία τόσο καιρό; Τόσες μέρες λέγουν και τα δύο Κόμματα ότι το ΔΗ.ΚΟ. πέθανε, έμεινε στον τάφο. Ποια είναι

η ανησυχία τους που τους κάμνει να ψηφίσουν τέτοια Νομοσχέδια για αδιάβλητες δήθεν εκλογές; Η ανησυχία φαίνεται ότι άρχισε να τους καταλαμβάνει για το λόγο ότι ξέρουν την ήττα την οποία θα πάθουν.

(Γέλωτες).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοφίδη, ορίστε.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η λογική του συνάδελφου εκ Πάφου νομίζω ότι είναι υπέρ της προτάσεως του ΑΚΕΛ· έτσι δείχνουν τα πράγματα. Επομένως, εάν πράγματι δέχεται τη θέση ότι το ΔΗ.ΚΟ. βρίσκεται στον πάτο, δεν του μένει άλλη ελπίδα παρά τούτη, η καλπονοθεία. Άρα να το αποκλείσουμε και αυτό.

(Γέλωτες).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοφίδη, εάν υπάρχει έστω και ένα τοις χιλίοις κίνδυνος να γίνει κάτι τέτοιο, εγώ θα έλεγα να σφραγίζονται τα ψηφοδέλτια. Πιστεύω ότι δεν υπάρχει τέτοιος κίνδυνος.

Εν πάση περιπτώσει, όμως, εάν η Βουλή το επιθυμεί τότε να γίνει.

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ούτε ένα τοις χιλίοις υπάρχει ούτε ένα στο εκατομμύριο υπάρχει. Αλλά για να αποστομώσουμε οποιοδήποτε, όπως σωστά είπατε, να γίνει και αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία, αφού δεν υπάρχει ένσταση να προστεθεί η πρόνοια την οποία έχει εισηγηθεί ο κ. Παπαϊωάννου.

Λοιπόν, εάν δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής πάνω στο Νομοσχέδιο αυτό, τότε να μπούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

Ο κ. Κίμων Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως ο κ. Γαλανός έχει αποδεχθεί τη σφράγιση των ψηφοδελτίων. Ήθελα απλώς να αναφέρω μια δυσκολία που μπορεί να υπάρξει. Εάν ένα Κόμμα δεν έχει αντιπρόσωπο σε μια κάλπη για να σφραγίσει τα δελτία, τότε θα θεωρηθεί άκυρη εκείνη η κάλπη; Δεν θα υπάρχει η σφραγίδα ενός Κόμματος και στην ουσία, εφόσον δεν θα υπάρχει η σφραγίδα του Κόμματος εκείνου, τα ψηφοδέλτια εκείνα πρέπει να είναι άκυρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Όχι, να σφραγίσουν τα ψηφοδέλτια οι αντιπρόσωποι των Κομμάτων που θα είναι εκεί και εγώ θα έλεγα ότι όσα Κόμματα δεν θέλουν να τα σφραγίσουν, ας μην τα σφραγίσουν, διότι αν έστω και τρία Κόμματα ή ακόμα και δύο Κόμματα σφραγίσουν τα ψηφοδέλτια, αυτό θα είναι ικανοποιητικό, διότι θα σημαίνει ότι θα πρέπει να κάνουν πολλές συμφωνίες με τον υπάλληλο και τα δύο αυτά Κόμματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κ. Λυσσαρίδη, αλλά εδώ κάμνουμε νόμο.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ακριβώς λέω η τροποποίηση του Νόμου είναι ότι . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ή θα είναι και οι τέσσερις σφραγίδες ή δεν θα είναι και αν λείπει μια θα είναι άκυρο το ψηφοδέλτιο.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Όχι, να είναι δυνητικό, κ. Πρόεδρε, δηλαδή ότι τα Κόμματα δικαιούνται ή δύνανται να σφραγίζουν τα ψηφοδέλτια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πρέπει να τα λέει η διατύπωση που θα κάμομε στο νόμο αυτά τα πράγματα.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Αυτό λέω κι' εγώ, να το λέει η διατύπωση η οποία θα είναι δυνητική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διότι εάν δεν πει τίποτε ο νόμος θα είναι άκυρο το ψηφοδέλτιο.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μανώλης.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Είναι γεγονός ότι αυτή την τροποποίηση πρέπει να την προσέξουμε ιδιαίτερα, διότι αν καταστήσουμε τη σφράγιση των ψηφοδελτίων συστατικό μέρος του ψηφοδελτίου, θα κινδυνεύουμε να έχουμε πολλές ακυρότητες. Γι' αυτό η διατύπωση αυτού του άρθρου πρέπει να είναι προσεκτική. Πρέπει να αφορά όλα τα Κόμματα και αν ακόμα ένας εκπρόσωπος Κόμματος, την ώρα που θα κληθεί να σφραγίσει ψηφοδέλτια, έχει χάσει τη σφραγίδα, να μπορεί να δηλώσει ότι από πλευράς του δικού του Κόμματος δεν θα σφραγίσει εκείνα τα συγκεκριμένα ψηφοδέλτια. Γι' αυτό αυτή η παράγραφος ή αυτό το άρθρο πρέπει να είναι προσεκτικά διατυπωμένο. Διαφορετικά θα έχουμε σωρεία ακυροτήτων . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακύρων ψηφοδελτίων.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

. . . και εν πάση περιπτώσει είναι απαράδεκτο όταν ο πολίτης ασκεί το δικαίωμά του ελεύθερα και σωστά να του λεν ότι εξ αιτίας μιας σφραγίδας δεν είναι έγκυρη η ψήφος του. Γι' αυτό πρέπεινάμαστε προσεκτικοί. Συμφωνώ με το θέμα αρχής, όπως το έχει θέσει ο κ. Παπαϊωάννου, και να προχωρήσουμε στο . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα είναι να διατυπωθεί σωστά το σχετικό άρθρο, για να μη δημιουργήσουμε άκυρα ψηφοδέλτια εκεί που δεν υπάρχει λόγος.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, περιπλέκουμε ένα πολύ απλό θέμα. Αν η διατύπωση του άρθρου είναι δυνητική, τότε κανένας από τους κινδύνους που αναφέρθηκαν δεν υπάρχει.

Εάν ένα Κόμμα δεν θέλει να σφραγίσει σε οποιαδήποτε κάλπη ή και σε όλες τις κάλπες τα ψηφοδέλτια, το γεγονός και μόνο ότι θα ξέρουν ότι θα υπάρχουν Κόμματα που θα θέτουν τη σφραγίδα τους αποτρέπει τον κίνδυνο για τον οποίο ομίλησε ο κ. Παπαϊωάννου.

Επομένως εκείνο που χρειάζεται είναι να διαμορφώσουμε μια δυναμική πρόνοια και αυτό λύει και το πρόβλημα των ανεξαρτήτων, διότι δεν είναι υποχρεωμένοι οι ανεξάρτητοι να θέτουν τη σφραγίδα τους. Αν θέλουν μπορούν και εκείνοι να το πράξουν. Επομένως είναι απλούστατο το θέμα: να διατυπωθεί μια δυναμική πρόνοια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν, κύριοι, διατυπωθεί η προσθήκη αυτή κατά τρόπο δυναμικό, όπως λέγει ο κ. Κληρίδης, τότε βεβαίως τα ψηφοδέλτια δεν θα είναι άκυρα σε περίπτωση που δεν θα φέρουν την σφραγίδα ενός οποιοδήποτε Κόμματος. Μπορεί να φέρουν δυο σφραγίδες ή και μια σφραγίδα ακόμα. Ή και καμιά σφραγίδα σε περίπτωση που κανένα Κόμμα δεν θέλει να τα σφραγίσει. Σε τέτοια όμως περίπτωση θα πρέπει να γίνει καλή η διατύπωση του άρθρου. Επιμένω ότι πρέπει να γίνει η διατύπωση αυτού του άρθρου κατά τρόπο που να μη δημιουργηθούν προβλήματα και ακυρότητες.

Αυτό νομίζω, εάν το αναθέσουμε στον κ. Χριστοφόρου, ο οποίος είναι εδώ, να το διατυπώσει, δεν θα βλάψει καθόλου.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Θάθελα να αναφέρω μια άλλη περίπτωση που πρέπει να προσεχθεί. Είναι η ύπαρξη δύο εκλογικών βιβλιαρίων ανηκόντων στο αυτό πρόσωπο, το οποίο μπορεί να κατοικεί στο χωριό και στην πόλη. Ψηφίζει στο χωριό και μεταβαίνει και ψηφίζει και στην πόλη με δεύτερο εκλογικό βιβλιάριο. Αυτός ο κίνδυνος είναι πολύ μεγαλύτερος από τον προηγούμενο.

Γι' αυτό θα έλεγα ότι παρακολουθώντας τηλεόραση μια ημέρα είδα ότι στην Ινδία ψηφίζει . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα αυτό, κ. Αναστασιάδη, υπάρχει πρόνοια στο Νόμο και θεωρείται αδίκημα: είναι εκλογικό αδίκημα και πάει φυλακή εκείνος που το κάμνει.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Γενικά η καλπονοθεία είναι αδίκημα αλλά διαπράττεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όταν κάποιος πολίτης προσπαθήσει να ψηφίσει δυο φορές και έχει δύο εκλογικά βιβλιάρια, εάν αποκαλυφθεί, ασφαλώς θα πάει φυλακή.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αναμφίβολα, κ. Πρόεδρε, και το λαθροκυνήγι είναι παράνομο αλλά διαπράττεται κάθε μέρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα δεν μπορούμε να προλάβουμε όλα τα αδικήματα, κ. Αναστασιάδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εάν μπορούμε να τα προβλέψουμε γιατί όχι, κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν μπορούμε δυστυχώς.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Απλώς θα σημειούται πάνω στον αντίχειρα κάθε ψηφοφόρου διά σινικής μελάνης ότι ψήφισε και δεν θα μπορεί να ξαναψηφίσει. Θα δείχνει το δάκτυλό του και συνεπώς, εάν ψήφισε προηγουμένως δεν θα μπορεί να το επαναλάβει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λυπούμαι διότι δεν συμφωνώ με αυτή την εισήγηση.

Λοιπόν, κύριοι, η εισήγηση είναι να διατυπωθεί δυνητικά αυτή η προσθήκη την οποία εισηγείται ο κ. Παπαϊωάννου.

Ο κ. Ψυλλίδης.

A. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Να διατυπωθεί δυνητικά, σωστά. Σε περίπτωση κατά την οποία λέμε ότι μπορεί να υπάρχουν μια, δυο, τρεις ή και τέσσερις σφραγίδες, και υπάρχει μόνο μια σφραγίδα και αυτός που την έχει δεν σφραγίζει το ψηφοδέλτιο, είναι τούτο άκυρο;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, αν η πρόνοια τεθεί δυνητικά.

A. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Μα με συγχωρείτε, κύριοι, τότε θα είναι έγκυρα και ψηφοδέλτια χωρίς σφραγίδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως.

A. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Με αυτά τα ψηφοδέλτια που είναι χωρίς σφραγίδα, πώς διασφαλίζουμε εκείνο το οποίο φοβούμαστε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν ξέρω, κύριε, εάν γίνει δυνητικά . . .

(Γέλωτες).

Όταν θα είναι δυνητική η πρόνοια σημαίνει ότι κάθε Κόμμα δικαιούται να σφραγίσει ή να μη σφραγίσει ένα ψηφοδέλτιο. Επομένως, θα υπάρχουν και ψηφοδέλτια, εάν τα τέσσερα Κόμματα πουν ότι δεν σφραγίζουν τα ψηφοδέλτια, που θα είναι ασφράγιστα.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εάν λεχθεί ότι τα Κόμματα δικαιούνται να σφραγίζουν, είναι αδύνατο να υπάρξει τέτοια περίπτωση εκτός αν οι αντιπρόσωποι τεσσάρων Κομμάτων ή και περισσοτέρων μέσα σ' εκείνο ειδικά το εκλογικό Κέντρο δεν έχουν κανένας σφραγίδα. Ίσα ίσα, το γεγονός ότι σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να είναι δύο, ή τρεις, ή τέσσερις, δεν θα μπορεί να γίνει ούτε άλλης μορφής νοθεία. Αλλά, είναι αδύνατο σ' ένα εκλογικό Κέντρο να μην υπάρξουν τουλάχιστον δύο Κόμματα, τα οποία θα είναι παρόντα και να σφραγίζουν. Αλλά δεν θα υπάρξουν σε καμιά περίπτωση εάν . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορεί να μην παν.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εάν δεν παν, ο υπεύθυνος της κάλπης υπάλληλος θα αναγράψει στο πρακτικό το οποίο θα υπογράψει ότι ουδείς ευρισκόταν εκεί για να υπογράψει. Και εάν

υπήρχε κάποιος εκεί και αποδειχθεί ότι υπήρχε και ήταν έτοιμος να θέσει τη σφραγίδα του Κόμματός του, τότε ο οιοσδήποτε υπεύθυνος υπάλληλος θα φανεί ότι στο πρακτικό του έχει αναγράψει ψεύδη. Εάν όμως διαπιστωθεί ότι πράγματι εκεί δεν υπήρχαν εκπρόσωποι Κομμάτων οι οποίοι ήθελαν να θέσουν τη σφραγίδα τους τότε θα ξέρουμε όλα τα Κόμματα ότι δεν υπήρχαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, κ. Λυσσαρίδη, μπορεί να υπάρχει αντιπρόσωπος ενός Κόμματος εκεί και να πει ότι δεν έχει ανάγκη να σφραγίσει τα ψηφοδέλτια διότι έχει εμπιστοσύνη.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Να μπει στο πρακτικό να υπογράψει το πρακτικό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή η διατύπωση θα είναι δυνητική, όπως ελέχθη, και πρέπει να προσέξουμε πάρα πολύ πώς θα γίνει η διατύπωση για να μην υπάρξει ούτε λάθος ούτε παρεξήγηση και να δώσουμε πραγματικά την έννοια που επιθυμούμε, νομίζω να προχωρήσουμε σε άλλα θέματα για να δοθεί καιρός να ετοιμαστεί η σχετική διατύπωση που θέλει προσοχή. Δηλαδή θα χρειαστεί λίγη ώρα για να διατυπωθεί σωστά και όλες οι πλευρές να συμφωνήσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία. Προχωρούμε λοιπόν στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστοφίδης.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Θα ομιλήσω επί θέματος αρχής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μίλα. Εμπρός, σας δίδω το λόγο.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Θα ομιλήσω μόνον καθ' όσον αφορά το άρθρο 2 του νομοσχεδίου. Είναι το άρθρο το οποίο αναφέρει σε ποιες εφημερίδες πρέπει να δημοσιεύονται τα σχετικά με τις εκλογές.

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού, ενώ είχε ταχθεί αρχικά υπέρ της ψήφισης του νομοσχεδίου, όπως τελικά διατυπώθηκε, και φαίνεται τούτο στη σχετική Έκθεση, ζήτησε κατά την τελευταία συνεδρία του Σώματος να αναβληθεί η ψήφισή του σε Νόμο.

Στο διάστημα που μεσολάβησε, η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα άκουσε παραστάσεις διαφόρων ενδιαφερόμενων προσώπων και Ομάδων και αφού μελέτησε όλα τα νεώτερα στοιχεία, θεωρεί υπό τις περιστάσεις εύλογο και σκόπιμο να αλλάξει υπεύθυνα τη θέση της πάνω στο θέμα και να καταψηφίσει το άρθρο 2 του περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικού) (Αρ. 2) Νόμου του 1985.

Κύριοι συνάδελφοι,

Με τη θέση που παίρνουμε γνωρίζουμε ότι το θέμα γνωστοποίησης των σχετικών με τις εκλογές θεμάτων στον εγχώριο τύπο θα εξακολουθήσει να

παραμένει στη σφαίρα της διακριτικής εξουσίας της Διοίκησης. Όπως καθορίζει το άρθρο 18 του περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμου, «Ο κάθε Έφορος Εκλογών δημοσιεύει τας σχετικές με την εκλογήν λεπτομερείας στην επίσημον Εφημερίδα της Δημοκρατίας και εις τρεις τουλάχιστον εφημερίδας κυκλοφορούσας εντός της περιφερείας του». Εξάλλου, όπως καθορίζει το άρθρο 27 του περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμου, «Ο κάθε Έφορος εκλογής γνωστοποιεί τα σχετικά με την εκλογήν διά γνωστοποιήσεως δημοσιευομένης εις τοιαύτας εφημερίδας οίας θα έκρινε εύλογον, κυκλοφορούσας εντός της εκλογικής περιφερείας του».

Όστε, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, τα σχετικά με τις δημοσιεύσεις των γνωστοποιήσεων για τις εκλογές σε εφημερίδες αφήνονται από την νομοθεσία μας στη διακριτική εξουσία του Εφόρου Εκλογής. Και τίθεται το ερώτημα: Αυτή η διακριτική εξουσία ασκήθηκε εύλογα; Όσα αποφασίστηκαν με εισήγηση αυτής της διακριτικής εξουσίας ήταν προϊόντα καλής ή κακής, εύλογης ή παράλογης, νόμιμης ή παράνομης, χρηστής ή καταχρηστικής ασκήσεως της διακριτικής εξουσίας; Αδίστακτα εμείς του Δημοκρατικού Συναγερμού απαντούμε πως κακή και παράλογη και παράνομη και καταχρηστική ήταν η άσκηση αυτής της διακριτικής εξουσίας στο πρόσφατο πολιτικό ή εκλογικό παρελθόν στο θέμα των δημοσιεύσεων σε εφημερίδες των σχετικών με τις εκλογές θεμάτων. Εκατοντάδες χιλιάδες λίρες, σχεδόν μισό εκατομμύριο λίρες δημόσιου χρήματος, διασπαθίστηκαν στις βουλευτικές εκλογές του 1981 και στις προεδρικές εκλογές του 1983. Αν το τεράστιο αυτό ποσό το έπαιρναν ο πραγματικός τύπος και οι πραγματικές εφημερίδες θα υπήρχε τουλάχιστον το ελαφρυντικό πως ενισχύθηκε μ' αυτό η τέταρτη εξουσία μέσα στη Δημοκρατία. Το πήραν, όμως, και οι εφημερίδες κατ' ευφημισμόν, το πήραν όμως και εφημερίδες φαντάσματα, το πήραν, όμως, και εφημερίδες που νεκραναστήθηκαν, το πήραν όμως και εφημερίδες που εκδόθηκαν γι' αυτά τα χρήματα και μόνον εκπορευόντας τη δημοσιογραφία, όπως χαρακτηριστικά ειπώθηκε στη Συνέλευση των Μελών της Ένωσης Συντακτών Κύπρου.

Δημοσιεύθηκε, κύριε Πρόεδρε, ο ισχυρισμός πως ο Υπουργός Εσωτερικών κ. Βενιαμίν, στον ουσιώδη χρόνο των εκλογών που ανέφερα παραδέχθηκε πως υπήρξε παρανομία στο θέμα αυτό των δημοσιεύσεων στον εγχώριο τύπο, αλλά πρόσθεσε πως δεν ευθυνόταν ο ίδιος. Ποιος ευθυνόταν λοιπόν; Πού θα αναζητήσουμε τον υπεύθυνο; Θα τον αναζητήσουμε προς τα άνω ή προς τα κάτω της ιεραρχίας; Ασφαλώς προς τα άνω. Πιο πάνω και από Υπουργό ακόμα αν ερμηνεύσουμε σωστά και λογικά τον ισχυρισμό του κ. Βενιαμίν πως ο ίδιος δεν ευθυνόταν. Όστε, κύριοι συνάδελφοι, ο Έφορος Εκλογής, που έχει κατά νόμον τη διακριτική ευχέρεια να δημοσιεύσει τα σχετικά με τις εκλογές «εις τοιαύτας εφημερίδας οίας κρίνει εύλογον σεβόμενος το δημόσιον συμφέρον», παραμερίστηκε από την πολιτική εξουσία και επέλεξε εκείνη τις εφημερίδες για ίδιον πολιτικό συμφέρον. Και τα σπασμένα τα πλήρωσε ο λαός. Ωχριούν τα εκλογικά αδικήματα που περιγράφει ο Νόμος μπροστά στην έκδηλη παρανομία τέτοιας επιλογής των εφημερίδων.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα παρακολουθήσει και θα κρίνει με σοβαρότητα, υπευθυνότητα και αυστηρότητα την επιλογή των εφημερίδων που θα δημοσιεύσουν τα σχετικά με τις νέες Βουλευτικές εκλογές, και με την ίδια σοβαρότητα, υπευθυνότητα, και αυστηρότητα θα αξιώσει καταλογισμό ευθυνών και τιμωρία των ενόχων, αν οι ατασθαλίες του παρελθόντος πάνω σ' αυτό το θέμα επαναληφθούν και σ' αυτές τις Βουλευτικές εκλογές. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός

λέει «ναι» στην ενίσχυση του πραγματικού τύπου και των πραγματικών εφημερίδων. Αδίστακτα, όμως, λέει «όχι» στην ενίσχυση εφημερίδων φαντασμάτων. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός λέει «όχι» στην ενίσχυση εφημερίδων που το εφήμερό τους αρχίζει με την προκήρυξη και λήγει με τη λήξη των εκλογών. «Ναι», επομένως, στις πραγματικές ημερήσιες, εβδομαδιαίες ή και μηνιαίες ακόμα εφημερίδες που εκδίδονται κανονικά σε ανύποπτο χρόνο προ των εκλογών και απευθύνονται στο γενικό κοινό. Ας δημοσιεύονται σ' αυτές τα σχετικά με τις εκλογές έναντι ανταλλάγματος λογικού και ευλόγου και ας ενισχύεται μ' αυτό τον τρόπο η τέταρτη εξουσία. Το αξίζει. Μια τέτοια συνετή δαπάνη σε συνετά πλαίσια αποτελεί επένδυση της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Από τη θέση μου απλώς, κ. Πρόεδρε. Και εμείς θα υποστηρίξουμε την τροποποίηση που εισηγείται ο κ. Χριστοφίδης, για τους λόγους που αναφέρει. Επομένως υπάρχει μια συμφωνία στο θέμα αυτό να υποστηρίξουμε την καταψήφιση και η Κυβέρνηση να συνεχίσει το διακριτικό ρόλο της.

Βεβαίως, όσον αφορά τα όσα είπε ο κ. Χριστοφίδης για αναζητήσεις προς τα άνω και τα παρόμοια, σ' αυτά διαφωνούμε, αλλά οπωσδήποτε δεν πρόκειται να τα σχολιάσω περαιτέρω αυτή την ώρα. Εκείνο που έχει σημασία είναι η ουσία. Και η ουσία είναι ότι υποστηρίζουμε τη διακριτική εξουσία νοουμένου βεβαίως ότι θα λάβει υπόψη αντικειμενικά κριτήρια όπως αναφέρθηκε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φάντης.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως είναι αναφαίρετο δικαίωμα κάθε Κόμματος να αναιρέσει τη θέση που υποστήριξε στις συνεδρίες της Επιτροπής, όπως έκαμαν τώρα τα δυο κόμματα, ο Συναγερμός και το ΔΗΚΟ.

Η επιχειρηματολογία του κ. Μανώλη Χριστοφίδη από το βήμα αυτό ακριβώς έπρεπε να οδηγήσει στο αντίθετο συμπέρασμα απ' αυτό στο οποίο κατέληξε. Ενώ παραδέχεται ο κ. Χριστοφίδης με όσα είπε ότι στις τελευταίες εκλογές αφέθηκε στον Έφορο Εκλογών να αποφασίσει με βάση το άρθρο του νόμου που μας διάβασε εδώ πώς θα δώσει στον τύπο τις γνωστοποιήσεις, ενώ παραδέχτηκε, λέω, ότι χρησιμοποιώντας αυτό το δικαίωμα ο Έφορος με οδηγίες ή με πιέσεις εκ των άνω καταχράστηκε, όπως είπε αυτό το δικαίωμα, με αυτή την επιχειρηματολογία θα έπρεπε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι αυτή η Βουλή πρέπει να νομοθετήσει πάνω σ' αυτό το ζήτημα ώστε να αποφευχθούν νέες καταχρήσεις, ενώ κατέληξε στο αντίθετο συμπέρασμα από το λογικό στο οποίο έπρεπε να οδηγήσει η επιχειρηματολογία του.

Κύριε Πρόεδρε,

Έχει καταγγελθεί επίσημα και προς σας και προς τα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε και στον τύπο ότι στις Βουλευτικές εκλογές του 1981 δαπανήθηκε από την Κυβέρνηση ποσό £233,545 για δημοσιεύσεις σε 29 έντυπα, από τα οποία αρκετά είναι άγνωστα. Αλλά δεν είναι μόνο αυτό που έγινε. Δεν είναι μόνο το ότι έγινε τόση σπατάλη δημόσιου χρήματος και δημοσιεύτηκαν ανακοινώσεις σε έντυπα που ήταν εφημερα και μπορεί να εκδόθηκαν μερικές μέρες ή μερικές βδομάδες πριν από τις εκλογές μόνο και μόνο για να πάρουν αυτά τα

λεφτά, αλλά υπάρχει και επιπρόσθετο αδίκημα, θα έλεγα, ή επιπρόσθετη παρατυπία στα ποσά που δόθηκαν στις διάφορες εφημερίδες.

Και θα διαβάσω, κ. Πρόεδρε, εδώ τα έντυπα στα οποία δόθηκαν οι γνωστοποιήσεις για τις εκλογές του 1981, και τα ποσά που πληρώθηκαν σε κάθε έντυπο.

Σύμφωνα με την κατάσταση που έχουμε ενώπιόν μας —και την έχουν όλα τα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων διότι στάληκε προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων— οι γνωστοποιήσεις για τις εκλογές του 1981 δημοσιεύτηκαν στα εξής έντυπα έναντι της ακόλουθης αμοιβής για το καθένα.

Εικόνες (περιοδικό)	£ 6,210,000
Ελευθεροτυπία	£17,381,250

Διερωτούμαι, δεν είμαι σίγουρος ή δεν μπόρεσα να εξακριβώσω πότε εκδόθηκε η «Ελευθεροτυπία» ώστε να ήταν εφημερίδα που εδικαιούτο να πάρει της γνωστοποιήσεις για τις εκλογές του 1981. Εν πάση περιπτώσει νομίζω ότι δεν είχε η Ελευθεροτυπία το 1981 ένα χρόνο συνεχούς έκδοσης πριν από τις εκλογές. Αλλά ανεξαρτήτως τούτου, εδώ υπάρχει καταχωρημένο κονδύλι στην Ελευθεροτυπία, μια νεότερη απ' όλες τις άλλες ημερήσιες εφημερίδες, με το ποσό των £17,381.

Αγών	£11,767
Δειλινή	£11,227
Κήρυκας (Εβδομαδιαία Εφημερίδα)	£11,677
Τα Νέα	£11,587
Ελεύθερη Κύπρος	£11,767
Ανεξάρτητος	£ 5,613
Το Βήμα	£ 5,613
Η Κυπριακή	£ 6,130
Κύπρος	£ 5,332
Απογευματινή	£11,527
Φιλελεύθερος	£12,240
Αμμόχωστος	£ 6,154
Χαραυγή	£11,745
Σατυρική	£ 8,540
Εργατική Φωνή	£ 4,950
Δημοκρατία	£ 5,613
Εργατικό Βήμα	£ 5,613
Δημοκρατική	£ 5,613
Νεολαία	£ 4,950
CYPRUS MAIL	£ 6,300
Μεσημβρινή	£11,767
Φίλαθλος	£ 6,613
Αλήθεια	£ 5,613
CYPRUS WEEKLY	£ 5,613
DETECTIVE	£ 540 και
Φωνή	£ 5,614

(Ποια είναι η Φωνή εγώ δεν ξέρω γιατί διάβασα την Εργατική Φωνή· δεν ξέρω αν υπήρχε εφημερίδα με τον τίτλο «Φωνή» απλώς).

Κύριε Πρόεδρε,

Αυτός ο κατάλογος που διάβασα δεν έχει κανένα αντικειμενικό κριτήριο με τον τρόπο που διατέθηκαν οι £233,000. Υπήρχε το κριτήριο για τη χρονική έκδοση των εφημερίδων; Αυτό το κριτήριο, αν υπήρχε, έχει παραβιαστεί διότι έχουν δοθεί γνωστοποιήσεις σε εφημερίδες όπως είπα άγνωστες. Επίσης άγνωστο είναι και το χρονικό διάστημα που εκδίδονταν.

Δεύτερο, για τις ημερήσιες εφημερίδες που δόθηκαν σε άλλες £17,000, σε άλλες £11,000, σε άλλες £5,000 και σε άλλες διαφορετικό ποσό, ποιο ήταν το κριτήριο που ενέκρινε ο Έφορος ώστε σε μια εφημερίδα να δώσει £17,000, σε άλλη £11,000, σε άλλη £6,000; Είναι η κυκλοφορία; Αν είναι η κυκλοφορία, αυτό το ποσό που εδόθη ως πούμε στην «Ελευθεροτυπία» δόθηκε καταχρηστικά διότι η «Ελευθεροτυπία» είναι γνωστό ότι ούτε είχε ούτε έχει σήμερα σημαντική κυκλοφορία σε σχέση με τις άλλες εφημερίδες που ο Έφορος έδωσε μικρότερα ποσά για την καταχώρηση αυτών των γνωστοποιήσεων.

Έτσι, κ. Πρόεδρε, αν αφήσουμε αυτό το θέμα στη διακριτική εξουσία, όπως ελέγχθη από τον κ. Χριστοφίδη και συμφώνησε πολύ πρόθυμα και ο εκπρόσωπος του ΔΗΚΟ κ. Γαλανός, του Γενικού Εφόρου ή οποιουδήποτε Κυβερνητικού Λειτουργού, απλώς θα διαιωνίσουμε μια κατάχρηση η οποία έγινε σε βάρος του δημόσιου χρήματος και μια διάκριση σε βάρος ορισμένων εφημερίδων και υπέρ μερικών άλλων εφημερίδων, πράγμα το οποίο δεν είναι καθόλου ίδιο χρηστής διοίκησης την οποία θέλουμε να παρουσιαζόμαστε ότι έχουμε.

Είναι γι' αυτούς όλους τους λόγους που η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ εισηγήθηκε και επιμένει και θα ψηφίσει όπως προβλέπεται στο νομοσχέδιο. Πρέπει να υπάρξει νόμος που να προβλέπει ρητά και συγκεκριμένα σε ποιες εφημερίδες θα δοθούν οι γνωστοποιήσεις —και όταν λέω «σε ποιες» δεν εννοώ ονομαστικά αλλά με ένα κριτήριο το οποίο να καλύπτει όλες τις εφημερίδες χωρίς να αδικεί καμιά. Και το κριτήριο που βάζουμε είναι να δοθούν οι γνωστοποιήσεις σε όλες τις καθημερινές εφημερίδες που κυκλοφορούσαν ανελλιπώς τους τελευταίους 12 μήνες πριν από τις εκλογές.

Κύριε Πρόεδρε,

Μια και ανήλθα στο Βήμα θέλω επίσης να διορθώσω ένα δευτερεύον σημείο που αναφέρεται στην παράγραφο (β) του άρθρου 3 αυτού του νομοσχεδίου που έχουμε μπροστά μας. Λέει «διά πάσαν γνωστοποίησιν εις τον εγχώριον τύπον ως ανωτέρω θα καταβάλληται η κατά την 1ην Ιανουαρίου του έτους της εκλογής η εν ισχύι κατωτάτη τιμή συνήθους δημοσιεύσεως». Για να αποδώσουμε σωστά αυτό που ελέγχθη και έγινε δεκτό στην Επιτροπή δεν είναι η κατωτάτη τιμή συνήθους δημοσιεύσεως των διαφημίσεων που θα καταβάλλεται αλλά η τιμή που χρεώνουν οι εφημερίδες, κατόπιν συμφωνίας, τις κυβερνητικές αγγελίες. Διότι είναι διαφορετική η τιμή των κυβερνητικών αγγελιών από την τιμή που δημοσιεύονται οι συνήθεις δημοσιεύσεις εμπορικών και άλλων οίκων.

Αυτά κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ασφαλώς, κ. Πρόεδρε, αν μπορούσαμε να είχαμε συμφωνήσει σε ορισμένα αντικειμενικά κριτήρια τα οποία θα καθόριζαν τον τύπο των εφημερίδων προς τις οποίες έπρεπε να παραχωρούνται αυτές οι διαφημίσεις, θα ήταν ιδανική περι-

πτωση. Αλλά φαίνεται ότι υπάρχει μια διαφωνία και δυστυχώς τα χρονικά όρια δεν επιτρέπουν πλέον την εξεύρεση αυτών των αντικειμενικών κριτηρίων. Και να δώσω ένα παράδειγμα. Ελέχθη ότι πρέπει να δίδονται στις ημερήσιες εφημερίδες. Δεν πιστεύω ότι αυτό είναι το κριτήριο. Εάν πράγματι ένας από τους στόχους είναι η βοήθεια προς την τετάρτη εξουσία, όπως ελέχθη, και ιδιαίτερα σε εφημερίδες που εκπροσωπούν κομματικά σύνολα, είναι δυνατό ένα Κόμμα —και στο εξωτερικό αυτό συμβαίνει και με πανίσχυρα ακόμα κόμματα— να έχει μόνο εβδομαδιαία εφημερίδα, διότι νομίζει ότι καλύπτεται επαρκώς από άλλης πλευράς από τις ημερήσιες ανεξάρτητες εφημερίδες. Αυτό θα σήμαινε ότι μια κομματική εφημερίδα προς την οποία έπρεπε κυρίως να δίνονται αυτές οι δημοσιεύσεις, γιατί είναι τα μέλη των κομμάτων που θα 'θελαν να γνωρίζουν τα πάντα για τις εκλογές, έχει απαλειφθεί από τον κατάλογο των εφημερίδων προς τις οποίες θα έπρεπε να γίνεται αυτή η χορηγία.

Γι' αυτό πιστεύω ότι δυστυχώς, επειδή δεν φτάσαμε σε συμφωνημένα αντικειμενικά κριτήρια, είμαστε υποχρεωμένοι επί του παρόντος να αφήσουμε αυτή τη διακριτική εξουσία αλλά αμέσως μετά να εμπλακούμε σε συζήτηση για να βρούμε ποια αντικειμενικά κριτήρια υπάρχουν για να μην επαναλαμβάνονται ίσως φαινόμενα τα οποία για όλους μας δεν είναι αποδεκτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κύριοι, υπάρχει άλλος ομιλητής επί θέματος αρχής; Εάν δεν υπάρχει άλλος ομιλητής, τότε να προχωρήσουμε.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Υπάρχει μια εισήγηση, κ. Πρόεδρε. Επειδή αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει κάποια νομοτεχνική δυσχέρεια στο να διατυπωθεί αυτή η απόφαση της Βουλής για το σφράγισμα των ψηφοδελτίων, να προχωρήσουμε σε άλλα θέματα μέχρις ότου αυτή η δυσχέρεια νομοτεχνικά λυθεί και να επανέλθουμε πάλιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν μιλώ για τα ψηφοδέλτια.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μα είναι το ίδιο Νομοσχέδιο. Αντιλαμβάνομαι ότι όλα αυτά περιλαμβάνονται στο ίδιο Νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι δεν είναι στο ίδιο Νομοσχέδιο· είναι ξεχωριστό Νομοσχέδιο.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Αν είναι ξεχωριστό, τότε εν τάξει, κ. Πρόεδρε.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι το ίδιο Νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι το ίδιο;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι το ίδιο.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Εμείς το Νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας είναι για τις εφημερίδες μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σχετικά με το Νομοσχέδιο αυτό νομίζω ότι μπορούμε να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωσή του μέχρι το άρθρο 2. Για τα υπόλοιπα άρθρα να το αφήσουμε

αργότερα για να διατυπωθεί η εισήγηση του κ. Παπαϊωάννου σε σχέση με τα ψηφοδέλτια. Θέλετε να αφήσουμε ολόκληρο το Νομοσχέδιο;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Να μείνει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία, πολύ ωραία και προχωρούμε πάρα κάτω.

Είναι «ο περί Τροποποιήσεως του άρθρου 63 του Συντάγματος Νόμος του 1985».

Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Νομικών να αναγνώσει την έκθεση.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 63 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Μανώλης Χριστοφίδης, Πρόεδρος

Νίκος Αναστασιάδης

Ανδρέας Μαθηκολώνης

Λάμπρος Νικολαΐδης

Ζαχαρίας Τουλούρας

Κίμων Παναγίδης

Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από την ίδια, σε δυο συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στις 24 και 29 Οκτωβρίου 1985. Στην πρώτη συνεδρία κλήθηκαν και παρευρέθηκαν η Γενικός και ο Βοηθός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας οι οποίοι εξέφρασαν ενώπιον της Επιτροπής τις νομικές τους απόψεις αναφορικά με την υπό συζήτηση πρόταση νόμου. Στην ίδια συνεδρία κλήθηκαν επίσης και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών, οι οποίοι εξέφρασαν τις θέσεις τους πάνω σε αριθμό θεμάτων που εγείρονται από την εφαρμογή των προνοιών της υπό εξέταση πρότασης νόμου, που εμπíπτουν στις αρμοδιότητες των Υπουργείων τους.

Σκοπός της πρότασης αυτής νόμου, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που τη συνοδεύει, είναι η τροποποίηση του άρθρου 63 του Συντάγματος για την παροχή δικαιώματος ψήφου σε πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους.

Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63 του Συντάγματος, δικαίωμα ψήφου παρέχεται στα πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας τους, νοουμένου ότι έχουν τα υπό του εκλογικού νόμου

καθοριζόμενα προσόντα. Το εν λόγω άρθρο δεν περιλαμβάνεται στα θεμελιώδη άρθρα του Συντάγματος και επομένως είναι δυνατό να τροποποιηθεί διά νόμου ψηφιζομένου από τη Βουλή με αυξημένη πλειοψηφία.

Όπως είναι επίσης γνωστό, με σχετική νομοθεσία που ψηφίστηκε από τη Βουλή στις 11 Ιουλίου 1985, παρασχέθηκε το δικαίωμα ψήφου στους συμπληρώσαντες το 18ο έτος της ηλικίας τους πολίτες της Δημοκρατίας εφόσον αυτοί κατέχουν όλα τα κατά νόμο απαιτούμενα προσόντα για εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους. Η νομοθεσία αυτή, όπως τελικά προωθήθηκε με βάση τις εκφρασθείσες νομικές απόψεις της Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ύστερα από σχετική Αναφορά του Προέδρου της Δημοκρατίας που καταχώρησε στο Ανώτατο Δικαστήριο για γνωμάτευση, κρίθηκε από το τελευταίο ότι βρίσκεται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνη προς το άρθρο 63.1 του Συντάγματος.

Το Ανώτατο Δικαστήριο δίδοντας τη γνωμάτευσή του αποφάνθηκε ότι, παρόλο που από την αιτιολογία που αναφέρεται στο προίμιο της υπό κρίση νομοθεσίας καταδεικνύεται ότι είναι αναμφίβολα επιθυμητό να αποκτήσουν το δικαίωμα ψήφου οι πολίτες της Δημοκρατίας οι οποίοι έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους, δεν δικαιολογείται εντούτοις η επίκληση του «Δικαίου της Ανάγκης» για τη θέσπιση της νομοθεσίας αυτής η οποία βρίσκεται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνη προς το Άρθρο 63.1 του Συντάγματος. Στην ίδια γνωμάτευσή του το Ανώτατο Δικαστήριο τόνισε ότι η υπό την κρίση του νομοθεσία δεν πήρε τη μορφή τροποποίησης του Άρθρου 63.1 του Συντάγματος, το οποίο δεν συγκαταλέγεται στα θεμελιώδη Άρθρα του Συντάγματος που δεν επιδέχονται τροποποίηση, θέμα για το οποίο στην προκείμενη υπόθεση δεν είχε κληθεί να γνωματεύσει. Σύμφωνα με την ίδια γνωμάτευση, επειδή ο υπό κρίση νόμος, ο οποίος βρίσκεται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνος προς το Άρθρο 63.1 του Συντάγματος, έχει θεσπιστεί ως ενιαία και αδιαχώριστη νομοθετική διάταξη, το Ανώτατο Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ολόκληρος ο υπό κρίση νόμος είναι ασύμφωνος προς το Σύνταγμα και ως εκ τούτου είναι αντισυνταγματικός ως αντίθετος και ασύμφωνος και προς το άρθρο 179 του Συντάγματος.

Η Επιτροπή στο στάδιο της μελέτης της πιο πάνω πρότασης νόμου είχε την ευκαιρία να ακούσει τις νομικές απόψεις της Γενικού και του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας πάνω στο όλο θέμα καθώς και τις θέσεις των αρμόδιων Υπουργείων πάνω στα διάφορα προβλήματα που εγείρονται από την εφαρμογή των προνοιών της προτεινόμενης νομοθεσίας ενόψει των επικείμενων βουλευτικών εκλογών.

Η Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας υποστήριξε την άποψη ότι για να υπάρξει παρέκλιση από τις συνταγματικές διατάξεις που προβλέπουν τη διαδικασία τροποποίησης του Συντάγματος (άρθρο 182), πρέπει, όπως και στην περίπτωση παρέκλισης από το Σύνταγμα βάσει Νόμου, να επικαλεστούμε το δίκαιο της ανάγκης. Πιθανόν να δύναται να υποστηριχθεί ότι παρέκλιση από την εν λόγω διαδικασία δικαιολογείται με βάση το δίκαιο της ανάγκης (όπως αναπτύχθηκε από τα Μέλη του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην αναφορά 12/85) λόγω της απουσίας των Τουρκοκυπρίων Μελών της Βουλής. Εξετάζοντας όμως το θέμα της σκοπούμενης τροποποίησης του Συντάγματος (που είναι η παροχή δικαίωματος ψήφου στα πρόσωπα άνω των 18 ετών) πιθανόν να κριθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο ότι το δίκαιο της ανάγκης δεν δικαιολογεί την τροποποίηση. Εφόσον το Ανώτατο Δικαστήριο έκρινε ότι η νομοθεσία που ψηφίστηκε κατά

παρέκκληση του Συντάγματος για το ίδιο θέμα δεν δικαιολογείται βάσει του δικαίου της ανάγκης υπάρχει το ενδεχόμενο το Ανώτατο Δικαστήριο πάλιν, αν κληθεί να γνωματεύσει, να αποφασίσει ότι και η προτεινόμενη τροποποίηση του Συντάγματος δεν είναι δυνατό να δικαιολογηθεί βάσει του δικαίου της ανάγκης αφού πρόκειται για θέμα για το οποίο βρέθηκε ήδη ότι το δίκαιο της ανάγκης είναι ανεφάρμοστο.

Ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας επίσης υποστήριξε, συμπληρωματικά, ότι μέχρι τώρα επικαλούμαστε το δίκαιο της ανάγκης για να στηρίξουμε παρέκκληση από το Σύνταγμα με νομοθετική μορφή και επί προσωρινής βάσεως. Τούτο δεν ισχύει στην προκείμενη περίπτωση που αφορά απευθείας τροποποίηση του Συντάγματος που αναπόφευκτα είναι επί μόνιμης βάσεως.

Επίσης μπορεί να υποστηριχθεί ότι, όταν ο συνταγματικός νομοθέτης προνοούσε πλειοψηφία 2/3 των Ελληνοκυπρίων και 2/3 των Τουρκοκυπρίων βουλευτών σαν απαραίτητη προϋπόθεση για την τροποποίηση του Συντάγματος, δεν επεδίωκε να κατοχυρώσει μόνο τα δικαιώματα των Τουρκοκυπρίων αλλά και κάποιου είδους αυξημένο ποσοστό πλειοψηφίας για την αναθεώρηση του Συντάγματος. Ένα ποσοστό που αναφέρεται στο σύνολο του αριθμού των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων βουλευτών και που ισοδυναμεί με τα 2/3 του συνολικού αυτού αριθμού.

Σε απάντηση ερωτήσεως αν σε περίπτωση που θα ψηφιζόταν σε νόμο η υπό συζήτηση πρόταση νόμου η Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας θα συμβούλευε Αναφορά στο Ανώτατο Δικαστήριο, η Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας απάντησε καταφατικά, λόγω της σοβαρότητας του θέματος, δηλαδή του γεγονότος ότι θα είναι η πρώτη φορά που τροποποιείται το Σύνταγμα, και των πιθανών επιπτώσεών του.

Εκ μέρους των αρμοδίων του Υπουργείου Εσωτερικών δηλώθηκε ότι σε περίπτωση που η προτεινόμενη πρόταση νόμου θεσπιστεί σε νόμο και παρασχεθεί το δικαίωμα ψήφου στα πρόσωπα που συμπλήρωσαν το 18ο έτος της ηλικίας τους, δεν είναι πρακτικά και τεχνικά δυνατό να συμπεριληφθούν τα πρόσωπα αυτά, που ανέρχονται σε περίπου 30.000, στους εκλογικούς κατάλογους για τις επικείμενες βουλευτικές εκλογές στο χρόνο διεξαγωγής που προβλέπει το Σχέδιο Απόφασης που έχει κατατεθεί στο Σώμα από την πλειοψηφία των Μελών του και συγκεκριμένα από τις Κοινοβουλευτικές Ομάδες ΑΚΕΛ-Αριστεράς, ΔΗ.ΣΥ. και ΔΗ.ΚΟ., δηλαδή στις 8 Δεκεμβρίου 1985. Σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία περί Εγγραφής Εκλογέων και Εκλογικού Καταλόγου, και με βάση τις προβλεπόμενες σ' αυτή διάφορες προθεσμίες για την υποβολή αιτήσεων για εγγραφή, τη διερεύνησή τους και την εξέταση ενστάσεων, κλπ. μέχρι την ετοιμασία του τελικού καταλόγου απαιτείται συνολικός χρόνος τεσσάρων μηνών, προθεσμία που δεν θα μπορούσε να συντμηθεί σε λιγότερο από τρεις μήνες για να μπορεί να διασφαλιστεί πέραν πάσης αμφιβολίας η ορθότητα και εγχυρότητα των καταλόγων που θα ετοιμαστούν, εργασία που εξαντικειμένον θεωρείται σοβαρή και δύσκολη. Ταυτόχρονα τονίστηκε από τους ίδιους εκπροσώπους ότι η διοίκηση δεν μπορεί να κινητοποιηθεί για την κατάρτιση των καταλόγων πριν ο σχετικός νόμος τεθεί σε ισχύ με τη δημοσίευσή του στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Εκ μέρους των εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών δηλώθηκε ότι για την αντιμετώπιση της εργασίας που θα απαιτηθεί για την ετοιμασία των εκλογικών καταλόγων και την έκδοση εκλογικών βιβλιαρίων στα δικαιούμενα

πρόσωπα μέσα στα χρονικά πλαίσια που τίθενται μέχρι τη διεξαγωγή των επικείμενων βουλευτικών εκλογών, ανεξάρτητα από τις πρακτικές δυσκολίες που έχουν εκτεθεί πιο πάνω, έχει υπολογιστεί ότι θ' απαιτηθεί δαπάνη ύψους £170,000 περίπου για υπερωριακή απασχόληση προσωπικού.

Υπό το φως των πιο πάνω και ύστερα από την ανταλλαγή απόψεων που ακολούθησε, τα Μέλη των Επιτροπών εξέφρασαν τις πιο κάτω απόψεις τους πάνω στην υπό εξέταση πρόταση νόμου:

Είναι κοινή και ομόφωνη η θέση όλων των Μελών της Επιτροπής πως μέσα στα πλαίσια της νομιμότητας και συνταγματικότητας πρέπει να καταβληθεί κάθε προσπάθεια για παροχή του δικαιώματος ψήφου στους νέους από τα δεκαοκτώ τους χρόνια. Τα Μέλη της Επιτροπής —Βουλευτές των Κοινοβουλευτικών Ομάδων του ΑΚΕΛ-Αριστεράς, ΔΗ.ΣΥ. και ΔΗ.ΚΟ.— αταλάντευτα στην πιο πάνω θέση, εκτιμώντας απόλυτα και σ' όλη την έκτασή τους τη σοβαρότητα όλων των δοσμένων στοιχείων στο υπό συζήτηση θέμα και αποβλέποντας στην ανάγκη διασφάλισης του νόμιμου και αδιάβλητου από κάθε άποψη των επικείμενων βουλευτικών εκλογών που τα ίδια αυτά κόμματα συμφώνησαν να διεξαχθούν στις 8 προσεχούς Δεκεμβρίου, θεωρούν συνετό και αναγκαίο υπό τις περιστάσεις ν' αφηθεί το θέμα για προώθηση από τη νέα Βουλή στην οποία τα ίδια τα κόμματα αναλαμβάνουν να δώσουν την ύψιστη δυνατή προτεραιότητα στο θέμα αυτό.

Ο εκ των Μελών της Επιτροπής κ. Γ. Ομήρου υποστήριξε τη θέση του κόμματός του για παροχή δικαιώματος ψήφου στους 18χρονους που, όπως ανέφερε, ως έκφραση πολιτικής βούλησης θα πρέπει να ρυθμιστεί με την ψήφιση σε νόμο της προτεινόμενης πρότασης νόμου ανεξάρτητα από τις νομικές και πρακτικές επιφυλάξεις που έχουν διατυπωθεί.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Φοβούμαι ότι αυτή η απόφαση αποτελεί μια θλιβερή σελίδα γι' αυτή τη Βουλή. Με προσχήματα αυτή τη στιγμή η Βουλή αποφασίζει να στερήσει 30,000 ψηφοφόρους, δηλαδή πέραν του 10% του εκλογικού Σώματος, του δικαιώματος να ασκήσουν το δικαίωμα ψήφου στις προσεχείς Βουλευτικές εκλογές.

Από μακρού είχε αποφασιστεί από όλα τα Κόμματα ότι πάση θυσία αυτό το δικαίωμα θα έπρεπε να εξασφαλιστεί σ' αυτές τις Βουλευτικές εκλογές. Όταν έγινε η πρώτη εισήγηση για την κατάθεση του γνωστού Νόμου, εκφράσαμε από τότε τις αμφιβολίες μας αν αυτή ήταν η σωστή διαδικασία και ότι θα ήταν πολύ προτιμότερο να είχαμε ευθύς εξαρχής χωρήσει στην τροπολογία του Συντάγματος. Είχαμε διαβεβαιώσεις από όλα τα Κόμματα ότι αν και εφόσον ο Νόμος αποδεικνύετο αντισυνταγματικός δεν θα υπήρχε κανένας δισταγμός για την τροποποίηση του Συντάγματος ούτως ώστε να εξασφαλιστεί αυτό το δικαίωμα στη νεολαία. Τώρα ανευρέθηκαν νέα προσχήματα. Ότι και αν ακόμη χωρήσουμε στην τροπολογία του Συντάγματος πιθανότατα το Ανώτατο Δικαστήριο και πάλιν να αποφασίσει ότι αυτή η απόφαση είναι αντισυνταγματική. Διάβασα με πολλή προσοχή την απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου. Όχι μόνον δεν υπάρχει ένδειξη ότι το Ανώτατο θα θεωρούσε ως αντισυνταγματική την τροπολογία του Συντάγματος, αλλά υπάρχει στην ουσία υπόδειξη από το Ανώτατο Δικαστήριο ότι αν ακολουθηθεί αυτή η μέθοδος είναι η ορθή. Αλλά οι φόβοι που εκφράζονται και απορώ πώς εκφράζονται και από τη Γενική Εισαγγελία, ότι τάχατες είναι δυνατόν και πάλιν το Νομοσχέδιο ή μάλλον ο Νόμος αυτός ο οποίος θα ψηφιστεί να

θεωρηθεί ως αντισυνταγματικός, δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Άλλωστε αν επρόκειτο να δεχθούμε αυτή την τοποθέτηση, αυτό θα σήμαινε ότι διαγράφουμε για πάντα αυτό το δικαίωμα και ότι αυτή η Βουλή έχει ήδη αποφασίσει ότι δεν είναι δυνατή η εξασφάλιση του δικαιώματος. Το δίκαιο της ανάγκης στο οποίο αναφέρθηκε το Ανώτατο Δικαστήριο στην προκειμένη περίπτωση ήταν διαφορετικό. Διότι στην περίπτωση της τροποποίησης του Συντάγματος που απαιτεί δύο τρίτα των Ελλήνων και δύο τρίτα των Τούρκων βουλευτών, εκεί ισχύει το δίκαιο της ανάγκης διότι εφ' όσον οι Τούρκοι δεν έρχονται το δίκαιο της ανάγκης λέει ότι δικαιούται η Βουλή με τα δύο τρίτα των ελληνικών ψήφων να προχωρήσει στην τροπολογία του Συντάγματος.

Φοβούμαι ειλικρινά ότι αυτό αποτελεί παρωδία υποσχέσεων προς τη νεολαία και ότι η απλή και πάλιν επανάληψη ότι ακράδαντα όλα τα Κόμματα στέκονται στο πλευρό της νεολαίας για εξασφάλιση της ψήφου, δεν λύει το θέμα γιατί τα έργα είναι που αποδεικνύουν ποια είναι η τοποθέτηση των Κομμάτων και όχι τα λόγια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής επί του θέματος;

Κύριοι, αν δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές τότε θα θέσω σε ψηφοφορία την έκθεση ούτως ώστε να φανεί εάν η Βουλή τοποθετείται υπέρ της μιας ή υπέρ της άλλης απόψεως.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εκθέσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

23 υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

2 εναντίον.

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ουδεμία αποχή.

Ώστε η έκθεση γίνεται αποδεκτή.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα που είναι «Ο περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1985». Είναι και πάλιν οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Παιδείας και Νομικών. Εάν δεν υπάρχει διαφωνία θα θεωρηθεί ως αναγνωσθείσα.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει; Πολύ ωραία να αναγνωσθεί.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ «Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 3) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

**Κοινοβουλευτική Επιτροπή
Παιδείας**

Ανδρέας Ψυλλίδης, Πρόεδρος
Ρήνα Κατσελλή
Γεώργιος Σαββίδης
Πάυλος Δίγκλης
Χρίστος Πέτας
Ιάκωβος Κατσουνωτός,
εκπροσωπών τον κ. Γ. Ομήρου

**Κοινοβουλευτική Επιτροπή
Νομικών**

Μανώλης Χριστοφίδης, Πρόεδρος
Νίκος Αναστασιάδης
Ανδρέας Μαθηκολώνης
Λάμπρος Νικολαΐδης
Ζαχαρίας Τουλούρας

Οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Παιδείας και Νομικών μελέτησαν την πιο πάνω πρόταση νόμου σε κοινή συνεδρία τους που συγκροτήθηκε στις 29 Οκτωβρίου 1985. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους η Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας.

Με την προτεινόμενη πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού κατά την τελευταία συνεδρία του Σώματος και η οποία έχει χαρακτηριστεί ως επείγουσας φύσης, σκοπεύεται η κατάργηση της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και η δημιουργία αντ' αυτής δυο Επιτροπών, μια για τη Στοιχειώδη Εκπαίδευση και μια για τη Μέση Εκπαίδευση, οι οποίες θα ασκούν όλες τις αρμοδιότητες και εξουσίες της καταργούμενης Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.

Η Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας εκφράζοντας τις νομικές της θέσεις για το υπό συζήτηση νομοσχέδιο παρατήρησε ότι με τις πρόνοιες που έχουν συμπεριληφθεί σ' αυτό δεν διασφαλίζεται η ανεξαρτησία των εγχαθιδρούμενων Επιτροπών και ότι από τα νομικά προβλήματα που δημιουργούνται δεν επιτυγχάνεται ουσιαστικά ο σκοπός της προτεινόμενης νομοθεσίας. Συναφώς η Γενικός Εισαγγελέας εξέφρασε την άποψη ότι θα ήταν καλύτερο να βελτιωθεί ο υφιστάμενος θεσμός παρά να καταργηθεί.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας δήλωσαν ότι ελλείπει χρόνου δεν μπόρεσαν ως Υπουργείο να μορφώσουν θέσεις στα εγχειρόμενα από την πρόταση νόμου ζητήματα γενικής πολιτικής.

Τα Μέλη των Επιτροπών λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω πήραν της ακόλουθες θέσεις:

- (α) Τα Μέλη των Επιτροπών —Βουλευτές του ΑΚΕΛ—Αριστεράς— τάχθηκαν εναντίον της υπό συζήτηση πρότασης νόμου δηλώνοντας συνάμα ότι τα προβλήματα που εγείρονται σε σχέση με την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας θα πρέπει να εξεταστούν περαιτέρω για να εξευρεθούν τρόποι αντιμετώπισής τους.
- (β) Τα Μέλη των Επιτροπών — Βουλευτές του ΔΗΚΟ ζήτησαν όπως αποσυρθεί ή απορριφθεί η υπό συζήτηση πρόταση Νόμου μια και από

την ανάλυσή της καταδεικνύεται ότι δεν θεραπεύει οποιαδήποτε προβλήματα αλλ' αντίθετα δημιουργεί περισσότερα.

- (γ) Ο εκ των Μελών της Επιτροπής Παιδείας κ. Ι. Κατσουνωτός δήλωσε ότι η φύση και η έκταση των εγειρόμενων ζητημάτων είναι τέτοιες που επιβάλλουν την παραπέρα μελέτη του όλου θέματος.
- (δ) Τα Μέλη των Επιτροπών — Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού εξέφρασαν τη γνώμη ότι από τη στιγμή που υπάρχει κοινή διαπίστωση ότι η Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, ως θεσμός, χωλαίνει θα πρέπει το όλο θέμα ν' αφηθεί για περαιτέρω μελέτη και αντιμετώπιση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, λόγω του προκεχωρημένου της ώρας δεν νομίζω ότι είναι δυνατό να διεξαχθεί συζήτηση σε βάθος πάνω στην παρούσα πρόταση Νόμου και επομένως παρά το ότι θα ζητήσω η πρόταση Νόμου να κηρυχθεί σαν επείγουσας φύσης δεν θα επιμένω στη συζήτησή της αυτή τη στιγμή αλλά θα επανέλθω στο ίδιο θέμα με τη νέα Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ψυλλίδης.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Όπως λέγει και η έκθεση εμείς θα ψηφίσουμε εναντίον αυτής της πρότασης Νόμου, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αφού ο κ. Κληρίδης ο οποίος υπέβαλε την πρόταση Νόμου την αποσύρει και λέγει ότι . . .

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Δεν την απέσυρε, κ. Πρόεδρε. Θέλει να μείνει στην Ημερήσια Διάταξη για τη νέα Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, δεν μπορεί να μείνει, αφού δεν υπάρχει Ημερήσια Διάταξη. Θα μείνει για τη νέα Βουλή. Δεν υπάρχει θέμα.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Δεν την αποσύρει.

Α. ΨΥΛΛΙΔΗΣ:

Δεν την αποσύρει, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά, δεν την αποσύρει· θα μείνει για να την εξετάσει η νέα Βουλή.

Κύριοι, ο κ. Κληρίδης λέγει ότι θέλει να παραμείνει για τη νέα Βουλή.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Για να μη δημιουργούνται θέματα, να θεωρηθεί ότι ο κ. Κληρίδης την αποσύρει και να την επανακαταθέσει στην νέα Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να την επαναφέρει στη νέα Βουλή· αυτό είναι.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Για να μη δημιουργούμε σ' αυτό το προκεχωρημένο στάδιο οποιαδήποτε προβλήματα, εφόσον δικαιούται ο κ. Κληρίδης, στην επόμενη Βουλή να επαναθέσει το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έτσι το έχω αντιληφθεί κι' εγώ δηλαδή το θέμα.

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εδώ υπάρχει μια έκθεση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής στην οποία όλα τα Κόμματα συμφωνούν ότι το θέμα αυτό χρήζει περαιτέρω διερευνήσεως. Γιατί το ΔΗ.ΚΟ. επιμένει να αποσυρθεί η πρόταση Νόμου και να κατατεθεί εκ νέου; Δεν μπορώ να το αντιληφθώ, εφόσον η πρόταση Νόμου δεν θα συζητηθεί αυτή τη στιγμή και να ψηφισθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διότι νομίζω ότι απλοποιείται το πράγμα, κ. Κληρίδη, και δεν περιπλέκονται τα πράγματα με παροπομπές στη νέα Βουλή κ.λ.π. Πώς είναι δυνατόν να γίνει παραπομπή στη νέα Βουλή της έκθεσης αυτής; Δεν ξέρω.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Θέλω να ερωτήσω, κ. Πρόεδρε, όλα τα άλλα Νομοσχέδια που εκκρεμούν, αποσύρονται;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, δεν αποσύρονται· τα Νομοσχέδια εκείνα εκκρεμούν και δεν έχουν εξεταστεί. Εδώ όμως υπάρχει μια έκθεση μιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής η οποία μπορεί να μην υπάρχει στη νέα Βουλή ή να μην υπάρχει με την ίδια σύνθεση.

Ο κ. Σαββίδης κάτι ήθελε να πει.

Γ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πραγματικά είναι ένα θέμα το οποίο πρέπει να συζητήσει η καινούργια Βουλή. Αλλά ξαφνικά, την τελευταία στιγμή, ήλθε στην Επιτροπή μας μια πρόταση Νόμου από το Δημοκρατικό Συναγερμό. Αυτή η πρόταση Νόμου είναι μια προχειρολογία η οποία καταστρέφει πολλά και δεν δημιουργεί τίποτε· δημιουργεί μόνο κακά.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός με την πρόταση Νόμου που κατέθεσε ζητά να καταργηθεί μια ανεξάρτητη Επιτροπή παρόμοια με εκείνη που έχουμε για τη Δημόσια Υπηρεσία και να γίνει μια υπηρεσιακή επιτροπή από ανθρώπους οι οποίοι είναι επιθεωρητές και εξετάζουν, καθοδηγούν και βαθμολογούν τους καθηγητές. Αυτοί οι άνθρωποι θα γίνουν κριτές με βάση τη δική τους βαθμολογία την οποία θα πάρουν από το Διευθυντή του Τμήματος ο οποίος δεν έχει καμιά άλλη επαφή με τους καθηγητές εκτός από τη δική τους βαθμολογία, και αυτό τη στιγμή που ξέρουμε ότι όλα τα κακά για τις προαγωγές που γίνονται από τη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία προέρχονται από αυτή τη βαθμολογία —και αυτό αναφέρθηκε από όλους και το παραδέχτηκε και το Υπουργείο— δηλαδή υπάρχει μια ισοπέδωση στη βαθμολογία. Από τους 600 δασκάλους οι οποίοι

προσήλθαν για προβιβασμό οι 500 παρουσιάστηκαν να έχουν ένα ορισμένο βαθμό και προβιβάζονταν μόνο με βάση την ηλικία, με βάση την αρχαιότητα του διπλώματος και τίποτε άλλο για να γίνουν Υποδιευθυντές και Διευθυντές. Δηλαδή θα δώσουμε στα χέρια ορισμένων υπαλλήλων μεσαίου επιπέδου στο Υπουργείο το δικαίωμα να κρίνουν με τα δικά τους κριτήρια.

Εν τω μεταξύ οι Εκπαιδευτικές Οργανώσεις για τρία χρόνια τώρα προσπαθούν με το Υπουργείο Παιδείας να βρουν αντικειμενικά μετρήσιμα στοιχεία για προβιβασμό ούτως ώστε να μπορεί να γίνει και με ηλεκτρονικό εγκέφαλο. Εμείς τώρα θέλουμε να δώσουμε σ' αυτούς που δεν έχουν κανένα αντικειμενικό κριτήριο στη βαθμολογία το δικαίωμα να προάγουν τους εκπαιδευτικούς. Αυτό είναι εντελώς απαράδεκτο από τις ίδιες τις Εκπαιδευτικές Οργανώσεις. Και αν τώρα το Υπουργείο Παιδείας δεν προώθησε τους Κανονισμούς για να μπορεί να δουλέψει αντικειμενικά η Εκπαιδευτική Υπηρεσία διότι οι εκπαιδευτικοί έχουν κάποιες αντιρρήσεις σ' αυτούς τους Κανονισμούς που είναι έτοιμοι από διετίας, εμείς θα 'ρθουμε να τους πούμε «καταργούμε εντελώς το θέμα των Κανονισμών και το δίνουμε στα χέρια των επιθεωρητών για να σας κρίνουν και να σας προβιβάζουν οι ίδιοι;» Είναι πάρα πολλά τα κακά τα οποία θα έρχονταν με αυτή την πρόχειρη πρόταση Νόμου.

Γι' αυτό ή θα καταψηφιστεί ή θα αποσυρθεί και η νέα Βουλή θα επιμένει πρώτα να γίνουν Κανονισμοί όπως τους θέλουν οι εκπαιδευτικοί με αντικειμενικά κριτήρια και μετά να δούμε σε ποιους θα δώσουμε το δικαίωμα να κάνουν αυτή τη δουλειά. Πάντως όχι σ' αυτούς που θα βαθμολογούν τους καθηγητές.

Γι' αυτό νομίζω ότι πρέπει να αποσυρθεί ή να καταψηφιστεί η πρόταση Νόμου για να δούμε τι θα κάνουμε στην άλλη Βουλή· κάτι πιο συστηματικό γιατί ο ΔΗΣΥ ζητά μια θεσμική αλλαγή σ' αυτό το θέμα. Δεν μπορεί να γίνει τόσο πρόχειρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας. Εδώ υπάρχει μια έκθεση. Αυτή η έκθεση είναι αδύνατο να παραμείνει για τη νέα Βουλή διότι η νέα Βουλή θα έχει άλλη σύνθεση και δεν μπορεί να δεσμεύει αυτή η έκθεση την άλλη Βουλή.

Επομένως η λύση είναι πολύ απλή και ή θα γίνει ψηφοφορία ή ακόμα, εάν υπάρχει επιθυμία να αποσυρθεί, να αποσυρθεί. Δεν έχουμε καμιά ένσταση είτε για το ένα είτε για το άλλο. Δεν είναι θέμα που θα θέλαμε με οποιοδήποτε τρόπο να πούμε περισσότερες απόψεις ή να εκμεταλλευτούμε κάποια αδυναμία που μπορεί να παρουσιάζεται από την πλευρά εκείνων που εισήξαν αυτή την πρόταση Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Λυπούμαι πράγματι διότι ο προηγούμενος ομιλητής, ο κ. Σαββίδης, χαρακτήρισε την πρόταση Νόμου σαν μια προχειρολογία. Είναι τόσο προχειρολογία που οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, όπως αναφέρει η έκθεση, δήλωσαν ότι ελλείψει χρόνου δεν μπόρεσαν ως Υπουργείο να μορφώσουν θέσεις στα εγχειρόμενα από την πρόταση Νόμου ζητήματα πολιτικής γενικά.

Τι μας είπε ο κ. Σαββίδης; Ο κ. Σαββίδης μάς είπε ότι είναι αδιανόητο να υπάρχουν οι Ανώτεροι εκπαιδευτικοί οι οποίοι να εκτελούν τα καθήκοντα της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας. Προτιμά ο κ. Σαββίδης να εκτελεί αυτά τα καθήκοντα μια Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας η οποία διορίζεται από τον Πρόεδρο και η οποία απέδειξε το βαθμό της μεροληψίας της και ανευθυνότητάς της και της οποίας εκατοντάδες αποφάσεις απορρίφθηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο με δυσμενή σχόλια.

Η φιλοσοφία της πρότασης Νόμου είναι απλή: Οι εκπαιδευτικοί θα αισθάνονται ότι δεν εναπόκειται στον Πρόεδρο να διορίζει κάθε διετία ή τριετία την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και έτσι να αισθάνονται ότι εξαρτώνται από τον Πρόεδρο και να υπόκεινται σε πιέσεις αλλά διά Νόμου θα ανατίθενται οι εξουσίες της Επιτροπής σε μόνιμους υπαλλήλους οι οποίοι δεν θα εξαρτώνται για το διορισμό τους από την κρίση οποιασδήποτε Εκτελεστικής Εξουσίας, είτε της σημερινής είτε της μελλοντικής.

Λυπούμαι πράγματι γιατί θεώρησε μια τόσο βασική πρόταση Νόμου για κατοχύρωση των δικαιωμάτων των εκπαιδευτικών σαν προχειρολογία. Εντούτοις, είναι προχωρημένη η ώρα, είναι 1.37 το πρωί, και έτσι θα αποσύρω την πρόταση Νόμου αλλά θα την καταθέσω εκ νέου στη νέα Βουλή για να δοθεί η ευκαιρία να συζητηθεί σε βάθος και να αποδειχθεί αν είναι προχειρολογία ή αν είναι ανάγκη που επιβάλλει να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία των εκπαιδευτικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Την αποσύρει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κληρίδης αποσύρει την πρόταση Νόμου;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, να επανέλθουμε στις δυο εκθέσεις που έχουν αναγνωστεί.

«Ο περί Διασφάλισης Αδιαβλήτων Εκλογών Νόμος του 1985» και «Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985».

Είχαμε αναστείλει την εξέταση των θεμάτων αυτών για να εξεταστεί η εισήγηση του κ. Παπαϊωάννου.

Αντιλαμβάνομαι ότι ο κ. Παπαϊωάννου δεν επιμένει πλέον στην εισήγησή του.

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Δεν επιμένω διότι δυστυχώς δεν ευρέθη η κατάλληλη φόρμουλα για να διασφαλίζει αυτό το θέμα και να μην κινδυνεύουν να κηρυχθούν ψηφοδέλτια άκυρα. Ίσως θα μπορούσαν τα Κόμματα, σε συνεργασία με τον Έφορο, να δουν αυτό το θέμα των ψηφοδελτίων και να σκεφθούν πώς θα το χειριστούν καλύτερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, είναι πρακτικό θέμα, κ. Παπαϊωάννου, το οποίο με λίγη συνεννόηση και λίγη καλή θέληση μπορεί να διευθετηθεί.

Λοιπόν προχωρούμε, κύριοι, στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου που τιτλοφορείται «Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει ένσταση για το άρθρο 1 το οποίο και εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 27 του βασικού νόμου. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Για το άρθρο 2 αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει εισήγηση.

Ποια είναι η εισήγηση κ. Χριστοφίδη;

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Η εισήγηση, κ. Πρόεδρε, που υπάρχει είναι ότι τα τρία Κόμματα, η ΕΔΕΚ, το ΔΗ.ΚΟ. και ο Δημοκρατικός Συναγερμός, θα καταψηφίσουν το άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Λοιπόν πόσοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 2;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

12 υπέρ.

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

18 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

18.

Αποχές;

Ουδεμία αποχή.

Άρα το άρθρο 2 του Νομοσχεδίου καταψηφίζεται και φεύγει από το Νόμο.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, τί μπαίνει σε αντικατάσταση του άρθρου 2;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τίποτε.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Πώς τίποτε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα μένει ο Νόμος ως είχε προηγουμένως.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Να γίνει ανάγνωση του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει μια εισήγηση ο Δημοκρατικός Συναγερμός η οποία λέγει «Το εδάφιο (5) του άρθρου 28 του βασικού νόμου τροποποιείται διά της εν τω τέλει αυτού προσθήκης της ακολούθου διατάξεως:

Εις ην περίπτωσιν εις ένα συνδυασμόν του αυτού κόμματος ή συνδυασμόν του αυτού συνασπισμού πλειόνων συνεργαζομένων κομμάτων ή εις τον αυτόν συνδυασμόν ανεξαρτήτων της αυτής εκλογικής περιφέρειας, δύο ή περισσότεροι υποψήφιοι έχουν το ίδιον ονοματεπώνυμον, ο Έφορος εν τοιαύτη περιπτώσει ορίζει εις το ψηφοδέλτιον το όνομα του πατρός των ως προείρηται υποψηφίων ομού μετά του τόπου διαμονής των».

Η τροποποίηση αυτή του άρθρου 28 του βασικού νόμου εισηγούμαι να τεθεί στη θέση του άρθρου 2. Αντί να είναι τροποποίηση του άρθρου 27, να είναι τροποποίηση του άρθρου 28 του βασικού νόμου και θα είναι άρθρο 2 του νομοσχεδίου. Και θα αρχίζει ως εξής: «Το εδάφιο (5) του άρθρου 28 . . . κ.λ.π.»

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ομόφωνη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι ομόφωνη η τροπολογία: είναι πάρα πολύ λογική και πρέπει να ψηφιστεί ομόφωνα: πολύ ορθά. Πάρα κάτω, κ. Νικολαΐδη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 29 του βασικού νόμου. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 3;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Τα υπόλοιπα είναι ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 3 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 30 του βασικού νόμου. Άρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως και το άρθρο 4 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 42 του βασικού νόμου. Άρθρον 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 5 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως.

Τώρα είναι η τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το Νομοσχέδιο ως ετροποποιήθη από την τελευταία ψηφοφορία των Μελών της Βουλής και με την τροπολογία του Δημοκρατικού Συναγερμού εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Προχωρούμε τώρα στην επόμενη πρόταση Νόμου που τιτλοφορείται «Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985».

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι μέσα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι η πρόταση που μιλά για τους σταυρούς.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι μέσα, κ. Πρόεδρε, είναι μέσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τότε γιατί υπάρχει εδώ;

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Είναι μέσα στην τροποποίηση του άρθρου 29, κ. Πρόεδρε. Είναι εκείνο που ψηφίσαμε τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν υπάρχει να μην το ξαναψηφίσουμε εκ νέου.

Α. ΦΑΝΤΗΣ:

Είναι μέσα στην τροποποίηση του άρθρου 29, κ. Πρόεδρε· είναι εκείνο που ψηφίσαμε τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, έχετε δίκαιο.

Τώρα προχωρούμε στο υπ' αριθμό (19) θέμα «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 10) του 1985».

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Υπάρχει ομοφωνία, κ. Πρόεδρε.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 10) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Παύλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που συγκροτήθηκε στις 29 Οκτωβρίου 1985.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το Λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού χρημάτων ύψους £170,000 και η διάθεσή του για τη συνέχιση των σχεδίων επιδιόρθωσης και βελτίωσης των Τ/Κ κατοικιών και εγκατάστασης θερμοσιφώνων καθώς επίσης του σχεδίου αυτοστέγασης σε Τ/Κ περιουσίες των εκτοπισμένων προσώπων.

Όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου που συνοδεύει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, για τους πιο πάνω σκοπούς έχει συμπεριληφθεί πρόνοια ύψους £850,000 στον Προϋπολογισμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων για τον τρέχοντα χρόνο. Από την πρόνοια αυτή παραμένει αδαπάνητο ποσό ύψους £149,000 και σύμφωνα με τις προγραμματιζόμενες ανάγκες αναμένεται να απαιτηθούν ως το τέλος του χρόνου πρόσθετες πιστώσεις συνολικού ύψους £170,000, γι' αυτό και η ζητούμενη συμπληρωματική πίστωση με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών λαμβάνοντας υπόψη τους σκοπούς για τους οποίους πρόκειται να διατεθεί η ζητούμενη συμπληρωματική πίστωση και το γεγονός ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων κάλεσε ήδη τους αρμοδίους, λόγω της σημασίας που αποδίδεται στη συνέχιση των σχεδίων αυτών, να επιταχύνουν την εκτέλεση των σχεδίων αυτών για τη στέγαση των εκτοπισμένων προσώπων κάτω από υγειονομικά αποδεκτές συνθήκες διαβίωσης, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου με την ταυτόχρονη υπόδειξη προς τους αρμοδίους ότι η ανάθεση εκτέλεσης των συνεπαγόμενων έργων θα πρέπει να γίνεται μέσω της συνηθισμένης διαδικασίας προκήρυξης και κατακύρωσης προσφορών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί θέματος αρχής;

Ο κ. Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε να ομιλήσω από τη θέση μου για να κερδίσουμε χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνούμε με την ψήφιση του ποσού των £170,000 για επιδιόρθωση προσφυγικών σπιτιών.

Πριν έξι μήνες έθεσα στη Βουλή μερικά άμεσα προσφυγικά προβλήματα και μεταξύ αυτών των προβλημάτων ήταν και το θέμα της επιδιόρθωσης προσφυγικών σπιτιών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σε μερικές περιοχές η κατάσταση είναι απελπιστική όσον αφορά τα τουρκοκυπριακά και τα άλλα σπίτια στα οποία διαμένουν πρόσφυγες —

Σιωτήρα, Τερσεφάνου και αλλού— καθώς και στα τουρκοκυπριακά σπίτια, στις συνοικίες της Σκάλας, της Λεμεσού, της Πάφου και σε 15 τουρκοκυπριακά χωριά. Θα αναφέρω μόνον τους αριθμούς, κ. Πρόεδρε, για το θέμα των σπιτιών: Σε 400 προσφυγικά σπίτια σ' αυτούς τους συνοικισμούς, εκτός των τουρκοκυπριακών, τρέχουν νερά τώρα το χειμώνα και μάλιστα η κατάσταση σε μερικά σπίτια σ' αυτούς τους συνοικισμούς είναι απελπιστική. 1,615 τουρκοκυπριακά σπίτια έχουν κηρυχθεί ως ετοιμόρροπα και σε άλλα 2,410 υπάρχουν ανθυγιεινές συνθήκες και τρέχουν νερά τώρα το χειμώνα.

Συνεπώς, κ. Πρόεδρε, επειδή η κατάσταση είναι απελπιστική να γίνει έκκληση στην Κυβέρνηση να επέμβει τώρα το Νιόβρη για να διορθωθούν αυτά τα σπίτια τα οποία είναι ακατάλληλα και πλημμυρίζουν με νερά που τρέχουν στη διάρκεια των βροχών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Επιγραμματικά, κ. Πρόεδρε, προσυπογράφουμε και όχι μόνον είναι έκκληση αλλά απαίτηση του Σώματος να επιδιορθωθούν τα σπίτια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλοι ομιλητές επί θέματος αρχής;

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Κουρτελλάρης ζήτησε το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κουρτελλάρης. Δεν είδα, νόμισα ότι είχε λήξει η συζήτηση.

ΧΡ. ΚΟΥΡΤΕΛΛΑΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνούμε με το Νομοσχέδιο αλλά ήθελα να επισύρω την προσοχή του Σώματος και να υπενθυμίσω ότι πρόσφατα ψηφίσαμε ένα κονδύλι £600,000 για την αυτοστέγαση των προσφύγων και τότε θυμάστε ότι είχαμε καταγγείλει ότι παρέπεμπαν τον κόσμο που παρεπονείτο στη Βουλή λέγοντάς του ότι φταίει η Βουλή που δεν ψήφισε το κονδύλι. Τώρα πληροφορούμαστε ότι το κονδύλι αυτό καλύπτει μόνον τους μήνες Μάιο και Ιούνιο. Συνεπώς το πρόβλημα πάλιν θα αρχίσει να υπάρχει και θα τα φορτώνουν στη Βουλή ότι έκλεισε τις εργασίες της και δεν μπορούν να πληρωθούν.

Γι' αυτό είναι η παράκλησή μας να δείτε την Εκτελεστική Εξουσία—δεν ξέρω αν υπάρχει τρόπος— αλλά εν πάση περιπτώσει θέλω να ξέρει το Σώμα και ο κόσμος ότι δεν είναι ευθύνη της Βουλής γιατί το κονδύλι που έστειλαν δεν ήταν αυτό που χρειαζόταν για να καλύψει τις ανάγκες των προσφύγων σ' αυτό τον τομέα.

Το δεύτερο θέμα που ήθελα να θίξω είναι μια περίπτωση που μπορείτε να παρέμβετε, κ. Πρόεδρε. Στην Κοφίνου υποσχέθηκαν στους πρόσφυγες που έχουν πρόβλημα με τα επαγγελματικά καταστήματα, τα κέντρα, ότι θα ελύετο αυτό το

θέμα και παρόλο ότι πέρασαν μήνες δεν έγινε τίποτε και σύρονται οι άνθρωποι κάθε λίγο στα Δικαστήρια και υπάρχουν προβλήματα. Γι' αυτό παρακαλώ να υποβάλετε παράκληση να επισπευσθεί η λύση αυτού του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Άλλος ομιλητής;

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΣΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, φυσικά και υπερθεματίζομε στην ψήφιση του παρόντος Νομοσχεδίου. Πέραν των όσων λέχθηκαν θα 'θελα να επαναφέρω σαν υπόμνηση προς τη νέα Βουλή, κ. Πρόεδρε, παλιά εισήγηση του Δημοκρατικού Συναγερμού η οποία εάν υιοθετείτο από την Εκτελεστική Εξουσία θα έλυε βασικά πλείστα όσα προβλήματα τα οποία παρουσιάζονται στην επίλυση των προσφυγικών θεμάτων. Δηλαδή την ψήφιση σχετικής νομοθεσίας η οποία να διέπει σε έκταση και σε βάθος τη διαχείριση των διαφόρων περιουσιών οι οποίες σήμερα διατίθενται για την ανακούφιση των προσφύγων αλλά και ειδικότερα τη θέσπιση των κριτηρίων εκείνων που θα πρέπει ακριβοδίκαια να λαμβάνονται υπόψη για την ίση μεταχείριση των προσφύγων. Με βάση την εισήγηση αυτή ελπίζω η νέα Βουλή να επανεξετάσει σε βάθος το όλο θέμα, πέραν των όσων λέχθηκαν, ώστε να μπορέσει να προωθηθεί συγκεκριμένη νομοθεσία που να ρυθμίζει όλα αυτά τα θέματα που αφορούν τους πρόσφυγες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό θα πέσει στον κλήρο της νέας Βουλής, κ. Σολωμή. Προχωρούμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £170,000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως αλλά υπερθεματιζουσών όλων των πλευρών της Βουλής το άρθρο 2 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδικεύσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και το άρθρο 3 όπως και ο επισυνημμένος Πίνακας εγκρίνονται μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 10) του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το Νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Προχωρούμε τώρα στο υπ' αριθμό (21) θέμα της Νομοθετικής Εργασίας «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 35) του 1985».

Η έκθεση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής είναι ομόφωνη.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Μάλιστα, είναι ομόφωνη.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 35) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Πάυλος Δίγκλης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δυο συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν στις 16 και 29 Οκτωβρίου 1985.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £61,451 και η διάθεσή του για την κάλυψη της δαπάνης ίδρυσης αριθμού νέων θέσεων στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, όπως αυτές αναλυτικότερα αναφέρονται στο Δεύτερο Πίνακα του νομοσχεδίου αυτού, και για την κάλυψη της δαπάνης μετατροπής αριθμού ωρομίσθιων υπαλλήλων σε έκτακτους τεχνικούς στο ίδιο Τμήμα.

Όπως αναφέρεται στην Εισηγητική Έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, η προτεινόμενη αύξηση της αριθμητικής δύναμης του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων εντάσσεται μέσα στα πλαίσια της αντιμετώπισης των αυξημένων ευθυνών που το Τμήμα αυτό έχει επωμιστεί για την κατασκευή ενός μεγάλου αριθμού υδατικών έργων, περιλαμβανομένων των έργων του Νότιου Αγωγού. Μέσα στα πλαίσια του καθορισμού των επακριβών και μόνιμων αναγκών του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων σε προσωπικό, γίνεται επίσης πρόταση για τη μετατροπή αριθμού ωρομίσθιων υπαλλήλων που υπηρετούν στο Τμήμα σε έκτακτους τεχνικούς, νοουμένου ότι έχουν τα προσόντα της αντίστοιχης οργανικής θέσης. Οι πιστώσεις που απαιτούνται για το σκοπό αυτό θα προέλθουν από αντίστοιχες μειώσεις των πιστώσεων που προνοούνται για τα διάφορα υδατικά έργα, από τις οποίες πιστώσεις σήμερα αμείβεται το ωρομίσθιο προσωπικό. Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στη δεύτερη συνεδρία της Επιτροπής, ο αριθμός των ωρομίσθιων που κατέχουν τα προσόντα και μπορούν να μετατραπούν σε έκτακτους τεχνικούς αυξάνεται τελικά από 65 σε 74 ωρομισθίους και για το σκοπό αυτό διαφορο-

ποιήθηκε ανάλογα ο Πρώτος Πίνακας του νομοσχεδίου με ταυτόχρονη μείωση της ζητούμενης πίστωσης από £61,451 σε £53,786.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τους λόγους για τους οποίους ζητείται η ενίσχυση του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων με επιπρόσθετο προσωπικό και το γεγονός ότι το νέο αυτό προσωπικό προορίζεται να ασχοληθεί στα μεγάλα υδατικά έργα και ιδιαίτερα εκείνο του Νότιου Αγωγού, το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως έργο ύψιστης προτεραιότητας, συμφωνεί με τους σκοπούς του υπό συζήτηση νομοσχεδίου γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 29) του 1985» και περιληφθεί σ' αυτό σχετική πρόνοια σύμφωνα με την οποία οι διοριζόμενοι στις ιδρυόμενες νέες αυτές θέσεις θα υπάγονται στο θεσμό της εναλλαξιμότητας αν και όταν ο νόμος ήθελε προνοήσει τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν ομιλητές επί του θέματος αρχής να προχωρήσουμε στην ψήφιση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 1 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται μη υπάρχουσας ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του Λογαριασμού Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £53,786 διά την χρήση του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1985. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 2 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπάρχουσας ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πρώτος Πίναξ. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 3 του Νομοσχεδίου και ο επισυνημμένος Πίνακας εγκρίνονται μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ίδρυσις νέων θέσεων. Δεύτερος Πίναξ. Άρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 4 του Νομοσχεδίου καθώς επίσης και ο επισυνημμένος Δεύτερος Πίνακας εγκρίνονται μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως.

(Κρούουν οι κώδωνες)

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 29) του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως το Νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Έχουμε τελειώσει τη Νομοθετική Εργασία η οποία ευρίσκεται εγγεγραμμένη στην Ημερήσια Διάταξη, έχουμε όμως αριθμό Νομοσχεδίων τα οποία έχουμε κηρύξει επείγοντα και για τα οποία έχουν ήδη υποβληθεί οι σχετικές εκθέσεις από τις αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές.

Το πρώτο είναι «Ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδιξ και Δικονομία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985».

Καλείται ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Υπάρχει ομοφωνία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν υπάρχει ομοφωνία και δεν υπάρχει τίποτε το ιδιαίτερο, τότε η έκθεση μπορεί να θεωρηθεί ως αναγνωσθείσα.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΞ ΚΑΙ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Μανώλης Χριστοφίδης, Πρόεδρος

Λάμπρος Νικολαΐδης

Ζαχαρίας Τουλούρας

Κίμων Παναγίδης

Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο το οποίο έχει κηρυχθεί ως επείγουσας φύσης σε σημερινή συνεδρία της. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους πάνω στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο η Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και ο Υπουργός Δικαιοσύνης.

Με το νόμο που προτείνεται επιφέρεται αριθμός τροπολογιών στο Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα και Δικονομία που κρίθηκαν αναγκαίες ύστερα από την πρόσφατη Απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου σύμφωνα με την οποία έχουν κηρυχθεί ως αντισυνταγματικές οι διατάξεις της υπό τροποποίηση νομοθεσίας σε σχέση με τη σύσταση και σύνθεση του Στρατιωτικού Δικαστηρίου.

Όπως είναι γνωστό, το Ανώτατο Δικαστήριο, στην υπόθεση Μ. Παστελλόπουλος εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας, αποφάσισε στις 20 Σεπτεμβρίου 1985 ότι τα άρθρα 103 και 104 του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα και Δικονομίας που ρυθμίζουν τη σύσταση και τη σύνθεση του Στρατιωτικού Δικαστηρίου αντιβαίνουν και είναι ασύμφωνα προς τα Άρθρα 30.2, 152.1 και 157.2 του Συντάγματος. Για να καταστεί δυνατή η ίδρυση και λειτουργία του Στρατιωτικού Δικαστηρίου μέσα στα πλαίσια των συνταγματικών διατάξεων είναι αναγκαίο όπως τα πιο πάνω άρθρα της οικείας νομοθεσίας αντικατασταθούν, και σ' αυτό αποβλέπει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο. Με την ευκαιρία αυτή επιφέρεται

και αριθμός άλλων επιμέρους τροπολογιών στη βασική νομοθεσία που έχουν κριθεί αναγκαίες για την ομαλή λειτουργία του Στρατιωτικού Δικαστηρίου.

Οι διατάξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, όπως αυτές αναλύθηκαν εκτενέστερα ενώπιον της Επιτροπής από τη Γενική Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και τον Υπουργό Δικαιοσύνης αναφέρεται ειδικότερα στα πιο κάτω:

- (α) Προβλέπεται η εγκαθίδρυση Στρατιωτικού Δικαστηρίου, το οποίο θα απαρτίζεται από τον Πρόεδρο ή τον Αναπληρωτή Πρόεδρο και δυο στρατοδίκες, όλων διοριζομένων από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο.
- (β) Ως Πρόεδρος ή Αναπληρωτής Πρόεδρος του Στρατιωτικού Δικαστηρίου θα διορίζεται πρόσωπον που θα έχει τα προσόντα να διοριστεί ως Ανώτερος Επαρχιακός Δικαστής ή Επαρχιακός Δικαστής, αντίστοιχα, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δικαστηρίων Νόμου.
- (γ) Οι στρατοδίκες, οι οποίοι θα παρακάθονται με τον Πρόεδρο του Στρατοδικείου ή τον Αναπληρωτή Πρόεδρό του, θα ορίζονται από τον Πρόεδρο του Στρατοδικείου από κατάλογο υποψηφίων στρατοδικών που θα καταρτίζεται από το Διοικητή της Εθνικής Φρουράς και θα ορίζονται από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο. Στον κατάλογο αυτό θα περιλαμβάνονται αξιωματικοί με το βαθμό τουλάχιστο του λοχαγού.
- (δ) Η διάρκεια της θητείας του Προέδρου και του Αναπληρωτή Προέδρου του Στρατιωτικού Δικαστηρίου που θα καθορίζεται από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο στην πράξη του διορισμού τους, δεν θα μπορεί να είναι μικρότερη των τριών χρόνων. Η θητεία των στρατοδικών θα είναι διετής και θα μπορεί να παρατείνεται μετά τη λήξη της.
- (ε) Ο Πρόεδρος και ο Αναπληρωτής Πρόεδρος του Στρατοδικείου θα φέρουν *virtue officio* το βαθμό του συνταγματάρχη και αντισυνταγματάρχη αντίστοιχα.
- (στ) Για σκοπούς εναρμόνισης της υπό τροποποίηση νομοθεσίας προς τη νομοθεσία περί Δικαστηρίων γίνεται πρόνοια ότι σε περίπτωση κατηγορουμένου με βαθμό ανώτερο του συνταγματάρχη, του τελευταίου βαθμού συμπεριλαμβανομένου, το Στρατιωτικό Δικαστήριο θα συγκροτείται κατά τρόπο που προβλέπεται η συγκρότηση του Κακουργιοδικείου σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία.
- (ζ) Τέλος επιφέρονται τροπολογίες για την απλούστευση της διαδικασίας της ορκωμοσίας των στρατοδικών καθώς και για τη διαγραφή των διατάξεων που αναφέρονται στα κωλύματα και τις εξαιρέσεις των δικαστών του Στρατοδικείου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών αφού μελέτησε το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, ως θέμα αρχής, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του για την πλήρωση του κενού που έχει αναφύει αναφορικά με το Στρατοδικείο ύστερα από την πρόσφατη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Με βάση τη θέση αυτή η Επιτροπή προχώρησε στην κατ' άρθρο εξέταση του νομοσχεδίου αυτού ως αποτέλεσμα της οποίας προέκυψε η ανάγκη για τις πιο κάτω επιμέρους τροπολογίες:

- (α) Την Επιτροπή απασχόλησε ιδιαίτερα το θέμα της διάρκειας της θητείας του Προέδρου και του Αναπληρωτή Προέδρου του Στρατιω-

τικού Δικαστηρίου, η οποία σύμφωνα με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου καθορίζεται από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο στην πράξη του διορισμού τους ότι δεν θα είναι μικρότερη των τριών χρόνων. Τα Μέλη της Επιτροπής αφού αντάλλαξαν περαιτέρω απόψεις πάνω στο θέμα αυτό τόσο με τη Γενική Εισαγγελέα της Δημοκρατίας όσο και με τον αξιότιμο Υπουργό Δικαιοσύνης κατάληξαν στο συμπέρασμα ότι η φύση του αξιώματος των Δικαστών του Στρατοδικείου δεν δικαιολογεί το διορισμό τους για ορισμένη μόνο χρονική περίοδο αλλά θα πρέπει να γίνεται πάνω σε πιο μόνιμη βάση όπως και για τους Δικαστές των Επαρχιακών Δικαστηρίων.

Λαμβάνοντας εντούτοις η Επιτροπή υπόψη ότι οι εν λόγω Δικαστές διορίζονται για την απονομή της δικαιοσύνης στον τομέα των στρατιωτικών αδικημάτων μόνο, έκρινε σκόπιμο όπως οι υπηρεσίες των Δικαστών αυτών τερματίζονται και οι θέσεις τους καταργούνται σε περίπτωση διάλυσης της Εθνικής Φρουράς που έχει δημιουργηθεί με βάση τη σχετική νομοθεσία.

- (β) Η Επιτροπή επέφερε, τέλος, στο νομοσχέδιο αριθμό άλλων επιμέρους νομοτεχνικών και λεκτικών τροποποιήσεων για τη σαφέστερη απόδοση του κειμένου του νομοσχεδίου.

Ενσωματώνοντας στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο όλες τις προαναφερθείσες τροπολογίες ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε λοιπόν στην ψήφιση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 1 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται μη υπάρχουσας ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 2 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του βασικού νόμου διά της αντικαταστάσεως των άρθρων 103 και 104 αυτού. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 3 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπάρχουσας οποιασδήποτε ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 4. Τροποποιήσις του άρθρου 105 του βασικού νόμου. Άρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το άρθρο 4 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του άρθρου 107 του βασικού νόμου. Άρθρον 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως και το άρθρο 5 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του βασικού νόμου διά της καταργήσεως του άρθρου 108 αυτού. Άρθρον 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 6 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπαρχούσης ενστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποιήσις του βασικού νόμου διά της αντικαταστάσεως του άρθρου 109 αυτού. Άρθρον 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 7 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως.

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

«Ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδιξ και Δικονομία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το Νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι «Ο περί Χρηματοδοτήσεως και Εγγυήσεως της Συνεργατικής Κεντρικής Τραπέζης Λτδ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985».

Υπάρχει ομοφωνία;

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Υπάρχει, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να θεωρηθεί ως αναγνωσθείσα.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΛΤΔ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Πάυλος Δίγκλης

Γάκωβος Κατσουνωτός

Θαλής Μιχαηλίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο που κηρύχθηκε ως νομοσχέδιο επείγουσας φύσης σε σημερινή συνεδρία της.

Σκοπός του πιο πάνω νομοσχεδίου είναι η έγκριση από τη Βουλή της εγγυήσεως που η Κυπριακή Δημοκρατία συμφώνησε να παράσχει (μέσω του Υπουργού Οικονομικών) στη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ., για τη δανειοδότηση από την εν λόγω Τράπεζα των πατατοπαραγωγών μέσω των τοπικών συνεργατικών ιδρυμάτων για αγορά πατατοσπόρου, λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, πετρελαιοειδών και άλλων χρεωδών καθώς και για την αντιμετώπιση των οικογενειακών αναγκών τους, συνολικού ύψους £6 εκ.

Η επικύρωση, από τη Βουλή, της πιο πάνω Κυβερνητικής Εγγυήσεως είναι αναγκαία ενόψει της θεσπισθείσας πρόσφατης νομοθεσίας περί Ασκήσεως Ωρισμένων Δημοσιονομικών Εξουσιών της Βουλής και σύμφωνα με την οποία απαιτείται η συγκατάθεση της Βουλής για την παραχώρηση τέτοιας μορφής εγγυήσεων από την Κυβέρνηση.

Όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του αρμόδιου Υπουργείου, η φτεϊνή ανοιξιότιπη φυτεία πατατών αντιμετώπισε πολύ σοβαρά προβλήματα τόσο στην παραγωγή όσο και στην εμπορία με αποτέλεσμα τα εισοδήματα των πατατοπαραγωγών να μειωθούν σε πολύ μεγάλο βαθμό. Για το σκοπό ενίσχυσης των πατατοπαραγωγών το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε αρχικά στις 12 Σεπτεμβρίου 1985 την παραχώρηση εγγύησης από την Κυβέρνηση προς τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα συνολικού ύψους £5 εκ., ποσό που ύστερα από εισήγηση της Υπουργικής Επιτροπής αυξήθηκε σε £6 εκ. με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 10 Οκτωβρίου 1985.

Σύμφωνα με την τροποποιηθείσα Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου η εγγύηση από την Κυβέρνηση προς την Κεντρική Συνεργατική Τράπεζα για την παραχώρηση στις Συνεργατικές Πιστώτικες Εταιρείες των πατατοπαραγωγικών χωριών πιστώσεων μέχρι £6 εκ. αναλύεται στα πιο κάτω:

- (α) £5 εκ. για την αγορά πατατοσπόρου, λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων και άλλων χρεωδών αποπληρωτέα σε τέσσερα χρόνια με επιτόκιο 5 1/2%.
- (β) £1 εκ. για την αντιμετώπιση των οικογενειακών αναγκών των πατατοπαραγωγών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού μελέτησε το όλο θέμα, συμφωνεί απόλυτα με την αναγκαιότητα παροχής της πιο πάνω εγγύησης για τη δανειοδότηση των πατατοπαραγωγών, τα προβλήματα των οποίων έχουν ήδη απασχολήσει τόσο τις αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές όσο και την ολομέλεια του Σώματος.

Ενόψει των πιο πάνω η Επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, το οποίο σε τελευταία ανάλυση αποτελεί υλοποίηση των εισηγήσεων προς την Κυβέρνηση των αρμόδιων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών και της Βουλής για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας εγγύησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;
Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΑΗΡΙΔΗΣ:

Δεν πρόκειται περί ομιλίας, κ. Πρόεδρε. Εισηγούμαι όπως, εφόσον υπάρχει ομοφωνία, αντί να θέτομε άρθρο προς άρθρο σε ψηφοφορία, να θέτομε σε ψηφοφορία το 1 άρθρο ως το 6 ή ως το 7 ή ως το 8, για παράδειγμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν είναι μακροσκελή τα Νομοσχέδια, μάλιστα, αλλά δύο ή τρία άρθρα είναι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα.

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 1 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 2 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται επίσης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κύρωσις της συμφωνίας. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και το άρθρο 3 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται μη υπαρχούσης ενστάσεως.

Προχωρούμε στην τρίτη και τελευταία ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Χρηματοδοτήσεως και Εγγυήσεως της Συνεργατικής Κεντρικής Τραπέζης Ατδ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το Νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Έχομε κατόπιν τα δύο Νομοσχέδια «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 61) του 1985» και «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 11) του 1985» για τα οποία υπάρχει κοινή έκθεση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Υπάρχει ομοφωνία, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει ομοφωνία και προχωρούμε στην ψήφιση των δύο Νομοσχεδίων χωριστά, εάν δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΑΝΩ ΣΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ ΩΣ 1. «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 61) ΤΟΥ 1985» ΚΑΙ 2. «Ο ΠΕΡΙ ΒΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 11) ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος
 Αλέξης Γαλανός
 Παύλος Δίγκλης
 Ανδρέας Ζιαρτίδης
 Θαλής Μιχαηλίδης
 Λέανδρος Ζαχαριάδης
 Λεόντιος Ιεροδιακόνου
 Κωνσταντίνος Λόρδος
 Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια ύστερα από την κήρυξή τους ως θέματα επείγουσας φύσης στη σημερινή συνεδρία της.

Σκοπός του πρώτου νομοσχεδίου είναι η έγκριση πληρωμής από το Λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού χρημάτων ύψους £25,689 και η διάθεσή του για την καταβολή αποζημιώσεων για ζημιές σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, οχήματα, μηχανήματα κλπ. σε σχέση με τις πλήμμυρες που έπληξαν την περιοχή Λειβαδιών-Αραδίππου το Νοέμβριο του 1984.

Με το δεύτερο νομοσχέδιο σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού χρημάτων ύψους £18,847 και η διάθεσή του:

- (α) Για την κάλυψη της δαπάνης για την επιδιόρθωση των ζημιών οι οποίες έχουν προκληθεί σε κατοικίες και άλλα κτίρια των οικισμών/συνοικισμών αυτοστεγάσεως της επαρχίας Λάρνακας από τις πλήμμυρες που έπληξαν την περιοχή Λάρνακας και άλλες περιοχές το Νοέμβριο του 1984.
- (β) για την κάλυψη της δαπάνης για την καταβολή αποζημιώσεων προς τους εκτοπισθέντες επιχειρηματίες των περιοχών Λειβαδιών Αραδίππου της Επαρχίας Λάρνακας για την αντικατάσταση του οικιακού εξοπλισμού καθώς επίσης και την επιδιόρθωση ζημιών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, μηχανήματα, οχήματα κλπ., τα οποία καταστράφηκαν από τις πλήμμυρες που έπληξαν την περιοχή Λάρνακας και άλλες περιοχές το Νοέμβριο του 1984.

Επειδή δεν υπάρχουν διαθέσιμες ισάξιες εξοικονομήσεις κάτω από οποιαδήποτε άλλα άρθρα των σχετικών Κεφαλαίων των δυο Κρατικών Προϋπολογισμών του φετινού χρόνου, υπάρχει ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης, και σ' αυτό αποβλέπουν τα υπό συζήτηση νομοσχέδια.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού αφού μελέτησε το όλο θέμα συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης των πιο πάνω συμπληρωματικών πιστώσεων γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμους των πιο πάνω νομοσχεδίων με την τροποποίηση του τίτλου του πρώτου νομοσχεδίου ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 43) του 1985».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 1, το άρθρο 2 και το άρθρο 3 καθώς και ο Πίνακας εγκρίνονται μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως.

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 11) του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το Νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Το δεύτερο Νομοσχέδιο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα. Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έγκρισις πληρωμής. Άρθρον 2.

Ειδικεύσεις των δαπανηθησομένων ποσών. Άρθρον 3 και Πίναξ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως εγκρίνονται και προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 43) του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το Νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι «Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμος του 1985».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομοφωνία πάνω στο Νομοσχέδιο.

Εάν θέλετε να αναγνωστεί η έκθεση, να αναγνωστεί.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Θεωρείται αναγνωσθείσα εφόσον υπάρχει ομοφωνία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΚΛΟΓΗΣ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ (ΠΡΟΣΩΡΙΝΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Θαλής Μιχαηλίδης

Ανδρέας Φάντης

Κυριάκος Χρίστου

Χρίστος Κουρτελλάρης

Ιωάννης Μάτσης

Μανώλης Χριστοφίδης

Χρίστος Σολωμής

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο το οποίο έχει κηρυχθεί ως επείγουσας φύσης σε σημερινή συνεδρία της.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η θέσπιση προσωρινής νομοθεσίας για τους σκοπούς διεξαγωγής των επικείμενων βουλευτικών εκλογών σε ό,τι αφορά τις εκλογικές περιφέρειες που βρίσκονται είτε μερικώς είτε στο σύνολό τους κάτω από τουρκική κατοχή.

Ειδικότερα, με το πιο πάνω νομοσχέδιο, παρέχεται στο Υπουργικό Συμβούλιο η εξουσία όπως για τους σκοπούς της εκλογής αυτής καθορίζει με σχετικό διάταγμά του τα εκλογικά τμήματα στα οποία θα υποδιαιρείται κάθε εκλογική περιφέρεια που είναι κατεχόμενο έδαφος και που θα μπορούν να είναι και εκτός της εκλογικής αυτής περιφέρειας. Επίσης παρέχεται στον Έφορο Εκλογής η εξουσία να προνοεί για τα αναγκαία για την εκλογή εκλογικά κέντρα που θα μπορούν να είναι και εκτός της εκλογικής αυτής περιφέρειας, με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των εκτοπισμένων εκλογέων.

Παρόμοια νομοθετικά μέτρα είχαν ληφθεί και στο παρελθόν αναφορικά με τις Βουλευτικές Εκλογές του 1981.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συμφωνώντας με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Μη υπάρχοντων ομιλητών επί θέματος αρχής προχωρούμε στην ψήφιση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

Ερμηνεία. Άρθρον 2.

Εκλογικά περιοχαί και εκλογικά κέντρα εκλογικής περιφερείας ήτις είναι κατεχόμενον έδαφος. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως τα τρία αναφερθέντα άρθρα εγκρίνονται.

Και προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως το Νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο.

Και το τελευταίο θέμα είναι η πρόταση Νόμου «Ο περί Καταργήσεως των Θέσεων Συμβούλων του Προέδρου της Δημοκρατίας Νόμος του 1985».

Υπάρχει η έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών, η οποία βλέπω ότι δεν είναι ομόφωνη και γι' αυτό το λόγο ίσως να είναι ανάγκη να αναγνωστεί.

ΧΡ. ΚΟΥΡΤΕΛΛΑΡΗΣ:

Να θεωρηθεί αναγνωσθείσα και να εκφραστούν απόψεις.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν συμφωνείτε να θεωρηθεί ως αναγνωσθείσα, δεν έχω ένσταση.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λέανδρος Ζαχαριάδης

Λεόντιος Ιεροδιακόνου

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου η οποία έχει κηρυχθεί ως επείγουσας φύσης σε σημερινή συνεδρία της.

Σκοπός της πιο πάνω πρότασης νόμου η οποία έχει κατατεθεί από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού, είναι η κατάργηση από της 1ης Ιανουαρίου 1986 όλων των θέσεων Συμβούλων του Προέδρου της Δημοκρατίας και η απαγόρευση διορισμού Συμβούλων επί μισθώ, αμοιβή ή με άλλο χρηματικό αντάλλαγμα.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την υπό συζήτηση πρόταση νόμου, το Σύνταγμα δεν παρέχει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας οποιαδήποτε εξουσία διορισμού συμβούλων Προέδρου της Δημοκρατίας σε σχέση με οποιοδήποτε θέμα. Παρόλο τούτο, όπως υποστηρίζεται στην ίδια πιο πάνω έκθεση, ο νυν Πρόεδρος της Δημοκρατίας με σκοπό κυρίως την εξυπηρέτηση κομματικών συμφερόντων του έχει κατά καιρούς διορίζει διάφορους συμβούλους υπό όρους και προϋποθέσεις άγνωστους στο λαό και τη Βουλή.

Σύμφωνα με τους καταθέτες της πρότασης αυτής, ο λόγος για τον οποίο προτείνεται όπως η κατάργηση των υφιστάμενων θέσεων αρχίσει να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 1986 είναι για να παρασχεθεί ο χρόνος στο Υπουργικό Συμβούλιο, αν το θελήσει, να καταθέσει στη Βουλή νομοσχέδιο που να προνοεί για τη δημιουργία θέσεων Συμβούλων Προέδρου της Δημοκρατίας και για τις σχετικές προϋποθέσεις και όρους της υπηρεσίας τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού αφού μελέτησε το όλο θέμα επικροτεί, κατά πλειοψηφίαν, τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, πιστεύοντας ότι, ως θέμα αρχής, θα πρέπει κάθε θέση συμβούλου του Προέδρου της Δημοκρατίας να είναι δεόντως νομοθετημένη. Με γνώμονα τη θέση αυτή η πλειοψηφία της Επιτροπής θεώρησε αναγκαία την επαναδιατύπωση της υπό συζήτηση πρότασης νόμου για σκοπούς σαφέστερης και πληρέστερης απόδοσης της προμνησθείσας βασικής αρχής.

Ενόψει των πιο πάνω η Επιτροπή επισυνάπτει στην παρούσα έκθεσή της το επαναδιατυπωμένο κείμενο της πρότασης αυτής νόμου και κατά πλειοψηφία εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

Οι εκ των Μελών της Επιτροπής κ.κ. Α. Γαλανός και Θ. Μιχαηλίδης έχουν δηλώσει ότι θεωρούν τις πρόνοιες της υπο συζήτηση πρότασης νόμου ως νομικά επιλήψιμες κα αμφίβολης συνταγματικής εγκυρότητας γι' αυτό και δεν μπορούν να υποστηρίξουν την ψήφισή της σε νόμο.

Ο εκ των Μελών της Επιτροπής κ. Ι. Κατσουναυτός δήλωσε ότι, παρόλο που συμμερίζεται την ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης του θέματος αυτού, εντούτοις η φύση του όλου ζητήματος είναι τέτοια που επιβάλλει διεξοδικότερη συζήτηση και ανάλυση της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, δυνατότητα που δεν παρέχεται στα δοσμένα χρονικά διαστήματα, και ότι θα ήταν κατά συνέπεια φρονιμότερο αν το όλο θέμα παρέμενε σε εκκρεμότητα για σκοπούς παραπέρα μελέτης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Λυσσαρίδης θέλει να ομιλήσει επί θέματος αρχής;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεν είναι για να ομιλήσω, είναι για να κάμω μια διευκρίνιση γιατί ίσως η θέση μας δεν εκφράζεται με καθαρότητα στην έκθεση ότι ως θέμα αρχής συμφωνούμε ότι όλες αυτές οι θέσεις πρέπει να κατοχυρώνονται νομικά.

Ο λόγος για τον οποίο λέμε ότι θα πρέπει να αναβληθεί η ψήφιση της πρότασης Νόμου για την επόμενη Βουλή είναι διότι δεν δίνονται αρκετά χρονικά

περιθώρια για να μελετηθεί κάθε θέση χωριστά. Π.χ. πιστεύουμε ότι η θέση για το Πανεπιστήμιο δεν εμπίπτει μέσα σ' αυτή την πρόταση Νόμου, διότι δεν πρόκειται περί θέσεως Συμβούλου δεδομένου ότι όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι θέλουμε να αρχίσει κάποια προεργασία για το Πανεπιστήμιο. Αλλά εμείς δεν είμαστε σε θέση να ξέρουμε περί ποιων θέσεων ομιλούμε. Γι' αυτό είπαμε ότι έπρεπε να αναβληθεί το θέμα και να συζητηθεί στην επόμενη Βουλή. Αλλά ως θέμα αρχής συμφωνούμε ότι δεν είναι δυνατό να διορίζονται πρόσωπα για τα οποία δεν υπάρχει νομοθετικά κατοχυρωμένη οργανική θέση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής επί θέματος αρχής;

Ο κ. Γαλανός.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς βεβαίως διαφωνούμε έντονα και επίσης πιστεύουμε ότι θα πρέπει να δούμε το θέμα στην άλλη Βουλή. Είναι πολύ βιαστικά που πρόκειται να ψηφιστεί.

Αλλά ένεκα και του προχωρημένου της ώρας η διαφωνία μας θα εκφραστεί στην ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε λοιπόν στη δεύτερη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

21 υπέρ.

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

8 εναντίον.

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και τρεις αποχές.

Το άρθρο 1 εγκρίνεται κατά πλειοψηφία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 2;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και το άρθρο 2 εγκρίνεται με 21 υπέρ, 8 εναντίον και 3 αποχές.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησης των θέσεων Συμβούλων του Προέδρου της Δημοκρατίας. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 3 εγκρίνεται με 21 ψήφους υπέρ, 8 εναντίον και 3 αποχές.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Απαγόρευσις διορισμού συμβούλων του Προέδρου της Δημοκρατίας κλπ. Άρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 4;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

21 υπέρ.

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

8 εναντίον.

Και αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 4 λοιπόν εγκρίνεται με 21 ψήφους υπέρ, 8 εναντίον και 3 αποχές.

Και προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί καταργήσεως των Θέσεων Συμβούλων του Προέδρου της Δημοκρατίας Νόμος του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του Νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

21 υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε Νόμο κατά πλειοψηφία με 21 ψήφους υπέρ, 8 εναντίον και 3 αποχές.

Φθάσαμε στο πέρας της Νομοθετικής Εργασίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Οι Ερωτήσεις και Απαντήσεις δόθηκαν γραπτώς.

Ερώτηση ημερομηνίας 4 Σεπτεμβρίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκο Αναστασιάδη και Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 5 Σεπτεμβρίου 1985.

«Χιλιάδες αυτοεργοδοτούμενοι αρνούνται να καταβάλουν τις εισφορές τους στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είτε γιατί θεωρούν ότι το Σχέδιο δεν προσφέρει επαρκή, όσο και στους άλλους ασφαλισμένους, κάλυψη, είτε γιατί οι εισφορές θεωρούνται υπέρογκες σε σχέση με το εισόδημά τους, αφού οι ενστάσεις τους δεν λαμβάνονται ουσιαστικά υπόψη.

Παράλληλα το λεγόμενο 'επιπρόσθετο τέλος' που επιβάλλεται σ' όσους καθυστερούν δόσεις μαζί με το επιπλέον πρόστιμο που επιβάλλουν τα δικαστήρια καθιστούν εκ των πραγμάτων αδύνατη την πληρωμή των σχετικών εισφορών ακόμα και σ' αυτούς που θάθελαν έστω και με στερήσεις να ανταποκριθούν θετικά στις υποχρεώσεις που ο νόμος τους επιβάλλει.

Σαν αποτέλεσμα των πιο πάνω φτωχοί αυτοεργοδοτούμενοι σύρονται στα δικαστήρια και τις φυλακές ενώ άλλοι κινδυνεύουν να οδηγηθούν σε χρεωκοπία ή και να εγκαταλείψουν τις μικρές βιοτεχνίες τους για να υπαλληλοποιηθούν.

Ύστερα απ' αυτά ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν μελετά την αναθεώρηση του σχεδίου που αφορά τους αυτοεργοδοτούμενους ώστε τούτο να λύσει τις δημιουργούμενες αδικίες ενώ ταυτόχρονα να καταστεί πραγματική κοινωνική προσφορά σ' όσους μέσα στα πλαίσια της ελεύθερης οικονομίας επιλέγουν την αυτοεργοδότηση».

Απάντηση ημερομηνίας 24 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε Ερώτηση ημερομηνίας 5 Σεπτεμβρίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκου Αναστασιάδη και Αυγερινού Παπαρέ.

«Μια από τις βασικές αρχές του νέου Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που εφαρμόστηκε τον Οκτώβριο του 1980, είναι η συνάρτηση εισφορών και παροχών με τις αποδοχές και τα εισοδήματα των ασφαλισμένων από την εργασία τους. Η αρχή αυτή εξυπακούει ότι ο κάθε ασφαλισμένος υποχρεούται, είτε είναι μισθωτός είτε αυτοτελώς εργαζόμενος, να πληρώνει εισφορές πάνω στο πραγματικό του εισόδημα μέχρι του ανώτατου ορίου που καθορίζεται από τη νομοθεσία. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται στην πράξη χωρίς κανένα πρόβλημα στην περίπτωση των μισθωτών. Σ' ό,τι αφορά τους αυτοτελώς εργαζομένους, είναι γενικά παραδεκτό ότι η εξακριβωση του πραγματικού εισοδήματος από την εργασία τους είναι εξ αντικειμένου δύσκολη και σε ορισμένες περιπτώσεις σχεδόν αδύνατη. Για το λόγο αυτό υιοθετήθηκε γι' αυτούς το σύστημα των τεκμαρτών εισοδημάτων κατά επαγγελματική κατηγορία. Τα ποσά των τεκμαρτών εισοδημάτων καθορίστηκαν λαμβάνοντας υπόψη τις χαμηλά εισοδηματικές ομάδες κάθε επαγγελματικής κατηγορίας.

Παράλληλα, η νομοθεσία, όπως διαμορφώθηκε από τον Οκτώβριο του 1982, επιτρέπει σε κάθε αυτοτελώς εργαζόμενο, ο οποίος έχει εισόδημα χαμηλότερο του τεκμαρτού της κατηγορίας του, να πληρώνει εισφορές πάνω στο πραγματικό του εισόδημα. Αντίθετα, η νομοθεσία δεν δίδει δικαίωμα στην Υπηρεσία Κοινωνικών Ασφαλίσεων να ζητά από εκείνους, που έχουν εισοδήματα ψηλότερα από το τεκμαρτό εισόδημα της κατηγορίας τους, να πληρώνουν εισφορές πάνω στο πραγματικό τους εισόδημα μέχρι και του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών, όπως συμβαίνει με τους μισθωτούς.

Είναι γεγονός ότι ένας σημαντικός αριθμός αυτοτελώς εργαζομένων αντέδρασαν στο νέο Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων από την αρχή της εισαγωγής του με άρνηση πληρωμής εισφορών. Για την περίοδο Οκτωβρίου 1980-Σεπτεμβρίου 1982 προβαλλόταν το επιχείρημα ότι η νομοθεσία δημιουργούσε αμάχητα τεκμήρια για τα εισοδήματα των αυτοτελώς εργαζομένων, με αποτέλεσμα, όπως ήταν ο ισχυρισμός τους, να πληρώνουν εισφορές πάνω σε εισόδημα ψηλότερο από το πραγματικό τους.

Η νομοθεσία, όπως είναι γνωστό, έχει, ύστερα από σχετική απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου, τροποποιηθεί από τον Οκτώβριο του 1982, έτσι που το αμάχητο τεκμήριο εισοδήματος να γίνει μαχητό. Παρά την τροποποίηση αυτή, η στάση των αυτοτελώς εργαζομένων που αντέδρασαν στο Σχέδιο εξακολούθησε να είναι αρνητική και ύστερα ακόμη από δεύτερη απόφαση της Ολομέλειας του Ανώτατου Δικαστηρίου τον Ιανουάριο του 1984, ότι οι διατάξεις της νομοθεσίας Κοινωνικών Ασφαλίσεων που αφορούν το σύστημα εισφορών των αυτοτελώς εργαζομένων είναι συνταγματικές.

Σημειώνεται ότι για την περίοδο Οκτωβρίου 1980-Σεπτεμβρίου 1982, οι αυτοτελώς εργαζόμενοι που αρνήθηκαν να πληρώσουν εισφορές δεν υποχρεώθηκαν να τις εξοφλήσουν με αποτέλεσμα το Ταμείο να απωλέσει εισοδήματα της τάξης του £1,900,000. Για την περίοδο αυτή, η πληρωμή εισφορών αφέρθηκε στη βούληση των επηρεαζομένων αυτοτελώς εργαζομένων. Όμως, από τις 12,000 πρόσωπα που δεν είχαν πληρώσει εισφορές, μόνο 200 περίπου προθυμοποιήθηκαν να τις εξοφλήσουν, παρόλο που τους δόθηκε προθεσμία τριών χρόνων χωρίς πρόσθετο τέλος.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων το Φεβρουάριο του 1984, με δική της πρωτοβουλία και για να διευκολύνει όσους όφειλαν εισφορές για την περίοδο Οκτωβρίου 1982-Δεκεμβρίου 1983, τροποποίησε τους σχετικούς Κανονισμούς, δίνοντας ειδικές προθεσμίες για εξόφληση των εισφορών αυτών και απαλλαγή από το πρόσθετο τέλος για όσους θα συμμορφώνονταν μέσα στις νέες προθεσμίες. Αμέσως μετά την έγκριση των νέων Κανονισμών από τη Βουλή, το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εκτός από την έκδοση ανακοινώσεων, απέστειλε προσωπική επιστολή στον κάθε επηρεαζόμενο με την οποία τον πληροφορούσε για τις νέες προθεσμίες και τις ημερομηνίες εξοφλήσεως των εισφορών του, τονίζοντας και το ευεργέτημα της απαλλαγής από το πρόσθετο τέλος, αν οι εισφορές εξοφλούνταν μέσα στις νέες προθεσμίες.

Παρά τα πιο πάνω, ένας σημαντικός αριθμός από αυτούς που όφειλαν εισφορές όχι μόνο δεν συμμορφώθηκαν αλλά και δεν πλήρωναν τις τρέχουσες εισφορές τους, επικαλούμενοι τη δήθεν ανεπαρκή προστασία που τους προσφέρει το Σχέδιο, τη δυσαναλογία εισφορών και εισοδημάτων τους κλπ.

Σε σχέση με την επάρκεια προστασίας που παρέχει το Σχέδιο στους αυτοτελώς εργαζόμενους, σε σύγκριση με τους μισθωτούς, υπενθυμίζεται ότι η μόνη παροχή στην οποία δεν δικαιούνται σήμερα στην ουσία οι αυτοτελώς εργαζόμενοι είναι το επίδομα ανεργίας. Έχει επανειλημμένα τονιστεί, τόσο στα πλαίσια των διαβουλεύσεων με τις οργανώσεις των αυτοτελώς εργαζομένων, όσο και σε συνεδρίες της Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Βουλής, ότι δεν τίθεται θέμα επεκτάσεως του επιδόματος ανεργίας στη τάξη των αυτοτελώς εργαζομένων, γιατί είναι αδύνατο να ελεγχθεί αν ένας αυτοτελώς εργαζόμενος είναι άνεργος ή όχι και, όταν είναι άνεργος, κατά πόσο είναι ακούσια ή εκούσια άνεργος. Η προϋπόθεση της ακούσιας ανεργίας είναι απαραίτητος όρος για την πληρωμή επιδόματος ανεργίας. Για το λόγο αυτό, τόσο οι Διεθνείς Συμβάσεις όσο και η διεθνής πρακτική περιορίζουν τις παροχές ανεργίας στην τάξη των μισθωτών.

Σ' ότι αφορά τα ωφελήματα που παρέχει το Σχέδιο στους αυτοτελώς εργαζόμενους, το πιο σημαντικό στοιχείο το οποίο πρέπει να ληφθεί υπόψη για σκοπούς συγκρίσεως μεταξύ των δυο κατηγοριών ασφαλισμένων (μισθωτών και αυτοτελώς εργαζομένων) είναι η συσχέτιση εισφορών και ωφελημάτων κάθε κατηγορίας. Σχετικά αναφέρεται ότι τα έσοδα του Ταμείου από την τάξη των αυτοτελώς εργαζομένων, περιλαμβανομένης και της αντίστοιχης Κυβερνητικής εισφοράς, αποτελούν το 13% μόνο των εσόδων του Ταμείου, έναντι 87% που είναι τα έσοδα του Ταμείου από την τάξη των μισθωτών μαζί με την αντίστοιχη Κυβερνητική εισφορά.

Αντίθετα, με βάση τα στοιχεία του Ιουλίου 1985, το 43.7% της δαπάνης για συντάξεις γήρατος, ανικανότητας και χηρείας, που αποτελεί το 90% της ολικής δαπάνης για παροχές (εκτός του επιδόματος ανεργίας), πληρώνεται σε αυτοτελώς

εργαζομένους. Πιο συγκεκριμένα, τον Ιούλιο του 1985 από το σύνολο των 51,174 συνταξιούχων, 21,519 ή 42% ανήκαν στην τάξη των αυτοτελώς εργαζομένων με ολικό μηνιαίο ποσό συντάξεων £1,474,000 από σύνολο £3,375,000.

Η δυσαναλογία μεταξύ εισφορών και παροχών οφείλεται στο ότι οι αυτοτελώς εργαζόμενοι ως τάξη έχουν πολύ πιο ψηλή μέση ηλικία σε σχέση με τους μισθωτούς, με αποτέλεσμα ο αριθμός των συνταξιούχων που προέρχεται από την τάξη αυτή να είναι δυσανάλογος με τον αριθμό των ασφαλισμένων αυτοτελώς εργαζομένων. Το στοιχείο αυτό αποδεικνύει ότι οι αυτοτελώς εργαζόμενοι ως τάξη επωφελούνται από το γεγονός ότι στην Κύπρο λειτουργεί ενιαίο σχέδιο για όλους τους εργαζόμενους.

Πρόσφατη αναλογιστική μελέτη απέδειξε ότι, αν οι αυτοτελώς εργαζόμενοι είχαν χωριστό σχέδιο, για να καλύψουν τις βασικές συντάξεις και άλλες βασικές παροχές που παίρνουν από το Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, θα έπρεπε με τα δεδομένα του 1984 να πληρώνουν μια εισφορά της τάξεως των 29% περιλαμβανομένης και της Κυβερνητικής εισφοράς. Σήμερα η εισφορά είναι μόνο 15.5% και εξασφαλίζει στους αυτοτελώς εργαζομένους, εκτός από τις βασικές παροχές, και συμπληρωματικές παροχές. Οι υπολογισμοί αυτοί έχουν γίνει χωρίς να ληφθούν υπόψη οι παλιοί αυτοτελώς εργαζόμενοι συνταξιούχοι, που, ως γνωστό, πήραν πλήρεις συντάξεις με μόνο τριετή ασφάλιση, σύμφωνα με τη νομοθεσία του 1964.

Η παράθεση των πιο πάνω στοιχείων δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι το Υπουργείο υποστηρίζει με οποιοδήποτε τρόπο το διαχωρισμό του Σχεδίου, το οποίο, όπως είναι σήμερα, εξασφαλίζει αλληλεγγύη μεταξύ όλων των εργαζομένων και απαμβλύνει για τους αυτοτελώς εργαζόμενους το βάρος της δυσμενούς δομής των ηλικιών τους. Τα στοιχεία αυτά αναφέρονται απλώς για να αποδειχθεί η ανεδαφικότητα του ισχυρισμού ότι η τάξη των αυτοτελώς εργαζομένων αδικείται με οποιοδήποτε τρόπο από την ένταξη και παραμονή της στο ενιαίο Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Ο ισχυρισμός ότι οι εισφορές των αυτοτελώς εργαζομένων είναι υπέρογκες σε σχέση με το εισόδημά τους δεν υποστηρίζεται από τα στατιστικά στοιχεία για τα πραγματικά τους εισοδήματα. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία ο γενικός μέσος όρος των εισοδημάτων των αυτοτελώς εργαζομένων ήταν £2,930 περίπου το 1981, £3,290 περίπου το 1982 και £3,840 περίπου το 1983. Τα εισοδήματα πάνω στα οποία πλήρωσαν εισφορές κοινωνικών ασφαλίσεων ήταν £1,272 το 1981, £1,190 το 1982 και £1,583 το 1983. Οι εισφορές τους ως ποσοστό του πραγματικού τους εισοδήματος ήταν αντίστοιχα 5.2%, 4.3% και 5%. Οι αναλογίες φαίνεται να είναι περίπου οι ίδιες και για το 1984, παρόλο που δεν έχει ολοκληρωθεί η ανάλυση των στατιστικών στοιχείων. Για τα χρόνια 1981, 1982 και 1983, οι μισθωτοί πλήρωσαν εισφορές πάνω σε ποσό αποδοχών £1,854, £2,145, και £2,456, αντίστοιχα. Τα πιο πάνω στοιχεία δείχνουν καθαρά ότι, όχι μόνο η εισφορά για τους αυτοτελώς εργαζομένους γενικά δεν είναι υπέρογκη, αλλά είναι και πολύ χαμηλότερη από αυτή που θα έπρεπε να πλήρωναν. Το ότι ένας αριθμός αυτοτελώς εργαζομένων έχουν χαμηλότερο εισόδημα από το γενικό μέσο όρο ή έχουν εισόδημα χαμηλότερο του τεκμαρτού της κατηγορίας τους, δεν αμφισβητείται. Αυτοί, όμως, οι αυτοτελώς εργαζόμενοι έχουν το δικαίωμα από το 1982 να πληρώνουν εισφορές πάνω στο πραγματικό τους εισόδημα με την υποβολή σχετικής ενστάσεως.

Το επιχείρημα ότι οι ενστάσεις τους δεν λαμβάνονται ουσιαστικά υπόψη αποδεικνύεται αβάσιμο από τα στοιχεία των τελευταίων τριών ετών. Συγκε-

κριμένα, από τον Ιανουάριο του 1983 μέχρι και το τέλος Σεπτεμβρίου 1985, εξετάστηκαν 10,566 ενστάσεις. Από αυτές 9,197 ή 87% εγκρίθηκαν και 1,369 ή 13% απορρίφθηκαν. Με τα στοιχεία αυτά φαίνεται καθαρά ότι οι διατάξεις της νομοθεσίας που αφορούν την υποβολή ενστάσεων λειτουργούν όχι μόνο ευνοϊκά υπέρ των αυτοτελώς εργαζομένων αλλά και δημιουργούν οικονομικό κίνδυνο για το Ταμείο, επειδή όπως αναφέρθηκε προηγουμένα, η νομοθεσία δεν επιτρέπει την επιβολή εισφορών πάνω στα πραγματικά εισοδήματα εκείνων των αυτοτελώς εργαζομένων που έχουν εισοδήματα ψηλότερα από τα τεκμαρτά, έτσι που να υπάρχει ανάλογο ισοζύγιο, όπως συμβαίνει με τους μισθωτούς.

Το πρόσθετο τέλος επιβάλλεται όχι μόνο στους αυτοτελώς εργαζόμενους, αλλά και στους εργοδότες, οι οποίοι δεν πληρώνουν τις εισφορές τους μέσα στην προθεσμία που καθορίζεται από τη νομοθεσία. Για τους αυτοτελώς εργαζόμενους οι εισφορές πληρώνονται ανά τρίμηνο με προθεσμία ενός μηνός από τη λήξη κάθε τριμήνου, χωρίς οποιαδήποτε πρόσθετη επιβάρυνση. Στην περίπτωση των εργοδοτών, οι εισφορές πληρώνονται μηνιαία με προθεσμία και πάλι ενός μηνός.

Το πρόσθετο τέλος εισάχθηκε για πρώτη φορά τον Οκτώβριο του 1972 για να ενεργεί κυρίως ως μοχλός πίεσεως για έγκαιρη πληρωμή των εισφορών τόσο από πλευράς εργοδοτών όσο και από πλευράς αυτοτελώς εργαζομένων. Τούτο έγινε γιατί η εμπειρία από τη μέχρι τότε λειτουργία του Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων απέδειξε ότι το 40% των εργοδοτών και το 50% των αυτοτελώς εργαζομένων δεν πλήρωναν τις εισφορές τους, εκτός κατόπιν επιθεωρήσεως από αρμόδιο λειτουργό του Τμήματος ή και μετά από την προσαγωγή τους ενώπιον της Δικαιοσύνης. Το αποτέλεσμα ήταν ότι ένα μεγάλο μέρος του εισοδήματος του Ταμείου εισπραττόταν συνήθως τους τελευταίους μήνες κάθε χρόνου, ενώ παράλληλα αυξάνονταν τα διοικητικά έξοδα και επηρεάζονταν τα δικαιώματα των ασφαλισμένων, με την απώλεια παροχών.

Αν δεν υπήρχε το πρόσθετο τέλος, ειδικά μετά την εισαγωγή του νέου Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που ο όγκος των εισφορών έχει αυξηθεί σημαντικά, ένας μεγάλος αριθμός υποχρέων θα καθυστερούσαν την πληρωμή εισφορών τους, χρησιμοποιώντας τις ως έμμεση πηγή δανεισμού μέχρι της ημέρας εκτελέσεως των αποφάσεων των ποινικών δικαστηρίων. Παράλληλα, θα έπρεπε να υπάρχει μια στρατιά επιθεωρητών, οι οποίοι θα ασχολούνταν αποκλειστικά με όσους δεν πλήρωναν τις εισφορές τους εμπρόθεσμα και με την ποινική δίωξή τους. Είναι γνωστό ότι η ποινική δίωξη εξυπακούει χρόνο και χρήμα, τόσο για την Υπηρεσία όσο και για τα Δικαστήρια, χωρίς να εξασφαλίζει την έγκαιρη πληρωμή εισφορών. Είναι κοινή διαπίστωση όσων ασχολούνται άμεσα ή έμμεσα με την εφαρμογή του Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων ότι τυχόν κατάργηση του πρόσθετου τέλους θα υπονόμει σε επικίνδυνο βαθμό το μηχανισμό εισπράξεως εισφορών. Σημειώνεται ότι το πρόσθετο τέλος απαντάται στα σχέδια πολλών χωρών.

Οι ποινικές διώξεις αυτοτελώς εργαζομένων άρχισαν περί τα μέσα του 1984, ως το τελευταίο μέτρο για εξασφάλιση συμμορφώσεως προς τις διατάξεις της νομοθεσίας και αφού εξαντλήθηκαν τα περιθώρια τα οποία έδωσε η Βουλή με τις ειδικές προθεσμίες. Η Υπηρεσία Κοινωνικών Ασφαλίσεων δεν μπορούσε να αναμένει άλλο, γιατί η παραπέρα καθυστέρηση θα συνεπαγόταν απώλεια εισφορών, αφού μετά την παρέλευση τριών ετών οι εισφορές των αυτοτελώς εργαζομένων παραγράφονται. Παράλληλα, οι ποινικές διώξεις ήταν ο μόνος τρόπος για να εξασφαλιστεί προστασία των ιδίων των αυτοτελώς εργαζομένων και των οικο-

γενειών τους από το Σχέδιο. Σε ενάντια περίπτωση, η Υπηρεσία Κοινωνικών Ασφαλίσεων θα έπρεπε να λογοδοτήσει για μη εφαρμογή κειμένης νομοθεσίας και για παράνομη μετατροπή της υποχρεωτικής ασφάλισης σε προαιρετική για τις 35,000 αυτοτελώς εργαζόμενους. Με τη θέση ότι, μετά την εξάντληση των προθεσμιών και εφόσο συνεχιζόταν η άρνηση, έπρεπε να ληφθούν τα προβλεπόμενα από τη νομοθεσία μέτρα, συμφώνησαν και οι οργανώσεις που εκπροσωπούνται στο Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα.

Η εκτίμηση του Υπουργείου μου για το πρόβλημα των καθυστερημένων εισφορών των αυτοτελώς εργαζομένων είναι, ότι τούτο οφείλεται όχι στη γενική αδυναμία τους να πληρώνουν τις εισφορές μέσα στις προθεσμίες που καθορίζει η νομοθεσία, αλλά στο γεγονός ότι κατά καιρούς διάφορες οργανώσεις και παράγοντες τους δημιούργησαν με τη στάση τους την εντύπωση ότι κάποτε θα απαλλάσσονταν από την υποχρέωσή τους για πληρωμή εισφορών, όπως είχε γίνει για την περίοδο 1980-1982.

Το Υπουργείο μου και η Κυβέρνηση γενικά πιστεύουν ότι το σύστημα ασφάλισης των αυτοτελώς εργαζομένων μέσα στα πλαίσια ενός ενιαίου Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων αποτελεί την ορθή και ενδεδειγμένη λύση. Δεδομένης, όμως, της συνεχούς αντιδράσεως μερίδας αυτοτελώς εργαζομένων και διαφόρων εισηγήσεων που έγιναν κατά καιρούς από ενδιαφερόμενες οργανώσεις, η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου μου άρχισε από τις αρχές του χρόνου τη συλλογή των αναγκαίων στοιχείων για ετοιμασία ειδικής μελέτης από τον Αναλογιστή πάνω στο όλο θέμα. Η μελέτη συμπληρώθηκε μέσα στον περασμένο Σεπτέμβριο και θα τεθεί ενώπιον των ενδιαφερόμενων μερών για συζήτηση».

Ερώτηση ημερομηνίας 6 Μαΐου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Αλέξη Γαλανό και ληφθείσα στις 7 Μαΐου 1985.

«Επειδή το κυκλοφοριακό πρόβλημα στις μεγάλες πόλεις, ιδιαίτερα Λευκωσία και Λεμεσό, γίνεται ολοένα και οξύτερο με αποτέλεσμα να παρατηρούνται τεράστιες ουρές αυτοκινήτων σε κεντρικούς δρόμους σχεδόν όλες τις ώρες και επειδή το πρόβλημα αυτό με τη διαρκή εισαγωγή αυτοκινήτων και άλλων οχημάτων διαρκώς θα χειροτερεύει με αποτέλεσμα σε μερικά χρόνια να είναι αδύνατο να κυκλοφορούν οι πολίτες μέσα στις μεγάλες πόλεις, και εκ του γεγονότος τούτου να χάνεται πολύτιμος χρόνος στη μετάβαση και επιστροφή των πολιτών στους τόπους της εργασίας τους, παρακαλούμε το αρμόδιο Υπουργείο να μας πληροφορήσει ποια ριζικά μέτρα και ποια σχέδια έχει υπόψη του, σε συνεργασία με τους Δήμους, να εφαρμόσει στο εγγύς μέλλον για να επιλυθεί ή τουλάχιστο αμβλυθεί το σοβαρό αυτό πρόβλημα.

Ιδιαίτερα παρακαλούμε να πληροφορηθούμε αν υπάρχουν σχέδια να ανεγερθούν τριώροφοι ή τετράωροφοι στεγασμένοι χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων (τύπου *sil*), όπως γίνεται στις περισσότερες μεγάλες πόλεις του εξωτερικού, καθώς και αν ορισμένοι κεντρικοί δρόμοι να τεθούν εκτός κυκλοφορίας αυτοκινήτων, όπως έγινε με τη Λαϊκή Γειτονιά Λευκωσίας».

Απάντηση ημερομηνίας 26 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών & Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 7 Μαΐου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Αλέξη Γαλανού.

«Για σκοπούς αντιμετώπισης των κυκλοφοριακών προβλημάτων στις διάφορες πόλεις, τα οποία οξύνθηκαν λόγω της αύξησης της τροχαίας στις ελεύθερες πόλεις

σαν επακόλουθο της Τουρκικής εισβολής, το Υπουργείο τούτο έκρινε αναγκαία τη σύσταση Κεντρικού Φορέα επίλυσης κυκλοφοριακών προβλημάτων.

Στο έργο του ο Κεντρικός Φορέας υποβοηθείται από Ειδικές Επιτροπές στις οποίες συμμετέχουν εκπρόσωποι διαφόρων Υπουργείων και Υπηρεσιών που σχετίζονται με το θέμα.

Μέσω του Κεντρικού Φορέα και των Ειδικών Επιτροπών λαμβάνονται μέτρα για την απάμβλυνση των κυκλοφοριακών προβλημάτων όπως είναι, μεταξύ άλλων, το ενιαίο σύστημα μονοδρόμησης, η κατασκευή διαβάσεων πεζών και η εγκατάσταση φώτων τροχαίας. Για σκοπούς πιο ριζικής και μακρόχρονης αντιμετώπισης των προβλημάτων διεξάγονται ή προγραμματίζονται να διεξαχθούν στις διάφορες πόλεις, κυκλοφοριακές μελέτες που έχουν σαν στόχο τους, την επισήμανση των σοβαρών προβλημάτων και ελλείψεων στο οδικό δίκτυο και τη διαμόρφωση πολιτικής με σκοπό την επίλυσή τους.

Συγκεκριμένα για την ευρύτερη περιοχή Λευκωσίας, βρίσκεται υπό διεξαγωγή κυκλοφοριακή μελέτη που έχει αναληφθεί από τον Κλάδο Κυκλοφοριακών Μελετών του Τμήματος Δημοσίων Έργων και αναμένεται να ολοκληρωθεί στις αρχές του 1986.

Στα πλαίσια της μελέτης, θα εξετασθούν μεταξύ άλλων οι πιθανότητες περιορισμού στη χρήση ιδιωτικού αυτοκινήτου σε συνδυασμό με μια ενιαία πολιτική στάθμευσης. Θα μελετηθούν επίσης τρόποι ριζικής βελτίωσης των μαζικών μέσων μεταφοράς, σε συνδυασμό με την εφαρμογή μέτρων που θα ευνοούν τη διακίνηση των αστικών λεωφορείων και θα εξεταστούν οι λύσεις της μονοδρόμησης, της δημιουργίας πεζόδρομων και η κλιμάκωση του ωραρίου των διαφόρων τάξεων εργαζομένων.

Σ' ότι αφορά την επίλυση του Κυκλοφοριακού προβλήματος της Λεμεσού, διεξάγεται μέσα στα πλαίσια του Τρίτου Σχεδίου Οδικής Ανάπτυξης η Μελέτη Κυκλοφοριακής Διαχείρισης Λεμεσού που έχει αναληφθεί από ξένους εμπειρογνώμονες και αναμένεται να συμπληρωθεί το Μάρτιο του 1986.

Στην περίπτωση αυτή οι εμπειρογνώμονες ανέλαβαν μέσα στα πλαίσια της μελέτης να εισηγηθούν:

- (α) μέτρα χαμηλού κόστους για απάμβλυνση των κυκλοφοριακών προβλημάτων για άμεση εφαρμογή στα επόμενα δύο χρόνια,
- (β) μεσοπρόθεσμα μέτρα για εφαρμογή τους σε κατοπινό στάδιο (1987-1990),
- (γ) μακροπρόθεσμα σχέδια πιο ψηλού κόστους για εφαρμογή μέχρι το έτος 2000.

Βασικός σκοπός της μελέτης αυτής είναι η αντιμετώπιση των σημερινών προβλημάτων στην κεντρική και τουριστική περιοχή Λεμεσού και αναμένεται οι εμπειρογνώμονες να εισηγηθούν βελτιώσεις σε διασταυρώσεις, μέτρα για στάθμευση οχημάτων (πιθανόν κατασκευή πολυώροφων χώρων στάθμευσης), διαπλάτυνση και κατασκευή νέων δρόμων στη μείζονα αστική περιοχή Λεμεσού και δημιουργία πεζόδρομων».

Ερώτηση ημερομηνίας 24 Ιουνίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λευκωσίας κ. Μανώλη Χριστοφίδη και ληφθείσα στις 25 Ιουνίου 1985.

«Πληροφορούμαι πως ο δρόμος Λευκωσίας-Λεμεσού στα τμήματά του που κατασκευάστηκαν από την ΞΕΚΤΕ και το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων παρουσιάζει διάφορα σοβαρά προβλήματα και ανωμαλίες.

Ερωτώ το αρμόδιο Υπουργείο τα ακόλουθα:

- (α) Ποιος ο βαθμός σοβαρότητας και το μέγεθος των παρουσιαζόμενων προβλημάτων και ανωμαλιών και ποια τα αίτια τούτων.
- (β) Έγινε καταλογισμός ευθυνών για τη δημιουργία των πιο πάνω προβλημάτων και ανωμαλιών, και αν ναι, πώς έχει στις λεπτομέρειές του;
- (γ) Ποια η απαιτούμενη δαπάνη για επίλυση και διόρθωση των παρουσιαζόμενων προβλημάτων και ανωμαλιών και/ή πόσα εκατομμύρια λίρες απαιτούνται σαν νέα οικονομική θυσία στο βωμό της ΞΕΚΤΕ;
- (δ) Πότε προγραμματίζεται η εκτέλεση των έργων για επίλυση και διόρθωση των παρουσιαζόμενων προβλημάτων και ανωμαλιών;»

Απάντηση ημερομηνίας 26 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών & Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 25 Ιουνίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λευκωσίας κ. Μανώλη Χριστοφίδη.

«(α) Όπως είναι γνωστό τα πρώτα τμήματα του Νέου Δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού δόθηκαν στην κυκλοφορία τον Οκτώβριο 1981. Τα τμήματα αυτά βρίσκονται μεταξύ Λευκωσίας-Κοτσιάτη και Γερμασόγειας-Αγίου Τύχωνα και συμπληρώθηκαν από το Τμήμα Δημοσίων Έργων μετά την κατάσχεση του έργου από την ΞΕΚΤΕ.

Τα περισσότερα από τα προβλήματα παρουσιάζονται στη λωρίδα βραδείας κυκλοφορίας με κατεύθυνση προς τη Λευκωσία στο τμήμα Κοτσιάτη-Λευκωσίας που είναι η λωρίδα με την πιο βαρεία κυκλοφορία. Οι μικρές τοπικές ρωγμές που παρουσιάζονται επιδιορθώνονται με τοπικές σφραγίσεις μέσα στα πλαίσια των συνήθων εργασιών συντηρήσεως του δρόμου.

Τα αίτια των ζημιών που παρατηρήθηκαν μελετούνται επισταμένως για να ληφθούν οι ορθές αποφάσεις για τα διορθωτικά μέτρα που θα απαιτηθούν. Από τα μέχρι σήμερα δεδομένα που έχουμε, προκύπτει ότι το οδόστρωμα κατασκευάστηκε σύμφωνα με τις προδιαγραφές. Ανάμεσα στα αίτια που οδήγησαν στις ζημιές το κυριότερο είναι η παράνομη υπερφόρτωση των φορτηγών οχημάτων που κυκλοφορούν στο δρόμο.

- (β) Για την πάταξη της παρανομίας εγκαταστάθηκε ζυγαριά στην Κοφίνου και η αστυνομία ήδη προβαίνει σε έλεγχο του βάρους των φορτίων που μεταφέρονται και καταγγέλλονται οι παραβάτες.
- (γ) Μέσα στα πλαίσια της συντήρησης του νέου δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού θα δαπανηθεί μέσα στο 1985 το ποσό των £30,000 για συντήρηση του ασφαλιστικού οδοστρώματος των υπό αναφορά τμημάτων.
- (δ) Όπως αναφέρεται πιο πάνω το όλο θέμα βρίσκεται υπό μελέτη. Μετά τη συμπλήρωση της μελέτης αυτής θα καταρτισθεί το σχετικό πρόγραμμα για την προώθηση των απαιτούμενων διορθωτικών μέτρων».

Ερώτηση ημερομηνίας 1 Ιουλίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκο Χρίστου και ληφθείσα στις 4 Ιουλίου 1985.

«Ο παρακαμπτήριος δρόμος Πάφου που διασχίζει την κοινότητα Κάτω Πολεμιδιών δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στους κατοίκους τα οποία δεν λύονται με τα δυο 'ράουντ απάουτ' που σχεδιάζονται να γίνουν.

Γι' αυτό και ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα της Βουλής ποια σχέδια υπάρχουν για να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά τα προβλήματα που δημιουργούνται για τους κατοίκους της περιοχής».

Απάντηση ημερομηνίας 17 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 4 Ιουλίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκου Χρίστου.

«Για την επίλυση του προβλήματος της επικοινωνίας μεταξύ των διαφόρων συνοικιών της κοινότητας Κάτω Πολεμιδιών που δημιουργεί ο παρακαμπτήριος δρόμος Λεμεσού, το Τμήμα Δημοσίων Έργων μετά και από συνεννοήσεις με τους άμεσα ενδιαφερομένους μελετά ορισμένες αλλαγές στα υφιστάμενα κατασκευαστικά σχέδια και άλλες διευθετήσεις έτσι που να λύεται το πρόβλημα ικανοποιητικά και ταυτόχρονα να μην επηρεάζεται η ομαλή λειτουργία του προτεινόμενου παρακαμπτηρίου. Για την προώθηση του όλου θέματος ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων κ. Ρόης Νικολαΐδης επισκέφθηκε προσωπικά τον υπό κατασκευή παρακαμπτήριο δρόμο και είχε επαφές επί τόπου με αξιότιμα μέλη της Βουλής και άλλους ενδιαφερομένους».

Ερώτηση ημερομηνίας 4 Ιουλίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μαθηκολώνη και ληφθείσα στις 5 Ιουλίου 1985.

«Το πρόβλημα της χαμηλής πληρότητας των Ξενοδοχείων και άλλων Τουριστικών Καταλυμάτων γενικά είναι πολύ γνωστό και έχει διαπιστωθεί τόσο από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, όσο και από τους τουριστικούς πράκτορες και τους ίδιους τους ξενοδόχους και ιδιοκτήτες των διαφόρων τουριστικών καταλυμάτων.

Το πρόβλημα αυτό κατά τους τελευταίους μήνες έχει καταστεί σοβαρότερο σε βαθμό που ο Σύνδεσμος Ξενοδόχων Κύπρου να θεωρεί ότι η πληρότητα των Ξενοδοχειακών Μονάδων βρίσκεται σήμερα σε τόσο χαμηλά επίπεδα, ώστε να δημιουργείται σοβαρός κίνδυνος για το μέλλον της ξενοδοχειακής βιομηχανίας γενικά.

Είναι επίσης γνωστό ότι το πρόβλημα έχει οξυνθεί ακόμα περισσότερο μετά τη νομιμοποίηση τουριστικών καταλυμάτων τα οποία μέχρι πρό τινος ήσαν παράνομα.

Είναι γνωστό ότι μετά τη νομιμοποίηση των ως άνω αναφερόμενων τουριστικών καταλυμάτων έχουν προστεθεί στις ήδη υπάρχουσες εγκεκριμένες ξενοδοχειακές κλίνες άλλες περίπου δέκα επτά χιλιάδες κλίνες τουλάχιστον.

Εξαιτίας αυτής της σοβαρής κρίσης που σήμερα υπάρχει στην ξενοδοχειακή μας βιομηχανία γενικά, και η οποία είναι περισσότερο εμφανής στις επαρχίες Λάρνακας και Λεμεσού ένεκα της πολύ χαμηλής πληρότητας των ξενοδοχείων και άλλων τουριστικών καταλυμάτων στις δυο αυτές Επαρχίες, η οποία χαμηλή πληρότητα προβλέπεται ότι θα συνεχίσει να υπάρχει και κατά τους επόμενους μήνες, ο Σύνδεσμος Ξενοδόχων Κύπρου, οι τουριστικοί πράκτορες και γενικά οι ιδιοκτήτες τουριστικών καταλυμάτων ζητούν επίμονα την άμεση φιλελευθροποίηση των ναυλωμένων πτήσεων από το Ηνωμένο Βασίλειο, διότι πιστεύουν ότι μόνο αυτό το μέτρο είναι δυνατό να λύσει άμεσα το πρόβλημα και να αποτρέψει την οικονομική καταστροφή των ενδιαφερομένων.

Η ανυποχώρητη άρνηση των Κυπριακών Αερογραμμών να δεχθούν και να συζητήσουν καν το ζήτημα των ναυλωμένων πτήσεων από το Ηνωμένο Βασίλειο προς την Κύπρο, είναι ήδη γνωστή. Δυστυχώς όμως δεν έχουν διευκρινίσει ξεκάθαρα τη θέση τους επί του σοβαρού αυτού ζητήματος, τόσο ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού, όσο και η Κυβέρνηση. Επειδή πιστεύομε ότι πράγματι η ξενοδοχειακή μας βιομηχανία περνά σήμερα μια σοβαρή κρίση ένεκα της χαμηλής πληρότητας των Ξενοδοχείων και των άλλων Τουριστικών Καταλυμάτων, κρίση η οποία προβλέπεται ότι θα συνεχισθεί και για τους επόμενους μήνες, γεγονός το οποίο θα ζημιώσει σοβαρά τόσο τους ενδιαφερόμενους ξενοδόχους και ιδιοκτήτες τουριστικών καταλυμάτων, όσο και την οικονομία της Κύπρου γενικότερα, και επειδή με την πιο πάνω διαπίστωση συμφωνεί φαίνεται και ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού.

Ερωτάται η Κυβέρνηση:

1. Συμφωνεί η Κυβέρνηση ότι κατά τους τελευταίους μήνες η πληρότητα των Ξενοδοχείων και των άλλων τουριστικών καταλυμάτων ήταν πολύ χαμηλή και ότι το πρόβλημα αυτό θα οξυνθεί ή και θα συνεχίσει και για τους επόμενους καλοκαιρινούς μήνες, ιδιαίτερα αναφορικά με τις επαρχίες Λάρνακας και Λεμεσού;
2. Ποια είναι η θέση της Κυβέρνησης ως προς το ζήτημα της άμεσης φιλελευθεροποίησης των ναυλωμένων πτήσεων από το Ηνωμένο Βασίλειο έστω και προσωρινά για να λύσει το πρόβλημα που σήμερα υπάρχει;
3. Έχει η Κυβέρνηση οποιαδήποτε υπεύθυνη μελέτη ως προς τις συνέπειες που θα έχει είτε η προσωρινή είτε η μόνιμη φιλελευθεροποίηση των ναυλωμένων πτήσεων από το Ηνωμένο Βασίλειο προς την Κύπρο πάνω στον Εθνικό μας Μεταφορέα;
4. Ποια μέτρα έλαβε ή πρόκειται να λάβει η Κυβέρνηση για να αντιμετωπίσει το σοβαρό πρόβλημα της χαμηλής πληρότητας των ξενοδοχειακών και άλλων τουριστικών καταλυμάτων που υπάρχει ιδιαίτερα στις επαρχίες Λάρνακας και Λεμεσού;»

Απάντηση ημερομηνίας 21 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 5 Ιουλίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μαθηκολώνη.

«1. Ενώ μέχρι το 1981 δεν εκδίδονταν άδειες για πραγματοποίηση ναυλωμένων πτήσεων από το Ηνωμένο Βασίλειο προς την Κύπρο, τα τελευταία χρόνια η Κυβέρνηση και ιδιαίτερα το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων έχει υιοθετήσει ουσιαστικά φιλελεύθερη πολιτική. Συγκεκριμένα, επιτρέπεται η πραγματοποίηση ναυλωμένων πτήσεων κλειστού περιηγητικού κύκλου από οποιοδήποτε αεροδρόμιο του Ηνωμένου Βασιλείου προς την Κύπρο, με μοναδική εξαίρεση τα αεροδρόμια που βρίσκονται στην περιοχή του Λονδίνου σε ακτίνα 70 μίλια από το κέντρο του Λονδίνου.

Όπως ανακοινώθηκε ήδη από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, το θέμα των ναυλωμένων πτήσεων από την περιοχή του Λονδίνου εξετάστηκε πρόσφατα από την Υπουργική Επιτροπή για θέματα Αερομεταφορών και Κυπριακών Αερογραμμών, η οποία, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη τις απόψεις και τις θέσεις όλων των ενδιαφερομένων μερών και στάθμισε όλους τους παράγοντες, πήρε, με τη σύμφωνη γνώμη και των Κυπριακών Αερογραμμών, ορισμένες συγκεκριμένες αποφάσεις για την πολιτική που θα ακολουθηθεί.

Οι αποφάσεις που λήφθηκαν άφησαν ικανοποιημένους όλους τους ενδιαφερομένους.

Ήδη μερικοί μεγάλοι τουριστικοί διοργανωτές της Βρετανίας εξέφρασαν ενδιαφέρον να περιλάβουν την Κύπρο στα προγράμματά τους για το καλοκαίρι του 1986 για μεταφορά τουριστών στην Κύπρο, τόσο με ναυλωμένες πτήσεις από το αεροδρόμιο Λούτον όσο και με τα τακτικά δρομολόγια των Κυπριακών Αερογραμμών από την περιοχή του Λονδίνου.

2. Γνώμονας της νέας πολιτικής που έχει υιοθετηθεί, κατόπιν επισταμένης μελέτης όλων των παραγόντων είναι η ισορροπημένη διακίνηση των τουριστών προς την Κύπρο, με τρόπο που να ενισχύεται το τουριστικό ρεύμα και ταυτόχρονα να διασφαλίζονται τα τακτικά αεροπορικά δρομολόγια και ιδιαίτερα να μην παραβλάπτεται η υπόσταση και η θέση του εθνικού μας μεταφορέα».

Ερώτηση ημερομηνίας 13 Αυγούστου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιάκωβο Κατσουνωτό και ληφθείσα στις 21 Αυγούστου 1985.

«Η εκρίζωση και εξαγωγή καρόττων και τεύτλων φετινής παραγωγής έχει ήδη συμπληρωθεί από τα μέσα Ιουνίου 1985.

Μέχρι της στιγμής δεν έχει κυκλοφορήσει καμιά έκθεση του Συμβουλίου τόσο για την παραγωγή του 1984 όσο και για την παραγωγή του 1985.

Επειδή οι παραγωγοί της επαρχίας Λεμεσού δεν έχουν πληροφορηθεί ακόμη τις τιμές των προϊόντων τους και γι' αυτό ανησυχούν, ερωτάται το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας να πληροφορήσει το Σώμα, τότε το Συμβούλιο Εμπορίας Καρόττων και Τεύτλων σκοπεύει να κυκλοφορήσει την έκθεσή του για την παραγωγή-εμπορία και τις τιμές πώλησης για το 1984-1985;»

Απάντηση ημερομηνίας 23 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας σε Ερώτηση ημερομηνίας 21 Αυγούστου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιάκωβου Κατσουνωτού.

«Όπως είναι γνωστό το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Καρόττων και Τεύτλων εξάγει για λογαριασμό των παραγωγών τα καρόττα και τα τεύτλα στο εξωτερικό, κυρίως στο Ηνωμένο Βασίλειο και τα εμπορεύεται το ίδιο. Το σύστημα εμπορίας που χρησιμοποιείται από το Συμβούλιο συνεπάγεται καθυστέρηση στην εκκαθάριση των λογαριασμών και κατά συνέπεια στην τελική πληρωμή των παραγωγών. Για απάμβλυνση του προβλήματος αυτού το Συμβούλιο προβαίνει, ανάλογα με τις εκάστοτε οικονομικές δυνατότητές του, στην πληρωμή προκαταβολών πριν από την τελική εκκαθάριση.

Έτσι το 1985 το Συμβούλιο πλήρωσε τους παραγωγούς για τα καρόττα καθώς και τα τεύτλα δύο προκαταβολές και μία τελική δόση. Αναφέρεται ότι οι προκαταβολές πληρώνονται περιοδικά μετά την παράδοση των προϊόντων στο Συμβούλιο και ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες του Συμβουλίου. Η τελική δόση πληρώνεται μετά την εκκαθάριση των λογαριασμών η οποία εξαρτάται από την πορεία των εξαγωγών και τη λύση των προβλημάτων που παρουσιάζονται στη διάθεση των προϊόντων.

Πιο συγκεκριμένα κατά το 1985 οι προκαταβολές για τα δύο προϊόντα άρχισαν να πληρώνονται στους παραγωγούς στις αρχές του Μάη και συνεχίστηκαν μέχρι τον Αύγουστο και η τελική δόση πληρώθηκε στους παραγωγούς στις 2 Οκτωβρίου.

Η έκθεση του Συμβουλίου μαζί με τους ελεγμένους λογαριασμούς για το 1984 θα κυκλοφορήσει πριν το τέλος του 1985 ενώ η έκθεση του Συμβουλίου μαζί με τους ελεγμένους λογαριασμούς για το 1985 θα κυκλοφορήσει το 1986».

Ερώτηση ημερομηνίας 4 Σεπτεμβρίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκο Αναστασιάδη και Αυγερινό Παπαρέ και ληφθείσα στις 5 Σεπτεμβρίου 1985.

«Τα αυλάκια διανομής του νερού του φράγματος 'Πέρασμα της Κουτσής' είναι χωμάτινα με αποτέλεσμα μεγάλες ποσότητες νερού να σπαταλούνται άσκοπα. Από χρόνια η κοινότητα Αρακαπά υποβάλλει το αίτημα για αντικατάσταση του υφιστάμενου συστήματος με το σύστημα διασωλήνωσης.

Η Κυβέρνηση έχει υποσχεθεί πολλές φορές τη μελέτη και επίλυση του προβλήματος αλλά μέχρι σήμερα δεν έχει πάρει τα συγκεκριμένα προς τούτο μέτρα.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε επιτέλους θα τελειώσουν οι μελέτες και πότε προβλέπεται, αν προβλέπεται, εκτέλεση του έργου;»

Απάντηση ημερομηνίας 11 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Ερώτηση ημερομηνίας 5 Σεπτεμβρίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Νίκου Αναστασιάδη και Αυγερινού Παπαρέ.

«(α) Το αρδευτικό Έργο του Αρδευτικού Τμήματος 'Πέρασμα της Κουτσής' Αρακαπά αποτελείται από το Φράγμα Αρακαπά, από κεντρικό τσιμεντένιο αυλάκι και από διασωληνώσεις ή χωματαύλακα που διανέμουν το νερό του κεντρικού αυλακιού στα διάφορα τεμάχια.

(β) Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων του Υπουργείου μου ετοίμασε και περιέλαβε μεταξύ των έργων που έχουν προταθεί για περίληψη στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1986, νέο αρδευτικό σχέδιο που προνοεί την αντικατάσταση του κεντρικού τσιμεντένιου αυλακιού με κλειστό αγωγό και όλων των υφιστάμενων χωματαυλάκων με σωληναγωγούς. Το όλο έργο αναμένεται να στοιχίσει περί τις £70,000. Η απόφαση για την περίληψη του έργου αυτού στον Προϋπολογισμό του 1986 θα ληφθεί στα πλαίσια της διαδικασίας για τον καταρτισμό του Προϋπολογισμού και με βάση την ιεράρχιση της προτεραιότητας του έργου μέσα στα όρια του συνολικού ποσού που θα διατεθεί για τα έργα αυτά».

Ερώτηση ημερομηνίας 12 Σεπτεμβρίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα στις 12 Σεπτεμβρίου 1985.

«Το στεγαστικό πρόβλημα συνεχίζει να παραμένει το οξύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο προσφυγικός κόσμος. Παρά το έργο που έγινε στα 11 χρόνια της προσφυγιάς, όμως και σήμερα χιλιάδες προσφυγικές οικογένειες συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της στέγης.

Ιδιαίτερα παρουσιάζεται καθυστέρηση στην έγκριση των αιτήσεων εκατοντάδων νεαρών ζευγαριών και εκατοντάδων οργανικών οικογενειών.

Νεαρά προσφυγικά ζευγάρια που παντρεύτηκαν πριν 2 και 3 χρόνια και έχουν ένα και δυο παιδιά συνεχίζουν να μένουν άστεγα. Επίσης οργανικές προσφυγικές οικογένειες με 3-4 άτομα δεν έχουν στεγαστεί.

Με βάση στοιχεία του Υπουργείου Εσωτερικών 1229 νεαρών ζευγαριών καθυστερούν οι αιτήσεις τους στην Υπηρεσία Μερίμνης και δεν έχουν ακόμα εγκριθεί.

Επίσης κάπου 1184 οργανικών οικογενειών καθυστερεί η έγκριση των αιτήσεών τους.

Ερωτούμε το αρμόδιο Υπουργείο και την Υπηρεσία Μερίμνης:

1. Γιατί τόση καθυστέρηση στην έγκριση των αιτήσεων των νεαρών ζευγαριών και των οργανικών οικογενειών;
2. Πότε θα στεγαστούν τα 1229 νεαρά ζευγάρια που αναμένουν 2-3 χρόνια και οι 1184 οργανικές οικογένειες που αναμένουν έγκριση από 10 χρόνια;»

Απάντηση ημερομηνίας 25 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 12 Σεπτεμβρίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Το τέλος Σεπτεμβρίου 1985 υπήρχαν στην ΥΜΑΠΕ 2139 εκκρεμείς αιτήσεις με βάση τα διάφορα στεγαστικά σχέδια των προσφύγων. Από τις αιτήσεις αυτές 930 αφορούσαν στέγαση/αυτοστέγαση/παλιών οργανικών οικογενειών και 1209 στέγαση/αυτοστέγαση νέων οικογενειών. Συγκεκριμένα εκκρεμούσαν κατά σχέδιο οι ακόλουθες αιτήσεις:

	Παλιές Οργανικές Οικογένειες	Νέες Οικογένειες
(ι) Αιτήσεις για ιδιόκτητα οικόπεδα	210	480
(ιι) Αιτήσεις για Κυβερνητικά οικόπεδα	90	420
(ιιι) Αιτήσεις για Κυβερνητικούς οικισμούς	420	107
(ιiv) Αγορά Διαμερισμάτων	160	202
(v) Σχέδιο Μεσαίας Εισοδηματικής Τάξης Προσφύγων	50	—
Σύνολο	930	1209
Γενικό Σύνολο		2139

Πρέπει εντούτοις να σημειωθεί σχετικά ότι σημαντικός αριθμός αιτητών έχουν ήδη ευεργετηθεί βάσει κάποιου άλλου σχεδίου (στέγαση σε Τ/Κ κατοικίες, επιδότηση ενοικίου κλπ.) και τώρα ζητούν βελτίωση των συνθηκών στεγάσεώς τους.

Ήν και εκ πρώτης όψεως φαίνεται ότι εκκρεμεί μεγάλος αριθμός αιτήσεων πρέπει να σημειωθεί ότι αρκετές από αυτές μπορούσαν να ικανοποιηθούν εφόσον οι αιτητές μεταβάλλουν το χώρο προτίμησής τους για τη στέγαση/αυτοστέγασή τους. Συναφώς αναφέρεται ότι δόθηκαν ήδη οδηγίες στην ΥΜΑΠΕ όπως οι διάφορες Επιτροπές εργαστούν εντατικά και συστηματικά για επίσπευση της εξέτασης όλων των αιτήσεων που εκκρεμούν. Σημειώνεται τέλος ότι υπάρχει πρόθεση όπως στον

Προϋπολογισμό του ΤΑΕΠ για το 1986 ληφθεί πρόνοια για διάθεση αυξημένων πιστώσεων για τη στέγαση/αυτοστέγαση των προσφύγων».

Ερώτηση ημερομηνίας 23 Σεπτεμβρίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κωνσταντίνο Λόρδο και ληφθείσα στις 23 Σεπτεμβρίου 1985.

«Από σημαντικό αριθμό πολιτών εκφράζεται το παράπονο ότι η αλληλογραφία τους και οι μαζικές προσκλήσεις που κατά καιρούς αποστέλλουν, είτε φτάνουν στους παραλήπτες τους πολύ καθυστερημένες είτε δεν φτάνουν καθόλου στον προορισμό τους.

Γι' αυτό ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή γιατί παρουσιάζεται το πρόβλημα αυτό στις ταχυδρομικές μας υπηρεσίες και τι μέτρα προτίθεται να πάρει για λύση του προβλήματος».

Απάντηση ημερομηνίας 22 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 23 Σεπτεμβρίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κωνσταντίνου Λόρδου.

«Οι καθυστερήσεις που παρατηρούνται κατά καιρούς στην παράδοση της αλληλογραφίας οφείλονται κυρίως στην ανεπάρκεια προσωπικού στο Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών. Οι περιπτώσεις μη παράδοσης αλληλογραφίας είναι μεμονωμένες και εξετάζονται σχολαστικά για διαλεύκανση των αιτιών. Παράλληλα με τη μελέτη για τις ανάγκες του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών σε προσωπικό, που διεξάγεται από ειδικό Κλιμάκιο το οποίο απαρτίζεται από εκπροσώπους τόσο της Κυβερνητικής, όσο και της δημοσιούπαλληλικής πλευράς, το Τμήμα μελετά επίσης τις διαδικασίες που ακολουθούνται στη διακίνηση, διαχείριση και διανομή της αλληλογραφίας με σκοπό την αναθεώρηση και τον εκσυγχρονισμό τους, όπου χρειάζεται, για την όσο το δυνατό ταχύτερη εξυπηρέτηση του κοινού».

Ερώτηση ημερομηνίας 20 Σεπτεμβρίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Μιχάλη Πουμπουρή και ληφθείσα στις 25 Σεπτεμβρίου 1985.

«Η έλλειψη ταχυδρομικού κέντρου και διανομέα στη Δερύνεια που ο πληθυσμός της είναι γύρω στις 4 1/2 χιλιάδες, προκαλεί ταλαιπωρίες και δυσκολίες στους κατοίκους της.

Όπως πληροφορούμαι δεν υπάρχει σύστημα διανομής των επιστολών στα σπίτια και κλήθηκαν οι κάτοικοι να τις παραλαμβάνουν από τα Γραφεία του Συμβουλίου Ανάπτυξης, πράγμα που θα τους υποβάλλει σε μεγάλες ταλαιπωρίες.

Πριν δυο χρόνια οι αρμόδιοι υποσχέθηκαν ότι θα εδημιουργείτο Ταχυδρομικό Κέντρο στη Δερύνεια όπως έγινε και με άλλες κοινότητες της περιοχής και ενώ εξευρέθη το κατάλληλο οίκημα, δεν έγινε τίποτε μέχρι τώρα.

Γι' αυτό ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή:

Ποια μέτρα παίρνονται για τη δημιουργία ταχυδρομικού κέντρου στη Δερύνεια και πότε θα εφαρμοστούν;»

Απάντηση ημερομηνίας 18 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων σε Ερώτηση ημερομηνίας 25 Σεπτεμβρίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Μιχάλη Πουμπουρή.

«Η ίδρυση Ταχυδρομικού Γραφείου στη Δερύνεια έχει ήδη αποφασιστεί και αναμένεται να λειτουργήσει το Γραφείο αυτό όταν πληρωθούν οι κενές θέσεις

Ταχυδρομικών Λειτουργιών που υπάρχουν στο Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών. Η πλήρωση των κενών αυτών θέσεων είναι συνυφασμένη με το γενικό θέμα της απορρόφησης των ημερομισθίων υπαλλήλων σε οργανικές θέσεις στη Δημόσια Υπηρεσία.

2. Εξάλλου το θέμα της κατ' οίκον διανομής επιστολών στην πιο πάνω κοινότητα έχει ρυθμιστεί με τον πρόσφατο διορισμό νέου Αγροτικού Διανομέα».

Ερώτηση ημερομηνίας 25 Σεπτεμβρίου 1985, υποβληθείσα από τον αξιότιμο Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα στις 25 Σεπτεμβρίου 1985.

«Τα 8 ελεύθερα χωριά της Αμμοχώστου αποτελούν βασικό πνεύμονα της οικονομίας του τόπου: Πνεύμονα οικονομικό, τουριστικό, γεωργοκτηνοτροφικό και βιομηχανικό.

Υπάρχει επίσης η προσφυγιά της Αμμοχώστου με τις χιλιάδες προσφυγικές οικογένειες και τα πολλαπλά προβλήματά τους.

Πρόσφατα διορίστηκε για την Αμμόχωστο νέος Έπαρχος, ο κ. Μαντοβάνης, ύστερα από πολλή καθυστέρηση. Όμως το Γραφείο του Επάρχου στερείται υπαλλήλων για να επιλαμβάνονται του όγκου των προβλημάτων των ελεύθερων χωριών και της προσφυγιάς. Στο Γραφείο του Επάρχου δουλεύουν μόνο 3 υπάλληλοι Διοικήσεως.

Έτσι η προώθηση των πολύπλευρων προβλημάτων της Επαρχίας καθυστερεί σε βάρος της ανάπτυξης και της προόδου των ελεύθερων χωριών και της προσφυγιάς.

Ερωτούμε το αρμόδιο Υπουργείο:

1. Έχει απασχοληθεί πρόσφατα με το θέμα της επάνδρωσης του Γραφείου του Επάρχου με το κατάλληλο προσωπικό;
2. Πότε θα διοριστούν προσοντούχοι υπάλληλοι στο Γραφείο του Επάρχου για να διεκπεραιώνουν τα διάφορα προβλήματα της Επαρχίας Αμμοχώστου;»

Απάντηση ημερομηνίας 25 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 25 Σεπτεμβρίου 1985 του αξιότιμου Βουλευτή περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Το σχετικό οργανόγραμμα προβλέπει ότι η Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου, πρέπει να είναι επανδρωμένη με ένα Έπαρχο, ένα Διοικητικό Λειτουργό Α' και δυο Διοικητικούς Λειτουργούς. Προς το παρόν υπηρετούν στην εν λόγω Επαρχιακή Διοίκηση ένας Έπαρχος και τρεις Διοικητικοί Λειτουργοί, πρόθεση δε είναι όπως ο ένας από αυτούς αντικατασταθεί σε εύθετο χρόνο με ένα Διοικητικό Λειτουργό Α'».

Ερώτηση ημερομηνίας 1 Ιουλίου 1985, υποβληθείσα από τους αξιότιμους Βουλευτές περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκο Χρίστου και ληφθείσα στις 4 Ιουλίου 1985.

«Ο προσφυγικός συνοικισμός Πάνω Πολεμιδιών που αριθμεί 6,000 πρόσφυγες αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα για τη λύση των οποίων δόθηκαν επανειλημμένα υποσχέσεις από τις αρμόδιες αρχές.

Γι' αυτό και ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων ποια μέτρα παίρνονται:

- α) Για να απαλειφθεί το ποσό των £51,000 με το οποίο χρεώθηκε ο συνοικισμός και το οποίο προέρχεται από λάθος του υδρομετρητή.
- β) Για να συντηρηθούν οι υφιστάμενοι δρόμοι.
- γ) Για ν' αντιμετωπιστεί το θέμα των πλημμυρών.
- δ) Για να υλοποιηθεί η υπόσχεση του Υπουργείου για εγκατάσταση ηλιακών θερμοσίφωνων στα τούρκικα σπίτια.
- ε) Για να ικανοποιηθούν οι 500 αιτήσεις που έγιναν για εγκατάσταση τηλεφώνων.
- στ) Για να κατασκευαστούν πεζόδρομοι και πεζοδρόμια.
- ζ) Για τη στέγαση νεαρών ζευγαριών.
- η) Για κατασκευή γηπέδου.
- θ) Για να διαπλατυνθεί ο δρόμος Αγίας Αναστασίας.
- ι) Για περιοχή ανέγερσης εργαστηρίων».

Απάντηση ημερομηνίας 25 Οκτωβρίου 1985, του Υπουργού Εσωτερικών σε Ερώτηση ημερομηνίας 4 Ιουλίου 1985 των αξιότιμων Βουλευτών περιφέρειας Λεμεσού κ.κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και Κυριάκου Χρίστου.

(α) Εκκρεμείς Λογαριασμοί νερού

Το ποσό των £51,000 το οποίο έχει τώρα αναθεωρηθεί στις £67,707 αφορά εκκρεμείς λογαριασμούς καταναλώσεως νερού για τα έτη 1978-1985. Συναφώς αναφέρεται ότι η συσσώρευση αυτού του χρέους οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ανεξέλεγκτη κατανάλωση νερού καθώς και στα χαμηλά τέλη που χρεώνει η Χωριτική Αρχή η οποία μόλις πρόσφατα έχει συμφωνήσει να τα αυξήσει ώστε να καλύπτονται τα έξοδα και σταδιακά να αποπληρωθεί το οφειλόμενο ποσό. Ο ισχυρισμός ότι η χρέωση δεν είναι αντιπροσωπευτική λόγω βλάβης ενός από τους κεντρικούς υδρομετρητές εξετάζεται.

(β) Συντήρηση δρόμων

Κατά το 1985 δαπανήθηκε ποσό £3,500 για επαλείψεις του κύριου δρόμου του Συνοικισμού και επιδιορθώσεις των λαγκούφων όπου χρειαζέτο. Η συντήρηση των δρόμων του Συνοικισμού θα εξακολουθήσει να γίνεται κάθε χρόνο με βάση τις διαθέσιμες πιστώσεις. Σ' ότι αφορά τους δρόμους μέσα στο παλιό χωριό σημειώνεται πως τα τρία τελευταία χρόνια έχουν όλοι βελτιωθεί και ασφαλτοστρωθεί έναντι συνολικής δαπάνης £9,300.

(γ) Αντιπλημμυρικά έργα

Φέτος δαπανήθηκε ποσό £2,000 για την αποκατάσταση των συστημάτων αποχετεύσεως των ομβρίων νερών (αυλάκια κλπ.) του Συνοικισμού. Στο μεταξύ έχει εγκριθεί η διάθεση άλλου ποσού ύψους £16,600 για την εκτέλεση διαφόρων αντιπλημμυρικών έργων στο Συνοικισμό και αναμένεται η έναρξη των εργασιών από το Τμήμα Δημοσίων Έργων σύντομα.

(δ) Ηλιακοί θερμοσίφωνες στα Τ/Κ σπίτια

Σύμφωνα με την ακολουθούμενη τακτική και το υφιστάμενο πρόγραμμα, ηλιακοί θερμοσίφωνες εγκαθίστανται τώρα στα Τ/Κ σπίτια πιο απομακρυσμένων Τ/Κ χωριών της επαρχίας Λεμεσού και συγκεκριμένα στα χωριά Αλέκτορας,

Αγίου Θωμά, Πλατανίσκιας και Παραμαλιού. Θα καταβληθεί προσπάθεια να ενταχθεί το χωριό στο πρόγραμμα τοποθέτησης θερμοσιφώνων το 1986.

(ε) Εγκατάσταση ιδιωτικών τηλεφώνων

Μέχρι σήμερα έχουν εγκατασταθεί στο χωριό Πάνω Πολεμίδα και στο Συνοικισμό 500 τηλέφωνα και εκκρεμούν γύρω στις 400 αιτήσεις οι οποίες προβλέπεται να ικανοποιηθούν μέχρι το τέλος του 1986.

(στ) Πεζοδρόμια-Πεζόδρομοι

Τα σχέδια που ετοιμάζει το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για τους Συνοικισμούς Αυτοστεγάσεως δεν προνοούν για την κατασκευή πεζοδρομίων. Το τσιμέντωμα των πεζόδρομων είναι γενικότερο θέμα που αφορά όλους τους Συνοικισμούς.

(ζ) Στέγαση νεαρών Ζευγαριών

Στην περιοχή Πολεμιδιών δημιουργήθηκαν δύο νέοι Συνοικισμοί Αυτοστεγάσεως (Κ. Πολεμίδα Γ' και Κ. Πολεμίδα Δ') στους οποίους στεγάστηκαν ως επί το πλείστον νεαρά ζευγάρια. Για την ικανοποίηση των πρόσθετων αναγκών που δημιουργούνται σαν αποτέλεσμα της δημιουργίας νέων οικογενειών καταβάλλονται προσπάθειες για εξεύρεση επιπρόσθετων χώρων στην περιοχή για διαχωρισμό νέων οικοπέδων.

(η) Γήπεδο

Στην περιοχή Πάνω Πολεμιδιών έχει κατασκευαστεί γήπεδο πάνω σε γη Τ/Κ ιδιοκτησίας, έκτασης 8 σκαλών, από τα τέλη του 1979. Το γήπεδο αυτό έχει εκμισθωθεί με ονομαστικό ενοίκιο £1 το χρόνο στη Χωριτική Επιτροπή και την Τοπική Επιτροπή Προσφύγων Πάνω Πολεμιδιών και χρησιμοποιείται από όλα τα προσφυγικά σωματεία της κοινότητας.

(θ) Δρόμος Αγίας Αναστασίας

Ο δρόμος Αγίας Αναστασίας είναι ο δρόμος που ενώνει το Τ/Κ χωριό Πάνω Πολεμίδα και τους Συνοικισμούς Αυτοστεγάσεως με τον κύριο δρόμο Λεμεσού-Πλατρών μήκους 1/2 μιλίου. Ήδη έγινε μερική διεύρυνση του δρόμου με δαπάνη £5,000, η δε περαιτέρω διεύρυνση και βελτίωσή του θα μελετηθεί το προσεχές έτος.

(ι) Χώρος για ανέγερση εργαστηρίων

Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, σε συνεργασία με το Γραφείο Επάρχου Λεμεσού και την Επαρχιακή Επιτροπή Προσφύγων Λεμεσού, έχουν εξεύρει κατ' αρχή κατάλληλο χώρο κοντά στο Συνοικισμό ο οποίος θα χρησιμοποιηθεί για την υλοποίηση σχεδίου επαγγελματικής αυτοστεγάσεως των προσφύγων του Συνοικισμού.

Παραμένει τώρα ως τελευταίο θέμα η εισήγησή για τη διάλυση της Βουλής και την προκήρυξη νέων εκλογών για την 8η Δεκεμβρίου.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Είναι δύο θέματα, κ. Πρόεδρε, το Καρδιολογικό και οι Χημικές Βιομηχανίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Α, ναι, τα έχομε ξεχάσει αυτά.

(Γέλωτες)

Ε, διότι δεν είναι και λίγα που είχαμε σήμερα.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Να μείνουν στην άλλη Βουλή.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Για το Καρδιολογικό θέλω να ομιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά. Για το Καρδιολογικό βλέπω ότι ανεγνώσθη η έκθεση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ανεγνώσθη, κ. Πρόεδρε, στις 4 Οκτωβρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, βλέπω ότι ανεγνώσθη. Επομένως το μόνο το οποίο μένει είναι κατά πόσο υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής.

Εάν ο κ. Παπαδόπουλος θέλει να ομιλήσει έχει το λόγο.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, η έκθεση της Επιτροπής Υγείας σχετικά με το θέμα που είχαμε εγγράψει πριν ένα χρόνο περίπου ως προς την ίδρυση ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας είναι εγκεκριμένη από όλες τις πλευρές της Βουλής. Δεν χρειάζεται να πούμε πολλά λόγια γι' αυτό το ζήτημα. Εκείνο το οποίο ήθελα να αναφέρω είναι ότι ο κυριότερος λόγος ο οποίος με ώθησε τότε να εγγράψω το θέμα τούτο είναι το μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι καρδιοπαθείς και το ότι οι παθήσεις από απόψεως καρδιαγγειακών περιστατικών είναι τόσες πολλές και οι κίνδυνοι οι οποίοι συντρέχουν για τέτοια περιστατικά είναι πάρα πολλοί, οι δε θάνατοι οι οποίοι προέρχονται από τις παθήσεις αυτές έχουν σε αναλογία το μεγαλύτερο ποσοστό, καθώς και το ότι παρακολουθώντας τη λειτουργία των διάφορων Νοσοκομείων και του Γενικού Νοσοκομείου στη Λευκωσία αλλά και των επαρχιακών Νοσοκομείων βλέπαμε ότι δεν αντιμετωπίζονταν υπό την πρέπουσα μορφή τα περιστατικά αυτά και πολλοί άρρωστοι έχαναν τη ζωή τους λόγω της μη έγκαιρης και ανάλογης επιστημονικής και εργαστηριακής παρακολούθησης. Αυτός ήταν ο κύριος λόγος που μας ώθησε να εγγράψουμε το θέμα, πράγμα που πιστεύαμε ότι η Κυβέρνηση αυτεπάγγελτα, αν παρακολουθούσε τους αρρώστους αυτούς και τις επιπτώσεις οι οποίες παρουσιάζονταν πάνω σε τέτοια περιστατικά, θα προχωρούσε στη δημιουργία ενός τέτοιου ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος ούτως ώστε με την ίδρυση του Τμήματος αυτού να ανέλθει και το ιατρικό και παραϊατρικό επιστημονικό προσωπικό αφενός, αφετέρου δε να εισαχθούν μηχανήματα, και να δημιουργηθούν εργαστήρια τέτοια που να αντιμετωπίζονται από όλες τις πλευρές τα περιστατικά αυτά.

Ήλθαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, η οποία συνεδρίασε έξι φορές, διάφοροι ενδιαφερόμενοι από την Καρδιολογική Εταιρεία Κύπρου καθώς και άλλοι ιδιώτες, ως και εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας για να προβάλουν και υποστηρίξουν διάφορα επιχειρήματα. Όλοι, μηδενός εξαιρουμένου, έβρισκαν ότι η ίδρυση Καρδιολογικού ανεξάρτητου Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο θα πρόσφερε πράγματι αρκετή βοήθεια στους καρδιοπαθείς. Πλην όμως μια μελέτη την οποία ζητήσαμε από το Υπουργείο Υγείας, ενώ παραδεχόταν ότι πράγματι υπήρχαν ελλείψεις ως προς την παροχή βοήθειας στους καρδιοπαθείς, εντούτοις έβρισκε ότι το οικονομικό κυρίως μέρος τους εμπόδιζε από του να προχωρήσουν

στην ίδρυση του Καρδιολογικού ανεξάρτητου Τμήματος. Και η διαφορά ως προς την οικονομική επιβάρυνση, παρόλα τα πλεονεκτήματα τα οποία θα είχε, ήταν μόνον £40,000 επί πλέον. Νομίζουμε όμως ότι οι 40,000 αυτές λίρες δεν αντιπροσωπεύουν καμιά επιβάρυνση αν σκεφθεί κανένας το καλό το οποίο θα προκύψει για τους αρρώστους γενικά αλλά και το καλό όνομα που θα αποκτήσουν οι υγειονομικές υπηρεσίες που θα προσφέρονται στην Κύπρο.

Με τη δημιουργία του Τμήματος τούτου θα επανδρωθούν τα αντίστοιχα τμήματα με το κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό και θα υπάρξουν τα κατάλληλα εργαστήρια και αφού δημιουργηθούν όλες οι προϋποθέσεις για την κλινική καρδιολογία για την αιματηρή και αναίμακτη μελέτη των περιστατικών, και εν συνεχεία αφού δημιουργηθούν και οι καρδιοχειρουργικές μονάδες τότε θα έχουμε μεγάλα πλεονεκτήματα εδώ από απόψεως επιστημονικής αντιμετώπισης των διαφόρων περιστατικών, αλλά θα έχουμε και οικονομικά οφέλη γιατί θα εξοικονομείται μεγάλο ποσό χρημάτων από τους αρρώστους οι οποίοι υποχρεωτικά στέλλονται σε ξένα επιστημονικά κέντρα για να τύχουν ανάλογης βοήθειας.

Είναι φυσικό ότι αυτό το ανεξάρτητο Καρδιολογικό Τμήμα θα δημιουργηθεί στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, αλλά έχουμε και άλλες καρδιολογικές μονάδες στο Νοσοκομείο της Λεμεσού και στο Νοσοκομείο της Λάρνακας. Δυστυχώς αυτές οι καρδιολογικές μονάδες δεν λειτούργησαν παρόλο ότι είχαν εξοπλιστεί κατάλληλα και υπήρχαν τα απαιτούμενα κρεβάτια. Τουλάχιστο στο Νοσοκομείο της Λεμεσού, το οποίο είχα επισκεφθεί, υπήρχαν 12 κρεβάτια καθόλα έτοιμα. Ήταν ωραιότατο τμήμα και παρ' αυτά επί δυο χρόνια δεν λειτουργούσε, πράγμα που έδωσε αφορμή να υπάρξουν πολλά θύματα των παθήσεων τούτων. Εκτός του ότι δόθηκαν υποσχέσεις ότι θα λειτουργούσαν αυτές οι μονάδες στα Νοσοκομεία Λάρνακας και Λεμεσού, εκείνο το οποίο εισηγούμαστε είναι να λειτουργήσει επίσης τέτοια μονάδα και στο Νοσοκομείο της Πάφου, όχι για τίποτε άλλο ή διότι ζητούμε από τοπικιστικής πλευράς την ίδρυση τέτοιας μονάδας, αλλά επιβάλλεται γιατί η επαρχία μας είναι πιο μακριά από όλες τις άλλες επαρχίες και επιβάλλεται να γίνει και τούτο.

Πέραν των ωφελημάτων των οποίων θα τύχουν οι καρδιοπαθείς υπάρχουν και άλλα πράγματα τα οποία μπορούμε να εισηγηθούμε για την ανακούφιση των καρδιοπαθών αλλά εφόσον δεν περιλαμβάνονται σ' αυτή την έκθεση θα επιφυλαχθούμε να υποβάλουμε σχετικές εισηγήσεις μελλοντικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα φροντίσω να είμαι σύντομος. Πιστεύω ότι σπαταλώντας ακόμα πέντε, δέκα λεπτά από τον πολύτιμο χρόνο του Σώματος ίσως να περισώσω πολύ μεγαλύτερο χρόνο από το χρόνο της νέας Βουλής.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η υγεία του λαού είναι θέμα κεφαλαιώδους σημασίας που πρέπει συνεχώς να απασχολεί το Σώμα. Με την ευκαιρία της συζήτησης για τη δημιουργία ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, θα 'θελα με αφορμή πριν δυο μήνες το θάνατο του 14χρονου Κωνσταντίνου Ανδρέα Νεοφύτου από τη Λεμεσό, να επισημάνω ακόμη μια μεγάλη έλλειψη που παρουσιάζεται σε όλα τα Νοσοκομεία μας, εκτός από το Γενικό Νοσοκομείο, την έλλειψη νευροχειρουργικών τμημάτων τα οποία να επανδρώνονται από το αναγκαίο προσωπικό, που οπωσδήποτε βασικά αντιλαμβά-

νομαι είναι οι νευροχειρουργοί, και να έχουν τα απαραίτητα μηχανήματα που αντιλαμβάνομαι και πάλιν ότι είναι οι εγκεφαλογράφοι. Αφού λοιπόν συζητούμε το θέμα τούτο είναι η εισήγησή μου όπως στο σχετικό ψήφισμα το οποίο ευρίσκεται ενώπιόν μας για ψήφιση περιληφθεί και τρίτη παράγραφος με την οποία να τάσσεται το Σώμα υπέρ της δημιουργίας σε όλα τα Νοσοκομεία Νευροχειρουργικών Τμημάτων πλήρως εξοπλισμένων με τον απαραίτητο σύγχρονο εξοπλισμό, όπως εγκεφαλογράφων κλπ., και επανδρωμένων με το κατάλληλο εξειδικευμένο προσωπικό και να καλείται η Κυβέρνηση να υλοποιήσει την ανάγκη αυτή το συντομότερο δυνατό.

Με αφορμή επίσης τη συζήτηση του θέματος τούτου, κ. Πρόεδρε, θα 'θελα να αναφέρω και τα εξής: Έχω υπεύθυνα πληροφορηθεί ότι η Μητρόπολη της Λεμεσού από τις 31/5/1983 είχε προσφερθεί υπογράφοντας τα σχετικά συμβόλαια να αγοράσει για λογαριασμό του Νοσοκομείου της Λεμεσού ελικόπτερο αξίας 625,000 δολλαρίων τότε, το οποίο θα εξυπηρετούσε ακριβώς τις επείγουσες περιπτώσεις που δεν μπορούν με τα μέσα τα οποία υπάρχουν σήμερα να εξυπηρετούνται. Η Κυβέρνηση, για λόγους αγνώστους τουλάχιστο στις λεπτομέρειες μέχρι σήμερα, αλλά και με διάφορα προσχήματα, όπως ίσως τα έξοδα συντήρησης, αντιλαμβάνομαι, αποθάρρυνε τη Μητρόπολη, παρόλο ότι μέχρι σήμερα ακόμη εξακολουθεί να υπάρχει αυτή η προσφορά. Είναι εδώ πράγματι που τίθεται το ερώτημα: Τη στιγμή που έχουμε την προσφορά αυτή η οποία σήμερα είναι του ύψους του 1 εκ. δολλαρίων περίπου και η ίδια η Μητρόπολη είναι έτοιμη να προσφέρει ταυτόχρονα και το σχετικό εγκεφαλογράφο για το Νοσοκομείο της Λεμεσού αξίας 8 με 15 περίπου χιλιάδες λίρες, γιατί μέχρι σήμερα δεν έχει αξιοποιηθεί αυτή η φιλόδοξη ενέργεια και προσφορά της Μητρόπολης της Λεμεσού προς την Κυβέρνηση;

Με αυτά τα οποία ανέφερα, κ. Πρόεδρε, επαναλαμβάνω την εισήγησή μου να περιληφθεί στο ψήφισμα και η σχετική αναφορά που έχω κάμει για την ανάγκη δημιουργίας Νευροχειρουργικών Τμημάτων σε όλα τα Νοσοκομεία το συντομότερο δυνατό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δίγκλης και ο κ. Χαμπής Κυριάκου.

Π. ΔΙΓΚΛΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από την Έκθεση είναι σαφές ότι τα πορίσματα και οι θέσεις που διαλαμβάνονται σ' αυτή τυγχάνουν της ομόφωνης υποστήριξης όλων των εν τη Βουλή Κομμμάτων. Γι' αυτό η δική μας Κοινοβουλευτική Ομάδα εκφράζει την ικανοποίησή της για την Έκθεση και τα ομόφωνα συμπεράσματά της.

Οφείλω να πω, κ. Πρόεδρε, ότι τόσο η Έκθεση ομόφωνα, όσο και το σχέδιο ψήφισματος, το οποίο πιστεύω ότι θα εγκριθεί τελικά από το Σώμα, ικανοποιούν ένα βασικό και πάγιο αίτημα των καρδιοπαθών όχι μόνο της Λευκωσίας αλλά και ολόκληρης της Κύπρου και ειδικότερα των Συνδέσμων Καρδιοπαθών της Λευκωσίας και της Κύπρου.

Πιστεύω ότι η δημιουργία ενός ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος θα πληρώσει ένα σοβαρό κενό που υπάρχει στην Κύπρο και θα ικανοποιήσει μια άμεση και σοβαρή ανάγκη.

Σε σχέση με την Έκθεση και το ψήφισμα που, επαναλαμβάνω, κατά την πεποίθησή μου θα εγκριθεί ομόφωνα, θέλω να υπογραμμίσω, κ. Πρόεδρε, την ανάγκη όπως η Κυβέρνηση υλοποιήσει το ταχύτερο δυνατό τόσο τα πορίσματα της έκθεσης όσο και το περιεχόμενο του ψηφίσματος. Δηλαδή να λάβει πρόνοια στους Προϋπολογισμούς του 1986 για τη δημιουργία ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Πριν περατώσω την αγόρευσή μου θα 'θελα να σχολιάσω μερικά επιχειρήματα τα οποία η Κυβέρνηση δυστυχώς επικαλείται τόσο στο Σημείωμα που απέστειλε στην Επιτροπή Υγείας όσο και γενικότερα κατά την αντιμετώπιση αυτού του σοβαρού αιτήματος. Δυστυχώς η θέση της Κυβέρνησης είναι ότι δεν χρειάζεται, δεν ενδείκνυται, η δημιουργία ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος και η πολιτική της είναι να δημιουργηθεί μια μονάδα στα πλαίσια του Τμήματος Παθολογίας. Πιστεύω ότι τα στοιχεία που αναφέρονται στην Έκθεση όσο αφορά τη σοβαρότητα των καρδιοπαθειών καθώς και το γεγονός ότι δεν υπάρχει χώρα που δεν έχει ανεξάρτητο Καρδιολογικό Τμήμα ή ακόμα και ανεξάρτητα Ινστιτούτα και κλινικές, αποτελούν ισχυρό επιχειρήμα που καταρρίπτει τη θέση και την πολιτική και τα επιχειρήματα της Κυβέρνησης επί αυτού του ζητήματος.

Συναφώς θέλω να παρατηρήσω ότι σε ένα άλλο νομοσχέδιο το οποίο ψήφισε η Βουλή την περασμένη Πέμπτη διαλαμβάνεται ότι για καρδιολογικά περιστατικά δαπανήθηκε για αποστολή ασθενών στο εξωτερικό ποσό £262,000 και αυτό είναι το μεγαλύτερο ποσό που δαπανάται για όλες τις κατηγορίες ασθενών που αποστέλλονται στο εξωτερικό, ο δε αριθμός καρδιοπαθών που αποστέλλονται για θεραπεία στο εξωτερικό είναι μεγαλύτερος από το συνολικό αριθμό όλων των άλλων ασθενών που επίσης στέλλονται στο εξωτερικό για θεραπεία. Γι' αυτό πιστεύω ότι το επιχειρήμα της Κυβέρνησης δεν ευσταθεί. Βεβαίως ένα άλλο επιχειρήμα της Κυβέρνησης είναι ότι η ίδρυση ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος θα συνεπάγεται πρόσθετη δαπάνη £40,000 και διερωτούμαι όταν ένας έχει υπόψη ότι για το 1985 η δαπάνη για σκοπούς υγείας θα πλησιάζει τα £30 εκ. κατά πόσο αποτελεί ισχυρό επιχειρήμα το ποσό των £40,000 που η Κυβέρνηση λέει ότι πρόσθετα θα δαπανηθεί.

Φοβούμαι, κ. Πρόεδρε, ότι το σημαντικότερο επιχειρήμα από όλα όσα επικαλείται η Κυβέρνηση για να αντισταχθεί στη δημιουργία ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος είναι εκείνο που αναφέρει ότι η δημιουργία τέτοιου τμήματος θα περικόψει εργασία του Τμήματος Παθολογίας. Φοβούμαι ότι αυτό είναι το κυριότερο επιχειρήμα και να μου επιτραπεί να πω ότι διαβλέπω ότι τα ελατήρια για την προβολή αυτού του επιχειρήματος δεν είναι τόσο αγαθά. Δεν νομίζω ότι δικαιολογείται το επιχειρήμα της περικοπής εργασίας από το Τμήμα αυτό για να μη δημιουργηθεί ανεξάρτητο Καρδιολογικό Τμήμα. Με αυτό το επιχειρήμα σε τελευταία ανάλυση συνάγεται ότι η αντίθεση πηγάζει από το γεγονός ότι θα περιοριστεί το βασίλειο του τωρινού υπεύθυνου του Παθολογικού Τμήματος.

Όσο δε για το επιχειρήμα ότι θα ασκηθούν πιέσεις και για δημιουργία άλλων Τμημάτων από άλλες κατηγορίες ασθενών, θέλω να αναφέρω ότι ήδη εκτός από το Γενικό Παθολογικό Τμήμα, υπάρχει ανεξάρτητο Νεφρολογικό Τμήμα, που η Νεφρολογία είναι μέρος της Παθολογίας, όπως υπάρχουν και άλλα Τμήματα, σαν εκείνα των Στηθικών Νοσημάτων για παράδειγμα, του Ογκολογικού, του Ουρολογικού, του Νευροχειρουργικού κ.τ.λ. Και όπως ο κ. Υπουργός Υγείας έχει

πληροφορήσει την κοινή γνώμη, προτίθεται να δημιουργήσει και Τμήμα Αγγειοθωρακικού Εργαστηρίου που σύμφωνα με την Καρδιολογική Εταιρεία θα είναι τμήμα πρωτοφανές στα διεθνή ιατρικά χρονικά.

Για όλους αυτούς τους λόγους πιστεύω ότι τα επιχειρήματα της Κυβέρνησης δεν ευσταθούν και υπογραμμίζουμε την ανάγκη όπως τάχιστα η Κυβέρνηση προχωρήσει στη δημιουργία ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος όπως διαλαμβάνει η Έκθεση της Επιτροπής και το ψήφισμα που θα εγκριθεί.

Επωφελούμαι της ευκαιρίας, κ. Πρόεδρε, να πω ότι εκτός της δημιουργίας ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος στο Νοσοκομείο Λευκωσίας, θα πρέπει να βελτιωθεί η Μονάδα Εντατικής Παρακολούθησης που ευτυχώς άρχισε πριν δέκα μέρες να λειτουργεί στη Λεμεσό, και θα πρέπει να λειτουργήσει η Μονάδα Εντατικής Παρακολούθησης που υπάρχει στη Λάρνακα και να δημιουργηθεί τέτοια Μονάδα και στην Πάφο.

Τελειώνοντας θέλω να πω, με αυτή την ευκαιρία, ότι οι καρδιοπαθείς αντιμετωπίζουν μερικά σοβαρά προβλήματα, όπως είναι η ποιότητα των φαρμάκων που τους παρέχονται από τα Νοσοκομεία, που θα πρέπει να βελτιωθεί. Θα πρέπει επίσης να βελτιωθούν γενικότερα οι συνθήκες περίθαλψης των καρδιοπαθών, όπως, είναι για παράδειγμα οι μακρές ώρες αναμονής στα εξωτερικά ιατρεία και στα φαρμακεία για την παραλαβή φαρμάκων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κυριάκου.

X. ΚΥΡΙΑΚΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Εγώ θα είμαι πολύ σύντομος.

Το θέμα που συζητούμε τώρα είναι υψίστης ανθρωπιστικής και κοινωνικής σημασίας αφού έχει να κάνει με την υγεία του λαού. Το θέμα «Η δημιουργία Ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας» έχει απασχολήσει την Επιτροπή Υγείας σε έξι συνεδριάσεις κατά τις οποίες κατέθεσαν διάφοροι ενδιαφερόμενοι τις απόψεις τους. Όλοι ανεπιφύλαχτα τάχθηκαν υπέρ της δημιουργίας τέτοιου Τμήματος προβάλλοντας διάφορα επιχειρήματα.

Είναι δεδομένο πλέον πως έχουν μειωθεί πάρα πολύ εκείνες οι καρδιακές παθήσεις που προέρχονται από ρευματικό πυρετό και που ήταν στο παρελθόν ένα μεγάλο πρόβλημα. Τούτη η μείωση οφείλεται περισσότερο στη μεγαλύτερη άνοδο του βιοτικού επιπέδου του λαού της Κύπρου από το 1960, δηλαδή μετά την ανεξαρτησία. Παράλληλα όμως έχουν αυξηθεί εκείνες οι καρδιακές παθήσεις που έχουν σαν βάση τη βλάβη στις στεφανιαίες αρτηρίες και που προκαλούν στηθάγχη, εμφράγματα και τα λοιπά.

Κατά τα τελευταία είκοσι χρόνια, όπως σημειώνεται στο Μνημόνιο του Υπουργείου Υγείας που κατατέθηκε στην Επιτροπή, υπολογίζεται πως οι καρδιακές παθήσεις έχουν διπλασιαστεί. Επίσης 40% περίπου αυτών που νοσηλεύτηκαν για παθήσεις του κυκλοφοριακού συστήματος ανήκουν στην ενεργά οικονομική τάξη, δηλαδή ήταν ηλικίας μεταξύ 15-64 ετών. Αυτά τα δυο στοιχεία αποδεικνύουν με απλό τρόπο τη σοβαρότητα και την έκταση του προβλήματος. Έγινε σαφές κατά την εξέταση του θέματος στην Επιτροπή, πως η αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος από τις Ιατρικές Υπηρεσίες είναι κάπως ανεπαρκής όσο αφορά τη δομή και τη λειτουργία του συστήματος. Η ορθή αντιμετώπιση με τα σημερινά

μοντέρνα ιατρικά κριτήρια προϋποθέτει:

1. Τη θεραπεία αυτών που πάσχουν από στηθάγχη ή εμφράγματα, αλλά τούτο όμως απαιτεί την ύπαρξη Μονάδας Εντατικής Παρακολούθησης Καρδιοπαθών.
2. Την ύπαρξη εργαστηρίου ικανού να αναλάβει αναίμακτη αλλά και αιματηρή έρευνα, και τέλος
3. τη δημιουργία χειρουργικής μονάδας ικανής να αναλαμβάνει επεμβάσεις ανοικτής καρδιάς.

Αυτά τα τρία σκέλη, συνάδελφοι, θα πρέπει να ενοποιούνται σε ένα Καρδιολογικό Τμήμα που θα πρέπει να είναι ανεξάρτητο από το Γενικό Παθολογικό ή οποιοδήποτε άλλο Τμήμα του Γενικού Νοσοκομείου, για να μπορεί να λειτουργεί ομαλά. Επίσης θα προσφέρεται για τις ανάγκες όλης της Κύπρου διότι θα αποστέλλονται σ' αυτό το Τμήμα ασθενείς από άλλες επαρχίες της νήσου, ακριβώς διότι θα είναι εξειδικευμένη μονάδα που θα έχει να προσφέρει σε προσωπικό, τεχνικά μέσα, γνώσεις και πείρα, εκείνο δηλαδή που δεν παρέχεται στα επαρχιακά μας Νοσοκομεία. Η δυνατότητα εγχειρίσεων εδώ στην Κύπρο θα απαμβλύνει την τεράστια ταλαιπωρία που τυγχάνουν οι ασθενείς μας και που τώρα είναι υποχρεωμένοι να ταξιδεύουν στο εξωτερικό για χειρουργικές επεμβάσεις.

Σκοπίμως, κ. Πρόεδρε και κ. Κωνσταντίνου, δεν αναφέρθηκα στις οικονομικές πτυχές του όλου θέματος, διότι πιστεύω πως είναι δευτερεύουσας σημασίας και οπωσδήποτε πρέπει να μελετήσουμε αυτή την πλευρά πολύ προσεχτικά. Η υγεία του λαού πρέπει να τοποθετηθεί πρώτη. Σίγουρα για όλα αυτά θα χρειαστούν να δαπανηθούν αρκετά ψηλά κονδύλια, αλλά ας πάρουμε την απόφαση για τη δημιουργία τέτοιας μονάδας και έπειτα μπορούμε να εφαρμόσουμε φάση με φάση το όλο έργο. Μακροχρονίως πιθανόν να φανεί πως κάτι τέτοιο θα έχει και τα οικονομικά του οφέλη.

Είναι γι' αυτούς όλους τους λόγους, σε συντομία, που εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα, τασσόμαστε υπέρ της δημιουργίας ενός Ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, υπάρχουν άλλοι ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές θα θέσω ενώπιον του Σώματος το σχέδιο ψήφισματος που υπάρχει και πρώτα την εισήγηση του κ. Σολωμή για συμπλήρωση.

Ο κ. Δίγκλης.

Π. ΔΙΓΚΛΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ασφαλώς με την ουσία της πρότασης του κ. Σολωμή δεν διαφωνούμε, αλλά έχω τη γνώμη ότι είναι ένα διαφορετικό θέμα και δεν συνάδει με το θέμα που συζητούμε.

Στο παρόν ψήφισμα αναφέρεται ότι αφού η Βουλή συζήτησε αυτό το θέμα εγκρίνει την Έκθεση και προτείνει ορισμένα ζητήματα. Το θέμα της δημιουργίας του Καρδιολογικού Τμήματος συζητήθηκε σε αριθμό συνεδριάσεων της αρμόδιας Επιτροπής και καταλήξαμε στα συμπεράσματα που αναφέρθηκαν και στο παρόν ψήφισμα. Νομίζω ότι δεν «γωνιάζει», όπως λέμε, μέσα σ' αυτό το ψήφισμα να

περιλάβουμε και την πρόταση του κ. Σολωμή, παρόλο που επαναλαμβάνω ότι με την ουσία όχι μόνον δεν διαφωνούμε αλλά υπερθεματίζουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πάση περιπτώσει, κ. Δίγκλη, εφόσον ο κ. Σολωμής δεν αποσύρει την πρότασή του είμαι υποχρεωμένος να τη θέσω σε ψηφοφορία και μάλιστα πρώτη. Και ερωτώ. Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρότασης;

Παρακαλώ.

Π. ΔΙΓΚΛΗΣ:

Εάν ο κ. Σολωμής επιμένει, εμείς δεν έχουμε ένσταση να συμπεριληφθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ώστε εγκρίνεται ομόφωνα. Προστίθεται παράγραφος (γ) με την εισήγηση του κ. Σολωμή.

Αντιλαμβάνομαι ότι το σχέδιο ψηφίσματος της Βουλής των Αντιπροσώπων εγκρίνεται ομόφωνα.

(Επισυνάπτεται)

ΨΗΦΙΣΜΑ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων αφού συζήτησε το θέμα «Η δημιουργία Ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας» και σημείωσε τις συστάσεις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας όπως αυτές περιέχονται στη σχετική Έκθεσή της προς το Σώμα ψηφίζει ως ακολούθως:

- (α) Τάσσεται υπέρ της δημιουργίας ενός ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας πλήρως εξοπλισμένου με όλο τον απαραίτητο σύγχρονο εξοπλισμό και επανδρωμένου με το κατάλληλο εξειδικευμένο προσωπικό.
- (β) Καλεί την Κυβέρνηση να συμπεριλάβει στους Προϋπολογισμούς του 1986 τις αναγκαίες πρόνοιες για την υλοποίηση της δημιουργίας του πιο πάνω ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.
- (γ) Τάσσεται υπέρ της δημιουργίας νευροχειρουργικών τμημάτων σε όλα τα Νοσοκομεία πλήρως εξοπλισμένων με τον απαραίτητο σύγχρονο εξοπλισμό (όπως εγκεφαλογράφων κλπ.) και επανδρωμένων με το κατάλληλο εξειδικευμένο προσωπικό και καλεί την Κυβέρνηση να υλοποιήσει την ανάγκη τούτη το συντομότερο δυνατό.

Προχωρούμε λοιπόν παρακάτω στην Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το θέμα «Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες».

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, λαμβάνοντας υπόψη ότι η Έκθεση έχει κυκλοφορήσει στα Μέλη της Βουλής από δέκα μέρες τώρα και λαμβάνοντας υπόψη και το προχωρημένο της ώρας και την πολυσέλιδη Έκθεση της Επιτροπής Οικονομικών, θα παρακαλούσα, εάν συμφωνεί το Σώμα, να θεωρηθεί αναγνωσθείσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν πιστεύω να υπάρξει ένσταση. Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει ένσταση και γι' αυτό το λόγο ας θεωρήσουμε την Έκθεση ως αναγνωσθείσα.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ
«ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΧΗΜΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λεάνδρος Ζαχαριάδης

Λεόντιος Ιεροδιακόνου

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουνατός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το όλο θέμα σε δέκα συνεδρίες της που συγκροτήθηκαν από τον Απρίλιο μέχρι τον Οκτώβριο του 1985. Η Επιτροπή καθόλο το στάδιο της μελέτης του θέματος αυτού είχε την ευκαιρία να ακούσει τόσο τους εκπροσώπους των αρμόδιων Υπουργείων όσο και τους εκπροσώπους του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας και διεξήλθε ένα μεγάλο αριθμό εγγράφων και μελετών που κατατέθηκαν κατά περιόδους ενώπιόν της. Στην προτελευταία συνεδρία της η Επιτροπή είχε επίσης την ευκαιρία ν' ακούσει τις απόψεις των εμπειρογνομόνων των ξένων οίκων που είχαν σχεδιάσει το έργο αυτό, καθώς επίσης των προμηθευτών των μηχανημάτων για το ίδιο έργο και σε μεταγενέστερο στάδιο τους ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες που μετεκάλεσαν η Κυβέρνηση και η Εταιρεία για να αποφανθούν πάνω στις τεχνικές μετατροπές που έγιναν στο εργοστασιακό συγκρότημα της ίδιας εταιρείας.

Όπως είναι γνωστό η Βουλή ασχολήθηκε για πρώτη φορά με το θέμα των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών όταν το 1979 με Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό είχε ζητηθεί η έγκριση σχετικής συμπληρωματικής πίστωσης και η διάθεσή της για τη συμμετοχή της Κυβέρνησης κατά 15% στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας. Με άλλες συμπληρωματικές πιστώσεις που στη συνέχεια ζητήθηκε η έγκρισή τους από τη Βουλή, η τελευταία κλήθηκε να εγκρίνει πρόσθετα ποσά για την κάλυψη του επιπρόσθετου μετοχικού κεφαλαίου το οποίο θ' αγόραζε η Κυβέρνηση. Έκτοτε και ως αποτέλεσμα των αδυναμιών και των προβλημάτων που αντιμετώπιζαν οι Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες, η Βουλή κλήθηκε κατά περιόδους να εγκρίνει συμπληρωματικές πιστώσεις υπό τη μορφή δανειοδότησης της εταιρείας για την κάλυψη, από τη μια, των δαπανών για τις τεχνικές μετατροπές και άλλες αναπόφευκτες ανάγκες της εταιρείας και των μισθών, από την άλλη, των εργατοϋπαλλήλων που απασχολούνταν αρχικά στην εταιρεία και των οποίων ο αριθμός στη συνέχεια μειώθηκε για τη συντήρηση των μηχανημάτων και εγκαταστάσεων του ίδιου βιομηχανικού συγκροτήματος.

Συνολικά η Βουλή με σειρά συμπληρωματικών προϋπολογισμών που ψήφισε από το Φεβράρη του 1984 μέχρι τον Ιούλιο του 1985 ενέκρινε τη διάθεση πιστώσεων ύψους £1,576,103.

Η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού σ' όλες τις Εκθέσεις της προς το Σώμα για τις ζητούμενες πιστώσεις που προορίζονταν για τους σκοπούς που έχουν ήδη αναφερθεί τόνιζε πάντοτε ότι η θετική της εισήγηση υπέρ της έγκρισης και διάθεσης των πιστώσεων αυτών δεν προκαθόριζε και τις τελικές της θέσεις όσον αφορά το γενικότερο πρόβλημα που είχε δημιουργηθεί σε σχέση με τις Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες. Η Επιτροπή επανειλημμένα κάλεσε την Εκτελεστική Εξουσία να εξετάσει άμεσα και σε βάθος τα προβλήματα που είχαν παρουσιαστεί στις Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες και να πάρει τις ανάλογες αποφάσεις το ταχύτερο δυνατό.

Στην απουσία οποιασδήποτε θέσης της Κυβέρνησης γύρω από το όλο θέμα, τούτο τελικά ενεγράφη προς συζήτηση ενώπιον του Σώματος από το αξιότιμο Μέλος του κ. Ι. Μάτση εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΔΗ.ΣΥ. και στη συνέχεια αποτέλεσε αντικείμενο συζήτησης ενώπιον της ολομέλειας μεταξύ Ιουνίου 1984 και Φεβρουαρίου 1985. Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων αυτών κλήθηκε και μίλησε στο Σώμα ο Υπουργός Οικονομικών και η συζήτηση του όλου θέματος ολοκληρώθηκε με την έγκριση σχετικού ψηφίσματος στις 28 Φεβρουαρίου 1985. Το όλο θέμα παραπέμφθηκε στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού ύστερα από την αποστολή στη Βουλή σχετικής εισηγητικής έκθεσης των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα της επαναλειτουργίας της εταιρείας.

Η άδεια για την ίδρυση εργοστασίου λιπασμάτων στην Κύπρο χρονολογείται από το 1961 όταν η έκθεση THORPE (Κύπρος-Εισηγήσεις για ένα Πρόγραμμα Αναπτύξεως) εισηγήθηκε τη δημιουργία εργοστασίου λιπασμάτων που να χρησιμοποιεί εγχώριους πυρίτες. Έκτοτε έγιναν πολλές μελέτες και εκτιμήσεις για το θέμα αυτό. Το 1972 η ΕΜΕ με δική της πρωτοβουλία ετοίμασε τεχνοοικονομική μελέτη σκοπιμότητας που κατέληγε στο συμπέρασμα ότι ένα σύμπλεγμα εργοστασίων λιπασμάτων για τις ανάγκες της ντόπιας κυρίως αγοράς ήταν βιώσιμο.

Η Τούρκικη εσβολή και κατοχή μέρους της Κύπρου το 1974 είχε σαν αποτέλεσμα τη σμίκρυνση της εγχώριας αγοράς γι' αυτό η ΕΜΕ ετοίμασε το 1975 συμπληρωματική μελέτη που αυτή τη φορά υποστήριζε τη δημιουργία βιομηχανικού συμπλέγματος για την παραγωγή θειϊκού οξέος, φωσφορικού οξέος και υψηλής ανάλυσης σύνθετων λιπασμάτων, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων προοριζόταν για τις αγορές του εξωτερικού.

Τόσο η ΕΜΕ όσο και η Κυβέρνηση προσπάθησαν να πάρουν ανεξάρτητη γνώμη πάνω στο όλο θέμα. Η ΕΜΕ υπέβαλε τη συμπληρωματική μελέτη στο IFDC των Ηνωμένων Πολιτειών που γνωμάτευσε ότι, (α) το βιομηχανικό σύμπλεγμα θα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα κόστους παραγωγής θειϊκού οξέος, (β) δεν θα υπάρχει δυσκολία για την εξαγωγή της ποσότητας σύνθετων λιπασμάτων η οποία θα είναι διαθέσιμη για εξαγωγή, και (γ) το προτεινόμενο βιομηχανικό σύμπλεγμα θα είχε καλές προοπτικές για ομαλή λειτουργία και οικονομική επιτυχία.

Η Κυβέρνηση ζήτησε τη γνώμη της διεθνούς Τράπεζας η οποία πήρε γενικά αρνητική θέση γιατί το έργο θα στηριζόταν στις εξαγωγές, όπου οι προβλεπόμενοι συναγωνιστές της Κύπρου θα ήταν σε πλεονεκτικότερη θέση σε ό,τι αφορά τα κόστη των εισαγόμενων πρώτων υλών (φωσφορίτη) και τα έξοδα λειτουργίας.

Με βάση την αίτηση της ΕΜΕ για παραχώρηση εγγυήσεων από την Κυβέρνηση, για την ίδρυση του εν λόγω εργοστασίου, το Υπουργείο Εμπορίου και

Βιομηχανίας υπέβαλε το θέμα στο Υπουργικό Συμβούλιο το Σεπτέμβριο του 1976, εκθέτοντας την υποστήριξη του Γραφείου Προγραμματισμού για το Σχέδιο, τις πιο πάνω γνωματεύσεις και τους ενδοιασμούς που είχε το ίδιο για το προτεινόμενο Σχέδιο.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι κατά το Νοέμβριο του 1976 το προβλεπόμενο κεφαλαιουχικό κόστος της ιδρύσεως συμπλέγματος για παραγωγή σύνθετων λιπασμάτων είχε υπολογιστεί από την ΕΜΕ ως ακολούθως:

	£000'ς
Μηχανήματα και εξοπλισμός εξωτερικού	6,000
Εγχώριες Προμήθειες και κατασκευές	1,200
Κτιριακές και άλλες κατασκευές	890
Εγκαταστάσεις μηχανημάτων/εργοστασίων	450
Επίβλεψη	400
	<hr/>
	8,940
	<hr/> <hr/>

Με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 15.275 της 23.9.1976 και μετά από σχετική συνεδρία στην οποία προήδρευσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στις 31.3.1977 λήφθηκε απόφαση όπως εγγυηθεί η Κυβέρνηση την ΕΜΕ για ποσό £4.1 εκ., το οποίο αντιστοιχούσε στο 50% περίπου των τότε υπολογιζόμενων δανειοδοτήσεων που θα ήταν αναγκαίες για τη δημιουργία των εργοστασίων. Επίσης λήφθηκε απόφαση όπως όλα τα περιουσιακά στοιχεία του υπό ίδρυση συγκροτήματος υποθηκευθούν στην Κυβέρνηση και όπως τα περιουσιακά στοιχεία της ΕΜΕ που θα χρησιμοποιούνταν σαν εγγύηση για εξασφάλιση επιπρόσθετων δανείων ύψους £4.1 εκ., υποθηκευθούν στην Κυβέρνηση με δεύτερη υποθήκη.

Σε αυτό το στάδιο η Κυβέρνηση πήρε απόφαση να μη συμμετάσχει στο μετοχικό κεφάλαιο της βιομηχανίας. Εντούτοις με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 16.509 της 12.1.78 η Κυβέρνηση για να διευκολύνει τη σύζευξη αντικρουόμενων συμφερόντων παραγωγής και εμπορίας λιπασμάτων και με απώτερο στόχο τη μετατροπή της προτεινόμενης εταιρείας σε δημόσια, δέχθηκε να συμμετάσχει στο μετοχικό κεφάλαιο που ήταν £5 εκ. με ποσοστό 15%. (Το υπόλοιπο ποσοστό μετοχών διανεμήθηκε ως εξής: 40% ΕΜΕ, 35% Συνεργατισμός και 10% Αρχιεπισκοπή).

Στις 2 Σεπτεμβρίου 1978, η νέα εταιρεία «Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες (ΕΧΒ)» και η ΕΜΕ υπέγραψαν σχετικό Συμβόλαιο με το οποίο αναλάμβαναν την ευθύνη υποθηκείσεως των πιο πάνω αναφερόμενων περιουσιακών στοιχείων.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι επιπρόσθετα η Κυβέρνηση εγγυήθηκε το Συνεργατισμό για δάνειο ύψους £3,650,000 για να μπορέσει να αγοράσει το 35% των μετοχών στις ΕΧΒ (απόφαση Υ.Σ. με αρ. 18.013 και ημερομ. 31.5.79).

Σύμφωνα με την αρχική μελέτη το σύμπλεγμα έπρεπε να αρχίσει τη λειτουργία του τον Ιανουάριο του 1980. Τα συμβόλαια για προμήθεια των μηχανημάτων υπογράφηκαν με την «V/O Techmashexport» (εργοστάσιο θεϊκού οξέος) στις 15.5.1975 και με την «Lurgi Chemié and Huttentechnik GmbH» (εργοστάσια φωσφορικού οξέος και λιπασμάτων) στις 20.11.1976 και τέθηκαν σε ισχύ στις 12.8.1977.

Το εργοστάσιο θειϊκού οξέος τέθηκε σε λειτουργία στις 14.10.81 μετά από σχετικά μικρές αλλαγές για την αντιμετώπιση μερικών προβλημάτων που παρουσιάστηκαν. Κατά την κρίση των ΕΧΒ οι δοκιμές που έγιναν για να εξακριβωθεί κατά πόσο το εργοστάσιο ικανοποιούσε τις εγγυήσεις που δόθηκαν από τον προμηθευτή στις 16-19.12.1981 ήταν επιτυχείς και θεωρήθηκε ότι ο προμηθευτής είχε εκπληρώσει τις σχετικές του υποχρεώσεις. Για το εργοστάσιο αυτό οι εγγυήσεις που δόθηκαν από τους προμηθευτές έληξαν την 10η Οκτωβρίου 1982.

Το εργοστάσιο φωσφορικού οξέος τέλειωσε το Μάιο του 1982 και το εργοστάσιο λιπασμάτων τον Αύγουστο 1982, με καθυστέρηση περίπου δύο χρόνων, και άρχισαν τη λειτουργία τους το Σεπτέμβριο του 1982. Στην περίπτωση αυτή οι «εγγυήσεις υλικών» και οι «τεχνολογικές εγγυήσεις» που δόθηκαν από τους προμηθευτές έληξαν στις 12 Φεβρουαρίου 1981 και 12 Φεβρουαρίου 1980 αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τις ΕΧΒ οι λόγοι για τη σημαντική καθυστέρηση στην ανέγερση των εργοστασίων ήταν οι εξής:

- (α) Η οξύτατη έλλειψη που υπήρχε στην Κύπρο κατά την περίοδο 1978-1981 ειδικευμένου τεχνικού προσωπικού που ήταν απαραίτητο για τη συμπλήρωση του έργου.
- (β) Η υποτίμηση του όγκου του έργου από τις Τεχνικές Υπηρεσίες της Εταιρείας λόγω του μεγάλου αριθμού παραγωγικών, συμπληρωματικών και βοηθητικών μονάδων.

Σύμφωνα με την Κυβερνητική άποψη πιστεύεται ότι στους πιο πάνω λόγους θα πρέπει να προστεθούν και οι ακόλουθοι:

- (ι) Το γεγονός ότι η Εταιρεία δε φρόντισε να προσλάβει ένα έμπειρο ξένο οίκο ανεξάρτητων συμβούλων μηχανικών που θα μπορούσε να τη βοηθήσει στο στάδιο της παραλαβής και εγκατάστασης των μηχανημάτων και εξοπλισμού και στην απόκτηση της απαιτούμενης πείρας στη λειτουργία του συμπλέγματος.
- (ιι) Το γεγονός ότι η εταιρεία η ίδια, για σκοπούς ίσως εξοικονόμησης χρημάτων, ανέλαβε την ευθύνη για την κατασκευή μέρους των εργοστασίων ή/και βοηθητικών μονάδων δίδοντας τα συμβόλαια κατασκευής σε Κύπριους και άλλους οίκους υπό μορφή υποεργολαβίας.

Οι πιο πάνω λόγοι είχαν σαν αποτέλεσμα την τεράστια αύξηση του κόστους προμήθειας και εγκατάστασης των εργοστασίων και βοηθητικών μονάδων. Επίσης η μη έγκαιρη λειτουργία του συγκροτήματος είχε σαν αποτέλεσμα την κεφαλαιοποίηση σημαντικών ποσών τόκων και τραπεζικών δικαιωμάτων, καθώς και διοικητικών εξόδων. Συγκεκριμένα κατά το τέλος του 1982, δηλαδή τέσσερις μήνες μετά τη «λειτουργία» του συγκροτήματος οι κεφαλαιουχικές δαπάνες είχαν ως εξής:

	£000'ς
Μηχανήματα και εξοπλισμός εξωτερικού	8,000
Εγχώριες Προμήθειες και Κατασκευές	2,000
Κτιριακές και άλλες κατασκευές	1,800
Εγκατάσταση μηχανημάτων/εργοστασίων	4,500
Επίβλεψη	1,100
Σύνολο	17,400

Κεφαλαιοποίηση τόκων κλπ. από έναρξη έργου μέχρι 31.12.82	3,200
Κεφαλαιοποίηση Διοικητικών εξόδων από έναρξη έργου μέχρι 31.12.82	1,400
Σύνολο	<u>22,000</u>

Ας σημειωθεί ότι μέχρι το τέλος του 1982 η εταιρεία είχε επιπρόσθετες συσσωρευμένες ζημιές της τάξης των £2,128,000. Η εταιρεία κάλυψε τα πιο πάνω ποσά με δάνεια που πήρε σταδιακά από το 1976-1981 και τα οποία εγγυήθηκαν η Κυβέρνηση και η ΕΜΕ, και με το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο όταν ιδρύθηκε η εταιρεία το 1977/78 καθώς και με την αύξηση του κεφαλαίου αυτού το 1982, όταν οι ΕΧΒ έγιναν δημόσια εταιρεία.

Αναλυτικώς η χρηματοδότηση της εταιρείας είχε περίπου ως εξής:

Κυβέρνηση	Ποσό	Χρόνος
Εγγυημένο Δάνειο	£4.00 εκ.	1976/77
Συμμετοχή στο Αρχικό Κεφάλαιο	£0.75 εκ.	1977/78
Εγγυημένα Δάνεια	£7.50 εκ.	1980/81
Αύξηση Κεφαλαίου	£1.45 εκ.	1982
ΕΜΕ	Ποσό	Χρόνος
Εγγυημένο Δάνειο	£4. 1 εκ.	1976/77
Συμμετοχή στο Αρχικό Κεφάλαιο	£2.00 εκ.	1977/78
Αύξηση Κεφαλαίου	£0. 4 εκ.	1982
Συνεργατισμός, Αρχιεπισκοπή και κοινό		
Συμμετοχή στο Αρχικό Κεφάλαιο	£2.25 εκ.	1977/78
Αύξηση Κεφαλαίου	£1.15 εκ.	1982
' Άλλοι Πιστωτές και δάνεια	£1.00 εκ.	1976/1982

Κατά τη λειτουργία των εργοστασίων το Σεπτέμβριο 1982 και μετά, εμφανίστηκαν σοβαρά προβλήματα στην καθ'εαυτή λειτουργία του συμπλέγματος, που είχαν σαν αποτέλεσμα τη μειωμένη παραγωγή λιπασμάτων λόγω συνεχών διακοπών και την αδυναμία του συμπλέγματος να πετύχει την αποδοτικότητα μετατροπής πρώτων υλών σε προϊόντα που καθορίζονταν στα συμβόλαια αγοράς των μηχανημάτων.

Φαίνεται ότι στα αρχικά στάδια της λειτουργίας του συμπλέγματος τα πιο πάνω προβλήματα αντιμετωπίστηκαν από την εταιρεία και τους τεχνικούς της, σαν μέρος, όπως λέχθηκε, των φυσικών δυσκολιών που αντιμετωπίζονται στην αρχή της λειτουργίας οποιασδήποτε εργασίας. Με την πάροδο του χρόνου όμως και τη συνέχιση των προβλημάτων, διαπιστώθηκε ότι τα προβλήματα ήταν πολύ πιο σοβαρά και αφορούσαν τόσο τον εξοπλισμό και σχεδιασμό των παραγωγικών μονάδων του συμπλέγματος, όσο και την έλλειψη πείρας και οργάνωσης του προσωπικού στη διεκπεραίωση της όλης εργασίας. Σαν αποτέλεσμα, η λειτουργία του συμπλέγματος κατά τα τέλη του 1982 και αρχές του 1983 ήταν ζημιογόνα εφόσον με την αποδοτικότητα που πέτυχε η εταιρεία όχι μόνο δεν υπήρχε συνεισφορά για τα σταθερά έξοδα αλλά ούτε καλυπτόταν το μεταβλητό κόστος της παραγωγής. Γι' αυτό η εταιρεία επανήλθε τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 1983 στην Κυβέρνηση για επιπρόσθετες εγγυήσεις ύψους £4.0 εκ.

Σ' αυτό το στάδιο θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Κυβέρνηση πήρε απόφαση για διορισμό επιπρόσθετων Κυβερνητικών μελών στο Συμβούλιο της εταιρείας και προώθηση διεξαγωγής μελέτης σε ότι αφορά την κατάσταση στην εταιρεία. Οι νέοι Κυβερνητικοί Σύμβουλοι διορίστηκαν τελικά στις 18 Ιουλίου 1983, περίπου τον ίδιο καιρό που η εταιρεία ζητούσε νέα χρηματοδότηση από την Κυβέρνηση.

Με αφορμή την αίτηση για χρηματοδότηση, η Κυβέρνηση μέσω των Κυβερνητικών Συμβούλων απαίτησε μελέτη από την εταιρεία, η οποία και υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο μαζί με την αίτηση της εταιρείας για χρηματοδότηση την 1.8.83. (Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου 2/8/83 αρ. 23.491 για δάνεια προς την εταιρεία ύψους £1.0 εκ.).

Με την πιο πάνω απόφαση, το Υπουργικό Συμβούλιο διόρισε Υπουργική Επιτροπή για να μελετήσει το όλο θέμα των EXB και με βάση τις προφορικές και γραπτές αναφορές των Κυβερνητικών μελών του Συμβουλίου της εταιρείας η Κυβέρνηση ζήτησε την ετοιμασία ανεξάρτητης μελέτης.

Οι EXB τότε μετεκάλεσαν τον κ. Μαριάτο σαν ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα και τους Προμηθευτές για μελέτη των τεχνικών προβλημάτων της εταιρείας. Στο μεταξύ η εταιρεία λόγω των συνεχιζόμενων οικονομικών δυσχερειών που αντιμετώπιζε σαν αποτέλεσμα των τεχνικών προβλημάτων των εργοστασίων αναγκάστηκε περί τα τέλη του 1983 να διακόψει τη λειτουργία του συγκροτήματος.

Μέχρι το τέλος του 1983 η εταιρεία ουσιαστικά περιήλθε σε κατάσταση πτώχευσης, δεδομένου ότι οι συσσωρευμένες ζημιές της είχαν φθάσει το ποσό των £7.3 εκ. και οι τρέχουσες και μακροχρόνιες υποχρεώσεις ήταν περίπου £21.0 εκ., ενώ τα στοιχεία ενεργητικού της, αφαιρουμένων των κεφαλαιοποιημένων τόκων και διοικητικών εξόδων, ανέρχονταν σε £19,0 εκ. περίπου και το κεφάλαιό της σε £8.0 εκ.

Κατά τα τέλη του 1983 και αρχές του 1984 η Κυβέρνηση, μέσω του Υπουργείου Οικονομικών ήρθε σε επαφή με το Διεθνή Οργανισμό Χρηματοδότησεως (ΔΟΧ-IFC) και εξασφάλισε την κάθοδο δύο εμπειρογνομένων στην Κύπρο που μελέτησαν το θέμα των EXB. Η μελέτη των εμπειρογνομένων υποβλήθηκε στην Κυβέρνηση το Μάρτιο του 1984. Στο μεταξύ ο κ. Μαριάτος με την εταιρεία και τους Προμηθευτές των εργοστασίων, είχαν συμπληρώσει τις μελέτες τους και υπέβαλαν στην Κυβέρνηση, μέσω της εταιρείας, εισηγήσεις για βελτίωση ή και αλλαγή μερικών μηχανημάτων του συγκροτήματος, που αποσκοπούσαν στην αύξηση της επιτευχθείσας αποδοτικότητας των εργοστασίων όταν αυτά θα επαναλειτούργουσαν.

Παρά το γεγονός ότι η Κυβέρνηση πήρε απόφαση στις 3.5.1984 να δώσει οδηγίες στους Κυβερνητικούς Συμβούλους για την αναστολή των εργασιών του συμπλέγματος, ώστε να παρασχεθεί χρόνος για την εξεύρεση τρίτων ατόμων ή ξένων οργανισμών που θα μπορούσαν να συνεργαστούν ή/και να συμμετάσχουν στην εταιρεία, έδωσε σταδιακά διάφορα ποσά στις EXB υπό μορφή δανείων και ανελάμβανε την αποπληρωμή των από αυτήν εγγυημένων δανείων των EXB.

Συγκεκριμένα στις 11 και 12.1.84 έδωσε δάνειο ύψους £0.542 εκ. με σκοπό τη μερική μηχανική βελτίωση του συγκροτήματος, παρόλο που σ' εκείνο το στάδιο ακόμη διεξαγόταν η μελέτη της (IFC) ΔΟΧ. Στις 12.4.84 δόθηκε άλλο ποσό £0.236 εκ. για μισθούς και ημερομίσθια και για τον ίδιο λόγο, που αφορούσε το προσωπικό που δεν απολύθηκε, άλλες £0.445 εκ. στις 7 και 21.6.1984.

Στο τέλος του Ιουνίου 1984, οι EXB εμφανίζονται με μια συσσωρευμένη ζημιά της τάξεως των £9 ως 9.5 εκ. και ένα σύμπλεγμα εργοστασίων που κόστισε

£22 εκ. (περιλαμβανομένου £4.6 εκ. για κεφαλαιοποιημένους τόκους και διοικητικά έξοδα) και το οποίο δε λειτουργούσε.

Στη διάρκεια του χρόνου οι ΕΧΒ ήρθαν σε επαφή με διάφορους ενδιαφερομένους για το θέμα της συνεργασίας και μάλιστα η Κυβέρνηση μετακάλεσε τον κ. Βουρλούμη σαν σύμβουλο πάνω στο θέμα αυτό. Επίσης ένα από τα μέλη του ΔΟΧ που είχε έρθει στις αρχές του χρόνου, επισκέφθηκε την Κύπρο ξανά για να βοηθήσει στον τεχνικό τομέα στις επαφές που γίνονταν με τους διάφορους ενδιαφερομένους.

Σαν αποτέλεσμα και λίγο πριν το τέλος του 1984, η εταιρεία υπέβαλε πρόταση στην Κυβέρνηση για συνεργασία με τη UNIFERT και την Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων (ΑΕΧΠΛ), πράγμα για το οποίο ο Υπουργός Οικονομικών ενημέρωσε και τη Βουλή στις 8.11.1984.

Στη συνέχεια η Κυβέρνηση προχώρησε προς δυο κατευθύνσεις. Διόρισε ερευνητική επιτροπή και παράλληλα άρχισε διερεύνηση του θέματος συνεργασίας με οίκους του εξωτερικού. Η διερεύνηση αυτή άρχισε τον Μάιο του 1984 και η Κυβέρνηση αποφάσισε τελικά τον Απρίλιο του 1985 να υποβάλει προς την Επιτροπή Οικονομικών έκθεση των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορίου και Βιομηχανίας γνωστοποιώντας την πρόθεση της Κυβέρνησης να προχωρήσει στην επαναλειτουργία της Εταιρείας.

Όσον αφορά τους όρους εντολής που δόθηκαν στην Ερευνητική Επιτροπή για τις Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες, η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού ζήτησε από το Μάιο του 1985 και γραπτές διευκρινίσεις από την Κυβέρνηση ιδιαίτερα ύστερα από τη δήλωση του Υπουργού Οικονομικών στις 29 Απριλίου 1985 ότι η Ερευνητική Επιτροπή αυτή αναμένεται να εκφράσει άποψη και για τη βιωσιμότητα ή όχι του συγκροτήματος αυτού. Ο Υπουργός Οικονομικών ανέλαβε να θέσει το όλο θέμα ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου. Η απόφαση του τελευταίου εξακολουθεί να αναμένεται. Κι' αυτό ενώ η ίδια η Ερευνητική Επιτροπή ερμήνευσε τους όρους εντολής της και καθόρισε η ίδια με ενδιάμεση έκθεσή της το φάσμα της έρευνας που θα αναλάμβανε.

Η Κυβέρνηση με βάση την έκθεση των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορίου και Βιομηχανίας που κατέθεσε στη Βουλή απορρίπτει τη λύση του οριστικού κλεισίματος και διάλυσης της Εταιρείας και προσανατολίζεται στην επαναλειτουργία της Εταιρείας.

Σύμφωνα με την έκθεση των δυο Υπουργών η λύση της οριστικής διάλυσης της Εταιρείας παρουσιάζει τα ακόλουθα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα.

Το μόνο πλεονέκτημα είναι ότι περιορίζεται η πιθανότητα νέων ζημιών που μπορούν να προκύψουν αν διάφοροι αστάθμητοι παράγοντες που επηρεάζουν την ομαλή λειτουργία του συγκροτήματος δεν υλοποιηθούν κυρίως λόγω του μακρού χρονικού διαστήματος που χρειάζεται για την κάλυψη των σημερινών επιβαρύνσεων της Εταιρείας που αναμένεται να ανέλθουν σε £32.8 εκ. την 31/12/84.

Τα μειονεκτήματα αυτής της επιλογής είναι:

(α) Η Κυβέρνηση θα χάσει κάπου	£22. εκ.
Η ΕΜΕ θα χάσει κάπου	£ 7.1 εκ.
Η Αρχιεπισκοπή θα χάσει κάπου	£ 2.7 εκ.
Το κοινό θα χάσει κάπου	£ 1.0 εκ.

Σύνολο	£32.8 εκ.
--------	-----------

- (β) Η εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων αναμένεται να φέρει σχετικά μικρό ποσό.
- (γ) Σημαντικά αποθέματα σιδηροπυρίτη που διαθέτει ο τόπος θα παραμείνουν ανεκμετάλλευτα στην πλειονότητά τους.
- (δ) Θα εισάγουμε λιπάσματα που διαφορετικά θα παράγονταν στον τόπο.

Η δεύτερη επιλογή, δηλαδή η επαναλειτουργία του συγκροτήματος παρουσιάζει, σύμφωνα με την έκθεση των δυο Υπουργών, τα ακόλουθα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα.

Πλεονεκτήματα

- (α) Με τη λειτουργία του συγκροτήματος πιστεύεται ότι υπό ορισμένες προϋποθέσεις οι οικονομικές απώλειες θα αποφευχθούν και οι σημερινές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν μέσα σε 15 ως 22 χρόνια.

Οι προϋποθέσεις για την αποδοτική λειτουργία του συγκροτήματος είναι ότι-

- (1) Θα διασφαλιστεί η αποτελεσματική διεύθυνση της λειτουργίας του.
- (2) Θα μειωθούν στο ελάχιστο οι εμπορικοί κίνδυνοι.
- (3) Θα δοθεί η ευκαιρία να επιτευχθεί η επιθυμητή αποδοτικότητα μετατροπής των πρώτων υλών σε τελικό προϊόν.
- (4) Θα διασφαλιστεί η ευχέρεια της Εταιρείας να εξυπηρετήσει τις δανειοδοτικές της υποχρεώσεις.
- (5) Θα διασφαλιστούν τα συμφέροντα του κοινού που επένδυσαν στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας.
- (β) Με τη λειτουργία του συγκροτήματος θα υπάρξει άμεση αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της τάξης των £4.0 εκ.
- (γ) Θα εξοικονομηθεί ξένο συνάλλαγμα £1.4 εκ. ετησίως από την αντικατάσταση της εισαγωγής λιπασμάτων.
- (δ) Θα εισρεύσει ξένο συνάλλαγμα £3.8 εκ. ετησίως από τις πωλήσεις θειϊκού οξέος, αλλά και λιπασμάτων.

Μειονεκτήματα:

- (α) Για να επαναλειτουργήσουν τα εργοστάσια θα απαιτηθεί δαπάνη £5.4 εκ. για κεφάλαιο κινήσεως και £8.3 για την επαναχρηματοδότηση δανείων που είναι εγγυημένα.
- (β) Εφόσον τα εργοστάσια δεν λειτούργησαν ακόμα ομαλά δεν είναι γνωστό κατά πόσο θα επιτευχθούν τα ποσοστά αποδοτικότητας μετατροπής των πρώτων υλών σε τελικό προϊόν.
- (γ) Πιθανόν ορισμένες προϋποθέσεις που λήφθηκαν υπόψη να μην υλοποιηθούν, π.χ. οι διεθνείς τιμές μπορεί να μην παραμείνουν σταθερές και να αλλάξουν οι ισοτιμίες του δολλαριού.
- (δ) Θα αναβληθεί η πληρωμή των τόκων πάνω στο νέο Κυβερνητικό δάνειο μέχρι το 1989/90 μέχρις ότου βελτιωθεί η οικονομική κατάσταση των EXB.

Στη βάση των πιο πάνω πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων, η έκθεση των δυο Υπουργών καταλήγει στο συμπέρασμα ότι συμφέρει να επαναλειτουργήσει το συγκρότημα υπό τη μορφή της άμεσης επαναλειτουργίας της μονάδας θειϊκού

οξέος και τη σταδιακή αλλά σύντομη επαναλειτουργία και του υπόλοιπου συγκροτήματος.

Για την υλοποίηση αυτής της πορείας η Κυβέρνηση σκοπεύει να πάρει τα ακόλουθα μέτρα:

- (α) Θα ζητηθεί από τους προμηθευτές των εργοστασίων καθώς και από ανεξάρτητο διεθνή εμπειρογνώμονα να συμβουλευθούν την Κυβέρνηση κατά πόσο η κατάσταση των εργοστασίων ύστερα από τις μετατροπές που έχουν γίνει είναι ικανοποιητική για την επίτευξη των επιθυμητών αποδοτικότητων ή κατά πόσο απαιτούνται πρόσθετες αλλαγές και βελτιώσεις.

Οι εμπειρογνώμονες εξέτασαν ήδη επιτόπου τις μετατροπές που έγιναν και τις έχουν επικροτήσει παρόλο που επίσης δήλωσαν ότι χρειάζονται ακόμα ορισμένες άλλες επιμέρους τεχνικές εργασίες και ο γενικός από κάθε άποψη έλεγχος όλων των μηχανημάτων μια και δεν βρίσκονται σε λειτουργία για μεγάλο χρονικό διάστημα. Οι μικροεργασίες αυτές υπολογίζεται να στοιχίσουν γύρω στις £100,000 ενώ όπως υπέδειξαν θα χρειαστεί πρόσθετη δαπάνη για την εξασφάλιση των αναγκαίων ανταλλακτικών που πρέπει να είναι στη διάθεση της εταιρείας ανά πάσα στιγμή.

Όσον αφορά ιδιαίτερα το εργοστάσιο θεϊκού οξέος οι ξένοι εμπειρογνώμονες παρατήρησαν ότι ο εξοπλισμός που έχει χρησιμοποιηθεί είναι σχετικά βαρύς και συντηρητικός και παρόλο που ο σχεδιασμός του όλου έργου δεν μπορεί να θεωρηθεί σύγχρονος, εντούτοις προσφέρει τα αναμενόμενα περιθώρια ασφάλειας.

Οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες ανέφεραν στην Επιτροπή ότι νοούμενου ότι θα γίνουν ορισμένες άλλες μικροεργασίες τεχνικής φύσεως και θα διασφαλιστεί η χρήση κατάλληλων πρώτων υλών δεν πιστεύουν ότι θα δημιουργηθούν οποιαδήποτε τεχνικά προβλήματα που να υποσκάπτουν τη δυναμικότητα παραγωγής των εργοστασίων, καταλήγοντας ότι θεωρούν υψίστης σημασίας το θέμα της κατάλληλης οργάνωσης και διεύθυνσης της εταιρείας το οποίο ως πρόβλημα το θεωρούν μεγαλύτερο από τα υπόλοιπα τεχνικά προβλήματα.

Όσον αφορά ιδιαίτερα τη δυναμικότητα των εργοστασίων σε σύγκριση με άλλες παρόμοιες μονάδες στο εξωτερικό, οι ίδιοι εμπειρογνώμονες δήλωσαν ότι τη θεωρούν ότι βρίσκεται στο οριακό επίπεδο μεσαίας δυναμικότητας εξαγωγικών μονάδων λιπασμάτων του εξωτερικού. Ιδιαίτερα για τα ψηλής διάλυσης σύνθετα λιπάσματα τονίστηκε η ανάγκη εξασφάλισης πρώτης ύλης καλής ποιότητας και ότι διεθνώς οι τιμές των προϊόντων αυτών παρουσιάζουν πτωτικές τάσεις που ο ισολογισμός τους σε συνάρτηση με την παραγωγή-κατανάλωση αναμένεται να επιτευχθεί γύρω στο 1990-93.

- (β) Πλήρη διοικητικό διαχειριστικό και λογιστικό διαχωρισμό των βιομηχανιών από την ΕΜΕ, αλλαγή του Εκτελεστικού Προέδρου και γενικά της διεύθυνσης της Εταιρείας.
- (γ) Οι εμπορικοί κίνδυνοι αφορούν τη διάθεση όλης της παραγωγής στον τόπο και το εξωτερικό και τις τιμές πώλησης. Οι τιμές πώλησης είναι έξω από τον έλεγχο της Εταιρείας. Οι προβλέψεις των ανεξάρτητων

εμπειρογνομόνων είναι ενδεικτικές. Η διάθεση της παραγωγής στο εξωτερικό θα διασφαλιστεί με την υπογραφή 10ετούς συμφωνίας με την UNIFERT.

- (δ) Θα διασφαλιστεί νομικά και ουσιαστικά η απρόσκοπτη προμήθεια πρώτης ύλης (σιδηροπυρίτη) από την EME για όλη την περίοδο που χρειάζεται για την αποπληρωμή των σημερινών υποχρεώσεων.

Η Επιτροπή ζήτησε συναφώς τη διασφάλιση από κάθε άποψη της απρόσκοπτης προμήθειας σε λογικές τιμές και ποιότητα πυριτών προς τις Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες. Παρόλο που σύμφωνα με τη σχετική δήλωση του Υπουργού Οικονομικών το όλο θέμα και η επεξεργασία σχετικής φόρμουλας τέθηκε υπόψη του Γραφείου της Γενικού Εισαγγελέως της Δημοκρατίας μέχρι το στάδιο της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης δεν έχει κατατεθεί συγκεκριμένο και ολοκληρωμένο σχέδιο διασφάλισης της προμήθειας αυτής.

- (ε) Θα συναφθεί συμφωνία τεχνικής συνεργασίας με ξένη έμπειρη εταιρεία στην παραγωγή λιπασμάτων.
- (στ) Θα μετακληθούν διεθνείς εμπειρογνώμονες (σύμβουλοι) για την υλοποίηση των αποφάσεων της Κυβέρνησης.
- (ζ) Θα διοριστούν 2-3 ανώτεροι Κυβερνητικοί λειτουργοί που θα έχουν την ευθύνη της εφαρμογής των αποφάσεων που απορρέουν από αυτή την έκθεση.
- (η) Η Κυβέρνηση θα παραχωρήσει τις αναγκαίες πιστώσεις είτε υπό μορφή δανείων είτε υπό μορφή αυξημένου μετοχικού κεφαλαίου. Θα ζητήσει δε από τη Βουλή την έγκριση των αναγκαίων πιστώσεων οι οποίες όμως θα αποδεδμεύονται σταδιακά από την Κυβέρνηση ανάλογα με τις εξελίξεις και τις ανάγκες της Εταιρείας για την περίοδο 1985-1987. Προϋπόθεση θα είναι ότι οι αναγκαίες πιστώσεις και πιθανές επαναψηφίσεις θα παραχωρηθούν από τη Βουλή χωρίς κανένα πρόσκομμα.

Σύμφωνα με την έκθεση των Υπουργών υπογραμμίζεται ότι παρόλο που η Εταιρεία θα παραμείνει δημόσια θα ελέγχεται από την Κυβέρνηση, αλλά θα εργάζεται ανεξάρτητα από τις κυβερνητικές διαδικασίες ως μονάδα του ιδιωτικού τομέα. Η Κυβέρνηση δεν θα είχε ένσταση να αποστέλλει και στην Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής τις εκθέσεις που θα παίρνει από τις EXB.

Τα βασικά στοιχεία της πρότασης της UNIFERT για συνεργασία μπορούν να συνοψιστούν στα πιο κάτω:

(1) Η UNIFERT και οι EXB θα συμφωνούν από καιρού εις καιρόν (συνήθως κάθε 6 μήνες) το πρόγραμμα παραγωγής.

(2) Η UNIFERT θα δώσει στις EXB τεχνική βοήθεια για να μπορέσουν οι EXB να επιτύχουν το συντομότερο δυνατό και με το ελάχιστο δυνατό κόστος τη μεγαλύτερη παραγωγή, παραγωγικότητα και αποδοτικότητα. Η UNIFERT θα συνεισφέρει έναντι του κόστους της τεχνικής βοήθειας ποσό μέχρι \$30,000.

(3) Αφού ικανοποιηθεί η κυπριακή αγορά με λιπάσματα κατά προτεραιότητα, η UNIFERT αναλαμβάνει να εξάγει ολόκληρη την υπόλοιπη παραγωγή με τους ακόλουθους όρους:

Κατά την περίοδο έναρξης της λειτουργίας του εργοστασίου η UNIFERT αναλαμβάνει να εξάξει τις 40.000 τόννους λιπασμάτων που προγραμματίζεται να παράξει το εργοστάσιο πέραν των αναγκών της κυπριακής αγοράς.

Η UNIFERT αναλαμβάνει να πληρώσει τις EXB μέχρι τέλος Ιουνίου 1985 μια καθαρή τιμή που δεν θα είναι κάτω από \$201 τον τόνο F.O.B. χύμα Βασιλικό (αφαιρουμένης της προμήθειας της UNIFERT που καθορίζεται σε 2 1/2%).

Σε περίπτωση που η έναρξη λειτουργίας παραταθεί πέραν της 30/6/85, τότε θα συμφωνηθεί μια νέα κατώτατη τιμή πώλησης.

Η διαφορά ανάμεσα στην τιμή πώλησης και το κόστος παραγωγής, προτού αφαιρεθούν οι τόκοι και οι αποσβέσεις, θα διατίθεται ως εξής:

Μέχρι ποσού \$23 τον τόνο θα καρπούνται οι EXB για την κάλυψη των τόκων και αποσβέσεων. Οποιοδήποτε πρόσθετο ποσό πέραν των \$23 που θα προέλθει από μια μέση τιμή πώλησης μέχρι \$212 τον τόνο (προτού αφαιρεθεί η προμήθεια της UNIFERT των 2 1/2%) θα το καρπούνται επίσης οι EXB. Οποιοδήποτε ποσό πέραν από τα πιο πάνω θα διανέμεται ως εξής:

75% στις EXB.

25% στην UNIFERT.

Μετά την περίοδο έναρξης λειτουργίας του εργοστασίου θα ακολουθήσει 10ετής συμφωνία με τους ίδιους πιο πάνω όρους.

Η UNIFERT αναλαμβάνει να προμηθεύει τις EXB με τις αναγκαίες πρώτες ύλες από το εξωτερικό με τους καλύτερους δυνατούς όρους, χωρίς να αποκλείεται και η περίπτωση παραχώρησης πιστώσεων από μέρους της.

Η κατώτατη τιμή πώλησης που θα προσφέρει η UNIFERT στις EXB θα καθορίζεται με βάση το επίπεδο τιμών που θα ισχύουν στη διεθνή αγορά όπως προσδιορίζεται από εξειδικευμένα αξιόπιστα περιοδικά.

Για την κάλυψη των επιτόπιων στοιχείων κόστους, δηλ. σιδηροπυρίτες, κοινές υπηρεσίες, μισθούς και ημερομίσθια και διάφορα άλλα υλικά, η UNIFERT θα ανοίξει αυτοανανεούμενη πίστωση η οποία θα καλύπτει τα κόστη αυτά και με βάση την οποία οι EXB θα εξασφαλίσουν από τις τοπικές τράπεζες το αναγκαίο Κεφάλαιο Κινήσεως για την κάλυψη των επιτόπιων αυτών στοιχείων του κόστους.

Όπως προκύπτει με βάση τα όσα έχουν αναφερθεί, οι επιλογές που υπάρχουν είναι δυο-

- (α) Η διάλυση και εκποίηση των μηχανημάτων και της ακίνητης ιδιοκτησίας των EXB.
- (β) Η επαναλειτουργία τους στη βάση που προτείνεται από την Εκτελεστική Εξουσία.

Η Επιτροπή δεν αμφιβάλλει ότι η επιθυμία όλων όπως και το συμφέρον της οικονομίας είναι η μη διάλυση και επαναλειτουργία των EXB τόσο από την άποψη της εργοδότησης επιτόπιου προσωπικού όσο και από την άποψη της οικονομίας και του ισοζυγίου πληρωμών και των συναλλαγματικών αποθεμάτων. Δυστυχώς κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας της Επιτροπής η επιθυμία αυτή δεν ανταποκρίνεται στα δεδομένα της πραγματικότητας αλλ' ούτε υλοποιείται με τα δεδομένα που συνθέτουν την πραγματική υφή του προβλήματος.

Από το σκεπτικό της Κυβερνητικής πλευράς που έχει ήδη αναφερθεί, η επαναλειτουργία των EXB στηρίζεται πάνω σε μια σειρά προϋποθέσεις και αστάθμητους παράγοντες. Ειδικότερα τονίζονται τα πιο κάτω:

(α) Η συνεχής εξασφάλιση επιτόπιων σιδηροπυριτών με την αναγκαία περιεκτικότητα σε σιδηροπυρίτη και σε λογικές τιμές δεν έχει μέχρι σήμερα διασφαλιστεί. Αντίθετα η μέχρι σήμερα πείρα δείχνει ότι η ΕΜΕ προμήθευε τις

EXB με σιδηροπυρίτη κατώτερης ποιότητας και σε τιμές ψηλότερες από τις διεθνείς. Και η ποιότητα και η τιμή του σιδηροπυρίτη είναι βασικότατο στοιχείο του κόστους παραγωγής.

(β) Οι εμπειρογνώμονες έχουν αποφανθεί ότι το μέγεθος των εργοστασίων είναι οριακό και ότι για να μπορέσει ν' αποδώσει επιβάλλεται να καλυφθούν ορισμένα επίπεδα απόδοσης και να γίνουν μηχανικές και άλλες τροποποιήσεις. Η Κυβέρνηση δεν είναι ακόμα βέβαιη αν το εργοστάσιο θα πετύχει τα ποσοστά αποδοτικότητας μετατροπής των πρώτων υλών σε τελικό προϊόν ούτε και αν χρειάζονται τροποποιήσεις, προσθήκες ή και αγορά νέων μηχανημάτων.

(γ) Ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για την επικερδή λειτουργία των EXB είναι οι διεθνείς τιμές των λιπασμάτων. Όπως αναφέρουν και στην έκθεσή τους οι δυο Υπουργοί (πιθανόν ορισμένες προϋποθέσεις που λήφθηκαν υπόψη να μην υλοποιηθούν π.χ. **οι διεθνείς τιμές μπορεί να μην παραμείνουν σταθερές και να αλλάξουν οι ισοτιμίες του δολλαρίου**).

Όπως είναι γνωστό οι τιμές των λιπασμάτων διεθνώς δεν μένουν σταθερές και πολύ περισσότερο δεν ακολουθούν πάντοτε ανοδική πορεία. Αντίθετα, για σειρά χρόνων ακολουθούν μειωτική τάση. Οι περίοδοι χαμηλών τιμών είναι μακρύτερες από εκείνες των ψηλών τιμών. Από την άλλη η ισοτιμία του δολλαρίου παρουσιάζει συνεχώς διακυμάνσεις. Κατά συνέπεια το πολύ σοβαρό θέμα των τιμών είναι εκτός του ελέγχου μας και συνεπώς ούτε η συμφωνία με την UNIFERT λύει αυτό το πρόβλημα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών στην προσπάθεια της να εξαντλήσει πλήρως το θέμα και από κάθε άποψη ζήτησε από την Εκτελεστική Εξουσία να απαντήσει στο ερώτημα, αν η Εταιρεία θεωρηθεί ότι έχει αποσβεσμένο το πάγιο ενεργητικό της και ότι δε θα κάμνει καμιά απόσβεση, κατά πόσο θα μπορούσε έστω και υπό αυτές τις προϋποθέσεις να επιβιώσει. Το Υπουργείο Οικονομικών έχει ετοιμάσει και αποστέλλει στα Μέλη της Επιτροπής Οικονομικών μελέτη αναφορικά με αυτό το θέμα.

Σύμφωνα με τη μελέτη αυτή για να δικαιολογείται η επαναλειτουργία των EXB θα πρέπει να υπάρχει ετήσιο χρηματικό πλεόνασμα (εισόδημα από πωλήσεις λιπασμάτων-κόστος παραγωγής) £565.000, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι αποσβέσεις και οι τόκοι υφισταμένων δανείων. Με βάση αυτή τη μελέτη υπολογίζεται ότι στη χειρότερη περίπτωση θα υπάρχει ένα χρηματικό πλεόνασμα γύρω στις £450.000 και στην καλύτερη περίπτωση ένα πλεόνασμα £2.555.000.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Επιτροπή οι υποχρεώσεις της Εταιρείας σε δάνεια ανήρχοντο την 31/12/84 σε £24,8 εκ. Σύμφωνα επίσης με τις καταθέσεις που έγιναν στην Επιτροπή οι μηνιαίες ζημιές που έχει η Εταιρεία ανέρχονται στις £305.000. Όπως υπολογίζεται, στο τέλος του 1985 (όταν θα αρχίσει τη λειτουργία της η Εταιρεία αν αποφασιστεί να επαναλειτουργήσει) οι υποχρεώσεις της εταιρείας θα φτάσουν τα £28.460.000. Λαμβάνοντας υπόψη κανέναν τα δάνεια της Εταιρείας και ένα μέσο σταθμικό επιτόκιο ύψους 8,7% όπως προκύπτει με βάση τα δάνεια αυτά (ο διεθνής τόκος είναι σαφώς υψηλότερος) τότε μόνο οι τόκοι των δανείων και άλλων υποχρεώσεων για το 1986 θα είναι £2.476.000. Σ' αυτό πρέπει να προστεθούν και οι £565.000 που σύμφωνα με το Υπουργείο είναι αναγκαίες για να δικαιολογείται η επαναλειτουργία τους, οπότε καταλήγει κάποιος σ' ένα ετήσιο χρηματικό ποσό £3.041.000. Όμως, όπως έχει αναφερθεί πιο πάνω και με βάση τη μελέτη που έγινε από το αρμόδιο

Υπουργείο, το ανώτατο χρηματικό πλεόνασμα που προϋπολογίζεται είναι μόνο £2.555.000.

Με βάση όλα τα πιο πάνω και ιδιαίτερα τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής τα Μέλη της Επιτροπής —Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστεράς— πιστεύουν ότι καταδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι το βιομηχανικό αυτό συγκρότημα δεν είναι βιώσιμο. Αν η Κυβέρνηση πιστεύει ότι υπάρχει οτιδήποτε άλλο πιο πειστικό στοιχείο που να διαφοροποιεί την όλη κατάσταση, σ' αυτήν επαφίεται να το παρουσιάσει στη Βουλή. Τα ίδια Μέλη της Επιτροπής δηλώνουν από τώρα ότι, αν μέσα στους επόμενους δυο μήνες δεν υπάρξει οποιαδήποτε διαφοροποίηση της κατάστασης αυτής, δεν είναι διατεθειμένα να υποστηρίξουν την έγκριση οποιασδήποτε πρόσθετης συμπληρωματικής πίστωσης ή δανεισμού για τις βιομηχανίες αυτές.

Τα Μέλη της Επιτροπής —Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού— δήλωσαν ότι συμμερίζονται την άποψη ότι με βάση τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής από την Κυβέρνηση δεν έχουν πειστεί για τη βιωσιμότητα του συγκροτήματος. Όπως παρατήρησαν, αν η Κυβέρνηση δεν φέρει οποιαδήποτε νέα στοιχεία που τεκμηριωμένα να διαφοροποιούν τις εκτιμήσεις αυτές μέσα στις επόμενες εξήντα μέρες, τότε θα πρέπει να θεωρηθεί ότι από της πλευράς τους το θέμα είναι κλειστό και ότι κατά συνέπεια δεν είναι διατεθειμένοι να υποστηρίξουν τη διάθεση οποιασδήποτε πρόσθετης δαπάνης για τις βιομηχανίες αυτές.

Οι εκ των Μελών της Επιτροπής κ.κ. Γαλανός και Μιχαηλίδης αναγνωρίζουν ότι η απόφαση σε σχέση με το όλο θέμα είναι πολύ δύσκολη και ότι τα στοιχεία που δόθηκαν δεν είναι τόσο πλήρη ώστε η απόφαση αυτή να εξάγεται εύκολα. Αντίθετα η Κυβερνητική έκθεση και οι προτάσεις που γίνονται σ' αυτή συναρτούνται με ένα μεγάλο αριθμό προϋποθέσεων, επιφυλάξεων και υποθέσεων που δυσχεραίνουν οποιοδήποτε συμπέρασμα, λαμβανομένου επίσης ιδιαίτερα υπόψη του γεγονότος των μεγάλων διακυμάνσεων στις τιμές των λιπασμάτων διεθνώς. Παρόλα αυτά και παρόλο που τα Μέλη αυτά, όπως δήλωσαν, σέβονται το σκεπτικό των υπολοίπων Μελών της πλειοψηφίας της Επιτροπής, εντούτοις συντάσσονται υπέρ της επαναλειτουργίας των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών αφού, όπως δήλωσαν, έλαβαν σοβαρά υπόψη το κοινωνικό κόστος από ένα ενδεχόμενο κλείσιμο των βιομηχανιών αυτών, νοουμένου όμως ότι θα ληφθούν από την Κυβέρνηση τα απαραίτητα μέτρα για τη ριζική αναδιοργάνωση του τρόπου διοίκησης και διεύθυνσης της εταιρείας και ότι η Κυβέρνηση δεν θα διστάσει επίσης να λάβει σοβαρά υπόψη σχετικές προτάσεις που έγιναν από ανεξάρτητους οίκους εμπειρογνομόνων για την επαναβεβαίωση ορισμένων τεχνικών και οικονομικών δεδομένων που έχουν άμεση σχέση με τη λειτουργία πάνω σε βιώσιμη βάση των βιομηχανιών αυτών.

Ο εκ των Μελών της Επιτροπής κ. Ι. Κατσουνωτός δήλωσε ότι θα εκθέσει τις απόψεις του Κόμματός του κατά τη συζήτηση του όλου θέματος ενώπιον της Βουλής.

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα 'θελα να προσθέσω ότι από ό,τι φαίνεται στην Έκθεση η πλειοψηφία της Επιτροπής Οικονομικών, ύστερα από εμπεριστατωμένη μελέτη που έχει κάμει του θέματος με βάση τα στοιχεία τα οποία εστάλησαν από την Εκτελεστική Εξουσία, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι Ελληνικές Χημικές

Βιομηχανίες με βάση όλα τα δεδομένα που είχε η Επιτροπή μπροστά της δεν είναι βιώσιμες. Παρόλ' αυτά η πλειοψηφία των Μελών δίνει τη δυνατότητα στην Εκτελεστική Εξουσία, εάν εντός δύο μηνών έχει νεώτερα δεδομένα τα οποία θα μπορούσε να θέσει ενώπιον της νέας Βουλής ώστε να ικανοποιηθεί ότι ο Χημικός βιομηχανίες είναι βιώσιμες, πιθανόν η στάση της νέας Βουλής ν' αλλάξει. Γι' αυτό θα παρακαλούσα η Έκθεση της Επιτροπής να σταλεί προς την Εκτελεστική Εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχει ένσταση . . .

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Επειδή, όπως αναφέρεται στην Έκθεση, η ΕΔΕΚ επεφυλάχθη να εκφράσει τις απόψεις της, με δυο λόγια θα πω ότι ασφαλέστατα συμφωνούμε απόλυτα με την Έκθεση όσο αφορά τις ευθύνες της Κυβέρνησης για την κατάσταση στις Χημικές Βιομηχανίες. Δεδομένου όμως ότι αυτή η Βουλή και η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή έχουν δώσει την οικονομική δυνατότητα με την επιψήφιση ορισμένων κονδυλίων για να λειτουργήσουν οι Χημικές Βιομηχανίες υπό τη μορφή που λειτουργούν σήμερα, και δεδομένου ότι αυτή η Βουλή δεν θα υπάρχει ως το τέλος του χρόνου, ο λόγος για τον οποίο εμείς διατηρήσαμε επιφύλαξη είναι διότι είπαμε ότι αυτό είναι θέμα πλέον της επόμενης Βουλής να αποφασίσει ποια τελικά μέτρα θα πρέπει να πάρει αναφορικά με τις Χημικές Βιομηχανίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι γίνεται δεκτή η εισήγηση του κ. Κωνσταντίνου να αποσταλεί η Έκθεση στην Εκτελεστική Εξουσία και να τονίζεται ότι εντός δυο μηνών μπορεί η Εκτελεστική Εξουσία να παρουσιάσει ενώπιον της Βουλής, της νέας Βουλής φυσικά, νέα στοιχεία, οπότε βεβαίως η πλειοψηφία των Μελών της Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού θα επανεξετάσει και πάλιν αυτό το θέμα.

Νομίζω, κύριοι, ότι με αυτή την εισήγηση έχουμε τελειώσει τις εργασίες της Βουλής.

Παραμένουν μόνον τα τρία σχέδια απόφασης τα οποία υπάρχουν σχετικά με την αυτοδιάλυση της Βουλής και την προκήρυξη εκλογών. Υπάρχει ένα σχέδιο απόφασης το οποίο καταθέτει ο Αρχηγός της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστεράς κ. Παπαϊωάννου. Το δεύτερο το καταθέτει ο κ. Κληρίδης για την Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού και το τρίτο το καταθέτει ο κ. Γαλανός για την Ομάδα του Δημοκρατικού Κόμματος.

Και υπάρχει και το κοινό σχέδιο αποφάσεως το οποίο λέει τα εξής:

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ,

- (1) Τη διάλυσή της με βάση την παράγραφο 1 του άρθρου 67 του Συντάγματος από σήμερα 1 Νοεμβρίου 1985.
- (2) Τη διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη νέων Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων στις 8 Δεκεμβρίου 1985, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 67 του Συντάγματος, και

- (3) Τη σύγκληση της νέας Βουλής σε πρώτη συνεδρία της για τις 12 Δεκεμβρίου 1985, στις 4.00 το απόγευμα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 67 του Συντάγματος.

Εγκρίνεται.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Όπως είναι γνωστό, κ. Πρόεδρε, είχαμε υποβάλει εισήγηση για άλλη ημερομηνία διαλύσεως της Βουλής, αλλά η εισήγηση αυτή στηριζόταν στο γεγονός ότι θα μπορούσε να εξασφαλιστεί το δικαίωμα ασκήσεως ψήφου στους δεκαοκτάχρονους. Αυτός ήταν και ο μόνος λόγος για τη διαφορετική ημερομηνία. Δεδομένου ότι τώρα η Βουλή ούτως ή άλλως απέρριψε την πρόταση για τροπολογία του Συντάγματος, δεν συντρέχει πλέον ο λόγος καθορισμού άλλης ημερομηνίας διότι και με άλλη ημερομηνία αυτό το δικαίωμα δεν εξασφαλίζεται· γι' αυτό αποσύρουμε τη δική μας πρόταση και δεχόμεθα την άποψη για τις εκλογές την 8η Δεκεμβρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να αντιληφθώ λοιπόν . . .

Ο κ. Χριστοφίδης.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η Βουλή δεν έχει απορρίψει την πρόταση για τροπολογία του Συντάγματος για να δοθεί το δικαίωμα ψήφου στους δεκαοκτάχρονους. Απλώς έχει πει ότι θα εξεταστούν όλοι οι τρόποι μέσα στα συνταγματικά πλαίσια για να δοθεί το δικαίωμα αυτό στους νέους. Έτσι εκείνο που πρόκειται να γίνει τώρα είναι να συνεχίσει μαζί με όλα τα Κόμματα και η ΕΔΕΚ αυτό τον αγώνα μέχρις ότου το δικαίωμα δοθεί νόμιμα στους νέους των 18 χρόνων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Θα ήταν εντελώς εκτός νομικών και συνταγματικών θεσμών αυτή η Βουλή να αποφασίσει τι θα κάμει η επόμενη. Αυτή η Βουλή δεν ψήφισε τροπολογία του Συντάγματος επί αυτού του θέματος. Εναπόκειται στην επόμενη Βουλή να αποφασίσει τι θέλει να κάμει. Κανείς δεν ξέρει τη σύνθεση της επόμενης. Επομένως αυτή η Βουλή δεν μπορεί να ομιλεί εν ονόματι της επόμενης Βουλής. Και να είμαστε πρακτικοί. Αυτή η Βουλή δεν ψήφισε πρόταση για τροπολογία του Συντάγματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν εκείνο το οποίο έχει σημασία, κύριοι . . .

Ο κ. Κληρίδης.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι όσα ανέφερε ο έντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Γιατί σ' αυτή τη Βουλή κατετέθη πρόταση τροποποίησης του Συντάγματος τον Ιούνιο από το Δημοκρατικό Συναγερμό και αυτή η Βουλή αφού ακολούθησε τη συμβουλή της Κυβέρνησης και της Εισαγγελίας δεν ψήφισε την πρόταση, αλλά την τροποποίησε ώστε να γίνει νόμος, ο οποίος νόμος απερρίφθη ως αντισυνταγματικός από το Ανώτατο Δικαστήριο.

Αν εμείς που εισηγηθήκαμε αυτή την τροποποίηση του Συντάγματος δεν ψηφίζουμε σήμερα τροποποίηση του Συντάγματος είναι διότι τούτο αντιβαίνει προς την αρχή μας ότι μια Βουλή που είναι έτοιμη για διάλυση δεν προβαίνει σε τροποποίηση του Συντάγματος. Εμείς δηλώνουμε ότι θα επαναφέρουμε το θέμα στην ημερήσια διάταξη της πρώτης συνεδρίας της νέας Βουλής για τροποποίηση του Συντάγματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Παπαϊωάννου, πέστε και εσείς τις απόψεις σας επί του θέματος.

Ε. ΠΑΠΑ·Γ·ΩΑΝΝΟΥ:

Δεν πρόκειται να μακρηγορήσω, κ. Πρόεδρε, αλλά απλώς θα ήθελα και εγώ να δηλώσω με τη σειρά μου ότι η Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστεράς θα υποστηρίξει οπωσδήποτε στη νέα Βουλή την τροποποίηση του Συντάγματος ούτως ώστε να παραχωρηθεί το δικαίωμα ψήφου στους έχοντες ηλικία 18 χρόνων και άνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκείνο όμως που συμβαίνει, κύριοι, είναι ότι αυτή η Βουλή δεν ψήφισε την τροποποίηση του Συντάγματος και το τι θα κάμει η άλλη Βουλή είναι άλλο θέμα· είναι δική της δουλειά.

Λοιπόν κύριοι, για να τελειώνουμε με αυτό το θέμα θέτω το σχέδιο Απόφασης αυτής της Βουλής, υπό την έγκριση του Σώματος.

Αντιλαμβάνομαι ότι πρόκειται για ομόφωνη Απόφαση και από τη στιγμή αυτή η παρούσα Βουλή ανήκει πλέον στην Κοινοβουλευτική ιστορία αυτού του τόπου.

Κηρύττω τη λήξη της αποψινής συνεδρίας του Σώματος.

(Ώρα λήξεως 2.45 π.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπόγραψαν τον κατάλογο των παρόντων (κατ' αλφαβητική σειρά):

Αναστασιάδης Νίκος
Γαλανός Αλέξης
Δίγκλης Παύλος
Ζαχαριάδης Λεάνδρος
Ζιαρτίδης Ανδρέας
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουνωτός Ιάκωβος
Κληρίδης Γλαύκος
Κουρτελλάρης Χρίστος
Κυριάκου Χαμπής
Κωνσταντίνου Ντίνος
Λόρδος Κωνσταντίνος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μαθηκολώνης Ανδρέας
Μάτσης Ιωάννης
Μιχαηλίδης Θάλης
Μιχαηλίδης Χαμπής

Νικολαΐδης Λάμπρος
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαδημητρίου Κυριάκος
Παπαδόπουλος Γεώργιος
Παπαϊωάννου Εζεκίας
Παπαρές Αυγερινός
Πέτας Χρίστος
Πουμπουρής Μιχάλης
Σαββίδης Γεώργιος
Σολωμής Χρίστος
Τουλούρας Ζαχαρίας
Φάντης Ανδρέας
Χρίστου Κυριάκος
Χριστοφίδης Μανώλης
Ψυλλίδης Ανδρέας

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Αράμ

Κυρίλλης Φέλιξ

X' Ρούσος Νίνος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Έκθεση για τα Νομοσχέδια 1. «Ο περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985» και 2. «Ο περί Αστικών Αδικημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985» και ψήφιση αυτών σε Νόμους.
- 2) Έκθεση για τα Νομοσχέδια 1. «Ο περί Εκπαιδευτικών Λειτουργών με Σύμβαση (Διορισμός σε Θέσεις στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμος του 1985» και 2. «Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Ίδρυση Προσωρινών Θέσεων) Νόμος του 1985», οι αγορεύσεις Βουλευτών και η συζήτηση που διεξήχθη πάνω στα Νομοσχέδια (Ντ. Κωνσταντίνου, Α. Ψυλλίδης, Γλ. Κληρίδης, Αλ. Γαλανός, Π. Δίγκλης, Πρόεδρος, Ζ. Τουλούρας, Γ. Σαββίδης, Β. Λυσσαρίδης) και ψήφιση αυτών σε Νόμους.
- 3) Έκθεση για τα Νομοσχέδια «Ο περί Εκτάκτων Δημοσίων Υπαλλήλων (Διορισμός σε Δημόσιες Θέσεις Νόμος του 1985) και 2. «Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ίδρυση Μόνιμων Θέσεων) Νόμος του 1985», οι αγορεύσεις Βουλευτών και η συζήτηση που έγινε πάνω στα Νομοσχέδια (Γ. Ομήρου, Μ. Πουμπουρής, Γλ. Κληρίδης, Ντ. Κωνσταντίνου, Αλ. Γαλανός, Γ. Παπαδόπουλος, Π. Δίγκλης, Ε. Παπαϊωάννου) και ψήφιση αυτών σε Νόμους.
- 4) Συζήτηση πάνω σε απόφαση του Σώματος στην προηγούμενη συνεδρία της Βουλής ως προς το χρόνο συνέχισης και αποπεράτωσης της συζήτησης του θέματος «Η κατάσταση του εσωτερικού μετώπου και οι ευθύνες όλων» που είχε εγγραφεί με εισήγηση του αξ. Βουλευτή κ. Β. Λυσσαρίδη (Β. Λυσσαρίδης, Ε. Παπαϊωάννου, Αλ. Γαλανός, Πρόεδρος, Κ. Παπαδημητρίου, Γλ. Κληρίδης, Κ. Λόρδος, Κ. Παναγίδης).
- 5) Κατάθεση Νομοσχεδίων, Κανονισμών και Εγγράφων.
- 6) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησης του Κεντρικού Σφαγείου (Κυρωτικός) Νόμος του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο.
- 7) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί των Συμφωνιών Εκτελέσεως και Χρηματοδότησεως των Έργων Κατασκευής Επιπρόσθετων Ανισόπεδων Διαβάσεων επί του Υπεραστικού Δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού και Κατασκευής του Δρόμου Λευκάρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1985», οι σύντομες παρατηρήσεις των αξ. Βουλευτών κ.κ. Ε. Παπαϊωάννου και Αλ. Γαλανού και ψήφιση αυτού σε Νόμο.
- 8) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 60) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ. αρ. 42 του 1985).
- 9) Έκθεση για τα Νομοσχέδια 1. «Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως της Εταιρείας ΣΟΔΑΠ Λτδ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985», 2. «Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως της Εταιρείας ΛΟΕΛ Λτδ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985» και 3. «Ο περί Εγγυήσεως της

Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΚΕΟ Ατδ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985» και ψήφιση αυτών σε Νόμους.

- 10) Έκθεση για τους Κανονισμούς «Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Ακριβοδικαίη Μεταχείριση Πολιτικών Κομμάτων και Υποψηφίων) Κανονισμοί του 1985», οι αγορεύσεις Βουλευτών και η συζήτηση που έγινε πάνω στους Κανονισμούς (Αλ. Γαλανός, Ρ. Κατσελλή, Ε. Παπαϊωάννου, Γλ. Κληρίδης, Β. Λυσσαρίδης, Κ. Λόρδος) και έγκριση αυτών.
- 11) Έκθεση για τα κατατεθέντα στη Βουλή, στις 24/10/85, Έγγραφα του Υπουργού Οικονομικών δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985) και έγκριση αυτών.
- 12) Αγορεύσεις Βουλευτών (Μ. Πουμπουρής, Α. Ψυλλίδης, Γλ. Κληρίδης, Α. Γαλανός, Ε. Παπαϊωάννου, Β. Λυσσαρίδης, Α. Φάντης, Ν. Αναστασιάδης) και περάτωση της συζήτησης πάνω στο θέμα «Η κατάσταση του εσωτερικού μετώπου και οι ευθύνες όλων» που είχε εγγραφεί με εισήγηση του αξ. Βουλευτή κ. Β. Λυσσαρίδη.
- 13) Έκθεση για την Πρόταση Νόμου «Ο περί Διασφάλισης Αδιαβλήτων Εκλογών Νόμος του 1985» καθώς και έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1985» και, πρώτο, αντικατάσταση της πιο πάνω πρότασης νόμου με τις τροπολογίες που προτείνονται για τα εκλογικά αδικήματα και, δεύτερο, ενσωμάτωση όλων των συνεπαγόμενων αλλαγών στον ισχύοντα Εκλογικό Νόμο στο δεύτερο ως ανωτέρω αναφερόμενο νομοσχέδιο, η επακολουθήσασα συζήτηση (Μ. Χριστοφίδης, Ε. Παπαϊωάννου, Α. Γαλανός, Πρόεδρος, Β. Λυσσαρίδης, Κ. Παπαδημητρίου, Κ. Παναγίδης, Γλ. Κληρίδης, Ν. Αναστασιάδης, Α. Ψυλλίδης, Α. Φάντης) και ψήφιση αυτού σε Νόμο μετά των γενομένων τροποποιήσεων.
- 14) Έκθεση για την πρόταση Νόμου «Ο περί Τροποποιήσεως του Άρθρου 63 του Συντάγματος Νόμος του 1985», οι εκφρασθείσες διστάμενες απόψεις του αξ. Βουλευτή κ. Β. Λυσσαρίδη πάνω στο θέμα και η κατά πλειοψηφία έγκριση της έκθεσης που αναφέρει ότι θεωρεί συνετό και αναγκαίο ν' αφηθεί το θέμα για προώθηση από τη νέα Βουλή.
- 15) Έκθεση για την πρόταση Νόμου «Ο περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1985», η συζήτηση που έγινε πάνω στην πρόταση Νόμου (Γλ. Κληρίδης, Α. Ψυλλίδης, Β. Λυσσαρίδης, Πρόεδρος, Γ. Σαββίδης, Α. Γαλανός) και απόσυρση αυτής από τον Κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του ΔΗ.ΣΥ. κ. Γλ. Κληρίδη.
- 16) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 10) του 1985», οι σύντομες παρατηρήσεις των αξ. Βουλευτών κ.κ. Χ. Μιχαηλίδη, Α. Γαλανού, Χρ. Κουρτελλάρη και Χρ. Σολωμή πάνω στο θέμα και ψήφιση αυτού σε Νόμο.
- 17) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 35) του 1985» και ψήφιση αυτού σε Νόμο (ως υπ' αρ. 29 του 1985).

- 18) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδιξ και Δικονομία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1985» που είχε κηρυχθεί σαν επείγον και ψήφιση αυτού σε Νόμο.
- 19) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Χρηματοδοτήσεως και Εγγυήσεως της Συνεργατικής Κεντρικής Τραπεζής Λτδ. (Κυρωτικός) Νόμος του 1985» που είχε κηρυχθεί σαν επείγον και ψήφιση αυτού σε Νόμο.
- 20) Έκθεση για τα Νομοσχέδια 1. «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 61) του 1985» και 2. «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 11) του 1985», που είχαν κηρυχθεί σαν επείγοντα και ψήφιση αυτών σε Νόμους (το πρώτο Νομοσχέδιο ψηφίστηκε ως υπ' αρ. 43 του 1985).
- 21) Έκθεση για το Νομοσχέδιο «Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμος του 1985» που είχε κηρυχθεί σαν επείγον και ψήφιση αυτού σε Νόμο.
- 22) Έκθεση για την πρόταση Νόμου «Ο περί Καταργήσεως των Θέσεων Συμβούλων του Προέδρου της Δημοκρατίας Νόμος του 1985», η σύντομη διευκρινιστική παρέμβαση του αξ. Βουλευτή κ. Β. Λυσσαρίδη και η κατά πλειοψηφία ψήφιση της πρότασης Νόμου σε Νόμο.
- 23) Ερωτήσεις-Απαντήσεις (Η ανάγκη αναθεώρησης του σχεδίου που αφορά τις εισφορές των αυτοεργοδοτούμενων στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων — Η ανάγκη εφαρμογής ριζικών μέτρων και σχεδίων για άμβλυνση του ολοένα οξυνόμενου κυκλοφοριακού προβλήματος — Τα διάφορα σοβαρά προβλήματα και ανωμαλίες που παρουσιάζουν τα τμήματα του δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού που κατασκευάστηκαν από την ΞΕΚΤΕ — Τα σοβαρά προβλήματα που δημιουργεί στην κοινότητα Πολεμιδιών ο παρακαμπτήριος δρόμος Πάφου — Το πρόβλημα της χαμηλής πληρότητας των ξενοδοχείων και άλλων τουριστικών καταλυμάτων σε σχέση με το αίτημα για τη φιλελευθεροποίηση των ναυλωμένων πτήσεων από το Ηνωμένο Βασίλειο — Η καθυστέρηση του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας να κυκλοφορήσει την έκθεση για την παραγωγή-εμπορία και τις τιμές πώλησης των καρόττων και τεύτλων για το 1984-85 — Το αίτημα της κοινότητας Αρακαπά για αντικατάσταση του υφιστάμενου συστήματος διανομής νερού με το σύστημα διασωλήνωσης — Το σοβαρό πρόβλημα στέγης που συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν οργανικές προσφυγικές οικογένειες και νεαρά ζευγάρια ένεκα της καθυστέρησης στην έγκριση των αιτήσεών τους — Το παράπονο σημαντικού αριθμού πολιτών για καθυστέρηση στην παράδοση ή τη μη παράδοση καθόλου της αλληλογραφίας τους — Οι ταλαιπωρίες και δυσκολίες που δημιουργούνται στους κατοίκους Δερύνειας ένεκα της έλλειψης ταχυδρομικού κέντρου και διανομέα στη Δερύνεια — Η ανάγκη επάνδρωσης του Γραφείου του Επάρχου Αμμοχώστου με το κατάλληλο προσωπικό για διεκπεραίωση των διάφορων προβλημάτων της Επαρχίας Αμμοχώστου — Τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο προσφυγικός συνοικισμός Πάνω Πολεμιδιών και οι επανειλημμένες υποσχέσεις που δόθηκαν για την επίλυσή τους).

- 24) Αγορεύσεις Βουλευτών (Γ. Παπαδόπουλος, Χρ. Σολωμός, Π. Δίγκλης, Χ. Κυριάκου) πάνω στην έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα «Η δημιουργία ανεξάρτητου Καρδιολογικού Τμήματος στο Γενικό Νοσοκομείο» που είχε εγγραφεί από τον αξ. Βουλευτή κ. Γ. Παπαδόπουλο και έγκριση σχετικού ψηφίσματος.
- 25) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το θέμα «Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες», η σύντομη αναφορά σ' αυτό των αξ. Βουλευτών κ.κ. Ντ. Κωνσταντίνου και Β. Λυσσαρίδη και αποδοχή εισήγησης του κ. Κωνσταντίνου όπως αποσταλεί η έκθεση στην Εκτελεστική Εξουσία η οποία να καλείται να παρουσιάσει στη Βουλή εντός δύο μηνών νέα στοιχεία προς επανεξέταση του θέματος.
- 26) Υποβολή κοινού σχεδίου Απόφασης για αυτοδιάλυση της Βουλής των Αντιπροσώπων, η σύντομη αναφορά πάνω στο θέμα από τους αξ. Βουλευτές Β. Λυσσαρίδη, Μ. Χριστοφίδη, Γλ. Κληρίδη, Ε. Παπαϊωάννου και Πρόεδρο και ομόφωνη έγκριση του σχεδίου Απόφασης.

Τιμή : 25σ

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Δ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ — ΣΥΝΟΔΟΣ Ε'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ 21ης Νοεμβρίου 1985

(Ώρα έναρξεως 4.10 μ.μ.)

(Αρ. 7)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Γ. ΛΑΔΑΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής έκτακτης συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Παρακαλώ τους έντιμους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Α. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καθώς γνωρίζετε, κύριοι Βουλευτές, η Βουλή αυτοδιαλύθηκε την 1η Νοεμβρίου 1985, αφού στη συνεδρία της της 31ης Οκτωβρίου θέσπισε σε νόμους διάφορα νομοσχέδια. Δυο από τα νομοσχέδια αυτά των οποίων οι τίτλοι βρίσκονται στην ημερήσια διάταξη που βρίσκεται ενώπιόν σας αναπέμφθηκαν από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας δυνάμει του άρθρου 51, παράγραφος (1) του Συντάγματος.

Δυνάμει της παραγράφου (3) του ίδιου άρθρου η Βουλή αποφασίζει επί του αναπεμφθέντος θέματος εντός 15 ημερών από της αναπομπής, δυνάμει δε των άρθρων 65 και 67 του Συντάγματος η Βουλή, καίτοι αυτοδιαλυθείσα, εξακολουθεί να υφίσταται μέχρι της ημερομηνίας καθ' ην η νέα Βουλή θα αναλάβει τα καθήκοντά της.

Μέσα σ' αυτό, όμως, το χρονικό διάστημα η Βουλή μπορεί να εξετάσει μόνον θέματα τα οποία εμπίπτουν στις πρόνοιες του άρθρου 68 του Συντάγματος, δηλαδή πρέπει να αφορούν θέματα τα οποία είναι επείγοντα και απρόβλεπτα.

Κατά τη γνώμη που επικράτησε, η αναπομπή ενός νομοσχεδίου από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας εμπίπτει στις πρόνοιες του άρθρου 68 του Συντάγματος και για το λόγο αυτό έχω συγκαλέσει τη σημερινή έκτακτη συνεδρία του Σώματος.

Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής όπως αναγνώσει τη νέα Έκθεση της Επιτροπής επί του πρώτου θέματος, που είναι «Ο περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Νόμος του 1985».

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΠΕΜΦΘΕΝΤΑ ΝΟΜΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΕΝΤΑΛΜΑΤΩΝ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος
 Αλέξης Γαλανός
 Παύλος Δίγκλης
 Ανδρέας Ζιαρτίδης
 Θάλης Μιχαηλίδης
 Λέανδρος Ζαχαριάδης
 Λεόντιος Ιεροδιακόνου
 Κωνσταντίνος Λόρδος
 Ιάκωβος Κατσουνωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού επανεξέτασε τον πιο πάνω Νόμο, τον οποίο ψήφισε η Βουλή στις 24 Οκτωβρίου 1985, ύστερα από την αναπομπή του από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας μέσα στα πλαίσια της άσκησης των εξουσιών που του παρέχει το Άρθρο 51.1 του Συντάγματος.

Σύμφωνα με τους προτασόμενους λόγους αναπομπής, όπως αυτοί εκτενέστερα αναφέρονται στη σχετική επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας προς τον Πρόεδρο της Βουλής, εφόσον προϋπόθεση για την άσκηση της εξουσίας του Υπουργού Οικονομικών να εξουσιοδοτεί την έκδοση προκαταβολών είναι η ύπαρξη Κανονισμών που να προβλέπουν τους όρους και προϋποθέσεις ασκήσεώς της, τούτο σημαίνει ότι μέχρι τη συμπλήρωση της διαδικασίας εκδόσεως και εγκρίσεως των σχετικών Κανονισμών, που θα απαιτήσει χρονικό διάστημα μερικών μηνών, ο Υπουργός Οικονομικών θα στερείται της εξουσίας αυτής η οποία θεωρείται ουσιώδης για την αντιμετώπιση επείγουσών ή απρόβλεπτων αναγκών και υποχρεώσεων. Με την αναπομπή του πιο πάνω Νόμου, όπως αναφέρεται στην ίδια επιστολή, καλείται η Βουλή να εξετάσει τροποποίηση της νομοθεσίας αυτής σε τρόπο ώστε να αποφευχθεί η αναστολή της άσκησης της εξουσίας του Υπουργού Οικονομικών να εξουσιοδοτεί την έκδοση των σχετικών προκαταβολών, ενόσω εκκρεμεί η έκδοση των αναγκαίων Κανονισμών.

Επανεξετάζοντας η Επιτροπή το όλο θέμα και τους λόγους πάνω στους οποίους στηρίχθηκε η αναπομπή, είναι της γνώμης ότι τυχόν υιοθέτηση της προτεινόμενης τροπολογίας θα οδηγήσει στην ουσία σε εξουδετέρωση των σκοπών του ψηφισθέντος νομοθετήματος από τη στιγμή που το όλο ζήτημα έχει πάρει ιδιαίτερα ανησυχητικές διαστάσεις και η νομοθετική ρύθμισή του θεωρείται εξαιρετικά επείγουσα. Γι' αυτό και η Επιτροπή εισηγείται, κατά πλειοψηφία, στη Βουλή όπως εμμένει στην προηγούμενη απόφασή της.

Τα Μέλη της Επιτροπής κ.κ. Αλ. Γαλανός και Θ. Μιχαηλίδης διαφωνώντας με την πιο πάνω θέση της πλειοψηφίας της Επιτροπής δήλωσαν ότι, ως θέμα

αρχής, δεν μπορούν να συμφωνήσουν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό επανεξέταση νομοθεσίας για τους ίδιους λόγους που υποστήριξαν κατά την αρχική συζήτηση του θέματος τόσο στο στάδιο της Επιτροπής όσο και στο στάδιο της ψήφισης της πρότασης νόμου από την ολομέλεια της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι Βουλευτές, επιθυμεί κανείς να ομιλήσει επί θέματος αρχής, σχετικά με την αναπομπή όμως, και όχι επί της ουσίας του νομοσχεδίου;

Αν δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής ως προς την αναπομπή, είμαι υποχρεωμένος να θέσω σε ψηφοφορία το ερώτημα αν η Βουλή εμμένει στο νόμο αυτό ή έχει αλλάξει γνώμη.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εμμονής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Βουλή, λοιπόν, εμμένει στον ψηφισθέντα νόμο με ψήφους 20 υπέρ και 3 εναντίον.

Προχωρούμε στο δεύτερο αναπεμφθέντα Νόμο, που είναι «Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμος του 1985».

ΝΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟ-ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΠΕΜΦΘΕΝΤΑ ΝΟΜΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1985».

Παρόντες:

Ντίνος Κωνσταντίνου, Πρόεδρος

Αλέξης Γαλανός

Παύλος Δίγκλης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Θαλής Μιχαηλίδης

Λεάνδρος Ζαχαριάδης

Λεόντιος Ιεροδιακόνου

Κωνσταντίνος Λόρδος

Ιάκωβος Κατσουρωτός

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού επανεξέτασε τον πιο πάνω αναπεμφθέντα Νόμο ύστερα από την αναπομπή του από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στα πλαίσια της άσκησης των εξουσιών που του παρέχει το Άρθρο 51.1 του Συντάγματος.

Όπως είναι γνωστό η Βουλή κατά τη συνεδρία της, στις 24 Οκτωβρίου 1985, επανεξετάζοντας τον αναπεμφθέντα από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Τροποποιητικό Νόμο περί Προσλήψεως Έκτακτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) και λαμβάνοντας υπόψη τις προταχθείσες πρακτικές δυσκολίες, έκρινε σκόπιμο όπως ο αναπεμφθείς εκείνος Νόμος διαμορφωθεί σε αυτοτελές νομοθέτημα που να ρυθμίζει αποκλειστικά τις προσλήψεις έκτακτων υπαλλήλων στα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου. Για το σκοπό αυτό ετοιμάστηκε σχετική πρόταση Νόμου από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού η οποία και ψηφίστηκε στη συνέχεια σε νόμο από τη Βουλή.

Ο νέος Νόμος στην ουσία επιδιώκει τους ίδιους σκοπούς όπως και ο προηγούμενος Νόμος.

Οι λόγοι της παρούσας αναπομπής, όπως αυτοί αναφέρονται εκτενέστερα στην επιστολή αναπομπής του Προέδρου της Δημοκρατίας, ημερομηνίας 8 Νοεμβρίου 1985, η οποία έχει κυκλοφορήσει προς όλα τα Μέλη της Βουλής είναι ότι ο επιδιωκόμενος έλεγχος στις προσλήψεις των έκτακτων υπαλλήλων στους ημικρατικούς οργανισμούς και τα άλλα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου είναι ασυμβίβαστος με το νομικό καθεστώς των εν λόγω οργανισμών και νομικών προσώπων και πλήττει την καθιερωμένη αυτονομία τους, ενώ παράλληλα υποστηρίζεται ότι ο υπό εξέταση Νόμος είναι ασυμβίβαστος με τη δομή, τις διαδικασίες και τον τρόπο λειτουργίας των εν λόγω οργανισμών.

Η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού επανεξετάζοντας το όλο θέμα εξακολουθεί, ως θέμα αρχής, να πιστεύει ότι οι ημικρατικοί οργανισμοί και τα υπόλοιπα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, εφόσον ασχούν στην ουσία κρατική εξουσία κατ' εξουσιοδότηση νόμου, αποτελούν κατά συνέπεια αναπόσπαστο τμήμα του ευρύτερου δημόσιου τομέα γι' αυτό και επιβάλλεται ο νομοθετικός έλεγχός τους στις περιπτώσεις προσλήψεων έκτακτων υπαλλήλων, για τους ίδιους λόγους που ο έλεγχος αυτός κρίθηκε αναγκαίος για τον υπόλοιπο κρατικό τομέα.

Ενόψει των πιο πάνω η Επιτροπή εισηγείται, κατά πλειοψηφία, στη Βουλή όπως εμμένει στην προηγούμενη απόφασή της.

Οι εκ των Μελών της Επιτροπής κ.κ. Αλ. Γαλανός και Θ. Μιχαηλίδης για τους ίδιους ακριβώς λόγους που δεν υποστήριξαν την ψήφιση του αναπεμφθέντος νόμου δεν μπορούν να συμφωνήσουν με την πιο πάνω εισήγηση της πλειοψηφίας της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής σχετικά με την αναπομπή;

Μη υπάρχοντων ομιλητών επί του θέματος της αναπομπής, θέτω ενώπιον της Βουλής τον αναπεμφθέντα Νόμο και παρακαλούνται οι Βουλευτές να δηλώσουν πόσοι είναι υπέρ της εμμονής στο Νόμο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

20 υπέρ της εμμονής.

Πόσοι είναι εναντίον της εμμονής;

4 εναντίον.

Η Βουλή, λοιπόν, με 20 ψήφους υπέρ και 4 εναντίον εμμένει στο Νόμο αυτό.

Κατόπιν της εμμονής της Βουλής στους ψηφισθέντες νόμους, θα αποσταλούν

στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας δυνάμει του άρθρου 51 παράγραφος (4) του Συντάγματος, ο οποίος και είναι υποχρεωμένος να δημοσιεύσει τους νόμους εντός 15 ημερών δυνάμει του άρθρου 52 του Συντάγματος στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Κύριοι Βουλευτές, νομίζω ότι έχουμε φθάσει στο τέλος της σημερινής συνεδρίας του Σώματος της οποίας κηρύσσω τη λήξη.

(Ώρα λήξεως 4.20 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπόγραψαν τον κατάλογο των παρόντων (κατ' αλφαβητική σειρά):

Αναστασιάδης Νίκος	Νικολαΐδης Λάμπρος
Γαλανός Αλέξης	Μιχαηλίδης Χαμπής
Δίγκλης Παύλος	Παναγίδης Κίμων
Ζαχαριάδης Λέανδρος	Παπαϊωάννου Εζεκίας
Ζιαρτίδης Ανδρέας	Παπαρές Αυγερινός
Κατσελλή Ρήνα	Πέτας Χρίστος
Κατσουνιώτης Ιάκωβος	Πουμπουρής Μιχάλης
Κουρτελλάρης Χρίστος	Σαββίδης Γεώργιος
Κωνσταντίνου Ντίνος	Φάντης Ανδρέας
Λόρδος Κωνσταντίνος	Χρίστου Κυριάκος
Λυσσαρίδης Βάσος	Χριστοφίδης Μανώλης
Μαθηκολώνης Ανδρέας	Ψυλλίδης Ανδρέας
Μάτσης Ιωάννης	

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Κυρίλλης Φέλιξ
Χ' Ρούσος Νίνος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Έκθεση για τον αναπεμφθέντα Νόμο «Ο περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Νόμος του 1985» και επανέγκριση αυτού υπό της Βουλής.
- 2) Έκθεση για τον αναπεμφθέντα Νόμο «Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμος του 1985» και επανέγκριση αυτού υπό της Βουλής.

Τιμή : 25σ